

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİNİN
2008 YILI DENETİMİNE İLİŞKİN
KOMİSYON RAPORU**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

SAYI: A.01.1.KİT-1137

23/12/2010

Konu: Komisyon Raporu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasanın 165 inci maddesi ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3346 sayılı Kanun uyarınca, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinin 2008 yılına ait bilanço ve netice hesapları ile faaliyetlerinin denetimleri Komisyonumuzca tamamlanmıştır.

Komisyonumuz 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü ve 5'inci Yasama Yıllarında, 14/04/2010-24/06/2010 tarihleri arasında 15 ve 06/10/2010-02/12/2010 tarihleri arasında 14 olmak üzere toplam 29 toplantı yapmış ve 99 kuruluşun 2008 yılına ve önceki yıllara ait 116 adet hesap dönemini görüşmüştür.

Toplam 116 adet hesap döneminden, 38 kuruluşun 42 adet hesap dönemi ibra, 61 kuruluşun 74 adet hesap dönemi genel görüşme usulüne tabi olmuştur.

42 adet ibraya tabi hesap döneminden, 37 kuruluşun 40 adet hesap dönemi ibra edilmiş, 1 kuruluşun 1 adet hesap dönemi şartlı ibra edilmiş, 1 adet hesap dönemi ise ibra edilmemiştir. 61 kuruluşun 74 adet hesap dönemi de genel görüşmeye sunulmuştur.

Komisyonumuzca denetimleri tamamlanan tasvibe ve genel görüşmeye tabi kamu iktisadi teşebbüslerini kapsayan bütün raporlar, 3346 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin son fıkrası gereğince basılıp Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılmak ve Hükümete iletmek üzere ilişikte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ünal KACIR

İstanbul Milletvekili

Kamu İktisadi Teşebbüsleri

Komisyonu Başkanı

İÇİNDEKİLER

Konular

Sayfa No

KİT'lerin Tabi Oldukları Denetim Esasları ve Denetlenen Hesap Yıllarını Gösterir Liste

KİT Komisyonu Raporu

EK-1 : Kuruluşlara İlişkin Denetim Sonuçlarını Toplu Halde Gösterir Liste (A, B, C, D)

EK-2 : Kuruluşlara (Kuruluş, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirak) Ait Denetim Sonuçları ile İlgili 64 Adet Rapor (Sıra No ile Gösterilmiştir.)

Sıra No. Kuruluş, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler

BAŞBAKANLIĞA BAĞLI KURULUŞLAR

- 1 T.C. Ziraat Bankası A.Ş.(2008)
- 2 Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (2008)
- 3 Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. (2008)
- 4 Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş. (2008)
- 5 Fintek Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş. (2008)
- 6 Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. (2008)
- 7 Birlik Sigorta A.Ş. (2008)
- 8 Birlik Hayat Sigorta A.Ş. (2008)
- 9 Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (2008)
- 10 Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (2008)
- 11 İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (2008)
- 12 İstanbul Altın Borsası (2008)
- 13 Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (2008)
- 14 Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (2008)
- 15 Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (2008)
- 16 Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş. (2008)
- 17 İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu (2008)
- 18 Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. (2007)
- 19 Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. (2008)
- 20 Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (2007)
- 21 Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (2008)
- 22 Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (2008)
- 23 Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. (2008)
- 24 İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı (2008)
- 25 T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş. (6.7.2001-31.12.2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008)

<u>Sıra No.</u>	<u>Kuruluş, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler</u>	<u>Sayfa No.</u>
26	Marmara Teknokent A.Ş. (2008)	
	MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞ	
27	Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (2008)	
	MALİYE BAKANLIĞI: BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR	
28	Türkiye Halk Bankası (2008)	
29	Devlet Malzeme Ofisi ile Bağlı Müessesesi (2007)	
30	Devlet Malzeme Ofisi (2008)	
31	Millî Piyango İdaresi (2008)	
32	Tütün, Tütün Mamulleri Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş. İle Bağlı Ortaklıkları (2008)	
33	Sümer Holding A.Ş. (2008)	
34	Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.(2008)	
35	T.H. Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. (2008)	
36	Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (2008)	
37	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (2008)	
38	Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.(2008)	
39	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Bağlı Ortaklıkları (2008)	
40	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. (2008)	
	BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞ	
41	İller Bankası (2008)	
	ULAŞTIRMA BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞLAR	
42	TÜRKSAT-Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme A.Ş.(2008)	
43	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü (2008)	
44	T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı (2008)	
45	Devlet Hava Meydanları İşletmesi (2008)	
46	T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi ile Bağlı Ortaklıkları (2008)	
	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI: BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR	
47	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (2008)	
48	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (2008)	
49	Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü (2008)	
50	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (2008)	
51	Atatürk Orman Çiftliği (2007)	
52	Atatürk Orman Çiftliği (2008)	
	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI: BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR	
53	T.C. Şeker Kurumu (2006-2007-2008)	
54	TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon A.Ş. (2004-2005-2006 2007-2008)	

<u>Sıra No.</u>	<u>Kurulus, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler</u>	<u>Sayfa No.</u>
	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞLAR	
55	Elektrik Üretim A.Ş. ile Bağlı Ortaklıkları (2008)	
56	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (2008)	
57	Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (2008)	
58	Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.(2008)	
59	Türkiye Kömür İşletmeleri ile Müesseseleri (2008)	
60	Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Müesseseleri (2008)	
61	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (2008)	
62	Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (2008)	
63	Türkiye Petrolleri A.O. (2008)	
	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞ	
64	5. Dünya Su Formu (2008)	

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİNİN TABİ OLDUKLARI DENETİM ESASLARI VE DENETLENEN YILLARINI GÖSTERİR LİSTE

Bağlı/İlgili Olduğu Bakanlık	Sıra No	Kuruluş, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler	Görüşülen Hesap Yılları	Denetim Esasları
Başbakanlık	1	T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	2	Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	3	Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	4	Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	5	Fintek Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	6	Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	7	Birlik Sigorta A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	8	Birlik Hayat Sigorta A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	9	Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	10	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	11	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası	2008	- Genel Görüşme
"	12	İstanbul Altın Borsası	2008	- Genel Görüşme
"	13	Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	14	Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu	2008	İbra -
"	15	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	2008	İbra -
"	16	Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	17	İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu	2008	İbra -
"	18	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.	2007	- Genel Görüşme
"	19	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	20	Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2007	- Genel Görüşme
"	21	Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	22	Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	23	Ancak Turizm ve Ticaret A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	24	İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı	2008	- Genel Görüşme
"	25	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	6.7.2001-31.12.2001	- Genel Görüşme
"	26	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	2002	- Genel Görüşme
"	27	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	2003	- Genel Görüşme
"	28	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	2004	- Genel Görüşme
"	29	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	2005	- Genel Görüşme
"	30	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	2006	- Genel Görüşme
"	31	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	2007	- Genel Görüşme
"	32	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	33	Marmara Teknokent A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
Milli Savunma Bakanlığı	34	Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu	2008	İbra -
Maliye Bakanlığı	35	Türkiye Halk Bankası A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	36	Devlet Malzeme Ofisi	2007	İbra -
"	37	Devlet Malzeme Ofisi	2008	İbra -
"	38	DMO Basım Müessesesi	1.1.2007-4.5.2007	İbra -
"	39	Milli Piyango İdaresi	2008	İbra -
"	40	Tütün, Tütün Mamulleri Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	41	Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	42	Sigara Sanayi ve İşletmeleri ve Ticaret A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	43	Sümer Holding A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	44	Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	45	T.H. Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	46	Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	47	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	48	Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2008	- Genel Görüşme
"	49	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	- Genel Görüşme

Bağlı/İlgili Olduğu Bakanlık	Sıra No	Kuruluş, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler	Görüşülen Hesap Yılları	Denetim Esasları	
Maliye Bakanlığı	50	Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	51	Vangözü Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	52	Aras Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	53	Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	54	Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	55	Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	56	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	57	Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	58	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	59	Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	60	Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	61	Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	62	Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	63	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	64	Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	65	Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	66	Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	67	Menderes Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	68	Göksu Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	69	Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	70	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
Bayındırlık ve İşkan Bakanlığı	71	İller Bankası	2008	—	Genel Görüşme
Ulaştırma Bakanlığı	72	TÜRKSAT-Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	73	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü	2008	İbra	—
" "	74	T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı	2008	İbra	—
" "	75	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2008	İbra	—
" "	76	T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Gen.Md.lüğü	2008	İbra	—
" "	77	Türkiye Vagon ve Motor Sanayi A.Ş.	2008	İbra	—
" "	78	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayi A.Ş.	2008	İbra	—
" "	79	Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayi A.Ş.	2008	İbra	—
Tarım ve Köyşileri Bakanlığı	80	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü	2008	İbra	—
" "	81	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2008	İbra	—
" "	82	Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü	2008	İbra	—
" "	83	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2008	İbra	—
" "	84	Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü	2007	İbra	—
" "	85	Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü	2008	İbra	—
Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	86	T.C. Şeker Kurumu	2006	İbra	—
" "	87	T.C. Şeker Kurumu	2007	İbra	—
" "	88	T.C. Şeker Kurumu	2008	İbra	—
" "	89	TSE Sojustest Metroloji ve Kalibrasyon A.Ş.	2004	—	Genel Görüşme
" "	90	TSE Sojustest Metroloji ve Kalibrasyon A.Ş.	2005	—	Genel Görüşme
" "	91	TSE Sojustest Metroloji ve Kalibrasyon A.Ş.	2006	—	Genel Görüşme
" "	92	TSE Sojustest Metroloji ve Kalibrasyon A.Ş.	2007	—	Genel Görüşme
" "	93	TSE Sojustest Metroloji ve Kalibrasyon A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	94	Elektrik Üretim A.Ş.	2008	İbra	—
" "	95	Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	96	Yeniköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	97	Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	98	Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008	—	Genel Görüşme
" "	99	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.	2008	İbra	—
" "	100	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.	2008	İbra	—
" "	101	Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.	2008	İbra	—
" "	102	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	2008	İbra	—
" "	103	TKİ Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008	İbra	—
" "	104	TKİ Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008	İbra	—
" "	105	TKİ Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008	İbra	—
" "	106	TKİ Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008	İbra	—

Bağlı/İlgili Olduğu Bakanlık	Sıra No	Kuruluş, Müessese,Bağlı Ortaklık ve İştirakler	Görüşülen Hesap Yılları	Denetim Esasları	
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	107	Türkiye Taşkömürü Kurumu	2008	İbra	-
	108	TTK Armutçu k Taşkömürü İşletme Müessesesi	2008	İbra	-
	109	TTK Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi	2008	İbra	-
" "	110	TTK Üzülmaz Taşkömürü İşletme Müessesesi	2008	İbra	-
" "	111	TTK Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi	2008	İbra	-
" "	112	TTK Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi	2008	İbra	-
" "	113	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2008	İbra	-
" "	114	Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş.	2008	İbra	-
" "	115	Türkiye Petrolleri A.O.	2008	İbra	-
Çevre ve Orman Bakanlığı	116	5.Dünya Su Formu	2008	-	Genel Görüşme

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU RAPORU

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

Esas No.: A.01.1.KİT-3/1071, 3/1122

23/12/2010

Karar No.: 86

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuz 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü ve 5'inci Yasama Yıllarında, 14/04/2010 - 24/06/2010 tarihleri arasında 15 ve 06/10/2010 - 02/12/2010 tarihleri arasında 14 olmak üzere toplam 29 toplantı yapmış ve 99 kuruluşun 116 adet hesap döneminin denetimlerini gerçekleştirmiştir.

DENETİM SÜRECİ :

Komisyonumuzun denetim kapsamına giren kuruluşların 2008 yılına ilişkin faaliyetlerinin denetimi ile ilgili çalışmalar, 3346 sayılı Kanun uyarınca, kuruluşların 2008 yılına ait faaliyetleriyle ilgili Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporlarının, Komisyon üyelerine dağıtılmasıyla başlamıştır.

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından Komisyonumuza dört etapta gönderilmiş olan 2008 yılı denetim raporları, raporların Komisyonumuza intikal etmesini müteakip 12/01/2010, 19/01/2010, 16/02/2010 ve 03/03/2010 tarihlerinde olmak üzere yine dört etapta Komisyon üyelerine dağıtılmıştır.

Komisyon Başkanı tarafından, alt komisyon başkanları ile de istişare edilerek, raporları Komisyona intikal eden ve Komisyon üyelerine dağıtımı yapılan kuruluşlara ait Alt Komisyon Denetim Programları iki etap halinde yapılmış ve bu çerçevede alt komisyon denetimleri, 26/01/2010-12/03/2010 ve 17/03/2010- 08/04/2010 tarihleri arasında olmak üzere iki etapta gerçekleştirilmiştir. Merkezleri Ankara dışında olan kuruluşların alt komisyon incelemeleri Ankara dışında yapılmış; incelemelere alt komisyon üyelerinin yanı sıra, incelenen kuruluşların yöneticileri, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu üye, başdenetçi ve denetçileri, ilgili bakanlıkların, Hazine Müsteşarlığının, Devlet Planlama Teşkilatının ve özelleştirme kapsamında olan kuruluşlar için de Özelleştirme İdaresi Başkanlığının temsilcileri katılmıştır.

Alt komisyonlar, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporu ve bu Rapora kuruluşlar tarafından verilen cevaplar, ayrıca üyeler tarafından tespit edilen diğer hususları da dikkate alarak, alt komisyon raporlarını hazırlamışlardır. Kuruluşların genel durumlarını, mali ve idari bünyelerini, işletme çalışmalarını, kuruluşların daha karlı ve verimli çalışmalarına ve yaşadıkları sorunların giderilmesine katkı sağlayacak önerileri, kuruluşların denetim yılına ait bilançoları ile gelir-gider tablolarını içeren bu raporlar, alt komisyon üyeleri tarafından imzalanarak Komisyon Başkanlığına sunulmuştur.

Komisyonumuz, denetim kapsamındaki kuruluşların alt komisyon incelemelerinin tamamlanmasını müteakip, 14/04/2010-24/06/2010 tarihleri arasında 15 ve 06/10/2010-02/12/2010 tarihleri arasında 14 olmak üzere toplam 29 toplantı yapmıştır. Bu toplantılarda denetim kapsamındaki kuruluşların 2008 ve daha önceki yıllara ilişkin hesap ve işlemlerini denetlemiştir.

Yoğun denetim programının tamamlanması için, Komisyon ve alt komisyonlar, İçtüzüğü'nün 35 inci maddesi uyarınca, TBMM Başkanlık Divanından alınan uygun görüş kararı çerçevesinde, Genel Kurulun çalışma saatlerinde de çalışmalarını sürdürmüştür.

Komisyonumuzda yapılan denetim çalışmalarına, üyelerimizin yanı sıra, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun üye, başdenetçi ve denetçileri, denetlenen kuruluşların yöneticileri, Hazine Müsteşarlığının, ilgili bakanlığın, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının ve özelleştirme kapsamında olan kuruluşlar için de Özelleştirme İdaresi Başkanlığının temsilcileri katılmışlardır.

Alt komisyonlar tarafından hazırlanan raporlar esas alınarak yapılan denetim toplantılarında, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporları, kuruluşlar tarafından alt komisyon raporlarında yer alan önerilere verilen cevaplar, üyelerimizin ayrıca yaptıkları tespitler ve sordukları sorulara verilen cevaplar ile özel inceleme raporları ve diğer inceleme/soruşturma raporları da dikkate alınmıştır.

Denetim toplantıları sırasında üyelerimiz tarafından sorulan sorulara sözlü olarak yeterli cevap verilememesi durumunda cevapların yazılı olarak Komisyona iletilmesi talep edilmiş; kuruluşlar tarafından Komisyonumuza gönderilen yazılı cevaplar Komisyon üyelerine ulaştırılmıştır.

6326 sayılı Petrol Kanununun 43'üncü maddesi uyarınca, petrol sektöründe yer alan BOTAŞ ve TPAO hariç, diğer kuruluşların denetimi basına açık yapılmış, tüm görüşmeler tam tutanakla kayıt altına alınarak, çözümünü yapılan görüşmeler Komisyon arşivinde saklanmıştır.

KİT Komisyonunun, "tasfiye sürecine girmiş olan kuruluşların denetimlerinin her yıl yapıl-mayarak, bu kuruluşlara ait raporların tasfiye işlemleri sona erdikten sonra Komisyonun önüne gelmesi" yönünde 13/05/1986 tarihli birleşimde aldığı karar uyarınca, bu tür kuruluşların denetimleri ancak tasfiye süreci tamamlandığında söz konusu olmaktadır, bu karar Komisyonumuzun 19/12/2009 tarihli birleşiminde değiştirilmiş ve "tasfiye halindeki kuruluşların denetimlerinin de her yıl yapılmasına" yönelik olarak 85 numaralı Komisyon Kararı alınmıştır. Bu karar uyarınca, 06/07/2001 tarihinde tasfiye süreci başlamış olan Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 2001-2008 yılları ile 12/9/2007 tarihinde tasfiyeye giren Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş.'nin 2008 yılına ilişkin faaliyetlerinin denetimleri de Komisyonumuzca gerçekleştirilmiştir.

DENETİM SONUÇLARI :

Komisyonumuz, yaptığı denetimler sonucunda, ibra esaslarına tabi kuruluşların yönetim kurullarının ibra edilmesi veya ibra edilmemesi yönünde karar vermiş; genel görüşmeye tabi kuruluşlar ise 3346 sayılı Kanunun 9'uncu maddesi uyarınca sadece genel görüşme konusu olmuştur.

Yapılan denetimler üzerine hazırlanan raporumuzda, kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili rapor sistematığı korunmuş; sayı numaralarıyla ayrılan raporlarda kuruluşların genel durumları, idari ve mali bünyeleri, işletme çalışmaları, öneriler, denetim sonuçları, bilançoları ve gelir-gider hesapları yer almıştır. Kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili olarak hazırlanan raporlara ayrı ayrı sayı numarası verilerek suretiyle raporumuza Ek-2'de sunulmuştur.

Komisyonumuz, kuruluşların durumunu, ulusal ekonomiye faydalı olabilmeleri için özerk bir tarzda, ekonominin kuralları ve ekonomik gerekler dahilinde, verimlilik ve karlılık ilkeleri doğrultusunda yönetilerek, kuruluş amaçlarına ulaşmalarını teminen; faaliyetlerinin mevzuata, uzun vadeli kalkınma planına ve planın uygulama programlarına uygunluğu yönlerinden incelemiş; bu çerçevede alt komisyon raporlarında yer alan öneriler değerlendirilmiştir.

Söz konusu önerileri tek tek inceleyen Komisyonumuz, bunların bir kısmının gündemden çıkarılmasını, bir kısmının Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmeye devam edilmesini ve bir kısmının da gündemde kalmasını kararlaştırmıştır. Gereği tamamen yerine getirilen veya çözümünü tamamlanmak üzere olan öneriler ile Komisyonun, yapılan müzakereler sonucunda, talep edilmesini yararlı görmediği öneriler gündemden çıkarılmış ve yeniden görüşülmeyecek olan bu öneriler raporların ilgili bölümlerinde belirtilmiştir. Görüşmeler sırasında, talep edilmeleri uygun görülen, kuruluşların katıldığı ve çözümleri yönünde gelişmeler kaydedilen önerilerin, bir sonraki dönemde gerektiğinde Komisyon huzuruna yeniden gelebilmelerini teminen,

sonuçlarıyla birlikte Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmeye devam edilmeleri kararlaştırılmıştır. Teftiş ve soruşturmalar başta olmak üzere, önemlerine binaen bir sonraki dönemde yeniden görüşülmeleri ve sonuçlarının takip edilmesi uygun görülen öneriler ise gündemde bırakılmıştır. Gelecek denetimlerde zorunlu olarak görüşülecek olan ve kuruluşlarca ayrıca cevaplandırılmaları beklenen bu öneriler ile izlemeye bırakılan öneriler, raporların ilgili bölümlerinde gösterilmiştir.

Raporumuzun kapsamını oluşturan denetimlerle ilgili istatistiki bilgiler şöyledir: Komisyonumuz 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü ve 5'inci Yasama Yıllarında toplam 29 toplantı yaparak 99 kuruluşun 116 adet hesap dönemini görüşmüş ve böylece Komisyonumuzun denetim kapsamında bulunan kuruluşların 2008 yılına ait hesap ve işlemlerinin denetimi tamamlanmıştır.

Toplam 116 adet hesap döneminden, 38 kuruluşun 42 adet hesap dönemi ibra, 61 kuruluşun 74 adet hesap dönemi genel görüşme usulüne tabi olmuştur.

42 adet ibraya tabi hesap döneminden, 37 kuruluşun 40 adet hesap dönemi ibra edilmiş, 1 kuruluşun (A.O.Ç.) 1 adet hesap dönemi (2008) şartlı ibra edilmiş, 1 adet hesap dönemi (2007) ise ibra edilmemiştir. 61 kuruluşun 74 adet hesap dönemi de genel görüşmeye sunulmuştur.

Yapılan denetim görüşmelerinde, 3 kuruluşla (DHMİ, AOÇ, BOTAŞ) ilgili 3 adet tavsiye kararı alınmıştır.

Raporumuzun Ek-I/A bölümünde ibra edilen kuruluşların listesi; Ek-I/B bölümünde ibra edilmeyen kuruluşların listesi; Ek-I/C bölümünde şartlı ibra edilen kuruluşların listesi; Ek-I/D bölümünde ise genel görüşmeye sunulan kuruluşların listesi bulunmaktadır. Ek-2'de kuruluşların genel durumlarını, idari ve mali bünyelerini, işletme çalışmalarını, denetim sonuçlarını, bilançolarını ve gelir-gider hesaplarını gösteren 64 adet rapor, sayı numaraları verilmek suretiyle yer almaktadır.

EKLER :

- EK 1 Kuruluşlara ilişkin denetim sonuçlarını toplu halde gösterir liste (A, B, C, D)
- EK 2 KİT Komisyonu denetimi sonuçları ile ilgili 64 adet rapor.

**EK - 1/A, B, C, D KURULUŞLARA İLİŞKİN
DENETİM SONUÇLARINI TOPLU HALDE
GÖSTERİR LİSTE**

EK-1/A BİLANÇOLARI İLE NETİCE HESAPLARI
TASVİP EDİLMEK SURETİYLE YÖNETİM KURULLARI İBRA EDİLEN KAMU
İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ, KURUM VE KURULUŞLAR

<u>Sıra No.</u>	<u>Denetlenen Kuruluş ve Müesseseler</u>	<u>Görüşülen Hesap Yılları</u>
1	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu	2008
2	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı	2008
3	İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık Ve Düzenleme Kurulu	2008
4	Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu	2008
5	Devlet Malzeme Ofisi	2007-2008
6	DMO Basım Müessesesi	1.1.2007-4.5.2007
7	Milli Piyango İdaresi	2008
8	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü	2008
9	T.C.Devlet Demiryolları İşletmesi	2008
10	Türkiye Vagon ve Motor Sanayi A.Ş.	2008
11	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayi A.Ş.	2008
12	Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayi A.Ş.	2008
13	T.C.Posta ve Telgraf Teşkilatı	2008
14	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2008
15	Toprak Mahsulleri Ofisi	2008
16	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2008
17	Et ve Balık Kurumu	2008
18	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2008
19	Elektrik Üretim A.Ş.	2008
20	T.C. Şeker Kurumu	2006-2007-2008
21	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.	2008
22	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.	2008
23	Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş.	2008
24	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu	2008
25	TKİ Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008
26	TKİ Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008
27	TKİ Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008
28	TKİ Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi	2008
29	Türkiye Taşkömürü Kurumu	2008
30	TTK Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi	2008
31	TTK Kozlu Taşkömürü İşletmesi Müessesesi	2008
32	TTK Üzülmaz Taşkömürü İşletmesi Müessesesi	2008
33	TTK Karadon Taşkömürü İşletmesi Müessesesi	2008
34	TTK Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi	2008
35	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2008
36	Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş.	2008
37	Türkiye Petrolleri A.O.	2008

**EK-1/B BİLANÇOLARI İLE NETİCE HESAPLARI TASVİP EDİLMEYEN
SURETİYLE YÖNETİM KURULLARI İBRA EDİLMİYEN KURULUŞ**

<u>Sıra No</u>	<u>Denetlenen Kuruluş</u>	<u>Görüşülen Hesap Yılı</u>
1	Atatürk Orman Çiftliği	2007

**EK-1/C BİLANÇOLARI İLE NETİCE HESAPLARI (2007 YILINDA GÜNDEMDE
BIRAKILAN ÖNERİDEKİ HUSUSLARIN SONUÇLARI SAKLI KALMAK
KAYDIYLA) TASVİP EDİLMEK SURETİYLE YÖNETİM KURULLARI İBRA
EDİLEN KURULUŞ**

<u>Sıra No</u>	<u>Denetlenen Kuruluş</u>	<u>Görüşülen Hesap Yılı</u>
1	Atatürk Orman Çiftliği	2008

EK-1/D BİLANÇOLARIYLA NETİCE HESAPLARI
GENEL GÖRÜŞMEYE SUNULAN
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ, KURUM VE KURULUŞLAR

<u>Sıra No</u>	<u>Denetlenen Kuruluş Bağlı Ortaklıklar İştirakler</u>	<u>Görüşülen Hesap Yılları</u>
1	T.C. Ziraat Bankası	2008
2	Türkiye Halk Bankası	2008
3	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	2008
4	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası	2008
5	İstanbul Altın Borsası	2008
6	Emlak Gayri Menkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	2008
7	T.H.Türkiye Emlak Bankası A.Ş.	6.7.2001-31.12.2001-2002-2003- 2004-2005-2006-2007-2008
8	Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş.	2008
9	Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.	2008
10	Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	2008
11	Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.	2008
12	Fintek Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş.	2008
13	Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.	2008
14	Birlik Sigorta A.Ş.	2008
15	Birlik Hayat Sigorta A.Ş.	2008
16	Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	2008
17	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.	2007-2008
18	Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2007-2008
19	Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	2008
20	Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.	2008
21	İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti	2008
22	5. Dünya Su Formu	2008
23	Tütün Tütün Mamülleri Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.	2008
24	Tekel Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.	2008
25	Tekel Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticaret A.Ş.	2008
26	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
27	Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
28	Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
29	Aras Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
30	Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
31	Fırat Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
32	Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
33	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
34	Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
35	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
36	Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
37	Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
38	Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
39	Trakya Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
40	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
41	Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008

EK-1/D BİLANÇOLARIYLA NETİCE HESAPLARI
GENEL GÖRÜŞMEYE SUNULAN
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ, KURUM VE KURULUŞLAR

<u>Sıra No</u>	<u>Denetlenen Kuruluş Bağlı Ortaklıklar İştirakler</u>	<u>Görüşülen Hesap Yılları</u>
42	Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
43	Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
44	Menderes Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
45	Göksu Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
46	Yeşilırmak Elektrik Dağıtım A.Ş.	2008
47	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008
48	Sümer Holding A.Ş.	2008
49	Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2008
50	T.H. Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş.	2008
51	İller Bankası	2008
52	Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.	2008
53	TÜRKSAT-Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme A.Ş.	2008
54	Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.	2008
55	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.	2008
56	TSE Sojustest Metroloji ve Kalibrasyon A.Ş.	2004-2005-2006-2007-2008
57	Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008
58	Yeniköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008
59	Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008
60	Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.	2008
61	Marmara Teknokent A.Ş.	2008

İÇİNDEKİLER

<u>Konular</u>	<u>Sayfa No</u>
KİT'lerin Tabi Oldukları Denetim Esasları ve Denetlenen Yıllarını Gösterir Liste	9
KİT Komisyonu Raporu	13
EK-1 : Kuruluşlara İlişkin Denetim Sonuçlarını Toplu Halde Gösterir Liste (A, B, C, D)	17
EK-2 : Kuruluşlara (Kuruluş, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirak) Ait Denetim Sonuçları ile İlgili 64 Adet Rapor (Sıra No ile Gösterilmiştir)	23

<u>Sıra No.</u>	<u>Kuruluş, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler</u>	<u>Sayfa No.</u>
	BAŞBAKANLIK: BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR	25
1	T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (2008)	27
2	Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (2008)	45
3	Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. (2008)	55
4	Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş. (2008)	65
5	Fintek-Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş. (2008)	75
6	Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. (2008)	83
7	Birlik Sigorta A.Ş. (2008)	91
8	Birlik Hayat Sigorta A.Ş. (2008)	105
9	Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (2008)	113
10	Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (2008)	125
11	İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (2008)	139
12	İstanbul Altın Borsası (2008)	163
13	Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (2008)	177
14	Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu (2008)	187
15	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (2008)	199
16	Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş. (2008)	215
17	İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu (2008)	223
18	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. (2007)	241
19	Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. (2008)	251
20	Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (2007)	263
21	Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (2008)	273
22	Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (2008)	283
23	Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. (2008)	293
24	İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı (2008)	301
25	T.H. Türkiye Emlak Bankası A.Ş. (6.7.2001-31.12.2008)	313

<u>Sıra No.</u>	<u>Kurulus, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler</u>	<u>Sayfa No.</u>
26	Marmara Teknokent A.Ş. (2008)	355
	MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞ	365
27	Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (2008)	367
	MALİYE BAKANLIĞI: BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR	395
28	Türkiye Halk Bankası (2008)	397
29	Devlet Malzeme Ofisi ile Basım Müessesesi (2007)	411
30	Devlet Malzeme Ofisi (2008)	429
31	Millî Piyango İdaresi (2008)	443
32	Tütün, Tütün Mamülleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş. ile Bağlı Ortaklıkları (2008)	453
33	Sümer Holding A.Ş. (2008)	473
34	Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (2008)	497
35	T.H. Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. (2008)	511
36	Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. (2008)	519
37	Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (2008)	529
38	Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş. (2008)	541
39	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları (2008)	551
40	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. (2008)	627
	BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞ	635
41	İller Bankası (2008)	637
	ULAŞTIRMA BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞLAR	649
42	TÜRKİSAT-Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme A.Ş. (2008)	651
43	Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü (2008)	665
44	T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı (2008)	677
45	Devlet Hava Meydanları İşletmesi (2008)	693
46	T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi ve Bağlı Ortaklıkları (2008)	705
	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI: BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR	743
47	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (2008)	745
48	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (2008)	765
49	Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü (2008)	781
50	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (2008)	795
51	Atatürk Orman Çiftliği (2007)	805
52	Atatürk Orman Çiftliği (2008)	817
	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI: BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR	829
53	T.C. Şeker Kurumu Başkanlığı (2006-2007-2008)	831
54	TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limitet Şirketi (2004-2005-2006-2007-2008)	841

<u>Sıra No.</u>	<u>Kurulus, Müessese, Bağlı Ortaklık ve İştirakler</u>	<u>Sayfa No.</u>
	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞLAR	863
55	Elektrik Üretim A.Ş. ve Bağlı Ortaklıkları (2008)	865
56	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (2008)	889
57	Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (2008)	899
58	Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. (2008)	911
59	Türkiye Kömür İşletmeleri ve Müesseseleri (2008)	919
60	Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Müesseseleri (2008)	953
61	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü (2008)	985
62	Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (2008)	997
63	Türkiye Petrolleri A.O. (2008)	1007
	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞ	1017
64	5. Dünya Su Forumu Organizasyonu (2008)	1019

EK - 2

**KURULUŞLARA (KURULUŞ, MÜESSESE,
BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAK) AİT DENETİM
SONUÇLARI İLE İLGİLİ 64 ADET RAPOR**

BAŞBAKANLIK:
BAĞLI / İLGİLİ KURULUŞLAR

SAYI: 1

T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 24/11/2010 tarihli 11’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ:

Banka’nın temelini 1863 yılında kurulan Memleket Sandıkları oluşturmaktadır. Banka, 1888 yılında Ticaret ve Nafia Nezaretinin kontrolü altında bir devlet müessesesi olarak kurulmuş olup Ziraat Bankası Nizamnamesi ile faaliyetine başlamıştır.

23.03.1916 tarihinde kabul edilen Ziraat Bankası Kanunu ile Banka’ya tahvil çıkarma ve gerçek kişiler dışında ziraat ile uğraşan ortaklıklara da kredi verebilme yetkisi tanınmıştır.

19.03.1924 tarih ve 444 sayılı Kanun ile devlet müessesesi olmaktan çıkarılarak anonim şirkete dönüştürülen Banka’nın faaliyet alanı zirai kredi işlemleri yanında diğer bankacılık işlemlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

04.06.1937 tarih ve 3202 sayılı Kanun ile T.C. Ziraat Bankası adıyla Bankaya, bu Kanunda belirtilenler dışında özel hukuk hükümlerine tabi, hükmi şahsiyeti haiz bir devlet kuruluşu statüsü verilmiştir.

Banka, Kuruluş Kanunu ve değişiklikleri ile 3460, 23, 440 ve 468 sayılı kanunlara tabi bir kamu iktisadi teşebbüsü olarak çalışmalarını sürdürmüştür.

20.05.1983 tarihinde yürürlüğe giren ve 440 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 60 sayılı KHK’de ve bu KHK’nin bazı maddelerini değiştirerek kabul eden 19.10.1983 gün ve 2929 sayılı Kanunda Banka, İktisadi devlet teşekkülü olarak belirlenmiş, 17.06.1982 tarih ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bankanın yeniden düzenlenmesi 10.10.1983 gün ve 107 sayılı KHK ile yapılmış, kuruluş kanunu ek ve tadilleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

18.06.1984 tarihinde yürürlüğe giren Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı KHK ile, 2929 sayılı Kanun ve 107 sayılı KHK yürürlükten kalkmış, 233 sayılı KHK uyarınca düzenlenen Banka Ana Statüsü 09.11.1984 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Bu Ana Statüde; Banka, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olarak belirlenmiş, Banka’nın esas amacının tarım kesimine finansal destek sağlamak ve her türlü bankacılık işlemlerini yapmak olduğu belirtilmiş, Banka’nın ilgili olduğu Bakanlık Başbakanlık olarak tespit edilmiştir.

Banka'nın denetimi konusunda, 72 ve 233 sayılı KHK hükümleri ile 02.04.1987 gün ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleriyle Fon'ların T.B.M.M.'ce Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmıştır.

Ziraat, Halk ve Emlak Bankası'nın yeniden yapılandırılarak özelleştirilmesine ilişkin olarak 15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanun 25.11.2000 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanunla anılan bankaların, çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmaları ve özelleştirmeye hazırlanmalarını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmaları ve hisselerinin tamamının özel hukuk hükümlerine tabi gerçek ve tüzel kişilere satışının gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

4603 sayılı Kanuna göre, yeniden yapılandırma ve hisse satış işlemleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih olan 25.11.2000 tarihinden itibaren 3 yılda tamamlanması öngörülmesine rağmen, üç yıllık sürenin sonu olan 25.11.2003 tarihine kadar tamamlanamamıştır. 16.07.2004 tarih ve 5230 sayılı Kanun ile üç yıllık süre beş yıla çıkartılmış, 27.12.2005 tarih ve 2005/9841 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile söz konusu 5 yıllık süre, 25.11.2005 tarihinden itibaren yarısı kadar daha uzatılmıştır. 10.01.2007 tarih ve 5572 sayılı Kanun ile beş yıllık süre on yıla çıkartılmış olup, bu süre 15.11.2010 tarihinde dolacaktır. 4603 sayılı yasaya göre, hisse satış işlemleri 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

4603 sayılı Kanun ile kamu bankaları, KİT'lere ilişkin 233 sayılı KHK kapsamından çıkarılıp, özel hukuk hükümlerine tabi kılınmıştır.

20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi ile, 4603 sayılı Kanun'un bazı maddelerinde çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda, bu bankaların TBMM denetimine tabi olmasını teminen, 4603 sayılı Kanun metninden, 3346 sayılı KİT'ler ile fonların TBMM'ce Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un bankalar hakkında uygulanmayacağına ilişkin hüküm çıkarılmıştır.

Diğer yandan, 4684 sayılı Kanun ile, T.Emlak Bankası A.Ş.'nin yeniden yapılandırma çalışmaları sürecinde, Bankanın her türlü bankacılık hizmetleri ile bankacılık iş ve işlemlerinden ve bankalara olan yükümlülüklerden doğan taahhütleri ve bankacılıkla ilgili sabit kıymetler dahil tüm aktiflerinin T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye veya T.Halk Bankası A.Ş.'ye devredilmesi hükmüne bağlanmış olup T.Emlak Bankası'nın lisansı 06.07.2001 tarihinde iptal edilerek bankacılık aktifleri ve yükümlülükleri T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye devredilmiştir.

30.01.2002 tarih 4743 sayılı, 16.07.2004 tarih 5230 sayılı, 17.09.2004 tarih 5234 sayılı ve 18.04.2007 tarih ve 5626 sayılı Kanunlar ile 4603 sayılı Kanunda yeni bazı düzenlemelerde bulunulmuştur.

Söz konusu bankaların yeniden yapılandırma ve özelleştirmeye hazırlanmaları ile ilgili usul ve esaslar 28.03.2001 tarih ve 2001/2202 ve 12.01.2002 tarih ve 2002/3555 sayılı Kararnamelerle düzenlenmiştir.

12.01.2002 tarih ve 2002/3555 sayılı Kararname ile de, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş.'nin yeniden yapılandırma ve özelleştirmeye hazırlık planlarının uygulama esas ve usulleri yürürlüğe konulmuştur.

4603 sayılı Kanun'dan sonra Banka Ana Sözleşmesi 22.02.2001 tarihinde kabul edilmiş, daha sonra çeşitli değişikliklere uğramıştır. Ana Sözleşmeye göre, Bankanın amacı, mevduat kabullü dahil her türlü bankacılık faaliyetlerini yürütmek olup Banka amaçlarını gerçekleştirmek üzere, Bankalar Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere Ana Sözleşmede belirlenen faaliyetlerde bulunacaktır.

Banka Ana Sözleşmesinin Geçici 1 inci maddesine göre, kamu hisseleri yüzde ellinin (%50) altına düşünceye kadar, Banka zirai kredileme faaliyetleri faiz oranları Banka kaynak maliyetinin altında olmamak kaydıyla devam edeceği belirtilmiş olmakla birlikte; 27.12.2006 tarih ve 5570 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi uyarınca; sermayesindeki kamu payı % 50'nin altına düşmesi halinde de Bakanlar Kurulu yetkisi dahilinde tarımsal üretimin desteklenmesi amacına uygun faiz destekli kredi kullandırmaya devam edeceği ve Banka'nın faiz destekli kredi uygulamalarından dolayı doğacak gelir kayıpları; bu amaçla ilgili yıl Merkezi Yönetim Bütçesinde öngörülecek ödenekle sınırlı olmak üzere, Hazine'ce avans olarak ödenmektedir.

Ülke çiftçisinin sahip olduğu arazilerin parçalılığı, işletme ölçeklerinin küçük olması ve örgütlenme yetersizliği gibi yapısal sorunlar yanında, tarımın hala önemli bir istihdam kaynağı olması gibi nedenlerle tarım sektöründe dönüşüm ihtiyacı sürmektedir. Diğer yandan, AB ile yürütülen tarama sürecinde öne çıkan hususlar da göz önüne alınarak, tarım ve kırsal kalkınma, gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı ile balıkçılık mevzuatının AB müktesebatına uyumuna ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Yıllar itibarıyla tarım kesimine kullandırılan kredilerin tamamına yakını Ziraat Bankası'na verilir iken, son yıllarda özel bankaların da tarım sektörüne ilgisi ve kullandırıdığı kredi tutarları artış göstermiştir.

2008 yılında tarım sektörüne verilecek hizmet kalitesinin artırılması, tarımsal orta ve büyük boy işletmelerin (TOBİ) projelerinin daha etkin bir şekilde kredilendirilebilmesi için uzmanlaşmış özel şubeler "Tarımsal Bankacılık Şubeleri" uygulamasına başlanmış olup, Kasım/2009 itibarıyla Antalya, Adana ve İzmir'de üç tarımsal bankacılık şubesi faaliyet göstermektedir.

Banka'nın son beş yılda faaliyetine ilişkin verilere aşağıdaki çizelgede yer verilmiştir.

Toplu bilgiler (*)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	2.221.978	2.221.978	2.221.978	2.500.000	2.500.000	-	-
Öz kaynaklar	"	5.074.683	5.839.992	4.768.791	5.232.449	6.442.438	1.209.989	23,1
Aktif toplamı	"	53.678.459	60.283.375	69.001.518	77.989.262	101.284.578	23.295.316	29,8
Yabancı kaynaklar	"	48.603.776	54.443.383	64.232.727	72.756.813	94.842.140	22.085.327	30,3
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	1.683.151	1.651.208	1.652.003	1.645.475	1.812.654	167.179	10,1
Madd. dur. varlık birikmiş amortismanı	"	951.523	941.128	968.751	996.906	997.912	1.006	0,1
Yatırımlar için yap.nakdi ödemeler	Bin YTL	20.230	33.359	30.051	38.874	233.558	194.684	500,8
Yatırımların gerçekleştirme oranı (nakdi)	%	24,8	25,6	25,0	22,4	119,2	96,8	432,1
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	329.470	338.975	386.203	452.788	682.766	229.978	50,8
İştirakler temettü gelirleri	"	7.481	7.053	17.416	25.640	26.451	811	3,2
Mevduat	Bin YTL	45.382.201	52.132.098	59.652.902	68.249.767	83.883.435	15.633.668	22,9
Plasmanlar	"	45.431.881	51.083.909	61.514.127	68.487.063	89.848.253	21.361.190	31,2
İhtisas kredileri	"	3.738.506	5.089.618	5.194.051	6.575.103	8.368.244	1.793.141	27,3
Ticari krediler bireysel krediler	"	5.334.688	8.280.807	11.725.775	14.949.205	22.353.906	7.404.701	49,5
Takipteki alacaklar (Brüt)	"	381.458	314.189	319.753	390.957	604.280	213.323	54,6
Mali plasmanlar	"	35.977.229	37.133.193	43.884.198	46.571.798	58.521.823	11.950.025	25,7
Teminat ve kefalet mektupları	"	1.021.494	1.283.730	1.940.920	1.973.841	3.567.826	1.593.985	80,7
Memur (ortalama)	Kişi	72	22	15	6	3	(3)	(50,0)
Sözleşmeli personel (ortalama)	"	221	39	40	10	2	(8)	(80,0)
Hizmet sözleşmesi (işçiler)	"	21.363	20.713	20.474	20.410	20.752	342	1,7
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	692.890	682.386	763.086	793.240	931.799	138.559	17,5
Cari yıla ilişkin :								
Memurlar ve sözleşmeli personel için yap. gid.	"	-	-	3.683	2.186	1.264	(922)	(42,2)
Hizmet sözleşmeleri (işçiler) için yapılan giderler	Bin YTL	691.940	681.631	758.778	790.154	929.303	139.149	17,6
Memur başına aylık ortalama	YTL	2.663	2.734	3.086	1.876	1.300	(576)	(30,7)
Hizmet sözleşmeli personel başına aylık ortalama	Adet	1.137	1.133	1.247	3.224	3.576	352	10,9
Şube					1.251	1.269	18	1,4
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	697.142	906.717	620.290	611.969	581.241	(30.728)	(5,0)
Tahakkuk eden vergiler	"	1.215.441	1.159.544	823.839	1.004.141	936.582	(67.559)	(6,7)
GSYİH'ya katkı(üretici fiyatlarıyla)	"	3.118.256	3.219.458	3.745.771	3.998.375	3.981.072	(17.303)	(0,4)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	3.462.087	3.472.979	4.041.666	4.352.115	4.319.337	(32.778)	(0,8)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	3.462.087	3.472.979	4.041.666	4.352.115	4.319.337	(32.778)	(0,8)
Mali karlılık (öz kaynak yönünden) (**)	%	30,0	31,0	44	56,6	42,4	(14,2)	(25,1)
Dönem karı veya zarar	Bin YTL	2.227.807	2.682.337	2.720.292	2.963.060	2.715.500	(247.560)	(8,4)
Bilanço karı veya zarar	"	1.530.665	1.846.412	2.100.002	2.351.091	2.134.259	(216.832)	(9,2)
Bilanço karı veya zarar								
Konsolide :								
Dönem karı veya zarar	Bin YTL	2.224.761	-	-	-	2.728.564	-	-
Bilanço karı veya zarar	"	1.509.110	-	-	-	2.147.323	-	-

(*) : 2004 yılına ilişkin YTL değerleri, YTL 'ye dönüştürülmüştür. (**): BDDK' ca istenilen formata düzenlenen mali tablolara göre mali karlılık 2007 yılısonunda %41 ve 2008 yılısonunda %37 olmuştur.

Banka'nın nominal sermayesinde bir değişiklik olmamakla birlikte; yaratılan diğer iç kaynaklarla öz kaynaklar son yılda % 23,1 oranında artış gösterirken, yabancı kaynaklar mevduatta sağlanan yükselişle % 30,3 oranında artış göstermiştir.

Alım satım amaçlı ve satılmaya hazır finansal varlıklar ile vadeye kadar elde tutulacak yatırımlarda izlenen menkul değerler toplamı 58,5 milyar YTL'ye ulaşmakta olup aktif değerler toplamının % 56'sını kapsamaktadır. Görev zararı alacakları ile sermayeye mahsuben ve T.Emlak Bankası'nın devri nedeniyle Hazinece Banka'ya verilen DİBS'leri 2008 yılsonunda tutarı, toplam aktiflerin % 7,2'si oranında 7,6 milyar YTL'dir.

Görev zararı alacakları için 2008 yılı içerisinde Hazine'ce Banka'ya 5,6 milyar YTL itfa ve 2,5 milyar YTL kupon bedeli ödemesi yapılarak önemli miktarda kaynak aktarımı yapılmıştır.

Diğer yandan, gerçekleştirilen yüksek tutarlı karların büyük bölümleri de temettü olarak Hazine'ye aktarılmıştır. Hazine'ye 2003 yılından itibaren Banka karından 8,8 milyar YTL temettü ödemesi yapılmıştır.

Banka'nın seyyal kredileri (reeskont dahil) 2007 yılsonuna göre % 42,7 oranında 9,2 milyar YTL artarak 30,7 milyar YTL'sine yükselmiştir. Bu tutarın % 47,9 oranında 14,7 milyar YTL'si bireysel kredilere, % 27,2 oranında 8,4 milyar YTL'si tarımsal kredilere ve % 24,9 oranında 7,6 milyar YTL'si ticari kredilere aittir.

Banka'nın toplam canlı kredileri 2004 yılında % 46,8, 2005 yılında % 50,3, 2006 yılında % 26,9, 2007 yılında % 24,4 ve 2008 yılında % 42,7 oranlarında artış göstermiş ve özellikle 2008 yılında sektör ortalamasının üzerinde kredilerde artış görülmüştür. Bunun sonucu olarak, Banka toplam kredilerinin sektördeki mevduat bankaları kredileri içindeki payı 2007 yılında % 8 iken 2008 yılında 0,8 puan artışla %8,8 düzeyine yükselmiştir.

2008 yılında toplam kredilerin toplam aktiflere oranı sektördeki mevduat bankalarında % 51,5, Ziraat Bankası'nda % 29,5, mevduatın krediye dönüşüm oranı mevduat bankalarında % 77,6, Ziraat Bankası'nda % 36,8 düzeylerinde olup Bankaya ilişkin her iki oran da mevduat bankalarının çok gerisinde kalmıştır. Genel bankacılık sisteminde ise bu oranlar sırasıyla % 52 ve % 80,9 olarak gerçekleşmiştir.

Yakın izlemedeki kredilerin nakdi risk tutarı, 31.12.2008 tarihi itibarıyla 203 milyon YTL iken, ekonomideki olumsuz gelişmelerin etkisi ile 26.11.2009 tarihi itibarıyla bu tutarın 2.698 milyon YTL gibi oldukça yüksek bir tutara ulaştığı görülmüştür.

2008 yılsonu itibarıyla tasfiye olunacak alacaklar, 2007 yılsonuna göre % 54,6 oranında 604 milyon YTL artmış, ancak mevduat bankalarında takipteki alacakların toplam krediye oranı % 3,6 iken, bu oran Bankada sektörün oldukça gerisinde %1,9 olarak gerçekleşmiştir.

4603 sayılı Kanun kapsamında 2001 yılından itibaren uygulamaya konulan finansal ve operasyonel yeniden yapılandırma, karlılık performansına olumlu yansıdığı, 2001 yılında 875 milyon YTL kar eden Banka, 2007 yılında 2,9 milyar YTL ve 2008 yılında 2,7 milyar YTL vergi öncesi kar elde etmiş, 2008 yılındaki net dönem kârı 2,1 milyar YTL olmuştur.

Banka son yıllarda kredi kullandırımına önem vererek, kredilerin aktif içindeki payını yükseltmesine rağmen, bilançosunda halen menkul kıymetler birinci sırada önemini korumaktadır. Sektörde aktiflerde ilk sırayı krediler alırken, Banka'da halen ilk sırayı menkul kıymetler almaktadır. Banka'nın aktiflerin önemli bölümü menkul kıymetlerden oluşmuş, bunlardan sağlanan gelir-

ler, faiz gelirleri içinde büyük paya sahip olmuş, Hazinece bunların faiz ödemeleri ve itfaları için yapılan ödemelerle gerçekleştirilen likidite ile pasif maliyeti düşürülmüş, bütün bu gelişmeler son yıllarda Banka'nın kârlarının yüksek tutarlarda oluşumunda başlıca etkenler olmuştur. Gerçekleştirilen yüksek tutarlı kârların büyük bölümleri de temettü olarak Hazine'ye aktarılmıştır.

Banka'nın faaliyetlerini daha olumlu ve verimli şekilde sürdürebilmesi için;

- Banka kaynakları ile dünya ve ülke konjonktürünün elverdiği ölçüde riski minimize ederek reel sektöre daha fazla kredi desteği verilmek suretiyle toplam kredilerin Banka aktif içindeki payının daha da arttırılması, bunun doğal sonucu olarak da kredi faiz gelirlerinin, gelirler içindeki payının yükseltilmesi,

- Banka'nın toplam kredilerinin artırılarak sektördeki payının yükseltilmesi yanında, takip-teki alacaklarının tahsili yönündeki çabaların devam ettirilmesi,

- Dünya küresel krizinin etkisiyle Banka'nın mevcut kredili müşterilerinin mali durumlarının bozulması ile bunun sonucu Banka kredilerinin kalitesinin bozulması riskine karşı her türlü risk önleyici tedbirlerin zamanında alınmasına çalışılması,

- Gerek Banka'nın ihtisas konusu olması, gerekse üretim ve istihdam konularındaki katkısı nedeniyle başta projeli yatırım kredileri olmak üzere tarımsal kredilere ağırlık verilmesi,

- Kârlılığın; kredilerden, bankacılık hizmetlerinden elde edilecek gelirlere ve verimlilik göstergelerinin yükseltilmesinden sağlanacak gelişme ve katkılara dayandırılması,

- Pasifteki kaynakların vade yapılarının da göz önünde bulundurularak, aktifteki kullanımlara yer verilmesi, böylece vade, faiz ve likidite riskinin asgari düzeyde tutulması,

gerekmektedir.

II- İDARİ BÜNYE:

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin Ana Sözleşmesi gereği, Banka'nın yetkili organları Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Kredi Komitesi, Genel Müdürlük ve Denetçilerden oluşmaktadır.

Ana Sözleşmeye göre; Banka'nın en üst karar organı Genel Kurul olarak belirlenmiş, Genel Kurulun olağan ve olağanüstü olarak toplanabileceği, Olağan Genel Kurulun hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içinde ve yılda bir defa toplanacağı, Olağanüstü Genel Kurulun ise, Banka işlerinin gerektirdiği hal ve zamanlarda T. Ticaret Kanunu ve Ana Sözleşmede yazılı hükümlere göre toplanıp gerekli kararları alacağı belirtilmiştir.

Banka'nın, 14.04.2009 tarihli 2008 Yılı Olağan Genel Kurul'unda; Bağımsız Denetim Kuruluşu tarafından onaylanan 2008 yılına ait Bilanço, Kar-Zarar hesapları oybirliğiyle kabul ve tasdik edilerek, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin ayrı ayrı ibra edilmelerine karar verilmiştir. Yine, Ana Sözleşmenin 26.1.3.1 maddesi uyarınca safi kardan kanuni yedek akçe ve ortaklara I. temettü ayırdıktan sonraki bakiyenin %2,67'sine kadar olan kısmının Yönetim Kurulu Üyelerine ve Yönetim Kurulu'na belirlenen Banka personeline bir brüt aylık tutarını aşmamak kaydıyla 2009 yıl sonuna kadar, Hazineye isabet eden temettü tutarının ise Nisan ayı içerisinde ödenmesi kabul edilmiştir. Ayrıca, Genel Müdür ile Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üyelerine ödenecek ücretler tespit edilmiştir.

Banka Ana Sözleşmesi gereği 9 üyeden oluşan Yönetim Kurulu tarafından temsil ve idare edilmektedir. Yönetim Kurulu Üyeleri Genel Kurul’ca üç yıl süre ile seçilmekte, Bankacılık Kanununda Genel Müdür için öngörülen şartların Yönetim Kurulu üyelerinin yarısından fazlası için de aranacağı belirtilmiş bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu Banka’nın faaliyet konularına giren ve Bankacılık Kanunu, T. Ticaret Kanunu, Ana Sözleşme ve ilgili diğer mevzuatla, Genel Kurulun ve/veya diğer organların yetkisine bırakılmamış olan tüm konularda karar almakta ve bu kararların Banka yetkili organları vasıtasıyla yürütülmesini sağlamaktadır. Yönetim Kurulu’nun görev yetki ve sorumlulukları ile yetki devrine ilişkin hususlar; Yönetim Kurulu’nun 30.07.2007 tarih ve 14/234 sayılı kararı ile kabul edilen, “T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Yönetim Organları Yönetmeliği’nde ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Yönetim Kurulu’nun ayda en az bir defa toplanması zorunlu olup, Banka işleri gerektirdikçe Yönetim Kurulu Başkanı, Başkan Vekili veya bir Üyenin çağrısı üzerine toplanmaktadır. Kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınmaktadır.

Yönetim Kurulu’nun kredilerle ilgili olarak vereceği görevleri yapmak üzere, Genel Müdürde aranan şartları süre hariç olmak üzere taşıyan üyeleri arasından seçeceği en az iki üye ile Genel Müdür’den oluşan Kredi Komitesi, belirlenen yetkiler çerçevesinde kredi tahsis, vade uzatımı, şart değişikliği, faiz indirimi, yeniden yapılandırma gibi konularda karar almaktadır.

2008 yılında Yönetim Kurulu çeşitli konularda 383, Kredi Komitesi 299 karar almıştır.

Banka Ana Sözleşmesi gereği Denetçiler; Genel Kurul tarafından yüksek öğrenim görmüş, bankacılık, ekonomi veya finans alanlarında en az 10 yıl deneyim sahibi kimselerden arasından 3 yıl için seçilmekte ve Denetçilere ödenecek ücret Genel Kurulca belirlenmektedir.

Bankanın 2 üyeden oluşan Denetçilerince 2008 yılı işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen Banka Denetçi Raporu, Genel Kurul’a sunulmuş ve denetçiler ibra edilmiştir.

411 sayılı Bankacılık Kanununun 24 üncü maddesinde; Bankaların Yönetim Kurullarınca, Yönetim Kurulunun denetim ve gözetim faaliyetlerinin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere, en az iki üyeden oluşan Denetim Komitesi öngörülmüş, Denetim Komitesi üyelerinin icrai görevi bulunmayan Yönetim Kurulu üyeleri arasından seçileceği belirtilmiştir.

Yönetim Kurulu’nun 25/324 (31.10.2006) sayılı kararı ile iki Yönetim Kurulu üyesi Denetim Komitesini oluşturmak üzere atanmıştır.

2008 yılında Denetim Komitesi iç denetim, risk yönetimi ve iç kontrol faaliyetleri ile ilgili olarak 93 adet karar almıştır.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Teşkilat Şeması’na göre merkez teşkilatı; Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu’na bağlı Büro Hizmetleri Daire Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Kontrol Grup Başkanlığı ve buna bağlı İç Kontrol Daire Başkanlığı ve Uyum Görevlisi, Risk Yönetimi Grup Başkanlığı ve buna bağlı Risk Yönetimi Daire Başkanlığı, Genel Müdür ve Genel Müdür’e bağlı Hukuk Müşavirliği ve iki Genel Müdür Baş Yardımcılığı ve Genel Müdür Baş Yardımcılıklarına bağlı 12 Genel Müdür Yardımcısı ve bunlara bağlı 32 Daire Başkanlığı; taşra teşkilatı 24 Bölge Müdürlüğü 1.156 yurtiçi şube, 70 özel işlem merkezi, 29 büro; yurtdışı teşkilatı ise Genel Müdürlüğe bağlı 12 yurtdışı şube ve 2 yurtdışı temsilcilikten oluşmaktadır.

2008 yılsonu itibariyle Banka’da çalışan personel sayısı bir önceki yılsonundakine göre %2 oranında 427 kişi fazlasıyla 21.299 kişidir. Dönem sonu itibariyle Banka personelinin; 2.987 kişi-

nin Genel Müdürlük birimlerinde, 869 kişinin Bölge başkanlıklarında, 17.343 yurtiçi şubelerde, 65'inin yurtdışı şubelerde, 2'sinin yurtdışı temsilciliklerde ve 33 personelin yurtdışı iştiraklerde çalıştığı anlaşılmıştır. Banka'nın 2008 yıl sonu itibariyle şube başına personel sayısı 17 olarak gerçekteleşmiştir.

2008 yılında çalışan personele, yolluklar hariç 929,8 milyon YTL harcama yapılmıştır. Bu tutar bir önceki yıldakine göre %17,6 oranında 139,7 milyon YTL artış ifade etmektedir.

III- MALİ BÜNYE:

Banka'nın mali bünye incelemesi, sadeleştirilmiş, BDDK'nın düzenlemeleri doğrultusunda konsolide olmayan mali tabloları esas alınarak yapılmıştır.

Banka'nın konsolide olmayan bilançolarına göre kaynak ve varlıkları 2008 yılında % 29,9 oranında 23,3 milyar YTL artarak 101,3 milyar YTL'na yükselmiştir.

Kaynakların; % 93,6 oranında 94,8 milyar YTL'si yabancı, % 6,4 oranında 6,5 milyar YTL'si öz kaynaklara aittir. Yabancı kaynakların, % 94,5 oranında 89,6 milyar YTL'si kısa, % 5,7 oranında 5,2 milyar YTL si uzun sürelidir.

Kar yedeklerinin yükselmesi ile % 23 oranında 1,2 milyar YTL artış göstererek 6,4 milyar YTL olan özkaynakların kullanılan kaynaklar içindeki payı 0,3 puan azalmıştır.

2007 yılsonundakine göre kısa vadeli yabancı kaynaklardaki % 30,7 oranında 21 milyar YTL, uzun vadeli kaynaklardaki %26 oranında 1,1 milyar YTL artış sonucu kaynaklar toplamı da % 30,3 oranında 22,1 milyar YTL artmıştır. Yabancı kaynaklardaki artışta özellikle mevduat ve para piyasalarına borçlar hesaplarındaki yükselişler etkili olmuştur.

2008 yılsonu itibariyle kullanılan kaynakların % 1,5 oranında 1,5 milyar YTL'si bağlı değerlere, % 54 oranında 54,7 milyar YTL'si uzun sürede paraya çevrilebilir değerlere, % 44,5 oranında 45,1 milyar YTL'si dönen varlıklara kullanılmış bulunmaktadır.

2007 yılsonundakine göre bağlı değerlerdeki %50 oranında 0,5 milyar YTL. uzun sürede paraya çevrilebilir değerlerde % 31,5 oranında 13,1 milyar YTL, hazır değerlerde % 16,2 oranında 1,8 milyar YTL ve kısa ve uzun sürede paraya çevrilebilir değerlerde % 32,5 oranında 7,9 milyar YTL artış sonucu varlıklar toplamı da % 30 oranında 23,3 milyar YTL artmıştır. Varlıklardaki artışta özellikle menkul kıymetler cüzdanı ile krediler hesaplarındaki yükselişler etkili olmuştur.

Banka varlık toplamının %98,5'ini oluşturan paraya çevrilebilir ve hazır değerler toplamının; % 55'i uzun sürede, % 32'si kısa sürede paraya çevrilebilir değerlerden, kalan % 13'ü ise hazır değerlerden oluşmaktadır.

2008 yılsonu itibariyle hazır değerlerde kayıtlı 12,8 milyar YTL'nin; 10,6 milyar YTL'si TCMB ve bankalardaki mevduata, 1,4 milyar YTL'si kanuni karşılıklar kasasına; 702 milyon YTL'si kasa/efektif deposuna ve 130 milyon YTL'si diğer hazır ve paraya çevrilebilir değerlere aittir.

58,5 milyar YTL olan menkul kıymetler toplamı, varlık toplamının % 57,8'ini oluşturmakta olup, söz konusu kıymetlerin 14,9 milyar YTL'si kısa vadeli, 43,6 milyar YTL'si 1 yıldan uzun vadeli. Bankacılık sektöründe menkul kıymetlerin varlıklar içindeki payı % 29,3 seviyesindedir.

Verilen kredilerin 17,1 milyar YTL'si kısa vadeli, 10,9 milyar YTL'si orta ve uzun vadeli olup, toplam 28 milyar YTL (fon kredileri hariç) tutar ile aktif toplamının % 27,6'sını oluşturmaktadır.

Bağlı değerlerin, özkaynaklardan daha yüksek oranda artış göstermesi sonucu, bağlı değerlerin özkaynaklarla karşılanma oranı 3,5 puan düşerek % 23,3 olmuştur. Buna rağmen, Banka'nın toplam varlıklar içindeki bağlı değerlerin payı % 1,5 gibi düşük düzeyde gerçekleşmiş olup, banka işletmeleri için son derece olumlu bir düzeyi ifade etmektedir.

Banka'nın 2008 yılsonu itibariyle nakit oranı % 14,3, likidite oranı % 30,9 ve cari oranı % 50,3 olmuştur. Hazır değerlerinde % 15,9 oranında artış olmasına rağmen, kısa vadeli yabancı kaynakları % 30,5 oranında artış olmuştur. Bunun sonucu olarak nakit oranı bir önceki yıla göre 1,9 puan azalarak % 14,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer yandan, hazır değerler ve vadesi 1 yıla kadar olan menkul kıymetlerin, kısa vadeli yükümlülükleri karşılama oranı ise % 30,9 düzeyinde olup, bu oran da düşük seviyededir. Dönen varlıklar ile kısa vadeli yabancı kaynakların ne kadarcının karşılanabildiğini ortaya koyan cari oran ise; 2008 yılsonu itibariyle % 50,3 olarak gerçekleşmiştir. Genel kabul görmüş referans değerlere göre en az % 100 çıkması gereken bu oran, Banka likit değerlerinin yeterli düzeyde olmadığına veya kısa vadeli kaynaklarla uzun vadeli finansman sağlandığına işaret etmektedir.

Banka'nın vadesiz-3 aya kadar vade grubundaki varlıkları ile aynı vade grubundaki kaynaklarını (yükümlülüklerini) karşılamakta likidite riskine maruz kaldığı, 3 aydan uzun vade diliminde ise yükümlülüklerini karşılama kapasitesine kavuştuğu anlaşılmaktadır. Söz konusu risk Türk Bankacılık sistemi paralelinde mevduatın kısa, plasmanların ise orta ve uzun vadeli olmasından kaynaklanmaktadır. Banka'nın kaynak dağılımında mevduatın ağırlıklı olması likidite riskini, mevduatın ağırlığının kısa vadeli olması da faiz riskini artırdığı izlenmiştir.

Banka kaynakları ağırlıklı olarak mevduattan oluşmaktadır. Diğer yandan, varlıklar içerisinde Banka'nın menkul kıymet portföyü, büyük oranda satılmaya hazır ve vadeye kadar elde tutulacak kıymetlerden oluştuğundan, vadeler dikkate alınarak bu kıymetler uzun sürede paraya çevrilebilir değerler olarak değerlendirilmiştir. Ancak bu menkul kıymetlerin, büyük bir bölümünün kuponlu kıymetlerden oluşması nedeniyle 2007 yılına kadar Banka'da likidite sorunu yaşanmamıştır. Ancak 2007 yılında repo piyasasında borç veren konumunda olan Banka 2008 yılının Haziran ayından itibaren yoğun bir şekilde repo piyasasından borçlanmaya başlamıştır.

Menkul kıymetlerin, dolayısıyla varlıkların vadesi uzun olmakla birlikte, menkul değerler cüzdanının büyük bölümünün kuponlu kıymetlerden oluşması Banka'ya önemli bir likidite sağlamaktadır.

Banka 2008 yılı faaliyet döneminde geçen yıldan 234.496 bin YTL eksiği ile 2.728.564 bin YTL net dönem kârı elde etmiştir. Banka ödenmiş sermayesinin % 109,1'i kadar dönem kârı elde ederken, toplam öz kaynakların % 42,4'ü oranında kâr sağlamıştır.

Banka'nın 2008 yılında konsolide olmayan bazda sermaye yeterliliği rasyosu % 20,08, konsolide bazda sermaye yeterliliği rasyosu ise %19,88 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlar BDDK'ca belirlenen oranların üzerinde yer almaktadır.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Bankanın faaliyetlerinde kullandığı en önemli kaynağı oluşturan mevduat (Hazine cari, İmar Bankası mevduatı ve reeskontu hariç), 2007 yılsonundakine göre % 21,1 oranında 14.297 milyon YTL artarak 81.978 milyon YTL'ye yükselmiştir. 2008 yılsonu Banka mevduatının; 10.793 milyon YTL'si vadesiz, 71.184 milyon YTL'sinin vadeli mevduattan oluştuğu görülmektedir.

2008 yılsonu itibariyle Banka mevduatının; 65.480 milyon YTL'si TP cinsinden mevduata, 16.498 milyon YTL'si de YP cinsinden mevduata aittir. YP cinsinden mevduatın, 15.244 milyon YTL'si döviz tevdiat hesabına, 1.254 milyon YTL'si de bankalar mevduatına ilişkin bulunmaktadır.

2008 yılsonu Banka mevduatının; % 55'i tasarruf mevduatından, % 18,6'sı döviz tevdiat hesaplarından, % 8,9'u resmi kuruluşlar, % 8,9'u diğer kuruluşlar, % 7,1'i ticari kuruluşlar ve % 1,5'i bankalar mevduatından oluşmaktadır.

2008 yıl sonu itibariyle BDDK verilerine göre (katılım bankaları dahil) 732,5 milyar YTL tutarındaki bankacılık sektörü pasif toplamının, %62'sinin mevduattan oluştuğu görülmektedir. Banka'nın 2008 yılsonu itibariyle toplam mevduatı (Hazine cari, İmar Bankası mevduatı ve reeskontlar hariç) 81,9 milyar YTL olup; kamu bankaları mevduatının % 52,5'ini, bankacılık sektörü mevduatının ise % 18'ini oluşturmaktadır. Bir önceki yıla göre; bankacılık sektörü mevduatında % 27,3 oranında, Banka mevduatında ise sektöre göre % 6,2 oranında noksanı ile % 21,1 oranında artış olduğu görülmektedir.

Banka toplam mevduatının, ülke genel toplam mevduatı içindeki 2008 yılsonundaki payı % 18 olmuş, bu pay ile Banka mevduat sıralamasında ilk sıradaki yerini korumuştur.

T.C.Ziraat Bankası A.Ş. mevduat dağılımında mevduat bankaları toplamında önceki yılda YTL mevduatta % 24,1 pay alırken bu oran cari yılda % 23,1'e gerilemiş, yabancı para mevduatı ise önceki dönemde % 9,9 olan payı cari yılda % 10,2'ye yükselmiştir.

Banka'nın seyyal kredileri (reeskont dahil) 2007 yılsonuna göre % 42,7 oranında 9,2 milyar YTL artarak 30,7 milyar YTL'sine yükselmiştir. Bu tutarın % 47,9 oranında 14,7 milyar YTL'si bireysel kredilere, % 27,2 oranında 8,4 milyar YTL'si tarımsal kredilere ve % 24,9 oranında 7,6 milyar YTL'si ticari kredilere aittir.

2007 yılsonuna göre ticari krediler % 112,3, bireysel krediler % 29,6 ve tarımsal krediler % 27,3 oranında artmıştır. Fon kaynaklı krediler dışarıda tutulduğunda, Banka kaynağından kullandırılan kredilerde artış oranları ticari kredilerde %112,2, bireysel kredilerde 33,4 ve ihtisas kredilerinde (tarımsal krediler) % 32,2 olmuştur.

2008 yılsonunda 8,4 milyar YTL tutarındaki tarımsal kredilerin % 76,1 oranında 6,4 milyar YTL ile büyük bölümü banka kaynaklı kredilere, % 17,9 oranı ile 1,5 milyar YTL'si riski Bankaya ait olmayan fon kaynaklı kredilere ve % 6 oranı ile 0,5 milyar YTL'si de kredi reeskontlarına aittir.

2004 yılından itibaren sürdürülen sübvansiyonlu kredi uygulaması ile, tarım sektörünün finansman ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanırken, geliştirilmesi öngörülen bazı alanlarda uygulanan faizlerde yüksek indirim oranları ile tarımsal üretimin bu alanlara yönelmesi teşvik edilmiştir.

2004 yılında başlatılan sübvansiyonlu kredi uygulaması kapsamının daha da genişletilerek 2006, 2007 ve 2008 yıllarında sürdürülmesinin de etkisi ile Banka kaynaklı tarımsal krediler artış göstermiştir. Banka kaynaklı toplam tarımsal kredilerin % 88,6 oranında 5,6 milyar YTL ile başlıca bölümünü bu tür krediler oluşturmıştır.

2007/13045 sayılı Kararname kapsamında kullanılan tarımsal kredilere indirimli faiz oranı uygulanmakta olup, Bankanın tarımsal kredi faiz oranı ile indirimli faiz oranı arasındaki fark Hazine tarafından karşılanmaktadır. Faiz oranları arasındaki fark için bütçeden kaynak tahsis edilmekte olup tutarlar vadesi geldikçe Bankaya aktarılmaktadır. Bankaca kullandırılan tarımsal kredilerin 2006, 2007'de % 92'si, 2008'de ise % 88,6'sı sübvansiyonlu kredi olarak kullanılmıştır.

Baz faiz denilen normal tarımsal kredi faiz oranı % 17,5 iken (9.9.2009 tarihinden itibaren % 15 olarak uygulanmakta), sübvansiyonlu kredilerde bu oranlar 2008 yılında % 0 ile % 13,25 arasında değişen oranlarda kullandırılan kredilerdir. Bu krediler Hazine Müsteşarlığı'nın çıkarmış olduğu Kararnamelerle o yıl Türkiye'de tarımın hangi segmentleri desteklenmesi gerekli ise değişik oranlarda kullandırılan kredilerin sübvansie edilmesini içeren kararnameler çıkarılmaktadır.

2008/13881 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Kararda değişiklik yapılmasına ilişkin 2008/14074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, 31.182 üreticinin Banka'ya olan toplam 545 milyon YTL tutarındaki borcu 2008 yılı içinde 1 yıl süre ile erteleme kapsamına alınmıştır. 11.12.2009 tarihi itibarıyla bu kapsamda ertelenmiş kredilerin bakiyesi 153,7 milyon YTL, üretici sayısı ise 9.683 olarak gerçekleşmiştir.

22.03.2009 tarih ve 27177 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2009/14804 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Banka tarafından kullandırılan ve/veya ertelenen düşük faizli kredilerin vadeleri, işletme kredilerinde 18 aydan 24 aya, yatırım kredilerinde ise 5 yıldan 7 yıla çıkartılmıştır. Bu uygulama kapsamında, 11.12.2009 tarihi itibarıyla yaklaşık 146.000 üreticinin 2,2 milyar TL tutarındaki kredi borcunun vadesi uzatılmıştır.

Tarımsal kredi borçlarının ertelenmesi Bakanlar Kurulu kararlarına dayandırılmakta, bu konudaki işlemler Bankaca yürütölmekte, bu işlemlerden oluşacak gelir kayıpları 4603 sayılı kanunun 3 üncü maddesindeki "bankalara bedeli ödenmeden görev verilemez" hükmü uyarınca Bankaca Hazine Müsteşarlığı'ndan talep edilerek tahsil edilmektedir.

Bankaca 2008 yılında tarım sektörüne verilecek hizmet kalitesinin artırılması, tarımsal orta ve büyük boy işletmelerin (TOBİ) projelerinin daha etkin bir şekilde kredilendirilebilmesi için uzmanlaşmış özel şubeler "Tarımsal Bankacılık Şubeleri" uygulamasına başlanmış olup, Kasım/2009 tarihi itibarıyla Antalya, Adana ve İzmir'de üç tarımsal bankacılık şubesi faaliyet göstermektedir.

2008 yılsonu itibarıyla toplam nakdi kredilerin % 24,9'unu oluşturan nakdi ticari krediler, 2007 yılsonuna göre % 112,3 oranında 4 milyar YTL artış göstererek 7,6 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutarının, 6,3 milyar YTL'si TP, 1,3 milyar YTL'si de YP cinsinden kredileri ifade etmektedir.

Nakdi ticari ve kurumsal kredilerin % 80,9'u oranında 6,1 milyar YTL'si kısa vadeli, % 19'u oranında 1,4 milyar YTL'si orta ve uzun vadeli ve % 0,1 oranında 0,1 milyar YTL'si de yenilenen, ertelenen ve taksitlendirilen ticari kredilere ilişkin bulunmaktadır.

2007 yılsonu itibarıyla toplam nakdi ticari kredilerin; % 42 oranında 3,2 milyar YTL'si hizmet, % 36 oranında 2,7 milyar YTL'si imalat, % 14 oranında 1,1 milyar YTL'si inşaat, % 6 oranında 0,4 milyar YTL'si enerji, % 2 oranında 0,2 milyar YTL'si de tekstil sektöründe faaliyet gösteren firmalara kullandırılmıştır.

Nakdi ticari ve kurumsal kredilerde, hizmet sektöründe yoğunlaşma olduğu görölmektedir.

BDDK tarafından, Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılabacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'e eklenen ve 23.01.2009 tarih ve 27119 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Geçici 3 üncü madde ile Yönetmeliğin 11inci maddesinin "kredilerin ve diğer alacakların yeniden yapılandırılması ve yeni sözleşme koşullarına bağlanmasına ilişkin 1.3.2010 tarihine kadarki uygulama esasları" çerçevesinde yürütölebilmesine ilişkin düzenleme getirilmiştir.

Bu kapsamda, 30.11.2009 tarihi itibarıyla kredilerinde vade yapılandırılmasına gidilen ticari kredi müşteri sayısının 3.864, nakdi risk tutarının ise 175,6 milyon YTL olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Bireysel krediler 2007 yılsonundakine göre % 29,6 oranında 3,3 milyar YTL artarak 14,7 milyar YTL olmuştur. Bu tutarın % 90,5 oranında 13,3 milyar YTL'si Banka kaynaklı bireysel kredilere, % 8,2 oranında 1,2 milyar YTL'si T. Emlak Bankasından devralınan ve kredilendirme işlemleri devam ettirilen fon kaynaklı konut kredilerine ve % 1,3 oranında 0,2 milyar YTL'si kredi faiz reeskontlarına ilişkindir.

Banka kaynaklı bireysel krediler 2007 yılsonundakine göre % 33,4 oranında 3,3 milyar YTL artmış, T. Emlak Bankasından devralınan ve kredilendirme işlemleri devam ettirilen fon kaynaklı konut kredileri % 1,6 oranında 20 milyon YTL azalmıştır.

Bireysel kredilerin banka kaynaklı toplam krediler içindeki payı % 47,9 olmuş, bankacılık sektöründe bireysel kredilerin toplam krediler içerisindeki pay ise % 35 olarak gerçekleşmiştir.

Gayrinakdi krediler 2008 yılı dönem sonu itibarıyla önceki döneme göre % 76,2 oranında 1,9 milyar YTL artarak 4,3 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir. Gayrinakdi kredilerin; % 83,7'si oranında 3,6 milyar YTL'sini teminat mektupları, % 16,3'ü oranında 0,7 milyar YTL'sini akreditif taahhütleri ve 16 milyon YTL'sini de kabul kredileri oluşturmuştur.

Gayrinakdi krediler tutarı 4,3 milyar YTL'nin; % 30,3 oranında 1,3 milyar YTL'si Türk parası cinsinden, % 69,7'si oranında 3 milyar YTL'si de yabancı para cinsinden gayrinakdi kredilere ilişkin bulunmaktadır.

2008 yılsonu itibarıyla gayrinakdi kredilerin; % 39 oranında 1,7 milyar YTL'si imalat, % 31,2 oranında 1,3 milyar YTL'si hizmet ve kalan % 29,8 oranında 1,3 milyar YTL'si de tarım, inşaat, enerji ve diğer sektörlerde faaliyet gösteren firmalara kullanılmıştır.

Gayrinakdi kredilerdeki yoğunlaşmanın imalat sektörüne kullanılan kredilerde olduğu görülmektedir.

Sektördeki mevduat bankalarının 2007 yılındaki toplam kredilerinin toplam aktiflere oranı % 49,6 iken, bu oran Banka'da % 26,7 düzeyindedir. Aynı oranlar 2008 yılında sektörde % 51,5 Bankada % 29,5 düzeylerine yükselmiştir. Banka'nın kredi kullanımı son yıllarda önemli tutar ve oranlarda arttırmasına rağmen, henüz istenilen seviyelere gelinemediği görülmektedir.

2007 yılında mevduatın krediye dönüşüm oranı mevduat bankaları toplamında % 75,4 iken, Banka'da % 31,7 olmuştur. Söz konusu oranlar 2008 yılında mevduat bankaları toplamında % 77,6, Banka'da % 36,8 düzeylerinde gerçekleşmiş olup Banka'nın oranları son iki yılda da mevduat bankaları sektör ortalamalarının gerisinde kalmıştır. Genel bankacılık sisteminde ise bu oranlar 2007 yılsonunda % 78,6, 2008 yılsonunda % 80,9 olarak gerçekleşmiştir.

Banka toplam kredilerinin, sektördeki mevduat bankaları kredileri içindeki payı 2007 yılında % 8 iken cari yılda 0,7 puan artışla % 8,8 düzeyine yükselmiştir.

Banka'nın toplam canlı kredileri 2004 yılında % 46,8, 2005 yılında % 50,3, 2006 yılında % 26,9, 2007 yılında % 24,4 ve 2008 yılında % 42,7 oranlarında artış göstermiştir.

Yakın izlemedeki kredilerin nakdi risk tutarı, 31.12.2008 tarihi itibarıyla 203 milyon YTL iken, ekonomideki olumsuz gelişmelerin etkisi ile 26.11.2009 tarihi itibarıyla bu tutarın 2.698 milyon YTL gibi oldukça yüksek bir tutara ulaştığı görülmüştür.

Faaliyet dönemi sonu itibariyle tasfiye olunacak alacaklar, 2007 yılsonuna göre % 54,6 oranında artarak 604 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Tasfiye olunacak alacakların; % 15,2'si oranında 92 milyon YTL'sini tahsil imkânı sınırlı, % 28,8'i oranında 173,9 milyon YTL'sini tahsili şüpheli ve % 55,9'u oranında 338,3 milyon YTL'sini de zarar niteliğinde krediler ve alacaklar oluşturmuştur.

Tasfiye olunacak alacaklar için ayrılan karşılıklar, 2007 yılsonunda tasfiye olunacak alacakların % 79,5'i oranında 311,1 milyon YTL iken, 2008 yılsonunda % 81,1'i oranında 490,2 milyon YTL olmuş, ayrılan karşılıklar % 57,6 oranında artarken tasfiye olunacak alacaklar net tutarı 79,8 milyon YTL'den 114 milyon YTL'ye yükselmiştir.

2008 yılsonu itibariyle mevduat bankalarında takipteki alacakların toplam krediye oranı % 3,6 iken, bu oran Bankada % 1,9 olarak gerçekleşmiştir.

2007 yılsonunda mali plasmanlar Banka aktiflerinin % 57,5'ini oluştururken; 2008 yılsonunda bu oran % 56 olmuş, aktif toplamı % 29 oranında artmasına karşın, mali plasmanların % 25,7 oranında yükselmesi sonucunda aktif toplamı içindeki rakamsal olarak artmış ancak oran-sal olarak azalmıştır.

2007 yılsonu itibariyle mali plasmanlar toplamının; % 8,6'sı satılmaya hazır finansal varlıklardan, % 29,8'i vadeye kadar elde tutulacak yatırımlardan ve % 1,6'sı alım satım amaçlı finansal varlıklardan oluşmakta iken, bu oranlar 2008 yılsonu itibariyle sırasıyla % 15,5, % 83,4 ve % 1,1 oluşmuştur. 2007 yılsonu itibariyle Banka'nın menkul kıymetler portföyü sektör portföyünün % 28,3'ünü oluşturmakta iken, 2008 yılsonu itibariyle bu oran % 30,2'ye yükselmiştir.

Görev zararı alacakları ile sermayeye mahsuben ve T.Emlak Bankası'nın devri nedeniyle Hazinece Banka'ya verilen ve 2007 yılı sonunda 13,3 milyar YTL DİBS'leri 2008 yılı içindeki itfalar dolayısıyla yılsonunda 7,6 milyar YTL'ye inmiş olup bu tutar toplam aktiflerin % 7,2'sini oluşturmuştur.

V- YATIRIMLAR:

4603 sayılı Kanun ile KİT statüsü sona eren ve özel hukuk hükümlerine tabi olan Banka, yatırımlar konusunda plan disiplini ve yıllık programların kapsamı dışında kalmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun Amaç başlıklı 2. maddesinin "e" bendinde yer alan; "... 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar (e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu kanun kapsamı dışındadır." hükmü nedeniyle, Banka'nın yapım ihaleleri 4734 ve 4735 sayılı Kanun'larda belirtilen usul ve esaslara göre yapılmak durumundadır.

Banka Yönetim Kurulu'nun 25.12.2007 tarih ve 24/415 sayılı kararı ile 2008 yılı yatırım bütçesi 159 milyon YTL, 30.07.2008 tarih ve 14/246 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile revize edilmesi sonucu artırılarak 195,8 milyon YTL harcama yapılması öngörülmüştür.

2008 yılında gayrimenkuller için 214,7 milyon YTL, tesisat ve makine cihazlar için 9,2 milyon YTL, döşeme ve demirbaşlar için 4,2 milyon YTL ve diğer menkuller için 5,4 milyon YTL olmak üzere yatırım bütçesinden 233,6 milyon YTL harcama yapılmıştır.

VI- İŞTİRAKLER:

Banka'nın 2008 yılsonu itibariyle 15'i yurtiçinde ve 11'i yurtdışında olmak üzere 26 iştiraki bulunmaktadır. Bunlardan 10'u bağlı ortaklık, 16'sı iştirak niteliğindedir. Banka'nın sermayelerine iştirak ettiği kuruluş sayısı 2007 yılsonunda 23 iken, bu sayı 2008 yılsonunda 26 olarak gerçekleşmiştir.

2008 yılında yurt dışı şube statüsündeki Üsküp Şubesi'nin "Ziraat Banka d.d Skopje" unvanı ile yurtdışı bankaya dönüştürülmüş ve kayıtlarda yurtdışı bağlı ortaklık olarak, halka arzı gerçekleştirilen Visa Inc. ve Mastercard Inc.'in sermayeyi temsilen Banka'ya tahsis edilen hisse senetleri, kayıtlarda yurtdışı iştirakler olarak yer almıştır.

2008 yılında bir yurt dışı iştirak kuruluşu, iki yurtiçi iştirakte sermaye artışı yapılmış ve iki yurt içi iştirakte ise diğer hissedarlara ait hisseler satın alınarak iştirak payları artırılmıştır. Arap Türk Bankası A.Ş. ve Axa Oyak Sigorta A.Ş.'de sermaye artırımı yapılmış, Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'de Başak Depoculuk A.Ş.'nin ve FİNTEK A.Ş.'de Başak Groupama Sigorta A.Ş. ve Başak Groupama Emeklilik A.Ş.'nin hisseleri satın alınmıştır.

Banka Yönetim Kurulu'nun 16.09.2008 tarih ve 17/306 sayılı kararı ile; bir danışmanlık firması tarafından hazırlanan Fizibilite Raporu sonuçları ile Banka'nın mevcut sigorta prim üretilimleri göz önünde bulundurularak, hayat dışı ve hayat-bireysel emeklilik branşlarında faaliyet gösterecek sermaye yoğunluğu Banka'ya ait iki ayrı sigorta şirketi kurulması kabul edilmiştir.

Hayat dışı ve hayat-emeklilik branşlarında faaliyet gösterecek sigorta şirketleri unvanlarının; "Ziraat Sigorta A.Ş." ve "Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş." olmasının kararlaştırılmış ve Hazine Müsteşarlığı'na başvurulmuş, Müsteşarlığın 24.04.2009 tarih ve 17894 sayılı yazısı ile Şirketlerin kuruluşlarına izin verilmiş, diğer izinlerden sonra Şirketler 2010 yılı başından itibaren faaliyete geçmiştir.

Banka'nın 2007 yılsonu itibariyle 9 yurtdışı iştirake ödediği sermaye 50.315.545 USD ve 141.537.466 EURO karşılığı Banka cari kurundan 301,3 milyon YTL iken; 2008 yılında; Üsküp şubesinin yurtdışı şube statüsünden çıkarılarak Ziraat Banka d.d Skopje" unvanı ile yurt dışı iştirak banka olarak yeniden yapılandırılması sonucunda yapılan sermaye yatırımları ile halka arzı gerçekleştirilen Visa Inc. ve Mastercard Inc.'in sermayeyi temsilen Banka'ya tahsis edilen hisse senetlerinin kayıtlarda yurtdışı iştirakler olarak yer alması sonrası; yıl sonunda 50.317.272 USD, 141.537.467 EURO, 950.515.582 MKD'nın karşılığı 413,6 milyon YTL olmuştur. Yurtdışı iştiraklere ödenen Türk parası tutarında görülen %37,3 oranındaki artışta; üç yeni iştirakin oluşturulması ve bu iştiraklere yapılan sermaye yatırımları yanı sıra, USD kurunda % 31,5 ve EURO kurunda % 25 oranındaki artışlar etkili olmuştur.

2007 yılında Banka iştiraklerinin tamamı faaliyetlerini karla sonuçlandırmış, yurtiçi iştiraklerinden 18.793 bin YTL ve yurtdışı iştiraklerinden 7.658 bin YTL olmak üzere 2008 yılı hesaplarına intikal eden temettü tutarı 26.451 bin YTL olmuştur.

2008 yılında ise Banka'nın bir yurtiçi iştiraki faaliyetlerinden zarar ederken, diğer yurtiçi ve yurtdışı iştirakleri faaliyetlerini karla tamamlamış, yurt içi iştiraklerden Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'nin 2008 yılı karı önceki yılda olduğu gibi geçmiş yıl zararlarına mahsup edilmiş, Bankalararası Kart Merkezi A.Ş., FİNTEK A.Ş. ve Gelişen İşletmeler Piyasaları A.Ş.'nin karları olağanüstü yedeklere alınmıştır. Kar dağıtımı yapan 8 yurtiçi iştiraktan intikal eden temettüler toplamı 11.512 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

VII- ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Banka'nın toplam kredilerinin toplam aktiflere ve mevduatın krediye dönüşüm oranının henüz yeterli seviyelere gelmediği, menkul değerlerin Banka aktif toplamı içinde ilk sırasını hâlâ koruduğu dikkate alınarak; kaynaklarının daha çok kredilerde değerlendirilmesi, toplam kredilerin % 25'ini tarımsal kredilere ayırmak şeklindeki Banka stratejisinin yeniden gözden geçirilerek, gerek Banka'nın ihtisas konusu olması, gerekse üretim ve istihdam konularındaki katkısı nedeniyle başta projeli yatırım kredileri olmak üzere tarımsal kredilere ağırlık verilmesi,

2- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

- 2005, 2006 ve 2007 yıllarına ilişkin YDK Raporlarında T. Emlak Bankası A.Ş.'den devir alınan şubelerden 96'sının T. Halk Bankası A.Ş.'ye devredilmesinden kaynaklanan, Banka'nın, T. Halk Bankası A.Ş.'den olan alacak ve borçlarının kısa sürede tasfiye edilmesinin istenmesine karşın, bu konuda halen sonuç alınamadığı dikkate alınarak; KİT Komisyonu tavsiye kararı uyarınca her iki banka yetkililerinin Hazine Müsteşarlığı'nın önderliğinde bir araya gelerek borç ve alacakların devrine ilişkin Ek Protokolün 8 inci maddesi gereğince sağlanacak mutabakat çerçevesinde borç ve alacak taleplerinin bir an önce sonuçlandırılarak, hesapların tasfiye edilmesinin sağlanması.

SONUÇ:

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin 14.4.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 2.134.259.322,14 Yeni Türk Lirası net dönem kârı ile kapanan gelir tablosu **genel görüşmeye sunulmuştur.**

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. 2008 Yılı Konsolide Olmayan Bilançosu

AKTİF KALEMLER	Dipnot	BİN YENİ TÜRK LİRASI					
		ÖNCEKİ DÖNEM (31/12/2007)			CARİ DÖNEM (31/12/2008)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI	(1)	4.098.681	1.542.149	5.640.830	7.792.291	1.583.306	9.375.597
II. GERÇEĞE UYGUN D. FARKI K/Z'A YANSITILAN FV (Net)	(2)	660.240	101.583	761.823	640.943	22.636	663.579
2.1 Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar		660.240	100.685	760.925	639.939	21.530	661.469
2.1.1 Devlet Borçlanma Senetleri		660.239	100.685	760.924	639.938	21.530	661.468
2.1.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.1.3 Diğer Menkul Değerler		1	-	1	1	-	1
2.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV		-	-	-	-	-	-
2.2.1 Devlet Borçlanma Senetleri		-	-	-	-	-	-
2.2.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.2.3 Diğer Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.3 Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar		-	898	898	1.004	1.106	2.110
III. BANKALAR	(3)	569.463	2.345.652	2.915.115	9.237	3.701.113	3.710.350
IV. PARA PİYASALARINDAN ALACAKLAR		2.611.226	-	2.611.226	-	-	-
4.1 Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar		-	-	-	-	-	-
4.2 IMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar		-	-	-	-	-	-
4.3 Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar		2.611.226	-	2.611.226	-	-	-
V. SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	(4)	24.752.943	7.207.273	31.960.216	3.970.104	5.100.940	9.071.044
5.1 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		78.939	3	78.942	21.391	6	21.397
5.2 Devlet Borçlanma Senetleri		24.674.004	7.198.604	31.872.608	3.637.410	3.582.741	7.220.151
5.3 Diğer Menkul Değerler		-	8.666	8.666	311.303	1.518.193	1.829.496
VI. KREDİLER	(5)	21.083.716	520.418	21.604.134	29.589.641	1.246.553	30.836.194
6.1 Krediler		21.003.890	520.418	21.524.308	29.475.597	1.246.553	30.722.150
6.1.1 Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubuna Kullandırılan Krediler		35.810	25.799	61.609	18.715	41.511	60.226
6.1.2 Diğer		20.968.080	494.619	21.462.699	29.456.882	1.205.042	30.661.924
6.2 Takipteki Krediler		383.558	7.399	390.957	595.747	8.533	604.280
6.3 Özel Karşılıklar (-)		303.732	7.399	311.131	481.703	8.533	490.236
VII. FAKTÖRİNG ALACAKLARI		-	-	-	-	-	-
VIII. VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	(6)	13.313.086	542.341	13.855.427	44.001.121	4.786.079	48.787.200
8.1 Devlet Borçlanma Senetleri		13.309.591	541.953	13.851.544	43.997.649	4.785.670	48.783.319
8.2 Diğer Menkul Değerler		3.495	388	3.883	3.472	409	3.881
IX. İSTİRAKLER (Net)	(7)	17.386	-	17.386	121.399	-	121.399
9.1 Özkaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		-	-	-	74.147	-	74.147
9.2 Konsolide Edilmeyenler		17.386	-	17.386	47.252	-	47.252
9.2.1 Mali İştirakler		13.697	-	13.697	43.426	-	43.426
9.2.2 Mali Olmayan İştirakler		3.689	-	3.689	3.826	-	3.826
X. BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	(8)	61.470	282.146	343.616	65.112	449.879	514.991
10.1 Konsolide Edilmeyen Mali Ortaklıklar		57.157	282.146	339.303	60.313	449.879	510.192
10.2 Konsolide Edilmeyen Mali Olmayan Ortaklıklar		4.313	-	4.313	4.799	-	4.799
XI. BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIKLAR (İŞ ORTAKLIKLARI) (Net)	(9)	-	12.845	12.845	-	24.982	24.982
11.1 Özkaynak Yöntemine Göre Muhasebeleştirilenler		-	-	-	-	-	-
11.2 Konsolide Edilmeyenler		-	12.845	12.845	-	24.982	24.982
11.2.1 Mali Ortaklıklar		-	12.845	12.845	-	24.982	24.982
11.2.2 Mali Olmayan Ortaklıklar		-	-	-	-	-	-
XII. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	(10)	-	-	-	-	-	-
12.1 Finansal Kiralama Alacakları		-	-	-	-	-	-
12.2 Faaliyet Kiralaması Alacakları		-	-	-	-	-	-
12.3 Diğer		-	-	-	-	-	-
12.4 Kazanılmamış Gelirler (-)		-	-	-	-	-	-
XIII. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR	(11)	-	-	-	-	-	-
13.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
13.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
13.3 Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
XIV. MADDİ DÜREN VARLIKLAR (Net)	(12)	645.754	2.815	648.569	812.577	2.165	814.742
XV. MADDİ OLMAYAN DÜREN VARLIKLAR (Net)	(13)	11.419	1.049	12.468	8.952	2.342	11.294
15.1 Şerefiye		-	-	-	-	-	-
15.2 Diğer		11.419	1.049	12.468	8.952	2.342	11.294
XVI. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (Net)	(14)	-	-	-	-	-	-
XVII. VERGİ VARLIĞI	(15)	108.166	61	108.227	170.888	-	170.888
17.1 Cari Vergi Varlığı		3.820	-	3.820	426	-	426
17.2 Ertelenmiş Vergi Varlığı		104.346	61	104.407	170.462	-	170.462
XVIII. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DÜRDÜRÜLEN FAALİYETLERE İLİŞKİN DÜREN VARLIKLAR (Net)	(16)	1.475	-	1.475	4.143	-	4.143
18.1 Satış Amaçlı		1.475	-	1.475	4.143	-	4.143
18.2 Dürdürülen Faaliyetlere İlişkin		-	-	-	-	-	-
XIX. DİĞER AKTİFLER	(17)	420.946	28.008	448.954	282.525	23.568	306.093
AKTİF TOPLAMI		68.355.971	12.586.340	80.942.311	87.468.933	16.943.563	104.412.496

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. 2008 Yılı Konsolide Olmayan Bilançosu

PASİF KALEMLER	Dipnot	BİN YENİ TÜRK LİRASI					
		BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ			BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ		
		ÖNCEKİ DÖNEM			CARİ DÖNEM		
		(31/12/2007)			(31/12/2008)		
		TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. MEVDUAT	(1)	55.944.489	12.305.278	68.249.767	67.317.998	16.565.437	83.883.435
1.1 Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubunun Mevduatı		39.790	13.811	53.601	54.751	49.084	103.835
1.2 Diğer		55.904.699	12.291.467	68.196.166	67.263.247	16.516.353	83.779.600
II. ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	(2)	417	395	812	1.026	2.993	4.019
III. ALINAN KREDİLER	(3)	5.227	2.409	7.636	23.764	4.593	28.357
IV. PARA PİYASALARINA BORÇLAR		196.265	-	196.265	7.267.869	-	7.267.869
4.1 Bankalararası Para Piyasalarına Borçlar		-	-	-	-	-	-
4.2 İMKB Takasbank Piyasasına Borçlar		-	-	-	-	-	-
4.3 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar		196.265	-	196.265	7.267.869	-	7.267.869
V. İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)		-	-	-	-	-	-
5.1 Bonolar		-	-	-	-	-	-
5.2 Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler		-	-	-	-	-	-
5.3 Tahviller		-	-	-	-	-	-
VI. FONLAR		2.769.294	-	2.769.294	2.914.102	-	2.914.102
6.1 Müstakriz Fonları		-	-	-	-	-	-
6.2 Diğer		2.769.294	-	2.769.294	2.914.102	-	2.914.102
VII. MUHTELİF BORÇLAR		270.764	116.898	387.662	335.891	145.074	480.965
VIII. DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	(4)	574.485	91.913	666.398	383.207	246.618	629.825
IX. FAKTORİNG BORÇLARI		-	-	-	-	-	-
X. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR	(5)	-	4.201	4.201	1.705	240	1.945
10.1 Finansal Kiralama Borçları		-	4.358	4.358	1.705	247	1.952
10.2 Faaliyet Kiralaması Borçları		-	-	-	-	-	-
10.3 Diğer		-	-	-	-	-	-
10.4 Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)		-	157	157	-	7	7
XI. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	(6)	-	-	-	-	-	-
11.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
11.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
11.3 Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar		-	-	-	-	-	-
XII. KARŞILIKLAR	(7)	1.101.044	1.360	1.102.404	1.427.614	775	1.428.389
12.1 Genel Karşılıklar		147.323	679	148.002	246.943	70	247.013
12.2 Yeniden Yapılanma Karşılığı		-	-	-	-	-	-
12.3 Çalışan Hakları Karşılığı		470.600	-	470.600	506.450	-	506.450
12.4 Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)		-	-	-	-	-	-
12.5 Diğer Karşılıklar		483.121	681	483.802	674.221	705	674.926
XIII. VERGİ BORCU	(8)	338.995	775	339.770	411.869	485	412.354
13.1 Cari Vergi Borcu		338.995	775	339.770	411.869	485	412.354
13.2 Ertelenmiş Vergi Borcu		-	-	-	-	-	-
XIV. SATIŞ AMAÇ. ELDE TUT. VE DUR. FAAL. İL. DUR. VAR. BORÇ. (Net)	(9)	-	-	-	-	-	-
14.1 Satış Amaçlı		-	-	-	-	-	-
14.2 Durdurulan Faaliyetlere İlişkin		-	-	-	-	-	-
XV. SERMAYE BENZERİ KREDİLER	(10)	-	-	-	-	-	-
XVI. ÖZKAYNAKLAR	(11)	7.195.977	22.125	7.218.102	7.398.774	(37.538)	7.361.236
16.1 Ödenmiş Sermaye		2.500.000	-	2.500.000	2.500.000	-	2.500.000
16.2 Sermaye Yedekleri		718.910	22.125	741.035	670.231	(37.538)	632.693
16.2.1 Hisse Senedi İhraç Primleri		-	-	-	-	-	-
16.2.2 Hisse Senedi İptal Kârları		-	-	-	-	-	-
16.2.3 Menkul Değerler Değerleme Farkları		173.270	22.125	195.395	113.344	(37.538)	75.806
16.2.4 Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.6 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Yeniden Değerleme Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.7 İktisatlar, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (İş Ort.) Bed. Hisse Sen.		2.158	-	2.158	12.764	-	12.764
16.2.8 Riskten Korunma Fonları (Etkin kısım)		-	-	-	-	-	-
16.2.9 Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Dur. Faal. İlişkin Dur. Var. Bir. Değ. Farkları		-	-	-	-	-	-
16.2.10 Diğer Sermaye Yedekleri		543.482	-	543.482	544.123	-	544.123
16.3 Kâr Yedekleri		1.466.178	-	1.466.178	1.934.486	-	1.934.486
16.3.1 Yasal Yedekler		1.251.782	-	1.251.782	1.568.647	-	1.568.647
16.3.2 Statü Yedekleri		-	-	-	-	-	-
16.3.3 Olağanüstü Yedekler		90.121	-	90.121	90.121	-	90.121
16.3.4 Diğer Kâr Yedekleri		124.275	-	124.275	275.718	-	275.718
16.4 Kâr veya Zarar		2.510.889	-	2.510.889	2.294.057	-	2.294.057
16.4.1 Geçmiş Yıllar Kâr/ Zararı		159.798	-	159.798	159.798	-	159.798
16.4.2 Dönem Net Kâr/ Zararı		2.351.091	-	2.351.091	2.134.259	-	2.134.259
16.5 Azınlık Payları	(12)	-	-	-	-	-	-
PASİF TOPLAMI		68.396.957	12.545.354	80.942.311	87.483.819	16.928.677	104.412.496

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Konsolide Olmayan Gelir Tablosu

		BİN YENİ TÜRK LİRASI	
		BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ	
GELİR VE GİDER KALEMLERİ	Dipnot	ÖNCEKİ DÖNEM (31 / 12 / 2007)	CARİ DÖNEM (31 / 12 / 2008)
I. FAİZ GELİRLERİ	(1)	11.329.459	13.368.109
1.1 Kredilerden Alınan Faizler		3.225.798	4.516.919
1.2 Zorunlu Karşılıklardan Alınan Faizler		403.370	26.654
1.3 Bankalardan Alınan Faizler		202.521	522.540
1.4 Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler		333.342	101.895
1.5 Menkul Değerlerden Alınan Faizler		7.156.553	8.191.171
1.5.1 Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan		253.059	114.188
1.5.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Karı / Zararı Yanıstılan Olarak Sınıflandırılan FV		-	-
1.5.3 Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan		4.146.879	3.840.335
1.5.4 Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan		2.756.615	4.236.648
1.6 Finansal Kiralama Gelirleri		-	-
1.7 Diğer Faiz Gelirleri		7.875	8.930
II. FAİZ GİDERLERİ	(2)	7.527.730	9.265.832
2.1 Mevduata Verilen Faizler		7.392.015	8.705.878
2.2 Kullanılan Kredilere Verilen Faizler		2.185	1.495
2.3 Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler		123.114	476.926
2.4 İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler		-	-
2.5 Diğer Faiz Giderleri		10.416	81.533
III. NET FAİZ GELİRİ/GİDERİ (I - II)		3.801.729	4.102.277
IV. NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ/GİDERLERİ		563.818	572.031
4.1 Alınan Ücret ve Komisyonlar		628.418	654.725
4.1.1 Gayri Nakdi Kredilerden		15.934	15.492
4.1.2 Diğer		612.484	639.233
4.2 Verilen Ücret ve Komisyonlar		64.600	82.694
4.2.1 Gayri Nakdi Kredilere		-	-
4.2.2 Diğer		64.600	82.694
V. TEMETTÜ GELİRLERİ	(3)	25.640	26.451
VI. TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	(4)	142.111	(53.071)
6.1 Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı		71.894	(47.566)
6.2 Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı		70.217	(5.505)
VII. DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	(5)	176.820	338.370
VIII. FAALİYET GELİRLERİ/GİDERLERİ TOPLAMI (III+IV+V+VI+VII)		4.710.118	4.986.058
IX. KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	(6)	252.369	546.028
X. DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	(7)	1.494.689	1.724.530
XI. NET FAALİYET KÂR/ZARARI (VIII-IX-X)		2.963.060	2.715.500
BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN FAZLA LİK TUTARI		-	-
XIII. ÖZKAYNAK YÖNTEMİ UYGULANAN ORTAKLIKLARDAN KÂR/ZARAR		-	-
XIV. NET PARASAL POZİSYON KÂR/ZARARI		-	-
XV. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XI+...+XIV)	(8)	2.963.060	2.715.500
XVI. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (a)	(9)	(611.969)	(581.241)
16.1 Cari Vergi Karşılığı		(660.542)	(609.529)
16.2 Ertelenmiş Vergi Karşılığı		48.573	28.288
XVII. SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XV+XVI)	(10)	2.351.091	2.134.259
XVIII. DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER		-	-
18.1 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Gelirleri		-	-
18.2 İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Karları		-	-
18.3 Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri		-	-
XIX. DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-)		-	-
19.1 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Giderleri		-	-
19.2 İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.) Satış Zararları		-	-
19.3 Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri		-	-
XX. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XVIII-XIX)	(8)	-	-
XXI. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (a)	(9)	-	-
21.1 Cari Vergi Karşılığı		-	-
21.2 Ertelenmiş Vergi Karşılığı		-	-
XXII. DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XX+XXI)	(10)	-	-
XXIII. NET DÖNEM KÂR/ZARARI (XVII+XXII)	(11)	2.351.091	2.134.259
23.1 Grubun Kârı / Zararı		2.351.091	2.134.259
23.2 Azınlık Payları Kârı / Zararı (-)		-	-
Hisse Başına Kâr / Zarar		0,000940	0,000854

SAYI: 2

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 24/11/2010 tarihli 11’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Gelişmekte olan ekonomilerde finansal piyasaların özellikle sermaye piyasalarının büyük rolü olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Sermaye piyasaları, ekonomik büyüme ve gelişmenin önemli araçlarını oluşturmaktadır.

Sermaye piyasalarının gelişmesi bir yandan sermayenin tabana yayılması ve böylece atıl sermayelerin iktisaden kullanılır hale gelmesine yardımcı olması, ekonomide şeffaflığın artması ile de güvenilirliğin artmasını ve nihayetinde de güvenilirliğin artmasıyla hem sermaye birikiminin sağlanmasında hem de girişimci ve yatırımcılar arasında işbirliğine ve şirketleşmeye yardımcı olmaktadır. Özellikle sermaye piyasalarının sunduğu risk yönetim araçlarının varlığı, piyasalar açısından ekonomik krizlerin yönetiminde öngörü, strateji belirleme ve etkin yönetim imkanları da sunmaktadır.

Sermaye piyasasında işlem gören araçlar menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarıdır. Sermaye piyasası araçlarının; işlem hacimleri, büyüklükleri, piyasa değerleri, ülke gayri safi milli hasılasına oranları gibi unsurlar ülkelerin gelişmişlik düzeyinin en önemli göstergelerinden biridir.

2008 yılının son çeyreğinde ABD’de başlayan küresel finansal kriz tüm dünya piyasalarını derinden etkilemiştir. Finansal krize bağlı olarak, tüm dünya sermaye piyasalarında ciddi gerilemeler yaşanmıştır. Dünya piyasalarıyla entegre durumda olan Türkiye sermaye piyasası da bu gerilemeden olumsuz etkilenmiştir.

2008 sonu itibarıyla Dünya Borsalar Federasyonu (World Federation of Exchanges-WFE) üyesi borsalardaki yerli şirketlerin toplam piyasa değeri bir önceki yıla göre % 46 gerileyerek 33 trilyon USD’ye inmiştir. Dünya Borsalar Federasyonuna üye borsaların piyasa değerlerinin milli gelire oranı 2007 yılında %130 iken, bu oran 2008’de % 60’a gerilemiştir.

Bu çerçevede, İMKB, dolar bazında 2007 yılında % 72 ile en fazla getiriye sağlayan ikinci borsa iken, 2008 yılında % 63 ile en fazla değer kaybeden ikinci borsa olarak piyasa değeri 120 milyar USD seviyesine düşmüş 2007 yılında piyasa değeri açısından 26. sıradayken, 2008 yılında 4 sıra gerileyerek 30. sıraya gerilemiştir.

Sabit Getirili Menkul Kıymet Stoku'nun (SGMK) milli gelire oranı; Japonya'da % 195, ABD'de % 181, Almanya'da % 73, Brezilya'da %65 iken, Türkiye'de bu oran % 29'dur.

2008 krizinde, ülke borsalarındaki türev ürün hacimleri farklı şekillerde etkilenmiştir. Bazı ülkelerde vadeli işlem hacimleri önemli ölçüde artarken, bazı ülkelerde hacim gerilemiştir. Bu ortamda, Türkiye'de Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası (VOB) işlem adedi bazında işlem hacmi en hızlı artan borsa olmuştur.

Ülkedeki kurumsal yatırımcı tabanının gelişmişliğinin göstergesi olan yatırım fonlarının portföy büyüklüğünün GSYİH'ya oranı; Avustralya'da % 103, ABD'de % 75, Fransa'da % 60, Brezilya'da % 37, İngiltere'de % 25, Türkiye'de ise % 3 olarak gerçekleşmiştir.

Serbest piyasa ekonomisi modelinde sermaye piyasaları, girişimcilere uzun vadeli fon sağlanmasında ve küçük tasarrufların yatırımlara dönüştürülmesinde önemli bir fonksiyon üstlenmiştir. Üstlenilen bu fonksiyonların yerine getirilebilmesinde aracı kurumların payı büyüktür.

Sermaye piyasasında aracılık faaliyetleri, halka arza aracılık, alım satım aracılık ve türev araçlarının alım satımının yapılmasına aracılıktan oluşmaktadır.

Türkiye'de 2008 yılında 98 aracı kurum ve 40 banka sermaye piyasası faaliyetinde bulunmuştur. Diğer bir deyişle, İMKB'de hisse senedi, SGMK ve vadeli işlemler faaliyetinde bulunan toplam 138 kurum olmuştur. Aracı kurumlardan; 31'i Banka kökenli, 67'si Banka kökenli olmayan aracı kurumdur.

Ziraat Yatırım A.Ş., Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş, T.C.Ziraat Bankası önderliğinde, banka iştiraklerinden Başak Sigorta A.Ş., Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. ile bankanın Personel Vakfı ve Başak Sigorta acentelerinden İdris Demirel tarafından 125 bin YTL sermaye ile 14.02.1997 tarihinde kurulmuş ve ana sözleşmesinin 18.02.1997 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmasını takiben faaliyete geçmiş olup, Şirketin 12 inci faaliyet dönemini tamamladığı belirlenmiştir.

2008 yıl sonu itibarıyla 36 milyon YTL olan Şirket sermayesinin; % 50'si T.C. Ziraat bankası A.Ş.'ye, % 24,6'sı Başak Groupama Sigorta A.Ş.'ye, % 24'ü Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'ye, % 1'i T.ZH Personel Vakfına, % 04'ü ise Başak Groupama Sigorta acentelerinden İdris DEMİREL'e ait bulunmaktadır.

Sektörde, 2007 yılında 776 milyar YTL olarak gerçekleşen hisse senedi işlem hacmi 2008 yılında yukarıda açıklanan küresel finansal krizin etkisi ile %14,3 oranında daralarak 665 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 2008 yılı faaliyetlerine ilişkin toplu bilgilere aşağıdaki çizelgede yer verilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	Fark	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	11.000	36.000	36.000	36.000	36.000	-	-
Ödenmiş Sermaye	"	11.000	36.000	36.000	36.000	36.000	-	-
Özkaynaklar	"	39.217	46.415	45.683	48.555	47.592	(963)	(2,0)
Yabancı Kaynaklar	"	3.465	2.426	2.556	6.287	9.844	3.557	56,6
Finasman giderler	"	4	1	2	1	3	2	200
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	2.258	2.571	2.660	1.345	1.880	535	39,8
Maddi duran varlıklar birikmiş amort.	"	1.696	1.735	2.053	866	1182	316	36,5
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	243	611	291	234	415	181	77,4
İştiraklere ödenen sermaye	"	-	-	-	-	-	-	-
İştirak temettü gelirleri	"	699	884	368	389	454	65	16,7
Şube sayısı	Sayı	5	5	5	5	5	-	-
Acente sayısı (Ziraat Bank. Şubeleri)	"	1.131	1.131	1.131	1.131	1.131	-	-
*Hisse Senedi İşlem Hacmi	Bin YTL	2.115.594	2.756.921	3.945.900	4.669.776	5.029.362	359.586	7,7
*H.Bon./D.Tah. Kesin Al. Sat. İş.Hac.	"	6.856.687	8.490.775	5.944.957	9.400.024	7.009.627	(2.390.397)	(25,4)
*Repo Ters Repo İşlem Hacmi	"	16.815.389	15.135.388	22.297.536	30.274.089	38.576.143	8.302.054	27,4
*Yatırım Fonları Portföy Büyüklüğü	"	88.542	96.897	75.307	86.537	98.799	12.262	14,2
*Yatırım Fonları Yönetim Ücreti	"	3.505	2.660	2.520	2.142	2.664	522	24,4
Personel (ortalama)	Kişi	70	78	78	80	95	15	18,8
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	2.751.000	3.607.575	3.948.684	4.283.373	5.457.873	1.174.500	27,4
Personel başına aylık ortalama gider	YTL	2.939	3.854	4.219	4.462	4.758	296	6,6
Dönem karına ilişk. vergi ve yasal yük.	YTL	2.018.431	2.369.335	1.480.414	1.993.527	1.469.517	(524.010)	(26,3)
Tahakkuk eden vergiler	"	2.911.114	2.862.947	2.088.170	3.351.350	3.078.182	(273.168)	(8,2)
GSYİH katkısı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	9.283	13.721	12.094	15.063	9.276	(5.787)	(38,4)
GSYİH katkısı (alıcı fiyatlarıyla)	"	9.283	13.721	12.094	15.063	9.276	(5.787)	(38,4)
Mali karlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	16,4	21,9	16,7	21,2	18,3	(3)	(13,7)
Ekonomik karlılık	"	15,1	20,9	15,8	19,4	13,7	(6)	(29,4)
Faaliyet karı (teknik)	Bin YTL	6.477	10.211	7.641	10.305.420	7.620.421	(2.684.999)	(26,1)
Dönem karı	"	6.456	10.199	7.617	10.302.336	7.716.061	(2.586.275)	(25,1)
Bilanço karı	"	4.437	7.830	6.137	8.308.809	6.246.544	(2.062.265)	(24,8)

* 2004 yılı değerleri YTL'ye çevrilmiştir.

Küresel finansal krizin piyasalar üzerindeki olumsuz etkileri ile birlikte, tüm dünyada olduğu gibi İMKB endeksinde de görülen düşüş ve işlem hacmindeki daralma, mevduat faizlerindeki yükselmeye paralel olarak tasarrufların sermaye piyasası araçları yerine alternatif yatırım araçlarına yönelmesi ile Şirketin portföy ve aracılık komisyon gelirlerini olumsuz etkilemiştir.

Şirket; müşteri potansiyeli ve portföyü, işlem hacmi ile aracılık komisyon gelirleri itibarıyla banka kökenli aracı kurumların oldukça gerisinde bulunmaktadır. Bu durum, aktif büyüklük ve karlılıkta sektöründe lider konumda bulunan T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin vizyon ve misyonuna da uygun değildir.

Bu itibarla, Şirketin sektördeki payının artırılmasına ve söz konusu sektöre yön verir duruma getirilmesine yönelik olarak; ana kuruluş Ziraat Bankası A.Ş. ile işbirliği ve eşgüdüm sağlanarak ortak projeler geliştirilmesinde yarar görülmektedir.

II-İDARİ BÜNYE:

Şirket, ana sözleşmesindeki hükümlere, ana sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde ise Türk Ticaret Kanununa, 3794 sayılı kanun'la değişik 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine tabi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Şirket ana sözleşmesinin 3 üncü maddesinde şirketin amacı, 3794 sayılı Kanun'la değişik 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak şeklinde ifade edilmiştir.

Şirketin Ana sözleşmesinde karar ve yönetim organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim Organı, Denetçiler olarak belirlenmiştir.

Şirketin 2008 yılı faaliyetine ilişkin olarak 27.04.2009 tarihinde yapılan olağan genel kurul toplantısında, 2008 yılı bilanço, kar ve zarar hesapları onaylanmış, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ibra edilmiştir.

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin şirket merkezi İstanbul olup, 2008 faaliyet yılı sonu itibariyle; 3'ü İstanbul'da olmak üzere Ankara ve İzmir dahil 5 şubesi ve T.C.Ziraat Bankası şubelerinde açılmış olan Adana, İstanbul/ Galleria, Kozyatağı, Beşiktaş, Kocaeli, Bursa/Ulucami, Diyarbakır, Antalya, Balıkesir, Denizli, Nazilli, Antalya, Muğla, Bandırma, Kavaklıdere, Samsun, Manisa ve İskenderun'daki 19 adet yatırım merkezi ile faaliyetlerini sürdürmüştür.

2008 yılsonu itibariyle Şirkette çalışan personel sayısı, önceki yıla göre 17 kişi artarak 99 kişiye yükselmiştir.

2008 yılı faaliyet döneminde, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri dahil Genel Müdürlük, şubeler ve seans salonlarında görevli personel için; 5.649.705 YTL'si cari yılla, 33.381 YTL'si de geçmiş yıllarla ilgili olmak üzere toplam 5.683.086 YTL harcama yapılmıştır.

III-MALİ BÜNYE:

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 2008 yılı sadeleştirilmiş varlık ve kaynakları toplamı; geçen yıla göre % 5,9 oranında 3.136.904 YTL artarak 56.296.730 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin 2008 yılında kullandığı varlıklar toplamı 56.296.730 YTL'nin; % 64,5 oranında 36.318.004 YTL'sini dönen varlıklar, % 34,5 oranında 19.978.726 YTL'sini de bağlı değerler ve uzun sürede paraya çevrilebilir değerler oluşturmuştur.

Kullanılan kaynaklar toplamı 56.296.730 YTL'nin; % 15,5 oranında 8.705.132 YTL'sini yabancı kaynaklar, % 84,5 oranında 47.591.598 YTL'sini de öz kaynaklar oluşturmuştur.

Yabancı kaynaklar toplamı 8.705.132 YTL'nin; 8.176.494 YTL'si kısa süreli, 528.638 YTL'sini de uzun süreli yabancı kaynaklar oluşturmuştur.

Kaynaklar içinde yabancı kaynakların % 15,5 oranında yer alması, şirketin sermaye yapısının özkaynak ağırlıklı olduğuna işaret etmektedir.

2008 yılı faaliyet dönemine ilişkin şirkete tahsis olunan her 100 YTL'lik öz kaynağa karşılık 18,1 YTL faaliyet karı, 18,3 YTL tutarında da dönem karı sağlandığı görülmektedir. Ayrıca tahsis olunan her 100 YTL'lik ödenmiş sermayeye karşılık 21,4 YTL dönem karı elde edilmiştir.

Şirket kullanmış olduğu 100 birim ekonomik kaynak ile 13,7 birim kar elde etmiştir. Şirketin faize tabi yabancı kaynağı bulunmadığından, karlılığı etkileyici yabancı kaynak maliyeti yoktur.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Şirket, SPK tarafından verilen izinler çerçevesinde; Alım-Satım Aracılığı, Halka Arza Aracılık, Portföy Yöneticiliği, Yatırım Danışmanlığı, Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri, Repo-Ters Repo İşlemleri Aracılık Yetki Belgesi ile Türev Araçlarının Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesine sahiptir.

Şirketin yukarıda isimlendirilen yetki belgeleri kapsamında gerçekleştirdiği işlemler, işlem hacimleri ve piyasa faaliyetleri aşağıda değerlendirilmiştir.

Şirketin 2007 yılında 4,7 milyar YTL olan hisse senedi işlem hacmi, 2008 yılında % 7,7 oranında artarak 5 milyar YTL'ye yükselmiş, İMKB Hisse Senetleri Piyasasındaki payı % 0,76 olarak gerçekleşmiştir. Şirket, hisse senedi işlem hacminde, 2008 yılında 98 aracı kurum arasında 41. sırada bulunmaktadır.

Şirketin müşterileri adına hisse senedi alım/satım işlemlerine aracılık hizmetleri net hisse senedi komisyon gelirleri, önceki yıla göre % 15,8 oranında 902 bin YTL azalarak 4.804 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin, 2007 yılında 9,4 milyar YTL olan tahvili/bono kesin alım-satım işlem hacmi, 2008 yılında % 25,4 oranında azalarak 7 milyar YTL olarak gerçekleşmiş olup; Şirketin sektördeki % 0,69, aracı kurumlar işlem hacmi içerisinde ise % 5,7 payı bulunmaktadır.

Şirket, tahvili/bono kesin alım-satım işlem hacminde; aracı kurumlar arasında 2007 yılında 5. sırada bulunurken, 2008 yılında 7. sıraya gerilemiştir.

Şirketin, İMKB Repo-Ters Repo Pazarı ile İMKB dışında gerçekleştirilen repo-ters repo işlem hacmi ise önceki yıla göre %27,4 oranında artarak 38,6 milyar YTL olmuştur.

Şirketin toplam repo-ters repo sektöründe %0,65, aracı kurumlar işlem hacmi içerisinde ise % 3,5 oranında piyasa payı bulunmaktadır. Şirket, repo-ters repo işlem hacminde; aracı kurumlar arasında 2007 yılında 9. sırada bulunurken, 2008 yılında 6. sıraya yükselmiştir.

Şirketin, SGMK komisyon gelirleri önceki döneme göre % 11,4 oranında azalarak 724 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutarın 589 bin YTL'si tahvil/bono işlemleri komisyon gelirlerine, 135 bin YTL'si de ters repo komisyon gelirlerine ait bulunmaktadır.

VOB'da 18.10.2007 tarihinde aracılık işlemleri yapmaya başlayan Şirketin VOB işlem hacmi 2007 yılında 133,7 milyon YTL iken, faaliyet döneminde 4.078,8 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Şirket, piyasa işlem hacmi içindeki % 0,98'lik payı ile 65 aracı kurum arasında 27. sırada bulunmaktadır.

Şirket, 2008 yılı faaliyet döneminde VOB'da, aracılık faaliyetleri neticesinde 906,4 bin YTL komisyon geliri elde etmiştir.

Ziraat Yatırım A.Ş., Türk Telekom'un halka arzında konsorsiyum üyesi olarak yer almış, bu arada topladığı 44,2 milyon YTL'lik talebe karşılık 15,7 milyon YTL'lik satış gerçekleştirmiştir. Faaliyet döneminde ayrıca Gübre Fabrikaları T.A.Ş.'nin temettü ödemelerine aracılık edilmiş ve Şirket, 2008 yılında tüm bu kurumsal finansman faaliyetlerinden 10,9 bin YTL aracılık yüklenim komisyon geliri elde etmiştir.

Şirketin 31.12.2007 tarihi itibarıyla kurucusu olduğu biri A Tipi, diğerleri B Tipi olmak üzere 4 adet yatırım fonunu yönetmektedir. Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin kurucusu olduğu fonların toplam fon değerleri 2008 yılında 98,7 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Şirketin 2008 yılında fonların yönetiminden elde ettiği komisyon geliri ise 2,7 milyon YTL' dir.

2008 yılsonu itibarıyla Şirket nezdinde toplam 46,3 milyon YTL onaylı kredi limiti bulunan 683 adet Kredili Menkul Kıymet Hesabı mevcut olup, 2008 yılında günlük ortalama 5,5 milyon YTL'lik kredi kullandırmalarından toplam 1.288 bin YTL'lik faiz geliri elde edilmiştir.

Şirket ile T.C.Ziraat Bankası A.Ş. arasında 2002 yılında Acentelik Sözleşmesinin imzalanmıştır. Ziraat Bankası şubelerinin acente sıfatı ile Şirket hisse senedi işlem hacmi içindeki payı; 2005 yılında % 9,89, 2006 yılında % 9,71, 2007 yılında %13,27, 2008 yılında % 19,28 ve 2009/3 aylık dönemde de % 25,65 olarak gerçekleşerek sürekli bir şekilde artış göstermektedir.

Acente konumundaki Banka şubelerine komisyon paylaşım esasına göre 2008 yılında gerçekleştirdikleri aracılık işlemlerinden dolayı Şirket tarafından 1.163.982 YTL tutarında komisyon payı ödenmiştir.

Faaliyet döneminde kriz ortamına rağmen, küçük ve orta ölçekli yatırımcıları müşteri edinme hedefi doğrultusunda çeşitli pazarlama kampanyaları düzenlendiği, teknolojik altyapının yenilenmesi suretiyle yeni ürünler geliştirildiği görülmüştür.

Şirket; müşteri potansiyeli ve portföyü, işlem hacmi ile aracılık komisyon gelirleri itibarıyla banka kökenli aracı kurumların oldukça gerisinde bulunmaktadır. Bu durum, sektöründe lider konumda bulunan T.C. Ziraat bankası A.Ş.'nin vizyon ve misyonuna da uygun değildir. Bu itibarla, özellikle finans sektöründe faaliyet gösteren konsolidasyona tabi Banka iştiraklerinin; faaliyette bulundukları sektörlerdeki paylarının artırılmasına ve söz konusu sektörlerle yön verir duruma getirilmelerine yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir.

V-ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirketin, aracı kurumlar arasında devam eden rekabet ortamında kârlılık ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde büyümesini, müşteri portföyünün genişletilerek sermaye piyasası aracılık işlemleri içerisinde payının ve gelirlerinin artırılmasını teminen;

- T.C.Ziraat Bankası'nın adına olan güvenin ve yaygın şube ağıının avantajları göz önüne alınarak; Banka ile Şirket arasındaki işbirliğinin geliştirilerek etkin bir şekilde sürdürülmesi, Banka ile Şirket arasındaki hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik ortak projeler geliştirilmesi,

- Sektördeki uygulamalar çerçevesinde etkin pazarlama yöntemleri kullanılarak müşteri odaklı pazarlama çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmesi, potansiyel bulunan yerlerdeki Banka şubelerinde, kurulum ve işletme maliyetleri düşük olan seans salonları açılmasına devam edilmesi,

- Süreç içerisinde yeni yatırımcıların katılımıyla birlikte işlem hacminin ve performansının artması beklenen Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda, Şirketin piyasa payının yükseltilmesine, işlem hacmi ve aracılık komisyon gelirlerinin artırılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi,

2- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

SONUÇ :

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 27.04.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 7.716.061,09 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.2008 Yılı Bilançosu

A K T İ F	CARİ DÖNEM		ÖNCEKİ DÖNEM	
	01.01.2008-31.12.2008		01.01.2007-31.12.2007	
I-DÖNEN VARLIKLAR		37.456.661,69		35.792.352,84
A-Hazır Değerler		766.473,37		686.288,71
1-Kasa	20.654,17		27.659,91	
2-Bankalar	745.819,20		658.628,80	
3-Diğer Hazır Değerler				
B-Menkul Kıymetler		16.554.624,28		23.923.299,30
1-Hisse Senetleri	191.825,60		104.567,31	
2-Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları				
3-Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları	16.367.145,54		23.822.058,28	
4-Diğer Menkul Değerler	79.416,43			
5-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)	83.763,29		3.326,29	
C-Kısa Vadeli Ticari Alacaklar		18.485.323,48		9.025.132,06
1-Alıcılar	118.812,11		92.441,64	
2-Alacak Senetleri	7.063.150,45		7.560.279,42	
3-Verilen Depozito ve Teminatlar				
4-Diğer Kısa Vadeli Ticari Alacaklar	7.062.756,89		117,09	
5-Alacak Reeskontu (-)				
6-Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
7-Takas ve Saklama Merkezi	4.240.604,03		1.372.293,91	
D-Diğer Kısa Vadeli Alacaklar		366.821,71		32.948,14
1-Ortaklardan Alacaklar				
2-İştiraklerden Alacaklar				
3-Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar				
4-Kısa Vadeli Diğer Alacaklar	366.821,71		32.948,14	
5-Alacak Reeskontu (-)				
6-Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
E-Stoklar				
1-İlk Madde ve Malzeme				
2-Yarı Mamuller				
3-Ara Mamuller				
4-Mamuller				
5-Emtia				
6-Diğer Stoklar				
7-Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)				
8-Verilen Sipariş Avansları				
F-Diğer Dönen Varlıklar	1.283.418,85	1.283.418,85	2.124.684,63	2.124.684,63
II-DURAN VARLIKLAR		19.978.726,63		19.048.813,70
A-Uzun Vadeli Ticari Alacaklar		54.673,26		47.901,15
1-Alıcılar				
2-Alacak Senetleri				
3-Verilen Depozito ve Teminatlar	54.673,26		47.901,15	
4-Diğer Uzun Vadeli Ticari Alacaklar				
5-Alacak Reeskontu (-)				
6-Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
B-Diğer Uzun Vadeli Alacaklar		19.057.250,61		18.314.721,61
C-Finansal Duran Varlıklar				
1-Bağlı Menkul Kıymetler	18.503.226,32		17.760.697,32	
2-Bağlı Menkul Kıymetler Değer Düş.Karş. (-)				
3-İştirakler	554.024,29		554.024,29	
4-İştiraklere Sermaye Taahhütleri (-)				
5-İştirakler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)				
6-Bağlı Ortaklıklar				
7-Bağlı Ortaklıklara Ser.Taahhütleri (-)				
8-Bağlı Ortaklıklar Değer Düşüklüğü Karş. (-)				
9-Diğer Finansal Duran Varlıklar				
D-Maddi Duran Varlıklar		697.946,94		479.446,05
1-Arazi ve Arsalar				
2-Yerüstü ve Yeraltı Düzenleri				
3-Binalar				
4-Makine, Tesis ve Cihazlar				
5-Taşıt Araç ve Gereçleri	250.495,00		250.495,00	
6-Döğeme ve Demirbaşlar	1.272.180,00		857.568,54	
7-Diğer Maddi Duran Varlıklar	357.229,90		237.153,90	
8-Birikmiş Amortismanlar (-)	1.181.957,96		865.771,39	
9-Yapılmakta Olan Yatırımlar				
10-Verilen Sipariş Avansları				
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar		168.855,82		206.744,89
1-Kuruluş ve Teşkilatlanma Giderleri				
2-Haklar				
3-Araştırma ve Geliştirme Giderleri				
4-Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	168.855,82		206.744,89	
5-Verilen Avanslar				
F-Diğer Duran Varlıklar				
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		57.435.388,32		54.841.166,54

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

P A S İ F	CARİ DÖNEM		ÖNCEKİ DÖNEM	
	01.01.2008-31.12.2008		01.01.2007-31.12.2007	
I-KISA VADELİ BORÇLAR		9.315.152,96		5.877.703,87
A-Finansal Borçlar				
1-Banka Kredileri				
2-Uzun vdl.Krd.Anapara Taksitleri ve Faizleri				
3-Tahvil Anapara Taksitleri ve Faizleri				
4-Çıkarılmış Bonolar ve Senetler				
5-Diğer Finansal Borçlar				
B-Ticari Borçlar				
1-Satıcılar	1.323.313,97	5.245.368,20	943.073,74	1.724.023,93
2-Borç Senetleri				
3-Alınan Depozito ve Teminatlar				
4-Diğer Ticari Borçlar	63.555,11		59.831,20	
5-Borç Senetleri Reeskontu (-)				
6-Takas ve Saklama Merkezi	3.858.499,12		721.118,99	
C-Diğer Kısa Vadeli Borçlar		2.303.792,32		1.927.979,45
1-Ortaklara Borçlar				
2-İştiraklere Borçlar				
3-Bağlı Ortaklara Borçlar				
4-Ödenecek Giderler	748,30		2.494,33	
5-Ödenecek Vergi, Harç ve Diğer Kesintiler	2.303.044,02		1.925.485,12	
6-Ertelenen ve Taksitli Bağlanan Devlet Alacak.				
7-Kısa Vadeli Diğer Borçlar				
8-Borç Reeskontu (-)				
D-Alınan Sipariş Avansları				
E-Borç ve Gider Karşılıkları		1.713.972,44		2.225.700,49
1-Vergi Karşılıkları	1.480.413,67		1.993.527,05	
2-Diğer Gider ve Borç Karşılıkları	233.558,77		232.173,44	
3-Peşin Ödenen Vergiler (-)				
II-UZUN VADELİ BORÇLAR		528.638,04		408.906,53
A-Finansal Borçlar				
1-Banka Kredileri				
2-Çıkarılmış Tahviller				
3-Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler				
4-Diğer Finansal Borçlar				
B-Ticari Borçlar				
1-Satıcılar				
2-Borç Senetleri				
3-Alınan Depozito ve Teminatlar				
4-Diğer Ticari Borçlar				
5-Borç Reeskontu (-)				
C-Diğer Uzun Vadeli Borçlar				
1-Ortaklara Borçlar				
2-İştiraklere Borçlar				
3-Bağlı Ortaklıklara Borçlar				
4-Ertelenen ve Taksitli Bağlanan Devlet Alacak.				
5-Uzun Vadeli Diğer Borçlar				
6-Borç Reeskontu (-)				
D-Alınan Sipariş Avansları				
E-Borç ve Gider Karşılıkları		528.638,04		408.906,53
1-Kıdem Tazminatı Karşılıkları	528.638,04		408.906,53	
2-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları				
III-ÖZ SERMAYE		45.683.261,45		48.554.556,14
A-Sermaye		36.000.000,00		36.000.000,00
B-Sermaye Taahhütleri (-)				
C-Emisyon Primi				
D-Yeniden Değerleme Değer Artışı				
1-Duran Varlıklardaki Değer Artışı				
2-İştiraklerdeki Değer Artışı				
3-Borsa da Oluşan Değer Artışı				
E-Yedekler		5.345.053,28		4.245.747,00
1-Yasal Yedekler	5.297.914,66		4.245.747,00	
2-Statü Yedekleri				
3-Özel Yedekler	47.138,62			
4-Olağan Üstü Yedek				
5-Maliyet Artış Fonu				
6-Sermayeye Ek İst.Hisseleri Gay.Sat.Kazanç.				
7-Borsa da Oluşan Değer Artışı				
F-Net Dönem Karı	6.246.544,04	6.246.544,04	8.308.809,14	8.308.809,14
G-Dönem Zararı				
H-Geçmiş Yıl Zararları				
1-.....Yılı Zararı				
2-.....Yılı Zararı				
3-Geçmiş Yıl Enflasyon Zararları				
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		57.435.388,32		54.841.166,54

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	CARİ DÖNEM	ÖNCEKİ DÖNEM	Fark
A-BRÜT SATIŞLAR	3.109.419.803,53	4.751.652.416,53	1.642.232.613,00
1-Hisse Senetleri ve Geçici İlmuhaber Satışları	172.088.062,80	71.638.355,55	(100.449.707,25)
2-Özel Kesim Tahvil Satışları	-	-	-
3-Finansman Bonosu Satışları	-	-	-
4-Diğer Özel Kesim Senet ve Bono Satışları	-	-	-
5-Devlet Tahvili Satışları	245.869.235,66	429.887.851,52	184.018.615,86
6-Hazine Bonosu Satışları	37.755.755,51	131.129.059,97	93.373.304,46
7-Diğer Kamu Kesimi Senet ve Bono Satışları	2.636.300.138,82	4.088.458.216,84	1.452.158.078,02
8-Diğer Menkul Kıymet Satışları	7.331.687,86	20.383.648,04	13.051.960,18
9-Aracılık Komisyonları	10.074.922,88	10.155.284,61	80.361,73
10-Diğer Hizmet Satışları	-	-	-
B-SATIŞLARDAN İNDİRİMLER (-)	478.944,63	943.572,61	464,62,98
1-Satış İskontoları (-)	-	-	-
2-Diğer İndirimler (-)	478.944,63	943.572,61	464,62,98
C-NET SATIŞLAR	3.108.940.858,90	4.750.708.843,92	1.641.767.985,02
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	3.095.368.701,58	4.737.208.295,71	1.641.767.985,02
BRÜT SATIŞ KARI veya ZARARI	13.572.157,32	13.500.548,21	(71.609,11)
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	11.280.304,78	9.174.648,00	(2.105.656,08)
1-Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-	-	-
2-Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	1.914.817,92	1.712.977,00	(201.840,22)
3-Genel Yönetim Giderleri (-)	9.365.486,86	7.461.671,00	(1.903.815,86)
ESAS FAALİYET KARI VEYA ZARARI	2.291.852,54	4.325.900,21	2.034.046,97
F-DİĞER FAAL. GELİRLER ve KARLAR	5.412.931,48	5.983.497,58	570.566,10
1-İştiraklerden Temettü Gelirleri	453.848,33	388.925,18	(64.923,15)
2-Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri	4.363,64	3.636,36	(727,28)
3-Faiz ve Diğer Temettü Gelirleri	4.000.027,41	4.644.292,77	644.265,36
4-Faaliyetle İlgili Diğer Gelirler ve Karlar	954.692,10	946.643,27	(8.048,83)
G-DİĞER FAAL. GİDERLER ve ZARARLAR (-)	81.094,50	3.326,29	(77.768,21)
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	3.268,82	651,03	(2.617,79)
1-Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	3.268,82	651,03	(2.617,79)
2-Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	-	-	-
FAALİYET KARI veya ZARARI	7.620.420,70	10.305.420,47	2.684.999,07
I-OLAĞANÜSTÜ GELİRLER ve KARLAR	150.079,63	24.489,16	(125.590,47)
1-Konusu Kalmayan Karşılıklar	-	-	-
2-Önceki Dönem Gelir ve Karları	149.445,59	23.900,26	(125.545,33)
3-Diğer Olağanüstü Gelirler ve Karlar	634,04	588,90	(45,14)
J-OLAĞANÜSTÜ GİDERLER ve ZARARLAR (-)	54.439,24	27.572,74	(26.866,50)
1-Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	6.373,15	16.575,35	10.202,20
2-Diğer Olağanüstü Giderler ve Zararlar (-)	48.066,09	10.997,39	(37.068,70)
DÖNEM KARI veya ZARARI	7.716.061,09	10.302.336,19	2.586.275,10
K-ÖDENECEK VERGİ ve DİĞ. YAS. YÜK. (-)	1.469.517,05	1.993.527,05	524.010,00
NET DÖNEM KARI veya ZARARI	6.246.544,04	8.308.809,14	2.062.265,10

**ZİRAAT PORTFÖY YÖNETİMİ A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 24/11/2010 tarihli 11’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

07.04.2001 tarihinde yürürlüğe giren 4632 sayılı “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu” uyarınca, bireysel emeklilik branşında faaliyet gösteren şirketlerin özel emeklilik fonlarının portföy yönetim şirketlerince yönetilmesinin zorunlu hale getirilmesi, o dönemde Banka iştiraklerinden Başak Hayat A.Ş.’nin de emeklilik branşında faaliyet gösterecek bir yapıya dönüştürülmesi çalışmaları nedeniyle; Bireysel Emeklilik Yatırım Fonları, T.C.Ziraat Bankası A.Ş. ve iştirakleri tarafından kurulmuş/kurulacak yatırım veya emeklilik yatırım fonlarının yönetilmesi amacıyla Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.’nin kurulmasına karar verilmiştir.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu’nun 29.05.2001 tarih ve 21/244 sayılı kararı doğrultusunda kuruluş aşamalarını tamamlanan Şirket 18.02.2002 tarihinde 5489 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde ilan edilmesi ile tüzel kişilik kazanmıştır.

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.’nin 26.11.2002 tarihinden itibaren 2499 sayılı Kanun’un 31 inci maddesi uyarınca portföy yöneticiliği faaliyetlerinde bulunması Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygun görülmüştür. Şirket her ne kadar 26.11.2002 tarihinde faaliyete geçmişse de asıl işlemlere 2003 yılı başından itibaren başlamıştır.

T.C.Ziraat Bankası A.Ş.’nin önderliğinde 1 milyon YTL sermaye ile Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş., Başak Hayat Sigorta A.Ş., T.Halk Bankası A.Ş. ve Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından kurulan şirketin sermayesi, 17.01.2003 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul kararı doğrultusunda 1,5 milyon YTL’ye yükseltilmiştir.

Şirketin kurucu ortaklarından T.Halk Bankası A.Ş. ile Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin ödenmiş sermayedeki payları % 0,10 oranında 1,5'er bin YTL düzeyinde olup, Şirket sermayesinin % 50 oranında 750 bin YTL'lik kısmı T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye, % 24,90 oranında 373,5 bin YTL'lik kısmı Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye, % 24,90 oranında 373,5 bin YTL'lik kısmı ise Başak Groupama Emeklilik A.Ş.'ye ait bulunmaktadır.

Şirketin amacı özetle; Sermaye Piyasası Kanunu, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ve ilgili diğer mevzuatta belirlenmiş ilke ve kurallar doğrultusunda sermaye piyasası araçlarından oluşan portföyleri, müşterilerle portföy yönetim sözleşmesi yapmak suretiyle ve vekil sıfatı ile yönetmek ve sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak şeklinde belirlenmiştir. Şirketin portföy yönetimi kapsamında yatırım fonları ve yatırım ortaklıkları, emekli sandıkları, sigorta şirketleri, vakıflar ve diğer tüzel kişilerin portföylerini de yine vekil sıfatıyla ve yapılacak portföy yönetim sözleşmeleri çerçevesinde yönetmek, faaliyetleri arasındadır.

Şirket, T.Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre yönetilmekte, sermayesindeki kamu payının % 50'nin üzerinde olması nedeniyle, TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunca alınan 25.11.1992 tarih ve 40 sayılı kararı uyarınca 24.6.1983 tarih ve 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri doğrultusunda denetlenmektedir.

Şirketin 5 yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Toplu bilgiler (*)	Ölçü	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	YTL	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	-	-
Ödenmiş sermaye	YTL	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	-	-
Öz kaynaklar	YTL	7.583.335	5.651.917	5.868.791	4.328.731	4.566.606	237.875	5,5
Yabancı kaynaklar	YTL	571.495	276.918	195.938	2.020.437	1.968.644	(51.793)	(2,6)
Finansman giderleri	YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değ.)	YTL	221.814	182.025	184.442	203.076	229.096	26.020	12,8
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	YTL	71.799	91.739	129.515	169.015	191.226	22.211	13,1
Yönetilen portföyün büyüklüğü:	Bin							
Alınan portföy yönetim ücreti	YTL	1.605.281	1.830.860	1.518.783	1.685.816	1.767.947	82.131	4,9
	YTL	6.310.670	2.091.746	2.455.506	2.529.083	2.758.514	229.431	9,1
İşçi (ortalama)	Kişi	13	13	12	10	11	1	10,0
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	451.625	541.401	517.604	540.275	665.512	125.237	23,2
Cari yıla ilişkin:								
-İşçiler için yapılan tüm giderler	YTL	451.625	541.401	517.604	540.275	665.512	125.237	23,2
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.895	3.059	2.909	3.644	4.208	564	15,5
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	YTL	2.177.000	643.762	428.875	459.040	458.503	(537)	(0,1)
Tahakkuk eden vergiler	YTL	2.556.003	755.071	553.800	589.613	602.773	13.160	2,2
GSYİH'ye katkı (üretici fiyatlarıyla)	YTL	7.484.518	1.870.012	1.782.787	2.181.034	2.420.539	239.505	11,0
GSYİH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	7.863.421	1.986.316	1.907.913	2.311.607	2.564.809	253.202	11,0
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	7.863.421	1.986.316	1.907.913	2.311.607	2.564.809	253.202	11,0
Faaliyet karlılığı (öz kaynaklar)	%	86	40	36	56,6	51,8	(4,8)	(8,5)
Mali karlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	86	40	36	57	52	(5)	(8,8)
Ekonomik karlılık	%	80	38	35	38,9	36,3	(2,6)	(6,7)
Faaliyet karı veya zararı	YTL	6.535.184	1.120.146	2.138.273	2.447.913	2.363.672	(84.241)	(3,4)
Dönem karı veya zararı	YTL	6.535.201	2.264.025	2.139.518	2.467.841	2.372.884	(94.958)	(3,8)
Bilanço karı veya zararı	YTL	3.897.644	1.620.258	1.710.643	2.008.801	1.914.381	(94.421)	(4,7)

(*) 2004 yılı TL değerleri YTL'ye dönüştürülmüştür.

Şirket 2008 yılsonu itibariyle, T.C.Ziraat Bankası A.Ş.’nin kurucusu olduğu 9 menkul kıymet yatırım fonu, Başak Groupama Emeklilik A.Ş. tarafından kurulan 9 emeklilik yatırım fonu ve Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin kurucusu olduğu 4 menkul kıymet yatırım fonu olmak üzere toplam 22 adet yatırım fonu ile 1 tüzel kişi portföyünü yönetmektedir.

Şirketin yönettiği kurumsal ve tüzel kişiler portföyünün büyüklüğü 2007 yılsonuna göre % 4,8 oranında artarak, 2008 yılı sonu itibariyle rayiç değerlere göre 1.768 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Yönetilen portföyün; % 72,8 oranında 1.287 milyon YTL’si T.C. Ziraat Bankası A.Ş. yatırım fonları, % 21,1 oranında 372 milyon YTL’si Başak Groupama Emeklilik A.Ş. emeklilik yatırım fonları, % 5,6 oranında 99 milyon YTL’si Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. yatırım fonları ve % 0,5 oranında 10 milyon YTL’lik kısmı da tüzel kişiler portföyü ile ilgili bulunmaktadır.

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. 2008 yılsonu itibariyle 1,8 milyar YTL’lik portföy büyüklüğü ve % 5,7 pazar payı ile 22 portföy şirketinin bulunduğu sektörde 5’inci sıradaki yerini korumuştur. Şirket, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. yatırım fonlarından 1.592 bin YTL, Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. fonlarından 333 bin YTL, Başak Groupama Emeklilik A.Ş. yatırım fonlarından 809 bin YTL ve bireysel portföyden 25 bin YTL olmak üzere toplam 2.759 bin YTL tutarında yönetim geliri elde etmiştir.

Şirketin 2008 yılı sonunda öz kaynakları 4,6 milyon YTL’ye ulaşmıştır. Buna karşılık yabancı kaynakları 2 milyon YTL düzeyinde bulunmaktadır. 2008 yılı faaliyet döneminde 4.094 bin YTL gelir ve kâra karşılık, 1.721 bin YTL gider ve zarar etmesi sonucunda 2.373 bin YTL tutarındaki dönem brüt kârına ulaşmıştır.

Yatırım ve emeklilik fonlarının giderek büyümesi ve dünyada uzmanlaşmanın ehemmiyet arzemesi nedenleriyle portföy yönetim şirketlerinin önemi her geçen gün artmaktadır. Türkiye’de ise yatırım fonları yeterli büyüklüğe ve katılımcı sayısına henüz ulaşamamıştır. Bu bakımdan yatırım fonları sektör olarak henüz gelişmenin başlangıcındadır. Pazarın büyümesi rekabeti de getirmekte ve bunun sonucu olarak uzmanlaşmış personel çalıştıran, kurumsallaşmış, daha fazla reel getiriyi yatırımcısına sağlayan şirketler pazar paylarını genişletmektedir.

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. teknolojik donanımı, uzmanlaşmış personeli ve birikimi ile daha büyük hedeflere odaklanmalı; müşteri memnuniyetini öne alan ve daha proaktif çalışma ile sektördeki rekabeti kendi lehine çevirecek atılımları yapmalıdır.

Şirket’in sektördeki konumunu daha yükseklerle taşıması için; yönetilmekte olan fonların doluluk oranlarının artırılması hususunda gerekli girişim ve çalışmalarda bulunulması, mevcut fonlara ek olarak bireysel ve kurumsal portföylerin yönetilmesi için yürütülen çalışmaların sonuca ulaşırılması suretiyle yönetilen portföy büyüklüklerinin artırılmasına daha fazla çaba gösterilmelidir.

II- İDARİ BÜNYE

07.04.2001 tarihinde yürürlüğe giren 4632 sayılı “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu” uyarınca, bireysel emeklilik branşında faaliyet gösteren Şirketlerin özel emeklilik fonlarının portföy yönetim şirketlerince yönetilmesinin öngörülmesi, Başak Hayat A.Ş.’nin de emeklilik branşında faaliyet gösterecek bir yapıya dönüştürülmesi çalışmaları nedeniyle Bireysel Emeklilik Yatırım Fonları ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş. fonlarının yönetilmesi amacıyla Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. kurulmuştur.

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş., T.C. Ziraat Bankası Yönetim Kurulunun 29.05.2001 tarih ve 21/244 sayılı kararı doğrultusunda kurucular tarafından hazırlanan ana statünün 13.02.2002 tarihinde İstanbul Ticaret siciline 471066-418648 sicil numarası ile tescil ve 5489 sayılı T.Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilerek tüzel kişilik kazanmıştır.

Sermaye Piyasası Kurulu'na yapılan müracaat sonucu, Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.'nin 26.11.2002 tarihinden itibaren 2499 sayılı Kanun'un 31 inci maddesi uyarınca portföy yöneticiliği faaliyetlerinde bulunması uygun görülmüştür.

Şirket, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, vergi kanunları ve diğer ilgili kanunlar ile iç mevzuat hükümlerine göre yönetilmektedir. Ana Sözleşmeye göre Şirketin amacı özetle; Sermaye Piyasası Kanunu, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri dairesinde sermaye piyasası araçlarından oluşan portföyleri müşterilerle portföy yönetim sözleşmesi yapmak suretiyle ve vekil sıfatı ile yönetmek ve sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak şeklinde belirlenmiştir.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin önderliğinde 1 milyon YTL sermaye ile kurulan şirketin bu sermayesi, 17.01.2003 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul kararı doğrultusunda 1,5 milyon YTL'ye yükseltilmiştir.

Şirketin ödenmiş sermayesinde % 24,90 oranında 373,5 bin YTL'lik payı bulunan Başak Emeklilik A.Ş., Aralık 2004 tarihinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bağlanmış ve 16.5.2006 tarihinde özelleştirilmiş ve Şirketin yeni ortağı Başak Groupama Emeklilik A.Ş. adını almıştır.

Şirketin kurucu ortaklarından T.Halk Bankası A.Ş. ile Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin ödenmiş sermayedeki payları % 0,10 oranında 1,5'er bin YTL düzeyinde olup, Şirket sermayesinin % 50 oranında 750 bin YTL'lik kısmı T.C.Ziraat Bankası A.Ş., % 24,90 oranında 373,5 bin YTL'lik kısmı Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş., % 24,90 oranında 373,5 bin YTL'lik kısmı ise Başak Groupama Emeklilik A.Ş.'ye aittir.

Şirketin merkezi İstanbul'da olup, merkez teşkilatı dışında başka bir birimi bulunmamaktadır. Şirket personeli ile ilgili işlemler, 4857 sayılı İş Kanunu, 506 Sayılı SSK, Şirket Personel Yönetmeliği, genel kurul ve yönetim kurulu kararları doğrultusunda yürütülmektedir.

Şirketin 2008 yılı işletme bütçesinde 19 personel kadrosu mevcut olup, yıl sonu itibarıyla çalışan personel sayısı ise 11 kişi olmuştur.

2007 yılında 540,2 bin YTL olan toplam personel harcamaları, 2008 yılında % 23,2 oranında 125,2 bin YTL artarak 665,5 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. Şirkette çalışan personele, tamamı cari yılla ilgili olmak üzere toplam 165 bin YTL sosyal nitelikli harcama yapılmıştır. Sosyal harcamaların en önemli kalemini, SSK primi işveren payı, yedirme yardımı ve sağlık sigortası primi oluşturmaktadır.

III. MALİ BÜNYE

Şirketin kaynak ve varlıkları toplamı, bir önceki yıl olduğu gibi küçük oranlı artış seyrini göstermiş ve % 2,9 oranında 186.082 YTL artarak 6.535.250 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin 2008 yılında kullandığı varlıklar toplamı 6.535.250 YTL'nin; %97,9 oranında 6.397.255 YTL'si dönen varlıklara, % 2,1 oranında 137.995 YTL'si duran varlıklara aittir. 2008 yılı sonunda 6.535.250 YTL kalıntı gösteren şirket kaynaklarının, % 30,1 oranında 1.968.644 YTL'si yabancı kaynaklara, % 69,1 oranında 4.566.606 YTL'si öz kaynaklara aittir.

Şirketin ödenmiş sermaye tutarı olan 1.500.000 YTL, sermaye ve kar yedekleri tutarı olan 2.995.838 YTL ile 2008 dönem net karının özkaynaklarda kalan kısmı olan 192.564 YTL toplamından borsada oluşan değer düşüklüğü 121.796 YTL'nin tenzili neticesi özkaynakları toplamı 4.566.606 YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. Özkaynaklar bir önceki yıla göre % 5,5 oranında 237.875 YTL artmıştır.

Şirket aktiflerinin ne kadarının yabancı kaynaklarla (borçlarla) finanse edildiğini gösteren, mali kaldıraç oranı Şirkette % 30,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mali yeterlilik oranına göre, şirket öz kaynakları ile yabancı kaynaklarını % 232 oranında karşılayabilecek durumda bulunduğu ve mali yeterlilik açısından güçlü yapıya sahip olduğu anlaşılmaktadır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. SPK Seri:V No: 59 Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliği ilke ve kuralları doğrultusunda; sermaye piyasası araçlarından oluşan portföyleri, yatırımcılarla yapılacak portföy yönetim sözleşmesi çerçevesinde vekil sıfatıyla yönetmek ve verilmiş bulunan işleri yapmak üzere kurulmuş, SPK'dan aldığı 26.11.2002 tarih ve PŞY/PY-26/16 sayılı Portföy Yöneticiliği Yetki Belgesi ile faaliyetine başlamıştır.

Bir portföyün yönetilmesi, mevzuatın ve içtüzüğün izin verdiği sınırlar dahilinde, portföye varlık (hisse senedi, tahvil, bono vb.) alınıp satılması ve bu varlıkların getirilerinin (faiz, kar payı gibi) tahsil edilmesi faaliyetleridir. Varlıkların alınıp satılması kararlarına dayanak teşkil eden her türlü araştırma ve analiz gibi faaliyetler de portföy yönetiminin kapsamına girmektedir.

2008 yılsonu itibarıyla T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin kurucusu olduğu 9 Banka yatırım fonu, Başak Groupama Emeklilik A.Ş. kurucusu olduğu 9 adet bireysel emeklilik fonu ve Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin kurucusu olduğu 4 adet yatırım fonu olmak üzere 22 adet yatırım fonu Şirketçe yönetilmektedir.

31.12.2008 tarihi itibarıyla Türkiye'de faaliyet gösteren portföy yönetim şirket sayısı 22 olup bunların yönettiği portföy büyüklüğü 30,7 milyar YTL'dir. Sektörde Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. 1,8 milyar YTL'lik portföy büyüklüğü ve % 5,7 pazar payı ile 5'inci sırada yer almaktadır. Portföydeki varlıkların 2008 yılsonu itibarıyla % 69,56'sı ters repo, % 28,06'sı borçlanma senetleri, % 1,45'i vadeli mevduat, % 0,92'si hisse senetleri ve % 0,01'i para piyasası işlemlerinden oluşmaktadır.

Yönetilen portföy büyüklüğünün %72,8'i T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin kurucusu olduğu menkul kıymet yatırım fonlarından, %21,1'i Başak Groupama Emeklilik A.Ş. emeklilik yatırım fonlarından, % 5,6'sı Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. yatırım fonlarından ve % 0,5'i kurumsal portföyden oluştuğu görülmektedir.

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.'nin yönetim ücreti %9,1 oranında 229,4 bin YTL artışla 2,7 milyon YTL olmuştur. Yönetim ücreti gelirlerinin; % 57,7'si T.C.Ziraat Bankası A.Ş. yatırım fonlarından, % 29,3'ü Başak Groupama Emeklilik A.Ş. fonlarından, % 12,1'i Ziraat Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. yatırım fonlarından ve % 0,9'u de tüzel kişi portföyünden sağlanmıştır.

Şirket kendi portföyünü de sermaye piyasası ve para piyasası araçları ile değerlendirmek suretiyle yönetmektedir. Şirket kendi öz kaynaklarını değerlendirmek amacıyla 2008 faaliyet döneminde sermaye piyasalarından 46.610.643 YTL tutarında menkul kıymet satın almış, aynı menkul kıymetleri 46.640.717 YTL'ye satarak 30.074 YTL brüt satış karı elde etmiştir.

Şirket 2008 yılı faaliyet döneminde 4.094 bin YTL gelir ve kâra karşılık, 1.721 bin YTL gider ve zarar etmesi sonucunda 2.373 bin YTL tutarındaki dönem brüt kârına ulaşmıştır. Dönem sonunda gerçekleşen faaliyet karı net satışların % 45,1'i düzeyindedir. Şirket gerçekleştirdiği her birim satış karşılığında % 45,1 oranında faaliyet karı elde etmiştir.

V. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

- 1- Şirketin, sektöründeki pazar payının yetersizliğini dikkate alarak;
 - Yönettiği portföylerin getirilerini karşılaştırma kriterlerinde belirlenen performans ölçütlerine ulaşmak hatta aşmak suretiyle müşteri memnuniyetini arttırmasına çalışması,
 - Yeni kurumsal ve bireysel müşteriler kazanılması konusunda daha fazla çalışması,
 - Mevcut ürünlerin tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine daha fazla önem verilmesi yanısıra uygun piyasa koşullarında alternatif yatırım ürünlerinin de (korumalı, garantili ve serbest fonlar) kurulması konularında fon kurucuları nezdinde girişimde bulunması,
- 2- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ :

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş.'nin 27.04.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 2.372.883,90 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu **genel görüşmeye sunulmuştur.**

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu (YTL)

AKTİF (VARLIKLAR)	Cari Dönem 31.12.2008		Önceki Dönem 31.12.2007	
I- DÖNEN VARLIKLAR		6.397.254,66		6.209.166,69
A- Hazır Değerler		3.312.002,56		3.150.513,99
B- Menkul Kıymetler		2.839.964,99		2.839.050,61
1- Men. Kıy. Değer Düş. Karş.(-)				
C- Kısa Vadeli Ticari Alacaklar		245.164,16		219.393,04
1- Alacak reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar				
3- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
D- Diğer kısa Vadeli Alacaklar		122,95		209,05
1- Alacak Reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
E- Stoklar		0,00		0,00
1- Stok Değer Düşük. Karşılığı (-)				
2- Verilen Sipariş Avansları				
F- Diğer Dönen Varlıklar		0,00		0,00
1-Gelecek Aylara Ait Giderler				
2-Geçici Vergi Hesabı				
3-Pesin Ödenen Vergiler				
II- DURAN VARLIKLAR		137.994,81		140.001,56
A- Uzun Vadeli Ticari Alacaklar		0,00		0,00
1- Alacak reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
B- Diğer Uzun Vadeli Alacaklar		0,00		0,00
1- Alacak Reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
C- Finansal Duran Varlıklar		66.985,20		66.420,00
1- Bağlı Menkul Kıymetler	66.985,20		66.420,00	
2- Bağlı Men.Kıy.Değ.Düş.Karş.(-)				
3- İştirakler				
4- İştirakler Sermaye Taah. (-)				
5- İştirakler Değ. Düşük. Karş.(-)				
6- Bağlı Ortaklıklar				
7- Bağlı Ortak.Ser.Taahütleri (-)				
8- Bağlı Ortak.Değ. Düş. Karş.(-)				
9- Diğer Finansal Duran Varlıklar				
D- Maddi Duran Varlıklar		37.870,29		34.060,82
1- Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	229.095,86		203.076,40	
2- Birikmiş Amortismanlar (-)	(191.225,57)		(169.015,58)	
3- Yapılmakta Olan Yatırımlar				
4- Verilen Sipariş Avansları				
E- Maddi Olm. Duran Varlıklar		7.682,33		5.846,93
1- Maddi Olm. Duran V.(Net)	7.682,33		5.846,93	
2- Verilen Avanslar				
F- Diğer Duran Varlıklar		25.456,99		33.673,81
1-Gelecek Yıl Giderleri	25.456,99		33.673,81	
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		6.535.249,47		6.349.168,25

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu (YTL)

PASİF (KAYNAKLAR)	Cari Dönem 31.12.2008	Önceki Dönem 31.12.2007
I- KISA VADELİ BORÇLAR	169.227,82	152.866,44
A- Finansal Borçlar	0,00	0,00
B- Ticari Borçlar	21.481,24	29.266,65
1- Borç Reeskontu (-)		
C- Diğer Kısa Vadeli Borçlar	49.014,21	37.354,84
1- Borç Reeskontu (-)		
D- Alınan Sipariş Avansları		
E- Borç ve Gider Karşılıkları	98.732,37	86.244,95
1- Vergi Karşılıkları	458.503,18	459.040,05
2- Dönem Karından Peşin Ödenen Vergi (-)	(366.575,76)	(375.851,83)
2- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	6.804,95	3.056,73
II- UZUN VADELİ BORÇLAR	77.599,31	44.886,47
A- Finansal Borçlar	0,00	0,00
B- Ticari Borçlar	0,00	0,00
1- Borç Reeskontu (-)		
C- Diğer Uzun Vadeli Borçlar	0,00	0,00
1- Borç Reeskontu (-)		
D- Alınan Sipariş Avansları	0,00	0,00
E- Borç ve Gider Karşılıkları	77.599,31	44.886,47
1- Kıdem Tazminatı Karşılıkları	77.599,31	44.886,47
2- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		
III- ÖZ SERMAYE	6.288.422,34	6.151.415,34
A- Sermaye	1.500.000,00	1.500.000,00
B- Sermaye Taahhütleri(-)	0,00	0,00
C- Emisyon Primi		
D- Yeniden Değerleme Değer Artışı	(121.795,99)	(167.106,32)
1- Duran Varlıklardaki Değer Artışı		
2- İştiraklerdeki Değer Artışı		
3- Borsa'da Oluşan Değer Artışı	(121.795,99)	(167.106,32)
E- Yedekler	2.995.837,61	2.809.720,25
1- Yasal Yedekler (*)	1.384.854,81	1.210.086,41
2- Statü Yedekleri		
3- Özel Yedekler		
4- Olağanüstü Yedek (**)	746.352,73	735.003,77
5- Maliyet Artış Fonu		
6- Serm.Ek.İst.His.ve Gayrim.Sat.Kaz.		
7- Özsermaye Enflasyon Düzeltmesi (***)	864.630,07	864.630,07
F- Net Dönem Karı	1.914.380,72	2.008.801,41
G- Dönem Zararı (-)		
I- Geçmiş Yıllar Zararları (-)		
1- Yılı Zararı		
2- Yılı Zararı		
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	6.535.249,47	6.349.168,25

Ziraat Portföy Yönetimi A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu (YTL)

Gelir ve giderler	Cari Dönem 31.12.2008	Önceki Dönem 31.12.2007
A- Brüt Satışlar	2.758.514,15	2.529.083,05
B- Satışlardan İndirimler (-)		
C- Net Satışlar	2.758.514,15	2.529.083,05
D- Satışların Maliyeti (-)		
Brüt Satış Karı Veya (Zararı)	2.758.514,15	2.529.083,05
E- Faaliyet Giderleri (-)	(1.512.010,74)	(1.345.041,93)
Esas Faaliyet Karı Veya (Zararı)	1.246.503,41	1.184.041,12
F- Diğer Faaliyetlerden Gelirler Ve Karlar	1.326.405,89	1.482.171,51
G- Diğer Faaliyetlerden Gider. Ve Zarar. (-)	(209.236,93)	(218.299,69)
H- Finansman Giderleri (-)		
Faaliyet Karı Veya Zararı	2.363.672,37	2.447.912,94
I- Olağanüstü Gelirler Ve Karlar	9.220,29	20.380,28
J- Olağanüstü Giderler Ve Zararlar(-)	(8,76)	(451,76)
Net Parasal Kar / Zarar Hesabı		
Dönem Karı Veya (Zararı)	2.372.883,90	2.467.841,46
K- Ödenecek Vergi Ve Diğer Yasal Yüküm.(-)	(458.503,18)	(459.040,05)
Net Dönem Karı Veya (Zararı)	1.914.380,72	2.008.801,41

**BİLEŞİM ALTERNATİF DAĞITIM KANALLARI VE ÖDEME
SİSTEMLERİ A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE
İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 24/11/2010 tarihli 11’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Banka Personel Vakfı, Başak Sigorta A.Ş., Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. ve Başak Depoculuk A.Ş. katılımıyla Ziraat Dış Ticaret İthalat, İhracat, Pazarlama ve Taahhüt A.Ş. unvanı altında 10 bin YTL sermaye ile 19.10.1995 tarihinde İstanbul’da kurulmuştur.

Şirketin ilk kuruluşunda amacı her türlü tarımsal ve hayvansal gıda üretimi, alımı, satımı, pazarlaması, ithalatı ve ihracatını yapmak ve yaptırmak olarak belirtilmiş, 06.03.1998 tarihinde yapılan Şirket Genel Kurulunda, T.C. Ziraat Bankası A.Ş.’ye kartlı ödeme sistemleri için operasyonel hizmet vermesi görevini üstlenmesi benimsenmiş ve bu doğrultuda Ana Sözleşmesinde değişikliğe gidilerek unvanı Ziraat Kart İşlemleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

Şirketin sermayesi genel kurul kararı ile 20.04.2001 tarihinden itibaren 1 milyon YTL’na yükseltilmiştir.

4603 sayılı Kanun’la özelleştirme sürecine giren T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile T.Halk Bankası A.Ş. ortak Yönetim Kurulu; iki bankanın kredi ve banka kartları ile sistem hizmetlerinin kurulacak ortak şirketler tarafından karşılanmasının daha rasyonel olacağı düşüncesinden hareketle; T.C. Ziraat Bankası A.Ş.’nin Şirket’teki % 24 oranındaki 240 bin YTL’lik ortaklık payının, nominal değer üzerinden T.Halk Bankası A.Ş.’ne devredilmesini kabul etmiş, devir işlemi yapılmış, bu işlem Şirket Yönetim Kurulu’nun 02.10.2002 tarih ve 2002/81 sayılı kararı ile de onaylanmıştır.

01.11.2002 tarihinde “Bileşim Ziraat-Halk Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş. olarak değiştirilen Şirketin unvanı 22.04.2004 tarihli olağan genel kurulunda “Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri Anonim Şirketi” (Bileşim A.Ş.) olarak son şeklini almıştır.

Başak Sigorta A.Ş.'nin özelleştirilmesi ve unvan değiştirilmesi, Şirketteki % 20 oranındaki Ziraat Bankası Personel Vakfı'na ait payın 03.08.2007 tarihinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye satışı sonrasında, Şirket'te T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin % 45, Halk Bankası A.Ş.'nin % 24 Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'nin %15, Başak Groupama Sigorta A.Ş.'nin %15 ve Başak Depoculuk A.Ş.'nin %1 hissesi bulunmaktadır.

2003 yılından itibaren, Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları A.Ş.'deki kamu payının % 50 oranını aşması nedeniyle dolaylı iştirak olarak TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu'nun 25.11.1992 tarih ve 40 sayılı kararı uyarınca TBMM'nin dolayısıyla da YDK'nın denetimine girmiştir.

Bankacılık sektöründe elektronik ticaretin gelişmesiyle, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda önemli değişiklikler yaşanmaya başlanmıştır. Özellikle küreselleşmeyle birlikte bankalar, yoğun rekabet ortamından etkilenmiş, müşterilerinin ihtiyaç ve istekleri doğrultusunda daha nitelikli hizmetler sunabilme yarışı içine girmişlerdir. Bu doğrultuda bankaların öncelikli hedefi, bankacılık ürünlerini en uygun kanaldan ve düşük maliyetlerle müşterilere sağlamak olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum, hizmet sunumunda klasik şube bankacılığının yanında alternatif dağıtım kanallarının kullanımını da hızlandırmıştır.

Şirketin, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile T. Halk Bankası A.Ş.'ne elektronik ödemeler sistemindeki bazı ürün ve dağıtım kanalları ile ilgili olarak verdiği destek hizmetlerinin bir kısmı, BDDK tarafından yayımlanan "Bankaların Destek Hizmeti Almalarına ve Bu Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" kapsamına girmektedir.

Şirket hizmet verdiği kurumların hedeflerine ve piyasa ihtiyaçlarına uygun olarak şube dışı dağıtım kanalları ile ödeme sistemlerinin projelendirilmesi, geliştirilmesi ve uluslararası endüstriyel standartlarla operasyonel alt yapısının oluşturulması yönündeki faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda T.C. Ziraat Bankası A.Ş. , T. Halk Bankası A.Ş. ve Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d.'ye kredi kartı, banka kartı, üye işyeri ve ATM hizmetlerini, bu kuruluşlarla yapılan protokol hükümleri çerçevesinde yürütmektedir. 2008 yılında Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.'ye kart, ekstre ve risk mektubu basım hizmeti vermeye başlamıştır. Ana hatlarıyla Şirket hizmet vermekte olduğu alternatif dağıtım kanalları ve ödeme sistemleri operasyonları, kredi kartı, banka kartı, ATM, üye işyeri (POS) ve çağrı merkezi ile ekstre basım ve gönderi hizmeti faaliyetlerini yürütmektedir.

Şirket'in son 5 yıllık faaliyet sonuçları aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl	Artış veya azalış %
							Farkı	
Esas Sermaye	Bin YTL	2.196	2.196	2.196	2.196		-	-
Ödenmiş sermaye	"	1.000	1.000	1.000	1.000		-	-
Öz kaynaklar	"	2.811	2.848	4.426	3.115	3.543	428	13,7
Yabancı kaynaklar	"	1.764	2.840	3.349	7.724	9.127	1.403	18,1
Sabit kıymetler (Edinme değeri)	"	1.923	2.304	2.475	2.870	2.951	81	2,8
Sabit kıymetler birikmiş amortismanı	"	964	1.413	1.678	2.146	2.381	235	10,9
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	"	-	-	732	628	347	(281)	(44,7)
Yatırımların gerçekleşme oranı	%	-	-	86	22	12		
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL			874	994	994	-	-
İştirakler temettü geliri	"			-	74	-	74	
Tüm alım tutarı	"		6.210,2	10.091,2	11.572	10.801	(770)	(6,6)
Hizmet verilen kredi kartı (**)	Bin adet		2.064	2.043	3.160	3.832	672	21,2
Hizmet verilen banka kartı (**)	"		12.877	14.648	15.011	16.726	1.715	11,4
Hizmet verilen ATM (**)	"		24.580	2.827	3.078	3.290	212	6,8
Hizmet verilen POS (**)	"		273.490	28.070	41.054	63.234	22.180	54,0
Gelen çağrı (**)	Bin adet		1.768	2.131	5.151	7.129	1.978	38,4
Giden çağrı (**)	"		851	1.248	1.297	2.549	1.251	96,5
Personel (ortalama)	Kişi	249	256	280	322	339	17	5,2
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	8.959	10.626	10.885	12.753	14.240	1.487	11,6
Cari yıla ilişkin :	"							
- Personel için yapılan giderler	"	6.466	7.502	10.885	12.466	13.907	1.441	11,5
- Personel başına aylık ortalama gider	"	3	3	3	3	3	0	6,2
Toplam gelirler	"	24.518	26.622	36.965	43.689	47.340	3.651	8,4
Toplam giderler	"	23.702	24.488	34.321	38.779	41.738	2.959	7,6
Tahakkuk eden vergiler	"		2.481,7	3.151	4.500	5.284	784	17,4
Dönem karına ilişkin vergi ve yasal yük.	"	366	428	639	1.115	1.272	157	14,0
GSYİH'ya katkı (Üretici fiyatları ile)	"	10.460	11.326	14.616	20.611	24.546	3.935	19,1
GSYİH'ya katkı (Alıcı fiyatları ile)	"	12.168	13.250	17.127	23.995	28.896	4.901	20,4
GSMH'ya katkı (Alıcı fiyatları ile)	"	12.168	13.250	17.801	24.632	29.397	4.765	19,3
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	8,1	23,7	60	141,8	143,5	1,7	1,2
Ekonomik Kârlılık	%	81,5	91,4	34	45,3	44,2	(1,1)	(2,4)
Faaliyet kârı	Bin YTL	232	675	2.466	4.419	5.085	667	15,1
Dönem kârı	"	816	915	2.644	4.910	5.601	692	14,1
Bilanço kârı	"	450	487	2.005	3.794	4.329	535	14,1

(*) Tablodaki 2004 yılı değerleri enflasyona uyarlanmış ve TL tutarları YTL'ye çevrilmiştir.

(**) Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d. dahil ramamlardır.

Şirket'in kredi kartı, banka kartı, ATM, POS ve diğer hizmet gelirlerinin toplam tutarı 2007 yılında 43,7 milyon YTL iken, 2008 yılında % 8,4 oranında bir artış ile 47,4 milyon YTL'ye yükselmiştir. Şirket toplam giderleri 2007 yılında 38,8 milyon YTL iken % 7,7 oranında artışla 41,8 milyon YTL'na yükselmiştir. Şirketin toplam gelirleri, toplam giderlerinin 0,7 puan üzerinde artış göstermesi sonucu dönem kârı da 4,9 milyon YTL'den 5,6 milyon YTL'ye yükselmiştir.

Şirketin hizmet verdiği kredi kartı sayısı 2007 yılında 3.160 bin adet iken % 21,2 oranında artışla 2008 yılında 3.832 bin adete, POS sayısı 2007 yılında 41.054 adet iken 2008 yılında % 54'lük artışla 63.234 adete, hizmet verilen ATM sayısı 2007 yılında 3.078 adet iken % 6,8 oranında artışla 2008 yılında 3.290 adete ulaşmıştır.

Hizmet verilen bankaların (T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş.) 2008 yılı sonu itibariyle ATM'de % 14,9, POS'ta % 3,8, kredi kartında % 8,8 ve banka kartında % 27,6 oranında pazar payının bulunduğu görülmüştür. 2007 yılı sonu itibariyle ATM'de % 16, POS'ta % 2,7, kredi kartında % 8,4 ve banka kartında % 27 oranındaki pazar payları dikkate alındığında; ATM dışında tüm kalemlerde pazar payı artışı olmuştur.

Belirtilen bankaların, kredi kartı işlem tutarlarındaki pazar payı 2007 yılında % 2,5 seviyesinde bulunmakta iken, 2008 yılında % 2,9 seviyesine yükselmiştir.

Şirket faaliyetlerinin ve gelirinin arttırılmasını teminen;

- Şirket'in hizmet verdiği bankaların müşterilerine yönelik olarak; hizmet kalitesini ve müşteri memnuniyetini daha öne çıkararak; pazar payını ve işlem hacminin artırılmasına,

- Faaliyet alanının Şirket ortağı durumundaki bankalarla sınırlı tutulmayarak, diğer banka ve katılım bankalarını da kapsayacak şekilde genişletilmesine,

- Şirket giderlerinde daha fazla tasarrufa gidilmesine, çalışılmalıdır.

II- İDARİ BÜNYE

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş., 1995 yılında Ziraat Dış Ticaret İthalat, İhracat, Pazarlama ve Taahhüt A.Ş. unvanı altında 10 bin YTL sermaye ile kurulmuştur. 1998 yılında Genel Kurul Kararı ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye kartlı ödeme sistemleri için operasyonel hizmet vermesi görevini üstlenmesi kararlaştırılmış ve unvanı Ziraat Kart İşlemleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

4603 sayılı Kanun'la özelleştirme sürecine giren T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile T.Halk Bankası A.Ş. ortak Yönetim Kurulu Kararı ile; T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin Şirket'teki % 24 oranındaki 240 bin YTL'lik ortaklık payının, nominal değer üzerinden T.Halk Bankası A.Ş.'ne devredilmesini kabul edilmiş ve bu işlem Şirket Yönetim Kurulu'nun 02.10.2002 tarih ve 2002/81 sayılı kararı ile de onaylanmıştır.

01.11.2002 tarihinde yapılan olağanüstü Genel Kurul toplantısında "Bileşim Ziraat-Halk Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş. olarak değiştirilen Şirketin unvanı 22.04.2004 tarihli olağan genel kurulunda "Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri Anonim Şirketi" (Bileşim A.Ş.) olarak son şeklini almıştır.

Başak Sigorta A.Ş.'nin özelleştirilmesi ve unvanını değiştirmesi, Şirketteki % 20 oranındaki Ziraat Bankası Personel Vakfı'na ait payın 03.08.2007 tarihinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye satışı sonrasında, Şirket sermayesinde T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin % 45, Halk Bankası A.Ş.'nin % 24 Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'nin % 15, Başak Groupama Sigorta A.Ş.'nin % 15 ve Başak Depoculuk A.Ş.'nin % 1 hissesi bulunmaktadır.

Ana sözleşmenin 4'üncü maddesinde, Yönetim Kurulu'nun lüzum ve ihtiyaç görmesi halinde ve gereken yasal izinlerin alınması suretiyle Türkiye'nin her yerinde ve yabancı ülkelerde şube, temsilcilik ve irtibat büroları açabileceği belirtilmiştir. Şirketin merkezi İstanbul'da olup merkez teşkilatı dışında 14 ilde hizmet birimi bulunmaktadır.

Şirket Yönetim Kurulu'nun 26.05.2008 tarih ve 2008/7-3 sayılı kararı ile; yeni organizasyon şeması kabul edilmiş, organizasyon şemasının revizyonu ve norm kadronun birimler arasında dağılımı konusunda Genel Müdürlüğe yetki verilmiştir. Bu yetki çerçevesinde 03.11.2008 ve 25.03.2009 tarihli Genel Müdürlük olurları ile organizasyon şemasında değişiklik yapılmıştır. Buna göre; Yönetim Kurulu'na bağlı bir danışman, Genel Müdür'e bağlı 9 bölüm, 26 birim ve 19 servis bulunmaktadır. Genel Müdür'e bağlı bölümler; İç Denetim ve Risk Yönetimi Bölümü, Teknoloji ve Satın Alma, Müşteri İletişim Merkezi, İş Geliştirme Uygulama Destek, Kart Operasyonları, Destek Kaynaklar, Chargeback ve Güvenlik, Finansal Operasyonlar ve Kart Kabul Operasyonlarıdır.

Çalışan personelin tamamı İş Kanununa göre istihdam edilmekle birlikte, geçmiş yıllarda ki hizmetleri itibariyle sosyal güvenlik açısından SSK yanında T.C. Emekli Sandığı ve özel emekli vakfına tabi personel de bulunmaktadır.

Şirkette 2008 yılında yüklenci işçileri dahil 700 kişinin çalıştırılması programlanmış olmasına karşın yıl sonu itibariyle çalışan personel sayısı, geçen yıla göre 59 kişi azalarak 485 kişi olarak gerçekleşmiştir. Şirkette 2007 yılı sonu itibariyle çalışan kadrolu personel sayısı 334 kişi iken, 2008 yıl sonunda bu sayı 12 kişi artarak 346 olmuştur. 2007 yıl sonunda yüklenici işçi sayısı 210 iken, 71 kişilik azalma ile sayı 139 olmuştur.

2008 yılında personele yapılan toplam harcama, geçen yıla göre %11,6 oranında 1,5 milyon YTL artarak 14,2 milyon YTL'ye yükselmiştir. Şirket personeli için kişi başına düşen ortalama aylık harcama tutarı 3,4 bin YTL, yüklenici işçiliğinde ise 1,5 bin YTL olmuştur.

Personele 2007 yılında yapılan toplam sosyal giderler 2007 yılına göre %8 oranında 0,3 milyon YTL artarak 4,1milyon YTL'ye yükselmiştir. Cari yılla ilgili olarak yapılan sosyal giderlerin en önemli bölümünü Sosyal Sigortalar Primi işveren payı, yedirme yardımı, taşıma harcamaları ve sağlık giderleri teşkil etmiştir.

III. MALİ BÜNYE

2008 yılında Şirketin varlık ve kaynakları toplamının bir önceki yıla göre %16,7 oranında 1,8 milyon YTL artarak 12,7 milyon YTL'ye yükselmiştir. Şirket aktifinin % 82,6'sı dönen, % 17,4'ü duran varlıklardan oluşmakta; aktifin % 35,3'ü hazır değerler, % 47,2'si kısa sürede para-ya çevrilebilir değerler, % 17,4'ü bağlı değerler teşkil etmektedir.

Şirket kaynaklarının ise % 72'si yabancı, % 28'i öz kaynakların oluşturduğu, yabancı kaynakların % 67,8'i kısa, % 32,2'sinin uzun vadeli olduğu ve öz kaynaklarının 3,5 milyon YTL olduğu görülmektedir.

Geçen yıl Şirket varlıklarının % 71,3'ü yabancı kaynaklarla finanse edilmiş iken, cari yılda; varlıkların yabancı kaynaklarla finanse edilme oranı 0,7 puan artarak % 72 olarak gerçekleşmiştir.

Mali yeterlilik oranı 2007 yılında % 40,3, 2008 yılında ise % 38,8 değerine düşmüştür. Şirketin, geçen yıla göre öz kaynaklarının % 13,7 oranında artmasına karşın, yabancı kaynakların % 18,1 oranında daha fazlalaşması sonucu rasyo 1,5 puan azalmıştır. Şirketin yükümlülükleri ile öz kaynaklarının ilişkisini gösteren bu rasyoya kısa ve uzun vadeli yükümlülükleri öz kaynaklarının yaklaşık 2,5 katı düzeyindedir.

2008 yılında Şirketin cari oranı % 168,9, likidite oranı % 139, nakit oranı % 169 olarak gerçekleşmiştir. Hizmet sektöründe cari oranının ve likidite oranının 1 kat, nakit oranının 2 kat olması yeterli kabul edilmektedir. 2008 yılında Şirketin cari oranı % 168,9, likidite oranı % 139, nakit oranı % 169 olarak normal değerlere yakın bulunmuştur.

2008 yılında Şirketin ödenmiş sermayesi önceki yıla göre değişmezken, dönem karı % 14 oranında artarak 5,6 milyon YTL'ye yükselmiştir. Mali karlılık, ödenmiş sermayeye göre % 560, öz kaynaklara göre de % 158,1 düzeyinde olup, piyasa cari faiz hadlerinin çok üzerinde gerçekleşmiştir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.; T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T.Halk Bankası A.Ş., Turkish Ziraat Bank Bosnia d.d., Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ve Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye kartlı ödeme sistemleri ve alternatif dağıtım kanalları konusunda operasyonel destek hizmeti vermektedir. Destek hizmeti, bir kredi kuruluşuna başka bir kuruluş tarafından bankacılık faaliyetleri ve diğer finansal hizmetlerin bir kısmı için hizmet ve olanaklar sağlanması olarak tanımlanabilir. Destek hizmetinin temel özelliği, bu faaliyetlerin kontrolünün grup içi şirkete, bağımsız bir üçüncü tarafa ya da bağımsız bir üçüncü tarafla oluşturulan ortak teşebbüs şeklindeki bir kuruluşa verilmesidir.

Şirketin operasyonel destek hizmeti verdiği alternatif dağıtım kanalları; elektronik kanallar vasıtasıyla bireysel ve kurumsal bankacılık mal ve hizmetlerinin sağlanması olarak tanımlanmaktadır.

Bankacılık sektöründe elektronik ticaretin gelişmesiyle, toplumun gereksinimleri doğrultusunda önemli değişiklikler yaşanmaya başlanmıştır. Özellikle küreselleşmeyle birlikte bankalar, yoğun rekabet ortamından etkilenmiş, müşterilerinin gereksinim ve istekleri doğrultusunda daha nitelikli hizmetler sunabilme yarışı içine girmişlerdir. Bu doğrultuda bankaların öncelikli hedefi, bankacılık ürünlerini en uygun kanaldan ve düşük maliyetlerle müşterilere sağlamak olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum, hizmet sunumunda klasik şube bankacılığının yanında alternatif dağıtım kanallarının kullanımını da hızlandırmıştır.

Şirketin alternatif dağıtım kanalları ve kartlı ödeme sistemlerine ilişkin olarak verdiği hizmetler;

- Kart Operasyonları; Kart Basım/Gönderi, Ekstre-Şifre Basım/Gönderi, Geçiş sistemi operasyonları, Arka büro operasyonları (Tahsis, Başvuru/bilgi güncelleme, Takip ve Kart İptal), Chargeback ve güvenlik, Finansal operasyonlar (Takas, Muhasebe, Mutabakat)

- Kart Kabul Operasyonları; ATM Teknik Destek, Üye İşyeri ve POS yönetimi, ATM/POS izleme,

- Müşteri ilişkileri Merkezi operasyonları; Gelen çağrı, Dış arama, olarak kendini göstermektedir.

1.11.2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de "Bankaların Destek Hizmeti Almalarına ve Bu Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır. Bu Yönetmeliğin amacı, bankaların ana hizmetlerinin uzantısı veya tamamlayıcısı niteliğinde hizmet veren destek hizmeti kuruluşlarına ve destek hizmeti alınabilecek konulara ilişkin usul ve esasları düzenlemek olarak belirlenmiştir.

Yönetmelikte; finansal hizmetlerle ilgisi olmayan (temizlik, yiyecek-içecek sağlama, Hukuk Müşavirliği gibi) hizmetler destek hizmeti kapsamına alınmamıştır. Şirket ilgili Yönetmelik hükümlerine tabi olup, bazı faaliyetleri bazında mesleki sorumluluk sigortası ile denetim başlıklı 12/1 inci maddesi hükümlerinden istisnadır. Ayrıca 13.02.2008 tarih ve 26786 Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değişik 7/7 maddesi uyarınca yetkilendirmeye ilişkin hükümlere tabi değildir.

Şirketçe verilen hizmetler karşılığı, hizmet verdiği kuruluşlarla birim fiyatlı imzalanan sözleşme üzerinden fatura düzenlenerek tahsil edilmektedir.

2008 yılında Şirketin hizmet verdiği ATM sayısı bir önceki yıla göre % 6,9 oranında artarak 3.290 adet, POS sayısı ise % 54 oranında artarak 63.234 adet olarak gerçekleşmiştir.

Şirket, T.Halk Bankası'nın çağrı hizmetlerini 2005 yılı sonundan itibaren Pamuk Bank T.A.Ş.'den devir aldığı birimi üzerinden yapmaya başlaması nedeniyle T.Halk Bankası A.Ş. adına ise tahsilat hizmetini, T.C.Ziraat Bankası ve Turkish Ziraat Bosnia Bank dd adına çağrı merkezi hizmetini yürütmektedir. ATM/POS İzleme birimi; ATM Teknik Destek ile POS Yönetimi biriminin bulunduğu Kart Sunum Operasyonları Bölümüne bağlı iken 3.11.2008 tarihinde yapılan organizasyon değişikliği ile bu bölüme bağlanmıştır. 2007 yılında 5,6 milyon adet (ATM, POS ve Üye işyeri çağrıları dahil) olan gelen çağrılar, 2008 yılında 7,1 milyon adede ulaşmıştır.

T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin 2007/Mayıs ayında, T. Halk Bankası A.Ş.'nin ise 2007/Aralık ayında kredi kartlarıyla ilgili olarak, marka işbirliğini hayata geçirmeleri, iki bankanın da kredi kartı sayısını arttırmış ancak yine de hizmet verilen bankaların sektördeki payı düşük kalmıştır. 2008 yılında kredi kartı sayıları bir önceki yıla göre Ziraat Bankası'nda %12 oranında artmıştır. Kredi kartı işlem tutarı da bir önceki yıla göre %52 oranında artarak 5,3 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin hizmet verdiği T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş.'nin 2008 yılı sonu itibarıyla ATM'de % 14,9, POS'ta % 3,8, kredi kartında % 8,8 ve banka kartında % 27,6 oranında pazar payının bulunduğu görülmektedir. 2007 yılı ile karşılaştırıldığında ATM dışında tüm kalemlerde pazar payı artışı olmuştur.

Şirketin hizmet verdiği iki bankanın, kredi kartı işlem tutarlarındaki pazar payı 2007 yılında % 2,5 seviyesinde bulunmakta iken 2008 yılında % 2,9 seviyesine yükselmiştir.

Şirket'in faaliyet kârı önceki yıla göre % 15,1 artış ile 5.085 bin YTL'ye yükselmiştir. Bu tutara 560 bin YTL diğer faaliyet gelirinin ilavesi ve 35 bin YTL diğer faaliyet giderlerinin düşülmesi suretiyle 2008 yılı olağan kârı 5.610 bin YTL olur iken; bu meblağa 118 bin YTL olağan dışı kârların ilavesi ve 127 bin YTL olağan dışı gider ve zararların çıkarılmasıyla Şirket'in 2008 yılı dönem kârı 5.601 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

V- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Bankaların destek hizmeti alım taleplerinin artacağı göz önüne alınarak; yeni alınacak makineler ile kapasitesini 2 ila 3 kat artıracak olan Şirketin kart/ekstre basım ve POS operasyonlarına ilişkin faaliyet alanının hizmet verilen bankalarla sınırlı tutulmayarak genişletilmesine yönelik, diğer bankalar nezdinde girişimlerde bulunulması,

2- Eski çalışanlarının, Şirket aleyhine iş mahkemelerinde açtıkları kıdem, ihbar, fazla mesai, yıllık izin ücret taleplerine ilişkin davaların son dönemlerde arttığı, bunun sonucu olarak mahkeme kararları ile yüksek tutarlarda ödeme yapıldığı dikkate alınarak; fazla mesailerin hukuki sorunlara yol açmadan yaptırılması konusunda her türlü önlemin zamanında alınması, benzeri dava süreçlerinin yakından takip edilmesi ve savunmanın yeterli delillere dayandırılması konusunda daha hassas davranılması,

3- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.'nin 27.04.2009 tarihinde kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 5.601.070,74 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.
2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I - DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		3.624.879,00		4.476.750,61
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düş. Krş.(-)				
C-Ticari alacaklar		3.109.980,94		4.002.665,96
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar		56.434,76		129.340,87
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar		1.622.796,44		1.850.744,79
1-Stok değer düş.karş (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yay.inş. Ve on. maliyetleri				
G-Gelecek aylara ait gid. Ve gel. Tah.		1.261,34		-
H-Diğer dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı		8.415.352,48		10.459.502,23
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar		2.505,87		2.505,87
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar		994.318,18		994.318,18
D-Maddi duran varlıklar		723.800,43		570.214,58
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	2.869.916,43		2.951.002,94	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	2.146.116,00		2.380.788,36	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		252.515,02		311.595,58
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	3.226.852,08		3.456.658,22	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	2.974.337,06		3.145.062,64	
3-Verilen sipariş avansları				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
G-Gelecek aylara ait gid. Ve gel. Tah.		450.030,76		331.345,15
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		2.423.170,26		2.209.979,36
AKTİF TOPLAMI		10.838.522,74		12.669.481,59

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.
2008 Yılı Bilançosu

PASİF (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		907.855,14		981.558,65
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		99.309,90		129.373,06
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		34.204,00		-
E-Yıllara yaygın inş ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		896.005,62		1.132.921,58
G-Borç ve gider karşılıkları				47.256,93
1-Dönem karı vergi ve diğ. Yas. yük.karş .				
2-Dönem karının peşin öd. Ver. ve diğ.yük.krş.				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkuk.		6.787,33		-
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		1.944.161,99		2.291.110,22
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		2.371.253,66		2.934.833,65
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	2.371.253,66		2.934.833,65	
2-Diğer borç ve gider karş.				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gid. Tah.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		2.371.253,66		2.934.833,65
III-ÖZKAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		2.196.272,30		2.196.272,30
1-Sermaye	1.000.000,00		1.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	1.196.272,30		1.196.272,30	
B-Sermaye yedekleri		46.495,68		46.495,68
C-Kar yedekleri		486.118,14		872.025,86
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları				
F-Dönem net karı		3.794.220,97		4.328.743,88
Özkaynaklar toplamı		6.523.107,09		7.443.537,72
PASİF TOPLAMI		10.838.522,74		12.669.481,59

Bileşim Alternatif Dağıtım Kanalları ve Ödeme Sistemleri A.Ş.
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem	Cari dönem
	YTL	YTL
A- Brüt satışlar	43.044.249,44	46.661.631,60
B- Satış indirimleri (-)	-	-
C- Net satışlar	43.044.249,44	46.661.631,60
D-Satışların maliyeti (-)	37.029.516,43	40.148.242,57
Brüt satış karı veya zararı	6.014.733,01	6.513.389,03
E-Faaliyet giderleri (-)	1.596.233,66	1.428.141,58
Faaliyet karı veya zararı	4.418.499,35	5.085.247,45
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	568.088,86	560.199,29
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	11.275,11	35.291,11
H- Finansman giderleri	-	-
Olağan kar veya zarar	4.975.313,10	5.610.155,63
İ- Olağandışı gelir ve kârlar	76.555,51	117.642,98
J-Olağandışı gider ve zar. (-)	142.272,89	126.727,87
Dönem karı veya zararı	4.909.595,72	5.601.070,74
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karş.(-)	1.115.374,75	1.272.326,86
Dönem net karı veya zararı	3.794.220,97	4.328.743,88

**FİNTEK-FİNANSAL TEKNOLOJİ HİZMETLERİ A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP
VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ

FİNTEK- Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 24/11/2010 tarihli 11’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

4603 sayılı Kanun ve 28.03.2001/2202 tarih ve sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereği, kamu Bankalarının çağdaş bankacılığın ve uluslar arası rekabetin gereklerine göre çalışmalarını ve özel-leştirmeye hazırlanmalarını sağlamak için idari ve mali yönden yeniden yapılandırılmaları çerçevesinde, T.C. Ziraat Bankası A.Ş ile T.Halk Bankası A.Ş ve iştiraklerinin her nevi yazılım, donanım, network yapılarının kurulması, bakım ve destek hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla kurulan FİNTEK-Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş, Ana sözleşmesinin 03.10.2001 tarihinde 5395 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanması ile faaliyete başlamıştır.

Şirket kuruluş çalışmalarını tamamladıktan sonra, 2002 yılında öncelikle ana ortakları olan T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve T. Halk Bankası A.Ş. bilgi sistemlerinin içinde bulunduğu durumlar tespit edilmiş; çalışmalar sonunda bankaların “dağıtık yapı”da bulunan bilgi sistemlerinin merkezi yapıya geçirilmesi için yeni yazılımın Fintek A.Ş. bünyesinde geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu kapsamda Yeni Bankacılık Uygulamaları(YBU)-Fin@rt adı verilen bilgisayar yazılımı Mayıs/2004 ayında T.C. Ziraat Bankası A.Ş. şubelerinde uygulanmaya başlanmış ve Kasım/2004 ayı sonu itibarıyla geçiş işlemleri tamamlanmıştır. T. Halk Bankası A.Ş. ise, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. şubelerindeki yeni yazılımın uygulama sonuçlarına göre hizmet verilmeye başlanmıştır.

Şirket; kurulduğundan itibaren her iki Banka’nın bilgi işlem faaliyetlerinin yürütülmesini sağlamış, verdiği hizmetler karşılığı personel giderleri ve diğer giderleri de kapsayacak şekilde toplam giderlerinin % 70 i T.C. Ziraat Bankası’na, %30 u da T. Halk Bankası’na fatura edilmiştir.

Ancak, 31.07.2004 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5230 sayılı Pamukbank Türk Anonim Şirketinin Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketine Devri Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun gereğince, Pamukbank’ın Halkbank’a devri gerçekleşmiş ve T.Halk Bankası’nın bilgisayar sisteminin, Pamukbank’ın sistemi olan MİSTRAL sistemi olması kararlaştırılmış, bunun sonucunda Halk Bankası ile Şirket arasındaki ilişkilerin tasfiyesini öngören “Fesih Protokolü” 21.6.2005 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiş, böylece Şirket ile Halk Bankası arasındaki bağ, iştirak ilişkisi seviyesine indirilmiştir.

Bu çerçevede, 01.06.2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Şirketin tüm giderleri T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye fatura edilmeye başlanmıştır.

T.C. Ziraat Bankası ile FİNTEK A.Ş. arasında imzalanan protokol yürürlükteyken, BDDK tarafından 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 15, 35, 36 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan ve 01.11.2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Bankaların Destek Hizmeti Almalarına ve Bu Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" ile, "Bankaların ana hizmetlerinin uzantısı veya tamamlayıcısı niteliğinde hizmet veren destek hizmeti kuruluşlarına ve destek hizmeti alınabilecek konulara ilişkin usul ve esasları" düzenlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelik gereğince, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ile FİNTEK A.Ş. arasında imzalanan ve yürürlükte olan protokolün iptal edilerek bir sözleşme imzalanması gereği ortaya çıkmıştır. FİNTEK A.Ş. ile Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü arasında 31.10.2007 tarihinde "Bilgi Teknolojileri Hizmetleri Sözleşmesi" imzalanmıştır.

Söz konusu sözleşmenin 7 inci maddesine göre hizmet bedeli olarak; sözleşme döneminin Kasım 2007-Kasım 2009 olduğu, sözleşmenin 5 inci maddesinde yer alan hizmetlerin yerine getirilmesi bedeli olarak FİNTEK'in sözleşmede tanımlanan giderlerin %2 fazlasını kapsayan giderlerine KDV ilave edilmek suretiyle aylık faturalar kesileceği şeklinde belirlenmiştir.

Şirket sermayesinin; %51,99992 oranında 1.299.998 YTL'si T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ye, % 24 oranında 600.000 YTL'si T.Halk Bankası A.Ş.'ye, % 24 oranında 600.000 YTL'si Bileşim A.Ş.'ye, % 0,00004 oranında 1 YTL'si Ali ARAZ'a, % 0,00004 oranında 1 YTL'si Ali Engin EROĞLU'na ait bulunmaktadır.

FİNTEK-Finansal Teknoloji Hizmetleri Anonim Şirketi'nin son 5 yıllık çalışmalarına ilişkin toplu bilgileri, son iki yıla ait olanı karşılaştırmalı olarak aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004 (*)	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	2.711	2.000	2.000	2.500	2.500	-	-
Ödenmiş sermaye	"	2.711	2.000	2.000	2.500	2.500	-	-
Özkaynaklar	"	2.427	2.523	2.861	3.210	3.569	359	11,2
Yabancı kaynaklar	"	1.408	1.752	2.826	3.693	2.733	(960)	(26,0)
Dönen varlıklar	"	3.758	4.210	5.608	6.824	6.187	(637)	(9,3)
Duran varlıklar	"	78	65	79	80	116	36	45,0
Bilanço toplamı	"	3.836	4.275	5.687	6.904	6.302	(602)	(8,7)
Personel sayısı(işçi)	Kişi	406	393	407	431	467	36	8,4
Personel için yapılan giderler	Bin YTL	20.347	21.281	22.256	27.111	34.040	6.929	25,6
Personel başına aylık ortalama gider	"	4,2	4,4	4,5	5,4	6,2	0,8	14,8
Satışlar								
T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve iştirakleri	Bin YTL	16.879	18.539	25.978	30.933	38.809	7.876	25,5
T. Halk Bankası A.Ş.	"	7.219	7.945	3.673	-	-	-	-
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	3	53	94	96	99	3	3,1
Tahakkuk eden vergiler	"	3.797	4.134	4.426	5.243	6.546	1.303	24,9
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	22.433	22.677	23.875	30.689	37.740	7.051	23,0
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	26.230	26.811	28.206	35.836	44.288	8.452	23,6
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	26.230	26.811	28.206	35.836	44.288	8.452	23,6
Faaliyet kârı veya zararı	"	(91)	(233)	89	(55)	92	147	(267,3)
Dönem kârı veya zararı	"	5	149	432	445	458	13	2,9
Bilanço kârı veya zararı	"	2	96	338	349	359	10	2,9

(*) 2004 yılına ait değerler TL'den YTL'ye çevrilmiştir.

Şirketin yaptığı hizmetlerin karşılığı protokollerde belirlenen şekilde ödendiği için, faaliyet sonucunu etkileme imkanı bulunmamaktadır. Şirketin faaliyet sonucunu etkileyen tek unsur; protokolde belirlenen fatura edilebilen giderlerin kapsamı ve yine protokol ile kararlaştırılan giderlerin üzerine ilave edilen orandır.

Şirket faaliyetlerinin işletmecilik ilkeleri gereği kârlılık ve verimlilik açısından değerlendirilebilmesi için; sunulan hizmetlerin birim fiyatlarının Şirketin faaliyet gösterdiği bilgi sistemleri ve teknolojileri sektöründeki piyasa fiyatlandırmaları esas alınarak her bir hizmet kalemi için belirlenmesi ve bu itibarla, birim hizmet satış hasılatı ile birim hizmet üretim maliyetlerinin karşılaştırılmasının yapılması gerekmektedir.

Şirket, ağırlıklı olarak Bankaya, çok cüz'î miktarda Banka iştiraklerine hizmet sunmaktadır. Fintek A.Ş. mevcut insan kaynağı ve yetkinliklerini, daima ve öncelikle Banka'nın beklenti ve ihtiyaçlarına yönelik olarak değerlendirmek ve faaliyetlerini; çoğunluğu T.C. Ziraat Bankası elemanlarından oluşan sekiz kişilik Yönetim Kurulu'nun tensipleri uyarınca belirlemektedir. Ayrıca Şirket'çe, teknik kadrolarının öncelikli ve yoğun olarak T.C. Ziraat Bankası'nın hizmetine sunulması ve faaliyetlerinin bir süre daha münhasıran bankaya yönlendirilmesinin daha faydalı olacağı öngörülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

Ana sözleşmenin 3 üncü maddesinde Şirketin amaç ve konusu; "...hertürlü bilgi işlem yazılım programlarını yazmak, geliştirmek, lisans haklarını satmak, ticaretini yapmak, kiraya vermek, bu programlarla ilgili eğitim, destek ve bakım hizmetlerini vermek, her türlü bilgi işlem yazılım programını, ürünlerini, lisans haklarını gerekli malzemelerle birlikte almak ve satmak..." olarak belirlenmiştir.

Şirketin merkezi Ankara olup, Tandoğan-Ankara ve Maslak-İstanbul Şubeleri bulunmaktadır.

Şirketle T.C. Ziraat Bankası A.Ş. arasındaki en son sözleşme 31.10.2007 tarihinde, iki yıllık süreyle yapılmış ve sözleşmenin amacı olarak da "Banka'nın ihtiyaç duyabileceği her türlü bilgi teknolojileri hizmetinin tanımlanması ve bu hizmetin FİNTEK A.Ş. tarafından Banka'ya hangi çerçevede sağlanabileceğinin ortaya konması" olarak belirtilmiştir.

Şirketin 2008 yılı faaliyetlerine ilişkin 30.04.2009 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, bilanço ve gelir tablosu onaylanmış, Yönetim ve Denetim kurulu üyeleri ibra edilmiş, 2008 yılı karından ödenmesi gereken vergiler ve ayrılması gereken yasal yükümlülükler ayrıldıktan sonra kalan karın, Olağanüstü Yedek Akçe olarak ayrılması kararlaştırılmıştır.

Şirket'in 2007 yılsonu itibarıyla 431 olan personel sayısı, 2008 yılında 23 kişinin işten ayrılması, 59 kişinin de işe başlaması sonucu bir önceki yıla nazaran 36 kişi artışla 2008 yılsonunda 467 kişi olarak gerçekleşmiştir.

Faaliyet döneminde Şirket'de çalışan personele; cari yılda 33,9 milyon YTL ile geçmiş yıllara ait 96 bin YTL olmak üzere toplam 34 milyon YTL harcama yapılmıştır. Cari dönem personel giderleri 2007 yılına göre %25,6 oranında yüksek gerçekleşmiştir. Toplam harcamanın; %99,3'ü özel hukuk hükümlerine tabi işçi statüsündeki personel ücretlerinden, %0,7'si ise Yönetim ve Denetim Kurulu Üye ücretlerinden oluşmuştur.

III. MALİ BÜNYE

Şirket, 2008 yılsonu itibarıyla % 98,2'si dönen varlıklar, % 1,8'i duran varlıklardan oluşan 6,3 milyon YTL tutarındaki varlıklarının finansmanını, % 43,4 oranında yabancı kaynak, % 56,6 oranında da öz kaynaklarıyla karşılamıştır.

Şirketin varlık ve kaynakları toplamının bir önceki yıla göre % 8,7 oranında 601,2 bin YTL azalarak 6,3 milyon YTL'ye gerilemiştir. Aktifin % 86,7'si hazır değerler, % 11,5'i kısa sürede paraya çevrilebilir değerler, % 1,8'i bağlı değerlerden teşkil etmiştir.

Kaynakların % 43,4'ünü yabancı, % 56,6'sını ise öz kaynakların oluşturduğu, yabancı kaynakların tamamının kısa vadeli olduğu görülmektedir.

Şirket gelirlerinin tamamı T.C. Ziraat Bankası ve iştiraklerine yapılan hizmet satışlarından oluşmaktadır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Ziraat Bankası'nın bilgi sistemleri faaliyetlerini yürüten FİNTEK A.Ş. ile Banka arasında iletişim ve koordinasyonu, Ziraat Bankası Bilgi Teknolojileri Yönetimi Dairesi Başkanlığı sağlamaktadır.

2008 yılında, T.C. Ziraat Bankasının ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda bütün Finart modüllerinde ve bankacılık dışı modüllerinde uygulama geliştirme çalışmaları sürdürülmüştür. Bu çerçevede, Fon Transfer Fiyatlaması Sistemi, ATM Fatura Tahsilatı, Yatırım Fonu, Saklama, E-Haciz, Takipteki Hesapların Yeniden Yapılandırılması, Opsiyon İşlemleri, Doğrudan Borçlanma Sistemi, Afet Kredileri Modülü, Fiyatlama İstihbarat Talep Onay Formu (FİTOF), TOKİ Arsa Satışı Modülü, Erken Uyarı Sistemleri ve Sinyallerine ilişkin projeler geliştirilerek uygulamaya konulmuştur.

Ziraat Bankası tarafından satın alınan donanım, yazılım, bakım ve hizmetleri işleri ile ilgili 53 adet işin, teknik ve idari şartnameleri ile teknik değerlendirme raporunun hazırlanması, garanti işlemlerinin takip edilmesi konularında 2008 yılında Bankaya danışmanlık hizmeti verilmiştir.

Faaliyet döneminde, FİNTEK Kalite Yönetim Sistemi; Uluslar arası Bilgi Güvenlik Yönetim Sistemi Standardı olan ISO (International Organization for Standardization – Uluslararası Standartlar Teşkilatı), 27001'e uygunluk bakımından gözden geçirilmiştir. TSE tarafından Mayıs 2009 ayında FİNTEK'e ISO 27001 Bilgi Güvenlik Yönetim Sistemi belgesi verilmiştir.

2008 yılında Bilgi Teknolojileri (BT) Performans Yönetim Sisteminin metriklerinin tanımlanması çalışmaları tamamlanmıştır.

Faaliyet döneminde ayrıca;

- İş geliştirme faaliyetleri kapsamında, kapalı devre kayıt ve izleme sistemi, para sayma makinaları, Kurumsal İçerik Yönetimi (KİY) tarayıcı alt yapı ,doküman yönetimi sistemi, kurumsal portal, faks yönetimi sistemi, yedekleme ünitesi, olağanüstü durum merkezi için HSM cihazları gibi projelerin satın alınması,

- Bilgi Teknolojileri (BT) mimarisi yönetimi, bilgi güvenlik ve risk yönetimi konusunda, sistemlerin güvenliğinin sağlanmasına yönelik (internet bankacılığı ve kartlı ödeme sistemleri) sözleşme yapılmış olan üçüncü parti firmalar tarafından periyodik güvenlik denetimlerinin gerçekleştirilmesi ve takibinin yapılması, güvenlik denetimi hizmeti şartnamelerinin oluşturulması, Ziraat Bankası personeline Bilgi Güvenliği Bilinçlendirme eğitimleri verilmesi, Ziraat Bankası'na aylık olarak anahtar risk göstergeleri bilgilerinin iletilmesi,

yönündeki çalışmalar yürütülmüştür.

Ayrıca, cari yılda FİNTEK A.Ş. ile Ziraat Bankası A.Ş. bağlı şirketleri arasında sistem yönetimi, bakım ve destek hizmetleri sözleşmeleri imzalanarak, söz konusu şirketlere sözleşmeler kapsamındaki bilgi işlem hizmetleri verilmeye başlanmıştır.

V. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerinin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Fintek-Finansal Teknoloji Hizmetleri Anonim Şirketi'nin; 30.04.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 458.094,55 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Fintek-Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
1-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		3.722.640,41		5.463.161,80
B-Menkul kıymetler		2.184.741,43		
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		211.065,18		136.480,66
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar		56.036,12		61.772,68
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar				
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		647.850,99		506.343,39
H-Diğer dönen varlıklar		1.400,13		19.142,40
Dönen varlıklar toplamı		6.823.734,26		6.186.900,93
2-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				2,83
D-Maddi duran varlıklar		47.575,37		26.991,76
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	136.630,37		147.979,82	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	89.055,00		120.988,00	
E-Maddi olmayan duran varlıklar		32.349,28		88.521,93
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	55.756,66		147.109,77	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	23.407,38		58.587,84	
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		79.924,65		115.516,52
Aktif toplamı		6.903.658,91		6.302.417,45

Fintek-Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar:				
A-Mali borçlar		1.824,85		7.375,46
B-Ticari borçlar		137.258,19		126.173,65
C-Diğer borçlar		1.433.629,27		13.058,07
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		2.072.781,43		2.532.376,09
G-Borç ve gider karşılıkları		5.364,62		11.792,25
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karşılığı	95.957,91		99.216,25	
2- Dönem karı peşin ödenen vergi ve di. yük. (-)	90.593,29		87.424,00	
3- Kıdem tazminatı karşılıkları				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		42.497,81		42.460,84
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		3.693.356,17		2.733.236,36
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar:				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı				
Yabancı kaynaklar toplamı		3.693.356,17		2.733.236,36
III-Öz kaynaklar:				
A-Ödenmiş Sermaye		2.500.000,00		2.500.000,00
1-Sermaye	2.500.000,00		2.500.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
B-Sermaye Yedekleri				
C-Kar Yedekleri		361.458,19		710.302,74
1-Yasal yedekler	33.386,31		50.828,54	
2-Olağanüstü yedekler	328.071,88		659.474,20	
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem Net Karı		348.844,55		358.878,35
Özkaynaklar toplamı		3.210.302,74		3.569.181,09
Pasif toplamı		6.903.658,91		6.302.417,45

Fintek-Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

	Önceki dönem	Cari dönem
Gelir ve giderler	YTL	YTL
A- Brüt satışlar	30.932.898,00	38.809.419,31
B- Satış indirimleri (-)	-	-
C- Net satışlar	30.932.898,00	38.809.419,31
D-Satışların maliyeti (-)	25.275.562,00	30.294.173,44
Brüt satış karı veya zararı	5.657.336,00	8.515.245,87
E-Faaliyet giderleri (-)	5.711.854,00	8.423.559,27
Faaliyet karı veya zararı	54.518,00	91.686,60
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	538.243,00	613.735,12
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	5.081,00	214.014,25
H- Finansman giderleri	-	-
Olağan kar veya zarar	478.644,00	491.407,47
İ- Olağandışı gelir ve kârlar	963,00	4.500,62
J-Olağandışı gider ve zar. (-)	34.804,00	37.813,54
Dönem karı veya zararı	444.803,00	458.094,55
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karş.(-)	95.958,00	99.216,20
Dönem net karı veya zararı	348.845,00	358.878,35

**ZİRAAT FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 24/11/2010 tarihli 11’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Finansal Kiralama (leasing), kiracı tarafından seçilen bir yatırım malının mülkiyeti finansal kiralama şirketinde kalarak, belirlenen kiralara karşılığında kullanım hakkının kiracıya verilmesini sağlayan bir finansman yöntemidir.

Finansal kiralama işlemleri, özellikle 1950’li yıllarda bankaların tabi olduğu kurallara gereği bankalardan kredi alamayan küçük ve orta ölçekli firmalara bankacılık sistemine zarar vermeden finansman sağlayan bir yöntem olarak Batı Avrupa’da yaygınlaşmış, 1970 yılından başlayarak da başta Japonya ve Güney Kore olmak üzere Uzak Doğu ülkelerinde geniş bir uygulama alanı bulmuştur. Gelişmekte olan ülkelerin bu yöntemle tanışması ise 1975 yılından sonra IFC önderliğinde olmuş ve 1975-1995 yılları arasında International Finance Corporation (IFC)’nin uygulamada destek olduğu 36 ülkede leasing finansman tekniği, özellikle KOBİ’lerin ekonomideki katma değerinin artmasında önemli bir rol üstlenmiştir.

Dünyada leasing işlem hacmi 2006 yılında 633,7 milyar USD iken %19,9 oranında artış göstererek 2007 yılında 760,2 milyar USD’ye ulaşmıştır. İlk sırada yer alan ABD’nin işlem hacmi 188 milyar USD olup, dünya leasing işlem hacmi içinde %24,7’lik paya sahiptir.

Türkiye’de leasing uygulaması 10.06.1985 tarihinde yürürlüğe giren Finansal Kiralama Kanunu ile başlamış ve bu Kanun ile “leasing” Türkçe’ye “Finansal Kiralama” olarak geçmiştir.

3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu’nda leasing işlemleri şöyle tanımlanmaktadır : “kiralayanın, kiracının talebi ve seçimi üzerine üçüncü kişiden satın aldığı veya başka bir şekilde temin ettiği bir malın zilyetliğini, her türlü faydayı sağlamak üzere ve belli bir süre feshedilmemek şartı ile kira bedeli karşılığında, kiracıya bırakmasını öngören bir sözleşmedir.”

Türkiye leasing sektöründe 2007 yılında 8,2 milyar USD olarak gerçekleşen işlem hacmi, küresel krizin etkisiyle %35 oranında azalarak 2008 yılında 5,3 milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, leasing şirketleri tarafından 2007 yılında 51.519 adet projeye finansman sağlarken, 2008 yılında bu rakam 19.878 adete gerilemiştir.

Türkiye’de finansal kiralama işlemlerinin vergilendirmesinde, Uluslararası Muhasebe Standartları esas alınmış olmasına rağmen, muhasebe, raporlama ve denetim standartlarında, uluslararası standartlara geçilmemiştir. Sektör üzerinde düzenleme, gözetim ve denetim yetkisi 01.01.2006 tarihinden sonra BDDK’ya geçmiştir. Halka açık leasing işletmeleri ayrıca SPK mevzuatına da bağlıdır.

Uzun vadeli fon temininde yaşanan zorluklar, farklı statüdeki şirketlerin haksız rekabete neden olması, yaşanan rekabet dolayısıyla kâr marjlarının daralması, hukuki altyapıdaki noksanlıklar, kiralanan ekipmanın tahsilat sorununda geri alımı için gerekli hukuki sürecin uzunluğu, sektörün sorunları arasında yer almaktadır.

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş., T.C.Ziraat Bankası önderliğinde 5.000 YTL sermaye ile 16.08.1991 tarihinde kurulmuş ve Ana Sözleşmesi'nin 04.09.1991 tarihli ve 2852 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmasını takiben faaliyete geçmiş olup; 18. faaliyet yılını tamamlamıştır.

31.12.2008 tarihi itibarıyla Şirketin ödenmiş sermayesi 20 milyon YTL olup bu sermayenin % 50,009995'ine Ziraat Bankası , % 39,75'ine T.C.Ziraat Bankası Personel Vakfı, % 10'una Başak Sigorta A.Ş., % 0,24'üne Başak Sigorta Emekli Sandığı Vakfı, %0,000005'ine ise FİNTEK Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş. sahip bulunmaktadır.

Şirketin, 2007 ve 2008 yılındaki faaliyet sonuçlarının karşılaştırılmalı durumu aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	20.000	20.000	-	-
Ödenmemiş sermaye	"	-	-	-	-
Öz kaynaklar	"	66.168	82.446	16.278	24,5
Yabancı kaynaklar	"	180.462	196.673	16.211	8,9
Finansman giderleri	"	13.368	12.360	(1.008)	(7,5)
Maddi duran varlıklar	"	1.744	917	(827)	(47,4)
Birikmiş amortisman	"	1.195	650	(545)	(45,6)
Maddi olmayan duran varlıklar	"	459	475	16	3,5
Birikmiş amortisman	"	408	413	5	1,2
Finansal kiralama sözleşme sayısı	Adet	1.244	591	(653)	(52,5)
Finansal kiralama işlem hacmi	Bin USD	126.367	111.052	(15.315)	(12)
Finansal kiralama işlem hacmi	Bin YTL	182.788	199.214	16.426	9
Net finansal kiralama alacakları	"	181.688	232.521	50.833	27,9
Kanuni takipteki finansal kiralama alacakları	"	24.360	26.798	2.438	10
İştiraklere ödenen sermaye	"	9.485	9.485	-	-
İştirakler temettü gelirleri	"	1.553	2.242	689	44,4
İşçiler (ortalama)	Kişi	51	49	(4)	(7,8)
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	3.100	3.668	568	18,3
Personel başına aylık ortalama gider	YTL	5.062	5.710	648	12,8
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	-	51.511	-	-
GSYİH katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	-	839	-	-
GSYİH katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	-	50.632	-	-
Mali karlılık	%	2,9	19,7	16,8	579,3
Ekonomik karlılık	"	5,5	10	4,5	81,8
Faaliyet karı veya zararı (teknik)	Bin YTL	1.942	16.187	14.245	733,5
Dönem karı veya zararı	"	1.942	16.187	14.245	733,5
Bilanço karı veya zararı	"	(22.269)	(6.082)	16.187	72,7

Finansal kiralama sektörünün 2007 yılında % 50'nin üzerindeki büyümesine karşılık, KDV oranındaki değişiklik ve küresel krizin etkisi ile 2008 yılında sektörde % 35 gibi yüksek oranda bir daralma gerçekleşmiştir. 2009 yılında da bu daralmanın işlem hacmi ve sözleşme adedindeki azalmaya paralel olarak devam edeceği beklenmektedir.

FİDER kayıtlarına göre 2007 yılı işlem hacmi sıralamasında 16. sırada bulunan Şirket, 2008 yılsonu itibarıyla 111 milyon USD tutarındaki işlem hacmi ile sektörde % 2'lik pay ile 13. sırada bulunmaktadır.

II-İDARİ BÜNYE:

Şirket, ana sözleşmesindeki hükümlere, ana sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde ise Türk Ticaret Kanununa, 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine tabi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Şirket Ana Sözleşmenin 5'inci maddesinde Şirketin amacı ve işgal konusu, Finansal Kiralama Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yurt içi ve yurt dışı finansal kiralama faaliyetlerinde bulunmak ve her türlü kiralama (leasing) işlemleri yapmak şeklinde belirlenmiştir.

Şirketin Ana sözleşmesinde karar ve yönetim organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak belirlenmiştir.

Şirketin 27.04.2009 tarihinde yapılan 2008 yılı olağan genel kurulunda, 2008 yılı bilanço, kar ve zarar hesapları onaylanmış, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ibra edilmiştir.

Genel Müdürlük teşkilatı genel müdür, iki genel müdürü yardımcılığı , 6 bölüm müdürlüğü ile genel müdüre bağlı hukuk müşavirliği ve iç denetim biriminden oluşmaktadır. Şirketin bölge ve şube teşkilatı bulunmamakta, ancak T.C.Ziraat Bankasının merkez ve şubelerinden yararlanılmaktadır.

Şirkette 2008 yılsonu itibarıyla 48 personel çalışmaktadır. Faaliyet döneminde, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri dahil Şirkette çalışan personele, 3.627.266 YTL'si cari yılla, 40.419 YTL'si de geçmiş yıllarla ilgili olmak üzere toplam 3.667.685 YTL harcama yapılmıştır.

Şirket'in cari yıl personel harcamaların; % 67,8'i oranında 2.484.978 YTL'si esas ücretlere, % 13,4'ü oranında 489.836 YTL'si ek ödemelere ve % 18,8'i oranında 692.871 YTL'si de sosyal giderlere ilişkin bulunmaktadır.

Şirket'te özel hukuk hükümlerine göre işçi statüsünde çalışan personelin ücretleri " Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. Özel Hukuk Hükümlerine Göre Çalışan Personelin Ücret Tespit Esasları"na göre belirlenmektedir.

III-MALİ BÜNYE:

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'nin 2008 yılı varlık ve kaynakları toplamı; önceki yıla göre % 13,1 oranında 32.399 Bin YTL artarak 279.028 Bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin 2008 yılı varlıklar toplamı 279.028 Bin YTL'nin; % 46,5 oranında 129.884 Bin YTL'sini dönen varlıklar, % 53,5 oranında 149.144 Bin YTL'sini de duran varlıklar (bağlı değerler ve uzun sürede paraya çevrilebilir değerler) oluşturmuştur.

Kullanılan kaynaklar toplamı 279.028 Bin YTL'nin; % 70,5 oranında 196.673 Bin YTL'sini yabancı kaynaklar, % 29,5 oranında 82.355 Bin YTL'sini de öz kaynaklar oluşturmuştur.

Yabancı kaynaklar toplamı 196.673 Bin YTL'nin; % 63,1 oranında 124.125 Bin YTL'si kısa süreli, % 36,9 oranında 72.548 Bin YTL'si de uzun süreli yabancı kaynaklardan oluşmuştur.

Şirket öz kaynaklarının yabancı kaynaklara oranı 2008 yılında %41,9 olup, önceki yıla göre bu oranda 5,2 puanlık artış gerçekleşmiştir.

IV-İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Finansal kiralama sektörünün 2007 yılındaki % 50'nin üzerindeki büyümesine karşılık, KDV oranındaki değişiklik ve küresel krizin etkisi ile 2008 yılında sektörde % 35 gibi yüksek oranda bir daralma gerçekleşmiştir. 2009 yılında da bu daralmanın işlem hacmi ve sözleşme adedindeki azalmaya paralel olarak devam edeceği beklenmektedir.

FİDER kayıtlarına göre 2007 yılı işlem hacmi sıralamasında 16. sırada bulunan Şirket, 2008 yılsonu itibarıyla 111 milyon USD tutarındaki işlem hacmi ile sektörde % 2 paya sahip olup, 13. sırada bulunmaktadır.

Şirket, 2008 yılında pazarlama faaliyetleri çerçevesinde, 1.550 adedi potansiyel müşteri ve satıcılara, 412 adedi T.C.Ziraat Bankası A.Ş. şubelerine ve 49 adedi de muhtelif fuar ve seminerlere olmak üzere toplam 2.011 adet pazarlama amaçlı ziyaret gerçekleştirmiştir.

2008 yılında Şirketin müşterileri ile imzaladığı finansal kiralama sözleşmesi adedi 591 olup, 2007 yılındaki sözleşme adedinin ise 1.244 olduğu görülmektedir. Bu çerçevede finansal kiralama sözleşme adedinde % 52,5 oranında düşme gerçekleşmiştir.

Faaliyet döneminde Şirketin işlem hacmi, 2007 yılına göre % 12 oranında 15,5 milyon USD azalarak 111 milyon USD olarak gerçekleşmiştir. Finansal kiralama işlemlerinin sektörel dağılımı incelendiğinde; 2008 yılı işlemlerinin, bazı sektörlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu çerçevede, Şirketin 2008 yılı işlem hacminin % 41,9'u oranında 46,5 milyon USD'si tarım, % 29,5'i oranında 32,7 milyon USD'si hizmet, % 25,6'sı oranında 28,4 milyon USD'si imalat sanayi ve % 3'ü oranında 3,3 milyon YTL'si de diğer sektörlerle ilişkin bulunmaktadır.

Şirketin 2008 yılı işlem hacmi içerisinde önceki yıla göre tarım ve hizmetler sektörünün payında azalma, imalat sanayi ve diğer sektörlerin payında artış olduğu görülmektedir.

Şirketin net finansal kiralama alacakları, 2007 yılında 181,7 milyon YTL iken, 2008 yılında % 27,9 oranında 50,8 milyon YTL artarak, 232,5 milyon YTL olmuştur. Faaliyet dönemi sonu itibarıyla kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri tutarının 53,8 milyon YTL olduğu görülmektedir.

Net finansal kiralama alacakları, Şirketin o yıla ve öncesine ilişkin devam eden sözleşmelerdeki anapara ve faiz alacaklarını gösterdiğinden dolayı önemli bir performans göstergesidir. Bu çerçevede, faturalanmış finansal kiralama alacaklarının düşük seviyede olması, Şirketin sözleşme konusu alacaklarını vadesinde tahsil ettiğini ve tahsil edilmemiş alacak tutarının az olduğunu göstermektedir.

Şirketin, 2007 ve 2008 yıllarında finansman ihtiyacını ağırlıklı olarak; ana kuruluş T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Londra ve Newyork Şubeleri ile Banka iştiraki Ziraat International AG'den sağladığı görülmektedir.

V- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Kayseri Organize sanayi Bölgesinde tekstil sektöründe faaliyet göstermekte olan M0000377 müşteri nolu firma ile imzalanan 09.05.1997 tarih ve 97/237, 02.09.1997 tarih ve 97/303 nolu finansal kiralama sözleşmelerinin; Şirket Yönetim Kurulu'nun 10.06.2000 tarih ve 2000/15, 21.11.2003 tarih ve 2003/29-2, 23.05.2006 tarih ve 2006/10-34, 03.04.2008 tarih ve 2008/08-18, 30.12.2008 tarih ve 2008/23-52 sayılı kararları ile işletmecilik ilkelerine aykırı olarak,

firmanın finansman sıkıntısına girmesine yönelik talepleri doğrultusunda 5 kez tadel edilerek yeniden yapılandırılmasına ilişkin işlemlerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Teftiş Kurulu'na incelenmesi ve gerekirse soruşturulması,

2- Finansman sıkıntısı içerisinde giren 19667 nolu müşteri'nin talebine istinaden, 08/6882 nolu finansal kiralama sözleşmesinin tadel edilmesi suretiyle, sözleşme kapsamındaki finansal kiralama alacağının yeniden yapılandırılmasına ilişkin işlemlerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Teftiş Kurulu tarafından incelenmesi ve gerekirse soruşturulması,

3- Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. ile M-326 no'lu firma arasında imzalanan 31.10.1996 tarih ve 96/150 sayılı finansal kiralama sözleşmesi uyarınca firma Teşvik Belgesi eki niteliğinde alınan Şirket Teşvik Belgesi konusunda; firma tarafından teşvik belgesinin yatırım süresini uzatmak amacıyla 17.05.1996 tarihinde Hazine Müsteşarlığına yaptığı müracaat ekinde verilen ekspertiz raporunda tahrifat yapılması ve durumun Hazine İç Ödemeler Saymanlığı 1997 yılı hesabının Sayıştay tarafından incelenmesi sırasında tespit edilmesi ve Sayıştay Başkanlığına hazırlanan 24.07.2001 tarih ve D-2.2001-7130/2011-46 sayılı karara istinaden de Hazine Müsteşarlığı'na ilgili firmanın Teşvik Belgesi'nin iptal edilmesi sonucunda Şirket'in mali kaybına neden olduğundan; konu hakkında izlenecek yol haritasının belirlenmesini teminen ana ortaklık T.C. Ziraat Bankası A.Ş. nezdinde girişimlerde bulunulması,

4- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ :

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'nin, 27.04.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 16.187 Bin Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I - DÖNEN VARLIKLAR		
I- Nakit Değerler	249	1.162
II- Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z'a Yansıtılan M.D.	0	6.110
III- Bankalar	49.962.970	22.923.996
IV- Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar		
V- Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar		
VI-Factoring Alacakları		
VII-Finansman Kredileri		
VIII- Kiralama İşlemleri	176.066.394	236.933.669
IX-Takipteki Alacaklar	150.295	951.075
X- Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar		
XI-Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar		
XII- Bağlı Ortaklıklar		
XIII- İştirakler	9.485.490	9.485.490
XIV- İş ortaklıkları		
XV- Maddi duran varlıklar	548.755	267.243
XVI- Maddi olmayan duran varlıklar	51.280	61.293
XVII- Ertelenmiş Vergi Varlığı		
XVIII- Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Varlıklar		
XIX-Diğer Aktifler	10.364.316	8.398.112
AKTİF TOPLAMI	246.629.749	279.028.150

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

PASİF (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I –Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Yükümlülükler		903.152
II- Alınan Krediler	170.186.573	191.152.817
III- Faktoring Borçları		
IV- Kiralama İşlemlerinden Borçlar		
V- İhraç Edilen Menkul Kıymetler		
VI- Muhtelif Borçlar	4.252.000	1.883.951
VII-Diğer Yabancı Kaynaklar	5.344.000	1.922.076
VIII-Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Yükümlülükler		
IX-Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler	169.935	196.564
X-Borç ve Gider Karşılıkları	509.268	614.584
XI-Ertelenmiş Vergi Borcu		
XII-Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faal. İlişkin Duran Varlık Borçları		
XIII-Sermaye Benzeri Krediler		
XIV – Öz kaynaklar		
A- Ödenmiş sermaye	20.000.000	20.000.000
B- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	65.316.075	65.316.075
C- Kar yedekleri	3.121.000	3.121.000
D- Geçmiş yıl karları		
E- Geçmiş yıl zararları (-)	(24.211.196)	(22.269.102)
F- Dönem net karı	1.942.094	16.187.033
PASİF TOPLAMI	246.629.749	278.124.998

Ziraat Finansal Kiralama A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I- Esas Faaliyet Gelirleri	22.809	25.152
II- Esas Faaliyet Giderleri	5.581	5.809
III- Diğer Faaliyet Gelirleri	32.153	110.549
IV-Finansman Giderleri	8.357	11.661
V-Takipteki Alacaklara ilişkin Özel Karşılıklar	12.016	283
VI-Diğer Faaliyet giderleri (-)	27.066	101.761
Net Faaliyet karı veya zararı	1.942	16.187
VII-Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı		
VIII-Net Parasal Pozisyon Kar/Zararı		
IX- Sürdürülen Faaliyet Vergi Öncesi K/Z	1.942	16.187
X-Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı		
XI-Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z	1.942	16.187
XII-Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler		
XIII-Durdurulan Faaliyetlerden Giderler		
XIV-Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı		
XV-Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z		
XVI-Dönem Net Karı	1.942	16.187

**BİRLİK SİGORTA A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ
KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Birlik Sigorta A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 14/10/2010 tarihli 4’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

30.12.1958 tarihinde T.Halk Bankası A.Ş. öncülüğünde, Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifi ve 50’den fazla esnaf-sanatkarın katılımı ile kooperatif statüsünde 30.000 lira sermaye ile kurulan Birlik Sigorta Kooperatifi, 1997 yılında sermayesini 1.000.000 YTL’ye çıkararak Anonim Şirkete dönüştürülmüş ve Birlik Sigorta A.Ş. olarak Anasözleşmesi de 16.12.1997 tarih ve 4444 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır.

Şirket, 1998 yılında hayat dalındaki sigorta işlemlerini, aynı yıl kurulan Birlik Hayat A.Ş.’ne devretmiştir.

Sermaye Piyasası Kanunu’nun 02.05.2000 tarih ve 710 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçen Şirket’in sermayesindeki % 63,32 oranındaki payına tekabül eden hisse senetlerinin, 2005 yılında T.Halk Bankası’nca satın alınmasıyla, Banka’nın şirketteki sermaye payı % 78,32’ye yükselmiştir.

T.Halk Bankası’nın Şirket sermayesindeki payının % 50’nin üzerine çıkması nedeniyle Anayasa’nın 165 inci maddesi uyarınca TBMM denetimine giren Şirket, Başbakanlığın 11.12.1992 tarih ve 2366 sayılı yazısına ekli, T.B.M.M. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Başkanlığı’nın 25.11.1992 tarih ve 40 tarih ve sayılı Kararı kapsamında 19.01.2006 tarihinden itibaren Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenmektedir.

25.08.2006 tarih ve 216 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile, Şirket kayıtlı sermaye tavanının 60.000.000 YTL’ye yükseltilmesi öngörülmüş; 06.06.2007 / 235 tarih ve sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile de, ihraç edilen hisse senetlerinden 4.769.477 YTL’lik kısmının satışı neticesinde, Şirket’in ödenmiş sermayesi 24.509.477 YTL’ye ulaşmış; 2009 yılında nakit olarak artırılan 15.490.523 YTL’lik ihraç edilen hisse senetlerinin satışları neticesinde de ödenmiş sermaye 40 milyon YTL’ye ulaşmıştır.

Şirket’in esas amacı, Anasözleşmesinde Türkiye sınırları içerisinde ve yabancı ülkelerde her türlü sigorta, koasürans, reasürans, retrosesyon işlemleri yapmak şeklinde belirlenmiştir.

Şirket, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine ve 15.06.2007 tarihinden itibaren 7397 sayılı Kanunu yürürlükten kaldırarak yürürlüğe giren 03.06.2007 tarih ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu hükümlerine ve Ana Sözleşmesindeki hükümlere göre faaliyetlerini sürdürmektedir.

Genel Müdürlüğü İstanbul'da olan Şirket, Genel Müdürlük, 7 Bölge Müdürlüğü ve 1 temsilciliği aracılığı ile faaliyette bulunmaktadır. Şirket'in sigortacılık faaliyetleri, kendi organizasyonu ile doğrudan ve genel acentesi T.Halk Bankası A.Ş. Şubeleri ve özel acenteleri aracılığıyla sürdürülmektedir.

Birlik Sigorta A.Ş.'nin son dört yıldaki faaliyetlerine ilişkin verilerine aşağıdaki çizelgede yer verilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	19.740	19.740	24.509	29.509	5.000	20,4
Ödenmiş sermaye	"	19.740	19.740	24.509	29.509	5.000	20,4
Öz kaynaklar	"	11.507	21.286	29.266	39.834	10.568	36,1
Yabancı kaynaklar	"	52.471	71.468	71.916	78.430	6.514	9,6
Finansman giderleri	"	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	2.465	2.889	3.247	3.385	138	4,2
Maddi duran varlık birikmiş amortisman	Bin YTL	1.469	1.587	1.655	2.031	376	22,7
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	232	431	288	496	208	72,2
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	75	81	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	353	353	354	485	131	37,0
İştirakler temettü gelirleri	Bin YTL	35	261	670	704	34	5,1
Acente sayısı (Banka acenteleri hariç)	Adet	405	375	360	329	(31)	(8,6)
Yazılan toplam prim	Bin YTL	65.333	112.503	113.616	105.841	(7.775)	(6,8)
Kaza	"	3.609	4.794	6.427	5.737	(690)	(10,7)
Kara araçları	"	24.621	48.656	41.944	30.572	(11.372)	(27,1)
Nakliyat	"	590	868	1.453	1.462	9	0
Yangın/Doğal afetler	"	14.449	20.448	27.272	35.953	8.681	31,8
Kara araçları sorumluluk	"	18.646	25.482	24.515	17.935	(6.580)	(26,8)
.Diğer	"	7.020	12.734	12.005	14.182	2.177	18,1
Ödenen toplam tazminatlar:	"	35.377	56.053	68.456	62.258	(6.198)	(9,1)
.Kaza	"	1.798	412	1.462	1.274	(190)	(13,0)
Kara araçları	"	18.964	32.902	42.708	33.685	(9.023)	(21,1)
Nakliyat	"	110	235	51	160	109	213
Yangın/Doğal afetler	"	1.728	5.592	2.708	3.250	542	20,0
Kara araçları sorumluluk	"	9.315	13.132	17.390	20.423	3.033	17,4
Diğer	"	3.462	3.780	4.137	3.466	(671)	(16,2)
Personel (Ortalama)	Adet	111	118	126	146	20	15,8
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	3.319	3.903	5.102	5.668	566	11,1
Cari yıla ilişkin :	"						
Personel için yapılan giderler	"	3.249	3.759	4.982	5.668	686	13,8
Personel başına aylık ort. Gider	YTL	2.340	2.560	3.037	3.149	112	3,7
D.kârına ilişkin vergi ve diğ.yasal yük.	Bin YTL	1.102	414	974	828	(146)	(15,0)
Tahakkuk eden vergiler	"	5.640	8.096	7.838	10.132	2.294	29,3
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	-	3.859	4.230	7.461	3,231	76,4
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	-	11.956	11.653	17.773	6.120	52,5
Faaliyet kârlılığı (Özkaynakl. yönünden)	%	(9,9)	8,7	10,8	29,3	18,5	-
Mali kârlılık (Özkaynaklar yönünden)	%	12,7	13,6	13,4	17,4	4,0	-
Ekonomik kârlılık	%	12,7	13,6	13,4	17,4	4,0	-
Faaliyet kârı (teknik kar) veya zararı	Bin YTL	(1.140)	1,275	3.167	11.675	8.508	268,6
Dönem kârı veya zararı	"	2.562	2.906	3.918	6.948	3.030	77,3
Bilanço kârı veya zararı	"	(9.595)	(7.336)	(4.378)	2.570	6.948	-

II. İDARİ BÜNYE

4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışan Şirket personeli sosyal güvenlik bakımından Sosyal Güvenlik Kanunu kapsamında olup, özlük ve parasal hakları Personel Yönetmeliği ile düzenlenmektedir.

Şirket'te 2007 yılında ortalama 126 kişi çalışırken, 2008 yılında ortalama personel sayısı 146 kişi olmuştur. 2008 yılsonunda Şirket'teki kadrolu personel sayısı önceki yıla göre 10 kişi fazlası ile 140 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, 2007 yılında Şirket'te hizmet sözleşmesi kapsamında 25 geçici personel çalışmakta iken, bu sayı 2008 yılı sonu itibarıyla 29 kişiye ulaşmıştır.

2008 yılında geçici işçiler hariç personele yapılan toplam harcama tutarı, önceki yıla göre % 11,1 oranında artarak 5.668 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutarın % 55,9'u oranında 3.169 bin YTL'si esas ücretlere, % 19,6'sı oranında 1.113 bin YTL'si ek ödemelere, % 24,5 oranında 1.387 bin YTL'si sosyal giderlere ilişkin bulunmaktadır.

Şirket personeli için kişi başına düşen ortalama aylık harcama tutarı 2007 yılında 3.037 bin YTL iken, 2008 yılında % 3,7 oranında artış ile 3.149 bin YTL olmuştur.

III. MALİ BÜNYE

Şirket'in 8.430 bin YTL'si yabancı kaynak, 39.834 bin YTL'si de özkaynak olmak üzere toplam 118.264 bin YTL tutarındaki toplam kaynaklarının % 97,7 oranında 115.541 bin YTL'si dönen varlıklara, % 2,3 oranında 2.723 bin YTL'si duran varlıklara bağlanmıştır.

Şirket'in dönen varlıkları önceki yıla göre % 17 oranında artmış, toplam varlıklar içindeki payı 0,1 puan artarak % 97,7'ye yükselmiştir. Varlıklar içindeki payı 0,1 puan azalan duran varlıklardaki artış oranı ise % 11,3 olmuştur.

Şirket'in yabancı kaynakları 2007 yılına göre %9,1 oranında artmış, toplam kaynaklar içindeki payı 4,8 puan azalarak % 66,3'e düşerken, öz kaynaklardaki artış oranı ise % 36,1 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bu gelişmeler sonucu Şirket'in varlık ve kaynakları, 2008 yılında % 16,9 oranında artarak 118,3 milyon YTL'ye yükselmiştir.

Varlıkların hangi oranda yabancı kaynakla karşılandığını gösteren mali kaldıraç rasyosu geçen yıla göre 4,8 puan azalışla % 66,3 oranında gerçekleşirken, Şirket'in öz kaynakları ile yabancı kaynaklar arasındaki ilişkiyi gösteren mali yeterlilik oranı 10,1 puan artışla % 50,8 olarak gerçekleşmiştir.

Mali yeterlilik rasyosunun artışında; önceki döneme göre yabancı kaynaklarda % 9 oranında artışa karşılık, ödenmiş sermayede, dönem net karında artış ve geçmiş yıllar zararında azalış nedeniyle özkaynakların % 36 oranında yükselmiş olması etkili olmuştur. Şirket'in öz kaynakları yabancı kaynaklarının % 50,8'ini karşılayabilmektedir.

Şirket'in kısa vadeli borçlarını ödeyebilme yeteneğini gösteren likidite oranlardan cari oran, geçen yıla göre 2,3 puan artışla % 85,9 olarak, likidite oranı ise 11,4 puan artışla % 150,1 olarak gerçekleşmiştir.

Şirket 2007 yılında öz kaynaklarının 3,9 katı, 2008 yılında ise 2,7 katı tutarında prim üretmiştir. Önceki döneme göre öz kaynaklar % 36,1 oranında artarken, brüt primlerin % 6,8 oranında azalması rasyoda düşüşe neden olmuştur. 2008 yılında sigortacılık sektöründe bu oran 1,75 katı düzeyinde gerçekleşmiştir.

Şirket’çe üretilen toplam prim tutarı, önceki yıla göre %6,8 oranında azalarak 105,8 milyon YTL olarak gerçekleşmiş ve. bu gelişmeler sonucu Şirket’in sektör içindeki payı 0,15 puan azalarak % 1,08’e düşmüştür.

Şirket’in mali karlılığı ödenmiş sermayeye göre % 23,6 ve öz kaynaklara göre % 17,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. Önceki yıla göre, ödenmiş sermaye karlılığında 7,7 puanlık, öz kaynak karlılığında ise 4 puanlık artış gerçekleşmiştir. Sektörel olarak ise, 2008 yılında, ödenmiş sermaye kârlılığı % 23,7 iken, öz kaynak kârlılığı % 14,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şirket’in faaliyet karlılığı 2007 yılına göre 18,5 puan artarak % 29,3’e yükselmiştir. Söz konusu rasyo, sektör itibariyle 2008 yılında % 7,7 olarak gerçekleşmiştir.

Şirket’in sigortacılık faaliyetlerinden doğan alacaklarının öz kaynaklara oranı, acentelerden alacağın nispeten azalması ve sermaye artışı nedeniyle öz kaynakların yükselmesi nedeniyle önceki yıla göre 16 puan azalarak % 89,3 düzeyine inmiştir. Sigortacılık sektöründe ise bu oran 37 puan noksanıyla % 52 düzeyindedir. Şüpheli alacak karşılıklarının öz kaynaklara oranını gösteren rasyoda ise, önceki döneme göre, 3,5 puanlık azalış gerçekleşmiştir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

2008 yılsonu itibariyle Türkiye’de hayat dışı sigorta branşlarında 36 firma faaliyet göstermiş, Birlik Sigorta A.Ş kredi, destek, hukuksal koruma ve finansal kayıplar dışında tüm branşlarda faaliyetlerini sürdürmüştür.

Türkiye’de faaliyette bulunan sigorta şirketlerinin hayat dışı dallardaki toplam prim üretimi 2008 yılında % 6,2 oranında artarak 9,8 milyar YTL’ye ulaşmış, Birlik Sigorta A.Ş tarafından üretilen primler ise, 2008 yılında % 6,8 oranında düşüşle 105,8 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

2007 yılına nazaran 2008 yılında sektörde en fazla oransal artış, Genel sorumluluk, Kara araçları sorumluluk, Su araçları, Kaza, Hastalık/sağlık branşlarında gerçekleşmiş; Kara araçları branşında % 6,4 oranında azalış olmuştur. Birlik Sigorta A.Ş de ise Kaza, Hastalık/sağlık, Kara araçları, Su araçları, Kara araçları sorumluluk branşlarında bir önceki yıla nazaran üretilen primler düşerken, Genel sorumluluk, Yangın/Doğal afetler ve Genel zararlar branşlarında artış sağlanmıştır.

Hayat dışı branşlarda faaliyet gösteren elementer şirketlerin direkt prim üretimleri, toplam primlerin % 97,9’nu, endirekt primler de % 2,1 ini teşkil etmiştir. Birlik Sigorta AŞ’de ise, 2008 yılında üretilen primlerin %98,8’i direkt prim üretimlerinden sağlanmıştır.

Birlik Sigorta AŞ, 2008 yılında sektörde üretilen toplam primlerden % 1,08 oranında pay alarak, hayat dışı grup sıralamasında, bir önceki yıla göre değişmeyerek 20. sırada yer almıştır. Şirket, 2008 yılında Genel zararlar branşında 11,9 milyon YTL ve %1,48 payla 19; Kaza dalında ise, 5,7 milyon YTL ve % 1,29 payla sektörde 17. sırada yer almıştır.

2007 yılında zorunlu deprem ve tarım sigortaları dahil, Şirket’çe üretilen toplam direkt primlerin % 29,9 oranında 33,8 milyon YTL’si T.Halk Bankası Şubeleri , % 64,1 oranında 72,3 milyon YTL’si özel acenteler, % 6 oranında 6,8 milyon YTL’si de direkt müşteriler kaynağı ile üretilmiş iken; 2008 yılında % 45,2 oranında 47,8 milyon YTL T.Halk Bankası Şubeleri, % 48,8 oranında 51,6 milyon YTL’si özel acenteler ve % 6 oranında 6,3 milyon YTL’si de direkt müşteriler kaynağı ile sağlanmıştır.

Müşteri kaynaklı üretilen primler bir önceki yıla nazaran 2008 yılında değişmemiş iken, T.Halk Bankası Şubelerince üretilen primler, bir önceki yıla göre % 41,5 oranında artmış, ancak özel acentelerce üretilen primler bir önceki yıla göre % 28,6 oranında düşüş göstermiştir.

T.Halk Bankası Şubeleri kaynağı ile üretilen primlerin, bir önceki yıla göre artmasında, Banka şubelerince kullandırılan krediler nedeniyle alınan teminatların sigortaları ve Şirketçe Halk bankası şube personeline sağlanan ödül ve teşvik politikası etkili olmuştur.

Özel acente kaynaklı üretilen primlerin düşmesinde, prim alacaklarının tahsilindeki zorluk ve neticede acente fesihlerinin gerçekleşmesi etken olmuştur.

Şirket'in 2008 sonu itibariyle esas faaliyetlerinden kaynaklanan alacaklarının 37,1 milyon YTL olduğu, bunun 17,3 milyon YTL'sinin T.Halk Bankası şubelerinden, 18,0 milyon YTL'sinin de özel acentelerden kaynaklandığı anlaşılmakta, özel acentelerden olan bu alacakların karşılığında da; nakit, teminat mektubu ve gayrimenkul ipoteği olmak üzere 15,2 milyon YTL teminat sağlandığı tespit edilmiştir.

Mevcut teminatların alacakları karşılamada yetersiz olduğu dikkate alınarak, öncelikle özel acente alacaklarına ilişkin mevcut teminatların Şirket'in asgari alacaklarını karşılayacak seviyeye getirilmesi ve gerek T.Halk Bankası şubeleri, gerek se özel acenteler üzerindeki Şirket alacaklarının zaman geçirilmeden bir an önce tahsil ve tasfiyesi gerekmektedir.

Diğer yandan, 2007 yılsonu itibariyle 6,9 milyon YTL olan Şirket şüpheli alacaklarının, 2008 yılı sonunda 14,1 milyon YTL'ye ulaştığı, 8,1 milyon YTL'sinin özel acente kaynaklı, 6 milyon YTL'sinin de rücu kaynaklı olduğu ve 2008 yılı içinde 12,9 milyon YTL'sine karşılık ayrıldığı dikkate alındığında, acente kaynaklı alacakların takip, tahsil ve tasfiyesinin büyük önem arzettiği anlaşılmaktadır.

2008 yılında 51 acente sözleşmesinin feshedilmesi, 20 yeni acente tesis edilmesi sonucu, yılsonunda özel acente sayısı 329'a düşmüştür. 2008 yılında üretilen primlerden Yangın/doğal afetler ve Genel zararlar branşlarında T.Halk Bankası Şubeleri; Kara araçları ve Kara araçları sorumlulukta özel acenteler, Nakliyat branşında da direkt müşteriler etkili olmuştur. Genel acente olan T.Halk Bankası Şubeleri kaynaklı primler, bir önceki yıla nazaran % 41,5 oranında artarak % 45,2 oranında paya ulaştığı anlaşılmakla birlikte, diğer branşlara da ağırlık verilerek toplam pay ve etkinliğin daha da arttırılmasına çalışılmalıdır.

Şirket'e ait hasar/prim oranları sektör rakamlarıyla karşılaştırıldığında; Kara araçları, Su araçları ve Kara araçları sorumluluk branşlarında sektör rakamları üzerine çıkmış, Yangın/doğal afetler, Genel zararlar, Genel sorumluluk ve Nakliyat branşlarında sektörün altında hasar/prim oranlarına ulaşılmıştır.

Şirket, 2008 yılında, Hastalık/sağlık ve Kara araçları sorumluluk branşlarında Teknik zarar, özellikle Yangın ve doğal afetler, Kara araçları ve Kaza dallarındaki Teknik gelir fazlası nedeniyle, toplam 11,7 milyon YTL'lik kâra ulaşmıştır.

Diğer yandan, 2008 yılı mali yeterliliği(finansman) % 51 olması nedeniyle, finansman sorunu bulunmayan Şirket'in, 2008 yılında öz kaynaklarının 2,7 katı tutarında prim ürettiği anlaşılmıştır.

Şirket'in 2008 yılında teknik gelirlerinin % 15,4 oranında, teknik giderlerinin de % 25,2 oranında düşmesi yanında, gelir gider farkının Şirket lehine artması nedeniyle, Teknik kardaki yükseliş bir önceki yıla nazaran % 268,6 oranında gerçekleşmiştir.

V. İŞTİRAKLER

Şirket, Birlik Hayat Sigorta A.Ş.'nin sermayesine %5 oranında, Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş sermayesine % 4,3 ve Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin sermayesine % 0,02 oranında iştirak etmiştir.

Şirket, Birlik Hayat Sigorta A.Ş.'nin 2008yılı kârından 17,5 bin YTL, temettü geliri elde etmiştir. Tarım Sigortaları A.Ş ve Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. den herhangi bir temettü geliri elde etmemiştir.

VI. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirket tarafından, özel acentelerin zorunlu trafik ve kasko ağırlıklı kara taşıtları ve kara taşıtları sorumluluk branşları dışında, hasar / prim oranı düşük ve teknik kârlılığı yüksek olan özellikle yangın ve doğal afetler branşı ile nakliyat, genel zararlar ve genel sorumluluk dallarında daha yüksek prim tutarlarına ulaşmalarını sağlayacak şekilde yönlendirilmeleri, bu yönde gerekli önlemlerin alınması ve yeni acente seçimlerinde bu hususlara dikkat edilmesi,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi,

SONUÇ:

Birlik Sigorta A.Ş.'nin 22.04.2009 tarihindeki kendi Genel Kurul'unda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 6.947.590,87 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Birlik Sigorta A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

VARLIKLAR		
	<i>Bağımsız Denetimden Geçmiş</i>	
	Cari Dönem	Önceki Dönem
	(31.12.2008)	(31.12.2007)
I- Cari Varlıklar		
A- Nakit Ve Nakit Benzeri Varlıklar	50.026.856	17.317.684
1- Kasa	40.980	167.585
2- Alınan Çekler	0	0
3- Bankalar	49.998.370	17.150.099
4- Verilen Çekler Ve Ödeme Emirleri (-)	(12.494)	0
5- Diğer Nakit Ve Nakit Benzeri Varlıklar	0	0
B- Fin. Varl. ile Riski Sigortalılara Ait Fin. Yatırım.	16.104.377	42.222.842
1- Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar	16.104.377	42.222.842
2- Vadeye Kadar Elde Tutulacak Finansal Varlıklar	0	0
3- Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	0	0
4- Krediler	0	0
5- Krediler Karşılığı (-)	0	0
6- Riskli Hayat Poliçesi Sahip. Ait Fin. Yat.	0	0
7- Şirket Hissesi	0	0
8- Finansal Varlıklar Değer Düşüklüğü Karş.(-)	0	0
C- Esas Faaliyetlerden Alacaklar	38.309.518	35.896.550
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Alacaklar	37.055.349	35.033.512
2- Sigortacılık Faaliyetlerinden Alacaklar Karşılığı (-)	(1.617.833)	(1.798.946)
3- Reasürans Faaliyetlerinden Alacaklar		0
4- Reasürans Faaliyetlerinden Alacaklar Karşılığı (-)		0
5- Sigorta Ve Reasürans Şirketleri Nezdindeki Depolar	97	11.509
6- Sigortalılara Krediler (İkrazlar)		0
7- Sigortalılara Krediler (İkrazlar) Karşılığı (-)		0
8- Emeklilik Faaliyetlerinden Alacaklar		0
9- Esas Faaliyetlerden Kaynaklanan Şüpheli Alacaklar	14.145.628	6.953.567
10- Esas Faal.Kaynaklanan Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	(11.273.723)	(4.303.092)

D- İlişkili Taraflardan Alacaklar	51.851	60.021
1- Ortaklardan Alacaklar	0	0
2- İştiraklerden Alacaklar	0	0
3- Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar	0	0
5- Personelden Alacaklar		0
6- Diğer İlişkili Taraflardan Alacaklar	51.851	60.021
7- İlişkili Taraflardan Alacaklar Reeskontu (-)	0	0
8- İlişkili Taraflardan Şüpheli Alacaklar	0	0
9- İlişkili Taraflardan Şüpheli Alac.Karş.(-)	0	0
E- Diğer Alacaklar	1.935.436	2.147.614
1- Finansal Kiralama Alacakları	0	0
2- Kazanılmamış Finansal Kiralama Faiz Gelirleri (-)	0	0
3- Verilen Depozito ve Teminatlar	98	0
4- Diğer Çeşitli Alacaklar	1.935.338	2.147.614
5- Diğer Çeşitli Alacaklar Reeskontu(-)		0
6- Şüpheli Diğer Alacaklar	0	0
7- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)	0	0
F- Gel.Aylara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları	8.375.856	259.863
1- Gelecek Aylara Ait Giderler	7.855.400	189.602
2- Tahakkuk Etmiş Faiz Ve Kira Gelirleri	0	0
3- Gelir Tahakkukları	518.814	70.261
4- Gelecek Aylara Ait Diğer Gid. Ve Gelir Tah.	1.642	0
G- Diğer Cari Varlıklar	737.241	818.229
1- Gelecek Aylar İhtiyacı Stoklar	0	0
2- Peşin Ödenen Vergiler Ve Fonlar	676.547	807.399
3- Ertelenmiş Vergi Varlıkları	0	0
4- İş Avansları	53.683	10.830
5- Personele Verilen Avanslar	0	0
6- Sayım Ve Tesellüm Noksanları	0	0
7- Diğer Çeşitli Cari Varlıklar	7.011	0
8- Diğer Cari Varlıklar Karşılığı (-)	0	0
I- Cari Varlıklar Toplamı	115.541.134	98.722.804

VARLIKLAR		
	Bağımsız Denetimden Geçmiş	
	Cari Dönem (31.12.2008)	Önceki Dönem (31.12.2007)
II- Cari Olmayan Varlıklar		
A- Esas Faaliyetlerden Alacaklar	0	0
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Alacaklar (net)	0	0
2- Reasürans Faaliyetlerinden Alacaklar (net)	0	0
B- İlişkili Taraflardan Alacaklar	0	0
1- Ortaklardan Alacaklar	0	0
5- Personelden Alacaklar	0	0
6- Diğer İlişkili Taraflardan Alacaklar	0	0
C- Diğer Alacaklar	1.933	1.672
1- Finansal Kiralama Alacakları	0	0
2- Kazanılmamış Finansal Kiralama Faiz Gelirleri (-)	0	0
3- Verilen Depozito ve Teminatlar	1.933	1.672
4- Diğer Çeşitli Alacaklar	0	0
5- Diğer Çeşitli Alacaklar Reeskontu(-)	0	0
6- Şüpheli Diğer Alacaklar	0	0
7- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)	0	0
D- Finansal Varlıklar	683.527	632.188
1- Bağlı Menkul Kıymetler	683.527	632.188
2- İştirakler	0	0
3- İştirakler Sermaye Taahhütleri (-)	0	0
4- Bağlı Ortaklıklar	0	0
5- Bağlı Ortaklıklar Sermaye Taahhütleri (-)	0	0
E- Maddi Varlıklar	1.354.052	1.591.372
1- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	831.730	1.234.850
2- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Değer Düş. Karşılığı (-)	0	0
3- Kullanım Amaçlı Gayrimenkuller	0	0
4- Makine Ve Teçhizatlar	237.900	237.900
5- Demirbaş Ve Tesisatlar	1.602.970	1.107.341
6- Motorlu Taşıtlar	687.167	654.017
7- Diğer Maddi Varlıklar (Özel Maliyet Bedelleri Dahil)	24.957	12.632
8- Kiralama Yoluyla Edinilmiş Maddi Varlıklar	0	0
9- Birikmiş Amortismanlar (-)	(2.030.672)	(1.655.367)
10- Maddi Var.İlişkin Avans. (Yapılmakta Olan Yatır. Dahil)	0	0
F- Maddi Olmayan Varlıklar	256.237	159.776
1- Haklar	0	0
2- Şerefiye	0	0
3- Faaliyet Öncesi Döneme Ait Giderler	0	0
4- Araştırma Ve Geliştirme Giderleri	0	0
6- Diğer Maddi Olmayan Varlıklar	742.645	534.563
7- Birikmiş İtfalar (Amortismanlar) (-)	(486.408)	(374.787)
8- Maddi Olmayan Varlıklara İlişkin Avanslar	0	0
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları	65.799	2.425
1- Gelecek Yıllara Ait Giderler	65.799	2.425
2- Gelir Tahakkukları	0	0
3- Gelecek Yıllara Ait Diğer Giderler Ve Gelir Tahakkukları	0	0
H-Diğer Cari Olmayan Varlıklar	361.169	58.457
4- Peşin Ödenen Vergiler Ve Fonlar	0	0
5- Ertelemiş Vergi Varlıkları	361.169	58.457
6- Diğer Çeşitli Cari Olmayan Varlıklar	0	0
II- Cari Olmayan Varlıklar Toplamı	2.722.716	2.445.891
Varlıklar Toplamı (I + II)	118.263.850	101.168.694

YÜKÜMLÜLÜKLER		
	Bağımsız Denetimden Geçmiş	
	Cari Dönem (31.12.2008)	Önceki Dönem (31.12.2007)
III- Kısa Vadeli Yükümlülükler		
A- Finansal Borçlar	0	0
1- Kredi Kuruluşlarına Borçlar	0	0
2- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	0	0
3- Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri (-)	0	0
4- Uzun Vadeli Kredilerin Ana Para Taksitleri Ve Faizleri	0	0
5- Çıkarılmış Tahviller(Bonolar) Anapara, Taksit ve Faizleri	0	0
B- Esas Faaliyetlerden Borçlar	4.645.967	1.843.183
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Borçlar	4.645.967	1.843.183
2- Reasürans Faaliyetlerinden Borçlar	0	0
3- Sigorta Ve Reasürans Şirketlerinden Alınan Depolar	0	0
4- Emeklilik Faaliyetlerinden Borçlar	0	0
5- Diğer Esas Faaliyetlerden Borçlar	0	0
6- Diğer Esas Faaliyetlerden Borçlar Borç Senetleri Reeskontu(-)	0	0
C-İlişkili Taraflara Borçlar	67.544	67.494
1- Ortaklara Borçlar	11.521	46.772
2- İştiraklere Borçlar	0	0
3- Bağlı Ortaklıklara Borçlar	0	0
4- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüslere Borçlar	0	0
5- Personele Borçlar	56.024	20.722
6- Diğer İlişkili Taraflara Borçlar	0	0
D- Diğer Borçlar	2.134.384	1.584.615
1- Alınan Depozito ve Teminatlar	27.054	77.011
2- Diğer Çeşitli Borçlar	2.107.330	1.507.604
3- Diğer Çeşitli Borçlar Reeskontu (-)	0	0
E-Sigortacılık Teknik Karşılıkları	63.786.749	66.215.655
1- Kazanılmamış Primler Karşılığı - Net	34.960.195	34.327.264
2- Devam Eden Riskler Karşılığı - Net	1.126.677	0
3- Hayat Matematik Karşılığı - Net	0	0
4- Muallak Hasar Ve Tazminat Karşılığı - Net	27.699.877	31.888.391
5- İkramiye Ve İndirimler Karşılığı - Net	0	0
6-Yatırım Riski H.Sig. Poliçe Sahiplerine Ait Poliçe İçin Ayrılan Karş.(Net)	0	0
7- Diğer Teknik Karşılıklar - Net	0	0
F- Öd.Vergi Ve Benzeri Diğer Yükümlülükler İle Karşılıkları	1.257.689	1.453.456
1- Ödenecek Vergi Ve Fonlar	1.159.194	1.372.512
2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	98.494	80.944
3- Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksit. Vergi Ve Diğer Yüküm.	0	0
4- Ödenecek Diğer Vergi Ve Benzeri Yükümlülükler	0	0
5- Dönem Karı Vergi Ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları	828.470	973.778
6- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi Ve Diğer Yükümlülükleri (-)	(828.470)	(973.778)
7- Diğer Vergi Ve Benzeri Yükümlülük Karşılıkları	0	0
G- Diğer Risklere İlişkin Karşılıklar	0	0
1- Kıdem Tazminatı Karşılığı	0	0
2- Sosyal Yardım Sandığı Varlık Açıkları Karşılığı	0	0
3- Maliyet Giderleri Karşılığı	0	0
H- Gelecek Aylara Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	5.073.336	10.539
1- Gelecek Aylara Ait Gelirler	5.048.067	0
2- Gider Tahakkukları	25.269	10.539
3- Gelecek Aylara Ait Diğer Gelirler Ve Gider Tahakkukları	0	0
I- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	0	0
1- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	0	0
2- Sayım Ve Tesellüm Fazlalıkları	0	0
3- Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yükümlülükler	0	0
III - Kısa Vadeli Yükümlülükler Toplamı	76.965.669	71.174.943

YÜKÜMLÜLÜKLER		
	Bağımsız Denetimden Geçmiş	
	Cari Dönem (31.12.2008)	Önceki Dönem (31.12.2007)
IV- Uzun Vadeli Yükümlülükler		
A- Finansal Borçlar	0	0
1- Kredi Kuruluşlarına Borçlar	0	0
2- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	0	0
3- Ertelemiş Fin. Kiralama Borçlanma Maliyetl.(-)	0	0
4- Çıkarılmış Tahviller	0	0
B- Esas Faaliyetlerden Borçlar	0	0
1- Sigortacılık Faaliyetlerinden Borçlar	0	0
2- Reasürans Faaliyetlerinden Borçlar	0	0
3- Sigorta Ve Reasürans Şirk. den Alınan Depolar	0	0
4- Emeklilik Faaliyetlerinden Borçlar	0	0
5- Diğer Esas Faaliyetlerden Borçlar	0	0
6- Diğer Esas Faal. Borçlar Borç Sen.Reeskontu (-)	0	0
C- İlişkili Taraflara Borçlar	0	0
1- Ortaklara Borçlar	0	0
2- İştiraklere Borçlar	0	0
3- Bağlı Ortaklıklara Borçlar	0	0
4- Müşterek Yönetime Tabi Teşebbüslere Borçlar	0	0
5- Personle Borçlar	0	0
6- Diğer İlişkili Taraflara Borçlar	0	0
D- Diğer Borçlar	0	0
1- Alınan Depozito Ve Teminatlar	0	0
2- Diğer Çeşitli Borçlar	0	0
3- Diğer Çeşitli Borçlar Reeskontu	0	0
E- Sigortacılık Teknik Karşılıkları	588.662	0
1- Kazanılmamış Primler Karşılığı - Net	0	0
2- Devam Eden Riskler Karşılığı - Net	0	0
3- Hayat Matematik Karşılığı - Net	0	0
4- Muallak Hasar Ve Tazminat Karşılığı - Net	0	0
5- İkramiye Ve İndirimler Karşılığı - Net	0	0
6-Yatırım Riski Hayat Sigortası Poliçe Sahiplerine Ait Poliçeler İçin Ayrılan Karşılık - Net	0	0
7- Diğer Teknik Karşılıklar - Net	588.662	0
F- Diğer Yükümlülükler Ve Karşılıkları	0	0
1- Ödenecek Diğer Yükümlülükler	0	0
2-Vadesi Geçmiş, Ert. Veya Taksitl.Vergi Ve D.Yük.	0	0
3-Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları	0	0
G- Diğer Risklere İlişkin Karşılıklar	875.795	741.024
1- Kıdem Tazminatı Karşılığı	875.795	741.024
2- Sosyal yardım sandığı Varlık Açıkları Karşılığı	0	0
H-Gel. Yıllara Ait Gel. Ve Gider Tahak.	0	0
1- Gelecek Yıllara Ait Gelirler	0	0
2- Gider Tahakkukları	0	0
3- Gel. Yıllara Ait Diğ.Gelirler Ve Gid. Tahak.	0	0
I- Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	0	0
1- Ertelemiş Vergi Yükümlülüğü	0	0
2- Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	0	0
IV- Uzun Vadeli Yükümlülükler Toplamı	1.464.457	741.024

ÖZSERMAYE		
	Bağımsız Denetimden Geçmiş	
	Cari Dönem (31.12.2008)	Önceki Dönem (31.12.2007)
V- Özsermaye		
A- Ödenmiş Sermaye	29.512.477	24.512.477
1- (Nominal) Sermaye	29.509.477	24.509.477
2- Ödenmemiş Sermaye (-)	0	0
3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	3.000	3.000
4- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Fark. (-)	0	0
B- Sermaye Yedekleri	0	0
1- Hisse Senedi İhraç Primleri	0	0
2- Hisse Senedi İptal Karları	0	0
3- Sermayeye Eklenecek Satış Karları	0	0
4- Yabancı Para Çevirim Farkları	0	0
5- Diğer Sermaye Yedekleri	0	0
C- Kar Yedekleri	8.593.677	9.131.801
1- Yasal Yedekler	789.026	789.026
2- Statü Yedekleri	0	0
3- Olağanüstü Yedekler	605.046	605.046
4- Özel Fonlar (Yedekler)	0	313.492
5- Finansal Varlıkların Değerlemesi	174.067	398.700
6- Diğer Kar Yedekleri	7.025.538	7.025.538
D- Geçmiş Yıllar Karları	0	0
1- Geçmiş Yıllar Karları	0	0
E-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	(4.391.551)	(7.336.195)
1- Geçmiş Yıllar Zararları	(4.391.551)	(7.336.195)
F-Dönem Net Karı veya Zararı	6.119.121	2.944.645
1- Dönem Net Karı	6.119.121	2.944.645
2- Dönem Net Zararı (-)	0	0
Özsermaye Toplamı	39.833.725	29.252.728
Yükümlülükler Toplamı (III + IV + V)	118.263.850	101.168.694

Birlik Sigorta A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir Tablosu	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL	Fark YTL
I.TEKNİK BÖLÜM			
A-Hayat Dışı Teknik Gelir			
1-Kazanılmış Primler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)	89.359.496,55	66.145.829,95	(23.213.666,60)
2-Teknik Olmayan Bölümden Aktarılan Yatırım Gelirleri	3.893.628,43	8.042.858,17	4.149.229,74
3-Diğer Teknik Gelirler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)	1.236.201,79	5.763.072,41	4.526.870,62
Toplam (A)	94.489.326,77	79.951.760,53	(14.537.566,24)
B-Hayat Dışı Teknik Gider			
1-Gerçekleşen Hasarlar(Reasürör Payı Düşülmüş ol.)(-)	(68.431.658,89)	(51.770.671,52)	16.660.987,37
2-İkramiye ve İndirimler Karşılığında Değişim (+/-)	0,00	0,00	-
3-Diğer Teknik Karşılıklarda Değişim (+/-)	0,00	(588.661,99)	(588.661,99)
4-Faaliyet Giderleri (-)	(22.890.558,00)	(15.917.122,43)	6.973.435,57
Toplam (B)	(91.322.216,89)	(68.276.455,94)	23.045.760,95
C-Teknik Bölüm Dengesi - Hayat Dışı (A-B)	3.167.109,88	11.675.304,59	8.508.194,71
II.TEKNİK OLMAYAN BÖLÜM			
C- Teknik Bölüm Dengesi - Hayat Dışı	3.167.109,88	11.675.304,59	8.508.194,71
F- Teknik Bölüm Dengesi - Hayat	-	-	-
I- Teknik Bölüm Dengesi - Emeklilik	-	-	-
J- Genel Teknik Bölüm Dengesi (C+F+I)	3.167.109,88	11.675.304,59	8.508.194,71
K- Yatırım Gelirleri	9.246.906,45	11.746.085,71	2.499.179,26
L- Yatırım Giderleri (-)	(4.603.118,46)	(9.437.771,96)	(4.834.653,50)
M- D. Faal.ve Ol.dışı Faal.Gelir ve Kâr. ile Gid. Zar. (+/-)	(3.892.474,69)	(7.036.027,47)	(3.143.552,78)
N- Dönem Net Kârı veya Zararı (+/-)			
- Dönem Kârı veya Zararı	3.918.423,18	6.947.590,87	3.029.167,69
- Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları (-)	(973.778,00)	(828.469,75)	145.308,25
- Dönem Net Kârı veya Zararı	2.944.645,18	6.119.121,12	3.174.475,94

**BİRLİK HAYAT SİGORTA A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE
İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Birlik Hayat Sigorta A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 14/10/2010 tarihli 4’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu’nda yapılan değişiklikle sigortacılık faaliyetlerinin “Hayat” ve “ Hayat dışı sigortalar” olmak üzere iki gruba ayrılması ve 1998 yıl başından itibaren sadece hayat dalında faaliyet gösteren şirketlerin yeni hayat sigorta sözleşmelerini yapabilmeleri zorunluluğunun getirilmesi üzerine, Birlik Sigorta A.Ş.’nin hayat dalı pazar payını korumak ve geliştirmek amacıyla, 12.02.1998 tarihinde T.Halk Bankası A.Ş. ile Birlik Sigorta A.Ş.’nin ortaklığında, 250 bin YTL sermayeli “Birlik Hayat Sigorta A.Ş.” kurulmuştur. Şirket, 07.10.1998 tarihinde T.C.Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü’nden hayat ve ferdi Kaza branşlarında çalışmaya yetkili olduğu ruhsatnamelerini almış ve faaliyete geçmiştir.

Şirket faaliyetlerini Türk Ticaret Kanunu, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ve Ana Sözleşme hükümlerine göre sürdürmektedir.

Birlik Sigorta A.Ş.’nin hayat branşı devralınarak faaliyetlerini sürdüren Şirket’in amacı, Türkiye’de ve yabancı ülkelerde kişiye yönelik can sigortası (hayat ve ferdi kaza) ile reasürans, koasürans ve restorasyon işlemlerini yapmak olarak belirlenmiştir.

Birlik Hayat Sigorta A.Ş.’nin sermayesindeki T.Halk Bankası A.Ş.’nin %15,0 hissesi, Tasfiye Halinde T.Halk Bankası Personel Vakfı’nın Şirket’teki hisselerini 29.11.2005 tarihinde Banka’ya satması ile %94,4’e yükselmiştir.

Şirket 25.07.2003 tarihinde yapmış olduğu Genel Kurul’da esas ve ödenmiş sermayesini 7 milyon YTL’ye yükseltmiştir.

Birlik Hayat Sigorta A.Ş.’nin kurucu ortaklarından T.Halk Bankası A.Ş.’nin Şirket’teki sermaye payı %94,4’e ulaştığından, Şirket Başbakanlığın 11.12.1992 tarih ve 2366 sayılı yazısına ekli TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunca alınan 25.11.1992 tarih ve 40 sayılı kararı ile Ocak-2006 itibarıyla Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu’nun denetimine girmiştir. Birlik Hayat Sigorta A.Ş.’nin 2005 – 2008 yılları faaliyetleri ile ilgili toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2005	2006	2007	2008	Son İki Yıl Farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	YTL	7.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000	-	-
Ödenmiş sermaye	YTL	7.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000	-	-
Öz kaynaklar	YTL	16.401.256	21.873.610	24.083.944	45.022.593	20.938.649	87
Yabancı kaynaklar	YTL	9.206.118	24.879.466	44.097.220	56.709.831	12.612.611	29
Maddi duran varlık. Edin. değeri	YTL	745.895	1.009.858	1.020.702	553.904	(466.798)	(46)
Maddi duran varl. bir. Amortis.	YTL	637.249	727.144	717.323	334.842	(382.481)	(53)
Yatır. için yapılan nakdi ödeme	YTL		285.007	10.844	16.798	5.954	55
Yatırım. Gerçek. oranı (nakdi)	%		81,1	11,0	13,6	2,6	23,6
İştiraklere ödenen sermaye	YTL	25.163	25.163	-	-	-	-
İştirakler temettü gelirleri	YTL			-	-	-	-
Acenta sayısı	Sayı	73	75	75	73	(2)	(3)
Toplam prim üretimi :	YTL						
Ferdi kaza	"	3.948	27.983	58.296	16.726	(41.570)	(71)
Hayat	"	13.773.608	33.489.985	46.659.275	73.835.593	27.176.318	58
Ödenen tazminat:	"					-	-
Ferdi kaza	"				-	-	-
Hayat	"	3.119.262	6.926.990	15.212.714	21.579.918	6.367.204	42
Personel(Ortalama)	Kişi	17	19	22	26	4	18
Personel için yapıl. tüm giderler	YTL	593.755	650.947	1.046.454	1.062.740	16.286	2
Cari yıla ilişkin:						-	-
Personel başına aylık ort. gider	YTL	2.868	2.919	3.287	3.406	119	4
Dönem karına ilişkin kurumlar vergisi	YTL	2.735.075	2.687.908	3.863.100	5.579.181	1.716.081	44
Tahakkuk eden vergiler	YTL	2.790.824	2.760.268	3.937.812	5.674.338	1.736.526	44
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	YTL	-	17.762.960	17.311.132	32.973.233	15.662.101	90
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	-	17.762.960	17.311.132	32.973.233	15.662.101	90
Ekonomik karlılık	%	52	64	77	58	(19)	(25)
Mali karlılık (Öz kayn. yönünden)	%	52	64	77	58	(19)	(25)
Faaliyet karı (Teknik karı)	%	34	30	29	26	(3)	(10)
Faaliyet karı (Teknik karı)	YTL	5.097.918	8.631.441	9.126.926	17.978.544	8.851.618	97
Dönem karı	YTL	8.567.564	13.943.510	18.570.067	26.061.596	7.491.529	40
Bilanço karı	YTL	5.832.488	11.255.602	14.706.967	20.482.415	5.775.448	39

II. İDARİ BÜNYE

Şirketin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlük olup Şirket merkezi İstanbul' dadır.

Şirketin sadece merkez teşkilatı bulunmakta olup, taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Kuruluş aşamasında şirketin iş hacminin küçük olacağı düşünülerek şirketin organizasyon yapısı genel müdür ve genel müdüre bağlı 5 birim müdürlüğü şeklinde oluşturulmuş ancak artan iş hacmi ve bireysel emeklilik şirketine dönüşüme hazırlık çalışmaları kapsamında şirketin organizasyon yapısı Şirket Yönetim Kurulu'nun 21.10.2008 tarih ve 188-4 sayılı kararıyla değiştirilmiş ve yapılan değişiklik ile organizasyon yapısı genel müdür, genel müdüre bağlı 3 genel müdür yardımcısı ve genel müdür yardımcılara bağlı 7 birim müdürlüğü şeklinde değiştirilmiştir.

Şirket'in Teftiş Kurulu bulunmamakta, ancak bir Yönetim Kurulu üyesine bağlı İç Denetim Müdürlüğü bulunmaktadır. Bu birimin iç denetim müdürü unvanı ile bir personeli bulunmakta olup, Şirketin faaliyetleri üçer aylık dönemler halinde iç denetime tabi tutularak, Yönetim Kurulu ve Genel Müdüre sunulmaktadır.

Şirket personeli 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışmakta olup, personel ücretleri Yönetim Kurulu Kararı ile belirlenmektedir. Şirket'te çalışan personelin toplu iş sözleşmesi bulunmamakta, belirli bir ücret karşılığı çalıştırılan personel, Şirket'te kadrolu sözleşmeli olarak nitelendirilmektedir.

Şirketin çalışan personel sayısı 2007 yılı sonunda 23 kişi iken; 2008 yılında 5 personel işe alınmış, dönem içinde ayrılan personel olmamış ve personel sayısı yıl sonunda 28 kişi olarak gerçekleşmiştir. İşe alınan 6 personel açıktan tayin şeklinde gerçekleşmiştir.

2008 yılında şirkette çalışan ortalama 26 personel için, 617,2 bin YTL'si esas ücretlere, 184,7 bin YTL'si ikramiyelerden oluşan ek ödemelere ve 261,1 bin YTL'si de sosyal giderlere ait olmak üzere toplam 1,1 milyon YTL tutarında harcama yapılmıştır.

III. MALİ BÜNYE

2008 yıl sonu itibarıyla Şirket'in varlıklar toplamı 101.732 bin YTL'nin % 99,8 oranında 101.492 bin YTL'sini dönen varlıklar, % 0,2 oranında 240 bin YTL'sini bağlı değerler oluşmuştur. Kaynaklar toplamı 101.732 bin YTL'nin % 55,7 oranında 56.709 bin YTL'si yabancı kaynaklara, % 44,3 oranında 45.022 bin YTL'si öz kaynaklara ait bulunmaktadır.

Varlıkların hangi oranda yabancı kaynakla karşılandığını gösteren mali kaldıraç rasyosu geçen yıla göre 9 puan azalışla % 55,7 oranında gerçekleşirken, Şirket'in öz kaynakları ile yabancı kaynaklar arasındaki ilişkiyi gösteren mali yeterlilik oranı 24,8 puan artışla % 79,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şirket'in paraya çevrilebilir ve hazır değerlerinin varlıklar içindeki oranı önceki yıla göre 0,3 puan artışla % 99,8 olmuştur.

Şirket'in kısa vadeli borçlarını ödeyebilme yeteneğini gösteren likidite oranlarından disponibilibite oranı geçen yıldan 38,3 puan artışla % 40,1 olarak, likidite oranı 257,2 puan artışla % 516,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şirket'in 2008 yılı sonunda elde ettiği dönem kârı geçen yıla göre % 40,3 oranında artmış, buna karşılık ödenmiş sermayesi aynı kaldığından, ödenmiş sermayeye göre kârlılık rasyosu geçen yıldan 107 puan artışla % 372,3'e yükselmiştir.

Dönem kârının % 40,3 oranında artmasına karşılık, 2008 yılı karının ortaklara dağıtılması nedeniyle öz kaynakların % 86,9 oranında artması sonucunda, öz kaynak kârlılığı 19,2 puan azalarak % 57,9 olarak gerçekleşmiştir.

Dönem kârındaki artış oranının %40,3 olarak, kullanılan kaynaklardaki artış oranının % 49,2 olarak gerçekleşmesi sonucunda, Şirket'in iktisadi karlılığı geçen yıla göre 1,6 puan azalışla % 25,6'ya inmiştir.

Şirket'in mali karlılığı ve iktisadi kârlılığı cari faiz hadlerinin üzerinde gerçekleşmiştir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Birlik Hayat Sigorta A.Ş. 2008 yılında faaliyetlerini, İstanbul'da Genel Müdürlük, T.Halk Bankası A.Ş. şubeleri, resmi (EKKK-Esnaf Kredi Kefalet Kooperatifleri) ve özel acenteler aracılığı ile sürdürmektedir.

Şirket'in mevcut 73 acentesinin, 69'i Esnaf Kredi Kefalet Kooperatifleri, 4'si özel acentelerdir. Şirket'in genel acentesi T.Halk Bankası A.Ş.'nin şube sayısı 622'dir. Şubelerden kullandırılan bireysel kredilerde kredi kullananlara (tüketici, taşıt, konut, personel, kredili mevduat) hayat sigortası yapılmaktadır.

Şirket'in son beş yılda prim üretimi 10.672 bin YTL den 73.853 bin YTL'ye yükselirken, en fazla artış % 143,3 oranı ile 2006 yılında sağlanmıştır. 2006 yılındaki % 143,3 oranındaki artış T.Halk Bankası A.Ş'nin bireysel kredilerindeki artıştan kaynaklanmaktadır.

Birlik Hayat Sigorta A.Ş. kurulduğu 12.02.1998 tarihinden itibaren ferdi kaza ve hayat sigortaları alanında faaliyet göstermektedir.

Şirket'in faaliyet gösterdiği hayat dalında geçen yıldan % 58,2 fazlalıkla 73.856 bin YTL tutarında, ferdi kaza dalında ise 17 bin YTL prim üretilmiş, buna karşılık hayat dalında geçen yıldan % 41,8 fazlalıkla 21.580 bin YTL tazminat ödenmiştir. Ferdi kazada tazminat ödemesi gerçekleşmemiştir.

2008 yılında ödenen tazminatların prim üretimine oranı hayat dalında % 29,2 olmuş, ferdi kaza dalında hasar tazmini yapılmamıştır.

2008 yılında konservasyon oranı 1,6 puan artarak % 92,4'e yükselmiştir. En yüksek konservasyon oranı hayat sigortasında gerçekleşmiştir. 2008 yılında ödenen tazminatlardan Şirket'e kalan pay 1,6 puan artarak % 92,4'e yükselmiş, bütün hasar konversyonu hayat sigortası dalında olmuştur.

2008 yılında Şirket'in düzenlemiş olduğu poliçe sayısı, önceki yıla göre % 17,6 oranında artarak 887.094 adede yükselmiştir.

Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği'nin Hayat ve Bireysel Emeklilik dallarında faaliyet gösteren 53 şirketin verilerine göre hayat sigortası dalında;

- 2007 yılında direkt prim üretiminde sektörde %3,3 oranında 46.718 bin YTL ile 10 uncu sırada bulunan Birlik Hayat Sigorta A.Ş. 2008 yılında payını % 4,7 oranına çıkartarak 8 inci sıraya yükselmiştir.

- 2007 yılında teknik kârda 9.126 bin YTL ile 5 inci sırada olan Şirket, 2008 yılında 17.979 bin YTL ile 3 üncü sıraya çıkmıştır.

- Brüt kârda 2007 yılında 8 inci sırada olan Şirket, 2008 yılında 5 inci sıraya inmiştir.

- Brüt kâr/alınan primler oranında 2007 yılında % 39,80 oranıyla ikinci sırada olan Şirket, 2008 yılında % 35,3 ile sektörde 4 üncü sırada yer almıştır.

Şirket'in ferdi kaza sigortasında işlem hacmi çok küçük olduğu için, sektörden aldığı pay yok denecek düzeydedir. 2008 yılında bu dalda faaliyet gösteren 48 sigorta şirketi arasında sektörden aldığı % 0,01 payla 45 inci sırada yer almıştır.

V. İŞTİRAKLER

Halk Yatırım A.Ş.'ye 2 Yeni Kuruş ile ortak olan şirket, 2008 yılında 1 Yeni Kuruş bedelsiz hisse artışı ile ortaklık değeri 3 Yeni Kuruş olmuştur.

VI. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

- 1- Şirket'in sektörden aldığı pay ile karlılık ve verimliliğin daha da artırılabilmesi için;
 - 2008 yıl sonunda Şirketin faaliyet gösterdiği sigorta dallarında ferdi kaza ve grup hayat sigorta dallarında sektörden alınan payın azlığı dikkate alınarak pazarlama faaliyetlerinin artırılması,
 - Ön fizibilitesi tamamlanan Bireysel Emeklilik alanında faaliyete geçilmesi,
 - Şirketin prim üretiminin %97,8'si, poliçelerin %98,5'luk kısmının T.Halk Bankası kanalıyla yapıldığı dikkate alınarak, faaliyetlerin ortaklarla sınırlı tutulmayarak yaygınlaştırılması.
- 2- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Birlik Hayat Sigorta A.Ş.'nin 22.04.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 26.061.595,56 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu **genel görüşmeye sunulmuştur**

Birlik Hayat Sigorta A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Varlıklar	2007	2008
	YTL	YTL
I.Cari Varlıklar		
A-Nakit ve Nakit Benzeri Varlıklar	471.338,11	7.872.550,33
B- Fin. Yatırımlar ve Riski Sigortalılara Ait Fin.Var.	66.529.628,17	89.140.032,74
C- Esas Faaliyetlerden Alacaklar	485.774,76	1.495.872,09
D- İlişkili Taraflardan Alacaklar	2.582,71	5.448,20
E- Diğer Alacaklar	-	-
F- Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir tahakkukları	11.796,73	2.078.962,96
G- Diğer Cari Varlıklar	369.588,63	899.702,55
Cari Varlıklar Toplamı	67.870.709,11	101.492.568,87
II.Cari Olmayan Varlıklar		
A- Esas Faaliyetlerden Alacaklar	-	-
B- İlişkili Taraflardan Alacaklar	-	-
C- Diğer Alacaklar	-	-
D- Sabit Finansal Varlıklar	0,02	0,03
E- Maddi Varlıklar	303.378,90	219.061,63
F- Maddi Olmayan Varlıklar	-	-
G- Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	-	-
H- Diğer Cari Olmayan Varlıklar	7.076,18	20.793,39
Cari Olmayan Varlıklar Toplamı	310.455,10	239.855,05
Varlıklar Toplamı	68.181.164,21	101.732.423,92
Nazım Hesaplar	9.865.768.160,02	7.764.429.965,09

Yükümlülükler	Geçmiş Dönem	Cari Dönem
	YTL	YTL
III.Kısa Vadeli Yükümlülükler		
A- Finansal Borçlar	-	-
B- Esas Faaliyetlerden Borçlar	10.648,62	4.817,57
C- İlişkili Taraflara Borçlar	-	-
D- Diğer Borçlar	205.994,18	45.093,71
E- Sigortacılık Teknik Karşılıkları	11.157.776,87	16.522.564,60
F- Öd.Vergi ve Benzeri Yük.İle Karş.	1.403.932,64	2.558.844,78
G- Diğer Risklere İlişkin Karşılıklar	-	-
H- Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	178,49	171.308,17
I- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	-	-
Kısa Vadeli Yükümlülükler Toplamı	12.778.530,80	19.302.628,83
IV.Uzun Vadeli Yükümlülükler		
A- Finansal Borçlar	-	-
B- Esas Faaliyetlerden Borçlar	-	-
C- İlişkili Taraflara Borçlar	-	-
D- Diğer Borçlar	-	-
E- Sigortacılık Teknik Karşılıkları	17.762.369,18	36.854.126,05
F- Diğer Yükümlülükler İle Karşılıkları	-	-
G- Diğer Risklere İlişkin Karşılıklar	154.531,75	203.076,22
H- Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	-	-
I- Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	-	-
Uzun Vadeli Yükümlülükler Toplamı	17.916.900,93	37.057.202,27
V.Özsermaye		
A- Ödenmiş Sermaye	11.915.759,25	11.915.759,25
B- Sermaye Yedekleri	-	-
C- Kar Yedekleri	10.863.006,28	12.974.418,72
D- Geçmiş Yıllar Kârları	-	-
E- Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-	-
F- Dönem Net Kârı	14.706.966,95	20.482.414,85
Özsermaye Toplamı	37.485.732,48	45.372.592,82
Yükümlülükler Toplamı	68.181.164,21	101.732.423,92
Nazım Hesaplar	9.865.768.160,02	7.764.429.965,09

Birlik Hayat Sigorta A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir Tablosu	2007 YTL	2008 YTL
I.TEKNİK BÖLÜM		
A-Hayat Dışı Teknik Gelir		
1-Kazanılmış Primler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)	17.340,56	29.460,52
2-Teknik Olmayan Bölümden Aktarılan Yatırım Gelirleri	815,36	74.091,21
3-Diğer Teknik Gelirler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)	-	-
Toplam (A)	18.155,92	103.551,73
B-Hayat Dışı Teknik Gider		
1-Gerçekleşen Hasarlar (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak) (-)	-	-
2-İkramiye ve İndirimler Karşılığında Değişim (+/-)	-	-
3-Diğer Teknik Karşılıklarda Değişim (+/-)	-	-
4-Faaliyet Giderleri (-)	(9.360,38)	(2.031,13)
Toplam (B)	(9.360,38)	(2.031,13)
C-Teknik Bölüm Dengesi - Hayat Dışı (A-B)	8.795,54	101.520,60
D-Hayat Teknik Gelir		
1-Kazanılmış Primler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)	40.061.096,52	68.917.562,40
2-Hayat Branşı Yatırım Gelirleri	53.794,31	5.763.291,55
3-Yatırımlardaki Gerçekleşmemiş Karlar	-	-
4-Diğer Teknik Gelirler (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak)	(2.160.717,96)	533.730,07
Toplam (D)	37.954.172,87	75.214.584,02
E- Hayat Teknik Gider (-)		
1-Gerçekleşen Tazm. (Reasürör Payı Düşülmüş Olarak) (-)	(14.983.380,17)	(23.237.980,61)
2-İkramiye ve İndirimler Karşılığında Değişim (+/-)	-	(532.538,20)
3-Hayat Matematik Karşılığında Değişim (+/-)	(6.649.684,95)	(19.109.327,01)
4-Yatırım Riski Hayat Sig.Poliçe Sah.Ait Poliçeler İçin Ay.Karş.Değ. (+/-)	7.397,77	11.527,08
5-Diğer Teknik Karşılıklarda Değişim (+/-)	-	-
6-Faaliyet Giderleri (-)	(7.210.328,01)	(14.468.011,61)
7-Yatırım Giderleri (-)	(47,43)	(1.229,88)
8-Yatırımlardaki Gerçekleşmemiş Zararlar (-)	-	-
9-Teknik Olmayan Bölüme Aktarılan Yatırım Gelirleri (-)	-	-
Toplam (E)	(28.836.042,79)	(57.337.560,23)
F-Teknik Bölüm Dengesi - Hayat (D-E)	9.118.130,08	17.877.023,79
G- Emeklilik Teknik Gelir		
Fon İşletim Gelirleri	-	-
Fon Yönetim Gider Kesintisi	-	-
Giriş Aidatı Gelirleri	-	-
Ara Verme Halinde Yönetim Gider Kesintisi	-	-
Özel Hizmet Gideri Kesintisi	-	-
Sermaye Tahsis Avansı Değer Artış Gelirleri	-	-
Diğer Teknik Gelirler	-	-
Toplam (G)	-	-
H- Emeklilik Teknik Gider (-)		
Fon İşletim Giderleri (-)	-	-
Sermaye Tahsis Avansları Değer Azalış Giderleri (-)	-	-
Faaliyet Giderleri (-)	-	-
Diğer Teknik Giderler (-)	-	-
Toplam (H)	-	-
I- Teknik Bölüm Dengesi - Emeklilik (G - H)	-	-
II.TEKNİK OLMAYAN BÖLÜM		
C- Teknik Bölüm Dengesi - Hayat Dışı	8.795,54	101.520,60
F- Teknik Bölüm Dengesi - Hayat	9.118.130,08	17.877.023,79
I- Teknik Bölüm Dengesi - Emeklilik	-	-
J- Genel Teknik Bölüm Dengesi (C+F+I)	9.126.925,62	17.978.544,39
K- Yatırım Gelirleri	9.433.057,28	8.018.637,17
L- Yatırım Giderleri (-)	(100.584,65)	(102.757,13)
M- Diğer Faal.ve Olağandışı Faal.Gelir ve Kârlar ile Gider ve Zar.(+/-)	110.668,36	167.171,13
N- Dönem Kârı veya Zararı (+/-)	18.570.066,61	26.061.595,56
D.Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler Karşılıkları (-)	(3.863.099,66)	(5.579.180,71)
Dönem Net Kârı veya Zararı (+/-)	14.706.966,95	20.482.414,85

HALK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 14/10/2010 tarihli 4’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

T.Halk Bankası A.Ş. diğer bankalarla birlikte, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre İMKB’de doğal üye olarak işlem yaparken, SPK’nın 15.08.1996 tarihinde yaptığı toplantıda, sermaye piyasasında güven ve istikrarın sağlanması, daha etkin ve rekabetçi piyasa ortamının kurulması amacıyla piyasada faaliyet gösteren bankalar ve aracı kurumlar arasındaki rekabet eşitliğinin sağlanması gerekçesiyle bankaların İMKB’deki faaliyetlerinin, 02.01.1997 tarihinden itibaren, satın alacakları veya kuracakları bir aracı kuruma yetki belgelerini devretmeleri suretiyle yürütmelerine karar verilmiştir.

T.Halk Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu’nun 07.11.1996 tarih ve 39 nolu toplantısında Sermaye Piyasası Kurulu’nun söz konusu kararı gereğince, anonim şirket statüsünde 500 milyar TL (500 bin YTL) sermaye ile kurulacak aracı kurum sermayesine en fazla % 50 oranında iştirak edilmesi kararlaştırılmıştır.

Kurulacak şirketin unvanı Halk Yatırım A.Ş. olarak tespit edilmiştir. Şirket, sermayesinin % 99 oranındaki hissesi T.Halk Bankası Personeli Yardımlaşma Vakfı’na ait olarak kurulmuş, ana sözleşmesi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylandıktan sonra, 05.09.1997 tarihli Ticaret Sicil Gazetesi’nde yayımlanmıştır. Şirket’in unvanı 27.03.1998 tarihinde yapılan Genel Kurul toplantısında Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.olarak değiştirilmiş ve değişiklik tescil ettirilerek, 27.04.1998 tarih ve 4527 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmiştir.

Yüksek Planlama Kurulu’nun 30.10.1997 tarih ve 97/T-66 sayılı Kararında T.Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü’nün kurulacak bir aracı kurum şirketine % 45 oranında iştirak etmesine karar verilmiştir. YPK’nın bu kararı üzerine, Banka Yönetim Kurulu’nun 13.11.1997 tarih ve 39/42 sayılı kararı ile Halk Yatırım A.Ş. sermayesindeki “A” grubu nama yazılı % 45 oranındaki hissesi, T.Halk Bankası Personeli Yardımlaşma Vakfı’ndan satın alınmıştır.

Şirket’in en büyük ortağı olan T.Halk Bankası Personel Vakfı’nın 20.4.2003’te tasfiye kararı almasını müteakiben, T.Halk Bankası Personel Vakfı Vakıf Tasfiye ve Paylaştırma Kurulu, Banka’ya yazdığı 19.04.2004 tarih ve 1/34 sayılı yazıda, Vakıf’la Banka’nın birlikte ortak olduğu içlerinde Halk Yatırım Men. Değ. A.Ş.’nin de bulunduğu 4 şirketteki hisselerini Banka’ya blok olarak satmayı teklif etmiştir.

Yapılan değer tespit çalışmaları ve Tas.H.T.Halk Bankası Personel Vakfı temsilcileri ile yapılan görüşmeler sonunda hisselerin değerlemesinde defter değerinin esas alınması kabul edilmiş, adı geçen 4 iştirakteki Vakıf hisselerinin değeri 31.08.2005 tarihi itibariyle 30.865 bin YTL olarak belirlenmiştir. Vakıf teklifi kabul etmiş ve 29.11.2005 tarihinde Hisse Senedi Satış ve Devir Sözleşmeleri imzalanmıştır. Bilahare, şirketlerin defter değerlerinin yeniden tespit ettirilmesi ile 4 şirketteki Vakıf hisselerinin değeri 33.947 bin YTL olarak hesaplanmış, hisseler bu tutar üzerinden alınmış ve Vakıf iştirak payları Ocak/2006 ayında Halk Bankası'na devredilmiştir.

Tas.H.T.Halk Bankası Aş. Personel Vakfı'nın şirket'e ait hisselerinin T.Halk Bankası A.ř.'ye devredilmesi ile Halk Yatırım Menkul Değerler A.ř.'deki Bankanın sermaye payı % 99,94'e çıkmıştır.

Halk Yatırım Menkul Değerler A.ř.'nin 2008 yılı faaliyetlerine ilişkin toplu bilgilere aşağıdaki çizelgede yer verilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	17.500	20.150	24.400	4.250	21
Ödenmiş sermaye	"	17.500	20.150	24.400	4.250	21
Öz kaynaklar	"	22.967	27.168	30.908	3.740	14
Yabancı kaynaklar	"	843	2.151	4.442	2.291	107
Yabancı kayn. sırayet eden zarar (-)	"					
Finansman giderleri	"	78	60	256	196	327
Maddi duran varlıklar edinme değeri	"	1.803	1.832	2.130	298	16
Maddi duran varl. birikmiş amort.	"	1.512	1.597	1.749	152	10
Şube sayısı	Adet	3	3	3	-	-
İrtibat bürosu sayısı	"	2	2	2	-	-
Acente sayısı	"	21	21	21	-	-
İşlem hacmi:						
Hisse senedi işlemleri	Milyon YTL	3.034	4.439	4.694	255	6
Tahvil/Bono piyasa. alış-satış işlem.	"	2.423	1.092	1.878	786	72
Repo-Ters repo işlemleri	"	509	15.635	10.161	(5.473)	(35)
Vadeli işlemler	"			1.501	1.501	100
Yatırım fonları sayısı	Adet	7	7	7	-	-
Komisyon gelirleri (net)	Bin YTL	4.674	6.185	6.196	11	-
Personel (Ortalama)	Kişi	70	72	79	7	10
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	3.015	3.610	4.466	856	24
Cari yıla ilişkin:						
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	2.982	3.421	4.104	683	20
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	3.436	3.959	4.329	370	9
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	551	1.140	1.025	(115)	(10)
Tahakkuk eden vergiler	"	756	973	1.088	115	12
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	4.062	9.624	9.501	(123)	(1)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	4.393	10.505	10.475	(30)	-
Faaliyet karlılığı (öz kayn. yönünden)	%	2,7	17	15	(2)	(12)
Mali karlılık (öz kayn. yönünden)	%	14	21	15	(6)	(29)
Ekonomik karlılık	%	13	20	14	(6)	(30)
Faaliyet karı	Bin YTL	2.839	4.493	4.493	-	-
Dönem karı	"	2.997	5.691	4.765	(926)	(16)
Bilanço karı	"	2.445	4.551	3.740	(811)	(18)

II. İDARİ BÜNYE:

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve değişiklikleri ile ilgili mevzuat hükümlerine göre kurulmuş, Ana Sözleşmesi 05.09.1997 tarih ve 4370 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Şirket 18.05.1998 tarihinde Sermaye Piyasası Kurulu'ndan gerekli yetki belgelerini alarak, 18.06.1998 tarihinde İMKB ve Takasbank nezdinde faaliyetine başlamıştır.

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin Genel Müdürlüğü İstanbul'da olup, 2008 yıl sonu itibarıyla faaliyetlerini, Ankara, İstanbul ve İzmir'de bulunan üç şube, Bursa ve Samsun'da bulunan iki irtibat bürosu ve muhtelif yerlerde bulunan 21 acente ile sürdürmüştür. Şirket ana sözleşmesinin 4 üncü maddesi gereğince T.Halk Bankası, Menkul Kıymet Şubeleri ve Banka Şubeleri Şirket'in acentesi olarak faaliyet verebilmektedir.

Şirket sermayesindeki kamu payının %50'yi aşması nedeniyle, bağlı ortaklık niteliği kazanmış, TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu'nun 25.11.1992 tarih ve 40 sayılı Kararı ile 24.06.1983 tarih ve 72 sayılı KHK gereğince, 2006 yılı itibarıyla Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetim kapsamına girmiştir.

2007 yıl sonu itibarıyla Şirket'te 72 olan personel sayısı, 2008 yılı sonunda 76 olarak gerçekleşmiştir. Yıl içinde 17 personel açıktan atanmış, 7 personelin istifa, 5 personelin iş akdinin feshi ve 1 personelin askerlikten dolayı istifası ile toplam 13 personel Şirket'ten ayrılmıştır. Nisan 2009 itibarıyla, 8 personelin açıktan atanması, 3 personelin istifa, 1 personelin emeklilik nedeniyle olmak üzere 4 personelin ayrılması ile Şirket'te çalışan personel sayısı 80'e yükselmiştir.

Şirket'in personel harcamaları 2007 yılına göre % 23,7 oranında 856 bin YTL artarak 4.466 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılı personel harcamalarının % 55,8'ini esas ücretler, % 24,3'ünü sosyal giderler, % 17,7'sini ek ödemeler, % 2,2'sini geçmiş yıllar ilgili ödemeler oluşturmuştur. 2008 yılında kişi başı personele ayda düşen harcama tutarı 4.329 YTL olmuştur.

III. MALİ BÜNYE

Şirket'in % 87,4'ü oranında 30,9 milyon YTL'si öz kaynak, % 12,6'sı oranında 4,4 milyon YTL'si de yabancı kaynak niteliğinde olan 35,3 milyon YTL'lik kaynaklar toplamının, % 82,2'si oranında 29 milyon YTL'si dönen varlıklara, % 17,8'i oranında 6,3 milyon YTL'si de duran varlıklara bağlanmıştır.

Varlıkların hangi oranda yabancı kaynakla karşılandığını gösteren mali kaldıraç rasyosu geçen yıla göre 5,3 puan artışla % 12,6 oranında gerçekleşirken, Şirket'in öz kaynakları ile yabancı kaynaklar arasındaki ilişkiyi gösteren mali yeterlilik oranı 567,1 puan azalışla % 695,8 olarak gerçekleşmiştir.

Şirket'in paraya çevrilebilir ve hazır değerlerinin varlıklar içindeki payı, önceki döneme göre 17,3 puan artarak % 98,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu da Şirket'in aktif genel yapısının, aracı kurum olma özelliği nedeniyle ağırlıklı olarak menkul kıymetler ile kısa vadeli ticari alacaklardan oluşan likit değerlerden meydana geldiğini göstermektedir.

Şirket'in kısa vadeli borçlarını ödeyebilme yeteneğini gösteren likidite oranlarından cari oran % 13,4 olarak, likidite oranı % 716,6 olarak, nakit oranı ise % 372,3 olarak gerçekleşme ile geçen yıla göre azalış göstermesine rağmen, yeterli düzeyde bulunmaktadır.

Şirket 2008 yılında, her 100 YTL'lik ödenmiş sermayesinden 19,5 YTL dönem karı, her 100 YTL öz kaynağından 15,4 YTL dönem kârı ve her 100 YTL öz kaynaktan 14,5 YTL faaliyet kârı elde etmiştir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin faaliyetleri;

- Menkul kıymetlerin halka arzına, alım satımına aracılık,
- Menkul kıymetlerin geri alım taahhüdü ile satımı (repo) veya geri satım taahhüdü ile alımı (ters repo),
- Portföy yönetimi ve yatırım danışmanlığı,
- Kredili menkul kıymet, açığa satış ve menkul kıymetleri ödünç alıp verme, işlemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in 2008 yılındaki başlıca faaliyetlerine aşağıda yer verilmiştir.

1- Hisse senedi alım-satımına aracılık:

2007 yılını 55,538 puandan kapatan İMKB-100 Endeksi, 2008 yılında, ilk etapta 41,000 puan seviyesinden destek alma çabası gözlemlenmiş, Anayasa Mahkemesi'nin iktidar partisinin kapatılmasına yönelik savcılık iddianamesini kabul kararı ile düşüşe geçen endeks, Temmuz ayında 32,645 puana kadar gerilemiştir. Temmuz ayında iktidar partisinin kapatılma davasında kararın kapatılmama yönünde çıkmasıyla birlikte endekste Ağustos ayı ortasına kadar 43,602 seviyesine doğru yukarı yönlü hareket görülmüş, ancak bu, yılın son çeyreğinde yine dış piyasalardaki olumsuz haber akışlarının iç gündemde de yerini almasıyla birlikte uzun süreli olamamıştır. ABD'de konut finansman sektöründe yaşanan krizin, finansal sisteme sıçraması sonucu gelen olumsuz banka haberleriyle ve ABD'nin en büyük yatırım bankalarından biri olan Lehman Brothers'ın iflasını isteyeceğini açıklamasıyla satış baskısı sertleşmiş ve İMKB-100 endeksi Kasım ayında yılın en düşük seviyesi olan 20,912 puana kadar gerilemiştir. 2008 yılı sonu itibarıyla ise endeksin kapanış değeri 26,864 puan seviyesinde gerçekleşmiştir. Yaşanan küresel kriz nedeniyle İMKB Hisse Senetleri piyasası dalgalı seyir izlediği 2008 yılını YTL bazında % 51, ABD Dolar bazında ise % 63'lük değer kaybıyla tamamlamıştır.

İMKB Hisse Senetleri Piyasası'nda, 2007 yılında 319 şirketin hisse senedi işlem görürken, 2008 yılında Euro Trend B Tipi Yatırım Ortaklığı ve Türk Telekom'un halka arzıyla, bu sayı 321'e çıkmıştır. Bu şirketlerin 291'i Ulusal Pazar'da; 18'i İkinci Ulusal Pazar'da; 3'ü Yeni Ekonomi Pazarı'nda işlem görmektedir. Borsa'da işlem gören 9 adet Borsa Yatırım Fonu da bulunmaktadır.

2008 yılı süresince toplam 2 şirketin halka arzı gerçekleşmiştir. Şirket 2004-2008 yılları aralığında 21 adet halka arz aracılık etmiştir. Halka arzların tamamında, Halk Yatırım A.Ş. yükleniminde satılmayan hisse kalmamış, tüm yüklenim miktarları halka arz edilmiştir. 2007 yılında Şirketin katıldığı arzlar; TAV Holding A.Ş., Halkbank A.Ş., İş Yatırım A.Ş., Al Baraka Türk A.Ş., TEKFEN Holding A.Ş. halk arzlarıdır. 2008 yılında sadece Türk Telekom A.Ş.'nin halka arzına aracılık edilmiş, Mayıs/2009 tarihi itibarıyla halka arz işlemi yapılmamıştır.

2008 yılı itibarıyla sermaye piyasası işlemi yapabilen faal olarak çalışan 97 aracı kurumdan 55'inin halka arz yetki belgesi ve 59 tanesinin de yatırım danışmanlığı yetki belgesi mevcuttur.

Şirket 2008 yılında hisse senedi piyasasında, toplam 4.693,8 milyon YTL işlem hacmi gerçekleştirmiştir. İşlem yapan 97 aracı kurum arasında 46. sırada bulunan Şirketin, işlem hacmi olarak pazar payı % 0,57'den % 0,71'e yükselmiştir. İMKB 2008 yılı toplam işlem hacmi önceki döneme göre % 14,2 oranında azalış gösterirken, Şirketin işlem hacminde % 5,7 oranında artış gerçekleşmiştir.

2008 yılında Şirket tarafından müşteriler adına 2.341.670 bin YTL tutarında hisse senedi alınmış, 2.273.600 bin YTL tutarında hisse senedi satılmıştır. Şirket portföyü kapsamında işlem hacminde önceki döneme % 54 oranında bir artış olmuş, fon olarak yapılan işlem hacminde ise 6,7 milyon YTL'den 33,3 milyon YTL'ye artış meydana gelmiştir.

Şirket'in 2006 yılında 17,5 milyon YTL olan sermayesi, 2007 yılında 20,1 milyon YTL'ye, 2008 yılında 24,4 milyon TL'ye yükseltilmiş, 22.04.2009 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında ise sermayenin 3,6 milyon YTL artırılarak 28 milyon YTL'ye çıkarılmasına karar verilmiştir. Şirket 2006 yılında 52. sıradaki yerini 2007 yılında 43. sıraya taşımıştır. 2008 yılında ise hisse senetleri piyasasında, piyasalarda yaşanan olumsuz havanın da etkisi ile 46. sırada yer almıştır.

Şirket'in İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında faaliyet gösteren şirketler arasındaki sıralamasının daha üst düzeylere çıkartılarak payının ve gelirinin artırılması amacıyla, "piyasa yapıcı banka" niteliği olan Halk Bankası AŞ. ile işbirliğinin artırılarak, Banka müşterilerine ulaşılması ve müşteri tabanının genişletilmesi çalışmalarının sürdürülmesi gerekmektedir.

2- Kredili menkul kıymet, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemleri:

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'ndan 19.02.1999 tarihinde "Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri İzin Belgesi" almış, izin belgesinde yer alan işlemlerden Kredili Menkul Kıymet işlemlerini izni takiben uygulamaya sokmuş, açığa satış işlemlerine 27.02.2008 tarihinde başlamıştır.

İlk başlarda 25 adet, yılsonu itibarıyla ise 51 adet müşterisinin 2 milyon YTL işlem hacmi tutarında açığa satış işlemini uygulayan Şirket'in, müşterilerin talepleri doğrultusunda piyasadaki rekabet koşullarını da gözетerek işlemlerini artırması gerekmektedir.

3- Portföy yönetimi:

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'ndan 18.05.1998 tarih ve ARK/PY-159 sayılı "Portföy Yöneticiliği Yetki Belgesi" almıştır. Şirket, bu yetki belgesine istinaden müşterilerle imzalayacağı "Portföy Yönetim Çerçeve Sözleşmesine" dayanarak; müşterinin aracı kuruma tevdi ettiği nakit birikiminin veya aracı kurum tarafından kabul edilecek sermaye piyasası araçlarının, Sermaye Piyasası Kanunu, ilgili mevzuat ve imzalanan sözleşmede öngörülen ilkeler çerçevesinde müşteri adına sermaye piyasası araçlarına yatırılmak suretiyle yönetmektedir.

Şirket'in Portföy Yönetim Bölümü, 2'si yatırım fonu, 1'i kurum portföyü, 2'si müşteri olmak üzere, 5 adet portföy yönetmektedir.

2007 yılında yönetilen 5 adet portföyü iyi getiri oranlarıyla kapatan Portföy Yönetim Birimi, 2008 yılında yönettiği bütün portföylerinde, Dünya'da süren global kriz nedeniyle İMKB endeksinin düşmesiyle zarar etmiştir.

Portföy Yönetim Birimi'nin müşteri ve iş hacminin düşüklüğü göz önüne alınarak, portföy müşterisinin artırılması için, genel olarak pazarlama faaliyetlerine yönelik olarak personelin eğitimi, prim teşvik sistemi gibi hususlarda başlatılmış olan çalışmaların sürdürülmesi gerekmektedir.

4- Sabit getirili menkul kıymet işlemleri:

İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında sabit getirili menkul kıymetlerin kesin alım-satım işlemleri ile repo-ters repo işlemleri yapılmaktadır. Bu piyasada amaç, sabit getirili menkul kıymetlerin aracı kuruluşlar arasında daha verimli dağılımını sağlamak, şeffaf bir ikinci el piyasası oluşturarak menkul kıymet ihracını arttırmak, Repo-Ters Repo Pazarı için ise aracı kuruluşlar arasındaki fon akışını düzenleyerek repo işlemlerinin şeffaf bir ortamda gerçekleşmesini sağlamaktır.

2008 yılsonu itibarıyla İMKB Tahvil ve Bono Piyasası'nda işlem yapmaya yetkili 104'ü aracı kurum, 41'i banka olmak üzere toplam 145 kuruluş bulunmaktadır.

İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında aracı kurumlar ve bankaların toplam işlem hacmi 2008 yılında önceki döneme göre % 11 oranında artarak 6.016 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu kuruluşların kesin alım-satım işlem hacmi önceki yıla göre % 17,2 oranında azalarak 598 milyar YTL'ye, repo-ters repo işlem hacmi ise % 15,4 oranında artarak 5.418 milyar YTL'ye yükselmiştir (Merkez Bankası işlemleri hariç).

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. bu piyasada hem kesin alım-satım hem de repo-ters repo işlemleri yapmaktadır. Şirket, bu piyasada müşterilerin fonlarının yanı sıra kendi öz kaynağı ile yatırım fonlarının portföyünü de değerlendirmektedir.

Şirket 2008 yılında kesin alım satım pazarında işlem yapan 73 aracı kurum arasında 16. sırada, Repo-ters repo pazarında işlem yapan 58 aracı kurum arasında 15. sırada bulunmaktadır.

Tahvil ve Bono Piyasasında “Piyasa Yapıcı Banka” statüsü ile faaliyet gösteren Halk Bankası’nın kendi müşterilerine Tahvil ve Bono Piyasası hizmeti verebiliyor olması nedeniyle, aynı hizmetin Banka müşterilerine Şirket tarafından sağlanması konusunda olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Şirket’in İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında faaliyet gösteren şirketler arasındaki sıralamasının daha üst düzeylere çıkartılarak payının ve gelirinin artırılması amacıyla, “piyasa yapıcı banka” niteliği olan Halk Bankası AŞ. ile işbirliğinin artırılarak, Banka müşterilerine ulaşılması ve müşteri tabanının genişletilmesi çalışmalarının sürdürülmesi gerekmektedir.

5- Yatırım fonları:

Yatırım fonları, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 37 inci maddesine göre halktan katılma belgeleri karşılığında toplanan paraları, belge sahiplerinin hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esasına göre sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek amacıyla kurulan mal varlığını ifade etmektedir.

2007 yıl sonunda sektörde 126 A Tipi Fon, 164 B Tipi Fon bulunurken, 2008 yılsonunda A Tipi Fon 121’e düşerken, B Tipi Fon sayısı da 193’e yükselmiştir.

2007 yıl sonu itibarıyla 26 milyar YTL civarında olan toplam fon değeri, 2008 yıl sonu itibarıyla % 8 oranında azalarak 24 milyar YTL’ye gerilemiştir. Dolar bazında ise % 30 oranında azalarak 15,8 milyar ABD Dolar seviyesine düşmüştür. Düşüş A tipi fonlarda % 34,4, B tipi fonlarda % 6,85 seviyesinde olmuştur. 2008 yıl sonu itibarıyla 15,8 milyar ABD Dolar seviyesinde olan yatırım fonlarının portföy değerinin % 2,5 oranında 394 milyon ABD Dolar tutarı A tipi, % 97,5 oranında 15,4 Milyar ABD Dolar tutarı da B tipi fonlara aittir.

2008 yıl sonu itibarıyla mevcut A tipi fonlar arasında toplam portföyün % 19’unu Değişken Fon, % 23’ünü Endeks Fon, % 30’unu Karma Fon oluşturmaktadır. Geri kalan % 28’lik dilim A tipi hisse, iştirak, özel, sektör ve yabancı fonların toplamıdır. Sayı itibarıyla ise 121 adet A Tipi Fonun 49 adedi Değişken, 15 adedi Endeks, 22 adedi Karma, 25 adedi Hisse, 3 adedi iştirak, 5 adedi özel, 1 adedi sektör ve 1 adedi Yabancı fonudur.

193 adet B Tipi Fon Portföyünün % 86,9’u Likit (vadesine 90 günden az kalmış sermaye piyasası araçlarından oluşan fonlar), % 5,7’si Tahvil ve Bono, % 4,6’sı Değişken Fon olup sayı itibarıyla ise 60 adedi Değişken, 51 adedi Likit, 47 adedi de Tahvil ve Bono Fonlarıdır. Kalan 35 adet B tipi fonun ise 3 adedi Altın, 3 Adedi Borsa Yatırım fonu, 2 adedi Özel, 5 adedi Yabancı, 2 adedi Karma ve 20 adedi Koruma Amaçlı fondur. Bu fonlar toplam B tipi fon portföyünün %2,8’ini oluşturmaktadır.

Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticiler Derneği’nin (TKYYD) yayınladığı endekslere göre, A Tipi Fon Endeksi 2008 yılına 529,9 puan seviyesinden başlamış ve yılı % 31 oranında azalışla 365,6 puandan kapatmıştır. 2009 yılının ilk üç ayında genel olarak A ve B Tipi Fon endekslerinin getirileri sırasıyla (1,5) ve 2,5 olmuştur.

Şirketin yönettiği 6 adet Halkbank ve 1 adet kendi Yatırım Fonunun getirileri ile aynı sınıftaki fonlar içindeki sıralamaları yüksek olmasına rağmen dolaşımdaki payları çok düşük seviyelerde kalmıştır.

Şirket'in yönettiği yatırım fonlarının dolaşımdaki fon paylarının genel olarak düşük olduğu dikkate alınarak; otomatik fon alımı uygulaması kapsamında başlatılan çalışmaların tamamlanması, dolaşımdaki fon paylarının artırılması için pazarlama faaliyetlerine ağırlık verilmesi gerekmektedir.

6- Kurumsal finansman faaliyetleri:

Şirket, kuruluş aşamasında "Yatırım Danışmanlığı Yetki Belgesi" almış olmasına rağmen, hiçbir şirkete yatırım danışmanlığı yapmamıştır.

2008 yılı itibariyle sermaye piyasası işlemi yapabilen faal olarak çalışan 97 aracı kurumdan 55'inin halka arz yetki belgesi ve 59 tanesinin de yatırım danışmanlığı yetki belgesi mevcuttur.

Şirket 2004-2008 döneminde 21 adet halka arz aracılık etmiştir. Halka arzların tamamında, Halk Yatırım A.Ş. yükleniminde satılmayan hisse kalmamış, tüm yüklenim miktarları halka arz edilmiştir. 2007 yılında Şirketin katıldığı arzlar; TAV Holding A.Ş., Halkbank A.Ş., İş Yatırım A.Ş., Al Baraka Türk A.Ş., TEKFEN Holding A.Ş. halk arzlarıdır. 2008 yılında sadece Türk Telekom AŞ.'nin halka arzına aracılık edilmiş, Mayıs/2009 tarihi itibariyle halka arz işlemi yapılmamıştır.

Şirket'in ana sermayedarı olan Halkbank AŞ.'nin 2-4 Mayıs 2007 tarihindeki halka arzında ve Mayıs/2008 tarihinde Türk Telekom AŞ.'nin halka arzında yüklenim miktarında "en iyi gayret aracılığı" uygulaması yapılmıştır. En iyi gayret aracılığı; halka arz edilecek sermaye piyasası araçlarının izahnamede gösterilen satış süreci içinde satılmasını, satılamayan kısmın ise ihraççıya iadesini ifade etmektedir.

Şirket'in Araştırma ve Kurumsal Finansman Müdürlüğü'nün, yatırım danışmanlığı yapmadığı, sadece halka arzlarda konsorsiyum üyesi olarak görev yaptığı, ayrıca İMKB bünyesinde kotasyon şartlarının kolaylaştırılacağı bir KOBİ Borsası hazırlık çalışmalarının yapıldığı da dikkate alınarak, T.Halk Bankası A.Ş.'nin kredi ilişkisi içinde bulunduğu KOBİ'lere, yatırım danışmanlığı, halka arz liderliği, blok satış, birleşme, devralma ve yabancı ortak bulma konularında yeterli hizmet verebilmesi amacıyla personel ve bilgi işlem alt yapısının güçlendirilerek gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

7-Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası (VOB) işlemleri:

Vadeli İşlem Borsasında, aracı kurum ile müşteriler arasında imzalanan "Vadeli İşlem Sözleşmesi"ne istinaden belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni veya döviz alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeler işlem görmektedir. VOB'da işlem gören sözleşmeler; YTL/Dolar ve YTL/Euro paritesine, İMKB-30 ve İMKB-100 Endeksine, 91 ve 365 günlük Hazine Bonolarına, gösterge Devlet İç Borçlanma Senetlerine, pamuk ve buğday fiyatları ile altın fiyatlarına dayalı vadeli işlem sözleşmeleridir.

Şirket 04.03.2008 tarihinde "Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesi, 20.03.2008 tarihinde VOB'a üyelik belgesi ve 31.03.2008 tarihinde Takasbank A.Ş.'ye "Doğrudan Takas Üyeliği" belgesi almıştır.

VOB faaliyete geçtiği 2005 yılında 3.030 milyon YTL, 2006 yılında 17.876 milyon YTL, 2007 yılında 118.035 milyon YTL, 2008 yılında 207.963 milyon YTL işlem hacmine ulaşmıştır.

Şirket, işlemlere başladığı Nisan/2008'den yılsonuna kadar, toplam 1.501 milyon YTL işlem hacmi ile 234,5 bin YTL net komisyon geliri elde etmiştir. 2008 yılında işlem yapan 81 aracı kurum arasında toplam işlem hacminde 38. sırada yer almış ve işlem yapılan 9 ay itibariyle %0,52 oranında pazar payına sahip olmuştur.

Şirket'in 2008/Nisan ayı itibariyle faaliyet gösterdiği Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası'nda işlem hacminin ve komisyon gelirlerinin artırılması amacıyla; müşterilerin elektronik ortamda emir iletebilmeleri kapsamında çalışmaları devam eden Şirket internet sayfası ile VOB işlemlerinin Banka entegrasyonunu sağlamak üzere bu tip işlemlerin Halk Bankası internet şubesi içerisinde gerçekleştirilebilmesine yönelik Banka'nın internet sayfası uyum çalışmalarının bir an önce tamamlanması, Halk Bankası ile vadeli işlem yaptığı bilinen müşteri potansiyelinden daha fazla yararlanılması gerekmektedir.

V. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirket'in sermaye piyasalarının önde gelen aracı kurumlarından olabilmesi ve sektörden aldığı payın artırılabilmesi amacıyla;

- Şirket'in yönettiği yatırım fonlarının dolaşımdaki fon paylarının genel olarak düşük olduğu dikkate alınarak; otomatik fon alımı uygulaması kapsamında başlatılan çalışmaların tamamlanması, dolaşımdaki fon paylarının artırılması için pazarlama faaliyetlerine ağırlık verilmesi,

- Portföy Yönetim Birimi'nin müşteri ve iş hacminin düşüklüğü göz önüne alınarak, portföy müşterisinin artırılması için, genel olarak pazarlama faaliyetlerine yönelik olarak personelin eğitimi, prim teşvik sistemi gibi hususlarda başlatılmış olan çalışmaların sürdürülmesi,

- Şirket'in Araştırma ve Kurumsal Finansman Müdürlüğü'nün, yatırım danışmanlığı yapmadığı, sadece halka arzlarda konsorsiyum üyesi olarak görev yaptığı, ayrıca İMKB bünyesinde kotasyon şartlarının kolaylaştırılacağı bir KOBİ Borsası hazırlık çalışmalarının yapıldığı da dikkate alınarak, Halkbank'ın kredi ilişkisi içinde bulunduğu KOBİ'lere, yatırım danışmanlığı, halka arz liderliği, blok satış, birleşme, devralma ve yabancı ortak bulma konularında yeterli hizmet verebilmek amacıyla Şirket'in personel ve bilgi işlem alt yapısının güçlendirilerek gerekli çalışmaların yapılması,

- Şirket'in 2008/Nisan ayı itibariyle faaliyet gösterdiği Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası'nda işlem hacminin ve komisyon gelirlerinin artırılması amacıyla; müşterilerin elektronik ortamda emir iletebilmeleri kapsamında çalışmaları devam eden Şirket internet sayfası düzenlenmesi ile VOB işlemlerinin Banka entegrasyonunu sağlamak üzere bu tip işlemlerin Halk Bankası internet şubesi internet şubesi içerisinde gerçekleştirilebilmesine yönelik Banka'nın internet sayfası uyum çalışmalarının bir an önce tamamlanması, Halk Bankası ile vadeli işlem yaptığı bilinen müşteri potansiyelinden daha fazla yararlanılması,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ :

Halk Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketi'nin 22.4.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 4.764.907,21 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		3.359.631,21		543.863,15
B-Menkul kıymetler		12.367.725,84		14.544.489,38
1-Menkul kıymetler değer düş. karş.(-)	26.916,18		7.700,03	
C-Ticari alacaklar		417.770,81		2.919.880,98
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar		7.491.131,64		11.323.433,39
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar				
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım mal.				
G-Gelecek aylara ait gider ve gelir tahak.		172.993,81		414.036,51
H-Diğer dönen varlıklar		1.191,73		
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		23.810.445,04		29.745.703,41
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
C-Mali duran varlıklar		5.070.715,04		5.768.102,12
1-Bağlı menkul kıymetler	5.068.490,04		5.765.877,12	
3-İştirakler	2.225,00		2.225,00	
D-Maddi duran varlıklar		234.528,58		380.660,71
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	1.832.196,05		2.129.608,24	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	1.597.667,47		1.748.947,53	
E-Maddi olmayan duran varlıklar		203.142,09		158.537,31
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	1.773.282,09		1.809.856,99	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	1.570.140,00		1.651.319,68	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
G-Gel.yıllara ait gider ve gelir tahak.				598,91
H-Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		5.508.385,71		6.307.899,05
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		29.318.830,75		36.053.602,46

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
1-Ert. finansal kir. borçlanma maliyet.(-)				
B-Ticari borçlar		731.656,51		3.549.428,31
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				279.200,08
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		1.086.304,13		478.294,98
G-Borç ve gider karşılıkları		135.074,31		370.285,88
1-D.karşı vergi ve diğer yasal yüküml.karş.	1.140.073,54		1.025.095,84	
2-D.karşının peşin öd. vergi ve diğ.yük.(-)	1.004.999,23		654.809,96	
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
H-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tah.		19.124,79		79.732,59
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VAD. YAB. KAYN.TOPLAMI		1.972.159,74		4.756.941,84
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin. Kir. Borç. maliyet.(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		178.952,51		389.130,75
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	178.952,51		389.130,75	
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tah.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		178.952,51		389.130,75
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		20.150.000,00		24.400.000,00
1-Sermaye	20.150.000,00		24.400.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
C-Kar yedekleri		2.466.492,66		2.767.718,50
1-Yasal yedekler	2.378.462,12		2.606.023,41	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	88.030,54		161.695,09	
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem net karı (zararı)		4.551.226		3.739.811,37
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		27.167.718,50		30.907.529,87
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		29.318.830,75		36.053.602,46

Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar	7.957.409.476,59		2.917.360.039,97	
B-Satış indirimleri (-)	427.464,70		183.532,10	
C-Net satışlar	7.956.982.011,89		2.917.176.507,87	
D-Satışların maliyeti (-)	7.945.943.381,79		2.904.586.455,09	
Brüt satış karı veya zararı		11.038.630,10		12.590.052,78
E-Faaliyet giderleri (-)	6.545.772,74		8.096.752,22	
Faaliyet karı veya zararı		4.492.857,36		4.493.300,56
F-D.faal.den ol. gelir ve kar.	1.260.422,04		359.103,55	
G-D. Faal.den olağ.gid. ve zar. (-)	39,28		7.920,36	
H-Finansman giderleri (-)	59.645,77		255.886,77	
Olağan kâr veya zarar		5.693.594,35		4.588.596,98
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	1.452,06		179.085,04	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	3.747,03		2.774,81	
Dönem kârı veya zararı		5.691.299,38		4.764.907,21
K-D.kârı vergi ve diğer yasal yük. karş. (-)	1.140.073,54		1.025.095,85	
Dönem net kârı veya zararı		4.551.225,84		3.739.811,36

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 17/06/2010 tarihli 26’ncı birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

İhracatın finansmanına kredi desteği veren, ihracat kredi sigortası veya garantisi sağlayan eximbanklar, genel olarak devletler tarafından kurulmuşlardır. İhracat bedellerinin ticari ve politik nedenlerden tahsil edilememesi riskine karşı ihracat kredi sigortası veya garantisi sağlamak üzere ilk ortaya çıkan kurumların başlıcaları Almanya’da HERMES, İngiltere’de ECGD, Belçika’da OND, Hollanda’da NCM’dir.

Türkiye’de ihracatın kamu kesimi tarafından desteklenmesi girişimleri, 1930’lu yıllarda başlamış, 1958 yılında yürürlüğe giren 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile ihracatın sigorta edilmesi imkânı sağlanabilmiştir.

KİT’lerin yatırımları için ihtiyaç duydukları kredileri sağlamak üzere 12.03.1964 tarih ve 441 sayılı Kanunla kurulan Devlet Yatırım Bankası’nın Türkiye İhracat Kredi Bankası (Türk Eximbank) Adıyla Yeniden Düzenlenmesine Dair Esaslara İlişkin 17.06.1987 tarih ve 87/11914 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 21.08.1987 tarih ve 19551 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Karar ile Bankanın amacı, “ihracatın geliştirilmesi, ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması, ihracatçıların uluslararası ticarete paylarının artırılması, girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması, ihracatçıları ve yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitler ve yatırımcılara uluslararası piyasalarda rekabet gücü ve güvence sağlanması, yurt dışında yapılacak yatırımlar ile ihracat maksadına yönelik yatırım malları üretim ve satışının desteklenerek teşvik edilmesidir,” şeklinde tanımlanmış, belirlenen amacın gerçekleştirilmesi için yapabileceği işler sıralanmıştır.

1934 yılında ihracat kredisi ve sigortası konusunda Fransa, İtalya, İspanya ve İngiltere’de faaliyet gösteren 4 Eximbank, Berne Union (The International Union Of Credit And Investment Insurers) adıyla bir birlik oluşturmuşlardır. Birliğin amacı özet olarak; İhracat kredi sigortası esaslarının uluslararası alanda kabulü ve uluslararası ticaretin gelişmesi için kredi şartlarının belirli kıstaslar çerçevesinde düzenlenmesi, uygun bir yatırım ortamı yaratmak amacıyla uluslararası işbirliğinin sağlanması, yurt dışı yatırım sigortası esaslarının oluşturulması ve geliştirilmesi, olarak belirlenmiştir.

Türk Eximbank, Berne Union’a 1994 yılında üye olmuştur. Birlik üyeleri politik ve ticari riskin değerlendirilmesine ilişkin her türlü bilgileri paylaşmakta, faaliyetlerini buna göre düzenlemektedirler. Berne Union’ının 41 ülkede bulunan 51 adet eximbank üyesi bulunmaktadır.

İlgili ülkedeki ticari bankacılık sektörünün gelişmişlik düzeyine ve ihracat hacminin büyüklüğüne göre, ihracat destek kuruluşlarının ilgili ülke ihracatlarına katkıları farklılık göstermektedir. Türk Eximbank’ın üyesi olduğu Berne Union kapsamındaki kuruluşların ihracat hacmi üzerinden destek oranları % 1 ile % 7 oranında değişmektedir. T. Eximbank’ın nakdi ve gayri nakdi kredi desteği Türkiye ihracatının % 7’si düzeyindedir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.’nin kuruluş esaslarına ilişkin mevzuat ve Ana Sözleşmesi gereğince Banka faaliyetlerinin çerçevesi, kalkınma planı ve yıllık programlar ile “Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu” kararları çerçevesince belirlenmektedir.

Bankanın kuruluşuna ilişkin 21.08.1987 tarih ve 19551 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 17.06.1987 tarih ve 87/11914 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 05.07.1997 tarih ve 97/9567 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla değişik, “Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu’nun Teşkili” başlıklı 24 üncü maddesinde, Başbakan veya Başbakan’ın görevlendireceği Devlet Bakanı’nın Başkanlığında, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı ve T.C. Merkez Bankası Başkanından oluştuğu ve Banka Yönetim Kurulu Başkanı, Başkan Vekili ve Genel Müdürünün de Kurul’un tabii üyesi olduğu, belirtilmiştir.

Aynı Bakanlar Kurulu Kararının “Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulunun Görevleri” başlıklı 25 inci maddesinde ise, Kurul’un, Bankanın açacağı kredilerin, vereceği garantilerin ve yapacağı sigorta işlemlerinin üst sınırlarını genel olarak veya ülke, sektör ve mal grupları itibarıyla tespit etmeye yetkili olduğu, Banka Yönetim Kurulunun söz konusu Kurul tarafından tespit edilen bu limitlere uymak zorunda olduğu, belirtilmiştir.

Banka’nın Türkiye’deki diğer kalkınma ve yatırım bankaları içindeki 2007 ve 2008 yılındaki payı, aktif ve özkaynaklar toplamında, nakdi kredilerde, alınan kredilerde, fonlarda, net dönem karında, alınan ve verilen faizlerde azalmıştır. Buna karşılık, kambiyo kar- zarar farkında oluşan net zarar ile sermaye piyasası işlem kar- zarar farkında oluşan net zarardaki payı artmıştır.

Diğer kalkınma ve yatırım bankaları yatırım ve işletme kredisi verirken, Banka’nın faaliyet alanının ihracatın desteğine yönelik olması ve nakdi kredilerin % 71’inin aracı bankalar vasıtasıyla kullandırması, bilanço dışı yükümlülükler hesabında izlenen garanti sigorta tutarının ise garanti ve sigorta altına alınan ihracat bedelini ifade ettiği ve bu tutarların hesapların işleyişi gereği rasyolara dâhil edilememesi, Bankanın kurumlar vergisinden muaf olması, Bankanın diğer kalkınma ve yatırım bankalarıyla kıyaslanmasında yapılan değerlendirmelerde göz ardı edilmemesi gereken önemli bir husustur.

Türk Eximbank’ın son beş yılına ilişkin başlıca bilgiler aşağıdaki çizelgededir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004 (*)	2005 (*) (**)	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	750,000	750,000	1,000,000	1,000,000	1,500,000	500.000	50
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	657,864	657,864	928,610	1,000,000	1,326,336	326.336	32,6
Özkaynaklar	Bin YTL	1,716,428	1,951,478	2,304,195	2,578,909	2,938,967	360.058	14
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	Bin YTL	26,089	26,033	25,865	26	26,206	26.180	0,2
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	15,806	16,560	16,757	17	18,054	18.037	3,4
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	3,895	5,060	6,441	7	-	-	-
İştirakler temettü geliri	Bin YTL	3,473,509	2,982,207	3,408,346	3,232,537	4,004,961	772.424	23,9
Nakdi krediler	Bin YTL	37,643	39,617	49,993	45,500	56,653	11.153	24,5
Takipteki alacaklar (brüt)	Bin YTL	13,413	9,422	14,510	2,677	1,625	(1,052)	(39,3)
Gayri nakdi krediler (Kredi sig.hariç)	Bin YTL	245,344	283,975	329,717	265,192	358,146	92.954	35,1
Kredi sigortası (gayri nakdi kalıntı)	Bin YTL	302,964	350,164	267,740	235,551	305,973	70.422	29,9
Mali plasmanlar	Kişi	352	358	382	380	383	3	0,8
Personel sayısı (ortalama)	Bin YTL	17,229	18,959	20,594	27,981	29,867	1.886	7,1
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	16,864	18,719	20,305	27,770	29,615	1.845	6,6
Cari yıla ilişkin :	Bin YTL	4,073	4,227	4,555	6,241	6,395	154	2,5
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	1,716	1,309	1,124	1,400	1,452	52	3,7
Personel başına aylık ortalama gid.	Bin YTL	165,678	308,560	332,527	397,993	423,577	25.584	6,4
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	167,394	309,986	333,599	399,193	425,029	25.836	6,5
GSYH'ye katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	167,394	309,986	333,599	399,193	425,029	25.836	6,5
GSYH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	167,394	309,986	333,599	399,193	425,029	25.836	6,5
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatıyla)	Bin YTL	167,394	309,986	333,599	399,193	425,029	25.836	6,5
Mali karlılık (özkaynak yönünden)	%	10,9	18,5	13,1	15,0	12,6	(2,4)	(16,2)
Ekonomik karlılık	%	7,2	13,9	8,8	11,8	9,6	(2,2)	(17,2)
Net dönem karı	Bin YTL	20,967	361,839	302,931	387,294	371,031	(16.263)	(4,2)
Bilanço karı	Bin YTL	209,673	361,839	302,931	387,294	371,031	(16.263)	(4,2)

(*) 2004 ve 2005 yılına ait tutarlar YTL'ye çevrilmiştir.

(**) 2005 yılına ait tutarlar enflasyona göre düzeltilmiştir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. 31.03.1987 tarih ve 19417 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 25.03.1987 tarih ve 3332 sayılı Kanunla, Devlet Yatırım Bankasının Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'ye dönüştürülmesi ile kurulmuş, mevduat kabul etme yetkisi olmayan bir kamu bankasıdır.

Ana sözleşmede ve Kanunda, Bankanın amacı, ihracatın geliştirilmesi, ihraç edilen mal ve hizmetlerin çeşitlendirilmesi, ihraç mallarına yeni pazarlar kazandırılması, ihracatçıların uluslararası ticarete paylarının artırılması girişimlerinde gerekli desteğin sağlanması, ihracatçıları ve yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitler ve yatırımcılara uluslararası piyasalarda rekabet gücü ve güvence sağlanması, yurt dışında yapılacak yatırımlar ile ihracat veya döviz kazandırma maksadına yönelik yatırım malları üretim ve satışının desteklenerek teşvik edilmesi olarak belirlenmiştir.

Banka Ana Sözleşmesinin 4 üncü maddesi gereğince, Banka'nın merkezi Ankara'dadır. Banka faaliyetlerinin gerektirdiği hallerde Yönetim Kurulu kararı ile şube, temsilcilik ve irtibat bürosu açılabilmesi mümkündür. Bu kapsamda alınan kararlar doğrultusunda Banka'nın İstanbul ve İzmir'de şubeleri, Denizli, Kayseri, Gaziantep, Bursa, Adana ve Trabzon'da irtibat büroları bulunmaktadır.

2008 yılında, Bankada ortalama çalışan sayısı 383 kişi olup personele ödenen aylık ortalama tutar 6.395 YTL'dir.

Çalışanların tamamı 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na tabidir.

Hükümet tarafından uygulamaya konulan 01.03.2003 tarihli Acil Eylem Planı'nın Ekonomik Dönüşüm Programına ilişkin EDP-52 no'lu bölümünde; "Eximbank'ın yeniden yapılandırılması" bir hedef olarak öngörüldükten sonra, Banka'nın ihracatın itici gücü haline gelebilmesi için kaynak yapısının güçlendirileceği, bürokratik işlemlerin azaltılarak basitleştirileceği ve özellikle teminat sorununu kolaylaştırıcı önlemlerin alınacağı belirtilmiştir.

Banka'nın yeniden yapılandırılması amacıyla 2003-2006 yılları arasında "Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'nin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı" taslakları hazırlanmış, ancak söz konusu mevzuat çalışmalarından sonuç alınamamıştır.

Bankanın mevzuatına yönelik yürütülen çalışmalardan daha hızlı sonuç alınması maksadıyla, uzun zaman gerektiren yeni bir kanun hazırlanması yerine, Eximbank'ın kuruluşunu düzenleyen 3332 sayılı Kanun'un 2 nci maddesine istinaden çıkarılan 17.06.1987 tarih ve 87/11914 sayılı Bakanlar Kurulu kararı eki esaslarda değişiklik yapılması yöntemi benimsenmiştir. Banka tarafından hazırlanan "Devlet Yatırım Bankası'nın Türkiye İhracat Kredi Bankası Adıyla Yeniden Düzenlenmesine Dair Esaslarda Değişiklik Yapılması Hakkında Esaslar" tasarısı hazırlanarak Başbakanlığa gönderilmiş, ancak henüz bir sonuç alınamamıştır.

Finans sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlara ait toplam değerler üzerinden hesaplanan rasyolara göre kıyaslandığında, Banka'nın sermaye yeterliliği, bilanço yapısı, aktif kalitesi ve likidite durumu daha olumlu çıkmaktadır.

Ancak, diğerkalkınma ve yatırım bankaları yatırım ve işletme kredisi verirken, Türk Eximbank'ın faaliyet alanının ihracatın desteğine yönelik olması ve nakdi kredilerin % 71'inin aracı bankalar vasıtasıyla kredi kullandırması, bilanço dışı yükümlölükler hesabında izlenen garanti sigorta tutarının ise garanti ve sigorta altına alınan ihracat bedelini ifade ettiğı ve bu tutarların hesapların işleyişı gereğı rasyolara dâhil edilememesi, Bankanın kurumlar vergisinden muaf olması, Bankanın diğerkalkınma ve yatırım bankalarıyla kıyaslanmasında yapılan değerdendirmelerde göz ardı edilmemesi gereken önemli bir husustur.

Yıl sonu itibariyle Bankanın standart nitelikli nakdi kredileri 4 milyar YTL, mali plasmanları 306 milyon YTL, gayri nakdi kredileri 360 milyon YTL, takipteki kredileri 57 milyon YTLdir.

Banka, 2008 yılı faaliyet döneminde 371 milyon YTL kâr etmiştir. Bankanın, 3332 sayılı Kanuna, 3659 sayılı Kanunla eklenen 4/b maddesi gereğı, Kurumlar Vergisinden muaf olması nedeniyle dönem kârı ve dönem net kârı aynıdır.

Banka sermayesinin tamamı Hazineye ait olup nominal sermaye 2008 yılında 1,5 milyar YTL'ye (TL), 2009 yılında 2 milyar TL'ye çıkarılmıştır. Kasım- 2009 tarihi itibariyle sermayenin tamamı ödenmiştir.

Banka 2008 yılında, 368.581 USD ve 926.555 Euro TCMB'den, 32 milyon Euro TC. Ziraat Bankası'ndan, 18 milyon USD Karadeniz Kalkınma Bankası'ndan, 250 milyon Euro Bayerische Landesbank'tan, 375 bin USD ve 237.250 Euro Dünya Bankası'ndan, 3 milyon YTL Finansbank ve Sociate Generale Bank'tan kaynak temin etmiştir.

Bankanın kredi, garanti ve sigorta faaliyetleri nedeniyle yüklendiğı politik risklerden doğan zararlarının, 3332 sayılı Kanuna 3659 sayılı Kanunla eklenen 4/c maddesi ve 4749 sayılı "Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" uyarınca Hazine Müsteşarlığı tarafından karşılanacağı, hüküm altına alınmıştır.

2008 yılında, kullandırılan kısa vadeli kredi hacmi 4.254 milyon USD, orta ve uzun vadeli özellikli krediler ile ülke kredileri dahil kredi hacmi 4.279 milyon USD, ticari bankalar aracılığıyla kullandırılan krediler hacmi ise 3.046 milyon USD dir.

Bu kapsamda, Banka 2008 yılındaki toplam kredilerin % 71,2'sini, toplam kısa vadeli kredilerin ise % 71,6'sını ticari bankalar aracılığıyla kullandırmıştır. Söz konusu oranlar, 2007 yılında ise sırasıyla % 69,2 ve % 69,8 olmuştur.

Dolayısıyla Bankanın ihracata yaptığı nakdi destek, önceki yıllar olduğu gibi 2008 yılında da büyük ölçüde aracı bankalar kanalıyla sağlanmıştır.

İhracat kredileri kapsamında, sevk öncesi ihracat kredilerinin, aracı bankalar kanalıyla kullandırılması suretiyle, firmalardan olan kredi geri dönüş riski, aracı bankalar üzerinde kalmaktadır.

Verilen ihracat kredileri yanı sıra, uygulanmakta olan ihracat kredi sigortası da Banka'nın ana faaliyet konusunu oluşturmaktadır. Sigortalanan ihracat bedelleri üzerinden alıcının yerleşik bulunduğu ülkenin risk durumu, sevkiyatın ödeme şekli ve vadesi ile alıcının özellikleri değerdendirilerek tespit edilen oranlarda prim alınmaktadır. Üstlenilen riskler, ayrıca reasürans şirketlere devredilmektedir.

İhracatlarını sigorta ettiren firmalar, sigorta poliçelerini teminat olarak kullanmak suretiyle, Banka'nın ticari bankalar ile yaptığı protokoller kapsamında söz konusu bankalardan da ihracat işlemleri için kredi kullanabilmektedirler.

Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu tarafından kabul edilen 2008 yılı İş Programında, firmalara, 5 milyar USD tutarında nakdi finansman desteği ve 5,6 milyar USD tutarında sigorta ve garanti desteği olmak üzere toplam 10,6 milyar USD tutarında finansal destek sağlanacağı hedeflenmiş, ancak 4,3 milyar USD nakdi kredi, 5,1 milyar USD sigorta ve garanti olmak üzere toplam 9,4 milyar USD tutarında finansal destek sağlanabilmiştir.

Dolayısıyla, sigorta ve garanti desteği % 9 oranında, nakdi finansman desteği % 14 oranında daha az gerçekleşmiştir.

Bu kapsamda, T.Eximbank'ın kaynaklarına ihtiyacı olduğu halde bu destekten faydalanan ihracatçıların sıkıntılarının ve Bankaca giderilmesi mümkün diğer sebeplerin ortadan kaldırılmasına yönelik tedbirler alınmalı ve Banka, ihracatçı firmalara finansal desteğini artırmalıdır.

II- İDARİ BÜNYE

Banka'nın kuruluş tarihinde 25.04.1985 tarih ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu yürürlükte olup, 3332 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde Türkiye İhracat Kredi Bankası hakkında, 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nun Kalkınma ve Yatırım Bankaları ile ilgili olanlar dışındaki hükümlerinin uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Banka, 3332 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi gereğince, Bankalar Kanunu'nun kalkınma ve yatırım bankaları hakkındaki hükümlerine tabi olup, 5411 sayılı Kanun'un 65 inci maddesine göre BDDK'nın denetim ve gözetimine tabi kılınmıştır.

Sermayesinin tamamı Hazine'ye ait olarak kurulan Banka'nın, gerek kuruluş kanununda, gerekse Devlet Yatırım Bankası'nın Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. Adıyla Yeniden Düzenlenmesine Dair Esasları belirleyen Bakanlar Kurulu Kararı'nda denetimine ilişkin bir hüküm bulunmamakla beraber, 3346 sayılı Kamu İktisadî Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesine dayanılarak TBMM Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu'nun 7.11.2006 tarih ve 77 sayılı kararı doğrultusunda Banka, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetimine tabidir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. iç mevzuatı, Banka Yönetim Kurulu kararları ile yürürlüğe konulan yönetmelik ve uygulama esaslarından oluşmaktadır. 2008 yıl sonu itibariyle, on adet yönetmelik ile yirmi adet uygulama esası yürürlükte bulunmaktadır. Faaliyet dönemi içinde Personel Yönetmeliğinde değişiklik yapılmış, ayrıca Teftiş Kurulu Yönetmeliği yeniden düzenlenmiştir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'nin kuruluş esaslarına ilişkin mevzuat ve Ana Sözleşmesi gereğince Banka faaliyetlerinin çerçevesi, kalkınma planı ve yıllık programlar ile "Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu" kararları çerçevesince belirlenmektedir.

Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu, Başbakan veya görevlendireceği Devlet Bakanı'nın başkanlığında, DPT Müsteşarı, Hazine Müsteşarı, Dış Ticaret Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı, T.C. Merkez Bankası Başkanı ile Türk Eximbank Yönetim Kurulu Başkanı, Başkan Vekili ve Genel Müdürü'nden oluşmaktadır.

Ana Sözleşmenin 14 üncü maddesinde, Banka'nın organları Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Genel Müdürlük, Kredi Komitesi ve Denetim Kurulu olarak belirlenmiştir.

Kuruluşundan itibaren Banka'nın hisselerinin tamamı Hazine'ye ait bulunduğundan Genel Kurul vazife ve yetkileri ilgili Bakan tarafından ifa edilmektedir.

Banka'nın 2008 yılı bilanço ve gelir tablosunun onaylanması, karın dağıtımı ve yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ibrası, ilgili Bakan'ın 20.3.2009 tarihli onayı ile gerçekleştirilmiştir.

Banka'nın kuruluşunu düzenleyen Esaslar ve Banka Ana Sözleşmesi'nin 33 üncü maddesine göre, Banka 7 kişilik bir Yönetim Kurulu tarafından yönetilmektedir. Yönetim Kurulu'nun, Banka Genel Müdürü veya Vekili dışında kalan 6 üyesinden, 4'ünün (A) Grubu hissedarlar, 2'sinin (B) Grubu hissedarlar arasından Genel Kurul'ca seçilmesi gerekmekte ise de, ortak sayısı anonim şirketlerin kuruluşu için gerekli olan sayıya ulaşınca kadar, Yönetim Kurulu Üyelerinin tamamı Hazine hisselerini temsilen ilgili Bakan tarafından atanmaktadır. Yönetim Kurulu Üyeleri bu şekilde atanmaları süresince aralarından bir Başkan ve Başkan Vekili seçmektedirler.

2008 yılında Yönetim Kurulu tarafından gerçekleştirilen 24 toplantıda toplam 99 karar almıştır.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 24 üncü maddesi gereğince, yönetim kurulunun denetim ve gözetim faaliyetlerinin yerine getirilmesine yardımcı olmak üzere denetim komitesi oluşturulmuştur.

Denetim Komitesi'nin görevi anılan Kanun maddesinde; "Yönetim kurulu adına bankanın iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin etkinliğini ve yeterliliğini, bu sistemler ile muhasebe ve raporlama sistemlerinin bu Kanun ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde işleyişini ve üretilen bilgilerin bütünlüğünü gözetmek, bağımsız denetim kuruluşlarının yönetim kurulu tarafından seçilmesinde gerekli ön değerlendirmeleri yapmak, yönetim kurulu tarafından seçilen bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerini düzenli olarak izlemek, bu Kanun kapsamında ana ortaklık niteliğindeki kuruluşlarda, konsolide denetime tâbi kuruluşların iç denetim işlevlerinin konsolide olarak sürdürülmesini ve eşgüdümünü sağlamak" olarak belirtilmiştir.

Bakanlar Kurulu'nun 17.6.1987 tarih ve 87/11914 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan Banka'nın Kuruluşunu Düzenleyen Esaslar'ın 21 inci maddesi ve Banka Ana Sözleşmesi'nin 45 inci maddesine göre Kredi Komitesi Banka Genel Müdürü'nün başkanlığında ilgili iki Genel Müdür Yardımcısından oluşmaktadır. Kredi Komitesi'nin görevleri, yetki sınırları ve çalışma esasları Yönetim Kurulu'na belirlenmektedir.

Kredi Komitesi, Yönetim Kurulu'nun belirlediği genel ve özel sınırlar ile Genel Müdürlüğe devrettiği yetkiler çerçevesinde, bir gerçek veya tüzel kişiye, öz kaynaklarının % 1'ini geçmemek üzere kısa vadeli TL ve Döviz kredisi taleplerini değerlendirmek ve onaylamak suretiyle Banka Ana Sözleşmesi'nin 45 inci maddesi doğrultusunda görev yapmakta, kredi taleplerinin, firmanın toplam riski gözetilerek öz kaynaklarının % 1'ini aştığı durumlarda kredi talebi, Yönetim Kurulu'nda görüşülerek karara bağlanmaktadır.

III- MALİ BÜNYE

Türk Eximbank'ın kaynak ve varlıkları önceki döneme göre % 16 oranında 614.010 bin YTL artarak 4.357.049 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Bankanın 2008 yılında kullandığı varlıklar toplamı 4.357.049 bin YTL'nin % 86'sı oranında 3.741.667 bin YTL'si dönen varlıklara, % 14'ü oranında 615.382 bin YTL'si de bağlı ve uzun sürede paraya çevrilebilir değerlere aittir.

3.741.667 bin YTL olan dönen varlıkların; 605.174 bin YTL'si hazır değerler, 3.136.493 bin YTL'si de kısa sürede paraya çevrilebilir değerlerden oluşmuştur.

Bağlı ve uzun sürede paraya çevrilebilir değerler toplamı 615.382 bin YTL'nin; 607.223 bin YTL'sini uzun sürede paraya çevrilebilir değerler, 8.159 bin YTL'sini de bağlı değerler oluşturmuştur.

Kullanılan kaynaklar toplamı 4.357.049 bin YTL'nin; % 34 oranında 1.492.288 bin YTL'si yabancı kaynaklara, % 66 oranında 2.864.761 bin YTL'si de öz kaynaklar toplamından meydana gelmiştir.

Yabancı kaynaklar toplamı olan 1.492.288 bin YTL'nin; 886.460 bin YTL'sini kısa süreli, 605.828 bin YTL'sini de uzun süreli yabancı kaynaklar oluşturmuştur.

Öz kaynaklar tutarı 2008 yılında 2.864.761 bin YTL düzeyinde gerçekleşmiş olup önceki yıla göre % 14 oranında 360.311 bin YTL artmıştır. 2.864.761 bin YTL tutarındaki öz kaynakların; 1.326.336 bin YTL'si ödenmiş sermayeyi, 773.148 bin YTL'si sermaye yedeklerini, 468.452 bin YTL'si kar yedeklerini, 296.825 bin YTL'si dönem karının öz kaynaklarda kalacak kısmını göstermektedir.

Yabancı kaynaklar toplamında % 20, varlıklar toplamında da % 16 oranında artış gerçekleşmesi sonucu önceki döneme göre 1,1 puan artarak % 34,2 oranında gerçekleşen mali kaldıraç oranı, banka plasmanlarının % 34,2'sinin yabancı kaynaklarla, % 65,8'inin de öz kaynaklardan oluştuğunu göstermektedir. Söz konusu rasyonun grup ortalaması ise 53,6'dır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Türk Eximbank'a ilişkin 2008 yılı İş Programı, Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu tarafından 06.02.2008 tarihinde kabul edilmiştir. Programa göre 2008 yılında firmalara 5 milyar USD (ABD Doları) tutarında nakdi finansman desteği ve 5,6 milyar USD tutarında sigorta ve garanti desteği olmak üzere toplam 10,6 milyar USD tutarında finansal destek sağlanacağı hedeflenmiştir.

2008 yılında 4,3 milyar USD nakdi kredi verilmiş, 5,1 milyar USD tutarındaki ihracat, sigorta ve garanti kapsamına alınmış, dolayısıyla toplam 9,4 milyar USD tutarında finansal destek sağlanabilmektedir.

2008 yılında, Bankanın nominal sermayesi 1,5 milyar YTL'ye yükseltilmiş, verilen kredilerin faiz oranlarında ve kredi vadelerinde düzenlemeler yapılmış, yurt içi ve yurt dışı finans kuruluşlarından kaynak temin edilmiştir.

Banka Yönetim Kurulu'nun 25.12.2007 tarih, 7/25-90 sayılı kararıyla kabul edilen işletme bütçesinde, personel giderlerinin 30,1 milyon YTL, işletme giderlerinin 6,2 milyon YTL, menkul yatırımlarının 1,6 milyon YTL olacağı öngörülmüş, personel giderleri 27,3 bin YTL, işletme giderleri 6,7 milyon YTL, menkul yatırımlar 207 bin YTL tutarında gerçekleşmiştir.

2008 yılı içerisinde kullanılan ve yılsonu itibarıyla 4.004.961 bin YTL bakiye arz eden toplam kredilerin, % 61,5'i bankalar aracılığı ile kullanılan sevk öncesi ihracat kredilerinden, % 20,7'si doğrudan kullanılan kısa vadeli kredilerden, % 17,8'i de ülke kredileri ve diğer kredilerden oluşmaktadır.

2008 yılında Bankacılık sektörünün toplam kredileri, bir önceki yıla nazaran % 30,8 oranında; kalkınma ve yatırım bankaları sektörünün kredileri ise % 31,1 oranında, Banka'nın kredileri ise 23,9 oranında artmıştır.

Takipteki kredilerde ise, bankacılık sektöründe % 34,5 oranında artış, kalkınma ve yatırım bankaları sektöründe % 25,6 oranında artmıştır. Bu artış Banka'da %24,5 düzeyinde gerçekleşmiştir.

2007 yılında % 1,2 oranında olan Türk Eximbank'ın bankacılık sektörü toplam kredileri içindeki payı, 2008 yılında % 1,1'e, 2007 yılında kalkınma ve yatırım bankaları kredileri içindeki payı % 28,3 den 2008 yılında bu oran %26,7'ye düşmüştür.

Banka'nın 31.12.2007 yılı sonu itibarıyla 45,5 milyon YTL olan takipteki alacaklar toplamı, % 24,5 artarak 31.12.2008 yılı sonu itibarıyla 56,6 milyon YTL'sine ulaşmıştır.

Tasfiye Olunacak alacaklar hesabının detayına bakıldığında 2008 yılı sonu itibarıyla söz konusu hesabın % 66'sını zarar niteliğindeki kredilerden, % 26'sı tahsili şüpheli kredilerden, geri kalan % 8'i ise tahsil imkânı sınırlı kredilerden oluşmaktadır.

31.12.2008 yılsonu takip hesaplarında izlenen 56,6 milyon YTL tutarındaki alacakların 45,7 milyon YTL'si 59 ihracatçı firmalardan olan kredi alacakları, 10,8 milyon YTL'si da sigorta tazminatlarından alacaklar ve Kısa Vadeli İhracat Kredi Sigortası prim alacaklarından kaynaklanmaktadır.

2008 yıl sonu itibarıyla mevcut mali plasmanların, % 93,87 oranında 287.237 bin YTL sı Devlet Borçlanma Senetlerinden, 18.736 bin YTL'lık kısmı da Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklardan oluştuğu görülmektedir.

44,7 milyon YTL olarak gerçekleşen alım satım amaçlı finansal varlıkların; 33.447 bin YTL'si Türk Parası (TP) cinsinden devlet tahvilinden, 8.268 bin YTL'si Yabancı Para (YP) cinsinden devlet tahvilinden ve 3.041 bin YTL'si de bu finansal varlıklara ait reeskont tutarlarından oluşmaktadır.

2008 yılında mali plasmanlar, toplam plasmanların % 7 sini toplam aktifin de % 5.65 ini oluşturmıştır.

V. YATIRIMLAR

Banka, kalkınma planlarına ilişkin yıllık programlar ve yatırım programları kapsamı dışındadır. Ancak, Bankanın yıllık bütçelerinde, ilgili yıl içinde satın alınması ve maddi duran varlıklara kaydedilmesi öngörülen varlıklar, “yatırım programı” adı altında düzenlenmektedir.

2009 yılında 32 bin YTL tutarında bilgisayar alımı, 121 bin YTL tutarında çeşitli büro makinesi, 44 bin YTL tutarında mobilya, mefruşat alımı, 10 bin YTL tutarında sair menkul olmak üzere toplam 207 bin YTL tutarında menkul alımı yapılmıştır. Bankada gayrimenkul yatırımı programlanmamıştır.

VII. İŞTİRAKLER

Bankanın 07.08.1990 tarih ve 12/80 sayılı Yönetim Kurulu Kararında, factoring hizmetinin dünyada uzun yıllardan beri kullanılan bir alacak finansmanı yöntemi olması nedeniyle, Türk finans sektörüne yeni bir boyut kazandırmak amacıyla kurulacak factoring şirketine iştirak edilmesi uygun görülmüştür. Kararda, 10 milyar lira (10 bin YTL) sermaye ile kurulacak şirketin başkan vekilliğine Eximbank Genel Müdürünün getirilmesi kaydıyla % 15 oranında iştirak edilmesi öngörülmüştür.

1990 yılında “Aktif Finans Factoring Hizmetleri AŞ” adıyla kurulan Şirkete ortak olunmuş, 1996 yılında Şirket sermayesinin çoğunluk hisseleri Doğu Holding bünyesindeki Garanti Bankası AŞ tarafından satın alınmış ve 2001 yılında Şirketin adı “Garanti Factoring Hizmetleri AŞ” olarak değişmiştir.

Şirketin gerçekleştirmiş olduğu sermaye artışlarında Banka rüçhan haklarını kullanmamış ve Banka payı % 10’un altına düşmüştür. 2007 yılında Şirkette % 9,78 sermaye payı olan Banka’nın iştirak payının dışında Şirketle hiçbir ilişkisi kalmamıştır. Önceki yıl Banka kayıtlarında 7.199 bin YTL olarak yer alan Garanti Factoring AŞ’deki Bankanın sermaye tutarı menkul değer düşüş karşılıkları nedeniyle yıl içinde 3 milyon YTL’ye düşmüştür.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Yaşanan küresel krizin reel sektör içindeki olumsuz etkilerini azaltmak, sektörün ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda kaynak aktarılması ve önem arz eden ihracat kredi sigortasının da artırılarak daha fazla ihracatın sigorta altına alınması için çalışmaların etkin şekilde sürdürülmesi,

2- Kredi kullandırımlarının takibi açısından;

- Firmaların mali bünyelerinin kredi risk analizlerini de içerecek şekilde daha ayrıntılı incelenmesi, dolayısıyla Banka'nın zararına olacak kredi kullandırmalarının önlenmesi, sayısal olarak yetersiz olan Firma Analiz Müdürlüğü'nün uzman personel ile takviye edilmesi,

- Kullanılan kredilerin temerrüde düşmeden önce zamanında izlenmesi ve Tasfiye olunacak alacakların titizlikle takibi için banka bünyesinde "Yakın İzleme ve Takipteki Krediler" biriminin oluşturulması ve alacakların tasfiyesinin sağlanması,

3- Takipdeki firmalardan, 18098, 8091, 9484, 16018, 15806, 11567, 5003, 77667, 4947, 2667, 3873, 18553, 5681, 4920, 10249 ve 13607 sabit nolu olanların kullandığı kredilerle ilgili olarak,

- İflas masasına kayıtlı olan Banka alacaklarının yakından izlenmesine, mevcut davaların titizlikle takip edilerek banka lehine sonuçlandırılmasına çalışılması,

- Borçlunun yeni mal varlığı tespit edildiğinde, bu aşamada oluşabilecek firma tekliflerinin banka menfaatleri çerçevesinde değerlendirilerek alacakların tahsil ve tasfiyesi (Sayfa:129),

4- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye İhracat ve Kredi Bankası AŞ'nin 20.03.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ile 371.030.512,32 YTL net dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

AKTİF KALEMLER			CARİ DÖNEM Bin YTL			ÖNCEKİ DÖNEM Bin YTL		
			Dipnot	TP	YP	Toplam	TP	YP
I.	NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI	1	76	3	79	34	18	52
II.	GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI KAR/ZARARA YANSITILAN FV (Net)	2	40.205	23.288	63.493	84.965	14.926	99.891
2.1	Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar		36.488	8.268	4.756	4.433	10.502	94.935
2.1.1	Devlet Borçlanma Senetleri		36.488	8.268	44.756	84.433	10.502	94.935
2.1.2	Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.1.3	Diğer Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV		-	-	-	-	-	-
2.2.1	Devlet Borçlanma Senetleri		-	-	-	-	-	-
2.2.2	Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.2.3	Diğer Menkul Değerler		-	-	-	-	-	-
2.3	Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar		3.717	15.020	18.737	532	4.424	4.956
III.	BANKALAR	3	106.012	36.490	142.502	247.806	154.434	402.240
IV.	PARA PİYASALARINDAN ALACAKLAR		462.593	-	462.593	266.316	-	266.316
4.1	Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar		462.593	-	462.593	266.316	-	266.316
V.	SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	4	3.126	-	3.126	7.199	-	7.199
5.1	Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		3.126	-	3.126	7.199	-	7.199
VI.	KREDİLER	5	2.165.240	1.839.721	4.004.961	1.962.271	1.270.266	3.232.537
6.1	Krediler		2.165.240	1.839.721	4.004.961	1.962.271	1.270.266	3.232.537
6.1.1	Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubuna Kullanılan Krediler		-	-	-	-	-	-
6.1.2	Diğer		2.165.240	1.839.721	4.004.961	1.962.271	1.270.266	3.232.537
6.2	Takipteki Krediler		56.653	-	56.653	45.500	-	45.500
6.3	Özel Karşılıklar (-)		56.653	-	56.653	45.500	-	45.500
VII.	FAKTÖRİNG ALACAKLARI		-	-	-	-	-	-
VIII.	VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	6	189.050	53.431	242.481	76.570	59.090	135.660
8.1	Devlet Borçlanma Senetleri		189.050	53.431	242.481	76.570	59.090	135.660
IX.	İŞTİRAKLER (Net)	7	-	-	-	-	-	-
X.	BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	8	-	-	-	-	-	-
XI.	BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIKLAR (İŞ ORTAKLIKLARI) (Net)	9	-	-	-	-	-	-
XII.	KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	10	-	-	-	-	-	-
XIII.	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR	11	-	-	-	-	-	-
XIV.	MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	12	8.152	-	8.152	8.689	-	8.689
XV.	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	13	7	-	7	1	-	1
15.2	Diğer		7	-	7	1	-	1
XVI.	YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER (Net)	14	-	-	-	-	-	-
XVII.	VERGİ VARLIĞI	15	-	-	-	-	-	-
XVIII.	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIKLAR (Net)	16	-	-	-	-	-	-
XIX.	DİĞER AKTİFLER	17	4.344	11.184	15.528	3.283	8.528	11.811
AKTİF TOPLAMI			2.978.805	1.964.117	4.942.922	2.657.134	1.507.262	4.164.396

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

PASİF KALEMLER		Dipnot	CARI DÖNEM Bin YTL			ÖNCEKİ DÖNEM Bin YTL		
			TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I.	MEVDUAT	1	-	-	-	-	-	-
II.	ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	2	235	6.464	6.699	-	1.888	1.888
III.	ALINAN KREDİLER	3	-	892.503	892.503	-	785.316	785.316
IV.	PARA PİYASALARINA BORÇLAR	3	-	15.219	15.219	-	-	-
4.1	Bankalararası Para Piyasalarına Borçlar		-	15.219	15.219	-	-	-
V.	İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)		-	-	-	-	-	-
VI.	FONLAR		6.711	-	6.711	6.711	-	6.711
6.1	Müstakriz Fonları		-	-	-	-	-	-
6.2	Diğer		6.711	-	6.711	6.711	-	6.711
VII.	MUHTELİF BORÇLAR		10.458	2.106	12.564	10.506	3.023	13.529
VIII.	DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	4	474.777	277.036	751.813	298.078	184.252	482.330
IX.	FAKTÖRİNG BORÇLARI		-	-	-	-	-	-
X.	KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR	5	113	-	113	219	-	219
10.1	Finansal Kiralama Borçları		127	-	127	276	-	276
10.2	Faaliyet Kiralaması Borçları		-	-	-	-	-	-
10.3	Diğer		-	-	-	-	-	-
10.4	Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)		14	-	14	57	-	57
XI.	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR	6	-	-	-	-	-	-
XII.	KARŞILIKLAR	7	74.530	7	74.537	61.064	6	61.070
12.1	Genel Karşılıklar		20.994	-	20.994	15.237	-	15.237
12.3	Çalışan Hakları Karşılığı		13.900	-	13.900	12.611	-	12.611
12.4	Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)		-	-	-	-	-	-
12.5	Diğer Karşılıklar		39.636	7	39.643	33.216	6	33.222
XIII.	VERGİ BORCU	8	1.207	-	1.207	28.493	-	28.493
13.1	Cari Vergi Borcu		1.207	-	1.207	28.493	-	28.493
XV.	SERMAYE BENZERİ KREDİLER	10	-	242.589	242.589	-	205.931	205.931
XVI.	ÖZKAYNAKLAR	11	2.938.578	389	2.938.967	2.578.528	381	2.578.909
16.1	Ödenmiş Sermaye		1.326.336	-	1.326.336	1.000.000	-	1.000.000
16.2	Sermaye Yedekleri		772.759	389	773.148	776.832	381	777.213
16.2.3	Menkul Değerler Değerleme Farkları		(1.668)	389	(1.279)	2.405	381	2.786
16.2.10	Diğer Sermaye Yedekleri		774.427	-	774.427	774.427	-	774.427
16.3	Kâr Yedekleri		468.452	-	468.452	414.402	-	414.402
16.3.1	Yasal Yedekler		133.659	-	133.659	114.294	-	114.294
16.3.2	Statü Yedekleri		-	-	-	-	-	-
16.3.3	Olğanüstü Yedekler		312.050	-	312.050	277.365	-	277.365
16.3.4	Diğer Kâr Yedekleri		22.743	-	22.743	22.743	-	22.743
16.4	Kâr veya Zarar		371.031	-	371.031	387.294	-	387.294
16.4.1	Geçmiş Yıllar Kâr/Zararı		-	-	-	-	-	-
16.4.2	Dönem Net Kâr/Zararı		371.031	-	371.031	387.294	-	387.294
16.5	Azınlık Payları	12	-	-	-	-	-	-
PASİF TOPLAMI			3.506.609	1.436.313	4.942.922	2.983.599	1.180.797	4.164.396

Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

GELİR VE GİDER KALEMLERİ		Dipnot	CARİ DÖNEM Bin YTL	ÖNCEKİ DÖNEM Bin YTL
I.	FAİZ GELİRLERİ	(1)	468.073	444.501
1.1	Kredilerden Alınan Faizler		356.350	348.266
1.2	Zorunlu Karşılıklardan Alınan Faizler		-	-
1.3	Bankalardan Alınan Faizler		2.778	2.678
1.4	Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler		45.494	38.867
1.5	Menkul Değerlerden Alınan Faizler		43.226	34.475
1.5.1	Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan		20.753	17.521
1.5.4	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan		22.473	16.954
1.7	Diğer Faiz Gelirleri		225	215
II.	FAİZ GİDERLERİ	(2)	46.626	54.399
2.1	Mevduata Verilen Faizler		-	-
2.2	Kullanılan Kredilere Verilen Faizler		46.491	54.278
2.3	Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler		5	-
2.5	Diğer Faiz Giderleri		130	121
III.	NET FAİZ GELİRİ /GİDERİ (I - II)		421.447	390.102
IV.	NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ/GİDERLERİ		(2.501)	(1.432)
4.1	Alınan Ücret ve Komisyonlar		368	1.146
4.1.1	Gayri Nakdi Kredilerden		-	45
4.1.2	Diğer		368	1.101
4.2	Verilen Ücret ve Komisyonlar		(2.869)	(2.578)
4.2.1	Gayri Nakdi Kredilere		-	-
4.2.2	Diğer		(2.869)	(2.578)
V.	TEMETTÜ GELİRLERİ	(3)	-	83
VI.	TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)	(4)	14.645	14.180
6.1	Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı		(67.121)	29.244
6.2	Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı		81.766	(15.064)
VII.	DİĞER FAALİYET GELİRLERİ	(5)	32.507	48.724
VIII.	FAALİYET GELİRLERİ /GİDERLERİ TOPLAMI (III+IV+V+VI+VII)		466.098	451.657
IX.	KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)	(6)	25.624	1.820
X.	DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)	(7)	69.443	62.543
XI.	NET FAALİYET KÂRI/ZARARI (VIII-IX-X)		371.031	387.294
XII.	BİRLEŞME İŞL.SONRASINDA GELİR OL.KAYD. FAZLALIK TUTARI		-	-
XIII.	ÖZKAYNAK YÖNTEMİ UYGULANAN ORTAKLIKLARDAN KÂR/ZARAR		-	-
XIV.	NET PARASAL POZİSYON KÂRI/ZARARI		-	-
XV.	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂR/ZARAR (XI+.....+XIV)	(8)	371.031	387.294
XVI.	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	(9)	-	-
16.1	Cari Vergi Karşılığı		-	-
16.2	Ertelenmiş Vergi Karşılığı		-	-
XVII.	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET KÂR/ZARARI (XV±XVI)	(10)	371.031	387.294
XVIII.	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER		-	-
XIX.	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-)		-	-
XX.	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (XVIII-XIX)	(8)	-	-
XXI.	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±)	(9)	-	-
XXII.	DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (XX ± XXI)	(10)	-	-
XXIII.	NET DÖNEM KARI/ZARARI (XVII+XXII)	(11)	371.031	387.294
23.1	Grubun Kârı / Zararı		-	-
	Hisse Başına Kâr / Zarar		0,28493	0,30778

**İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI'NIN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 15/06/2010 tarihli 24'üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ:

1981 yılında 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun çıkarılmasını takiben, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) 1985 yılında kurulmuştur.

İMKB'de işlem gören şirketlerin piyasa değerinin GSMH'ya oranı; Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre, 2007 yılında 649 milyar ABD Doları Gayri Safi Milli Hâsılası (GSMH) elde eden Türkiye dünyanın 17 inci büyük ekonomisi durumunda olup, İMKB'de işlem gören şirketlerin piyasa değerinin GSMH'ya oranı % 45 olarak hesaplanmıştır.

WFE¹ verilerine göre, 2008 yılında gerçekleşen toplam 254 milyar ABD Doları işlem hacmi ile gelişmiş ve gelişmekte olan borsalar arasında 21 inci sırada ve gelişmekte olan piyasalar arasında ise 7 inci sırada yer almakta olduğu belirlenmiştir.

Türkiye'de hisse senetleri halka arz edilen ve İMKB'de işlem gören şirket sayısı 2008 yılında 319'dan 317'ye düşmesine rağmen, İMKB'nin gelişen ve gelişmekte olan borsaları arasındaki yeri 33 üncü sıradan 27 inci sıraya ve gelişmekte olan borsalardaki sıralamasında 15 inci sıraya yükselmiştir. 2008 yılında işlem gören Borsa Yatırım Fonu sayısı da 9 olmuştur.

2008 yılında gelişen ve gelişmekte olan borsaların hisse senetleri piyasalarında endeks getiri oranında, % 1 oranı ile İran Borsası birinci sırada yer alır iken, İMKB % -51,6 getiri oranı ile 34 üncü sıradadır. Gelişmekte olan ülkelerin endeks getirileri karşılaştırıldığında ise İMKB'nin 15 inci sırada yer aldığı ve genele göre kayıplarının daha az olduğu görülmektedir.

1986–2008 döneminde, birincil ve ikincil halka arzlar ile işlem gören şirketlerin sermaye artırımları neticesinde, İMKB ekonomiye 38,78 milyar ABD Doları kaynak sağlamıştır. 2008 yılının sağlanan kaynaklar ise, 1,88 milyar ABD Dolarıdır.

2008 yılında 1 adet Borsa Yatırım Fonu ve 2 adet şirketin hisse senetleri halka arz edilerek İMKB'de işlem görmeye başlamıştır.

¹ Kaynak: WFE (World Federation of Exchanges)

Yabancı yatırımcıların da yoğun ilgi gösterdiği bir piyasa olan İMKB’de, 1989 yılında İMKB’de işlem gören şirketlerin halka açık kısmındaki yabancı yatırımcının saklama payı 17 milyon ABD Doları ile % 2 oranında iken, 2008 yılında 27.488 milyon ABD Doları ile % 67,46’ya yükselmiştir. 24.8.2009 tarihi itibarıyla 50.517 milyon ABD Doları ile %66,8 oranına düştüğü gözlenmiştir.

06.10.1983 tarih ve 91 sayılı Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin yürürlüğe girmesi ile 16.05.1929 tarih ve 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. 91 sayılı KHK’nin yayımı tarihinden bir yıl sonra, 06.10.1984 tarihinde “Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliği” yayımlanmıştır. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliği ise 18.12.1985 tarih ve 18962 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğü girmiştir.

1990 yılında başlatılan otomasyon çalışmalarının başarılı bir şekilde sonuçlandırılması ile pano ortamından, Hisse Senetleri Piyasasında işlem görmekte olan düşük hacimli 50 adet hisse senediyle bilgisayarlı alım satım sistemine kısmi olarak geçilmiştir.

17.06. 1991 tarihinde İstanbul Menkul Kıymetler Borsası bünyesindeki Tahvil ve Bono Piyasası, sabit getirili menkul kıymet işlemlerinin şeffaf ve rekabete açık bir ortamda işlem görmelerini sağlayarak bu menkul kıymetlerin likiditesini artırmak, enformasyon akışını hızlandırmak amacıyla faaliyete başlamıştır.

Uluslararası sermayenin borsaya yönelmesini teşvik etmek ve yatırımcıların uluslararası kapsamda arz edilen sermaye piyasası araçları üzerinde yapacakları işlemler için Ocak 1995’de Bakanlar Kurulu Kararı ile İMKB Menkul Kıymetler Serbest Bölgesi kurulmuş olup, Serbest Bölge’de faaliyet göstermek üzere, İMKB Uluslararası Pazarı kurulmuştur. Mayıs 1995’de İMKB, Japon Aracı Kurumlar Birliği (JSDA) tarafından yatırım yapılabilir yabancı borsa olarak tanınmıştır. Mart 1998’de İMKB’nin Orta Asya Ülkelerinin sermaye piyasaları ve borsalarının geliştirilmesi ve desteklenmesine yönelik uluslararası çalışmalarının devamı olarak Bakü Interbank Currency Exchange ile işbirliği protokolü imzalanmıştır. Nisan 1998’de İMKB, Güneydoğu Avrupa Sermaye Piyasaları Arasında İşbirliği Projesinin lideri olarak çalışmalara başlamıştır. Haziran 1999’da İMKB ile Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan Borsaları arasında eğitim ve bilgi alış verişini içeren bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

İMKB Başkanlığı’nca 24.02.2006 tarihinde yayımlanan 875 sayılı iç genelgesinde ise; Uluslararası Pazar Müdürlüğü’nün tasfiye edildiği, yerine Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası Müdürlüğü’nün kurulduğu ve Uluslararası Pazar Yönetmeliği’ ne ilişkin uygulamaların yeni bir düzenleme yapıncaya kadar Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası Müdürlüğü tarafından aynen yürütülmesine karar verildiği belirtilmiştir.

2006 /11342 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 30.01.1995 tarih ve 95/6571 sayılı Kararnamenin yürürlükten kaldırılarak “İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Uluslararası Menkul Kıymetler Serbest Bölgesinin faaliyetine son verilmiştir.

Yönetim Kurulunun 27.12.2006 tarihindeki toplantısında aldığı kararların 10.01.2007 tarih ve 258 sayılı Genelge ile yayımlanması ile İMKB Uluslararası Pazarın faaliyeti sonuçlandırılmış ve Başkanlığın üyelere gönderdiği 06.04.2007 tarih ve 261 sayılı genelge ile de İMKB Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası resmen faaliyete başlamıştır. 2009 yılında Gelişmekte Olan Piyasalara yönelik faaliyetlerin Borsa bünyesinde yürütülmesi için çalışmalar yapılmıştır.

Kuruluşun genel durumunu gösteren son beş yıla ait Toplu Bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2.004	2.005	2.006	2.007	2.008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	YTL	-	-	-	-	-	-	-
Ödenmiş Sermaye	YTL	-	-	-	-	-	-	-
Öz Kaynaklar	YTL	240.832.519	219.999.104	275.747.226	267.405.873	272.672.461	5.266.588	2,0
Yabancı Kaynaklar	YTL	35.561.225	86.194.851	78.622.761	144.010.516	149.178.727	5.168.211	3,6
Yabancı Kaynaklara Sırayet Eden Zarar	YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman Giderleri	YTL	271.626	2.285.912	440.017	891.030	-	-	-
Maddi Duran Varlıklar (Edinme Değeri)	YTL	175.312.753	175.887.275	178.574.946	177.216.650	169.691.523	(7.525.127)	(4,2)
Maddi Duran Varlıklar (Brk.Amortis.)	YTL	38.726.296	42.271.631	44.869.667	45.065.989	44.465.352	(600.637)	(1,3)
Yatırımlar İçin Yapılan Nakdi Ödemeler	YTL	14.408.588	715.223	2.873.219	1.052.645	1.779.460	726.815	69,0
İştiraklere ödenen sermaye	YTL	18.900.567	22.610.279	23.287.445	23.139.731	23.139.731	-	-
İştiraklerden sağlanan gelirler	YTL	4.052.265	4.250.506	6.808.027	5.814.743	8.705.854	2.891.111	49,7
Tüm Alım Tutarı	YTL	9.994.728	6.948.667	5.907.603	4.730.363	4.262.926	(467.437)	(9,9)
Tahvil ve Bono Piyasası'nda (TBP)								
Kesin Alım Satım Paz. işlem yapan kuruluş	Sayı	126	117	114	116	113	(3)	(2,6)
Repo Ters Repo Paz. işlm.yap. Kuruluş	Sayı	97	91	94	94	93	(1)	(1,1)
Tahvil ve Bono Piyasası işlem hacmi	Milyon YTL	1.924.080	2.340.437	2.920.574	2.935.118	3.236.312	301.194	10,3
TBP Borsa Dışı İşlm.hacmi (Tescil)	Milyon YTL	622.222	566.443	705.775	725.891	680.359	(45.532)	(6,3)
Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası*								
Euro Tahvil İşlem Hacmi	EURO	-	-	-	12.895.802	15.719.600	2.823.798	21,9
USD Tahvil İşlem Hacmi	ABD \$	-	-	-	46.355.267	38.466.767	(7.888.500)	(17,0)
Derinlikli veri kullanıcı sayısı	Abone sayısı	14.769	16.736	20.522	23.842	25.487	1.645	6,9
Kotasyon uygulamaları								
İşlem görmeye başlayan şirket sayısı	Sayı	12	9	15	9	2	(7)	(77,8)
Halka arzdan sağlanan kaynak	YTL	713.936.043	2.362.053.076	1.239.651.968	4.364.058.982	2.372.600.000	(1.991.458.982)	(45,6)
Hisse senetleri piyasasında:								
İşlem gören şirket sayısı	Sayı	297	304	316	319	317	(2)	(0,6)
Yıllık işlem hacmi	Milyon YTL	208.423	269.931	325.131	387.777	332.605	(55.172)	(14,2)
Yıllık işlem hacmi	ABD \$	147.755	201.763	229.642	300.842	261.274	(39.568)	(13,2)
İMKB Ulusal 30 Endeksi	YTL bazlı	32.153	50.468	48.551	70.457	35.002	(35.455)	(50,3)
İMKB Ulusal 50 Endeksi	YTL bazlı	24.988	39.423	38.835	55.549	26.931	(28.618)	(51,5)
İMKB Ulusal 100 Endeksi	YTL bazlı	24.972	39.778	39.117	55.538	26.864	(28.674)	(51,6)
İşçi (ortalama)	Kişi	439	431	419	420	434	14	3,3
Personel İçin Yapılan Tüm Giderler	YTL	36.914.691	37.999.815	35.882.557	50.417.538	61.540.117	11.122.579	22,1
Cari yıla ilişkin:								
-İşçiler için yapılan giderler	YTL	-	-	-	49.901.832	60.701.572	10.799.740	21,6
İşçi Başına Aylık Ortalama Gider	YTL	7.007	7.343	7.126	10.018	11.807	1.789	17,9
Tahakkuk Eden Vergiler	YTL	-	48.615.468	33.758.689	81.277.403	8.206.536	(73.070.867)	(89,9)
GSYİH'ya Katkı (Üretici Fiyatlarıyla)	YTL	-	73.524.754	78.634.521	101.203.561	101.812.588	609.027	0,6
GSYİH'ya Katkı (Alıcı Fiyatlarıyla)	YTL	-	93.000.435	131.535.662	179.456.193	104.968.637	(74.487.556)	(41,5)
GSMH'ya Katkı (Alıcı Fiyatlarıyla)	YTL	-	92.577.324	131.022.579	178.945.595	104.391.946	(74.553.919)	(41,7)
Faaliyet Kârlılığı (Öz kaynak yönünden)	%	16	23	26	21	18	(3)	(14,6)
Mali Kârlılık (Öz kaynak yönünden)	%	24	12	25	26	7	(19)	(73,1)
Faaliyet Kârı(Faaliyet gelir gider farkı)	YTL	39.078.021	51.502.186	70.213.310	56.901.707	49.730.878	(7.170.829)	(12,6)
Dönem Kârı(Cari gelir gider farkı)	YTL	56.867.964	26.659.774	67.647.224	69.633.019	19.156.503	(50.476.516)	(72,5)
Bilanço gelir gider farkı	YTL	156.362.745	135.571.503	191.319.758	183.823.646	272.672.461	88.848.815	48,3

2008 yılında halka arz edilen şirket sayısı 9'dan 2'ye ve halka arzdan sağlanan toplam kaynak da 4.364,1 milyon YTL'den 2.372,6 milyon YTL'ye düşmüştür. Türkiye'nin ilk 1000 büyük şirketinden 126 sı Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kaydında olan 570 şirketin ise 317'si İMKB'de işlem görmektedir. Sermaye piyasasının gelişmesi açısından Türkiye'de şirket sayısı ve işlem hacmi yönünden büyük bir potansiyelin bulunduğu ve şirketlerin çok az bir kısmı İMKB'de işlem görmektedir.

İMKB Ulusal-100 Endeksi 54.708 puanla en yüksek seviyesine 02.01.2008 tarihinde ulaşmıştır. Ancak, yılsonu değerleri esas alındığında dünya piyasalarına paralel olarak ciddi oranda bir düşüş yaşanmıştır. 2007 yılının son işlem günündeki kapanış değeri olan 55.538,13 puanına göre, Ulusal-100 Endeksi 2008 yılsonu itibarıyla, % 51,63 oranında azalarak 26.864,07 puandan kapanmıştır.

Borsaların işlem hacmindeki istikrarı belirleyen en öncelikli unsur, ülkenin ve uluslar arası ekonomik faaliyetlerin istikrarlı olmasına bağlı bulunmaktadır.

İMKB, yurtiçi ve yurtdışı tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak, sermaye piyasalarının, iktisadi kalkınmanın finansmanındaki katkısının artırılması için çalışmalarda bulunmaktadır.

KOBİ'lerin halka açılarak finansman sağlaması ve İMKB'de işlem gören şirket sayısının artırılması suretiyle sermaye piyasalarının derinliğinin artırılması amacıyla; Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kaydında olmakla birlikte, hisse senetleri İMKB'de işlem görmeyen şirketlerin (toplam 253 şirket), halka arz yapılmaksızın gerekli koşulları yerine getirmeleri ve Borsa Yönetim Kurulu'nca da uygun görülmesi halinde, İMKB'de işlem görmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

KOBİ'lerin finansman sorunlarının çözümüne yönelik bir piyasa kurulması amacıyla 30.12.2005 tarihi itibarıyla; aracı kurumların, bankaların, Takasbank'ın, TOBB'ın, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin (TSPAKB) ve KOSGEB'in kurucu ortak olarak iştirak ettikleri Gelişen İşletmeler Piyasası A.Ş. ile başlatılan girişimin nakis kalması üzerine, İMKB bu faaliyet alanında çalışmalar başlatmıştır.

İMKB yaptığı düzenlemeler ile Gelişen İşletmeler Piyasası'nda işlem görecektir şirketlere İMKB Kotasyon Yönetmeliğindeki sınırlamalara göre çok daha esnek şartları, kendisine özgü yeni düzenlemeler ve esaslar getirmeye çalıştığı görülmüştür.

Diğer taraftan, spot piyasası İMKB'de bulunan hisse senetleri üzerine endeks ve diğer finansal göstergelere dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin Borsa'da gerçekleştirilmesi için Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde 2008 yılında yapılan girişimleri henüz (Eylül/2009) neticelendirilememiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu "SPK 2008-2012 Dönemi Stratejik Plan Taslağı'nda", borsaların değişen piyasa koşullarına uyum sağlama kabiliyetlerinin artırılması ve daha etkin kılınması hedefine yönelik olarak özelleştirilerek anonim şirket şeklinde yeniden yapılandırılmasını strateji olarak belirlemiştir.

Faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, işlem maliyetlerinin düşürülmesi, hızlı ve güvenilir yüksek teknoloji ile işlem sistemlerine sahip olunması ile stratejik ortaklık ve işbirliği yapılanmaları borsalar için, fon akışlarının yönünü belirleyen uluslararası rekabet konuları haline gelmiştir.

Borsalar, bu trendin getirdiği rekabet şartları ile baş edebilmek için kendilerini yeniden yapılandırmaktalar. Ülke içi, bölgesel ve deniz aşırı işbirliği ve ortaklık bağları oluşturmaya yönelmelerinin yanında, bu dönüşüm çerçevesinde birçok ülkede, spot ve vadeli finansal, emtia borsalarının tek bir holding çatısı altına girerek önce yerel, daha sonra da başka borsalarla ortaklık ve işbirliğine giderek bölgesel ve küresel boyutta kurumlara dönüştükleri ve sinerji etkisi ile ciddi bir likidite artışı ve maliyet avantajı elde ettikleri görülmektedir.

Uluslararası konjonktürdeki gelişmeler çerçevesinde İMKB'nin de kendisi ve ülkedeki piyasalar için bir rekabet stratejisi geliştirme çabası içinde olduğu, bu çerçevede, ortakları arasında TOBB, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş., İstanbul Altın Borsası, İMKB, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği ve Takasbank gibi kuruluşların içinde bulunmasını planladığı “Operasyon Şirketi Ortak Platformu” projesini yakın vadede gerçekleştirmeyi hedeflediği, Türk Sermaye Piyasası'nda faaliyet gösteren spot ve vadeli borsalarda işlem gören ürünlerin tek bir erişim noktasından ulaşılarak işlem görmesine imkân sağlayabilecek bir teknoloji şirketinin kurulmasına önderlik ederek, Türk Sermaye Piyasasına dünya ölçeğinde bir rekabet avantajı kazandırmak istediği, bu proje çerçevesinde İMKB'nin ikincil hedefi, bu operasyon şirketinin başarılı bir şekilde işletilebilmesini müteakip, 14 yıldır Başkanlığını yürüttüğü, 32 borsayı içine alan Avrasya Borsalar Federasyonu içinde yer alan en az 10 borsayı da bu platform üzerinden uluslararası borsalara bağlayarak bölgesel bir finans merkezi olma niteliğini pekiştirmek ve “İstanbul Finans Merkezi Projesi”ne katkı sağlamak olduğu görülmektedir.

Bu hedefler doğrultusunda İMKB, aralarında dünyanın önde gelen borsalarının da bulunduğu birçok borsa ile görüşmeler yürütmekte ve uluslararası borsalara entegre olabilecek bir sistemin teknik altyapısını şekillendirmeye çalışmakta olduğu görülmüştür.

Borsaların gelişmişlik düzeyini her şeyden önce, ülkelerinin gelişmişlik düzeyi ile kamu otoritelerinin bu alanda yaptıkları düzenlemelerle yakından ilişkili bulunmaktadır. Borsalar kamu tarafından düzenlemeye ve sürekli olarak gözetim ile denetime tabi bulunmaktadır. Bu nedenle, borsaların ürün çeşitleri ile faaliyet alanlarının derinlik ve genişliğinde, sermaye piyasalarını düzenleyici ve denetleyici kurumların kararları önem arz etmektedir. Şirketlerin halka arzı suretiyle kaynak temininde ise ülkenin makro ekonomik yapısını belirleyen mali düzenlemeler etkili olmaktadır. Geleneksel borsalar üyelik sistemine dayalı olarak faaliyetlerini sürdürmekte iken, 1996 yılında Stockholm Borsasının A.Ş.'e dönüşümüyle başlayan bir trende girilmiş olup, teknolojik ilerleme ve küreselleşmenin etkisi altında bütün dünyada menkul kıymet borsalarında hızlı bir değişim süreci yaşanmaktadır. Bu süreçte borsalar şirketleşmekte, aralarında çok önemli ortaklıklar kurmakta, birleşmeler yapmakta ve yoğun bir rekabet gerçekleştirmektedir.

Dünya borsalarındaki yeni yapılanmalardan ve Türkiye'nin bölgesindeki gelişmelerden İMKB'nin yeterince yararlanarak hedeflerine ulaşabilmesi için, dünyadaki emsali güçteki borsalarla aynı koşullarda çalışması gerekmektedir. Bu nedenle de daha esnek bir yapıya kavuşturulması amacıyla yeniden yapılandırılmalıdır.

Sermaye Piyasası Kurulunun düzenlemeleri ile sürekli olarak denetim ve gözetimine tabi olan İMKB'nin, kuruluş sürecinde hukuki yapısında oluşan yetersizlik ve belirsizliklerin yanında, kamu kurumu olmasının gereği olarak zaman içinde yapılan muhtelif yeni yasal düzenlemelere de tabi olmuştur.

İMKB'nin yeniden yapılandırılmasında beklenen yararların sağlanabilmesi için, İMKB'nin özelleştirilmeden önce, özelleştirmeye hazırlık sürecinde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

II-İDARİ BÜNYE :

İMKB ilgili temel düzenlemeler; 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 91 sayılı Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliği ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliği olup, Sermaye Piyasası Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu'nca yapılan denetim ve cezai sorumluluklara ilişkin diğer düzenlemeler de ilgisine göre uygulanmaktadır.

İMKB'nin piyasa işlemleriyle ilgili yönetmelikler ise; Hisse Senetleri Piyasası Yönetmeliği, Kotasyon Yönetmeliği, Tahvil ve Bono Piyasası Yönetmeliği, Takas ve Saklama Merkezleri Piyasası Yönetmeliği'dir.

Başbakanlığın 10.5.2007 tarih ve 10671 sayılı yazısına ekli, TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunca alınan 17.4.2007 tarihli ve 78 sayılı karar ile İMKB'nin denetlenmesi ve 1997 yılından başlanmak üzere rapor düzenlenmesi kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kanunu'nun 4487 sayılı Kanunla değişik "Borsalar ve teşkilâtlanmış diğer piyasalar" başlıklı 40 ıncı maddesinde sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsalar, "özel kanunlarında yazılı esaslar çerçevesinde teşkilâtlanarak, menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde, serbest rekabet şartları altında kolayca alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilân etmekle yetkili olarak kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz kurumları" olarak tanımlanmıştır.

91 sayılı KHK'nin 3 üncü maddesinde, menkul kıymetler borsaları, "...KHK'de yazılı esaslar dairesinde menkul kıymetlerin alım ve satımı, fiyatlarının tespit ve ilanı işleriyle yetkili olarak kurulan tüzel kişiliği haiz kamu kurumları olarak" tanımlanmış, menkul kıymetler borsalarının gerekli görülen yerlerde, Sermaye Piyasası Kurulu'nun önerisi üzerine Maliye Bakanlığı'nın izni ile kurulacağı hükme bağlanmış, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası da bu prosedür çerçevesinde, Maliye Bakanlığı'nın 19 Ekim 1984 tarihli onayıyla kurulmuştur.

Sermaye piyasası ve menkul kıymetler borsaları hakkındaki mevzuat, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının faaliyete geçmesini Sermaye Piyasası Kurulu tarafından ilan şartına bağlanmış olup, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 27.12.1985 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Seri IX, 3 nolu tebliği ile İMKB'nin 26.12.1985 tarihinde faaliyete başladığı ilan edilmiştir.

SPK'nın 40 ncı maddesinde ve 91 sayılı KHK'de borsaların malının, Devlet malı hükmünde olduğu, bunlara karşı suç işleyen, görevini kötüye kullanan yahut ihmâl eden Borsa başkan ve yönetim kurulu üyeleri ile personelinin, Devlet memurları gibi cezalandırılacağı, Menkul kıymet borsalarının SPK'nın gözetim ve denetimi altında olduğu hükme bağlanmıştır.

91 sayılı KHK'nin Borsa Genel Kurul ve Yönetim Kurulunun teşkiline ilişkin maddelerinde; menkul kıymetler borsalarının, genel kurul ve yönetim kurulları ile başkan ve denetçilerinin, seçilmelerine veya atanmalarına ve görev sürelerine, görev ve yetkilerine, sorumluluklarına, ücretlerine ilişkin hususlar ile borsa organı, üye ve görevlilerinin çalışma usul ve esaslarının SPK'ca hazırlanacak yönetmelikle belirleneceği, Yönetmeliğin Maliye Bakanlığı'nın onayı ile Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe gireceği,

- Borsa İşlemlerine Ait Hükümler başlıklı Üçüncü bölümde, Menkul kıymetler borsalarında işlem görececek menkul kıymetlerin borsa kotuna alınması ile ilgili esaslara ait yönetmeliğin SPK'ca hazırlanarak Maliye Bakanlığı'nın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu'na yürürlüğe konulacağı,

- Menkul kıymetler borsalarındaki alım satım işlemlerine ilişkin kuralların, Borsa Yönetim Kurulu'na hazırlanacak, SPK'nın onayı ile yürürlüğe girecek bir yönetmelikle tespit olunacağı, hükme bağlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle İMKB anılan Kanunun 78 inci maddesine dahil edilmiştir. Madde hükmü uyarınca İMKB'nin üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan gelir fazlaları Genel Bütçeye aktarılmaktadır.

91 sayılı KHK'de, çıkarıldığı tarihten bu yana, sermaye piyasasındaki gelişme ve yeni düzenlemelere karşın herhangi bir değişiklik gerçekleştirilmemiştir.

27.8.2008 tarih 26980 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2008/13994 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Menkul Kıymet Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik’te değişiklik yapılmış, Yönetmeliğin 21 inci ve 54 üncü maddelerinde yapılan değişiklikle “ Borsalar, işlemlerin açık, düzenli ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve buna ilişkin aykırılıklar ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa aykırılık oluşturulacak şekilde gerçekleştirilen borsa işlemlerinin tespit edilmesi amacıyla bünyelerinde gerekli gözetim sistemini kurarlar. Borsalar, gözetim konusunda SPK’ca verilecek görevleri yerine getirirler.

Borsalarda işlem gören menkul kıymetlerin veya menkul kıymetlerin dayanağını oluşturduğu varlıkların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca kurulmuş diğer borsa ve ve teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmesi halinde, borsalar, diğer borsa ve teşkilatlanmış piyasalarda oluşturulan gözetim sistemlerinin etkin bir şekilde çalışması için veri ve bilgi akışı konusunda gerekli desteği verir ve işbirliği yapar” hükmü getirilmiştir.

İMKB Yönetim Kurulu’nun 25.9.2008 tarih 1240 sayılı toplantısında, Yönetmelik değişikliğinin yaratacağı sakıncalara işaret edilerek, söz konusu yönetmelik değişikliğinin iptalini teminen Danıştay’da dava açılmasına oybirliği ile karar verilmiş, 27.10.2008 tarihli dava dilekçesiyle; Yönetmelik değişiklikleriyle, doğrudan doğruya İMKB ile ilgili düzenlemeler yapılmış olduğu halde “Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine aykırı şekilde kamu kurumu niteliğindeki İMKB’nin konuyla ilgili görüşünün alınmamasının usul yönünden mevzuata, esasen en üst düzenleyici ve denetleyici kurum olan SPK’ya kanunla verilmiş olan görevlerin bir kısmının yönetmelik ile gözetim ve denetimi altındaki bir başka kuruma (borsaya) verilmesinin esas yönünden mevzuata aykırı olduğu şeklinde özetlenebilecek gerekçelerle söz konusu Bakanlar Kurulu kararıyla düzenlenen Yönetmelik maddelerinin yürütmesinin durdurulması ve iptaline karar verilmesi talep edilmiştir.

Yapılan incelemelerde Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısının 25.12.2007 tarih ve 2027 sayılı talimatlarıyla başlatılan çalışmalar kapsamında “2008-2012 Dönemi Sermaye Piyasası Kurulu Amaç, Hedef ve Strateji” taslağının hazırlandığı, SP Kurulu’nun 29.7.2008 tarihli yazılıyla değerlendirilmek üzere İMKB’ye gönderilen söz konusu Taslakta “Borsaların değişen piyasa koşullarına uyum sağlama kabiliyetlerinin artması ve daha etkin kılınması” hedefine yönelik olarak “Borsaların özelleştirilerek anonim şirket şeklinde yeniden yapılandırılması” hususunun 2008-2012 dönemi stratejileri arasında yer aldığı görülmüştür.

Borsa yönetmeliklerinin düzenlenmesiyle ilgili olarak, Gerek 91 sayılı KHK’de gerekse Genel Yönetmelikte tek bir yöntem öngörülmemiştir. Söz konusu düzenlemelere bağlı olarak çıkartılan yönetmeliklerin bir kısmı SP Kurulu’nun onayı ile bir kısmı Bakanlar Kurulu Kararı ile bir kısmı ise doğrudan Yönetim Kurulu veya Genel Kurul Kararları ile yürürlüğe girmektedir.

Borsanın üst karar organı olan Borsa Genel Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulu’ndan yetki belgesi ve Borsa’dan üyelik belgesi almış özel hukuk kişilerinden oluşan Borsa üyelerinden meydana gelmektedir. 2008 yıl sonu itibarıyla İMKB’nin 144 üyesi bulunmaktadır.

Genel Kurulun görev ve yetkileri özetle; Borsaca hazırlanması gereken ve Genel Kurulun yetkisinde bulunan yönetmelikleri karara bağlamak, Yönetim Kurulunun yetkileri saklı kalmak kaydıyla Borsa işlerine ilişkin hususlarda karar almak, Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporu ile denetçi raporunu, Borsanın bilançosunu ve gelir-gider hesaplarını inceleyerek karara bağlamak ve kesin hesabı onaylamak, Yönetim ve Denetim Kurulu üyelerini seçmek ve ibra etmek, ibra edilmeyen Yönetim Kurulu üyeleri ile denetçiler hakkında yapılacak işlemleri karara bağlamak, denetçi ücretlerini belirlemek, Yönetim Kurulu tarafından teklif edilen bütçe ve personel kadrosunu kesinleştirmek vb. olarak belirlenmiştir.

Genel Yönetmelik uyarınca Genel Kurul her yıl Nisan-Mayıs aylarında SPK’ca belirlenecek bir tarihte olağan olarak toplanmakta, gerekli hallerde SPK’nın daveti üzerine olağanüstü genel kurul toplantısı gerçekleştirilmektedir.

Genel kurul kararlarının Sermaye Piyasası Kurulu’nun onayı ile veya bu onayın gecikmesi halinde kararların Sermaye Piyasası Kurulu’na sunulmasını izleyen 30 gün içinde yürürlüğe gireceği hükmüne istinaden SPK’nın onayına sunulmaktadır. Borsa genel kurulunun SPK tarafından onaylanmış kararlarının iptali için idari yargı organlarına başvuru hakkı tanınmıştır.

İMKB’nin 29.5.2008 tarihinde gerçekleştirilen 2008 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında, İMKB’nin 2007 yılı faaliyetleri görüşülerek, yönetim ve denetim kurulları ibra edilmiş, İMKB yönetmelikleri ve sair hususlarla ilgili çeşitli kararlar alınmıştır. Genel Kurul kararları Sermaye Piyasası Kurulu’nun 19.6.2008 tarih ve 17/694 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek onaylanmıştır.

İMKB’nin Olağanüstü Genel Kurul toplantısı 27 Kasım 2008 tarihinde yapılmış, 2009 yılı bütçesinin kabulü ve sair hususlarda alınan kararlar SPK’nın 9.1.2009 tarih ve 1/36 ve 1/37 sayılı Kurul toplantılarında onaylanmıştır.

Genel Yönetmelik hükümleri uyarınca Denetleme Kurulu, borsa genel kurulu tarafından, genel kurul üyeleri arasından veya dışardan 2 yıl için seçilen 2 denetçiden teşekkül etmekte, denetçilerden biri, her yıl olağan genel kurul toplantısında yenilenmektedir. Denetçiler; borsaların hesap ve işlemlerini, kanun, kararname, tebliğ, SPK ve Borsa Genel Kurulu kararları çerçevesinde denetlemekle görevli ve yükümlüdürler.

Borsaların Sermaye Piyasası Kurulu’nun denetimine tabi olduğu hususları 2499 sayılı SPK’nın 40 ıncı maddesinde, 91 sayılı KHK’nin 3 üncü maddesinde ve Genel Yönetmeliğin; Borsaların Gözetim ve Denetimi” başlıklı 63 üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Genel Yönetmeliğe göre Borsa Yönetim Kurulu, SPK’nın teklifi üzerine müşterek kararname ile atanan Borsa Başkanı ile genel kurulca seçilen 4 üyeden oluşmaktadır. Borsa Başkanı, Yönetim Kurulunun ve yürütme teşkilatının başıdır.

Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte (Genel Yönetmelik), Borsada, bir başkan ve dört üyeden teşekkül eden beş kişilik bir yönetim kurulu bulunacağı, Borsa başkanı dışındaki yönetim kurulu üyelerinin genel kurulca seçileceği, Yönetim Kurulu başkanının, SPK’nın teklifi üzerine müşterek kararname ile “Borsa Başkanı” unvanı ile 5 yıl için atanacağı hükme bağlanmıştır. Söz konusu düzenleme ile 91 sayılı KHK’nin Borsa Komiseri atanmasıyla ilgili gözettiği yararın Borsa Başkanı ile sağlanmasına çalışılmıştır. Yönetim Kurulunun mesleki ve idari nitelikli görevleri mevzuatta sayılmıştır. Borsa Yönetim Kurulu 2008 yılında 58 adet toplantı yaparak Borsa işleyişi ile ilgili çeşitli kararlar almıştır.

Genel Yönetmeliğin 25 inci maddesi ile borsa faaliyetleriyle ilgili olarak; menkul kıymetlerin borsa kotuna alınması için yapılan başvuruları değerlendirmek üzere Kotasyon Komitesi, Borsa işlemlerine ilişkin olarak, üyeler ve üyelerle müşterileri arasında çıkan uyuşmazlıkların idari yoldan çözümü için Borsa Yönetim Kuruluna yardımcı olmak üzere Uyuşmazlık Komitesi, Borsada düzeni ve dürüstlüğü bozan ve borsa işlerine hile karıştıran, Borsa işlerinin açık, düzenli ve dürüst yürütülmesi için alınan kararlara uymayanlarla ilgili disiplin kararları vermek üzere Disiplin Komitesi, olmak üzere 3 farklı komite kurulması, komitelerin bir başkan ve 2 üyeden oluşması öngörülmüş ve bunların kuruluş ve çalışma esaslarıyla ilgili hususlar hükme bağlanmıştır.

Borsa’nın yürütme organı, Borsa Başkanı ve Başkanlık Teşkilatından oluşmaktadır. 25.3.2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik ile değiştirilen Borsa Teşkilat Yönetmeliği’nde teşkilatın oluşumu, Başkan, Başkan Yardımcıları ve Hukuk Başmüaviri ile Borsa hizmet birimlerinin görev ve hizmet tanımları, çalışma esasları ve genel yönetim ilkelerine ilişkin hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Münhasıran İMKB'nın kuruluş ve teşkilatlanmasına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmadığı için, Borsa personelinin istihdamı, görev yetki ve sorumlukları ile özlük hakları da, Borsaların teşkilatlanmasına yönelik genel düzenlemeler uyarınca çıkartılan yönetmeliklerle düzenlenmiştir. Genel Yönetmeliğin "B-Borsa Personeli" başlıklı 29-33 üncü maddelerinde; Borsa personel rejimi, personel kadroları, işe alınmaları, özlük hakları ve disiplinine ilişkin esasların, borsa genel kurulunca düzenleneceği ve SPK'nın onayı ile yürürlüğe konulacağı hükme bağlanmış, bu hükme istinaden çıkartılan ve İMKB Genel Kurulu'nca 1985 yılında kabul edilen İMKB Personel Yönetmeliği aynı yıl SPK onayı ile yürürlüğe girmiştir.

İMKB'de, kendi genel kurulunca tespit edilen kadrolarında yönetmeliklerine uygun şekilde özel hukuk hükümleri dairesinde personel istihdam edilmekte olup, tüm personel iş kanununa tabidir.

III. MALİ BÜNYE:

Borsanın 2008 yılı toplam varlıkları ve toplam kaynakları 421.851 bin liradır. Bu tutarın % 20,7 oranında 87.472 bin lirası dönen varlıklardan, % 79,3 oranında 334.379 bin lirası da duran varlıklardan oluşmaktadır. 2008 yılı sonu itibariyle varlıklar hesabında, 2007 yılına göre % 2,5 oranında, 10.435 bin lira tutarında bir artış görülmektedir.

Varlıkların edinilmesinde kullanılan kaynakların % 64,6 oranında, 272.672 bin lirası öz kaynaklardan, % 35,4 oranında 149.179 bin lirası da yabancı kaynaklardan oluşmaktadır. Yabancı kaynakların % 60,6 oranı kısa süreli, % 39,4 oranı da uzun sürelidir.

Öz kaynaklar; birikmiş geçmiş yıllar gelir-gider farkı ile cari yıl gelir-gider farkı hesaplarından oluşmaktadır.

İMKB tüzel kişiliği haiz bir kamu kuruluşu olarak kurulmuş olup, kuruluş aşaması giderlerini, üyelere tahsil edilen üyelik giriş aidatı gelirleriyle karşılamış, varlıklarını da daha sonra elde ettiği gelir gider farkları ile edinmiştir. Başka bir ifade ile İMKB'nin tahsis edilmiş bir sermayesi bulunmamaktadır.

Dönen varlıkların % 89 oranı hazır değerlerden, % 11 oranı da kısa sürede paraya çevrilebilir değerlerden oluşmaktadır. Hazır değerlerin; % 10,8 oranı döviz cinsinden mevduatlar olup Vakıflar Bankasında, % 89,7 oranı da Türk Lirası cinsinden mevduatlar olup, % 99 oranında Ziraat Bankasında tutulmaktadır. Kısa sürede paraya çevrilebilir değerler, muhtelif alacaklardır.

Duran varlıkların % 50 oranı uzun sürede paraya çevrilebilir değerlerden, % 50 oranı da bağlı değerlerden oluşmaktadır.

Duran varlıkların % 25 oranı iştiraklerdeki sermaye payları toplamı, % 75 oranı da maddi ve maddi olmayan duran varlıkların net değerleri toplamıdır. Uzun sürede paraya çevrilebilir değerlerin; % 36 oranı kıdem tazminatı fonunu, % 64 oranı ise garanti fonu hesabını ifade etmektedir.

İMKB'nin kullandığı yabancı kaynakların % 61 oranı kısa süreli, % 39 oranı ise uzun sürelidir. Kısa süreli yabancı kaynakların % 13 oranı ödenecek yükümlülükler, % 85 oranı ayrılan karşılıklar ve %2 oranı da kısa vadeli çeşitli borçlardır. Uzun süreli yabancı kaynakların tamamı ise alınan depozito ve teminatlardır.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında 91 sayılı KHK'nin 15'nci maddesine göre; menkul kıymetler borsaları yıllık, özel bütçe ile idare olunmakta, Bütçe, Sermaye Piyasası Kurulu'nun onayı ile kesinleşmektedir.

İMKB'nin 2008 yılı özel bütçe önerisi 29.11.2007 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısında görüşülerek kabul edilmiş, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Onaylanan bütçe ile 01.01.2008-31.12.2008 faaliyet dönemine ilişkin olarak hedeflenen gelir-gider kalemleri aşağıda özetlenen öngörüler doğrultusunda belirlenmiştir.

2008 yılı bütçesine göre; Borsa faaliyetlerinin ortalama % 5 oranında reel büyüme kaydedeceği, enflasyonun yıllık ortalama düzeyinin % 5,4 olarak gerçekleşeceği ve 1 Amerikan Dolarının ortalama kuru'nun 1,2708 olacağı varsayılmıştır.

Bütçe ile 181.744 bin YTL gelir, 181.303 bin YTL harcama tahmininde bulunulmuş, Borsa'nın 2008 yılı toplam gelirleri ile toplam giderleri arasındaki farkın 441 bin YTL olacağı tahmin edilmiştir.

2008 yılı içinde borsa; 165,5 milyon YTL tutarındaki gider ve harcamalarına karşılık, 184,7 milyon YTL gelir sağlamış, ve 2008 yılı faaliyet dönemini 19,2 milyon YTL gelir fazlası ile kapattığı belirlenmiştir. Ancak gelirler, bütçe ile öngörülen tutarın % 2'si oranında 2,9 milyon YTL fazlasıyla 184,7 milyon YTL olarak, giderler ise %39 oranında 46,4 milyon YTL fazlasıyla 165,5 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılı giderleri toplamı 165,6 milyon YTL'nin % 42'si oranında; 69,6 milyon YTL'si personel giderlerine, %9'u oranında 15 milyon YTL'si olağanüstü giderlere, % 38,9'u oranında 64,3 milyon YTL'si da diğer faaliyetlerden giderler hesabına aittir.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası harcamalarını, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı'nın 2.07.2008 tarih B.02.0.003/09-2404 sayılı onaylarına istinaden, 2007/3 sayılı Başbakanlık tasarruf genelgeleri dışında olarak, Borsa Genel Kurul Bütçe uygulama talimatları ve Yönetin Kurulunca belirlenen esaslara göre yürütmektedir

Borsada mal ve hizmet alımlarının KİK hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü belirlenmiştir.

İMKB'nin, esas faaliyetlerinin, ülke ekonomisi açısından son derece stratejik önem taşıdığı ortadadır. İletişim ve bilgi teknolojilerindeki hızlı değişimlere uyum sağlanabilmesi yatırımların veya revizyonların bazı kısıtlamalara tabi olmadan süratle sonuçlandırılması ile mümkün görülmektedir. Bu nedenle İMKB'nin asli faaliyetlerinin yürütülmesine esas malzeme temini, tesis ve yapım işleri ile bunların bakım ve onarımlarına yönelik hizmet alımlarının 4734 sayılı KİK'in "istisnalar başlıklı" 3'üncü maddesi kapsamına dâhil edilmesi, piyasaların olası bir sorunla karşılaşmaması için, gerekli görülmektedir.

Piyasa Faaliyetleri:

Borsada "Kota" alınmış menkul kıymetler için, pazarların açılmasıyla ilgili hüküm gereğince, Borsa Yönetim Kurulu tarafından alınan kararlarla hisse senedi ve tahvil alım-satımı için gerekli olan pazarlar ve ihtiyaç duyulan işlem bölümleri oluşturulmuştur.

Bankaların ve aracı kurumların; Borsa dışında yaptıkları tahvil ve bono alım-satımlarının, Borsaya tescil işlemine 13.01.1986 tarihli Yönetim Kurulu Kararı, SPK'nın onayı ve İMKB'nin 9 nolu Genelgesi ile başlanmış, daha sonra 24.1.1997 tarih ve 22887 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tahvil ve Bono Piyasası Yönetmeliğinde yapılan düzenleme ile uygulamaya devam edilmiştir.

1- Hisse Senetleri Piyasası:

Hisse senetleri; anonim ortaklıkların ihraç ettikleri, anonim ortaklık sermaye payını temsil eden kıymetli evrak niteliğine sahip senetlerdir. Hisse senedi sahibinin hakları, kar payı hakkı, yeni pay alma hakkı, tasfiye bakiyesine katılma hakkı, şirket yönetimine katılma hakkı, oy hakkı, bilgi alma hakkı olarak, yükümlülükleri ise, sır saklama ve sermaye borcu olarak sıralanabilir.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında faaliyet gösteren Hisse Senetleri Piyasasının çalışma esas ve kuralları, İMKB Hisse Senetleri Piyasası Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Yönetmeliğin 7 nci maddesinde “Seans”, Hisse Senetleri Piyasasında bir borsa yetkilisi tarafından verilecek bir işaretle işlemlerin başlatıldığı an ile yine borsa yetkilisi tarafından verilecek başka bir işaretle işlemlerin bitirildiği an arasında geçen süre olarak tanımlanmıştır.

Hisse senedi işlem birimi lot olarak adlandırılmaktadır. Yönetmeliğin 8 inci maddesine göre Lot, bir hisse senedinden, kendisi ya da katları ile işlem yapılabilecek asgari senet sayısı ya da değerini ifade etmektedir. Bir lot bin adet hisse senedinden oluşmaktadır.

Borsa üyelerine müşterileri tarafından verilen alım satım emirleri "Müşteri Emri" olarak adlandırılmakta, müşteri emirleri, üye temsilcileri tarafından seans içinde Borsa bilgisayar sistemine aktarıldığında “Borsa Emri”ne dönüşmektedir.

İMKB’de emirlerin eşleştirilmesinde “Tek fiyat yöntemi” ve “Sürekli Müzayede - Çok Fiyat Yöntemi” uygulanmaktadır.

Hisse senedi alım ve satım emirlerinin karşılaştırılması fiyat ve zaman önceliğine göre yapılmaktadır.

Fiyat Önceliği kuralı, daha düşük fiyatlı satış emirlerinin, yüksek fiyatlı satış emirlerinden, daha yüksek fiyatlı alım emirlerinin, düşük fiyatlı alım emirlerinden önce işlem görmesini sağlayan öncelik kuralıdır.

Zaman Önceliği kuralı, girilen emirlerde fiyat eşitliği olması halinde, sisteme zaman açısından daha önce kaydedilen emrin daha önce işlem görmesini sağlayan öncelik kuralıdır.

Hisse Senetleri Piyasası’nda birincil ve ikincil piyasa işlemleri gerçekleştirilmektedir. Birincil Piyasa, hisse senetlerini halka arz eden şirketler ile alıcıların doğrudan doğruya karşılaşmaları piyasasıdır.

İkincil piyasa, şirketlerce ihracı gerçekleştirilen menkul kıymetleri alanların, elindeki kıymetleri nakde dönüştürmek için alım ve satımını yaptıkları piyasasıdır. İMKB Hisse Senetleri Piyasası Endeksleri, Borsa’da işlem gören hisse senetlerinin fiyat ve getirilerinin bütünsel ve sektörel bazda performanslarının ölçülmesi amacıyla oluşturulmuştur.

1996 yılı sonuna kadar sadece İMKB-100, Mali ve Sınai Sektör Endeksleri hesaplanmakta iken, 1997 yılı başından itibaren sektör ve alt sektör endeksleri, hem fiyat hem de toplam getiri olarak hesaplanmaya başlanmıştır.

İMKB Endeksleri’nin kapsamındaki dönemsel değişiklikler İMKB Ulusal-30, Ulusal-50 ve Ulusal-100’de Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz-Eylül, Ekim-Aralık dönemleri için yılda 4 kez yapılmaktadır.

İMKB Ulusal-30, İMKB Ulusal-50 ve İMKB Ulusal-100 endekslerinde yer alacak hisse senetlerinin seçimi, hisse senetlerinin değerlendirme dönemi sonu itibarıyla piyasa değerine, günlük ortalama işlem hacimlerine göre oluşturulan listeleme kriterleri çerçevesinde belirlenmekte, birden fazla grup hisse senedi bulunan şirketin, sadece bir hisse senedi endekse dâhil edilmektedir.

Aracı kurum, sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından aracılık yetkisi verilmiş anonim ortaklıklardır.

Borsa üyesi bir bankanın, aracı kurum kurarak Sermaye Piyasası Kurulu'ndan yeni bir aracı kurum izni alıp Borsa'ya başvurması durumunda, banka yalnızca Tahvil ve Bono Piyasası'nda faaliyet gösterebilmektedir. Yeni kurulan aracı kuruma Borsa üyeliği, bankaya ise Tahvil ve Bono Piyasası üyeliği statüsü tanınmakta; bu durumda asli Borsa üyesi olarak, aracı kurum kabul edilmektedir.

Borsa'da sadece Borsa üyeleri işlem yapabilmektedirler. Borsa'da alım satım yapmak isteyen yatırımcılar emirlerini Borsa üyeleri aracılığıyla Borsaya iletmektedirler. Borsa üyeleri, Borsa'da üye temsilcileri tarafından temsil edilmektedirler.

Borsa payı, aracı kurumların işlem hacimleri üzerinden ve aylık olarak İMKB tarafından tahsil edilmektedir. Borsa payı olarak ödenen ücretler, aracı kurumların adına işlem yaptıkları müşterileri ve yönettikleri fonlar ile kendi portföyleri adına gerçekleştirdikleri işlemleri için, işlem hacimleri üzerinden %0,001 (yüz binde bir) oranında alınmaktadır. Borsa payı işlem yapan alıcı ve satıcı üyelerden eşit tutarda ayrı, ayrı alınmakta olup, Borsa dışında yapılan lot altı işlemlere de aynı oranlar uygulanmaktadır. Borsanın Hisse Senetleri Piyasasında yapılan işlemlerden 2008 yılında elde ettiği gelirler önceki yıla göre %2,9 oranında azalarak 13.589 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Hisse Senetleri Piyasasında, Borsa kotuna alınıp, Yönetim Kurulunca işlem görmesi kararlaştırılan Hisse Senetleri, Borsa Yatırım Fonu Katılım Belgeleri ve hisse senetlerinden ayrı olarak da menkul kıymet sıfatına sahip olan rüçhan hakkı kuponları ve borsa yatırım fonları işlem görmektedir. Borsada alım satımlar peşin esas ile ve yabancı menkul kıymetler dâhil YTL üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Yatırımcılar tarafından hisse senedi alım satım talimatları şahsen, internet aracılığı ile ya da telefonla aracı kuruma iletilmektedir. Söz konusu talimatlar aracı kurum tarafından uzaktan erişim (EX-API) veya merkez brokerleri ya da İMKB'de bulunan brokerleri aracılığı ile sisteme girilerek, gerçekleşen talimatlarla ilgili para ve kıymet takası da 2 iş günü içinde Takasbank'ta gerçekleştirilmek suretiyle işlem tamamlanmaktadır.

Hisse senetlerinin nitelikleri göz önüne alınarak Yönetim Kurulu Kararı ile değişik pazarlar teşekkül ettirilebilmekte, yine Yönetim Kurulu Kararı ile hisse senetleri dışında kalan menkul kıymetler için Hisse Senetleri Piyasası bünyesinde farklı pazarlar açılabilir.

İMKB Hisse Senetleri Piyasası'nda Ulusal Pazar, İkinci Ulusal Pazar (Küçük ve Orta Ölçekli Şirketler), Yeni Ekonomi Pazarı (Yeni kurulmuş, Risk sermayesi şirketleri), Gözaltı Pazarı, Toptan Satışlar Pazarı, Fon Pazarı olmak üzere toplam 6 pazar bulunmaktadır.

İMKB'nin temel pazarı olan Ulusal Pazar, Borsa kotunda bulunan ve asgari tedavül kriterlerine haiz şirketlerin hisse senetlerinin işlem gördüğü pazardır.

İkinci Ulusal Pazar; İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliği'ndeki kotasyon koşullarını sağlayamayan şirketler ile gelişme ve büyüme potansiyeli taşıyan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin (KOBİ) sermaye piyasalarından kaynak temin etmelerine olanak sağlamak için kurulmuştur. Söz konusu şirketlerden Borsa Yönetim Kurulu'nca Borsa'da işlem görmesi uygun görülenlerin hisse senetlerine likidite sağlamak ve bu hisse senetlerinin fiyatlarının düzenli ve şeffaf bir piyasada, rekabet koşulları içinde oluşmasını temin etmek temel amaçtır.

Yeni Ekonomi Pazarı; İMKB'nde telekomünikasyon, bilişim, elektronik, internet, bilgisayar üretim, yazılım ve donanım, medya veya Borsa Yönetim Kurulu'nca kabul edilecek benzeri alanlarda faaliyet gösteren teknoloji şirketlerinin sermaye piyasasından kaynak elde etmelerini sağlamak ve söz konusu şirketlerin hisse senetlerinin Borsa'da güven ve şeffaflık ortamında, organize ikincil piyasada işlem görmesini temin etmek amacıyla oluşturulmuştur.

Gözüaltı pazarı; hisse senetlerinin Borsa kotundan ve/veya işlem gördüğü pazardan geçici ya da sürekli olarak çıkarılması sonucunu doğurabilecek gelişmelerin oluşması sonucunda, yatırımcıların haklarının korunması ve kamu yararı gereği gibi nedenlerle ilgili ortaklığın izleme ve inceleme kapsamına alınması ve bu koşullar altında alınan önlemlerle birlikte şirket hisselerinin işlem görmesini sağlama amacıyla kurulmuştur.

Gözüaltı pazarı ile şirketlerin sürekli gözetim, izleme ve inceleme kapsamına alındığı durumlarda da, yatırımcıların devamlı ve zamanında bilgilendirilmesini sağlayacak önlemlerle birlikte, hisse senetlerinin İMKB bünyesinde işlem görmesine olanak sağlanmakta ve söz konusu şirketlerin hisse senetlerine yatırım yapmış tasarruf sahiplerine likidite olanağı sunulmaktadır.

Toptan Satışlar Pazarı; alıcısı belirli işlemlerin organize piyasada gerçekleşmesi, blok satış şeklindeki özelleştirme uygulamalarının Borsa’da yapılmasına olanak sağlanması, dolaşımda bulunmayan hisse senetlerine piyasa olanağı sunulması, birleşme (Merger) ve Ele Geçirme (Take-over) işlemlerinin şeffaf ve organize piyasada yapılması, yerli veya yabancı yatırımcılara tahsisli satış işlemlerinin yapılabilmesi amaçlarıyla kurulmuştur.

Borsa Yatırım Fonu (BYF) bir endeksi baz alan, baz aldığı endeksin performansını yatırımcılara yansıtmayı amaçlayan ve payları borsalarda işlem gören yatırım fonlarıdır.

Fon Pazarı’nda, Borsa Yatırım Fonları’nın işlem görmesi esastır. Ancak Borsa Yönetim Kurulu’nca işlem görmesi uygun bulunan A tipi yatırım fonları katılma belgeleri için de Fon Pazarı bünyesinde pazar açılabilir. Borsa Yatırım Fonları (BYF) bir endeksi baz alarak, bu endeksin performansını yatırımcılara yansıtmayı amaçlamaktadır.

BYF, temel olarak hisse senetleri ile aynı emir-işlem kurallarına tabi olmakla birlikte yapıları gereği tamamen kendilerine özgü bazı farklı düzenlemeler de yapılmıştır. Borsa Yatırım Fonları diğer yatırım fonlarında olduğu gibi tüm varlıklarını Takasbank’da saklamaktadırlar. BYF katılma belgelerinin alım satım işlemleri, BYF’nin temel aldığı endeksi oluşturan kıymetlerin ait olduğu pazarın işlem saatleri içerisinde gerçekleştirilmektedir.

29.03.1995 tarih ve 23 sayılı, 07.06.1995 tarih ve 24 sayılı Genelge’ler gereğince, Borsa’da işlem gören hisse senetleri için her üç ayda bir (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) Asgari Tedavül Kriterleri hesaplanarak, pazar değiştirecek şirketlerin tespiti çalışması yapılmaktadır. Söz konusu ölçütler ile belirlenen özellikler kaybeden Ulusal Pazar şirketleri 2 inci Ulusal Pazar’a, bu kriterleri sağlayan 2 inci Ulusal Pazar şirketleri ise diğer kotasyon şartlarını da sağlamaları halinde Ulusal Pazar’a alınmaktadır. Ancak, nihai kararı İMKB Yönetim Kurulu vermektedir.

İşlem miktarı, bir piyasada bir seansta ya da belli bir dönemde alınıp satılan menkul kıymet adedidir. Her bir adet hisse senedi 1 YTL yazılı (nominal) değerdeki sermaye payını temsil etmektedir.

Pazarlarda işlem gören menkul kıymetlerin toplam işlem miktarları İMKB’nin günlük işlem miktarını vermektedir.

2007 yılında İMKB’nin tüm pazarlarında toplam hisse senedi işlem adedi 116.824,2 milyon iken, 2008 yılında %1,74 oranında düşerek 114.793,2 milyon adede düşmüştür. Günlük ortalama işlem miktarı da %1,35 oranında azalarak 457,3 milyon adet olarak gerçekleşmiştir.

2007 yılı toplam işlem miktarının %97,76 oranındaki 114.215,6 milyon adetlik kısmı İMKB’nin ana pazarı olan Ulusal Pazarda gerçekleştirmesine karşılık, 2008 yılında toplam işlem miktarının %97,70’i orandaki 112.642,0 milyon adetlik kısmını gerçekleştirebilmiştir.

İşlem hacmi, gerçekleştirilen her sözleşmedeki işlem miktarı ile işlem fiyatlarının çarpılması sonucu bulunan tutarıdır. Tüm hisse senetlerinin işlem hacimleri toplamı, Hisse Senetleri Piyasası'nın toplam işlem hacmini oluşturmaktadır.

İşlem hacmi en yüksek miktarına 2007 yılında ulaşmıştır. Önceki yıla göre, 2008 yılında gerçekleşen işlem hacmi YTL bazında % 14,2 oranında ve ABD Doları bazında ise % 13,2 oranında düşmüştür. Diğer taraftan, genel düşüşe bağlı olarak pazarlarda da önceki yıla göre düşüşler olmuştur. Ancak, Borsa Yatırım Fonları Pazarının işlem hacmi önceki yıla göre YTL bazında % 29,8 oranında ve ABD Doları bazında da % 31 oranında artmıştır. Bu artış eğiliminin 2009 yılında da devam etmekte olduğu izlenmiştir. Ayrıca, BYF'lerinin işlem hacminin toplam işlem hacmi içindeki payı da 2008 yılında yükselmiş ve bu yükselişin 2009 yılında devam etmekte olduğu izlenmiştir.

Toplam işlem hacmindeki düşüşte 2008 yılında başlayan global ekonomik kriz, BYF işlem hacmindeki yükselişinde ise, bu fonların daha likit ve birden fazla hisse senedinden oluşması nedeniyle de daha az risk içermekte olması, fonlar için ihraççı banka ve aracı kurumların yoğun bir tanıtım faaliyetlerinde bulunması etkili olmuştur.

Son beş yılda İMKB'de işlem gören hisse senetlerinde yatırımcıların saklama oranında yabancıların payının yerli yatırımcıların payından yüksek olduğu, 2007 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı, 2008 yılındaki küresel ekonomik krizin etkisi ile düşüş trendine girdiği ve Haziran 2009 ayında %65,8 olan oranın 21 Ekim 2009 tarihi itibarı ile 66,79'a yükseldiği görülmüştür.

Yabancı yatırımcıların saklama oranının yüksek olması, İMKB'ye ve Türkiye ekonomisine güvenin göstergesi olarak değerlendirmek gerekmektedir. Ayrıca, ülke ekonomisine yabancı kaynak girişini sağlayan önemli bir mekanizma olarak da değerlendirilmelidir.

Ekonomik kriz dönemlerinde, hisse senetlerin satış fiyatları düştüğü ve buna karşılık yabancı paralar TL karşısında değer kazandığı için, yabancı yatırımcılar zararlarını minimize etmek amacıyla zorunluluk olmadıkça hisse satışlarına geçmemektedirler. Bu nedenle de yabancı yatırımcıların saklama oranındaki yüksekliği her zaman bir risk olarak algılanmamalıdır.

2004-2008 yıllarını kapsayan 5 yıllık dönemde Ulusal 100 endeksi YTL bazında %7,58 oranında yükselmiş, ABD Doları bazında ise, %4,38 oranında düşüş göstermiştir.

2008 yılı içerisinde endeksler yurt içindeki gelişmelerin yanı sıra özellikle yurtdışı piyasalarda yaşanan ekonomik ve mali krizlerin etkisiyle hareket etmiştir. İMKB Ulusal-100 endeksi 54.708 puanla en yüksek seviyesine 2.1.2008 tarihinde ulaşmıştır. Ancak, sene sonu değerleri esas alındığında dünya piyasalarına paralel olarak ciddi oranda bir düşüş yaşanmıştır.

Endeks, 2008 yılı sonu itibarıyla, 2007 yılının son işlem günündeki kapanış değeri olan 55.538 puana göre %51,63 oranında azalarak 26.864 puandan kapanmıştır. İMKB Ulusal-100 Endeksi aynı dönemde ABD Doları bazında %63,17 oranında azalarak 1.027 puana düşmüştür.

2004-2008 yıllarında SPK'nın kaydında olan şirketlerden İMKB'de işlem görenler artış trendi göstermekle birlikte, 2008 yılı itibarıyla SPK kaydında olan toplam 570 şirketin %55,6'sı olan 317'si İMKB'de işlem görmektedir.

İMKB'de işlem gören şirketlerin listeleri ile karşılaştırıldığında; Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşundan %19'u olan 95'i, Türkiye'nin ikinci büyük 500 sanayi kuruluşundan ise % 6,2'si olan 31'nin İMKB'de işlem görmekte olduğu saptanmıştır. İki liste birlikte değerlendirildiğinde Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşun sadece %12,6'sı olan 126'ı şirket İMKB'de işlem görmektedir.

2008 yılında İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) yayınladığı veriler ile SPK'nın verileri birlikte değerlendirildiğinde, gerek şirket sayısı ve gerekse işlem hacmi yönünden büyük bir potansiyelin olduğu, ancak, İMKB'de işlem gören şirketlerin bu potansiyelin çok az bir kısmını oluşturduğu görülmektedir.

SPK'da işlem gören halka açık şirketlere ait hisse senetlerinin İMKB'de işlem görmemesinde; İMKB'nin kotasyon şartları ve kotasyon şartlarına bağlı olarak gelen mali yükler etkili olmaktadır. Şirketlerin halka arzını her şeyden önce ülkenin makro ekonomik yapısını belirleyen mali düzenlemeler belirlemektedir.

Tam mükellef gerçek kişi ve kurumlar tarafından elde edilen hisse senetlerinin kazançlarında uygulanan vergi oranı %0 olarak belirlenmesine karşılık, "Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarının" hisse senetleri bu kapsamın dışında tutulmuş olup % 10 stopaj uygulaması devam etmektedir. Diğer taraftan "Borsa Yatırım Fonları", Yatırım Fonu kapsamında değerlendirilerek vergilendirildiği için, %10 stopaj uygulaması Borsa'da alım satımı yapılan BYF'lerde de devam etmektedir.

Yapılan incelemelerde, İMKB'nin işlem hacminin ve derinliğinin artırılması, alternatif sermaye piyasası araçlarının uygulamaya konulmak suretiyle sermaye piyasasının etkinleştirilmesi ve geliştirilmesi doğrultusunda çalışmalarda bulunduğu gözlemlenmiştir.

2- Tahvil ve Bono Piyasası:

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası bünyesindeki Tahvil ve Bono Piyasası, sabit getirili menkul kıymet işlemlerinin şeffaf ve rekabete açık bir ortamda işlem görmelerini sağlayarak, bu menkul kıymetlerin likiditesini artırmak ve bilgi akışını hızlandırmak amacıyla, 17.06.1991 tarihinde Menkul Kıymetler Piyasası adı altında faaliyete başlamıştır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun repo ve ters-repo işlemlerine ilişkin düzenlemelerinin ardından 17.02.1993 tarihinde Repo Ters-Repo Pazarı faaliyete geçmiştir.

Tahvil ve Bono Piyasası, Kesin Alım- Satım Pazarı, Repo- Ters Repo Pazarı olmak üzere iki ana pazardan oluşmaktadır. Bu pazarlar da normal emirler ve küçük emirler pazarı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır

Repo, bir kıymetin belli bir tarihte, belli bir orandan geri alım vaadi ile satımını ifade eder. İşleme konu olan menkul kıymet ödünç alınan para için teminat niteliğindedir. Ters Repo ise, satın alınan menkul kıymetin vade sonunda satılmasıdır.

T.C. Merkez Bankası açısından repo işlemi, Açık Piyasa İşlemleri çerçevesinde piyasaya, işlem vadesi süresince repoya tabi kıymetler karşılığında geçici olarak para verilmesini ifade eder.

Görüldüğü üzere T.C. Merkez Bankası ve SPK'nın repo terimi ile ifade ettikleri kavramlar farklıdır. T.C. Merkez Bankası repo terimini bankalar açısından kullanırken, İMKB uluslararası terminolojide olduğu üzere ödünç para almaya karşılık olarak kullanmaktadır.

Bu çerçevede ters repo işleminde, ödünç verilen para karşılığı teminat olarak bir menkul kıymet alınması, vade sonunda menkul kıymetin geri satılıp ödünç verilen anapara ile birlikte faizinin geri alınmasıdır.

Repo-Ters Repo Pazarı'nda, gerçekleştirilen işlemler karşılığı devlet tahvilleri ve hazine bonoları ile TCMB likidite senetleri teminat olarak kullanılmaktadır.

İMKB Tahvil ve Bono Piyasası Yönetmeliği'nin 5'inci maddesine göre; piyasada devlet tahvili, hazine bonusu, gelir ortaklığı senedi, kamu idare ve müesseselerince ihraç edilmiş tahviller, özel sektör tahvilleri, varlığa dayalı menkul kıymetler ile finansman bonoları ve diğer kabul edilen menkul kıymetler işlem görebilir.

Tahvil ve Bono Piyasası'nda; Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ile Borsa'da faaliyet gösteren aracı kurum ve bankalar işlem yapabilmektedir.

Piyanın dürüst, düzenli ve etkin çalışmasını temin etmek ve görevli olduğu sermaye piyasası araçlarında likit ve sürekli bir piyanın oluşmasını sağlamak için, kendi nam ve hesabına çift taraflı kotasyon vermekle yükümlü olan aracı kuruluşlar "piyasa yapıcısı" olarak tanımlanmaktadır.

Tahvil ve Bono Piyasasında, piyasa yapıcısı bankalar, Hazine ile yaptıkları piyasa yapıcılığı sözleşmesi hükümleri gereğince, sözleşmeye konu menkul kıymetler için düzenli olarak kotasyon vermek zorundadırlar.

Takas işlemlerinde riski en aza indirmek için, karşılığını almadan teslim etmeme veya ödememe prensibi esas alınmaktadır.

Piyasada işlem yapan taraflardan her birinin, yerine getirilmeyen yükümlülüklerin çeşitlerine ve işlemlerin gecikmeli olarak gerçekleştirildiği saatlere göre temerrüt faizleri alınmaktadır.

Tahvil ve Bono Piyasasında işlem gören sabit getirili menkul kıymetlerin tamamı ikinci el piyasasına ait bulunmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67inci maddesinin 4üncü fıkrası uyarınca repo işlemlerindeki stopaj oranı 01.01.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere % 15'e indirilmiştir. Ancak, söz konusu değişiklik ile emeklilik yatırım fonları ve borsa yatırım fonlarından tevkifat yapılmayacağı hükmüne bağlanmıştır.

23.07.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, bu tarihten itibaren ihraç edilen devlet tahvili ve hazine bonolarının kazanç ve faiz gelirlerine uygulanacak stopaj oranı 23.07.2006 tarihi itibarı ile % 10'a indirilmiştir.

01.01.2006 tarihinden itibaren Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu gelirleri üzerinden alınan % 15 oranındaki stopaj vergisi, yurtiçi ve yurtdışı yatırımcıların söz konusu kıymetlere taleplerini azaltma eğilimine girmesi nedeniyle 23.07.2006 tarihinde yurtiçi yatırımcılar için % 10'a yurtdışı yatırımcılar için de %0'a indirilmiştir.

Yapılan düzenleme çerçevesinde, İMKB'nin uluslararası bir kurum olması nedeniyle, uluslararası dolaşıma uygun olan ve işlem görebilecek menkul kıymetlere ülkedeki mevzuat çerçevesinde imkân yaratmak amacıyla İMKB Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası ("Piyasa, YMKP") ve bu Piyasa içinde Uluslararası Tahvil Pazarı ("Pazar" veya "UTP") kurulmuştur.

Uluslararası Tahvil Pazarı ("UTP") İMKB Otomatik Tahvil Alım Satım Sistemi (OTASS) üzerinde ayrı bir Pazar olarak oluşturulmuştur. UTP'de İMKB Tahvil ve Bono Piyasası kesin alım-satım işlem yetkisi bulunan tüm aracı kuruluşlar işlem yapmaya yetkilidir.

İMKB Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası Uluslararası Tahvil Pazarı'nda kendine özgü düzenlemeleri olmakla birlikte, işlemler genel mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir. Uygulamalardan kaynaklanan yeni gereksinimlerin doğması durumunda, sorunların Başkanlıkça çıkarılan ve SPK'nın onayı ile yürürlüğe giren Genelgeler ile aşılmakta olduğu görülmüştür.

2008 yılında Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası Müdürlüğü'nde Euro tahvil işlemleri olarak, ABD Doları cinsinden 35.880 bin nominal değerinde olmak üzere toplam 119 sözleşme ve EURO cinsinden 15.570 bin nominal değerinde toplam 69 sözleşmenin gerçekleştirildiği görülmüştür.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, ülke içinde işlem gören toplam Euro tahviller esas alındığında, Borsada yapılan işlem hacminin çok küçük kaldığı görülmektedir. Euro tahvil işlemlerinin % 99,71'sini Borsa dışı işlemleri ve % 0,29'nu Borsa dâhili işlemler oluşturmaktadır.

2008 yılında Euro tahvil işlemlerindeki düşüşte, beklenen ve 2008 yılının ikinci yarısında kendisini gösteren global finansal kriz etkili olmuştur.

Diğer taraftan da aynı zamanda Euro tahviller global ölçekte farklı piyasalarda işlem görmektedir. Euro tahvillerin, yurt dışındaki Euro tahvil piyasalarında (en büyüğü Londra’da olmak üzere), Global veri yayın şirketlerinin Euro tahvil işlem platformlarında (Reuters, Bloomberg), İMKB Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası Uluslararası Tahvil Pazarında ve Türkiye’deki bankalar arası (İMKB dışı) Euro tahvil piyasasında işlem yapılması nedeniyle piyasanın bölünmüşlüğü İMKB’nin rekabet gücünü zorlamaktadır.

İMKB Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası’nın ana hedefi ise, Türkiye ve Bölge ülkelerine ait borçlanma enstrümanları, hisse senetleri ve diğer sermaye piyasası araçlarının likit güvenilir ve organize bir piyasada işlem görmesini sağlamaktır. Ancak, İMKB bu konuda hedef aldığı düzeyin henüz uzağında bulunmaktadır.

3- Kotasyon faaliyetleri :

Kotasyon, menkul kıymetler borsalarında sürekli işlem görmesi talep edilen sermaye piyasası araçlarının, borsa yönetmeliklerindeki şartları taşımaları durumunda ilgili pazar listesine kayıt edilmesi ve işlem görmesinin kabul edilmesidir.

Menkul kıymetlerin Borsa kotuna alınması ile Borsa tarafından gerekli görülen şartların şirketçe yerine getirilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Menkul kıymetler borsalarında alım satımına konu olabilecek sermaye piyasası araçlarının, ilgili borsa yönetmeliğinde işleyiş esasları belirlenen pazarlara kote edilmiş olması şarttır.

Menkul kıymetlerin kotasyonu ile ilgili uyulacak usul ve esaslara, 24.06.2004 tarih ve 25502 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliği ile son şekli verilmiştir.

Menkul Kıymet, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 3 üncü maddesinde; “ortaklık veya alacaklılık sağlayan, belli bir meblağı temsil eden, yatırım aracı olarak kullanılan, dönemsel gelir getiren, misli nitelikte, seri halinde çıkarılan, ibareleri aynı olan ve şartları Kurul’ca belirlenen kıymetli evrak” olarak tanımlanmıştır.

Yapılan açıklamadan da anlaşıldığı üzere İMKB’de işlem gören menkul kıymetleri; Hisse Senetleri, Yatırım Ortaklıkları Hisse Senetleri, Tahviller, Yabancı Menkul Kıymetler (Eurotahviller, Depo Sertifikaları, Yabancı Yatırım Fonlar) ve Borsa Yatırım Fonları Katılma Belgeleri olarak sayılabilir.

Bir şirketin ortaklık haklarını temsil eden menkul kıymetlerin Borsa pazarlarında işlem görebilmesi için, ortaklık haklarını temsil eden hisse senetleri için kotasyon başvurusunun, başvuru tarihine kadar ihraç edilmiş bu tür menkul kıymetlerin tamamını kapsayacak şekilde yapılmış olması ve Kotasyon Yönetmeliği’nde yer alan kotasyon (Ulusal Pazar) şartlarını yerine getirmesi gerekmektedir.

Kotasyon Yönetmeliği’nde yer alan şartları sağlayan şirketlerin hisse senetleri Borsa kotuna alınarak Ulusal Pazar’da işlem görmekte, bu şartları sağlayamayan, ancak Borsa’da işlem görmesi uygun görülenler, Borsa kaydına alınarak kot dışı olan İkinci Ulusal Pazar veya Yeni Ekonomi Pazarı’nda işlem görmektedir.

Kotasyon kriterleri açısından, Türkiye İstatistik Kurumu’nun yıllık üretici fiyatları endeksinde meydana gelen ortalama fiyat artışı oranı dikkate alınarak, şirketlerin hisse senetlerinin piyasa değeri ve öz sermaye tutarları her yıl Borsa Yönetim Kurulu tarafından artırılabilir.

2008 yılında kotasyondaki şirket sayısı 323 olarak tespit edilmiştir.

Genel olarak, SPK'nın belirlediği esaslar dahilinde gerekli işlemleri yapan ortaklıkların hisse senetleri kayda alındıktan sonra, halka arzı gerçekleştirilmektedir. Daha sonra, halka arzı gerçekleşen hisse senetlerinin ikinci el piyasası olan İMKB'de işlem görmesi için başvuruda bulunulmaktadır. İMKB, arz sürecinden bağımsız olarak karar vermektedir.

2008 yılında 2 şirketin hisseleri halka arz edilerek Borsa'da işlem görmeye başlamış ve halka arz uygulamalarından 2.372,6 milyon YTL kaynak sağlanmıştır.

Yatırım Ortaklıkları, Sermaye Piyasası araçları (menkul kıymetler dahil) ile ulusal ve uluslararası borsalarda veya borsa dışı organize piyasalarda işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek üzere anonim ortaklık şeklinde ve kayıtlı sermaye esasına göre kurulan sermaye piyasası kurumlarıdır.

Yatırım Ortaklıklarına ait hisse senetlerinin kotasyonuna ilişkin şartlar Kotasyon Yönetmeliğinin 15'inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; çıkarılmış sermayelerinin ve halka arz edilen hisse senetlerinin nominal değerlerinin ödenmiş ya da çıkarılmış sermayesine oranlarının en az SPK'nın ilgili tebliğlerinde belirtilen tutar ve oranda olması, esas sözleşmenin Borsada işlem görecekt menkul kıymetlerin devir ve tedavülünü kısıtlayıcı veya senet sahibinin haklarını kullanmasına engel olacak kayıtlar içermemesi, kuruluş ve faaliyet bakımından hukuki durumu ile hisse senetlerinin hukuki durumunun tabi oldukları mevzuata uygun olduğunun belgelenmesi gerekmektedir.

Bu menkul kıymetlerin kotasyonunun yapılabilmesi için; başvurunun tertibin tamamı için yapılması, ihracın nominal tutarının en az 850.000 YTL olması, ihracın tümünün halka arz yoluyla satışa sunulması, Yönetmelik ile belirlenen diğer şartların Ortaklığın yerine getirmesinin yanında mali ve hukuki yapısının da belirlenen kriterlere göre yeterli olduğunun belgelenmesi gerekmektedir.

Ortaklıkların borçluluğunu temsil eden menkul kıymetlerin (tahvillerinin) Borsa pazarlarında işlem görebilmesi için; halka arza ilişkin işlemler Sermaye Piyasası Kurulu'nun, İMKB'de işlem görmesine ilişkin işlemler ise Borsa'nın incelemelerine ve onaylarına tabi bulunmaktadır.

Özel sektör tahvillerinin Borsa pazarlarında işlem görmesi için, yapılan başvuruların kabul süreci, hisse senetlerinin halka arzında olduğu gibidir.

Özel sektör tahvillerinin halka arzını gerçekleştiren şirketin, işlem görme şartlarını yerine getirdiği anlaşıldığından, Tahvil ve Bono Piyasası Pazarlarında işlem görmesine izin verilmektedir.

Genel ve katma bütçeli daireler, mahalli idareler ve kamu iktisadi teşebbüsleri tarafından ihraç edilmiş menkul kıymetler, ilgili Bakanlığın yazılı isteği üzerine Yönetim Kurulu tarafından Borsa kotuna alınır ve/veya işlem kurallarına göre işlem görür.

2008 yılında halka arz edilen ve nominal toplam tutarı 200.000 YTL olan iki özel sektör tahvili Borsa'ya kote edilmiştir.

Yurtdışında yerleşik ve faaliyet gösteren yabancı kuruluşların menkul kıymetlerinin Borsa kotuna alınmasında Yönetmelikte yer alan kotasyon şartlarına ilave olarak ilgili Bakanlığın izni de aranır. Ayrıca, başvurusu yapılan menkul kıymetlerin, çıkarıldıkları ülkenin en az bir borsasında kote edilmiş olması veya borsası bulunmayan ülkelerde çıkarılanların, Yönetim Kurulunca belirlenen kriterlere uygun olması gerekmektedir.

Yatırım Fonları Katılma Belgelerinin SPK'nın yazılı isteği üzerine Borsa kotuna alınmaktadır.

Borsa kotundan geçici olarak çıkarılmış menkul kıymetlerin tekrar Borsa kotuna alınabilmesi için, öncelikle kottan çıkarma kararına esas teşkil eden nedenlerin ortadan kalkmış olması, Yönetim Kurulu'nun çıkarma kararında süre ve şartlar yer almış ise, bu şartların yerine getirilmiş olması ve verilen sürenin dolmuş olması gerekmektedir.

Kamunun aydınlatılması, bir hisse senedinin değerinde ya da o hisse senedine olan arz ve talepte değişiklik yapabilecek, menkul kıymetlerin değerini ya da yatırım kararlarını etkileyebilecek bilgilerin sürekli veya gerektiğinde kamuya açıklanması şeklinde ifade edilmektedir.

Kamuya açıklanacak özel durumlar ve kamunun aydınlatılması esasları Sermaye Piyasası Kanunu'nun 1 inci ve 16/A maddeleri çerçevesinde Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Tebliğ ile düzenlenmektedir.

2008 yılı itibariyle yürürlükteki Tebliğ (Seri VIII, No:39) gereğince, özel durumlar şirketler tarafından telefaks aracılığı ile Borsaya ulaştırılarak Borsa tarafından kamuya duyurulmaktadır.

Şirketlerin İMKB'ye gönderdiği "özel durum açıklamalarında" Kotasyon Müdürlüğü veya Değerleme İstatistik Müdürlüğüne yapılan incelemelerde, kamuyu aydınlatma mevzuatına aykırılıkların tespit edilmesi halinde, ilgili şirketlerden aykırılıkların oluşum nedenleri hakkında savunma niteliğinde açıklamalar istenmekte ve gerekli değerlendirmeler yapılmaktadır. Ayrıca, şirketlerden gelen bilgiler Borsa Başkanlığının onayı ile gözetim faaliyetleri bakımından da değerlendirilmek üzere Teftiş ve Gözetim Kurulu'na intikal ettirilmektedir.

Ayrıca, Kotasyon Komitesi'nce hazırlanan raporlar çerçevesinde, Borsa Yönetim Kurulu kararıyla ortaklıklara uygulanan uyarı, uyarı ve Bülten'de ilan, kottan geçici / sürekli çıkarma gibi kararlar, ilgili şirketlere ve Sermaye Piyasası Kurulu'na bildirilmektedir.

Yürütülmekte olan piyasa gözetim faaliyetinin temel hedefi; piyasalarının güvenilir çalışmasına yönelik kamu düzeni kurulmasında katkıda bulunmaktır. Bu maksatla; piyasalardaki işlemleri izleyerek; piyasayı bozucu nitelikte olabileceği şüphesiyle bir bulguya rastlanması durumunda, konunun nihai olarak incelenmesi ve değerlendirilmesini teminen, borsa içinde ve dışında yetkili mercilere raporlamak ve böylece kamu otoritesinin gözetim ve denetim faaliyetine destek sağlanır.

Bu amaçla İMKB bünyesinde, piyasalara iletilen emirler ve gerçekleşen işlemler üzerinden olağanüstü fiyat ve miktar hareketlerine dayalı, belirli uyarı ve analiz parametreleriyle çalışan elektronik gözetim sistemi oluşturulmuştur.

Elektronik gözetim sisteminden alınan uyarılar değerlendirilmekte ve detaylı incelemeyi gerektiren durumlarda, Borsa, Merkezi Kayıt Kuruluşu kayıtları, takas ve saklama bilgileri, üyelerden temin edilen bilgiler ve ilgili diğer veriler üzerinden incelemeler yapılmaktadır. Detay inceleme sırasında yatırımcılar arasındaki ilişkilerin belirlenmesi aşamasında, Sermaye Piyasası Kurulu ile koordineli çalışarak, varsa birlikte hareket eden yatırımcılar belirlenmekte ve incelemeler bu tespitlere göre tamamlanarak hazırlanan nihai raporlar Sermaye Piyasası Kuruluna intikal ettirilmektedir. Sermaye Piyasası Kurulu'na iletilen raporlara ilişkin olarak, SPK sermaye piyasası mevzuatı kapsamında incelemelerini derinleştirmek suretiyle gerektiğinde konuyu ilgili Cumhuriyet Savcılıkları'na aktarmaktadır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 2008-2012 dönemi amaç, hedef ve strateji taslağında, borsaların değişen piyasa koşullarına uyum sağlama kabiliyetlerinin artması ve daha etkin kılınması amacıyla, özelleştirilerek anonim şirket şeklinde yeniden yapılandırılması hedef olarak alınmıştır.

İMKB'nin yapısal darboğazlarının olmasının yanında, özelleştirilmeye hazırlanmasının hedeflenmesi önemli bir süreçtir. Sürecin uzamasının getirdiği belirsizlikler ileriye yönelik alınacak idari ve mali kararlar ile personelin kuruluşa olan mensubiyet duygularını olumsuz yönde etkileyecektir. Bu da kurumun gelişimini, verimliliğini ve karlılığını azaltacaktır.

İMKB'nin özelleştirilmeden önce, özelleştirmeye hazırlık sürecinde yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Tüzel kişiliği haiz kamu kurumu olan İMKB'nin rekabet gücünün artırılması için yeniden yapılandırılmasında; hukuki statüsünün yeniden belirlenmesi, karar organlarının yeniden yapılandırılması ve karar süreçlerinin kısıtlanması, özellikle faaliyetler ile doğrudan ilgili yatırımların gecikmesine neden olan konularda yeni düzenlemelere gidilmesi, mali konulardaki belirsizliklerin giderilmesi ve gerekli kaynak birikimini sağlayan düzenlemelerin yapılması, kamu otoritelerince İMKB'nin faaliyetlerine getirilen sınırlamaların serbest ekonominin gereği olarak kaldırılması, belirtilen çerçevede yapılacak düzenlemelerde İMKB'nin kendine özgü durumunun gözden uzak tutulmaması, yeniden yapılandırılması için sürdürülen hazırlık çalışmalarının hızlandırılması, gerekmektedir. Başka bir ifade ile İMKB'nin kanuni düzenlemeler ile getirilen kamu kurumu kısıtlarının dışına çıkarılması ve rekabet gereklerine uygun yeni bir hukuki statüye kavuşturulması zorunlu görünmektedir.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası piyasalarında işlem gören menkul kıymetlere ilişkin üretilen bilgiler ile bu piyasalara ilişkin olarak yayınlanması İMKB tarafından uygun görülen haberler "Veri" olarak adlandırılmaktadır.

Borsa yönetimi; menkul kıymetler pazarında oluşan verilerin bir kısmını kitle iletişim araçları ile kamuoyuna duyurmakta, diğer taraftan, daha detaylı verileri ihtiyaçları boyutunda ve ihtiyaç duydukları zamanda talep eden taraflara da, bir bedel karşılığında satmaktadır.

Veriler, "derinlikli veri grubu" ve "yüzeysel veri grubu" olarak iki ana gruba ayrılmaktadır.

İMKB'nin faaliyet alanı ile ilgili olarak kamunun ve yatırımcıların bilgilendirilmesi için bazı bilgiler haber adı altında ana yayının bir parçası olarak, Alıcılara ücretsiz olarak verilmektedir.

V- İŞTİRAKLER:

İMKB'nin sermayesine iştirak ettiği şirketlerin nominal sermayeleri toplamı, 76.341.872 YTL olup tamamı ödenmiştir. Borsanın bu sermaye toplamı içindeki payı iştirake göre farklılık göstermekle birlikte, toplama göre ortalama % 30,3 oranında, 23.139.731 YTL olup, tamamı ödenmiştir. Borsa iştiraklerinin % 99,37 oranında 22.995.080 YTL sı yurt içi iştirakler, % 0,63 oranında 144.651 YTL'sı da yurt dışı iştirakleri ifade etmektedir.

1- Yurt içi iştirakler:

a) Takasbank - İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas Ve Saklama Bankası Anonim Şirketi :

b) Vadeli İşlem Ve Opsiyon Borsası (Vobaş) A.Ş.:

c) Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) A.Ş.

2- Yurt dışı iştirakler:

(a) Kırgız Menkul Kıymetler Borsası (KMKB)A.Ş.

(b) Bakü Menkul Kıymetler Borsası (BMKB)A.Ş.:

VI- YATIRIMLAR:

İMKB yatırımları, İMKB Genel Kurulunda kabul edilen ve SPK tarafından onaylanan yıllık olarak hazırlanan özel bütçesi ile belirlenen ödenekler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Yatırımları, "Genel Yatırım ve Finansman Programı" kapsamı dışında kalan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB)'nin bina satın alınması, kiralınması ve donanımı için gereken yatırım harcamalarının finansmanına ilişkin esasların Bakanlıkça belirlenmesi gerekmektedir.

İMKB 2008 yılı içinde sabit kıymet edinmek üzere 10,9 milyon YTL harcama yapmayı programlamış, ancak gerçekleşme % 23 oranında 2,5 milyon YTL olmuştur.

VII- ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- İMKB'nin hukuki statüsünün netleştirilmesi ve çağdaş borsacılık faaliyetlerinin gerektirdiği yapının sağlanmasını, piyasadaki uygulamaların şeffaf ve güvenilir olması için gerçekleştirilen ceza uygulamalarının, Anayasanın ve çağdaş hukuk devletinin suç ve cezalara ilişkin temel ilkeleri doğrultusunda yasal zemine kavuşturulmasını teminen, gerekli düzenlemelerin bir an evvel gerçekleştirilmesi için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

2- İMKB'nin esas faaliyetlerinin ülke ekonomisi için stratejik önem taşıması nedeniyle, asli faaliyetlerinin yürütülmesinde kullandığı malzeme, tesis, makine ve cihaz alımı ile bunların bakım ve onarımlarına yönelik hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanunun istisnalar başlıklı 3 üncü madde kapsamına alınması için yetkili merciler nezdinde girişimde bulunulması,

3- Spot piyasası İMKB'de olan, SPK 2008-2012 Dönemi Stratejik Plan Taslağında özelleştirilmesi hedef alınan, kamu kurumu vasfı ağır basan, bilgi birikimi ve donanımı yeterli olan, yasal bir engeli bulunmayan, dönem karlarının tamamını Kurumlar Vergisi ve gelir gider fazlası adı altında Hazineye aktaran İMKB'ye, türev piyasalarında menkul kıymet endekslerine dayalı vadeli işlem kontratları yapmasına SPK'ca yetki verilmemesinin sektördeki rekabet ile İMKB'nin gelirleri ve özelleştirme değeri üzerinde yaratacağı olumsuz etkilerin yeniden gözden geçirilmesi için, İMKB'nin SPK nezdinde başlatılan girişimlerini sürdürmesi,

4- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası binasının olası bir depreme karşı gerekli güçlendirme imalatlarının yapılması hususunda başlatılan çalışmaların sonuçlandırılması,

5- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası binasının; inşaat, geçici ve kesin kabul aşaması hususunda başlatılan çalışmaların sonuçlandırılması.

SONUÇ:

İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 28.5.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 19.156.502,62 Yeni Türk Lirası gelir fazlası ile kapanan gelir ve gider hesabı

genel görüşmeye sunulmuştur.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası 2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)		2007	2008
I DÖNEN VARLIKLAR		141.329.398,15	87.472.398,17
A- Hazır Değerler		86.857.023,90	77.862.017,23
1 Kasa Hesabı	1,83		
2 Bankalar	86.857.022,07		77.862.017,23
B- Menkul Kıymetler		44.003.694,99	4.879,50
1 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları	126.248,78		4.879,50
2 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları	43.877.446,21		
C- Ticari Alacaklar		245,11	0,00
D- Alacaklar		8.253.671,77	5.868.479,29
1 A) Kotasyon Ücretleri Alacakları	7.416.095,14		5.191.604,76
a) Kotasyon Ücretleri Alacakları	153.529,31		8.503,69
b) Üyelerden Alacaklar	6.029.133,43		5.163.483,97
c) Veri Dağıtım Firmalarından Alacaklar	1.233.432,40		19.617,10
2 İştiraklerden Alacaklar	0,00		197.448,57
3 Diğer Çeşitli Alacaklar	837.576,63		479.425,96
4 Şüpheli Alacaklar	2.104.452,76		2.264.667,75
5 Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	(2.104.452,76)		(2.264.667,75)
E- Gelecek Aylara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları		2.144.531,97	2.704.282,80
F- Diğer Dönen Varlıklar		70.230,41	1.032.739,35
1 Mal ve Hizmet Alım Avansları	53.567,89		985.685,76
2 İş Avansları	0,00		9.009,42
3 Personel Avansları	16.662,52		38.044,17
II DURAN VARLIKLAR		270.086.990,85	334.378.790,22
A- Alacaklar		6.068,64	48.667,20
1 Verilen Depozito ve Teminatlar	6.068,64		48.667,20
B- Diğer Alacaklar		95.683.285,55	107.497.030,21
1 İştiraklerden Alacaklar	95.683.285,55		107.497.030,21
C- Mali Duran Varlıklar		41.678.787,68	101.208.585,78
1 Bağlı Menkul Kıymetler			59.529.798,10
2 İştirakler	41.678.787,68		41.678.787,68
D- Maddi Duran Varlıklar		132.150.660,74	125.226.170,82
1 Arazi Ve Arsalar	1.011.712,98		1.011.712,98
2 Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri	93.117,40		93.117,40
3 Binalar	109.950.413,92		109.980.061,31
4 Tesis, Makine ve Cihazlar	8.905.663,80		10.648.325,31
5 Taşıtlar	1.491.982,62		1.348.430,80
6 Demirbaşlar	28.639.813,19		25.341.632,07
7 Diğer Maddi Duran Varlıklar	118.711,98		118.711,98
8 Birikmiş Amortismanlar	(45.065.988,64)		(44.465.351,96)
9 Yapılmakta Olan Yatırımlar	27.005.233,49		21.149.530,93
E- Maddi Olmayan Duran Varlıklar		556.492,50	394.835,39
1 Haklar	2.668.379,42		2.843.056,53
2 Birikmiş Amortismanlar	(2.111.886,92)		(2.448.221,14)
F- Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		11.695,74	3.500,82
TOPLAM		411.416.389,00	421.851.188,39

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası 2008 Yılı Bilançosu

PASİF (YÜKÜMLÜLÜKLER)		2007	2008
I KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		93.887.479,37	90.445.722,64
A- Borçlar		773.076,79	1.481.630,66
1 Satıcılar	773.076,79		1.481.630,66
B- Diğer Borçlar		257.021,22	67.727,47
1 Faaliyetlerden Borçlar	156.620,55		0,00
2 Personel Borçları	99.244,30		64.611,97
3 Diğer Çeşitli Borçlar	1.156,37		3.115,50
C- Alınan Avanslar			344.126,29
1 Alınan Faaliyet Avansları			344.126,29
D- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		62.890.140,93	4.877.226,72
1 Ödenecek Vergi Ve Fonlar	1.288.414,67		1.651.795,67
2 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	1.145.274,91		1.333.766,75
3 Ödenecek Diğer Yükümlülükler	60.456.451,35		1.891.664,30
E- Borç ve Gider Karşılıkları		29.967.240,43	83.498.276,90
1 Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları			294.887,16
2 SPK Kurul Payı Karşılığı			5.506.688,12
3 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	29.967.240,43		77.696.701,62
F- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar			176.734,60
II UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		50.123.036,57	58.733.004,07
A- Borçlar		93.059,57	118.944,02
1 Alınan Depozito ve Teminatlar	93.059,57		118.944,02
B- Borç ve Gider Karşılıkları		50.029.977,00	58.614.060,05
1 Kıdem Tazminatı ve Hizmet İkramesi Karşılıkları	50.029.977,00		58.614.060,05
III ÖZKAYNAKLAR		267.405.873,06	272.672.461,68
A- Sermaye Yedekleri		83.582.227,05	0,00
1 M.D. V. Yeniden Değerleme Artışları	82.545.239,68		
2 İştirakler Yeniden Değerleme Artışları	914.344,45		
3 Diğer Sermaye Yedekleri	122.642,92		
B- Geçmiş Yıllar Gelir Gider Farkı		1.046.658.955,75	1.199.874.201,41
C- T.C.Maliye Bakanlığına Yapılan Ödemeler		(932.468.328,35)	(946.358.242,35)
1 Geçmiş Yıllar Maliye Bakanlığına Yapılan Ödemeler	(855.339.197,35)		(932.468.328,35)
2 Cari Yıl Maliye Bakanlığına Yapılan Ödemeler	(77.129.131,00)		(13.889.914,00)
D- Cari Yıl Gelir Gider Farkı		69.633.018,61	19.156.502,62
TOPLAM		411.416.389,00	421.851.188,39

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası 2008 Yılı Gelir-Gider Tablosu

	2007	2008
A- FAALİYET GELİRLERİ	136.254.155,75	135.970.851,24
1 Borsa Üyeleri Yıllık Aidatları	173.500,55	188.500,00
2 Menkul Kıymet Kotasyon Ücretleri	21.169.608,91	24.255.203,20
3 Menkul Kıymet Tescil Ücretleri	22.368.841,60	20.391.390,71
4 Menkul Kıymet Borsa Payları	63.975.720,80	65.485.160,54
5 Veri Yayın Gelirleri	16.138.562,86	11.465.967,53
6 Üyeler İlave Terminal Kullanım Ücretleri	5.761.420,63	6.058.928,65
7 Üye Ofis Kiraları	1.133.673,48	1.309.471,00
8 Temsilci Kurs Ücretleri	120.959,50	124.253,60
9 Takas Temerrüt Faiz Gelirleri	237.329,25	159.526,41
10 Gecikme Faiz Gelirleri	534.952,52	344.621,54
11 Bilgi ve Basılı Yayın Gelirleri	9.012,30	6.861,06
12 Gayrimenkul Kira Gelirleri	1.812.503,34	2.003.195,35
13 Bilgi Teknolojileri Lisans Gelirleri	1.452.758,40	2.341.567,74
14 Borsa Endeksleri Lisans Gelirleri	603.333,76	1.307.786,99
15 Teminat Faiz Gelirleri	43.786,49	43.357,47
16 Diğer Gelirler	1.664.231,42	1.163.679,53
B- FAALİYET GİDERLERİ	79.352.448,96	86.239.972,83
1 İlk Madde ve Malzeme Giderleri	230.610,83	427.690,84
2 Personel Ücret ve Giderleri	69.279.595,19	69.563.839,24
3 Kurul Ücret ve Giderleri	48.230,12	50.597,77
4 Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	5.322.612,77	7.134.673,11
5 Vergi Resim ve Harçlar	1.123.500,86	2.208.635,53
6 Amortismanlar ve Tükenme Payları	968.929,46	3.942.425,03
7 Diğer Giderler	2.378.969,73	2.912.111,31
8 İktisadi İşletme Giderleri		
FAALİYET GELİR GİDER FARKI	56.901.706,79	49.730.878,41
C- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİRLER	37.451.410,05	47.012.127,57
1 İştiraklerden Temettü Gelirleri	5.814.743,14	8.705.853,63
Takasbank	5.546.272,64	6.655.527,17
Diğer Temettü Gelirleri	268.470,50	2.050.326,46
2 Faiz Gelirleri	31.421.952,63	35.734.958,05
Devlet Tahvil Faizleri	3.007.303,89	9.388.342,94
Mevduattan Alınan Faizler (Net)	12.026.625,07	9.089.133,42
Yatırım Fonu Katılma Belgesi Gelirleri	44.293,07	34.401,00
Garanti Hesabı Nema Gelirleri	16.343.730,60	17.223.080,69
3 Konusu Kalmayan Karşılıklar	103.454,53	11.211,97
Şüpheli Diğer Alacak Karşılığı İptal Karları	103.454,53	11.211,97
4 Kambiyo Karları	111.259,75	2.560.103,92
D- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDERLER	10.278.760,87	64.289.233,00
1 Komisyon Giderleri	9.143.739,64	9.687.944,96
Takasbank Garanti Hs. Komisyon Gid.	5.300.739,64	5.568.222,23
Takas Ücreti	3.843.000,00	4.119.696,00
Diğer Komisyon Giderleri	0,00	26,73
2 Karşılık Giderleri	244.027,80	53.702.463,43
SPK Kurul Payı Karşılığı	0,00	5.506.688,12
Geçmiş Yıllar Vergi Yükümlülük Karşılıkları	0,00	47.729.461,19
Şüpheli Alacaklar Karşılık Giderleri	244.027,80	171.426,96
Diğer Karşılık Giderleri	0,00	294.887,16
3 Kambiyo Zararları	890.993,43	898.824,61
E- FİNANSMAN GİDERLERİ	36,40	0,00
1 Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri	36,40	0,00
OLAĞAN GELİR GİDER FARKI	84.074.319,57	32.453.772,98
F- OLAĞANDIŞI GELİRLER	743.580,66	1.713.303,03
1 Önceki Dönem Gelirleri	743.580,66	698.959,56
2 Diğer Olağandışı Gelirler	0,00	1.014.343,47
G- OLAĞANDIŞI GİDERLER	15.184.881,62	15.010.573,39
1 Önceki Dönem Giderleri	259.012,67	412.109,18
2 Diğer Olağandışı Giderler	14.925.868,95	14.598.464,21
CARİ YIL GELİR GİDER FARKI	69.633.018,61	19.156.502,62

**İSTANBUL ALTIN BORSASI'NIN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE
İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ

İstanbul Altın Borsası'nın 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılıının 15/06/2010 tarihli 24'üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

A- Altın ve altın borsalarının dünya ekonomisindeki yeri:

Kıymetli bir maden olan altın binlerce yıldır para, biriktirme aracı ve mücevher olarak kullanılmaktadır. Altın, günümüzde de önemli madenlerden biri olma özelliğini korumaktadır.

Altın piyasasının temelleri 1968 yılında atılmıştır. 1934 yılından 1968 yılına kadar fiyatı 35 ABD Doları/ons olarak belirlenmiş olan altın, 1968 yılında gelişmiş batı ülkeleri finans yetkililerinin uluslararası altın piyasasını ikiye bölmeleri ile altın bu fiyatın dışında da işlem görme olanağına kavuşmuştur. Bu piyasalardan birincisi altının resmi kurumlar arasında 35 ABD Doları/ons'tan işlem gördüğü resmi piyasa, ikincisi ise özel sektörün yer aldığı piyasadır.

15 Ağustos 1971 tarihinde ABD Dolarının altına olan konvertibilitesinin askıya alınması sonucu, altın serbest piyasada 70 ABD Doları/ons'a yükselmiştir. 1973 yılında Bretton woods ile getirilen sabit kur sisteminin çökmesi ile dünyada serbest altın piyasası doğmuştur.

Dünya piyasalarında altın işlemleri spot ve vadeli piyasalar olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Spot piyasalarda fiyat uzun dönemli arz ve talep unsurlarının fonksiyonu olarak oluşurken, vadeli piyasalarda fiyatlar politik gelişmeler ve faiz oranlarından etkilenerek oluşmaktadır. Vadeli piyasaların işlem hacmi, spot piyasaların çok üstünde olup, aşırı fiyat dalgalanmaları daha az görülmektedir.

Dünya altın piyasaları coğrafi olarak da genişleme içerisindedir. Londra ve Zürih Borsaları gibi geleneksel piyasalar yanında vadeli işlemlerde ABD öne çıkmış durumdadır. Tokyo, Çin ve Hong Kong gibi uzak doğu piyasaları, son dönemde gelişmiş dünya piyasaları arasında yer almıştır.

B- Kuruluşun tarihçesi, Türkiye ekonomisi içindeki yeri ve gelişimi:

Türk ekonomisinin liberalleşmesiyle ilgili olarak alınan 24.01.1980 tarihli kararlar sonucu, 1983–1984 yıllarında altın ithali belirlenen kurallara uymak koşuluyla serbest bırakılmıştır.

Bu kapsamda T.C. Merkez Bankası 1984 yılında Türk Lirası karşılığı altın piyasasını kurmuştur. T.C Merkez Bankası tarafından ithal edilen altınlar bu piyasada Türk Lirası karşılığı satılmaya başlanmıştır. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı, 11.08.1989 tarihli karar sermaye hareketlerini serbestleştirmiş ve mali sistemin önemli bir parçası olan kıymetli madenlerin ticaretine ilişkin düzenlemeler yapmış, kıymetli maden dış alımının sadece T.C. Merkez Bankası ve İstanbul Altın Borsası üyelerince yapılabileceği esaslarını getirmiştir.

Sermaye Piyasası Kanunu'na eklenen 40/A maddesi ile kambiyo ve kıymetli madenler borsalarıyla ilgili hukuki alt yapı oluşturulmuştur. Bu yasal düzenlemeye dayanılarak SPK'ca 03.04.1993 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan "Kıymetli Maden Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik" ile İstanbul Altın Borsası Kurulmuş ve borsa 26.07.1995 tarihinde çalışmaya başlamıştır.

Kıymetli madenler borsaları piyasalarında; Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tanımlanan ve standartları belirlenen kıymetli madenler ve kıymetli madenlerle ilgili araçların güven ve istikrar içinde serbest piyasa koşullarına uygun olarak alım ve satımı yapılmaktadır. İstanbul Altın Borsası'nın kurulması ile kıymetli maden ticareti daha organize ortamlarda yapılmaya başlanmış, kıymetli maden ithal hakkı sadece borsa üyelerine tanınmıştır.

Altın borsasının kurulması yanında altın bankacılığı konusunda yasal düzenlemeler yapılmış, tasarruf edilen altının mali sisteme kazandırılmasına yönelik kararlar alınmıştır. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında 1993 yılında yapılan değişiklikle; altın borsası aracılık yetki belgesi bulunan bankalara altın ithali imkânı tanınmıştır. Aynı kararda 1994 yılında yapılan değişiklikle bankalar yanında borsa üyesi yetkili müesseselere de altın ithal etme hakkı verilmiştir.

İstanbul Altın Borsası'nın son beş yıla ilişkin toplu bilgileri aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Öz Kaynaklar	YTL	1.827.119	2.984.799	4.986.488	7.002.857	10.286.805	3.283.948	46,9
Yabancı Kaynaklar	"	215.084	158.238	138.835	494.988	1.633.542	1.138.554	230,0
Maddi Duran Varlıklar	"	206.024	214.097	407.972	453.179	808.726	355.547	78,5
Birikmiş Amortismanlar	"	106.024	135.423	200.855	146.702	331.049	184.347	125,7
Operasyonel Gelirler (Faaliyet gelirleri)	"	4.339.088	4.951.798	5.612.057	6.609.970	8.296.920	1.686.950	25,5
Mal ve hizmet alımı	"	1.048.097	1.050.760	1.344.276	506.869	773.110	266.241	52,5
İştiraklere ödenen sermaye	"		200	300	500	1.500	1.000	200,0
İştirakler temettü geliri	"		-	-	-	-	-	-
Kıymetli Madenler Piyasası Üyeleri	Tüzel kişi	51	54	55	58	63	5	8,6
Altın İşlemleri Miktarı	Kg	280.814	328.752	247.485	330.214	337.030	6.816	2,1
Üyelerce yapılan altın ithalatı	Kg	250.930	269.489	192.720	230.796	165.937	(64.859)	(28,1)
Gümüş İşlemleri Miktarı	Kg	318.000	362.820	277.416	320.887	384.220	63.333	19,7
Üyelerce yapılan gümüş ithalatı	Kg	209.500	207.900	107.401	93.730	73.572	(20.158)	(21,5)
Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası Üyeleri	Tüzel kişi	8	7	9	6	9	3	50,0
Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası İşlemleri	Kg	100	250	125	170	228	58	34,1
Vadeli İşlemler Piyasası Üyeleri	Tüzel kişi	17	13	-	-	-	-	-
İşçi sayısı (Yıl Sonu)	Kişi	51	50	54	54	55	1	1,9
İşçilere İçin Yapılan Tüm Giderler	YTL	2.787.929	2.970.186	2.769.826	2.908.828	4.369.780	1.460.952	50,2
İşçi başına aylık ortalama giderler		3.513	3.630	4.395	4.427	6.571	1442	48,4
Tahakkuk eden vergiler	YTL		478.642	523.380	501.931	780.591	278.660	55,5
GSYH' katkı (Üretici fiyatlarıyla)	YTL		4.951.798	5.612.057	6.189.970	8.587.721	2.397.751	38,7
GSYH'ya katkı (Alıcı fiyatlarıyla)	YTL		4.951.798	5.612.057	6.189.970	8.590.676	2.400.706	38,8
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL		4.951.798	5.612.057	6.189.970	8.516.746	2.326.776	37,6
Gelirler	YTL	4.777.736	5.455.974	6.516.002	7.547.939	11.639.188	4.091.249	54,2
Giderler	YTL	4.202.139	4.298.294	4.514.313	5.307.562	7.990.357	2.682.795	50,5
Dönem Gelir-Gider farkı	YTL	575.598	1.157.680	2.001.689	2.016.340	3.283.948	1.267.608	62,9
Bilanço Gelir fazlası	YTL	1.827.119	2.984.799	4.986.488	7.002.828	10.286.776	3.283.948	46,9

Kıymetli Maden Borsalarının Kuruluşu ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde; "Kıymetli Madenler Borsaları; bu Yönetmelikte yazılı esaslar dairesinde, borsa içinde oluşturulacak pazarlarda, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tanımlanan ve standartları belirlenen, kıymetli madenlerin; açık, düzenli ve serbest rekabet şartları içerisinde alınıp satılmasını sağlayan, fiyatlarının tespit ve ilan işleriyle yetkili ve yönetmelikle verilen diğer işleri yapan tüzel kişiliği haiz kamu kurumlarıdır." Şeklinde tanımlanmıştır.

Borsada işlem yapmaya borsa üyeleri yetkili olup, borsa üyelik belgesi verilme esaslarını Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı bir yönetmelikle belirlemiştir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda, kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla ilgili, dolayısıyla İstanbul Altın Borsasını da ilgilendiren hükümler bulunmaktadır. 32 sayılı kararı yürütmeye yükümlülüğü; Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu bakanlığa aittir. Dolayısıyla bu bakanlığın kıymetli madenlerle ilgili aldığı kararlar borsayı da ilgilendirmektedir. Kıymetli madenler: Her tür ve şekilde altın, gümüş ve platini ifade etmektedir.

Borsanın para, evrak ve her çeşit mallarının, devlet malı hükmünde olduğu, bunlara karşı suç işleyen, görevini kötüye kullanan veya ihmal eden Borsa Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri ile Borsa personelinin Devlet Memurları Kanunu'nda bu fiiller için öngörülen cezalarla cezalandırılacağı genel yönetmelikte belirtilmiştir.

Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik uyarınca tüzel kişiliğe haiz kamu kurumu olarak kurulan İstanbul Altın Borsası'nın, kanunla düzenlenmesi için başlatılan çalışmalar sürmektedir.

İstanbul Altın Borsası Genel Kurulu, Borsa üyelerinden meydana gelmekte olup, Borsa'nın en üst düzeyde karar organıdır. SPK temsilcisi oy hakkı olmaksızın genel kurula katılabilmektedir.

Kıymetli madenler, taşlar ve bunlardan oluşan eşyaların ticaretiyle ilgili genel düzenleme; Bakanlar Kurulunun 07.08.1989 tarih ve 89/14391 sayılı kararıyla "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar" ile yapılmıştır.

32 sayılı kararın 7 inci maddesinde kıymetli madenler, taşlar ve eşyalarının dış ticaret rejimi kararları kapsamında, ithalatı ve ihracının serbest olduğu belirtilmiş, işlenmemiş kıymetli maden dış alımı borsa üyesi aracı kuruluşlarınca yapılabileceği açıklığa kavuşturulmuş, aracı kuruluşların ithal ettiği kıymetli madenleri üç gün içinde borsaya teslim etmek zorunluluğu getirilmiştir.

İstanbul Altın Borsası 1995 yılında altın, 1999 yılında da gümüş ve platin işlemlerini başlatmıştır.

Borsanın ham elmas ticareti yapmasına ilişkin "Kimberley Süreci Sertifika Sistemi"ne katılmasını uygun bulan 20.10.2004 tarih ve 5244 sayılı Kanun sonucu; borsa 14.08.2007 tarihinde "Kimberley Süreci Sertifika Sistemi"ne üye olmuştur. Böylece kıymetli taşlar piyasası da borsa faaliyetleri arasına girmiştir. İstanbul Altın Borsası kıymetli taş olarak elmas piyasasının faaliyete geçmesi amacıyla başlattığı çalışmalar, henüz olumlu bir sonuca ulaşamamıştır. Türkiye sisteme üye olan 48 ülkeden birisi olup, sistemle ilgili işlemlerin yürütülmesini sağlamak üzere İstanbul Altın Borsası'nı yetkilendirmiştir.

Hazine Müsteşarlığı tarafından 18.11.2006 tarihinde yayımlanan "Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğ" uyarınca borsada işlem yapacak rafinerileri, rafineri listesine alma yetkisi İstanbul Altın Borsası'na verilmiştir.

Borsada mevcut piyasalarla ilgili olarak alım satım emirleri elektronik ortamda gerçekleşmekte ve uzaktan erişim sağlanmaktadır. Bilgisayara girilen alım ve satım emirleri bilgi dağılım ekranı kanalıyla aynı anda üyelere ve uluslar arası piyasalara ulaştırılmaktadır. Piyasalar elektronik ortamda 24 saat açık bulunmaktadır.

Altın ithalatında dünyada ilk 5 ülke arasında yer alan Türkiye’de 2008 yılında, önceki yıllara göre altın ithalatı azalmıştır. 2008 yılında İthalat miktarı 166 ton olmasına rağmen, borsada işlem gören altın miktarı 337 tondur.

Gümüş işlemlerinde de altına benzer bir durum söz konusudur. 2008 yılı gümüş ithalat miktarı 73,5 ton olmasına rağmen, borsada işlem gören gümüş miktarı 384 tondur.

Borsada; uluslar arası piyasalarda kabul gören rafineriler ile Türkiye’deki rafinerilerin ayar damgasını taşıyan kıymetli madenler işlem görmektedir.

Standart dışı altın; Türkiye’de kurulu altın rafinerileri veya Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen ayar raporlarına göre borsada işlem görmektedir.

Türkiye’de kıymetli maden üretimi yapan şirket ve kurumlar üretim miktarını borsaya bildirmek durumundadırlar. Mevzuat gereğince; kıymetli maden üreticisi firmaların üretimlerini Türkiye’de kurulu rafinerilerde rafine ettirmek ve borsaya bildirmek zorunda olduklarını açıkça ortaya koymasına karşın, incelemelerde firmaların bu doğrultuda davranmadıkları belirlenmiştir.

İstanbul Altın Borsası’nın üretici firmaların üretimlerini izlemek ve kontrol etme yetkisi bulunmamakta, bu nedenle kendisine üretim olarak bildirilen miktarı kayda alıp, işlem yapmak durumunda kalmaktadır.

Türkiye’de maden üretimine izin verme ve üretimi izleyip kontrol etme ve konuya ilişkin her türlü düzenleme yapma yetkisi; 3213 sayılı Maden Kanunu ve Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliği hükümleri uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na ait bulunmaktadır.

Borsaca, 12.02.2008 tarihli yazıyla; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’ndan kıymetli maden arama ve işletme ruhsatı alan kişi ve kuruluşların adres ve üretim miktarlarına ilişkin bilgi talep edilmiştir. Bakanlıktan gelen listede yer alan firmalara yazı yazılarak üretim bilgileri istenilmiş, firmaların tamamına yakını ruhsat alanlarında üretim faaliyeti yapmadıkları cevabını vermiştir. Üretim yaptıkları belirlenen bazı firmaların ise, yazılara cevap vermedikleri görülmüştür.

2008 yılında sadece 2 kg. standart dışı platin işlemi yapılmıştır.

Yüksek Planlama Kurulunca hazırlanan 2008 Yılı Programında “Elmas ve Kıymetli Taş Piyasası Projesi ” ile ilgili olarak İstanbul Altın Borsası sorumlu kuruluş olarak belirlenmiş ve piyasanın 2008 yılı içerisinde açılması öngörülmüştür.

II-İDARİ BÜNYE

İstanbul Altın Borsası’nın kuruluşu 29.4.1992 tarihli ve 3794 sayılı Kanunla, 28.07.1981 tarih, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’na eklenen 40/A maddesi ile sağlanmıştır.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 40/A maddesine dayanarak hazırlanan; “Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik” 03.04.1993 tarih ve 21541 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Genel Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde; “Kıymetli Madenler Borsaları; bu Yönetmelikte yazılı esaslar dairesinde, borsa içinde oluşturulacak pazarlarda, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tanımlanan ve standartları belirlenen, kıymetli madenlerin; açık, düzenli ve serbest rekabet şartları içerisinde alınıp satılmasını sağlayan, fiyatlarının tespit ve ilanı işleriyle yetkili ve yönetmelikle verilen diğer işleri yapan tüzel kişiliği haiz kamu kurumlarıdır.” Şeklinde tanımlanmıştır.

Genel Yönetmelikte; borsaların organları, yapıları, görev ve yetkileri, borsa üyeleri, borsalarda işlem görecekt kıymetli madenlerin işlem esasları, borsaların gelirleri, bütçe ve kesin hesapları ile denetimleri açıkça belirtilmiş, Borsa Başkanı’nın üst düzey kamu görevlisi sıfatıyla SPK’nın teklifi ve müşterek kararnameyle atanacağı, borsa personeline aranacak şartlar görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının ise borsa yönetmeliğinde belirleneceği, yönetmeliğin ilgili maddelerinde kurala bağlanmıştır.

Borsada işlem yapmaya borsa üyeleri yetkili olup, borsa üyelik belgesi verilme esaslarının Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle tespit edileceği, genel yönetmeliğin 5 inci maddesi ile hükme bağlanmıştır.

Borsa Organları; genel kurul, yönetim kurulu, borsa başkanlığı ve denetim kurulundan oluşacağı yönetmeliğin 6 ıncı maddesinde belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 21 inci maddesine göre Borsalarda, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından standartları belirlenen kıymetli madenler alınıp satılabilmektedir.

Yönetmelikte ayrıca; fiyat tespiti ve ilanı, ödeme ve teslim esasları, teminat, zararların karşılması, kurtaj, uyumsuzlukların çözümü ve disiplin hükümleri, disiplin cezalarına ilişkin uygulamaların ne şekilde olacağı belirtilmiş, borsaların gelirleri, bütçe ve kesin hesap ile denetim esasları, borsaların geçici olarak kapatılması, borsa yetkililerinin sır saklama yükümlülükleri ilgili yönetmelikte düzenlenmiştir.

“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar”da da kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla ilgili, dolayısıyla İstanbul Altın Borsasını ilgilendiren hükümler bulunmaktadır. Böylece; Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar’ın 7’nci maddesi ile daha önce T.C Merkez Bankası’na yürütülen işlenmemiş altın ithaline ilişkin esaslar ve işlenmemiş kıymetli madenlerin yurt içinde alım satım işlemlerini düzenleme görev, yetki ve sorumluluğu İstanbul Altın Borsası’na devredilmiştir.

Sermaye Piyasası Kanunu’nun 40/A maddesi hükmüne dayanılarak çıkarılan “İstanbul Altın Borsası Yönetmeliği” 13.02.1994 tarih ve 21848 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış, borsanın fiilen faaliyete geçmesi ise 26.07.1995 tarihinde gerçekleşmiştir. Adı geçen yönetmelik ek ve değişiklikleri ile birlikte yenilenerek; 30.06.1999 tarih ve 23741 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Yeni yönetmelikte yapılan değişiklikler 29.07.1999 tarih ve 23770 sayılı, 25.01.2007 tarih ve 26414 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanmıştır.

2499 sayılı Kanun uyarınca Sermaye Piyasası Kurulu İstanbul Altın Borsası’nın Denetim merciidir.

Ayrıca Başbakanlığın 10.05.2007 gün ve 10671 sayılı yazısına ekli, TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu’na alınan; 17.04.2007 tarih ve 78 sayılı karar uyarınca, 72 sayılı KHK’ya göre, İstanbul Altın Borsası, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından sürekli olarak; idari, mali, ekonomik, hukuki ve teknik yönlerden gözetim ve denetimine tabi tutulmuştur.

İstanbul Altın Borsasının kuruluşu bir yönetmelikle sağlandığından, borsa için yönetmelikler son derece önemli belgelerdir. İstanbul Altın Borsasında uygulanan başlıca yönetmelikler;

Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik. İstanbul Altın Borsası Yönetmeliği. Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kurumlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik. İstanbul Altın Borsası Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası Yönetmeliği.

2499 sayılı Kanun’un 40/A maddesine dayanılarak çıkarılan “Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmeliğe göre; Borsaların organlarının, genel kurul, yönetim kurulu, borsa başkanlığı ve denetim kurulundan oluşacağı belirtilmiştir

İstanbul Altın Borsası Genel Kurulu, Borsa üyelerinden meydana gelmekte olup, Borsa’nın en üst düzeyde karar organıdır.

Genel kurulda üyelerin sahip oldukları oy miktarı, son iki yılda borsadaki Pazar ve piyasalarda yaptıkları işlem hacminin parasal tutarının son yıl ortalamasına % 60, bir önceki yıl ortalamasına % 40 ağırlık verilmek suretiyle bulunan ortalama göre hesaplanmaktadır. En yüksek ortalama sahip olan üyeden başlanarak, azalan ortalama esasına göre sıralama yapılmaktadır.

İlk on üyenin her birinin 5 oy hakkı, yirminci sıraya kadar olan üyelerin her birinin 4 oy hakkı, otuzuncu sıraya kadar olan üyelerin her birinin 3 oy hakkı, kırkinci sıraya kadar olan üyelerin her birinin 2 oy hakkı, sonraki üyelerin ise her birinin 1 oy hakkı bulunmaktadır.

İstanbul Altın Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliği'ne göre: Borsanın hesap ve işlemleri, genel kurulca seçilecek iki denetçiden oluşan denetim kurulu tarafından denetlenmektedir. Denetim kurulu, genel kurulda en yüksek oya sahip grubu oluşturan on üye tarafından gösterilecek adaylar arasından seçilecek bir denetçiyle diğer adaylar arasından seçilecek bir denetçiden oluşmaktadır.

Borsanın 2008 yılı faaliyetleriyle ilgili olarak 26.03. 2009 tarihinde, toplam 62 borsa üyesinden, 51 üyenin (toplam 145 oy) katılımıyla olağan genel kurul toplantısı yapılmıştır.

İstanbul Altın Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliği'ne göre; Borsada, bir başkan ve dört üyeden teşekkül eden beş kişilik bir yönetim kurulu bulunmaktadır. Borsa Başkanı, yönetim kurulunun doğal üyesi ve başkanıdır. Diğer üyelerden ikisi, genel kurulda en yüksek oya sahip grubu oluşturan on üyenin; birisi bankaların ve menkul kıymet aracı kurumlarının, birisi de kıymetli madenler aracı kurumlarının ve yetkili müesseselerin temsilcilerinden oluşmaktadır. Her grup; temsilcisini ve temsilcisinin görevinin sona ermesi halinde onun süresini tamamlamak üzere görev alacak yedek üyeyi, genel kurulda adayları arasından gizli oyla seçmektedir.

İstanbul Altın Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliği'ne göre; Borsa'da bir başkan ve iki üyeden oluşan Uyuşmazlık Komitesi kurulmaktadır. Uyuşmazlık Komitesi borsa işlemlerine ilişkin olarak, üyeler ve üyelerle müşterileri arasında çıkan uyuşmazlıkların idari yoldan çözümü için Borsa Yönetim Kurulu'na yardımcı olmaktadır.

İstanbul Altın Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliği'ne göre; Borsada bir başkan ve iki üyeden oluşan Disiplin Komitesi kurulmaktadır. Disiplin Komitesi Borsada düzeni ve dürüstlüğü bozan ve Borsa işlerine hile karıştıran, Borsa işlerinin açık, düzenli ve dürüst yürütülmesi için alınan kararlara uymayanlarla ilgili disiplin kararlarının verilmesinde Yönetim Kurulu'na yardımcı olmaktadır.

İstanbul Altın Borsası Personel Yönetmeliği'ne göre; Borsanın personel politikası, Genel Kurul'un uygun direktifleri doğrultusunda ve ilgili birimlerin görüşü alınarak, Yönetim Kurulu tarafından belirlenmektedir. Borsanın personel kadroları Yönetim Kurulu'na hazırlanıp, Genel Kurul tarafından onaylanmaktadır. Borsada kadrosuz personel çalıştırılmamaktadır. 2008 yılı için genel kurulca onaylanan kadro sayısı 74 kişidir. 2008 yılı sonu itibarıyla dolu kadro sayısı 55 adettir.

III. MALİ BÜNYE

Borsanın 2008 yılı toplam varlıkları ve toplam kaynakları çizelgede de görüldüğü üzere 11.920.347 YTL'dir. Bu tutarın % 80 oranı dönen varlıklardan, % 20 oranı da duran varlıklardan oluşmaktadır. 2008 yılı sonu itibarıyla varlıklar hesabında, 2007 yılına göre % 58,9 oranında, 4.420.869 YTL tutarında bir artış görülmektedir. Artış ağırlıklı olarak hazır değerler hesaplarına yansımıştır.

Varlıkların edinilmesinde kullanılan kaynakların çizelgede de görüldüğü üzere % 86,3 oranında, 10.286.805 YTL'si öz, % 13,7 oranında 1.633.542 YTL'si da yabancı kaynaklardan oluşmaktadır. Yabancı kaynakların % 66,5 oranı uzun süreli, % 33,5 oranı da kısa sürelidir. Kısa süreli yabancı kaynaklar, hesap döneminin kapanmasını takip eden ilk aylarda ödenmiş ve kapanmış tir. Uzun süreli yabancı kaynaklar ise ağırlıklı olarak kıdem tazminatı fonundan oluşmaktadır.

Öz kaynaklar; birikmiş geçmiş yıllar gelir-gider farkı ile cari yıl gelir-gider farkı hesaplarından oluşmaktadır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

İstanbul Altın Borsasının 2008 yılı bütçesine göre, borsanın, 7.800.000 YTL tutarında gider ve harcamalarına karşılık, aynı tutarda gelir sağlanacağı öngörülmüştür. Ancak gelirler; bütçe ile öngörülen tutarın % 48,8 oranında 3.819.188 YTL fazlasıyla 11.639.188 YTL olarak, giderler ise % 29,9 oranında 230.295 YTL eksiğiyle, 7.589.705 YTL olarak gerçekleşmiş ve 2008 yılı faaliyet döneminde, 4.049.483 YTL tutarında bütçe fazlası ortaya çıkmıştır.

Raporun gelir-gider tablosu bölümünde görüldüğü üzere; 3.648.831 YTL tutarındaki dönem gelir gider farkı ile bütçe fazlası arasında görülen 400.652 YTL tutarındaki fark, dönemsellik ilkesi ve bazı gider kalemleri için (karşılık ve amortisman giderleri) ödenek tahsis edilmemiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Kıymetli Madenler borsalarının çalışma esaslarını ve uyacağı kuralları belirleyen genel yönetmelik; kıymetli madenler ve bunlarla ilgili sermaye piyasası araçlarının güven ve serbest rekabet koşulları altında alınıp satılmasını sağlamak, oluşan fiyatı tespit ve ilan etmekle kıymetli madenler borsalarını yetkilendirmiştir.

1995 yılında faaliyete geçen İstanbul Altın Borsası'nın bilgi teknolojileri alanındaki hizmetleri ve yazılım üzerindeki her türlü değişiklik ve eklemeler bilgi işlem personeli tarafından yapılmaya başlanmıştır.

1996 yılı başlarında türev piyasaları konusunda yapılan bir çalışma sonucunda, bu projede kullanılacak yazılımın Borsa bünyesinde geliştirilmesi kararı alınmıştır. Böylece, spot piyasa ile Türkiye'de ilk kez geliştirilen ve kullanılan vadeli işlemler modüllerinden oluşan Elektronik Borsa Sistemi (EBS) yazılımı tamamlanmış ve vadeli İşlemler ve Opsiyon Piyasası'nda oluşturulan geniş alan ağı (WAN) ile Türkiye'de ilk kez Borsa üyelerine uzaktan erişim ile kendi ofislerinden işlem yapma imkânı sağlanmıştır.

Borsadaki pazarlarda sadece borsa üyeleri işlem yapmaktadır. Hazine Müsteşarlığı'ndan faaliyet izni alan aracı kuruluşlara, borsa yönetim kurulunca borsa üyelik belgesi verileceği, T.C. Merkez Bankası'nın borsanın doğal üyesi olduğu; Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından borsa üyelik koşullarıyla ilgili olarak yayımlanan yönetmelikte belirtilmiştir.

2008 yılında; Al Baraka Türk Katılım Bankası A.Ş., Baltay Kıymetli Madenler Ticareti A.Ş., Pusula Kıymetli Madenler Ticareti A.Ş., Fulcrum Kıymetli Madenler Sanayi ve Ticareti A.Ş. ve Kasabi Kuyumculuk Sanayi ve Ticareti A.Ş. üyeliğe kabul edilmiş, Eylül 2009 tarihi itibarıyla üye sayısının 73 adede yükseldiği görülmüştür. Borsa üyeliği verilen kuruluşlardan, üyeliğe giriş aidatı olarak 50.000 Amerikan Doları alınmaktadır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 7. maddesinde Kıymetli Madenler Borsasında işlem görecektir altın standardının Hazine Müsteşarlığı tarafından belirleneceği düzenlenmiştir. Borsalarda Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından standartları belirlenen kıymetli madenler işlem görmektedir. Borsada Kıymetli maden olarak altın, gümüş ve platin işlemleri yapılmaktadır. Altın Piyasası, borsanın açıldığı 26.07.1995 tarihinde; gümüş ve platin işlemleri 09.07.1999 tarihinde başlamıştır.

Kıymetli Maden Piyasasında İşlemler; Üye temsilcilerince borsa eksperlerine verilen emirlerin bilgisayar sistemine girilmesi, otomatik eşleşme kuralı gereği en iyi alım ve en iyi satış emirlerinin birbiriyle karşılaşması sonucu gerçekleşmektedir. Borsada Yeni Türk Lirası, Amerikan Doları ve Euro üzerinden işlem yapılmaktadır.

Bilgisayara girilen alım ve satım emirleri bilgi dağılım ekranı kanalıyla aynı anda üyelere ve uluslararası piyasalara ulaştırılmaktadır. İstanbul Altın Borsasında, işlemler 09.45–17.30 saatleri arasında kesintisiz tek bir seansta gerçekleştirilmektedir.

Borsa üyelerinin borsada işlem yapmak için, borsa yönetim kurulunca belirlenen; risk teminatı, işlem teminatı ve netleştirme teminatını adı altında belirlenen üç tür teminatı; tespit edilmiş olan bankaya veya borsa takas merkezine yatırması gerekmektedir.

Borsada Yeni Türk Lirası, Euro ve Amerikan Doları olmak üzere üç para birimi üzerinden işlem yapılmaktadır. 2008 yılında işlem büyüklüğü 165 milyon YTL ve 9.300 milyon Amerikan Doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Önceki yıla göre YTL işlemlerinde hızlı bir azalış gerçekleşirken, Amerikan Doları işlemlerinde yükseliş görülmüştür. Yıl içinde gerçekleşen 16.062 işlem sonucu borsa payı olarak elde edilen komisyon tutarı, önceki yıla göre % 2,4 oranında 721 bin YTL artışla 3.751 bin YTL'ye yükselmiştir.

Borsada; uluslar arası piyasalarda kabul gören rafineriler ile Türkiye'de Kurulu rafinerilerin ayar damgasını taşıyan kıymetli madenler işlem görmektedir. Borsada işlem görecekt standart kıymetli madenlerin ağırlıklarını yüzeysel özelliklerini ve şekillerini tespiti borsa yetkilidir.

Borsalarda işlem görecekt kıymetli madenlerin özellik ve nitelikleri; Hazine Müsteşarlığı'nca yayımlanan "Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri hakkında Tebliğ" ile tespit edilmiştir.

Borsada 2008 yılında Yeni Türk Lirası olarak 4.567 Kg. ve Amerikan Doları cinsinden 312.707 ons miktarında standart altın işlemi yapılmıştır.

Altın piyasasında alım ve satımı gerçekleşen altına ilişkin takas işlemleri; takas merkezinde borsanın anlaştığı takas bankası kanalıyla yürütülmektedir.

İstanbul Altın Borsası'nda 2008 yılında 317.274 kilo olarak gerçekleşen standart altın işlemi, önceki yıla göre % 0,3 oranında 959 kilo artış göstermiştir. 2008 yılında ithal edilen altın miktarı, önceki yıla göre 64.859 kg. azalarak 165.937 kg. olmuştur.

Yurt içinde üretim yapan firmaların üretim miktarı olarak borsaya bildirdiği dore (cevherden üretilen rafinaj işlemine tabi tutulmamış; yapısında altın, gümüş ve diğer kıymetli madenlerde bulunan külçe) altın miktarı 13.340 kilodur.

Hazine Müsteşarlığı tarafından kıymetli maden standartları ve rafineriler hakkında yayımlanan tebliğde; standart dışı altın; saflık ayarı 585/1000 ve 995/1000 oranında bulunan külçe, bar, dore bar ve granül olarak tanımlanmıştır.

Standart dışı altın; Türkiye'de kurulu altın rafinerileri veya Darphane ve Danga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen ayar raporlarına göre borsada işlem görmektedir.

2007 yılında 3.101 kg. olarak gerçekleşen standart dışı altın ortalama 443,07 USD/Ons fiyattan işlem görmüş iken; 2008 yılında standart dışı altın işlemlerinde hareket gözlenmemiştir.

Borsada 2008 yılında bir önceki yıldan 4.375 kg. fazlasıyla 13.341 kg. cevherden üretilen altına ilişkin işlem yapılmıştır. İşlem hacmi ise; 376,6 Amerikan Dolarıdır. Cevher olarak işlem gören altın miktarı, İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş.'nin bildirdiği miktardır. Rafinerilerin cevheri işleyip standart hale getirdikleri altın, borsada standart altın olarak kayıtlara geçmektedir.

Türkiye'de kıymetli maden üretimi yapan şirket ve kurumlar üretim miktarını borsaya bildirmek durumundadır.

Mevzuat gereğince; kıymetli maden üreticisi firmaların üretimlerini Türkiye'de kurulu rafinerilerde rafine ettirmek ve borsaya bildirmek zorunda olduklarını açıkça ortaya koymasına karşın, incelemelerde firmaların bu doğrultuda davranmadıkları görülmüştür. İstanbul Altın Borsası'nın üretici firmaların üretimlerini izlemek ve kontrol etme yetkisi bulunmamakta, bu nedenle kendisine üretim olarak bildirilen miktarı kayda alıp işlem yapmak durumunda kalmaktadır.

Borsa Sanayi ve Ticaret Bakanlığından her yıl aldığı listede yer alan üretici firmalara yazı yazarak üretim bilgilerinin bildirileceği dönemleri iletmektedir.

Türkiye’de maden üretimine izin verme ve üretimi izleyip kontrol etme ve konuya ilişkin her türlü düzenleme yapma yetkisi; 3213 sayılı Maden Kanunu ve Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliği hükümleri uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’na aittir.

Borsa, 12.2.2008 tarihli yazıyla; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’ndan kıymetli maden arama ve işletme ruhsatı alan kişi ve kuruluşların adres ve üretim miktarlarına ilişkin bilgi talep edilmiştir. Bakanlıktan gelen listede yer alan firmalara yazı yazılarak üretim bilgileri istenilmiş, firmaların tamamına yakını ruhsat alanlarında üretim faaliyeti yapmadıkları cevabını vermiştir. Üretim yaptıkları belirlenen bazı firmaların ise, yazılara cevap vermedikleri görülmüştür.

Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile irtibata geçilerek Bakanlıkça ya da Borsa tarafından yapılacak, üretime yönelik denetim faaliyetleri hakkında gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasının sağlanması amacıyla; Borsa ve sözü edilen Genel Müdürlük arasında 22.01.2009 tarihinde Ankara’da, 12.02.2009 tarihinde de İstanbul’da toplantılar düzenlenmiştir. Yapılan toplantılarda cevherden üretime ilişkin denetimin Maden Kanunu’nda değişiklik öngören tasarı taslağına, İstanbul Altın Borsası’na bildirim yapılması hususunda denetime yönelik madde eklenmesi için görüş birliğine varılmış, bu husus 20.03.2009 tarihinde Maden İşleri Genel Müdürlüğü’nde yapılan toplantıda da teyid edilmiştir.

2008 yılında 171 milyon YTL ve 39 milyon Amerikan Doları tutarında toplam 370.927 kg. standart gümüş işlemi yapılmıştır. Yıl içinde gerçekleşen işlem, miktar olarak önceki yıldan 55.896 kg. fazladır. Borsanın 2008 yılında gümüş işlemlerinden elde ettiği komisyon tutarı, geçen yıla göre 30.285 bin YTL artarak 125.975 bin YTL düzeyine yükselmiştir.

2008 yılında; Tüprag Metal Madencilik San. ve Tic. A.Ş.’nin 3.702 kg., Troy Kıymetli Madenler A.Ş.’nin 10.361 kg. cevherden gümüş üretimi mevcuttur.

2008 yılında gümüş dış alım miktarında bir önceki yıla göre % 21,2 oranında 19.798 kg. azalma olmuştur.

Yurt içi standart gümüş üretimi olarak görülen 281.210 kg.’ın tamamı Eti Gümüş A.Ş.’ne aittir.

Borsa üyeleri; seans saatleri dışında gerçekleştirdikleri kıymetli maden alım satım işlemlerini bir sonraki günde borsaya bildirmekte ve işleme ilişkin komisyonu ödemektedir. 2008 komisyon toplamı 5.439 Amerikan Dolarıdır.

Borsa; Piyasa işlemleri yanında üyelerine ve üçüncü kişilere, kıymetli madenlerini saklama hizmeti de vermektedir. Üyelerin ve üçüncü kişilerin talep etmesi durumunda kıymetli madenleri borsa bünyesindeki kasalarda, yönetim kurulunca saptanan komisyon karşılığı korunmaktadır.

Borsanın 2008 yılında üyelerine ve üçüncü kişilere verdiği saklama hizmeti karşılığında elde ettiği gelir, bir önceki yıldan 958 YTL fazlasıyla 3.916 bin YTL düzeyinde gerçekleşmiştir.

2008 yılında sadece 2 kg. standart dışı platin işlemi yapılmıştır.

Altın kredi işlemleri; Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara ilişkin olarak yayımlanan 2000-32/25 sayılı tebliğle düzenlenmiştir. Bankalar 2008 yılında müşterilerine kullandırdığı 754.674 bin YTL altın kredisi karşılığı, borsaya 151 bin YTL komisyon ödemiştir.

Piyasada gerçekleşen işlemlerin takası, Borsa takas merkezi veya Borsanın belirlediği takas bankası kanalıyla yapılmaktadır. Takas merkezi; tarafların birbirine karşı olan mali yükümlülüklerini yerine getirilmesini sağlayarak, takas ve teslimat işlemlerinde üye için karşı tarafı temsil eder.

İstanbul Altın Borsası kıymetli taşlar piyasasında faaliyette bulunma süreci; borsanın “Kimberley Süreci Sertifika Sistemi” ne katılmasını uygun bulan 20.10.2004 tarih ve 5244 sayılı Yasa’nın yayımından sonra, sisteme katılma başvurusunda bulunması ile başlamıştır. Borsa, adı geçen sisteme 14.8.2007 tarihinde üye olmuştur.

İstanbul Altın Borsası kıymetli taş olarak elmas piyasasının faaliyete geçmesi amacıyla başlatıldığı çalışmalar, henüz olumlu bir sonuca ulaşamamıştır.

Kimberley süreci sertifika sistemi; Birleşmiş Milletler kararlarında veya gelecekte kabul edilebilecek benzer kararlarda tanımlanan, meşru hükümetleri güçsüzleştirmeyi amaçlayan çatışmaları finanse etmek için isyancı hareketler ve müttefikleri tarafından kullanılan ham elmas ticaretinin önlenmesi için kontrol sistemi oluşturulması ile ham elmas ithal ve ihracının sistem dâhilinde yapılmasına yönelik düzenlemeler içermektedir.

Özetle, Kimberley süreci sertifika sistemi; ham elmas ithal ve ihracatının bu sisteme katılan üye ülkeler arasında yapılmasını sağlayan uluslararası sertifika sistemidir. Türkiye sisteme üye olan 48 ülkeden birisi olup, sistemle ilgili işlemlerin yürütülmesini teminen İstanbul Altın Borsası'nı yetkilendirmiştir.

Bu çerçevede, İstanbul Altın Borsası bünyesinde Elmas ve Kıymetli Taş Piyasası kurulmasına imkân tanıyacak Yönetmelik Taslağı 4 Ocak 2008'de gerekçeli karar ile birlikte Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere Hazine Müsteşarlığı'na gönderilmiştir. Bu süreç içerisinde de Borsanın 1. katında fiziki ortam tesis edilmiştir. Hazine Müsteşarlığı ve SPK tarafından talep edilen değişiklikler sonucu hazırlanan yeni taslak 13.10.2008 tarihinde Hazine Müsteşarlığı'na gönderilmiştir. Hazine Müsteşarlığı tarafından yeniden görüşüne başvurulana SPK'nin görüşleri dikkate alınarak hazırlanan yönetmelik taslağının son hali 19.02.2009 tarihinde Hazine Müsteşarlığı'na gönderilmiş olup yönetmeliğin denetim tarihi itibarıyla (Eylül 2009) henüz Resmi Gazetede yayımlanmadığı görülmüştür.

V- İştirakler:

- İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş.
- Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.

VII- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- “Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik” uyarınca tüzel kişiliğe haiz kamu kurumu olarak kurulan, İstanbul Altın Borsası'nın, kanunla düzenlenmesi için başlatılan çalışmaların bir an önce sonuçlandırılması hususunda, ilgili merciler nezdinde gerekli girişimlerin sürdürülmesi,

2- Elmas ve kıymetli taş piyasası projesi ile ilgili olarak; sağlanan fiziki ortamın faaliyete geçebilmesini teminen ilgili merciler nezdinde başlatılan girişimlerin sürdürülerek bir an önce neticendirilmesi,

3- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

İstanbul Altın Borsasının 26.03.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 3.648.831,19 YTL gelir fazlası ile kapanan gelir ve gider hesabı

genel görüşmeye sunulmuştur.

İstanbul Altın Borsası 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	2007 YTL	2008 YTL
1-Dönen Varlıklar		
A-Hazır Değerler	6.429.446,35	9.529.070,22
B-Menkul Kıymetler		
C-Faaliyet Alacaklar		
1-Gelirlerden Alacaklar	249.547,73	301.248,96
2-Şüpheli Faaliyetler Alacaklar Karşılığı (-)	(249.431,80)	(295.939,07)
D-Diğer Alacaklar		
E-Stoklar	270,45	270,45
F-Gelecek Aylara Ait Gider ve Gelir Tahakkukları		
G-Diğer Dönen Varlıklar		
Dönen Varlıklar Toplamı (I)	6.429.832,73	9.534.650,56
II-Duran Varlıklar Toplamı		
A-Menkul Varlıklar		
B-Faaliyet Alacakları		
C-Diğer Alacaklar		
D-Mali Duran Varlıklar		
1-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermaye	6.500,00	7.500,00
a-İştirakler	6.500,00	7.500,00
b-İştiraklere Sermaye Taahhütleri (-)		
E-Maddi Duran Varlıklar	306.476,76	477.676,85
1-Maddi Duran Varlıklar	453.178,62	808.725,64
2-Birikmiş Amortismanlar (-)	(146.701,86)	(331.048,79)
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar		
4-Verilen Avanslar		
F-Maddi Olmayan Duran Varlıklar	114.937,11	233.982,33
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	193.439,65	468.705,61
2-Birikmiş Amortismanlar (-)	(78.502,54)	(234.723,28)
3-Verilen Avanslar		
G-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar (-)		
1-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar (Brüt)		
2-Birikmiş Tükenme Payları (-)		
3-Verilen Avanslar		
H-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	641.731,54	1.666.537,39
I-Diğer Duran Varlıklar		
Duran Varlıklar Toplamı (II)	1.069.645,41	2.385.696,57
Aktif (Varlıklar) Toplamı	7.499.478,14	11.920.347,13
Nazım Hesaplar	14.403.158,10	22.083.908,22

İstanbul Altın Borsası 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	2007 YTL	2008 YTL
1-Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		
A-Mali Borçlar		
B-Faaliyet Borçları		
C-Diğer Borçlar	48.332,60	5.806,65
D-Alınan Avanslar		
E-Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler	125.168,46	176.541,03
F-Borç ve Gider Karşılıkları	321.486,86	364.883,12
G-Gelecek Aylara Ait Gelir ve Gider Tahakkukları		
H-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı (I)	494.987,92	547.230,80
II-Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar		
A-İç Mali Borçlar		
B-Faaliyet Borçları		
C-Diğer Borçlar		
D-Alınan Avanslar		
E-Borç ve Gider Karşılıkları		788.481,95
F-Gelecek Yıllara Ait Gelir ve Gider Tahakkukları	1.633,38	297.829,47
G-Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar		
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı (II)	1.633,38	1.086.311,42
Genel Toplam (I+II)	496.621,30	1.633.542,22
III-Öz kaynaklar		
A-Net Değer / Sermaye Hesabı		
B-Yedekler	29,53	29,53
C-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	4.986.487,63	7.002.827,31
D-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları		
E-Dönem Faaliyet Sonuçları	2.016.339,68	3.283.948,07
Öz kaynaklar Toplamı (III)	7.002.856,84	10.286.804,91
Pasif (Kaynaklar) Toplamı	7.499.478,14	11.920.347,13
Nazım Hesaplar	14.403.158,10	22.083.908,22

İstanbul Altın Borsası 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	2007 YTL	2008 YTL
1-Gelirler		
A-Faaliyet Gelirler		
1-Üye Aidat Gelirleri	333.588,99	351.362,92
2-Borsa Payı Gelirleri	3.126.338,20	3.878.373,17
3-Tescil ve Saklama Gelirleri	3.150.043,25	4.067.183,74
Faaliyet Gelir Toplamı (A)	6.609.970,44	8.296.919,83
B-Diğer Gelirler		
1-Mevduat Faiz Gelirleri	646.173,31	988.324,87
2-Üye Kira Gelirleri	50.211,06	34.468,21
3-Menkul Kıymet Gelirleri	11.584,92	13.869,49
4-Yayın ve Tanıtım Gelirleri	56.309,40	48.440,40
5-Kambiyo Gelirleri	60.687,89	2.114.389,78
6-Sair Gelirler	113.002,07	142.775,18
Diğer Gelirler Toplamı (B)	937.968,65	3.342.267,93
Gelirler Toplamı (A+B)	7.547.939,09	11.639.187,76
II-Giderler		
1-Personel Ücret ve Giderleri	2.842.800,75	4.336.928,80
2-Kurul Ücret ve Giderleri	30.140,34	32.850,85
3-Dışarıdan Sağlanan Sair Fayda ve Hizmet Alımları	337.893,83	409.330,10
4-Hizmet Binası Kira Gideri	583.278,97	794.237,88
5-Sigorta Gideri	278.649,05	238.001,96
6-Ödemeler Dışı Kaydi Giderler (Kambiyo zararları ve amortisman)	748.792,60	1.294.336,89
7-Diğer Giderler	486.006,13	884.670,09
Giderler Toplamı (II)	5.307.561,67	7.990.356,57
III-Cari Yıl Gelir –Gider Farkı (I-II)	2.240.377,42	3.648.831,19
IV-SPK Borsa Payı Karşılığı (-)	224.037,74	364.883,12
V-Cari Yıl Net Geliri (III-IV)	2.016.339,68	3.283.948,07

**EMLAK KONUT GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIĞI A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT
HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Emlak Konut Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 07/10/2010 tarihli 2’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

1953 yılında Ankara İmar Ltd. Şti. ünvanıyla kurulan şirket, 1987 yılında TİMLO ile birleşerek İnşaat ve İmar A.Ş. adını almıştır. Şirket, 1991 yılında Bakanlar Kurulu’nun 26.12.1990 tarih, 90/1322 sayılı Kararıyla, İnşaat ve İmar A.Ş. ile Emlak Yapı A.Ş.’nin birleştirilmesiyle, 233 sayılı KHK’ye tabi bağlı ortaklık olarak Emlak Konut A.Ş. adı altında kurulmuştur.

T.Emlak Bankası’nın Bağlı Ortaklığı olarak kurulan Emlak Konut A.Ş.’nin Ana Sözleşmesi, Yüksek Planlama Kurulu’nun 04.02.1991 tarih ve 91/T-7 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve İstanbul Ticaret Sicilinde 06.03.1991 tarihinde ilan edilmiştir.

YPK’nın 04.08.1999 tarih ve 99/T-29 sayılı kararı ile, T.Emlak Kredi Bankası’nın aktifinde kayıtlı ve yetkili mahkemelerce belirlenecek bedeli 250 milyon YTL’ye kadar olan gayrimenkullerin, Bankanın, Bankalar Kanununda öngörülen rasyoları bir yıl içinde tutturması şartıyla Emlak Konut A.Ş.’ne aynı sermaye olarak devredilmesi, gayrimenkullerin aynı sermaye olarak devrini takiben 233 sayılı KHK ve Bankanın Ana Statüsü saklı kalmak üzere Emlak Konut A.Ş.’nin Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösterecek gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüştürülmesi kararlaştırılmıştır.

26.11.1999 tarih ve 588 sayılı KHK ile bankaya ait gayrimenkullerin, Konut Edindirme Yardımı hesapları toplamı karşılığı Emlak Konut A.Ş.’ye aynı sermaye olarak devredilmesi suretiyle Konut Edindirme Yardımı hesaplarının tasfiye edilmesi, Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı oluşturulması nedeniyle Emlak Konut A.Ş.’nin konut edindirme yardımı hesabı karşılığına tekabül eden hisselerinin, konut edindirme yardımı hak sahiplerine başvuruları üzerine payları oranında hisse senedi olarak verilmesi kabul edilmiştir. Buna göre T.Emlak Bankası’nca Şirkete 387 milyon YTL’lik taşınmaz devredilmiştir.

01.08.1996 tarih ve 4160 sayılı Kanunla, 3320 sayılı Kanunun konut edindirme yardımının ödeme şeklini düzenleyen “Yardım Miktarı” başlıklı 3 üncü maddesi yürürlükten kaldırılarak, ödemeler durdurulmuş, 29.12.1999 tarih ve 23912 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe

giren 588 Sayılı KHK ile 3320 sayılı Kanun, 30.05.2007 tarih 26537 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5664 sayılı “Konut edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanun” ile de 588 sayılı KHK yürürlükten kaldırılmıştır.

Şirketin ana sözleşmesinde başlıca amaç ve faaliyet konuları;

Yurt içinde ve yurt dışında her türlü inşaat, inşaatlar için taşeronluk, müteahhitlik ve mühendislik hizmetlerini yürütmek, her türlü yapı ve yapı malzemesi ile ilgili sanayi ve tesislerini kurmak, inşaat malzemelerini alıp, satmak ve ticaretini yapmak şeklinde belirlenmiştir.

Şirketin Ana Sözleşmesinde, inşaat faaliyetlerinde bulunamayacağı, ancak portföyünde bulunan gayrimenkuller üzerinde inşaat hakkı tesis edebileceği, hukukun cevaz verdiği tüm işlemleri ifa ve icra edebileceği hususları da yer almıştır.

Şirketin faaliyet konuları, Sermaye Piyasası Kurulu’nun yayımlamış olduğu mevzuata göre yeniden düzenlenmiş ve Şirket gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüştürülmüş, kayıtlı sermaye esasına geçilerek, kayıtlı sermaye tavanı 1,5 milyar YTL olarak belirlenmiştir. T. Emlak Bankası A.Ş.’ye ait olan %39,03 oranındaki hisse Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilmiş, T.Emlak Bankası A.Ş.’nin aynı sermaye olarak koyduğu %60,97 oranındaki hisse de KEY hak sahiplerini temsilen Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilmiş ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı lider girişimci olarak belirlenmiştir.

Şirketin 30.4.2009 tarihinde yapılan Olağan genel kurul toplantısında KEY hesaplarının tasfiye edilmesi sonrasında 5664 sayılı Kanun’un “Sermayenin azaltılması, muafiyetler ve temsil” başlıklı maddesinde yer alan “Bu kanunla mülga 588 sayılı KHK gereğince EGYO’ya aynı sermaye olarak devredilen gayrimenkuller karşılığı 395.751.717,77 YTL tutarındaki sermayeden, hak sahiplerine nakit ödeme yapılan tutar, sermaye azaltımı yoluna gidilerek EGYO bilançosunun pasifine kaydolunur” hükmü doğrultusunda, Şirketin çıkarılmış sermayesi 253.385.082,71 TL’ye indirilmiş ve TOKİ’nin şirket sermayesindeki payı %99,9 oranına yükselmiştir.

Şirket’in son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin başlıca bilgiler, son iki yılı karşılaştırmalı olarak aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış (%)
Sermaye	Bin YTL	649.100	649.100	649.100	649.100	649.100	-	-
Ödenmiş sermaye	"	649.100	649.100	649.100	649.100	649.100	-	-
Öz kaynaklar	"	1.686.235	1.760.657	1.928.659	2.875.289	1.652.564	(1.222.725)	(42,5)
Yabancı kaynaklar	"	36.284	585.690	1.722.780	2.956.467	6.213.200	3.256.733	110,2
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	1.121.091	962.424	1.135.708	1.595.754	1.942.247	346.493	21,7
Maddi duran varlıklar birikmiş amort.	"	12.245	8.332	9.547	3.510	3.818	308	8,8
Satışların maliyeti	Bin YTL	160.016	130.129	71.018	423.403	353.796	(69.607)	(16,4)
Üretilen (toplam):	Sayı							
-Konut, villa	Sayı	5.820	6.494	13.410	21.605	27.854	6.249	28,9
-İşyeri, dükkan	Sayı	-	67	137	432	634	202	46,8
-Sosyal tesisler	Sayı	-	2	8	11	17	6	54,5
Satışa sunulan konut, işyeri (toplam)	Sayı	1.905	11.332	10.514	15.625	27.440	11.815	75,6
Net satış tutarı	Bin YTL	150.653	151.414	140.928	1.188.604	1.059.728	(128.876)	(10,8)
Stoklar:								
Yarı mamuller (devam eden inşaatlar)	Bin YTL		36.979	27.495	62.159	130.499	68.340	109,9
Mamuller (Konut ve işyeri)	Bin YTL		1.421	1.415	1.415	1.415	0	0,0
Ticari mallar (Hasılat paylaşımı arsaları)	Bin YTL	102.152	392.642	799.200	934.921	1.333.026	398.105	42,6
Memur(ortalama)	Kişi	5	1	2	2	0	(2)	(100,0)
Sözleşmeli (ortalama)	"	1	-	-	-			
İşçi (ortalama)	"	90	100	132	147	152	5	3,4
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	4.021	4.710	6.597	8.129	9.269	1.140	14,0
Cari yıla ilişkin:							0	
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	155	29	32	48	0	(48)	(100,0)
-Memurlar başına aylık ortalama gider	YTL	2.589	1.217	1.349	1.990	0	(1.990)	(100,0)
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	3.671	4.371	6.311	7.792	8.995	1.203	15,4
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	3.274	3.643	3.984	4.417	4.931	514	11,6
Dönem kârına ilişkin ver.ve diğ.yasal yük.	Bin YTL	-	-	-			0	
Tahakkuk eden vergiler	"	17.008	23.816	26.232	130.471	97.058	(33.413)	(25,6)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	(20.419)	(6.987)	20.120	794.205	642.416	(151.789)	(19,1)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	(3.410)	16.829	46.952	924.677	741.787	(182.890)	(19,8)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	(3.410)	16.829	46.952	924.677	741.787	(182.890)	(19,8)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	-	-	-			0	
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	1	1,2	1,4	24,8	34,0	9	37,1
Ekonomik kârlılık	%	1	3,2	7,2	16,3	7,2	(9)	(55,8)
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(29.584)	(9.924)	26.208	711.751	621.293	(90.458)	(12,7)
Dönem kârı	"	20.278	74.421	168.002	946.629	562.532	(384.097)	(40,6)
Bilanço kârı veya zararı	"	(38.369)	36.052	200.333	1.146.962	972.278	(174.684)	(15,2)

Not: 2004 değerleri YTL'ye çevrilmiştir.

Şirketin yükümlülüğünde bulunan KEY hesaplarının tasfiyesi ile ilgili olarak, 5664 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanunla Şirketin faaliyetlerine, vergi muafiyet ve istisnalarını öngören düzenlemeler hariç sermaye piyasası mevzuatının beş yıl süre ile uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Şirket tarafından yapılan çalışmalar neticesinde Şirkete aynı sermaye olarak devredilen 395.751.717,17 YTL tutar karşılığı 1.814.989.886,72 YTL ödeme yapma ya da hisse senedi teslim etme yükümlülüğünün ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Şirket 28.07.2008 tarihinde başlayacak ödemeler için 500.989.886,72 YTL'lik kısmını kendi kaynaklarından karşılamış, kalan 1.314.000.000 YTL'lik ödemeler için Hazine Müsteşarlığı'ndan borçlanılarak gerekli kaynak sağlanmıştır.

KEY hak sahiplerine ödemelerin 28.07.2008 tarihinde Ziraat Bankası aracılığıyla başladığı, denetim tarihi itibarıyla (Mayıs 2009) 269 kişiye hisse senedi olmak üzere 5.340.292 kişiye 1.814.989.886,72 YTL'si şirket tarafından olmak üzere 2.527.311.517,89 YTL'nin ödendiği görülmüştür.

Şirketin 2009 yılı Mayıs ayına kadar hasılat paylaşım yöntemiyle yüklenici firmalarla ortak olarak ürettiği konut sayısı 25.070, ticari ünite sayısı 612, sosyal donatı sayısı 14 adet olmuş, diğer taraftan 4734 sayılı Kanun kapsamında ürettiği konut sayısı 2.784, ticari ünite sayısı 22, sosyal donatı sayısı 3 adet olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin yüklenici firmalarla ortak olarak yapımını gerçekleştirdiği gelir paylaşımı ihalelerinin sözleşme ve protokollere göre satış toplam gelirinin 8,6 milyar YTL, şirket payı toplam gelirinin de 2,9 milyar YTL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Şirketin İstanbul ilinde gerçekleştirdiği gelir paylaşımı projeleri üst gelir konseptine yönelik konut arz ve talebi ile konut fiyatlarını önemli ölçüde etkilemektedir.

II. İDARİ BÜNYE

Şirketin 30.4.2009 tarihinde yapılan Olağan genel kurul toplantısında KEY hesaplarının tasfiye edilmesi sonrasında 5664 sayılı Kanun'un "Sermayenin azaltılması, muafiyetler ve temsil" başlıklı maddesinde yer alan "Bu kanunla mülga 588 sayılı KHK gereğince EGYO'ya aynı sermaye olarak devredilen gayrimenkuller karşılığı 395.751.717,77 YTL tutarındaki sermayeden, hak sahiplerine nakit ödeme yapılan tutar, sermaye azaltımı yoluna gidilerek EGYO bilançosunun pasifine kaydolunur" hükmü doğrultusunda, Şirketin çıkarılmış sermayesi 253.385.082,71 TL'ye indirilmiş ve TOKİ'nin şirket sermayesindeki payı %99,9 oranına yükselmiştir.

Şirketin teşkilat yapısı; karar organı genel kurul, yönetim kurulu, denetim kurulu, yürütme organı olarak genel müdürlük ve bağlı birimlerden oluşmaktadır.

Şirketin 7 üyeden oluşan Şirket Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı TOKİ temsilcisidir. Yönetim Kurulu Başkanı, aynı zamanda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı görevini de yürütmektedir.

Şirketin gayrimenkul yatırım ortaklığı statüsüyle TOKİ'nin iştiraki haline dönüştüğü 2002 yılından itibaren memur ve sözleşmeli personel istihdamına son verilerek, çalışan personel İş Kanunlarına göre istihdam edilmeye başlanmıştır.

2007 yıl sonu itibarıyla 152 kişi çalışan Şirkette, 2008 yılında 173 kişinin çalışması öngörülmüş, yeni işe başlayan 16 kişiye karşılık, 16 kişinin işten ayrılması sonucu yılsonu itibarıyla çalışan personel sayısı 152 kişi olarak gerçekleşmiştir.

2007 yılında 8,1 milyon YTL olarak gerçekleşen personel giderleri, 2008 yılında % 14 oranında artarak 9,3 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Personel giderlerinin; % 59,53'i esas ücretler, % 19,4'ü ek ödemeler, % 21'i sosyal giderlerden , % 0,3'ü de geçmiş yıllarla ilgili giderlerden oluşmaktadır.

1,9 milyon YTL olarak gerçekleşen cari yılla ilgili sosyal giderler içindeki en büyük pay % 48,1 oranı ile Sosyal Sigortalar primi işveren payına, % 17,3'ü yedirme yardımına, % 9,4'ü personel taşıma giderlerine, % 5,3'ü işsizlik sigortası işveren payına, % 2,5'i eğitim giderlerine ait bulunmaktadır.

III. MALİ BÜNYE

Şirketin varlıkları ve kaynakları toplamı önceki döneme göre % 35,6 oranında artarak 7,9 milyar YTL seviyesine yükselmiştir. Varlıklar ve kaynakların yapısı incelendiğinde dönem sonunda varlıkların % 74,7'sinin dönen varlıklar, % 25,3'ünün duran varlıklardan oluştuğu görülmektedir. Kaynakların % 58'i kısa vadeli yabancı kaynaklardan, % 21'i uzun vadeli yabancı kaynaklardan, % 21'i ise öz kaynaklardan teşekkül etmektedir.

Şirketin kısa vadeli borçlarının yapısı incelendiğinde, bu borçların büyük kısmının, inşaat halindeki projelerde yer alan konut ve ticari ünitelerin, inşaat aşamasında yapılan satışlarından elde edilen hasılatın alınan avanslar hesabında izlenmesinden oluştuğu, gerçek anlamda bir finansman sıkıntısı nedeniyle alınan mali bir borç olmadığı görülmektedir.

2008 yılında ise satışların gerilemesi, inşaat ihzarat ve imalatının yavaşlaması, uzun vadeli satışların nakit girişlerine olumsuz etkisi satış hasılatının öz kaynakların ancak % 13,5' ini oluşturmamasından görülmektedir. Sonuçta inşaat işinde yatırılan paranın geri dönüşümü ağır gözükmekteyse de esas itibariyle EGYO' nun inşaat işine nakdi sermayeden çok arsa ile katıldığı ve yüklenici tarafından yapılan harcamaların ve karşılığında yapılan satışlardan elde edilen gelirin daire teslimlerine kadar geçici hesaplarda tutulduğu da gözardı edilmemelidir. Dolayısıyla EGYO'da net satış hasılatının kullanılan kaynaklara oranı karlılık oranları kadar sağlıklı fikir vermemektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Şirketin toplam giderlerin % 64'ü finansman giderlerine, % 18,2'si büyük kısmı şirketin sahip olduğu arsa ve binalar için ödenen emlak vergilerine ait olmak üzere ödenen vergi, resim ve harçlara, % 5,5'i personel ücretlerine, % 8,8'i çeşitli giderlere, % 2,7'si dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet giderlerine %0,3'ü amortisman ve tükenme paylarına ait bulunmaktadır.

2007 yılında vergi, resim ve harçlar içerisinde en büyük paya sahip olan arazi ve arsa vergileri önceki döneme göre % 3,4 oranında artmış, toplam vergi, resim ve harçların % 40,2'sini oluşturmuştur. Şirket faaliyet giderlerinin de % 14,4'ünü oluşturan kontrolü dışındaki bu giderlerde, arsa ve arazinin bulunduğu illere göre farklılıklar göstermektedir.

Şirketin denetim tarihi (Mayıs 2009) itibariyle 2008 yılında ve toplam olarak konut üretimi, Arsa Satış Karşılığı Gelir Paylaşımı Yöntemi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki projelere ait bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Proje Türü	Mayıs 2009'a Kadar Gelir Pay.Yön.Üretim Adet	Mayıs 2009'a Kadar KİK'e göre Üretim Adet	Mayıs 2009'a Kadar Toplam Üretim Adet
Konut	24.820	2.620	27.440
Villa	250	164	414
Ticari ünite	612	22	634
Okul	7	2	9
Sosyal donatı	7	1	8

Şirket, Ana Sözleşmesini tadil ederek gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüşüm kararı aldığı ve yeni statü ile faaliyetine başladığı 2002 yılı içinde mülkiyetinde bulunan gayrimenkuller ile ilgili, her ne kadar 5664 sayılı Kanunla SPK mevzuatı dışına çıkarılmış olsa da, Sermaye Piyasası Kurulu'nun gayrimenkul yatırım ortaklıklarına ilişkin düzenlemeleri doğrultusunda çalışmalarını sürdürmüş, inşaat faaliyetlerinde bulunamayacağı ancak portföyünde bulunan gayrimenkuller üzerinde inşaat hakkı tesis edebileceğinden, 2007 yılında da bazı gayrimenkullerinin değerlendirilmesi amacı ile yeni statüsü çerçevesinde “arsa satışı karşılığı gelir paylaşımı/hasılat paylaşımı” modeliyle ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında inşaat yaptırılması yönünde yapım çalışmalarına devam edilmiştir.

Şirketin gerçekleştirdiği gelir paylaşımı ihalelerinin sözleşme ve protokollere göre satış toplam gelirinin 7,6 milyar YTL, şirket payı toplam gelirinin de 2,8 milyar YTL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Şirketin İstanbul ve İzmir İllerinde gerçekleştirdiği gelir paylaşımı projeleri üst gelir grubu konseptine yönelik konut arz ve talebi ile konut fiyatlarını önemli ölçüde etkilemektedir.

V. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Hasılat paylaşım projelerinde;

- İşlerin ihale şartnamelerinde getirilecek düzenlemelerle, mali ve teknik açıdan işi yapabilme yeterliliğine sahip firmaların katılımının sağlanması, ihale şartnamelerinde yer alan hususların uygulanmasında kararlılık gösterilmesi

- Sözleşmelerin uygulanmasında, işlerin niteliğinin hasılat paylaşımı modelinden çıkarılıp, arsanın yanı sıra finansmanın da Şirket tarafından karşılandığı bir yapım işine dönüştürülmemesi, mali hususları düzenleyen hükümlerin sözleşme aşamasından sonra yapılan protokoller ile değiştirilmemesi ve sözleşmelerin asıl amacına aykırı uygulamalar yapılmaması,

2- KİT Alt Komisyonu tarafından incelenerek değerlendirilen ancak KİT Alt Komisyonu Raporuna alınmayan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda mevcut diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin 30.04.2009 tarihinde kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 562.532.063,54 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Emlak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (varlıklar)	2007 YTL	2008 YTL
I-Dönen varlıklar		
A-Hazır değerler	766.679.668,29	114.049.031,76
B-Menkul kıymetler	0,00	423.084.287,87
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)	0,00	0,00
C- Ticari alacaklar	525.261.839,20	1.068.803.115,15
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	3.709.161,-	5.189.714,45
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	670.546,23	1.443.924,45
D- Diğer alacaklar	1.913.522.242,30	2.817.394.013,48
1-Diğer alacak senetleri reeskontu (-)	0,00	0,00
2-Diğer şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	679.337,06	679.337,06
E- Stoklar	979.617.705,65	1.444.258.206,81
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	18.878.368,36	21.431.315,80
2-Verilen sipariş avansları	0,00	750.000,00
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri	0,00	0,00
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahak.	6.860.544,26	2.815.640,43
H-Diğer dönen varlıklar	2.870,33	6.245.168,41
Dönen varlıklar toplamı	4.191.944.870,03	5.876.649.463,91
II-Duran varlıklar		
A-Ticari alacaklar	47.435.073,45	47.824.499,89
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	31.528.746,53	28.565.542,66
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	-	-
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	-	-
B- Diğer alacaklar	0,00	0,00
1-Diğer alacak senetleri reeskontu (-)	-	-
2-Diğer şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	-	-
C- Mali duran varlıklar	0,00	0,00
1- Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı men.kıy. Değer düşüklüğü karşılığı (-)		
3- İştirakler		
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)		
5- İştirak.ser.payları değer düşüklüğü karşılığı (-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)		
8- Bağlı ort.serm.payı değer düşüklüğü karşılığı (-)		
9- Diğer mali duran varlıklar		
10- Diğer mali duran varlıklar karşılığı (-)		
D-Maddi duran varlıklar	1.592.245.249,70	1.941.215.978,92
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	1.595.754.965,62	1.942.247.075,30
2- Birikmiş amortismanlar (-)	3.509.715,92	3.818.189,91
3- Yapılmakta olan yatırımlar	-	2.787.093,53
4-Verilen sipariş avansları	-	-
E- Maddi olmayan duran varlıklar	130.731,44	74.222,32
1- Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	356.507,98	366.227,98
2 -Birikmiş amortismanlar (-)	225.776,54	292.005,66
3- Verilen avanslar	-	-
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar	0,00	0,00
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)		
2- Birikmiş tükenme payları (-)		
3 - Verilen avanslar		
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahak	0,00	0,00
H- Diğer duran varlıklar	0,00	0,00
Duran varlıklar toplamı	1.639.811.054,59	1.989.114.701,13
Aktif (varlıklar) toplamı	5.831.755.924,62	7.865.764.165,04

Pasif (kaynaklar)	2007 YTL		2008 YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A- Mali borçlar		132.122,54		10.947.409,20
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyeti (-)	0,00		0,00	
B-Ticari borçlar		1.379.744,05		2.346.632,99
1- Borç senetleri reeskontu (-)	0,00		0,00	
C-Diğer borçlar		47.438.183,62		647.841.659,09
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)	0,00		0,00	
D- Alınan avanslar		2.766.400.746,00		3.891.891.224,22
E- Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		0,00		0,00
F- Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		2.039.508,18		1.094.630,05
G-Borç ve gider karşılıkları		9.159.473,03		9.349.940,10
H- Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahak.		604,01		135.080,84
I- Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		25.510,39		199.479,47
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		2.826.575.891,82		4.563.806.055,96
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar		0,00		1.410.549.304,11
1- Ertelenmiş finansal kiralama maliyeti (-)	0,00		0,00	
B-Ticari borçlar		128.127.672,88		236.719.629,64
1-Borç senetleri reeskontu (-)	0,00		0,00	
C- Diğer borçlar		64.080,00		6.600,00
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)	0,00		0,00	
D- Alınan avanslar		980.540,34		1.273.178,63
E- Borç ve gider karşılıkları		718.857,05		845.541,57
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	718.857,05		845.541,57	
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahak.	0,00	0,00		0,00
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar	0,00	0,00		0,00
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		129.891.150,27		1.649.394.253,95
III-Özkaynaklar				
A- Ödenmiş sermaye		1.702.034.014,32		664.411.859,66
1- Sermaye	1.702.034.014,32		664.411.859,66	
2- Ödenmemiş sermaye (-)	0,00		0,00	
B- Sermaye yedekleri		0,00		0,00
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse senedi iptal karları				
3- Diğer sermaye yedekleri				
C- Kar yedekleri		34.691.986,73		60.873.974,09
1- Yasal yedekler	34.517.597,73		60.805.903,09	
2- Statü yedekleri	174.389,-		68.071,-	
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer Kar Yedekleri				
5- Özel fonlar				
D- Geçmiş yıllar karları	191.933.066,36	191.933.066,36	364.745.957,84	364.745.957,84
E- Geçmiş yıllar zararları (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
F- Dönem net karı	946.629.815,12	946.629.815,12	562.532.063,54	562.532.063,54
G-Dönem net zararı (-)	0,00		0,00	0,00
Özkaynaklar toplamı		2.875.288.882,53		1.652.563.855,13
Pasif (kaynaklar) toplamı		5.831.755.924,62		7.865.764.165,04

Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	2007 YTL	2008 YTL
A- Brüt Satışlar	1.190.730.300,19	1.060.270.766,08
B- Satış İndirimleri (-)	(2.126.129,39)	(542.327,25)
C- Net Satışlar	1.188.604.170,80	1.059.728.438,83
D- Satışların Maliyeti (-)	(423.402.910,02)	(353.795.908,12)
Brüt satış karı	765.201.260,78	705.932.530,71
E- Faaliyet Giderleri (-)	(53.449.919,80)	(84.639.530,23)
Faaliyet karı veya zararı	711.751.340,98	621.293.000,48
F- Diğer Faal.Olağan Gelir ve Karlar	265.751.857,20	129.191.938,43
G- Diğer Faal.Olağan Gider ve Zararlar (-)	(40.805.254,41)	(84.011.678,04)
H- Finansman giderleri (-)		(107.366.400,00)
Olağan kar	936.697.943,77	559.106.860,87
I- Olağandışı Gelir ve Karlar	10.832.879,50	4.553.872,39
J- Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	(901.008,15)	(1.128.669,72)
Dönem karı	946.629.815,12	562.532.063,54
K- Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	-	-
Dönem net karı	946.629.815,12	562.532.063,54

**TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON KURUMU'NUN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu'nun 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 03/06/2010 tarihli 21'inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Marconi tarafından 1901 yılında İngiltere ve Kanada arasında gerçekleştirilen ilk uzak mesafe telsiz haberleşmesi, telekomünikasyon alanında yeni bir dönemin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. 1904 yılında Fleming tarafından diod lambanın, 1906 yılında da Lee de Forest tarafından triod lambanın bulunuşu telsiz teknolojisinin gelişmesine oldukça önemli katkı sağlamış, 1907 yılında ise bu teknoloji kullanılarak ilk deneysel radyo yayınlarına başlanmıştır.

Türkiye’de düzenli radyo yayınları İstanbul’da 7 Mayıs 1927 tarihinde Türk Telsiz Telefon A.Ş. tarafından başlatılmıştır. Bu şirkete verilen radyo yayın imtiyazının süresi on yıl olmasına rağmen 08.09.1936 tarihli bir kararname ile yayın yapma görevinin PTT Genel Müdürlüğüne devredildiği, bu devir sonrası vericisi güçlendirilen Ankara Radyosunun 28.10.1938 tarihinde işletmeye başladığı görülmektedir.

İkinci Dünya Savaşının getirdiği koşullarda yayıncılıkla ilgili yeni bir düzenleme yapılmış ve yayın yapma görevi 1940 yılında kabul edilen 3837 sayılı yasa ile Matbuat Umum Müdürlüğü’ne (Basın Yayın ve Turizm/Enformasyon Genel Müdürlüğü’ne) verilmiştir. Bu düzenlemeden sonra radyo yayıncılığındaki en önemli gelişmenin 1949 yılında olduğu görülmektedir. İstanbul-Harbiye’deki Radyoevi ve Ümraniye’de kurulan 150 KW’lık yeni vericisi ile İstanbul Radyosu hizmete girmiştir. Ayrıca, Ankara-Çakırlar’a kurulan 100 KW’lık kısa dalga vericisi üzerinden yurtdışına yönelik yayınlara da başlanmıştır, 1950 yılında yayın hayatına İzmir Belediyesine bağlı olarak başlayan İzmir Radyosu da 1953 yılında Matbuat Umum Müdürlüğü bünyesine alınmıştır.

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, 1961 Anayasasının 121 inci Maddesine göre çıkarılan 24.12.1963 gün ve 359 sayılı Kanunla tüzel kişiliğe sahip özerk bir kamu iktisadi teşebbüsü olarak 01.05.1964 tarihinde kurulmuştur. 359 sayılı Kanunla radyo ve televizyon hizmetleriyle ilgili bütün aktif, pasif ve diğer haklar TRT’ye devredilmiştir.

1960 yılından sonra sekiz ilde İl Radyoları kurulmuş, 1974 yılında ise TRT'nin merkez ve bölge radyolarının birleştirilmiştir. Daha sonraki aşamada ise Radyo-1, Radyo-2 (TRT-FM), Radyo-3 ve Radyo-4 ile kesintisiz ulusal yayın, Antalya, Erzurum, Trabzon, Çukurova ve GAP-Diyarbakır Radyoları ile bölgesel yayın yapılmaya başlanmıştır. Bunların dışında Kısa Dalga radyo vericileriyle ve uydudan yurtdışına yönelik Türkiye'nin Sesi Radyosu yayınları sürdürülmüştür.

Televizyon yayınlarına ise Ocak 1968 tarihinde başlanılmış, Ankara'dan yapılan ilk televizyon yayınından sonra 1970 yılında İzmir, 1971 yılında ise İstanbul Televizyonu faaliyete geçmiştir. 1982 yılında Eurovision bağlantı merkezi hizmete girmiş, televizyon ikinci kanalı ise 1986 yılında hizmete açılmıştır. 1989 yılında, TV3 ve GAP TV hizmete girmiş olup, kanal sayısı dörde çıkmıştır. TV4 ve TRT-INT'ın yayına girdiği yıl ise 1990'dır.

12.01.1989 tarih ve 3517 sayılı Kanunla TRT'ye ait verici istasyonlarının yatırım, işletme ve bakım görevi PTT Genel Müdürlüğü'ne, PTT Genel Müdürlüğü'nün 1995 yılında ikiye ayrılması sonucu ise 4000 sayılı yasa ile Türk Telekom AŞ.'ye devredilmiştir. Ancak, Anayasa Mahkemesinin 18.05.1990 tarihi ve E.1989/9, K.1990/8 sayılı kararıyla 3517 sayılı Kanunun bazı maddelerinin iptal edilmesi nedeniyle 06.07.1999 tarihli 4397 sayılı Kanun 10 Temmuz 1999 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve vericilerin 31.12.1999 tarihine kadar TRT'ye devredilmesi öngörülmüştür. Devir işlemleri hazırlanan protokoller çerçevesinde 31.12.1999 tarihi itibarıyla gerçekleştirilmiştir.

1982 Anayasası'nın 133 üncü maddesinde; radyo ve televizyon istasyonlarının ancak Devlet eli ile kurulabileceği ve idarelerin tarafsız bir kamu tüzel kişiliği halinde kanunla düzenleneceği öngörülmüştür. Anayasanın 133 üncü maddesi gereği düzenlenen 11.11.1983 tarih ve 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunu ile tarafsız, kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile Radyo Televizyon Yüksek Kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

1989 tarihinden itibaren yasal olmayan şekilde özel radyo ve televizyon yayınlarına başlanması önemli mevzuat değişikliklerine neden olmuş ve 08.07.1993 tarih ve 3913 sayılı Kanun ile Anayasanın "F-Radyo ve televizyon kuruluşları ve kamu ile ilişkili haber ajansları" başlığı altında yer alan 133 üncü maddesi değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikle "Radyo ve televizyon istasyonları kurmak ve işletmek kanunla düzenlenecek şartlar çerçevesinde serbesttir. Devletçe kamu tüzel kişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu tüzel kişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır." Şeklini alan bu düzenleme sonrası 20.4.1994 tarih ve 21911 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun uyarınca ülkede özel radyo ve televizyon yayıncılığının önü açılmıştır.

Buna karşılık, 2954 sayılı Kanunda bazı kısmi değişiklikler yapılmış, son olarak 11.6.2008 tarih ve 5767 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler ise Kurum'un organizasyonuna yönelik alanlarla sınırlı kalmıştır.

Yukarıda özetle tarihçesi belirtilen TRT'nin son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler, aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yılın farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	182.000	182.000	182.000	182.000	182.000	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	182.000	182.000	182.000	182.000	182.000	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	599.384	627.834	790.555	940.244	1.126.503	186.259	19,8
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	31.495	35.174	47.161	50.748	65.136	14.388	28,4
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	519.759	535.512	546.304	560.235	597.612	37.377	6,7
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	171.453	198.333	220.687	235.955	254.004	18.049	7,7
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	6.607	3.618	7.865	10.315	29.110	18.795	182,2
Yatırım gerçekleşme oranı (nakdi)	%	31	16	14	43	31	12	(27,9)
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	-	-	-	1.000	1.000	-	-
Tüm alım tutarı	Bin YTL	9.265	5.649	6.869	27.883	30.045	2.162	7,8
Radyo yayın süresi (toplam)	Bin dakika	5.744	5.737	6.337	6.165	5.255	(910)	(14,8)
TV yayın süresi (toplam)	Bin dakika	2.752	2.752	2.741	2.744	2.769	25	1
Bandrol gelirleri	Bin YTL	103.972	176.972	183.254	194.080	244.494	50.414	26
Elektrik enerjisi hâsılat payı	Bin YTL	266.846	250.599	303.896	334.640	454.244	119.604	35,7
Genel bütçeden katkı	Bin YTL	12.900	9.072	6.780	5.501	5.385	(116)	(2,1)
İlan ve reklâm gelirleri	Bin YTL	59.108	42.540	38.301	36.938	29.649	(7.289)	(19,7)
Diğer gelirler	Bin YTL	107.432	29.947	15.260	14.419	18.549	4.130	28,6
Tüm gelir toplamı	Bin YTL	425.140	500.058	547.491	585.578	732.320	146.742	25,1
Tüm gider toplamı	Bin YTL	510.394	475.515	453.140	493.224	613.204	119.980	24,3
Stoklar	Bin YTL	32.789	23.794	26.679	38.815	39.687	872	2,3
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	7.687	7.447	7.218	7.064	6.596	(468)	(6,6)
Geçici personel (ortalama)	Kişi	536	508	501	498	621	123	24,7
Toplam personel sayısı (ortalama)	Kişi	8.223	7.955	7.719	7.469	7.217	(252)	(3,4)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	249.900	261.600	273.680	303.610	340.959	37.349	12,3
Cari yıla iliş. kişi baş. (sözleş.) aylık ort. gid	Bin YTL	2.686	2.874	3.109	3.418	4.032	614	18
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	-	19	163	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	7.490	3.047	10.715	10.021	13.554	3.533	35,2
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	73.519	302.702	375.645	445.960	543.540	97.580	21,8
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	77.655	303.132	371.100	450.622	548.269	98	21,6
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	75.142	269.616	340.665	409.560	544.241	134.681	32,8
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	-	3	11	9,4	12	3	27,7
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	-	3	20,6	15,9	16,5	1	3,8
Ekonomik kârlılık	%	-	3	19,6	15,3	7,8	(8)	(49)
Zararlılık	%	16,3	-	-	-	-	-	-
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(88.404)	19.008	87.355	88.793	135.199	46.406	52,3
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	(102.007)	19.394	162.743	149.690	186.259	36.569	24,4
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(585.233)	(82.632)	162.581	149.690	186.259	36.569	24,4

Not: 2004 yılı rakamları, YTL'ye çevrilmiştir.

1982 Anayasasının 133 üncü maddesinde yapılan değişiklikler sonucu TRT'nin bu alandaki tekel konumuna son verilmiş olmasına karşılık 2954 sayılı Kanun'da bu konuyla ilgili değişikliğe henüz gidilmemiştir. Ayrıca, RTÜK'ün, TRT üzerindeki idari yetkisinin gözden geçirilerek, TRT karşısında özel kesim radyo ve televizyon kuruluşları ile aynı mesafede olmasının sağlanması da önem arz etmektedir.

Kurumun yapılanmasıyla ilgili ele alınması gereken önemli bir husus ise taşra teşkilatıyla ilgili olup, fayda, maliyet ve beklentiler dikkate alınarak bu kapsamdaki yapılanmanın yeniden değerlendirilmesi, bunun yanında Kurum tarafından gerçekleştirilen birçok program, dizi, belgesel vb. yapımlar için dışarıdan temin yoluna gidilen teknik malzemelerin olabildiğince topluca yapılması uygun olacaktır.

Ayrıca, İstanbul birimleri personel ve teknik alt yapı anlamında bu yapımları gerçekleştirmekte yetersiz kaldığı değerlendirilerek personel ve teknik ekipmanlar Ankara'dan İstanbul'a gönderilmekte ya da bu söz konusu unsurları kiralama yoluyla temini cihetine gidilmektedir. Bu durum program maliyetlerini hem mükerrerleştirmekte hem de Kurumun toplam maliyetini ciddi anlamda etkilemektedir.

Karasal vericilerle yapılan radyo ve televizyon yayınlarında karşılaşılan en önemli sorunların başında ülkede uygulanabilir bir frekans planlamasının henüz yapılmamış olmasıdır. 1989 yılından itibaren belli bir plana bağlı olmaksızın başlayan özel radyo ve televizyon yayınları başta büyük şehirlerde olmak üzere önemli enterferans sorunları yaratmaktadır.

II. İDARİ BÜNYE

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ile; Radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesine, Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu'nun ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu'nun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. 3913 sayılı Kanun ile 1982 Anayasası'nın "F-Radyo ve televizyon kuruluşları ve kamu ile ilişkili haber ajansları" başlığı altında yer alan 133 üncü maddesinin değiştirilmesi sonucu TRT Anayasal bir kurum olmaktan çıkarılmış ve kaynağını Anayasa'dan alan bir kurum haline dönüşmüştür.

3984 sayılı Kanun ile de RTÜK; teşkilat ve kadro unvanlarında değişiklik yapma yetkisinin yanında TRT'de çalıştırılan personelin kadro unvanları, sayısı, ücretleri, ek göstergeleri, personele sağlanacak sosyal yardımları TRT Genel Müdürünün teklifi üzerine belirleme yetkisine sahip bulunmaktadır.

Kurumun organları; Yönetim Kurulu, Genel Müdürlük ve Koordinasyon Kurulu olarak belirlenmiştir. 26.6.2008 tarihli 5767 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10 maddesinde Koordinasyon Kurulu kaldırılmıştır. Aynı şekilde 5767 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinde; Genel Müdürlük merkez teşkilatının 4 genel müdür yardımcısı, Hukuk Müşavirliği, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Yayın Denetleme ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Genel Sekreterlik, Özel Kalem Müdürlüğü ve 17 Daire başkanlığından, Taşra teşkilatının ise; Genel Müdürlüğe bağlı müdürlükler ve haber bürolarından oluşacağı, Kurum'un, yurt dışında büro açabileceği ve bu bürolarda personel çalıştırabileceği hüküm altına alınmıştır.

Geçen yıldan 2008 yılına personel olarak; 6.992 kişi kadro karşılığı sözleşmeli, 5 işçi sayılmayan sözleşmeli, 497 geçici personel olmak üzere toplam 7.494 kişi devretmiştir. 2008 yılı başında 497 geçici personele yıl içerisinde 124 ilave olmuş ve geçici personel sayısı 621 kişiye çıkmıştır. 2008 yılı içerisinde geçici statüde çalışanların sözleşmeli hale gelmesiyle söz konusu 621 kişi sözleşmeli hale gelmiş ve Kurumda geçici statüde personel kalmamıştır.

Yıl içerisinde kadro karşılığı sözleşmeli personel kadrosuna 117 kişi açıktan, 52 kişi başka kuruluşlardan naklen, 6 kişide askerlik dönüşü girmesiyle 169 kadro karşılığı sözleşmeli personel başlamıştır. 2008 yılında 621 kişi geçici statüde çalışırken sözleşmeli hale gelmesi ve 72 kişide açıktan sözleşmeli olarak Kuruma alınmasıyla yıl sonunda Kuruma 693 sözleşmeli personel girişi görülmektedir. 2008 yılı içinde; 1.059 kişi emeklilik, 4 kişi başka kuruluşlara nakil, 17 kişi askerlik ve ücretsiz izin, 7 kişi sözleşmenin yenilenmemesi, 7 kişi istifa, 10 kişi ölüm, olmak üzere toplam 1.087 personel TRT den ayrılmıştır.

Kurum personeli için 2008 yılında, geçen yıla göre % 12 oranında 37 milyon YTL fazlasıyla 341 milyon YTL tutarında harcama yapılmıştır.

III. MALİ BÜNYE

Kurumun 2008 yılı sonunda, geçen yıla göre varlıkları ve kaynakları % 21,25 oranında 208.873.546 YTL artarak, 1.191.370.303 YTL'ye yükselmiştir.

Kurum'un 3093 sayılı TRT Gelirleri Kanunu ile belirlenmiş olan ve toplam gelirlerinin % 90'ını oluşturan kamusal katkı paylarından (enerji payı ve bandrol) dolayı sürekli bir gelir kaynağına sahip olması, finansman sorununun önemli boyutlara ulaşmasını engellemektedir.

TRT'nin; ödenmiş sermayesi aynı kalırken, 2008 yılı dönem karının 2007 yılına göre % 24,4 oranında artarak 186.259.039 YTL tutarında gerçekleşmiş olması ve aynı zamanda dönem karındaki artışın öz kaynaklardaki artıştan daha fazla olması nedeniyle, mali karlılığı bir önceki yıla oranla yükselmiş bulunmaktadır.

Bir kamu yayın kuruluşu olan TRT'nin; gelişen radyo ve televizyon yayın teknolojisine uyum sağlayabilmesi ve çağdaş kamu yayıncılığı hizmetini ulusal ve uluslar arası alanda yerine getirebilmesini temin etmek üzere; mali yapının daha da güçlendirilmesi ve bunun için de, kamusal katkı paylarının yanı sıra alternatif gelir kaynaklarının yaratılmasının ve reklâm gelirleri ile haber ve program satış gelirlerinin artırılmasının gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Kurum'un yayıncılık altyapısı esas olarak yapım ve yayın merkezleri ile bu merkezleri birbirine ve vericilere bağlayan program iletim sistemleri, veri iletişim, otomasyon ve arşiv sistemleri, mobil ve sabit uydur yer istasyonları ile karasal vericilerden meydana gelmektedir. Radyo ve televizyon programların yapım ve yayınında toplam 43 adet televizyon ve 55 adet radyo stüdyosu ile 15 adet rejili ve 2 adet rejisiz olmak üzere toplam 17 adet mobil televizyon uydur up-link sistemi, 9 adet televizyon naklen yayın aracı, 5 radyo naklen yayın ve röportaj aracı ile ses ve görüntüyü kaydedip işleyerek yayınlayabilecek teknik donanım kullanılmaktadır.

Uygulamaya konulan yıllık genel yayın planlarında radyo ve televizyon programlarının gerçekleştirilmesi uygulanacak esaslar genel olarak belirlenmekte, teknik yapım altyapısı esas alınarak ayrıntılı bir kaynak planlamasına gidilmediği gibi bazı programların gerçekleştirilmesi için Kurum dışından teknik altyapı destek hizmeti alınmaktadır. Ayrıca, Kurumun belirlenmiş olan hedeflerinin gerçekleştirilmesi için mevcut altyapının idamesi ve geliştirilmesine yönelik genel bir planlama yapılmamış olması da önemli bir eksiklik olarak kendini göstermektedir.

Kurum tarafından yapılan radyo ve televizyon yayınlarının yurtiçindeki karasal vericilere iletilmesi, ayrıca uydur alıcı anteni olan yurtiçi ve yurtdışındaki izleyiciler tarafından doğrudan ve şifresiz olarak alınabilmesi amacıyla esas olarak Türksat uyduları kullanılmaktadır. Türksat uydularının kapsama alanı dışında kalan bölgelere yayın iletilmesi ve yayınlanan programların sayısal

yayın paketlerine alınarak dinleyici ve izleyicilere ulaştırılması için Eutelsat, Astra, Taicom, Galaxy ve Optus uydularından faydalanılmakta olup, 2008 yılı sonu itibariyle başta yurtiçi olmak üzere Avrupa, Orta Asya, Kuzey Afrika, Avustralya, Kuzey Amerika'ya yönelik olarak toplam 5 farklı buket halinde iletilen yayınlar çok geniş bir coğrafyada izlenip, dinlenilebilmektedir.

Kurum tarafından sürdürülen faaliyetlerin desteklenmesinde önemli işlev gören TRT-NET haberleşme ağı 1998 yılından itibaren kurulmaya başlanmış olup, 2008 yılında söz konusu ağı geliştirilmesi ve yeni özellikler kazandırılması için çalışmalara devam edilmiştir.

Radyo ve televizyon yayınlarının dinleyici ve izleyicilere ulaştırılmasında en önemli işlevi yerine getiren vericilerin işletilmesi Kurum'un esas görevleri arasında yer almaktadır. Kurumun yapmakta olduğu radyo yayınlarının orta ve uzak mesafelerden dinlenebilmesi için düşük (LF), orta (MF) ve yüksek (HF) radyo yayın frekanslarından genlik modülasyonlu olarak analog yayın yapan vericilerin 2008 yılı sonu itibariyle toplam sayısı 22 adettir.

Daha kaliteli ses ve müzik yayını yapılabilirdiğinden daha geniş bir dinleyici kitlesi bulunan, bunun yanında yatırım ve işletme masrafları GM vericilere göre çok daha az, ancak kapsama alanı çok daha sınırlı olan FM radyo vericilerinin toplam yayın gücü 2008 yılında 7975 KW'a, verici adedi de 931'e çıkartılmıştır. Kurumun temel işlevlerinden biri olan televizyon yayınlarında kullanılan vericilerin toplam sayısı ise 2008 yılı sonunda 4.991 adede çıkmış, buna karşılık verici gücü 61.506 KW'tan 60.948 KW'ta düşmüştür.

Ülkede verici işletmesinde kaynaklanan sorunların başında ihtiyaca uygun bir frekans planının henüz oluşturulamaması gelmektedir. 1989 yılından itibaren çok sayıda. özel radyo ve televizyon kuruluşunun gösterilen müsamahayla yayına başlaması, o döneme kadar geliştirilmiş olan bütün uygulamaları geçersiz kılacak bir sonuç ortaya çıkarmıştır. Bu karmaşaya bir son verilmesi amacıyla gerekli düzenlemeler yapılmış olmasına karşılık geçen sürede uygulanabilir bir plan yapılamamış, bunun yanında ülkede yayıncılık alanında yaşanan sorunlara çözüm olarak görülen karasal vericiler üzerinden sayısal yayıncılığa geçilmesi konusunda da önemli bir ilerleme kaydedilememiştir.

2954 sayılı Kanun gereğince radyo ve televizyon yayını yapmakla görevli Kurum, yayınlayacağı programları yıllık Genel Yayın Planı ile belirlemektedir. 2008 yılında uygulanacak Genel Yayın Planı, Yönetim Kurulu'nun 7.12.2007 tarih ve 2007/368 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. 2008 Yılı Genel Yayın Planında yurtiçine yayın yapan Radyo-1, Radyo-2 (TRT-FM), Radyo-3 ve Radyo-4 programları ile bölgesel yayın yapan Antalya, Çukurova, Erzurum, GAP-Diyarbakır ve Trabzon Bölge Radyolarının, bölgesel radyo niteliğinde olan Hatay İl Radyosu (TRT Hatay FM) ile Turizm Radyosunun haftalık yayın süreleri 168 saat olarak öngörülmüştür.

Yurt dışına yönelik radyo yayınları, 2954 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince düzenlenen yıllık Genel Yayın Planı uyarınca; "Türkiye'nin Sesi" adıyla Türkçe ve Yabancı Dil yayınları halinde gerçekleştirilmektedir.

Yurtiçine yapılan televizyon yayınları ise TRT-1 (Türkiye Televizyonları Birinci Programı), TRT-2 (Türkiye Televizyonları İkinci Programı), TRT - 3 (Türkiye Televizyonları Üçüncü Programı), TRT - 4 (Türkiye Televizyonları Dördüncü Programı) olarak sürdürülmüştür. Söz konusu kanaldan zaman paylaşımlı olarak 1.11.2008 tarihinde TRT Çocuk programı yayına başlamıştır. TRT-GAP'ın yayın merkezi Ankara Televizyonu olup, TRT-3 program kanalından TBMM-TV ile zaman paylaşımlı olarak gerçekleştirilmektedir. Yurt dışına yapılan televizyon yayınları ise TRT – INT ve TRT-TÜRK programları olarak sürdürülmüştür.

2008 yılında yapılan televizyon yayınlarının toplam yayın süresinin 2.769.360 dakika olup, bunun; % 65,3'ünün yurt içine, % 34,7'sinin yurt dışına yönelik olduğu ve toplam yayın süresinin geçen yıla göre 25.298 dakika arttığı görülmektedir.

Kurum tarafından yayınlanan radyo ve televizyon programlarının denetimi 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun kapsamında yapılmaktadır.

Kurumun yapım ve yayın sürecinde üretilen ve arşivlenmesi gerekli görülen görsel ve işitsel yayın materyallerinin içerik çözümlemesinin yapılması, korunması, tekrar kullanılması, yurtiçine ve yurtdışına tanıtımının yapılarak satılması amacıyla 20.06.2000 tarihinde kurulmasına karar verilen Yayın Arşivleri D. Başkanlığı Nisan 2001 tarihinden itibaren göreve başlamıştır. Yapılan çalışmalar kapsamında 2008 yılı sonu itibariyle sisteme kaydedilen televizyon program/haber materyali toplamı 4.700 saate ulaşmış, 1300 adet materyalin ise çözümlemesi tamamlanmıştır.

V. YATIRIMLAR

Kurum tarafından hazırlanarak DPT Müsteşarlığına sunulan 2008 yılı Yatırım Programı teklifinde 21,1 milyon YTL'si öz kaynak, sayısal yayınlara geçiş için 11 milyon YTL'si de Evrensel Hizmet kapsamından olmak üzere 32,1 milyon YTL yatırım ödeneği yer almış, 15.1.2008 tarih ve 26757 sayılı Resmi Gazete'de (mükerrer) yayımlanan 2008 yılı Yatırım Programında Kuruma toplam 9 adet proje için 32 milyon YTL ödenek tahsis edilmiştir. Tahsis edilen ödenek yapılan teklife oldukça yakın olmasına karşılık, revize program için yeniden DPT Müsteşarlığına başvurarak 93,3 milyon YTL'si özkaynak, 7,1 milyon YTL'si takas, 11 milyon YTL'si sermaye transferiyle olmak üzere toplam 111,5 milyon YTL'lik ödenek talebinde bulunulmuş ve uygun görülmüştür.

Kurumun 2008 yılı Yatırım Programında yer alan projeler için tahsis edilen özkaynaktan toplam 29,1 milyon YTL'lik yatırım gerçekleştirilebilmiş, nakdi gerçekleşme oranı %31, fiziki gerçekleşme oranı ise %10 gibi oldukça düşük bir düzeyde kalmıştır. Ülkede karasal vericiler üzerinden sayısal yayıncılığa geçiş için yapılacak yatırımın 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında Ulaştırma Bakanlığı Haberleşme Genel Müdürlüğü'nce yapılacak sermaye transferi ile karşılanması amacıyla revize programa konulan 7 milyon YTL tutarındaki ödenek ise söz konusu geçiş için belirlenmiş bir plan olmadığından kullanılamamış, sadece 10 bin YTL'lik bir harcama da bulunulabilmiştir.

VI- BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER :

24.02.2007 tarih ve 26444 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu'nun 13.02.2007 tarih ve 2007/11725 sayılı kararı ile 2954 sayılı Kanunun 37 nci maddesine göre TRT nin Kuracağı veya Katılacağı Ortaklığa Dair Usul ve Esaslar Hakkında Karar yürürlüğe konulması üzerine TRT Yönetim Kurulu'nun 13.04.2007 tarih ve 121 sayılı kararı ile TRT nin de içinde bulunduğu yirmi televizyon yayıncısı kuruluşun katılımı ile 19,1 milyon YTL sermayeli Anten İşletme ve Teknik Hizmetler A.Ş. Ana Sözleşmesi Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinin 25.04.2007 tarih ve 6794 sayılı nüshasında yayımlanarak kurulmuştur.

Ana sözleşmeye göre; ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli izinleri almak koşulu ile RTÜK tarafından yayın lisansı veya geçici yayın izni verilen yayıncılara radyo ve televizyon verici altyapısını kurup işleterek hizmet vermek üzere, Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulan ve kısaca Anten A.Ş. olarak adlandırılan şirket 20 ortaklı olup, sermayesi de 19,1 milyon YTL dir. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu; TRT-1, TRT-2, TRT-3 ve TRT-4 televizyon kanallarıyla toplam % 20,9 oranında, Anten A.Ş.'ye iştirak etmiştir. TRT, Anten A.Ş. nin sermayesinin % 20,9 oranında 4 milyon YTL tutarında taahhütte bulunmuş ve sermaye payının ¼ ü olan 1 milyon YTL'yi 29.06.2007 tarihinde ödemiştir.

Anten A.Ş. nin Ana Sözleşmesinde Şirketin başlıca amaç konusu, radyo ve televizyon vericileri için anten taşıyıcı yapıları (direkler, kuleler ve benzeri), televizyon yayınlarının iletim ve naklinde kullanılan vericileri ve yayın teçhizatını kurmak, işletmek, bakım ve onarımlarını yapmak, söz konusu vericiler ve yayın teçhizatını lisans veya yayın izni veya geçici yayın izni sahibi televizyon yayıncılarına kiralamak şeklinde belirlenmiştir.

Diğer taraftan, haberleşme sektöründe faaliyet gösteren bir sendika tarafından TRT Kurumunun Kuracağı veya Katılacağı Ortaklığa Dair Usul ve Esasları belirleyen 2007/11725 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali ve yürütülmesinin durulması istemiyle Danıştay Onuncu Dairesinde dava açılmıştır. İlgili Daire'nin 29.01.2008 tarihinde oybirliğiyle verdiği kararda; TRT nin özerk ve tarafsız kamu yayın kuruluşu olma özelliğinin göz ardı edildiği, ayrıcalıklı ve özel konumunu koruyacak ilke ve esaslara yer verilmediği, Kurumuna ait verici alt yapısının devredilemeyeceğinin güvence altına alınmaması nedeniyle hukuka aykırı bulunmuş ve Bakanlar Kurulu Kararının yürütülmesini durdurmuştur. Kurum tarafından Danıştay Onuncu Dairesi tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararına karşı itiraz edilmiş, ancak Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu tarafından bu itiraz 15.05.2008 tarihinde ret edilmiştir.

Anten A.Ş. Yönetim Kurulu'nun 06.01.2009 tarih ve 2009/1 sayılı Kararı ile Şirketin tasfiye edilmesine ve konunun Şirketin Genel Kurulunun onayına sunulmasına karar verilmiş ve Genel Kurul onayı ile tasfiye ilanı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinin 20.03.2009 tarih ve 7274 sayılı nüshasında yayınlanmış ve tasfiye süreci başlamıştır.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- RTÜK'ün TRT üzerindeki idari yetkisinin gözden geçirilerek, Kurul'un TRT karşısında özel kesim radyo ve televizyon kuruluşları ile aynı mesafede olmasının sağlanması ve TRT üzerindeki kurumsal özerkliği zedeler nitelikteki görüntüsünün kaldırılması için 3984 ve 2954 sayılı Kanunlarda gerekli düzenlemeler yapılması için ilgili mercilerde girişimlerde bulunulması,

2- Karasal radyo ve televizyon vericilerinden yapılan yayınların istenilen kalitede dinleyici ve izleyicilere ulaştırılabilmesi, yaşanan enterferans sorunlarına çözüm bulunabilmesi ve geliştirmekte olan yayıncılık teknolojilerinin ülkede de kullanılabilmesi için;

- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu gereğince yapılması gereken frekans planlaması öncesinde enterferansa neden olan yayınların engellenmesine yönelik olarak 3984 sayılı Kanunun Geçici 6'ncı maddesi kapsamında gerekli düzenlemenin yapılması hususunda RTÜK nezdinde girişimlerde bulunulması,

- 3984 sayılı Kanunun 17'nci maddesiyle Kurum'a tanınmış hakların korunmasını sağlayan ve önümüzdeki dönemde başlanması beklenen sayısal yayıncılığı da dikkate alan frekans planlamasına yönelik hazırlıkların tamamlanıp sonuçlarının, yapılacak çalışmalarında esas alınmak üzere RTÜK'e sunulması,

3- İşletilmekte olan analog televizyon vericileriyle ilgili sorunların çözülebilmesi, frekans spektrumunun daha etkin kullanılmasının sağlanması ve sayısal teknolojinin uygulanmasıyla yayınların daha kaliteli olarak izlenebilmesi amacıyla;

- Ülkede karasal vericilerle yapılacak bütün radyo ve televizyon yayınlarının TRT'nin verici tesislerinden yapılmasını esas alan 3984 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesi kapsamında sürdürülmekte olan hazırlık çalışmalarının öncelikle tamamlanıp sayısal yayıncılığa geçiş için uygulanabilir bir planının hazırlanması,

- Hazırlanan planın, aynı Kanunun Geçici 6'ncı maddesine göre geçiş aşamasında yayın rejimini düzenleme yetkisi olan RTÜK tarafından onaylanması için gerekli girişimlerde bulunulması,

- Geçiş programının kalıcı bir hukuki çerçeveye oluşturulması ve diğer yayıncı kuruluşlar için de bağlayıcı olması için 2009 yılı Programında da öngörüldüğü üzere gerekli yasal değişikliklerin yapılması için girişimlerde bulunulması,

4- Yüksek Denetleme Kurulu raporunun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ :

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun 2008 yılı bilançosu ve 186.259.038,85 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I. Dönen Varlıklar				
A. Hazır Değerler		302.919.868,94		402.317.482,58
B.Menkul Kıymetler				
1-Menkul Kıymetler Değer Düşük Karşılığı(-)				
C.Ticari Alacaklar		8.037.350,33		8.266.768,21
1-Ticari alacaklar (Brüt)	8.966.777,54		10.791.573,25	
2-Alacak senetleri reeskontu (-)	58.209,63		57.806,32	
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	871.217,58		2.466.998,72	
D.Diğer Alacaklar		718.493,66		14.710.489,21
1-Diğer alacaklar	38.237.579,99		202.247.520,37	
2-Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	37.519.086,33		187.537.031,16	
E. Stoklar		38.781.730,08		39.686.951,32
1-Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
2-Verilen Sipariş Avansları	4.345.288,53		4.884.244,66	
F. Yıllara Yay.Yat.ve Onarım Maliyetleri				
G. Gel.Ay.Ait Gid.ve Gel.Tahakkukları		123.857.104,72		148.905.998,10
H. Diğer Dönen Varlıklar		31.061.304,41		11.380.468,93
Dönen varlıklar toplamı		505.375.852,14		625.268.158,35
II.Duran varlıklar				
A. Ticari Alacaklar		402.562,46		531.192,38
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B. Diğer Alacaklar		1.380.400,93		1.400.224,81
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
C. Mali Duran Varlıklar		1.000.000,00		1.000.000,00
1. İştirakler	4.000.000,00		4.000.000,00	
2.İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)	3.000.000,00		3.000.000,00	
D. Maddi Duran Varlıklar		324.280.781,19		343.609.066,28
1-Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	555.568.344,67		573.375.423,14	
2-Birikmiş Amortismanlar (-)	235.955.045,44		254.003.893,62	
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar	2.777.215,32		6.840.453,40	
4-Verilen Avansları	1.890.266,64		17.397.083,36	
E. Maddi Olmayan Duran Varlıklar		305.649,05		373.236,17
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	2.481.643,49		2.840.808,73	
2-Birikmiş Amortismanlar (-)	2.175.994,44		2.467.572,56	
3-Verilen Avanslar				
F. Özel Tüken.Tabi Varlıklar				
G. Gel.Yıl.Ait Gid. Ve Gel.Tahakkukları		6.063.026,56		11.671.402,35
H. Diğer Duran Varlıklar		152.183.645,40		216.785.497,98
Duran varlıklar toplamı		485.616.065,59		575.370.619,97
Aktif (varlıklar) toplamı		990.991.917,73		1.200.638.778,32

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I.Kısa vadeli Yabancı Kaynaklar				
A. Mali Borçlar				
B. Ticari Borçlar		7.541.538,61		19.690.946,02
C. Diğer Borçlar		3.228.965,86		3.357.009,34
D. Alınan Avansları		10.942.979,75		18.013.113,35
E. Yıllara Yay. İnş.ve Onarım Hakedişleri				
F. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		5.618.002,04		6.938.863,30
G. Borç ve Gider Karşılıkları				
1-Dön.Kârının vergi ve Diğer Yasal Yük.				
Karşılıkları				
2-Dön.Kârının Peşin ödn.vergi ve Diğer Yasal Yük.				
3-Kıdem tazminat karşılığı				
4-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları				
H. Gel.Aylara Ait Gelir ve Gid.Tahakkukları		2.666.368,61		1.972.620,83
I. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		3.263,26		
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		30.001.118,13		49.972.552,84
II. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A. Mali Borçlar				
B. Ticari Borçlar				
C. Diğer Borçlar				
D. Alınan Avansları				
E. Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		20.746.604,89		24.162.991,92
F. Gel.Yıl.Ait Gider ve Gelir Tahakkukları				
G. Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		20.746.604,89		24.162.991,92
III.Öz kaynaklar				
A. Sermaye		182.000.000,00		182.000.000,00
1-Ser.Enf.Düzlüt.Olumsuz Farkı (-)				
B. Sermaye Yedekleri				
1-MDV Yeniden Değerleme Artışları				
2-Diğer Sermaye Yedekleri				
C. Kâr Yedekleri		608.554.767,82		758.244.194,71
1-Yasal Yedekler	59.406.194,03		59.406.194,03	
2-Statü Yedekleri	529.470.970,28		679.160.397,17	
3-Olağanüstü Yedekler	19.677.603,51		19.677.603,51	
D. Geçmiş Yıllar Kârları				
E. Geçmiş Yıllar Zararları (-)				
F. Dönem Net Kârı (Zararı)		149.689.426,89		186.259.038,85
Öz kaynaklar toplamı		940.244.194,71		1.126.503.233,56
Pasif (Kaynaklar) toplamı		990.991.917,73		1.200.638.778,32

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler		Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-	Brüt satışlar	585.578.004,02	752.320.442,38
B-	Satıştan indirimler(-)	4.786.023,27	3.590.850,36
C-	Net satışlar	580.791.980,75	748.729.592,02
D-	Satışların maliyeti(-)	388.512.855,70	507.164.314,90
	Brüt satış kârı	192.279.125,05	241.565.277,12
E-	Faaliyet giderleri(-)	103.486.552,30	106.366.135,79
	Faaliyet kârı	88.792.572,75	135.199.141,33
F-	Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	59.323.108,83	83.134.671,10
G-	Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar(-)	15.643.468,76	160.979.281,38
H-	Finansman giderleri(-)		
	Olağan kâr	132.472.212,82	57.354.531,05
I-	Olağandışı gelir ve kârlar	32.014.256,48	180.062.404,40
J-	Olağandışı gider ve zararlar(-)	14.797.042,41	51.157.896,60
	Dönem kârı	149.689.426,89	186.259.038,85
K-	Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)		
	Dönem net kârı	149.689.426,89	186.259.038,85

**TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI'NIN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 5'inci Yasama Yılı'nın 07/10/2010 tarihli 2'nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Ekonomik gücü düşük, kendi tasarruflarıyla konut edinme imkânı olmayan toplum kesimlerinin konut sahibi olmalarını sağlayacak girişimler, bütün dünyada devletin, yerel yönetimlerin ya da sosyal amaçlı kuruluşların desteğiyle gerçekleşmiştir. Ancak bu destek, ülkelerin ekonomik ve sosyal koşullarına göre bazen büyük oranlarda, bazen de çok sınırlı olmuştur. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde kırsal alanlardan kentlere yoğun iç göçün yanı sıra konut üretiminde devletin düzenleyici rolünün yetersiz kalması nedeniyle kaçak, sağlıksız yerleşim alanları ve gecekondü bölgeleri meydana gelmektedir.

Toplu konut politikaları ülkelerin sosyoekonomik yapılarına göre değişmekle birlikte hepsinde görülen ortak özelliklerin başında; kendi tasarruflarıyla konut sahibi olması mümkün bulunmayan dar gelirli kitlelere yönelik olması ve devlet tarafından desteklenmesi gelmektedir.

İkinci Dünya savaşı sonrasında Türkiye'nin sanayileşme stratejisinde meydana gelen değişiklikler nedeniyle, kırsal alanlardan kentlere yoğun iç göç başlamış, hızla büyüyen kentlerde ortaya çıkan barınma ve yerleşim sorunları ülkenin temel problemlerinden biri haline gelmiştir.

1966 yılında yürürlüğe giren Kat Mülkiyeti Kanunu ile 1969 yılında çıkarılan Kooperatifler Kanunu'nun sağladığı imkânlar yanında, kent içindeki arsa fiyatlarının çok yükselmesi ve arsa spekülasyonunun önemli bir yatırım aracı haline gelmesi; hızla büyüyen kentlerde çok katlı apartman yapımını teşvik eden başlıca nedenlerdir. Bu gelişmeler; kent merkezlerinde "yık-yap-sat" usulüyle servet edinme imkânlarını artırmakla birlikte, tarihsel ve kültürel değerlerin tahrip edilmesine, kentlerdeki yoğunluk artışına, yeşil alanların yok olmasına, sosyal alt yapıların yetersiz kalmasına ve kentsel yaşam kalitesinin sürekli olarak düşmesine neden olmuştur.

Konut sorununa çözüm arayışları sürecinde 1984 yılına gelindiğinde; bir tarafta giderek büyüyen konut açığı sorunu, diğer tarafta 2487 Sayılı Kanunla örgütlenmeleri teşvik edilen ancak yeterli destek sağlanamayan çok sayıda kooperatifin içinde bulunduğu sorunlar, devletin bu konuyu yeni bir yaklaşımla ele almasını gerektirmiştir. Bu çerçevede hazırlanan 2985 sayılı Toplu

Konut Kanunu 17.03.1984 tarihinde yürürlüğe girmiş ve Türkiye’de konut sorununun çözümü açısından yeni bir dönem başlamıştır. Bu Kanunun 2. maddesiyle kurulan Toplu Konut Fonu Devletin bütçe sistemi dışına alınmış, geniş kapsamlı ve önemli gelir kaynakları bu işe tahsis edilmek suretiyle öncelikle finansman sorununun çözümlenmesi amaçlanmıştır. Sistemin yürütülmesi için 2983 sayılı Kanunla genel idare dışında, tüzel kişiliği sahip Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı kurulmuştur. Fonksiyonları itibariyle birbirinden çok farklı görevler üstlenen bu İdare, 1990 yılında, 412 ve 414 sayılı KHK’lerle Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı olarak iki ayrı teşkilat haline dönüştürülmüştür.

Toplu Konut Fonu, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un 7 nci maddesiyle tasfiye edilmiş, Fonu yönetmekle görevli Toplu Konut İdaresi, 4698 sayılı Kanunla kurulan Konut Müsteşarlığının bağlı kuruluşu haline getirilmiştir. Bu düzenlemenin ardından, 31.07.2003 tarih ve 4966 sayılı “Bazı Kanunlarda ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”la Konut Müsteşarlığı kaldırılmış ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı bu Bakanlığa bağlanmıştır. İdare, son olarak, 16.01.2004 tarihli Başbakanlık Kararıyla 3046 Sayılı Kanunun 10’uncu maddesi çerçevesinde yeniden Başbakanlığın bağlı kuruluşu haline getirilmiştir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’nın son beş yıllık faaliyetlerini özetleyen bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Fark	Artış Azalış %
Toplu Konut İdaresi gelirleri:	Bin YTL	531.803	1.408.009	3.238.999	4.154.188	6.096.177	1.941.989	47
-Kredi faiz gelirleri	Bin YTL	54.509	45.241	51.074	21.010	18.086	(2.924)	(14)
-Taahhüt satış gelirleri	Bin YTL	277.612	1.073.770	2.998.330	3.873.237	5.865.028	1.991.791	51
-Mevduat faiz gelirleri	Bin YTL	138.583	71.078	31.544	25.971	8.800	(17.171)	(66)
-Genel bütçe ödenek gelirleri	Bin YTL	55.243	63.330	100.740	62.984	49.749	(13.235)	(21)
-Kanun gereği gelir aktarımları	Bin YTL	-	73.497	100.740	62.984	49.749	(13.235)	(21)
-Afet projeleri ödenek tahsisatları	Bin YTL	-	14.219	6.815	5.931	154.514	(5.931)	(100)
-Diğer gelirler	Bin YTL	15.854	66.854	30.496	165.055	154.514	(10.541)	(6)
Öz kaynaklar	Bin YTL	1.021.696	1.811.636	3.154.276	5.598.748	7.367.703	1.768.955	32
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	2.671.442	3.920.043	7.060.054	8.614.234	10.432.813	1.818.579	21
Toplu Konut İdaresi gelirlerinin kullanım yerleri								
1-Konut Kredileri:								
-Yıl içinde kullanılan krediler	Bin YTL	60.238	29.437	31.541	26.481	27.258	777	3
Kredi verilen konut sayısı	Adet	1.939	642	608	629	461	(168)	(27)
Tamamlanan konut sayısı	Adet	17.430	4.495	4.654	2.517	1.141	(1.376)	(55)
2-İdarenin arsa ve konut üretimi:								
-Etiler-proje işleri	Bin YTL	2.982	11.189	20.143	27.300	50.392	23.092	85
-Konut yatırım harcamaları	Bin YTL	379.151	2.017.519	2.643.423	3.077.060	3.179.783	102.723	3
-Toplu konut uygulamaları	Adet	26.497	53.935	56.126	96.736	114.836	18.100	19
-Kentsel dönüşüm ve geçekondü uygulamaları	Adet	3.315	10.836	14.213	5.750	5.579	(171)	(3)
-Afet bölgelerindeki konut uygulamaları	Adet	108	541	3961	892	784	(108)	(12)
-Hasılat paylaşımı esasına göre konut uygulamaları	Adet	7.531	2.395	3.046	3.991	871	(3.120)	(78)
3-Satışlar:								
-Konut ve işyeri	Adet	22.135	28.988	71.511	44.690	46.083	1.393	3
-Konut ve işyeri satış tutarı	Bin YTL	1.147.083	2.250.379	6.009.130	4.159.558	3.764.851	(394.707)	(9)
-Arsa satış tutarı	Bin YTL	291.000	475.000	843.000	799.600	2.761.000	1.961.400	245
Memur (ortalama)	Kişi	58	54	52	57	55	(2)	(4)
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	242	316	370	405	429	24	6
Personle yapılan tüm giderler	YTL	9.194.249	12.413.610	15.804.361	21.085.002	23.616.321	2.531.319	12
Çari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan giderler	YTL	857.311	927.543	1.043.321	1.267.277	1.271.453	4.176	0
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.373	1.431	1.672	1.853	1.926	73	4
-Sözleşmelilere yapılan giderler	YTL	8.336.938	11.338.441	14.507.510	19.660.883	22.012.830	2.351.947	12
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	2.465	2.677	3.267	4.045	4.276	231	6
-GSYİH'ya katkı (Üretilen fiyatlarıyla)	Bin YTL	65.676	658.957	1.417.743	2.337.347	1.733.334	(604.013)	(26)
-GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	95.091	690.903	1.467.904	2.408.427	1.938.813	(469.614)	(19)
-GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	95.091	690.903	1.467.904	2.408.427	1.938.813	(469.614)	(19)
-GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	181.997	721.204	1.343.469	2.487.308	1.768.954	(718.354)	(29)
Toplu Konut İdaresi gelir-gider farkı								
Not: 2004 yılı değerleri YTL olarak düzeltilmiştir.								

İdarenin 2008 yılı bütçe gerçekleşmesinde, toplam gelirler 5 milyar YTL, toplam giderler ise 4,9 milyar YTL tutarında olmuş ve dönem sonunda önceki dönemden devir 26,5 milyon YTL ile birlikte 2009 yılına 32,3 milyon YTL nakit devretmiştir.

2008 yılı içerisinde 1,5 milyar YTL, 2009 yılı (Eylül 2009) itibariyle 170 milyon YTL tutarında banka kredisi kullanılmıştır.

Kullanılan banka kredileri karşılığında faiz gideri olarak 2008 yılında 105,6 milyon YTL ve 2009 yılında 96,9 milyon YTL ödenmiştir. 3 Eylül 2009 tarihi itibariyle 1,1 milyar YTL anapara ve 32 milyon YTL faiz yükü olmak üzere toplam 1,15 milyar YTL kredi borcu bulunmaktadır.

İdarenin YPK tarafından onaylanan 2009 mali yılı bütçesinde finansman açığının devam edeceği öngörülerek borçlanma tutarının 746 milyon YTL olarak gösterildiği, Mayıs 2009'da hazırlanarak onaya gönderilen revize bütçede bu tutarın 1,2 milyar YTL'ye yükseltildiği görülmektedir.

İdare finansman ihtiyacının karşılanması için mülkiyetinde bulunan arsa ve arazileri satış yöntemiyle değerlendirmektedir. Bu kapsamda satışı yapılan arsa ve arazilerden 2006 yılında 806 milyon YTL, 2007 yılında 1,4 milyar YTL, 2008 yılında 2,6 milyar YTL ve Ekim 2009 itibariyle 161 milyon YTL satış geliri elde edilmiştir. İdarenin elinde bulunan değerli arsa ve arazilerin büyük kısmı satıldığından bu gelirlerinin azalması beklenmektedir.

Toplu Konut İdaresi'nden sağlanan kredilerle üretilen konutlar ile şehit aileleri ve malulere verilen krediler ve taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı ve restorasyonu için verilen kredilerle edinilen konut sayıları TOKİ'nin kuruluşundan 2008 yılı sonu kadar 1.070.946 adettir. Bu konutlara, İdarenin kendi arsaları üzerinde ürettiği sosyal konutlar ile hasılat paylaşım usulüyle üretilen konutlar eklendiğinde toplam konut sayısı 1.419.124 adede ulaşmaktadır. Bu konutların 1.313.554 adedi bitirilmiş, 105.570 adedi de inşaa aşamasındadır.

TOKİ konut seferberliği hamlesiyle önceki yıllardan beri, esas itibariyle, alt yapı arsa üretme ve toplu konut yapımcılarına finansman desteği sağlama görevlerine ilave olarak konut üretimine ağırlık ve öncelik vermeye başlamıştır. Bu çerçevede, 2003 yılı başından 2009 yılı Ekim ayına kadar 348.178 adet konut sayısına ulaşılmış olup, 242.772 adedi bitirilmiştir.

Üretilen konutların;

177.093 adedi dar ve orta gelir grubu,

96.424 adedi alt gelir ve yoksul grubu,

40.033 adedi gecekondü dönüşüm kapsamında,

9.376 adedi afet konutu,

3.472 adedi tarımköy konutu,

21.780 adedi de kaynak geliştirme projesi kapsamında yer almaktadır.

DPT tarafından hazırlanan 2008 yılı programı önlemler/tedbirler başlığı altında "sosyal konut projeleri ile kentsel yenileme ve gecekondü dönüşüm projelerinin uygulanması" için TOKİ sorumlu kuruluş olarak görevlendirilmiştir.

12.05.2004 tarih ve 25460 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 5162 sayılı Kanun'la 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu'nun 4 üncü maddesi "Başkanlık, gecekondü dönüşüm projesi uygulayacağı alanlarda veya mülkiyeti kendisine ait arsa ve arazilerden konut uygulama alanı olarak belirlediği alanlarda veya valiliklerce toplu konut iskan sahası olarak belirlenen alanlarda çevre ve imar bütünlüğünü bozmayacak şekilde her tür ve ölçekteki imar planlarını yapmaya, yaptırmaya ve tadil etmeye yetkilidir. Bu planlar, büyükşehir belediye sınırları içerisinde kalan alanlar için büyük-

şehir belediye meclisi tarafından, il ve ilçe belediye sınırları ile mücavir alanları içerisinde kalan alanlar için ilgili belediye meclisleri tarafından, beldelede ve diğer yerlerde ilgili valilik tarafından, planların belediyelere veya valiliğe intikal ettiği tarihten itibaren üç ay içerisinde aynen veya değiştirilerek onaylanması suretiyle yürürlüğe girer. Üç ay içerisinde onaylanmayan planlar Başkanlık tarafından re'sen yürürlüğe konur.

Başkanlık Kanun'daki görevleri çerçevesinde gerçek ve tüzel kişilere ait arazi ve arsaları ve bunların içerisinde veya üzerinde bulunan her türlü eklenti ve yapıları kamulaştırmaya yetkilidir. Başkanlık tarafından yapılacak kamulaştırmalar, 04.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki iskan projelerinin gerçekleştirilmesi amaçlı kamulaştırma sayılır.”

şeklinde değiştirilmiş ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığına gecekondü dönüşüm projesi yapılacak alanlarda imar planı yapma yetkisi verilmiştir.

İdarenin kamu kurum ve kuruluşlarıyla yaptığı protokoller içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı ile yaptığı protokollerin mali boyutunun daha büyük olduğu görülmektedir. Denetim tarihi (Ekim 2009) itibarıyla Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokol kapsamında uygulama aşamasında bulunan 1,7 milyar YTL, Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokol kapsamında uygulama aşamasında bulunan 849 milyon YTL ihale bedelli sağlık tesisleri, okul ve eklentilerinin yapımı devam etmektedir. İhale ve hazırlık aşamasındaki tahmini bedeli 1,2 milyar YTL olan projelerin devreye girmesiyle, projelerin mali boyutunun 3,8 milyar YTL'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

2002-2009 (Ekim 2009) yıllarında sürdürülen satış kampanyalarında Emlakbank'tan devir alınan 3.107, konut seferberliği kapsamında imal edilen 255.951, afet konutları olarak yapılan 5.679, daha önceki yıllardan İdare stokunda bulunan 1.004 konut olmak üzere toplam 265.741 adet gayrimenkul satışa sunulmuş, bunlardan 222.833'ünün satışı gerçekleşerek, 19 milyar YTL satış hasılatı elde edilmiştir. Diğer taraftan hasılat paylaşım yöntemiyle ihale edilen konutlarda, yüklenicilerinin işe başladığı projelerden satışa çıkarılan 18.523 adet konut ve işyerinden 14.162 adedi satılmıştır.

İdarenin konut satışlarında bazı bölgelerde konut satın alanlara konutları zamanında teslim edilmemesi sonucunda, İdareden konut satın almış bulunanların mağdur oldukları ve konunun mahkemelere intikal ettiği görülmektedir.

Konut teslimlerindeki gecikmelerin nedenlerinin araştırılarak, İdarenin konut satın alan vatandaşların mağduriyetlerinin önüne geçmek bakımından sözleşmelerde her türlü olumsuzluğu gözetmek suretiyle, konut teslimleri için en uygun zamanın tespit edilmesi gerekmektedir. Konut teslimlerinde gecikme öngörüldüğü durumlarda, İdare tarafından konut alıcılarının mağduriyetini gidermek amacıyla taksit erteleme, vade uzatma vb. uygulamalar hayata geçirilerek teslimdeki gecikmeden kaynaklanan mağduriyetin giderilmesine yönelik uygulamalara yer verilmesi gerekmektedir.

TOKİ ülke genelinde sadece konut uygulamaları yapmamakta, toplu konut alanlarında sosyal ve kültürel hayatın gelişimi için önemli kamusal yatırımlar yerine getirmektedir. İnceleme dönemi (Ekim 2009) itibarıyla İdare tarafından 547 ilköğretim okulu, lise, anaokulu, 50 hastane, 78 sağlık ocağı, 561 spor salonu, 280 ibadethane, 349 ticaret merkezi, 39 yurt ve pansiyon, 36 kütüphane, 18 sevgi evi ve 11 engelsiz yaşam merkezi inşaatlarına başlanarak, büyük bir kısmı bitirilmiştir.

II. İDARİ BÜNYE

412 sayılı KHK'nin 1 inci maddesi ile 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu'na eklenen ek 1'inci maddeye göre Toplu Konut İdaresi Başkanlığının görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Devlet garantili veya garantisiz iç ve dış tahviller ile her türlü menkul kıymetleri çıkarmak,
- b) Yurt dışından, görev alanıyla ilgili harcamalarda kullanılmak üzere Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine kredi almaya karar vermek,
- c) Konutların finansmanı için bankaların iştirakini sağlayacak tedbirleri almak, bu amaçla gerektiğinde bankalara kredi vermek, bu hükmün uygulanmasına ilişkin usulleri tespit etmek,
- d) Konut inşaatı ile ilgili sanayii veya bu alanda çalışanları desteklemek,
- e) Konut sektörüyle ilgili şirketler kurmak veya kurulmuş şirketlere ve finans kurumlarına ortak olmak,
- f) Gerektiğinde her çeşit araştırma, proje ve taahhüt işlemlerinin sözleşmeyle yaptırılmasını temin etmek,
- g) Ferdi veya toplu konut kredisi vermek, köy mimarisinin geliştirilmesine, gecekonduların dönüşümüne, tarihi doku ve yöresel mimarinin korunup yenilenmesine yönelik uygulamalar yapmak ve bu konulardaki projeleri kredilendirmek ve gerektiğinde tüm bu kredilerde faiz sübvansiyonu yapmak,
- h) Yurt içi ve yurt dışında doğrudan veya iştirakleri aracılığıyla proje geliştirmek, konut, alt yapı ve sosyal donatı uygulamaları yapmak veya yaptırmak,
- ı) İdareye kaynak sağlanmasını teminen kâr amaçlı projelerle uygulamalar yapmak veya yaptırmak,
- j) Doğal afet meydana gelen bölgelerde gerek görüldüğü takdirde konut ve sosyal donatılarla alt yapıları ile birlikte inşa etmek, teşvik etmek ve desteklemek,
- k) (Ek: 06/08/2008-5793/9 md) Bakanlıkların talebi ve bağlı bulunduğu Bakanın onayı halinde talep konusu proje ve uygulamaları yapmak veya yaptırmak,
- l) Kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen görevleri yapmak.

Başkanlığın kuruluş kanunu olan 2985 sayılı "Toplu Konut Kanunu"nın 2 nci maddesi gereği, idarenin gelir ve giderleri Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabidir.

İdare faaliyetlerine ilişkin olarak 29.09.2008 tarih 2008/14178 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kadro dereceleri değişikliği ile kadro unvanı değişikliği kararı alınmıştır.

İdare; 1 başkan, 4 başkan yardımcılığı, 12 daire başkanlığı, hukuk müşavirliği ve diğer destek birimleriyle faaliyetlerini sürdürmekte iken, 28.03.2007 tarih ve 26476 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 22.03.2007 tarih ve 5609 sayılı Kanun ile 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (III) sayılı cetvelin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına ilişkin bölümüne eklenen cetvel ile 3 adet daire başkanlığı kadrosu ile teknisyen ve uzmanlardan oluşan toplam 16 adet kadro ihdas edilmiştir. Ayrıca, 24.07.2008 tarih 5793 sayılı Kanun ile 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (III) sayılı cetvelin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına ilişkin bölümüne 2008 yılında eklenen cetvel ile 1 daire başkanlığı kadrosu ile toplam 17 adet değişik kadro ihdas edilmiştir.

22.07.2009 tarihi itibarıyla İdarenin yeniden düzenlenen organizasyon yapısına göre, Başkan ve 4 başkan yardımcısına bağlanan birimler mevcuttur.

Toplu Konut İdaresi Başkanı, aynı zamanda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın karar organı durumundadır. 2008 yılında karar mahiyetinde 6076 adet "Başkan Olur"u alınmıştır.

2985 sayılı Kanuna göre, Toplu Konut İdaresi Başkanı müşterek kararname ile başkan yardımcılarını ve diğer personel ise İdare Başkanının onayı ile atanmaktadır. Müşterek kararnameyle atanan İdare Başkanı, teşkilatın en üst düzeyde yürütme organı görevini de ifa etmektedir.

2005/8435 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla bu esaslar değiştirilmiş, özel bilgi ve ihtisas gerektiren alanlarda İdare’de 2005 yılında çalıştırılacak sözleşmeli personel sayısı 120 olarak belirlenmiş, daha sonra 12.07.2005 tarih 2005/9144 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla çalıştırılacak personel sayısı 195’e, 10.09.2007 tarih ve 2007/12594 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 225’e, son olarak da 12.01.2009 tarih ve 2009/14582 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 255’e çıkarılmıştır. Bu kapsamda 2008 yılı sonu itibarıyla 224 personelin çalıştığı görülmüştür.

Özel bilgi ve ihtisas gerektiren alanlarda İdare tarafından başka kurum personeli de çalıştırılmaktadır. Bu kapsamda 2008 yılı sonu itibarıyla “diğer sözleşmeliler” olarak belirtilen personelden; 3’ü Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, 1’i Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, 1’i İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 1’i Sosyal Güvenlik Kurumu, 1’i Maliye Bakanlığı, 1’i Devlet Su İşleri olmak üzere 8 personel kadroları ilgili kurumlarında kalmak şartıyla İdare’de istihdam edilmişlerdir. Ayrıca 4 TOKİ personeli de başka kurumlarda çalıştırılmıştır.

2007 yılında İdare’de 508 olan toplam personel sayısı 2008 yılında 515’e yükselmiştir. 2008 yılında 1 memur ve 33 sözleşmeli personel atanması, 7 memur 20 sözleşmeli personelin de nakil, emeklilik, istifa ve çeşitli nedenlerle İdareden ayrılması sonucu toplam personel sayısı 515’e yükselmiştir.

Ayrıca 2008 yılında İdarenin iştiraki olan, Emlak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.’den 31, Toplu Konut-Büyükşehir Belediyesi İnşaat Emlak Mimarlık ve Proje A.Ş.’den 19, Emlak Pazarlama İnşaat Proje Yönetimi ve Ticaret A.Ş.’den 7, Gayrimenkul Ekspertiz ve Değerleme A.Ş.’den 8, Ankara Valiliğinden 1, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığında 1 olmak üzere toplam 67 personel İdarede çalıştırılmıştır.

İdarede çalışan personel için 2008 yılında gerçekleşen harcamalar önceki yıla göre % 12 oranında artarak 23.616.321 YTL olmuştur. Bu tutarın % 94,5 oranında 22.313.921 YTL’si sözleşmeli personele, % 5,5 oranında 1.302.400 YTL’si de memurlara ait bulunmaktadır.

Kişi başına ayda düşen ücret, geçen yıla göre memurlarda % 3,9 oranında artışla 1.926 YTL’ye, sözleşmelilerde % 5,7 oranında artışla 4.276 YTL’ye yükselmiştir.

2008 yılında personele yapılan sosyal giderlerin toplam tutarı geçen yıla göre % 25 oranında artarak 4.894.388 YTL’ye ulaşmıştır. Sosyal giderlerin % 90,6 oranında 4.431.997 YTL’si sözleşmeli personele, % 9,4 oranında 462.391 YTL’si de memurlara aittir. Sosyal giderlerin ağırlıklı tutarını; T.C. Emekli Sandığı kurum karşılıkları (% 52,6), aile ve çocuk yardımı (% 4,9), yedirim giderleri (5,8), sağlık giderleri (% 10,2) ve taşıma giderleri (% 17,8) oluşturmaktadır.

III- TOPLU KONUT İDARESİ FAALİYETLERİ

4684 sayılı Kanun’un 7 nci maddesi kapsamında 01.01.2002 tarihinden itibaren Toplu Konut Fonunun tasfiye edilmesiyle birlikte İdare ve Fon bütçeleri birleştirilmiştir.

İdare bütçesi 540 sayılı Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Yüksek Planlama Kurulu’nun görevlerini düzenleyen 5/e bendi hükmü gereğince Yüksek Planlama Kurulu tarafından onaylanmaktadır.

İdare tarafından hazırlanan 2008 yılı bütçesinde gelirler ve giderler 3,8 milyar YTL olarak öngörülmüş ancak Nisan 2008’de bütçe kalemlerinde değişiklikler yapılmak suretiyle hazırlanan 2008 yılı revize bütçesinde gelirler ve giderler toplamı 5,8 milyar YTL’ye yükseltilmiştir.

Hazırlanan 2008 yılı revize bütçesinde; toplam gelirlerin 2,1 milyar YTL'si borçlanma yoluyla sağlanmak üzere 5,8 milyar YTL, toplam harcamaların da 5,3 milyar YTL'si inşaat yapım giderleri olmak üzere 5,8 milyar YTL seviyesinde olacağı ve bütçe dönemi sonunda gelir ve giderlerin eşit olacağı tahmin edilmiştir.

İdarenin 2008 yılı bütçe gerçekleşme rakamlarına bakıldığında, toplam gelirler 5 milyar YTL, toplam giderler ise 4,9 milyar YTL tutarında gerçekleşmiş ve dönem sonunda önceki dönemden devir 26,5 milyon YTL ile birlikte 2009 yılına 32,3 milyon YTL nakit devredilmiştir.

TOKİ'nin 2003 yılından itibaren başlatmış olduğu toplu konut hamlesi çerçevesinde gereksinim duyduğu kaynakların finansmanında bütçe gelirlerinden yararlanılmamaktadır. Bütçe katkısı olarak 2006 yılında TOKİ'ye 20 milyon YTL aktarılmış, 2007,2008 ve 2009 yıllarında bütçeden herhangi bir aktarma yapılmamıştır.

Her ne kadar bütçeden parasal olarak bir kaynak aktarılmamış da olsa, hazineye ait arsa ve araziler İdarenin talebi üzerine bedelsiz olarak İdareye devredilmektedir. 1164 sayılı Arsa Üretimi ve Değerlendirilmesi Hakkında Kanun'un Ek 4 üncü maddesinde " 28.12.1960 tarihli ve 189 sayılı Kanun kapsamında bulunanlar ile her hangi bir kamu hizmetine tahsis edilmiş arazi ve arsalar hariç olmak üzere Toplu Konut İdaresi Başkanlığının talebi, Maliye ve Bayındırlık ve İskân Bakanlarının müşterek teklifi ve Başbakanın onayı ile belirlenen arsa üretim alanlarında bulunan Hazineye ait arsa ve araziler ve Hazine adına tescil edilecek arsa ve arazilerin mülkiyeti Toplu Konut İdaresi Başkanlığına bedelsiz olarak devredilir" hükmü doğrultusunda önemli miktarda arazi ve arsa bedelsiz olarak devralınmıştır.

İdare tarafından 2003-2009 yılları arasında 74 il merkezinde bedelsiz olarak devralınan arazi ve arsanın toplam yüzölçümü 139.158.069 m2 olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan TOKİ'ye doğal afetlerle ilgili olarak önemli görevler yüklenmiştir. Ülke genelinde doğal afet riski taşıyan yerleşim yerlerinin risk düzeyine göre önceliklendirilerek, bunlardan yeniden yerleşim gerekenlere TOKİ tarafından uygun koşullarda konut ve işyeri yapılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin 2003 yılından itibaren başlattığı konut seferberliği kapsamında üstlendiği ödeme yükümlülükleri ile toplam kaynakları kıyaslandığında önceki yıllarda ortaya çıkması beklenen finansman açığı, idarenin elinde bulunan değerli arsa ve arazilerin satılarak yeni kaynak temini ve ödenmesi gereken yükümlülüklerin ertelenmesi ile 2007 yılı son aylarına kadar İdare tarafından ötelenmiştir. 2007 yılı içerisinde ödeme yükümlülükleri kapsamında finansman açığının kapatılabilmesi için 407 milyon YTL tutarında, 2008 yılı içerisinde 1,5 milyar YTL, 2009 yılı içinde denetim tarihi (Eylül 2009) itibarıyla 170 milyon YTL tutarında banka kredisi kullanılmıştır.

Kullanılan banka kredileri karşılığında faiz gideri olarak 2008 yılında 105,6 milyon YTL, 2009 yılında 96,9 milyon YTL ödenmiştir.

İdarenin YPK tarafından onaylanan 2009 mali yılı bütçesinde finansman açığının devam edeceği öngörülerek borçlanma tutarının 746 milyon YTL olarak gösterildiği, Mayıs 2009'da hazırlanarak onaya gönderilen revize bütçede bu tutarın 1,2 milyar YTL'ye yükseltildiği görülmektedir.

İdare finansman ihtiyacının karşılanması için mülkiyetinde bulunan arsa ve arazileri satış yöntemiyle değerlendirmektedir. Bu kapsamda satışı yapılan arsa ve arazilerden 2006 yılında 806 milyon YTL, 2007 yılında 1.4 milyar YTL, 2008 yılında 2,6 milyar YTL, 2009 yılında denetim tarihi itibarıyla (Ekim 2009) 161 milyon YTL satış geliri elde edilmiştir. İdarenin elinde bulunan değerli arsa ve arazilerin büyük kısmı satıldığından arsa ve arazi satış gelirlerinin azalması beklenmektedir.

İdarenin 2002 yılında tasfiye edilen Emlakbank'tan devir aldığı sabit kıymetler karşılığında oluşan 1,3 milyar YTL tutarındaki borç taksitlerinin 2006 yılından itibaren beş yılda eşit taksitte Hazineye ödenmesi gerekirken, Yüksek Planlama Kurulu'nun 08.05.2006 tarih ve 2006/T-16 sayılı kararıyla geri ödeme başlangıcı Ağustos 2009 tarihine ertelenmiş, bu tarihte idarenin yaşadığı finansman sıkıntısının devam etmesi nedeniyle Yüksek Planlama Kurulu'nun 05.06.2009 tarih ve 2009/T-18 sayılı kararıyla 8 yıllık ödemesiz süresinin 11 yıla, 13 yıl olan toplam vadesinin 16 yıla çıkartılarak geri ödeme başlangıcı Ağustos 2012 tarihine ötelenerek, İdarenin yaşadığı finansman sıkıntısının boyutlarının daha fazla artmasının önüne geçilmiş bulunmaktadır.

TOKİ faaliyetlerinin yürütülmesinde gereklilik arz eden mal ve hizmet alımları ile yapım işleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamı içinde yer almaktadır. İdare temizlik, güvenlik, personel taşıma, araç kiralama, halkla ilişkiler ve yemek hizmetlerini dışarıdan hizmet satın alma yöntemiyle yerine getirmektedir.

TOKİ tarafından kullanılan kredilerle ilgili işlemler; 2985 sayılı Kanun ve bu Kanuna ilişkin Tüzük, Toplu Konut Kredileri Uygulama Yönetmeliği, Belediye Arsaları Üzerinde Toplu Konut ve Kentsel Çevre Üretim ve Kredilendirilmesine Dair Yönetmelik, Toplu Konut Fonu'ndan Şehit Ailelerine, Malul, Dul ve Yetimlerine Açılacak Faizsiz Konut Kredi Yönetmeliği ile bu yönetmeliklerin uygulanmasını sağlamak üzere İdare tarafından çıkarılan tebliğler ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12 nci maddesi uyarınca Toplu Konut İdaresi'nce (TOKİ) taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı ve restorasyonu için kullandırılacak kredilerin tahsis, kullanım ve geri ödemelerine dair usul ve esaslara göre yürütülmektedir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12 nci maddesine, 27.07.2004 tarih ve 25535 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 5226 sayılı Kanunla eklenen "2985 sayılı Toplu Konut Kanunu uyarınca verilecek kredilerin en az %10'u tescilli taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı ve restorasyonu işlemlerine ilişkin başvurularda kullanılır. Bu kapsamdaki öncelikli projeler Bakanlık ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na müştereken belirlenir" hükmü gereğince özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli tescilli taşınmaz kültür varlıklarının, bakımı, onarımı ve restorasyonu için TOKİ tarafından kredi verilmektedir.

Toplu Konut İdaresi'nden sağlanan kredilerle üretilen konutlar ile şehit aileleri ve malulere verilen krediler ve taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı ve restorasyonu için verilen kredilerle edinilen konut sayıları 2008 yılı sonu itibarıyla 1.070.946 adettir. Bu konutlara, İdarenin kendi arsaları üzerinde ürettiği sosyal konutlar ile hasılat paylaşım usulüyle üretilen konutlar eklendiğinde toplam konut sayısı 1.419.124 adede ulaşmaktadır. Bu konutların 1.313.554 adedi bitirilmiş, 105.570 adedi de inşaat aşamasındadır.

TOKİ planlı kentleşme ve toplu konut üretimi programı kapsamında faaliyetlerini ana başlıklar altında aşağıda belirtilen yöntemlerle gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Bu faaliyetler;

- Toplu Konut İdaresi arsaları üzerinde konut üretimi projeleri,
- Dar ve orta gelirliilere yönelik konut üretimi,
- Alt gelir grubu ve alt gelir grubunda yer alan dullar, yaşlılar, yetimler için konut üretimi,
- Özürlüler için konut üretimi,
- Kamu Kurum ve kuruluşlarının mensuplarına yönelik konut üretimi,
- Belediyelerle işbirliği halinde gecekondü dönüşüm projeleri,
- Doğal afetlerden zarar gören yerleşimlerde oluşan konut açığını gidermeye yönelik konut üretimi projeleri,

- İdare arsaları üzerinde kaynak yaratmaya yönelik rant ve prestij projeleri,
- Tarım köy uygulamaları, göçmen konutları,
- Kamu Kurum ve Kuruluşları ile yapılan protokollerle gerçekleştirilen proje uygulamaları, olarak sınıflandırılmıştır.

İdarece, konut seferberliği kapsamında 2003-2009 (Ekim) yılları arasında inşaatına başlanılan gelir paylaşımı projeleri dahil 348.178 konuttan 242.772 adedi tamamlanmıştır. Konut üretimi ile birlikte ilköğretim okulu, lise binası, ticaret merkezi, hastane, sağlık ocağı, santral binası, spor salonu gibi diğer yapılarda üretilmektedir.

2985 sayılı Toplu Konut Kanunu'nun amaç ve kapsam başlıklı 1 inci maddesinde, konut ihtiyacının karşılanması konut inşaatını yapanların tabi olacağı usul ve esasların düzenlenmesi, memleket şart ve malzemelerine uygun endüstriyel inşaat teknikleri ile araç ve gereçlerin geliştirilmesi ve Devletin yapacağı desteklemelerin Kanun hükümlerine tabi olduğu,

Toplu Konut İdaresi kaynaklarının kullanım amaçlarını düzenleyen 2 nci maddesinde, ferdi ve toplu konut kredisi verilmesi, köy mimarisinin geliştirilmesine, gecekonduların dönüşümüne, tarihi doku ve yöresel mimarinin korunup, yenilenmesine yönelik projelere kredi verilmesi ve kredilerde faiz sübvansiyonu yapılması, toplu konut alanlarına arsa temin edilmesi, araştırma, turizm alt yapıları, konut alt yapıları, okul, karakol, ibadethane, sağlık tesisleri, spor tesisleri, postane, çocuk parkları, benzeri tesisler ve konut sektörü sanayiini teşvik için yatırım ve işletme kredisi verilmesi, afet mahallerinde konut yapımının teşvik ve desteklenmesi görev ve sorumluluğu verilmiştir.

DPT tarafından hazırlanan 2008 yılı Programı önlemler/tedbirler başlığı altında "sosyal konut projeleri ile kentsel yenileme ve gecekonduların dönüşüm projelerinin uygulanması" için TOKİ sorumlu kuruluş olarak görevlendirilmiştir.

28.03.2007 tarihli ve 26476 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5609 sayılı Kanun ile 775 sayılı Gecekondular Kanunu kapsamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na ait hak, yetki ve görevler ile alacak, borç ve mükellefiyetler TOKİ'ye devredilmiş, böylece gecekonduların tasfiyesine, dönüşümüne ve yeni gecekonduların yapımının önlenmesine yönelik görevler TOKİ'nin yetki ve sorumluluk alanına eklenmiştir.

Toplu Konut Kanunu'nda yapılan değişiklikler ile TOKİ'ye gecekonduların dönüşüm projeleri yapma ve geliştirme yetkisi verilmiş, belediyelerden gelen başvuru ve talepler üzerine TOKİ gecekonduların dönüşüm projelerine başlamış ve inceleme dönemi (Ekim 2009) itibarıyla toplam 40.033 konutun ihalesi gerçekleştirilmiştir.

Kırsal alanda hayat standardının yükseltilmesi, köy mimarisinin geliştirilmesi, sağlıklı yaşanabilir konutların inşaatı, mevcut imkanların verimli kullanılmasını sağlamak ve şehre olan göçün azaltılabilmesi için TOKİ tarafından tarımköy projeleri hayata geçirilmektedir.

Tarımköy projeleri kapsamında 61 yerleşim yerinde yaklaşık 7.003 konut uygulaması planlanmıştır. Denetim tarihi (Ekim 2009) itibarıyla toplam 3.472 konutun inşaatı devam etmekte veya tamamlanmış bulunmaktadır.

4123 sayılı Tabi Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun ile Kanunun geçici 1 inci maddesi çerçevesinde çıkarılan Yönetmelik doğrultusunda, İdareye verilen görevler doğrultusunda afet konutlarının yapımı gerçekleştirilmektedir.

Diğer taraftan 24.07.2008 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 5793 sayılı Kanunla 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu’nun ek 7 nci maddesine “Başkanlık, yukarıda belirtilen hükümler kıyas yoluyla uygulanmak suretiyle depremle ilgili dönüşüm projeleri de gerçekleştirebilir. Bu projelere dair işlemlerin usul ve esaslarını belirlemeye Başkanlık yetkilidir.” fıkrası eklenmek suretiyle TOKİ’ye depremle ilgili dönüşüm projeleri gerçekleştirme yetkisi verilmiştir.

İdarenin bazı illerde gerçekleştirdiği projelerde, ihale aşamasından sonra inşaatla başlanmasına engel olan sorunların ortaya çıktığı, bu sorunların inşaatlarda gecikmelere sebebiyet verdiği ve konut satın alan vatandaşların bu durumdan mağdur olduğu tespit edilmiştir. İhale aşamasından sonra imar planı problemi, 3. şahıslara ait mülkiyetlerin ortaya çıkması ve alt yapı sorunları nedeniyle inşaatlarda sıkıntılar yaşanmaktadır.

4964 sayılı Kanunun 39 maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun Uygulanmayacak Hükümler başlıklı 68/c maddesine getirilen “2985 sayılı Toplu Konut Kanunu kapsamındaki toplu konut projelerinde, 5 inci maddenin beşinci ve altıncı fıkraları, 62 nci maddenin (a) ve (b) bentleri ile (c) bendindeki kamulaştırma, mülkiyet, arsa temini, imar işlemleri ve uygulama projesine ilişkin şartlar aranmaksızın ihaleye çıkılabilir. Ancak, ÇED raporu zorunluluğu bulunan hallerde sözleşme imzalanmadan önce bu raporun alınması zorunludur.” düzenlemesi ile TOKİ’ye arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma, imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkma yetkisi verilmiştir.

TOKİ’ye verilen bu yetki doğrultusundaki uygulamalar sonucunda, yukarıda açıklanan projelerde yaşanan sıkıntılar, TOKİ tarafından yaptırılan konutların tamamlanıp ihale kapsamında olmayan diğer alt yapı imalatlarının yapılamaması sonucunda, konutlar hak sahiplerine zamanında teslim edilemediğinden yasal yollara başvurmaktadırlar.

TOKİ’nin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yer almaktadır. 4734 sayılı Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak 08.06.2004 tarih, 25486 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “2004 Yılı Kamu İhale Genel Tebliği” ile, “İdarelerin Kamu Kaynağı Kullanımını Gerektirmeyen İşleri” konusunda aşağıdaki istisna getirilmiştir. Buna göre;

“Kamuya ait taşınmaz malların kamu harcaması yapılmasını gerektirmeyen ve bütçeden ödenek kullanımı söz konusu olmayan kat ve/veya arsa karşılığı inşaat yapım işleri 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır.”

Bu istisna kapsamında İdarenin kat karşılığı/hasılat paylaşımı işleri, yapılan yeni düzenlemeler sonucunda son halini alarak 25.01.2008 tarih ve 26767 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Satış, Devir, İntikal, Kiraya Verme, Trampa, Sınırlı Ayni Hak Tesisi Ve Arsa Satışı Karşılığı Gelir Paylaşımı İhale Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda yerine getirilmektedir.

İdarenin kamu kurum ve kuruluşlarıyla yaptığı protokoller içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı ile yaptığı protokollerin mali boyutunun daha büyük olduğu görülmektedir. Denetim tarihi (Ekim 2009) itibarıyla Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokol kapsamında uygulama aşamasında bulunan 1,7 milyar YTL, Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokol kapsamında uygulama aşamasında bulunan 849 milyon YTL ihale bedelli sağlık tesisleri, okul ve eklentilerinin yapımı devam etmektedir. İhale ve hazırlık aşamasındaki tahmini bedeli 1,2 milyar YTL olan projelerin devreye girmesiyle birlikte, söz konusu projelerin mali boyutunun 3,8 milyar YTL’ye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının taleplerinin, TOKİ'nin bağlı olduğu Bakan tarafından onaylanması halinde projelerin gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda 32 ayrı kurum ve kuruluşla protokol imzalanmak suretiyle bir anlamda devletin yapımla ilgili faaliyetlerinin önemli bir bölümünün üstlenildiği görülmektedir.

İdarenin asıl kuruluş amaç ve gayesi konut ihtiyacının karşılanması ve bu doğrultuda konut kredisi vermek ve konut yapımı olduğu göz önüne alındığında, kaynaklarının kullanımında özellikle alt gelir grubuna yönelik konut projeleri ile kentsel dönüşüm projelerine öncelik verilmesi gerekmektedir.

Konut piyasasında devletin düzenleyici rolünü yerine getirmek ve fiyat istikrarı sağlamak Toplu Konut İdaresi'nin en önemli görevleri arasındadır. Son 7 yıldır TOKİ tarafından gerçekleştirilen konut yatırımları, Türkiye konut piyasasında önemli sonuçlar doğmasına yol açmıştır. İnceleme dönemi itibarıyla (Ekim 2009) 2003-2009 yılları arasında Türkiye çapında gerçekleştirilen konut yatırımları için İdare tarafından yaklaşık maliyeti 30 milyar YTL olan 3000 ayrı ihale gerçekleştirilmiş, buna paralel olarak 13 milyar YTL tutarında hakediş ödemesi yapılmıştır. Ayrıca, yüklenicilerle ortak olarak hasılat paylaşım yöntemiyle gerçekleştirilen projelerin toplam yatırım bedelinin yaklaşık 4 milyar YTL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Ayrıca İdarenin iştiraki konumunda bulunan Emlak Konut GYO A.Ş. de toplam yatırım bedeli 7,9 milyar YTL olan 26 adet ihale uygulama aşamasında bulunmaktadır. Görüldüğü gibi İdarenin konut yatırımları Türkiye çapında konut arz ve talebi ile konut fiyatlarını önemli ölçüde etkilemektedir.

İdarenin iştirak ettiği şirketlerin sayısı, faaliyetlerindeki genişleme ve idareye devredilen kurumların portföylerindeki şirketler nedeniyle son yıllarda artış göstermiştir.

Bakanlar Kurulu'nun 2001/2202 sayılı Kararı uyarınca T.Emlak Bankası'nın bankacılık faaliyetleri dışında kalan konularda faaliyet gösteren iştiraklerindeki hisse paylarını bilanço değerleri üzerinden 14.12.2001 tarihli protokol ile İdare devralmıştır. Emlak Konut A.Ş. olarak devralınan şirket GYO statüsüne dönüştürülerek Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. olarak İdarenin iştiraki haline gelmiştir.

Diğer taraftan 15.12.2004 tarih ve 25671 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5273 sayılı Arsa Ofisi Kanunu ve Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılması ile Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'nün Kaldırılması Hakkında Kanun uyarınca, Arsa Ofisi Döner Sermaye İşletmesinin hizmet binası ve lojmanları dışındaki tüm gayrimenkulleri ile hak ve yükümlülükleri İdare'ye devredilmiştir. Bu kapsamda Vakıf Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. İdare'nin iştiraki haline gelmiştir.

5104 sayılı Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanunu gereğince Ankara Büyükşehir Belediyesi ile TOKİ tarafından "TOBAŞ Toplu Konut-Büyükşehir Belediyesi İnşaat Emlak Mimarlık ve Proje A.Ş." kurulmuştur.

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün iştiraki olan Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş.'nin 23.02.2005 tarihinde Kapalı Teklif usulüyle gerçekleştirilen ihalesi sonucunda % 50 hissesi İdare tarafından satın alınarak iştirak haline gelmiştir.

Site yönetimi konusunda faaliyet gösteren Boğaziçi Konut Hizmet Yönetim İşletmeciliği ve Tic. A.Ş.'nin % 1 hissesinin bedelsiz olarak TOKİ'ye devredilmesi hususundaki Şirket Yönetim Kurulu talebi, Başkanlık Makamının 21.07.2008 tarihli oluruyla uygun görülerek İdarenin iştiraki haline gelmiştir.

IV. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- İdare kaynaklarının Toplu Konut Kanunu'nun amaçları doğrultusunda rasyonel kullanılması için;

- İdarenin kendi arsaları üzerinde alt gelir ve yoksul gelir grubuna yönelik konut üretimi ile teknik ve sosyal yönden çağdaş standartlara uygun şekilde, alt yapısı tamamlanmış arsa üretimine önem vermesi,

- Alt yapısı tamamlanmış arsaların kooperatifler veya toplu konut yapımcılarına satılması,

- 5162 ve 5793 sayılı Kanunlarla Toplu Konut Kanunu'nda yapılan değişiklikler, 5609 sayılı Kanun ile 775 sayılı Gecekondu Kanunu kapsamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na ait hak, yetki ve görevler ile alacak, borç ve mükellefiyetlerin TOKİ'ye devredilmiş olması, depremle ilgili dönüşüm projesi gerçekleştirebilme yetkisinin İdareye verilmiş olması göz önüne alınarak, ülkemizin en önemli kentsel sorunu olan depreme karşı niteliksiz konutların tasfiyesi veya iyileştirilmesi amacıyla, kentsel dönüşüm projelerinin gerçekleştirilmesiyle ilgili mevzuat düzenleme çalışmalarının sonuçlandırılarak bir an önce uygulama aşamasına geçilmesi,

- TOKİ kaynaklarının kullanımında kentsel yenileme ve gecekondu dönüşüm projelerine ağırlık ve öncelik verilmesi,

2- Kamu kurum ve kuruluşlarıyla yapılan protokoller ile ilgili olarak;

- İdarenin 2007 yılı sonundan itibaren konut yatırımlarının finansmanında yaşadığı sıkıntılar göz önüne alınarak, yapılmış olan protokoller ile yeni yapılacak protokollerde; inşaatı yapılacak olan hizmet binası, konut, okul veya sağlık tesisi inşaatının süresi göz önüne alınarak ihale bedelinin inşaat süresi içinde nakit olarak tahsiline yönelik düzenlemeler yapılması,

- Yapılacak olan mahsuplaşmalarda, anlaşmazlıkların yaşanmaması için maliyet bedellerinin tespitiyle ilgili düzenlemelerin, kamu kurum ve kuruluşlarının tabi olduğu yasal statü dikkate alınarak, İdarenin bütün harcamalarını kapsayacak şekilde açık ve net olarak düzenlenmesi,

3- KİT Alt Komisyonu tarafından incelenerek değerlendirilen, ancak KİT Alt Komisyonu raporuna alınmayan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda mevcut diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın 2008 yılı bilançosu ve 1.768.954.647,23 Yeni Türk Lirası gelir fazlası ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı 2008 Dönem Bilançosu
(YTL)

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem	Cari Dönem	Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem	Cari Dönem
I.Dönen Varlıklar	7.377.938.827	9.521.568.645	I.Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	1.300.349.754	3.174.530.666
A-Hazır Değerler	74.198.976,34	6.711.417,91	A-Mali Borçlar	100.000.000,00	1.412.048.635,13
1-Bankalar	30.168.142,38	12.298.634,34	1-Banka Kredi Borçları	100.000.000,00	1.162.500.000,16
2-Verilen Çek Ve Ödeme Emirleri (-)	(3.270.730,65)	(6.153.985,05)	2-Bono-Tahvil, Takstit Ve Faizleri	-	249.548.634,97
3-Döviz Pozisyonlarımız (Tl)	29.636,65	172.420,35	B-Yönetsel Hesap Kaynakları	85.180.659,92	136.086.764,33
4-Aracı Bankalar	46.806.451,62	16.862,70	1-4767 S.K.Doğan Akyon Deprem Bül Kaynakları	52.862.235,12	52.862.235,12
5-Diğer Bankalar Hesabı	465.476,34	377.485,57	2-Pakistan Deprem Ödeneği Kaynakları	4.540.000,00	4.540.000,00
B-Menkul Kaynaklar	-	-	3-Göçmen Konutları Kaynakları	27.778.424,80	25.287.529,21
C-Kısa Vadeli Alacaklar	1.595.959.875,98	2.246.188.270,58	4-Afer İşleri Proje Tahsis Kaynakları	-	53.397.000,00
1-Arsa Tahsis Ve Satış Alacakları	131.739.978,47	551.067.265,92	C-Faaliyetten Doğan Borçlar	759.870.824,73	1.120.820.547,58
2-Konut Ve İşyeri Satış Alacakları	937.541.275,53	1.206.210.522,49	1-Kurum Ve Kuruluşlara Borçlar	642.019.230,09	798.379.983,18
3-Arsa Karşılığı Gelir Payı Alacakları	211.762.747,38	306.553.343,80	2-Satış Vadinden Borçlar	2.018.438,93	12.397.825,02
4-Kredi Kullanıcılarından Alacaklar	55.473.172,98	37.463.296,77	3-Alınan Depozito-Teminat Ve Blokelere	106.654.507,90	301.264.776,76
5-Kurum Ve Kuruluşlardan Alacaklar	220.573.037,70	77.300.356,90	4-Kentsel Dönüşüm Proje Borçları	8.654.995,29	8.246.980,18
6-Faaliyetlerden Doğan Diğer Alacaklar	411.489,00	3.622.107,93	5-Diğer Borçlar	523.652,52	530.982,44
7-Verilen Depozito-Teminat Ve Blokelere	27.000,00	27.000,00	D-Diğer Borçlar	240.770.816,82	1.599.855,90
8-Takipteki Alacaklar Hesabı	38.023.159,81	63.944.376,77	1-İştiraklere Borçlar	240.144.686,53	899.910,00
9- Kentsel Dönüş Hakk Sahiplerinden Alacak	408.015,11	-	2-Personelle Borçlar	235.560,61	267.570,12
D-Diğer Kısa Vadeli Alacaklar	246,18	26.800.410,53	3-Diğer Çeşitli Borçlar	390.569,68	432.375,78
1-Personelden Olan Alacaklar	246,18	410,53	E-Alınan Avanslar	91.968.776,80	479.631.112,47
2-Yasal Tahsisat Gereği Alacaklar	-	26.800.000,00	1-Alınan Sipariş Avansları	91.964.972,75	479.627.308,42
3-Kdv İade Alacağı	-	-	2-Kurum Ve Kuruluş Adına Kamulaştırma Avansı	3.804,05	3.804,05
E-Stoklar	1.128.713.727,49	1.907.077.295,50	F-Yasal Yükümlülükler	22.353.804,72	24.342.926,76
1-Arsa Ve Arazi Stokları	732.372.134,84	1.432.172.522,28	1-Ödenecek Vergi Ve Fonlar	22.351.541,99	24.340.645,64
2-Konut, İş Yeri Ve Sosyal Donatı Stokları	170.677.111,37	280.691.804,26	2-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	2.262,73	1.532,07
3-2202 Bkk Gereği Devir Alınan Varlıklar	225.538.161,37	194.078.405,23	3-Personel Özel Kesintileri	-	749,05
4-Kırtasiye Ve Sarf Malzemeleri Stokları	126.319,91	134.563,73	G-Gelecek Aylık Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	204.871,14	823,37
F-Yatırımlar	3.643.641.860,69	4.140.394.023,85	1-Gider Tahakkukları	204.871,14	823,37
1-Ölçülen İnşaat Maliyetleri	3.249.337.581,94	3.457.080.558,69	H-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	-	-
2-Geçekondü Dönüşüm İnşaat Maliyetleri	198.691.159,18	221.398.356,95	II.Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	7.313.883.797	7.258.282.188
3-2202 Bkk Mahiyetli İnşaat Yatırım Maliyetleri	42.994.861,80	2.307.166,75	A-Mali Borçlar	1.360.182.893,62	1.110.634.258,65
5-Kuruluş Mensupları İçin İnşaat Maliyetleri	-	-	1-İhraç Edilen Bono Ve Tahviller	1.360.182.893,62	1.110.634.258,65
6-4864 Sk. İnşaat Uygulamaları	-	-	B-Faaliyetten Doğan Borçlar	4.237.838.180,34	4.855.163.558,48
7-Afet Nitelikli Diğer Konut İnşaat Maliyetleri	87.742.003,98	21.416.962,79	1-Kurum Ve Kuruluşlara Borçlar	40.685.575,97	221,88
8-Kurum Ve Kuruluşlar Adına Yap İnşaat Maliyetleri	26.274.517,53	385.368.298,95	2-Satış Vadinden Borçlar	4.192.833.756,43	4.842.205.864,92

9-Tarım Köy Projeleri İnşaat Maliyetleri	35.467.126,59	50.421.145,58	3-Alınan Depozito-Teminat Ve Bloklar	4.318.847,94	12.957.471,68
10-Ölügen İnşaat Avansları	3.134.609,67	2.401.534,14	4-Diğer Borçlar	-	-
G-Gelecek Aylara Ait Gideri Ve Gelir Tahakkuku	1.030.321,90	-	C-Diğer Borçlar	-	-
2-Gelir Tahakkukları	1.030.321,90	-	D-Alınan Avanslar	-	-
H-Diğer Dönen Varlıklar	934.393.818,07	1.194.397.226,37	E-Taahhüt Karşılığı Gelir Tahakkukları	1.715.862.722,91	1.292.484.370,52
1-Devreden Kdv	931.097.242,40	1.184.128.055,43	I-Hasılat Payı Karşılığı Gelir Tahakkukları	1.715.862.722,91	1.292.484.370,52
2-İş Avansları	3.219.752,58	10.193.526,00	F-Gel. Yıl. Ait Gelirler Ve Gider Tahakkukları	-	-
3-Personel Avansları	76.823,09	75.644,94	III. Özkaynaklar	5.598.747.985	7.367.702.633
II-Duran Varlıklar	6.835.042.710	8.278.946.841	A-Yedekler	-	-
A-Yönetilen Hesap Varlıkları	82.255.214,00	79.545.280,06	B-Devir Alınan Kaynaklar	53.201.368,71	53.201.368,71
1-4767 S.K. Doğan Afyon Deprem Böl. Varlıkları	49.639.022,92	49.639.022,92	I-Arsa Ofisi'nden Devir Alınan Kaynaklar(5273 S.K)	53.201.368,71	53.201.368,71
2-Habitat Varlıkları	78.727,93	78.727,93	C-Geçmiş Yıllar Gelirleri	3.084.128.974,05	5.571.437.007,54
3-Kaldırılan Geçekondü Fonu Varlıkları	-	-	I-Geçmiş Yıllar Gelirleri	3.084.128.974,05	5.571.437.007,54
4-Pakistan Deprem Ödeneği Varlıkları	4.759.038,35	4.540.000,00	D-Geçmiş Yıllar Giderleri (-)	(25.890.390,84)	(25.890.390,84)
5-Göçmen Konutları Varlıkları	27.778.424,80	25.287.529,21	I-Geçmiş Yıllar Giderleri (-)	(25.890.390,84)	(25.890.390,84)
B-Uzun Vadeli Alacaklar	6.459.723.741,23	7.881.115.172,63	E-Dönem Net Geliri/Gideri	2.487.308.033,49	1.768.954.647,23
1-Arsa Tahsis Ve Satış Alacakları	132.217.901,95	479.560.741,51	I-Dönem Net Geliri	2.487.308.033,49	1.768.954.647,23
2-Konut Ve İşyeri Satış Alacakları	5.112.876.466,54	6.435.772.200,27			
3-Arsa Karşılığı Gelir Payı Alacakları	876.257.507,01	664.461.570,77			
4-Kredi Kullanıcılarından Alacaklar	332.692.359,63	291.812.651,61			
5-Kurum Ve Kuruluşlardan Alacaklar	700.000,00	-			
6-Verilen Depozito-Teminat Ve Bloklar	694.963,41	2.299.936,69			
7-Kullanılan Diğer Kredilerden Alacaklar	4.284.542,69	7.208.071,78			
C-Diğer Alacaklar	10.992.876,64	11.847.571,86			
1-Diğer Çeşitli Alacaklar	10.992.876,64	11.847.571,86			
D-Mali Duran Varlıklar	276.288.668,25	298.338.668,25			
1-İştirakler Hesabı	298.338.668,25	298.338.668,25			
2-İştirakler Sermaye Taahhütleri Hesabı(-)	(22.050.000,00)	-			
E-Maddi Duran Varlıklar	5.777.379,92	8.086.920,64			
1-Binalar	2.490.307,27	3.866.850,41			
2-Tesis-Makina Ve Cihazlar	2.616.894,27	3.113.051,42			
3-Taşıtlar Araçları	14.935,68	287.144,91			
4-Döşeme Ve Demirbaşlar	655.242,70	819.873,90			
F-Gelecek Yıllara Ait Gideri Ve Gelir Tahakkuku	4.829,72	13.227,65			
I-Gelecek Yıllara Ait Giderler	4.829,72	13.227,65			
Aktif (Varlıklar) Toplamı	14.212.981.536	17.800.515.486	Pasif (Kaynaklar) Toplamı	14.212.981.536	17.800.515.486
Nazım Hesaplar	1.060.506.076	1.213.166.496	Nazım Hesaplar	1.060.506.076	1.213.166.496

Tonlu Konut İdaresi Başkanlığı 2008 Yılı Gelir Tablosu
(YTL)

	Önceki Dönem	Cari Dönem
A) Faaliyet Gelirleri	3.905.379.445,25	5.883.114.560,35
1-2202 Bkk İle Devir Varlıklar Satış Hasılatı	138.813.547,92	52.238.872,04
2-Gelir Paylaşım Esaslı Satış Gelirleri	186.970.179,51	459.815.111,63
3-Arsa Ofisi Devir Varlıkları Satış Hasılatı	464.083,47	411.290,00
4-Olağan Taşınmaz Satış Gelirleri	3.507.156.467,88	5.254.820.762,64
5-Kullandırılan Kredi Faiz Gelirleri	21.009.715,81	18.085.773,65
6-Komisyon Gelirleri	666.006,60	1.256.371,27
7-Kredili Taşınmaz Satışları Faiz Gelirleri	39.834.678,06	96.486.379,12
8-Diğer Faaliyet Gelirleri	10.464.766,00	-
B) Faaliyet Gelirlerinden İndirimler(-)	(23.690.286,79)	(131.542.568,46)
1-2202 Bkk. Mahiyetli Satış Faiz İndirimleri (-)	-	-
2-Olağan Taşınmaz Satış Faiz İndirimleri (-)	(6.976.939,78)	(99.206.950,14)
3-Taşınmaz Satışlarından İadeler (-)	(11.742.214,98)	(28.355.875,18)
4-Kullandırılan Kredi Faiz İndirimleri (-)	(4.971.132,03)	(3.979.743,14)
Brüt Esas Faaliyet Geliri Veya (Gideri)	3.881.689.158	5.751.571.992
C) Yatırım Ve Plazman Giderleri (-)	(1.590.628.868,64)	(3.993.945.372,15)
1-Satılan Taşınmaz Stok Maliyeti (-)	(41.087.879,13)	(456.861.610,46)
2-Arsa Hazırlama Ve Etüd Giderleri(-)	(373.340,00)	(1.374.249,17)
3-Kabulu Yapılan Olağan İnşaat Giderleri (-)	(1.513.978.018,41)	(3.489.608.845,48)
5-Olağan Biten İnşaat Giderleri (-)	(20.630.899,95)	(22.922.098,22)
6-2202 Bkk Mahiyetli Biten İnşaat Giderleri (-)	(325.581,63)	(262,55)
7-Komisyon Giderleri (-)	(457.803,86)	(454.064,11)
8-Diğer Yatırım Giderleri	(13.775.345,66)	(22.724.242,16)
Esas Faaliyet Geliri Veya (Gideri)	2.291.060.290	1.757.626.620
D) Faaliyet Giderleri (-)	(35.931.606,29)	(47.910.768,98)
1-Araştırma Ve Geliştirme Giderleri (-)	(250.965,75)	(138.000,00)
2-Pazarlama, Satış Ve Tanıtım Giderleri (-)	(9.460.228,14)	(15.975.882,39)
3-Genel Yönetim Giderleri (-)	(4.502.692,26)	(7.528.828,44)
4-Personel Ücret Ve Giderleri (-)	(21.696.160,75)	(24.268.058,15)
5-Taşınmaz Satışları Hasılatı Payı Giderleri (-)	(21.559,39)	-
6-Diğer Giderler (-)	-	-
Ana Faaliyet Geliri Veya (Gideri)	2.255.128.684	1.709.715.851
E) Diğer Faaliyetlerden Sağlanan Olağan Gelirler	189.606.018,41	163.314.080,74
1-Sözleşmeden Doğan Tazminat Ve Ceza Gelirleri	73.645.101,07	73.905.153,86
2-İştiraklerden Temettü Gelirleri	-	-
3-Mevduat Faiz Gelirleri	25.971.453,88	8.800.450,08
4-Kanun Gereği Gelir Aktarmaları	62.983.852,23	49.748.788,62
5-Genel Bütçe Ödenek Gelirleri	-	-
6-Kur Farkı Gelirleri	215.414,74	369.090,10
7-Kira Gelirleri	7.238.457,89	7.151.589,97
8-Tasfiye Ve Devir Edilen Hesap Gelirleri	9.947.366,29	3.906.734,79
9-Diğer Olağan Gelirler	9.604.372,31	19.432.273,32
F) Diğer Faaliyetlerden Olağan Giderler (-)	(6.002.349,98)	(11.410.138,77)
1-Gelirlerden Dahili Tevkifat Giderleri(-)	(3.463.300,26)	(1.316.157,10)
2-Satılan Menkul Ve Demirbaş Maliyeti (-)	(30.569,51)	(3.126,83)
3-Genel Bütçe Ödenek Kesintileri (-)	-	-
4-Kur Farkı Giderleri (-)	(554.310,70)	(211.761,35)
5-Kira Giderleri (-)	(101.129,34)	-
6-Devir Ve Tasfiye Edilen Hesap Giderleri (-)	(419.579,74)	(17.225,65)
7-Diğer Olağan Giderler (-)	(1.433.460,43)	(9.861.867,84)
G) Finansman Giderleri (-)	(4.489.763,78)	(109.835.733,34)
1-Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	(4.489.763,78)	(109.835.733,34)
2-Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	-	-
Olağan Faaliyet Geliri Veya (Gideri)	2.434.242.588	1.751.784.059
H) Olağandışı Gelirler	53.272.052,01	17.708.836,82
1-Olağandışı Faaliyet Gelirleri	47.979.021,50	17.638.742,74
2-Diğer Olağandışı Gelirler	5.293.030,51	70.094,08
I) Olağandışı Giderler (-)	(206.606,70)	(538.248,98)
1-Olağandışı Faaliyet Giderleri (-)	(205.955,70)	(535.028,78)
2-Diğer Olağandışı Faaliyet Giderleri (-)	(651,00)	(3.220,20)
Dönem Net Gelir / (Gideri)	2.487.308.033	1.768.954.647

VAKIF İNŞAAT RESTORASYON VE TİCARET A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 07/10/2010 tarihli 2’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Şirket, Güneş İnşaat, Ticaret, Finansman, İthalat ve İhracat Anonim Şirketi ünvanıyla 5.000.000 TL sermaye ile kurulmuş ve 14.12.1977 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanarak tescil edilmiştir. 11.07.1981 tarihinde toplanan Şirket Genel Kurulunda ödenmiş sermayesi 20.000.000 TL’ye yükseltilmiş, şirketin ticaret ünvanı da, Vakıf İnşaat, Ticaret, Finansman, İthalat ve İhracat Anonim Şirketi olarak değiştirilmiştir.

Son olarak 07.05.2004 tarihli Şirket Olağanüstü Genel Kurulunda ticaret ünvanı Vakıf İnşaat, Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketi olarak değiştirilerek 20.05.2004 tarihli Ticaret Sicil Gazetesinde yayınlanmıştır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün Vakıf İnşaat, Restorasyon ve Ticaret A.Ş.’deki %50 hissesi, 23.02.2005 tarihinde Kapalı Teklif usulüyle gerçekleştirilen ihale sonucunda, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından 2,5 milyon YTL bedelle satın alınmıştır.

Şirketin 31.03.2005 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurulu’nda ödenmiş sermayesinin 10 milyon YTL’ye yükseltilmesine karar verilmiştir.

Haziran 2009 itibarıyla Şirket sermayesini oluşturan paylar;

% 50 TOKİ,

% 24,11 Vakıflar Genel Müdürlüğü (Mazbut),

% 4 Vakıflar Genel Müdürlüğü (Mülhak),

% 10 Güneş Sigorta A.Ş.,

% 7,34 Taksim Otelcilik A.Ş.,

% 3,09 Vakıf Gayrimenkul Ekspertiz ve Değerlendirme A.Ş.,

% 1,42 T.Vakıflar Bankası T.A.O Memur ve Hizmetlileri Emekli ve Sağlık

Yardım Sandığı Vakfı,

% 0,04 Güneş Turizm Oto Endüstri Ticaret A.Ş.,

şeklinde gerçekleşmiştir.

Şirketin esas mukavelenamesinde şirketin maksat ve konusu;

“- Her türlü inşaat, donatım, onarım, restorasyon, taahhüt işleri yapmak, proje hazırlamak, inşaat işlerinde müşavirlik ve mühendislik etüdleri yapmak. Restorasyon yapmak için restorasyon mimarı, sedefkar, sanat tarihçisi, kalemkar ve bunlara benzer meslek erbabı gruplarını kadrosunda bulundurmak, bu meslek gruplarıyla ilgili okul, enstitü, araştırma merkezi ve bunun gibi eğitim tesisleri kurmak, yönetmek, işletmek veya işletilmesini sağlamak,

- Kalkınma plan ve programlarına uygun olarak özellikle teşvik edilen inşaat sanayi alt sektörlerinde, toplu konutlar yapmak, turistik tesisler inşa etmek ve işletmek,

- İnşaat sektöründe ve restorasyon alanında modern teknoloji ve standartlara uygun olarak araştırma ve geliştirme faaliyetleri yapmak,

- Şirket amacının gerçekleşmesi için her türlü gayrimenkulleri ve menkulleri ve bunlara ilişkin her türlü aynı hakları iktisap etmek, devir ve temlik etmek, gerekli gayrimenkul ve tesisleri satın alarak bunlar üzerinde inşaat yapmak veya yaptırmak, bu gibi değerleri kiralamak veya kiraya vermek,

- Tarihi doku ve yöresel mimarinin korunmasına yönelik projeler uygulamak ve çalışmalar yapmak...” olarak tespit edilmiştir.

Şirket'in son 4 yıllık faaliyetlerine ilişkin bilgiler çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl Farkı	Artış veya azalış (%)
Sermaye	YTL	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	-	-
Öz kaynaklar	"	8.632.959	8.948.423	9.301.962	8.837.155	(464.807)	(5,2)
Yabancı kaynaklar	"	906.187	788.780	868.925	749.416	(119.509)	(15,2)
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	32.905	51.328	45.624	55.865	10.241	20,0
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	27.237	32.307	36.066	18.399	(17.667)	(54,7)
Satışların maliyeti	YTL	5.368.384	2.560.386	3.540.182	3.849.354	309.172	12,1
Yıl içinde tamamlanan restorasyon projeleri	Sayı		3	6	2	(4)	(133,3)
Devam eden restorasyon projeleri	Sayı	2	5	4	2	(2)	(40,0)
Net satış tutarı	YTL	5.338.546	2.416.257	3.540.182	3.783.603	243.421	10,1
Stoklar	"	14					
İşçi (ortalama)	Kişi	16	22	39	33	(6)	(18,2)
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	384.691	850.550	1.513.514	1.384.084	(129.430)	(15,2)
Cari yıla ilişkin:							
-İşçiler için yapılan giderler	"	341.132	754.266	1.377.685	1.216.095	(161.590)	(21,4)
-İşçi başına aylık ortalama gider	"	1.777	2.857	3.103	3.071	(32)	(1,1)
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yas.yük.	YTL						
Tahakkuk eden vergiler	"	680.013	402.041	185.409	353.372	167.963	41,8
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	(234.671)	3.429	1.029.332	242.158	(787.174)	(22.956,4)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	445.342	405.470	1.214.741	615.530	(599.211)	(147,8)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	445.342	405.470	1.214.741	615.530	(599.211)	(147,8)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%						
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%		3,8	5,1	-	-	
Ekonomik kârlılık	%		3,5	4,6	-	-	
Faaliyet zararı	YTL	(607.346)	(874.913)	(543.722)	(1.251.205)	(707.483)	80,9
Dönem kârı veya zararı	"	17.569	315.464	470.753	(484.956)	(955.709)	(303,0)
Bilanço zararı	"	(1.380.187)	(1.071.217)	(717.678)	(1.202.634)	(484.956)	45,3

Tarihi eserlerin restorasyonu konusunda önemli bir bilgi birikimine sahip olan şirket, son yıllarda iş hacmindeki azalmaya bağlı olarak elde ettiği dönem karını repo gelirlerinden sağlamaktadır. Ülkemizin tarihsel geçmişine ayna tutacak tarihsel dokuların restore edilerek canlandırılması, ekonomik ve turistik açıdan önemli kazanımlar sağlayacaktır.

Şirketin esas faaliyet konusu olan tarihi ve kültürel yapıların restorasyonu konusunda, iki ana ortak TOKİ ve VGM'nin önemli bir iş potansiyeli bulunmaktadır.

Önceki dönemlerde şirkete ait nakit fazlaları bankalarda değerlendirmek suretiyle faiz geliri elde edilmiş ve bu faiz gelirleri vasıtasıyla faaliyet dönemleri karlı kapatılmış, ancak 2008 yılında da faiz oranlarının önemli miktarda düşmesiyle 2008 yılı faaliyet dönemi zararlı sonuçlanmıştır.

Şirketin 2008 yılı brüt satışları önceki döneme göre %6,9 oranında artarak 3.783.603 YTL olmuştur. Brüt satışların 1.052.002 YTL'si Vakıflar Genel Müdürlüğü adına yapılan ve yıl içinde tamamlanan 2 restorasyon işinden, 2.731.356 YTL'si de TOKİ adına yapılan ve yıl içinde tamamlanan iki restorasyon işinden sağlanan hasılat tutarına ait bulunmaktadır.

II. İDARİ BÜNYE

Şirketin teşkilat yapısı; üst düzeydeki karar organı genel kurul, yönetim kurulu, denetim kurulu, yürütme organı olarak genel müdürlük ve bağlı birimlerden oluşmaktadır.

Şirketin en son kabul edilen organizasyon şeması üzerinde yapılan incelemede, şirketin geçmişteki iş yoğunluğuna göre düzenlenen organizasyon şemasının iş hacminin azalması ve buna paralel olarak personel sayısındaki gerileme nedeniyle güncelliğini kaybettiği görülmektedir.

6 üyeden oluşan Şirket Yönetim Kurulu üyelerinin 3'ü TOKİ'nin, 3'ü de Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün (VGM) temsilcisidir. Yönetim Kurulu Başkanı, aynı zamanda şirketin Murahhas üyesi sıfatına haizdir.

Önceki dönemlerde şirkete ait nakit fazlaları bankalarda değerlendirmek suretiyle faiz geliri elde edilmiş ve bu faiz gelirleri vasıtasıyla faaliyet dönemleri karlı kapatılmış, ancak 2008 yılında da faiz oranlarının önemli miktarda düşmesiyle 2008 yılı faaliyet dönemi zararlı sonuçlanmıştır.

Şirketin 2008 yılı faaliyet döneminde net satış hasılatı 3,8 milyon YTL, dönem zararı 484.956 YTL, toplam personel giderleri 1,4 milyon YTL, yılsonu toplam personel sayısı 36 kişi olarak gerçekleşmiştir. Şirketin yönetim kurulu üye sayısının 6, denetim kurulu üye sayısının da 2 olduğu, 2008 yılında yönetim ve denetim kurulu üyelerine ödenen ücret toplamının 163.536 YTL olduğu görüldüğünden, Şirketin iş hacmine oranla yönetim ve denetim kurulu üye sayısının fazla olduğu görülmektedir.

III. MALİ BÜNYE

Şirketin sadeleştirilmiş varlıkları ve kaynakları toplamı 10.568.813 YTL'den 9.586.572 YTL'ye inmiştir. Varlıklar ve kaynakların yapısı incelendiğinde dönem sonunda varlıkların % 96,3'ünün dönen varlıklara, % 3,7'sinin de duran varlıklara yatırıldığı görülmektedir. Kaynakların % 7,8'si kısa vadeli yabancı kaynaklardan, %92,2'si ise öz kaynaklardan teşekkül etmektedir.

Dönen varlıklar toplamı 9,2 milyon YTL'nin 1,9 milyon YTL'si bankalardaki mevduat, 6,3 milyon YTL'si de repo edilen Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarıdır.

Şirketin finansman açığı nedeniyle, herhangi bir yabancı kaynak kullanımı bulunmamaktadır. Yabancı kaynakları, ticari ve diğer borçlar ile ödenecek vergiler ve SSK prim borçlarından oluşmaktadır.

Şirketin kısa vadeli borçlarının yapısı incelendiğinde, bu borçların büyük kısmının, ticari borçlar ile vergi ve SSK prim borçlarından oluştuğu, gerçek anlamda bir finansman sıkıntısı nedeniyle alınan mali bir borç olmadığı görülmektedir.

Şirket nakit fazlasını piyasa koşullarına göre banka mevduat faizi, hazine bonosu ve devlet tahvillerinde değerlendirmekte ve önemli miktarda faiz geliri elde etmektedir. Bu doğrultuda 2007 yılında 1.378.009 YTL faiz geliri elde edilirken, 2008 yılında ise 1.553.076 YTL faiz geliri elde etmiştir.

Şirket 2008 yılındaki net 3,8 milyon YTL tutarındaki net satış hâsılatına karşın 65,8 bin YTL brüt satış zararı elde etmiştir. Faaliyet giderleri 1,2 milyon liranın da etkisiyle 2008 yılı faaliyet zararı 1,3 milyon YTL'dir. Ancak 1,5 milyon YTL tutarındaki faiz gelirlerinin olumlu etkisi ve diğer gelir ve gider hesaplarının etkisi sonucunda dönem zararı 485 bin YTL olmuştur.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Şirketin 2008 yılı giderleri toplamı önceki yıla göre %30 oranında azalarak 3.038.401 YTL olarak gerçekleşmiştir. Şirketin önceki faaliyet dönemine göre iş hacmindeki azalmaya paralel olarak giderlerde azalış meydana gelmiştir.

Toplam giderlerin % 40,5'i ilk madde ve malzeme giderlerine, %45,8'i personel ücretlerine, % 5,3'ü çeşitli gider unsurlarına, % 7,7'si dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet giderlerine, % 0,7'si vergi, resim ve harçlara ait bulunmaktadır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun yürürlüğe girmesinden önce şirketin almış olduğu ihalelerin büyük kısmı taşeron firmalara ihale edilerek yaptırılmıştır. İhaleleri gerçekleştiren idarenin ödenek yetersizliği nedeniyle bazı ihalelerde 7 defa süre uzatımı verildiği, bunun sonucunda ihale bedeli ile en son ödenen tutar arasında 3-4 kata varan artışlar olduğu görülmüştür.

Şirket önceki yıllardan devretmiş ve halen kesin kabul ve kesin hakediş işlemleri tamamlanmamış yapım işleri nedeni ile ihale süreci içinde vermiş olduğu teminat mektupları için bankalara komisyon ödemeye devam etmektedir.

Şirketin esas faaliyet konusu olan tarihi ve kültürel yapıların restorasyonu konusunda, iki ana ortak olan Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün önemli bir iş potansiyeli bulunmaktadır.

Şirketin iki ana hissedarından birisi olan Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından

4734 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesine dayalı olarak hazırlanan, vakıf kültür varlıklarının onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal ve hizmet alımı ihalelerine ilişkin "Vakıf Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği" 10.09.2008 tarih ve 26993 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmeliğin temel ilkeler başlığı altında "restorasyonlar, mesleki ve teknik yeterliliği ile ekonomik ve mali güçleri idarece kabul edilen yükleniciler eliyle yapılır" hükmü getirilerek, kültür varlıklarının restorasyonu konusunda uzmanlaşmış, teknik ve mali güçleri yeterli firmalara işlerin verilebilmesi yolu açılmıştır.

Şirketin tamamlanmış bulunan işler için banka teminat mektuplarına komisyon ödemeye devam ettiği dikkate alınarak, ihaleyi yapan ilgili idare nezdinde girişimlerde bulunulması ve ana hissedarı konumunda bulunan Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda yapacağı restorasyon işlerinin ihalelerinde, Şirketin tecrübe ve potansiyelinin değerlendirilerek iş potansiyelinin artırılması gerekmektedir.

V. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirketin 1,5 milyon YTL faiz gelirine rağmen dönem sonucunun zararlar sonuçlanması ve öz kaynaklarının azalmaya başlaması göz önüne alınarak, tarihi ve kültürel yapıların restorasyonu konusundaki tecrübe ve bilgi birikiminin değerlendirilmesi bakımından, iş hacminin artırılması, ortaklık hisse yapısının ve ortaklığın yeniden yapılandırılması hususunda iki ana hissedar olan Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması,

2- KİT Alt Komisyonu tarafından incelenerek değerlendirilen, ancak KİT Alt Komisyonu raporuna alınmayan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda mevcut diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş.'nin 19.03.2009 tarihinde kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 484.955,75 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem (2007)	Cari dönem (2008)
I. Dönen Varlıklar		
A- Hazır Değerler	105.642,60	1.868.548,62
B- Menkul Kıymetler	8.150.000,00	6.268.870,00
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
C- Ticari Alacaklar	210.634,78	504.188,71
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2 -Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(438.137,99)	(848.909,78)
D- Diğer Alacaklar	12.443,66	2.035,41
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
E- Stoklar	-	-
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2 -Verilen sipariş avansları		
F- Yıllara Yaygın İnşaat Onarım Maliyetleri	3.633.815,15	1.244.904,82
G- Gelecek Yıllara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları	-	-
H- Diğer Dönen Varlıklar	256.770,07	321.027,43
Dönen varlıklar toplamı	12.369.306,26	10.209.574,9
II. Duran Varlıklar		
A- Ticari Alacaklar	550.826,30	184.287,02
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2 - Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
B- Diğer Alacaklar	71.674,90	91.910,79
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2 -Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
C- Mali Duran Varlıklar	1.220,00	1.220,00
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
3-İştirakler	1.220,00	1.220,00
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)		
5-İştirakler sermaye payı değer düşüklüğü karşılığı (-)		
6- Bağlı ortaklıklar		
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)		
8- Bağlı ortaklık sermaye payları değ. Düşükl. Karş.		
9- Diğer mali duran varlıklar		
10- Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü		
D- Maddi Duran Varlıkları	9.557,67	38.354,23
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	44.735,86	55.865,24
2 - Birikmiş amortismanlar (-)	(36.066,21)	(18.399,03)
3- Yapılmakta Olan Yatırımlar	888,02	888,02
4- Verilen sipariş avansları		-
E- Maddi Olmayan Duran Varlıkları	975,38	509,54
1- Maddi Olmayan Duran Varlıklar	1.441,22	1.441,22
2 - Birikmiş Amortismanlar (-)	(465,84)	(931,68)
3- Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar	-	-
1- özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)		
2- Birikmiş tükenme payları (-)		
3- verilen avanslar		
G- Gelecek aylara Ait Giderler Ve Gelir Tahakkukları	5.155,22	-
H- Diğer Duran Varlıklar	178.723,68	42.956,60
Duran Varlıklar Toplamı	818.133,15	359.238,18
Aktif (Varlıklar) toplamı	13.187.439,41	10.568.813,1
Aktif (Varlıklar) Toplamı	13.187.439,41	10.568.813,1

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem(2007)		Cari Dönem(2008)	
I. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A- Mali Borçlar		-		-
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma				
B- Ticari Borçlar		171.463,86		644.231,06
1- Borç senedi reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		38.538,64		9.897,85
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar		179,96		179,96
E- Yıllara Yaygın İnşaat Ve Onarım Hakedişleri		2.966.025,74		916.083,29
F- Ödenecek Vergi Ve Diğer Yükümlülükler		50.333,70		56.342,53
G- Borç ve Gider Karşılıkları		97.065,51		-
1-Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yüküml. Karş.	97.065,51			
2- Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer				
3- Kıdem tazminatı karşılıkları				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkuk.		90.465,31		104.923,21
I- Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		-		-
Kısa Vadeli Yabancı kaynaklar toplamı		3.414.072,72		1.731.657,90
II. Uzun Vadeli Yabancı Varlıklar				
A-Mali Borçlar		-		-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetl.(-)				
B- Ticari Borçlar		442.907,52		-
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		25,20		-
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Borç ve gider karşılıkları				
1- Kıdem tazminatı karşılıkları				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları				
F- Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G- Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun Vadeli Yabancı kaynaklar Toplamı		442.932,72		-
III Özkaynaklar				
A-Ödenmiş Sermaye		10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00
1-Sermaye	10.000.000,00			
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3- sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B- Sermaye Yedekleri		-		-
1- Hisse senedi ihraç primleri				
2- Hisse senedi iptal karları				
5- Diğer sermaye yedekleri				
C- Kar Yedekleri		19.640,31		44.819,07
1-Yasal Yedekler	8.548,84		33.727,60	
2- Statü yedekleri				
3-Olağanüstü Yedekler	11.091,47		11.091,47	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş Yıllar Karları	237.288,38	237.288,38	577.474,20	
E-Geçmiş Yıllar Zararları (-)		(1.300.182,25)		(722.708,05)
F-Dönem Net Karı (Zararı)		373.687,53		(484.955,75)
Öz kaynaklar		9.330.433,97		8.837.155,27
Pasif (Kaynaklar) Toplamı		13.187.439,41		10.568.813,17

Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	Önceki Dönem	Cari Dönem
A- Brüt Satışlar	3.540.182,02	3.783.603,48
B- Satış İndirimleri (-)	0,00	0,00
C- Net Satışlar	3.540.182,02	3.783.603,48
D- Satışların Maliyeti (-)	(3.968.586,56)	(3.849.354,13)
Brüt satış zararı	(428.404,54)	(65.750,65)
E- Faaliyet Giderleri (-)	(115.317,49)	(1.185.454,43)
Faaliyet karı veya zararı	(543.722,03)	(1.251.205,08)
F- Diğer Faal.Olağan Gelir ve Karlar	1.397.858,20	1.556.246,85
G- Diğer Faal.Olağan Gider ve Zararlar (-)	(440.617,35)	(473.792,77)
H- Finansman giderleri (-)	0,00	0,00
Olağan kar veya zarar	413.518,82	(168.751,00)
I- Olağandışı Gelir ve Karlar	65.683,64	157.559,39
J- Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	(8.449,42)	(473.764,14)
Dönem karı veya zararı	470.753,04	(484.955,75)
K- Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	117.214,11	
Dönem net karı veya zararı	353.538,93	(484.955,75)

**İSTANBUL OLİMPİYAT OYUNLARI HAZIRLIK VE DÜZENLEME KURULU'NUN
2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 15/04/2010 tarihli 16'ncı birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Dünyada eski Yunan Olimpiyatlarına benzer çeşitli oyunların organize edildiği bilinmektedir. Ancak, bunların hiç birisi devamlılık ve evrensel nitelik kazanmamıştır. 1863 yılında Fransa da doğan Baron Pierre de COUBERTIN, gerçek anlamda modern olimpiğin kurucusudur.

İnsanın bir bütün halinde gelişmesini hedef alan, insanın bedenini, entelektüel ve zihinsel vasıflarını bir bütün içinde geliştiren ve sağlam karakterli insanı oluşturan bir eğitim sistemini Fransa'ya uyarlamak için yola çıkan COUBERTIN, sonuçta bu idealini bütün insanlığa mal etmeyi hedeflemiştir.

25 Kasım 1892 tarihinde Fransız Atletizm Sporları Kulüpleri Birliğinin (USFSA) Beşinci yıldönümünü kutlamak için Sorbonne'da Spor konseyi'nde bu Birliğin Genel Sekreteri Baron Pierre COUBERTIN, açılış konuşmasının sonunda; "Antik olimpiyatların modern bir tarzda yeniden yapılmasının karar altına alınmasını istiyorum. Bu nedenle de sporcularımızı başka ülkelere gönderelim ve onlardan da sporcularının yurdumuza gelmelerini isteyelim. Geleceğin hür spor alışverişini kabul ettiğimiz ve Yunanlıların tekelinden çıkarılıp, bütün dünyanın belli başlı şehirlerine mal edebildiğimiz gün Olimpiyat oyunları ile barış davası yeni ve kuvvetli bir dost kazanacaktır" diyerek çeşitli kültürlerin oyunlar üzerinde etkili olması olanağını ortaya çıkartmıştır.

Söz konusu Spor Konseyini önde gelen sportif organizasyon uzmanları ve pedagogları da davet edilmiş ve bu toplantıda modern Olimpiyatların kurulması ve bu oyunların amacı üzerinde durularak, kurulacak Olimpiyat Komitesi'nin hazırlık çalışmalarını yapmak üzere Fransa'dan Baron Pierre de COUBERTIN'in başkanlığında, Amerikalı SLOAN ve İngiliz HERBERT'ten kurulu bir komiteye yetki verilmiştir.

İlki New York'ta ikincisi Londra'da olmak üzere bu komitenin yaptığı toplantılarda hazırlanan Olimpik Prensipler, 16 Haziran 1884'de Paris'te dünyadan birçok uzmanının katıldığı büyük bir kongrede açıklanarak oylamaya sunulmuştur. 23 Haziran 1894 tarihinde Amerika ve Avrupa'nın 12 ülkesinden gelen iki bin delege bu son toplantıda Modern Olimpiyat Oyunları'nın yapılmasını ve Baron Peerre de COUBERTIN'in tezini oy birliği ile onaylamışlardır. Ayrıca bu toplantıda alınan kararlar "Comite International Olimpique" Uluslararası Olimpiyat Komitesi kurulmuştur. Böylece Olimpizm düşüncesi ve felsefesi ortaya çıkmıştır.

Baron Pierre de COUBERTIN'in belirlediği prensiplere göre hazırlanan ilk statü böylece ilan edilmiş ve buna göre;

- Olimpiyat Oyunları her dört yılda bir yapılacak, bu oyunlara dünyadaki bütün ülkelerin amatör sporcuları tam bir eşitlikle katılacaklar, yarışacaklar ve dostluklarını kardeşlik havası içinde perçinleyeceklerdir

- Olimpiyat oyunlarında din, ırk ve politik etkinliklere yer verilmeyecektir.

- Bir olimpiyat oyunu yapılmayabilir, fakat sırası ve dörder yıllık arası değiştirilemez. Olimpiyat Oyunları 1896 yılında Atina Şehri'nde yapılacak birincisinden itibaren sayılmaya başlanacaktır.

- Her Olimpiyat Oyunu'nun yapılacağı şehri zamanında seçme hakkı Uluslararası Olimpiyat Komitesine aittir.

- Uluslararası Olimpiyat Komitesi daimi olup, temsil olunan her ülkede en az bir ve en çok üç üye, başkan tarafından seçilir.

- Olimpiyat Oyunları'na katılacak her ülke sporcuların amatörlük nitelikleri o ülke Milli Olimpiyat Komitesi tarafından onaylanır.

- Bu nedenle de Olimpiyat Oyunları'na katılacak her Ülkede, Mili Olimpiyat Komitesi kurulması zorunludur.

23 Haziran 1894 tarihinde toplanan Paris Kongresi'nde alınan Olimpiyat Oyunlarının yeniden canlandırılması kararı ile birlikte oluşturulan Uluslar arası Olimpiyat Komitesi, modern olimpiyat oyunlarının kontrolü, geliştirilmesi ve gözetiminden sorumludur., uluslar arası hukuka tabi, tüzel kişiliği haiz devamlı bir organizasyon olup, merkezi İsviçre'nin Lozan kentindedir.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi kendi içinde (co-option) yolu ile yenilenmektedir. Boşalan üyelerin yerine, üyeler tarafından teklif edilen yeni üyeler seçilmektedir. Başlangıçta 10 kişi olan Komite zamanla 6 tanesi bayan olmak üzere 112 üyeye yükselmiştir.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi kendi başkanını, üç başkan yardımcısını, Yönetim kurulunun diğer 7 üyesini Uluslar arası Olimpiyat Komitesi oturumunda mutlak çoğunlukla seçmektedir. Başkan 1924 yılına kadar yıllık dönemler için seçilirken, bu tarihten sonra Komite başkanları 8 yıllık olmak üzere tekrar seçilme haklarına sahip bulunmaktadır. Üç başkan yardımcısı ve 7 üye, 4'er yıllık seçilirler 4 yıllık aradan sonra yeniden seçilme hakları bulunmaktadır.

İlk Uluslararası Olimpiyat Komitesi oturumu, 13 ülkeden 15 üye ile yapılmıştır. Komite, Olimpiyat Oyunlarının yapılacağı yıllarda iki, diğer yıllarda ise bir defa toplanmaktadır. Uluslararası Olimpiyat Komitesi oturumlarının resmi dili Fransızca ve İngilizce olup, ayrıca oturum görüşmeleri İspanyolca, Rusça, Almanca ve Arapçaya çevrilmektedir. Halen söz konusu oturumlara 88 ülkeden 112 üye katılmaktadır. Uluslararası Olimpiyat Komitesinin 92. oturumu 9 Mayıs 1987 tarihinde İstanbul'da yapılmıştır.

Olimpik harekete yeni üyeler kazandırmak ve olimpizmi dünya üzerinde yayma amacıyla olan Baron Pierre de COUBERTIN, Osmanlı Devletini de bu hareketin içine katmak amacıyla 1907 yılında İstanbul'a gelerek Selim Sırrı (TARCAN) Bey ile tanışmış ve kendisinden, Osmanlı Olimpiyat Cemiyetini kurmasını talep ederek, Osmanlı Devletindeki ilk Uluslar arası Olimpiyat Komitesi temsilci olmasını istemiştir. II. Meşrutiyet Hareketi ile birlikte 1908 yılında Osmanlı Olimpiyat Cemiyetini (Milli Olimpiyat Komitesini) Selim Sırrı (TARCAN) Bey kurmuştur. Osmanlı Olimpiyat Cemiyetinin ilk başkanı Servet-i Fünun Dergisinin sahibi eski sporcu Ahmet

İhsan TOKGÖZ ve ilk genel sekreteri ise Selim Sırrı TARCAN olmuşlardır. Osmanlı Olimpiyat Cemiyeti, Uluslar arası Olimpiyat Komitesinin 1911 yılında yaptığı toplantıda üyeliğe kabul edilmiştir. Milli Olimpiyat Komitesi'nin ilk genel sekreteri olan Selim Sırrı TARCAN, Uluslar arası Olimpiyat Komitesi üyesi olarak ilk defa 1909 Berlin oturumuna katılmıştır.

I.Dünya Savaşını çıkardıkları gerekçesi ile Almanya, Avusturya, Macaristan, Bulgaristan ve Osmanlı Devleti Uluslararası Olimpiyat Komitesinden çıkarılmışlardır. Bilahare, 1921 yılında Baron Pierre de COUBERTIN'in teklifi üzerine Türkiye ve Macaristan tekrar üyeliği kabul edilmişlerdir.

Bu çerçevede önce, Cihan Müsabakalarına Katılma Cemiyeti kurularak Başkanlığına Hasip BAYINDIROĞLU, genel sekreterliğine de Selim Sırrı TARCAN getirilmiştir. 31.07.1922 tarihinde ilk spor örgütü olan "Türkiye İdman Cemiyeti ittifakı " kurulunca, Selim Sırrı TARCAN Olimpiyat cemiyetini yeniden düzenleyerek başkanlığa kendisi, Genel sekreterliğe ise Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Başkanı Ali Sami YEN getirilmiştir. Komite,1924 Paris Olimpiyat Oyunlarının hazırlıklarını yapmıştır. Ayrıca, Selim Sırrı TARCAN Uluslar arası Olimpiyat Komitesi üyesi olarak 1925 Prag oturumuna katılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin II. Olimpiyat Komitesi Başkanı Selim Sırrı TARCAN, Genel sekreteri Ali Sami YEN, Burhan FELEK ve diğerleri üye olarak III. Milli Olimpiyat Komitesine seçilmişlerdir. 16 Ocak 1924 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye Milli Olimpiyat Cemiyeti Kamuya yararlı kuruluşlardan olduğu kabul edilerek, 171 sayılı Hükümet Kararı ile 1924 Paris Olimpiyat oyunlarına iştirak edilmesi kararlaştırılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Sporcularının katıldıkları bu ilk olimpiyatta bisiklet, kros, eskrim, futbol, güreş ve halter branşlarındaki yarışmalara iştirak edilmiştir.

Selim Sırrı TARCAN,1927 yılında Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanlığından istifa edince yerine Başkan olarak Ali Sami YEN seçilmiştir.

1936 yılında Cumhuriyet Halk Partisine bağlı olarak kurulan Türk Spor Kurumu, Kuruluş kanunu gereği Türkiye Milli Olimpiyat Cemiyeti görevini de yapmaya başlamıştır. Türk Spor Kurumu Başkanı, aynı zamanda Türk Milli Olimpiyat Cemiyeti Başkanlığını da yürütmüştür.

Öte yandan, Uluslararası Olimpiyat Komitesi Anlaşmasının 24 üncü maddesindeki özerklik ve seçilme prensiplerine aykırı bir uygulamayla 1938 yılında kabul edilen 3530 sayılı kanunla Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. Ancak, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin, Uluslararası Olimpiyat Komitesi Anlaşması hükümlerine göre yeniden kurulması resmen istendiğinden, 1955 yılından itibaren yapılan tüzük çalışmaları 1962 yılında tamamlanarak Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi 6. kez yeniden kurularak Başkanlığına Burhan FELEK seçilmiştir.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Milli kelimesini 28.02.1964 gün ve 6/2762 sayılı, yurt dışındaki kurullarla işbirliği yapmasını 02.05.1970 gün ve 7/191 sayılı, kamu yararına işleyen dernek olmasını 16.07.1970 gün ve 7/1070sayılı, Türkiye kelimesini 29.05.1973 gün ve 7/7146 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile elde etmiştir.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesince, 15.04.1992 tarihinde ise 2000 Yaz Olimpiyat Oyunlarının İstanbul'da yapılması için Uluslararası Olimpiyat Komitesine adaylık başvurusunda bulunmuştur.

Bunun üzerine İstanbul'un uluslar arası olimpik anlaşma şartlarına uygun olarak olimpiyatlara hazırlanması ve olimpiyat oyunlarının usul ve esaslarını düzenleyen 30.04.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanun ile özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiliğe haiz İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu (HDK) kurularak çalışmalara başlamıştır.

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun (HDK) faaliyetlerine ait son beş yıllık verilere ait toplu bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004*	2005	2006	2007	2008	Son iki Yıl Farkı	Artış veya azalış %
Özkaynaklar	Bin YTL	173.548	207.143	212.538	270.668	276.336	5.668	2,1
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	167.934	133.436	116.551	75.396	68.292	(7.104)	(9,4)
Maddi duran varlıklar	Bin YTL	-	304.738	306.228	306.343	306.368	25	0,0
Birikmiş amortismanlar	Bin YTL	-	-	10.074	18.745	27.421	8.676	46,3
Yatırım harcamaları	Bin YTL	9.910	63.831	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	8.954	5.505	21.414	5.742	20.565	14.823	258,2
Atatürk Olim. Stad. gid.	Bin YTL	2.350	769	1.805	2.506	3.022	516	20,6
Atatürk Olim. Stad. gel.	Bin YTL	551	362	356	416	467	51	12,3
Personel sayısı (ortal.)	Kişi	27	27	27	25	24	(1)	(4)
Personel giderleri	Bin YTL	1.303	1.327	1.454	1.513	1.677	164	10,8
Gelirler	Bin YTL	56.573	39.476	41.966	78.793	41.285	(37.508)	(47,6)
Giderler	Bin YTL	13.275	5.881	36.570	20.663	35.592	14.929	72,2
Gelir-gider farkı	Bin YTL	43.298	33.595	5.396	58.130	5.668	(52.462)	(90,2)

*2004 yılına ait veriler YTL'ye çevrilmiştir.

İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanunu ile İstanbul'un uluslar arası olimpik anlaşma şartlarına uygun olarak olimpiyatlara hazırlanması ve olimpiyat oyunlarının düzenlenmesi ile ilgili esas ve usuller belirlenmiş, özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiliğe haiz İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu ve bu Kurula bağlı Yürütme Kurulu, Hazırlık Komitesi teşekkül ettirilmiştir ve asgari seviyede personel istihdama edilmeye çalışılmıştır.

HDK'nın 2008 yılı giderleri 2007 yılına göre % 72 oranında, 15 milyon YTL artışla 36 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Giderler içerisinde en yüksek payı Kuruluşun Hazine'ye olan borçları ile dış borçları için ödenen faiz ve kur farkı nedeniyle finansman giderleri almıştır.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK), Türk Spor Vakfı (TSV) ve Kurul arasında 26.01.1995 tarihinde yapılan bir protokolle Olimpiyat Evinin ortak kullanımı karşılığında oluşacak giderlerin; % 50'sinin HDK'ca, % 30'unun TMOK'ca, % 20'sinin ise TSV tarafından karşılanması kararlaştırılmıştır. Söz konusu protokol çerçevesinde 2008 yılında oluşan giderlerin 620 bin YTL'si HDK tarafından karşılanmıştır.

Ataköy’de bulunan ve stadyuma uzaklığı yaklaşık 20 km olan Olimpiyat evinde 28 TMOK, 2 TSV ve HDK’nın da 12 personeli bulunmaktadır. HDK’nın genel Direktörlüğü Ataköy’de şu anki ana faaliyet konusunu oluşturan (İstanbul olimpiyatları için tarih alınmadığı sürece) Atatürk Olimpiyat Stadıdır. Halihazırda İstanbul 2016 yılı olimpiyatlarına aday olunamamış olup doğal olarak hedef 2020 olarak belirlenmiştir.

Ayrıca yapılan protokol gereği sırf olimpiyat evinde çalışan 12 personel için yıllık ortak gider olarak 620 bin YTL harcanmaktadır. 1992 yılından bu yana olimpiyatevinin ortak giderlerine katılım payı olarak bugünkü değerle yaklaşık 15 milyon YTL (9.828.986 USD) gider yapılmış olup organizasyon giderleri içinde bu rakamdan ayrı ekstra harcamalar yapıldığı görülmüştür.

Nitekim 2008 yılında Atatürk Olimpiyat Stadı için 3 milyon YTL harcama yapılmıştır. Bu harcamaların; 937 bin YTL’si güvenlik personeli gideri, 702 bin YTL’si teknik personel gideri, 350 bin YTL’si ısıtma ve aydınlatma gideri, 346 bin YTL’si sigorta giderleri, kalan kısmı ise yemek, jeneratör, bakım onarım, telefon, su vb. giderlerden oluşmaktadır. Statda müteahhit elemanlarının yanı sıra 12 adet Kurul personeli çalışmaktadır.

Görüldüğü üzere birçok gider mükerrer yapılmaktadır. Ayrıca iki başlı bir yönetim ortaya çıkmakla birlikte Kurul’da yapılan organizasyonlarla ana hedefinin dışına çıkmaya başlamaktadır. Yakın vadede de İstanbul’da olimpiyat düzenlenmesi ihtimali görünmemekte olup Atatürk Olimpiyat Stadında çok miktarda idari büro atıl durumda bekletilmektedir.

HDK’nın yaptığı mükerrer giderlerinin azaltılması, ana hedefine ve mevcut işletmesine yoğunlaşması, Statda ki idari büroların atıl durumdan kurtararak işlevsel hale getirilmesi açısından Kurul’un Olimpiyat evinde ki idari bürolarının Atatürk Olimpiyat Stadına taşınması gerekmektedir.

Yıllarca dünyanın çeşitli ülkelerinde yapılan olimpiyatlardan anlaşılan, olimpiyat düzenleme işinin ülkelerle birlikte daha çok şehirlere verildiği görülmekte ve olimpiyatlar verildiği şehirlerle anılmaktadır. Nitekim Çin olimpiyatları değil Pekin Olimpiyatları denilmektedir. Bu nedenle kentin yerel yönetimlerinin aktif olarak yer almadığı bir adaylık da düşünülememektedir.

Başarılı bir adaylık çalışması ve buna bağlı olarak bir Olimpiyat organizasyonu için, Belediyelerin temel organizatör olacağı dikkate alınarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin öncülüğünde, Devlet ve Yerel Yönetim Desteğinin birlikte olması gerektiği gerçeği olmazsa olmazların başında gelmektedir.

Bununla birlikte Olimpiyat Projesi açısından çok önemli konumda bulunan, ancak yıllardan bu yana tamamlanamadığı için akıbeti IOC tarafından da ayrıca takip edilen 17.500 seyirci kapasiteli “Sinan Erdem Çok Amaçlı Spor Salonu” inşaatının İstanbul’da düzenlenecek 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası’ndan önce ikmal edilerek biran önce hizmete alınması gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığının Maliye Bakanlığına yazdığı 29.12.2008 tarih ve 1287 sayılı yazıda; Ülke genelinde 7 yerde kompleks sağlık tesislerinin kurulması düşünüldüğü bu komplekslerin içerisinde ihtisas hastaneleri, araştırma merkezleri, ileri teknoloji laboratuvarları, klinik oteli, sosyal ve kültürel merkezlerin yapılacağı belirtilmekte olup, bu kapsamda gerekli kanuni düzenlemelerin yapıldığı belirtilmiş ve bu belirtilen 7 yer içerisinde, İstanbul ili Küçükçekmece ilçesi Ziya Gökalp Mahallesinde bulunan mülkiyeti Maliye hazinesine ait Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne (GSGM) tahsisli 1.514.320 m² yüzölçümlü 2689 parsel sayılı taşınmazın devrinin mümkün olup olmadığı sorulmuştur.

GSGM'nin HDK'ya yazdığı 26.6.2009 tarih ve 4700 sayılı yazıda; Sağlık Bakanlığının söz konusu arazide mer'i imar planında tadilat yapılmak suretiyle, olimpiyat park alanından çıkarılarak sağlık kampus alanına dönüştürülmesinin sağlanmasının talep edildiği belirtilerek ilgili plan tadilatı talebinin GSGM uygun görülebilmesi, ancak koşullu olarak tahsis edilen taşınmaz üzerindeki koşulun kaldırılması halinde mümkün olacağı, bu bağlamda ilgili plan tadilatı talebinin GSGM'ce değerlendirilebilmesi için söz konusu taşınmaz üzerindeki "Olimpiyat oyunlarının İstanbul'da yapılmasına karar verilmesi halinde bahse konu taşınmazın Olimpiyat Köyü olarak kullanılmasına müsaade edilmesi" şartının kaldırılmasının uygun olup olmadığı sorulmuştur.

Yapılan incelemelerde istenen taşınmazın Olimpiyat Köyü projesini ciddi şekilde etkilemediği, olası etkilerinin ise gerekli görüşmeler yapılarak planlar üzerinde düzeltilebileceği, yapılacak sağlık kompleksindeki yerleşim yerlerinden muhtemel bir olimpiyat organizasyonun da faydalanılabileceği görülmüştür.

II. İDARİ BÜNYE:

A-Mevzuat:

5.5.1992 tarih ve 21219 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3796 sayılı "İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanunu" ile İstanbul'un Olimpiyatlara hazırlanması ve Olimpiyat Oyunlarının düzenlenmesi ile ilgili esas ve usulleri belirlemek, bu amaçla kendilerine görev verilecek kurum, kuruluş, kurul ve komitelerin teşkil, görev, yetki ve çalışma usulleri ile ilgili diğer düzenlemeleri yapmak üzere "İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu (İOOHDK)" kurulmuştur.

Öngörülen amaçların gerçekleştirilmesi için; 3796 sayılı Kanun'un "Gelirler" başlıklı 11 inci maddesinde İOOHDK'nın gelirleri;

- a) Spor Toto-Loto hasılatının % 1 i,
 - b) Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün bir önceki yıla ait safi hasılatının % 5 i,
 - c) Konut Fonundan toplanan aylık gelirin % 1 i,
 - d) Her yıl konsolide bütçeden ayrılan pay,
 - e) İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin tasdik edilen bütçesinin % 1 i,
 - f) 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna istinaden düzenlenen "At Yarışları Müşterek Bahis" bilet satış hasılatının % 1 i,
 - g) Diğer gelirler,
- olarak belirlenmiştir.

Ancak aşağıda açıklaması yapılan daha sonraki yıllarda gerçekleşen yasal düzenlemeler sonucu, Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'un gelirlerinde büyük değişiklikler yapılmıştır.

3.7.2005 tarihli 5398 sayılı "Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un" 27 inci maddesi ile 3796 sayılı Kanun'un 11 inci maddesinin e bendi yeniden düzenlenerek "İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin tasdik edilen bütçesinin % 0,5 i" şeklinde değiştirilmiştir.

21.3.2007 tarih ve 26469 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5602 sayılı “Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 11 inci maddesinin (g) bendi uyarınca 3796 sayılı Kanun’un İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu gelirlerini düzenleyen 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (a), (b) ve (f) bentleri 1.4.2007 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

Bunun yerine, 5602 sayılı Kanun’un 10/4 üncü maddesi gereği yapılan değişiklikle 3796 sayılı Kanun’un 11 inci maddesinin son fıkra hükmüne “1 inci fıkranın (b) ve (e) bentlerinde sayılanlar takip eden yılın ilk ayında, diğerleri ise tahsilini takip eden ayın 15’ ine kadar ilgili kuruluşlarca İOOHDK hesabına yatırılır” hükmü getirilmiştir.

5602 sayılı Kanun’un “Kamu payının dağıtımı” başlıklı 7 inci maddesi ile; “(1)İlgili kurum ve kuruluşlarca bir takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle hesaplanan kamu payları izleyen ikinci ayın 15 inci günü mesai bitimine kadar Bakanlık Merkez Muhasebe Birimi hesabına yatırılarak genel bütçeye gelir kaydedilir. (2) Yıllık kamu payı tahmini dikkate alınmak suretiyle ... Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu ile ... aktarılmak üzere Bakanlık bütçesine ödenek konulur...” hükmü getirilmiştir.

Ayrıca 5610 sayılı Kanun’un yürürlüğe girdiği .6.4.2007 tarihinden önce Toplu Konut İdaresi aleyhine Asliye Hukuk Mahkemesinde eksik ödeme ve ödemelerin kesilmiş olması nedeniyle açılmış bulunan 2006/197 ve 2006/204 sayılı davalar 5610 sayılı Kanun Hükümleri neticesinde Ankara 26. Asliye Hukuk Mahkemesi 7.11.2007 tarihinde “..... dava konusuz kaldığından esas hakkında karar verilmesine yer olmadığı” kararını almış ve davalar ortadan kalkmıştır.

Hazırlık ve Düzenleme Kurulu yukarıda incelenen iki dosya hakkında; ilgili kanun maddelerinin Anayasanın 36 cı maddesindeki hak arama hürriyetini ihlal ettiği gerekçesiyle 4.3.2008 tarihinde temyiz talebinde bulunmuştur.

Yargıtay 4 üncü Hukuk Dairesi 19.3.2009 tarih ve 2009/4113 sayılı kararında Kurul’un temyiz itirazlarını da reddetmiştir.

Yapılan yasal düzenlemeler sonucu, Hazırlık ve Düzenleme Kurulu gelirleri; genel ve katma bütçeden aktarılan tutar ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin onaylanmış bütçesinden aldığı payla sınırlandırılmıştır.

Bu gelişmeler sonucu Hazırlık ve Düzenleme Kurulu’nun 28.12.2007 tarih ve 171 sayılı oturumunda görüşülen ve 2.5.2008 tarih ve 172 sayılı kararıyla kabul edilen 2008 yılı bütçesinde “HDK’nun mali durumu göz önünde bulundurularak önce tasarrufa azami özen gösterilmiş ve Sinan Erdem Çok Amaçlı Spor Salonu ikmali işinin 2006 yılından kalan 15.000.000 YTL borcuna mahsuben İBB’nce yapılması haricinde başkaca bir yatırıma gidilmemesi öngörülmüştür.” ifadesine yer verilmiştir.

B-Teşkilat:

3796 sayılı Kanun’un 2 inci maddesi “Bu Kanunun amacının gerçekleştirilmesi için İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu ile bu Kurula Bağlı Yürütme Kurulu ve Hazırlık Komitesi kurulur.” Hükmünü taşımaktadır. Bu hüküm gereğince, Hazırlık ve Düzenleme Kurulu (HDK) ile Yürütme Kurulu ve Hazırlık Komitesi kurulmuştur.

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu, Gençlik ve Spordan sorumlu Devlet Bakanının başkanlığında; İstanbul Valisi, Dışişleri Bakanlığınca görevlendirilecek bir büyükelçi, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve görevlendireceği iki üye, Gençlik ve Spor Genel Müdürü ve görevlendireceği iki üye ile Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı ve görevlendireceği iki üye ile Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Genel Sekreteri olmak üzere 13 üyeden oluşmaktadır.

Yürütme Kurulu; Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun vereceği görevleri yerine getirmek, hizmet ve faaliyetleri yürütmekle yükümlü olan yürütme kurulu; İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürünün ayrı ayrı belirleyeceği ikişer üye ve TMOK Başkanı'nın belirleyeceği bir üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşmaktadır.

Hazırlık Komitesi; Başbakanlık, Milli Savunma, İçişleri, Maliye, Bayındırlık ve İskan, Ulaştırma ve Turizm Bakanlıklarından birer; İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile TMOK Başkanlığı'ndan üçer olmak üzere toplam 16 üyeden oluşmaktadır. Yürütme Kurulu gerekli gördüğünde HDK'nın onayını alarak bu komiteye yeteri kadar yeni üye alabilir ve ihtiyaç halinde alt komiteler kurabilir.

Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun onayıyla yürürlüğe giren "İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları İç Yönetmeliği" ile de;

Kurul'un organizasyon yapısı; Hazırlık ve Düzenleme Kurulu, Yürütme Kurulu, Hazırlık Komitesi, Genel Direktörlük, Kontrollük Teşkilatı ve Hukuk Müşavirliği birimlerinden oluşturulmuştur.

Hazırlık ve Düzenleme Kurulu ile Yürütme Kurulu'na bağlı olarak çalışan genel direktörlük; olimpiyat adaylığı konusundaki tüm iş ve işlemleri, HDK kararları doğrultusunda kendisine bağlı üniteler kanalıyla fiilen yürüten birimdir.

Bu kapsamda; adaylık dosyası hazırlamak, adaylık için gerekli iletişim, teknik, tanıtım, ağırlama, finans, yönetim ve planlama ile gerekli yasal kayıtları tutmak, diğer aday kentlerin çalışmaları hakkında bilgi toplayıp değerlendirmek ve sonuçları hakkında HDK'na öneride bulunmak, genel direktörlüğün görevleridir.

C-Personel durumu:

Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nda 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi personel istihdam edilmektedir.

Personelin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esasları; 3796 sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanunu'nun verdiği yetki uyarınca, Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun 27.6.1992 tarih ve 6 sayılı kararıyla onaylanarak uygulamaya konulan, "İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları İç Yönetmeliği" ile düzenlenmiştir.

Yine 3796 sayılı Kanun'un 7 nci maddesi hükmüne göre, Hazırlık Komitesi, Kamu kurum ve kuruluşlarından ihtiyaç duyduğu personeli, atamaya yetkili amirin iznini almak kaydı ile geçici şekilde bünyesinde görevlendirebilmektedir. Geçici olarak görevlendirilecek personelin aylık, ödeneği, her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali ve sosyal haklarının Kurumlarınca ödeneceği, ancak görevleri nedeni ile KİT Yönetim Kurulu Üyeleri ücretlerini geçmemek ayrıca bir ücretin ödenebileceği Kanun ile belirlenmiştir.

Kurulda süresi belli olmayan sözleşme ile çalışanların yıl sonu sayısı 24 kişi olarak gerçekleşmiştir. Hazırlık ve Düzenleme Kurulunda çalışan 24 kişi dışında, Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nun güvenlik iş ve hizmetleri ile elektronik, ses, tesisat, mekanik ve benzer işleri için de yüklenici firmalar kanalı ile 73 kişi daha istihdam edilmiştir.

Hazırlık ve Düzenleme Kurulu; Olimpiyat Stadyumunun güvenlik ve devriye hizmetleri için 18.2.2008 tarihinde ihale açmış, ihaleyi kazanan firma ile 46 güvenlik görevlisi istihdamına ilişkin hizmet alım sözleşmesi imzalamıştır.

Kurul, olimpiyat stadyumunun elektronik, ses, tesisat, mekanik ve benzer işleri için de 6.6.2008 tarihinde ihaleye çıkmış, ihaleyi kazanan firmayla 27 eleman istihdamına ilişkin sözleşme imzalanmıştır.

Kurul'un 2008 yılı personel harcamaları önceki yıla göre % 10,8 oranında 163.821 TL artarak 1.677.529 TL olarak gerçekleşmiştir.

Gerçekleşen 2008 yılı personel giderlerinin % 66,7 si esas ücret, % 22,3 ü sosyal gider ve % 11 i de ek ödeme niteliğindedir.

Önceki yıla göre % 11,1 oranında 161.177 TL artış göstererek 1.609.670 TL olarak gerçekleşen yüklenici kanalıyla istihdam edilen personel giderleri; olimpiyat stadyumu için hizmet alım yoluyla çalıştırılan güvenlik görevlisi ve teknik personel için yapılan ödemelerden oluşmuştur.

III.MALİ BÜNYE:

2008 yılında İOOHDK'nın varlık ve kaynakları toplamı 344,6 milyon YTL olmuştur. Kurul varlıklarının % 19 oranında 65,7 milyon YTL' si dönen varlıklara, % 81 oranında 278,9 milyon YTL' si duran varlıklara ait bulunmaktadır.

Yine Kurul kaynaklarının % 19,8 oranında 68.3 milyon YTL' si uzun ve kısa süreli yabancı kaynak, % 80,2 oranında 276,3 milyon YTL' si de öz kaynak niteliğindedir.

IV. HDK FAALİYETLERİ :

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun 2008 yılı bütçesi 28.12.2007 gün ve 171/24 sayılı HDK Kararı ile kabul edilmiştir. Bilahere 2007 kesinleşen verilerine dayanılarak hazırlanan 2008 yılı kesin bütçe 02.05.2008 gün ve 172/3 sayılı HDK Kararı ile değiştirilerek uygulamaya konulmuştur.

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun 2008 yılı bütçesinin program ve gerçekleştirme değerleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bütçeye ilişkin toplu bilgiler	Ölçü	2007 yılı	2008 yılı		
		Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Sapma (%)
1-Personel sayısı	kişi	24	24	24	-
2-Personel giderleri	YTL	1.513.708	1.831.700	1.677.529	2,6
3-Gelirler	YTL	78.792.997	42.860.000	41.284.502	(3,6)
4-Giderler	YTL	6.245.960	6.593.900	6.375.816	(3,3)
5-Yatırımlar	YTL	-	15.000.000	-	100
6-Amortisman ve Tükenme Payları	YTL	8.670.852	-	8650.757	-
7-Finansman giderleri	YTL	5.741.533	4.026.000	20.565.177	410
8-Hazine ve dış borç ödemeleri	YTL	36.677.047	34.883.279	26.999.194	(22,6)
9-Dönem gelir fazlası	YTL	58.129.627	27.471.093	5.667.633	(79,3)

Kurul 2008 faaliyetlerini 24 personel, 2 milyon YTL personel gideri, 43 milyon YTL gelir elde etmeyi, 7 milyon YTL gider yapmayı, 15 milyon YTL yatırım yapmayı, 4 milyon YTL faiz ve kur farkı ödemeyi, 35 milyon YTL de borç ödeyerek dönemi 28 milyon YTL gelir fazlasıyla kapatmayı hedeflemiştir. Buna karşılık gelir fazlasının beklenenden % 80 noksanıyla 5,7 milyon YTL olarak ortaya çıktığı görülmüştür.

HDK'nın 2008 yılı giderleri 2007 yılına göre % 72 oranında, 15 milyon YTL artışla 36 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Giderler içerisinde en yüksek payı Kuruluşun Hazine'ye olan borçları ile dış borçları için ödenen faiz ve kur farkı nedeniyle finansman giderleri almıştır.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK), Türk Spor Vakfı (TSV) ve Kurul arasında 26.01.1995 tarihinde yapılan bir protokolle Olimpiyat Evinin ortak kullanımı karşılığında oluşacak giderlerin; % 50'sinin HDK'ca, % 30'unun TMOK'ca, % 20'sinin ise TSV tarafından karşılanması kararlaştırılmıştır. Söz konusu protokol çerçevesinde 2008 yılında oluşan giderlerin 620 bin YTL'si HDK tarafından karşılanmıştır. Yine söz konusu 2008 yılı giderlerinin 2.761.127 YTL'si Atatürk Olimpiyat Stadyumu için harcanmıştır.

Ataköy'de bulunan ve stadyuma uzaklığı yaklaşık 20 km olan Olimpiyat evinde 28 TMOK, 2 TSV ve HDK'nın da 12 personeli bulunmaktadır. HDK'nın genel Direktörlüğü Ataköy'de şu anki ana faaliyet konusunu oluşturan (İstanbul olimpiyatları için tarih alınmadığı sürece) Atatürk Olimpiyat Stadıdır. Halihazırda İstanbul 2016 yılı olimpiyatlarına aday olunmamış olup doğal olarak hedef 2020 olarak belirlenmiştir.

Kurul faaliyet konusu dışı olarak Kurul kararlarıyla 1.072 bin YTL çeşitli organizasyon giderleri ödemiştir. Bu rakamın; 596 bin YTL'si sporcu katkı bursları, 400 bin YTL'si Avrasya maratonu giderleri, 50 bin YTL'si ENGSO Genel Kurul toplantısı giderleri, 16 bin YTL'si çocukları spora yönlendirilmesi proje giderleri, 10 bin YTL'si de dünya spor yazarları birliği toplantı giderleri olarak oluşmuştur.

Ayrıca yapılan protokol gereği sırf olimpiyat evinde çalışan 12 personel için yıllık ortak gider olarak 620 bin YTL ekstra harcama yapılmıştır. 1992 yılından bu yana olimpiyatevinin ortak giderlerine katılım payı olarak bugünkü değerle yaklaşık 15 milyon YTL (9.828.986 USD) gider yapılmış olup organizasyon giderleri içinde bu rakamdan ayrı ekstra harcamalar yapıldığı görülmüştür. 2008 yılında yapılan ortak giderin; 57 bin YTL'si yemek giderleri, 39 bin YTL'si TMOK'un kullandığı araçların giderleri, 39 bin YTL'si araç kiralama giderleri, 29 bin YTL'si araç yakıt giderleri, 34 bin YTL'si olimpiyat dünyası dergisi giderleri, 23 bin YTL'si telefon giderleri, 27 bin YTL'si konaklama giderleri, 34 bin YTL'si ısıtma ve aydınlatma giderleri, 20 bin YTL'si ayrıca personel taşıma giderleri, 14 bin YTL'si araç sigorta giderleri vb giderlerden oluştuğu benzer giderlerin aşağıda açıklanacağı üzere Atatürk Olimpiyat Stadı içinde yapıldığı görülmektedir.

Nitekim 2008 yılında Atatürk Olimpiyat Stadı için 3 milyon YTL harcama yapılmıştır. Bu harcamaların; 937 bin YTL'si güvenlik personeli gideri, 702 bin YTL'si teknik personel gideri, 350 bin YTL'si ısıtma ve aydınlatma gideri, 346 bin YTL'si sigorta giderleri, kalan kısmı ise yemek, jeneratör, bakım onarım, telefon, su vb. giderlerden oluşmaktadır. Statda müteahhit elemanlarının yanı sıra 12 adet Kurul personeli çalışmaktadır.

İstanbul Atatürk Olimpiyat stadı inşaatı ile ilgili olarak; ihaleyi kazanan Türk-Fransız Ortak Girişim Grubu tarafından sunulan 110 milyon dolarlık dış proje kredisi finansman paketi ile ilgili olarak bankalar ve Hazine nezdinde yapılan görüşmeler neticesinde kredinin uygun şartlar taşıdığı tespit edilerek, 105 milyon dolarlık bölümünün kullanılması için mutabakat sağlanmış; Hükümetler garantisi altında ilk üç yıl ödemesiz 11,5 yıl vadeli krediye ilişkin sözleşme taraflarca 31.03.1999 tarihinde imzalanırken, söz konusu krediye 08.04.1999 tarihinde Hazine garantisi verilmiş; bu çerçevede "Societe Generale Bank"tan sağlanan dış kredi 06.06.1999 tarihinde kullanılabilir hale gelmiştir.

Anılan dış kredinin anapara taksit ve faizlerine ilişkin geri ödeme takvimine göre ilk geri ödeme tarihi 06.06.2002, son ödeme tarihi ise 06.12.2010 olarak belirlenmiştir. Ancak, Atatürk Olimpiyat Stadyumu inşaatının tamamlanarak 2001 yılında hizmete alınmasını müteakip, İOOHDK'nın büyük bir mali darboğaza girdiği görülmüştür.

Kasım-2000 ve Şubat-2001 tarihlerinde Türkiye’de üst üste gelen ekonomik krizler neticesinde döviz kurlarındaki yüksek oranlı artışların, alınmış olan dış kredileri YTL bazında % 100 seviyelerine çıkması, HDK’nın 2000 yılı bütçesinde yaklaşık 15 milyon YTL’lik bir açığa neden olmuştur.

HDK bütçe gelirlerinin tamamının YTL bazında, buna mukabil harcamalarının ağırlıklı olarak döviz bazında olmasının yanı sıra; stadyuma önceden öngörülme yen ikinci bir kapalı tribünün yaptırılmasının getirdiği yaklaşık 10 milyon USD dolayındaki ilave finansal yükün konsolide bütçeden karşılanmaması ve konsolide bütçeden ayrılan ödeneklerin sembolik miktarlarla sınırlı kalması; HDK bütçesinin en önemli gelir kalemlerinden olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nden aktarılabilecek payların da yıllarca yasal süreler içinde tahsil edilememesi gerekçelerine dayalı olarak HDK’nın 2001 yılından itibaren Atatürk Olimpiyat Stadyumu için kullandığı dış kredilerle ilgili anapara taksit ve faiz ödeme yükümlülüklerini zamanında yerine getiremeyeceği anlaşılmıştır.

Bu çerçevede 2002, 2003 ve 2004 yıllarına ilişkin dış kredi anapara ve faiz ödemeleri garantör sıfatıyla Hazine Müsteşarlığı tarafından üstlenilerek karşılığında HDK ile 5 ayrı “Kredi Devralma ve İkra Anlaşması” imzalanmış; söz konusu dönemlere ait olarak Hazine’ye yapılacak ödemeler ise Mart 2011 tarihinde tamamlanmak üzere yeniden yapılandırılmıştır.

HDK tarafından 2005 yılı ve müteakip dönemlerde “Societe Generale Bank” a yapılacak dış kredi anapara ve faiz ödemelerinin ise Nisan 2011 tarihinde tamamlanması öngörülmüştür. 2008 yıl sonu itibarıyla söz konusu kredilerden doğan borçların genel toplamı (Hazine+SG Bank) 66.193.880 YTL’dir.

3796 sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanun’un “Gelirler” başlığı altındaki 11 inci Maddesinde Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu’nun gelirleri; Spor Toto-Loto hâsılatının % 1’i, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünün bir önceki yıla ait safi hâsılatının % 5’i, Konut Fonundan toplanan aylık gelirin % 1’i, her yıl konsolide bütçeden ayrılan pay, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin tasdik edilen bütçesinin % 0,5’i (5398 sayılı Kanunla değişik), 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna istinaden düzenlenen “At Yarışları Müşterek Bahis” bilet satış hâsılatının % 1’i ve diğer gelirler olarak belirlenmişti ancak, 14.03.2007 gün ve 5602 sayılı Şans Oyunları Hâsılatından Alınan Vergi, Fon Ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 11 inci Maddesinin (g) bendine göre, 3796 sayılı Kanunun 11 inci Maddesinin (a), (b), (f) bentleri yürürlükten kaldırılmış bulunmaktadır. 5602 sayılı Kanunla Milli Piyango İdaresinin, Spor Toto Teşkilatının ve Türkiye Jokey Kulübünün gelir fazlasının genel bütçeye aktarılması ve Maliye Bakanlığınca gelir fazlasının dikkate alınarak Savunma Sanayi Destekleme Fonuna, Tanıtma Fonuna, Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kuruluna ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna aktarılacak üzere Bakanlık bütçesine ödenek konulması öngörülmüştür.

İstanbul Kentinin Uluslar arası Olimpik Anlaşma şartlarına uygun olarak olimpiyatlara hazırlanması ve olimpiyat oyunlarının esas ve usullerini düzenleyen 30.4.1992 tarih ve 3796 sayılı Kanun uyarınca Hazırlık ve Düzenleme Kurulu tarafından yapılan çalışmalar çerçevesinde Yaz Olimpiyat Oyunlarının İstanbul’da düzenlenmesini teminen;

Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) nezdinde Geçmiş yıllarda 2000, 2004 Olimpiyat Oyunları için adaylık, 2008 ve 2012 Olimpiyat Oyunları için de aday adaylığı başvurularından olumlu sonuç alınamamıştır.

Hazırlık ve Düzenleme Kurulu’nun özellikle 2000 ve 2004 olimpiyat adaylıklarından sonra doğru stratejileri belirleyebilmek amacıyla IOC üyeleri nezdinde İstanbul’a oy vermeme nedenleri konusunda araştırma çalışmaları yapmıştır.

Bu çalışmalar neticesinde IOC üyelerinin “İstanbul’a oy vermeme nedenleri iki ana grupta kategorize edilmiştir. Bunlar;

- İstanbul’un olimpiyat oyunları için gereken spor tesisleri alt yapısının çok yetersiz olması,
- Uluslararası nitelikte büyük çaplı spor organizasyonları tecrübesinin yetersiz olması olarak tespit edilmiştir.

IOC İnceleme Komisyonu Raporunda yer aldığı üzere, o tarihlerde İstanbul'da olimpiyatlarda kullanılabilecek nitelikte mevcut spor tesisi olarak Abdi İpekçi Spor Salonu'nun dışında olimpik normlara uygun başka bir spor tesisi gösterilmemiştir.

HDK faaliyetlerine başladığı ilk yıllarda Olimpiyat Oyunları'nın organizasyonu ile ilgili olarak projeler hazırlayan ve bu projelerin tanıtımını IOC nezdinde yapan bir Kurul iken başta Atatürk Olimpiyat Stadyumu olmak üzere doğrudan spor tesisleri inşa eden yatırımcı bir kuruluş niteliğini alarak İstanbul Olimpiyat Projesini hayata geçirmek üzere yatırımlara başlamıştır.

IOC üyelerinin İstanbul'a oy vermeme nedenlerinden ikinci önemli etken olan uluslararası nitelikte büyük çaplı spor organizasyonu tecrübesinin yetersiz olması yönündeki tespitle ilgili olarak;

1999 yılında İstanbul'da organize edilen Avrupa Yüzme Şampiyonası ile başlayan süreç, 2005 yılında İzmir'de gerçekleştirilen 23 üncü Dünya Üniversiteler Arası Spor Oyunları (Üniversiade) ve yine aynı yıl Avrupa Şampiyonlar Ligi Final Maçının Atatürk Olimpiyat Stadyumunda oynanması ile devam etmiş, 2009 yılında UEFA Kupası Finali yine İstanbul'da oynanmıştır. Devam eden bu süreç İstanbul'da yapılacak 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası, 2011 Trabzon Avrupa Olimpik Gençlik Festivali ve 2011 Erzurum Dünya Üniversiteler Arası Kış Oyunları gibi önemli uluslararası spor organizasyonları ile pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

Hazırlık ve Düzenleme Kurulu yatırımcı kuruluş niteliği ile ilk planda Atatürk Olimpiyat Parkı Projesi'nin en önemli yatırım kalemlerinden biri olan Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nun yapımına 1997 yılında başlanılmış, 80.000 koltuk kapasiteli stadyumun başlangıçta 36.000 kişilik bölümü kapalı, 44.000 kişilik bölümünün de açık tribün olarak projelendirilmesine rağmen, HDK'nın 17.04.1998 tarih ve 84/74 sayılı kararı ile stadın doğu tribünlerinin de üzerinin kapatılması ve kapalı tribün kapasitesinin 16.500 kişi artırılarak 52.500 kişiye yükseltilmesi kararlaştırılmış, bu iş bedeli olarak firmaya 10.199.994 USD ayrıca sözleşmede öngörülmeden yeni çatının finansmanı için de HDK öz kaynaklarından 11.460.000 USD harcanması öngörülmüş ve 2001 yılında da hizmete açılmıştır.

Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nun yapımını gerçekleştiren Ortak girişim grubundan alınan 23.3.2004 tarihli ihtarname ile tahkim davası süreci başlamış ve söz konusu dava Türk Hukukuna ve Türk Milletlerarası Tahkim Kanununa tabi olarak İstanbul'da görülmeye başlanmıştır.

Ortak girişim grubu 24.2.2009 tarihli yazısında fazlaya dair her türlü hakları saklı kalmak kaydıyla, 2.404.148 USD ana para ve 911.072 USD faiz olmak üzere toplam 3.315.220 USD tutarın 15 gün içinde ödenmesi talep edilmiştir.

Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği'nin 18.3.2009 tarihli konu ile ilgili bilgi notunda;

Yargıtay'ın son kararından sonra kesinleşen borcun bu aşamada ödenmesi hakkında HDK'nın bir karar alması ve kararın borcun ödenmesi yönünde olması halinde ortak girişim ile borç miktarlarının tespiti, borcun ödeme şekli usulünün belirlenmesi ile ilgili görüşmeler yapmak üzere tam yetkili bir komisyon oluşturulması, ibralaşma hususlarında bir protokol hazırlanması ve hazırlanacak protokol metninin HDK'nın onayına sunulmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

HDK Hukuk Müşavirliği'nin 5.3.2009 tarihli hukuki mütalaasında;

Ortak girişimin açabileceği yeni bir tahkim davasını önleyebilecek şekilde bir ibralaşmayı temin ve açılabilir davalar sürecinde işleyecek faizleri engellemek maksadı ile, Kurul ile ortak girişim yetkilileri arasında bir sulh anlaşması yapılması hususu HDK tarafından uygun görüldüğü takdirde, sonucu Kurul tarafından onaylanması kaydı ile, sulh müzakerelerini yönlendirecek, ödemeleri vadelerlendirebilecek yetkilerle mücehhez kişilerin tespit ve tayin edilmesinin gerektiği belirtilmiştir.

HDK'nın tahkim davasını takip eden hukuk bürosunun konu ile ilgili 13.2.2009 tarihli mütalaasında ise;

Ortak girişimin talep ettiği alacak kalemleri için 15.11.2005 tarihli Hakem Kararını iptal eden Hüküm kısmı(8.bölüm) hakkında yeni bir hakem kararı verilmesi, bu yeni hakem kararının kesinleşmesi ve nihayet icra edilebilirlik belgesi alınması zorunlu bulunduğu, bu bilgiler ışığında ortak girişimin 4.2.2009 tarihli yazısında yer alan taleplerin hiç birisinin yerine getirilmemesi gerektiği belirtilmiştir

Spordan sorumlu Devlet Bakanlığı'nın 31.3.2009 tarih ve 1254 sayılı yazısında;

Taraflar arasında imzalanmış olan sözleşmelerden kaynaklanan ihtilaflara ilişkin, ortak girişimin mali ve diğer talepleriyle ilgili olarak HDK'nın tahkim davasını takip eden hukuk bürosunun, HDK Hukuk Müşavirliği'nin ve Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği'nin konuyla ilgili mütalaalarının yer aldığı işlem dosyasının yapılacak ilk HDK toplantısının gündemine alınması istenmiştir.

Ortak Girişim Grubu'nun mali talepleri ile ilgili devam eden hukuki anlaşmazlığın en kısa sürede HDK menfaatleri doğrultusunda çözülmesi için gereken çabanın sarf edilmesi gerekmektedir.

2012 Olimpiyatlarını Londra kentinin kazanması İstanbul adaylığını yakından ilgilendirmektedir. Çünkü 2004 Olimpiyat Oyunlarının Atina'da yapılması, 2012 Olimpiyatlarının da bir Avrupa kenti olan Londra tarafından kazanılmış olması, 2016 Olimpiyatlarının tekrar Avrupa'da yapılma ihtimalini neredeyse ortadan kaldırmıştır. Bu nedenle; Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun 11.9.2007 tarih ve 170 sayılı kararı ile: 2016 Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği için bu dönem aday olmama kararı alınmış, 2020 Olimpiyatlarına çok güçlü bir şekilde aday olunması düşüncesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yine aynı kararda Devlet, yerel yönetim ve Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK) işbirliği yanında sivil toplum örgütleri, iş alemî dahil tüm ortak paydaşlarında katılımını sağlayacak yeni bir yapılanmaya gidilmesi gereği üzerinde durulmuş, bu hususun ilerideki bir toplantıda ayrıntılı olarak değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır.

Kurul'un 2.5.2008 tarih ve 172 sayılı kararında, değerlendirilmesi gerekli bir husus olarak belirlenmiş olan, yerel yönetim ve TMOK işbirliği yanında, sivil toplum örgütleri ve iş alemî dahil tüm ortak paydaşlarında katılımını sağlayacak yeni bir yapılanma konusunun geçen süre içinde HDK'ca ele alınamadığı, konunun tek gündem maddesi olarak 173 üncü toplantıda ele alınması, ayrıntılı ve sıhhatli bir değerlendirme yapılabilmesini teminen, Olimpiyatlara aday olmuş diğer kentlerin yapılanma modellerinin Genel Direktörlükçe araştırılarak rapor haline getirilmesine karar verilmiştir.

Yine Kurul'un 30.12.2008 tarihinde yaptığı toplantıda Genel Direktörlükçe hazırlanan Olimpiyatlara aday olmuş diğer kentlerin yapılanma modelleri ile ilgili Rapor değerlendirilmiş ve Kurul'un 173 sayılı kararı ile etkin yönetim gereklerini karşılayacak bir örgütlenme modeli arayışında ev sahibi kentin seçilirken bakılan kriterler göz önüne alınarak, İstanbul'un bu kriterler açısından bulunduğu durumu güçlendirecek yetki ve konumdaki kurumları da içerecek bir yapı hedeflemesi,

Olimpiyatların yapılmasından en fazla fayda sağlayacak olan Türk iş alevinin, meslek örgütlerinin, büyük ölçekli holdinglerin vb. ekonominin önde gelen aktörleri ile sivil toplum örgütlerinin desteklerinin önemi ve model içindeki yer ve rolleri konuları ön plana çıkmıştır. Yine aynı toplantıda Örgütlenme, organizasyon modelleri uzmanlarına bu konuda bir çalışma yaptırılması ve konunun İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın da değerlendirmelerini alarak karara bağlanmak üzere bir sonraki HDK toplantısının gündemine alınması kararlaştırılmıştır.

2016 Yaz Olimpiyat Oyunlarına aday olunmaması, İstanbul'un Olimpiyatları düzenleme hedefinden vazgeçilmesi anlamına gelmemesi gerekmektedir.

Olimpiyatların, bir yandan ülkenin sporuna, spor tesisi katkısı sağlarken, ev sahipliğini üstlenecek ülkeyi ekonomik bir hareketlenme, önemli yatırım, istihdam, ülkenin tanıtımı ve saygınlık kazanımları sağladığı, Olimpiyatların spora katkıları, İstanbul'un temel sorunlarının daha kısa

sürede çözümünüyle yaşanabilir bir dünya kenti olmasında ne denli önemli bir araç olduğu ve ülke ekonomisine getireceği büyük katkıların bilincinde olunması, ekonomik ve sosyal kazanımları elde etmek, sporda uluslararası düzeyde başarı sağlamak gibi büyük ve uzun vadeli bu projeden vazgeçilmemesi gerekmektedir.

Ancak; Olimpiyat oyunların hazırlığı, düzenlenmesi ve sonuçlandırılması ile ilgili her türlü iş ve işlemlerden yetkili ve sorumlu HDK, Yasada en az iki ayda bir toplanması öngörölmüş olmasına karşın Eylül-2007 tarihinden, denetim tarihi itibariyle (Ağustos 2009) sadece 4 toplantı yapmıştır.

Yine yapılan yasal düzenlemeler sonucu, Hazırlık ve Düzenleme Kurulu gelirleri; genel ve katma bütçeden aktarılan tutar ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin onaylanmış bütçesinden aldığı payla sınırlandırılmıştır. 5602 sayılı yasa ile Milli Piyango, Türkiye Jokey Kulübü ve Spor Toto gelirleri konsolide edilerek Genel bütçe içine aktarılmış, bu yasanın uygulaması ile HDK'nın gelirleri % 40 oranında azalmıştır. 5398 sayılı yasa ile de İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) payı % 1 den % 0,5 e düşürölmüş olup İBB dönem dönem ödemelerini de aksatmaktadır. Gelir olarak aktarmak zorunda olduğu payları aktarmayan İBB ile HDK arasında yapılan protokol çerçevesinde Olimpiyat Parkı içinde altyapı çalışmaları ve Olimpiyat Stadyumu için yapılan harcamalar karşılığı mahsuplaşma yoluna gidilmektedir. Son olarak Sinan Erdem çok amaçlı spor kompleksinde bu kapsamda İBB tarafından yapılmaktadır.

Neticede Olimpiyatlar ölkelere değil, şehirlere verilmektedir. Olimpiyatların verildiği şehirlerle anılmaktadır. Çin olimpiyatları değil Pekin Olimpiyatları denilmektedir. Bu nedenle kentten yerel yönetimlerinin aktif olarak yer almadığı bir adaylık da düşünölemez.

Başarılı bir adaylık çalışması ve buna bağlı olarak bir Olimpiyat organizasyonu için, Belediyelerin temel organizatör olacağı dikkate alınarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin öncülüğünde, Devlet ve Yerel Yönetim Desteğinin birlikte olması gerektiği gerçeği olmazsa olmazların başında gelmektedir.

İstanbul kentinde yapılması düşünölen Olimpiyat oyunlarının ve mevcut organizasyonel yapının tüm yönleriyle gözden geçirilmesi, Olimpiyat oyunlarını gerçekleştirecek ileriye yönelik kararların alınması ve temel stratejilerin bugünden oluşturulması gerekmekte olup İstanbul'un 2020 Olimpiyat oyunlarına iddialı bir şekilde aday olunması düşöncesiyle, Mayıs-2011 de başlayacak aday adaylığı ile Ekim-2013 de olimpiyat oyunlarının yapılacağı şehrin belirlenmesi ile geçecek önümüzdeki dört yıllık süreçte, inşaatı süren spor tesislerinin tamamlanması, yenilerinin projelendirilmesi, ulaşım ağıının genişletilmesi, çevre düzenlemelerinin tamamlanması mümkün olduğunca eksiksiz bir altyapı oluşturulması, etkin bir organizasyon ve tanıtım yapılması için gereken adımların atılabilmesi için;

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin koordinatörlüğünde merkezi yönetimin, iş dünyasının ve sivil toplum kuruluşlarının katkı sağlayacağı mali yönden sağlam yeni bir yapıya kavuşturulması için gerekli çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

Olimpiyat Projesi açısından çok önemli konumda bulunan, ancak yıllardan bu yana tamamlanamadığı için akibeti IOC tarafından da ayrıca takip edilen 17.500 seyirci kapasiteli "Sinan Erdem Çok Amaçlı Spor Salonu" inşaatının İstanbul'da düzenlenecek 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası'ndan önce ikmal edilerek biran önce hizmete alınması gerekmektedir. Bu nedenle;

İstanbul Olimpiyat Projesi kapsamında, yıllardan bu yana yapımı devam ettiğii halde tamamlanamadığı için HDK'nın 15 milyon YTL'lik finansal desteğii ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından ikmal edilerek İstanbul 2010 Dünya Basketbol Şampiyonasına da tahsisi öngörölen 17.500 kişii kapasiteli "Sinan Erdem Çok Amaçlı Spor Salonu" inşaatının tamamlanarak biran önce hizmete alınmasını teminen gereken çalışmaların bir an önce tamamlanması gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığının Maliye Bakanlığına yazdığı 29.12.2008 tarih ve 1287 sayılı yazıda; Ülke genelinde 7 yerde kompleks sağlık tesislerinin kurulması düşünüldüğü bu komplekslerin içerisinde ihtisas hastaneleri, araştırma merkezleri, ileri teknoloji laboratuvarları, klinik oteli, sosyal ve kültürel merkezlerin yapılacağı belirtilmekte olup, bu kapsamda gerekli kanuni düzenlemelerin yapıldığı belirtilmiş ve bu belirtilen 7 yer içerisinde, İstanbul ili Küçükçekmece ilçesi Ziya Gökalp Mahallesinde bulunan mülkiyeti Maliye hazinesine ait Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne (GSGM) tahsisli 1.514.320 m² yüzölçümlü 2689 parsel sayılı taşınmazın devrinin mümkün olup olmadığı sorulmuştur.

GSGM'nin HDK'ya yazdığı 26.6.2009 tarih ve 4700 sayılı yazıda; Sağlık Bakanlığının söz konusu arazide mer'i imar planında tadilat yapılmak suretiyle, olimpiyat park alanından çıkarılarak sağlık kampus alanına dönüştürülmesinin sağlanmasının talep edildiği belirtilerek ilgili plan tadilatı talebinin GSGM uygun görülebilmesi, ancak koşullu olarak tahsis edilen taşınmaz üzerindeki koşulun kaldırılması halinde mümkün olacağı, bu bağlamda ilgili plan tadilatı talebinin GSGM'ce değerlendirilebilmesi için söz konusu taşınmaz üzerindeki "Olimpiyat oyunlarının İstanbul'da yapılmasına karar verilmesi halinde bahse konu taşınmazın Olimpiyat Köyü olarak kullanılmasına müsaade edilmesi" şartının kaldırılmasının uygun olup olmadığı sorulmuştur.

Yapılan incelemelerde istenen taşınmazın Olimpiyat Köyü projesini ciddi şekilde etkilemediği, olası etkilerinin ise gerekli görüşmeler yapılarak planlar üzerinde düzeltilebileceği, yapılacak sağlık kompleksindeki yerleşim yerlerinden muhtemel bir olimpiyat organizasyonun da faydalanılabileceği görülmüştür.

Sağlık Bakanlığı tarafından üzerine ihtisas hastaneleri, araştırma merkezleri, ileri teknoloji laboratuvarları, klinik oteli, sosyal ve kültürel merkezler yapılmak üzere istenen taşınmazın, Olimpiyat Köyü projesi de göz önüne alınarak Ülke menfaatleri doğrultusunda, üzerindeki şerhin kaldırılmasının değerlendirilmesi gerekmektedir.

V. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1. İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin koordinatörlüğünde merkezi yönetimin, iş dünyasının ve sivil toplum kuruluşlarının katkı sağlayacağı mali yönden sağlam yeni bir yapıya kavuşturulması için gerekli çalışmaların başlatılması,

2. Raporun ilgili bölümlerine yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

İstanbul Olimpiyat Projesi kapsamında, yıllardan bu yana yapıımı devam ettiği halde tamamlanamadığı için Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun 15 milyon YTL'lik finansal desteği ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından ikmal edilerek İstanbul 2010 Dünya Basketbol Şampiyonasına da tahsisi öngörülen 17.500 kişi kapasiteli "Sinan Erdem Çok Amaçlı Spor Salonu" inşaatının Şampiyonaya yetişmesini teminen gereken çalışmaların bir an önce tamamlanması.

SONUÇ:

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu'nun 2008 yılı bilânçosu ve 5.667.632,85 Yeni Türk Lirası gelir fazlası ile kapanan gelir ve gider hesabı

tasvip edilmiştir.

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (varlıklar)	Önceki dönem (YTL)		Cari dönem (YTL)	
I.Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		6.605.950,87		5.077.551,00
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karş.				
C-Ticari alacaklar	514.648,41	346.850,50	347.995,00	213.886,00
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	167.798,91		134.109,00	
2-Şüpheli tic. alacak karşılığı(-)				
D-Diğer Alacaklar		42.004.271,69		50.492.032,46
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacak karşılığı(-)				
E-Stoklar				
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gel.yıl.ait gid.ve gelir tahakkukları		117.712,40		140.584,00
H-Diğer Dönen Varlıklar		9.391.079,07		9.756.181,00
Dönen varlıklar toplamı		58.465.864,53		65.680.234,46
II.Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli tic. alacak karşılığı(-)				
B-Diğer Alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacak karşılığı(-)				
C-Mali Duran Varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bğlı menkul kıymetler değer düş. Karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-Bağlı ortaklıklar				
6--Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
D-Maddi duran varlıklar		287.598.341,00		278.947.584,00
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	306.342.961,30		306.368.081,00	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	18.744.620,30		27.420.497,00	
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar				
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Verilen sipariş avansları				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gel.yıl.ait gid.ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		287.598.341,00		278.947.584,00
Aktif (varlıklar) toplamı		346.064.205,53		344.627.818,46

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I.Kısa vadeli yabancı kaynaklar		
A-Mali borçlar	27.945.043,98	32.760.044,58
B-Ticari borçlar	2.003.409,47	1.997.349,78
1-Borç senedi reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar		
1-Diğer borç senedi reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Yıl.yaygın inşaat ve onarım hakediş bed.		
F-Öd.vergi ve diğer yükümlülükler	92.961,88	100.973,98
1-Ödenecek vergi ve fonlar	60.856,07	
2-Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	32.105,81	35.500,24
G-Borç ve gider karşılıkları		
H-Gel.aylara ait gel.ve gider tahakkukları		
I- Diğ.kısa vadeli yab.kaynaklar		
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	30.041.415,33	34.858.368,34
II.Uzun vadeli yabancı kaynaklar		
A-Mali borçlar	45.354.807,64	33.433.835,71
B-Ticari borçlar		
C-Diğer borçlar		
D-Alınan avanslar		
E-Borç ve gider karşılıkları		
F-Gel.yıl.ait gel.gider tahakkukları		
G-Diğer uzun vadeli yab.kaynaklar		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	45.354.807,64	33.433.835,71
III.Özkaynaklar		
A-Ödenmiş sermaye		
1-Sermaye		
2-Ödenmemiş sermaye		
3-Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senedi ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal karları		
C-Kar yedekleri		
1-Yasal yedekler		
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kâr yedekleri		
D-Geçmiş yıllar karları	212.538.354,56	270.667.981,56
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		
F-Dönem Net Karı	58.129.627,00	5.667.632,85
Özkaynaklar toplamı	270.667.981,56	276.335.614,41
Pasif kaynaklar toplamı	346.064.204,53	344.627.818,46

İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu
2008 Yılı Gelir Tablosu

	2007	2008
Gelir ve giderler	YTL	YTL
A-Brüt satışlar:	416.255,03	466.663,87
B-Satış indirimleri (-):		
C-Net satışlar	416.255,03	466.663,87
D-Satışların maliyeti (-):		
Brüt satış kârı	416.255,03	466.663,87
E-Faaliyet giderleri (-):	13.602.371,36	13.798.633,62
Faaliyet zararı	13.186.116,33	13.331.969,75
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	78.368.871,95	40.810.722,22
G-Diğer faaliyetlerden olağan gid ve zararlar(-):	1.319.465,79	1.253.058,47
H-Finansman giderleri (-):	5.741.532,95	20.565.177,15
Olağan kâr	58.121.756,88	5.660.516,85
I-Olağan dışı gelir ve kârlar:	7.870,12	7.116,00
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-):		
Dönem kârı	58.129.627,00	5.667.632,85
K-Dönem kârı vergi ve diğ. yasal yüküm. Karş.(-)		
Dönem net kârı	58.129.627,00	5.667.632,85

**TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş.’NİN 2007 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’nin 2007 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 22/06/2010 tarihli 27’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Dünyada ulusal kalkınma bankalarının tarihi, sanayi devrimine kadar uzanmaktadır. Genellikle kamu sermayesi ile kurulan kalkınma bankaları daha çok ülkenin ekonomik yönden gelişmemiş bölgelerindeki üretim ve istihdam yaratıcı özelliği olan girişimleri desteklemektedir.

Türkiye Kalkınma Bankası 1975 yılında 13 sayılı KHK ile Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) adıyla proje finansmanı, yatırım danışmanlığı konularında faaliyet göstermek üzere kamu sermayeli bir kalkınma bankası olarak kurulmuştur. Banka’nın kuruluşu ile halka açık şirketlerin özellikle işçi şirketlerinin finansmanı ve geliştirilmesi yanında, sanayileşmeye dönük yeni şirketler kurulmasına öncülük edilmesi amaçlanmıştır.

T.C. Turizm Bankası A.Ş. 04.05.1960 tarih, 7470 sayılı Kanunla turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara kredi vermek ve turizm alanında yatırım yapmak üzere 1962 yılında kurulmuş, 1989 yılında tüm aktif ve pasifiyle birlikte Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’ye devredilmiştir.

TKB’nin son beş yıllık çalışmalarına ilişkin bilgiler ve 2007 yılı bilanço verileri önceki yıl ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü (*)	2003 (**)	2004 (**)	2005	2006	2007	Son iki yıl farkı	Fark %
Sermaye	Bin YTL	150.000	150.000	160.000	160.000	160.000		
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	150.000	150.000	160.000	160.000	160.000		
Özkaynaklar	Bin YTL	358.734	391.856	451.067	537.533	458.096	(79.437)	(14,8)
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	129.980	27.713	238.620	346.286	359.710	13.424	3,9
Maddi duran varıl (Edinme Değeri)	Bin YTL	82.823	45.241	42.769	56.400	60.168	3.768	6,7
Maddi duran varlık bir. amortismanı	Bin YTL	50.695	11.153	15.269	17.789	20.300	2.511	14,1
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye (net)	Bin YTL	24.286	23.149	21.990	10.446	9.246	(1.200)	(11,5)
Bağlı ortaklıklar temettü gelirleri	Bin YTL	321						
İştiraklere ödenen sermaye (net)		9.097	3.542	3.934	5.052	5.311	259	5,1
İştirakler temettü gelirleri	Bin YTL	35	41	42	85	142	57	67,1
Nakdi plasmanlar toplamı (Net):	Bin YTL	320.815	356.964	510.889	439.106	515.901	76.795	17,5
Krediler:	Bin YTL	214.833	213.366	286.373	333.404	395.373	61.969	18,6
- Kısa	Bin YTL	18.145	24.374	18.914	13.803	21.356	7.553	54,7
- Orta ve Uzun	Bin YTL	183.152	175.113	262.683	319.601	374.017	54.416	17,0
Brüt Takipteki Krediler	Bin YTL	46.642	48.916	38.258	63.849	58.681	(5.168)	(8,1)
Karşılıklar	Bin YTL	33.606	35.037	38.258	63.849	56.044	(7.805)	(12,2)
Net Takipteki Krediler	Bin YTL	13.036	13.879			2.637	2.637	
Mali Plasmanlar	Bin YTL	106.481	143.598	224.516	105.702	117.891	12.189	11,5
Gayri Nakdi Plasmanlar	Bin YTL	664	325	1.270	2.135	1.332	(803)	(37,6)
Sözleşmeli personel (Ortalama)	Kişi	792	771	743	727	738	11	1,5
Sözleşmeli personel için Yapılan Tüm Giderler	Bin YTL	25.801	27.496	27.259	29.093	36.058	6.965	23,9
Cari Yıla İlişkin:								
- Sözleşmeli personel için yapılan giderler	Bin YTL	24.975	27.130	26.236	27.926	35.153	7.227	25,9
-Sözleşmeli personel başına aylık ortalama gider	Bin YTL	2.742	2.932	2.943	3.179	3.946	767	24,1
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	14.661	-	1.422	40.004	11.176	(28.828)	(72,1)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	13.704	1.368	3.998	51.843	28.739	(23.104)	(44,6)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	55.084	48.649	65.904	242.446	97.301	(145.145)	(59,9)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	56.017	50.017	67.224	255.923	98.223	(157.700)	(61,6)
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	56.017	50.017	67.224	256.923	98.223	(158.700)	(61,8)
Mali karlılık (özkaynak yönünden)	%		0,5	5,5	29	9,4	(20)	(67,6)
Ekonomik karlılık	%		5,7	4,9	19,1	7,4	(12)	(61,3)
Zararlılık	%	24,5						
Net dönem karı veya zararı	Bin YTL	(87.937)	17.886	24.851	156.149	43.088	(113.061)	(72,4)
Bilanço karı veya zararı	Bin YTL	(87.937)	(70.051)	19,34	148.243	43.088	(105.155)	(70,9)
Konsolide								
Mali karlılık (özkaynak yönünden)	%		4,6	5,5	29	9,4	(20)	(67,6)
Ekonomik karlılık	%		21,7	4,9	19	7,3	(12)	(61,6)
Net dönem karı veya zararı	Bin YTL	(76.824)	18.185	24.962	156.072	43.259	(112.813)	(72,3)
Bilanço karı veya zararı	Bin YTL	(76.884)	(69.340)	19.451	148.166	43.259	(104.907)	(70,8)

* 2003-2004 yıllarına ilişkin tutarlar TL'den YTL'ye dönüştürülmüştür.

** Enflasyona göre düzeltilmiş rakamlardır.

Türkiye Kalkınma Bankası faaliyetlerini, 14.10.1999 tarih, 4456 sayılı Kuruluş Kanununun yanı sıra 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre yürütmektedir.

4456 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde Banka'nın amacı, "Türkiye'nin kalkınması için anonim şirket statüsündeki teşebbüslere karlılık ve verimlilik anlayışı içerisinde kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak, yurt içi ve yurt dışı tasarrufları kalkınmaya dönük yatırımlara yöneltmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak, yurt içi, yurt dışı ve uluslar arası ortak yatırımları finanse etmek ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yapmaktır", şeklinde tanımlanmıştır.

4456 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1999 yılından bu yana gerek bankacılık sisteminde, gerekse ekonomik alanda ve diğer ilgili mevzuatta önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Bu nedenle, gelişmelere ve güncel ihtiyaçlara göre 4456 sayılı TKB Kuruluş Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi amacıyla bir kanun tasarısı taslağı hazırlanmış, ancak bu güne kadar kanunlaşması yönünde bir gelişme olmamıştır.

2007 yılı itibariyle bankacılık sektörünün verdiği krediler, aktif toplamının % 50'sine, TKB'nin dahil olduğu kalkınma ve yatırım bankaları grubunun verdiği krediler ise aktif toplamının % 60,5'ine ulaşmış bulunmaktadır. TKB'nin verdiği krediler ise aktif toplamının % 48,7'si oranında gerçekleşmiştir. Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun verdiği toplam krediler içinde TKB'nin payı % 3,5 oranında kalmıştır. Kredi payı küçük olmasına rağmen kalkınma ve yatırım bankaları grubunda çalışan personelin % 13,5'ini TKB personeli oluşturmaktadır.

TKB'de yüksek nitelikli personel istihdam edilmesine rağmen yıllardır kişi başına düşen toplam aktifler, nakdi krediler, özkaynaklar ve faiz gelirleri kalkınma ve yatırım bankalarındaki değerlere göre düşük düzeyde kalmıştır.

Diğer taraftan kredilendirme faaliyetlerinde de kredi stok miktarı düzeyini yükseltme çabaları yetersiz kalmıştır. 2007 yıl sonu itibariyle banka bilançosunda da yer aldığı gibi kredi stoğu 398 milyon YTL dir. Söz konusu tutarın 395,4 milyon YTL si kullandırılan canlı kredilere, 2,7 milyon YTL ise, 58,7 milyon YTL tutarındaki takipteki kredilere 56,0 milyon YTL karşılık ayrılması nedeniyle takipteki krediler ile ayrılan karşılık arasındaki farka aittir.

2007 yıl sonu itibariyle toplam kredilerin %14,7'sini oluşturan ve bilanço değeri 58,7 milyon YTL olan, ancak faizli bakiyesi 276,2 milyon YTL yi bulan takipteki kredilerin banka faaliyet hacmine göre yüksek olması, bankanın mali yapısını da olumsuz yönde etkilemektedir.

Bankanın temel sorunu faaliyet hacminin düşük düzeyde bulunması ve verilen kredilerin vadesinde tahsilinin sağlanamamasıdır.

Banka faaliyet amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için; bankada atıl kaynak bırakılmamasının yanı sıra yeni iç ve dış kaynak temin edilerek kredi potansiyelinin artırılması ve kredi pazarlama faaliyetlerine yoğunluk kazandırılması, bu suretle kalkınma ve yatırım bankaları grubu içinde TKB payının yükseltilmesi, donuk alacakların bir an önce tahsil edilerek bunlara seyyaliyet kazandırılması, özellikle Banka üzerinde külfet olan firmaların borçları yeniden yapılandırıldığı halde borçlarını tekrar ödemeyerek kanuni takibe yeniden geçilmesi banka iş yükünü artırdığından, bu ve diğer firmaların durumlarının ve kredi vadelerinin yakından izlenerek tahsilin zamanında sağlanması için gerekli önlemlerin alınması, gerekmektedir.

II- İDARİ BÜNYE

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tüzel kişiliğe sahip, Başbakanlıkla ilgilendirilen, Kuruluş Kanunu ve 5411 sayılı Bankalar Kanunu'nun 77 nci maddesinde sayılan madde hükümleri dışında bu kanuna ve özel hukuk hükümlerine tabi bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Banka, Kuruluş Kanunu'nun 22 nci maddesi gereği olarak Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na 72 sayılı KHK hükümlerine göre denetlenmektedir.

Bankanın merkezi Ankara'dadır. İstanbul'da bir şubesi bulunmaktadır.

Banka hizmetlerinin gerektirdiği görevler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eliyle yürütülmektedir. Sözleşmeli personel sosyal güvenlik açısından 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabidir. 4456 sayılı Kanunun yürürlük tarihinde Sosyal Sigortalar Kurumu'na tabi olarak çalışan personelden isteyenlerin Sosyal Sigortalar Kurumu'na bağlılıkları devam etmektedir.

4456 sayılı Kanunda, personele yapılacak aylık ücret, her türlü sosyal yardım, zam, tazminat, ödenek ve diğer adlar altında yapılan bütün ödemelerin (ikramiyelerden bir aya isabet eden miktar dahil, yönetim kurulu üyeliği ücreti hariç) aylık ortalaması üst limitinin, Banka için, Yüksek Planlama Kurulu'na belirlenmesi öngörülmüştür.

2007 yılında ortalama 583'ü 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi, 120'si 506 sayılı Kanun hükümlerine, 35'i geçici sözleşmeli olarak toplam 738 kişi çalışmıştır.

2007 yılında toplam personel giderleri 29,1 milyon YTL olup personel başına ayda düşen harcama tutarı geçen yıla göre % 24 oranında artarak 3,9 bin YTL'ye yükselmiştir.

III. MALİ BÜNYE

Ana ortaklık bankaların finansal durumu ve faaliyet sonuçları hakkında bir bütün olarak bilgi edinilmesini teminen bankalarca konsolide finansal tabloların düzenlenmesine ilişkin esas ve usulleri düzenlemek amacıyla 8.11.2006 tarih ve 26340 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine ilişkin Tebliğin "Konsolide Finansal Tablo Düzenleme Zorunluluğu" başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında, ana ortaklık bankaların satış amaçlı olmayan gruba dahil tüm kredi kuruluşu veya finansal kuruluş niteliğindeki bağlı ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların finansal tablolarını konsolide etmekle yükümlü olduğu belirtildiğinden, TKB'nin bağlı ortaklıklarından sadece gerekli şartlara sahip olan Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ nin hesaplarıyla konsolide edilen finansal tablolarına göre mali bünye incelemesi yapılmıştır.

Bankanın 2006 yılında Erdemir AŞ de bulunan iştirak hissesini satması sonucu, 2006 yılı verileri ile 2007 yılı verilerinde yüksek oranlı farklılıklar olmuştur. Nitekim konsolide gelir tablosunda 2006 yılı dönem karı 156,1 milyon YTL iken 2007 yılı dönem karı 43,3 milyon YTL olmuştur.

Kuruluşun 2007 yıl sonu itibarıyla konsolide bilanço değeri 825,5 milyon YTL dir. Varlıkların % 46,1'i uzun sürede paraya çevrilebilir değerlere, % 8'i bağlı değerlere, % 29,1'i kısa sürede paraya çevrilebilir değerlere, % 16,8'i hazır değerlere aittir. Kaynakların ise % 55,5'i öz kaynaklara, % 22,3'ü kısa vadeli, % 22,2'si uzun olmak üzere toplam % 44,5'i yabancı kaynaklara aittir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Bankanın 2007 yılı faaliyet dönemine ilişkin iş programı ve bütçesi Yönetim Kurulu'nun 26.12.2006 tarih, 24/279 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Söz konusu bütçe ile verilen krediler 711,5 milyon YTL, alınan krediler 437,8 milyon YTL, verilen faizler 24,3 milyon YTL, alınan faizler 106,7 milyon YTL olarak öngörülmüş, ancak gerçekleşme tutarları sırasıyla % 44,1, % 50,8, % 26,4, % 5,5 oranında daha az olmuştur.

Banka nakdi kredilerinin yıl sonu tutarı 454,0 milyon YTL dir. Bu tutarın 14,5 milyon YTL'si yeniden yapılandırılan kredilere, 380,9 milyon YTL'si canlı kredilere, 58,7 milyon YTL'si (brüt) donuk alacaklara aittir.

Banka toplam kredilerinin % 20'si kalkınmada öncelikli yörelerdeki, % 59,3'ü normal yörelerdeki ve % 20,7'si gelişmiş yörelerdeki firmalara plase edilmiştir.

Banka toplam kredilerinin % 19,3'ü kısa vadeli, % 80,7'si orta ve uzun vadeli kredilere aittir.

2007 yıl sonu itibariyle kullandırılan kredilerin, % 22'si banka kaynaklı, % 44,8'i yurt dışı kaynaklı, % 33,2'si yurt içi kaynaklı kredilerle finanse edilmiştir.

2007 yılında, 90 firmaya toplam 188 milyon YTL tutarında nakdi kredi ödemesi yapılmıştır.

Nakdi kredi ödemelerinin % 41'i sanayi, % 34'ü turizm, % 11'i hizmetler ve % 14'ü enerji sektörü yatırımlarına aittir.

2007 yılında ödenen kredilerin, 27,2 milyon YTL'si gelişmiş yörelerdeki, 106,1 milyon YTL'si normal yörelerdeki, 45,4 milyon YTL'si kalkınmada öncelikli yörelerdeki yatırımlara, 9,4 milyon YTL'si KKTC'de yapılan yatırımlara aittir.

Bankanın kullandığı gayri nakdi kredileri ise önceki yıla göre % 37,6 oranında azalarak 1,3 milyon YTL olmuştur. Bu tutarın 1,2 milyon YTL'si akreditif taahhütlerine, 151 bin YTL'si teminat mektuplarına aittir.

Bankaca kullandırılan nakdi ve gayri nakdi kredilerin yanı sıra 2007 yıl sonu itibariyle toplam kredilerin %14,7'sini oluşturan ve bilanço değeri 58,7 milyon YTL olan, ancak faizli bakiyesi 276,2 milyon YTL yi bulan takipteki kredilerin banka faaliyet hacmine göre yüksek olması, bankanın mali yapısını da olumsuz yönde etkilemektedir.

V. BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER:

14.10.1999 tarih, 4456 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde Banka'nın amacı Anonim Şirket statüsünde olan kuruluşlara kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak olarak belirlenmiştir.

Banka kuruluşundan itibaren çok sayıda şirketi, bu şirketlerle ortaklık ilişkisine girerek desteklemiştir. 1989 yılında Turizm Bankası'nın Banka'ya katılması sonucu Turizm Bankası'nın 9 adet iştiraki de Banka bünyesine katılmıştır. 1989 yılında 65'e kadar yükselen iştirak sayısı 2007 yılı sonu itibariyle 12 olmuştur.

2007 yıl sonu itibariyle Banka'nın ortaklık ilişkisi bulunduğu şirketlerin; 3'ünde Banka payı % 50 oranının üzerinde bağlı ortaklık, 6'sında Banka payı % 10 ile % 50'ye kadar olan iştirak ve 3'ünde de ortaklık payı %10 oranının altında olan satılmaya hazır menkul değerler olarak hesaplarda yer almıştır.

2007 yılında Banka'nın, iştirakler hesabı önceki yıla göre % 5,1 oranında 259 bin YTL artarak 5.311 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. Bilançonun hazırlanmasına esas olan mizanda iştirakler hesabının brüt bakiyesi 20.390 bin YTL iken iştirakler için ayrılmış bulunan 15.079 bin YTL tutarında değer düşüş karşılığının düşülmesiyle iştirakler hesabı bilançoda net 5.311 bin YTL olarak yer almıştır.

20.390 bin YTL tutarındaki brüt iştirakler hesabının; 10.586 bin YTL'si Malatya Makine Sanayi A.Ş.'de, 1 bin YTL'si Tür-San Tarım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de, 1.219 bin YTL'si Tasfiye Halinde Emirlikler Anadolu Yatırım A.Ş.'de, 8.574 bin YTL'si Tasfiye Halinde Türk-Suudi Yatırım Holding A.Ş.'de, 10 bin YTL'si de Teşebbüsü Destekleme Ajansı A.Ş.'de bulunan Banka iştirak tutarlarını göstermektedir.

15.079 bin YTL tutarındaki iştirakler değer düşüş karşılığı hesabında bulunan tutarın; 444 bin YTL'si Emirlikler Anadolu Yatırım A.Ş. hisse senetleri değer düşüş karşılığına, 6.691 bin YTL'si Türk Suudi Yatırım Holding A.Ş. hisse senetleri değer düşüş karşılığına, 7.934 bin YTL'si Malatya Makine Sanayi A.Ş. hisse senetleri değer düşüş karşılığına, 10 bin YTL'si de Teşebbüsü Destekleme Ajansı A.Ş. hisse senetleri değer düşüş karşılığına aittir.

Faaliyet dönemi sonunda, Banka'nın, bağlı ortaklık tanımına uygun Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş., Arıcak A.Ş. ve Acıselsan A.Ş. olmak üzere 3 adet bağlı ortaklığı bulunmaktadır. Bağlı ortaklıklar hesabı bilançoda önceki yıla göre % 11,5 oranında 1.200 bin YTL azalarak 9.246 bin YTL bakiye vermiş olup bu tutarın tamamı Bankanın bağlı ortaklıklarından Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye ait olan tutarı göstermektedir.

Bankanın diğer bağlı ortaklıkları olan Arıcak A.Ş. ve Acıselsan A.Ş.'nin bağlı ortaklıklar hesabında yer almamasının sebebi ise; Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri gereğince Bankanın, bağlı ortaklıkları olan Acıselsan A.Ş. ile Arıcak A.Ş.'den olan kredi alacaklarını yeniden değerlendirmesi neticesinde Banka ortaklık payı ile kredi alacakları toplamını donuk alacaklar içinde izlemeye başlaması sonucu bağlı ortaklıklar hesabında Arıcak A.Ş. ile Acıselsan A.Ş.'ye ilişkin bir tutar görülmemektedir.

Banka portföyünde yer alan ve satılmaya hazır menkul değerler niteliğindeki hisse senetlerine ait olan 13.473 bin YTL'lik tutarın tamamı hisseleri borsaya kote olmayan şirketlerin hisse senetlerine aittir. Bu tutarın; 11.913 bin YTL'si TEMSAN Elektromekanik Sanayi A.Ş. hisse senetlerine, 1.133 bin YTL'si TAKASBANK A.Ş. hisse senetlerine, 427 bin YTL'si de Yozgat Otelcilik Yatırım A.Ş. hisse senetlerine aittir.

12.485 bin YTL tutarında ki menkul kıymetler değer düşüş karşılığı hesabında bulunan bu tutarın tamamı hisseleri borsaya kote olmayan şirketlerin hisse senetlerine ait olup bu tutarın 11.912 bin YTL'si TEMSAN Elektromekanik Sanayi A.Ş. hisse senetleri değer düşüş karşılığına, 160 bin YTL'si TAKASBANK A.Ş. hisse senetleri değer düşüş karşılığına, 413 bin YTL'si Yozgat Otelcilik Yatırım A.Ş. hisse senetleri değer düşüş karşılığına aittir.

VI- ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Banka'nın faaliyet hacminin artırılması ve faaliyet giderlerinin kredi stok miktarına oranının azaltılmasını teminen;

- Banka faaliyet giderlerinin azaltılması yönünde gerekli çabanın gösterilmesi,

- Öncelikle, kalkınma ve yatırım bankaları grubu kredilerinin, aktif toplamına oranının % 60,5 olmasına karşılık, TKB'de % 48,7 seviyesinde kalan bu oranın artırılması bakımından kredi pazarlama faaliyetlerine önem verilmesi,

-Özkaynakların Banka amaçları kapsamındaki plasmanlara yönlendirilmesi yanı sıra, Hazine Müsteşarlığı ile yakın işbirliğine girilerek yurtdışı kredi kuruluşlarından ve yurtiçinden uzun vadeli, düşük maliyetli kaynak temin edilmesi, elde edilecek kaynakların plasmanlara yönlendirilmesi yoluyla faaliyet hacminin artırılması,

2- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin 30.4.2008 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2007 yılı bilançosu ve 43.088.468 Yeni Türk Lirası net dönem karı ile kapanan gelir tablosu **genel görüşmeye sunulmuştur.**

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. 2007 Yılı Bilançosu

Aktifler	Cari Dönem			Önceki Dönem		
	Bin YTL			Bin YTL		
	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam
I. Nakit değerler ve Merkez Bankası	190		190	103		103
II. Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan fv (Net)	110.625		110.625	99.116		99.116
2.1. Alım satım amaçlı finansal varlıklar						
2.1.1. Devlet borçlanma senetleri						
2.1.2. Sermayede payı temsil eden menkul değerler						
2.1.3. Diğer menkul değerler						
2.2. Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan fv	110.625		110.625	99.116		99.116
2.2.1. Devlet borçlanma senetleri	110.625		110.625	99.116		99.116
2.2.2. Sermayede payı temsil eden menkul değerler						
2.2.3. Diğer menkul değerler						
2.3. Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar						
III. Bankalar	124.333	14.437	138.770	124.102	19.304	143.406
IV. Para piyasalarından alacaklar	85.537		85.537	184.168		184.168
4.1. Bankalar arası para piyasasından alacaklar	85.537		85.537	184.168		184.168
4.2. IMKB Takasbank piyasasından alacaklar						
4.3. Ters repo işlemlerinden alacaklar						
V. Satılmaya hazır finansal varlıklar (Net)	7.266		7.266	6.586		6.586
5.1. Sermayede payı temsil eden menkul değerler	988		988	1.156		1.156
5.2. Devlet borçlanma senetleri						
5.3. Diğer menkul değerler	6.278		6.278	5.430		5.430
VI. Krediler	182.962	215.048	398.010	146.252	187.152	333.404
6.1. Krediler	180.325	215.048	395.373	146.252	187.152	333.404
6.1.1. Bankanın dahil olduğu risk grubuna kullanan krediler						
6.1.2. Diğer	180.325	215.048	395.373	146.252	187.152	333.404
6.2. Takipteki krediler	58.681		58.681	63.849		63.849
6.3. Özel karşılıklar (-)	56.044		56.044	63.849		63.849
VII. Faktoring alacakları						
VIII. Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar (Net)	3.262		3.262			
8.1. Devlet borçlanma senetleri	3.262		3.262			
8.2. Diğer menkul değerler						
IX. İştirakler (Net)	5.311		5.311	5.052		5.052
9.1. Öz kaynak yöntemine göre muhasebeleştirilenler						
9.2. Konsolide edilmeyenler	5.311		5.311	5.052		5.052
9.2.1. Mali iştirakler						
9.2.2. Mali olmayan iştirakler	5.311		5.311	5.052		5.052
X. Bağlı ortaklıklar (Net)	9.246		9.246	10.446		10.446
10.1. Mali ortaklıklar	9.246		9.246	9.069		9.069
10.2. Mali olmayan ortaklıklar				1.377		1.377
XI. Birlikte kontrol edilen ortaklıklar (iş ortak.) (Net)						
11.1. Öz kaynak yöntemine göre muhasebeleştirilenler						
11.2. Konsolide edilmeyenler						
11.2.1. Mali ortaklıklar						
11.2.2. Mali olmayan ortaklıklar						
XII. Kiralama işlemlerinden alacaklar	2		2	16		16
12.1. Finansal kiralama alacakları						
12.2. Faaliyet kiralaması alacakları	2		2	16		16
12.3. Diğer						
12.4. Kazanılmamış gelirler (-)						
XIII. Riskten korunma amaçlı türev finansal varlıklar						
13.1. Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlılar						
13.2. Nakit akış riskinden korunma amaçlılar						
13.3. Yurtdışındaki net yatırım riskinden kor. amaçlılar						
XIV. Maddi duran varlıklar (Net)	39.868		39.868	38.611		38.611
XV. Maddi olmayan duran varlıklar (Net)	157		157			
15.1. Şerefiye						
15.2. Diğer	157		157			
XVI. Yatırım amaçlı gayrimenkuller (Net)						
XVII. Vergi varlığı	16.248		16.248	60.794		60.794
17.1. Cari vergi varlığı	8.207		8.207	52.176		52.176
17.2. Ertelenmiş vergi varlığı	8.041		8.041	8.618		8.618
XVIII. Satış amaçlı elde tut. ve dur. faal. iliş.dur.var. (Net)						
18.1. Satış amaçlı						
18.2. Durdurulan faaliyetlere ilişkin						
XIX. Diğer aktifler	3.108	206	3.314	1.838	279	2.117
Toplam aktifler	588.115	229.691	817.806	677.084	206.735	883.819

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. 2007 Yılı Bilançosu

Pasifler	Cari dönem Bin YTL			Önceki dönem Bin YTL		
	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam
I. Mevduat						
I.1.Bankanın dahil olduğu risk grubunun mevduatı						
I.2.Diğer						
II. Alım satım amaçlı türev finansal borçlar						
III. Alınan krediler	4.579	210.812	215.391	4.589	175.433	180.022
IV. Para piyasalarına borçlar	126		126	98		98
4.1.Bankalararası para piyasalarına borçlar						
4.2.IMKB Takasbank piyasasına borçlar						
4.3.Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	126		126	98		98
V. İhraç edilen menkul kıymetler (Net)						
5.1.Bonolar						
5.2.Varlığa dayalı menkul kıymetler						
5.3.Tahviller						
VI. Fonlar	110.247	35	110.282	105.057	43	105.100
6.1.Müstakriz fonları						
6.2.Diğer	110.247	35	110.282	105.057	43	105.100
VII. Muhtelif borçlar	1.927	84	2.011	5.007	105	5.112
VIII. Diğer yabancı kaynaklar	3.824	171	3.995	2.804		2.804
IX. Faktoring borçları						
X. Kiralama işlemlerinden borçlar						
10.1.Finansal kiralama borçları						
10.2.Faaliyet kiralaması borçları						
10.3.Diğer						
10.4.Ertelenmiş finansal kiralama giderleri (-)						
XI. Riskten korunma amaçlı türev finansal borçlar						
11.1.Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlılar						
11.2.Nakit akış riskinden korunma amaçlılar						
11.3.Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlılar						
XII. Karşılıklar	16.383		16.383	14.032		14.032
12.1.Genel karşılıklar	1.800		1.800	1.349		1.349
12.2.Yeniden yapılanma karşılığı						
12.3.Çalışan hakları karşılığı	14.583		14.583	12.683		12.683
12.4.Sigorta teknik karşılıkları (Net)						
12.5.Diğer karşılıklar						
XIII. Vergi borcu	11.522		11.522	39.118		39.118
13.1.Cari vergi borcu	11.522		11.522	39.118		39.118
13.2.Ertelenmiş vergi borcu						
XIV. Satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlık borçları (Net)						
14.1.Satış amaçlı						
14.2.Durdurulan faaliyetlere ilişkin						
XV. Sermaye benzeri krediler						
XVI. Öz kaynaklar	458.096		458.096	537.533		537.533
16.1.Ödenmiş sermaye	160.000		160.000	160.000		160.000
16.2.Sermaye yedekleri	212.910		212.910	211.624		211.624
16.2.1.Hisse senedi ihraç primleri	1.491		1.491	1.491		1.491
16.2.2.Hisse senedi iptal kârları						
16.2.3.Menkul değerler değerleme farkları	4.877		4.877	4.058		4.058
16.2.4.Maddi duran varlıklar yeniden değerleme farkları						
16.2.5.Maddi olmayan duran varlıklar yeni. değer. farkları						
16.2.6.Yatırım amaçlı gayrimenkuller yeni. değer. farkları						
16.2.7.İştirakler, bağlı ort. ve birlikte kontrol edilen ort. (iş ort.) bedelsiz hisse senetleri	468		468	1		1
16.2.8.Risken korunma fonları (etkin kısım)						
16.2.9.Satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlıkların birikmiş değerleme farkları						
16.2.10.Diğer sermaye yedekleri	206.074		206.074	206.074		206.074
16.3.Kâr yedekleri	42.098		42.098	17.666		17.666
16.3.1.Yasal yedekler	22.021		22.021	1.326		1.326
16.3.2.Statü yedekleri						
16.3.3.Olağanüstü yedekler	20.077		20.077	16.340		16.340
16.3.4.Diğer kâr yedekleri						
16.4.Kâr veya zarar	43.088		43.088	148.243		148.243
16.4.1.Geçmiş yıllar kâr/zararı				(7.906)		(7.906)
16.4.2.Dönem net kâr/zararı	43.088		43.088	156.149		156.149
Toplam pasifler	606.704	211.102	817.806	708.238	175.581	883.819

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. 2007 Yılı Gelir Tablosu

Gelirler ve giderler	Cari dönem Bin YTL	Önceki dönem Bin YTL
I. Faiz gelirleri	100.811	75.918
1.1.Kredilerden alınan faizler	34.932	27.285
1.2.Zorunlu karşılıklardan alınan faizler		
1.3.Bankalardan alınan faizler	7.619	2.971
1.4.Para piyasası işlemlerinden alınan faizler	41.316	35.195
1.5.Menkul değerlerden alınan faizler	16.894	10.299
1.5.1.Alım satım amaçlı finansal varlıklardan		
1.5.2.Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan fv	16.827	10.299
1.5.3.Satılmaya hazır finansal varlıklardan		
1.5.4.Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlardan	67	
1.6.Finansal kiralama gelirleri		
1.7.Diğer faiz gelirleri	50	168
II. Faiz giderleri	17.494	13.108
2.1.Mevduata verilen faizler		
2.2.Kullanılan kredilere verilen faizler	11.116	6.914
2.3.Para piyasası işlemlerine verilen faizler	31	124
2.4.İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler		
2.5.Diğer faiz giderleri	6.347	6.070
III. Net faiz geliri (I - II)	83.317	62.810
IV. Net ücret ve komisyon gelirleri/giderleri	7.724	5.996
4.1.Alınan ücret ve komisyonlar	8.490	6.969
4.1.1.Gayri nakdi kredilerden	27	3
4.1.2.Diğer	8.463	6.966
4.2.Verilen ücret ve komisyonlar	766	973
4.2.1.Gayri nakdi kredilere		
4.2.2.Diğer	766	973
V. Temettü gelirleri	223	3.091
VI. Ticari kar/zarar (Net)	(2.079)	13.266
6.1.Sermaye piyasası işlemleri kârı/zararı	1.559	2.667
6.2.Kambiyo işlemleri kârı/zararı	(3.638)	10.599
VII. Diğer faaliyet gelirleri	25.381	209.382
VIII. Faaliyet gelirleri/giderleri toplamı (III+IV+V+VI+VII)	114.566	294.545
IX. Kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılığı (-)	12.143	33.186
X. Diğer faaliyet giderleri (-)	48.159	65.206
XI. Net faaliyet karı/zararı (VIII-IX-X)	54.264	196.153
XII. Birleşme işlemi sonrasında gelir olarak kaydedilen fazlalık tutarı		
XIII. Öz kaynak yöntemi uygulanan ortaklıklardan kar/zarar		
XIV. Net parasal pozisyon karı/zararı		
XV. Vergi öncesi karı/zararı (XI+XII+XIII+XIV)	54.264	196.153
XVI.Vergi karşılığı (±)	(11.176)	(40.004)
16.1.Cari vergi karşılığı	(10.599)	(38.366)
16.2.Ertelenmiş vergi karşılığı	(577)	(1.638)
XVII. Sürdürülen faaliyetler dönem net K/Z (XV±XVI)	43.088	156.149
XVIII. Durdurulan faaliyetlerden gelirler		
XIX. Durdurulan faaliyetlerden giderler (-)		
XX. Durdurulan faaliyetler vergi öncesi K/Z (XVIII-XIX)		
XXI. Durdurulan faaliyetler vergi karşılığı (±)		
21.1.Cari vergi karşılığı		
21.2.Ertelenmiş vergi karşılığı		
XXII. Durdurulan faaliyetler dönem net K/Z (XX±XXI)		
XVIII. Net dönem karı / zararı (XVII+XXII)	43.088	156.149

**TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 22/06/2010 tarihli 27’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Türkiye Kalkınma Bankası 1975 yılında 13 sayılı KHK ile Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) adıyla proje finansmanı, yatırım danışmanlığı konularında faaliyet göstermek üzere kamu sermayeli bir kalkınma bankası olarak kurulmuştur. Banka’nın kuruluşu ile halka açık şirketlerin özellikle işçi şirketlerinin finansmanı ve geliştirilmesi yanında, sanayileşmeye dönük yeni şirketler kurulmasına öncülük edilmesi amaçlanmıştır.

T.C. Turizm Bankası A.Ş. 04.05.1960 tarih, 7470 sayılı Kanunla turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara kredi vermek ve turizm alanında yatırım yapmak üzere 1962 yılında kurulmuş, 1989 yılında tüm aktif ve pasifiyle birlikte Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’ye devredilmiştir.

TKB’nin son beş yıllık çalışmalarına ilişkin bilgiler ve 2008 yılı bilanço verileri önceki yıl ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Banka faaliyetlerini, 14.10.1999 tarih, 4456 sayılı Kuruluş Kanunu dışında 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre yürütmektedir.

4456 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde Banka’nın amacı, “Türkiye’nin kalkınması için anonim şirket statüsündeki teşebbüslere karlılık ve verimlilik anlayışı içerisinde kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak, yurt içi ve yurt dışı tasarrufları kalkınmaya dönük yatırımlara yöneltmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak, yurt içi, yurt dışı ve uluslar arası ortak yatırımları finanse etmek ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yapmaktır”, şeklinde tanımlanmıştır.

Banka 2007 yılında 188,0 milyon YTL, 2008 yılında 240,4 milyon YTL kredi kullanmış, 2007 yıl sonunda 395,4 milyon YTL olan krediler kalıntısı 2008 yıl sonunda 589,1 milyon YTL olmuş, kredilerin toplam aktifler içindeki payı % 48,3 den % 57,5’e yükselmiştir. Orta ve uzun vadeli yatırım kredisi kullandıran Bankanın aktif toplamında kullanılan kredilerin payının, kredilerin emniyet ve seyyaliyetine dikkat ederek daha da yükseltilmesine çalışılmalıdır.

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin 2008 yıl sonu bilançosunda aktif büyüklüğü, geçen yıla göre % 25,2 oranında 1.023,9 milyon YTL'ye yükselmiş, 2008 yılı başında kullanılan kaynakların % 56'sını özkaynaklar, % 44'ünü yabancı kaynaklar oluşturmuş iken, yılsonunda kullanılan kaynaklarda özkaynakların payı azalarak % 47,3 e gerilemiş, yabancı kaynakların payı son yıllarda ilk defa yarıyı aşarak % 52,7 oranına ulaşmıştır.

Kullanılan yabancı kaynaklar içerisinde, alınan krediler ile kullanılan fonlar Banka için önem taşımakta olup, 2008 yıl sonunda kullanılan krediler 369,9 milyon YTL ve fonlar 128,1 milyon YTL'ye ulaşarak toplam kaynakların içindeki payı % 48,6'ya yükselmiştir. Kullanılan kredi ve fonlardaki artışta; Avrupa Yatırım Bankasından, Dünya Bankasından, Avrupa Konseyi Yatırım Bankasından ve İslam Kalkınma Bankasından kullanılan krediler ile KKTC de yarım kalmış yatırımların desteklenmesi için tahsis edilen fondaki artışlar etkili olmuştur.

Bankanın daha yüksek yabancı kaynak kullanımına ulaşabilmesi için yurtdışı finans kuruluşlarından kaynak sağlamaya yönelik çalışmalarının yoğunlukla sürdürülmesi gerekmektedir. Yurtdışından uygun koşullarla bulunacak kaynakların yatırım projelerinin finansmanında kullanılmasıyla, ekonomiye katkısı yanında, Bankanın kuruluş amacı doğrultusunda fonksiyonunu daha yüksek oranda yerine getirmesine olanak sağlanacaktır.

2008 yılında, apeks bankacılık kredisi pilot uygulamasına başlanılmıştır. Bu kapsamda, kredi kullanıcıları ile doğrudan ilişki kurmak yerine, kendi belirleyeceği kurallar çerçevesinde aracı banka veya bankalar kanalıyla kredi kullanılması olarak tanımlanan apeks bankacılık uygulamasında Bankada ilk olarak Ankara Ostim-İvedik Organize Sanayi Bölgesinde imalat yapan KOBİ'lerden 196 firmaya 7,0 milyon YTL işletme ve 77 firmaya 13,0 milyon YTL yatırım kredisi olmak üzere toplam 20 milyon YTL kredi aracı banka kanalıyla kullanılmıştır.

Apeks bankacılık kredisi uygulamasıyla, Bankanın kendi mevzuatından kaynaklanan bazı kısıtlamalar aşılarak, KOBİ tanımındaki küçük işletmelerin yatırım ve işletme kredisi ihtiyaçlarının karşılanmasında, belli bir yörede, belli bir konuda hedef kitlelere ulaşılması sağlanarak, Banka kaynaklarının değerlendirilmesi imkanı yaratılmıştır. Kredi ihtiyacı belirlenecek hedef kitlelere dönük olarak Banka kaynaklarının elverdiği ölçüde, apeks bankacılık uygulamalarının sürdürülmesi ve geliştirilmesi eğilimi gözlenmektedir.

2008 yıl sonu itibarıyla aktifin % 6,3 ü, kullanılan kredilerin % 11,0 ini oluşturan takipteki alacaklar, 2007 yılındakine göre % 10,2 oranında artarak 64,9 milyon YTL kalıntı göstermiştir. Artışın kayıt düzeltilmesiyle ilgili olduğu dikkate alındığında, kredilerden takipte izlenen alacaklarda artış olmaması olumlu bir gelişme olarak görünmektedir. Ancak 2009 yılında takipteki alacaklar artış eğilimi göstermiş, Ekim 2009 ay sonu itibarıyla takipteki alacaklar 94,0 milyon YTL ye ulaşmıştır. Takipteki alacaklardan tahsilat sağlayabilmek için tüm takip yollarının etkin bir şekilde kullanılması zorunluluk arz etmektedir.

Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun kullandığı toplam krediler içinde Bankanın payı % 3,5- 4,0 düzeyindedir. Kalkınma ve yatırım bankalarının kullandığı kredilerin aktif toplamına oranı 2007 yıl sonunda % 60,5 iken 2008 yıl sonunda % 65,2 ye ulaşmış, Bankanın kullandığı kredilerin aktif toplamına oranı % 48,3 den % 57,5 e yükselmiş, grup oranlarının altında gerçekleşmiştir. Bankanın kredi payının düşük olmasına karşılık, grupta çalışan personelin % 13-14' ü Bankada görev yapmaktadır. 2008 yılında Bankada çalışan ortalama personel sayısı süreli sözleşmeli personel dahil 731 kişi olmuştur.

Bankada çalışan personel başına düşen toplam aktifler, kullanılan yabancı kaynaklar, verilen krediler, sağlanan faiz gelirleri ve net kar kalkınma ve yatırım bankaları grubunda çalışan personel başına ortalama tutarların altında bulunmaktadır. Bu durum Bankanın yeterli faaliyet hacmine ulaşamamış olduğunu göstermektedir. Diğer bir ifadeyle mevcut çalışan sayısı iş hacmine göre fazla olup, işlem hacminin ve plasmanların yükseltilmesine yönelik gayretlerin artırılarak sürdürülmesi gerekmektedir.

Bankada yürütülmekte olan faaliyetlerin tarifi, iş akışı ve işi yapacak personelin nitelik ve niceliklerinin belirlenmesi, görev yetki ve sorumlulukların tanımlanması, ihtiyacın zorunlu haller dışında mevcut çalışanlardan karşılanması, ayrılan personel yerine dışarıdan personel alınmaması suretiyle zaman içinde sayının ve faaliyet giderleri içinde önemli paya sahip personel giderleri payının azaltılmasına çalışılması, gelecek yıllarda yönetim kademesinde oluşacak ihtiyacın uzman kadrolardan sağlanmasını teminen düzenlenecek sınavlarla ihtiyaçla sınırlı olarak bu kadroların takviye edilmesi uygun görülmektedir.

Bankanın kuruluş amaçlarını gerçekleştirme doğrultusunda; özellikle yurtdışı finans kuruluşlarından uygun koşullarda kaynak sağlamaya yönelik çalışmaların yoğunlukla sürdürülmesi, kullanılan kaynaklar içinde yabancı kaynakların payının artırılması, kredi pazarlama faaliyetlerine daha da ağırlık verilerek, emniyet ve seyyaliyet dikkate alınarak kredi kullandırımında artış sağlanması, takipteki alacaklardan tahsilatı artırabilmek için, tüm takip yollarının etkin bir şekilde kullanılması, firma istihbarat ve değerlendirmelerine daha titizlikle önem verilmesi, faaliyet hacmine göre fazla olan personel sayısının azaltılmasına, niteliklerinin artırılmasına, iş hacmindeki artışın mevcut personelden karşılanmasına çalışılması, karlılık ve verimlilik ilkesi doğrultusunda faaliyet gelirlerini artırıcı, giderlerini azaltıcı yönde dikkatli hareket edilerek karlılığın artırılması suretiyle özkaynak yaratılmasına çaba gösterilmesi uygun olacaktır.

II- İDARİ BÜNYE

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tüzel kişiliğe sahip, Başbakanlıkla ilgilendirilen, 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanuna ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 77’nci maddesinde sayılan madde hükümleri dışında bu kanuna ve özel hukuk hükümlerine tabi bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Bankanın merkezi Ankara’dadır. İstanbul’da bir şubesi bulunmaktadır.

Bankanın kuruluşunu düzenleyen 4456 sayılı Kanun’a göre Banka çalışanları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel statüsündedir.

4456 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan yönetmelikler ve diğer düzenlemelerle personelin özlük ve diğer hak ve yükümlülükleri belirtilmiştir. Bu kapsamda Banka personeli, “sözleşmeli personel” olarak isimlendirilerek istihdam edilmektedir.

Ayrıca Personel Yönetmeliğinin “kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde, bu yönetmeliğin Banka’nın sözleşmeli personeline uygulanacağı, belli bir zaman dilimine bağlı veya belli bir işin sonuçlandırılması amacıyla çalıştırılan personelin, Yönetmelikte yer alan haklardan yararlanıp yararlanmayacağı, yararlanacak ise ne şekilde yararlanacağının hizmet sözleşmesinde belirtileceği, Yönetmeliğin disiplin hükümlerinin bu personele de uygulanacağı, hüküm altına alınarak Banka’da adına süreli sözleşmeli denilen bir istihdam şekli oluşturulmuştur.

Ancak Banka’da süreli sözleşmeli personel, sözleşmelerinin, her süre bitiminde yenilenmesi suretiyle, sözleşmeli personel gibi uzun süreli çalışan haline gelmişlerdir.

Banka’da 2008 yılı sonu itibariyle 683’ü sözleşmeli, 37’si süreli sözleşmeli olmak üzere toplam 720 personel bulunmaktadır.

2008 yılında, ortalama 731 olan çalışan sayısının 591’i T.C. Emekli Sandığına, 103’ü SSK’ya tabi sözleşmeli, 37’si SSK’ya tabi süreli sözleşmeli personeldir.

4456 sayılı Kanunun “Banka personeli” başlıklı 15 inci maddesinde, personele yapılacak aylık ücret, her türlü sosyal yardım, zam, tazminat, ödenek ve diğer adlar altında yapılan bütün ödemelerin (ikramiyelerden bir aya isabet eden miktar dahil, yönetim kurulu üyeliği ücreti hariç) aylık ortalamasının, Yüksek Planlama Kurulu’nca Banka için tespit edilecek üst sınırı aşamayacağı belirtilmiştir.

2008 yılında ortalama 731 kişi çalışmış olup toplam 36,4 milyon YTL harcama yapılmıştır. Bu tutarın 22,5 milyon YTL’si esas ücretlere, 8,2 milyon YTL’si ek ödemelere, 5,7 milyon YTL’si cari yılla ilgili sosyal ödemelere aittir. Ayrıca, 1,3 milyon YTL temettü ödemesi yapılmıştır.

2008 ve 2009 yıllarında, uzman yardımcısı sınavıyla alınan personelin yanı sıra dışarıdan da personel alımı yapılmıştır. Bu kapsamda, 2008 yılında 6 kişi sözleşmeli personel kapsamında, 2009 yılında ise 8’i sözleşmeli personel, bekçiler hariç 3 kişi süreli sözleşmeli kapsamında Bankada göreve başlamıştır.

Banka personeli, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel statüsünde olup emekliliğe esas derece kademe dışında bir derece ve kademededen söz etmek mümkün bulunmamaktadır. 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde yer alan hizmet sürelerine ilişkin esasların ise derece ve gösterge sisteme oturtulması ve Bankada ise bu sistemin olmaması nedeniyle 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin uygulama geçerliliği de bulunmamaktadır.

Özel Kalem ve Yönetim Kurulu Bürosu ile İnsan Kaynakları Müdürlüğü başta olmak üzere çeşitli birimlere yapılan personel alımında; açıktan gelenlerin kamuoyuna duyuru yapılmadan, atamaya yetkili makamlarca rekabet ortamı ve alternatif yaratılmadan, seçme ve eleme yapılmadan Bankada istihdam edilmesi, Bankaya uzman, amir vb. unvanla gelen kişilerin, daha sonraki terfilerinde Banka Personel Yönetmeliği, Uzman ve Uzman Yardımcıları Giriş Yeterlik ve Yükselme Esasları Yönetmeliği gibi Banka iç mevzuatına uyulmaması, aradaki unvanlar atlanarak terfi ettirilmesi, Personel Yönetmeliği gereği iki ve daha fazla sayıda pozisyon atlayıp gelemeyecekleri ve her bir pozisyonda belli sürede çalışmak ve bir üst pozisyona geçmek için yapılacak yazılı/ sözlü sınavda başarılı olmak şartı olması hükümlerine karşılık, bir kısmının geldiği kamu kuruluşunda memur unvanında iken yine iki, üç pozisyon atlatılıp amir, şef gibi unvan verilerek Bankada göreve başlatılması gibi işlemlerin olması, ayrıca belli bir zaman dilimine bağlı veya belli bir işin sonuçlandırılması amacıyla çalıştırılmak üzere süreli sözleşmeli personel istihdam etme imkanı olmasına rağmen yönetmelikteki tanımın dışına çıkılarak süreli sözleşmeli personel çalıştırma amacından uzaklaşılması, sözleşmeli personel olarak Banka’da göreve başlama şartları taşımayan kişilerin süreli sözleşmeli personel olarak Banka’da istihdam edilmesi gibi durumların mevcut olması nedeniyle, Bankaya dışarıdan yapılan atamalar ile bu kişilerin görevde yükselmeleri ile ilgili hususlarda halen yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine uyulması gerekmektedir.

Kalkınma Bankası Anonim Şirketinde Çalışacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esaslarında Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar Taslağı”, Banka Yönetim Kurulu’nun 12.10.2009 tarih, 2009-20-09/229 sayılı kararıyla kabul edilerek 19.10.2009 tarih, 4127 sayılı yazı ile Devlet Personel Başkanlığı’na gönderilmiştir. Bilahare taslaklarda kısmi değişiklik yapılarak 5.2.2010 tarih, 715 sayılı yazı ile yenilen taslaklar, Devlet Personel Başkanlığı’na gönderilmiştir.

Taslakta, özel yönetmelikleri olduğu halde denetim ve ihtisas personelin alımında kendi özel yönetmeliklerinin dışına çıkılmış, dışarıdan personel atamaları, istisnai haller ile sınırlandırılmamış olup, taslak hükümlerinin bu haliyle Bankada kariyerden gelen ya da memur olarak göreve gelerek Banka iç mevzuatına göre görevde yükselmeyi hak etmiş personel arasında ayırma yol açacağı dikkate alınarak taslağın revize edilmesi gerekmektedir. Yine, taslaktaki süreli sözleşmeli personelin mevcut pozisyon unvanıyla sözleşmeli personel pozisyonuna atanması şeklindeki hüküm, süreli sözleşmelilerin lehine sözleşmeli personel ile aralarında ayrıcalık yaratılacağından, süreli sözleşmelilerin sözleşmedeki mevcut unvanları yerine, açıktan atama şeklinde ve görevde yükselme esaslarına uygun sözleşmeli personel pozisyonuna geçmesine yönelik hükümlere yer verilmesi, gerekmektedir.

Ayrıca, Bankada yürütülmekte olan faaliyetlerin tarifi, iş akışı ve işi yapacak personelin nitelik ve niceliklerinin belirlenmesi, görev yetki ve sorumlulukların tanımlanması, personel kadro sayısının, şimdiki ve gelecekteki optimum insan gücü ihtiyacına uygun belirlenmesi, ihtiyacın zorunlu haller dışında mevcut çalışanlardan karşılanması, ayrılan personel yerine dışarıdan personel alınmaması suretiyle zaman içinde sayının ve faaliyet giderleri içinde önemli paya sahip personel giderleri payının azaltılmasına çalışılması, gelecek yıllarda yönetim kademesinde oluşacak ihtiyacın uzman kadrolardan sağlanmasını teminen düzenlenecek sınavlarla ihtiyaçla sınırlı olarak bu kadroların takviye edilmesi uygun görülmektedir.

III. MALİ BÜNYE:

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin 2008 yıl sonu bilançosunda aktif büyüklüğü, geçen yıla göre % 25,2 oranında 1.023,9 milyon YTL'ye yükselmiş, 2008 yılı başında kullanılan kaynakların % 56'sını özkaynaklar, % 44'ünü yabancı kaynaklar oluşturmuş iken, yıl sonunda kullanılan kaynaklarda özkaynakların payı azalarak % 47,3 e gerilemiş, yabancı kaynakların payı ise % 52,7 oranına yükselmiştir.

8.11.2006 tarih ve 26340 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bankaların Konsolide Finansal Tablolarının Düzenlenmesine ilişkin Tebliğin "Konsolide Finansal Tablo Düzenleme Zorunluluğu" başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereği, TKB'nin bağlı ortaklıklarından sadece gerekli şartlara sahip olan Kalkınma Yatırım Menkul Değerler AŞ nin hesaplarıyla konsolide edilen finansal tablolarına göre mali bünye incelemesi yapılmıştır.

Bankanın 2008 yıl sonu itibarıyla konsolide bilanço değeri 1.032 bin YTL dir. Varlıkların % 49,6'sı uzun sürede paraya çevrilebilir değerlere, % 6,3'ü bağlı değerlere, % 38,9'u kısa sürede paraya çevrilebilir değerlere, % 5,3'ü hazır değerlere aittir. Kaynakların ise % 47'si öz kaynaklara, % 7,5'i kısa vadeli, % 45,5'i uzun vadeli olmak üzere toplam % 53'ü yabancı kaynaklara aittir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI :

Banka Kuruluş Kanunu'nun 9 uncu ve Ana Sözleşmesi'nin 7 nci maddesi uyarınca düzenlenen "Yıllık İş Programı ve Bütçesi" Banka Yönetim Kurulu'nun 28.12.2007 tarih, 345 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

2008 yılı İş Programında; yıl içerisinde kısa vadeli kredi olarak 62,1 milyon YTL, orta ve uzun vadeli kredi olarak 764,8 milyon YTL olmak üzere toplam 826,9 milyon YTL kredi pazarla-

ması yapılması, kısa vadeli olarak 26,1 milyon YTL, orta ve uzun vadeli kredi olarak 321,2 milyon YTL olmak üzere toplam 347,3 milyon YTL kredi tahsis edilmesi, kısa vadeli kredi olarak 24,7 milyon YTL, orta ve uzun vadeli kredi olarak 305,2 milyon YTL olmak üzere toplam 329,9 milyon YTL tutarında kredinin sözleşmeye bağlanması ve kısa vadeli kredi olarak 22,3 milyon YTL, orta ve uzun vadeli kredi olarak 274,6 milyon YTL olmak üzere toplam 296,9 milyon YTL tutarında kredi ödemesi yapılması öngörülmüştür.

Krediler Yönetmeliğinde bir firmaya doğrudan veya dolaylı olarak, Bankanın özkaynakları toplamının % 25'inden fazla kredi verilemeyeceği, % 10'undan daha fazla oranda verilen kredilerin büyük kredi sayılacağı ve büyük kredilerin toplamının Bankanın özkaynaklarının 8 katını aşamayacağı belirtilmiş, kredi tanımına; nakdi krediler yanında, finansal kiralama işlemleri ile teminat mektupları, kontrgarantiler, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi kredilerin, tahakkuk etmekle birlikte tahsil edilmemiş faizlerin, vadesi geçmiş nakdi kredilerin, satın alınan tahvil vb. sermaye piyasası araçlarının dahil edileceğine yer verilmiştir.

Bankanın 2007 yıl sonunda özkaynaklarının 458,1 milyon YTL ve 2008 yılsonunda 484,1 milyon YTL olduğu, 2008 yılsonu itibariyle bir firmaya kullanılan en yüksek kredinin 34,4 milyon YTL düzeyinde bulunduğu gözetildiğinde, Yönetmelik tanımında kullanılmış büyük kredi bulunmamaktadır.

2008 yılında 874,4 milyon YTL tutarında kredi talebi olmuş, yapılan değerlendirmeler sonucunda toplam 308,5 milyon YTL kredi tahsis edilmiş, bu kapsamda 239,7 milyon YTL tutarında sözleşme düzenlenmiş ve 240,4 milyon YTL kredi kullanımı gerçekleşmiştir.

Kredi tahsis ve ödeme tutarları program öngörülerinin altında kalırken, 2007 yılındakine göre tahsis edilen krediler % 42,9 oranında, kredi ödemeleri % 27,9 oranında fazlasıyla gerçekleşmiştir.

Kredi ödemelerinin % 29,6 oranında 71,2 milyon YTL'si kalkınmada öncelikli yörelerdeki, % 62,0 oranında 149,0 milyon YTL'si gelişmiş ve normal gelişmişlikte olan yörelerdeki firmalara yapılmış, % 8,4 oranında 20,2 milyon YTL'si KKTC'deki yatırımlar için kullanılmıştır.

2007 yıl sonunda faiz reeskontları dahil 395,4 milyon YTL olan ve İş Programında forma bilançoda 644,6 milyon YTL olarak tahmin edilen Bankaca kullanılan krediler toplamı, 2008 yıl sonunda 589,1 milyon YTL olmuştur.

Bankanın kullandığı toplam krediler, yıl sonu itibariyle faiz reeskontları dahil % 49,0 oranında 193,7 milyon YTL artarak 589,1 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Artışın; % 25,5 oranında 49,5 milyon YTL'si Banka kaynaklı kredilerde, % 68,1 oranında 131,8 milyon YTL'si yurtdışı kaynaklı kredilerde, % 2,9 oranında 5,7 milyon YTL'si yurtiçi kaynaklı kredilerde gerçekleşmiştir.

Banka kaynaklı kullanılan yatırım kredileri % 29,5, işletme kredileri ise % 219,7 oranında artış göstermiş, işletme kredilerindeki artışta; finansal destek kredileri ile Banka tarafından uygulanmaya başlanan, daha küçük ölçekli yatırımcıları kredilendirmeye yönelik apektan kaynaklı kapsamında kullanılan 20 milyon YTL tutarlı kredi etkili olmuştur.

Yurtdışı kaynaklı krediler; Avrupa Yatırım Bankası, Dünya Bankası ve İslam Kalkınma Bankası kaynaklı kredi kullanımları ile yükselmiş, yurtiçi kaynaklı krediler KKTC'de kullanılan kredilerle artış göstermiştir.

Faiz reeskontları hariç 576,1 milyon YTL olan Bankaca kullanılan toplam kredilerin firma bazında dağılımı incelendiğinde;

En yüksek kredi kullandırımının 34,4 milyon YTL olduğu, kullandırılan kredi büyüklüğü itibariyle ilk 5 firmanın toplam riskinin 123,8 milyon YTL ve toplam kredi içindeki payının % 21,5 olduğu, 10 milyon YTL üzerinde kredi kullandırılan firma sayısının 15, kredi alacak tutarının 266,1 milyon YTL ve toplam kredi içindeki payının % 46,2 olduğu, 5-10 milyon YTL arasında kredilendirilen firma sayısının 17, bunlardan olan kredi alacak tutarının 116,4 milyon YTL ve toplam kredi içindeki payının % 20,2 olduğu, 5 milyon YTL üzerinde kredilendirilen firma sayısının 32, bunlara kullandırılan kredilerin tutarının 382,5 milyon YTL ve toplam kredi kullandırımı içindeki payının % 66,4 olduğu, 1-5 milyon YTL arasında kredilendirilen firma sayısının 62, bunlardan olan kredi alacak tutarının 146,5 milyon YTL ve toplam kredi içindeki payının % 25,4 olduğu, 1 milyon YTL üzerinde kredilendirilen 94 firmadan olan 529,0 milyon YTL kredi alacağının, toplam kredi kullandırımındaki payının % 91,8 olduğu, 1 milyon YTL'nin altında kredi kalıntısı olan firmalara kullandırılan kredilerin 47,1 milyon YTL ve toplam kredi içindeki payının % 8,2 olduğu anlaşılmaktadır.

Bankanın kullandığı gayrinakdi krediler, akreditif taahhütlerindeki artışla yükseliş göstermiş, firmalara ve bazı bankalara kullandırılan teminat mektupları % 47,0 oranında azalırken, 1039700 sabit sayılı firmaya 2008 yılında kullandırılan, 1,5 milyon Euro tutarlı (karşılığı yılsonunda 3.159 bin YTL'dir) işlemle akreditif taahhütleri 3.042 bin YTL artarak 4.222 bin YTL olmuştur.

Bankanın takipteki alacakları, 2007 yıl sonundakine göre % 10,6 oranında 6,2 milyon YTL artarak 64,9 milyon YTL'ye yükselmiştir. Tahsil imkanı sınırlı alacaklar % 111,9 oranında 5,6 milyon YTL ve tahsili şüpheli alacaklar % 221,9 oranında 5,6 milyon YTL artarken zarar niteliğinde alacaklar % 9,6 oranında 4,9 milyon YTL azalış göstermiştir.

Takipteki krediler hesabı, 2009 yılında daha yüksek oran ve tutarda artış göstermiş, Temmuz 2009 ay sonu itibariyle takipteki alacaklar, 2008 yıl sonundakine göre % 37,9 oranında 24,6 milyon YTL artarak 89,5 milyon YTL'ye ulaşmıştır.

Takipteki alacakların seyyal nakit kredilere oranı 2007 yıl sonunda % 15,1 iken, 2008 yılsonunda % 11,3 ve Temmuz 2009 ay sonunda % 13,4 olmuştur. Oranın azalmasına; takibe intikal eden alacaklardaki artışa karşılık, Bankanın kullandığı kredilerin daha yüksek oranda artması etkili olmuş, 2007 yıl sonundakine göre 2008 yıl sonunda kullandırılan krediler % 48,4, takipteki alacaklar % 10,6 oranında ve Temmuz 2009 ay sonu itibariyle krediler % 72,2 ve takipteki alacaklar % 52,6 oranında artış göstermiştir.

Kredilerde erteleme ve yeniden yapılandırma Krediler Yönetmeliğinin 19 uncu maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; kredi borçlusunun, vadesi gelen anapara, faiz ve kredi ile ilgili diğer borçlarını ödeyememesi nedeniyle, bu borçlarının veya tüm borçlarının yeni bir vade ve faiz oranı ile ertelenmesine, ödeme planına bağlanmasına, yeniden yapılandırılmasına ilişkin talepleri Yönetim Kurulu kararıyla sonuçlandırılmaktadır. Ancak, işlem tarihi itibariyle faiz dahil, İş Programında belirlenen Genel Müdür yetkisindeki kredi limitine kadar olan işlemler, ilgili Müdürlüğün teklifi Kredi İştirak Komitesinin kararı ve Genel Müdür'ün onayı ile sonuçlandırılmaktadır.

Borç ertelemeleri, yeniden yapılandırma ve itfa planına bağlamalarda; "Bankalarca kredilerin ve diğer alacakların niteliklerinin belirlenmesi ve bunlar için ayrılacak karşılıklara ilişkin usul ve esaslar hakkında" Yönetmelik hükümlerine uyulması, kredi borçlusunun ödeyemeyeceğini ve yeniden yapılandırılmasını istediği gelecek dönemle ilgili yükümlülüklerinin yeni bir ödemesiz dönem yaratmayacak şekilde yapılandırılması, borçlunun zaman kazanmaya yönelik olabilecek erteleme ve yapılandırma taleplerinin değerlendirilmesinde ihtiyatlı olunması ve alacağın teminatlarının güçlendirilmesine çalışılması, kredinin teminatına alınacak ipoteklerin nakde çevrilme

kabiliyeti yüksek gayrimenkuller üzerine tesis edilmesine özen gösterilmesi, takip yolları ile izlenen alacaklarla ilgili olarak; ipoteğin nakde çevrilmesi yolu ile icrai takip yanında, alacağın tamamı için müşterek borçlu ve müteselsil kefillerin genel haciz yoluyla, senet borçlularının kambiyo senetlerine mahsus takip yolu ile izlenerek tahsilat sağlanmasına çalışılması, icrai takip sürerken borçluya sağlanan erteleme ve yeni itfa planı ile ödeme kolaylıklarının icra taahhüdü haline getirilmesi, kredi ve takipteki alacaklardan tahsilat sağlanmasına yoğun çaba gösterilmesi gerekmektedir.

Bankanın, faiz reeskontları dahil mali plasmanları 2007 yıl sonundakine göre % 17,1 oranında 20,5 milyon YTL artarak 140,7 milyon YTL ye yükselmiştir. Reeskontlar dikkate alınmadığında; Bankanın menkul kıymetlerinin yine % 17,1 oranında, ancak 18,5 milyon YTL artarak 126,9 milyon YTL olduğu anlaşılmaktadır.

Reeskontlar dahil menkul kıymetler, 2007 yıl sonunda konsolide olmayan Banka bilançosunda aktif toplamının % 14,7 si düzeyinde iken, 2008 yıl sonunda % 13,7 sini oluşturmuş, aktif toplamındaki payı azalmıştır.

Mali plasmanlardaki artış, vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerdeki yükselişten kaynaklanmış, Bankanın alım satım amacıyla edindiği ve her an satışını yapabilmek üzere elinde bulundurduğu kıymetlerden devlet tahvilleri azalırken, hazine bonoları yaklaşık aynı tutarda artış göstermiştir.

2008 yılında Banka iştiraklerinden 4'ü faaliyet dönemini karla, 3'ü zararla kapatmış, tasfiye kararı alınan 3 iştirakten Türk Suudi Holding A.Ş. 98,8 bin YTL kar elde etmiştir. Türsan Tarım Ürünleri San. Tic.A.Ş.'nin 1992 yılından bu yana faaliyeti bulunmamaktadır.

2007 yılı faaliyetini karla kapatan ve temettü dağıtan iki iştirakten sağlanan kar payları 310,6 bin YTL olmuş, 2008 yılında da karlı olan aynı iki iştirakten 345,7 bin YTL kar payı intikal etmiştir.

İştiraklerden sağlanan kar paylarının yıl sonları itibarıyla iştiraklere ödenen sermaye toplamına oranı; 2007 yılında % 3,83 iken, 2008 yılında % 3,95 olmuştur. Maksan Malatya Makine San.A.Ş. ile Takasbank'tan alınan kar payları, bunlara ödenen sermaye tutarlarına göre % 40-50 düzeyinde olmasına karşın, diğer iştiraklerin temettü dağıtmaması, zararlı olması ve tasfiye halinde bulunması nedenleriyle toplamda oran çok yetersiz düzeyde kalmaktadır.

Bankanın iştiraklerinden % 50'nin üzerinde pay sahibi olduğu kuruluşlar ise; % 99,9 oranı ile Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. %99,3 oranı ile Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. ve % 76,8 oranı ile Acıselsan Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.'dir.

VI- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Banka için önem arz eden insan kaynakları yönetiminin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için;

- Organizasyon yapısında yer alacak birimler ile buralarda görev alacak personelin nitelikleri, nicelikleri, görevleri ile yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi,

- Personel Yönetmeliği tasarısının revize edilerek; denetim ve ihtisas personelinin atama ve yükselme esaslarında, kendilerine ait özel yönetmeliklerinde belirtilen hükümlerin dışına çıkılmasının önlenmesi, personel ihtiyacının istisnai haller dışında öncelikle Banka bünyesinden karşılanmasının sağlanması, belirlenecek kriterlerle liyakat, kariyer ve objektiflik gibi temel ilkelerin dikkate alınması,

- Bankaya dışarıdan yapılan atamalar ile bu kişilerin görevde yükselmeleri ile ilgili hususlarda halen yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine uyulması,

2- 2008 yılsonu itibariyle takipteki kredilerin, standart nitelikteki kredilere oranı Yatırım ve Kalkınma Bankalarında % 1,35 iken Bankada bu oranın % 11,0 olduğu, 2007 yılsonunda 58,7 milyon YTL iken, 2008 yılsonunda 64,9 milyon YTL'ye ve 2009 yılında önemli artış göstererek Temmuz aysonunda 89,5 milyon YTL'ye ulaştığı, aktif kalitesini ve karlılığı olumsuz etkilediği dikkate alınarak, tahsil ve tasfiyesine yönelik takip çalışmalarının titizlikle sürdürülmesi,

3- 1038980 ss Firma hakkında, 2008 yılsonundan itibaren hiç tahsilat sağlanmadığı, ortaklar arasında anlaşmazlık olduğu, işletme faaliyetine son verildiği, Bankaca ödeme kolaylığı sağlanmasına karşın iyi niyetli yaklaşım gösterilmediği hususları dikkate alınarak, kredinin teminatı ipotekli taşınmazların nakde çevrilmesi, kefiller ve senet borçluları hakkında haciz yoluyla takibe suratle devam edilmesi, bunun yanında ortakların sermaye taahhüt borçlarını yerine getirmesini ve bu yolla alacağın tahsilini sağlamak amacıyla Firmanın iflasının istenmesi suretiyle takip edilmesi,

4- AYB kaynağından 6.940 bin Euro yatırım kredisi kullandırılan ve alacağın tamamı için 7.623 bin Euro üzerinden muacceliyet ihbarında bulunulan 1038700 ss Firmadan olan alacak için, bir yıl gibi uzun süre ertelemelerle kolaylık gösterilmesine karşın hiç tahsilat sağlanmadığı, geçen süre içinde Firma bünyesinde borç ödenmesini kolaylaştırıcı yönde olumlu bir gelişme olmadığı dikkate alınarak, alacağın daha da sürüncemede bırakılmadan tahsil ve tasfiyesi için kanuni takip yollarına başvurulması ve alacağın titizlikle izlenmesi ,

5- Bankanın % 99,3 oranında sermaye payına sahip olduğu iştiraki Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.'nin 2008 yıl sonunda kayıtlı tutarı 1.026 bin YTL olan ve Haziran 2009 aysonu itibariyle faizli 15 milyon YTL dolayındaki kredi borcuna ilişkin takibin devam ettiği, ipotekli Otelin 2012 yılı sonuna kadar kiraya verildiği ve Ağustos 2008'de işletmeye açıldığı, Otelin ekspertiz değerinin faizli alacak tutarına yakın olduğu, ipotekli taşınmaz dışında başkaca bir varlığının bulunmadığı ve tahsil edilecek kiralarla borcun karşılanamayacağı, hususları dikkate alınarak; sermaye payı da gözetilerek, Otel'in satılması suretiyle Şirketten olan alacağın tahsiline çalışılması ve Şirketten olan kredi alacağı için sürdürülen takibin yeniden gözden geçirilmesi,

6- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin 22.4.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 36.679 bin Yeni Türk Lirası net dönem karı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktifler	Cari Dönem (2008)			Önceki Dönem (2007)		
	Bin YTL			Bin YTL		
	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam
I. Nakit değerler ve Merkez Bankası	67		67	190		190
II. Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan fv (Net)	109.626		109.626	110.625		110.625
2.1. Alım satım amaçlı finansal varlıklar	109.626		109.626	110.625		110.625
2.1.1. Devlet borçlanma senetleri	109.626		109.626	110.625		110.625
2.1.2. Sermayede payı temsil eden menkul değerler						
2.1.3. Diğer menkul değerler						
2.2. Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan fv						
2.2.1. Devlet borçlanma senetleri						
2.2.2. Sermayede payı temsil eden menkul değerler						
2.2.3. Diğer menkul değerler						
2.3. Alım satım amaçlı türev finansal varlıklar						
III. Bankalar	5.148	42.681	47.829	124.333	14.437	138.770
IV. Para piyasalarından alacaklar	170.071		170.071	85.537		85.537
4.1. Bankalar arası para piyasasından alacaklar	170.071		170.071	85.537		85.537
4.2. IMKB Takasbank piyasasından alacaklar						
4.3. Ters repo işlemlerinden alacaklar						
V. Satılmaya hazır finansal varlıklar (Net)	6.696		6.696	7.266		7.266
5.1. Sermayede payı temsil eden menkul değerler	969		969	988		988
5.2. Devlet borçlanma senetleri						
5.3. Diğer menkul değerler	5.727		5.727	6.278		6.278
VI. Krediler	252.068	337.002	589.070	182.962	215.048	398.010
6.1. Krediler	252.068	337.002	589.070	180.325	215.048	395.373
6.1.1. Bankanın dahil olduğu risk grubuna kullanan krediler						
6.1.2. Diğer	252.068	337.002	589.070	180.325	215.048	395.373
6.2. Takipteki krediler	64.928		64.928	58.681		58.681
6.3. Özel karşılıklar (-)	64.928		64.928	56.044		56.044
VII. Faktoring alacakları						
VIII. Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar (Net)	25.332		25.332	3.262		3.262
8.1. Devlet borçlanma senetleri	25.332		25.332	3.262		3.262
8.2. Diğer menkul değerler						
IX. İştirakler (Net)	5.082	632	5.714	5.311		5.311
9.1. Öz kaynak yöntemine göre muhasebeleştirilenler						
9.2. Konsolide edilmeyenler	5.082	632	5.714	5.311		5.311
9.2.1. Mali iştirakler		632	632			
9.2.2. Mali olmayan iştirakler	5.082		5.082	5.311		5.311
X. Bağlı ortaklıklar (Net)	10.652		10.652	9.246		9.246
10.1. Mali ortaklıklar	8.987		8.987	9.246		9.246
10.2. Mali olmayan ortaklıklar						
XI. Birlikte kontrol edilen ortaklıklar (iş ortak.) (Net)						
11.1. Öz kaynak yöntemine göre muhasebeleştirilenler						
11.2. Konsolide edilmeyenler						
11.2.1. Mali ortaklıklar						
11.2.2. Mali olmayan ortaklıklar						
XII. Kiralama işlemlerinden alacaklar	3		3	2		2
12.1. Finansal kiralama alacakları						
12.2. Faaliyet kiralaması alacakları	3		3	2		2
12.3. Diğer						
12.4. Kazanılmamış gelirler (-)						
XIII. Riskten korunma amaçlı türev finansal varlıklar						
13.1. Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlılar						
13.2. Nakit akış riskinden korunma amaçlılar						
13.3. Yurtdışındaki net yatırım riskinden kor. amaçlılar						
XIV. Maddi duran varlıklar (Net)	39.464		39.464	39.868		39.868
XV. Maddi olmayan duran varlıklar (Net)	857		857	157		157
15.1. Şerefiye						
15.2. Diğer	857		857	157		157
XVI. Yatırım amaçlı gayrimenkuller (Net)						
XVII. Vergi varlığı	16.236		16.236	16.248		16.248
17.1. Cari vergi varlığı	7.713		7.713	8.207		8.207
17.2. Ertelenmiş vergi varlığı	8.523		8.523	8.041		8.041
XVIII. Satış amaçlı elde tut. ve dur. faal. iliş.dur.var. (Net)						
18.1. Satış amaçlı						
18.2. Durdurulan faaliyetlere ilişkin						
XIX. Diğer aktifler	2.019	234	2.253	3.108	206	3.314
Toplam aktifler	643.321	380.549	1.023.870	588.115	229.691	817.806

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasifler	Cari dönem (2008) Bin YTL			Önceki dönem (2007) Bin YTL		
	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam	Türk Parası	Yabancı Para	Toplam
I. Mevduat						
I.1.Bankanın dahil olduğu risk grubunun mevduatı						
I.2.Diğer						
II. Alım satım amaçlı türev finansal borçlar						
III. Alınan krediler	4.087	365.828	369.915	4.579	210.812	215.391
IV. Para piyasalarına borçlar	294		294	126		126
4.1.Bankalararası para piyasalarına borçlar						
4.2.IMKB Takasbank piyasasına borçlar						
4.3.Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	294		294	126		126
V. İhraç edilen menkul kıymetler (Net)						
5.1.Bonolar						
5.2.Varlığa dayalı menkul kıymetler						
5.3.Tahviller						
VI. Fonlar	128.079	46	128.125	110.247	35	110.282
6.1.Müstakriz fonları						
6.2.Diğer	128.079	46	128.125	110.247	35	110.282
VII. Muhtelif borçlar	1.774	407	2.181	1.927	84	2.011
VIII. Diğer yabancı kaynaklar	5.053	3.221	8.274	3.824	171	3.995
IX. Faktoring borçları						
X. Kiralama işlemlerinden borçlar						
10.1.Finansal kiralama borçları						
10.2.Faaliyet kiralaması borçları						
10.3.Diğer						
10.4.Ertelenmiş finansal kiralama giderleri (-)						
XI. Riskten korunma amaçlı türev finansal borçlar						
11.1.Gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlılar						
11.2.Nakit akış riskinden korunma amaçlılar						
11.3.Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlılar						
XII. Karşılıklar	19.836		19.836	16.383		16.383
12.1.Genel karşılıklar	4.551		4.551	1.800		1.800
12.2.Yeniden yapılanma karşılığı						
12.3.Çalışan hakları karşılığı	15.285		15.285	14.583		14.583
12.4.Sigorta teknik karşılıkları (Net)						
12.5.Diğer karşılıklar						
XIII. Vergi borcu	11.087		11.087	11.522		11.522
13.1.Cari vergi borcu	11.087		11.087	11.522		11.522
13.2.Ertelenmiş vergi borcu						
XIV. Satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlık borçları (Net)						
14.1.Satış amaçlı						
14.2.Durdurulan faaliyetlere ilişkin						
XV. Sermaye benzeri krediler						
XVI. Öz kaynaklar	484.158		484.158	458.096		458.096
16.1.Ödenmiş sermaye	160.000		160.000	160.000		160.000
16.2.Sermaye yedekleri	212.100		212.100	212.910		212.910
16.2.1.Hisse senedi ihraç primleri	1.491		1.491	1.491		1.491
16.2.2.Hisse senedi iptal kârları						
16.2.3.Menkul değerler değerleme farkları	4.067		4.067	4.877		4.877
16.2.4.Maddi duran varlıklar yeniden değerlendirme farkları						
16.2.5.Maddi olmayan duran varlıklar yeni. değer. farkları						
16.2.6.Yatırım amaçlı gayrimenkuller yeni. değer. farkları						
16.2.7.İştirakler, bağlı ort. ve birlikte kontrol edilen ort. (iş ort.) bedelsiz hisse senetleri	468		468	468		468
16.2.8.Riskten korunma fonları (etkin kısım)						
16.2.9.Satış amaçlı elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin duran varlıkların birikmiş değerlendirme farkları						
16.2.10.Diğer sermaye yedekleri	206.074		206.074	206.074		206.074
16.3.Kâr yedekleri	75.379		75.379	42.098		42.098
16.3.1.Yasal yedekler	24.359		24.359	22.021		22.021
16.3.2.Statü yedekleri						
16.3.3.Ölçü yedekleri	51.020		51.020	20.077		20.077
16.3.4.Diğer kâr yedekleri						
16.4.Kâr veya zarar	36.679		36.679	43.088		43.088
16.4.1.Geçmiş yıllar kâr/zararı						
16.4.2.Dönem net kâr/zararı	36.679		36.679	43.088		43.088
Toplam pasifler	654.368	369.502	1.023.870	606.704	211.102	817.806

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelirler ve giderler	Cari dönem (2008) Bin YTL	Önceki dönem (2007) Bin YTL
I. Faiz gelirleri	106.678	100.811
1.1. Kredilerden alınan faizler	53.612	34.932
1.2. Zorunlu karşılıklardan alınan faizler		
1.3. Bankalardan alınan faizler	7.306	7.619
1.4. Para piyasası işlemlerinden alınan faizler	24.202	41.316
1.5. Menkul değerlerden alınan faizler	21.550	16.894
1.5.1. Alım satım amaçlı finansal varlıklardan	18.607	16.827
1.5.2. Gerçeğe uygun değer farkı kâr/zarara yansıtılan olarak sınıflandırılan fv		
1.5.3. Satılmaya hazır finansal varlıklardan		
1.5.4. Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlardan	2.943	67
1.6. Finansal kiralama gelirleri		
1.7. Diğer faiz gelirleri	8	50
II. Faiz giderleri	24.643	17.494
2.1. Mevduata verilen faizler		
2.2. Kullanılan kredilere verilen faizler	16.335	11.116
2.3. Para piyasası işlemlerine verilen faizler		
2.4. İhraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler		
2.5. Diğer faiz giderleri	8.308	6.378
III. Net faiz geliri (I - II)	82.035	83.317
IV. Net ücret ve komisyon gelirleri/giderleri	11.009	7.724
4.1. Alınan ücret ve komisyonlar	11.578	8.490
4.1.1. Gayri nakdi kredilerden	14	27
4.1.2. Diğer	11.564	8.463
4.2. Verilen ücret ve komisyonlar	569	766
4.2.1. Gayri nakdi kredilere		
4.2.2. Diğer	569	766
V. Temettü gelirleri	311	223
VI. Ticari kar/zarar (Net)	8.854	(2.079)
6.1. Sermaye piyasası işlemleri kâr/zararı	1.027	1.559
6.2. Kambiyo işlemleri kâr/zararı	7.827	(3.638)
VII. Diğer faaliyet gelirleri	22.432	25.381
VIII. Faaliyet gelirleri/giderleri toplamı (III+IV+V+VI+VII)	124.641	114.566
IX. Kredi ve diğer alacaklar değer düşüş karşılığı (-)	29.137	12.143
X. Diğer faaliyet giderleri (-)	49.631	48.159
XI. Net faaliyet karı/zararı (VIII-IX-X)	45.873	54.264
XII. Birleşme işlemi sonrasında gelir olarak kaydedilen fazlalık tutarı		
XIII. Öz kaynak yöntemi uygulanan ortaklıklardan kar/zarar		
XIV. Net parasal pozisyon karı/zararı		
XV. Vergi öncesi karı/zararı (XI+XII+XIII+XIV)	45.873	54.264
XVI. Vergi karşılığı (±)	(9.194)	(11.176)
16.1. Cari vergi karşılığı	(9.676)	(10.599)
16.2. Ertelenmiş vergi karşılığı	482	(577)
XVII. Sürdürülen faaliyetler dönem net K/Z (XV±XVI)	36.679	43.088
XVIII. Durdurulan faaliyetlerden gelirler		
XIX. Durdurulan faaliyetlerden giderler (-)		
XX. Durdurulan faaliyetler vergi öncesi K/Z (XVIII-XIX)		
XXI. Durdurulan faaliyetler vergi karşılığı (±)		
21.1. Cari vergi karşılığı		
21.2. Ertelenmiş vergi karşılığı		
XXII. Durdurulan faaliyetler dönem net K/Z (XX±XXI)		
XVIII. Net dönem karı / zararı (XVII+XXII)	36.679	43.088

ACIPAYAM SELÜLOZ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.’NİN 2007 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin 2007 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 01/06/2010 tarihli 19’uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I - TOPLU BAKIŞ:

Tamamı halka ait 1,5 milyon lira sermaye ile 12.4.1973 tarihinde Denizli’de kurulan Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ACISELSAN), selüloz ve karboksimetil türevlerinin üretimi ve pazarlaması konusunda faaliyet göstermektedir. Şirket, yatırım ve işletme dönemlerinde düştüğü finansman sıkıntısından kurtulmak için önceleri Devlet Sınai İşçi Yatırım Bankasından (DESIYAB), daha sonra da Türkiye Vakıflar Bankası A.O.’dan kredi kullanmak zorunda kalmıştır. Uzun bir yatırım döneminden sonra 1980 yılında işletmeye alınan tesis başlangıçta düşük kapasite ile çalıştığından, Şirketin kâra geçmesi ve öz kaynak yaratması mümkün olmadığından, krediler geri ödenememiş ve alınan kredilerin sermayeye mahsup edilmesi suretiyle kredi veren bankalar Şirkete ortak olmuşlardır.

2007 yıl sonu itibarıyla Şirketin sermayesi tamamı ödenmiş 602 bin YTL’dir. Ödenmiş sermayenin % 76,83’ü oranında 462,5 bin YTL’si Türkiye Kalkınma Bankasına, % 19,67’si oranında 118,4 bin YTL’si OBAKÖY Gıda İşletmecilik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine ve % 3,5’i oranında 21,1 bin YTL’si de son genel kurul tutanaklarına göre 3.708 kişiye aittir. 2004 yılından itibaren dönem sonuçları zararlı olan Şirkette öz kaynağa ihtiyaç duyulması nedeniyle kayıtlı sermaye tavanı 3 milyon YTL’ye yükseltilmiş ve bu durum Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin 20 Nisan 2007 tarih ve 6792 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Şirketin yönetim merkezi 19.12.2005 tarihinde Denizli’den, üretim tesisinin bulunduğu Acıpayam ilçesine taşınmıştır. 210 dönüm arazi üzerinde 8.000 m² kapalı alana sahip olan fabrika 3.000 ton/yıl teknik CMC (karboksimetil selüloz) ve 300 ton/yıl saf CMC üretim kapasitesine sahiptir. CMC, deterjan, tutkal, kâğıt, sondaj, tekstil, boya, gıda-ilaç, kozmetik sanayi vb. sektörlerde yardımcı madde olarak kullanılmaktadır. Şirketin son beş yıllık faaliyetlerine ait veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler(x)	Ölçü	2003	2004	2005	2006	2007	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	YTL	602.000	602.000	602.000	602.000	602.000	-	-
Ödenmiş Sermaye	YTL	602.000	602.000	602.000	602.000	602.000	-	-
Öz kaynaklar	YTL	1.794.604	1.614.629	1.032.145	585.730	339.938	(245.792)	(42,0)
Yabancı kaynaklar	YTL	1.115.713	972.439	1.134.422	1.631.060	2.269.178	638.118	39,1
Finansman giderleri	YTL	312.324	78.406	49.518	36.319	92.015	55.696	153,4
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	YTL	1.961.384	2.090.504	2.079.893	2.116.885	2.201.729	84.844	4,0
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	YTL	710.770	805.711	793.504	838.205	930.850	92.645	11,1
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	YTL	62.867	3.987	55.764	36.990	61.379	24.389	65,9
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	9	1	66	92	76	(16)	(17,4)
Tüm alım tutarı	YTL	3.044.596	1.585.738	2.291.160	3.725.747	4.020.833	295.086	7,9
Tüm üretim tutarı	YTL	3.865.497	2.595.261	3.327.788	4.596.124	4.839.970	243.846	5,3
Başlıca üretim miktarı (Teknik CMC)	Ton	3.398	1.769	2.206	2.998	3.095	97	3,2
Üretim kapasitesi	Ton	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı	%	113	58,9	74	100	103	3	3,0
Üretim verimliliği (veya randımanı)	kg/saat	443	363	343	378	380	2	0,5
Başlıca satış miktarı (Teknik CMC)	Ton	3.377	1.775	2.193	3.013	2.996	(17)	(0,6)
Net satış tutarı	YTL	5.180.772	3.401.812	3.627.007	5.398.743	5.391.737	(7.006)	(0,1)
Stoklar :								
İlk madde ve malzeme	YTL	567.690	402.053	242.664	298.991	507.055	208.064	69,6
Yarı mamüller	YTL	237.283	276.415	229.607	221.831	288.150	66.319	29,9
Mamüller	YTL	63.850	122.238	-	54.181	155.752	101.571	187,5
Diğer stoklar	YTL	2.217	-	29.068	1.678	12.610	10.932	651,5
Kapsam dışı personel (ortalama)	Kişi	15	14	11	10	9	(1)	(10,0)
İşçi (Ortalama)	Kişi	40	38	35	34	35	1	2,9
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	1.145.911	1.268.392	1.320.787	1.127.974	1.135.743	7.769	0,7
Cari yılla ilişkin :								
Kapsam dışı per. için yapılan tüm giderler	YTL	396.444	423.730	426.587	407.234	286.442	(120.792)	(29,7)
Kapsam dışı per.başına aylık ortalama gider	YTL	2.202	2.522	3.232	3.393	2.652	(741)	(21,8)
İşçiler için yapılan tüm giderler	YTL	637.502	681.381	685.974	654.854	761.087	106.233	16,2
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.328	1.494	1.633	1.605	1.812	207	12,9
Dön.kârına ilişkin vergi ve diğ.yasal yüküm.	YTL	54.439	-	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	YTL	409.418	298.312	339.174	172.053	211.952	39.899	23,2
GSYİH'ye katkı (üretici fiyatlarıyla)	YTL	1.419.867	312.547	596.651	736.536	1.085.192	348.656	47,3
GSYİH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	1.774.846	610.859	935.825	908.559	1.297.144	388.585	42,8
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	1.774.846	610.859	935.825	908.559	1.297.144	388.585	42,8
Faaliyet kârlılığı (öz kaynaklar yönünden)	%	16	-	-	-	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	9	-	-	-	-	-	-
İktisadi kârlılık	%	17	-	-	-	-	-	-
Zararlılık (Öz kaynak yitirilişi)	%	-	73,4	36,1	43	42	(1)	(2,8)
Faaliyet kâr veya zararı	YTL	257.250	(321.806)	(611.106)	(443.501)	(150.136)	293.365	(66,1)
Dönem kâr veya zararı	YTL	139.177	(403.354)	(582.485)	(446.515)	(245.792)	200.723	(45,0)
Bilanço kâr veya zararı	YTL	7.506.921	(9.049.112)	(9.631.598)	(10.078.013)	(1.432.254)	8.645.759	(85,8)

(x) 2003 - 2004 yıllarına ilişkin TL değerleri, YTL'ye dönüştürülmüştür.

1973 yılında kurulan Şirketin uzun bir yatırım döneminden sonra, ancak 1980 yılında işletmeye alınması ve ilk yıllarda da çok düşük kapasite ile çalışması nedenleriyle, bankalardan alınan krediler geri ödenememiş ve kredi verenler alınan kredilerin şirket sermayesine mahsup edilmesi suretiyle Şirkete ortak olmuşlardır. Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’nin iştirak oranı 1982 yılından itibaren % 51’in üstüne çıkmış ve diğer ortakların rüçhan haklarını kullanmamaları nedeniyle bu oran giderek yükselmiştir. Şirketin en büyük hissedarı olan Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’nin kuruluşunu düzenleyen 4456 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde; iştiraklerdeki banka payının % 50’nin altında olmasının esas olduğu ve bu oranın aşılması halinde üç yıl içinde hisselerin elden çıkarılması gerektiği hükme bağlanmıştır. Bu hüküm çerçevesinde Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. hisselerin satışı için ilki 10.02.1998 tarihinde olmak üzere açılan 11 ihaleden sonuç alınamamıştır.

ACISELSAN’ın 2006 yılı bilanço ve netice hesaplarının incelendiği 7.2.2008 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Alt Komisyonu toplantısında, “Şirket sermayesinin dağılımı 4456 sayılı Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanunun; iştiraklerdeki payın % 50’nin üzerinde olamayacağı ve aşım tarihinden itibaren üç yıl içinde elden çıkarılacağına ilişkin 21 inci maddesi hükmüne aykırılık oluşturduğundan, 1982 yılından bu yana süregelen bu aykırılığın giderilmesi veya sürekli zarar eder durumda olması nedeniyle, istihdam yapısının bozulmadan üretim faaliyetini sürdürmesi, bölge ekonomisine katkı yapmaya devam etmesi ve mevcut pay sahiplerinin haklarının da gözetilerek özelleştirme kapsam ve programına alınması konusunda ilgili merciler nezdinde karar alınması için anılan banka nezdinde girişimlerde bulunulması” şeklinde alınan karar, 3.4.2008 tarihinde yapılan KİT Komisyonu toplantısında kabul edilerek bu yönde bir yazının Komisyon Başkanlığı tarafından Başbakanlığa yazılması kararlaştırılmıştır.

4456 sayılı Kanunun 21 inci maddesi ve TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda alınan kararlar doğrultusunda Şirket sermayesindeki kamu paylarının biran önce özelleştirilmesi gerekli görülmektedir.

Şirket 2007 yılını 245,8 bin YTL dönem zararı ile kapatmıştır. Son dört yılını zararla kapatan Şirket 2006 yılına göre öz kaynaklarının %42’sini yitirmiş ve yabancı kaynakların kaynaklar içindeki payı % 73,6’dan % 87 seviyesine yükselmiştir. Bu şartların devam etmesi durumunda, öz kaynakların tamamen yitirilmesi ve zararın yabancı kaynaklara sırayeti kaçınılmaz olacaktır. Bu olumsuz gidişin önüne geçilebilmesi için; 2008 yılında gerçekleştirilen kapasite artışının değerlendirilerek üretimin artırılması suretiyle birim maliyetlerin düşürülmesi, pazar payının, özellikle dış pazara göre daha kârlı olan iç pazar payının artırılması zorunluluk arz etmektedir.

Şirket ürünü olan karboksimetil selüloz, ara malı niteliğinde olup, çeşitli sektörlerde katkı maddesi olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de karboksimetil selüloz üretimi yapan altı firmanın toplam üretim kapasitesi 44.400 ton/yıl, yurt içi talep ise 10.000 ton/yıl düzeyindedir. Üretim kapasitesinin yurt içi talebin çok üstünde olması pazarda yoğun bir rekabet ortamının oluşmasına neden olmaktadır. Şirketin satışları geçen yıla göre miktar bazında % 0,6 oranında, tutar olarak da % 0,7 oranında azalış göstermiştir. 2007 yılında, satışların % 86,3’ünü oluşturan yurt dışı satışlar, önceki yıla göre miktar olarak % 3,5 oranında artmış, buna karşılık, daha kârlı olan yurt içi satışlar % 20,4 oranında azalmıştır. Artan kapasitenin daha etkin kullanılması ile üretilecek ürün miktarına paralel olarak satış hasılatının artırılabilmesi için daha aktif pazarlama yöntemlerinin izlenmesi ve Şirketin pazar payının artırılması zorunlu görülmektedir.

Şirketin kârlı duruma geçebilmesi ve bunu sürdürebilmesi için;

- 2008 yılında yaratılan ek kapasitenin kullanılabilmesi amacıyla gerekli işletme sermayesi ihtiyacının karşılanması için yeni finansman kaynakları bulunması,

- Ek kapasiteden yararlanılarak üretimin artırılması suretiyle birim maliyet içindeki sabit giderlerin düşürülmesi ve böylece Şirkete rekabet gücü kazandırılması,
 - Pazarlama faaliyetlerine hız kazandırılarak, pazar payının ve satış hasılatının artırılması suretiyle Şirketin yeniden kaynak yaratabilir bir yapıya kavuşturulması,
 - Yoğun rekabet ortamında, sürdürülebilir bir işletmeciliğin sağlanabilmesi için Şirketin kısa sürede özelleştirilmesi
- gerekli görülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE:

Türk Ticaret Kanunu ve Ana Sözleşme hükümlerine göre faaliyet gösteren ve özel hukuk hükümlerine tabi olan Şirket, ortak sayısı 250’den fazla olduğundan 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa da tabi bulunmaktadır.

Şirketin 30.3.2007 tarihinde yapılan 2006 yılı olağan genel kurulunda alınan kararla ana sözleşmenin “sermaye” başlıklı 6 ıncı maddesi değiştirilerek, sermaye tavanının 800 bin YTL den 3 milyon YTL’ye çıkarılması kabul edilmiş, genel kurul kararı 20.4.2007 tarih ve 6792 sayılı T. Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır.

Şirket personeli işçi statüsünde olup, bunlar hakkında 4857 sayılı İş Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu hükümleri uygulanmaktadır. Üst yönetimde bulunan “kapsam dışı” personel, 2821 ve 2822 sayılı Kanunlara göre sendika üyesi olamamaktadırlar. Bu personelin özlük hakları ve ücretleri Yönetim Kurulunca belirlenmektedir.

Şirkette çalışan sendikalı personel Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası (PET-ROL-İŞ) üyesi olup, 2007 yılında bu sendika ile Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve lastik Sanayi İşverenleri Sendikası (KİPLAS) arasında 1.1.2006-31.12.2007 dönemini kapsamak üzere imzalanan toplu iş sözleşmesi uygulanmıştır.

2006 yılı sonu itibarıyla 9’u kapsam dışı olmak üzere 44 kişi olan toplam personel sayısı, 2007 yılında kapsam dışı iki personelin işe başlaması ve iki personelin işten ayrılması nedeniyle değişmemiştir. Personel harcamaları 2007 yılında, 2006 yılına göre % 0,7 oranında artarak 1,1 milyon YTL olmuştur.

III. MALİ BÜNYE:

Şirket dönem başındaki öz kaynağının %42’sini oluşan dönem zararları nedeniyle yitirmiştir. Şirketin faaliyet dönemi sonu itibarıyla 340 bin YTL tutarında öz kaynağı bulunmakta olup, bu öz kaynakla işletme faaliyetlerini, yabancı kaynağa başvurmaksızın yürütmesi mümkün bulunmamaktadır. 2007 yılında T. Kalkınma Bankasından kullanılan 250 bin YTL tutarında 1 yıl ödemesiz 3 yıl vadeli işletme, 417,4 bin YTL tutarında da akreditif taahhüt kredileri nedeniyle kısa vadeli borçları 1,3 milyon YTL, uzun vadeli borçları ise 1 milyon olarak gerçekleşmiş ve Şirket kaynaklarının % 87’si yabancı kaynaklardan oluşmuştur.

Halka açık anonim ortaklık olan ve kayıtlı sermaye sistemine tabi olan ACISELSAN A.Ş. küçük ölçekli bir işletme olup, hisse senetleri borsada işlem görmemektedir.

2008 yılında kredi ve SSK borçları ile birlikte ilave 220,7 YTL kaynak yaratması öngörülen Şirketin Mart/2008’de kabulü yapılan yeni kurutma tesisi ile kapasitesinin 4.200 tona çıkacağı göz önüne alınarak;

- Üretim seviyesini ek kapasite oranında artırabilmesini teminen yeni finansman kaynakları bulunması,
- Yeni üretim kapasitesi ile üretilebilecek ürün miktarına paralel olarak satış hasılatının artırılabilmesi için pazarlama faaliyetlerine hız kazandırılması ve yeni müşterilerin Şirkete kazandırılması,
- Nakit yönetimi kapsamında Şirketin nakit ihtiyacının belli periyotlarla belirlenerek bankalarda vadesiz mevduat hesaplarında bulunan nakitlerin nemalandırılmasının sağlanması gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Acıselsan A.Ş.'nin üretim konusu olan sodyum karboksimetil selülozu (CMC) üretmek için ana hammadde olarak selüloz, sodyum monoklor asetat (SMCA), monoklor asetik asit (MCA) ve sodyum hidroksit kullanılmaktadır. Selüloz, SMCA ve MCA ithal edilmekte, sodyum hidroksit ve diğer yardımcı malzemeler yurt içinden temin edilmektedir. Bu maddelerin reaksiyonu sonucu CMC elde edilmektedir. CMC emülsiyonları stabilize etmesi, sulu ortamda katıları süspansiyon halinde tutması, nem oranını dengede tutması, çözelti viskozitesini ayarlaması, yağ, gres ve organik çözücülere dayanıklı film meydana getirmesi gibi özellikleri nedeniyle deterjan, tutkal, kağıt, sondaj, tekstil, boya, gıda-ilaç, kozmetik sanayi vb. sektörlerde yardımcı madde olarak kullanılmaktadır.

2007 yılında CMC üretimi, 2006 yılına göre % 7 oranında artarak 3.095 ton olmuş, kapasite kullanım oranı % 100'den % 102'ye, üretim verimliliği 378 kg/saatten 380 kg/saate yükselmiştir.

Ülkede bu maddeyi üreten 5 adet firma daha bulunmaktadır. Toplam üretim kapasitesi 2007 yılında 44.400 ton/yıl'a yükselmiştir. Gerçekleşen yıllık üretim yaklaşık 31.200 ton olup, iç talep de 10.000 ton/yıl düzeyindedir. Bu nedenle sektörde dış pazara açılma zorunluluğu bulunmaktadır.

Şirketin satışları geçen yıla göre miktar bazında % 0,6 oranında, tutar olarak % 0,7 oranında azalmıştır. Yurt içi satışların % 21'ini oluşturan ihrac kaydıyla 86 tonluk teknik CMC deterjan satışı da dikkate alındığında, 2006 yılında % 85,2 olan yurt dışına yönelik satışların payının 2007 yılında % 89,2'ye yükseldiği görülmektedir. 2006 yılı satışlarının %83'ü ihracat, % 7'si sanayi tüketici, % 8'i bayi, % 2'si diğer satışlar şeklinde gerçekleşirken, 2007 yılı satışlarının % 86'sı ihracat, % 6'sı sanayi tüketici, % 7'si bayi, % 1'i de diğer satışlar şeklinde gerçekleşmiştir.

Toplam üretim kapasitesinin, iç talebin yaklaşık 4 katı olması nedeniyle, girdi fiyatlarında meydana gelen artışların satış fiyatlarına yansıtılmasında zorluklar yaşanmaktadır. Dış pazarda ise, talep esnekliğinin yüksekliği nedeniyle ürün fiyatlarına gerektiğinde zam yapılamamaktadır.

2007 yılında; 5,4 milyon YTL tutarında net satış hâsılatı elde edilmiş, buna karşın 4,5 milyon YTL'lik kısmı satışların maliyetinden, 1,0 milyon YTL'lik kısmı da faaliyet giderlerinden olmak üzere 5,5 milyon YTL tutarında satış maliyetleri toplamı oluştuğundan, 150,1 bin YTL tutarında faaliyet zararı meydana gelmiştir. Geçen yıl 443,5 bin YTL olan faaliyet zararının % 66,2 oranında azaldığı görülmektedir. Faaliyet zararındaki düşüş net satış hasılatı aynı kalırken, satış maliyetlerinin düşürülmesinden kaynaklanmıştır.

2007 yılında Şirketin yurt dışı satışları miktar olarak % 3,5 oranında artarak 2.586 ton olarak gerçekleşirken, yurt içi satışları % 20,4 oranında azalarak 410 ton olmuştur. Şirketin net satış hâsılatı tutarı 5,4 milyon YTL'nin; % 23,5 oranında 1,3 milyon YTL'lik kısmı yurt içine yapılan satışlardan, % 76,5 oranında 4,1 milyon YTL'lik kısmı da yurt dışına yapılan satışlardan elde edilmiştir.

Şirketin yurt içi satışlarından 487,7 bin YTL kâr elde edilirken, dış piyasada daha rekabetçi bir ortamda belirlenen fiyatlar nedeniyle yurt dışı satışlarda 652,9 bin YTL zarar meydana gelmiştir.

Şirket’de faaliyet zararı meydana gelmesindeki önemli etkenler olarak; avukatlık ve mali müşavirlik gibi bir kısım hizmet alımları giderlerinin benzer kuruluşlara göre yüksekliği, kıdemli olmaları nedeniyle işçilik giderlerinin rakip firmalara göre yüksekliği, kamu kuruluşu olması nedeniyle özel sektörün uyguladığı esnek pazarlama tekniklerinin uygulanamaması, yönetim giderlerindeki yükseklik, sektördeki iç ve dış talep toplamının üretim kapasitesinin çok altında olmasından kaynaklanan yoğun rekabet ortamı sayılabilir.

V- YATIRIMLAR:

Yıllara sari yatırım projesi bulunmayan Şirketin 2007 yılı bütçesinde; makine ve ekipman alımı için 80 bin YTL, demirbaş alımları için 10 bin YTL ve inşaat işleri için 10 bin YTL olmak üzere toplam 100 bin YTL yatırım yapılması öngörülmüş, 17.11.2007 tarihinde kabul edilen revize bütçede ise makine ve ekipman alımı ödeneği aynı kalmış, demirbaş ödeneği 10 bin YTL’den 942 YTL’ye düşürülmüş, inşaat işlerinden vazgeçilmiş ve toplam yatırım ödeneği 80,9 bin YTL olmuştur.

2007 yılı bütçesinde, Şirketin kâra geçirilebilmesi için kapasitenin ve üretimin artırılması suretiyle birim maliyet içindeki sabit giderlerin azaltılması ve bu suretle maliyetlerin düşürülmesi amacıyla, proste darboğaz teşkil eden kurutma sisteminin kapasitesinin artırılması veya mevcutta ilâveten yeni bir kurutma sisteminin prosese konulması düşünülmüş ve bu amaçla makine teçhizat alımı için 80 bin YTL ödenek konulmuştur.

Kapasite artırımı için yeni bir kurutma hattı yapılması kararlaştırılmış ve yapılan ihale sonucunda, kurutma sisteminin KTS GROUP’tan 70,6 bin YTL+KDV (83,3 bin YTL) fiyatla satın alınması kararlaştırılmış ve Firma ile ACISELSAN arasında 9.4.2007 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme işe başlama tarihi 9.4.2007, işi bitirme (teslim tarihi) 12.5.2007 ve montajın bitim tarihi 15.5.2007 olarak belirlenmiştir. İşin taahhüt edildiği gibi gerçekleştirilmemesi durumunda, eksikliklerin giderilmesi için Firmaya en son 31.5.2007 tarihine kadar süre verileceği, her halükarda söz konusu olabilecek gecikmenin bu tarihi geçemeyeceği, işin bitirilmesi, teslimi, montajı ve sözleşme yer alan özellikler çerçevesinde çalışmanın 31.5.2007 tarihini geçmesi durumunda sözleşmenin ACISELSAN tarafından tek taraflı olarak feshedilebileceği ve fesih tarihi itibarıyla ACISELSAN tarafından işin tamamlanması için Firmaya ödenecek bedelin ödenmeyeceği, KTS GROUP tarafından teknik özellikleri belirtilmiş olan sistem ve diğer tüm parçaların ACISELSAN’ın bildireceği adrese 4 gün içinde teslim edileceği, kurutma hattının Sözleşmenin 2 nci maddesinde yer alan özellikleri veya teamüller gereğince taşınması gereken diğer özellikleri içermemesi vb. gibi olumsuzlukların teslim ve montaj aşamasında ya da garanti süresince tespit edilmesi durumunda, KTS GROUP tarafından ACISELSAN’ın zararının ve kâr mahrumiyetinin karşılanacağı belirtilmiştir.

Firma kurutma hattını zamanında teslim edememiş, ürün denemelerine ancak 21.6.2007 tarihinde başlanmış ve sözleşme belirlenen değerlere ulaşamamıştır. 17.12.2007 tarihinde yapılan denemede de tekstil hammaddeli üründe sistem tıkanmış, diğer ürünlerde iyi kurutma sağlanmış, ancak sözleşme ekinde yer alan kapasiteler elde edilememiştir. Daha sonra, firma ile karşılıklı olarak ihtarnameler çekilmiş, mahkeme vasıtasıyla bilirkişi raporları hazırlanmış ve bilirkişi raporunda ACISELSAN haklı bulunmuştur. 24.3.2008 tarihinde yapılan denemelerde; GK 400 kodlu üründe kapasite %20 tolerans dahilinde tutturulmuş, diğer ürün çeşitlerinde sözleşmedeki kapasitelere ulaşamamıştır. Bir ürün dışında sözleşme yer alan kapasitelerin tutturulmamasına karşın kurutma sistemi, ayıpsız ve eksiksiz makine için öngörülen bedelin tamamı ödenmek suretiyle satın alınmıştır.

Konu, Yüksek Denetleme Kurulu tarafından hazırlanan 2007 yılı denetim raporunda ayrıntılı olarak incelenmiş ve yeni kurutma sisteminin, sözleşmede yer alan kapasite koşullarını taşımasına rağmen bedelinin tamamı ödenerek teslim alınması konusunun Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından soruşturulması istenmiştir.

2007 yılında; demirbaş alımlarında 3.327 YTL, makine ve ekipman alımlarında 58 bin YTL olmak üzere toplam 61,4 bin YTL nakdi gerçekleşme sağlanmış, gerçekleşme oranı % 75,8 olmuştur. Buna karşın, 5.431 YTL fiziki gerçekleşme sağlanmış ve fiziki gerçekleşmede oran % 6,7 olmuştur. Nakdi gerçekleşmenin fazlalığı kapasite artırımı için makine ve ekipman alımı ile ilgili olarak, sözleşme gereği verilen 55,9 bin YTL sipariş avansından ileri gelmiştir.

VI. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Yeni kurutma sisteminin, sözleşmede yer alan kapasite koşullarını taşımasına rağmen bedelinin tamamı ödenerek teslim alınması konusunun Türkiye Kalkınma Bankası Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından soruşturulması,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

- Şirket sermayesinin dağılımı 4456 sayılı Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanunun; iştiraklerindeki payın %50'nin üzerinde olamayacağı ve aşım tarihinden itibaren üç yıl içinde elden çıkarılacağına ilişkin 21 inci maddesi hükmüne aykırılık oluşturduğundan, 1982 yılından bu yana süregelen bu aykırılığın giderilmesi veya sürekli zarar eder durumda olması nedeniyle, istihdam yapısının bozulmadan üretim faaliyetini sürdürmesi, bölge ekonomisine katkı yapmaya devam etmesi ve mevcut pay sahiplerinin haklarının da gözetilerek özelleştirme kapsam ve programına alınması konusunda ilgili mercilerce karar alınması için anılan banka nezdinde girişimlerde bulunulması.

SONUÇ:

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin 9.5.2008 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2007 yılı bilançosu ve 245.792,01 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.
2007 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I - Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		3.957,70		244.365,58
B-Menkul kıymetler			5,92	5,92
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		344.664,02		117.919,36
1-Alıcılar	315.716,81		68.666,08	
2-Alacak senetleri			22.445,49	
3-Alacak senetleri reeskontu (-)			786,62	
4-Verilen depozito ve teminatlar	28.947,21		27.594,41	
D-Diğer alacaklar		2.774,40		2.646,84
5-Diğer çeşitli alacaklar	2.774,40		2.646,84	
E-Stoklar		618.227,85		1.058.175,79
1-İlk madde ve malzeme	298.990,65		507.054,91	
2-Yarı mamuller	221.830,89		288.149,67	
3-Mamuller	95.729,24		250.361,10	
7-Verilen sipariş avansları	1.677,07		12.610,11	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahak.		4.536,78		5.327,19
1-Gelecek aylara ait giderler	4.536,78		5.327,19	
H-Diğer dönen varlıklar		3.446,77		3.817,68
1-Devreden KDV	2.127,35			
5-İş avansları	868,99		678,73	
6-Personel avansları	450,43		3.138,95	
Dönen varlıklar toplamı		977.607,52		1.432.258,36
II - Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		438,21	0,00	426,21
1-Alıcılar	1.084,95		1.084,95	
4-Verilen depozito ve teminatlar	438,21		426,21	
5-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	1.084,95		1.084,95	
B-Diğer alacaklar				
C-Mali duran varlıklar		161,55		161,55
1-Bağlı menkul kıymetler	161,55		161,55	
D-Maddi duran varlıklar		1.278.678,55		1.270.878,99
1-Arazi ve arsalar	12.190,04		12.190,04	
2-Yerüstü ve yeraltı düzenleri	99.823,48		99.823,48	
3-Binalar	1.327.103,07		1.327.103,07	
4-Tesis, makina ve cihazlar	470.784,96		471.191,74	
5-Taşıtlar	123.593,91		147.060,09	
6-Demirbaslar	82.786,76		86.114,11	
7-Diğer maddi duran varlıklar	601,42		601,42	
8-Birikmiş amortismanlar (-)	838.205,09		930.849,96	
9-Yapılmakta olan yatırımlar			1.696,60	
10-Verilen avanslar			55.948,40	
E-Maddi olmayan duran varlıklar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
G-Gelecek yıllara ait gid.ve gelir tahak.		1.451,71		
1-Gelecek yıllara ait giderler	1.451,71			
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		1.280.730,02		1.271.466,75
Aktif (Varlıklar) toplamı		2.258.337,54		2.703.725,11

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.
2007 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar		-		445.575,24
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri(-)			-	
B-Ticari borçlar		663.291,55		490.435,79
1-Borç senetleri reeskontu(-)	-		-	
C-Diğer borçlar		152.538,61		194.755,65
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar		41.547,88		94.609,09
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak. bedel.		0,00		0,00
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		137.359,80		124.192,88
G-Borc ve gider karşılıkları		-		20.750,00
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karşılıkları				
2-Dönem karının peşin öd. vergi ve diğer yüküm.				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karş. yas.yük.karşl.			20.750,00	
G-Gelecek aylara ait gelir ve gid.thk.		-		-
H-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		-		3.530,78
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		994.737,84		1.373.849,43
II - Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		-		250.000,00
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri(-)			-	
B-Ticari borçlar		-		-
1-Borç senetleri reeskontu(-)		-		-
C-Diğer borçlar		-		-
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)		-		-
D-Alınan avanslar				
E-Borc ve gider karşılıkları		677.869,49		739.937,48
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	677.869,49		739.937,48	
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gid.tahakk.		-		-
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		-		-
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		677.869,49		989.937,48
III - Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		602.000,00		602.000,00
1-Sermaye	602.000,00		602.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları		9.440.536,29		794.777,54
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri		-		-
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		621.206,80		621.206,80
1-Yasal yedekler	81.298,28		81.298,28	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	539.908,52		539.908,52	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(9.631.597,96)		(1.432.254,13)
F-Dönem net karı (Zararı)		(446.414,92)		(245.792,01)
Öz kaynaklar toplamı		585.730,21		339.938,20
Pasif (Kaynaklar) toplamı		2.258.337,54		2.703.725,11

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.

2007 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A- Brüt satışlar	5.482.096,89		5.407.604,67	
B- Satış indirimleri (-)	83.353,99		15.867,45	
C- Net satışlar		5.398.742,90		5.391.737,22
D- Satışların maliyeti (-)	4.639.673,10		4.531.585,33	
Brüt satış karı veya zararı		759.069,80		860.151,89
E- Faaliyet giderleri (-)	1.202.570,86		1.010.287,61	
Faaliyet zararı		443.501,06		150.135,72
F- Diğer faal.olağan gelir ve karlar	74.179,78		98.627,36	
G- Diğer faal.olağan gider ve zararlar (-)	80.824,23		58.318,27	
H- Finansman giderleri (-)	10.868,57		92.014,95	
Olağan zarar		461.014,08		201.841,58
I- Olağandışı gelir ve karlar	15.240,32		13.298,84	
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	641,16		57.249,27	
Dönem zararı		446.414,92		245.792,01
K-Dönem karı vergi ve diğ.yas yük.karş (-)				
Dönem net zararı		446.414,92		245.792,01

ACIPAYAM SELÜLOZ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.’NİN 2008 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 01/06/2010 tarihli 19’uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I - TOPLU BAKIŞ:

12.4.1973 tarihinde tamamı halka ait 1,5 milyon lira sermaye ile Denizli ilinin Acıpayam ilçesinde kurulan Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (ACISELSAN), sodyum karboksimetil selüloz (CMC) üretimi ve pazarlanması konusunda faaliyet göstermektedir. Şirket yatırım ve işletmeye geçiş döneminde finansman sıkıntısına düştüğünden ilk yıllarda DESİYAB*, daha sonraları da Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.’dan kredi kullanmak zorunda kalmıştır. Uzun bir yatırım döneminden sonra, 1980 yılında işletmeye alınan tesiste kârlı bir çalışma rejimi yakalanarak öz kaynak yaratılamadığından alınan kredilerin geri ödemeleri yapılamamış, söz konusu krediler sermayeye mahsup edilerek kredi veren kuruluşlar şirkete ortak olmuşlardır.

Şirketin sermayesi tamamı ödenmiş 602 bin YTL’dir. Şirket ödenmiş sermayesinin % 76,83’ü oranında 462,5 bin YTL’si T.Kalkınma Bankası A.Ş.’ye, % 19,67’si oranında 118,4 bin YTL’si T.Vakıflar Bankası T.A.O. Memur ve Hizmetlileri Emekli ve Sağlık Yardım Sandığı Vakfına, % 1,5’i oranında 9.100 YTL’si T.Kalkınma Bankası A.Ş. Personel Yardımlaşma Ek Sosyal Güvenlik Vakfına ve % 2’si oranında 12 bin YTL’si de 3.707 gerçek kişiye aittir. Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 3 milyon YTL’dir.

19.12.2005 tarihine kadar yönetim merkezi Denizli’de olan Şirket, bu tarihte üretim tesisinin de bulunduğu Acıpayam ilçesine taşınmıştır. 210 dönüm arazi üzerinde 8.000 m² kapalı alanda, 3.000 ton/yıl teknik CMC (karboksimetil selüloz) ve 300 ton/yıl saf CMC üretim kapasitesine sahip olan fabrika, 2008 yılında devreye giren yeni kurutma hattıyla üretim kapasitesini 4.200 ton/yıla çıkartmıştır.

Şirketin son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler ve son iki yılın farkı aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

* Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.

Toplu bilgiler (x)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	602	602	602	602	602	-	-
Ödenmiş sermaye	"	602	602	602	602	602	-	-
Öz kaynaklar	"	1.615	1.032	586	340	285	(55)	(16,2)
Yabancı kaynaklar	"	972	1.134	1.631	2.269	2.209	(60)	(2,6)
Finansman giderleri	"	78	50	36	92	137	45	48,9
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	2.091	2.080	2.117	2.202	2.207	5	0,2
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	806	794	838	931	954	23	2,5
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	"	4	56	37	61	25	(36)	(59,0)
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	1,0	66,0	92,0	65,0	260,0	195,0	300,0
Tüm alım tutarı	Bin YTL	1586	2.291	3.726	4.021	3.474	(547)	(13,6)
Tüm üretim tutarı	"	2595	3.328	4.596	4.840	4.405	(435)	(9,0)
Başlıca üretim miktarı	Ton	1.769	2.206	2.998	3.095	2.559	(536)	(17,3)
Üretim kapasitesi	Ton	3.000	3.000	3.000	3.000	4.200	1.200	40,0
Kapasiteden yararlanma oranı	%	58,9	74	100	103	61	(42)	(40,8)
Üretim verimliliği (veya randımanı)	kg/saat	363	343	378	380	363	(17)	(4,5)
Başlıca satış miktarı (Teknik CMC)	Ton	1.775	2.193	3.013	2.995	2.659	(336)	(11,2)
Net satış tutarı	YTL	3.402	3.627	5.399	5.392	5.510	118	2,2
Stoklar :								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	402	243	299	507	462	(45)	(8,9)
Yarı mamuller	"	276	230	222	288	196	(92)	(31,9)
Mamuller	"	122		54	156	100	(56)	(35,9)
Diğer stoklar	"		29	2	13		(13)	(100,0)
Kapsam dışı personel (ortalama)	Kişi	14	11	10	9	9	-	-
İşçi (ortalama)	Kişi	38	35	34	35	34	(1)	(2,9)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	1.268	1.321	1.128	1.136	1.129	(7)	(0,6)
Cari yılla ilişkin :								
Kapsam dışı per. için yapılan tüm giderler	Bin YTL	424	427	407	286	260	(26)	(9,1)
Kapsam dışı per.basına aylık ortalama gider	YTL	2.522	3.232	3.393	2.652	2.413	(239)	(9,0)
İşçiler için yapılan tüm giderler	Bin YTL	681	686	655	761	776	15	2,0
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.494	1.633	1.605	1.812	1.903	91	5,0
Dön.kârına ilişkin vergi ve diğ.yasal yüküm.	Bin YTL							
Tahakkuk eden vergiler	"	298	339	172	212	24	(188)	(88,7)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	313	597	737	1.085	1.456	371	34,2
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	611	936	909	1.297	1.480	183	14,1
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	611	936	909	1.297	1.480	183	14,1
Faaliyet kârlılığı (öz kaynaklar yönünden)	%							
Mali kârlılık (öz kaynaklar yönünden)	%							
İktisadi kârlılık	%							
Zararlılık (öz kaynak yitirilişi)	%	73,4	36,1	43,0	42,0	16,0	(26,0)	(61,9)
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(322)	(611)	(444)	(150)	125	275	(183,3)
Dönem kârı veya zararı	"	(403)	(582)	(447)	(246)	(54)	192	(78,0)
Bilanço kârı veya zararı	"	(9.049)	(9.632)	(10.078)	(1.678)	(1.732)	(54)	3,2

(x) 2004 yılına ilişkin TL değerleri, YTL'ye dönüştürülmüştür.

2007 yılını 245,8 bin YTL dönem zararı ile kapatan Şirketin, 2008 yılı dönem zararı 54,8 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. 2004 yılından beri dönemlerini zararlar kapatan Şirket, sürekli olarak öz kaynaklarını tüketmekte olup; dönem başı öz kaynaklarına göre 2004 yılında % 73,4 oranında gerçekleşen öz kaynak yitirilişi, 2005 yılında %36,1, 2006 yılında % 43, 2007 yılında % 42 oranlarında gerçekleşirken, 2008 yılında % 16'ya gerilemiştir.

2007 yılına kadar işletme faaliyetleri sonucu zararlı olan ve 2007 yılında 150 bin YTL işletme faaliyeti zararı oluşan Şirketin, 2008 yılı işletme faaliyetlerinin 125 bin YTL kârlı olması, 2008 yılı dönem zararının 2007 yılına göre % 78 oranında azalarak 54 bin YTL olarak gerçekleşmesinde ve dönem başına göre öz kaynak yitirilişinin % 16'ya gerilemesinde etkili olmuştur.

Sürekli olarak öz kaynak kaybına uğrayan ve yabancı kaynak kullanımı giderek artan Şirkette öz kaynak-yabancı kaynak dengesi, öz kaynak kaybına ve dolayısıyla işletme faaliyetlerini yürütebilmek için yabancı kaynak ihtiyacına bağlı olarak öz kaynaklar aleyhine değişmiş ve 2008 yılında “% 11,4-%88,6” olarak gerçekleşmiştir. Şirketin 2008 yılı işletme faaliyetlerinin kârlı olduğu ve bu olumlu gelişmenin 2009 yılı faaliyetlerinde de devam ettiği dikkate alındığında; işletme faaliyetlerindeki olumlu gelişmenin devam ettirilerek, Şirketin öz kaynak tüketir durumdan kurtarılabilmesi için; 2008 yılında gerçekleştirilen kapasite artışının kullanılarak üretimin artırılması suretiyle birim maliyetlerin düşürülmesi, pazar payının, özellikle, dış pazara göre daha kârlı olan iç pazar payının artırılması zorunluluk arz etmektedir.

1973 yılında kurulan ve uzun süren bir yatırım döneminden sonra 1980 yılında üretime başlayan Şirket hem yatırım, hem de işletmeye geçiş döneminde finansman sıkıntısına düştüğünden yabancı kaynak olarak kredi kullanmak zorunda kalmıştır. İlk yıllarda kârlı bir çalışma rejimi yakalanarak öz kaynak yaratılamadığından alınan kredilerin geri ödemeleri yapılamamış, söz konusu kredilerin sermayeye mahsup edilmesi suretiyle kredi alınan kuruluşlar şirkete ortak olmuşlardır.

Yapılan sermaye artırımları sonucunda, T.Kalkınma Bankası A.Ş.'nin iştirak oranı 1982 yılından itibaren %51'in üstüne çıkmış ve diğer ortakların rüçhan haklarını kullanmamaları nedeniyle bu oran giderek yükselmiştir. Şirketin en büyük hissedarı olan T.Kalkınma Bankası A.Ş.'nin kuruluşunu düzenleyen 4456 sayılı Kanunun iştiraklerle ilgili 21 inci maddesinde, banka payının %50'nin altında olmasının esas olduğu ve bu oranın aşılması halinde üç yıl içinde hisselerin elden çıkarılması gerektiği hükme bağlanmıştır. Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından, hisselerin satışı için yapılan girişimlerden sonuç alınamaması üzerine, ACISELSAN'ın hesap ve işlemlerinin incelendiği 3.4.2008 tarihli KİT Komisyonu toplantısında, Şirketin özelleştirme kapsam ve programına alınması için girişimlerde bulunulması kabul edilmiştir.

T. Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığı nezdinde yapılan girişimler sonucunda, Şirket hisselerin özelleştirme kapsam ve programına alınması için çalışmalar başlatılmıştır.

Şirkete ait fabrikada üretilen karboksimetil selüloz, ara malı niteliğinde olup, çeşitli sektörlerde katkı maddesi olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de karboksimetil selüloz üretimi yapan altı firmanın toplam üretim kapasitesi 44.400 ton/yıl, yurt içi talep ise 10.000 ton/yıl düzeyindedir. Toplam üretim kapasitesinin yurt içi talebin çok üstünde olması, pazarda yoğun bir rekabet ortamının oluşmasına neden olmaktadır.

Şirketin 2006 yılında 3.013 ton olan satışları, 2007 yılında 18 ton azalışla 2.995 ton olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılı satışları 2007 yılına göre; miktar bazında % 11,2 oranında azalış gösterirken, tutar olarak % 2,2 oranında artış göstermiştir.

Yoğun bir rekabet ortamında faaliyet gösteren ve talebe bağılı olarak üretim yapan Şirketin, 2008 yılında üretim kapasitesini 3.000 tondan 4.200 tona çıkardığı da dikkate alındığında, artan kapasitenin daha etkin kullanılması ile üretilecek ürün miktarına paralel olarak satış hasılatının artırılabilmesi için daha aktif pazarlama yöntemlerinin izlenmesi ve Şirketin pazar payının artırılması zorunluluk arz etmektedir.

Şirketin kârlı duruma geçebilmesi ve bunu sürdürebilmesi için;

- 2008 yılında yaratılan ek kapasitenin kullanılabilmesi amacıyla gerekli işletme sermayesi ihtiyacının karşılanması için yeni finansman kaynakları bulunması,

- Ek kapasiteden yararlanılarak üretimin artırılması suretiyle birim maliyet içindeki sabit giderlerin düşürülmesi ve böylece Şirkete rekabet gücü kazandırılması,

- Pazarlama faaliyetlerine hız kazandırılarak, pazar payının ve satış hasılatının artırılması suretiyle Şirketin yeniden kaynak yaratabilir bir yapıya kavuşturulması,

- Yoğun rekabet ortamında, sürdürülebilir bir işletmeciliğin sağlanabilmesi için Şirketin kısa sürede özelleştirilmesi

gerekli görülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE:

Türk Ticaret Kanunu ve Ana Sözleşme hükümlerine göre faaliyet gösteren ve özel hukuk hükümlerine tabi olan Şirket, ortak sayısı 250'den fazla olduğundan 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa da tabi bulunmaktadır.

Şirketin sermayesi tamamı ödenmiş 602 bin YTL, sermaye tavanı ise 3 milyon YTL'dir.

Şirket personeli işçi statüsünde olup, işlemler konusunda 22.05.2005 tarihinde kabul edilen 4857 sayılı İş Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu hükümleri uygulanmaktadır.

Üst yönetimde bulunan "kapsam dışı" personel, 2821 ve 2822 sayılı Kanunlara göre sendika üyesi olmayıp, ücret ve özlük hakları Yönetim Kurulunca belirlenmektedir.

Şirkette çalışan sendikalı personel Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası (PETROL-İŞ) üyesi olup, 2008 yılında bu sendika ile Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve lastik Sanayi İşverenleri Sendikası (KİPLAS) arasında 1.1.2008-31.12.2009 dönemini kapsamak üzere imzalanan toplu iş sözleşmesi uygulanmıştır. İşçilerin ücretleri ve diğer sosyal hakları toplu iş sözleşmesi hükümleri kapsamında ödenmektedir.

2007 yılı sonu itibarıyla 9'u kapsam dışı olmak üzere 44 kişi olan toplam personel sayısı, 2008 yılında bir işçinin emekli olması ile 9'u kapsam dışı olmak üzere 43 kişi olmuştur. 2008 yılı personel harcamaları, 2007 yılına göre % 0,6 oranında azalarak 1,1 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

III. MALİ BÜNYE:

Şirketin dönem sonuçları 2004 yılından beri zararla kapandığından, yıllar itibarıyla işletme faaliyetleri sonucunda olumlu gelişme ve dönem sonucunda azalış olmasına karşılık, işletme faaliyetlerini karşılamak için yabancı kaynak kullanmak zorunda kalmıştır.

Şirket, 2007 yılında T. Kalkınma Bankası A.Ş.'den 250 bin YTL tutarında 1 yıl ödemesiz 3 yıl vadeli işletme, 417,4 bin YTL tutarında da akreditif taahhüt kredisi kullanmış olup, 2008 yılında akreditif taahhüt kredisi ve işletme kredisi tahakkuk eden faizleri ile birlikte 751,5 bin YTL olarak yeniden yapılandırılmıştır.

2009 yılında da; 31.3.2009-31.3.2010 tarihleri arasında ödenmesi gereken 425,5 bin YTL tutarındaki anapara ve faiz ödemeleri yeniden yapılandırılmış ve söz konusu tutarın, 97,9 bin YTL tutarındaki faiz ve 4,9 bin YTL tutarındaki banka sigorta muameleleri vergisi ile birlikte toplam 528,3 bin YTL olarak 31.3.2010 – 30.6.2012 tarihleri arasında ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Üretim kapasitesi 2008 yılında gerçekleştirilen yatırımla birlikte 4.200 tona çıkarılan, işletme kredisi ihtiyacı olan, üretimi talebe göre yapılan Şirketin en büyük darboğazının pazar payı olduğu dikkate alınarak;

- Yeni üretim kapasitesinin değerlendirilmesi için pazarlama faaliyetlerine hız kazandırılması ve yeni müşterilerin Şirkete kazandırılması,
- İşletme faaliyetinin gerektirdiği finansman ihtiyacının yeni ve düşük maliyetli kaynaklarla karşılanması,
- Şirketin bankalarda vadesiz tevdiat hesaplarında toplanan nakitlerinin nemalandırılması hususunda gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Acıselsan A.Ş.'nin üretim konusu olan sodyum karboksimetil selülozu (CMC) üretmek için ana hammadde olarak selüloz, sodyum monoklor asetat (SMCA), monoklor asetik asit (MCA) ve sodyum hidroksit kullanılmaktadır. Selüloz, SMCA ve MCA ithal edilmekte, sodyum hidroksit ve diğer yardımcı malzemeler yurt içinden temin edilmektedir. Bu maddelerin reaksiyonu sonucu CMC elde edilmektedir. CMC emülsiyonları stabilize etmesi, sulu ortamda katıları süspansiyon halinde tutması, nem oranını dengede tutması, çözelti viskozitesini ayarlaması, yağ, gres ve organik çözücülere dayanıklı film meydana getirmesi gibi özellikleri nedeniyle deterjan, tutkal, kağıt, sondaj, tekstil, boya, gıda-ilaç, kozmetik sanayi vb sektörlerde yardımcı madde olarak kullanılmaktadır.

2008 yılında CMC üretimi, 2007 yılına göre %7 oranında azalarak 2.559 ton olmuştur. Kurutma sistemi yatırımının 2007 yılı sonlarında kısmen devreye girmesiyle, 2008 yılında üretim kapasitesi 3.000 ton/yıldan, 4.200 ton/yıla yükselmiştir. Böylece, 2007 yılında, 3.000 ton/yıl üretim kapasitesine göre % 102 olan kapasite kullanım oranı, 2008 yılında 4.200 ton/yıl üretim kapasitesine göre % 61 olmuştur. Üretim verimliliği de 2007 yılına göre % 4 oranında azalarak 363 kg/saat olmuştur.

Türkiye’de CMC üreten 5 firma daha bulunmaktadır. Toplam üretim kapasitesi 2007 yılında 44.400 ton/yıl’a yükselmiştir. Gerçekleşen yıllık üretim yaklaşık 31.200 ton olup, iç talep de 10.000 ton/yıl düzeyindedir. Bu nedenle sektörde dış pazara açılma zorunluluğu bulunmaktadır.

Şirketin 2008 yılı toplam satışlarının %85’inin dış satışlardan, % 15’inin iç satışlardan oluşmakta, iç satışların yaklaşık %60’lık bölümü İstanbul piyasasına yapılmaktadır.

Yoğun bir rekabet ortamında faaliyet gösteren ve talebe bağlı olarak üretim yapan Şirketin, 2008 yılında üretim kapasitesini 3.000 tondan 4.200 tona çıkardığı da dikkate alındığında, artan kapasitenin daha etkin kullanılması ile üretilecek ürün miktarına paralel olarak satış hasılatının artırılabilmesi için daha aktif pazarlama yöntemlerinin izlenmesi ve Şirketin pazar payının artırılması zorunluluk arz etmektedir.

2008 yılında Şirket, % 85,3’ü dış piyasaya ve % 14,7’si iç piyasaya olmak üzere toplam 2.659 ton esas ürün satışı gerçekleştirmiş olup, bu satışlardan % 80,4’ü dış satış geliri ve % 19,6’sı iç satış geliri olmak üzere, toplam 5,5 milyon YTL hasılat sağlamıştır. İç satışların % 8’i bayi, % 7’si sanayi, tüketici ve diğer satışlar şeklinde gerçekleşmiştir.

Şirketin 2008 yılı satışları geçen yıla göre; miktar bazında % 11,2 oranında azalırken, tutar olarak % 2,3 oranında artmıştır. 2008 yılında, yurt içi satışlar miktar olarak % 4,3 oranında, tutar olarak % 13,4 oranında azalmıştır. Satışların % 80,3'ünü oluşturan yurt dışı satışlar ise miktar olarak % 12,3 oranında azalmasına karşılık tutar olarak % 7,3 oranında artmıştır. Buna bağlı olarak toplam satışlar geçen yıla göre miktar olarak azalırken, tutar olarak artış göstermiştir.

Toplam üretim kapasitesinin, iç talebin yaklaşık 4 katı olması nedeniyle, yoğun bir rekabet ortamında faaliyet gösterilmekte ve girdi fiyatlarında meydana gelen artışın satış fiyatlarına yansıtılmasında zorluklar yaşanmaktadır.

2008 yılında; Şirket tarafından yurt içi satışa arz edilen ürünlerin fiyatı yukarıda değinilen sebeplerden dolayı artırılmamıştır.

Yurt dışı satışlar da yoğun bir rekabet ortamında yapılmakla birlikte, 2008 yılında yurt dışı satış fiyatlarındaki artışlar nedeni ile ortalama satış fiyatlarında %14,6 oranında artış sağlandığı görülmektedir.

2008 yılında; 5,5 milyon YTL tutarında net satış hâsılatı elde edilmiş, buna karşın satışların maliyeti 4,5 milyon YTL, faaliyet giderleri 874 bin YTL ve satış maliyetleri toplamı 5,4 milyon YTL olarak gerçekleşmiş, böylece 125 bin YTL tutarında faaliyet kârı meydana gelmiştir.

Geçen yılın gerçekleşen değerlerine bakıldığında ise; 5,4 milyon YTL net satış hâsılatı, buna karşın 5,5 milyon YTL satış maliyetleri toplamı olduğu ve netice itibarıyla 150 bin YTL tutarında faaliyet zararı meydana geldiği görülmektedir.

Geçen yıla göre net satış hasılatında %2 oranında artış sağlanırken, satış maliyeti tutarında % 2,8 oranında düşüş gerçekleştirilmesi sonucunda faaliyet sonucu 150 bin YTL zarardan 125 bin YTL kâra dönüşmüştür.

Nitekim, satış maliyeti tutarına göre, Şirketin yurtiçi satışlarının karlılık oranı önceki yılki % 65,3 oranından % 12,9 oranına gerilerken, yurt dışı satışlarının zararlılık oranı % 13,7 oranından % 0,3 oranına gerilemiştir. Ancak, azalmasına rağmen yurt dışı satış zararları 2008 yılında da önlenememiştir.

V- YATIRIMLAR:

2008 yılı yatırım programında 10,0 bin YTL yatırım ödeneği ayrılmasına karşılık, yıl içinde 25,6 bin YTL'lik nakdi harcama yapılmış, 72,7 bin YTL'lik fiziki gerçekleştirme sağlanmış, yatırımlarda nakdi gerçekleştirme % 256, fiziki gerçekleştirme % 727 oranında olmuştur.

2007 yılı yatırımları arasında bulunan "Kapasite artırımı için makine ekipman alımı" projesi çerçevesinde alınan kurutma sistemi ve ödemelerinin, 2008 yılı bütçe çalışmaları sırasında akıbetinin belli olmaması nedeniyle 2008 yılı bütçesine konu ile ilgili ödenek konulmaması, gerçekleştirmelerin bu kadar yüksek olmasına yol açmıştır.

Kapasite artırımı için yaptırılan kurutma sistemi için imalatçı firma ile yapılan sözleşme; işe başlama tarihi 9.4.2007, işi bitirme (teslim tarihi) 12.5.2007, montajın bitim tarihi 15.5.2007, eksiklerin tamamlanması için son tarih ise 31.5.2007 olarak belirtilmiş, ödeme şekli ise; işin başlangıcında 40 bin YTL, 24.4.2007 tarihinde 15,5 bin YTL ve iş tesliminde (sistemin ayıpsız ve eksiksiz tesliminde) 27,8 bin YTL olarak öngörülmüştür.

Firmanın işi zamanında yapamaması ve sözleşmede öngörülen kapasiteyi tüm ürünlerde tutturamamış olmasına rağmen sistemin, ayıpsız ve eksiksiz makine için öngörülen bedelin tamamı ödenmek suretiyle satın alınması üzerine, 2007 yılı denetim raporunda konunun T.Kalkınma Bankası A.Ş. Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından soruşturulması önerilmiştir. Soruşturma

T.Kalkınma Bankası A.Ş. Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 12.6.2009 tarihinde sonuçlandırmış ve hazırlanan raporda; firma tarafından teslim edilen makinenin sözleşmeye göre 4 ürün için kapasiteyi tutturması gerekirken, yalnızca bir ürün için kapasiteyi tutturabildiği; kapasitedeki noksanlığın, fiili üretim yüzdeleriyle ağırlıklandırılmış yönteme göre yapılan hesaplamada % 11,74, eşit ağırlıklı yönteme göre yapılan hesaplamada ise % 34,22 olduğu; 83,3 bin TL tutarındaki sözleşme bedeli üzerinden kapasite noksanlığının parasal değerinin 9,8 bin TL ile 28,5 TL arasında bulunduğu; ACISELSAN'ın yukarda alt ve üst limitleri belirlenmiş olan tutarlar dahilinde zarara uğratıldığı; Şirket zararından, Yönetim Kurulunun 16.1.2009 tarih ve 2009/2 sayılı kararıyla hizmet sözleşmesi uzatılmayarak görevine son verilen Genel Müdürün sorumlu olduğu tespit edilmiştir.

2008 yılında ayrıca, 271 YTL karşılığında bir adet yazıcı ve 2.059 YTL karşılığında bir adet fotokopi makinesi satın alınmıştır.

VI. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerinin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin; 27.3.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 54.480,38 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I - Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		244.365,58		127.681,28
B-Menkul kıymetler		5,92		2,10
1-Menkul kıymetler değ. düşük.karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		117.919,36		295.919,11
1-Alıcılar	68.666,08		260.441,75	
2-Alacak senetleri	22.445,49			
3-Alacak senetleri reeskontu (-)	786,62			
4-Verilen depozito ve teminatlar	27.594,41		35.477,36	
D-Diğer alacaklar		2.646,84		20.191,06
5-Diğer çeşitli alacaklar	2.646,84		20.191,06	
E-Stoklar		1.058.175,79		841.511,12
1-İlk madde ve malzeme	507.054,91		462.228,38	
2-Yarı mamuller	288.149,67		196.233,14	
3-Mamuller	250.361,10		152.284,81	
7-Verilen sipariş avansları	12.610,11		30.764,79	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahak.		5.327,19		0,00
1-Gelecek aylara ait giderler	5.327,19			
H-Diğer dönen varlıklar		3.817,68		1.776,79
1-Devreden KDV			374,15	
5-İş avansları	678,73		942,06	
6-Personel avansları	3.138,95		460,58	
Dönen varlıklar toplamı		1.432.258,36		1.287.081,46
II - Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		426,21		426,21
1-Alıcılar	1.084,95			
4-Verilen depozito ve teminatlar	426,21		426,21	
5-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	1.084,95			
B-Diğer alacaklar				
C-Mali duran varlıklar		161,55		554,32
1-Bağlı menkul kıymetler	161,55		554,32	
D-Maddi duran varlıklar		1.270.878,99		1.253.044,63
1-Arazi ve arsalar	12.190,04		12.190,04	
2-Yerüstü ve yeraltı düzenleri	99.823,48		99.823,48	
3-Binalar	1.327.103,07		1.327.103,07	
4-Tesis, makina ve cihazlar	471.191,74		545.150,34	
5-Taşıtlar	147.060,09		148.840,09	
6-Demirbaslar	86.114,11		73.092,82	
7-Diğer maddi duran varlıklar	601,42		601,42	
8-Birikmiş amortismanlar (-)	930.849,96		953.756,63	
9-Yapılmakta olan yatırımlar	1.696,60			
10-Verilen avanslar	55.948,40			
E-Maddi olmayan duran varlıklar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
G-Gelecek yıllara ait gid.ve gelir tahak.				5.216,39
1-Gelecek yıllara ait giderler			5.216,39	
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		1.271.466,75		1.259.241,55
Aktif (Varlıklar) toplamı		2.703.725,11		2.546.323,01

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar			
A-Mali borçlar		445.575,24	29.298,49
1-Banka kredileri	417.400,24		
2-Uzun vadeli yab.kredilerin anapara taksitleri ve faizleri	28.175,00		
7-Diğer mali borçlar		29.298,49	
B-Ticari borçlar		490.435,79	336.049,25
1-Satıcılar	473.346,71		313.756,72
5-Diğer ticari borçlar	17.089,08		22.292,53
C-Diğer borçlar		194.755,65	230.524,10
1-Ortaklara borçlar	3.019,96		3.019,96
4-Personele borçlar	101.665,79		143.017,52
5-Diğer çeşitli borçlar	90.069,90		84.486,62
6-Diğer borç senetleri reeskontu (-)			
D-Alınan avanslar		94.609,09	52.256,67
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak. bed.			
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		124.192,88	62.904,24
1-Ödenecek vergi ve fonlar	24.934,02		18.533,73
2-Ödenecek sosyal güvenlik kesintilei	32.538,39		31.552,18
3-Vadesi geçmiş ert.taks.vergi ve diğ.yüküm.	50.508,67		
4-Diğer yükümlülükler	16.211,80		12.818,33
F-Borc ve gider karşılıkları		20.750,00	80.186,18
4-Maliyet giderleri karşılığı			3.631,29
5-Diğer borç ve gid. karşl.yas.yük.karşl.	20.750,00		76.554,89
G-Gelecek yıllara ait gelir ve gid.tahakk.			15.914,19
H-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		3.530,78	0,00
4-Sayım ve tesellüm fazlaları	3.530,78		
5-Diğer çeşitli yabancı kaynaklar			
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		1.373.849,43	807.133,12
II - Uzun vadeli yabancı kaynaklar :			
A-Mali borçlar		250.000,00	626.525,00
1-Banka kredileri	250.000,00		626.525,00
B-Ticari borçlar			
C-Diğer borçlar			
D-Alınan avanslar			
E-Borc ve gider karşılıkları		739.937,48	827.207,07
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	739.937,48		827.207,07
2-Diğer borc ve gider karşılıkları			
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gid.tahakk.			
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar			
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		989.937,48	1.453.732,07
Toplam (I+II)		2.363.786,91	2.260.865,19
III - Öz kaynaklar			
A-Ödenmiş sermaye		1.396.777,54	1.396.777,54
1-Sermaye	602.000,00		602.000,00
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	794.777,54		794.777,54
B-Sermaye yedekleri			
C-Kâr yedekleri		621.206,80	621.206,80
1-Yasal yedekler	81.298,28		81.298,28
2-Statü yedekleri			
3-Olağanüstü yedekler	539.908,52		539.908,52
4-Diğer kar yedekleri			
5-Özel fonlar			
D-Geçmiş yıllar kârları			
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(1.432.254,13)	(1.678.046,14)
F-Dönem kârı veya zararı		(245.792,01)	(54.480,38)
Öz kaynaklar toplamı		339.938,20	285.457,82
Pasif (Kaynaklar) toplamı		2.703.725,11	2.546.323,01

Acıpayam Selüloz Sanayi ve Ticaret A.Ş.

2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A- Brüt satışlar	5.407.604,67		5.529.060,88	
B- Satış indirimleri (-)	15.867,45		18.632,24	
C- Net satışlar		5.391.737,22		5.510.428,64
D- Satışların maliyeti (-)	4.531.585,33		4.511.361,19	
Brüt satış kârı veya zararı		860.151,89		999.067,45
E- Faaliyet giderleri (-)	1.010.287,61		873.719,59	
Faaliyet kârı veya zararı		(150.135,72)		125.347,86
F- Diğer faal.olağan gelir ve kârlar	98.627,36		111.865,26	
G- Diğer faal.olağan gider ve zararlar (-)	58.318,27		157.014,92	
H- Finansman giderleri (-)	92.014,95		136.679,59	
Olağan kâr veya zarar		(201.841,58)		(56.481,39)
I- Olağandışı gelir ve kârlar	13.298,84		18.948,92	
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	57.249,27		16.947,91	
Dönem kârı veya zararı		(245.792,01)		(54.480,38)
K-Dönem kârı vergi ve diğ.yas yük.karş (-)				
Dönem net kârı veya zararı		(245.792,01)		(54.480,38)

KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 22/06/2010 tarihli 27’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Bankaların İMKB’deki faaliyetlerini 1997 yılı başından itibaren satın alacakları veya kuracakları bir aracı kuruma yetki belgelerini devretmeleri suretiyle yürütmelerine ilişkin Sermaye Piyasası Kurulu’nun 15.08.1996 tarihli kararına istinaden; Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu’nun Ekim 1996’da aldığı kararla ve “Kalkınma Menkul Değerler A.Ş.” unvanıyla kurulan Şirketin Ana Sözleşmesi 11.04.1997 tarih ve 4269 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmış, yetki belgeleri SPK’ca 09.07.1997 tarihinde onaylanmış ve 28.07.1997 tarihinde İMKB ve Takasbank nezdinde faaliyetine başlamıştır. Şirketin 21.06.2001 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurulunda unvanı “Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.” olarak değiştirilmiştir.

Şirket 2008 yılında 12’inci faaliyet dönemini tamamlamıştır.

Şirketin merkezi İstanbul’da olup, Mart 2000’de açılan Ankara Şubesi sürekli zarar etmesi, zararın artarak devam etmesi ve mevcut personel yapısı ve müşteri portföyü ile zarardan kara dönüştürülemeyeceği görüşü ile Ocak 2007’de kapatılmış, Ağustos 2002’de oluşturulan ve verimliliklerini yitirmiş olan İnegöl ve Polatlı İrtibat Bürolarının faaliyetlerine Eylül 2007’de son verilmiştir.

Şirketin Ana Sözleşmesinde kuruluş amacı; 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak şeklinde belirlenmiştir. Bu amacı gerçekleştirmek için; mevduat toplamaya ve mevzuatın imkan verdiği haller hariç olmak kaydıyla ödünç para vermeye müncer olmamak üzere ;

- Sermaye piyasası araçlarının alımı ve satımı,
- Menkul kıymetlerin geri alım veya satım taahhüdü ile alım ve satımı,
- Kurul kaydına alınacak sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satımına aracılık,
- Daha önce ihraç edilmiş sermaye piyasası araçlarının alımı ve satımına aracılık,
- Vadeli işlem sözleşmelerine aracılık etmek,

- Yatırım danışmanlığı,
- Portföy yöneticiliği ve işletmeciliği yapmak,
- Kredili menkul kıymet, açığa satış ve menkul kıymetlerin ödünç alınması ve verilmesi faaliyetlerinde bulunmak ve
- Borsa işlemleri yapmak faaliyet konuları olarak belirlenmiştir.

Şirket Sermaye Piyasası Kurulu'ndan almış olduğu Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi, Halka Arz Aracılık Yetki Belgesi, Menkul Kıymetler Geri Alma (Repo) veya Satma (Ters Repo) Taahhüdü ile Alım Satım Yetki Belgesi, Portföy Yöneticiliği Yetki Belgesi, Yatırım Danışmanlığı Yetki Belgesi, Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri İzin Belgesi dahilinde faaliyet göstermiştir.

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	YTL	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	-	-
Özkaynaklar	"	8.228.094	8.623.522	8.582.403	8.909.089	8.923.420	14.331	0,2
Yabancı kaynaklar	"	1.946.001	623.448	547.766	685.557	780.353	94.796	13,8
Finansman giderleri	"	5.101	4.907	6.008	10.671	11.574	903	8,5
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	1.080.364	1.157.485	1.185.090	1.118.537	1.129.191	10.654	0,9
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	979.262	1.047.174	1.113.155	1.069.929	1.093.820	23.891	2,2
Şirketin hisse senedi işlem hacmi	Bin YTL	1.924.317	1.382.136	1.731.516	1.424.969	491.954	(933.015)	(65,5)
Şirketin sektörden aldığı pay	%	0,46	0,26	0,27	0,18	0,12	(0,06)	-
Şirketin tahvil/bono işlem hacmi	Bin YTL	1.479.000	1.370.000	1.775.000	2.986.907	2.161.898	(825.009)	(27,6)
Şirketin VOB işlem hacmi	Bin YTL	-	-	22.413	1.810.984	2.932.567	1.121.583	61,9
Aracılık komisyonları (net):	YTL	1.754.122	1.414.445	1.552.543	1.296.918	733.332	(563.586)	(43,4)
Alım –satım karları	"	1.648.131	1.158.059	770.928	499.782	484.917	14.865	(3,0)
Diğer hizmet satışları	"	474.221	497.580	431.598	433.251	368.150	(65.101)	(15,0)
Personel sayısı	Kişi	49	47	46	44	24	(20)	(45,4)
Personel için yapılan tüm Giderler	YTL	1.824.199	1.909.985	2.034.478	1.826.046	1.351.286	(474.760)	(26,0)
Personel başına aylık ortalama gider	"	3.102	3.386	3.685	3.458	4.692	1.234	35,7
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yük.	YTL	96.808	146.692	-	83.971	54.641	(29.330)	(34,9)
Tahakkuk eden vergiler	"	474.202	417.934	301.636	277.623	254.042	(23.581)	(8,5)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	2.945.010	2.233.643	1.813.641	1.277.897	730.678	(547.219)	(42,8)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	2.567.616	2.504.885	2.115.277	1.555.520	984.720	(570.800)	(36,7)
Faaliyet karlılığı (özkaynak yönünden)	%	7,4	-	-	-	-	-	-
Mali karlılık (özkaynak yönünden)	%	5,2	7,6	-	4,6	0,8	(3,8)	-
Zararlılık	%	-	-	0,5	-	-	-	-
Dönem karı / zararı	YTL	430.921	656.971	(45.410)	410.657	68.972	(341.685)	(83,2)
Bilanço karı veya zararı	"	336.086	515.238	(41.120)	326.686	14.331	(312.355)	(95,6)

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 2008 yılı bilançosunda aktif büyüklüğü, 2007 yılsonundakine göre % 10,2 oranında 1,2 milyon YTL artarak 12,7 milyon YTL'ye yükselmiş, 8,9 milyon YTL özkaynak ve 3,8 milyon YTL yabancı kaynak kullanılarak, esas faaliyetler 1,2 milyon YTL zararlar sonuçlanmış, faaliyet dönemi 68.972 YTL vergi öncesi karla kapanmıştır.

II. İDARİ BÜNYE:

Şirket, Türk Ticaret Kanunu ile Sermaye Piyasası Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre yönetilmekte, sermayesinin % 99,99'u T. Kalkınma Bankası'na ait olduğundan, Başbakanlığın 11.12.1992 tarih ve 2366 sayılı yazısına ekli TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu'nun 25.11.1992 tarih ve 40 sayılı kararı uyarınca Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenmektedir.

Şirket Ana Sözleşmesine göre kuruluşun faaliyet, temsil ve idaresi Genel Kurul tarafından, A grubu hissedar T.Kalkınma Bankası A.Ş.'nce önerilen adaylar arasından seçilen ve 5 üyeden oluşan Yönetim Kurulunca yürütülmektedir. Yönetim Kurulu üyeleri en çok 3 yıl için seçilmekte, süresi sona eren üye yeniden seçilebilmekte ve Genel Kurul tarafından her zaman değiştirilebilmektedir.

Ana sözleşmede Genel Kurulca 3 yıl için bir veya birden fazla Denetçi seçileceği, bunların sayısının 3'ü geçmeyeceği belirtilmiştir. Şirketin Denetim Kurulu 2 üyeden oluşmuştur.

2008 yılına 24 personel ile başlayan Şirkette, yıl içinde 2 personel ayrılmış, personel sayısı 22'ye inmiştir. 2007 yılında görevden ayrılan Genel Müdür Yardımcısı yerine atama yapılmamış olup, Şirkette bu tarihten itibaren Genel Müdür Yardımcısı bulunmamaktadır.

Şirketin Genel Müdürlük dışında birimi bulunmamakta, T.Kalkınma Bankası ile acentelik sözleşmesi bulunmaktadır.

Genel Müdürlükte Hazine İşlemleri Müdürlüğü; İMKB, Tahvil ve Bono Piyasasında kesin alım satım, repo, ters repo işlemlerini ve Takasbank Borsa Para Piyasasını izleyerek Şirketin müşterilerinin ve yatırım fonlarının portföylerini kısa ve orta vadede değerlendirmektedir. Ayrıca Hazine Bölümü orta vadeli Şirket stratejilerinin oluşturulması amacıyla para piyasalarının yönünün belirlenmesi konusunda Şirkete iç danışmanlık sağlamaktadır.

Hisse Senedi İşlemleri Müdürlüğü; esas faaliyeti olan alım satıma aracılığın yanında diğer bölümlerle koordineli olarak portföy yöneticiliği, yatırım danışmanlığı, halka arza aracılık, açığa satış, menkul kıymet ödünç işlemleri ve kredili menkul kıymet işlemleri faaliyetlerine katkıda bulunmaktadır.

2007 yılında Vadeli İşlemler Müdürlüğü olarak organizasyonda yer alan birim, işlem hacminde sağladığı gelişme ile komisyon gelirlerinde önemli paya ulaşmıştır.

Kurumsal Finansman ve Araştırma Birimi 2007 yılında bir adet halka arza aracılık etmiş, sermaye artırımı ve benzeri kurumsal yapılandırmalarda danışmanlık hizmeti vermeyi sürdürmüştür. Proje değerlendirme, fizibilite raporu hazırlama konularında danışmanlık hizmeti vermektedir.

Pazarlama Müdürlüğü yeni ürünlerin araştırılıp geliştirilmesi, faaliyet sonuçlarının raporlanması, müşteri temini, sözleşmelerinin düzenlenmesi, işlem yapma öncesi ve sonrası bilgilendirme işlemlerini yürütmektedir.

Özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılan personel için yapılan harcamalar, 2007 yılında-kine göre % 26,0 oranında 475 bin YTL azalarak, 1.351 bin YTL'ye gerilemiştir. Buna karşın personel başına yapılan ortalama harcama % 35,7 oranda artışla 4.692 YTL olmuştur. Bunda 2007 yılında çalışan ortalama personel sayısının 44 iken 2008 yılında 24'e gerilemiş olması etkili olmuştur.

III. MALİ BÜNYE:

Şirketin sadeleştirilerek mali bünye analizine esas alınan 2008 yılı bilançosunda varlık ve kaynakları, önceki yıldakine göre, % 1,1 oranda 109 bin YTL artarak 9,7 milyon YTL olmuştur. 2008 yılsonunda Şirket varlıklarının % 99,6'sını dönen, % 0,4'ünü duran varlıklar, kaynakların % 92,0'sini özkaynaklar, % 8,0'ini yabancı kaynaklar oluşturmuştur. Varlıklar toplamının % 92,0 oranında büyük kısmı öz kaynaklarla ve sadece % 8,0'i yabancı kaynaklarla finanse edilmiş durumdadır.

Aracı kurum olan Şirketin varlıklarının % 99,6'sının hazır değerler ve kısa sürede paraya çevrilebilir değerlerden, kaynaklarının ise % 92,0'sinin özkaynaklardan oluştuğundan likiditesi yüksektir. Bağlı değerleri çok düşük düzeydedir.

2006 yılında zarar eden Şirket, 2007 faaliyet dönemini 410,6 bin YTL ve 2008 faaliyet dönemini 69,0 bin YTL karla kapatmış, ödenmiş sermayeye göre karlılık % 1,4, özkaynaklar yönünden karlılık % 0,8 olarak gerçekleşmiş, sırasıyla % 8,2 ve % 4,6 olan 2007 yılındakine göre karlılık oranları önemli azalış göstermiştir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Şirketin 2008 yılında faaliyet gösterdiği hisse senedi piyasasında toplam işlem hacmi, 2007 yılındakine göre % 14,2 oranında 110,2 milyar YTL azalarak 665,2 milyar YTL olmuş, 98 aracı kuruluşun fiilen faaliyette olduğu hisse senedi piyasasında Şirket 491,9 milyon YTL işlem hacmi ile 80'inci sırada yer almıştır. 2007 yılında toplam işlem hacminde 1.425 milyon YTL tutar ve % 0,18 payla 98 aracı kuruluş arasında 77'inci sırada yer alan Şirketin toplam işlem hacmindeki payı gerilemiştir.

Gerçekleştirilen hisse senedi alım satımından tahsil edilen komisyon tutarı 403,8 bin YTL olmuş, 2007 yılında elde edilen komisyon tutarı 1.069,4 bin YTL'ye göre sağlanan komisyon tutarı % 62,2 oranda 665,6 bin YTL azalış göstermiştir. Komisyon gelirlerinin toplam işlem hacmine oranı olarak tanımlanan ortalama kurtaj oranı 2004 yılında % 0,2, 2005 yılında % 0,19 iken, izleyen yıllarda azalarak 2006 yılında % 0,09, 2007 yılında % 0,072 ve 2008 yılında % 0,082 olmuştur.

Sektörde yaşanan yoğun rekabet, yatırımcı müşterilere komisyon iadesi uygulamasına zemin oluşturmuş, SPK 2006 yılı başından itibaren aracılık komisyon oranlarını serbest bırakmış böylece komisyon iadesi uygulamasına son verilirken, aracı kuruluşlara müşterileriyle, işlem hacmi büyüklüğüne göre farklı komisyon oranları uygulama imkanı sağlanmıştır. Bu durum, yüksek işlem hacmi yapan müşterilerin diğer aracı kuruluşlara gitmesini önlemek yönünde, uygulanan komisyon oranlarının düşürülmesine neden olmuştur.

Şirketin Genel Müdürlük dışında organizasyonunun olmaması, büyük ortağı ve acentesi T.Kalkınma Bankası'nın şube ağının bulunmaması dolayısıyla işlem hacmi yapan müşterilere ulaşmak için imkanı olmadığından, mevcut müşterilere uyguladığı komisyon oranlarını düşürerek elde tutmaya çalışması, kurtaj oranının azalmasının nedenini oluşturmuştur.

Bunun yanında Şirketin hisse senedi piyasasında müşteri sayısı 2008 yılında % 44,3 oranında 402 kişi azalarak 504'e gerilemiş, komisyon gelirindeki azalışta bu da etkili olmuştur.

İMKB Tahvil ve Bono Piyasasında 12 yatırım bankası, 29 mevduat bankası, 104 aracı kuruluş ve TC Merkez Bankası olmak üzere 146 üye tarafından gerçekleşen toplam işlem hacmi, 2007 yılındakine göre kesin alım satım işlemlerinde % 17,2 oranında azalarak 598,7 milyar YTL, repo ve ters repo işlemlerinde % 13,8 oranında artarak 5.789,3 milyar YTL olmuş, Şirketin işlem hacmi kesin alım satım işlemlerinde % 71,5 oranında azalışla 67,8 milyon YTL, repo ve ters repo işlemlerinde % 23,8 oranında azalışla 2.094,1 milyon YTL olarak gerçekleşmiş, aracı kuruluşlar tarafından kesin alım satım işlemlerinde 118,0 milyar YTL, repo ve ters repo işlemlerinde 1.067,3 milyar YTL olarak gerçekleşen işlem hacminde Şirketin payı sırasıyla % 0,06 ve % 0,19 olarak, 2007 yılında oluşan % 0,2 ve %0,3 oranlarının da altında kalmıştır. Buna karşın Şirket kesin alım satım ve repo işlemlerinde yaptığı toplam işlem hacmi ile 104 aracı kuruluş arasında 27'nci sırada yer almıştır. Ancak şirketin bu konudaki işlem hacmi, mevduat bankalarına ait aracı kuruluşların işlem hacmine göre çok yetersiz düzeydedir.

Şirket, Temmuz 2006 da Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsasında üyelik belgesi olarak Kasım 2006 dan itibaren vadeli işlemler yapmaya başlamıştır. Vadeli İşlemler Borsasında 2007 yılında 14'ü banka, 59'u aracı kuruluş olmak üzere 73, 2008 yılında 15'i banka, 66'sı aracı kuruluş olmak üzere 81 kuruluş faaliyette bulunmuş, 2007 yılında 236,1 milyar YTL olan toplam işlem hacmi , 2008 yılında 415,9 milyar YTL olmuştur.

Şirket 2007 yılında 1,8 milyar YTL olan Vadeli İşlemler Borsası işlem hacmini, 2008 yılında % 61,9 oranında artırarak 2,9 milyar YTL'ye yükseltmiş, ancak sektör içindeki payı % 0,77 den % 0,70'e, 26 ncı sıradaki yeri 36 ncı sıraya gerilemiştir. Bunda Şirketin işlem hacmindeki artışın, sektörün işlem hacmindeki yükselişin altında kalması etkili olmuştur. Şirketin bu konuda elde ettiği komisyon gelirleri % 30,9 oranında 88 bin YTL artarak 374 bin YTL'ye ulaşmıştır.

Şirket, 2007 yılında bir kuruluşa yatırım danışmanlığı hizmeti vermiş, 2008 yılında yatırım danışmanlığı konusunda bir faaliyeti olmamıştır.

Şirketçe 2004 yılsonu itibariyle 11 müşteriye ait 900 bin YTL değerinde portföy yönetilmekte iken 2005 yılında portföyü yönetilen müşteri sayısı 6'ya, portföy büyüklüğü 792 bin YTL'ye gerilemiş, 2006 yılında 4 müşteri daha ayrılmış, kalan iki müşterinin portföy hacmi 2007 yıl sonunda 389 bin YTL ve 2008 yıl sonunda 55 bin YTL olmuştur. Şirketin mevcut yapısı ile portföy yönetimini etkin bir hale getirebilmesi ve özellikle büyük tutarlı portföy tutabilecek bireysel ve kurumsal müşterileri kazanabilmesi olanaklı görünmemektedir.

Şirket Mart 2004 den itibaren SPK'nın konu ile ilgili Tebliği çerçevesinde açığa satış işlemleri yapmaya başlamıştır. 2007 yılında 6 müşteri tarafından 5,3 milyon YTL, 2008 yılında yine 6 müşteri tarafından 2,3 milyon YTL tutarında açığa satış işlemi yapılmıştır. Bu konuda işlem hacmi % 56,6 oranında azalmıştır.

2007 yılsonunda müşterilere kullandırılan krediler 3,7 milyon YTL iken, 2008 yıl sonunda 122 müşteriye kullandırılan krediler 0,9 milyon YTL'ye gerilemiş, kredilerden sağlanan faiz gelirleri % 61,0 oranında 581 bin YTL azalarak 371 bin YTL ye inmiştir.

Türkiye Kalkınma Bankasına ait 3 ve kendine ait 2 yatırım fonunun portföy yönetimi Şirket tarafından yapılmaktadır. Bunlardan Bankaya ait A tipi değişken fon 2008 yılında % 20,0, kendine ait A tipi hisse fon % 31,8 oranında değer yitirmiştir. 2008 yılında yatırım fonlarının getirisi ya negatif ya da çok yetersiz düzeyde olmuş, amaç olan büyüme sağlanamamıştır.

Dağıtım kanallarının olmaması ve yeterli getiri sağlanamaması nedeniyle yatırım fonlarının çok küçük bölümü dolaşımda olup, tamamına yakını Bankaya satılmış görünmektedir.

Şirketin yatırım fonlarını yönetmekten sağladığı gelir 2007 yılındakine göre % 5,2 oranında azalarak 316 bin YTL olmuştur.

Herhangi bir iştiraki olmayan Şirketin 2008 yılında bir yatırımı da bulunmamaktadır.

Özkaynaklar yönünden güçlü olan, kullanılan kaynakların sadece % 8'i yabancı kaynaklardan oluşan Şirketin yükümlülüklerini yerine getirmekte bir sorunu bulunmamaktadır. Ancak Şirketin karlılığı azalmaktadır.

Şirketin esas faaliyetlerinden zararı 2007 yılında 1,0 milyon YTL iken 2008 yılında 1,2 milyon YTL olmuş, esas faaliyet maliyetine giren giderler dışında pazarlama, satış ve genel yönetim giderleri ile diğer giderler 3,4 milyon YTL den 2,8 milyon YTL ye gerilemiş, personel ve genel yönetim giderlerinde azalış sağlanmış, Genel Müdürlük binası kirasının, taşıt araçlarının azaltılması gibi alınan önlemlerle tasarrufa dikkat edilerek giderlerden yapılabilecek tasarrufların sınırı na gelinmiştir. Sabit giderleri daha da azaltma imkanı pek bulunmamaktadır.

Diğer taraftan Şirketin karlılığı da azalmış, faiz ve temettü gelirleri ile diğer gelirleri 1,5 milyon YTL'den 1,3 milyon YTL'ye, 2007 yılsonunda 411 bin YTL olan vergi öncesi kar 68 bin YTL ye gerilemiştir. Nakit imkanlar 2007 yılında devlet tahvili edinilmesi ve para piyasalarında değerlendirilmişken, 2008 yılında özellikle ikinci yarısında vadeli mevduat olarak değerlendirilmiş, ekonomik durgunlukla azalan cari faiz oranlarıyla daha az gelir elde edilmiştir.

İşlem hacmini artırma imkanları kısıtlı olan Şirketin, çok düşük kar marjları ve komisyonlarla çalıştığı, giderlerde azami tasarrufla ve dikkatle hareket edilerek sınırda olunduğu dikkate alındığında; işlem hacmini istikrarlı bir şekilde artırarak sürekli karlılık sağlanamaması halinde, güçlü sermaye ve öz kaynak yapısının erime sürecine gireceği, oluşacak zararların öz kaynak kay-bına neden olacağı dikkatten uzak tutulmalıdır.

Şirketin sermayesinde hakim ortağı T.Kalkınma Bankası, 4456 sayılı kendi kuruluş kanununun "İştirakler" başlıklı 21 inci maddesi uyarınca sermaye payını % 50 nin altına düşürmek amacıyla Ağustos 2008 de teklif toplamak suretiyle düzenlediği ihaleye teklif gelmediğinden bir sonuç alınamamıştır. Ayrıca sermaye piyasalarında faaliyeti olmayan veya yetersiz olan, yabancı ortak ve sermayedar bekleyen aracı kuruluşlar olduğu da bir gerçektir. Bu koşullarda Şirketteki Banka payının satılarak elden çıkarılması imkanı da sınırlı bulunmaktadır.

Şirketin işlem hacmini istikrarlı bir şekilde artırarak, esas faaliyetlerinden kar sağlaması, sermaye ve özkaynak yönünden karlılığını yükseltmesi gerekmektedir

T.Kalkınma Bankası Yönetim Kurulunun Eylül 2009’da aldığı kararla, Şirketin faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasının tavsiye edilmesi üzerine, Şirket Yönetim Kurulu’nun 8.10.2009 tarih ve 2009-9-3-48 sayılı kararıyla Şirketin faaliyet karı yaratamaması ve yetki belgeleriyle birlikte satışı ile ilgili yapılan çalışmalardan sonuç alınamaması nedeniyle, gelecekte satışının tekrar denemesi için Şirket faaliyetlerinin 31.12.2009 tarihinden itibaren durdurulmasına karar verilmiş, SPK nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

SPK’nın 13.11.2009 tarih ve 33 sayılı toplantısında konu görüşülerek, Şirketin sermaye piyasası faaliyetlerinin bir yıl süre ile 31.12.2010 tarihine kadar geçici olarak durdurulması kabul edilmiştir.

V. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirketin, öncelikli olarak, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.’nin kuruluş amacı ve faaliyetleri dikkate alınarak, Bankaya yük olmadan hayatiyetinin devam ettirilmesi, işlem hacminin her geçen gün daraldığı da dikkate alınarak, piyasa koşullarının daha da zorlaşması ve/veya Şirketin sürekli olarak zarar eder duruma gelmesi halinde ise; satılarak veya tasfiye edilerek aracılık faaliyetlerinin 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 4’üncü maddesi çerçevesinde Banka bünyesinde yürütülmesi hususunun etüt edilerek ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

2- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.’nin 27.03.2009 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 68.971,54 YTL dönem karı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

(YTL)

AKTİF (VARLIKLAR)

	CARİ DÖNEM		ÖNCEKİ DÖNEM		
	31.12.2008		31.12.2007		
I- DÖNEN VARLIKLAR			12.653.800,25		11.458.157,04
A- Hazır Değerler		6.325.105,84		78.625,92	
1- Kasa	18.471,04		13.815,39		
2- Bankalar	6.306.439,55		64.615,28		
3-Diğer Hazır Değerler	195,25		195,25		
B- Menkul Kıymetler		1.228.490,48		4.660.814,25	
1- Hisse Senetleri					
2- Kamu Kesimi Tahvil , Senet ve Bonoları	1.228.490,48		4.660.814,25		
3- Diğer Menkul Kıymetler					
4- Menkul Kıymetler Değer Düş. Karş.(-)					
C- Ticari Alacaklar		1.248.692,13		4.176.703,62	
1- Alıcılar	284.825,91		457.491,66		
2-Alacak Senetleri	907.583,64		3.670.837,92		
4-Verilen Depozito ve Teminatlar	56.282,58		48.374,04		
7-Şüpheli Ticari Alacaklar	12.690,61		171.333,96		
8-Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	-12.690,61		-171.333,96		
D- Diğer Alacaklar		3.642.939,26		2.376.266,30	
5- Diğer Çeşitli Alacaklar	3.642.939,26		2.376.266,30		
G-Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		36.510,82		81.776,44	
1-Gelecek Aylara Ait Giderler	45,00				
2-Gelir Tahakkukları	36.465,82		81.776,44		
H-Diğer Dönen Varlıklar		172.061,72		83.970,51	
4-Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar	172.061,72		77.430,53		
8-Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar	0,00		6.539,98		
II- DURAN VARLIKLAR			80.641,22		97.472,68
A- Mali Duran Varlıklar		0,00		-	
1- Bağlı Menkul Kıymetler	-			-	
B- Maddi Duran Varlıklar		35.370,67		48.608,20	
4- Makine, Tesis ve Cihazlar	782.333,07		771.679,35		
5- Taşıt Araç ve Gereçleri	101.157,46		101.157,46		
6- Döşeme ve Demirbaşlar	245.700,46		245.700,46		
8- Birikmiş Amortismanlar (-)	-1.093.820,32		-1.069.929,07		
C- Maddi Olmayan Duran Varlıklar		4.832,51		9.689,10	
1- Haklar	82.721,37		82.721,37		
6- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	318.837,62		318.837,62		
7-Birikmiş Amortismanlar(-)	-396.726,48		-391.869,89		
G-Gelecek Yıllara ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		40.438,04		39.175,38	
1-Gelecek Yıllara Ait Giderler		40.438,04			
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			12.734.441,47		11.555.629,72

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

(YTL)

PASİF (KAYNAKLAR)

	CARİ DÖNEM		ÖNCEKİ DÖNEM	
	31.12.2008		31.12.2007	
II- KISA VADELİ BORÇLAR		3.580.252,25		2.431.663,17
A- Mali Borçlar	17.728,32		18.513,34	
1-Banka Kredileri	17.728,32		18.513,34	
B- Ticari Borçlar	3.305.765,14		1.985.629,23	
1- Satıcılar	14.068,57		24.645,20	
5-Diğer Ticari Borçlar	3.291.696,57		1.960.984,03	
F- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	116.646,41		183.449,03	
1- Ödenecek Vergi ve Fonlar	88.709,03		155.500,53	
2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	27.937,38		27.948,50	
G- Borç ve Gider Karşılıkları	140.112,38		244.071,57	
1- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yükümlülükler	54.640,61		83.970,51	
2- Diğer Borç ve Gider Karş.	85.471,77		160.101,06	
IV- UZUN VADELİ BORÇLAR		230.769,75		214.877,96
E- Borç ve Gider Karşılıkları	230.769,75		214.877,96	
1- Kıdem Tazminatı Karşılıkları	230.769,75		214.877,96	
V- ÖZKAYNAKLAR		8.923.419,47		8.909.088,59
A- Ödenmiş Sermaye	6.046.439,54		6.046.439,54	
1- Sermaye	5.000.000,00		5.000.000,00	
2-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	1.046.439,54		1.046.439,54	
B- Sermaye Yedekleri	0,00		0,00	
5-Diğer Sermaye Yedekleri				
C- Kar Yedekleri	2.862.649,00		2.577.082,43	
1-Yasal Yedekler	614.192,21		599.913,88	
2-Olağanüstü Yedekler	2.248.456,79		1.977.168,55	
D- Geçmiş Yıl Karları				
E- Net Dönem Karı	14.330,93		326.686,16	
H- Geçmiş Yıllar Zararları (-)			-41.119,54	
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		12.734.441,47		11.555.629,72

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu				
(YTL)				
	CARİ DÖNEM		ÖNCEKİ DÖNEM	
	1 OCAK - 31.12.2009,2008		1 OCAK - 31.12.2007	
A- BRÜT SATIŞLAR		793.952.142,31		757.568.673,72
1- Hisse Senetleri ve Geçici İlimuh. Satışları	118.450,00		413.762,90	
2- Devlet Tahvili Satışları	787.701.243,85		752.075.199,79	
3- Hazine Bonosu Satışları	5.005.902,37		3.306.068,27	
4- Diğer Menkul Kıymet Satışları				
5- Aracılık Komisyonları	758.396,38		1.340.392,18	
6- Diğer Hizmet Satışları	368.149,71		433.250,58	
B-SATIŞ İNDİRLERİ		25.063,95		43.474,36
C- NET SATIŞLAR		793.927.078,36		757.525.199,36
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		-792.340.679,26		-755.295.249,16
BRÜT SATIŞ KARI		1.586.399,10		2.229.950,20
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)		-2.784.691,76		-3.268.547,62
1- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	-245.535,81		-197.684,39	
2- Genel Yönetim Giderleri (-)	-2.539.155,95		-3.070.863,23	
FAALİYET KARI veya ZARARI		-1.198.292,66		-1.038.597,42
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN				
GELİRLER VE KARLAR		1.280.448,46		1.538.564,49
3- Faiz ve Diğer Temettü Gelirleri	1.226.938,86		1.304.539,45	
5- Konusu Olmayan Karşılıklar	8.746,97		141.269,38	
10- Diğer Olağan Gelirler ve Karlar	44.762,63		92.755,66	
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN				
GİDERLER VE ZARARLAR (-)		-1.122,23		-81.481,69
6-Enflasyon Düzeltmesi Zararları				
7-Diğer Olağan Gider ve Zararlar	-1.122,23		-81.481,69	
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)		-11.574,75		-10.671,10
1- Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	-11.574,75		-10.671,10	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		69.458,82		407.814,28
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		3.128,97		9.395,39
1-Önceki Dönem Gelir ve Karlar	3.128,97		9.395,39	
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR. (-)		-3.616,25		-6.553,00
1-Önceki Dönem Gider ve Zararlar	-3.616,25		-6.553,00	
2-Diğer Olağanüstü Gider ve Zararlar				
DÖNEM KARI veya ZARARI		68.971,54		410.656,67
K- DÖNEM KARININ VERGİ VE YASAL				
YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)		-54.640,61		-83.970,51
ERTELENEN VERGİ İPTALİ (+)				
NET DÖNEM KARI		14.330,93		326.686,16

**ARICAK TURİZM VE TİCARET A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 22/06/2010 tarihli 27’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

ARICAK Turizm ve Ticaret A.Ş. (ARICAK A.Ş.) turistik tesislerin kurulması ve işletilmesi amacıyla, 1987 yılında İstanbul’da 10 milyon TL sermaye ile kurulmuştur. Şirket tarafından, aynı sene Fethiye/Çalış mevkiindeki 124 oda 256 yatak kapasiteli dört yıldızlı Aries Otelinin inşaatına başlanılmıştır. Başlangıçta sermayesinin tamamına Hasan Arıcak ve ailesinin sahip olduğu Şirketçe, teşvik belgesi kapsamında Türkiye Kalkınma Bankası’ndan (TKB) 3,3 milyar TL (3,4 milyon DM karşılığı) kredi kullanılmıştır.

1990 yılında Şirket, TKB’ye müracaat ederek ilave kredi talebinde bulunmuştur. TKB Yönetim Kurulu’nun 16.2.1990 tarih ve 90-06-15/116 sayılı kararı ile Şirkete 2,6 milyon TL (1,8 milyon DM karşılığı) yatırım kredisi kullandırılması, 8.3.1990 tarih ve 90-08-03/167 sayılı kararı ile de Şirketin 7.350 milyon TL’ye artırılabilecek sermayesinde TKB’nin % 51 oranında (3.750 milyon TL) pay sahibi olması kabul edilmiştir.

Aries Oteli, Şirket sermayesinde % 49 oranında paya sahip olan ortağın diğer bir Şirketi olan Akaral İnşaat Taahhüt Limited Şirketine, 1.1.1991 tarihinden geçerli olmak üzere 750.000 DM+KDV bedel üzerinden, her yıl üç bankanın (T.İş Bankası, Yapı Kredi Bankası, Akbank) döviz tevdiat hesaplarına kiranın ödeneceği tarihte uyguladıkları yıllık faiz oranlarının ortalaması oranında kira artışı yapılması şartıyla 5 yıllığına kiraya verilmiştir.

Akaral İnşaat Taahhüt Ltd. Şti.; 1994 yılının bir kısmı ile 1995 yılının tamamında kira ödemelerini yapmamış, Otelde kira sözleşmesine, projeye ve imar mevzuatına aykırı tadilat yapmış, kira ödemedi 1996 ve 1997 yıllarında Otel işletmeye devam etmiş, yaptığı yatırımları, ödemediği kira borçlarına mahsup etmiş, kiralari aşan kısımları için ise Arıcak A.Ş. aleyhine alacak davası açmış, 1997 yılında açtığı davalardan vazgeçerek, Arıcak A.Ş.’deki sermaye payının TKB’nin payları ile birlikte satışa çıkarılmasını kabul etmiştir.

1998 yılında yapılan ihaleye, Şirketin % 49 oranında sermayesine sahip olan ortak başka teklif veren olmamış, TKB de sahibi olduğu % 51 oranında 3.750 YTL nominal değerli 3.750.000 adet payı 10.591.738 DM bedel ile vadeli olarak satmıştır.

Banka'nın paylarının satışının ardından, alıcı, sözleşmede öngörülen kredi borcundan vadesi gelenlerin nakden ve def'aten ödenmesi şartını yerine getirmedeği için hisse devirleri yapılmamıştır. Söz konusu sebeple satış sözleşmesi yürürlüğe girmediği halde, % 49 oranında sermayeye sahip ortak, satışın geçerli olduğu iddiasıyla sermayenin tamamına sahipmiş gibi 21.12.2004 tarihine kadar Şirketi yönetmeye devam etmiştir. 2004 yılı sonunda TKB'nin başvurusu üzerine, mahkemece Şirkete Kayyum atanarak 21.12.2004 tarihinde Genel Kurul toplantısı yapılmış, Yönetim ve Denetim Organları oluşturulmuştur.

Şirketin % 49 oranında sermaye payına sahip olan ortağının, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu toplantılarında kararlar alarak mahsuplaşma suretiyle borç-alacak tasfiyesi gerçekleştirmesi ve sermaye artırımı yapması, Banka tarafından yargıya taşınmış, yargılama süreci sonunda, İstanbul Asliye 2.Ticaret Mahkemesince 16.9.2005 tarihinde alınan 2005-540 no'lu karar ile Arıcak A.Ş.'nin 1998-2003 yıllarına ait faaliyetlerin görüldüğü Genel Kurul toplantıları ile bu toplantılarda alınan kararların iptali cihetine gidilmiştir.

TKB'nin Arıcak A.Ş.'deki iştirak payının satışı sırasında ortaya çıkan sorunlarla ilgili olarak Yüksek Denetleme Kurulu tarafından hazırlanan ve YDK Üyeler Kurulu'nun 2.12.1999 tarihli toplantısında kabul edilen "Özel İnceleme Raporu"nda konunun Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından soruşturulması önerilmiştir. Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından yapılan soruşturma sonucu hazırlanan 22.6.2001 tarih ve 19/01-26 sayılı soruşturma raporu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına intikal etmiştir. Raporda selbi ve ihmali tespit edilen Banka İştirakler Müdürü, Yönetim Kurulu'nun 10.8.2001 tarih ve 15/9 sayılı kararı ile görevden alınmıştır. Anılan rapor TKB tarafından Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirilmiştir. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca, konu ile ilgili olarak 20.9.2001 tarih ve 2001/6335 sayılı karar ile takipsizlik kararı verilmiştir.

İstanbul Asliye 2.Ticaret Mahkemesince alınan karar ile Arıcak A.Ş.'nin 1998-2003 yıllarına ait faaliyetlerin görüldüğü Genel Kurul toplantılarının iptal edilmesinin ardından, ilgili dönemin faaliyetlerini görüşmek üzere 19.3.2007 tarihinde Olağan Genel Kurul Toplantısı yapılmış, toplantıda Şirket sermayesinin 7.350 YTL'den 500.000 YTL'ye çıkarılması kabul edilmiştir. Şirketin % 49 oranında azınlık hissesine sahip olan ortakların rüçhan haklarını kullanmamaları ve rüçhan hakkını kullanan ve azınlığın kullanmadığı kısım için ilave taahhütte bulunan TKB'nin, gerekli ödemeleri yapması sonucunda, Banka'nın 4.9.2007 tarihi itibarıyla Şirketin sermayesinde sahip olduğu pay % 99,28 oranına ulaşmıştır. Sermaye artışı sonunda rüçhan hakkını kullanmayan ortağın payı ise % 49'dan % 0,72'ye gerilemiştir.

Arıcak A.Ş.'nin son beş yıldaki gelişmelerini gösteren toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış ya da azalış %
Sermaye	YTL	7.350	7.350	7.350	500.000	500.000		
Ödenmiş sermaye	YTL	8.470.439	8.470.439	8.470.439	8.963.089	8.963.089	-	-
Özkaynaklar	YTL	10.015.831	9.829.108	9.309.485	9.679.897	9.798.923	119.026	1,2
Yabancı kaynaklar	YTL	1.070.741	1.176.332	1.405.917	1.200.824	1.678.151	477.327	39,7
Finansman giderleri	YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	YTL	15.706.245	15.706.245	15.706.245	15.706.245	16.248.361	542.116	3,5
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	YTL	4.711.873	5.025.988	5.340.123	5.340.123	5.340.123	-	-
Tahakkuk eden vergiler	YTL		97.281	207.821	332.385	117.293	(215.092)	(64,7)
Kira gelirleri	YTL	240.148	225.000	1.277	228.918	89.986	(216.498)	(70,6)
GSYİH'ye katkı üret. fiyatları	YTL		(1.039.449)	-	324.178	89.986	(216.498)	(70,6)
GSMH'ye katkı alıcı fiyatları	YTL		(1.039.449)	-	306.484	-	(1,3)	(100)
Zararlılık	YTL		1,8	5,2	1,3	1,2	1,2	100
Faaliyet zararı	YTL	(318.878)	(185.043)	(515.349)	(120.815)	215.776	343.529	(268,9)
Dönem zararı	YTL	(400.675)	(186.723)	(516.743)	(122.238)	119.026	241.264	(197,4)
Bilanço Karı veya Zararı	YTL	934.834	748.111	(228.488)	106.249	225.275	119.026	112

Faaliyet yılında Aries Oteli, 7.11.2007 tarihinde yapılan sözleşme ile İltam Turizm, Gıda, Taşımacılık ve Güvenlik Hizmetleri Sanayi Ticaret Limited Şirketine 7.11.2007 tarihinden başlamak üzere 31.12.2012 tarihine kadar 5 yılına kiraya verilmiştir. Aries Otelin hizmete açılmasının sağlanması amacıyla, Oteli kiralayan Şirket tarafından 2008 yılında tadilat çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Kiracı şirket, Oteli, Ağustos- 2008 itibariyle işletmeye açmıştır. Otel'in ekspertiz değeri 15,7 milyon YTL olup Banka personeline, 26.8.2008 tarihi itibariyle yapılan ekspertiz çalışması sonucunda, kiracı İltam Ltd. Şti. tarafından yapılan tadilat ve ek imalatların tutarının 2,7 milyon YTL olduğu tespit edilmiştir.

Arıcak AŞ'nin TKB'ye Haziran 2009 sonu itibariyle olan kredi borcu ise 15,6 milyon YTL dir.

II- İDARİ BÜNYE

Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. (ARICAK A.Ş.) 1987 yılında İstanbul'da 10 milyon TL sermaye ile kurulmuştur. Ana Sözleşmesi 1.6.1987 tarih ve 1776 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin 234.250-181.816 sayılı nüshalarında yayımlanarak tüzel kişiliği tesis edilen Şirket, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabidir.

Şirketin amacı; turizm ile ilgili tesisler kurmak ya da kurdurmak, bunları kendi adına veya yerli ve yabancı ortaklarla birlikte işletmek olarak belirlenmiştir. Şirketin yönetim merkezi İstanbul'da bulunmaktadır. Şirkete ait Muğla-Fethiye-Çalış mevkiinde, 1987 yılında inşasına başlanan, 124 oda 256 yatak kapasiteli, 4 yıldızlı Aries Oteli, 1989 yılında işletmeye açılmıştır.

1990 yılında Şirketin sermayesi 7,3 milyar TL'ye çıkartılmıştır. Artırılan sermayenin 3,8 milyar TL'si Türkiye Kalkınma Bankası tarafından taahhüt edilerek ödenmiş ve bunun sonucunda Şirket sermayesinde kamu payı % 51 oranını aştığından TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Başkanlığının 3346 sayılı yasa hükümleri gereğince 25.11.1992 tarih ve 1.birleşiminde alınan kararı Başbakanlığın bu kararı bildiren 11.12.1992 tarih, 2366 sayılı yazıları mucibince Şirket, 72 sayılı KHK'ye göre Yüksek Denetleme Kurulu denetimi kapsamına girmiştir.

2007 tarihinde yapılan sermaye artırımının neticesinde, TKB, Şirkette % 99,28 oranında pay sahibi durumuna gelmiş olup, rüçhan hakkını kullanmayan ortağın payı, % 0,72'ye gerilemiştir.

Şirketin en üst düzeyde bulunan organı Genel Kurul'dur. Ana Sözleşmeye göre, Şirketin yürütme organı olan Yönetim Kurulu üç kişiden oluşmaktadır. Şirketin Denetim Kurulu bir denetçiden ibarettir.

Hukuk servisi bulunmayan Şirkette, sözleşmeli bir avukat aracılığı ile hukuk işleri yürütülmektedir. 1998 yılından itibaren azınlık hisse sahibi ve Arıcak A.Ş. ile Banka arasında ayrıca Arıcak A.Ş. ile üçüncü şahıslar arasında ikame edilen davalar ilgili mahkemelerde görülmektedir.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi muhasebe ve mali işlerin yürütülmesi amacı ile de bir sözleşmeli serbest mali müşavir ile sözleşme yapılmıştır.

III. MALİ BÜNYE

Arıcak A.Ş.'nin aktif (varlık) toplamı 2008 yılında önceki yıla göre % 5,5 oranında 11,5 milyon YTL'ye yükselmiştir.

2008 yıl sonu itibarıyla, Şirket varlıklarının %95'i oranında 10,9 milyon YTL'si duran varlıklara, % 5'i oranında 568,8 bin YTL'si dönen varlıklara aittir.

Duran varlıklarının tamamı maddi duran varlıklardır. Dönen varlıklarının ise 488,6 bin YTL'si kiracılarından olan kira alacaklarına aittir.

Şirket kaynaklarının ise % 85'i özkaynaklara, % 15'i yabancı kaynaklara aittir.

1,0 milyon YTL olan uzun vadeli yabancı kaynakların 960,6 bin YTL'si TKB'ye ödenecek yatırım kredisi borcuna, 74,4 bin YTL'si yatırım kredisinin teminatı ile ilgili olarak yine TKB'ye ödenecek bina sigortası bedeline aittir. Söz konusu yatırım kredisi borcunun 2008 yıl sonu itibarıyla faizli bakiyesi 13,7 milyon YTL olup faiz tutarı borçlara dahil edilmemiştir.

643,1 bin YTL olan kısa vadeli borçların ise 492,1 bin YTL'si ortak durumundaki TKB'ye aittir. Söz konusu tutar, Bankaca, Şirketin ilk sermaye artırımından mahsup edilmek veya Şirketin elde edeceği ilk gelirden tahsil edilmek şartıyla avans şeklinde ödenmiş, 2009 yılında da sermaye artırımından mahsup edilmiştir.

Tahakkuk ettirilen ancak tahsil edilemeyen kira geliri tutarı 321 bin YTL, genel yönetim giderleri tutarı ise 105,2 bin YTL olup bunun sonucunda 2008 faaliyet yılında 215,8 bin YTL faaliyet karı elde edilmiş, diğer faaliyet dışı gelir ve karlar ile faaliyet dışı gider ve zararlar sonucu ise dönem 119,0 bin YTL dönem karı ile kapanmıştır.

2007 yılında imzalanmış olan kira sözleşmesi kapsamında, kira bedelinin tahsilinin süreçleri içerisinde gerçekleştirilmesi, Arıcak A.Ş.'nin finansal açıdan sağlıklı bir yapıya kavuşması açısından önem arz etmektedir.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI

Arıcak A.Ş. tarafından Muğla-Fethiye'de, 1989 yılında hizmete açılan Aries Otel, Şirket sermayesinde % 49 oranında paya sahip olan ortağın kurduğu Akaral İnşaat Taahhüt Limited Şirketine 1.1.1991 tarihinden itibaren beş yıllığına kiraya verilmiştir. Kiracı 1996 ve 1997 yıllarında kira ödemediği halde Oteli işletmeye devam etmiştir.

1998-2000 yıllarında tesis, Şirketin % 49 oranında sermaye hissesine sahip olan ortağın elinde kalmış, 2000-2004 döneminde anılan ortağın kurduğu diğer bir Şirkete işletme hakkı devredilmiş, 2005 yılında ise Fethiye'de mukim bir şahısa 1.1.2005-31.12.2005 tarihleri arasında bir yıllığına kiraya verilmiştir.

2006 yılında boş kalan Aries Otel'in, kiraya verilmesi amacıyla 20.8.2007 günü yapılan ihalede en yüksek teklif İltam Turizm Gıda Taşımacılık ve Güvenlik Hizmetleri San.Tic.Ltd. Şirketi tarafından verilmiş, söz konusu şirketle Arıcak A.Ş. arasında yıllık net 150.000 YTL (+KDV) + 126.775 USD(+KDV) bedel üzerinden kira sözleşmesi imzalanmıştır. Sözleşme 7.11.2007 tarihinden geçerli olmak üzere 31.12. 2012 tarihine kadar beş yıllık dönemi kapsamaktadır.

Sözleşmede; 2008 ve sonraki yıllara ait kira bedelinin iki eşit taksitte ve Temmuz ve Aralık aylarının son gününe kadar ödeneceği, 2008 ve sonraki yıllara ait kira bedellerinin YTL üzerinden olan %50'lik kısmı için ilgili yılda Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yıllık olarak belirlenen TÜFE oranlarına göre artış yapılacağı, kira bedelleri karşılığında teminat olarak iki yıllık kira bedeli karşılığı kiracıdan gayrikabili rucu kesin banka teminat mektubu alınacağı, kiracı tarafından, tesisin Turizm Yatırım Belgesine, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın turizm tesisleri ile ilgili Yönetmeliğine ve Belediye'de bulunan mimari projeye uygun hale getirilmesinin sağlanacağı, kiracı, Otelde ve müştemilatında yapacağı tadilat ve diğer değişikliklerin yapımı aşamasında ve yapıldıktan sonra, Arıcak A.Ş.'nin ve Türkiye Kalkınma Bankasının teknik onayını alacağını, kiracı otel'in işleme açılması ve işletilmesi sırasında ortaya çıkacak bakım, onarım ve tesise ilişkin diğer yatırım harcamalarının tamamının kendisi tarafından karşılanacağı ve bu harcamaları Arıcak A.Ş.'den talep etmeyeceği, belirtilmiştir.

Arıcak A.Ş.'ye, 1988 ve takip eden yıllarda TKB tarafından kullanılan krediler birçok kez ertelenmiş olmasına rağmen borcun ödenmemesi üzerine Banka tarafından 1999 yılında (Otel üzerinde tesis edilen) ipotegin paraya çevrilmesi yoluyla ve teminatı aşan kısmı için de genel haciz yoluyla takip başlatılmıştır. Haziran-2009 itibariyle Banka kayıtlarında Şirketin borcu 15,6 milyon YTL'dir. Otelin ekspertiz değeri ise 15,7 milyon YTL olarak tespit edilmiştir. Mahallinde Banka personeline, 26.8.2008 tarihi itibariyle yapılan ekspertiz çalışması sonucunda ise; kiracı tarafından yapılan tadilat ve imalatların tespit edilen değeri 2,7 milyon YTL dir.

Şirketin nakit ihtiyacı, büyük ortak TKB'den sağlanan avansla karşılanmaktadır. Ayrıca, kiracıdan alınacak kira ile de Bankaya olan borçların ödenme imkanı bulunmamaktadır. Kredi borcunun karşılanması, Otelin satılmasına bağlı olup kredi borcundan ipotekli otel binası dışında, Şirketin başkaca bir varlığı bulunmamaktadır. Hemen hemen tamamı Bankaya ait olan Şirketin tek varlığı olan otelin satılması ise, Şirket tüzel kişiliğinin sonlandırılmasını gerektirecektir.

V. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirketin, TKB'ye Haziran 2009 sonu itibariyle olan 15,6 milyon YTL tutarındaki borcu ile ilgili olarak; kiracı şirketin Oteli Ağustos- 2008 itibariyle işletmeye açtığı ve Otel'in ekspertiz değerinin 15,7 milyon YTL olduğu göz önünde tutularak, Banka takibinin yeniden değerlendirilmesi konusunda TKB nezdinde girişimde bulunulması, kira gelirinden başka geliri bulunmayan Arıcak A.Ş.'nin, İltam Limited Şirketi'nden olan kira alacağının ivedilikle tahsil edilmesi ,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Arıcak Turizm ve Ticaret AŞ.'nin 2.7.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 119.025,61 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Arıcaık Turizm ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I- Dönen varlıklar:		
A) Hazır değerler	16.342,77	54,75
B) Menkul kıymetler	88.604,36	
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2- Diğer menkul kıymetler		
C) Ticari alacaklar	299.245,5	488.650,10
1- Alacak sen.reeskontu (-)		
2- Şüpheli alacak kar.(-)		
D) Diğer alacaklar	1.617,88	1.299,28
1- Alacak sen.reeskontu (-)		
2- Şüpheli alacak kar.(-)		
E) Stoklar		
1- Stok değer düş.kar. (-)		
2- Verilen sipariş avans		
F) Yıll.yay.inş.ve ona.maliyeti		
G) Gel.ayl.ait gid.ve gelir tahakkuk.	76.119,61	76.119,61
H) Diğer dönen varlıklar	32.669,06	2.711,77
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	514.599,18	568.835,51
II- Duran varlıklar		
A) Ticari alacaklar		
1- Alacak sen.reeskontu (-)		
2- Şüpheli alacak kar.(-)		
B) Diğer alacaklar		
1- Alacak sen.reeskontu (-)		
2- Şüpheli alacak kar.(-)		
C) Mali duran varlıklar		
1- Bağlı menkul kıymetler		
2- Bağlı men.kıy.değ.düşük kar.(-)		
3- İştirakler		
4- İştiraklere ser.tahakkuk.(-)		
5- İst.Ser. Payları değer düş.kar.(-)		
6- Bağlı ortaklıklar		
7- Bağlı ort.ser.tah. (-)		
8- Bağlı ort.ser.pay.diğer düş.kar.(-)		
9- Diğer mali duran varlıklar		
10- Diğer mali duran varlık değ .düş. kar.(-)		
D) Maddi duran varlıklar	10.366.121,67	10.908.237,99
1- Maddi duran varlık (brüt)		
2- Birikmiş amortismanlar (-)		
3- Yapılmakta olan yatırımlar		
4- Verilen sipariş avansları		
E) Maddi olmayan duran varlıklar		
1- Maddi olm. Duran var. (brüt)		
2- Birikmiş amortismanlar (-)		
3- Verilen avanslar		
F) Özel tükenmeyen tabi varlıklar		
1- Özel tük.tabi varlık. (brüt)		
2- Birikmiş tük.payları (-)		
3- Verilen avanslar		
G) Gel.ayl. ait gid.ve gel.tahakkuk		
H) Diğer duran varlıklar		
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	10.366.121,67	10.908.237,99
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	10.880.720,85	11.477.073,5

Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I- KISA VAD.YAB. KAY.		
A- Mali borçlar		
B- Ticari borçlar		
1- Borç senedi reeskontu (-)		
C) Diğer borçlar	19.876,71	504.611,74
1- Borç senedi reeskontu (-)		
D) Alınan avanslar		
E) Yıl. Yay. İnş.ve on.hakediş.		
F) Ödenecek vergi ve yükümlülükler	145.946,08	138.538,09
G) Borç ve gider karşılıkları		
1- Dönem karı ve diğ.yas.yük.karş.		
2- Dönem karı. peşin öd.vergi ve diğ.yüküm.		
3- Kıdem tazminatı karşılığı		
4- Diğer borç ve gid.karşılıkları		
H) Gelecek ay.ait gelir.ve gider tahak.		
I) Diğer kısa vad.yab.kaynaklar		
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOP.	165.822,79	643.149,83
II- UZUN VAD. YAB. KAY.		
A) Mali borçlar	1.035.001,37	1.035.001,37
B) Ticari borçlar		
1- Borç senedi reeskontu (-)		
C) Diğer borçlar		
1- Diğer borç sen.rees. (-)		
D) Alınan avanslar		
E) Borç ve gider karşılıkları		
1- Kıdem tazminatı karşılıkları		
2- Diğer borç ve gid.karşl.		
F) Gel. Yıl.ait gelirler ve gider tahakkukları		
G) Diğer uzun vad.yab. kaynaklar		
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOP.	1.035.001,37	1.035.001,37
III- ÖZKAYNAKLAR		
A) Ödenmiş sermaye	8.963.088,66	8.963.088,66
1- Sermaye		
2- Ödenmemiş sermaye (-)		
3- Serm.düzeltilmesi olumlu fark.		
B) Sermaye yedekleri	600.759,69	600.759,69
1- Hisse senedi ihraç primleri		
2- Hisse senedi iptal karları		
3- M.D.V. Yen.değ.artışları		
4- İştirakler yen.değ.artışı		
5- Diğer sermaye yedekleri		
C) Kar yedekleri	9.799,47	9.799,47
1- Yasal yedekler		
2- Statü yedekleri		
3- Olağanüstü yedekler		
4- Diğer kar yedekleri		
5- Özel fonlar		
D) Geçmiş yıllar karları	1.498.571,99	1.498.571,99
E) Geçmiş yıllar zararları (-)	(1.270.084,95)	(1.392.323,12)
F) Dönem net karı-zararı	(122.238,17)	119.025,61
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	9.679.896,69	9.798.922,3
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	10.880.720,85	11.477.073,5

Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-Brüt satışlar	59.600,00	320.994,16
B-Satış indirimleri (-)		
C-Net satışlar		
D-Satışların maliyeti (-)		
Brüt satış karı veya zararı	59.600,00	320.994,16
E-Faaliyet giderleri (-)	(187.353,48)	(105.217,78)
Faaliyet karı veya zararı	(127.753,48)	215.776,38
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	6.938,70	4.090,18
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zarar (-)		
H-Finansman giderleri		
Olağan kar veya zarar	(120.814,78)	219.866,56
I-Olağandışı gelir ve karlar		17.226,97
J-Olağandışı gider ve zararlar (-)	(1.423,39)	(118.067,92)
Dönem karı veya zararı	(122.238,17)	119.025,61
K-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		
Dönem net karı veya zararı	(122.238,17)	119.025,61

**İSTANBUL 2010 AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTİ AJANSI'NIN 2008 YILINA AİT
HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 15/04/2010 tarihli 16'ncı birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Avrupa Kültür Başkenti, 1985 yılından bu yana Avrupa Birliği tarafından, Avrupa kültürü ve ruhunu temsil amacıyla seçilen kentlere verilmiş bir unvandır.

Her kent bu unvanı farklı amaçlara ve fırsatlara dönüştürmeye yönelik kullanmıştır. Örneğin; Kopenhag (1996 yılı) 278,7 milyon Euro olan bütçesini kenti ve etrafındaki bölgeyi yeniden canlandırmak, Selanik (1997 yılı) 300 milyon Euro olan bütçesini Selanik' i balkanların kültür merkezi yapmak Weimer (1999 yılı) 457,1 milyon Euro olan bütçesini Weimer'i bir turizm merkezi yapmak için kullanmıştır.

Bazı Başkentler ise daha kapsamlı hedeflere yönelmişlerdir. Örneğin Porto (2001 yılında) 285,5 milyon Euro bütçesini uluslar arası profilini yükseltmek, gelecek yıllara taşıyarak kenti uluslar arası cazibe merkezine dönüştürmek, Genova (2004 yılı) 230,4 milyon Euro olan bütçesini kentin imajını yenilemek ve uluslar arası profilini yükseltmek, Essen (2010 yılı) 320 milyon Euro olan bütçesini Ruhr havzasını ekonomik canlılığa kavuşturmak olarak belirlemiştir.

İstanbul'un Avrupa Kültür Başkenti Projesi bir sivil toplum girişimi olarak başlamıştır. Nitekim İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Girişim Grubunun Kurulmasına Dair Karar'ın yürürlüğe konulması, Dışişleri Bakanlığı'nın 06.10.2005 tarih ve ÇKGY/407469 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulu'nca 23.11.2005 tarihinde kararlaştırılmıştır. BKK 11 Aralık 2005 tarih – 26020 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Bu kararın amacı, İstanbul'un Avrupa Birliği tarafından 2010 yılı Avrupa Kültür Başkenti ilan edilmesi için gerekli çalışmalarda bulunmak üzere "İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Girişim Grubu'nun oluşturulması ve çalışması ile ilgili esasları düzenlemek" olarak belirtilmiştir.

Kararın dayanağı; 4090 sayılı Dışişleri, Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesi, 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesi, 01.09.2002 tarih 24863 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Topluluk Programlarına Katılmasının Genel İlkeleri Hakkında Çerçeve Anlaşmasıdır.

Girişim Grubu; Dışişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Valiliği, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri temsilcilerinin oluşturacağı Danışma Kurulu ile Danışma Kurulunu oluşturan kamu kurum ve kuruluşları temsilcileri ile Danışma Kurulunca uygun görülen sivil toplum örgütü temsilcilerinden oluşan Yürütme Kurulu ve Bütçe Komisyonundan teşkil etmiştir.

Girişim Grubunun bütçesi, kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mevzuat uyarınca aktarılabacak tutarlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, vakıflar, dernekler, sivil toplum örgütleri ve diğer kişi ve kuruluşlarca yapılan aynı ve nakdi yardımlar, sponsorluk gelirleri, reklam gelirleri, faiz gelirleri ve diğer gelirlerden oluşmuştur.

Girişim Grubu Hükümet, Valilik ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı (İBBB)'nin desteği ve katılımıyla faaliyetlerini 2005-2007 Kasım ayına kadar sürdürmüştür. 02.11.2007 tarihinde ise İstanbul Avrupa Kültür Başkenti sürecini yürütme görevi 02.11.2007 tarihli 5706 sayılı Kanunla kurumsal yapılandırmaya gidilerek ajansa devredilmiştir. Bu kanunun amacı; İstanbul'u 2010 yılı Avrupa başkenti olarak hazırlamak, 2010 yılında yapılacak etkinlikleri planlamak ve yönetmek, kamu ve sivil kurum ve kuruluşların bu amaçla yapacakları çalışmalarda koordinasyonu sağlamak üzere İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansının kurulması ile görev ve yetkilerini düzenlemektir. Avrupa Kültür Başkenti Ajansı; Koordinasyon Kurulu, Danışman Kurulu, Yürütme Kurulu ve Genel Sekreterlikten oluşmuştur.

Kurumsal yapının oluşması ise 2008 yılında başlamıştır. Nitekim 15.01.2008 tarihinde Danışma Kurulu Başkanı atanmış olup, 27.01.2008'de Danışma Kurulu'nun ilk toplantısı ve yürütme kurulunun seçimi gerçekleşmiştir. 06.02.2008 tarihinde Yürütme Kurulu Başkanı 12.02.2008'de ise Genel Sekreter atanmıştır.

2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın 2008 yılına ait toplu bilgileri aşağıdaki çizelgede sunulmuştur.

Toplu bilgiler	Ölçü	2008
Dönen varlıklar	YTL	47.684.516
Duran varlıklar	YTL	596.557
Yabancı kaynaklar	YTL	8.967.921
Özkaynaklar	YTL	39.313.152
Gelirler	YTL	78.487.387
Proje uygulama giderleri	YTL	10.755.410
Kültür ve Turizm Bakanlığı'na aktarmalar	YTL	11.995.699
Tanıtım giderleri	YTL	10.317.602
Genel yönetim giderleri	YTL	7.305.522
Toplam giderler	YTL	40.374.233
Alımlar	YTL	937.659
Personel (Yıl sonu)	Kişi	103
Kamudan geçici görevli	Kişi	14
Sözleşmeli çalışan	Kişi	89
Personele yapılan tüm giderler	YTL	4.101.885
Kamudan geçici görevli çalışanlara	YTL	226.570
Sözleşmeli çalışanlara	YTL	3.550.260
Dönem gelir-gider farkı	YTL	38.113.154

II. İDARİ BÜNYE:

A- Mevzuat:

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti (AKB) Hakkında 5706 sayılı kanun 02.11.2007 tarihinde kabul edilmiş olup 14 Kasım 2007 tarih 26700 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır.

Kanunun hedefi; 2010 yılı etkinliklerini planlamak, yönetmek ve bu amaçla çalışma yapacak kamu ve sivil kurum ve kuruluşlarının koordinasyonunu sağlamak olarak özetlenebilir.

Kapsamı ise; kurulan Ajansın görev ve yetkilerinin belirlenmesi, sorumluluklarına ilişkin hükümleri düzenlemek olarak ifade edilebilir.

Ajans personeli bu Kanunun 17. maddesi, gereğince; bu kanun kapsamında yaptıkları işlemlerde Türk Ceza Kanununun uygulaması bakımından kamu görevlisi sayılır.

Ajansın denetimi 2 kısma ayrılmıştır. 5706 sayılı Kanunun 18. maddesine göre; yapılacak iş ve işlemlerle ile bu işlemlerle ilgili harcamaların denetimi; 3346 sayılı Kanun hükümlerine göre TBMM KİT Komisyonunca sürdürülecektir. KİT Komisyonu’nun bu dış denetim fonksiyonu için 72 sayılı KHK ile Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu’nca yıllık denetim raporu hazırlanacaktır.

Ajansın kesin hesabının (bilanço ve gelir tablosu) tasvibi Ajans’a ait Koordinasyon Kurulu’nda yapılmaktadır. Sunumu ise Yürütme Kurulu üstlenmiştir. Nitekim 5706 sayılı yasanın “Yürütme Kurulunun Görevleri” başlıklı 9. maddesinin (1) fıkrası, “Projenin yıllık program, bütçe, faaliyet raporu ve kesin hesabını hazırlamak, Koordinasyon Kurulu’na sunmak” ifadeleri ile bu durumu belirlemiştir. Kesin hesap bir sonraki yılın bütçe raporu ile birlikte takip eden yılda Koordinasyon Kurulu’na sunulmaktadır. Örneğin 2008 yılı Kesin Hesap’ı (bilanço ve gelir tablosu) 2010 yılı Bütçesi ile birlikte 2009 yılında Koordinasyon Kuruluna sunulmuştur.

Ayrıca 3346 sayılı yasanın 9. maddesi; özel kanunlara tabi şirket ve kurumlarda bilanço ve netice hesaplarının TBMM KİT Komisyonunda görüşüleceğini ancak bu raporların ibra yerine genel görüşmeye sunulacağını ifade etmektedir. Bu nedenle bilanço ve gelir tablosu Koordinasyon Kurulunda tasvip edilen Ajansın bu mali sonuçları TBMM KİT Komisyonunda genel görüşmeye sunulmuştur.

Diğer taraftan aynı konu, her yıl Başbakanlık Müfettişi, Maliye Müfettişi, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişi ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Müfettişinden oluşan bir komisyon tarafından da ayrıca denetlenecektir.

Ajansın kendi Teftiş Birimi bulunmadığından yukarıda belirtilen Müfettişlerce yapılan teftiş ve hazırlanan rapor bir iç denetim fonksiyonu olarak nitelendirilebilecek olup zaten bu rapor sonuçta Koordinasyon Kurulu vasıtasıyla Ajans’a aksettirilip uygulama sorunlarının giderilmesi amaçlanmıştır.

İlgili kanunun 19. maddesi uygulanmayacak hükümleri içermektedir. Bu kanun kapsamına giren mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, satım, kira ve her türlü işlemlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

2008 yılında 5706 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılmıştır.

Nitekim Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 04.06.2008 tarih ve 5766 sayılı Kanunun 8. maddesinde; AKB Ajansına yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamalarının tamamı; gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden, Kurumlar Vergisi beyannamesi üzerinden ayrıca gösterilmek şartıyla kurum kazancından indirileceği dercedilmiştir.

Yine bu kanunun 22. maddesinde; Ajansın görevleri ile ilgili yaptığı faaliyetlerden 5706 sayılı (İstanbul 2010 AKB) Kanunun 12. maddesi kapsamında elde ettiği gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmaz hükmü vardır.

5766 sayılı Kanunun 26. maddesiyle 5706 sayılı Kanunun 12. maddesinin ikinci fıkrasına “(c) Maliye Bakanlığı 2009 ve 2010 yılı bütçelerine bu amaçla konacak ödenek” bendi eklenmiş, müteakip bentler ona göre teselsül ettirilmiştir. “Ajansın taraf olduğu işlemler harç ve katılım payından, bu işlemler nedeniyle düzenlenen kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.”

Ayrıca geçici 2. maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici 3. madde ile “2008 yılında Maliye Bakanlığı bütçesinden Ajansa 250.000.000 YTL’ye kadar ödenek aktarmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir. Bu ödeneğin 50.000.000 YTL’lik kısmı, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına Dair Sözleşme hükümleri gereğince, ülkemiz dünya kültürel mirası listesinde ve aday listede yer alan eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen öncelikler doğrultusunda korunması, bakım, onarım ve restorasyonu için kullanılır.” ifadeleri yer almıştır.

Bu geçici madde ile Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca sürdürülen ve bütünüyle İstanbul iliyile ilgili olmayıp örneğin Antalya, Çorum, Trabzon, Denizli, Konya, Mersin, Mardin vb. diğer illerdeki UNESCO projelerinin (Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına dair sözleşme kapsamında) bakım onarım ve restorasyonu için aktarılabacak kaynakların sorumluluğu Ajans’a verildiğinden “İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti” projelerini çok kısa bir sürede seçip, sürdürüp, bitirme ile sorumlu Ajansın iş riski daha artmış, UNESCO projelerindeki gecikme, aksama ve sorunların Ajansın ana faaliyet konularını ve ana hedefini zora sokabileceği görülmüştür. Bu nedenle, bu transferlerde aksamaya meydan verilmemesi gerekmektedir.

20. maddede Yürütme Kurulunun projenin sona ereceği 31.12.2010 tarihinden itibaren altı ay içinde tasfiye işlemlerini tamamlayacağını, geçici 1. maddenin 2. fıkrası ise bu Kanunun 11. maddesinde belirtilen özel hesabın Maliye Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar uyarınca tasfiye edileceğini belirtmektedir.

B- Teşkilat:

5706 sayılı İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı Kanununun 4,5,6,7,8,9,10 . maddeleri ajansın teşkilatı ile hükümleri içermektedir.

4. madde; ajansın özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe haiz, merkezinin İstanbul olduğunu belirtmekte ve teşkilatının Koordinasyon Kurulu, Danışma Kurulu ve Yürütme Kurulu Genel Sekreterlikten oluştuğunu ifade etmektedir.

Ajansın Koordinasyon ve Danışma Kurulları; kamu ve sivil kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak, kültür mirası ve sanatı konusunda ilke kararları almak, görüş ve tavsiyelerde bulunmak üzere kanunla oluşturulan daha ziyade üst nitelikteki yapılanmalardır.

Yürütme Kurulu ise genellikle KİT kuruluşlarında görülen yönetim kurulları (karar organı) veya üst kurulların üyeler kurullarına tekabül etmektedir.

Genel Sekreterlik, icraatla ilgili olup yazışma, satın-alma, personel temini ve bütün faaliyetlerin yerine getirilmesi ile sorumlu bulunmaktadır.

10.11.2008/11 sayılı Yürütme Kurulu kararı ile; Etkinlik ve Organizasyonlar Direktörlüğü isminin “Turizm ve Tanıtma Direktörlüğü” olarak değiştirilmesi, daha sonra yapılacak bu tür isim değişikliklerinde Genel Sekreterliğe yetki verilmesi kabul edilmiştir.

01.12.2008/22 sayılı Yürütme Kurulu Kararı ile İletişim Direktörlüğü, İletişim ve Halkla İlişkiler Direktörlükleri olarak iki kısma ayrılmıştır.

C- Personel durumu:

2008 yılında henüz teşkilatlanma aşamasında olan ajansın yıl sonu itibariyle personel hareketleri kesin sonuç olarak belirlenememiştir. Genel sekreter ve 2 genel sekreter yardımcısı dahil 14 kişi ajansta geçici görevlidir. Ayrıca yıl sonunda 89 personelin ajansta görevlendirildiği belirlenmiş bulunmaktadır. Bu görevlendirmelerde bir genel sekreter, yardımcıları ve direktörler yönetici kısmı olup diğer personelleri ise yönetmen, uzman, müşavir, asistan, memur, sekreter ve şoför olarak sıralanabilir.

Yürütme Kurulunun 11.02.2008 tarih ve 2 sayılı toplantısında unvan, görev ve maaşların kesinleştirilmesi konuşulmuş, 25.02.2008/5 sayılı toplantıda organizasyon şeması ve kadro listesi onaylanmıştır. Yürütme Kurulu uzman ve üstü seviyesindeki alınacak kişilerin Yürütme Kurulunun onayına sunulması, diğer personelle ilgili işlemler hakkında ise bilgi verilmesi konusunda prensip kararı alınmıştır. Aynı sayılı kararda Ajans'taki Direktörlükler ve Artistik Komite görevlileri ismen görevlendirilip onaylanmıştır.

03.03.2008/6 sayılı kararla; Fuar ve Organizasyon Direktörü ve Brüksel Temsilcisi ismen tespit edilmiştir.

14.07.2008/8 sayılı kararla; İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünün 2010 projelerinde görev yapmak üzere eleman talebi incelenmiş 10 mimar, 3 inşaat mühendisi, 1 makine mühendisi, 1 elektrik mühendisi ve 1 restoratörün ajans kadrosunda geçici olarak görevlendirilip Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünde görev yapmaları, ücret konusunun araştırılması tasvip edilmiş, 21.07.2008/3 sayılı kararla da bu personele tecrübesine ve kadrosuna göre 2.250-2.500 YTL aralığında ücret ödenmesi, talep edilen personelin ihtiyaca uygun şekilde kademeli olarak karşılanması kabul edilmiştir. Denetim tarihi içinde tespit edilen müteakip kararlarda uzman, asistan, yönetmen, memur vb. atamalar devam etmiştir.

07.04.2008/11 sayılı kararda Yürütme Kurulu ve Personel Özlük hakları görüşülerek karara bağlanmıştır. 01.09.2008/7 sayılı kararla YDK'ca talep edilen ve Genel Sekreterlik'ce hazırlanan "Personel Atama Kriterleri" onaylanmıştır.

01.09.2008/7 sayılı kararla YPK'ca talep edilen ve Genel Sekreterlikçe hazırlanan "Personel Atama Kriterleri" onaylanmıştır.

Personel atama kriterleri olarak ajans şu standartları getirmiştir.

Uzman: Uzman personelde, direktörlüklerde görevlendirilmiş olması ve en az bir yabancı dili iyi derecede bilmesi şartı aranmıştır. Uzmanlar 1. derece ve 3. derece olarak sınıflandırılmış olup, bu sınıflandırmada da nitelikleri daha iyi, deneyimli personel arasında bir ücret farkı yaratmak, personelin işyerine uyum ve katkısı arttıkça derece yükselebilmesi ve motivasyonunun sağlanması amaçlanmıştır.

Asistan: İlgili sanat yönetmeni disiplinine bağlı olarak görev yapan asistanların üniversite mezunu, yabancı dil bilme, ilgili sanat disiplini ile ilgili eğitim almış olma veya bilfiil deneyim sahibi olma şartı aranmıştır. Asistanlar da 1. ve 2. derece olarak sınıflandırılmış ve uzman personelin derecelendirilmesindeki amaç güdülmüştür.

Yönetmen yardımcısı: İlgili sanat yönetmenini temsil etmesi öngörülmüş ve alanında profesyonelce faaliyet göstermiş genç sanatçıların istihdamı amaçlanmıştır. Ancak yönetmen yardımcısı kadrosunda henüz bir personel istihdam edilmemektedir.

Müşavir: Alanlarında uzmanlaşmış, profesyonelce mesleklerini icra eden ve proje için önemli olan kurumlarla ilişkileri bulunan kişilerden, danışman olarak yararlanılması, mevcut projelerin geliştirilmesi, belirlenmiş projelerin uygulamasının takibi, kurumlarla olan ilişkilerin geliştirilmesi kriterleri baz alınarak atamaları önerilmiştir.

Yürütme Kurulu artan personel alma taleplerinin yoğunluğu nedeniyle 10.10.2008/14 sayılı kararı almıştır.

Ajans'ı 2008 yılı personel harcamaları toplamı 4.101.885 YTL'dir. Bu tutarın % 8'i huzur hakkı, % 5,5'i kamudan gelen personel fark ücreti, % 86,5'i ise sözleşmeli (işçi statüsünde) personel ücretidir.

Personele yapılan harcamaların % 74'ü esas ücretler, % 9'u ek ödemeler, % 17'si ise sosyal giderlerdir.

III. MALİ BÜNYE:

Ajans'la ilgili 5706 sayılı Kanunun 9-1 maddesi "Projenin yıllık program, bütçe faaliyet raporu ve kesin hesabını hazırlamak" şeklinde Yürütme Kurulu'nun görevlerini sayarken aslen ajansın bir koordinatörlük ve değerlendirme görevini üstlendiğini ve kesin hesap tabiri ile de Devlet muhasebesi çerçevesinde işlem görülmesi gerektiğini belirlemiştir. Zaten ajansın bir mal ve hizmet üretimi ve satışı olmadığından aslında projelere transfer edilecek kaynakların, daha önce bu faaliyeti başlatan Serbest Girişim Grubunun ticari bilançosu kullanması nedeniyle aynı doğrultuda "gelir", yapılan kaynak transferlerinin ve harcamaların ise "gider" olarak esas alındığı tespit edilmiştir. Ayrıca 2008 yılına ait bütçede gelir ve giderler (kaynak-transfer ve harcamalar) eşit tutarda gösterilmiştir.

Ancak, Ajans bütçe hedeflerine varamadığı gibi projelere ait değerlendirmeleri yeterli düzeyde bitiremediğinden 39.313.152 YTL henüz transfer edilmeyen diğer bir deyimle kaynak fazlası kalmıştır. Tutulan ticari muhasebe gereği bu gelir fazlası özkaynak olarak gösterilmiştir. Kısa vadeli kaynaklar; 2009 yılında kapanan satıcı alacakları, personel borçları, vergi ve SSK borçları ile gider tahakkuklarını ihtiva etmektedir.

Varlıklar içindeki 43.111.661 YTL'lik önemli tutar kasa ve banka hesabında görülen henüz projelere transferi yapılmayan kaynaklarıdır. Duran varlıklar ise bu işlemlerin yapılabilmesi için gerekli ofisin gider yazılan demirbaş, avans, depozito ve teminatı olan harcamalardır.

Ajans'ın varlıklarının % 98,8'i likit olup, kaynaklarının % 81,4'ü özkaynaklar, % 18,6'sı özkaynaklardan ayrılıp 2009'da ödenen kısa vadeli yabancı kaynaklardır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

İstanbul'u 2010 yılı Avrupa Kültür Başkenti olarak hazırlamak, 2010 yılında yapılacak etkinlikleri planlamak ve yönetmek, kamu ve sivil kurum ve kuruluşların bu amaçla yapacakları çalışmalarda koordinasyonu sağlamak üzere İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansının kurulmasını öngören 5706 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesi projeye ilişkin yıllık program, bütçe, faaliyet raporu ve kesin hesabı hazırlama ve Koordinasyon Kuruluna sunma görev ve yetkisi Yürütme Kuruluna verilmiştir.

Aynı Kanunun 12 nci maddesinde ise Projenin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak harcamaların bu amaçla ulusal bir banka nezdinde açılacak hesaptan karşılanması, özel hesabın gelirlerinin ise;

- İstanbul İl Özel İdaresi ve İBB'nin 2008,2009 ve 2010 bütçelerine her yıl bu amaçla konulacak ödeneklerden,

- ITO ve ISO tarafından 2008, 2009 ve 2010 yıllarında aktarılabacak tutarlardan,

- Maliye Bakanlığının 2009 ve 2010 yılı bütçelerine bu amaçla koyacağı ödeneklerden,

- Yurtiçi ve yurtdışından sağlanacak yardım ve bağış ile sponsorluk gelirlerinden

- Yapılacak etkinliklerden sağlanacak bilet satış gelirleri ile diğer gelirlerden,

- İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti logo ve isim hakkı kullanımından sağlanacak gelirlerden,

- Avrupa Birliği Komisyonun projeye tahsis edeceği fonlardan,

- Gelirlerden sağlanacak nemalardan

Oluşması öngörülmüş olup, özel hesapta toplanan paraların nemalandırılmasına ilişkin usul ve esasların Yürütme Kurulunca belirlenmesi hususu da yine aynı maddede belirtilmiştir.

Bu gelirlere ilave olarak, 6.6.2008 tarih ve 5766 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle 5706 sayılı Kanuna eklenen 3 üncü Geçici Madde ile Ajansın 2008 yılı gelirlerine yönelik yeni bir düzenlemeye gidilmiş ve "2008 yılında Maliye Bakanlığı bütçesinden Ajansa 250.000.000 YTL'ye kadar ödenek aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenğin 50.000.000 YTL'lik kısmı, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme hükümleri gereğince, ülkemiz Dünya Kültürel Mirası listesinde ve aday listede yer alan eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen öncelikler doğrultusunda korunması, bakım, onarım ve restorasyonu için kullanır."hükmü getirilmiştir.

Ajans bütçesinin gider kalemlerinin ise yine 5706 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde yer alan ve Yürütme Kurulunun görevleri arasında sayılan işlerin yapılması sırasındaki harcamalar, Dünya Kültürel Mirası listesinde yer alan eserler için yapılacak harcamalar ve genel yönetim giderlerinden meydana geleceği anlaşılmakta olup, bu gider kalemleri arasında herhangi bir öncelik veya orandan bahsedilmemiştir.

Bu hükümler doğrultusunda Ajansın 2008 yılı bütçesine ilişkin olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde; 5706 sayılı kanunun 13 üncü maddesi gereğince Yürütme Kurulu tarafından beş kişilik bir Bütçe ve İhale Komisyonu seçilmesi öngörüldüğünden, Yürütme Kurulunun 2008.1 sayılı ilk toplantısında bu seçimin yapıldığı ve Ajans olarak toplanacak paraların bir kamu bankasında tutulması veya kapsamlı bir faiz araştırması yapılması konusunda Bütçe Komisyonunca karar alınmasını benimsediği görülmektedir.

Yürütme Kurulunun 11.2.2008 tarih ve 2008.2 sayılı toplantısında ise; 2008 yılı bütçesinin 25.2.2008 tarihine kadar yapılmasına ve ilgili taraflardan talep edilecek paraların istenilmesi kararlaştırılmıştır.

Ajansın 2008 yılı bütçesi gerekli hazırlıklar sonrasında Yürütme Kurulunun 7.3.2008 tarih ve 2008.7 sayılı toplantısında görüşülmüş ve 285,2 milyon YTL olarak kabul edilerek, Koordinasyon Kurulu üyelerine dağıtılmasına karar verilmiştir.

Kabul edilen bütçenin gelir ve gider olarak ana kalemleri incelendiğinde;

- Gelirlerin; İl Özel İdare Katılım Payı olarak 10 milyon YTL, İstanbul Büyük Şehir Belediyesi katılım payı olarak 10 milyon YTL, İTO katılım payı olarak 1 milyon YTL, İSO katılım payı olarak 1 milyon YTL, logo kullanım hakkı gelirleri olarak 1,5 milyon YTL, bilet satış gelirleri olarak 1 milyon YTL, promosyon ürün satış gelirleri olarak 400 bin YTL, ana sponsorluk gelirleri olarak 16 milyon YTL, kurumsal ortak sponsorluk gelirleri olarak 4 milyon YTL ve yasal gelirler olarak 240,3 milyon YTL şeklinde,

- Giderlerin ise; satış ve pazarlama giderleri olarak 13,7 milyon YTL, genel yönetim giderleri olarak 6,1 milyon YTL ve proje ve uygulama giderleri olarak 265,4 milyon YTL şeklinde öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Yürütme Kurulu tarafından kabul edilerek Koordinasyon Kuruluna sunulan bütçenin 10.3.2008 tarihi itibarıyla onaylandığı hususuyla, Ajans kapsamında icra edilecek proje ve tüm faaliyetlerin "Kültür ve Turizm Bakanlığının 2005/13 sayılı Kültür alanındaki Destek (Sponsor) Faaliyetlerinin "Kültür ve Turizm Bakanlığı Hakkında Genelge" kapsamına alınmasına ilişkin Maliye Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca çalışma yapılmasına karar verildiği hususu 28.4.2008 tarih ve 2008.13 sayılı Yürütme Kurulu toplantısında görüşülmüştür.

5.5.2008 tarih ve 2008.15 sayılı Yürütme Kurulu toplantısında Bütçe Komisyonunun her Perşembe günü toplanmasına, 26.05.2008 tarih ve 2008.19 sayılı toplantıda ise sponsorluk yıllık hedef bütçe planının onaylanarak kabulüne ve harcamalar konusunda yetkili Bütçe ve İhale Komisyonunun oluşumuna karar verilmiştir. Ajansın ihtiyacı olan malzemelerin satın alınması ile ilgili teklifin kabul edilmesi ve Bütçe Komisyonuna harcama yetkisi verilmesi konusu ise 9.6.2008 tarih ve 2008.22 sayılı Yürütme Kurulu toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

Ajansın belirlenen bu esaslar çerçevesinde oluşturulan 2008 yılı bütçesinin program ve gerçekleştirme değerleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bütçeye ilişkin toplu bilgiler	Ölçü	2008 Bütçe		
		Program	Gerçekleşen	Bütçeye göre sapma (%)
1-Satış ve pazarlama giderleri	YTL	13.700.000	10.317.602	(25)
2-Genel yönetim giderleri	YTL	6.073.000	7.305.522	20
3-Proje ve uygulama giderleri	YTL	265.400.000	22.751.108	(91)
4-Toplam giderler	YTL	285.173.000	40.374.233	(86)
5-Toplam gelirler	YTL	285.173.000	78.487.397	(72)

Yukarıdaki tablonun incelenmesinden de anlaşılabacağı üzere; gelirlerdeki gerçekleştirme oranı % 28, giderlerdeki gerçekleştirme oranı ise %14 gibi oldukça düşük bir düzeyde kalmış, Ajansın henüz kuruluş aşamasında olmasından dolayı öngörülen değerlerin oldukça gerisinde bir sonuçla karşılaşılmıştır.

Hazırlanmış olan bütçenin en önemli gelir kalemini oluşturan ve 5706 sayılı Kanun'un geçici 3 üncü maddesi gereğince Maliye Bakanlığı bütçesinden Ajansa aktarılması öngörülen 240,3 milyon YTL'lik tutardan sadece 75 milyon YTL'lik bir miktarın temin edilebilmiş olması bütçe gerçekleştirmelerinin oldukça düşük bir düzeyde kalmasını esas nedeni olmuştur.

Bütçe gider kalemlerindeki gerçekleştirmeler incelendiğinde ise satış ve pazarlama giderleri ile proje ve uygulama giderlerinin, elde edilen gelirlere orantılı olarak, öngörülen değerlerin çok altında olmasına rağmen genel yönetim giderlerinde belirlenmiş ödenekten % 20 daha fazla bir gerçekleştirme olduğu ve 5706 sayılı kanun gereğince Koordinasyon Kurulu tarafından onaylanmış olan 2008 yılı bütçesinin dışında bir harcama yapıldığı ortaya çıkmaktadır.

2008 cari yılı içinde proje uygulama (görsel sanatlar, müzik ve opera, sahne ve gösteri sanatları, kent ve mimarlık ve tasarım, edebiyat, sinema belgesel animasyon, kültürel miras ve müzeler) giderleri olarak 35 bin YTL ödenek ayrılmış bunun % 31’lik kısmına karşılık gelen 10,7 bin YTL’si gerçekleşmiştir. Ajans merkez proje giderleri olarak ise 30 milyon YTL ödenek ayrılmış bunun % 2’lik kısmına karşılık gelen 556 bin YTL’si gerçekleşmiştir. Belediye projeleri (gelir getirici projeler) destek payı giderleri olarak 200 milyon YTL ödenek ayrılmış ancak yıl boyunca herhangi bir gerçekleşme olmamıştır. Uluslararası etkinlik ve proje giderlerine 400 bin YTL ödenek ayrılmış bunun % 11’lik kısmına karşılık gelen 44,8 bin YTL’si gerçekleşmiştir. 2008 Cari yıl içerisinde projelerle ilgili olarak toplam 265,4 milyon YTL ödenek ayrılmış olup bunun % 4 gibi çok düşük bir kısmı gerçekleşmiştir.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti “Genel Sekreterliği’nin ve Genel Sekreterliğe bağlı Yönetim Birimlerinin çalışma usul ve esasları yönergesi”, 02.11.2007 tarih ve 5706 sayılı İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanunun 10. maddesinin 5. fıkrası hükmüne dayanılarak 4.8.2008 tarih 2008/30 karar no’lu hazırlanmış ve Yürütme Kurulu tarafından onaylanmıştır. Bu yönergede yer alan direktörlüklere ait proje çeşitleri ve tanımlamaları ise aşağıda verilmiştir.

- 1 Proje Koordinasyon ve Takip Projeleri
- 2 Kültürel Miras ve Müzeler Projeleri
- 3 Kentsel Uygulama Projeleri
- 4 Artistik Komite Projeleri
 - 4.1 Çok Yönlü Projeler
 - 4.2 Geleneksel Sanatlar Projeleri
 - 4.3 Görsel Sanatlar Projeleri
 - 4.4 Müzik-Opera Projeleri
 - 4.5 Sahne ve Gösteri Sanatları Projeleri
 - 4.6 Kent Kültürü Projeleri
 - 4.7 Eğitim Projeleri
 - 4.8 Edebiyat Projeleri
 - 4.9 Sinema Belgesel Animasyon Projeleri
- 5 İletişim Projeleri
 - 5.1 Halkla İlişkiler ve Etkinlik
 - 5.2 Reklam ve Pazarlama
- 6 Turizm ve Tanıtma Projeleri
- 7 Kurumsal İlişkiler Projeleri
- 8 Dış İlişkiler Projeleri
- 9 Merkez Projeler

2008 yılında 1990 proje başvurusuna karşılık 2.929 milyon YTL’lik bir toplam bütçe ortaya çıkmıştır. Yürütme Kurulunca kabul edilen proje sayısı 281 olduğu ve buna karşılık onaylanan bütçe ise 257,7 milyon YTL olduğu anlaşılmıştır. Değerlendirilmeye alınan proje sayısı ise 211 olarak gerçekleştirilmiştir.

V. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerinin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

Raporun ilgili bölümlerine yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı 2010 içerisinde yapılacak faaliyetlerinin eylem planını hazırlanması sürenin de giderek azaldığı dikkate alınarak; 2010 yılı Avrupa Kültür Başkenti seçilen İstanbul'da yapılacak etkinliklerin çerçevesini, mahiyetini ve önceliklerini belirlemek, hazırlamak için önlemler almak, etkinliklere katkısı olabilecek ulusal ve uluslararası sivil kurum ve kuruluşlarla eşgüdümü sağlamak, etkinliklerin yapılacağı mekanları belirlemek diğer bir ifade ile 2010 yılında yapılacak etkinlikleri planlamak ve yönetmek, kamu kurum ve kuruluşlarına bu amaçla yapacakları çalışmalarda koordinasyonu sağlamak üzere bir an önce harekete geçilmesi,

SONUÇ:

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın, Yürütme Kurulu'nun 04.08.2009 tarihli kararı ile kabul edilip, 14.10.2009 tarihinde Ajansın Koordinasyon Kurulunda onaylanan 2008 yılı bilançosu ve 38.113.153,81 Yeni Türk Lirası gelir fazlasıyla kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı 2008 Yılı Bilançosu

AÇIKLAMA		31.12.2008
A- HAZIR DEĞERLER		43.111.661
1-KASA	5.484,29	
2-BANKALAR	43.106.177,08	
a) Finansbank Eminönü Şubesi	1.085,09	
b) İş Bankası Galatasaray Şubesi	245.148,88	
c) Vakıfbank Beyoğlu Şubesi	41.859.943,11	
d) Ziraat Beyoğlu Şubesi	1.000.000,00	
B- DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		4.572.855
1-Devreden Katma Değer Vergisi	4.526.568,51	
2-İş Avansları	46.286,32	
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		47.684.516
A- DEMİRBAŞLAR		4.238
VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR		
1-Trafo Güvence Bedeli	3.918,20	
2-OGS Cihazları	320,00	
B- DEMİRBAŞLAR		587.819
1-Demirbaş	587.819,19	
C- VERİLEN AVANSLAR		4.500
1-IKSV	4.500,00	
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		596.557
VARLIKLAR TOPLAMI		48.281.074
A- TİCARİ BORÇLAR		8.071.784
1-Satıcılar	8.071.783,99	
B- DİĞER BORÇLAR		435.880
1-Personele Borçlar	435.879,63	
C- ÖDENECEK VERGİ ve DİĞER YÜKÜMLÜLÜK		452.918
1-Ödenecek vergi ve Fonlar	347.583,06	
2-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	105.335,39	
D- GİDER TAHAKKUKLARI		7.340
1- Telefon ve Su Giderleri Tahakkuku	7.339,59	
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		8.967.922
A-GEÇMİŞ YIL GELİR FARKI		1.199.998
1- 2006 Yılı Gelir Farkı	1.437.041,34	
2- 2007 Yılı Gider Farkı	237.043,22	
B- GELİR FARKI		38.113.154
1- 2008 Yılı Gelir Farkı	38.113.153,81	
UZUN VADELİ KAYNAKLAR		
KAYNAKLAR TOPLAMI		48.281.074

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı 2008 Yılı Gelir Tablosu

YTL

Açıklama	Gerçekleşen
A) GELİRLER	78.487.386,90
a) İl Özel İdare Katılım Payı	660.000,00
b) İstanbul Büyükşehir Belediyesi Katılım Payı	350.000,00
c) İstanbul Ticaret Odası Katılım Payı	500.000,00
d) Yurtiçi ve Dışı Yardım ve Sponsorluk Gelirleri	634.344,00
e) Maliye Bakanlığı Gelirleri	75.000.000,00
f) İstanbul Sanayi Odası Katılım Payı	0,00
g) Logo Kullanım Hakkı Gelirleri	0,00
h) Bilet Satış Gelirleri	0,00
ı) Promosyon Ürün Satış Gelirleri	0,00
j) Ana Sponsorluk Gelirleri	0,00
k) Faiz Gelirleri	1.343.042,90
B) GİDERLER	40.374.233,09
1. PROJE UYGULAMA GİDERLERİ	10.755.409,71
a) Görsel Sanatlar	557.444,36
b) Müzik ve Opera	435.126,47
c) Sahne ve Gösteri Sanatları	460.655,90
d) Kent ve Mimarlık ve Tasarım	163.933,19
e) Edebiyat	434.591,13
f) Sinema Belgesel Animasyon	118.686,64
g) Kültürel Miras ve Müzeler	574.875,87
h) Ajans Merkez Proje ve Giderleri	8.010.096,15
2. GELİR GETİRİCİ PROJELERİ	0,00
3. ULUSLAR ARASI ETKİNLİK VE PROJE GİDERLERİ	0,00
4. DİĞER OLAĞANDIŞI GİDERLER	11.995.699,04
a) Kültür Bakanlığına Yapılan Aktarmalar	10.805.090,61
b) Kültür Bakanlığı Temizlik Hizmetleri	281.465,58
c) Kültür Bakanlığı Güvenlik Hizmetleri	909.142,85
5. YURTIÇI VE YURTDIŞI TANITIM GİDERLERİ	10.317.601,96
a) Malzeme ve Promosyon Giderleri	219.114,80
b) Danışmanlık Giderleri	703.205,84
c) Tanıtım ve Lansman Giderleri	9.395.281,32
6. GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	7.305.522,38
a) Sarf Giderleri	130.724,91
b) Personel Ücretleri	4.289.862,17
c) Dışardan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	1.960.835,09
d) Diğer Giderler	924.100,21
C) DÖNEM GELİR-GİDER FARKI	38.113.153,81
a) 2008 Yılı Gelir Farkı	38.113.153,81

SAYI: 25

**TASFİYE HALİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI A.Ş.'NİN
06.07.2001–31.12.2008 DÖNEMİNE AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT
KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 06/07/2001-31/12/2008 dönemine ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 24/06/2010 tarihli 29'uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

4603 sayılı Kanunla T.Emlak Bankası A.Ş.'nin, T.C.Ziraat Bankası ve T.Halk Bankası Anonim Şirketi ile birlikte yeniden yapılanması ve 25.11.2003 tarihine kadar özelleştirilmesi hükmüne bağlanmış ise de, 4684 sayılı Kanunla 4603 sayılı Kanunda önemli değişiklik yapılmış, Bankanın her türlü bankacılık hizmetleri ile bankacılık iş ve işlemlerinden ve bankalara olan yükümlülüklerinden doğan taahhütleri ve bankacılıkla ilgili sabit kıymetler dahil, kanuni takibe intikal etmiş alacaklar ile Bakanlar Kurulu'nun 28.03.2001 tarih ve 2001/2202 sayılı Kararının 1 inci maddesi ile devri öngörülen Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin varlıkları hariç tüm aktifleri, bankaların yönetim kurullarının kendi aralarında düzenleyecekleri protokol doğrultusunda, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi'ne veya Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi'ne devredileceği hükmüne bağlanmıştır.

Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin, 06.07.2001-31.12.2008 dönemine ilişkin toplu bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	6.7.2001	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	son iki yıl farkı	Artış veya azalış (%)
Sermaye	Milyon YTL	750	750	750	750	750	750	750	750	750	-	-
Ödenmiş sermaye	Milyon YTL	749	749	749	749	749	749	749.	749	749	-	-
Toplam aktifler	Milyon YTL	2.095	2.256	2.727	2.661	2.735	2.507	2.408	2.219	2.319	100	5
TOK'l'den vad.kadar el.tut.kıym.	Milyon YTL	-	-	1.116	1.116	1.309	1.309	1.309	1.309	1.309	-	-
TOK'l'den KEY tahvil faiz alacağı	Milyon YTL	-	2	43	45	51.	58	65	68	76	7	11
Hazineye olan borçlar	Milyon YTL	1.931	2.192	2.725	2.616	2.622	2.284	2.113	1.903	1.873	(30)	(2)
Hazineye yapılan ödemeler	Milyon YTL	-	-	-	90	-	279.	231	125	175	50	40
Özkaynaklar	Milyon YTL	19	15	-38	25	86	195.	273	292	423	131	45
Yabancı kaynaklar	Milyon YTL	2.076	2.240	2.742	2.636	2.649	2.311	2.135	1.926	1.896	(30)	(2)
Krediler	Milyon YTL	-	-	18	17	64	67	47	57	50	(7)	(13)
Yeniden yapılandırılanlar	Milyon YTL	-	-	-	3	54	59	41	54	48	(6)	(11)
Orta uzun vadeli krediler (yuva)	Milyon YTL	-	-	18	14	10	8	6	3	2	(1)	(38)
Takipteki alacaklar (brüt)	Milyon YTL	866	1.101	1.280	1.222	1.096	952	946	807	931	124	15,3 %
Takipteki alacaklar için ayrılan karşılıklar	Milyon YTL	188	239	239	239	239	239	239	239	239	-	-
Takipteki alacaklar (net)	Bin YTL	678	862	1.041	984	858	713	707	569	692	124	22
Tahsilat	Milyon YTL	30	54	75	106	139	144	103	97	43	(53)	(55)
Toplam borçlu sayısı	adet	14.531	12.070	11.482	10.471	9.602	9.170	8.670	8.321	7.543	(778)	(9)
Protokollü borçlu sayısı	adet	-	675	2.925	3.631	1.621	940	740	457	272	(185)	(41)
Kanuni takipteki borçlu sayısı	adet	14.531	11.395	8.557	6.840	7.981	8.230	7.930	7.864	7.271	(66)	(1)
Dava/icra takip dosya sayısı	adet	17.777	16.267	14.090	14.954	12.220	13.213	11.900	9.602	8.537	(1.065)	(9)
Personel	Kişi	-	229	248	186	184	165	145	138	135	(3)	(2)
Personel giderleri	Bin YTL	-	169	2.048	2.424	2.201	2.145	2.410	2.773	3.689	916	33
Kişi başına aylık ortalama	YTL	-	-	4.682	1.798	1.847	1.941	2.162	2.366	3.482	1.116	47
Dönem karı veya zararı	Milyon YTL	-	2	(46)	63	56	109	78	20	131	111	561
Bilanço zararı	Milyon YTL	(785)	(780)	(826)	2.944	(3.295)	(3.186)	(3.108)	(3.089)	(2.958)	131	(4)

06.07.2001 tarihi itibariyle bankacılık faaliyetleri sona eren ve tasfiye sürecine giren T.Emlak Bankası A.Ş.'den, aynı tarihte tescil edilen Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası'na 749,0 milyon YTL ödenmiş sermaye intikal ettirilmiştir.

31.12.2002 tarihinde 17,5 milyon YTL olan krediler, % 187 oranında artarak, 2008 yılı sonu itibariyle 50,2 milyon YTL olmuştur. Bu tutarın 2,4 milyon YTL'si yuva kredilerine, 47,8 milyon YTL'si ise yeniden yapılandırılan orta ve uzun vadeli kredilere aittir.

06.07.2001 tarihinde 678,1milyon YTL olan net tasfiye olunacak alacaklar, % 2 oranında artarak, 2008 yılı sonu itibariyle 692,3 milyon YTL'ye çıkmıştır. Tasfiye olunacak alacaklar hesabının brüt tutarı 930,7 milyon YTL olup, ayrılan karşılıklar 238,4 milyon YTL'dir.

Tasfiye başlangıcında 17.777 adet olan dava ve icra dosyası 2008 yılı sonunda % 52 oranında azalarak, 8.537 olmuştur.

Bankanın tasfiye halindeki alacaklarının yanında bilançosunda en önemli kalemleri hazineye olan borçlar ile Toplu Konut İdaresinden alacakları oluşturmaktadır.

Hazineye borç T.C.Ziraat Bankası ve T.Halk Bankası A.Ş.'ne devri yapılan taahhütler ile aktifler arasındaki farktan, TOKİ'den alacak, devredilen gayrimenkullerin karşılığı olarak alınan yedi yıl vadeli devlet iç borçlanma senetlerinden (DİBS) ileri gelmektedir.

II. İDARİ BÜNYE:

15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanun gereğince, T.Emlak Bankası A.Ş.'nin, T.C. Ziraat Bankası ve T. Halk Bankası Anonim Şirketi ile birlikte, bu bankaların rekabet koşullarına göre yeniden yapılanması ve 25.11.2003 tarihine kadar 4046 sayılı Kanun çerçevesinde özelleştirilmesi hükme bağlanmıştır.

4603 sayılı Kanunla Banka 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce Denetlenmesinin Düzenlenmesi hakkında Kanun ile 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerin kapsamından ve Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetimi dışına çıkarılmıştır. Ancak TBMM KİT Komisyonu 25.11.1992 tarihinde aldığı kararla; sermayelerinin yarısından fazlası kamuya ait veya sonradan bu kapsama girecek olan ve Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetimine tabi olmayan kuruluşların da Anayasa'nın 165 inci maddesi ile 3346 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince TBMM'ce denetlenmesinin, TBMM adına Yüksek Denetleme Kurulu tarafından hazırlanacak denetim raporları esas alınarak yapılmasının kararlaştırılması çerçevesinde Yüksek Denetleme Kurulu'nun Banka üzerindeki denetimi sürmeye devam etmiştir. Ayrıca, 20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı Kanunla, 4603 sayılı Kanun da yer alan ve kamu bankalarını TBMM denetimi dışında tutan hükmü iptal edilmek suretiyle, T.Emlak Bankası A.Ş. denetim bakımından 3346 sayılı Kanun kapsamına yeniden dahil edilmiştir.

Bakanlar Kurulu'nun 28.03.2001 tarih ve 2001/2202 kararıyla; Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin, Bankacılık faaliyetleri dışında kalan mal varlıkları ve bu konuda faaliyet gösteren iştiraklerindeki hisse payları ve ticari gayrimenkulleri tüm hak ve yükümlülükleriyle bilanço değeri üzerinden Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na devredilmesi hükme bağlanmıştır.

TOKİ'ye devredilecek varlıklarla ilgili olarak 14.12.2001 tarihinde uygulamaya alınan esas protokolün yanı sıra, devri sağlanamayan veya protokolün düzenlenmesinden sonra devredilmesi gerektiği tespit edilen varlıkların TOKİ Başkanlığı'na devrinin sağlanması veya protokolden çıkarılması gereken varlıkların Banka'ya iadesinin sağlanması için 06.12.2004 ve 31.03.2005 tarihlerinde ek protokoller yapılmıştır.

4684 sayılı Kanunla 4603 sayılı Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle Bankanın her türlü bankacılık hizmetleri ile bankacılık iş ve işlemlerinden ve bankalara olan yükümlölüklerinden doğan taahhütleri ve bankacılıkla ilgili sabit kıymetler dahil, kanuni takibe intikal etmiş alacaklar ile 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu kararının 1 inci maddesi ile devri öngörülen Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin varlıkları hariç tüm aktifleri, bankaların yönetim kurullarının kendi aralarında düzenleyecekleri protokol doğrultusunda, protokole konu bütün hak, alacak ve borçlar, alacaklıların rızası veya sair herhangi bir işleme gerek kalmaksızın, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi'ne veya Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi'ne devredileceği, söz konusu işlemlere ilişkin olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun uygun görüşü alınacağı ifade edilmiştir.

4684 Sayılı Kanun ile 4603 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü madde gereğince hazırlanan devir ve birleştirme koşullarını belirleyen protokol, T.C.Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin yeniden yapılandırılmaları konusunda görevli Kamu Bankaları Ortak Yönetim Kurulu'nun 04.07.2001 tarih ve 26/230 sayılı kararı ile kabul edilerek, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 06.07.2001 tarih ve 5508 sayılı yazısı ile uygun görüşü alınmış ve uygulamaya konmuştur.

Tasfiye Halindeki Emlak Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu 17.07.2001 tarih ve 28/240 sayılı kararında; 4684 sayılı Kanunu'nun 2 nci maddesi ile 4603 sayılı Kanun'a eklenen geçici 3 üncü madde gereğince devir işlemlerinin protokol doğrultusunda tamamlandığı belirtilerek, Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme yetkisinin sona erdiği, Kanun gereği Bankanın TTK'nun 434/2 inci maddesi gereğince infisah ettiğinin tespit edildiği, dolayısıyla TTK 438 ve 439 maddeleri ile 4389 sayılı Kanunu'nun 8/2 nci maddesi gereğince ön işlemin yapılarak tasfiye halinin Ticaret Siciline tesciline karar verildiği, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini BDDK eliyle sonuçlandırılmasından sonra, kararın 27.07.2001 tarih ve 5348 sayılı ticaret sicil gazetesinde yayımlandığı, ifade edilmiştir.

Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 30.01.2002 tarih 4743 sayılı Kanun'da "Tasfiye Halindeki Türkiye Emlak Bankası A.Ş., finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmalarına ve bu anlaşmalar kapsamında borçlularla yapılacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine ilave finansman sağlamamak kaydıyla taraf olabileceği" belirtilmiştir.

Bu kapsamda, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından hazırlanmış 11.04.2002 tarih ve 24723 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4743 sayılı Kanunla 4603 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde yapılan düzenlemeye; Bankalarda 31.12.2002 tarihinden sonra Özel Hukuk Hükümlerine tabi olmayan personelin çalıştırılmayacağı, yeniden yapılandırma sürecinde bankaların yönetim kurullarınca gerek özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmak üzere kendisine sözleşme teklif edilen ancak, özel hukuk hükümlerine göre çalışmayı kabul etmeyen, gerekse özel hukuk hükümlerine göre çalışması uygun görülmeyip sözleşme imzalanmayan personelin, bankaların yönetim kurullarınca Devlet Personel Dairesi Başkanlığı'na bildirileceği hüküm altına alınmıştır.

4743 sayılı Kanunu'nun geçici 1 inci maddesinde ise; T.C.Ziraat Bankası A.Ş., T.Halk Bankası A.Ş., T.Emlak Bankası A.Ş. ve Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.'nin Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleriyle Tasfiye Kurulu üyelerinin, bu Kanun ve 4603 sayılı Kanun kapsamında işlemler yapmaya, Kanunun 1 inci ve 2 nci maddesi kapsamındaki kredileri sözkonusu maddelerde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yeniden yapılandırmaya yetkili oldukları, bu üyelerin

bu Kanun veya 4603 sayılı Kanun Hükümleri çerçevesinde yaptıkları işlemlerden dolayı hukuki sorumlulukları Bankacılık sektöründe faaliyette bulunan Özel Bankaların yönetim, denetim ve tasfiye kurullarına uygulanan özel hukuk hükümlerine ve mevzuatta tabi oldukları ceza ve idare hukuku bakımından memur sayılmayacakları belirtilmiştir.

21.09.2004 tarihli 25590 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunla değişik 4603 sayılı Kanunu’nun Geçici 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrası; Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş. veya Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından devir alınacak taahhütler ile aktifler arasındaki menfi fark, devir alan bankaya Hazine Müsteşarlığı’nca nakit ve/veya özel tertip devlet iç borçlanma senedi şeklinde sermaye olarak avans mahiyetinde ödeneceği, Hazine avans mahiyetinde yapılan ödemelerin Bankalar Yeminli Murakıpları’nca yapılacak incelemeler sonucu onaylanacak devir bilançoları esas alınarak kesinleşeceği, söz konusu inceleme sonucunda tespit edilen Hazine aleyhine doğmuş fark ve devir tarihi itibarıyla nazım hesaplarda yer alan taahhütler nakde dönüştükleri takdirde nakde dönüştükleri tarih itibarıyla Hazinece nakit ve/veya özel tertip devlet iç borçlanma senedi olarak ödeneceği Hazine lehine bir farkın tespit edilmesi halinde ise, söz konusu fark ilgili yıl Bütçe Kanunu’nda belirtilen esaslar dahilinde devir alınan banka tarafından Hazineye ödeneceği, Türkiye Emlak Bankası A.Ş. devir işlemleri nedeniyle doğan menfi farka ilişkin hesaplar kayıtları bakımından Tasfiye Halindeki Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin Hazineye borçlu olmasını sağlayacak şekilde izleneceği belirtilmiştir.

Kurumun 15.09.2005 tarihli Olağan Genel Kurul Kararı doğrultusunda yeniden düzenlenen Ana sözleşme değişikliklerinde;

- Tasfiye Halindeki T.Emlak Bankası’nın unvanı “Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi” olarak değiştirilmiş, kısa adı “Tasfiye Halinde Emlakbank” olarak belirlenmiştir.

- Bankanın Amaç ve Konusu Ana sözleşmenin 4 üncü maddesinde düzenlenmiş, amacı; “tasfiye işlemleri sonucunda Bankanın varlığına terkin suretiyle son vermek”, konusu ise; “tasfiye gayesiyle sınırlı olmak üzere, mevcut menkulleri ve borç tasfiyesi amacıyla edinilen gayrimenkulleri paraya çevirmek, Bankanın alacaklarını tahsil etmek, Bankanın borç ve taahhütlerini yerine getirmek, Bankanın tasfiyeye girmesinden önce başlamış ancak sonuçlanmamış olan iş ve işlemleri tamamlamak ve Bankanın taraf olduğu hukuki ilişkileri takip ederek sonuçlandırmak ve tasfiye ile ilgili her türlü diğer işlemleri yapmak” olarak düzenlenmiştir.

- Ana sözleşmenin Aktiflerin paraya çevrilmesiyle ilgili 5 inci maddesinde; “Bankanın hiçbir şekilde gayrimenkul edinmeyeceği, ancak kredilerin tahsili amacıyla firmalardan borca mahsuben icraen ve/veya anlaşma yoluyla gayrimenkul edinebileceği ve edinilen bu gayrimenkulleri nakde çevirmek için gerekli tedbirleri alabileceği” belirtilmiştir.

- Banka’nın nominal sermayesinin 750 milyon YTL, ödenmiş sermayesinin 749 milyon YTL olduğu bu sözleşmenin 6 ncı maddesinde ifade edilmiştir.

- Ana sözleşmenin 7 nci maddesinde yapılan değişiklik sonucu, Banka’nın yetkili organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetçilerden oluşur şeklinde ifade edilmiş olup, Banka’nın tasfiyesinin Banka Genel Kurulu’nca belirlenecek üç kişiden oluşan Tasfiye Kurulu’nca genel hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Ana sözleşme değişikliği sonucu 25, 27 ve 29 uncu maddeler yeniden düzenlenmiş, 27 nci maddesinde “Tasfiyenin sona ermesi” 29 uncu maddesinde ise “Bu ana sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde Bankalar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, İcra İflas Kanunu’nun ve sair mevzuatın ilgili hükümlerinin uygulanacağı” ifade edilmiştir.

18.04.2007 tarih ve 5626 sayılı Kanunla; 4603 sayılı Kanun’da değişiklik yapılarak, Kanunun 2 nci maddesine;

“Özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılacak personelin sayısı, ünvanı, ücret vesair mali hakları bankaların genel kurullarınca tespit olunur. Genel Kurullar, bu yetkilerini Yönetim Kurullarına devredebilir. Personel istihdamına ilişkin diğer hususlarda Yönetim Kurulları yetkilidir.” hükmü eklenmiştir.

06.07.2001 tarihi itibarıyla tescil ve ilan edilen ancak, yetkili organlarının belirlendiği 14.09.2001 tarihinde fiilen faaliyete geçen Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’nin 21.12.2001 tarih ve 49/300 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile belirlenen ve daha sonra ihtiyaç doğrultusunda değişiklikler yapılan organizasyon şemasında; Mali ve İdari İşler Daire Başkanlığı, Takip Daire Başkanlığı ve Hukuk Koordinatörlükleri şeklindeki teşkilat yapısı benimsenerek atamalar yapılmıştır.

Ana Sözleşmenin 8 inci maddesine göre Bankanın Olağan Genel Kurulu, bankanın hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yılda bir kez toplanmaktadır.

Banka Ana sözleşmesinin 17 ve 18 inci maddelerine göre; Yönetim Kurulu, tamamı Genel Kurul tarafından seçilen en az beş üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu Üyeleri üç yıl için seçilmekte olup, süreleri biten üyeler yeniden seçilebilmektedirler. Sözleşmenin 7 nci maddesinde, “Bankanın yetkili organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetçilerden oluşur. Bankanın tasfiyesi Banka Genel Kurulu’na belirlenecek üç kişiden oluşan Tasfiye Kurulu’nca genel hükümlere göre yürütülür.” şeklinde düzenlenmiştir. Ana Sözleşmenin 9 uncu maddesine göre Tasfiye Kurulu Üyeleri Genel Kurul’ca tayin ve azledilmektedir. Sözleşmenin 23.maddesine göre Genel Kurulca en fazla 3 denetçi seçilebilmektedir. Son olarak, 4 Mayıs 2009 tarihinde yapılan Genel Kurul’a sunulmak üzere 27.03.2009 tarihli denetçi raporu düzenlenmiştir.

Bankanın Ana Sözleşmesinde teşkilat Genel Merkez ve yurt içi hizmet birimlerinden oluşmakta olup, teşkilat yapısında “Genel Müdürlük” birimine yer verilmemiştir. Kurumun yürütme organları; Yönetim ve Tasfiye Kurulu’na doğrudan bağlı olarak çalışan Mali İşler Daire Başkanlığı, Takip İşleri Daire Başkanlığı, daire başkanlıklarına bağlı bölüm müdürlükleri ve 4 il (İstanbul, Ankara, Adana, İzmir) Hukuk Koordinatörlükleri ile bunlara bağlı ayrıca 5 il (Bursa, Samsun, Diyarbakır, Erzurum, Antalya) hizmet birimlerinde çalışan merkez ve bölge avukatlarından oluşmaktadır. Bunlardan Bursa hukuk birimi İstanbul bölge, Samsun hukuk birimi Ankara bölge, Diyarbakır ve Erzurum hukuk birimleri Adana bölge, Antalya hukuk birimi İzmir hukuk koordinatörlüklerine bağlı bulunmaktadır.

06.07.2001 tarihinde 229 olan personel sayısı 2008 yılı sonu itibarıyla 130 olup, bu personelin 62’si devir protokolü gereği T.C.Ziraat Bankası’nca görevlendirilmiş, 68’i ise açıktan atanmıştır. Bunların 75’i Merkez teşkilatında, 55’i ise Bölge teşkilatında görevlendirilmişlerdir.

T.C.Ziraat Bankası A.Ş.’nce görevlendirmesi yapılan 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi personelin giderleri T.C.Ziraat Bankası A.Ş.’nce, 14.09.2001 tarihinden sonra açıktan ataması yapılan İş Kanuna tabi olarak çalıştırılan personelin ücretleri ise, Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş. tarafından karşılanmaktadır.

Bankanın 29.03.2002 tarihli Olağan Genel Kurul toplantısında 14.03.2002 tarihinden geçerli olmak üzere Tasfiye, Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri dahil Özel Hukuk Hükümlerine Tabi tüm personele mali ve sosyal haklar kapsamında yapılan her türlü ayni ve nakdi ödemeleri, 08.02.2002 tarihli ve 2002/3729 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tespit edilmesine karar verilmiştir. Ayrıca, 2003 yılı faaliyetleriyle ilgili Olağan Genel Kurulda da T.C.Ziraat Bankası’nca görevlendirilen personele ait ücretlerin anılan bankaca ödemesine devam edilmesi benimsenmiştir.

III- MALİ BÜNYE:

Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 2008 yılı kaynak ve varlıklar toplamı 2.319,2 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Dönen varlıkların 96,2 milyon YTL'si hazır değerlerle, 135,3 milyon YTL'si ise kısa sürede paraya çevrilebilir değerlerle ilgilidir. Duran varlıkların ise 2.021,2 milyon YTL'si uzun sürede paraya çevrilebilir değerlere, 66,6 milyon YTL'si bağlı değerlere aittir.

Yabancı kaynaklar ağırlıklı olarak, 4603 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre; T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Halk Bankası tarafından devir alınan taahhütler ile aktifler arasındaki menfi fark için bu bankalara Hazine tarafından tahvil olarak verilen, buna karşılık Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin Hazineye olan borcu olarak işlem gören kaynaklardan oluşmaktadır.

Buna göre yabancı kaynaklar tutarı 1.896,3 milyon YTL, öz kaynakları ise 423,0 milyon YTL'dir.

Banka 2008 yılını 130,5 milyon YTL karla kapatmış olup, cari yılda öz kaynaklar kar tutarı kadar artarak 423,0 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Bankanın, 2008 faaliyet yılında elde etmiş olduğu 130.528 bin YTL ticari kara, 253 bin YTL matraha ilave edilen unsurların eklenmesiyle kar ve ilaveler toplamı 130.781 bin YTL olarak gerçekleşmiş, tasfiye öncesi dönemden gelen 794.025 bin YTL tutarındaki 1999 – 2001 yıllarına ait geçmiş yıl mali zararlarının, 130.781 bin YTL tutarında ki mali kardan mahsup edilmesi ile sonraki yıllara devreden mali zarar toplamı 663.244 bin YTL'ye düşmüş olup, Bankanın yaptığı bu mahsuplaşma sonucu kurumlar vergisi matrahı 2008 yıl sonu itibarıyla oluşmamıştır.

Sonuç olarak, Banka, tasfiyeye girmeden önceki dönemlerde oluşan ve tasfiyenin başlangıç tarihi itibarıyla mahsup edilemeyen geçmiş yıl mali zararlarını ara tasfiyeye dönemlerinde elde edilen mali karlardan mahsup etmiştir. Ancak Kurumlar vergisi Kanunu hükümleri ve Gelir İdaresi Başkanlığı ve İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından başka kurumlara mukteza verildiği, buna göre de Banka'nın 2007 ve 2008 yılı Kurumlar Vergisi Beyannamelerinde 1999,2000 ve 2001 yıllarına ilişkin tasfiye öncesi dönemden gelen mali zararları mahsup etmeden Kurumlar vergisini hesaplaması gerektiği sonucu ortaya çıkmış olmakla birlikte uygulamada bazı tereddütlerin de bulunduğu anlaşılmış olup, konu ile ilgili olarak Kurumun Maliye Bakanlığı nezdinde devam eden girişimlerinin sonucuna göre işlem yapması gereklidir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Kurumun Krediler ve tasfiye hesapları;

- Yeniden yapılandırılarak itfa planına(YİP) bağlanmış orta ve uzun vadeli krediler,
- Orta ve uzun vadeli krediler (Yuva kredileri)
- Finansal yeniden yapılandırma sözleşmesi kapsamına alınanlar ,
- Tasfiye Kurulu Kararları ile yeniden yapılandırılanlar
- Kanuni takipteki alacaklar,

şeklindeki izlemekte olup, yıllar itibarıyla ortaya çıkan değişiklikler aşağıdaki özet olarak izah edilmiştir.

- Yeniden yapılandırılarak itfa planına bağlanmış orta ve uzun vadeli krediler:

İlk yeniden yapılandırma başlangıcında 3.2 milyon YTL olan krediler 2008 yılı sonu itibarıyla 47,8 milyon YTL olmuştur. Bu hesap, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından 30.06.2001 tarih ve 24448 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 'Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik' ile bu Yönetmeliği yeniden düzenleyen, 01.11.2006 tarih ve 26333 sayılı resmi gazetede yayımlanan Yönetmelik yeniden itfa planına (YİP) bağlanan kredilerden oluşmaktadır.

- Orta ve Uzun Vadeli Krediler (Yuva Kredileri)

T.Emlak Bankası A.Ş.'ce üretilen konutlara yönelik olarak kullanılan ve yuva kredisi olarak adlandırılan konut kredileri 06.07.2001 tarihli devir bilançosu ile T.C.Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş.'ne devredilmiş ise de, 2002 yılında T.C.Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş. Yönetim Kurulları bu kredilerin tekrar Bankaya devrine karar vermiş, Banka Yönetim Kurulunun 22.08.2002 tarihli kararı ile bu devir işlemi uygun bulunmuştur. Bu kararlara istinaden 25.09.2002 tarihinde toplam 6.536 adet ve 219,4 milyon YTL tutarındaki yuva kredileri tekrar bankaya devredilmiştir.

Yönetim Kurulu Kararları ile yapılan bu işlem, 16.07.2004 tarih, 5230 sayılı yasanın 7/ d. maddesi ile 4603 sayılı yasanın geçici 3.maddesinde yapılan düzenleme ile Yasaya bağlanmıştır. Devir tarihi itibarıyla 17,5 milyon YTL olan yuva kredileri 2008 yılı sonu itibarıyla 2,3 milyon YTL'ye inmiştir. Halen 331 müşterinin 270'i taksitlerini düzenli şekilde öderken, 61 müşteri hakkında yasal takip işlemleri başlatılmıştır.

- Tasfiye olunacak (takipteki) alacaklar:

14.09.2001 tarihindeki Olağanüstü Genel Kurul ile yetkili organları belirlenen ve tasfiyesine başlanan Banka alacaklarının tahsili ve tasfiyesi için 2004 sayılı İcra İflas Kanunu hükümleri uyarınca takip yapılmaktadır. 26.12.2003 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 5020 Sayılı Kanun ile 4389 sayılı Bankalar Kanunu'na eklenen Ek Madde 5 ve buna paralel olarak 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun geçici 13 üncü maddesi hükmü uyarınca Bankaya "Fon ve Hazine Alacaklarına İlişkin tedbir, takip ve tahsil hükümleri"nin uygulanması hakkı ve yetkisi tanınmıştır. Bu çerçevede, Banka tarafından, Ek Madde 5 kapsamındaki alacaklarının tahsili için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre başlatılmış takiplerde, 5020 Sayılı Kanun ile Fon lehine getirilen ayrıcalıklardan yararlanılmaktadır.

Bankaca özellikle yetersiz teminatlı kredi kullanıp da vadesi geçtiği halde henüz ödemiş tüzel kişilerin kanunî temsilcileri ile borçlu ve borçla diğer ilgililer hakkında; 5020 ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunun Banka'ya vermiş olduğu yetkiye dayanılarak, Banka'ya borçlu gerçek kişiler ile borçlu tüzel kişilerin yetkili temsilcileri hakkında yurt dışına çıkış yasağı uygulanmıştır. Yurt dışı yasağı konulan 758 kişiden 2,8 milyon TL, 9,6 milyon USD, 308 bin EURO nakit tahsilat, 3,0 milyon USD teminat mektubu sağlanmıştır. Ancak Anayasa Mahkemesinin 18.10.2007 gün 2007/4 E ve 2007/81 K sayılı kararı ile; yurt dışı çıkış yasağının dayanağını oluşturan 4389, 5020, 5411 sayılı Kanunların ilgili madde bölümleri Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiş ve karar 08.12.2007 tarih 26724 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

31.12.2008 tarihli bilançosuna göre Şirketin brüt 930,7 milyon YTL alacağı olup bunlara 238,4 milyon YTL karşılık ayrılmıştır. Bu duruma göre 692,2 milyon YTL tasfiye olunacak alacak (net) bulunmaktadır. 2007 yılına göre bu alacaklar % 22 oranında net 123,6 milyon YTL artış göstermiş olup, bu durum esas olarak kur farkı ile ilgilidir.

Yıllar itibarıyla Tasfiye olunacak alacaklar bakiyesi ve firma sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tarih	Risk tutarı (Bin YTL)	Yeni gelen firma		Riski kapanan firma sayısı	Kalan firma
		sayısı	tutarı		
06.07.2001	865.000	-	-	-	14.531
2001	1.119.000	953	184.323	3.414	12.070
2002	1.279.000	242	72.227	830	11.482
2003	1.222.000	284	43.516	1.295	10.471
2004	1.159.000	40	3.240	909	9.602
2005	951.765	10	133	442	9.170
2006	999.262	11	316	511	8.670
2007	793.898	18	515	367	8.321
2008	930.678	19	42	797	7.543
Toplam		1.577	304.312	8.565	7.543

02.11.2001 tarihli Tasfiye Kurulu kararı doğrultusunda kayıtlı riskleri 200 bin YTL ve altında olan borçlulardan 4.315 adedinin dosyaları toplam 24,9 milyon YTL tahsilat yapılarak tasfiye edilmiştir. Halen 165 adet firmanın ödeme protokolleri devam etmektedir. Bugüne kadar anlaşma yapılmasına karşın ödemelerini yapmayan 2.161 adet firmanın protokolleri iptal edilmiş olup, yasal takipler sürdürülmektedir.

Takipteki alacakların % 92'si 1.000 bin YTL üzeri 91 firmaya ait 848 milyon YTL tutarındaki takipteki alacaklardır. % 4 oranında 7.335 adet firmaya ait 37 milyon YTL tutarındaki alacaklar 200 bin TL altındaki miktarlarla ilgilidir. 201-1000 YTL tutarındaki toplam % 4 oranındaki 33 milyon TL tutarındaki alacak 81 firmaya aittir.

Takipteki alacaklarda yer alan firmalar içerisinde Denizcilik sektöründe 225.209 bin YTL tutarında 90 firmanın, eski banka sahipleri olarak 355.190 bin YTL tutarında 23 dosyanın takibi yapılmaktadır.

7.543 firmanın 272'si ile protokol yapılmıştır. Alacak bakiyesi olan 978,5 milyon YTL'nin % 52'si protokole bağlanmıştır. Henüz protokole bağlanmayan 7.271 adet Firmanın riski 465,9 milyon YTL olup, bu firmaların ödeme gücü zayıf olduğundan veya faal durumda olmadıklarından bundan sonraki dönemde borç tasfiyesinin daha zor olacağı ifade olunmaktadır.

Denizcilik sektöründe yer alan 53 firmaya 165,7 milyon USD Landesbank kaynaklı ve 100 firmaya da yaklaşık 160 milyon USD Banka kaynaklı olmak üzere toplam 325,7 milyon USD civarında kredi kullandırılmıştır.

2008 yılı sonu itibarıyla yasal takip hesaplarında 90 adet denizcilik sektör firması yer almakta olup, bunlardan 11 adet Landesbank kaynaklı ve 30 adet Banka kaynaklı kredi kullanan firma ile borç tasfiye protokolü imzalanmış olup, ödemeler devam etmektedir. Kalan 49 adet firma hakkında ise yaklaşık 142 milyon USD'lık alacağın tahsili amacıyla yasal takipler sürdürülmektedir.

Denizcilik sektörü firmalarından Protokol koşulları doğrultusunda 31.12.2008 tarihi itibarıyla, toplam 160 milyon USD ve 716 bin EURO ana para ve faiz tahsilatı sağlanmıştır. Protokollü firmaların kalan anapara borçları 59 milyon USD olup, 49 firma hakkında yasal takipler sürdürülmektedir.

2001-2008 yılları arasında 8.565 adet firmanın riski tahsil edilerek tasfiye edilmiş olup, gerek riski kapanan gerekse protokolü devam eden firmalardan ana para, faiz ve masraf olmak üzere 747,4 milyon YTL tahsil edilmiştir.

31.01.2002 tarih, 24657 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 4743 sayılı yasa uyarınca Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması (İstanbul Yaklaşımı) kapsamında borçları yeniden yapılandırılan firmaların, borç tespiti, teminatlandırılması ve taksitlendirilmesi işlemleri diğer alacaklı banka ve finans kuruluşlarıyla birlikte tespit edilerek gerçekleştirilmiştir.

06.07.2001 tarihinde Kanuni Takip Hesaplarına intikal ettirilmiş olan 14.531 adet firmadan olan brüt 865 milyon YTL alacak ile tasfiye sürecine girilmiştir.

06.07.2001- 31.12.2008 tarihleri arasında 1.577 adet firmadan olan 304 milyon YTL'lik alacak dosyası Bankaya devir edilmiştir.

Bankaya devir edilmiş olan toplam 16.107 adet firmadan 31.12.2008 tarihi itibarıyla 8565 adet firmadan olan alacaklar tahsil edilerek tasfiye edilmiştir.

31.12.2008 tarihi itibarıyla 7543 adet firmadan brüt 930 milyon YTL'lik alacak bulunmaktadır.

Kayıtlı bakiyesi 513 milyon YTL civarından olan 272 adet firma ile borç tasfiye protokolü yapılmış olup, halen devam etmektedir.

06.07.2001 – 31.12.2008 tarihleri arasında dosyaları kapatılan ve/veya protokolü devam eden firmalardan 470 milyon YTL anapara 277 milyon YTL faiz+masraf olmak üzere toplam 747 milyon TL tahsilat sağlanmıştır.

Kanuni takipteki dava ve icra dosyaları Banka Hukuk koordinatörlüğünün merkez ve taşra birimlerinde kadrolu ve vekalet akdi ile ve sözleşme şartları çerçevesinde çalıştırılan serbest avukatlar tarafından takip edilmektedir.

Banka, her türlü hukuki ihtilaflarla, dava ya da icra takipleri dahil, tüm hukuki faaliyetlerini, 21'i merkez teşkilatında olmak üzere 50 kadrolu, 74 sözleşmeli olmak üzere 124 avukat ile yürütmektedir. Sözleşmeli avukatların 30'u merkezde olup bu avukatlara tevdi edilmiş dosya sayısı 811 adettir. Ayrıca merkez avukatlarının kontrolünde olup da, Bursa ve ilçelerinde takip edilmesi gereken dosya verilmiş 19 sözleşmeli avukat ve 474 adet dosya bulunmaktadır. Bu durumda, tamamı 9.602 olan dosya sayısının, % 13'ü İstanbul ve Bursa'daki sözleşmeli avukatlara verilmiş olduğu anlaşılmıştır. Buna karşılık sözleşmeli avukatların % 66'sı İstanbul ve Bursa'da görevlidir.

Bankanın hukuki faaliyetleriyle ilgili olarak 2008 yılı içinde kapanan ve yeni açılan dosyalardan sonra, 2009 yılına 9.602 adet dosyanın devrettiği anlaşılmıştır.

9.602 dosyanın 8.691 adedi takiplere ilişkin olup, bunun % 21'ini teşkil eden 1.812 adedi sözleşmeli serbest avukatlara verilmiştir.

Mülga T.Emlak Bankası'nın 2002 yılından önce açmış olduğu davalar ile birlikte Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu'nun; 2002, 2003 ve 2004 yılında almış olduğu kararlar çerçevesinde, emlak işleri, inşaat projeleri ve kredi işlemleriyle ilgili konularda Başbakanlık Teftiş Kurulu, Bankalar Yeminli Murakıplar Kurulu ve Banka Teftiş Kurulu tarafından düzenlenen raporlarda "sorumluluğu" öngörülen banka yetkilileri hakkında mali mesuliyet davaları ve ceza davaları açılmıştır. Bu davaların birçoğu halen derdesttir.

- Bankanın Tiflis/Gürcistan şubesi kredi işlemleri :

Tiflis/Gürcistan Şubesinde Tanadgoma adlı firmaya kullandırılan ve vadesinde ödenmeyen 4 milyon Gürcistan Lari (Yaklaşık 1.9 milyon USD) tutarındaki krediyle ilgili olarak şirket yetkilileri ve şube personeli hakkında Tiflis Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur. Ayrıca şirket ve şirketin hakim ortağı aleyhine dava açılmış, ortak hakkındaki dava reddedilmiş, ancak Tanadgoma şirketi açısından dava kabul edilerek, firmanın Bankaya 4.4 milyon Lari ödemesi hüküm altına alınmıştır. Kararın icrası için gereken işlemler yerine getirilmiş, ancak firmanın hiçbir malvarlığına rastlanamamış ve icra dairesince dosyası kapatılmıştır.

Gürcistan yerel bankalarından Tbilcreditbank'a 1.2 milyon USD kredi kullandırılmıştır. Firmanın borcunu ödememesi üzerine alacağın tahsili talebiyle açılan dava Banka lehine sonuçlanarak, borçlu bankanın 1.245 bin USD ödemesi karar altına alınmıştır. Borçlu Banka faaliyetlerini durdurarak tasfiye sürecine girdiğinden, Banka alacağı Tasfiye Masası'na kaydettirilmiştir. Ancak yerel iflas idaresi, masa mal varlığı bulunmadığından tasfiye dosyasını kapatmış ve böylece herhangi bir tahsilat sağlanamamıştır.

Bankanın yerel avukatlarınca yapılan suç duyuruları neticesinde Tiflis'teki yerel personel hakkında, yüksek miktarlarda usulsüz kredi vermek, zimmetlerine para geçirmek, üçüncü şahıslara çıkar sağlamak suçlarından ceza davaları açılmış, ancak ilgili şahıslar firarda olduğundan ve yakalanamadığından bir netice alınmamıştır.

Anılan kredilerle ilgili olarak düzenlenen teftiş raporlarında sorumluluğu öngörülen Türkiye'deki personel hakkında ceza davası açılmış olup, yargılama devam etmektedir

06.07.2001 tarihinden itibaren T.C Ziraat Bankası'na devredilen Tiflis/Gürcistan şubesindeki kredi ve kredi dışı işlemlerden ileri gelen ve takipteki alacaklar hesabında izlenen risklerin 31.12.2004 tarihindeki kalıntısı 2.561 milyar lira düzeyinde olup belirlenen risklerin tahsil ve tasfiyesi amacıyla başlatılan takip işlemlerine etkin bir şekilde devam edilmekle beraber, 1998-1999 yıllarında vuku bulan zimmet, evrakta sahtecilik ve görevi kötüye kullanma fiilleri nedeniyle banka yetkilileri hakkında yapılan suç duyuruları sonucu Türkiye ve Gürcistan/Tiflis'de açılan ceza davalarının da titizlikle izlenmesi gerekmektedir.

- Merkez şube müşterisi 161 kod no.lu firma :

T.Emlak Bankası sekreterliğinde Vakıflar Bankası, T.İş Bankası, Araptürkbank, İmpeksbank ve Kıbrıs Kredi Bankası'yla birlikte 1989 yılında 161 kod no.lu firmaya kullandırılan 4.2 milyon DEM tutarındaki döviz kredisi içinde bankanın payı % 40 oranında 1.7 milyon DEM düzeyindedir.

Bankaca kullandırılan döviz kredisi zamanında ödenmediğinden 01.03.1991 tarihinde ve birikmiş faiz ve komisyonlarla birlikte 1.9 milyon DEM olarak takipteki hesaplara intikal ettirilmiştir.

Kredinin kefil konumunda bulunan Eski İnşaat A.Ş.'nin, İstanbul 3. As. Tic. Mahkemesinin kararı ile iflas ettiği ve banka alacağının masaya kaydettirildiği tespit edilmiştir.

Krediye teminat olarak alınan, mülkiyeti K.K.T.C.'ne ait ve Karpaz Ltd.Şti.'ne üzerinde turizm kompleksi kurmak üzere 2036 yılına kadar kiralanan, Lefkoşe-Magosa Bafra köyü sahilindeki ve Banka lehine 20,0 milyon DEM tutarında üst hakkı ipoteği bulunan gayrimenkulün, satılarak paraya çevrilmesi için yerel avukatlarca dava açılmıştır.

K.K.T.C. Mahkemesi bu dava ile ilgili kararında; Karpaz Ltd. Şirketinin, T.Emlak Bankası A.Ş.'nin dahil olduğu Bankalar Konsorsiyumuna 18.10.1989 itibariyle 4 milyon DEM Borçlu olduğuna ve faiz tahakkukuna hükmetmiştir.

Üst hakkı üzerindeki ipotek KKTC devlet Bakanlığı ve Başbakan yardımcılığının aldığı bir kararla silinmiştir. Bunun üzerine Banka tarafından açılan dava neticesinde Yüksek Mahkemece, K.K.T.C.ilgili bankalığı aleyhine, Bankaya ipotekli gayrimenkulle ilgili hiçbir işlem yapılmaması yönünde tedbir kararı verilmiştir. Ancak K.K.T.C. Bankalar Kurulu tarafından, 21.03.2003 tarihli yeni bir kararla gayrimenkul, 03.06.2003 tarihinde yapılan bir kira sözleşmesi gereği, Etken Turizm İşt. San. Tic. Ltd. Şti. adında bir firmaya 49 yıllığına kiralanmıştır. Bu durumda silinmiş olan ipoteğin yeniden tesisi için yeni bir dava açılmıştır. Dava halen derdesttir.

Yüksek Denetleme Kurulu'nun T.Emlak Bankasıyla ilgili raporlarında da belirtildiği üzere; Merkez şube müşterilerinden 161 kod no.lu firmaya 1989 yılında kullandırılan 1.680.000 DEM tutarındaki döviz kredisi belirlenen sürede tahsil edilmediğinden 01.03.1991 tarihinden itibaren takipteki alacaklara intikal ettirilmiş olup 07.02.1992 tarihinde başlatılmış olan kanuni takibattan da inceleme tarihine (30.09.2004) kadar geçen sürede bir sonuç alınamamakla beraber, Banka lehine 20 milyon DEM tutarında üst hakkı ipoteği bulunan Lefkoşe-Magosa Bafra Köyü sahilindeki taşınmazın Yüksek Mahkeme kararına rağmen, K.K.T.C. Bakanlar Kurulu kararı paralelinde 03.06.2003 tarihinde yapılan kira sözleşmesi gereği Etken Turizm İnş. San. Tic. Ltd. Şirketine 49 yıllığına kiralandığı belirlendiğinden, üst hakkı ipotek alacaklısı olan banka ve konsorsiyuma dahil bankalar ile 03.06.2003 tarihinden itibaren taşınmazı 49 yıllığına kiralayan firma arasındaki görüşmelerin sürdürülmesi, sonuç alınmadığı takdirde K.K.T.C.Mahkemeleri nezdinde yeni bir dava açılması hususunun değerlendirilmesi gerekmektedir.

- Mevduat alacaklısı olup da,değişik nedenlerle hukuki ihtilafa dönüşen ve kesinleşmiş hükümler gereğince,sıra cetveline kaydedilmiş olan Banka borçları:

Tasfiye Halinde Emlak Bankası'nın borcu olarak sıra cetveline kaydedilmiş olan meblağların bir bölümü T.Emlak Bankası'nın mevduat müşterisi olup da, Banka personelinin usulsüz işlemleri, ihmali, hesaplardan yetkisiz kişiler tarafından para çekilmesi gibi sebeplerle, mağdur olan müşterileri alacaklarının, kesinleşmiş mahkeme kararlarına dayanarak sıra cetveline yazılması suretiyle oluşmuştur.

20.06.2001 tarih ve 4684 Sayılı Kanunun 3.maddesi hükmünde ifade edildiği üzere; Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi'ne yatırılmış olan mevduat hesapları, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi'ne yatırılmış olan mevduat hesapları, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketine veya Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketine devredilmek durumundadır. Nitekim Banka'nın ihtilafı olanlar hariç tüm mevduatları sözü edilen bankalara devredilmiştir.

Ancak, bankalar arasında imzalanan Ek Protokolle"06.07.2001 tarihinden önce T.Emlak Bankası A.Ş. personelinin her türlü bankacılık işlemlerini gerçekleştirmeleri sırasında kasıt, ağır ihmal ve kusur, kendisine veya bir başkasına menfaat temini kastıyla açıkça veya hileli yollara başvuruyla gerçekleştirdikleri banka zararına sebebiyet veren işlemlerden kaynaklanan banka alacakları" T.C.Ziraat Bankası ile T.Halk Bankası'na devredilecek hesaplar arasından çıkarılmıştır.

Bankanın tasfiyesine karar verildiği tarihte Banka mevduatı olup da, mahkeme kararlarına göre sıra cetveline sonradan yazılmış olan meblağların da, Bankanın diğer mevduatlarının taşıdığı güvenceye sahip olmasının adaleti ve eşitlik ilkelerine uygun olacağı düşünülmektedir.

20.06.2001 tarih ve 4684 Sayılı Kanunun geçici 3.maddesine göre, söz konusu devir işlemlerine ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun uygun görüşü de alınmak durumundadır. Bu çerçevede, Bankalar Yeminli Murakıpları tarafından düzenlenen 14.04.2006 tarih ve R-6,R6 Sayılı raporda, "Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş.'nin 10.02.2006 tarih ve 797 sayılı yazısında belirtilen hususların incelenmesinden, Ekibimizce tereddüt oluşturduğu düşünülen kalemlerin görev zararı kapsamında değerlendirilebileceği anlaşılmaktadır." denilmek suretiyle, kesinleşmiş hükme dayanan banka borçlarının, T.C.Ziraat Bankası ile T.Halk Bankası tarafından ödenerek Hazineye maledilmesinin yolunun açılmış olabileceği denilmektedir.

Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş ihtilaf konusu olan mevduat hesaplarının, yasa ve protokol gereğince, T.C.Ziraat Bankası'na veya T.Halk Bankası'na devredilmesi konusunda, 25.06.2004 tarih ve 275 sayılı bir Karar almış ve bu konuda bir takım yazışma ve teşebbüsler yapılmışsa da olumlu bir sonuç elde edilememiştir. Mevduat sahipleri arasında yaratılmış olan eşitsizliğin bu şekilde giderilebilmesi için, Hazine, Maliye Bakanlığı, BDDK ve ilgili bankalar nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi uygun olacaktır.

T.C.Ziraat Bankası ve T.Halk Bankası'nın 20.06.2001 tarih ve 4684 Sayılı Kanun ve bankalar arası protokol hükümleri çerçevesinde,T.Emlak Bankası'nın tüm mevduatının devralması gerekirken, ihtilafı olan bazı mevduatların ek protokol düzenlemek suretiyle devralınmamış olması sonucunda,mevduat sahibi olduklarını yargı kararları ile kanıtlayarak, ihtilaflarını çözümlenmiş olanların mevduat alacaklarının sıra cetveline yazıldığı ve bu kişilerin hak ettikleri mevduat alacaklarının tahsilinin,Hazinenin imtiyazlı olan tüm alacağının ödenmesi ve tasfiyenin sonuçlanması sonrasına kaldığı dikkate alınarak, mevduat sahipleri arasındaki eşitsizlik ve adaletsizliğin giderilmesi amacıyla bu hesapların da, 4684 Sayılı Kanun kapsamında gereği yapılmak üzere, T.C.Ziraat Bankası'na veya T.Halk Bankası'na devredilmeleri için ilgili merciler nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi gerekmektedir.

- Konut edindirme yardımı (KEY hesapları):

11.11.1986 tarih ve 19289 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3320 sayılı Kanun ile yürürlüğe giren ve 01.01.1987-31.12.1995 dönemlerinde 108 ay süreyle uygulamada kalan KEY kanunu, 09.11.1995 tarih ve 4130 sayılı kanunun 6.maddesi ile 01.01.1996 tarihinden itibaren

uygulanmayacağı hükme bağlanmıştı ve 29.12.1999 tarihinde yayımlanan 588 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile “Türkiye Emlak Bankası A.Ş.’ne ait gayrimenkullerin, konut edindirme hesapları toplamı karşılığı, Emlak Konut A.Ş.’ne aynı sermaye olarak devredilmesi suretiyle konut edindirme yardımı hesapları tasfiye olunur” denilmek suretiyle tasfiyesi düzenlenmiştir.

Bu çerçevede Bankaca, toplam 395,7 Trilyon TL tutarında gayrimenkul Emlak Konut A.Ş.’ne aynı sermaye olarak devredilmesi suretiyle KEY hesapları tasfiye edilmiş ve gayrimenkul yatırım ortaklığı oluşturulması nedeniyle Emlak Konut A.Ş.’nin (Yüksek Planlama Kurulu’nun 04/08/1999 tarihli ve 99/T-29 sayılı kararı ile Emlak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketi Unvanı ile gayrimenkul yatırım ortaklığına dönüştürülmesi kararlaştırılmıştır.) KEY hesaplarının toplamı karşılığına tekabül eden hisselerin (395.7 trilyon YTL),KEY hak sahiplerine başvuru- ları üzerine payları oranında hisse senedi olarak verilmesi hükme bağlanmıştır.

KEY hak sahiplerinin tespiti ile ilgili olarak 2000/575 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurumlara tanınan bildirim süresi 17.08.2001 tarihinde dolmuş, ancak istenilen sonuç alınamadığından, 28.05.2007 tarihinde yürürlüğe giren 5664 sayılı Yasa ile bu konuda tekrar düzenlemeler yapılarak kurumlara tekrar altı aylık bir ilave bildirim süresi verilmiş, 30.11.2007 tarihinde dolan bu sürede Bakanlar Kurulu Kararı ile 28.02.2008 tarihine kadar uzatılmıştır.Bu süre içerisinde bildirim yapılan 8.483.000 adet hak sahibinin alacaklarına nema hesaplaması yapılmış ve 31.05.2008 itibariyle EKGYO’na bildirilmiştir. EKGYO ise gerekli ilan prosedürünü tamamlamış ve ödemeler T.C.Ziraat Bankası Kanalı ile başlatılmış ve devam etmektedir. Yayımlanan listelerle ilgili kurumların ek bildirim süreleri 30.06.2009 tarihine kadar uzatılmıştır.

Kurum	Kişi sayısı (bin)	Ana para (bin YTL)	Nema (bin YTL)	Toplam (bin YTL)
SSK toplamı	6.681	8.607	2.002.338	2.010.945
Emekli San	1.830	4.349	905.293	909.642
MİT	3	3	991	995
Özel sandık çalışanları	116	352	78.096	78.448
Toplam	8.631	13.311	2.986.719	3.000.030

Tabloda görüldüğü gibi 8.6 milyon kişi hak sahibi olarak tespit edilmiştir. İşlemi sonuçlandırılmış olan bu hak sahiplerinin adına 13,3 milyon YTL yatırılmış olduğundan, 2,9 milyon YTL tutarındaki neması ile birlikte, hak sahiplerine ödenmesi gereken toplam tutar 3,0 milyon YTL olmuştur.

5828 sayılı Yasa ile KEY hak sahiplerinin ek bildirim için kurumlara 29.06.2009 tarihine kadar süre verildiği, bu süre içerisinde yapılan bildirimlerin kontrolü yapılmış ve bankaca çok hata tespit edildiği, ayrıca, SGK’nun işçilerle ilgili ek bildirimini verilen ek sürede tamamlamamış ve ek süre talep etmeleri söz konusu olduğu dikkate alınarak, bankanın ilgili merciler nezdinde girişimde bulunarak, çalışmaların acilen sonuçlandırılması gerekmektedir.

- TOKİ ile ilişkiler :

03.04.2001 tarih ve 24362 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile T.Emlak Bankası A.Ş.’nin bankacılık faaliyetleri dışında kalan mal varlıkları, bu konuda faaliyet gösteren iştiraklerindeki hisse payları ve ticari gayrimenkulleri ile ihtiyaç fazlası gayrimenkullerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’na (TOKİ) devri kararlaştırılmış ve bu Karar doğrultusunda Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile 14.12.2001 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Düzenlenen devir protokolüne istinaden, müteakip yıllarda bahse konu gayrimenkullerin devir ve iade işlemleri gerçekleştirilmiş ve karşılığında TOKİ’den Devlet İç Borçlanma Senetleri alınmıştır.

15.11.2000 tarih 4603 sayılı T.C.Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş. ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş. Hakkında Kanun gereğince çıkarılan 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın uygulanmasına ilişkin 14.12.2001 tarihli protokole ilaveten, 06.12.2004 tarihli ek proto-

kolde 14.12.2001 tarihli protokole göre TOKİ'ye devri kapsamında yeralan, ancak kamulaştırma, okul, trafo, yeşil alan vb. nedenlerle ilgili diğer kurumlara terk edilmesi gereken gayrimenkullerin, protokol kapsamından çıkarılması ve TOKİ tarafından Banka'ya verilen borçlanma senetlerinin toplam değerinden düşülmesi kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, 14.12.2001 tarihli protokol ile TOKİ'ye devredilen gayrimenkullerden, toplam 408,1 bin YTL değerindeki 12 adedi, kamulaştırma yoluyla ilgili kurumlara devredilecek ve üzerlerine, okul, hastane, trafo yapılacak arsalarından oluştuğu belirlenmiş ve bu gayrimenkuller bu gerekçe ile Banka'ya iade edilmiştir. Bu iadelere ilaveten, zaman içinde yapılan bazı ilavelerden sonra hesabın bakiyesi 1.247,7 milyon YTL olmuştur.

2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince, Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin bankacılık faaliyetleri dışında kalan mal varlıkları ve bu konuda faaliyet gösteren iştiraklerindeki hisse payları ve ticari gayrimenkulleri ile ihtiyaç fazlası gayrimenkulleri, tüm hak ve yükümlülükleriyle bilanço değerleri üzerinden TOKİ'ye devredildiğinden, işlemler bu karara göre sonuçlandırılıp, karşılığında Devlet İç Borçlanma Senetleri alındığından, daha sonraki yıl ve aşamalarda teslim alınan gayrimenkullerden bazılarının değişik gerekçelerle tekrar Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası'na iade edilmesi, Bakanlar Kurulu Kararı ve tasfiyenin amacıyla bağdaşmadığından ve tasfiye sürecini olumsuz etkileyeceğinden, ek protokoller veya diğer düzenlemeler ile gayrimenkul iade işlemlerine yer verilmemesi geçmiş yıl YDK raporlarında önerilmiş olup, takip eden yıllarda Banka'nın bu öneri doğrultusunda TOKİ'den herhangi bir devir almadığı geçmiş yıl raporunda belirtilmiştir.

KİT Komisyonu'nun 12.05.2005 tarihli kararları gereğince, T.Emlak Bankası'nın 1998-2001 yıllarına ilişkin işlemlerinden izlenmesine karar verilenlerin son durumu hakkında, KİT Komisyonu'na ve Yüksek Denetleme Kurulu'na 2008 yılında bildirim yapılmıştır. İzlenen davalardan bazıları hakkında aşağıda özet bilgi verilmiştir.

- Yapı ve Kredi Bankası'nın hasılat payı talebine ilişkin hukuki uyumsuzluk:

Yapı Ve Kredi Bankası, Ataşehir (eski adıyla Anatepe) projesine ilişkin 1987 tarihli hasılat payı karşılığı inşaat sözleşmesinde, müteahhitten olan alacağı nedeniyle "hisse senedi alacaklısı" sıfatıyla yer almış ve sözleşmede kendisine proje kapsamında imal edilecek taşınmazların satış bedellerinden hasılat payı ödenmesi öngörülmüştür.

Anılan sözleşme, müteahhit firmanın inşaatlara başlaması ancak sürdürememesi nedeniyle T. Emlak Bankası tarafından feshedilmiştir. Müteahhit firma ise iflas etmiştir.

Sözleşmeye konu arsalar Yüksek Planlama Kurulu kararlarıyla önce 1990 yılında Toplu Konut İdaresi'ne devredilmiş, ardından 1993 yılında TOKİ bu kez projeye konu alanın tamamını Bankaya devretmiştir. Arsaların tek maliki haline gelen Banka, bundan sonra finansmanı kendisi sağlayarak, farklı inşaat firmalarının yükümlülüğünde inşaat yapımına devam etmiştir.

Bankaca inşaat yapımına tekrar başladıktan sonra, 1993 yılında Yapı ve Kredi Bankası A.Ş., 1987 tarihli ilk inşaat sözleşmesinden kaynaklanan hasılat payının ödenmesini talep etmiştir. Talebin reddi üzerine mezkur Banka tarafından, T.Emlak Bankası A.Ş. aleyhine dava açılmış, yargılama neticesi dava T.Emlak Bankası A.Ş. aleyhine sonuçlanarak kesinleşmiştir.

Yapı Kredi Bankası ilk davanın lehlerine sonuçlanıp kesinleşmesinden sonra çeşitli dönemlere ilişkin hasılat payı alacakları için icra takipleri başlatmıştır. T. Emlak Bankası tarafından bu icra takiplerine itiraz edilmişse de, ilk dava sonucunda verilen karar ile kesin hüküm oluştuğu gerekçesiyle itirazlar iptal edilmiştir. Açılan dava ve takipler çerçevesinde Banka tarafından çeşitli tarihlerde Yapı Ve Kredi Bankası'na T. Emlak Bankasının tasfiye haline girdiği tarihe kadar toplam 24.7 milyon YTL ödenmiştir. İcra takipleri neticesi yapılan bu ödemelerle ilgili olarak Başbakanlık müfettişi ve YDK Denetçisi tarafından düzenlenen 18.03.2004 tarih ve 39/04-27, R-1 sayılı soruşturma raporu ve ekleri doğrultusunda suç duyurusunda bulunulmuş, hizmet nedeniyle emniyeti suistimal suçundan açılan davanın yargılaması sonucunda tüm sanıkların beraatlerine karar verilmiştir. Verilen karar Yargıtay'ca da onanmıştır.

Dava ve icra yoluyla yapılan bu tahsilatların haksız olduğu gerekçesiyle Banka tarafından Yapı Kredi Bankası aleyhine istirdat davası açılmışsa da, dava reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Yapı Kredi Bankası tarafından, hasılat payı alacaklarının geç ödendiği gerekçesiyle munzam zarar davası açılmış, dava Banka aleyhine sonuçlanmış ve böylece T. Emlak Bankası sıra cetveline 4.8 milyon YTL tutarında alacak kaydı yapılmıştır. Anılan Banka tarafından, farklı dönemlere ait hasılat payı alacakları için iki munzam zarar davası daha açılmış olup, bu davaların yargılamaları ise devam etmektedir.

- Ataköy Sahil Şeridindeki (A) ve (B) Motelleriyle ilgili olan hukuki uyumsuzluk:

Bankamız mülkiyetinde bulunan Ataköy sahil şeridindeki (A), (B) Motelleri ile ilgili olarak Demir Turizm Ltd. Şti. ile, C Motelleri ve Mo-Camp olarak bilinen bölüm ilgili olarak ise Yafes ÖZTÜRK Cetaş İnş. Tic. San. Koll. Şti. ile Bankamız arasında, her bir firma ile ayrı ayrı olmak üzere 1981 yılında adi kira sözleşmeleri, 1989 ve 1990 yıllarında ise Yap-İşlet-Devret modeli ile sözleşmeler imzalanmıştır.

Aradan geçen sürede, firmaların yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle sözleşmeler Bankamızca feshedilmiş, bu nedenle Bankamız ile firmalar arasında süre uzatımı, muarazanın men'i, tahliye, ecrimisil vb. karşılıklı davalar açılmıştır.

Yapılan yargılamalar neticesinde, kira ve Yap-İşlet-Devret sözleşmelerinin fesih olduğu ve firmaların bu nedenle taşınmazlarda fuzuli şağil konumunda bulundukları hususları, kesinleşmiş mahkeme ilamları ile tespit edilmiştir.

Söz konusu taşınmazlar, 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden Toplu Konut İdaresi ve T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ne devredilmiştir. Taşınmazların tahliyesi için Bankamız tarafından açılan tahliye davaları da, bu devir nedeniyle TOKİ tarafından takip edilmektedir.

Bankamızca halen firmalar aleyhine açılan ecrimisil davaları takip edilmekte olup bu davalar derdesttir. Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı'nca yapılan inceleme ve soruşturma neticesinde sorumlulukları öngörülenler hakkında ceza davası açılmış, yargılama devam etmekte iken çıkarılan 4616 sayılı yasa gereğince mahkeme erteleme kararı vermiştir. Bunun üzerine sorumlulukları öngörülenler hakkında alacak davası açılmış olup yargılama devam etmektedir.

Bodrum Ticaret ve Kültür merkezi inşaatına ilişkin hukuki uyumsuzluk:

T.Emlak Bankası ile Bodrum Belediyesi arasında düzenlenen 09.10.1986 tarihli protokol ve 27.12.1988 tarihli ek protokol hükümleri uyarınca, Bodrum Belediyesi'nin mülkiyetinde bulunan arsa üzerinde, kat karşılığında Bodrum Kültür ve Ticaret Merkezi inşaatı yapılması ve bu inşaatın, 12 adet dükkan ile bir şube yeri ve bir mağazanın Banka'ya verilmesi kararlaştırılmış, Banka Yönetim Kurulunun 11.11.1988 tarihli kararıyla da, Banka hissesine isabet eden toplam 13 dükkanın satışı uygun görülmüştür.

Yapılan ihale sonucu dükkanlardan bir tanesi satılmış ancak tapu işlemlerinin tamamlanabilmesi için, kat irtifakına esas projeler ile pay oranları dağılım cetvellerinin tasdiki istenmiş, Bodrum Kültür ve Ticaret Merkezi projesi SİT alanı dahilinde kaldığından ve T.C. Kültür Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nca projesi önceden onaylanmadığından tapu işlemleri gerçekleştirilememiştir.

Banka'ya ait işyerlerinden biri ihale yolu satılmış olduğundan, bu işyerini satın alan ancak, tapusunu ve iskan ruhsatını alamayan şahıs tarafından Banka ve Bodrum Belediye'si aleyhine açılan tazminat davaları Bodrum Belediyesi açısından tamamen reddedilmiş, T. Emlak Bankası açısından ise kısmen kabul, kısmen red edilmiştir. Banka'nın kesinleşmiş olan bu kararlara göre belirlenen borcu, Tasfiye Kurulunca 64.285,95 YTL olarak sıra cetveline kaydedilmiştir.

Anılan Proje ile ilgili olarak tapu iptali ve tescil, müdahalenin men'i ve benzeri davalar açılmışsa da, 03.04.2001 tarihli resmi gazetede yayımlanan 2001/ 2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1. Maddesi gereğince, 14.12.2001 tarihli protokol ve buna ek olarak yapılan protokol doğrultusunda, Bodrum Kültür Merkezi projesi tüm sorunlarıyla birlikte Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na (TOKİ'ye) devredildiğinden, bu proje ve bu projenin ihtilaflarıyla ilgili dosyalar da TOKİ'ye gönderilmiştir. Banka halen sadece taşınmazların devir öncesi durumlarıyla ilgili olarak,

ecri misil davaları nedeniyle hukuki ihtilaflara taraf olmaya devam etmektedir. Ayrıca Tasfiye halinde T. Emlak Bankası A.Ş. Denetim Kurulunun 28.04.2009 tarihli raporunda, Banka sıra cetveline yazılan tutarla ilgili olarak iki eski personelin kusurunun ve sorumluluğunun bulunduğu kanaatine varılması üzerine, söz konusu iki eski personel aleyhine mali mesuliyet davası açılmış olup, dava halen derdesttir.

V- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

2003 Yılı önerisi

1- Yüksek Denetleme Kurulu'nun T.Emlak Bankasıyla ilgili raporlarında da belirtildiği üzere; Merkez şube müşterilerinden 161 kod no.lu firmaya 1989 yılında kullandırılan 1.680.000 DEM tutarındaki döviz kredisi belirlenen sürede tahsil edilmediğinden 01.03.1991 tarihinden itibaren takipteki alacaklara intikal ettirilmiş olup 07.02.1992 tarihinde başlatılmış olan kanuni takibattan da inceleme tarihine (30.09.2004) kadar geçen sürede bir sonuç alınamamakla beraber, Banka lehine 20 milyon DEM tutarında üst hakkı ipoteği bulunan Lefkoşe-Magosa Bafra Köyü sahilindeki taşınmazın Yüksek Mahkeme kararına rağmen, K.K.T.C. Bakanlar Kurulu kararı paralelinde 03.06.2003 tarihinde yapılan kira sözleşmesi gereği Etken Turizm İnş. San. Tic. Ltd. Şirketine 49 yıllığına kiralandığı belirlendiğinden, üst hakkı ipotek alacaklısı olan banka ve konsorsiyuma dahil bankalar ile 03.06.2003 tarihinden itibaren taşınmazı 49 yıllığına kiralayan firma arasındaki görüşmelerin sürdürülmesi, sonuç alınmadığı takdirde K.K.T.C.Mahkemeleri nezdinde yeni bir dava açılması hususunun değerlendirilmesi

2004 Yılı önerisi

2- 06.07.2001 tarihinden itibaren T.C Ziraat Bankası'na devredilen Tiflis/Gürcistan şubesindeki kredi ve kredi dışı işlemlerden ileri gelen ve takipteki alacaklar hesabında izlenen risklerin 31.12.2004 tarihindeki kalıntısı 2.561 milyar lira düzeyinde olup belirlenen risklerin tahsil ve tasfiyesi amacıyla başlatılan takip işlemlerine etkin bir şekilde devam edilmekle beraber, 1998-1999 yıllarında vuku bulan zimmet, evrakta sahtecilik ve görevi kötüye kullanma fiileri nedeniyle banka yetkilileri hakkında yapılan suç duyuları sonucu Türkiye ve Gürcistan/Tiflis'de açılan ceza davalarının da titizlikle izlenmesi,

2006 Yılı önerisi

3- T.C.Ziraat Bankası ve T.Halk Bankası'nın 20.06.2001 tarih ve 4684 Sayılı Kanun ve bankalar arası protokol hükümleri çerçevesinde,T.Emlak Bankası'nın tüm mevduatının devralması gerekirken, ihtilaflı olan bazı mevduatların ek protokol düzenlemek suretiyle devralınmamış olması sonucunda,mevduat sahibi olduklarını yargı kararları ile kanıtlayarak, ihtilaflarını çözümlemiş olanların mevduat alacaklarının sıra cetveline yazıldığı ve bu kişilerin hak ettikleri mevduat alacaklarının tahsilinin,Hazinenin imtiyazlı olan tüm alacağının ödenmesi ve tasfiyenin sonuçlanması sonrasına kaldığı dikkate alınarak, mevduat sahipleri arasındaki eşitsizlik ve adaletsizliğin giderilmesi amacıyla bu hesapların da, 4684 Sayılı Kanun kapsamında gereği yapılmak üzere, T.C.Ziraat Bankası'na veya T.Halk Bankası'na devredilmeleri için ilgili merciler nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi,

2008 Yılı önerisi

4- 5828 sayılı Yasa ile KEY hak sahiplerinin ek bildirimini için kurumlara 29.06.2009 tarihine kadar süre verildiği, bu süre içerisinde yapılan bildirimlerin kontrolü yapılmış ve bankaca çok hata tespit edildiği, ayrıca, SGK'nun işçilerle ilgili ek bildirimini verilen ek sürede tamamlamadığı ve ek süre talep etmeleri söz konusu olduğu dikkate alınarak, çalışmaların acilen sonuçlandırılması için bankanın ilgili merciler nezdinde girişimde bulunması,

5- Komisyonumuzca görüşmeler sırasında aşağıdaki öneri oluşturulmuştur.

06.07.2001 tarihinden itibaren tasfiye sürecine alınan ve başlayan tasfiye sürecinin üzerinden 8 yıl geçmiş olan bankanın bu süreçte 1.169 milyon YTL tutarındaki tasfiye olunacak alacaklarından % 40 oranında 470 milyon YTL tahsilat anapara ile buna ilaveten 274 milyon YTL faiz tahsilatı sağladığı, 2008 yılı sonu itibarıyla 7.543 firma üzerinde 930 milyon YTL alacağının bulunduğu, firmalardan 272 si ile 512 milyon YTL tutarındaki alacak için protokol imzalandığı, 930 milyon YTL alacağın % 54'ünün teminatsız olduğu, bu nedenle tahsilat açısından mali yapısı zayıf ve sorunlu firmaların bulunduğu bir döneme girildiği de dikkate alınarak; tasfiye sürecinin biran önce tamamlanabilmesi için gerekli olan her türlü idari, hukuki ve mali tedbirlerin alınması,

6- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

- Tasfiye Halindeki Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 29.03.2002 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 06.07.2001-31.12.2001 dönemi bilançosu ve 2.450.608 milyon lira dönem karı ile kapanan gelir tablosu,

- Tasfiye Halindeki Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 28.04.2003 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2002 yılı bilançosu ve 45.986.414 milyon lira dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Tasfiye Halindeki Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 20.04.2004 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen tarihi verilere göre düzenlenmiş 2003 yılı bilançosu ve 62.850.069 milyon lira dönem karı ile kapanan gelir tablosu,

- Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 15.09.2005 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2004 yılı bilançosu ve 56.332.542 milyon lira dönem karı ile kapanan gelir tablosu,

- Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 08.09.2006 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2005 yılı bilançosu ve 108.803.761,59 YTL dönem karı ile kapanan gelir tablosu,

- Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 19.09.2007 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2006 yılı bilançosu ve 77.698.970,94 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu,

- Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 18.07.2008 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2007 yılı bilançosu ve 19.745.271,40 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu,

- Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin 04.05.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 130.527.507,87 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu,

genel görüşmeye sunulmuştur.

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 06.07.2001-31.12.2001 Dönemi Bilançosu

	Aktifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I -	Nakit değerler	-	-
II -	Bankalar	5.000.000	5.354.944
	A. T.C.Merkez Bankası	-	-
	B. Diğer Bankalar	5.000.000	5.354.944
	1) Yurtiçi Bankalar	5.000.000	5.354.944
	2) Yurtdışı Bankalar	-	-
III -	Diğer mali kurumlar	-	-
IV -	Bankalararası para piyasası	-	-
V -	Menkul değerler cüzdanı [Net]	-	12.499.999
	A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	-	12.499.999
	B. Diğer Borçlanma Senetleri	-	-
	C. Hisse Senetleri	-	-
	D. Diğer Menkul Değerler	-	-
VI -	Krediler	-	-
VII -	Takipteki alacaklar [Net]	678.143.572	862.086.965
	A. Tahsil imkanı Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar [Net]	87.702.826	230.024.764
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	108.148.545	293.664.171
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	20.445.719	63.639.407
	B. Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar [Net]	60.074.462	64.193.217
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	75.612.857	81.953.124
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	15.538.395	17.759.907
	C. Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar [Net]	530.366.284	567.868.984
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	681.935.330	724.977.483
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	151.569.046	157.108.499
VIII -	Faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontları	11.559.764	8.967.204
	A. Kredilerin	5.702.856	5.939.427
	B. Menkul Değerlerin	-	2.445.206
	C. Diğer	5.856.908	582.571
IX -	Finansal kiralama alacakları [Net]	-	-
	A. Finansal Kiralama Alacakları	-	-
	B. Kazanılmamış Gelirler (-)	-	-
X -	Mevduat munzam karşılıkları	-	-
XI -	Kanuni yedek akçeler karş.Devlet tahvili	-	-
XII -	Muhtelif alacaklar	38.416.591	49.149.510
XIII -	İştirakler [Net]	1.045.178	254.403.421
	A. Mali İştirakler	1.000.000	1.000.000
	B. Mali Olmayan İştirakler	45.178	253.403.421
XIV -	Bağlı ortaklıklar [Net]	253.358.242	-
	A. Mali Ortaklar	-	-
	B. Mali Olmayan Ortaklar	253.358.242	-
XV -	Bağlı menkul kıymetler [Net]	31	31
	A. Hisse Senetleri	31	31
	B. Diğer Menkul Kıymetler	-	-
XVI -	Sabit kıymetler [Net]	906.512.691	851.166.342
	A. Defter Değeri	909.128.152	852.492.806
	B. Birikmiş Amortismanlar (-)	2.615.461	1.326.464
XVII -	Diğer aktifler	200.820.369	211.898.136
	Toplam aktifler	2.094.856.438	2.255.526.552

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 06.07.2001-31.12.2001 Dönemi Bilançosu

	Pasifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I -	Mevduat	-	1.738.260
II -	Bankalararası para piyasası	-	-
III -	Alınan krediler	1.934.884.698	2.191.943.458
	A. T.C.Merkez Bankası Kredileri	-	-
	B. Alınan Diğer Krediler	1.934.884.698	2.191.943.458
	1) Yurtiçi banka ve kuruluşlardan (Hazine)	1.931.265.057	2.188.323.817
	2) Yurtdışı banka,kuruluş ve fonlar	3.619.641	3.619.641
	3) Sermaye Benzeri Krediler	-	-
IV -	Fonlar	2.996.545	2.996.545
V -	Çıkarılmış menkul kıymetler [Net]	-	-
VI -	Faiz ve gider reeskontları	37.002.264	-
VII -	Finansal kiralama borçları [Net]	-	-
VIII -	Ödenecek vergi, resim,harç ve primler	-	262.798
IX -	İthalat transfer emirleri	-	-
X -	Muhtelif borçlar	1.199.412	3.738.534
XI -	Karşılıklar	4.267.907	4.267.907
	A. Kıdem Tazminatı Karşılığı	-	-
	B. Genel Kredi karşılıkları	-	-
	C. Vergi Karşılığı	-	-
	D. Diğer Karşılıklar	4.267.907	4.267.907
XII -	Diğer pasifler	95.603.052	35.481.588
XIII -	Öz kaynaklar	18.902.560	15.097.462
	A. Ödenmiş Sermaye	749.000.067	749.000.067
	1) Nominal Sermaye	750.000.000	750.000.000
	2) Ödenmemiş Sermaye (-)	999.933	999.933
	B. Kanuni Yedek Akçeler	13.277.440	13.277.440
	1) I ve II. Tertip Kanuni Yedek Akçeler	2.823.040	2.823.040
	2) Emisyon (Hisse Senedi İhraç) Primleri	-	-
	3) Diğer Kanuni Yedek Akçeler	10.454.400	10.454.400
	C. İhtiyari Yedek Akçeler	235.352	235.352
	D. Yeniden Değerleme Fonları	41.432.290	32.435.759
	E. Değerleme Farkları	-	-
	F. Zarar	(785.042.589)	(779.851.156)
	1) Dönem Zararı	(480.288.132)	2.450.608
	2) Geçmiş Yıl Zararları	(304.754.457)	(782.301.764)
XIV -	Kar	-	-
	1. Dönem Kârı	-	-
	2. Geçmiş Yıl Kârları	-	-
	Toplam pasifler	2.094.856.438	2.255.526.552
	Bilanço dışı yükümlülükler		
a-	Emanet ve Rehinli Kıymetler	15.280.861	15.214.975
b-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar-TP	254.588.883	283.885.082
c-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar-YP	632.966	825.026
	Toplam	270.502.710	299.952.083

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 06.07.2001-31.12.2001 Dönemi
Gelir Tablosu

	Gelir ve giderler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari Dönem (Milyon TL)
I -	Faiz gelirleri	-	10.307.920
	A. Kredilerden alınan faizler	-	6.711.381
	1) TP kredilerden alınan faizler	-	-
	2) YP kredilerden alınan faizler	-	-
	3) Takipteki alacaklardan alınan faizler	-	6.711.381
	4) KKDF'dan alınan primler	-	-
	B. Mevduat münzam karşılıklarından alınan faizler	-	-
	C. Bankalardan alınan faizler	-	1.151.333
	a) T.C.Merkez bankasından	-	-
	b) Yurtiçi bankalar	-	1.151.333
	c) Yurtdışı bankalar	-	-
	D. Bankalararası para piyasası işlemlerinden al. faizler	-	-
	E. Menkul değerler cüzdanından alınan faizler	-	2.445.206
	1) Devlet iç borçlanma senetlerinden	-	2.445.206
	2) Diğer menkul kıymetlerden	-	-
	F. Diğer faiz gelirleri	-	-
II -	Faiz giderleri	-	281.210
	A. Mevduata verilen faizler (emeklilik geliri)	-	281.210
	B. Bankalararası para piyasası işlemlerine verilen faizler	-	-
	C. Kullanılan kredilere verilen faizler	-	-
	D. Çıkarılan menkul kıymetlere verilen faizler	-	-
	E. Diğer faiz giderleri	-	-
III -	Net faiz geliri (I-II)	-	10.026.710
IV -	Faiz dışı gelirler	-	11.418.732
	A. Alınan ücret ve komisyonlar	-	143.642
	B. Sermaye piyasası işlem kârları	-	-
	C. Kambiyo kârları	-	607.423
	D. İştirak ve kuruluşlardan alınan kâr payları	-	-
	E. Olağanüstü gelirler	-	-
	F. Diğer Faiz dışı gelirler	-	10.667.667
V -	Faiz dışı giderler	-	18.994.834
	A. Verilen ücret ve komisyonlar	-	61
	1) Nakdi kredilere verilen	-	-
	2) Gayri nakdi kredilere verilen	-	-
	3) Diğer	-	61
	B. Sermaye piyasası işlem zararları	-	-
	C. Kambiyo zararları	-	8.231
	D. Personel giderleri	-	169.062
	E. Kıdem tazminatı provizyonu	-	-
	F. Kira giderleri	-	-
	G. Amortisman giderleri	-	-
	H. Vergi ve Harçlar	-	1.238.442
	I. Olağanüstü giderler	-	-
	J. Takipteki alacaklar karşılığı	-	4.534.323
	K. Diğer provizyonlar	-	-
	L. Diğer faiz dışı giderler	-	13.044.714
VI -	Net faiz dışı gelirler (IV-V)	-	-7.576.102
VII -	Vergi öncesi kar/zarar (III+VI)	-	2.450.608
VIII -	Vergi provizyonu	-	-
IX -	Net kar/zarar (VII-VIII)	-	2.450.608

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2002 Yılı Bilançosu

	Aktifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I -	Nakit değerler	-	6.631
	A. Kasa	-	6631
	B. Efektif Deposu	-	-
	C. Diğer	-	-
II -	Bankalar	5.354.944	108.072.987
	A. T.C.Merkez Bankası	-	-
	B. Diğer Bankalar	5.354.944	108.072.987
	1) Yurtiçi Bankalar	5.354.944	108.072.987
	2) Yurtdışı Bankalar	-	-
III-	Diğer mali kurumlar	-	-
IV-	Bankalararası para piyasası	-	-
V -	Menkul değ.cüzdanı [Net]	12.499.999	1.150.962.269
	A. Devlet iç borçlanma senetleri	12.499.999	34.509.350
	B. Diğer borçlanma senetleri	-	-
	C. Hisse senetleri	-	-
	D. Diğer menkul değerler	-	1.116.452.919
VI -	Krediler	-	17.514.340
	A. Kısa vadeli	-	-
	B. Orta ve uzun vadeli	-	17.514.340
VII -	Takipteki alacaklar [Net]	862.086.966	1.041.249.617
	A. Tahsil imkanı sınırlı kredi ve diğer. AL. [Net]	230.024.764	319.381.298
	1) Brüt alacak bakiyesi	293.664.171	383.020.705
	2) Ayrılan özel karşılık (-)	63.639.407	63.639.407
	B. Tahsili şüpheli krediler ve diğer al. [Net]	64.193.218	72.997.254
	1) Brüt alacak bakiyesi	81.953.124	90.757.160
	2) Ayrılan özel karşılık (-)	17.759.906	17.759.906
	C. Zarar nit. krediler ve diğer alacaklar [Net]	567.868.984	648.871.065
	1) Brüt alacak bakiyesi	724.977.483	805.979.564
	2) Ayrılan özel karşılık (-)	157.108.499	157.108.499
VIII -	Faiz ve gelir tah.rees..	8.967.203	89.683.902
	A. Kredilerin	5.939.427	47.066.023
	B. Menkul değerlerin	2.445.206	42.617.879
	C. Diğer	582.570	-
IX-	Finansal kiralama alacakları (net)	-	-
X-	Mevduat munzam karşılıkları	-	-
XI-	Kanuni yedek akçeler karş.Devlet tahvili	-	-
XII-	Muhtelif alacaklar	49.149.510	50.811.168
XIII -	İştirakler [Net]	254.403.420	1.022.500
	A. Mali iştirakler	1.000.000	1.000.000
	B. Mali olmayan iştirakler	253.403.420	22.500
XIV -	Bağlı ortaklar [Net]	-	-
	A. Mali ortaklar	-	-
	B. Mali olmayan ortaklar	-	-
XV-	Bağlı menkul kıymetler [Net]	31	-
	A. Hisse senetleri	-	-
	B. Diğer menkul kıymetler	-	-
XI -	Sabit kıymetler [Net]	851.166.342	3.723.166
	A. Defter değeri	852.492.806	3.748.659
	B. Birikmiş amortismanlar (-)	1.326.464	25.493
XVII -	Diğer aktifler	211.898.136	264.368.059
	Toplam aktifler	2.255.526.551	2.727.414.639

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2002 Yılı Bilançosu

	Pasifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari Dönem (Milyon TL)
I-	Mevduat	-	-
II-	Bankalararası para piyasası	-	-
III -	Diğer borçlar	2.193.681.718	2.729.160.388
	A. Hazineye borçlar	2.188.323.817	2.725.387.001
	B. SSK gayrimenkulleri	3.619.641	3.619.641
	C. Emeklilik gelir grubu	1.738.260	153.746
IV -	Fonlar	2.996.545	2.996.545
	A. Bonolar	-	-
	B. Varlığa dayalı menkul kıymetler	-	-
	C. Tahviller	-	-
V-	Çıkarılmış menkul kıymetler (net)	-	-
VI -	Faiz ve gider reeskontları	-	1.024.943
	A. Mevduatın	-	-
	B. Alınan kredilerin	-	-
	C. Diğer	-	1.024.943
VII-	Finansal kiralama borçları (net)	-	-
VIII-	Öd.verg.resim, harç ve primler	-	469.702
IX-	İthalat transfer emirleri	-	-
X-	Muhtelif borçlar	3.738.533	2.830.797
XI-	Karşılıklar	4.267.907	4.267.907
	A. Kıdem tazminatı karşılığı	-	-
	B. Genel kredi karşılıkları	-	-
	C. Vergi karşılığı	-	-
	D. Diğer karşılıklar	4.267.907	4.267.907
XII -	Diğer pasifler	35.744.386	24.210.822
XIII-	Öz kaynaklar	15.097.462	-37.546.465
	A. Ödenmiş sermaye	749.000.067	749.000.067
	1) Nominal sermaye	750.000.000	750.000.000
	2) Ödenmemiş sermaye (-)	999.933	999.933
	B. Kanuni yedek akçeler	13.277.440	13.277.440
	1) I ve II. tertip kanuni yedek akçeler	2.823.040	2.823.040
	2) Emisyon (hisse senedi ihraç) primleri	-	-
	3) Diğer kanuni yedek akçeler	10.454.400	10.454.400
	C. İhtiyari yedek akçeler	235.352	235.352
	D. Yeniden değerlendirme fonları	32.435.759	25.778.246
	E. Değerleme farkları	-	-
	F. Zarar	-779.851.156	-825.837.570
	1) Dönem zararı	2.450.608	-45.986.414
	2) Geçmiş yıl zararları	-782.301.764	-779.851.156
XIV -	Kar	-	-
	A. Dönem kârı	-	-
	B. Geçmiş yıl kârları	-	-
	Toplam pasifler	2.255.526.551	2.727.414.639
	Bilanço dışı yükümlülükler		
	A.Emanet ve rehinli kıymetler (TP)	15.214.975	14.800.391
	A.Emanet ve rehinli kıymetler (YP)	-	872.585
	B.Diğer nazım hesaplardan alacaklar (TP)	283.885.082	1.382.783.389
	C.Diğer Nazım hesaplardan alacaklar (YP)	825.026	965.327
	Toplam	299.925.083	1.399.421.692

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2002 Yılı Gelir Tablosu

	Gelir ve Giderler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I-	Faiz gelirleri	10.307.920	36.305.654
	A. Kredilerden alınan faizler	6.711.381	19.175.907
	1) TP kredilerden alınan faizler	-	-
	2) YP kredilerden alınan faizler	-	-
	3) Takipteki alacaklardan alınan faizler	6.711.381	19.175.907
	4) Kaynak kul.destekleme fonundan alınan primler	-	-
	B. Mevduat münzam karşılıklarından alınan faizler	-	-
	C. Bankalardan alınan faizler	1.151.333	14.072.970
	a) T.C.Merkez bankasından	-	-
	b) Yurtiçi bankalardan	1.151.333	14.072.970
	c) Yurtdışı bankalardan	-	-
	D. Bankalararası para piyasası işlemlerinden alınan faizler	-	-
	E. Menkul değerler cüzdanından alınan faizler	2.445.206	1.713.008
	1) Devlet iç borçlanma senetlerinden	2.445.206	1.713.008
	2) Diğer menkul kıymetlerden	-	-
	F. Diğer Faiz gelirleri	-	1.343.770
II-	Faiz giderleri	281.210	597.091
	A. Mevduata verilen faizler (Emeklilik Geliri)	281.210	597.091
	B. Bankalararası para piyasası işlemlerine verilen faizler	-	-
	C. Kullanılan kredilere verilen faizler	-	-
	D. Çıkarılan menkul kıymetlere verilen faizler	-	-
	E. Diğer faiz giderleri	-	-
III-	Net faiz geliri (I-II)	10.026.710	35.708.563
IV-	Faiz dışı gelirler	11.418.732	25.058.748
	A. Alınan ücret ve komisyonlar	143.642	548.358
	B. Sermaye piyasası işlem kârları	-	-
	C. Kambiyo kârları	607.423	1.511.794
	D. İştirakler ve bağlı ortaklıklardan alınan kâr payları	-	590.805
	E. Olağanüstü gelirler	-	-
	F. Diğer faiz dışı gelirler	10.667.667	22.407.792
V-	Faiz dışı giderler	18.994.834	106.753.725
	A. Verilen ücret ve komisyonlar	61	72.171
	1) Nakdi kredilere verilen	-	-
	2) Gayri nakdi kredilere verilen	-	-
	3) Diğer	61	72.171
	B. Sermaye piyasası işlem zararları	-	-
	C. Kambiyo zararları	8.231	1.256.941
	D. Personel giderleri	169.062	2.086.512
	E. Kıdem tazminatı provizyonu	-	-
	F. Kira giderleri	-	-
	G. Amortisman giderleri	-	25.493
	H. Vergi ve harçlar	1.238.442	1.854.448
	I. Olağanüstü giderler	-	-
	J. Takipteki alacaklar karşılığı	-	-
	K. Diğer provizyonlar	-	-
	L. Diğer faiz dışı giderler	17.579.038	101.458.151
VI-	Net faiz dışı gelirler (IV-V)	(7.576.102)	(81.694.977)
VII-	Vergi öncesi kar/zarar (III+VI)	2.450.608	(45.986.414)
VIII-	Vergi provizyonu	-	-
IX-	Net kar/zarar (VII-VIII)	2.450.608	(45.986.414)

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2003 Yılı Bilançosu

	Aktifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I -	Nakit değerler	6.631	499
	A. Kasa	6.631	499
	B. Efektif Deposu	-	-
	C. Diğer	-	-
II -	Bankalar	108.072.987	151.639.601
	A. T.C.Merkez Bankası	-	-
	B. Diğer Bankalar	108.072.987	151.639.601
	1) Yurtiçi Bankalar	108.072.987	151.639.601
	2) Yurtdışı Bankalar	-	-
III -	Diğer mali kurumlar	-	-
IV -	Bankalararası para piyasası	-	-
V -	Menkul değerler cüzdanı [Net]	1.150.962.269	1.126.723.919
	A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	1.116.452.919	1.116.452.919
	B. Diğer Borçlanma Senetleri	34.509.350	10.271.000
	C. Hisse Senetleri	-	-
	D. Diğer Menkul Değerler	-	-
VI -	Krediler	17.514.340	17.275.334
	A. Kısa Vadeli	-	3.212.679
	B. Orta ve Uzun Vadeli	17.514.340	14.062.655
VII -	Takipteki alacaklar [Net]	1.041.249.617	983.666.577
	A. Tahsil İmkânı Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar [Net]	319.381.298	321.611.104
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	383.020.705	385.250.511
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	63.639.407	63.639.407
	B. Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Alacaklar [Net]	72.997.254	64.810.997
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	90.757.160	82.570.903
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	17.759.906	17.759.906
	C. Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar [Net]	648.871.065	597.244.476
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	805.979.564	754.352.975
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	157.108.499	157.108.499
VIII -	Faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontları	89.683.902	82.727.137
	A. Kredilerin	47.066.023	37.376.628
	B. Menkul Değerlerin	42.617.879	45.350.509
	C. Diğer	-	-
IX -	Finansal kiralama alacakları [Net]	-	-
X -	Mevduat munzam karşılıkları	-	-
XI -	Kanuni yedek akçeler karş. Devlet tahvili hes.	-	-
XII -	Muhtelif alacaklar	50.811.168	32.602.837
XIII -	İştirakler [Net]	1.022.500	1.022.500
	A. Mali İştirakler	1.000.000	1.000.000
	B. Mali Olmayan İştirakler	22.500	22.500
XIV -	Bağlı ortaklıklar [Net]	-	-
	A. Mali Ortaklar	-	-
	B. Mali Olmayan Ortaklar	-	-
XV -	Bağlı menkul kıymetler [Net]	-	350.708
	A. Hisse Senetleri	-	-
	B. Diğer Menkul Kıymetler	-	350.708
XVI -	Sabit kıymetler [Net]	3.723.166	106.498
	A. Defter Değeri	3.748.659	173.681
	B. Birikmiş Amortismanlar (-)	25.493	67.183
XVII -	Diğer aktifler	264.368.059	265.462.014
	Toplam aktifler	2.727.414.639	2.661.577.624

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2003 Yılı Bilançosu

	Pasifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I-	Mevduat	-	-
II-	Bankalararası para piyasası	-	-
III-	Diğer borçlar	2.729.160.388	2.615.597.867
	A. Hazineye Borçlar	2.725.387.001	2.615.597.867
	B. SSK Gayrimenkulleri	3.619.641	-
	C. Emeklilik Gelir Grubu	153.746	-
IV-	Fonlar	2.996.545	4.266
V-	Çıkarılmış menkul kıymetler (net)	-	-
VI-	Faiz ve gider reeskontları	1.024.943	77.881
VII-	Finansal kiralama borçları (net)	-	-
IX-	İthalat transfer emirleri	-	-
VIII-	Ödenecek vergi, resim, harç ve primler	469.702	273.112
X -	Muhtelif borçlar	2.830.797	3.189.745
XI -	Karşılıklar	4.267.907	4.561.923
	A. Kıdem Tazminatı Karşılığı	-	294.016
	B. Genel kredi karşılıkları	-	-
	C. Vergi Karşılığı	-	-
	D. Diğer Karşılıklar	4.267.907	4.267.907
XII -	Diğer pasifler	24.210.822	12.540.164
XIII -	Öz kaynaklar	(37.546.465)	25.332.666
	A. Ödenmiş Sermaye	749.000.067	749.000.067
	1) Nominal Sermaye	750.000.000	750.000.000
	2) Ödenmemiş Sermaye (-)	999.933	999.933
	B. Kanuni Yedek Akçeler	13.277.440	13.277.440
	1) I ve II. Tertip Kanuni Yedek Akçeler	2.823.040	2.823.040
	2) Emisyon (Hisse Senedi İhraç) Primleri	-	-
	3) Diğer Kanuni Yedek Akçeler	10.454.400	10.454.400
	C. İhtiyari Yedek Akçeler	235.352	235.352
	D. Yeniden Değerleme Fonları	25.778.246	25.807.308
	E. Değerleme Farkları	-	-
	F. Zarar (-)	(825.837.570)	(762.987.501)
	1) Dönem zararı	(45.986.4149)	-
	2) Geçmiş yıl zararları	(779.851.156)	(825.837.570)
XIV -	Kar	-	-
	A. Dönem Kârı	-	62.850.069
	B. Geçmiş Yıl Kârları	-	-
	Toplam pasifler	2.727.414.639	2.661.577.624
A-	Bilanço dışı yükümlülükler	0	370.927
B-	Taahhütlerden Alacaklar (TP)	14.800.391	2.393.567
C-	Emanet ve Rehinli Kıymetler (YP)	872.585	0
D-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (TP)	1.382.783.389	1.498.488.296
E-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (YP)	965.327	696.500
	Toplam	1.399.421.692	1.501.949.290

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2003 Yılı Gelir Tablosu

	Gelir ve Giderler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I -	Faiz gelirleri	36.305.655	73.523.236
	A. Kredilerden Alınan Faizler	19.175.907	22.010.475
	1) TP Kredilerden Alınan Faizler	-	1.009.925
	2) YP Kredilerden Alınan Faizler	-	-
	3) Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	19.175.907	21.000.550
	B. Bankalardan Alınan Faizler	14.072.970	21.309.294
	1) T.C.Merkez Bankasından	-	-
	2) Yurtiçi Bankalardan	14.072.970	21.309.294
	C. Menkul Değerler Cüzdanından Alınan Faizler	1.713.008	30.203.467
	1) Devlet İç Borçlanma Senetlerinden	1.713.008	30.203.467
	D. Diğer Faiz Gelirleri	1.343.770	-
II -	Faiz giderleri	597.091	-
	A. Mevduata Verilen Faizler (Emeklilik Geliri)	597.091	-
III -	Net faiz geliri (I-II)	35.708.564	73.523.236
IV -	Faiz dışı gelirler	25.058.749	10.588.728
	A. Alınan Ücret ve Komisyonlar	548.358	275.433
	B. Kambiyo Kârları	1.511.794	5.528.981
	C. İştirakler ve Bağlı Ortaklıklardan Alınan Kâr Payları	590.805	-
	D. Olağanüstü Gelirler	-	-
	E. Diğer Faiz Dışı Gelirler	22.407.792	4.784.314
V -	Faiz dışı giderler	106.753.727	21.261.895
	A. Verilen Ücret ve Komisyonlar	72.171	80.639
	1) Diğer	72.171	80.639
	B. Kambiyo Zararları	1.256.941	5.677.347
	C. Personel Giderleri	2.086.512	2.466.344
	D. Kıdem Tazminatı Provizyonu	-	294.016
	E. Kira Giderleri	-	-
	F. Amortisman Giderleri	25.493	34.425
	G. Vergi ve Harçlar	1.854.449	4.768.656
	H. Olağanüstü Giderler	-	-
	I. Diğer Faiz Dışı Giderler	101.458.161	7.940.468
VI -	Net faiz dışı gelirler (IV-V)	(81.694.978)	(10.673.167)
VII -	Vergi öncesi kar/zarar (III+IV)	(45.986.414)	62.850.069
IX -	Net kar/zarar (VII-VIII)	(45.986.414)	62.850.069

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2004 Yılı Bilançosu

	Aktifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I -	Nakit değerler	499	877
	A. Kasa	499	877
II -	Bankalar	151.639.601	237.385.312
	A. T.C.Merkez Bankası	-	-
	B. Diğer Bankalar	151.639.601	237.385.312
	1) Yurtiçi Bankalar	151.639.601	237.385.312
	2) Yurtdışı Bankalar	-	-
III-	Menkul değerler cüzdanı [Net]	1.126.723.919	1.383.877.987
	A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	1.116.452.919	1.308.850.024
	B. Diğer Borçlanma Senetleri	10.271.000	75.027.963
	D. Diğer Menkul Değerler	-	-
IV-	Krediler	17.275.334	64.408.808
	A. Yeniden Yapılandırılan Orta ve Uzun Vd.Krd.	3.212.680	54.136.365
	B. Orta ve Uzun Vadeli	14.062.654	10.272.443
V-	Tasfiye olunacak alacaklar [Net]	983.666.578	857.593.409
	A. Tahsil İmkânı Sınırlı Kred.ve Diğ.Al. [Net]	321.611.104	289.157.926
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	385.250.511	352.797.333
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	63.639.407	63.639.407
	B. Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Al. [Net]	64.810.998	59.639.903
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	82.570.904	77.399.809
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	17.759.906	17.759.906
	C. Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğ.Al. [Net]	597.244.476	508.795.580
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	754.352.975	665.904.079
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	157.108.499	157.108.499
VI -	Faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontları	82.727.137	85.815.080
	A. Kredilerin	37.376.628	29.593.193
	B. Menkul Değerlerin	45.350.509	56.221.887
	C. Diğer	-	-
VII-	Muhtelif alacaklar	32.602.837	33.363.612
VIII-	İştirakler [Net]	1.022.500	1.022.500
	A. Mali İştirakler	1.000.000	1.000.000
	B. Mali Olmayan İştirakler	22.500	22.500
IX-	Bağlı menkul kıymetler [Net]	350.708	-
	A. Hisse Senetleri	350.708	-
	B. Diğer Menkul Kıymetler	-	-
X-	Sabit kıymetler [Net]	106.498	146.476
	A. Defter Değeri	173.681	277.931
	B. Birikmiş Amortismanlar (-)	67.183	131.455
XI-	Diğer aktifler	265.462.013	69.191.965
XII	Enflasyon düzeltme farkları	920.128	2.325.270
	Toplam aktifler	2.662.497.752	2.735.131.296

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2004 Yılı Bilançosu

	Pasifler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I-	Diğer borçlar	2.615.597.867	2.622.812.746
	A. Hazineye Borçlar	2.615.597.867	2.621.970.256
	B. Sıra Cetveli Borçları	-	842.490
	C. Emeklilik Gelir Grubu	-	-
II-	Fonlar	4.266	4.266
III-	Faiz ve gider reeskontları	77.881	52.772
IV-	Ödenecek vergi, resim, harç ve primler	273.113	430.461
X -	Muhtelif borçlar	3.189.745	3.797.898
XI -	Karşılıklar	4.561.923	4.994.055
	A. Kıdem Tazminatı Karşılığı	294.016	404.104
	B. Diğer Karşılıklar	4.267.907	4.267.907
	C. Genel Kredi Karşılıklar	-	322.044
XI -	Diğer pasifler	12.540.163	16.823.559
XIII -	Öz kaynaklar	26.252.794	86.215.539
	A. Ödenmiş Sermaye	749.000.067	749.000.067
	1) Nominal Sermaye	750.000.000	750.000.000
	2) Ödenmemiş Sermaye (-)	999.933	999.933
	B. Kanuni Yedek Akçeler	13.277.440	13.277.440
	1) I ve II. Tertip Kanuni Yedek Akçeler	2.823.040	2.823.040
	2) Diğer Kanuni Yedek Akçeler	10.454.400	10.454.400
	C. İhtiyari Yedek Akçeler	235.352	235.352
	D. Yeniden Değerleme Fonları	-	-
	E. Enflasyon Düzeltme Farkları	2.207.436.823	2.211.067.026
	F Zarar	(2.943.696.888)	(2.887.364.346)
	1) Dönem Kar/Zararı	62.850.069	56.332.542
	2) Geçmiş Yıl Zararları	(3.006.546.957)	(2.943.696.888)
	Toplam pasifler	2.662.497.752	2.735.131.296
	Bilanço dışı yükümlülükler		
A-	Taahhütlerden Alacaklar (TP)	370.927	-
B-	Emanet ve Rehinli Kıymetler (TP)	2.393.567	2.401.629
C-	Emanet ve Rehinli Kıymetler (YP)	-	-
D-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (TP)	1.498.488.296	1.855.593.226
E-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (YP)	696.500	7.181.981
	Toplam	1.501.949.290	1.865.176.836

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2004 Yılı Gelir Tablosu

	Gelir giderler	Önceki dönem (Milyon TL)	Cari dönem (Milyon TL)
I -	Faiz gelirleri	73.523.236	71.638.351
	A. Kredilerden Alınan Faizler	22.010.475	29.039.546
	1) TP Kredilerden Alınan Faizler	1.009.925	4.801.765
	2) YP Kredilerden Alınan Faizler	0	0
	3) Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	21.000.550	24.237.781
	B. Bankalardan Alınan Faizler	21.309.294	22.370.166
	1) T.C.Merkez Bankasından		
	2) Yurtiçi Bankalardan	21.309.294	22.370.166
	C. Menkul Değ. Cüzdanından Alınan Faizler	30.203.467	20.228.639
	1) Devlet İç Borçlanma Senetlerinden	30.203.467	20.228.639
	D. Diğer Faiz Gelirleri	0	0
II -	Faiz giderleri	0	0
	A. Mevduata Verilen Faizler (Emeklilik Geliri)	0	0
III -	Net faiz geliri	73.523.236	71.638.351
IV -	Faiz dışı gelirler	5.059.747	414.868.803
	A. Alınan Ücret ve Komisyonlar	275.433	181.477
	B. Kambiyo Kârları	0	0
	C. İştirakler ve Bağlı Ort.Alınan Kâr Payları	0	0
	D. Olağanüstü Gelirler	0	0
	E. Diğer Faiz Dışı Gelirler	4.784.314	5.658.838
	F. Parasal Pozisyon Karı	0	409.028.488
V -	Faiz dışı giderler	15.732.914	430.174.612
	A. Verilen Ücret ve Komisyonlar	80.639	108.979
	1) Diğer	80.639	108.979
	B. Kambiyo Zararları	148.366	4.324.067
	C. Personel Giderleri	2.466.344	2.564.851
	D. Kıdem Tazminatı Provizyonu	294.016	110.088
	E. Genel Kredi Karşılığı	0	322.044
	F. Amortisman Giderleri	34.426	64.273
	G. Vergi ve Harçlar	4.768.656	2.119.274
	H. Olağanüstü Giderler	0	0
	I. Diğer Faiz Dışı Giderler	7.940.467	9.519.244
	İ. Parasal Pozisyon Zararı	0	411.041.792
VI -	Net faiz dışı gelirler	(10.673.167)	(15.305.809)
VII -	Vergi öncesi kar/zarar	62.850.069	56.332.542
IX -	Net Kar/Zarar	62.850.069	56.332.542

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş.'nin 2005 Yılı Bilançosu

	Aktifler	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I -	Nakit değerler	877,00	3.760,29
	A. Kasa	877,00	3.760,29
II -	Bankalar	237.385.311,50	231.218.068,63
	A. Bankalar	237.385.311,50	231.218.068,63
III-	Menkul değerler cüzdanı [Net]	1.383.877.987,16	1.308.850.024,15
	A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	1.308.850.024,15	1.308.850.024,15
	B. Diğer Borçlanma Senetleri	75.027.963,01	-
	D. Diğer Menkul Değerler	-	-
IV-	Krediler	64.408.807,77	67.360.320,91
	A. Yeniden Yap. Orta ve Uzun Vad. Krd.	54.136.365,03	59.450.594,62
	B. Orta ve Uzun Vadeli	10.272.442,74	7.909.726,29
V-	Tasfiye olunacak alacaklar [Net]	857.593.409,07	713.257.631,71
	A. Tahsil İmkânı Sınırlı Kred.ve Diğ.Al. [Net]	289.157.925,66	229.514.640,77
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	352.797.332,58	293.154.047,69
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	63.639.406,92	63.639.406,92
	B. Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Al. [Net]	59.639.902,85	49.571.495,30
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	77.399.809,21	67.331.401,66
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	17.759.906,36	17.759.906,36
	C. Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğ.Al. [Net]	508.795.580,56	434.171.495,64
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	665.904.079,46	591.279.994,56
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	157.108.498,90	157.108.498,92
VI -	Faiz ve gelir tahakkuk reeskontları	85.815.080,08	83.954.823,93
	A. Kredilerin	29.593.192,71	25.377.931,09
	B. Menkul Değerlerin	56.221.887,37	57.773.531,55
	C. Diğer	-	803.361,29
VII-	Muhtelif alacaklar	33.363.612,43	32.504.067,61
VIII-	İştirakler [Net]	1.022.500,00	1.022.500,00
	A. Mali İştirakler	1.000.000,00	1.000.000,00
	B. Mali Olmayan İştirakler	22.500,00	22.500,00
IX-	Bağlı menkul kıymetler [Net]	-	-
	A. Hisse Senetleri	-	-
	B. Diğer Menkul Kıymetler	-	-
X-	Sabit kıymetler [Net]	146.476,15	505.117,00
	A. Defter Değeri	277.931,44	707.868,51
	B. Birikmiş Amortismanlar (-)	131.455,29	202.751,51
XI-	Diğer aktifler	69.191.964,81	67.839.257,89
XII	Enflasyon düzeltme farkları	2.325.269,57	-
	Toplam aktifler	2.735.131.295,54	2.506.515.572,12

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2005 Yılı Bilançosu

	Pasifler	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I-	Diğer borçlar	2.622.812.745,22	2.289.484.739,98
	A. Hazineye Borçlar	2.621.970.255,50	2.283.737.642,02
	B. Sıra Cetveli Borçları	842.489,72	5.747.097,96
II-	Fonlar	4.265,64	4.265,64
III-	Faiz ve gider reeskontları	52.772,06	64.502,29
IV-	Ödenecek vergi, resim, harç ve primler	430.461,45	383.379,98
X -	Muhtelif borçlar	3.797.897,87	3.887.279,56
XI -	Karşılıklar	4.994.055,13	5.134.970,53
	A. Kıdem Tazminatı Karşılığı	404.104,42	545.019,82
	B. Diğer Karşılıklar	4.267.906,67	4.267.906,67
	C. Genel Kredi Karşılıklar	322.044,04	322.044,04
XI -	Diğer pasifler	16.823.559,19	12.537.133,55
XIII -	Öz kaynaklar	86.215.538,98	195.019.300,59
	A. Ödenmiş Sermaye	749.000.067,14	749.000.067,14
	1) Nominal Sermaye	750.000.000,00	750.000.000,00
	2) Ödenmemiş Sermaye (-)	999.932,86	999.932,86
	B. Sermaye Yedekleri	-	2.320.495.906,71
	C. Kanuni Yedek Akçeler	13.277.439,74	271.627.495,80
	1) I ve II. Tertip Kanuni Yedek Akçeler	2.823.039,70	58.008.754,77
	2) Diğer Kanuni Yedek Akçeler	10.454.400,04	213.618.741,03
	D. İhtiyari Yedek Akçeler	235.351,66	39.867.247,61
	E. Yeniden Değerleme Fonları	-	-
	F. Enflasyon Düzeltme Farkları	2.211.067.025,97	-
	G Zarar	(2.887.364.345,53)	(3.185.971.416,67)
	1) Dönem Kar/Zararı	56.332.541,77	108.803.761,59
	2) Geçmiş Yıl Zararları	(2.943.696.887,30)	(3.294.775.178,26)
	Toplam pasifler	2.735.131.295,54	2.506.515.572,12
	Bilanço dışı yükümlülükler		
A-	Taahhütlerden Alacaklar (TP)	-	-
B-	Emanet ve Rehinli Kıymetler (TP)	2.401.629,42	2.367.853,34
C-	Emanet ve Rehinli Kıymetler (YP)	-	-
D-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (TP)	1.855.593.225,96	1.708.010.286,19
E-	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (YP)	7.181.981,48	82.185.445,28
	Toplam	1.865.176.836,86	1.792.563.584,81

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2005 Yılı Gelir Tablosu

	Gelir ve giderler	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I -	Faiz gelirleri	71.638.350,07	96.637.864,09
	A. Kredilerden Alınan Faizler	29.039.545,17	56.131.208,00
	1) TP Kredilerden Alınan Faizler	4.801.764,56	3.412.245,94
	2) Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	24.237.780,61	52.718.962,06
	B. Bankalardan Alınan Faizler	22.370.165,94	25.590.961,65
	1) Yurtiçi Bankalardan	22.370.165,94	25.590.961,65
	C. Menkul Değ. Cüzdanından Alınan Faizler	20.228.638,96	14.915.694,44
	1) Devlet İç Borçlanma Senetlerinden	20.228.638,96	14.915.694,44
	D. Diğer Faiz Gelirleri	-	-
II -	Faiz giderleri	-	-
	A. Mevduata Verilen Faizler (Emeklilik Geliri)	-	-
III -	Net faiz geliri	71.638.350,07	96.637.864,09
IV -	Faiz dışı gelirler	414.868.803,03	21.688.770,05
	A. Alınan Ücret ve Komisyonlar	181.476,73	146.040,57
	B. Kambiyo Kârları	-	1.419.003,28
	E. Diğer Faiz Dışı Gelirler	5.658.837,75	20.123.726,20
	F. Parasal Pozisyon Karı	409.028.488,55	-
V -	Faiz dışı giderler	430.174.611,33	9.522.872,55
	A. Verilen Ücret ve Komisyonlar	108.979,11	85.863,61
	B. Kambiyo Zararları	4.324.066,74	-
	C. Personel Giderleri	2.564.850,94	2.424.205,90
	D. Kıdem Tazminatı Provizyonu	110.088,01	140.915,40
	E. Genel Kredi Karşılığı	322.044,04	-
	F. Amortisman Giderleri	64.272,36	65.577,55
	G. Vergi ve Harçlar	2.119.273,84	3.607.738,94
	H. Olağanüstü Giderler	-	-
	I. Diğer Faiz Dışı Giderler	9.519.244,81	3.198.571,15
	İ. Parasal Pozisyon Zararı	411.041.791,48	-
VI -	Net faiz dışı gelirler	(15.305.808,30)	12.165.897,50
VII -	Vergi öncesi kar/zarar	56.332.541,77	108.803.761,59
IX -	Net kar/zarar	56.332.541,77	108.803.761,59

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2006 Yılı Bilançosu

	Aktifler	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I -	Nakit Değerler	3.760,29	1.136,86
	A. Kasa	3.760,29	1.136,86
II -	Bankalar	231.218.068,63	161.700.267,57
	A. Bankalar	231.218.068,63	161.700.267,57
III-	Menkul değerler cüzdanı [Net]	1.308.850.024,15	1.308.850.024,15
	A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	1.308.850.024,15	1.308.850.024,15
	B. Diğer Borçlanma Senetleri	-	-
	C. Diğer Menkul Değerler	-	-
IV-	Krediler	67.360.320,91	46.551.784,82
	A. Yeniden Yap.Orta ve Uzun Vad.Krd.	59.450.594,62	40.972.082,12
	B. Orta ve Uzun Vadeli	7.909.726,29	5.579.702,70
V-	Tasfiye olunacak alacaklar [Net]	713.257.631,71	707.034.469,33
	A. Tahsil İmkânı Sınırlı Kred.ve Diğ.Al. [Net]	229.514.640,77	222.230.113,78
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	293.154.047,69	285.869.520,70
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	63.639.406,92	63.639.406,92
	B. Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Al. [Net]	49.571.495,30	50.974.382,53
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	67.331.401,66	68.734.288,89
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	17.759.906,36	17.759.906,36
	C. Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğ.Al. [Net]	434.171.495,64	433.829.973,02
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	591.279.994,56	590.938.471,94
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	157.108.498,92	157.108.498,92
VI -	Faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontları	83.954.823,93	86.327.534,31
	A. Kredilerin	25.377.931,09	20.584.955,97
	B. Menkul Değerlerin	57.773.531,55	64.904.700,87
	C. Diğer (Bankalar Mevduat)	803.361,29	837.877,47
VII-	Muhtelif alacaklar	32.504.067,61	32.266.085,23
VIII-	İştirakler [Net]	1.022.500,00	1.022.500,00
	A. Mali İştirakler	1.000.000,00	1.000.000,00
	B. Mali Olmayan İştirakler	22.500,00	22.500,00
IX-	Bağlı menkul kıymetler [Net]	-	-
	A. Hisse Senetleri	-	-
	B. Diğer Menkul Kıymetler	-	-
IX-	Sabit kıymetler [Net]	505.117,00	473.070,02
	A. Defter Değeri	707.868,51	751.833,43
	B. Birikmiş Amortismanlar (-)	202.751,51	278.763,41
X-	Diğer aktifler	67.839.257,89	63.421.990,09
	Toplam Aktifler	2.506.515.572,12	2.407.648.862,38

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2006 Yılı Bilançosu

	Pasifler	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I-	Diğer borçlar	2.289.484.739,98	2.118.906.339,56
	A. Hazineye Borçlar	2.283.737.642,02	2.112.873.901,12
	B. Sıra Cetveli Borçları	5.747.097,96	6.032.438,44
II-	Fonlar	4.265,64	4.265,64
III-	Faiz ve gider reeskontları	64.502,29	49.735,20
IV-	Ödenecek vergi, resim, harç ve primler	383.379,98	354.055,42
X -	Muhtelif borçlar	3.887.279,56	3.577.801,07
XI -	Karşılıklar	5.134.970,53	5.266.419,70
	A. Kıdem Tazminatı Karşılığı	545.019,82	676.468,99
	B. Diğer Karşılıklar	4.267.906,67	4.267.906,67
	C. Genel Kredi Karşılıklar	322.044,04	322.044,04
XI -	Diğer pasifler	12.537.133,55	6.771.974,26
XIII -	Öz kaynaklar	195.019.300,59	272.718.271,53
	A. Ödenmiş Sermaye	749.000.067,14	749.000.067,14
	1) Nominal Sermaye	750.000.000,00	750.000.000,00
	2) Ödenmemiş Sermaye (-)	999.932,86	999.932,86
	B. Sermaye Yedekleri	2.320.495.906,71	2.320.495.906,71
	C. Kanuni Yedek Akçeler	271.627.495,80	271.627.495,80
	1) I ve II. Tertip Kanuni Yedek Akçeler	58.008.754,77	58.008.754,77
	2) Diğer Kanuni Yedek Akçeler	213.618.741,03	213.618.741,03
	D. İhtiyari Yedek Akçeler	39.867.247,61	39.867.247,61
	E. Yeniden Değerleme Fonları	-	-
	F. Enflasyon Düzeltme Farkları	-	-
	G. Zarar	(3.185.971.416,67)	(3.108.272.445,73)
	1) Dönem Kar	108.803.761,59	77.698.970,94
	2) Geçmiş Yıl Zararları	(3.294.775.178,26)	(3.185.971.416,67)
	Toplam pasifler	2.506.515.572,12	2.407.648.862,38
A	Bilanço dışı yükümlülükler		
	Emanet ve Rehinli Kıymetler (TP)	2.367.853,34	5.325.296,72
B	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (TP)	1.708.010.286,19	1.730.889.690,02
C	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (YP)	82.185.445,28	88.483.984,85
	Toplam	1.792.563.584,81	1.824.698.971,59

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2006 Yılı Gelir Tablosu

	Gelir gider	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I -	Faiz gelirleri	96.637.864,09	76.304.192,55
	A. Kredilerden Alınan Faizler	56.131.208,00	51.617.062,31
	1) TP Kredilerden Alınan Faizler	3.412.245,94	3.399.270,24
	2) Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	52.718.962,06	48.217.792,07
	B. Bankalardan Alınan Faizler	25.590.961,65	17.551.954,04
	1) Yurtiçi Bankalardan	25.590.961,65	17.551.954,04
	C. Menkul Değ. Cüzdanından Alınan Faizler	14.915.694,44	7.135.176,20
	1) Devlet İç Borçlanma Senetlerinden	14.915.694,44	7.135.176,20
	D. Diğer Faiz Gelirleri	-	-
III -	Net faiz geliri	96.637.864,09	76.304.192,55
IV -	Faiz dışı gelirler	21.688.770,05	9.772.012,96
	A. Alınan Ücret ve Komisyonlar	146.040,57	153.687,56
	B. Kambiyo Kârları	1.419.003,28	1.870.926,08
	E. Diğer Faiz Dışı Gelirler	20.123.726,20	7.747.399,32
V -	Faiz dışı giderler	9.522.872,55	8.377.234,57
	A. Verilen Ücret ve Komisyonlar	85.863,61	105.629,40
	B. Kambiyo Zararları	-	-
	C. Personel Giderleri	2.424.205,90	2.614.198,50
	D. Kıdem Tazminatı Provizyonu	140.915,40	131.449,17
	E. Genel Kredi Karşılığı	-	-
	F. Amortisman Giderleri	65.577,55	76.011,90
	G. Vergi ve Harçlar	3.607.738,94	1.975.209,22
	H. Olağanüstü Giderler	-	-
	I. Diğer Faiz Dışı Giderler	3.198.571,15	3.474.736,38
VI -	Net faiz dışı gelirler	12.165.897,50	1.394.778,39
VII -	Vergi öncesi kar/zarar	108.803.761,59	77.698.970,94
IX -	Net kar/zarar	108.803.761,59	77.698.970,94

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2007 Yılı Bilançosu

	Aktifler	Önceki dönem (YTL)	Cari Dönem (YTL)
I -	Nakit değerler	1.136,86	1.242,21
	A. Kasa	1.136,86	1.242,21
II -	Bankalar	161.700.267,57	121.445.483,03
	A. Bankalar	161.700.267,57	121.445.483,03
III-	Menkul değerler cüzdanı [Net]	1.308.850.024,15	1.308.850.024,15
	A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	1.308.850.024,15	1.308.850.024,15
	B. Diğer Borçlanma Senetleri	-	-
	C. Diğer Menkul Değerler	-	-
IV-	Krediler	46.551.784,82	57.434.545,35
	A. Yeniden Yap.Orta ve Uzun Vad.Krd.	40.972.082,12	53.594.376,63
	B. Orta ve Uzun Vadeli	5.579.702,70	3.840.168,72
V-	Tasfiye olunacak alacaklar [Net]	707.034.469,33	568.601.542,12
	A. Tahsil İmkânı Sınırlı Kred.ve Diğ.Al. [Net]	222.230.113,78	183.589.788,58
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	285.869.520,70	247.229.195,50
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	63.639.406,92	63.639.406,92
	B. Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Al. [Net]	50.974.382,53	38.264.606,97
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	68.734.288,89	56.024.513,33
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	17.759.906,36	17.759.906,36
	C. Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğ.Al. [Net]	433.829.973,02	346.747.146,57
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	590.938.471,94	503.789.547,92
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	157.108.498,92	157.042.401,35
VI -	Faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontları	86.327.534,31	83.670.746,66
	A. Kredilerin	20.584.955,97	14.749.285,89
	B. Menkul Değerlerin	64.904.700,87	68.357.238,36
	C. Diğer (Bankalar Mevduat)	837.877,47	564.222,41
VII-	Muhtelif alacaklar	32.266.085,23	20.359.609,03
VIII-	İştirakler [Net]	1.022.500,00	1.022.500,00
	A. Mali İştirakler	1.000.000,00	1.000.000,00
	B. Mali Olmayan İştirakler	22.500,00	22.500,00
IX-	Bağlı menkul kıymetler (Net)	-	-
	A. Hisse Senetleri	-	-
	B. Diğer Menkul Kıymetler	-	-
X-	Sabit kıymetler [Net]	473.070,02	486.831,18
	A. Defter Değeri	751.833,43	819.401,25
	B. Birikmiş Amortismanlar (-)	278.763,41	332.570,07
XI-	Diğer aktifler	63.421.990,09	56.713.902,46
	Toplam aktifler	2.407.648.862,38	2.218.586.426,19

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2007 Yılı Bilançosu

	Pasifler	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I-	Diğer borçlar	2.118.906.339,56	1.909.123.279,30
	A. Hazineye borçlar	2.112.873.901,12	1.903.015.404,44
	B. Sıra Cetveli Borçları	6.032.438,44	6.107.874,86
II-	Fonlar	4.265,64	-
III-	Faiz ve gider reeskontları	49.735,20	42.809,39
IV-	Ödenecek vergi, resim, harç ve primler	354.055,42	509.198,34
V-	Muhtelif borçlar	3.577.801,07	3.931.883,30
VI-	Karşılıklar	5.266.419,70	5.445.602,24
	A. Kıdem Tazminatı Karşılığı	676.468,99	855.651,53
	B. Diğer Karşılıklar	4.267.906,67	4.267.906,67
	C. Genel Kredi Karşılıklar	322.044,04	322.044,04
VII-	Diğer pasifler	6.771.974,26	7.070.110,69
VIII-	Öz kaynaklar	272.718.271,53	292.463.542,93
	A. Ödenmiş Sermaye	749.000.067,14	749.000.067,14
	1) Nominal Sermaye	750.000.000,00	750.000.000,00
	2) Ödenmemiş Sermaye (-)	999.932,86	999.932,86
	B. Sermaye Yedekleri	2.320.495.906,71	2.320.495.906,71
	C. Kanuni yedek akçeler	271.627.495,80	271.627.495,80
	1) I ve II.tertip kanuni yedek akçeler	58.008.754,77	58.008.754,77
	2) Diğer Kanuni Yedek Akçeler	213.618.741,03	213.618.741,03
	D. İhtiyari yedek Akçeler	39.867.247,61	39.867.247,61
	E. Yeniden değerlendirme fonları	-	-
	F. Enflasyon düzeltme farkları	-	-
	G. Zarar	(3.108.272.445,73)	(3.088.527.174,33)
	1) Dönem Karı	77.698.970,94	19.745.271,40
	2) Geçmiş Yıl Zararları	(3.185.971.416,67)	(3.108.272.445,73)
	Toplam pasifler	2.407.648.862,38	2.218.586.426,19
	Bilanço dışı yükümlülükler		
A	Emanet ve Rehinli Kıymetler (TP-YP)	5.325.296,72	1.549.693,92
B	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (TP)	1.730.889.690,02	1.628.161.862,70
C	Diğer Nazım Hesaplardan Alacaklar (YP)	88.483.984,85	64.692.254,94
	Toplam	1.824.698.971,59	1.694.403.811,56

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2007 Yılı Gelir Tablosu

	Gelir ve giderler	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I -	Faiz gelirleri	76.304.192,55	60.303.253,21
	A. Kredilerden Alınan Faizler	51.617.062,31	46.583.667,99
	1) TP Kredilerden Alınan Faizler	3.399.270,24	1.959.438,97
	2) Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	48.217.792,07	44.624.229,02
	B. Bankalardan Alınan Faizler	17.551.954,04	10.264.380,75
	1) Yurtiçi Bankalardan	17.551.954,04	10.264.380,75
	C. Menkul Değ. Cüzdanından Alınan Faizler	7.135.176,20	3.455.204,47
	1) Devlet İç Borçlanma Senetlerinden	7.135.176,20	3.455.204,47
	D. Diğer Faiz Gelirleri	-	-
II -	Net faiz geliri	76.304.192,55	60.303.253,21
III -	Faiz dışı gelirler	9.772.012,96	9.146.300,56
	A. Alınan Ücret ve Komisyonlar	153.687,56	137.076,15
	B. Kambiyo Kârları	1.870.926,08	-
	C. Diğer Faiz Dışı Gelirler	7.747.399,32	9.009.224,41
IV -	Faiz dışı giderler	8.377.234,57	49.704.282,37
	A. Verilen Ücret ve Komisyonlar	105.629,40	39.998,41
	B. Kambiyo Zararları	-	41.609.054,10
	C. Personel Giderleri	2.614.198,50	2.884.636,44
	D. Kıdem Tazminatı Provizyonu	131.449,17	179.182,54
	E. Genel Kredi Karşılığı	-	-
	F. Amortisman Giderleri	76.011,90	54.294,67
	G. Vergi ve Harçlar	1.975.209,22	1.648.994,04
	H. Olağanüstü Giderler	-	-
	I. Diğer Faiz Dışı Giderler	3.474.736,38	3.288.122,17
V -	Net faiz dışı gelirler	1.394.778,39	-40.557.981,81
VI -	Vergi öncesi kar/zarar	77.698.970,94	19.745.271,40
VII -	Net kar/zarar	77.698.970,94	19.745.271,40

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

	Aktif	Önceki dönem (YTL)	Cari dönem (YTL)
I -	Nakit değerler	1.242,21	314,50
	A. Kasa	1.242,21	314,50
II -	Bankalar	121.445.483,03	96.166.798,82
	A. Bankalar	121.445.483,03	96.166.798,82
III -	Krediler	57.434.545,35	50.191.167,63
	A. Yeniden Yap.Orta ve Uzun Vadeli Krediler	53.594.376,63	47.811.139,94
	B. Orta ve Uzun Vadeli	3.840.168,72	2.380.027,69
IV -	Tasfiye olunacak alacaklar (Net)	568.601.542,12	692.236.647,39
	A. Tahsil İmkânı Sınırlı Krediler ve Diğ.Al. [Net]	183.589.788,58	255.711.568,82
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	247.229.195,50	319.350.975,74
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	63.639.406,92	63.639.406,92
	B. Tahsili Şüpheli Krediler ve Diğer Al. [Net]	38.264.606,97	46.000.663,91
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	56.024.513,33	63.760.570,27
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	17.759.906,36	17.759.906,36
	C. Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğ.Al. [Net]	346.747.146,57	390.524.414,66
	1) Brüt Alacak Bakiyesi	503.789.547,92	547.566.816,01
	2) Ayrılan Özel Karşılık (-)	157.042.401,35	157.042.401,35
V -	Faiz, gelir tahakkuk ve reeskontları	83.670.746,66	85.073.353,11
	A. Kredilerin	14.749.285,89	9.129.524,92
	B. Menkul Değerlerin	68.357.238,36	75.512.850,41
	C. Diğer (Bankalar Mevduat)	564.222,41	430.977,78
VI -	İştirakler (Net)	1.022.500,00	1.022.500,00
	A. Mali İştirakler	1.000.000,00	1.000.000,00
	B. Mali Olmayan İştirakler	22.500,00	22.500,00
VII -	Vadeye kadar elde tutulacak menkul kıy.	1.308.850.024,15	1.308.850.024,15
	A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	1.308.850.024,15	1.308.850.024,15
VIII -	Sabit kıymetler (Net)	486.831,18	478.781,90
	A. Defter Değeri	819.401,25	842.315,03
	B. Birikmiş Amortismanlar (-)	332.570,07	363.533,13
IX -	Muhtelif alacaklar	6.091.336,91	6.089.344,97
X -	Kamu kurum ve kuruluşlarından alacaklar	14.268.272,12	14.065.711,96
XI -	Elden çıkarılacak kıymetler	49.578.648,40	57.786.040,90
	A. Elden Çıkarılacak Menkul ve Gayrimenkuller	8.843.466,03	17.050.858,53
	B. Konut Prj.Finansman Mal.	40.735.182,37	40.735.182,37
XII -	Diğer aktifler	7.135.254,06	7.292.491,09
	Toplam	2.218.586.426,19	2.319.253.176,42

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

	Pasif	Geçmiş dönem YTL	Cari dönem YTL
I-	Kamu kurum ve kuruluşlarına borçlar	1.903.015.404,44	1.873.245.341,98
A.	Hazine Cari Hesabı	1.903.015.404,44	1.873.245.341,98
II-	Diğer borçlar	6.107.874,86	6.453.369,20
A.	Hazine Hariç Sıra Cet. Diğer Alacaklılar	6.107.874,86	6.453.369,20
III-	Faiz ve gider reeskontları	42.809,39	42.356,21
IV-	Ödenecek vergi, resim ve harçlar	509.198,34	346.389,20
V-	Muhtelif borçlar	3.931.883,30	3.618.178,66
VI-	Karşılıklar	5.445.602,24	5.606.893,99
A.	Kıdem Tazminatı Karşılığı	855.651,53	1.016.943,28
B.	Diğer Karşılıklar	4.267.906,67	4.267.906,67
C.	Genel Kredi Karşılıklar	322.044,04	322.044,04
VII-	Diğer pasifler	7.070.110,69	6.949.596,38
VIII-	Öz kaynaklar	292.463.542,93	422.991.050,80
A.	Ödenmiş Sermaye	749.000.067,14	749.000.067,14
1)	Nominal Sermaye	750.000.000,00	750.000.000,00
2)	Ödenmemiş Sermaye (-)	999.932,86	999.932,86
B.	Sermaye Yedekleri	2.320.495.906,71	2.320.495.906,71
C.	Kar Yedekleri	311.494.743,41	311.494.743,41
1)	Yasal Yedekler	58.008.754,77	58.008.754,77
2)	İhtiyari Yedek Akçeler	39.867.247,61	39.867.247,61
2)	Diğer Kanuni Yedek Akçeler	213.618.741,03	213.618.741,03
D.	Kar veya Zarar	(3.088.527.174,33)	(2.957.999.666,46)
1)	Dönem Kar/Zararı	19.745.271,40	130.527.507,87
2)	Geçmiş Yıl Zararları	(3.108.272.445,73)	(3.088.527.174,33)
	Toplam	2.218.586.426,19	2.319.253.176,42

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

	Gelir ve Gider	Önceki dönem	Cari dönem
		YTL	YTL
I -	Faiz gelirleri	60.303.253,21	71.847.227,27
	A. Kredilerden Alınan Faizler	46.583.667,99	53.412.622,60
	1) TP Kredilerden Alınan Faizler	1.959.438,97	1.186.781,72
	2) Takipteki Alacaklardan Alınan Faizler	44.624.229,02	52.225.840,88
	B. Bankalardan Alınan Faizler	10.264.380,75	11.278.992,62
	1) Yurtiçi Bankalardan	10.264.380,75	11.278.992,62
	C. Menkul Değ. Cüz. Alınan Faizler	3.455.204,47	7.155.612,05
	1) Devlet İç Borçlanma Senetlerinden	3.455.204,47	7.155.612,05
	D. Diğer Faiz Gelirleri	-	-
II -	Faiz giderleri	-	-
III -	Net faiz geliri	60.303.253,21	71.847.227,27
IV -	Faiz dışı gelirler	9.146.300,56	65.998.756,85
	A. Alınan Ücret ve Komisyonlar	137.076,15	98.056,97
	B. Kambiyo Kârları	-	60.950.584,19
	C. Diğer Faiz Dışı Gelirler	9.009.224,41	4.950.115,69
V -	Faiz dışı giderler	49.704.282,37	7.318.476,25
	A. Verilen Ücret ve Komisyonlar	39.998,41	32.639,27
	B. Kambiyo Zararları	41.609.054,10	-
	C. Personel Giderleri	2.884.636,44	3.878.813,73
	D. Kıdem Tazminatı Provizyonu	179.182,54	161.291,75
	E. Genel Kredi Karşılığı	-	-
	F. Amortisman Giderleri	54.294,67	30.963,06
	G. Vergi ve Harçlar	1.648.994,04	1.076.489,46
	H. Olağanüstü Giderler	-	-
	I. Diğer Faiz Dışı Giderler	3.288.122,17	2.138.278,98
VI -	Net faiz dışı gelirler	(40.557.981,81)	58.680.280,60
VII -	Vergi öncesi kar/zarar	19.745.271,40	130.527.507,87
VIII -	Vergi provizyonu	-	-
IX -	Net dönem karı veya zararı	19.745.271,40	130.527.507,87

**MARMARA TEKNOKENT A.Ş.'NİN 2008 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ
KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Marmara Teknokent A.Ş.'nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 24/06/2010 tarihli 29’uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Teknoparklar, araştırma kurumları, üniversiteler ve girişimciler arasında işbirliği imkanlarını yaratarak, üretilen bilginin ticarileşmesini ve böylece katma değeri yüksek ürünler elde etmek suretiyle ülke ekonomisine katkı sağlanmasını amaç edinen; Ar-Ge ve inovasyon (yenilik) temelli firmaları bünyesinde barındıran, yönetici veya işletici bir şirket tarafından yönetilen ve mevzuatında bir takım teşvik unsurları bulunan yapılanmalar olarak tanımlanabilir.

Ar-Ge yapan firmaların teknoparklara gelmelerinde, çeşitli hizmetlerin sunulmasının ve mali teşviklerin verilmesinin yanında, ortamın yarattığı sinerjinin sağladığı imkanlar önemli bir etken olmaktadır.

Teknopark fikri ilk olarak 1950 yılında Stanford Üniversitesi’nin öncülüğünde yaptıkları araştırmaları ticarileştirmek isteyen bir girişimci grubunun çabalarıyla Amerika’da ortaya çıkmıştır. Günümüzdeki adıyla “Silikon Vadisi” olarak bilinen bu Teknopark, dünyanın en çok tanınan teknoloji ve inovasyon merkezidir. Bu gün Google, Intel, Adobe Systems, Yahoo, VeriSign gibi yüzlerce küresel firma bu Teknoparkta yer almaktadır.

Türkiye’de teknopark çalışmaları 1980’li yıllarda ODTÜ’de başlamıştır. 1991 yılından itibaren KOSGEB Teknoloji Geliştirme Merkezlerini kurarak bu faaliyet alanına girmiştir. TÜBİTAK, teknopark uygulamalarına 1992 yılında Marmara Araştırma Merkezi (MAM) bünyesinde Teknoloji Geliştirme Merkezini kurarak teknoloji parkı hizmetlerini vermeye başlamıştır. 1996 yılında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı teknoparklar yönetmeliğini yayımlamıştır. 1998 yılında TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ve ODTÜ Teknokenti Türkiye’nin ilk teknokentleri olarak kabul edilmiştir. TÜBİTAK-MAM Teknoloji Geliştirme Merkezi 1998 yılında TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Teknoparkı olarak ilan edilmiştir.

Ülkenin dış ticaretteki rekabet üstünlüğünü teknolojiye dayandırmak amacıyla, araştırma kurumları, üniversite ve sanayicilerin işbirliğinin geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan üst yapının sağlanması, vergi ve diğer teşviklere kavuşturulması konusunda 26.6.2001 tarihinde 4691 sayılı

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Kanun, teknokent kavramı yerine Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TGB) kavramını kullanmış, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin yönetim ve işletilmesinin anonim şirket statüsündeki yönetici şirketler tarafından yapılmasını öngörmüştür. Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan Teknoloji Geliştirme Bölgesi sayısı 2008 yılı Aralık ayı itibarıyla 31'e ulaşmıştır.

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi bünyesinde başlayan Teknoloji Parkı faaliyetlerinin gelişim sürecinde, Teknoloji Geliştirme Serbest Bölgesi (TEKSEB) ve Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKGEB) unvanı ile hukuki statüleri bir birinden farklı iki birim kurulmuş olup, bu iki birim teknokent işletici şirketi olan Marmara Teknokent A.Ş.(MARTEK A.Ş.) bünyesinde birleştirilmiştir. Türkiye'de MARTEK A.Ş. bünyesinde Teknoloji Serbest Bölgesi bulunduran tek teknokentdir.

Ana Sözleşmesi'nin 10.6.2003 tarih ve 7164/11593 sayılı ile Gebze Ticaret Siciline tescil ve 13.6.2003 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmesi ile Marmara Teknokent A.Ş. (MARTEK A.Ş.) tüzel kişilik kazanmıştır.

Bakanlar Kurulu'nun 3.9.2003 tarih ve 2003/6137 sayılı Kararı ile de TÜBİTAK-MAM Teknoloji Serbest Bölgesini kurup işletmekle Marmara Teknokent A.Ş. yetkili kılınmıştır.

Teknoloji Serbest Bölgesi Şubesi 27.5.2004 tarihinde Gebze Ticaret Siciline tescil ve T. Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmiştir.

Martek A.Ş.'nin 2008 yılında gerçekleştirdiği faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2008
Sermaye	Bin YTL	500,0
Ödenmiş sermaye	" "	500,0
Öz kaynaklar	" "	11.235,2
Yabancı kaynaklar	" "	1.181,4
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	" "	-
Finansman giderleri	" "	326,0
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	" "	3.760,6
Maddi duran varlıklar birikmiş amortisman	" "	890,8
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	450,6
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	6
Başlıca alım miktarı	Bin YTL	240,7
Tüm alım tutarı	" "	2.343,3
Kiralanabilir alan:		-
-Açık alan	m²	78.737
-Kapalı alan	m²	15.446
Kiralanılan alan:		
-Açık alan	m²	61.540
-Kapalı alan	m²	15.116
Firma sayısı:		
-TEKGEB	Adet	28
-TEKSEB	Adet	45
Üretim maliyeti (Satışların maliyeti)	Bin YTL	6.026,3
Üretim verimliliği (veya randımanı)		-
Net satış tutarı	Bin YTL	6.862,8
Stoklar:		
-İlk madde ve malzeme	" "	-
-Yarı mamuller	" "	-
-Mamuller	" "	-
-Ticari mallar	" "	-
-Diğer stoklar	" "	6,5
Memur (ortalama)	Kişi	-
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	-
İşçi (ortalama)	Kişi	14
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	583,4
Cari yıla ilişkin:		
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	-
-Memur başına aylık ortalama giderler	" "	-
-Sözleşmeliler için yapılan giderler	" "	-
-Sözleşmeli başına aylık ortalama giderler	" "	-
-İşçiler için yapılan giderler	" "	547,0
-İşçi başına aylık ortalama giderler	" "	3,3
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	" "	370,0
Tahakkuk eden vergiler	" "	451,9
GSYH'ye katkı (üretici fiyatlarıyla)	" "	2.334,5
GSYH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	" "	2.361,0
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	" "	2.361,0
Faaliyet kârlılığı (öz kaynaklar yönünden)	%	7,5
Mali kârlılık (Öz kaynaklar yönünden)	%	34,3
Zararlılık	%	-
Faaliyet kârı	Bin YTL	836,5
Dönem kârı	" "	3.850,4
Bilanço kârı	" "	10.700,3

Marmara Teknokent A.Ş. (MARTEK A.Ş.), temel işlevi Ar-Ge çalışmaları yapmak olan firmalar için gerekli olan ortamı hazırlayan ve gerekli hizmetleri temin eden bir organizasyon olarak kurulmuştur. MARTEK A.Ş. Türkiye’de teknopark uygulamasının ilk örneklerinden birisi olmasının yanında, diğer teknoparklardan farklı olarak bünyesinde ayrıca yapılandırılmış Teknoloji Serbest Bölge Şubesi’ni (TEKSEB) bulundurmaktadır. Şirket gelirleri Bölgede Ar-Ge yapan firmalara verilen hizmetlerin bedellerinden ve firmalara tahsis edilen gayrimenkullerin kira gelirlerinden oluşmaktadır. 2008 yılında Şirketin merkezi olarak kabul edilen Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKGEB) Şirket net satışlarının % 8,5’ini elde etmiş, bu dönemi 63,7 Bin YTL faaliyet ve 65,2 bin YTL dönem zararı ile kapatmıştır. Buna karşılık, TEKSEB net satışların % 91,5’ini gerçekleştirmiş, 900,2 bin YTL faaliyet ve 3,9 milyon YTL dönem karı elde etmiştir. Yapılan açıklamalarda da görüldüğü üzere, Şirketin karlılığı TEKSEB’in faaliyetinden kaynaklanmaktadır. Ancak, önceki yıla göre 2008 yılında Şirketin net satış hasılatında %7,1 oranındaki artışa rağmen, faaliyetlere ilişkin maliyet ve giderlerdeki artışın hasılatı göre daha yüksek oranlarda gerçekleşmesi neticesinde, faaliyet karının % 38,2 oranında, diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karların % 14,1 oranında düşmesi sonucunda, dönem karı % 21,1 oranında azalmıştır.

Şirketin kuruluş amacı karlılık olmamakla birlikte, faaliyetini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi için, işletme faaliyetleri yoluyla kaynak yaratması gerekmektedir. Bu nedenle de karlılığı etkileyen etkenler izlenmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır.

Şirket varlıklarının % 76,8’i hazır değerler ve paraya çevrilebilir varlıklardan oluşmuştur. Kalan % 23,2’i ise TÜBİTAK mülkiyetinde olan ve Şirket’in kullanımına tahsis edilen arazilerde ve araziler üzerinde bulunan yapılarda, Şirketin tüzel kişilik kazanmasından sonra yaptığı düzenlemelere aittir. Şirket varlıklarının % 90,5’i özkaynaklar ile edinilmiştir.

Şirketin sermayesinin tamamı ödenmiştir. Ar-Ge firmalarına daha iyi imkanların sunulabilmesi amacıyla, gerekli olan yatırımların öz kaynaklar ile zamanında yapılması için, Şirket Olağan Genel Kurullarında karların dağıtılmaması kararları alınmıştır. Dağıtılmamış karlar toplamı (2008 yılı dönem net karı da dahil) 10,7 milyon YTL’ye ulaşmıştır. 2008 yılında dağıtılmamış karların kaynaklar toplamına oranı % 84,1 ve öz kaynaklara oranı ise % 95,2 düzeyindedir. Şirketin mali yapısındaki iyileşmenin devam etmesi için dönem karlarının bünyede bırakılmasında yarar bulunmaktadır.

Denetim tarihi (Mayıs 2009) itibarıyla Şirketin, Muhasebe Yönetmeliği , Görev ve Yetki Yönetmeliği, Harcırak Yönetmeliği, Sigorta Yönetmeliği gibi, faaliyetlerin yürütülmesiyle ilgili temel yönetmelikleri ve teşkilat şemasının olmadığı görülmüştür.

Şirketin faaliyetlerini daha verimli ve sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi için, eksik olan yönetmeliklerinin ve teşkilat şemasının yapılarak yürürlüğe konulması gerekmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

24.07.1963 tarihinde yürürlüğe giren 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun’un 2 inci maddesiyle “...Merkezler ve

Enstitüler kurmak...” görevi verilen TÜBİTAK’a, aynı kanunun 17 inci maddesiyle, ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerini düzenleme serbestisi tanınmıştır. 1992 yılından itibaren Marmara Araştırma Merkezi (MAM) bünyesinde, müteşebbis ve sanayicilere teknoloji parkı hizmetleri verilmeye başlanmıştır.

26.6.2001 tarih ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin yönetimi ve işletilmesinin anonim şirket statüsündeki yönetici şirketler tarafından yapılmasını öngörmüştür. Söz konusu yasaya göre, 13.6.2003 tarihi itibarıyla tüzel kişilik kazanan Marmara Teknokent A.Ş. işletici şirket olarak kurulmuştur. İşletici Şirket 2003 yılının Kasım ayından itibaren Teknopark işletmeciliğine, 2004 yılında Serbest Bölge işletmeciliğine başlamıştır.

Genel Kurul Şirketin en yetkili organı olup, 2008 yılı faaliyetine ilişkin olarak 30.03.2009 tarihinde Şirket merkezinde yaptığı toplantısında, 2008 yılı bilanço, kar ve zarar hesapları onaylanmış, yönetim ve denetim kurulu üyelerini ibra etmiştir.

Ana sözleşmede, Şirketin işlerinin en çok 2 yıllığına seçilen 9 yönetim kurulu üyesi tarafından yürütülmesi öngörülmüş iken, 2004 yılında 11'e çıkarılmış, Yönetim Kurulunun 28.2.2008 tarih ve 2008/1 sayılı kararı ile de üyelerin 7'sinin (A) grubu hissedarlar tarafından gösterilen adaylar arasından seçilmesi kararlaştırılmıştır.

Şirket Ana Sözleşmesi'nin 11 inci maddesinde; genel kurulun hissedarlar arasından en çok 2 yıl için 2 denetçi seçeceği hükmü getirilmiştir.

Şirketin yürütme organı, Yönetim Kurulu tarafından atanan bir genel müdür (vekil), şube müdürü ve alt kadrolarından oluşmaktadır.

Yönetim Kurulu 16.7.2004 tarihli toplantısında aldığı karar ile Şirket Genel Müdürü'nün iş akdini feshetmiş, Şirket Genel Müdürlük görevinin vekaleten yürütülmesi için TEKSEB Şube Müdürü'nün görevlendirilmesi kabul edilmiştir.

Genel Müdür vekili ve Şube Müdürü dışında üst düzey yönetici bulunmamakta olup, Şirketin faaliyetleri birim sorumluları, idari personel ve teknik personel tarafından yürütülmektedir.

Toplam 14 personelin görev yaptığı Şirkette, 3 personel TEKGE (merkez), 11 personel TEKSEB (şube) kadrosunda yer almaktadır.

Teknoloji Serbest Bölgesi ile Teknoloji Geliştirme Bölgesi'ne ait güvenlik, temizlik ve peyzaj hizmetlerini yürütmek amacıyla Şirket tarafından, ihale yoluyla hizmet alımı yapılmıştır. Söz konusu bu hizmetler 69 kişi ile yerine getirilmektedir.

III. MALİ BÜNYE

Karlılık hedefi olmayan, sermayesinin %96'sı TÜBİTAK'a ve %4'ü de ticaret ve sanayi odaları ile Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfına (TTGV) ait olan ve tamamı ödenen Şirket, yarattığı iç kaynaklar ile faaliyetlerini finanse etmektedir.

Şirket, Ar-Ge firmalarına daha iyi imkanlar sunabilmek için gerekli olan yatırımların yapılmasını sağlamak amacıyla, Olağan Genel Kurullarında dönem karlarının dağıtılmaması konusundaki kararlar almaktadır.

Şirketin dağıtılmamış karlar toplamı (2008 yılı dönem net karı da dahil) 10,7 milyon YTL düzeyine ulaşmıştır. 2008 yılında dağıtılmamış karların ödenmiş sermayeye oranı % 1249,8'den % 1904'a yükselmiştir. Şirket varlıklarının %90,5'i özkaynaklar ile edinilmiştir.

Hali hazırda mali durumu sağlıklı bir yapı gösteren Şirketin mali yapısındaki iyileşmenin devam etmesi ve planladığı yatırımlarını gerçekleştirebilmesi için, dönem karlarının bünyede bırakılması uygulamasına devam edilmesinde yarar bulunmaktadır.

Ancak, genel yönetim giderlerindeki artışın etkisi ile faaliyet karının önceki yıla göre % 38,2 oranında ve faiz gelirlerinin de % 14 oranında düşmesi neticesinde, dönem karının da % 21,1 oranında azaldığı görülmektedir.

Şirketin kuruluş amacı karlılık olmamakla birlikte, faaliyetini sağlıklı sürdürebilmesi için; işletme faaliyetleri yoluyla kaynak yaratması, özkaynakları artırıcı uygulamalara devam edilmesi ve faaliyet karının düşüşüne neden olan konuların daha dikkatli bir şekilde izlenmesi gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Şirket, firmalara temizlik, su, elektrik, haberleşme, taşımacılık vb. hizmetleri sunmaktadır. Şirketin işletme gelirleri, firmalara sunmuş olduğu hizmetlerden elde ettiği gelirlerden oluşmaktadır. Söz konusu hizmetler dışardan temin edilerek firmalara satılmakta ve fiyat tarifeleri de genel olarak temin maliyetlerine % 10 ilave edilmek suretiyle tespit edilmektedir.

MARTEK A.Ş.'nin, Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKGEB)'ne tahsis ettiği 244.389m² arazinin, 113.564 m²'sinin üzerinde firmaların Ar-Ge'ye yönelik faaliyetlerini yürütmeleri, 130.825 m²'sinin de yol, yeşil alan, sosyal alan gibi amaçlar ile kullanılması öngörülmüştür. Ancak, söz konusu alanın alt yapı çalışmalarının tümü gerçekleştirilemediği için, tamamı kullanıma hazır bulunmamaktadır. 2008 yılında TEKGEB'de 27'si kapalı, 1'i açık alanda olmak üzere toplamda 28 firma 2.575 m² üzerinde faaliyet göstermiştir. 2008 yılında TEKGEB'de faaliyet gösteren firmaların 101 personeli 39 Ar-Ge projesi üzerinde çalışılarak, 30 milyon ABD Doları düzeyinde bir ticaret hacmi yarattığı ve yaratılan bu değerlerden 5,2 milyon ABD Doları tutarında ihracat gerçekleştirdiği görülmüştür.

MARTEK A.Ş. tarafından Teknoloji Serbest Bölgesi (TEKSEB)'ne tahsis edilen 360.000 m² arazinin, 85.055 m²'si üzerinde yol, şirket idari ve teknik binaları yer almaktadır. Kalan 274.945 m²'si ise Ar-Ge'ye yönelik kiralanabilir faaliyet alanıdır. TEKSEB'de Ar-Ge faaliyetine yönelik alt yapısı hazır parsel alanı 105.661 m² olup, 2008 yılında bu arazi üzerindeki açık alanın 60.540 m²'si, kapalı alanların da 13.541 m²'si kiralanmıştır.

2008 yılında TEKSEB'de 40'ı kapalı ve 5'i açık alanda olmak üzere toplamda 45 firma faaliyet göstermiştir. Firmalar 1407 personeliyle 81 Ar-Ge projesi üzerinde çalışılarak, 107,8 milyon ABD Doları düzeyinde bir ticaret hacmi yaratmış ve yaratılan bu değerlerden 18,7 milyon ABD Doları tutarında ihracat gerçekleştirmiştir.

Şirketin faaliyet gelirleri kira ve işletme gelirlerinden oluşmaktadır. 2008 yılında elde edilen 6,9 milyon YTL net satış gelirlerinin; 580,7 bin YTL'si TEKGEB'e ve 6,3 milyon YTL'si de TEKSEB'e aittir. Gelirlerin, 3,3 milyon YTL'si kira gelirlerinden, 3,5 milyon YTL'si işletme faaliyetleri(firmalar verilen muhtelif mal ve hizmet) gelirlerinden ve 56,0 bin YTL'si de diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Satışların maliyetine göre karlılık oranı 2007 yılında % 26,8 iken 2008 yılında %13,9'a düşmüştür.

2008 yılı faaliyet döneminde Şirketin üretici fiyatlarıyla gayri safi yurt içi hasılaya katkısının 2,3 milyon YTL, alıcı fiyatlarıyla gayri safi yurt içi hasılaya ve gayri safi milli hasılaya katkısının ise 2,4 milyon YTL olarak hesaplandığı görülmüştür.

V. İŞTİRAKLER

Şirketin iştiraki bulunmamaktadır.

VI. YATIRIMLAR

Şirketin 2008 yılı bütçesinde, yatırım kalemleri için 7,7 milyon YTL harcama öngörülmüş, buna karşılık gerçekleşme % 5,9 oranında 450,6 bin YTL düzeyinde olmuştur. Yapılan yatırımların 5,6 bin YTL'si maddi olmayan duran varlıklara, 445 bin YTL'si de maddi duran varlıklara ait bulunmaktadır.

2008 yılında arsa, yer üstü düzenleri ve bina yatırımları kapsamında 6,2 milyon YTL ödenek öngörülmüş, planlanan bu yatırımlar %2,8 oranında 174,1 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşme oranının düşük kalmasında, TEKSEB'de ihtiyaç duyulan açık alan talebinin karşılanması amacıyla, altyapı inşaatının öncelikle yapılması için, sosyal tesis ve yemekhane binası yatırımlarının gelecekte değerlendirilmek üzere ertelenmesi konusunda Şirket Yönetim Kurulunun karar alması etkili olmuştur.

Yapılması planlanan yeni yemekhane ve spor tesisler ile diğer demirbaşlar için 1,5 milyon YTL harcama yapılması öngörülmüş, ancak, gerçekleşme %18 oranında 270,9 bin YTL olmuştur. Söz konusu demirbaş alımlarının yapılamaması planlanan bina inşaat yatırımlarının gerçekleşmesinden ileri gelmiştir.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirketin; faaliyetlerini daha verimli ve düzenli yürütebilmesi için fonksiyonlarına uygun olarak hazırlanacak bir teşkilat şeması ve gerekli yönetmeliklerin hazırlanarak, Yönetim Kurulu onayı ile uygulamaya konulması,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Marmara Teknokent A.Ş.'nin 30.3.2009 tarihinde kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 3.850.390,72 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Marmara Teknokent A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem (YTL)		Cari dönem (YTL)	
I- Dönen Varlıklar				
A-Hazır değerler		5.521.365,77		8.800.341,21
B-Menkul kıymetler	-	-	-	-
1-Menkul kıymet değer düşüklüğü karşılığı				
C-Ticari alacaklar	438.947,39	407.250,18	1.000.978,11	959.954,08
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(31.697,21)		41.024,03	
D-Diğer alacaklar		17.710,18		-
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar		2.335,45		6.532,96
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları			6.532,96	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri	-	-	-	-
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukla				40.138
H-Diğer dönen varlıklar		4.260,75		2.044,80
Dönen Varlıklar Toplamı		5.952.922,33		9.809.011,28
II- Duran Varlıklar				
A-Ticari alacaklar	39.550,40	39.550,40	39.550,40	39.550,40
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	-		-	
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	-		-	
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar	-	-	-	-
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı men.kıy.değer düşüklüğü karşılığı(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye pay.değer düşü.k.karşılığı				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri(-)				
8-Bağlı ort.sermaye pay.değer düşü.k.karşılığı				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali dur.varlık değer düş.karşılığı				
D-Maddi duran varlıklar		2.991.283,26		2.869.803,25
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	3.315.653,89		3.760.635,45	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	324.370,63		890.832,20	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	0			
4-Verilen Sipariş avansları	0			
E-Maddi olmayan duran varlıklar		756,88		5.919,04
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	12.097,67		6.466,00	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	11.340,79		546,96	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar	-	-	-	-
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukl.				
H-Diğer dönen varlıklar				
Duran Varlıklar Toplamı		3.031.590,54		2.915.272,69
Aktif (Varlıklar) Toplamı		8.984.512,87		12.724.283,97

Marmara Teknokent A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem (YTL)		Cari dönem (YTL)	
I- Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		766.525,64		963.626,62
1-Borç senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar		19.369,18		26.274,35
1-Borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar		300.560,99		6.952,89
E-Yıl.yaygın inşaat ve on.hakedişleri				
F-Ödenecek ver.ve yükümlülükler		23.528,43		19.625,05
G-Borç ve gider karşılıkları		-		164.950,70
1-Dönem karı ve diğer yasal yük. karşılıkları	69.869,33		369.967,71	
2-Dön. karı. peşin öd. vergi ve diğ. yük.(-)	(69.869,33)		(205.017,01)	
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gel. aylara ait gel. ve gider tahak.				
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynak		119.801,70		307.704,42
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		1.229.785,94		1.489.134,03
II-Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gel. yıllara ait gel. ve gider tahak.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		-		-
III-Öz kaynaklar :				
A-Ödenmiş sermaye		534.886,22		534.886,22
1-Sermaye		500.000,00		500.000,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)		-		
3- Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları		34.886,22		34.886,22
B- Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-MDV Yeniden değerlendirme artışları				
4-İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri				
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
D-Geçmiş yıllar karları		2.459.959,52		7.356.410,00
E-Geçmiş yıllar zararları(-)		51.115,66		136.569,28
F-Dönem net karı		4.810.996,85		3.480.423,00
Öz Kaynaklar Toplamı		7.754.726,93		11.235.149,94
Pasif (Kaynaklar) Toplamı		8.984.512,87		12.724.283,97

Marmara Teknokent A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A – Brüt satışlar	6.450.045,36	6.934.444,40
B – Satış indirimleri (-)	41.083,17	71.621,83
C – Net satışlar	6.408.962,19	6.862.822,57
D – Satışların maliyeti (-)	4.095.517,66	4.392.907,65
-Brüt satış karı veya zararı	2.313.444,53	2.469.914,92
E – Faaliyet giderleri (-)	959.564,10	1.633.443,08
-Faaliyet karı veya zararı	1.353.880,43	836.471,84
F – Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	3.904.504,36	3.355.295,99
G – Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	377.526,77	342.042,24
H – Finansman giderleri (-)		
-Olağan kar veya zarar	4.880.858,02	3.849.725,59
I – Olağan dışı gelir ve karlar	9,01	671,24
J – Olağan dışı gider ve zararlar	0,85	6,11
-Dönem karı veya zararı	4.880.866,18	3.850.390,72
K – Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	69.869,33	369.967,71
-Dönem net karı veya zararı	4.810.996,85	3.480.423,00

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI:
İLGİLİ KURULUŞ**

**MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN
2008 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 5'inci Yasama Yılı'nın 11/11/2010 tarihli 10'uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

A- Savunma Sanayinin Dünya ve Türkiye Ekonomisindeki Yeri:

Dünyadaki tüm ülkeler sahip oldukları ekonomik ve siyasi güce bağlı olarak savunma sanayi alanında öncelikle kendi imkan ve kabiliyetlerini kullanarak savunmanın temellerini kendi ülkelerinde tesis etme çabası içerisinde bulunmaktadır. Çünkü savunmanın ilkesinde olan caydırıcılık daima hazır ve güçlü olmayı gerektirmektedir. Ancak küresel ve bölgesel siyasi dengeler çeşitli ittifakları da oluşturmakta, bu da savunma sanayiinde çeşitli görevler üstlenilmesini beraberinde getirmektedir.

Özellikle son yüzyıl içerisinde dünya savaşları ve soğuk savaş dönemi silahlanma sarmalıyla tetiklenen uluslararası savunma sanayi pazarında, serbest piyasa ekonomisi kurallarıyla pek uyumlu olmayan bir işleyiş göstermiştir. Ülkeler savunma sanayiilerini geliştirmede genelde aynı yöntemleri izlemektedirler. Bu yöntemlerin başında; korumacılık, ihracat izinlerinde kısıtlamalar, askeri tedarikte ayrıcalıklı düzenlemeler, vb. yer almaktadır.

Dünyada son yıllarda savunma sanayi şirketleri işlevsel/organik birleşimler oluşturarak Pazar ve rekabet güçlerini arttırmaktadır. Bu tip çok uluslu şirket tekelleşmeleri karşısında küçük veya ulusal nitelikli kurumlar yok olma riski ile karşı karşıya kalmaktadır. Ancak ulusal niteliğinden vazgeçilmesi mümkün bulunmayan ve kritik teknolojik alanlarda üretim yapan kuruluşlara devlet desteği verilmektedir.

Dünyadaki savunma sanayii şirketleri, varlıklarını sürdürebilmek amacıyla, ana faaliyet alanları yanında çift kullanımlı ürünlere daha fazla ağırlık vererek askeri ürünler yanında sivil ürün alanlarına da yönelerek esnek, dönüşümlü ve dengeli üretim faaliyetlerinde bulunmaktadır. Diğer yandan, savunma amaçlı olarak geliştirilen yeni teknolojilerden sivil alanlardan da yararlanma imkanı doğmaktadır.

Geçmişte teknoloji önce askeri alanda geliştirilip bunlardan uygun görülenler sivil ürünlerle uygulanırken, son yıllarda tamamen tersine gelişme göstermiştir. Yakın dönemde savunma sanayii teknolojilerinin globalleşmesiyle ticari yönleri ağırlık kazanarak hızla sivilleşmeye başlamışlardır. Bunların sonucunda sektörde teknolojik üstünlüğü sürdürmek isteyen gelişmiş ülkeler, bu şartlar altında, tasarım teknolojisine sahip olup, kontrol hakimiyetini sağlamaya ve bu teknolojileri silah sistemine adapte etme bilgisini başkalarıyla paylaşmamaya yönelmişlerdir.

Özellikle Savunma Sanayileri gelişmiş ABD, Rusya Federasyonu, Fransa, İngiltere, Almanya ve İsrail gibi ülkelerde bu sektör, bu devletlerin hem iç hem de dış politikalarının önemli bir aracı olarak ele alınmakta ve uygulamalara bu hususlar ışığında yön verilmektedir. Bunun yanında, ülkelerin silahlı kuvvetlerinin kullandıkları silah ve teçhizat kaynakları, o silahlı kuvvetlerin teşkilatlanmalarını da yakından etkilediğinden, bu durum, o ülkelerin dış politikalarını da etkilemekte ve siyasi tercihlerinde kaynak ülkelerle birlikte hareket etme konusunda ciddi rol oynayabilmektedir.

Genel olarak dünyada savunma sanayii harcamalarının 1,2 trilyon ABD doları seviyesinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Bu harcama düzeyinin dünya ortalamasında kişi başına 168 dolar ve GSMH'ların % 3,1'ine denk geldiği görülmektedir. Savunma harcamalarının yıllar itibarıyla ortalama artış hızı % 2,8 civarında olup, son birkaç yıl olarak bakıldığında bunun % 7 civarında seyretmesi ile büyük bir artış trendine girildiği görülmektedir. Bununla birlikte bölgeler ve ülkeler arasında savunma harcamalarının dağılımı konusunda büyük farklılıklarında olduğu bir gerçektir.

Dünya Savunma harcamaları toplamı 1,2 trilyon dolar civarında olduğu halde tüm gelişmiş ülkeler savunma sistem ihtiyaçlarının yaklaşık % 85'ini kendi milli sanayilerinden karşıladıkları için bu malların uluslararası ticaret hacmi yaklaşık 50 milyar dolar civarındadır. Bu rakam toplam savunma harcamalarının %5'inden bile düşük miktarı ifade etmektedir. Dünyadaki geçerli ticaret ve rekabet mevzuatı da buna uygun olarak düzenlenmiştir. Diğer her sektörde rekabete açıklık ana koşul olduğu halde, savunma sistem alımları bu düzenleme ve koşulların dışında tutulmuştur.

Savunma harcamaları yönünden küresel ortalamaları en çok etkileyen ülke ise dünya toplamının % 45 düzeyine sahip olan ABD'dir. Yılda 530 milyar dolar civarında savunma harcaması gerçekleştiren ABD'ye en yakın ülke 60 milyar dolar ile İngiltere olmakta bunu 53 milyar dolar ile Fransa ve 47 milyar dolar ile Çin ve 43 milyar dolar ile Japonya takip etmektedir. Türkiye ise yaklaşık 10 milyar dolar ile alt grupta bulunmaktadır. Ancak, Ortadoğu ülkeleri arasında 4'üncü AB ülkeleri arasında ise 5'inci sırada yer almıştır. Son yıllarda Dünya savunma sanayi ihracatında Rusya, ABD ve Fransa ülkeleri, ithalatında ise, Çin, Hindistan ve Yunanistan, ilk üç sıraları işgal etmektedir. Türkiye ise son yıllar ortalaması itibarıyla Dünya ihracat sıralamasında Güney Afrika'dan sonra 5.sırada yer almaktadır.

Ülkemizde savunma ihtiyaçlarının % 20-25'i yerli sanayiden karşılanmaktadır. Dünyanın önemli savunma sistem alıcıları arasında yer alan Türkiye'nin 9 milyar dolarlık savunma sanayi ihtiyacının 3 milyar doları savunma teçhizatı tedariki olup, bunun ancak yaklaşık 2 milyar doları yerli sanayimizce karşılanmaktadır. Nitekim, Savunma Sanayii üretimi 2002 yılında 1,1 milyar ABD dolarından, 2008 yılında 2,3 milyar ABD Dolarına yükselmiştir. Aynı dönemde ihracat 247 milyon ABD Dolarından yaklaşık 576 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. Bu dönemde yurtiçi üretim ve tasarım yeteneğini geliştirmek amacıyla yürütülen başlıca faaliyetler tank, helikopter, savaş gemisi ve görüntüleme amaçlı uydü üretimi ve tasarımı projeleri olmuştur.

Savunma Sanayii Ülkemizde yeterince gelişmemiştir. Gelişmiş Ülkelerde Savunma ihtiyaçlarının yüzde 85-95'i yerli kaynaklardan sağlanmaktadır. Ülkemizde ise savunma ihtiyaçlarının karşılanmasında yerli sanayiden yeterince yararlanılamamakta ve dışa bağımlılık büyük oranda devam etmektedir. Bunun nedenleri olarak, Savunma Sanayii firmaları ile diğer sanayi firmaları arasında kurulan işbirliklerinin yeterli seviyede olmaması, bazı alımlarda ürün geliştirme yerine daha çok hazır alımın tercih edilmesi ve AR-Ge kaynaklarının sınırlı ve ürün geliştirmeye yeterince odaklanmamış olması sayılabilir. Bu durum yerli firmaların teknoloji üretme yeteneklerini ve kapasitelerini sınırlamakta ve savunma sistemine girdi vermesini zorlaştırmaktadır. Savunma sanayiinde birimler arasında daha sıkı bir işbirliği ve koordinasyona ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bakımdan yerli sanayii katkısının hızla artırılması yönünde her türlü çabanın gösterilmesi gerekmektedir.

Bu makro göstergeler değerlendirildiğinde ve mevcut savunma sanayii alt yapısı gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında, ülkemizin savunma sanayii sektörünün yeterli büyüklüğe sahip olmadığı ve sanayii yönlendiren tedarik sisteminin yeterince etkin olması gerektiği neticesine varmak mümkündür. Bunların yanında, Türkiye'nin savunma sanayii sektörünü etkileyen uluslararası yükümlülükleri arasında en önemli olan, üyesi olduğumuz NATO ittifakı çerçevesinde TSK'ya kazandırılması gereken ekipman, kabiliyet ve standartlardır. Bu doğrultuda milli bir savunma ve planlama ile NATO faaliyetlerinin uyumlu bir süreç içerisinde ele alınması ve bu kapsamdaki silahlanma çalışmalarının milli sanayinin maksimum payı olacak şekilde yönlendirilmesi gereği açıktır.

Diğer taraftan, ulusal savunma sanayinin geliştirilmesi gayretleri açısından en önemli hususlardan biri de Avrupa Birliği (AB) üyelik sürecinin etkileri olacaktır. Devam eden müzakere sürecinde, sanayinin Avrupa firmaları ile birlikte çalışabilir ve aynı iç pazarda rekabet edebilir kapasiteye ulaştırılması hedefi istikametinde alınması gereken tedbirler, Avrupa'da savunma işbirliğinin geçmişten bugüne dinamikleri ve bu faaliyetlerin Türk Savunma Sanayiine etkileri üzerinde önemle durulması gereken diğer hususlar olmaktadır.

B- Kuruluşun tarihçesi ile Türkiye ekonomisi içindeki yeri ve gelişimi:

Türk savunma sanayiinin temeli Osmanlı İmparatorluğu'nun Yükselme Dönemi'ne kadar uzanmaktadır. Ancak, Osmanlı Devleti'nin daha sonraları teknoloji ve sanayileşme yarışında batılı ülkelerin gerisinde kalması sebebiyle, Cumhuriyet Türkiye'si savunma sanayii alanındaki çalışma ve çabalarına yeniden başlamak durumunda kalmıştır.

a- Osmanlı İmparatorluğu Dönemi:

Savunma sanayiinin teknolojik anlamda tarihsel gelişiminin başlangıcını İstanbul'un fetihinden sonra 15.yüzyılda (1453) İstanbul Tophane'de Fatih Sultan Mehmet tarafından kurulan ve II.Beyazıt zamanında geliştirilen top dökümhanesi oluşturmaktadır. Osmanlı ordusunun ihtiyacı olan bütün topların döküldüğü ve o zamanki adı Top Asithanesi olan Tophane, faaliyetini Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarına kadar sürdürmüştür. Tophane'de üretilen toplarda kullanılan güller, Hasköy'de Piri Paşa diye anılan bir dökümhanede dökülürken, barut ihtiyacı muhtelif şehirlerde el havanlarında imalat yapan barutçulardan satın alınmıştır.

II.Beyazıt devrinde ilk baruthane İstanbul/Kağıthane'de kurulmuş ve bilahare Tophane'de, Ayasofya'daki Cebehane içinde, Unkapanı'nda, Şehremini'de, Azatlı ve Selimiye Kışlası mahzenlerinde bazı baruthaneler açılmıştır. Ancak yetersiz bir halde bulunan bu baruthanelerin bir kısmı 18.yüzyılda kapatılarak, Bakırköy'de Baruthane-i Amire adlı büyük bir barut fabrikası kurulmuştur. Bütün Baruthaneler Nazırlığı altında toplanmışlardır. Haliç'te III.Selim tarafından ilk ahşap tapa imalathanesi kurulmuş daha sonra Abdülmecit zamanında da madeni tapa imalathanesi faaliyete geçirilmiştir. İstanbul'da Kuruçeşme'de kurulan ilk tüfek fabrikası (Tüfekhane) sırasıyla Dolmabahçe, Cibali, Zeytinburnu semtlerine daha sonra 1873 yılında Tophane'ye nakledilmiş ve yurt dışından alınan yeni tezgahlarla yivli tüfek imalatına başlanmıştır. Bilahare, 1829 yılında Zeytinburnu'nda kurulan Osmanlı harp sanayinde önemli bir yeri olan Demirhane'ye çeşitli tamirhane ve haddehaneler ilave edilerek üretim üniteleri ve cinsleri artırılmıştır.

Atatürk'ün Anadolu'ya geçmesi ve Milli Mücadeleye girişilmesi sonucu işgal altında bulunan İstanbul'daki askeri fabrikalardan kaçırılan makine ve ustalara 1920 yılında doğu cephesi için Erzurum'da silah tamirhanesi, batı cephesi için de Eskişehir'de top, Ankara'da tüfek tamirhanesi kurulmuştur.

b- Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyetin ilk yıllarında, karşılaşılan tüm iktisadi ve teknolojik olumsuzluklara rağmen, ulusal savunma sanayiinin temelini teşkil edecek nitelikte kurumsal yapılaşmalara başlanılarak özellikle silah-mühimmat ve havacılık sektöründe girişimlerde bulunulmuştur. Bu çerçevede, askeri amaçlı imalat yapan fabrikaların tek bir elden yönetilmesi amacıyla Ocak/1921'de Ankara'da Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü kurulmuş ve askeri imalat yapan fabrikalar bu Umum Müdürlüğe bağlanmıştır.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Ankara'da temeli atılan silah tamirhanelerinin tevsii ile diğer askeri fabrikaların Kırıkkale'de kurulmasının kararlaştırılması üzerine, halen faaliyetini sürdüren pek çok fabrika, Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü döneminde kurulmuştur. Ayrıca diğer kurumlarca kurulup ve işletilen İstanbul'daki Av ve Rovolver Fişekleri Fabrikası, Elmadag Barut Fabrikası Ankara Mamak'taki Gaz Maske Fabrikası Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğüne devredilmiştir. Diğer taraftan, Kayseri'de kurulan Tayyare ve Motor Türk A.Ş., Yavuz zırhlısının bakımı amacıyla 1924 yılında kurulan Gölcük Tersanesi, 1941 yılında faaliyete geçen Taşkızak Tersanesi, 1944 yılında Uğur-44 tipi askeri uçağın yapılması, dönemin savunma sanayi atılımları arasında önemli yerleri bulunan yatırımlardır.

Savunma Sanayiinin; gelişerek daha üstün, modern ordu ihtiyaçlarını karşılayacak duruma getirilmesi ve rantabl çalışarak karlı bir duruma gelmesi için, Umum Müdürlüğün yeniden teşkilatlandırılması zorunlu görülmüş ve 8 Mart 1950 tarih ve 5591 sayılı kanunla bir İktisadi Devlet Teşekkülü olarak Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu kurulmuştur.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında; Truman doktrini ve Marshall Yardımı ile başlayan ve NATO İttifakı'na girmemizle artış gösteren yardımlar, Türk Savunma Sanayiinin gelişimini bir ölçüde yavaşlatmıştır.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nun kurulması ile Amerikan askeri yardımının başlaması ve hız kazanması aynı yıllara rastlamaktadır. Amerikan askeri yardımları kurum tesislerini uzunca süre işsiz bırakmış, Milli Savunma Bakanlığı siparişlerinin kurum faaliyetleri içinde payı giderek düşmüştür. Kurumu etkileyen bu boyutlardaki değişimler karşısında; hem askeri amaçlı, hem de piyasaya yönelik ürünleri bir arada üretecek tedbirlerin alınmasına yönelinmiştir.

Ancak; 1950'li yılların ikinci yarısında, alınan siparişlerden dolayı yeniden yatırım faaliyetine başlanılmıştır. Bu arada, Ankara'da Gazi Fişek Fabrikası, Kırıkkale'de Pirinç Fabrikasında dökümhane, elektroliz ve tel kablo atölyeleri kurulmuştur. Barut Fabrikasında nitroselüloz hattı geliştirilmiş, Elmadag Barut Fabrikası'nın nitrogliserin üretim tesisi 1958'de işletmeye alınmış ertesi yıl yeni ölçüm ve akü asidi ünitesi devreye girmiş, Kayaş'ta bulunan Av Fişek Fabrikasında modern kapsül tesisleri, 1960 yılından sonra Çelik Çekme Boru, Pil, Uçaksavar Top, Yüksek Vasıflı Çelik Fabrikaları kurulmuştur.

Bütün bu gelişmelere rağmen savunma sanayiinin önemli oranda yurt dışına bağımlılığı devam etmiştir. Nitekim, savunma ihtiyaçlarının karşılanmasında yabancı ülkelere bağımlı kalınmasının sakıncaları, 1963 ve 1967 yıllarındaki Kıbrıs buhranları ile fark edilmiştir. 1974 Kıbrıs Barış Harekatı sonrasında uygulanan uluslararası silah ambargosu, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin milli imkanlarla teçhiz edilmesinin gerekliliğini ortaya koymuş ve ulusal savunma sanayiimizin geliştirilmesine yönelik politikalar, toplumun her kesiminde genel kabul gören milli bir nitelik kazanmıştır.

1974 sonrasında kurulan Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakıflarına yapılan bağışlarla, eksikliği hissedilen bazı temel sahalarda; ASELSAN, HAVELSAN, ASPİLSAN gibi Vakıf sermayesine dayalı yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Ancak, vakıf faaliyetleri çerçevesinde ve yalnızca halkın bağışlarına dayanarak Türkiye’de kapsamlı bir savunma sanayii altyapısı oluşturulmasında yetersiz kaldığı da kısa sürede ortaya çıkmıştır.

Bütün bu gelişmeler ışığında; 1980’li yılların başından itibaren Siyasi, İdari ve Ekonomik anlamda savunma sanayii hamlesine başlanması çerçevesinde; Savunma sanayiinin sağlam bir temel üzerine bina edebilmek için sürekliliğin, kaynak ihtiyacının ve devlet yönlendirmesinin gerekli olduğu noktalardan hareketle, bu alandaki çalışmaları tek elden yürütmek ve koordine etmek amacıyla 1985 yılında Savunma Sanayii Müsteşarlığı kurulmuştur. Ülkemizin savunma sanayii yapılanmasıyla ilgili tüm hususları tanımlayan 3238 sayılı Kanun’un amacı, “ülkemizde modern bir savunma sanayiinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri’nin modernizasyonunun sağlanması” şeklinde ifade edilmiştir. Bu amaca ulaşılabilmesinin temel prensibi; Türk Silahlı Kuvvetleri’nin ihtiyaç duyduğu her türlü silah, araç ve gerecin mümkün ve ekonomik olduğu ölçüde Türkiye’de üretilmesi ve tamamıyla yeni bir savunma sanayii anlayışının yanı sıra, esnek ve hızlı işleyen bir sistemin geliştirilmesi olmuştur.

Savunma Sanayii Müsteşarlığı’nın hayata geçirdiği projelerde uygulanan yeni proje modelleri sonucunda; zırhlı araç üretimi için FNSS, F-16 Elektronik Harp sistemleri için MİKES, füze ve roket üretimi için ROKETSAN, mobil radar üretimi için THOMSON-TEKFEN RADAR, HF/SSB telsiz üretimi için MARCONI ve ASELSAN Mikroelektronik/Elektrooptik tesisleri kurulmuştur. Kamu ve özel sektöre ait TAI, Kayseri İkmal Bakım Merkezi, MKEK, ASELSAN gibi muhtelif savunma sanayii kuruluşları Savunma Sanayii Müsteşarlığı projeleri ile desteklenmiş, HAVELSAN ve ÇANSAŞ gibi atıl durumda bulunan savunma sanayii tesislerine işlerlik kazandırılmıştır. Savunma sanayiinde elde edilen bu ivme, OTOKAR, FNSS gibi özel sektör kuruluşlarımızın bu alanda ihracat yapar konuma gelmelerine imkan tanımıştır.

Türk savunma sanayiinin mevcut durumu incelendiğinde, savunma sanayii kuruluşlarımızın; devlet kuruluşları, devlet ortaklı şirketler ve özel şirketler olarak üç ana bölüme ayrıldığı görülmektedir.

Devlet kuruluşları; Türk Silahlı Kuvvetleri ikmal bakım merkezleri, tersaneler ve diğer askeri fabrikalar ile TÜBİTAK ve Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK);dur.Devlet ortaklı şirketler ise; TSKGV, SSM ve MKEK’nin iştiraki olan kuruluşlardan oluşmaktadır. TUSAŞ, HEAŞ, STM, HAVELSAN, ASELSAN ve ROKETSAN olarak sıralanan bu kuruluşlar, savunma sanayimizin elektrik/elektronik, yazılım ve sistem entegrasyonu, havacılık ve silah-mühimmat alt sektörlerinde lider konumunda bulunmaktadır.

Özel Şirketlerin başlıcaları ise; FNSS, OTOKAR, NUROL MAKİNA, ASMAŞ, AYDIN YAZILIM, MERCEDES-BENZ TÜRK, SARSILMAZ, MİLSOFT, VESTEL SAVUNMA, ALP HAVACILIK, COŞKUNÖZ, GATE ELEKTRONİK, SAVRONİK, HEMA ENDÜSTRİ, HEMA DİŞLİ, YONCA ONUK, ASİL ÇELİK vb kuruluşlardır.

Türk Savunma Sanayiinde; Askeri, stratejik, ekonomik ve politik açılardan yerli savunma sistemlerinin önemi her geçen gün artarak 2007 yılına nazaran ciro % 15’lik bir artışla 2,3 milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır. SSM stratejik planı 2011 yılı hedefi olan 3 milyar ABD doları cironun gerçekleşmesi için yıllık % 15’lik büyüme hızının devam etmesi gerekmektedir. İhracat ise 2007 yılına nazaran % 37’lik artışla 2008 yılında 576 milyon ABD dolarına yükselmiştir. 2011 yılı hedefi olan 1 milyar ABD doları, bu artış ivmesiyle yakalanabileceği değerlendirilmektedir. 2008 yılı verilerinde en önemli gelişme savunma sanayii firmalarının kendi öz kaynaklarından AR-GE’leri için yapmış oldukları harcamalardır. 2007 yılına nazaran % 90’lık bir artış göstererek 228 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Bu durum orta ve uzun vadede özgün teknolojiler edinimi ile özgün ürünlerle zenginleşeceğimizin işareti olarak değerlendirilebilmektedir. Diğer yandan, Savunma sanayi sektörünün en önemli etkinlik göstergesi olan Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyaçlarının yurt içinden karşılanma oranı 2003 yılında yüzde 25 iken 2008 yılında yüzde 41,6’ya yükselmiştir.

MKE Kurumunda da, 1980’li yılların başlarından itibaren bahis konusu hamleler çerçevesinde; idari ve teknik anlamda değişimler başlamış ve öncelikle 5591 sayılı kurum yasası 10.10.1983 tarih ve 105 sayılı “Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Kuruluşu Hakkında KHK” ile yürürlükten kaldırılmıştır. Kurum daha sonra 19.10.1983 tarihli 2929 sayılı Kanun ve bu kanunun yerine konulan 08.06.1984 tarihli 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamına alınarak Ana Statüsü yürürlüğe konulmuştur.

Kuruluşa ait üretim birimlerinin anonim şirketler şeklinde teşkilatlandırılarak bağlı ortaklık statüsünde daha özerk bir yapıda faaliyetlerini sürdürmelerinin daha verimli ve karlı olacağı görüşünden hareketle 1989 yılından itibaren alınan YPK kararları ile bu fabrikalar bağlı ortaklık haline dönüştürülmüş ve bu şirketlerin sayısı 1991 yılında 13’e ve diğer kurumlara ait bazı şirketlerin de envantere katılması ile bağlı ortaklık adedi 1994 yılında 19’a kadar yükselmiştir.

Bağlı ortaklıkların kuruluş amacı ile kurulduktan sonraki performansları karşılaştırıldığında, beklenen gelişmelerin sağlanamaması üzerine, 1997 yılından itibaren kurumun sadece savunma sanayine dönük üretim yapması, sivil sektöre yönelik üretimlerden vazgeçilmesi veya bu tesislerin envanterden çıkarılması yönünde önemli kararlar alınmıştır. İlk etapta kuruma sonradan bağlanan şirketler ile sivil sektöre yönelik üretim yapan tesislerin bir kısmı özelleştirme kapsam ve programına alınarak ilgili idareye devredilmiştir. Geriye kalan tesislerden, bir kısmı tasfiye edilmiş bir kısmı da diğer şirketlerle birleştirilmiştir.

Ancak bütün bu gelişmelere rağmen üretim, yatırım, satış gibi önemli hedeflerde istenilen noktaya ulaşamamış ve kurumun mali yapısı özellikle 1997 yılından itibaren daha da bozulmuştur. Bunun üzerine yeni bir arayış içerisine giren kurumda; ortaya konulan yeniden yapılanma hedefleri çerçevesinde 06.02.2003 tarih ve 2003/T-1 sayılı YPK kararına istinaden bağlı ortaklıkların tamamı 01.04.2003 tarihi itibarıyla fabrika/işletme haline getirilerek tekrar eski statüye dönülmüştür.

Son yıllarda yeni yatırımların da tamamlanmasıyla, Kurumda bir canlanma görülmüşse de, en büyük alıcı konumundaki MSB taleplerinin yetersiz ve ihracat imkanlarının da kısıtlı olması karşısında mevcut kapasiteye göre istenilen üretim düzeyine erişilememiştir.

Genel olarak Türk Savunma Sanayiinde; özellikle son 20 yılda, gerçekleştirdiği projeler ve uygulanan üretim modelleri sayesinde, önemli oranda altyapı tesis edilmiş ve kayda değer savunma ekonomisi sonuçları alınmaya başlanılmıştır. Neticede; Kamu, Askeri ve Sivil Sektörün sanayii üzerine eğilimi ile ülke sanayiinin gelişimi açısından önemli getirilerin elde edileceği ve gerekli mekanizmaların oluşturulması ile yurtdışında rekabet ve ihracat potansiyeli olan savunma sanayiinin tesisinin mümkün olabileceği görülmektedir.

Kuruluşun genel durumunu gösteren son beş yıla ait Toplu Bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Kaynaklar:

- IX. Yedi Yıllık Kalkınma Planı Savunma Sanayii Özel İhtisas Komisyonu Raporu,
- Savunma Sanayii Müsteşarlığı Yayınları,
- DPT-Yıllık Programlar,
- MKEK Yayınları
- SASAD Yayınları (Savunma Sanayicileri Derneği)

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son İki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	152.183	152.183	300.000	400.000	400.000	0	0
Ödenmiş Sermaye	Bin YTL	98.468	113.414	230.596	270.276	318.276	48.000	18
Öz Kaynaklar	Bin YTL	312.452	342.688	334.807	446.749	470.783	24.034	5
Yabancı Kaynaklar	Bin YTL	606.607	478.946	473.825	435.855	505.194	69.339	16
Yabancı Kaynaklara Sırayet Eden Zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman Giderleri	Bin YTL	7.443	11.996	18.706	4.360	46.714	42.354	971
Maddi Duran Varlıklar (Edinme Değeri)	Bin YTL	5.480.330	5.431.368	5.383.662	5.364.573	5.328.760	(35.813)	(1)
Maddi Duran Varlıklar (Birikmiş Amortismanı)	Bin YTL	4.937.594	4.935.459	4.929.073	4.932.484	4.921.152	(11.332)	(2)
Yatırımlar İçin Yapılan Nakdi Ödemeler	Bin YTL	17.489	15.851	19.863	9.960	7.595	(2.365)	(24)
Yatırım Gerçekleşme Oranı (Nakdi)	%	36	45	50	32	22	(10)	(31)
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	16.018	16.018	30.580	30.580	30.667	87	0
İştiraklerden temettü gelirleri	Bin YTL	2.096	1.038	1.776	3.553	829	(2.724)	(77)
Tüm Alım Tutarı	Bin YTL	135.393	155.194	190.706	239.760	266.791	27.031	11
Tüm Üretim Tutarı (Üretim Maliyeti)	Bin YTL	197.660	223.119	250.897	314.509	324.128	9.619	3
Başlıca Üretim Miktarları:								
-7,62 Fişek	Bin adet	19.174	28.935	17.924	16.184	11.221	(4.963)	(31)
- Dinamitler	Ton	1.773	2.033	1.846	1.919	1.788	(131)	(7)
- Küresel Barut	Ton	-	-	73	233	205	(28)	(12)
Üretim kapasitesi:								
-7,62 Fişek	Bin adet	36.000	36.000	20.000	20.000	20.000	0	0
- Dinamitler	Ton	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	0	0
- Küresel Barut	Ton	-	-	750	750	750	0	0
- Kapasiteden yararlanma oranı:								
-7,62 Fişek	%	53	80	90	81	56	(25)	(31)
- Dinamitler	%	44	51	46	50	45	(5)	(10)
- Küresel Barut	%	-	-	10	31	27	(4)	(13)
Net Satış Tutarı	Bin YTL	272.319	456.064	399.951	513.515	560.036	46.521	9
Stoklar:								
- İlk Madde ve Malzeme	Bin YTL	69.903	72.239	87.468	86.252	105.631	19.379	22
- Yarı Mamuller	Bin YTL	45.011	51.494	64.389	68.093	61.046	(7.047)	(10)
- Mamuller	Bin YTL	53.952	39.971	40.073	38.026	40.776	2.750	7
- Ticari Mallar	Bin YTL	8.380	9.069	9.207	15.245	16.330	1.085	7
- Diğer Stoklar	Bin YTL	6.329	9.164	3.590	6.306	4.910	(1.396)	(22)
Memur (Ortalama)	Kişi	369	343	331	332	313	(19)	(6)
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	2.268	2.195	2.109	2.059	2.083	24	1
İşçi (Ortalama)	Kişi	4.070	4.002	3.709	3.539	3.331	(208)	(6)
- Personel İçin Yapılan Tüm Giderler	Bin YTL	175.364	194.505	206.517	219.896	237.612	17.716	8
Cari Yıla İlişkin:								
- Memurlar İçin Yapılan Giderler	Bin YTL	9.774	9.956	10.353	11.788	11.724	(64)	0
- Memur Başına Aylık Ortalama Gider	YTL	2.190	2.398	2.607	2.959	3.121	162	5
- Sözleşmeler İçin Yapılan Giderler	Bin YTL	45.229	47.444	52.146	55.561	62.316	6.755	12
- Sözleşmeli Başına Aylık Ortalama Gider	YTL	1.643	1.795	2.059	2.249	2.493	244	11
- İşçiler İçin Yapılan Giderler	Bin YTL	117.471	125.884	126.626	139.735	141.497	1.762	1
- İşçi Başına Aylık Ortalama Gider	YTL	2.343	2.649	2.863	3.312	3.540	228	7
Dönem Kârına İlişkin Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülükler	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Tahakkuk Eden Vergiler	Bin YTL	16.208	10.140	12.815	18.217	18.903	686	4
GSYİH'ya Katkı (Üretici Fiyatları'yla)	Bin YTL	196.295	269.488	286.943	328.489	357.875	29.386	9
GSYİH'ya Katkı (Alıcı Fiyatları'yla)	Bin YTL	206.919	279.629	291.336	334.710	364.791	30.081	9
GSMH'ya Katkı (Alıcı Fiyatları'yla)	Bin YTL	206.919	279.629	291.336	334.710	364.791	30.081	9
Faaliyet Kârlılığı (Öz kaynak yönünden)	%	11	31	-	20	-	-	-
Mâli Kârlılık (Öz kaynak yönünden)	%	-	4	-	16,2	-	-	-
Ekonomik Kârlılık	%	-	3	-	8,6	-	-	-
Faaliyet Kârı	Bin YTL	35.260	107.317	65.558	89.466	111.126	21.660	24
Dönem Kârı veya Zararı	Bin YTL	(8.510)	15.290	(30.514)	72.262	(23.966)	(96.228)	(133)
Bilanço Zararı	Bin YTL	214.468	199.178	229.692	157.430	181.396	23.966	15

Not: 2004 dönemi YTL'ye dönüştürülmüştür.

Günümüzde Dünya üzerinde küreselleşme düşünceleri önem kazanıyor olsa da, özellikle savunma sanayi alanında ülkeler öncelikle kendi imkan ve kabiliyetlerini kullanarak savunmanın temellerini kendi ülkelerinde tesis etmektedirler. Ülke güvenliğinin temini her şeyden önce TSK'nın ihtiyaçlarının güvenli ve istikrarlı bir biçimde karşılanması ile mümkündür. Bu maksatla yüksek teknolojiye sahip savunma silah ve araçlarının yurt içinde üretilmesi konusunda bilgi, beceri ve alt yapıya kavuşulması, ulusal olması zorunlu teknolojilerin mutlaka yurt içinde geliştirilmesi, önemli olmaktadır. Kaldı ki Türkiye'nin Dünya Coğrafyasındaki stratejik konumu ve jeopolitik özelliği dolayısıyla modern sistemlerle donatılmış silahlı kuvvetlere ve ileri teknoloji içeren savunma sistemlerine sahip olmayı gerektirmektedir.

Gerek Dünya ve gerekse ülke sanayiindeki gelişmeler ve değişimler ışığında; TSK ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayan Kurum, ayrıca sivil amaçlı üretim faaliyetinde de bulunmaktadır. Ancak son yıllarda ülkemiz savunma sanayii sektöründe Kurum dışında da önemli yatırımlar yapılmış olması ve bunların çağdaş ilke ve teknolojilere göre faaliyetlerini sürdürme çabaları ciddi bir rekabet ortamı yaratmıştır.

Uluslar arası ilişki ve ticaretin savunma sanayi alanında yarattığı rekabetçi koşullar, sanayide güçlü bir kurum yapılanmasını gerektirmektedir. Bu değişim ve gelişime bağlı olarak Kurum'un organizasyon, yönetim ve işletmeleri itibarıyla rekabet gücü yüksek, savunma sanayinde etkin bir role sahip yapıya kavuşturulması için Yeniden Yapılanma faaliyetleri çerçevesinde uzun yıllardan beri çalışmaları devam ederek hazırlanan Kanun Taslağı'nın bir an önce yasalaşması büyük önem arz etmektedir.

Kurumun sorunlarının temel noktalarından biri olan ve Savunma Sanayisinin özelliği de gözü önüne alındığında pazar-talep yeterliliğinin dalgalı bir seyir takip etmesi ile istikrarlı ve sürekli artan yönde gelişme gösterilememesi karşısında; ana faaliyet üzerinde oluşan olumsuz yansımalar dengeli bir mali yapıya ulaşılmasını engellemekte ve sonuçta finansman sıkıntılarına, üretim ve yatırım faaliyetlerinde zaman zaman durgunluk ve verimsizliğe neden olmaktadır.

Kurum'un nominal sermayesi 2008 yılında 400 milyon YTL olup, 2007 yılında gerçekleşen 39,7 milyon YTL nakdi sermaye ödemesi neticesinde ödenmiş sermayesi 270,3 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Bu yılda 48 milyon YTL nakdi sermaye ödemesi daha yapılarak, ödenmiş sermaye toplamı 318,3 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Ancak, Kurum'un iş hacmi, üretim ve yatırım faaliyetleri dikkate alındığında sermaye yapısının yeterli olmadığı görülmektedir.

Kurumun 2008 yılı faaliyetleri neticesinde, 23,9 milyon YTL dönem zararı meydana gelmiştir. Zararın oluşumunda döviz kurundaki dalgalanmalar neticesinde finansman giderlerinin 46,7 milyon YTL'ye yükselmesinin yanında yeterli sipariş alınamaması kapasiteden yeterince yararlanılamaması, önemli yatırımların tamamlanamaması sonucunda giderlerin önemli bir kısmının maliyete dönüşmeden zarar hesaplarına gitmesidir.

Herne kadar 2007 yılında 72,3 milyon YTL olarak gerçekleşen dönem karının etkisiyle geçmiş yıllar zararları % 32 oranında azalarak 157,4 milyon YTL'ye düşsede son dokuz yılda sadece üç yılı dönem karı ile kapanmasına karşılık diğer altı yılı dönem zararları ile kapanmıştır. Bu durum Kurum'un dönem faaliyetleri sonucunda yeterli kaynak yaratamamasından ileri gelmiştir. Neticede kendi imkanları ile kaynak yaratamayan Kurum finansman ihtiyacının önemli kısmını yabancı kaynaklardan karşılama durumunda kalmıştır.

Kurumun kısa ve uzun vadeli mali borçlarının toplam tutarının 285 milyon YTL'ye yükseldiği ve tamamının Savunma Sanayi Müsteşarlığından alınan kredilerden oluştuğu ve söz konusu tutarın yabancı kaynaklardan % 57'sine ulaştığı görülmüştür. Burada, temin edilen kaynaklar

faize tabi olmamasına rağmen dönem zararının oluşumunda finansman giderleri önemli yer işgal etmiştir. Diğer yandan Kurum'un finans giderlerinin 47 milyon YTL'ye ulaşması ve varlıkların % 52'sini yabancı kaynaklardan edinmiş olması, yabancı kaynak kullanımının önemli oranda azaltılması gerektiğini göstermektedir.

Sonuç itibariyle mali yapının güçlendirilmesi anlamında; Kurum'un finansman ihtiyacının yabancı kaynaklarla karşılanarak finansman giderine sebebiyet vermemesi ve gelecekte Kurum'un finansman sıkıntısına düşmemesi amacıyla Kurum karlılığının sürekli hale getirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve ödenmemiş sermaye ödemelerinin gerçekleştirilmesi, böylece, Kurumun öz kaynaklarının artırılması hususunda gerekli önlemlerin alınması önemli olmaktadır. Bu çerçevede, ileriye dönük olarak Kurum'un elde ettiği net satış hasılatını kar'a dönüştürmek için üretim maliyetlerinin düşürülmesi, faaliyet giderlerinde tasarrufa gidilmesi, ayrıca pazarlama tekniklerini ve siparişlerini dolayısıyla üretimi artırarak çalışmayan kısım gider ve zararlarının minimuma indirilmesi, önemli finans sağlayarak modern yatırımların tamamlanması gerekmektedir.

Ancak, Kuruma öncelikle salt karlılık anlayışı içerisinde bakmak yeterli olmayıp, Ülke Savunma Sanayiindeki stratejik konumu itibariyle diğer KİT statüsündeki kurumlardan farklı konumu da göz önünde tutmak gerekmektedir. Hernekadar karlılık ve verimlilik ilkelerini taşıyan statü içerisinde olmakla birlikte Ülke Savunmasının bedeli olamayacağı ve Kurum faaliyetlerinin vazgeçilmez bir kamu hizmeti olduğu göz önüne alındığında savunma sanayiindeki tercihlerde karlılıktan ziyade verimliliğin ön plana çıkarılması önemli olmaktadır.

Kurumun en büyük alıcıları MSB ve İç İşleri Bakanlıkları olduğundan, siparişe bağlı mamul satışlarında yıllar itibariyle dalgalı bir seyir takip edilerek istikrarlı ve artan yönde bir gelişme gösterilememiş olup Kurumun vizyon ve kapasitesine göre yeterli olunamamıştır. Nitekim net satışlar 2005 yılında 456.1 milyon YTL olmasına karşılık 2006 yılında % 12 azalışla 400 milyon YTL, 2007 yılında ise % 28,4 artışla, 513,5 milyon YTL; 2008 yılında % 9,1 oranında artışla 560,0 milyon YTL olmuştur. Ayrıca, Kurumun ekonomik ve teknik büyüklük ve kapasitesi göz önüne alındığında hedefe ulaşılmış bir rakam olmamakla birlikte, savunma sanayi olması nedeniyle, bir çok uluslar arası antlaşma ve politikalara bağlı olarak çok büyük özveri ve çaba gerektiren ihracat miktarında son birkaç yıl içerisinde 10 kata yaklaşan önemli artışlar sağlanmakla birlikte, ulaşılan 41 milyon YTL ihracat miktarı da Kurum hacmi itibariyle yeterli olmayıp, çok daha önemli meblağlara ulaşılmasını gerektirmektedir. Diğer taraftan, mamul ve yarı mamul ticari mal stoklarının büyük tutarlara ulaşmaması yönünde gereken önlemlerin alınması gerekmektedir. Ayrıca ürün teslimatlarındaki gecikme cezaları bu yılda önemini korumuştur.

Üretim faaliyetinde ise; aktivitesinin büyük bölümünü resmi siparişlere sarf etmekte olan ve çeşitli teknolojilerde büyük sanayi tesislerine sahip Kurum'da, kapasite kullanımı talep cinsine bağlı olarak fabrikalar itibariyle % 20 ile % 95 arasında değişmektedir. Genel olarak Kurum'un modern teknoloji ve yöntemler kullanılarak kapasite kullanımı yüksek, kaliteli, verimli ve güvenli bir üretim faaliyetinde bulunması çok önemli olmaktadır. Bunun için; yerli katkı oranının yükseltilmesi, savunma sanayii pazarından daha fazla pay alınması yönünde uzun vadeli ve düzenli bir seyir gösteren üretim stratejilerinin tespit edilmesi, üretim aşamalarında çağdaş üretim yöntemi, ilkeleri ve tekniklerinin yeterli düzeyde uygulanması, ekonomik ve teknolojik ömrünü doldurmuş üretim hattı makinalarının modernizasyonlarının etkin bir şekilde sürdürülmesi ve yeni yatırımların zamanında tamamlanması, dünyadaki mühimmat ve silah sistemlerindeki değişmelerin ve gelişmelerin yakından izlenerek araştırma, geliştirme ve ürün tasarımı faaliyetlerine etkinlik kazandırılması, yararlanılamayan tezgah kapasitelerinin askeri üretim dışında gerekli ayarlamalarında yapılarak iç ve dış pazarlara yönelik üretim yapma imkanlarının araştırılması, gerekmektedir. Diğer yandan, Ülke savunmasına her an hazır olma anlamında, hareketli üretim-satış-stok seviye ve dengelerinin korunarak, işletmelerin daima belirli oranda çalışır tutulması çok önemli olmaktadır.

Kurum'un yatırım programı, yeni yatırımlar yanında mevcut tesislerin eksikliklerinin giderilmesi ve modernizasyonu ile özellikle askeri ihtiyaçlara yönelik modern silah ve mühimmat üretimini hedefleyen stratejik projelerden ibaret olup, 2008 yılı itibarıyla proje tutarları toplamı 123,3 milyon YTL olmuştur. Ayrılan ödenek ise 34,9 milyon YTL olup, % 21,8 oranında gerçekleştirilme meydana gelmiştir. 2007 ve 2008 yıllarında, yıllar itibarıyla süregelen önemli yatırımlar tamamlanmış, 2008 yılından itibaren önemli bazı yeni projelerin yatırımına başlanılmıştır. Genel olarak projelerde MSB'nin yönlendirici etkisi olup, modern silah sistemleri için büyük oranda yurtdışı teknolojisine gereksinim duyulmaktadır. Yatırım faaliyetlerinde çok sayıdaki özellikli projenin hazırlık, değerlendirme, ihale ve uygulama aşamalarının yürütülmesinde ve zamanında bitirilmesinde güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu bakımdan, yatırım sürecinde önemli proje değişiklikleri yapılmaması, teknolojik, ekonomik ve mali rantabilite analizlerini içeren fizibilite etüdlerinin anlaşmazlıklara meydan vermeyecek şekilde kapsamlı hazırlanması, yıllara sari tedarik anlaşmalarında yatırım veya üretim esnasında değişiklikler nedeniyle rantabilite kayıplarına sebep olunmaması, finansman teminindeki güçlükler çerçevesinde Savunma Sanayii Destekleme Fonu ve Off-Set imkanlarından yararlanılması ve özellikle ekonomik ve stratejik şartlar sonucu oluşan konsept değişiklikleri çerçevesinde yatırım ve üretim faaliyetleri esnasında, karar değişiklikleri karşısında olumsuzluğa sebep olan tarafın maddi ve ekonomik sorumluluğuna katılması önemli olmaktadır.

II. İDARİ BÜNYE

08 Mart 1950 tarih ve 5591 sayılı kanun ile sermayesinin tamamı Devlete ait, İktisadi Devlet Teşekkülü olarak kurulan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, iktisadi devlet teşekküllerinin tabi olduğu kanun ve KHK'lar ile ek ve değişiklikleri çerçevesinde yönetilmektedir.

MKE Kurumu Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olarak işlevini sürdürmekte iken; Başbakanlığın 16.06.2000 tarih ve B.02.0.PR.G.012-30-10340 sayılı teklifinin Cumhurbaşkanlığı Makamı'nın aynı tarih ve 39-08/D-1-208 sayılı onayı ile 3046 sayılı Kanun'un 4060 sayılı Kanun'la değişik 4'üncü maddesi uyarınca Milli Savunma Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu haline getirilmiştir.

Başlangıçta 3460 sayılı kanuna tabi olan kurum, 60 sayılı KHK, 10.10.1983 tarih ve 105 sayılı MKE Kurumunun Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 2929 sayılı kanun ve son olarak 233 sayılı KHK ile bunların ek ve değişiklikleriyle ilgili kanun ve KHK'lar, 28.10.1984 tarih ve 18559 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Ana Statüsü" hükümlerine göre işlevini sürdürmektedir.

Ana statünün 4'üncü maddesine konu kurumun amacı; "Kalkınma planları ve yıllık programlar çerçevesinde, imalat sanayi alanında, her çeşit silah, mühimmat, patlayıcı madde, makine, teçhizat ve malzeme ile yedeklerini ekonomik gerekler ve ülke savunması ihtiyaçları göz önüne alınarak üretmek ve tedarik etmek, faaliyet konuları ve benzerleri ile ilgili olarak yurt içi ve yurt dışındaki kuruluşlarla işbirliği yapmak veya iştiraklerde bulunmak, lisans, teknik beceri ve benzeri anlaşmalar yapmak, ürettiği ve tedarik ettiği mal ve hizmetleri pazarlamak, resmi daire ve idareler, iktisadi devlet teşebbüsleri, müesseseler ve bağlı ortaklıklar, uluslararası ikili anlaşmalarla giren kuruluş ve teşekküllerin hurdaya ayırdıkları her türlü maden, malzeme, araç ve gereçleri toplamak, değerlendirmek ve kullanmak, faaliyet konuları ile ilgili başkaca işleri yapmak" şeklinde özetlenebilir.

Kurumun faaliyetleri, 233 sayılı KHK'nın 39'uncu maddesi ile 72 sayılı KHK hükümleri çerçevesinde T.C. Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'na mali, idari, teknik ve hukuki yönden sürekli denetlenmekte olup, ayrıca 3346 sayılı Yasa uyarınca TBMM'ce de denetlenmektedir. Bu çerçeveden olmak üzere, 12.10.2009 tarihinde yapılan KİT Komisyonu toplantısında; 2007 yılı MKE bilanço ve netice hesaplarını tasvip ederek Yönetim Kurulu'nun ibra edilmesine karar verilmiştir.

Öte yandan MKEK, Savunma Sanayii alanında faaliyet göstermesi nedeniyle 5201 sayılı "Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun" ile 6136 sayılı "Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanun" hükümlerine tabidir.

Kurum mal ve hizmet alımları yönünden ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındadır.

MKEK'de çalıştırılan personelin özlük ve sosyal hakları konusunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu uygulanmaktadır.

Kurumun 2008 yılı teşkilat yapısı, ana hatları itibariyle; Genel Müdürlük Merkezi, onbir adet İşletme/Fabrika Müdürlükleri ve bir adet Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır. Bu meyanda, 2006 yılında Yüksek Planlama Kurulunun 10.03.2006 tarih ve 2006/T-9 sayılı kararı ile Genel Müdür Yardımcılığı kadrosu beş adedden üç adede, bu kapsamda MSB'ca Kuruma verilen yetki çerçevesinde organizasyon yapısı yeniden düzenlenerek Daire Başkanlıkları da oniki adedden dokuz adede, indirilmiştir. Ayrıca, iki fabrika birleştirilmiş ve unvan değişiklikleri olmuştur. Bilahare Bakanlar Kurulu'nun 15.12.2008 tarih ve 2008/14537 sayılı kararı ile mevcut üç adede ilaveten iki adet daha Genel Müdür Yardımcılığı kadrosu ihdas edilmiştir.

Uluslararası ilişki ve ticaretin savunma sanayi alanında yarattığı rekabetçi koşullar, sanayiye güçlü bir kurum yapılanmasını gerektirmektedir. Bu değişim ve gelişim anlayışı içerisinde Kurumun organizasyon, yönetim ve işletmeleri itibariyle rekabet gücü yüksek, savunma sanayiinde etkin bir role sahip yapıya kavuşturulması için 1989 yılından başlayarak geçen süre zarfında bitirilemeyen ve devamlı güncelliğini koruyan yeniden yapılanma çalışmalarının sahip olunan stratejik önemde gözönünde bulundurularak statü ve hukuki yönden idari, mali ve teknik faaliyetlerinde sorunlara yer bırakmayacak şekilde sonuçlandırılması Kurum geleceği açısından çok önemli bulunmaktadır. Bu bakımdan Kurum 233 sayılı KHK kapsamındaki statüsünün korunarak, özel vizyonu nedeniyle faaliyetlerinde kısıtlama getiren hususların kaldırılması amacıyla hazırlanan yasa taslağı 30.12.2005 tarihi ve 29 sayılı yazı ile MSB'na intikal ettirilmiş ancak Bakanlığın yeni gelişmeler karşısında ilave yeni görüşler isteği neticesinde yeniden hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı 26.04.2007 tarih ve 137 sayı ile MSB'ye gönderilmiştir. Bilahere, 4.12.2007 tarihinde Genel Kurmay Başkanlığı, MSB ve MKEK temsilcilerinin iştiraki ile düzenlenen toplantıda son şekil verilmiş olan Kanun Taslağı'nın kanunlaşmasına ilişkin olarak bir gelişme olmamıştır. Diğer yandan, söz konusu taslağın personel istihdamı ve ücretlendirilmeye ilişkin hükümlerinin yeniden düzenlenerek ayrı bir kanun taslağı şeklinde 15.09.2009 tarihinde MSB'na gönderildiği anlaşılmıştır. Bu bakımdan, Kurumun Savunma Sanayiindeki yeri stratejik önemi gözönüne alınarak, Kurumun yeniden yapılandırılmasına ilişkin yeni bir düzenleme öngören "Kanun Taslağı'nın ilgili Bakanlığa gönderilmiş olduğu dikkate alınarak yasal sürecin tamamlanması hususunda ilgili merciler nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi önemli olmaktadır.

Kurumun Personel Kadroları ve personelle ilgili faaliyetleri; 657 sayılı Kanun Hükümleri uygulanan memur statüsündeki personel, 233 sayılı KHK'nin bazı maddelerini yürürlükten kaldıran 399 sayılı KHK'nin II sayılı cetveli kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personel ve 1475 sayılı İş Kanununun 14'ncü madde hükmü ile 09.06.2003 tarihinden itibaren uygulamaya konulan 4857 sayılı Kanuna tabi olarak özel hukuk hükümlerine göre istihdam edilen işçiler ile yürütülmektedir.

Buna göre, 31.12.2008 tarihi itibarıyla Kurum genelinde 309 memur, 2.078 sözleşmeli personel, olmak üzere 3.211 işçi ile birlikte toplam 5.901 personel istihdam edilmiştir.

Teşekkülün merkez teşkilatı ile Fabrika/İşletme Müdürlükleri ve bölge müdürlükleri faaliyetlerinin mevzuata uyumlu şekilde yürütülmesi, birimler arası gerekli koordinasyonun sağlanarak verimliliğin artırılması, uygulamalarda tereddüde yer verilmemesi, birlik ve beraberliğin sağlanması amacıyla çıkarılmış olan ve kurumun iç mevzuatını oluşturan yönetmelik, teşkilat rehberi yönerge ve talimatların uygulanması 2008 yılında da sürdürülmüştür.

Kurumun Kırıkkale'de maliki bulunduğu ve yıllardan beri yasal giderleri ödenen taşınmazlarına yönelik olarak Belediye Başkanlıkları ile olan ihtilafların çözülmesi önemli görülmektedir.

Kurumun merkez ve taşra teşkilatı personeli görevde yükselme ve unvan değişikliği Yönetmeliği kapsamında yapılacak sınavlarda memur ve sözleşmeli personelin, uzmanlık alanı ile ilgili olmayan bir kadronun eğitim ve sınavına katılarak bu kadroya atanmasının yarattığı sorunlar ile karşılaşılmaması için gerekli önlemlerin alınmasına çalışılmalıdır.

III. MALİ BÜNYE

Kurumun nominal sermayesi Yüksek Planlama Kurulu'nun 16.08.2007 tarih ve 2007T/18 sayılı kararı ile 400.000.000 YTL'ye yükseltilmiş, bu yıl gerçekleşen 39.680.000 YTL nakdi sermaye artışı neticesinde ödenmiş sermayesi 270.276.217 YTL'ye ulaşmıştır. 2008 yılında 48.000.000 YTL nakdi sermaye ödemesi daha yapılarak, ödenmiş sermaye toplamı 318.276.217 YTL'ye ulaşmıştır. Bu gelişmelere rağmen nakdi sermaye ödemelerinin devamlılığı büyük önem arz etmektedir.

Kurumun varlıkları önceki yıla göre %11 oranında artarak 975.976.593 YTL'ye yükselmiştir. Ayrıca , varlıkların dağılımı da değişmiş olup, dönen varlıkların varlıklar toplamına oranı % 42,1'den % 50,7'ye yükselmiş ve buna karşılık duran varlıkların oranı ise % 57,9'dan % 49,3'e düşmüştür.

Dönen varlıkların önceki yıla göre % 33 oranında 122.671.563 YTL artışında; menkul değerlerin % 99 oranında, diğer alacakların % 89 oranında azalmasına karşılık, hazır değerlerin % 208 oranında, alacakların % 120 oranında ve stokların % 10 oranında yükselmesi etkili olmuştur.

Duran varlıkların 2007 yılına göre % 6 oranında azalmasında; gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları hesabının önceki yıla nazaran % 90 oranında azalmasına rağmen, maddi duran varlıkların %6 oranında azalması etkili olmuştur.

Kurumun kullandığı kısa vadeli yabancı kaynaklar % 23 oranında artmıştır. Artışta, öz kaynaklar yükseltilmesine rağmen mali borçların % 572 oranında artışla 16.675.080 YTL'ye ulaşması etkili olmuştur. Kısa vadeli yabancı kaynaklar SSM'ye (Savunma Sanayi Müsteşarlığı) olan kredi borçlarından doğmuştur. Nitekim bu tutarın 15.123.000 YTL'si SSM'den alınan, 2009 yılının ödenmek üzere uzun vadeden kısa vadeye alınan 10 milyon USD borca aittir.

Bu faaliyet döneminde kısa vadeli kaynaklardaki artış % 20,7, uzun vadeli kaynaklardaki artış %10,6 olurken özkaynaklardaki artış % 5,3 olarak gerçekleşmiştir.

Kurumun dönem sonu itibari ile kullandığı kısa vadeli ve uzun vadeli mali kredilerin tamamı SSM'den temin edilmiştir.

Kurumun öz kaynakları önceki yıla göre % 5,4 oranında 24.033.943 YTL artarak 470.783.067 YTL'ye yükselmiştir. Öz kaynaklardaki artış; 23.966.057 YTL dönem zararına rağmen, 2007 yılında 72.262.297 YTL olarak gerçekleşen dönem karının etkisiyle geçmiş yıllar zararlarının % 31,4 oranında düşmesinden ve ödenmiş sermayenin % 17,8 oranında artmasından kaynaklanmıştır.

Her ne kadar 2007 yılında 72.262.297 YTL olarak gerçekleşen dönem karının etkisiyle geçmiş yıllar zararları % 31,4 oranında düşerek 157.430.047 YTL'ye gerilese de, Kurum son 9 yılında, sadece 2003, 2005 ve 2007 yılını dönem karıyla kapatmasına karşılık, diğer 6 yılı dönem zararları ile kapatmıştır. Bu durum, Kurumun dönem faaliyetleri sonucunda yeterli kaynak yaratamamasından ileri gelmiştir. Kendi imkanları ile kaynak yaratamayan Kurum, finansman ihtiyacının önemli bir kısmını yabancı kaynaklarla karşılamaktadır.

Kurum'un yabancı kaynakları incelendiğinde, kısa vadeli ve uzun vadeli mali borçların toplam tutarının 284.991.857 YTL'ye yükseldiği, bu tutarın tamamının SSM'den alınan kredilerden oluştuğu ve söz konusu tutarın yabancı kaynakların %56,4'ü olduğu görülmüştür. Bu nedenle de, Kurum finansal açıdan çok büyük oranda SSM'ye bağlıdır. SSM'den temin edilen kaynaklar faize tabi olmamasına rağmen, dönem zararının oluşumunda en büyük etkenlerin başında finansman giderlerinin gelmesi, Kurumun finansman giderleri toplamının 46.714.233 YTL'ye ulaşması ve varlıklarının %51,7'sinin yabancı kaynaklarla edinilmiş olması, yabancı kaynak kullanım oranının azaltılmasının gerektiğini göstermektedir. Mali piyasalardaki istikrarın devam etmemesi durumunda, yabancı para cinsinden temin edilen kredilerin Kurum için taşıdığı mali riskleri dikkate almak gerekmektedir.

Kurum'un finansman ihtiyacının yabancı kaynaklarla karşılanarak finansman giderine sebebiyet vermemesi ve gelecekte Kurum'un finansman sıkıntısına düşmemesi amacıyla Kurum karlılığının sürekli hale getirilmesi için gerekli çalışmalar yapılması ve ödenmemiş sermaye ödemelerinin gerçekleştirilmesi, böylece, Kurumun öz kaynaklarının artırılması hususunda gerekli girişimlerin yapılması gerekmektedir.

Maddi duran varlıkların net değerinin varlıklar içindeki payına oranı da 7,2 puan azalmıştır. Maddi duran varlıklarda gerçekleşen %6 oranındaki azalış bu rasyonun düşmesinde etkili olmuştur. Kurum, 2008 yılında varlıklarını hazır değer ve paraya çevrilebilir değerlere kaydırmıştır.

Paraya çevrilebilir ve hazır değerlerinin toplam varlıklar içindeki payı önceki döneme göre 8,5 puan artmıştır. Rasyodaki artışta, diğer dönen varlıklardaki % 756,7 oranındaki, hazır değerlerdeki % 207,9 oranındaki, gelecek aylara giderler ve gelir tahakkukları % 27 oranındaki artış olmuştur.

Paraya çevrilebilir ve hazır değerlerin yapısı incelendiğinde; dönen varlıkların % 49'unun stoklardan, % 12'sinin alacaklardan, % 34,5'inin hazır değerlerden ve % 0,5'inin de diğer dönen varlıklardan oluştuğu görülmektedir.

Alınan siparişlerin bazılarının büyük partiler halinde bir yıldan fazla bir sürede üretiliyor olması nedeniyle, üretime hazırlık sürecinde ilk madde ve malzemeler, üretim sürecinde de yarı mamuller büyük tutarlara ulaşmaktadır. Bu nedenle, üretim faaliyeti devam ettiği sürece, paraya çevrilebilir ve hazır değerler içinde stoklar belli bir büyüklükte olacaktır. Ancak, büyük tutarlara ulaşan stokların tümüyle yeniden elden geçirilmesi, özellikle MSB siparişleri için yapılan hazırlık çalışmaları çerçevesinde alımları gerçekleştirilen, siparişler iptal edildiği için stoklarda kalan malzemelerin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, bilançonun ve dönen varlıkların değerlendirmesinde hareket görmeyen veya kullanım alanı olmayan stokların tespiti önem arz etmektedir.

Net satışlar tutarının önceki yıla göre % 9 oranında artmasına karşılık, ortalama ticari alacakların % 48,5 oranında artması neticesinde, alacak devir hızı rasyosu 4,6 puan azalarak 12,9'a düşmüştür.

Net satışların önceki yıla göre % 9 oranında artmasına rağmen, ortalama ticari alacaklar ve ortalama mamul stoklarının daha büyük oranda artması nedeni ile rasyolarda düşüş meydana gelmiştir. Önceki yıla göre ortalama ticari alacaklar ve ortalama mamul stoklarındaki artışta, cari yıla ait alacak ve stok değerlerinden kaynaklanmaktadır.

2007 yılında 72.262.270 YTL dönem karı elde eden Kurum, 2008 yılını 23.966.057 YTL dönem zararı ile kapatmıştır. Dönem zararının oluşumunda en önemli etken, döviz kurundaki artış neticesinde finansman giderlerinin 46.714.233 YTL'ye yükselmesinin yanında yeterli sipariş alınamaması, üretim için hazır tutulan kapasitelerden yeterince yararlanılamaması neticesinde yapılan giderlerin önemli bir kısmının maliyete dönüşmeden zarar hesaplarına gitmesidir.

Faaliyet karı ile dönem net zararı arasındaki farkın büyüklüğü; finansman giderleri, kam-biyo giderleri ile fabrikaların işletme faaliyetlerine bağlı olarak yaptığı, ancak Tekdüzen Hesap Planı uygulamaları gereğince faaliyet dışı hesaplara verilen çalışmayan kısım gider ve zararlarından, kıdem tazminatlarından, üretim sırasında bozulan ve hurdaya ayrılan malzemelerin maliyet bedelinin zarar kaydından, memur emeklilik ikramiyeleri gibi giderlerden kaynaklanmaktadır.

Kurum gelir ve giderlerinin faaliyetler sonucunda 2008 yılında dönem zararının oluşmadığı en önemli etkenlerden biri, konjonktüre bağlı olarak döviz kurunda gerçekleşen artış nedeniyle oluşan finansman ve kambiyo giderleridir.

Kurum'un kullandığı kaynaklarla elde ettiği hasılat oranı, sanayisine göre oldukça iyi olmasına rağmen üretimde karşılaştığı maliyetler, giderler ve çalışmayan kısım giderleri sebebiyle, bu hasılatı kara dönüştürememektedir. Bu sebeple konjonktürel olarak yakaladığı karlılığı sürekli hale getirememektedir.

Kurum'un elde ettiği net satış hasılatını kara dönüştürmek için üretim maliyetleri ile faaliyet giderlerinde tasarrufa gitmesi, ayrıca pazarlama teknikleri ile siparişleri ve dolayısıyla üretimi arttırarak çalışmayan kısım gider ve zararlarını en aza indirmesi gerekmektedir.

Yapılan açıklamalarda görüldüğü üzere, yeterli satış yapamaması ve özellikle yurt dışı satışlarının yetersiz kalması sonucunda kurulu kapasitenin yeterince kullanılmaması, yapılan giderlerin faaliyet dışı gider ve zarar olarak bünyede kalması neticesinde, Kurum yeterli karlılığa ulaşamamaktadır. Kurumun kamu maliyesine yük olmadan piyasa koşullarında faaliyetini sürdürebilmesi için; piyasada talep edilen mamulleri rekabet edebilir maliyet ve kalitede üretmesi ve pazarlama faaliyetlerine daha çok ağırlık vermesi gerekmektedir. Ayrıca, yatırımların yapılmasındaki tercihlerde piyasa koşullarının değişiminin getireceği sıkıntılar yeterince değerlendirilmelidir. Kurulu kapasitelerin getirdiği mali yüklerin azaltılması için çözümler üretilmelidir.

Bu nedenle, Kurumun gereksinimi olan kaynakları yaratarak, kamu maliyesine yük olmadan faaliyetini sürdürebilmesi için; talep edilen mamullerin rekabet edebilir maliyet ve kalitede piyasa koşullarında üretilmesi ve pazarlama faaliyetlerinin daha etkin bir hale getirilmesi, kurulu kapasitenin getirdiği mali yüklerin azaltılması hususunda gerekli tedbirlerin alınması önemli olmaktadır.

IV - İŞLETME ÇALIŞMALARI

233 sayılı KHK'nın "Teşebbüs plan, program ve bütçesi" başlıklı 29 uncu maddesine göre; Teşebbüsler, yatırım ve işletme faaliyetlerini plan, program ve bütçelere dayalı olarak yürütürler. Teşebbüslerin işletme bütçeleri, her hesap dönemi için, yıllık genel yatırım ve finansman programındaki hedefler esas alınarak hazırlanır ve yönetim kurulunca onaylanır.

233 sayılı KHK'nın 29 uncu maddesi gereğince hazırlanan MKE Kurumunun 2008 yılı İşletme Bütçesi, Yönetim Kurulu'nun 24.12.2007 tarih ve 32/340 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 01.01.2008 tarihi itibarıyla uygulamaya konulmuştur.

Kurum İşletme Bütçesinde, 2008 yılı gerçekleştirmeleri ile bütçe öngörülleri arasında önemli oranlarda sapmalar bulunmaktadır. Başta dönem karı olmak üzere, stoklar, yatırımlar, üretim maliyetleri, tüm giderler ve satışlarla ilgili olarak bütçede öngörülen hedefler ile gerçekleşen değerler arasında büyük oranlarda sapmalar olduğu görülmektedir.

Kurum dönem karının, bütçe hedefinden % 162 oranında saptmasının temel nedenlerinden biri; 2008 yılındaki kur yükselmesine bağlı olarak oluşan kambiyo zararlarıdır. Diğer programlardaki sapmalar ise genellikle kapasite ölçüsünde sipariş alınamamasından kaynaklanmıştır.

Kurum'un 2008 yılı İşletme Bütçesi incelendiğinde, stokların 2008 yılının başından sonuna kadar bütçe hedeflerinden fazla olduğu görülmektedir. Kurumun stokların eritilmesini hedeflediği anlaşılmakta ise de hedefin gerçekçi tespit edilmediği ve bu konuda alınan tedbirlerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. 2008 yıl sonu itibarıyla stokların bütçe öngörülerinin % 114 oranında fazlasıyla 242,4 milyon YTL olarak gerçekleşmesi bunu ortaya koymaktadır.

Bütçe; bir işletmenin bir yıl içerisinde ulaşmak istediği hedefleri ve bu hedeflere hangi kaynaklarla ulaşacağını gösteren bir planlama aracı olduğu kadar, yönetimin hedeflerinin alt kademelere doğru iletilmesini ve işletmedeki her birimin bu hedeflere ulaşılması için güçbirliği oluşturmasını sağlayan bir koordinasyon aracı; yıl sonunda gerçekleştirmelerle hedeflerin karşılaştırılması neticesinde başlangıçta ulaşmak istenen hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını tespiti yarayan bir kontrol aracı ve kontrol sonucunda ortaya çıkan sapmaların nedenlerinin araştırılarak hataların önlenmesi, sorunların çözümlerinin bulunması ve ileride daha iyiye ulaşmak için kullanılan bir yönetim aracıdır.

Bu bakımdan; Kurum'un bir yönetim ve kontrol aracı olarak işletme bütçesinden yeterince yararlanabilmesi için; bütçenin geçmiş yıl sonuçlarından faydalanılarak gerçekçi verilere dayalı olarak hazırlanması, öngörülen hedeflerde önemli oranlarda sapmaların olması durumunda revize edilmesi, bütçede öngörülen hedeflere ulaşmadaki başarı veya hataların tespit edilerek başarısızlıkların tekrarlanmaması amacıyla gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Kurum'un, 2008 yılı yatırım ve finansman programı 15.10.2007 tarih ve 2007/12702 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kesinleştirilmiştir. Buna göre; Kurum'un 95,1 milyon YTL kaynak yaratacağı, ödemeler toplamının 113,1 milyon YTL olacağı, kaynak ödemeler farkının 18 milyon YTL olarak gerçekleşeceği, yapılması öngörülen 30 milyon YTL tutarındaki yatırımların ve 18 milyon YTL farkın ise nakdi sermaye artışı sureti ile karşılanacağını öngörülmüştür.

Kurumun 2008 yılı faaliyet döneminde, net fon akım esasına göre 356,5 milyon YTL kaynak yarattığı, buna karşılık 395,7 milyon YTL'lik fon kullandığı tespit edilmiştir. Kaynak ödeme farkı 39,2 milyon YTL ile yatırım harcaması 8,8 milyon YTL öngörüldüğü gibi, Kurum sermayesinin 48 milyon YTL artırılması ile karşılanmıştır.

Kurum 2008 yılında; çalışmayan kısım gider ve zararları ile önceki dönem gider ve zararlarının etkisi ile oluşan olağandışı zarara rağmen, esas faaliyet ve diğer faaliyetlerden sağlanan kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklardaki artışlar ve sermaye artışından sağladığı kaynaklar ile dönem yatırım harcamalarını finanse etmiş ve kalanını da dönen varlıklara yatırmıştır. Böylece 2008 yılında Kurumun varlıklarının yapısında dönen varlıklar ve özellikle hazır değerler lehine bir gelişme sağlanmıştır.

Kurum'un uzun vadeli mali borçlar hesabında yer alan 268,3 milyon YTL'nin tamamı SSM'dan alınan döviz cinsinden çeşitli krediler toplamının YTL karşılığına aittir. Bu tutarın 184,5 milyon YTL'si, Kurum'un SSM'dan Kurum'un mali yapısını düzeltmek amacıyla almış olduğu 140 milyon ABD Doları kredinin, 2010 ve sonraki yıllarda ödenecek kısmı 122 milyon doların TL karşılığını göstermektedir.

2008 yılında döviz kurlarında gerçekleşen artış yabancı para cinsinden ödenecek olan bu borçları artırmış ve dönem karına önemli miktarda kambiyo zararı eklemiştir.

Yüksek Planlama Kurulu'nun 16.08.2007 tarih ve 2007/ T-18 sayılı kararı ile Kurum'un nominal sermayesi 400 milyon YTL'ye yükseltilmiştir. 2007 yılında gerçekleşen 39,7 milyon YTL nakdi sermaye ödemesinden sonra, 2008 yılında da 48 milyon YTL nakdi sermaye ödemesi gerçekleşmesi ile ödenmiş sermaye toplamı 318,3 milyon YTL'ye ulaşmıştır.

Ancak, sermaye artışına rağmen 2008 yılında olağandışı zararlar nedeni ile öz kaynak yitilmesi söz konusu olduğundan, Kurumun mali yeterlilik oranı azalmıştır.

Kurumun dönem zararı ile karşılaşmaması ve öz kaynak yitirmemesi için; çalışmayan kısım giderlerinin ve bundan kaynaklanan olağandışı zararların önlenmesi ve esas faaliyetler ile diğer faaliyetlerden daha çok kar elde etmesi gerekmektedir. Bunun için Kurum'un bir yandan maliyetlerini azaltmak için gerekli önlemleri alması, bir yandan da satışları ve üretimi artırması gerekmektedir. Kurum maliyetleri düşüremediği sürece, yurtiçi-yurtdışı piyasalarda rekabet gücü artmayacak ve en büyük alıcısının SSM olması nedeniyle satışlarını ve üretimini artırma çabaları kaynak yaratmaya imkan vermeyecektir.

2008 yılı gider gerçekleştirmeleri ödeneklere göre % 22 oranında olumsuz sapma göstermiştir. Meydana gelen olumsuz sapmada; üretime bağlı olarak ilk madde ve malzeme giderlerinin % 33, dışardan sağlanan fayda ve hizmet giderlerinin % 29 ve çeşitli giderlerin % 23 oranındaki sapması ile finansman giderlerindeki % 95 oranındaki sapma etkili olmuştur.

2008 yılında yapılan giderlerin; % 38'i ilk madde ve malzeme giderlerine, %2 7'i işçi ücret ve giderlerine, % 2'si memur ücret ve giderlerine, % 12'si sözleşmeli personel ücret ve giderlerine, % 11'i dışardan sağlanan fayda ve hizmet giderlerine, % 2'si çeşitli giderlere, % 2'si vergi, resim ve harçlara, % 5,9'u amortisman ve tükenme paylarına, % 0,1'i finansman giderlerine aittir.

MKE Kurumunun tedarik işleri 1.1.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir.

Kurum 2003 yılı başından itibaren kamu ihale mevzuatı hükümlerine tabi olmakla beraber, 4734 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (b) bendinde belirtilen alımlar istisna kapsamındadır. Söz konusu maddeye göre; "Savunma, güvenlik ve istihbaratla ilgili mevzuat uyarınca gizlilik içinde yürütülmesi gerektiği her bir ihale için ihale yetkilisince onaylanan; uçak, helikopter, gemi, denizaltı, tank, panzer, roket, füze gibi araç, silah, silah malzeme ve teçhizatı ve sistemleri ve harp malzemeleri ile bunların araştırma-geliştirme, eğitim, üretim, modernizasyon, yazılım ve mühimmat ihaleleri ile bunlarla ilgili sefer stokları, bakım, işletme ve idameye yönelik mal ve hizmetler, devlet güvenliği ve istihbaratı kapsamındaki hizmet, malzeme, teçhizat ve sistem alımları" Kamu İhale Kanununa tâbi değildir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında gerçekleştirilecek alımlarda uygulanacak usul ve esaslar; Bakanlar Kurulunca 8.3.2004 tarihinde kararlaştırılan, 9.4.2004 tarih ve 25428 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/7004 sayılı Kararname ile belirlenmiştir.

Öte yandan, Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendi uyarınca, “kuruluşların, ticari ve sınai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüzmilyar Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları” istisna kapsamındadır. İstisna haddi, 2008/1 Nolu Kamu İhale Genel Tebliği ile 1.2.2008 -31.1.2009 dönemi için 4.691.592 YTL olarak belirlenmiştir.

Söz konusu istisna kapsamındaki alımlarda uygulanacak esaslar, Kurumca hazırlanan ve 7.8.2004 tarih ve 25546 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Satın Alma ve İhale Yönetmeliği”nde düzenlenmiştir. Kurum tarafından gerçekleştirilen alımların çok büyük bir kısmı belirlenen sınırın altında kaldığı için, bu alımlarda söz konusu yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

Kuruluşun, 4734 sayılı Kanun’un 3 üncü maddesinin (b) ve (g) bentleri kapsamı dışında kalan alımları ise, Kamu İhale Kanunu esaslarına tabi olup; bu nitelikteki alımlarla ilgili olarak hazırlanan, 2004-1 sayılı “Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü Mal, Hizmet ve Danışmanlık Hizmet Alım ve Yapım İşleri İhale Yönergesi”, 30.11.2004 tarih ve 333 sayılı Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilerek uygulamaya konulmuştur.

Kuruluşun alım programı yıl içinde yapılan ödenek revizyonları ile 298,4 milyon YTL’ye düşürülmüş olup, gerçekleşmesi ise, % 72,0’si oranında 224,7 milyon YTL düzeyinde olmuştur. Alımlar toplamının % 90,6’sı oranında 203,6 milyon YTL’si yurtiçi, % 9,4’ü oranında 21,1 milyon YTL’si de yurt dışı alımları kapsamaktadır. Ayrıca, bütçede kurum içi irsalat yoluyla 55,9 milyon YTL ve fabrika içi üretim yoluyla 9,1 milyon YTL tutarında tedarik yapılacağı programlanmış, uygulamada her iki yolla toplam 68,3 milyon YTL seviyesinde tedarik gerçekleşmiştir.

Kurum alım faaliyetleri ile ilgili olarak çok çeşitli sorunlarla karşılaşmıştır. Bu bakımdan bu tür hatalar ile karşılaşılması için; ilgili personelin dış ticaret ve uluslar arası tahkim konularında eğitilmesi, ikmal ve hukuk birimlerinin işbirliği içinde çalışmaları, vesaik mukabili ödeme şekli ve ödeme oranlarının gözden geçirilmesi hususlarının titizlikle takibi ve yerine getirilmesi, ihalelerin ardından şartnameye uygun malzeme teslim edilmesini sağlamak ve tedarikte gecikmeye yol açmamak için, yapılan ihalelere katılan firmaların mesleki ve teknik yönden yeterliliğinin ayrıntılı olarak değerlendirilmesi, yıllık işletme bütçelerinin işletmelerin tüm fonksiyonlarını kapsayan alt programlardan oluşması ve buna göre tedarik programı kapsamında tüm alımların yer alması, Kurumun fabrika ve işletmelerinde ortak sağlanabilecek hizmetlerin tek ihale ile topluca alınması konusunun değerlendirilmesi, Fabrikaların kendi imkanlarıyla gerçekleştirmesi mümkün olan hizmetlerde dışarıdan hizmet alımına yönelik ihale düzenlenmemesi, önemli olmaktadır.

MKE Kurumunun önceki dönemden devreden 95,5 milyon YTL tutarındaki ilk madde ve malzeme stoklarına dönem içinde 332,4 milyon YTL’lik giriş, 305,1 milyon YTL’lik çıkış yapılması sonucunda, 2009 yılına devreden stok tutarı 122,8 milyon YTL olmuştur. İlk madde ve malzeme stokları geçen yıla göre % 28,6 oranında artmıştır.

Kurumun ilk madde ve malzeme stoklarıyla ilgili olarak; tedarik ve üretim programlarıyla uyumlu olacak şekilde, ihtiyaç dışı stok birikimlerine yol açılmaması için, tüm birimleri kapsayacak bir stok kontrol programının uygulamaya konulması, kullanım imkanı kalmayan malzeme ve stokların belirlenmesi ve elden çıkarılması hususunda yürütülen çalışmaların tamamlanması, gerekmektedir.

Üretimimin önemli bölümünü, Milli Savunma Bakanlığı'nın siparişlerine göre yapmakta olan ve büyük sanayi tesislerine sahip kuruluşta; Ürün cinslerine bağımlı olarak üretim miktar ve kapasite kullanım oranları farklı olmaktadır. Genel olarak üretim miktarında, geçen yıllara göre bazı önemli yatırımların tamamlanmasıyla birlikte, bazı ürünlerde bir miktar artış görülmekteyken kapasite kullanım oranları fabrikalar itibarıyla %20-95 oranında değişkenlik göstermektedir. Ancak tesislerin durumu göz önüne alındığında, sipariş alımı üretim faaliyetleri, yatırımlar ve satış aktiviteleri ile ilgili önemli sorunların devam etmesi nedeniyle genel olarak üretimlerin düşük olduğu görülmektedir.

Globalleşen Dünyada askeri amaçlar ve uluslararası ilişkilerdeki değişen ve gelişen stratejiler karşısında Mühimmat Sektöründe de gelişen modern teknolojilerin tüm imkanlarından faydalanılarak çok farklı nitelik ve niceliklerde ürünlerin üretilmesine yönelinmiştir. Bunun sonucunda sektördeki imalat, yönetiminde talep seyrine bağımlı olarak hızlı gelişme ve yönelimler başlamıştır. Ancak, Bilim ve Teknolojideki büyük gelişmeler Mühimmat Sanayinde inanılmaz boyutlara ulaşarak konvansiyonel silahların dışında nükleer silahların, biyolojik ve kimyasal silahların doğmasına neden olmuştur. Bu türden top yekun kitle imha silahlarının uluslararası kararlar ile kullanılmasına yasaklar getirilmeye çalışılmış ise de ülkeler imkanları ölçüsünde bu türden silahlara sahip olma niyetlerini korumuşlardır.

Ülkemizde Dünya coğrafyasındaki stratejik konumu nedeniyle Savunma ve Güvenlik ihtiyacı daima önemini korumuş ve buna paralel olarak ta modern konvansiyonel mühimmatların üretilmesini zorunlu kılmıştır. Bunların sonucunda konvansiyonel türde muhtelif uçak bombası, çeşitli çapta mühimmat ve parçaları, mayın ve roket harp başlıkları, bunlara bağlı olarak askeri ve sivil amaçlı patlayıcı maddeler ve ilgili araç ve gereçlerinin üretimini yapan Kuruluş, konusunda bilgi birikimi ve deneyimi ile ülke Savunma Sanayinde çok önemli bir konuma sahiptir.

Ekonomik ömrünü tamamlamış, verimli ve kaliteli iş yapabilme özelliğini kaybetmiş, tezgah ve makinaların büyük miktarlara ulaşması, az miktarlarda fakat çok çeşitli üretimin olması, kamu ağırlıklı siparişlerin düzenli bir seyir göstermemesi, üretimin planlama ve uygulama aşamalarında çağdaş üretim yöntemi ilkeleri ve tekniklerinin yeterli düzeyde uygulanamaması finansman teminindeki güçlükler ve teknik zorunlulukları nedeniyle modernizasyon projelerinin gerçekleştirilememesi, ürün pazarlanmasındaki sorunlar gibi çok çeşitli nedenler üretimde olumsuz etki yapmakta, maliyetleri yükseltmektedir.

Ülke savunma ve güvenliğine dönük olarak Silahlı Kuvvetlerin, Silah ve mühimmatının önemli bölümünü yıllardır karşılayan MKE Kurumu, ayrıca demir-çelik, kimya ve makine imalatı gibi pek çok sektöre öncülük ederek ülke sanayinin ve ekonomisinin gelişiminde büyük katkıda bulunmuştur. Ancak, kuruluşun halen iştigal ettiği sivil amaçlı üretim konularında son yıllarda Türkiye'de önemli yatırımların yapılmış olması ve bunların çağdaş üretim yöntemi ilkeleri ve tekniklerine göre faaliyetlerini sürdürmesinin ciddi bir rekabet ortamı yarattığı ve kuruluşun her türlü üretimi yapabilecek eskimiş entegre yapısı ile bu ortamda, rekabetinin gittikçe azaldığı ve işletmelerin bir bölümünün kaynak tüketen bir konuma geldiği gözlenmektedir. Günümüz üretim stratejilerinde; entegre üretim yapısının terk edildiği görülmekte, maliyetlerin aşağıya çekilebilmesi için, düşük maliyetle üretim yapabilme özelliği nedeniyle yan sanayi ile entegre bir üretim planlamasına gidilmesi ön plana çıkmaktadır. Diğer taraftan Kuruluş'da genel olarak üretim tesislerinin çok geniş alanlara yayıldığı ve çok sayıda büyük hacimli binalarda faaliyet gösterildiği, bu durumun ise genel giderleri yükselttiği, iş akışı ve koordinasyonunda olumsuz etkileri olduğu görülmektedir.

Gerek Ülke gerekse Dünya sanayilerindeki gelişmeler ve değişimler çerçevesinde; Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarının karşılanmasında yerli katkı oranını yükseltmek ve savunma sanayi pazarından daha büyük pay almak için MKE Kurumu'nun kısa, orta ve uzun dönemdeki stratejisinin tespiti ile gerekli planlamaların yapılması büyük önem kazanmıştır. Uzun yıllardır devam eden MKE Kurumu'nun geleceğe dönük beklentilerinin karşılanmasını sağlayacak yeniden yapılanma çalışmalarında kesin sonuçlara ulaşamamıştır. Yeniden yapılanma düşüncesi ışığında; savunma sanayine direkt veya dolaylı olarak üretim yapmayan fabrikaların bünyeden çıkarılması, kalan kuruluşların ise modernize edilerek daha üretken ve dinamik bir yapıya kavuşturulması ana politika olarak kabul edilmelidir. Bu anlamda; mevcut savunma sanayi teknolojilerinin yenilenmesi ve yeni savunma sanayi ürünlerinin üretilmesi için gerekli olan yatırım projelerine kaynak sağlanabilmesi, tüm çaba ve zamanın savunma sanayi faaliyetlerine teksif edilebilmesi, nitelikli personel istihdamı ve esnek işletmecilik politikaları amaçlanmalıdır.

Bu durumda; bilgi birikimi, deneyimi ve askeri amaçlı üretim tesisleriyle ülke savunma sanayinde ağırlığı olan MKE Kurumu'nun yeniden yapılanma faaliyetleri büyük önem kazanmaktadır.

Kuruluşun modern teknoloji ve yöntemleri kullanarak kapasite kullanımını yüksek, kaliteli, verimli ve güvenli bir üretim faaliyetinde bulunabilmesi için; NATO standartlarına uygun olarak üretilme imkanı bulunan ürünler ve diğer sivil amaçlı mamullerin çeşit ve miktar yönünden uzun vadeli olarak üretimlerinin planlanması imkanlarının araştırılması; Ekonomik ve teknolojik ömrünü doldurmuş üretim hattındaki makinalarının modernizasyonunun etkin şekilde sürdürülmesi yanında Dünyadaki mühimmat ve silah sistemlerindeki değişmelerin ve gelişmelerin yakından izlenmesi amacıyla araştırma ve geliştirme faaliyetlerine etkinlik ve işlerlik kazandırılması; Bazı işletmelerde yeterli sipariş temin edilememesi nedeniyle yararlanılamayan tezgah kapasitelerinin teknik ve ekonomik değerlendirilmesinin yapılarak askeri üretim dışında iç ve dış piyasalara yönelik üretim yapma imkanlarının da araştırılması uygun olacaktır.

Bu bakımdan, Ülke savunması ve güvenliğine yönelik olarak stratejik hafif ve ağır silah mühimmatı, roket, yüksek patlayıcılar, uçak bombaları gibi mamuller yanında bazı ürünlerde özel sektörle de rekabet içerisindeki Kuruluşun modern teknoloji ve yöntemleri kullanarak kapasite kullanımını yüksek, kaliteli, verimli ve güvenli bir üretim faaliyetinde bulunulabilmesi için 2008 yılında geçmiş yıllar itibarıyla olumlu yönde gelişme olmakla birlikte, büyük oranda sipariş ve yeni yatırımlara bağımlı olarak ortalama % 40-45 civarında gerçekleşen Kapasite Kullanım Oranları karşısında üretim faaliyetlerinin iyileştirilmesi konusunda tüm tedbirlerin alınması gerekli görülmektedir.

Yukarıda genel anlamda ifade edilen Kurumun Üretim Faaliyetleri ile ilgili olarak, 2008 yılında; 122mm Çok Namlulu Roket Atar Mühimmatının teslimi hazır hale getirilmesi ile birlikte MSB'ca teknik şartname değişimleri istenmesi ile karşılaşılan teknik, hukuki sorunların çözülmesi, 5.56 mm HK-33E Piyade Tüfegi ile ilgili talebin durdurulması karşısında yerine ikame edecek Otomatik Piyade Tüfegi Projesinin biran önce sonuçlandırılması, 155mm Uzun Menzilli Mühimmat Geliştirme ve Üretim faaliyetleri çerçevesinde, sözleşmelerin imzalanması ve kuruma önemli yetenek ve finans sağlayacak üretim alt yapısı çalışmalarına başlanması, Ülkemizde yakında gelecekte mevcut mühimmatın yerini alacak olan Duyarsız patlayıcılar ile ilgili gerekli değerlendirmelerin yapılması, Ülke savunmasına önemli güç ve hareket kabiliyeti sağlayacak Nufuz Edici Bomba, 105mm Hafif Çekili Obüs ve 40mm Modern Otomatik Bombaatar, Projelerin ön fizibilite çalışmalarının tamamlanması gibi hususlar diğer sorunlar yanında önemini koruyarak devam etmiştir.

MKE Kurumunun üstlendiği görevleri yerine getirebilmesi ve Dünyadaki gelişmelerin gerisinde kalmaması için günün teknolojisine uygun olarak tesislerin modernize edilmesi, mühimmat ve silah sistemlerindeki değişmelerin ve gelişmelerin yakından izlenmesi ve üretime kazandırılması amacıyla, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine etkinlik kazandırılması kapsamında AR-GE çalışmalarının sürdürülmesine çalışıldığı görülmektedir. Bu çerçevede, özellikle 1991-2008 yılları arasında 50 adet proje tamamlanarak önemli bölümü TSK envanterine girerek seri üretimleri yapılmış ve/veya devam etmektedir. Diğer yandan önemli bir çok proje üzerinde AR-GE çalışmaları devam etmektedir.

Kalkınma Planları, Uzun ve Orta Vadeli Strateji Programları içerisinde önemle ifade edilen ve Kurumun Ülke Savunma ve Güvenliğinde sahip olduğu vizyon itibariyle gelecekte varlığını sürdürebilmesi ve yeteneklerinin ölçüsü olan, Araştırma, Geliştirme, Ürün Tasarım ve Tatbikatı faaliyetlerine etkinlik ve işlerlik kazandırılması yönünde Yeniden Yapılanma Programı çerçevesinde AR-GE biriminin aktif ve güçlü hale getirilmesi için gerekli her türlü tedbirin alınması, gerekli olmaktadır.

Diğer yandan; Çağdaş üretim ve proje faaliyetlerine yönelik; Üretim Hattı Kalifikasyonu, Konfigürasyon Yönetimi, Kalite Yönetimi, Proje Yönetimi konularını içeren “Proje Yönetim Uygulama İlkeleri” doğrultusunda TSK ihtiyaçlarının en iyi şekilde karşılanması ve ürünlerin Uluslar arası alanda rahatlıkla rekabet edecek seviyeye getirilmesi için Kuruluş ile MSB arasında mutabakata varılan görüşler çerçevesinde öncelikle sözleşmesi gündemde olan ürünler üzerinde durularak uygulama ve koordinasyona yoğun bir şekilde devam edilmesi önemli olmaktadır.

Diğer yandan; Ülke savunmasının bedeli olmayacağı göz önüne alındığında, savunma sanayi ürünlerinin teminindeki tercihlerde sadece fiyatın ön plana çıkarılmasının doğru olmayacağı, ihtiyaç halinde gerekli malzemenin kolaylıkla ve sürekli temininin daha çok önem taşıdığı sonucuna varılmaktadır.

Buradan hareketle, talep olsun ve ya olmasın bu gibi stratejik üretim hatlarının imalata hazır bir şekilde bekletilmesi ve bunların sabit masraflarının maliyetler üzerine getirdiği yükün ise, yapılan işin vazgeçilmez bir kamu hizmeti olduğu göz önüne alınarak karşılanması gerektiği hususlarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

İktisadi Devlet Teşekkülü (İDT) statüsünde bulunmakla birlikte, üretimde ağırlığı ülke savunmasına yönelik ürünlerin teşkil etmesi nedeniyle, işletme faaliyetlerinde karlılıktan ziyade verimlilik anlayışı ön plana çıkan kuruluşun bu görevi sonucu uğradığı mali kayıpların önlenmesi ni teminen, mevcut statüsünün gözden geçirilerek, yeni oluşuma esas olacak ilkelerin belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması uygun olacaktır.

V. YATIRIMLAR

Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda; ekonomide güven ve istikrarı artırarak ekonomik büyüme sürecini devam ettirmek, istihdamı artırmak, enflasyonu kontrol altında tutmak, kamu kesimi borçlanma ihtiyacını ortadan kaldırmak ve kamu borcunun milli gelire oranındaki düşüş eğilimini sürdürmek; en önemli makro ekonomik amaç ve politika olarak benimsenmiştir.

Bu durumda, kamu kuruluşlarına tahsis edilecek kaynakların etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması ilkesi çerçevesinde; kamu ve özel kesim için öngörülebilirliği arttıracak bir yol haritası niteliğinde olan yıllık program uygulamalarının sonuçları ve genel şartlardaki değişmelerinde dikkate alınarak ve her yıl yenilenmesi ile dinamik bir yapıya sahip olunarak hazırlanan

Yatırım Programlarının, kalkınma planlarında yer alan politikalara uygun bir şekilde hazırlanması ve etkinlikle uygulanması önem arz etmiştir. Bu kapsamda, yatırımların ekonomik ve sosyal alt yapı alanlarında yoğunlaştırılmasına devam edilerek ve mevcut kısıtlı kaynaklar dikkate alınarak toplumun ihtiyaç duyduğu acil ve öncelikli hizmetlerin biran önce sağlanmasına gayret sarf edilmesinin esas alınması benimsenmiştir.

Kalkınma Planları ilkeleri doğrultusunda hazırlanarak 10.12.2003 tarihinde kabul edilen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Kanunu ile kamu mali yönetim sistemimize getirilen çok yıllık programlama, kuruluş düzeninde stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme gibi önemli yenilikler ile program ve bütçelerin hazırlanma, uygulanma ve uygulama sürecinin daha sistemli ve etkin hale getirilmesi hedeflenmiştir. Buna göre, stratejik amaçlar temelinde kamu politikalarını şekillendirmek ve kaynak tahsisini bu çerçevede yönlendirmek için söz konusu Kanun hükümleri doğrultusunda üçer yıllık dönemi kapsayacak şekilde hazırlanarak yayımlanan birinci Orta Vadeli Programlarda yer alan amaç, politika öncelikler ile yine aynı dönem için hazırlanan Orta Vadeli Mali Planlarda ortaya konulan mali çerçeve ve bütçe tahminlerinin; Program, Bütçe ve Yatırım Programı hazırlıklarına temel teşkil etmesi kararlaştırılmıştır.

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Dönemi 2005 yılı sonu itibarıyla tamamlanmıştır. IX.Yedi Yıllık Kalkınma Planı Avrupa Birliğinin yeni Mali Programlama dönemiyle uyum sağlamak amacıyla başlangıç yılı 2007 ve yedi yıllık olacak şekilde hazırlanmıştır. Bu şekilde 2006 Yılı Kalkınma Planları tarafından kapsanmayan bir geçiş yılı olmuştur. Böylece, 2005 yılından sonraki plan ve programlar VIII.BYKP süresinde hazırlanan Uzun Vadeli Strateji (2001-2023) ve Orta Vadeli Strateji (üç'er yıllık) Programları esas alacak şekilde hazırlanması ön görülmüştür.

Dokuzuncu (IX) Yedi Yıllık Kalkınma Planı (2007-2013) 01 Temmuz 2006 tarih ve 26215 sayılı (mükerrer) Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kalkınma planında yeralan hedef, politika ve önceliklerle uyumlu olmak üzere 2008-2010 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program (OVP) 2007/12300 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı alarak 21.06.2007 tarih ve 26559 sayılı Resmi Gazetede, OVP ile uyumlu olmak üzere Orta Vadeli Mali Plan ise 2007/33 Yüksek Planlama Kurulu Kararı (YPK) olarak 03.07.2007 tarih 26571 sayılı Resmi Gazetede, yayımlanmışlardır.

Buna göre; 2007-2013 dönemine ilişkin uluslar arası gelişmeler ve temel eğilimler doğrultusunda, Türkiye ekonomisine ilişkin geçmiş dönemdeki gelişmeler ile mevcut ekonomik ve sosyal gelişmeler dikkate alınarak hazırlanan Dokuzuncu Planın Vizyonu “İstikrar içinde büyüyen gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB’ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye” olarak belirlenmiştir.

Bu ilkeler doğrultusunda; 18 Ekim 2007 gün ve 26674 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 15 Ekim 2007 gün ve 2007/12701 sayılı “2008 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyon ve İzlenmesine Dair” Bakanlar Kurulu Kararları ile hazırlanan “2008 Yılı Yatırım Programı” 15 Ocak 2008 gün ve 26757 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda; 2008 yılı yatırım programı, 2008 yılı Programında öngörülen hedefler doğrultusunda hazırlanmıştır. Böylece, program hedefleri doğrultusunda Kuruluşlara ait Yatırım Proje ve Harcamaları ana sektör ve bu ana sektörlerin alt sektörlerinde faaliyet gösteren Kamu Kuruluşları Yatırım Programları belirlenmiştir.

Yukarıda bahis konusu yatırım programı çerçevesinde olmak üzere Kuruluşun; Kimya Sanayi Sektörü, Elektriksiz Makineler İmalat Sanayi Sektörü, Demir-Çelik Sanayi Sektörü bünyesinde toplam 25 adet projesi mevcut olup, bunların Proje Tutarları Toplamı 29.258 bin YTL dış olmak üzere 123.295 bin YTL'dir. 2008 yılında tahsis olunan 8.460 YTL dış olmak üzere toplam 34.880 bin YTL ödeneye karşılık 638.525.000 YTL dış olmak üzere toplam 7.595.022 YTL harcama yapılarak % 16,2 oranında gerçekleşme meydana gelmiştir. Projelerin yatırım tutarları dik-kate alındığında gerçekleşme % 15,7 olmuştur.

Kuruluşun yatırım programı, mevcut tesislerin eksikliklerinin giderilmesi ve modernizasyon ile askeri ihtiyaçlara yönelik modern silah ve mühimmat üretimini hedefleyen projeleri içermektedir. Özellikle, yatırım programında Modern Silahlar III Projesi adı altında tek ödenekle yer alan çok sayıdaki Projelerde MSB'nin yönlendirici etkisi olup, yurtdışı teknolojiye gereksinimi bulunmaktadır. Mevcut durumda, Kuruluşun teknik gücü yeni teknolojiyi içeren çok sayıdaki özel-likli projenin hazırlık, ihale, değerlendirme ve uygulama aşamalarının yürütülmesinde önemli güç-lüklerle karşılaşmakta, bu duruma ilave olarak, doğan ihtiyaçlara paralel yapılan proje değişiklik-leri ve finansman teminindeki güçlükler de projenin gerçekleşme durumlarını olumsuz etkilemek-tedir. Nitekim yıllar itibariyle mali anlamda gerçekleşme oranlarına bakıldığında; 2000'de % 31, 2001'de % 44, 2002'de % 58, 2003'de % 32, 2004'de % 36, 2005 de % 45, 2006'da % 50, 2007'de % 32, 2008 Yılında %22 olduğu görülmektedir. Bu bakımdan programlanan yatırımların hedefle-rine uygun olarak gerçekleştirilebilmesi için Kurumun teknik gücünün ve finansman ihtiyacını kar-şılacak kaynakların yeterli hale getirilmesi önem kazanmaktadır.

Yatırım programında yer alan Savunma Sanayi ağırlıklı projelerin işlerliğe kavuşturulma-sı, planlanan süreleri çeşitli nedenlerle aşmaktadır. Bu durum ise; daha ziyade gerekli finansman ihtiyacının zamanında temin edilememesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca; projeler için yurt dışı firmaların ülkelerinde ihraç izni alırken karşılaşılan güçlükler, tekliflerin teknik ve ticari yönden değerlendirilmesinin zaman alması, yıllara sari tedarik anlaşmalarındaki değişkenlikler, firmalarla sorunların yaşanması, karar değişiklikleri ile süre uzatımları, projelerin gecikmesinde diğer olum-suz etkenler olmaktadır.

Kuruluş ile Savunma Sanayi Müsteşarlığı arasındaki ilişkiler çerçevesinde; Müsteşarlığın amaçları arasında yer alan bir kısım projelerde yukarıda açıklandığı gibi olumlu gelişmeler sağ-lanmıştır. Ancak, kuruluşun Milli Savunma Bakanlığı'nın ihtiyaçlarını karşıladığı Savunma Sanayi Tesislerinde yeni teknolojilerinin uygulanmasını ve yeni ürünlerin üretilmesini sağlayacak yatırımlara ihtiyacı devam etmektedir. Halen, kuruluş yatırım programında; ülke savunma ve güvenli-ği bakımından çok önemli olan Modern silahlar III grubu içinde yeni silah ve mühimmat projele-riyle bir kısım modernizasyon projeleri yer almaktadır. Ancak yeterli finansman kaynağı temin edi-lememesi, bazı projelerde Silahlı Kuvvetlerin Silah ve Mühimmat tiplerini ve ihtiyaç miktarları konusunda bir karar almamış olması nedeniyle bu yatırımları gerçekleştiremediği gözlenmektedir.

Konu ile ilgili olarak Kuruluşça Savunma Sanayi Müsteşarlığına çeşitli başvurular yapılmış olup, Savunma Sanayi İcra Komitesi kararıyla bazı projelere yönelik olarak ihtiyaç duyulan finansmanların yurtdışı ödemelerin Savunma Sanayi Destekleme Fonu kaynaklarından karşılan-ması karara bağlanmıştır.

Savunma Sanayi Destekleme Fonu kaynaklarından yatırımların dış finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla alınan döviz bazındaki krediler yatırımların tamamlanmasından sonra faizi ile birlikte mal karşılığı veya döviz bazında nakit olarak protokolde belirtilen süre içinde geri ödenmektedir. Savunma Sanayi Müsteşarlığı ve Kara Kuvvetleri Komutanlığı ile Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu; 25mm Mühimmat Üretimi Projesi, Küresel Barut Üretimi Projesi, 5.56 Piyade Tüfeği Projesi, 155mm 52 Kalibre Silah Alt Sistemleri Projeleri için yurt dışı finansmanında kullanılmak üzere toplam 71.8 milyon dolarlık, ayrıca 5.56mm. ve 7.62mm. Fişek ve Kapsül Üretimi Projesi için ise 46.1 milyar Euro'luk kredi sağlanmıştır.

Yukarıdaki bahis konusu gelişmelere rağmen kuruluşun yatırım programı dikkate alındığında temin edilen kredi ve off-set imkanlarının yeterli olmadığı ve bu imkanlardan çok daha fazla yararlanılması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Nitekim bazı projeler finansman yetersizliği nedeniyle iz bedellerle yatırım programında yer almış 20mm Fişek Üretimi, 120mm Topçu Roketi, Sıvı Emülsiyon, Patlayıcı Üretimi 155mm Mühimmat Gövdesi Üretimi, Fek Fesih Tesisi, Mayon Üretimi, Oleum Tesisi, Nitrogliserin Tesisi, projeleri için ise off-set imkanları çerçevesinden yararlanılması için girişimlerde bulunulmuş, 20mm Fişek Üretimi Projesi (Faz I için 4.600.000 Euro, Faz II için 2.650.000 Euro) dışında o dönemde önemli bir gelişme sağlanamamıştır.

Yatırım Programında yer alan özellikle Savunma Sanayii ağırlıklı projelerin işlerliğe kavuşturulamamasının önemli nedenlerinden birisi de finansman olmaktadır. Kuruluşun bu ihtiyaçlarını karşılamak üzere ilişkilerini sürdürdüğü Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) bünyesindeki Savunma Sanayii Destekleme Fonunun (SSDF) finansmanını kullanarak Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan silah, araç ve gereçlerin yurt içinde üretilmesi için modern bir savunma sanayinin kurulmasına, işletilmesine ve araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesine, gerektiğinde bu mallar için tedarik ve kontrol işlemlerinin de yapılmasının sağlanmasına önderlik etmektedir. Bu amaçlar çerçevesinde bazı projelerde olumlu gelişmeler olmakla birlikte çoğunlukla sorunlarla karşılaşmıştır. Kuruluşun yatırım programı dikkate alındığında temin edilen kredi ve off-set imkanlarının yeterli olmadığı açıktır. Kaldı ki yeni düzenlemelerde bu olumsuzluğu daha da artırmıştır. Nitekim, SSM, Kurumun off-set taahhüdü olan firmalar tarafından finanse edilmesini talep ettiği yatırım projelerinin off-set kanalıyla gerçekleştirilmesinde takip edilecek yol ve uygulamalarla yeni oluşturulan zorlayıcı koşulların yerine getirilmesinde dahi bir projenin kurum borçlandırılarak off-set kapsamında gerçekleştirilebilmesi için; Kamu İhale Kurulunun bu konudaki görüşü nedeniyle yürürlükteki 4734 sayılı "Kamu İhale Kanunu" gereği ihaleye çıkılması zorunluluğu bulunması, yatırım projelerinin off-set kapsamında yapılmasını güçleştirmiştir.

Nitekim; MSB ihtiyacına yönelik, stratejik önemi haiz yatırımların gerçekleştirilmesi aşamasında Savunma Sanayii Destekleme Fonu kaynaklarından yararlanılarak geçmişte, ICM Mühimmatı, Tabanca Fişegi Üretim Hattı Modernizasyonu, 25mm. Mühimmat, 5,56mm. Tüfek, 5,56mm/7,62mm. Fişek ve Küresel Barut Üretimi Projelerinin dış finansman ihtiyacı borçlandırılarak karşılanmış olmakla birlikte, bunun yanı sıra Savunma Sanayii İcra Komitesi Kararı bulunmasına rağmen, 155mm. Mühimmat Üretimi Modernizasyon Projesi'nin gerçekleştirilmesi için gerekli kredinin verilmesi yönünde yapılan başvurulara Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nca Olumlu görüş verilmemiştir. Ayrıca, Savunma Sanayi Müsteşarlığı ile Kurum arasında projelerin kredilendirilmesi görüşmeleri esnasında, söz konusu projelerin, dış parasının yanında iç para ihtiyacının da karşılanması teklifi Müsteşarlıkça kabul edilmemiştir. Ancak, yapılacak yatırımların iç parasının da Savunma Sanayi Destekleme Fonu'ndan karşılanması için gereken girişimlere devam edilmesi önemli görülmektedir. En son 2005/2006 yıllarında da Savunma Sanayi Destekleme Fonundan Kuruma daha fazla kaynak aktarılması yönünde; 155mm Üretim Hattı Modernizasyonu için Mühimmat Fabrikasının ve yerli sanayinin yeteneklerinin kullanılmasının yanı sıra ilave alınması

gereken tezgah, teçhizat ile firesiz bir üretimin gerçekleştirilmesi için gerekli presler ve indüksiyon tav ocakları için toplam 17.990.000 ABD Dolar, Gazi Fişek Fabrikasında kurulan 5,56-7,62mm fişek ve kapsül üretim hattının kullanılarak dönüşüm kiti ve teknik bilgi paketi alımı ile Kalaşnikof Mühimmat Üretiminin gerçekleştirilebilmesi için 3.866.000 Euro, karşılığı finansman desteği sağlanması istenilmiştir.

1999 Yılından bu yana yatırım programında yer alan ancak finansman temininde karşılaşılan güçlükler nedeniyle gerçekleştirilemeyen toplam on adet (20mm Fişek Üretim Hattı Modernizasyonu, 122mm Topçu Roketi Üretimi, Sıvı Patlayıcı Üretimi, 155mm Mühimmat Gövdesi Üretimi, Fek ve Fesih Tesisi, Mayon Üretimi, Oleum Tesisi, Nitrogliserin Tesisi, Modüler Sevk Sistemi, 2,75" Roket Motoru) projenin; off-set taahhüdü bulunan firmaların off-set imkanlarından yararlanılarak gerçekleştirilmesi için Savunma Sanayi Müsteşarlığı'na değişik tarihlerde Kurumca başvurular olmuştur. Bu projelerden sadece 20mm. Fişek Üretim Hattı Modernizasyonu projesinin off-set kapsamında gerçekleştirilebilmesi mümkün olmuştur. Ancak 7.250.000 EURO tutarındaki bu proje bedelinin % 50'si olan 3.625.000.-EURO tutarında Kurum borçlandırılmıştır. Borcun geri ödemesinin, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ürün teslimi şeklinde olması kararlaştırılmıştır.

Bu bakımdan MSB mühimmat ihtiyaçlarına yönelik, stratejik önemi haiz Kuruluş yatırım-
larının finansman ihtiyacının karşılanmasında Savunma Sanayi Destekleme Fonu ve Off-set imkan-
larından yeterince yararlanılması için ilgili Kuruluşlar nezdinde girişimlere devam edilmesi,
gerekmektedir.

Finansman temini yanında diğer önemli bir sorun da yatırıma karar verilen mühimmatın yıllara sari tedarik anlaşmalarındaki değişkenliklerdir. Özellikle MSB ihtiyacı bazı projelerde; baş-
langıçlarında belirlenen kapasitelerine göre yıllara sari protokollerle belirlenen ürün alımlarının önemli oranda gerçekleşmemesi sonucunda yatırımların rantabilitesini kaybettiği görülerek atıl hale geldiği ve bunların bir kısmının ARGE çalışmaları ile alternatif ürünler imali ile değerlendirilmesi ve/veya yeni yatırımlar için kaynak tesis istifade imkanlarının araştırılmasının gereğine işa-
ret edilerek bundan böyle ekonomik veya stratejik nedenlerle yatırım programına alınmış projele-
rin yatırım ve üretim safhalarında karar değişikliği nedeniyle olumsuzluğa sebep olan tarafların mali ve ekonomik sorumluluğa katılmaları yönünde gerekli çalışmaların yapılmasının önemine işa-
ret edilerek, finansman sorununun çözümüne yardımcı olunması yanında proje rantabilitesi yönün-
den önemli kazanımları olacaktır. Bu çerçevede MSB ile ilgili ürünlerin ihracat olanaklarının da sınırlı olduğu düşünüldüğünde ürün alım miktarı ve fiyatı konusunda yıllara sari tedarik anlaşma-
sı önemli olmakta ve ürünün Stratejik Hareket Planı ve On Yıllık Tedarik Planı çerçevesinde ele alınıp talepteki stabilizeye kesinlik kazandırılarak projede ürün miktarı ve fiyatına bağlı olarak kap-
asite seçimi ile ekonomik yapılabilirliğinin ortaya konulması gerekmektedir.

Yukarıda ana hatları itibariyle belirtilen Kurumun yatırım faaliyetleri ile ilgili olarak, 2008 yılında; Tamamlanan büyük yatırım tutarlı 5.56-7.62 mm Fişek Üretimi, 20mm Fişek Üretim Hattı Modernizasyonu, Küresel Barut Üretimi, Projelerinin rantabilitesi yönünden önemli olan, yıllara sari tedarik çalışmalarının yapılması ve ihracat imkanlarının araştırılması; 155mm Mühimmat Ailesi için gerekli çalışmaların sonuçlandırılması, Tanksavar Füzesi Üretimi Projesi ile ilgili Tahkim'in sonuçlanması neticesinde akıbetinin biran önce belirlenmesi, 122mm Çok Namlulu Roketatar Mühimmatı ile ilgili sorunların aşılması, M60A1 Tank Modernizasyonu çalışmalarına devam edilmesi ve Milli imkanlarla Tank Üretimi Projesi ile ilgili idari, mali, teknik alt yapılarının oluşturulması, Çelikhane Modernizasyonu Vakumlu Gaz Alma Tesisi Projesinin etüdlerinin tamamlanarak yatırımına geçilmesi gibi stratejik öneme haiz hususları önemini koruyarak ön plana çıkılmıştır.

VI. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Kurumun savunma sanayiindeki yeri ve stratejik önemi göz önünde alınarak düzenlenen ve uzun yıllardan beri çalışmaları devam eden Kanun Taslağı ile ilgili yasal sürecin sonuçlandırılması hususunda, ilgili merciler nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi,

2- Modern silah sistemlerinde ve çeşitli sanayi dallarında kullanılan Vakumlu Çelik üretiminin gerçekleştirilmesi için; 2001 yılından itibaren Yatırım Programlarında yer alıp, iptal edilen, yeniden yapılan değerlendirmeler sonucunda KİT komisyonunun 23.06.2005 tarihli toplantısında alınan Tavsiye Kararları doğrultusunda 2008 yılı Yatırım Programında Etüd-Proje olarak yeralan, Ağır silah ve Çelik Fabrikası Çelikhane Modernizasyonu ile ilgili olarak özellikle TCDD (Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları) ile yapılan “Mutabakat Protokolü” kapsamında yeni boyut kazanan, MSB (Milli Savunma Bakanlığı), TCDD ve diğer Kamu ve Özel Sektör ihtiyaçları çerçevesinde kapsamlı Revize Fizibilite Etüdünün hazırlanarak ilgili Kurumlar nezdinde girişimlerde bulunulması,

3- Ülke savunmasında stratejik öneme haiz olup, 2004 yılı fiyatlarıyla yaklaşık 6,2 milyon YTL’si Kurum tarafından, 218 milyon FRF’ı ilgili yabancı firmalar tarafından bedelsiz olarak karşılanan ve tamamına yakın bölümü bitirilen Tanksavar Füzesi Üretimi Projesi; SMM (Savunma Sanayi Müsteşarlığı) ve Firma arasında gelişen anlaşmazlık sonucunda 19.04.2004 tarihinde durdurularak Sözleşmesinin feshedilmesini müteakip Uluslararası Ticaret Odası (ICC) nezdinde Tahkime gidilerek Eylül-2009 tarihinde sonuçlandırılması ile geçen 5 yılı aşkın süre içerisinde kullanılamayan tesisin akibeti ile ilgili Kurumlar nezdinde biran önce girişimlerde bulunulması,

4- MKEK Mühimmat Fabrikasında 03.07.1997 tarihinde meydana gelen patlama sonucunda İmla İşletmesi tamamen tahrip olmuş, yeniden inşaatı için harcanan 50 milyon ABD Doları, katlanarak 140 milyon ABD Dolarına ulaşmış ancak geçen zaman içerisinde bir kısmı ödenerek kalan bakiye 124,5 milyon ABD Doları borcun; Kurumun Ülke Savunma Sanayiindeki yeri ve bir kamu kuruluşu olarak üstlendiği misyonu ve Savunma Sanayii Destekleme Fonunun (SSDF) ilkeleri gözönüne alınarak yükümlüğünün kaldırılması hususunda Milli Savunma Bakanlığı ve ilgili Kuruluşlar nezdinde girişimlerde bulunulması,

5- Yüklenici işçilerine yapılan ödemelere ilişkin olarak açılacak rücu davalarında, infaz aşamasında sonuç alınmasının mümkün olmaması, dolayısıyla gereksiz masraf yapılmasını önleme açısından, adres tespit edilemeyen yüklenici firmalara rücu edilip edilemeyeceğinin, oluşturulacak bir komisyon marifetiyle Kurum menfaatleri açısından değerlendirilmesi,

6- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi,

SONUÇ:

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu’nun 2008 yılı bilançosu ve 23.966.057,20 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem		Cari Dönem	
	YTL		YTL	
I- Dönen Varlıklar				
A. Hazır Değerler		7.836.278,73		170.772.987,40
B. Menkul Değerler		110.555.000,00		1.475.000,00
1- Menkul Kıymetler Değer Düş.Karş.(-)				
C. Ticari Alacaklar	27.460.313,66	27.149.521,56	60.323.961,59	59.819.194,08
1- Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)	(310.792,10)		(504.767,51)	
D. Diğer Alacaklar	9.841.971,97	7.707.034,19	2.923.409,54	829.581,34
1- Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)	(2.134.937,78)		(2.093.828,20)	
E. Stoklar	213.921.747,49	219.932.332,88	228.692.808,41	242.366.688,79
1- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
2- Verilen Sipariş Avansları	6.010.585,39		13.673.880,38	
F. Yıllara Yaygın İnş.ve Onr.Maliyetleri		2.592.056,06		3.280.729,26
G. Gelecek Aylara Ait Gid. ve Gelir Tahak.		209.179,59		16.037.219,71
H. Diğer Dönen Varlıklar				
Dönen Varlıklar Toplamı		375.981.403,01		494.581.400,58
II-Duran Varlıklar				
A. Ticari Alacaklar		138.907,30		454.401,67
1- Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
B. Diğer Alacaklar				
1- Diğer Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı(-)				
C. Mali Duran Varlıklar		37.314.226,01		37.314.226,01
1- Bağlı Menkul Kıymetler				
2- Bağlı Menkul Kıy. Değ. Düş. Karş.(-)				
3- İştirakler	37.314.226,01		37.314.226,01	
4- İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)				
5- İştirak. Serm. Pay. Değ. Düş. Karş.(-)				
6- Bağlı Ortaklıklar				
7- Bağ.Ort.Sermaye Taahhütleri(-)				
8- Bağ.Ort.Serm. Pay Değ. Düş.Karş.(-)				
9- Diğer Mali Duran Varlıklar				
10- Diğer Mali Duran Varlıklar Karş.(-)				
D. Maddi Duran Varlıklar		432.089.450,99		407.607.274,86
1- Maddi Duran Varlıklar(Brüt)	5.364.573.207,07		5.328.759.569,22	
2- Birikmiş Amortismanlar(-)	(4.932.483.756,08)		(4.921.152.294,36)	
3- Yapılmakta Olan Yatırımlar				
4- Verilen Sipariş Avansları				
E. Maddi Olmayan Duran Varlıklar				
1- Maddi Olmayan Duran Varlıklar(Brüt)	44.096.888,58	33.441.055,75	49.712.627,58	35.303.749,15
2- Birikmiş Amortismanlar(-)	(10.655.832,83)		(14.408.878,43)	
3- Verilen Avanslar				
F. Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar(Brüt)				
2- Birikmiş Tükenme Payları(-)				
3- Verilen Avanslar				
G. Gel. Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahak.		7.760.696,62		765.539,50
H. Diğer Duran Varlıklar		0,00		0,00
Duran Varlıklar Toplamı		510.744.336,67		481.445.191,19
Aktif Varlıklar Toplamı		886.725.739,68		976.026.591,77

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
I. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		
A. Mali Borçlar:	2.479.790,00	16.675.080,00
B. Ticari Borçlar:	53.666.130,36	52.369.306,36
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)		
C. Diğer Borçlar:	404.548,42	7.081.986,80
1- Diğer Borç Senetleri Reeskontu (-)		
D. Alınan Avanslar	114.411.649,03	132.456.199,77
E. Yıllara Yaygın İnş.ve Onr.Hakedişleri		
F. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	7.260.184,78	7.579.157,45
G. Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	0,00
1- Dön.Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yük. Karş.		
2- Dön.Kâr.Peş.Öde.Vergi ve Dig.Yasal Yük. (-)		
3- Kıdem Tazminatı Karşılığı		
4- Maliyet Giderleri Karşılığı		
H. Gelecek Aylara Ait Gel.ve Gid.Tah.	5.040.022,27	5.023.316,04
I. Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	8.064,90	59.184,77
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı	183.270.389,76	221.244.231,19
II. Uzun Vdeli Yabancı Kaynaklar		
A. Mali Borçlar	235.846.321,09	268.316.776,94
B. Ticari Borçlar:		
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)		
C. Diğer Borçlar:		
1- Diğer Borç Senetleri Reeskontu (-)		
D. Alınan Avanslar	14.181.996,09	7.913.036,32
E. Borç ve Gider Karşılıkları	6.677.908,10	7.769.479,88
1- Kıdem Tazminatı Karşılığı		
2- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		
F. Gelecek Yıllara Ait Gel.ve Gid.Tahak.		
G. Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar		
Uzun Vadeli Yabancı Kaynakları Toplamı	256.706.225,28	283.999.293,14
III. Özkaynaklar		
A. Ödenmiş Sermaye		
1- Sermaye	400.000.000,00	400.000.000,00
2- Ödenmemiş Sermaye (-)	(129.723.782,84)	(81.723.782,84)
3- Enflasyon Düzeltmesi Olumlu Farkları		
B. Sermaye Yedekleri	15.398.886,74	15.398.886,74
1- Hisse Senetleri İhraç Primleri		
2- Hisse Senetleri İptal Kârları		
3- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışı		
4- İştirakler Yen.Değerleme Artışları		
5- Diğer Sermaye Yedekleri	15.398.886,74	15.398.886,74
C. Kâr Yedekleri	318.504.068,03	318.504.068,03
1- Yasal Yedekler	184.987.751,76	184.987.751,76
2- Statü Yedekleri		
3- Olağanüstü Yedekler	133.516.316,27	133.516.316,27
4- Diğer Kâr Yedekleri		
5- Özel Fonlar		
D. Geçmiş Yıllar Kârları		
E. Geçmiş Yıllar Zararları (-)	(229.692.343,90)	(157.430.047,29)
F. Dönem Net Kârı (Zararı)	72.262.297	(23.966.057,20)
Özkaynaklar Toplamı	446.749.124,64	470.783.067,44
Pasif (Kaynaklar) Toplamı	886.725.739,68	976.026.591,77

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu 2008 Yılı Gelir Tablosu				
Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A – Brüt satışlar	518.416.687,76		563.753.599,33	
B – Satış indirimleri (-)	(4.901.585,14)		(3.717.089,88)	
C – Net satışlar	513.515.102,62		560.035.509,45	
D – Satışların maliyeti (-)	(315.464.962,72)		(331.835.219,18)	
-Brüt satış karı veya zararı		198.050.139,90		228.200.290,27
E – Faaliyet giderleri (-)	(108.584.361,20)		(117.074.526,54)	
-Faaliyet karı veya zararı		89.465.778,70		111.125.763,73
F – Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	54.667.024,25		35.014.933,44	
G – Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(3.830.937,74)		(26.809.253,98)	
H – Finansman giderleri (-)	(1.958.566,42)		(46.714.233,20)	
-Olağan kar veya zarar		138.343.298,79		72.617.209,99
I – Olağan dışı gelir ve karlar	6.639.841,54		6.038.554,27	
J – Olağan dışı gider ve zararlar	(72.720.843,72)		(102.621.821,46)	
-Dönem karı veya zararı		72.262.296,61		(23.966.057,20)
K – Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)				
-Dönem net karı veya zararı		72.262.296,61		(23.966.057,20)

**MALİYE BAKANLIĞI:
BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR**

**TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE
İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Halk Bankası A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 14/10/2010 tarihli 4’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi, 08.06.1933 tarih ve 2284 sayılı Halk Bankası ve Halk Sandıkları Kanun kapsamında kurulmuş, başlangıçta yeterli sermaye sağlanamaması nedeniyle, kuruluşundan 5 yıl sonra 27.01.1938 tarih ve 3331 sayılı Kanun’la sermayesine Hazine’nin iştiraki sağlanmış ve 23.05.1938 tarihinde fiilen faaliyete geçmiştir.

Banka faaliyetlerini 1983 yılına kadar; 3460, 23, 440 ve 468 sayılı Kanun’larla oluşturulan mevzuat kapsamında kamu iktisadi teşebbüsü olarak sürdürmüştür. 1983 yılında çıkarılan KHK’ler ile KİT’ler yeniden yapılandırılmış, bu kapsamda çıkarılan 11.10.1983 tarih ve 122 sayılı KHK ile T. Halk Bankası A.Ş. kuruluş kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. 18.06.1984 tarihinde yürürlüğe giren ve KİT’leri yeniden düzenleyen 233 sayılı KHK ile 122 sayılı KHK yürürlükten kaldırılmış ve yeni mevzuat gereği 28.10.1984 tarihinde yürürlüğe konulan T.Halk Bankası A.Ş. Ana Statüsü uygulanmaya başlanmıştır. Banka faaliyetleri 2000 yılına kadar bu statüye göre sürdürülmüştür.

Ana Statüde; Banka’nın tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu belirtilmiş, amaç ve faaliyet konuları düzenlenmiştir.

22.05.1992 tarih ve 92/3067 sayılı Kararname ile T.Öğretmenler Bankası bütün aktif ve pasifi ile T.Halk Bankası’na devredilmiştir. 1993 yılında Sümerbank ve 1998 yılında Etibank’ın Halkbank’a sadece mali anlamda borç ve yükümlülüklerinin devri gerçekleşirken, her iki Banka’dan da personel ve şube devri olmamıştır.

15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı T.C.Ziraat Bankası, T.Halk Bankası A.Ş. ve T.Emlak Bankası A.Ş. Hakkında Kanun’la, bu bankaların “çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmalarını ve özelleştirmeye hazırlanmalarını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmaları ile hisse satışlarına ilişkin düzenlemelerin ve hisselerin tamamına kadarının özel hukuk hükümlerine tabi gerçek ve tüzel kişilere satışının gerçekleştirilmesi” amaçlanmıştır. Söz konusu Kanun ile 233 sayılı KHK kapsamından çıkarılan Banka’nın, özel hukuk hükümlerine göre yeniden yapılandırılmasını düzenleyen Ana Sözleşmesi 24.02.2001 tarihinde yapılan Genel Kurul’da kabul edilmiştir.

18.04.2001 tarih ve 2001/2312 sayılı Kararname ile 4603 sayılı Kanun kapsamındaki Bankaların birikmiş görev zarar alacaklarının tasfiye şekli belirlenmiştir.

20.06.2001 tarihinde kabul edilen 4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un birinci maddesi ile 4603 sayılı Kanun'a tabi bankalarda uygulanmayacak mevzuata ilişkin 1 inci maddesinin 5 inci fıkrasındaki "3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" ibaresi çıkarılarak bu bankaların TBMM KİT Komisyonu tarafından denetlenmesine yeniden imkân tanınmıştır.

4684 sayılı Kanun'la T.Emlak Bankası'nın her türlü bankacılık hizmetleri ile bankacılık iş ve işlemlerinden ve bankalara olan yükümlülüklerinden doğan taahhütleri ve bankacılıkla ilgili sabit kıymetler dahil aktiflerinin T.C.Ziraat Bankası'na veya T.Halk Bankası'na devredilmesi hükme bağlanmış, T.Emlak Bankası'nın lisansı 6.7.2001 tarihinde iptal edilerek bankacılık aktifleri ve yükümlülükleri T.C.Ziraat Bankası'na devredilmiş, T.C.Ziraat Bankası'na intikal eden T.Emlak Bankası'nın 96 şubesi ek protokol ile 12.10.2001 tarihi itibarıyla T.Halk Bankası'na devredilmiştir.

12.01.2002 tarih ve 2002/3555 sayılı Kararname ile T.C.Ziraat Bankası ve T.Halk Bankası'nın yeniden yapılandırma ve özelleştirmeye hazırlık planlarının uygulama esas ve usulleri yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu Kararname'de Halk Bankası'nın 383 adet şube, büro ve özel hizmet merkezinin 30.06.2002 tarihine kadar kapatılması ve ihtiyaç fazlası personelin Devlet Personel Başkanlığı'na bildirilmesi öngörülmüştür.

30.01.2002 tarih ve 4743 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri ile 4603 sayılı Kanun'un, yönetim kurullarının görev, yetki ve sorumlulukları ile ihtiyaç fazlası personele ilişkin hükümlerinde bazı değişiklikler yapılmıştır.

31.07.2004 tarih, 25539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5230 sayılı Pamukbank Türk Anonim Şirketi'nin Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi'ne Devri ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, yönetimi ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na intikal etmiş olan Pamukbank'ın hisseleri Halk Bankası'na devredilmiştir. Pamukbank'ın tüm aktif pasifleri ve bilanço dışı yükümlülükleri 17.11.2004 tarihinde Halk Bankası'na devredilmiştir.

17.09.2004 tarih ve 5234 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 21 inci maddesi ile, 4603 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesi değiştirilerek banka birleşmeleri nedeniyle T.C.Ziraat Bankası ve Halk Bankası tarafından devir alınan taahhütler ile aktifler arasındaki menfi farkların, Hazine Müsteşarlığı tarafından devralan bankalara ödeme usul ve esasları yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca 4603 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 inci madde ile T.C.Ziraat Bankası ve Halk Bankası'nın görev zararları ve gelir kayıplarının hesaplanması ile tasfiye edilmesi konusu yeni esaslara bağlanmıştır.

4603 sayılı Kanunda, kapsamdaki Bankaların yeniden yapılandırma ve hisse satış işlemlerinin, söz konusu Kanun'un yürürlüğe girdiği 25.11.2000 tarihinden itibaren 3 yılda tamamlanması öngörülmüş, 16.07.2004 tarih ve 5230 sayılı Kanun ile 3 yıllık süre 5 yıla çıkarılmış, 27.12.2005 tarih ve 2005/9841 sayılı Kararname ile söz konusu 5 yıllık süre 25.11.2005 tarihinden itibaren yarısı kadar daha uzatılmış, 10.01.2007 tarih ve 5572 sayılı Kanunla 5 yıllık süre 10 yıla çıkarılmıştır. Yeniden yapılandırma çalışmalarının tamamlanmasını takiben hisse satış işlemlerinin 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 11.08.2006 tarih ve 2006/69 sayılı Kararıyla; T.Halk Bankası'nın sermayesinde Hazine'ye ait olan hisseler, özelleştirme kapsam ve programına alınmış ve Banka'nın % 99,9 hissesinin 25.05.2008 tarihine kadar blok satış yöntemiyle satılmasına karar verilmiştir.

Ankara Ticaret Odası tarafından, 4603 sayılı Kanun'un 2 nci maddesinde belirlenen özelleştirme süresine ilişkin olarak belirlenen 5 yılın, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 25.11.2005 tarihinde sona erdiği ve Bakanlar Kurulu tarafından bu konudaki süre uzatımının 27.12.2005 tarihinde yapıldığı görüşüyle Danıştay nezdinde açılan dava sonucunda, Danıştay 13 üncü Dairesi'nin 29.11.2006 tarih ve 2006/4258 sayılı Kararıyla, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 2006/69 sayılı Kararı'nın yürütülmesi durdurulmuştur.

17.01.2007 tarih ve 26406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5572 sayılı Kanun'la 4603 sayılı Kanun'un 2 nci maddesindeki süre 10 yıla uzatıldıktan sonra, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 05.02.2007 tarih ve 2007/08 sayılı Kararında Hazine'ye ait hisselerin özelleştirme kapsam ve programına alınarak, hisselerin %25'ine kadar olan kısmının halka arz suretiyle özelleştirilmesi ve halka arz işleminin 2007 yıl sonuna kadar tamamlanması kararlaştırılmıştır.

Banka'nın 19.04.2007 tarihinde yapılan Genel Kurul'unda alınan karar gereğince, Banka hisselerinin T.C.Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devri ve bu hisselerin % 25'ine kadar olan kısmının halka arzına ilişkin olarak Banka Ana Sözleşmesi'nin ilgili maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

Banka'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen hisselerinin % 24,98'i 02-04.05.2007 tarihlerinde talep toplamak suretiyle halka arz yoluyla satılmış ve hisseler 10.05.2007 tarihinden itibaren İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem görmeye başlamıştır. Banka'nın 2008 yıl sonu itibarıyla, 1.250 milyon YTL olan ödenmiş sermayesinin %74,98'i Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na, % 0,4'ü gerçek ve tüzel kişilere ait olup, %24,98'i İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem görmektedir.

T.Halk Bankası'nın 2008 yılı faaliyetleri, 4603 sayılı Kanun, 4389 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran ve 01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı "Bankacılık Kanunu" ve bu kanunlara ilişkin diğer mevzuat doğrultusunda sürdürülmüştür.

Banka 2008 yılı faaliyetlerini, genel müdürlük, 3'ü yurtdışı olmak üzere 605 şube, 19 bölge koordinatörlüğü, 18 özel işlem merkezi, 2 şanj ofisi, 3 finansal hizmet şubesi, 1 yurt dışı temsilciliğinden oluşan hizmet birimleriyle yürütmüştür.

Banka'nın son beş yıllık faaliyetlerine ait veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler (Konsolide)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	1.150.000	1.150.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000	-	
Özkaynaklar	"	2.647.217	2.942.806	3.079.279	3.363.738	3.909.231	545.493	16,2
Yabancı kaynaklar	"	23.010.845	23.939.747	30.384.394	35.515.371	45.782.325	10.266.954	28,9
Verilen faizler	"	2.793.340	2.792.658	3.194.746	3.955.928	4.666.693	710.765	18,0
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	1.444.493	1.329.127	1.240.523	1.234.434	1.466.540	232.106	18,8
Birikmiş amortismanı (-)	"	738.748	616.803	579.689	592.892	574.896	(17.996)	(3)
İştiraklere ödenen sermaye (net)	"	143.236	141.947	144.310	356.822	336.000	(20.822)	(5,8)
İştirakler temettü gelirleri	"	2.023	11.817	14.102	19.064	38.785	19.721	103,4
Mevduat (*)	Bin YTL	19.453.294	20.897.822	26.919.327	30.569.775	39.904.097	9.334.322	30,5
Plasmanlar	"	21.541.076	21.426.914	29.851.529	34.286.881	44.338.590	10.051.709	29,3
-İhtisas kredileri	"	1.212.200	2.425.087	2.362.453	2.635.293	3.114.105	478.812	18,2
-Ticari krediler	"	1.611.519	2.983.815	7.704.536	13.682.820	19.826.939	6.144.119	44,9
-Mali plasmanlar	"	17.200.727	15.208.183	17.136.108	15.137.433	17.464.443	2.327.010	15
-Takipteki krediler (brüt)	"	1.219.372	1.201.915	1.084.962	1.032.741	1.251.362	218.621	21
-Takipteki krediler karşılığı	"	1.176.952	1.182.220	1.069.783	1.018.853	1.037.849	18.996	2
-Net takipteki krediler	"	42.420	19.695	15.179	13.888	213.513	199.625	1.437
Gayri nakdi krediler	"	2.121.220	2.118.234	3.092.852	3.765.079	6.738.853	2.973.774	79,0
Alınan faizler	"	4.091.573	3.717.406	4.592.263	5.708.181	6.792.931	1.084.750	19
Şube sayısı (yurtiçi, yurtdışı)	Adet	707	554	558	559	605	46	8
Memur (ortalama)	Kişi	47	7	10	2		(2)	(100)
Sözleşmeli (ortalama)	"	110	13	12	2		(2)	(100)
İşçi (ortalama)	"	8.211	10.849	10.927	10.874	11.639	765	7
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	284.010	368.729	399.620	487.848	522.758	34.910	7
Cari yılla ilişkin:	"							
-Memurlar için yapılan giderler	"	1.366	232	363	109	40	(69)	(63)
-Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.421	2.762	3.025	4.367		(4.367)	(100)
-Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	2.293	202	286	74	6	(68)	(92)
-Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.737	1.295	1.986	1.667		(1.667)	(100)
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	274.493	347.504	432.469	487.664	522.712	35.048	7
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.786	2.669	3.204	3.607	3.507	(100)	(3)
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler (**)	Bin YTL	241.669	254.437	237.099	292.366	243.239	(49.127)	(17)
Tahakkuk eden vergiler	"	293.170	330.968	328.672	428.640	374.598	(54.042)	(13)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	1.052.551	974.913	1.342.094	1.990.019	2.126.238	136.219	7
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	1.104.052	1.051.444	1.433.667	2.126.293	2.257.597	131.304	6
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	1.104.052	1.051.444	1.433.667	2.126.293	2.257.597	131.304	6
Mali karlılık (Özkaynak yönünden)	%	19,8	17,8	29,2	33,7	26	(8)	(23)
Ekonomik karlılık	%	12,9	12,3	12,1	13,1	11,4	(2)	(13)
Dönem kâr veya zarar	Bin YTL	790.236	760.546	1.117.283	1.406.584	1.266.384	(140.200)	(10)
Dönem net kâr veya zarar	"	527.723	531.767	863.498	1.131.039	1.018.315	(112.724)	(10)
Bilanço kâr veya zarar	"	649.236	593.303	1.095.278	1.202.961	1.035.137	(167.824)	(14)
Konsolide dönem kâr veya zarar	"	788.845	754.104	1.118.044	1.408.165	1.264.366	(143.799)	(10)
Konsolide bilanço kâr veya zarar	"	699.814	637.292	1.147.071	1.256.335	1.051.339	(204.996)	(16)

(*) Reeskontlar hariç

(**) 2006 yılı kurumlar vergisi değiştiğinden, gelir tablosunda kayıtlı kurumlar vergisi tutarı ile farklı görülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

25.11.2000 tarih ve 24241 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan T.C.Ziraat Bankası, T.Halk Bankası A.Ş. ve T.Emlak Bankası A.Ş. hakkındaki 15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanun ve değişiklikleriyle, bu Kanun uyarınca düzenlenen Bakanlar Kurulu Kararları ve yapılan iç düzenlemelerle Banka’nın finansal yapısı, yönetim biçimi, örgüt yapısı ve tabi olduğu personel mevzuatı büyük ölçüde değiştirilmiştir.

30.01.2002 tarih ve 4743 sayılı “Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun” 6 ncı maddesiyle 4603 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi değiştirilmiştir. Bu Kanun ile “Bankalarda 31.12.2002 tarihinden sonra özel hukuk hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılmaz. Yeniden yapılandırma sürecinde bankaların yönetim kurullarınca gerek özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmak üzere kendisine sözleşme teklif edilen ancak özel hukuk hükümlerine göre çalışmayı kabul etmeyen, gerekse özel hukuk hükümlerine göre çalışması uygun görülmeyip sözleşme imzalanmayan personel, bankaların yönetim kurullarınca Devlet Personel Başkanlığı’na bildirilir.” hükmü getirilmiş, bunun uygulamasına ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

18.04.2007 tarih ve 5626 sayılı Kanunla 4603 sayılı Kanunun 2 inci maddesi değiştirilerek, yeniden yapılandırma sürecinde bankalarca özel hukuk hükümlerine göre yeni istihdam edilecek personele ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Bakanlar Kurulu’ndan banka yönetim kurullarına devredilmiştir.

Banka personeli 4603 sayılı Kanun ve bu Kanuna göre oluşturulan mevzuat gereğince özel hukuk hükümlerine göre istihdam edilmektedir.

Özel hukuk hükümlerine tabi personel, 4603 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle KİT personel rejimini düzenleyen 399 sayılı KHK’ye göre çalışanlardan İş Kanunu’na göre çalışmayı kabul edenler, 4603 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra dışarıdan alınanlar ve Pamukbank’tan devralınan personelden oluşmaktadır.

Özel hukuk hükümlerine tabi personel 4857 sayılı İş Kanunu ve bu Kanun gereğince çıkarılan çeşitli konulara ilişkin düzenlemelere göre istihdam edilmektedir. Özlük hakları ve diğer hususlar ise, Halkbank İnsan Kaynakları Görev ve Yetki Yönetmeliklerine göre belirlenmektedir.

Banka’da, 2007 sonunda toplam 11.476 personel istihdam edilmekte iken, yıl içinde 2000 personelin girişi ve 1020 personelin çıkışı ile 2008 yıl sonunda Banka’da çalışan personel sayısı önceki döneme göre 980 kişi artarak 12456 kişiye yükselmiştir. Ayrıca Banka’da 2008 yıl sonu itibariyle hizmet alımı kapsamında yüklenici firmalar aracılığıyla toplam 2235 kişi çalıştırılmıştır.

Banka’nın 2008 yılı personel harcamaları önceki döneme göre % 7,2 oranında 35,3 milyon YTL artarak 524,1 milyon YTL’ye yükselmiş olup, bu giderlerin 522,7 milyon YTL’si işçi personel ve 1,3 milyon YTL’si de kuruluş dışından atanan yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için yapılan giderlere aittir.

III. MALİ BÜNYE

Mali bünye incelemesine uygun olarak sadeleştirilen bilanço verilerine göre Banka’nın 2008 yıl sonu itibariyle kaynak toplamı önceki döneme göre %27,8 oranında artışla 49.692 milyon YTL’ye yükselmiştir.

Banka'nın 2008 yılı varlıklar toplamının % 51'i dönen, % 49'u bağlı ve uzun sürede para-ya çevrilebilir değerlerden, kullanılan kaynakların % 92'si yabancı, % 8'i öz kaynaklardan oluşmuştur. Yabancı kaynaklar önceki döneme göre % 28,9 oranında, öz kaynaklar % 16,2 oranında artış göstermiştir.

Yabancı kaynaklar toplamı 45.782 milyon YTL'nin %87,9 oranında 40.271 milyon YTL'si mevduat hesaplarına, % 8,7 oranında 3.965 milyon YTL'si mali borçlara, % 3,4 oranında 1.546 milyon YTL'si de diğer yabancı kaynaklara ait bulunmaktadır.

Varlıkların hangi oranda yabancı kaynakla karşılandığını gösteren mali kaldıraç oranı, önceki döneme göre 0,8 puan artarak % 92,1 olarak gerçekleşmiştir. Öz kaynakların yabancı kaynaklara oranını gösteren mali yeterlilik oranı ise, önceki döneme göre 1 puan azalarak % 8,5'e inmiştir.

Toplam aktifler içindeki net finansal varlıkların payı önceki dönem %39,6 iken, 2008 yıl sonunda % 35,9'a gerilemiştir. Toplam kredilerin toplam aktifler içindeki payı 5,6 puan artışla % 50,6 düzeyine yükselmiş olmakla birlikte, sektör ortalamasının 1,4 puan altında bulunmaktadır.

Banka'nın takipteki kredilerinin toplam kredilere oranı önceki döneme göre 0,9 puan azalarak % 4,8 oranında gerçekleşmesine rağmen, sektör ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Kredilerin takibe dönüş oranının önceki döneme göre azalmasının nedeni, kredilerdeki artışın takipteki kredilerdeki artıştan fazla olmasıdır. Takipteki kredilerin net tutarının toplam kredilere oranı ise % 0,8 olarak gerçekleşme ile önceki dönemden 0,7 puan, sektör ortalamasından 0,1 puan artış göstermiştir. 2008 yıl sonu itibarıyla ayrılan toplam özel karşılıkların takipteki kredilere oranı % 82,9'dur.

Banka tarafından kullanılan kredilerin önceki döneme göre % 42,6 oranında büyümesinin etkisi ile, mevduatın krediye dönüşüm rasyosu % 64,2 oranıyla önceki döneme göre % 5,4 puan artış göstermiş, ancak 2008 yılı sektör ortalaması olan % 80,9'un altında kalmıştır.

Banka'nın YP ve toplam likidite yeterlilik oranları ve stok değerler üzerinden hesaplanan likidite oranı yasal sınırın üzerinde bulunmaktadır. 2008 yıl sonu itibarıyla Banka'nın varlıklarının % 3,5'i vadesiz, % 13,4'ü 1 aya kadar vade diliminde, % 9,2'si 1-3 ay vade diliminde, % 22,8'i 3-12 ay vade diliminde % 36'sı 1-5 yıl vade diliminde, % 11,6'sı 5 yıl ve üzeri vade diliminde yoğunlaşmış iken, yükümlülüklerinin %61,6'sını vadesiz ve 1 aya kadar vadeli kalemler oluşturmuştur. Banka'nın mevduatının kısa vadeli yapıya sahip olmasına karşılık, varlıklarının genellikle uzun vadelerde yoğunlaşması likidite riskini artırıcı etkide bulunmaktadır.

Banka fon ihtiyaçlarının önemli bir kısmını mevduattan karşılamakta, mevduat maliyetinin arttığı dönemlerde ise kısa vadeli fon kaynağı olarak İMKB ve bankalararası para piyasalarından alınan fonlar, uzun vadeli fon kaynağı olarak yurtdışından alınan krediler kullanılmaktadır. Banka'nın kamu bankası olmasının verdiği güven ve itibar ile mevcut piyasa koşullarında likidite ihtiyacını karşılamada bir sıkıntısı bulunmamaktadır.

Banka'nın konsolide olmayan 2008 yılı sermaye yeterliliği standart rasyosu %14,49 olarak gerçekleşmeyle yasal sınırların üzerinde olmakla birlikte, 2008 yılı sermaye yeterliliği standart rasyosu sektör ortalaması⁽¹⁾ olan % 18,1'in altında gerçekleşmiştir.

(1) BANKALARIMIZ 2008 “ T. Bankalar Birliği, Yayın No: 264, Mayıs 2009, s:48

Banka'nın 2007 yıl sonu itibariyle % 19,61 olan konsolide sermaye yeterliliği standart oranı 2008 yıl sonunda % 13,98'e gerilemiştir. Banka'nın sermaye yeterlilik rasyosunun geçen yıldan düşük olarak gerçekleşmesinde, kredilerin önceki döneme göre % 42,6 oranında artması neticesinde kredi riskine esas tutarda meydana gelen artış ve 2008 yılı temettü ödemeleri etkili olmuştur.

Banka'nın net genel pozisyonu 2007 yıl sonunda 175 milyon YTL iken, 2008 yılından itibaren açık vermiş, 31.12.2008 tarihi itibariyle 175 milyon YTL açık doğmuştur. 31.12.2008'de % (4,08) olarak gerçekleşen yabancı para net genel pozisyon/öz kaynak oranı 01.11.2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yabancı Para Net Genel Pozisyon/Öz kaynak Standart Oranının Bankalarca Konsolide ve Konsolide Olmayan Bazda Hesaplanması ve Uygulanması Hakkında Yönetmelikte belirlenen limiti aşmamıştır.

Banka'nın 2008 yılı faiz gelirleri önceki döneme göre % 19 oranında 1.085 milyon YTL artarak 6.793 milyon YTL, faiz giderleri ise %18 oranında 711 milyon YTL artarak 4.667 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Faiz gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranı, önceki döneme göre 1,3 puan artışla % 45,6 düzeyine yükselmiş olmakla birlikte, bu oran sektör ortalamasının 12,3 puan gerisinde kalmıştır.

Banka'nın yabancı kaynaklarının yaklaşık %86'sını oluşturan mevduatın maliyetinin yüksek olması, ayrıca vadesiz mevduatın toplam mevduat içindeki payının yetersiz olması faiz gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranının sektör ortalamalarının altında seyretmesinin en önemli nedenini teşkil etmektedir. Banka'nın 2008 yılına ilişkin mevduata ödenen faizler/toplam mevduat rasyosu % 10,8 düzeyinde gerçekleşme gösterirken, söz konusu oranın sektör ortalamasının % 9,6 seviyesinde bulunması, Banka'nın mevduat maliyetinin sektör ortalamasından yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.

Banka 2008 yılında önceki döneme göre % 10,3 oranında 116 milyon YTL azalışla 1.016 milyon YTL konsolide net dönem karı elde etmiştir. Dönem net karının geçen yıla göre azalması sonucu, Banka'nın mali karlılık rasyoları geçen yıla göre azalış kaydetmiştir. Banka'nın dönem net karının ödenmiş sermayeye oranı önceki döneme göre 9,3 puan azalışla % 81,3'e, dönem karının özkaynaklara oranı ise 7,7 puan azalışla % 26'ya gerilemiştir.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası verilerine göre 31.12.2008 tarihinde Banka'nın hisse senedi kapanış fiyatı 4,60 YTL, borsa değeri 5.750 milyon YTL olarak, fiyat/kazanç oranı ise 5,66 olarak gerçekleşmiştir

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Banka'nın başlıca faaliyetleri aşağıda ifade edilmiştir.

1. Mevduat

Halk Bankası'nın 2008 yılı işletme bütçesinde, toplam mevduatının 34.526 milyon YTL olacağı programlanmıştır. Yıl sonunda, mevduat toplamı programda öngörülen tutardan % 15,6 oranında 5.378 milyon YTL fazlalık ile 39.904 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir

Ülke genelinde, bankacılık sektörü mevduat toplamı önceki yıla göre % 27 oranında artarak 453.118 milyon YTL olarak gerçekleşmiş, buna karşılık Halk Bankası A.Ş.'nin toplam mevduatındaki artış 2007 yılına göre % 30,5 oranında gerçekleşerek 39.904 milyon YTL'ye yükselmiştir. Banka'nın mevduat artış hızının bankacılık sektöründen yüksek olması nedeniyle, Halk Bankası'nın genel mevduat içindeki payı 0,2 puan artarak % 8,8 oranında gerçekleşmiştir.

Banka'nın 2008 yıl sonu itibariyle, toplam mevduatının; % 41,7'si tasarruf mevduatına, % 32,3'ü döviz tevdiat hesaplarına, % 13,3'ü ticari kuruluşlar, % 5,9'u diğer kuruluşlar, % 3,2'si bankalar, % 3,6'sı resmi kuruluşlar mevduatına ait bulunmaktadır.

2007 yılında toplam mevduatın % 10,8'i vadesiz mevduatta, % 75,3'ü 1 aya kadar ve 1-3 ay vadeli mevduatta, % 8,7'si 3-6 ay vadeli mevduatta, % 5,1'i de 6-12 ay ile 1 yıl üzeri vadeli mevduatta iken, 2008 yılında bu oranlar sırasıyla % 10 , % 75,6, % 6,6 ve % 7,8 olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılında vadesiz mevduatın önceki payı korunmuş, 3 aya kadar vadeli mevduat ile 6 ay ve üzeri vadeli mevduatın payında artış meydana gelmiştir. Vadesiz mevduatın maliyetinin düşüklüğü göz önüne alındığında, bu mevduat türünün tutar ve oransal olarak artması mevduat maliyetinin düşmesine neden olmaktadır. Diğer yandan mevduatın kısa vade diliminde toplanması, Banka'nın kaynak kullanımının çoğunlukla orta ve uzun vadeli olması nedeniyle aktif-pasif vade uyumsuzluğunu (likidite riski) ortaya çıkarmaktadır.

2- Repo işlemleri:

Kısa vadeli fon temin etmek amacıyla, belli bir vade ve belirlenen fiyat üzerinden menkul kıymetlerin geri alınması vaadi ile satılması olarak tanımlanan repo işlemleri, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetki çerçevesinde Sermaye Piyasası Kurulu'nun yayımladığı tebliğler ve T.C.Merkez Bankası tarafından çıkarılan genelgelere göre gerçekleştirilmektedir.

Banka 2008 yılsonu itibariyle, para piyasasında repo işlemlerinden önceki döneme göre % 40,5 oranda artışla 2.371 milyon YTL fon sağlamıştır.

3- Plasmanlar:

Banka'nın plasmanları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Plasmanlar	2007		2008		Fark	
	Bin YTL	%	Bin YTL	%	Bin YTL	%
Kooperatif kredileri	2.635.293	7,7	3.114.105	7	478.812	18,2
Fon kaynaklı krediler	1.471.706	4,3	2.104.570	4,7	632.864	43
Ticari krediler	9.564.956	27,9	14.342.067	31,3	4.777.111	49,9
Bireysel krediler	4.117.864	12	5.484.872	12,4	1.367.008	33,2
Kredi faiz rees.	317.370	0,9	577.171	1,3	259.801	81,9
Takipteki alacaklar	1.032.742	3	1.251.362	2,8	218.620	21,2
Mali plasmanlar (net)	15.146.950	44,2	17.464.443	39,4	2.317.493	15,3
Toplam	34.286.881	100	44.338.590	100	10.051.709	29,3

2008 yılında Banka'nın toplam plasmanları % 29,3 oranında artmıştır. Mali plasmanlar (net) % 15,3 oranında artarken, fon kaynaklı kredilerde % 43, ticari kredilerde % 49,5, bireysel kredilerde % 33,2 oranında artış gerçekleşmiştir.

3.1. Krediler:

Türk Bankacılık sektörünün seyyal kredileri 2008 yılında, bir önceki döneme göre % 30,5 oranında artarken, T.Halk Bankası'nın kredileri % 41,5 oranda 7.516 milyon YTL artarak 25.623 milyon YTL'ye ulaşmış ve sektörden aldığı pay % 6,5'dan % 7'ye yükselmiştir.

Sektörün takipteki kredileri de önceki döneme göre % 34,5 oranında artarken Banka'daki bu artış % 21,2 oranında gerçekleşmiş ve sektörden aldığı pay takipteki krediler itibariyle 1 puan eksilerek % 9,5'e inmiştir.

Sektördeki mevduat bankalarına ait seyyal kredilerin toplam aktiflere oranı 2007 yılında % 49,4 iken, 2008 yılında % 51,2'ye yükselmiş, Banka'da ise bu oran % 45,0'den % 50,1'e yükselmiştir.

Banka'nın krediler itibariyle sektörden aldığı pay 2007 yılında % 6,5 iken; 2008 yılında % 7'ye yükselmiş, mevduat bankaları grubundan aldığı pay da % 6,7'den % 7,3'e yükselmiştir. Bu artışta Banka'nın 2008 yılında kullandığı ticari krediler ve fon kaynaklı krediler nedeniyle, sektör artış oranından 11 puan fazla oranda kredi kullandırması etkili olmuştur.

2008 yılında % 21,2 oranında 219 YTL artışla 1.251 milyon YTL olarak gerçekleşen takipteki alacakların seyyal krediler oranı, % 5,7'den % 4,8'e inmiş; sektörden aldığı pay ise % 10,5'den % 9,5'e gerilemiştir.

2008 yılsonu itibariyle nakdi krediler kaynaklı riskler, müşteri segmenti-açısından genel olarak irdelendiğinde; bir önceki yıla nazaran Kurumsal içerikli kredilerin % 120, ticari kredilerin % 46,3, bireysel kredilerin % 33,2, diğer kredilerin % 21,8 ve KOBİ kredilerinin de % 10,1 oranında arttığı; neticede, risk dağılımının 2007 yılında % 19,1'nin kurumsal, % 10,1'nin ticari, % 41,9'unun KOBİ, % 23,1'nin bireysel ve %5,8'nin diğer kredilerde oluşmasına karşın, 2008 yılında bu dağılımın % 29,9'u kurumsal, % 10,5'i ticari, % 32,7'si KOBİ, % 21,9'u bireysel, % 5'i diğer kredilerde gerçekleşmiştir.

Dolayısıyla, 2007 yılında % 41,9 oranında oluşan nakdi krediler içerisinde yer alan KOBİ kredileri payı, 2008 yıl sonunda % 32,7'ye gerilemiştir.

Riski Banka'ya ait olan krediler, 2008 yılında bir önceki yıla nazaran % 90,0 oranında artışla 954 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu artışta, 2008 yılında Avrupa Yatırım Bankası, Fransız Kalkınma Bankası, Dünya Bankası ve GSM ve Hermes kredilerine ait kullanımlar etkili olmuştur.

Riski Banka'ya ait olmayan krediler ise, Banka'nın aracılık ettiği ve komisyon geliri karşılığında kullandığı, takip ve tahsili ilgili kuruluşça sağlanan krediler olup, 2008 yılında önceki döneme göre % 18,7 oranında artışla 1.151 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

3.2.Mali plasmanlar:

Banka'nın mali plasmanlarının net tutarı (reeskont hariç), önceki döneme göre % 15,3 oranında artarak 17.464,4 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

2007 yıl sonunda Banka aktiflerinin % 37,6'sını oluşturan mali plasmanlar, 2008 yıl sonunda % 34,3'ünü oluşturmuş, aktif toplamının % 26,9 oranında artmasına karşın, mali plasmanların % 15,3 oranında artması sonucu, aktif toplamındaki payında düşüş meydana gelmiştir.

Mali plasmanlardaki artışta, Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu'nun 31.10.2008 tarih ve 27040 sayılı Resmi Gazete'de yayımladığı tebliğler ile 39 no'lu Türkiye Muhasebe Standardı ve 7 no'lu Türkiye Finansal Raporlama Standardı'nda yapmış olduğu değişiklikler uyarınca, finansal varlıkların yeniden sınıflandırılması etken olmuştur.

Banka'nın alım satım amacıyla edindiği Hazine Bonoları, önceki döneme göre % 13 oranında azalarak 1,5 milyon YTL'ye, Devlet İç Borçlanma Senetleri % 93 oranında azalarak 21,1 milyon YTL'ye inmiştir.

Portföy yönetimi Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından yapılan 6 adet yatırım fonu tedavülde bulunmaktadır. Bunlardan 2'si A tipi, 4'ü B tipi yatırım fonudur.

V. İŞTİRAKLER

Banka'nın, 2008 yılı sonu itibariyle 3'ü bağlı ortaklık, 8'i iştirak ve 14'ü satılmaya hazır menkul değerler niteliğinde sermaye payından oluşan, 2'si sigorta, 3'ü yurt dışı bankacılık, 5'i ticaret ve hizmet ve 15'i de mali sektörde faaliyet gösteren toplam 25 şirkette ortaklığı bulunmaktadır.

2008 yıl sonu itibariyle, iştirak paylarının nominal değer toplamı 171,5 milyon YTL olup, bu tutara 104,8 milyon YTL tutarındaki değer artışı karşılığının ve 59,7 milyon YTL tutarındaki enflasyon farkının eklenmesinden sonra net tutar 336 milyon YTL olmuştur.

2008 yılını kârla sonuçlandıran ortaklıklardan alınan ve 2009 yılında Banka hesaplarına kaydedilen temettü tutarı 10,7 milyon YTL olup bu tutarın; % 94'ü diğer mali kuruluşlardan, % 5,6'sı sigorta şirketlerinden ve %0,4'ü ticari kuruluş niteliğindeki ortaklıklardan elde edilmiştir.

VI. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Banka Yönetimince belirlenen kredi politikaları ve stratejilerinde de öngörülmesine karşın, yeterli gelişmeyi gösteremeyen, KOBİ'lerin finansman sorunlarının çözümüne daha da katkı sağlayabilmesi ve riski yaygınlaştırabilmesi için, kullanılabilecek kredilerde teminatlarına özen gösterilmek suretiyle KOBİ ve bireysel nitelikli müşterilere ağırlık verilmesi,

2- 2008 yıl sonu itibariyle nakdi krediler içerisinde 1.828 milyon YTL olarak gerçekleşen ve 30.9.2009 tarihi itibariyle de 1.853 milyon YTL'ye ulaşan II.Grup Yakın İzlemedeki Krediler ve Diğer Alacakların, I.Grup Standart Nitelikli krediler haline dönüştürülmesi için cari düzenlemeler ve bankacılık teamülleri çerçevesinde Banka'ca yoğun çaba gösterilmesi,

3- Adana Ticari Şubesi'nin 1616 ve 365987 sabit no'lu Firmalardan, tasfiye olunacak alacaklar hesabında 2006 yıl sonu itibariyle 35,4 milyon YTL olan alacağın; yeterli olmayan teminatın artırılmasını teminen T.İş Bankası'nın Gruptan olan alacağının ve teminatlarının devralınması ve ilave kredi kullanılması suretiyle 30.6.2009 tarihi itibariyle 86,9 milyon TL'ye yükseldiği, buna karşın Grubun borç ödeme kabiliyetinde olumlu gelişme sağlanamadığı, toplam riskin teminat tutarına ulaştığı dikkate alınarak, daha fazla riske girilmeden tahsil ve tasfiyesine çalışılması,

4- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

- Türkiye Emlak Bankası'nın T.C.Ziraat Bankası A.Ş. ve T.Halk Bankası A.Ş.'ye devri ile ilgili 3.7.2001 tarih ve 24451 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4684 sayılı Kanun'un 2 inci maddesi ile 4603 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü maddesi uyarınca, Banka Yönetim Kurullarının kendi aralarında düzenledikleri protokoller doğrultusunda, T.Emlak Bankası'nın 96 şubesinin önce T.C.Ziraat Bankası'na daha sonra T.Halk Bankası A.Ş.'ye devredilmesinden kaynaklanan işlemlerden doğan alacak ve borçların tespit ve tasfiyesi için, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Murakıplarınca yapılmakta olan inceleme sonucuna göre işlem yapılması.

SONUÇ:

Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin 14.4.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 1.018.314.585,48 Yeni Türk Lirası net dönem karı ile kapanan gelir tablosu **genel görüşmeye sunulmuştur.**

Türkiye Halk Bankası A.Ş.
2008 Yılı Konsolide Olmayan Bilançosu

Aktifler	Dip Not	Cari Dönem Bin YTL	Önceki Dönem Bin YTL
I. Nakit Değerler ve Merkez Bankası	(1)	3.009.299	3.471.178
II. Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z'ya Yansıtılan Fin.Varlık (Net)	(2)	114.765	480.172
2.1.Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar		35.583	473.395
2.1.1.Devlet Borçlanma Senetleri		34.721	472.237
2.1.2.Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler			
2.1.3.Diğer Menkul Değerler		862	1.158
2.2.Gerçeğe Uygun Değer Farkı Karı/Zararı Yansıtılan Olarak. Sıml.Fin.Var.			
2.2.1.Devlet Borçlanma Senetleri			
2.2.2.Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler			
2.2.3.Diğer Menkul Değerler			
2.3.Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar		79.182	6.777
III. Bankalar Ve Diğer Mali Kuruluşlar	(3)	2.119.334	1.161.585
IV. Para Piyasalarından Alacaklar			50.025
4.1.Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar			
4.2.İMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar			
4.3.Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar			50.025
V. Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar (Net)	(4)	2.359.902	8.427.008
5.1.Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler		11.328	9.975
5.2.Devlet Borçlanma Senetleri		2.348.574	8.417.033
5.3.Diğer Menkul Değerler			
VI. Krediler	(5)	25.836.298	18.121.078
6.1.Krediler		25.622.785	18.107.189
6.1.1.Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubuna Kullanılan Krediler		80.146	43.902
6.1.2.Diğer		25.542.639	18.063.287
6.2.Takipteki Krediler		1.251.362	1.032.742
6.3.Özel Karşılıklar (-)		1.037.849	1.018.853
VII. Faktoring Alacakları			
VIII. Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlar (Net)	(6)	15.858.882	7.037.420
8.1.Devlet Borçlanma Senetleri		15.858.882	7.037.420
8.2.Diğer Menkul Değerler			
IX. İştirakler (Net)	(7)	262.624	289.046
9.1.Özkaynak Yöntemine Göre Konsolide Edilenler		220.593	249.724
9.2.Konsolide Edilmeyenler		42.031	39.322
9.2.1.Mali İştirakler		40.965	38.269
9.2.2.Mali Olmayan İştirakler		1.066	1.053
X. Bağlı Ortaklıklar (Net)	(8)	62.048	57.801
10.1.Konsolide Edilmeyen Mali Ortaklıklar		62.048	57.801
10.2.Konsolide Edilmeyen Mali Olmayan Ortaklıklar			
XI. Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (Net)	(9)		
11.1.Özkaynak Yöntemine Göre Konsolide Edilenler			
11.2.Konsolide Edilmeyenler			
11.2.1.Mali Ortaklıklar			
11.2.2.Mali Olmayan Ortaklıklar			
XII. Kiralama İşlemlerinden Alacaklar (Net)	(10)		
12.1.Finansal Kiralama Alacakları			
12.2.Faaliyet Kiralaması Alacakları			
12.3.Diğer			
12.4.Kazanılmamış Gelirler (-)			
XIII. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	(11)		
13.1.Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar			
13.2.Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar			
13.3.Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar			
XIV. Maddi Duran Varlıklar (Net)	(12)	891.644	641.542
XV. Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Net)	(13)	38.588	16.785
15.1.Şerefiye			
15.2.Diğer		38.588	16.785
XVI. Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller (Net)	(14)		
XVII. Vergi Varlığı	(15)	74.091	63.924
17.1.Cari Vergi Varlığı			
17.2.Ertelenmiş Vergi Varlığı		74.091	63.924
XVIII. Satış Amaçlı Elde Tutulan Ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar (Net)	(16)	130.416	90.371
18.1.Satış Amaçlı		130.416	90.371
18.2.Durdurulan Faaliyetlere İlişkin			
XIX. Diğer Aktifler	(17)	338.004	326.519
Toplam aktifler		51.095.895	40.234.454

Türkiye Halk Bankası A.Ş.
2008 Yılı Konsolide Olmayan Bilançosu

Pasifler	Dip Not	Cari Dönem Toplam	Önceki Dönem Toplam
I. Mevduat	(1)	40.271.114	30.840.911
1.1.Bankanın Dahil Olduğu Risk Grubunun Mevduatı		108.628	83.368
1.2.Diğer		40.162.486	30.757.543
II. Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Borçlar	(2)	22.246	97.088
III. Alınan Krediler	(3)	1.521.799	937.028
IV. Para Piyasalarına Borçlar		2.390.444	1.702.825
4.1.Bankalararası Para Piyasalarından Borçlar			
4.2.İMKB Takasbank Piyasasından Borçlar			
4.3.Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar		2.390.444	1.702.825
V. İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)			
5.1.Bonolar			
5.2.Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler			
5.3.Tahviller			
VI. Fonlar	(4)	1.215.554	1.042.336
6.1.Müstakriz Fonları		188.007	153.656
6.2.Diğer		1.027.547	888.680
VII. Muhtelif Borçlar		442.052	352.327
VIII. Diğer Yabancı Kaynaklar	(5)	199.086	274.700
IX. Faktoring Borçları			
X. Kiralama İşlemlerinden Borçlar (Net)	(6)	284	5.557
10.1.Finansal Kiralama Borçları		284	5.557
10.2.Faaliyet Kiralaması Borçları			
10.3.Diğer			
10.4.Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)			
XI. Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Borçlar	(7)		
11.1.Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar			
11.2.Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar			
11.3.Yurtdışındaki Net Yatırım Riskin. Korunma Amaçlılar			
XII. Karşılıklar	(8)	608.243	439.005
12.1.Genel Karşılıklar		225.806	138.506
12.2.Yeniden Yapılanma Karşılığı		-	
12.3.Çalışan Hakları Karşılığı		234.893	208.401
12.4.Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)		-	
12.5.Diğer Karşılıklar		147.544	92.098
XIII. Vergi Borcu	(9)	136.246	159.603
13.1.Cari Vergi Borcu		136.246	159.603
13.2.Ertelenmiş Vergi Borcu			
XIV. Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlık Borçları (Net)	(10)		
14.1.Satış Amaçlı			
14.2.Durdurulan Faaliyetlere İlişkin			
XV. Sermaye Benzeri Krediler	(11)		
XVI. Özkaynaklar	(12)	4.288.827	4.383.074
16.1.Odenmiş Sermaye		1.250.000	1.250.000
16.2.Sermaye Yedekleri		1.202.502	1.440.693
16.2.1.Hisse Senedi İhraç Primleri			
16.2.2.Hisse Senedi İptal Kârları			
16.2.3.Menkul Değerler Değerleme Farkları		15.419	220.242
16.2.4.Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları			
16.2.5.Maddi Olmayan Duran Varlık Yeniden Değer. Fark.			
16.2.6.Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller Yeniden Değer.Fark.			
16.2.7.İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. (İş Ort.)			
Bedelsiz Hisse Senetleri			
16.2.8.Riskten Korunma Fonları (Etkin kısım)		(33.368)	
16.2.9.Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları			
16.2.10.Diğer Sermaye Yedekleri		1.220.451	1.220.451
16.3.Kâr Yedekleri		801.188	489.420
16.3.1.Yasal Yedekler		434.671	297.633
16.3.2.Statü Yedekleri			
16.3.3.Olağanüstü Yedekler		333.180	159.859
16.3.4.Diğer Kâr Yedekleri		33.337	31.928
16.4.Kâr veya Zarar		1.035.137	1.202.961
16.4.1.Geçmiş Yıllar Kâr ve Zararları		16.822	71.922
16.4.2.Dönem Net Kâr ve Zararı		1.018.315	1.131.039
16.5.Azınlık Payları			
Toplam pasifler		51.095.895	40.234.454

Türkiye Halk Bankası A.Ş.
2008 yılı Konsolide Olmayan Gelir Tablosu

Gelir ve Gider Kalemleri	Dipnot	Cari dönem Bin YTL	Önceki dönem Bin YTL
I. Faiz Gelirleri	(1)	6.792.931	5.708.181
1.1.Kredilerden Alınan Faizler	(1a)	3.773.463	2.650.197
1.2.Zorunlu Karşılıklardan Alınan Faizler		12.333	11.838
1.3.Bankalardan Alınan Faizler	(1b)	211.638	216.205
1.4.Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler		9.643	11.374
1.5.Menkul Değerlerden Alınan Faizler	(1c)	2.775.831	2.811.955
1.5.1.Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan		50.970	79.911
1.5.2.Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan FV			
1.5.3.Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan		1.201.128	1.140.185
1.5.4.Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan		1.523.733	1.591.859
1.6.Finansal Kiralama Gelirleri			
1.7.Diğer Faiz Gelirleri		10.023	6.612
II. Faiz Giderleri	(2)	4.666.693	3.955.928
2.1.Mevduata Verilen Faizler	(2ç)	4.333.826	3.696.455
2.2.Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	(2a)	73.248	72.898
2.3.Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler		224.232	160.478
2.4.İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler			
2.5.Diğer Faiz Giderleri		35.387	26.097
III. Net Faiz Geliri (I - II)		2.126.238	1.752.253
IV. Net Ücret ve Komisyon Gelirleri/Giderleri		370.268	296.216
4.1.Alınan Ücret ve Komisyonlar		442.466	347.252
4.1.1.Gayri Nakdi Kredilerden		41.373	34.288
4.1.2.Diğer		401.093	312.964
4.2.Verilen Ücret ve Komisyonlar		72.198	51.036
4.2.1.Gayri Nakdi Kredilere		1	1
4.2.2.Diğer		72.197	51.035
V. Temettü Gelirleri	(3)	38.785	19.064
VI. Ticari Kar / Zarar (Net)	(4)	(193.569)	(41.937)
6.1.Sermaye Piyasası İşlemleri Kâr/Zararı (Net)		356.941	(258.352)
6.2.Kambiyo İşlemlerinden Kâr/Zararı (Net)		(550.510)	216.415
VII. Diğer Faaliyet Gelirleri	(5)	363.189	451.576
VIII. Faaliyet Gelirleri Toplamı (III+IV+V+VI+VII)		2.704.911	2.477.172
IX. Kredi ve Diğer Alacaklar Değer Düşüş Karşılığı (-)	(6)	436.291	222.895
X. Diğer Faaliyet Giderleri (-)	(7)	1.002.236	847.693
XI. Net Faaliyet Kârı/Zararı (VIII-IX-X)		1.266.384	1.406.584
XII. Birleşme İşlemi Sonrasında Gelir Olarak Kaydedilen Fazlalık Tutarı			
XIII. Özkaynak Yöntemi Uygulanan Ortaklıklardan Kâr/Zarar			
XIV. Net Parasal Pozisyon Kârı/Zararı			
XV. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XI+XII+XIII+XIV)	(8)	1.266.384	1.406.584
XVI. Sürdürülen Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)	(9)	(248.069)	(275.545)
16.1.Cari Vergi Karşılığı		(243.239)	(292.366)
16.2.Ertelenmiş Vergi Karşılığı		(4.830)	16.821
XVII. Sürdürülen Faaliyetler Dönem Net K/Z (XV±XVI)	(10)	1.018.315	1.131.039
XVIII. Durdurulan Faaliyetlerden Gelirler			
18.1.Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Gelirleri			
18.2.İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.)			
Satış Karları			
18.3.Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri			
XIX.Durdurulan Faaliyetlerden Giderler (-)			
19.1.Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Giderleri			
19.2.İştirak, Bağlı Ortaklık ve Birlikte Kontrol Edilen Ortaklıklar (İş Ort.)			
Satış Zararları			
19.3.Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri			
XX. Durdurulan Faaliyetler Vergi Öncesi K/Z (XVIII-XIX)			
XXI. Durdurulan Faaliyetler Vergi Karşılığı (±)			
21.1.Cari Vergi Karşılığı			
21.2.Ertelenmiş Vergi Karşılığı			
XXII. Durdurulan Faaliyetler Dönem Net K/Z (XX±XXI)			
XVIII. Net Dönem Kârı/Zararı (XVII+XXII)	(11)	1.018.315	1.131.039

**DEVLET MALZEME OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLE DMO BASIM
MÜESSESESİNİN 2007 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ
KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nün 2007 yılı ile DMO Basım Müessesesinin 01/01/2007-04/05/2007 dönemine ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 01/06/2010 tarihli 19'uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon Üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Kamu hizmetleri yerine getirilirken ihtiyaç duyulan kağıt, karton, kırtasiye, büro makineleri, bilgisayarlar, demirbaş malzemeleri, basılı evraklar, formlar ve çeşitli malzemenin, merkezi bir devlet kuruluşu tarafından topluca, tek elden ve uygun fiyatlarla tedarik edilmesi amacıyla pek çok ülkede Devlet Malzeme Ofisi benzeri örgütlenmeler kurulmuştur. ABD, İngiltere, Fransa, İtalya, Kanada, Almanya, Avustralya gibi gelişmiş birçok ülkede kamu kuruluşlarının ortak özellik arz eden standart ihtiyaçları, özerk ya da yarı özerk kamu kuruluşları tarafından tek elden sağlanmaktadır.

Cumhuriyetin ilanından 1926 yılına kadar geçen dönemde Devlet kuruluşlarının kırtasiye ve diğer ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağı konusunda herhangi bir düzenleme olmaması nedeniyle, her daire ihtiyaç duyduğu malzemeyi bütçe imkanları çerçevesinde piyasadan temin etmekte iken, 1926 yılında Maliye Bakanlığı bünyesinde “Kırtasiye Baş Memurluğu” kurulmuş, daha sonraları “Kırtasiye Müdürlüğü ” ve “Devlet Kağıt ve Basım Genel Müdürlüğü” adı altında faaliyet gösteren bu teşkilatın, kağıt, karton, kırtasiye, büro makineleri ve benzeri malzeme ihtiyacını tek elden, topluca ve uygun fiyatlarla karşılaması suretiyle sağlayacağı tasarruflar dikkate alınarak, 11.03.1954 tarih ve 6400 sayılı “Devlet Malzeme Ofisi Kurulması Hakkında Kanun” ile Maliye Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı, Genel Muhasebe Kanunu ile Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve Sayıştay denetimine tabi olmayan 100 milyon TL sermayeli bir iktisadi devlet teşekkülü kurulmuştur.

Kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili olarak 1983 yılında yürürlüğe giren 2929 sayılı Kanun çerçevesinde yürürlüğe konulan 121 sayılı “Devlet Malzeme Ofisi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”yle yeniden düzenlenen DMO, 1984 yılında yürürlüğe giren 233 sayılı KHK çerçevesinde hazırlanarak 28.10.1984 tarih ve 18559 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ana statüsü çerçevesinde faaliyetine devam etmiştir.

Ofis'in gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmesi, sunulan mal ve hizmetlerin çeşitlendirilerek geliştirilmesi ve faaliyetini daha etkin bir şekilde sürdürmesinin sağlanması amacıyla hazırlanan yeni ana statü 4.5.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Devlet Malzeme Ofisi 31.12.2003 tarihine kadar kendisine bağlı 22 bölge müdürlüğü ve 2 müessese müdürlüğü ile faaliyetini sürdürmekte iken, Yüksek Planlama Kurulu'nun 10.11.2003 tarih ve 2003/T-27 sayılı kararına istinaden, DMO Yönetim Kurulu'nun almış olduğu 4.12.2003 tarih ve 60/378 sayılı kararla, 31.12.2003 tarihi itibarıyla DMO İmalat Müessesesi, DMO Basım Müessesesine devredilerek tüzel kişiliği sona erdirilmiştir. Yine Yönetim Kurulu'nun 09.03.2006 tarih ve 11/69 sayılı kararıyla İzmit ve Balıkesir Bölge Müdürlüklerinin faaliyetine son verilmiş, bu tarihten sonra Bölge Müdürlüğü sayısı 22'den 20'ye düşmüştür. DMO'nun yeni ana statüsünün geçici 2 nci maddesi ile de 4.5.2007 tarihi itibarıyla, Basım Müessesesi'nin tüzel kişiliği sona erdirilerek İşletme Müdürlüğü haline dönüştürülmüştür.

Yeni ana statüsünün 31 inci maddesinde yer alan Teşekkül'ün 7 bölge müdürlüğü ile bölge müdürlüğü sayısının iki katını geçmemek üzere irtibat bürosu kurabileceğine ilişkin hüküm uyarınca; DMO Yönetim Kurulu'nun 23.1.2008 tarih ve 4/12 sayılı Kararı ile Ofis bölge müdürlüklerinin 7 adet bölge ve 4 adet irtibat bürosu şeklinde yeniden yapılandırılması öngörülmüş ve mevcut bölge müdürlüklerinden Bursa, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Trabzon Bölge Müdürlüklerinin faaliyetlerine devam etmesi, Diyarbakır, Erzurum, Mersin ve Van Bölge Müdürlükleri yerine irtibat büroları kurulması ve Ankara, Afyonkarahisar, Isparta, Kayseri, Konya, Samsun, Sivas, Tekirdağ ve Zonguldak Bölge Müdürlüklerinin kapatılması kararlaştırılmıştır.

Bölge müdürlüklerinin kapatılmasıyla DMO; 1 basım müessesesi, 7 bölge müdürlüğü ve 4 irtibat bürosu ile faaliyetini sürdürmektedir.

DMO'nun son beş yıllık faaliyet sonuçlarıyla ilgili toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2003*	2004*	2005	2006	2007	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	21.801	21.801	25.826	25.826	25.826	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	21.801	21.801	25.826	25.826	25.826	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	98.767	111.598	119.939	147.745	186.875	39.130	26,5
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	167.398	269.879	323.500	252.819	231.908	(20.911)	(8,3)
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	85.762	141.924	147.056	141.687	141.488	(199)	(0,1)
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	20.405	61.552	66.629	65.816	68.151	2.335	3,5
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	369	336	3.143	1.107	2.606	1.499	135,4
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	23	19	85	74	12	(62)	(83,8)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	249.267	487.071	732.031	841.434	616.494	(224.940)	(26,7)
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı :								
- Baskı	Bin m²	80.116	79.689	72.765	70.779	63.604	(7.175)	(10,1)
- Klasör	Bin Adet	1.996	3.113	3.096	2.462	2.021	(441)	(17,9)
Tüm üretim tutarı	Bin YTL	21.956	17.786	16.248	16.175	16.384	209	1,3
Üretim kapasitesi								
- Baskı	Bin m²	92.700	92.700	92.700	92.700	92.700	-	-
- Klasör	Bin Adet	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı :								
- Baskı	%	86	86	78	76	90	14	18,4
- Klasör	%	56	87	87	69	82	13	18,8
Üretim verimliliği :								
- Baskı	m²/h	2.880	2.975	2.763	2.819	2.477	(342)	(12,1)
- Klasör	Ad/h	1.123	1.349	1.229	1.140	1.097	(43)	(3,8)
Net satış tutarı	Bin YTL	343.562	569.025	817.409	898.241	719.165	(179.076)	(19,9)
Stoklar :								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	6.076	6.399	6.167	5.585	4.250	(1.335)	(23,9)
- Yarı Mamuller	Bin YTL	481	259	241	376	48	(328)	(87,2)
- Mamuller	Bin YTL	433	668	696	-	864	-	-
- Ticari mallar	Bin YTL	32.334	45.058	-	31.215	53.276	22.061	70,7
- Diğer stoklar	Bin YTL	3.795	280	14.886	14.204	2.022	(12.182)	(85,8)
Memur (ortalama)	Kişi	90	86	83	85	86	1	1,2
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	795	736	684	622	627	5	0,8
İşçi (Ortalama)	Kişi	383	345	335	319	295	(24)	(7,5)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	25.747	25.231	26.815	27.968	30.277	2.309	8,3
Cari yıla ilişkin :								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	2.206	2.598	2.878	2.847	2.856	9	0,3
- Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.843	2.234	2.443	2.541	2.767	226	8,9
- Sözleşmeliler için yapılan gider	Bin YTL	12.506	13.626	13.550	14.294	14.884	590	4,1
- Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.206	1.395	1.504	1.731	1.978	247	14,3
- İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	11.016	8.967	10.331	10.772	10.425	(347)	(3,2)
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.812	2.113	2.417	2.592	2.945	353	13,6
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal								
Yükümlülükler	Bin YTL	12.078	15.853	18.703	15.984	14.926	(1.058)	(6,6)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	37.063	33.392	174.536	157.282	174.912	(13.107)	(8,3)
GSYİH'ye katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	62.443	56.353	66.315	73.395	59.756	(13.639)	(18,6)
GSYİH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	86.777	78.924	220.495	216.978	203.931	(13.047)	(6,0)
GSMH'ye katkı alıcı fiyatlarıyla	Bin YTL	86.777	78.924	220.495	216.978	203.931	(13.047)	(6,0)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	31	27	30	28	17	(11)	(39,3)
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	39	43	51	54	39	(15)	(27,8)
Ekonomik kârlılık	%	15	12	13	20	18	(2)	(10,0)
Zararlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet kârı	Bin YTL	30.931	30.087	36.244	40.998	31.550	(9.448)	(23,0)
Dönem kârı	Bin YTL	38.731	47.278	61.769	79.085	73.343	(5.742)	(7,3)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(257.808)	31.426	43.066	63.101	-	-	-
Füzyon **								
Faaliyet kârı	Bin YTL	17.018	15.805	20.378	26.555	28.051	1.496	5,6
Dönem kârı	Bin YTL	30.958	39.836	54.629	76.287	73.188	(3.099)	(4,1)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(189.254)	28.629	40.807	63.016	92.070	(29.054)	46,1

* 2003 ve 2004 yılına ilişkin TL değerleri YTL'ye dönüştürülmüştür.

**Diğer tüm veriler konsolide verilerdir.

DMO, Devletin merkezi satın alma kurumu olarak Ana Statüsünde belirtilen konularda, kamu kurum ve kuruluşlarının talep edilen ihtiyaçlarını iç ve dış piyasalardan tedarik etmektedir. DMO 2007 yılı faaliyetlerini 1 işletme müdürlüğü ve 20 bölge müdürlüğü marifetiyle yürütmüş, 2008 yılında ana statüde belirlenen yapıya geçilmek suretiyle 1 basım işletmesi, 7 bölge müdürlüğü ve 4 irtibat bürosu ile faaliyetini sürdürmeye başlamıştır.

Faaliyetine devam eden bölge müdürlüklerinin yurt çapında dağılımı ve hinterlandları incelendiğinde; bölge müdürlüklerinin yersel dağılımının dengeli olmadığı, bazı bölge müdürlüklerinin hinterlandının çok genişlediği, satışların yaklaşık %50'si gerçekleştirilen Ankara Bölge Müdürlüğü'nün kaldırılarak, görev ve yetkilerinin Pazarlama Daire Başkanlığı nezdinde kurulan bir şube müdürlüğüne bırakıldığı görülmüştür.

DMO'nun 4.5.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ana Statü'sünde; önceki faaliyet konularına ek olarak; bilişim teknolojisi ürünleri ile paket program yazılımı, taşıt ve iş makineleri kiralalamaları, seyahat ve nakliye hizmetleri, toplu ilaç ve tıbbi malzeme alımı ile taşıt ve iş makinelerinin akaryakıt ve akülerinin alımı görevleri verilmiş, stok ve satış durumunun müsait olması halinde gerçek ve tüzel kişilere satış yapma görevi ise kaldırılmıştır.

2007 yılında alımlar, 2006 yılına göre %26,7 oranında 224,9 milyon YTL azalarak 616,5 milyon YTL seviyesine gerilerken, konsolide net satış hasılatı %19,9 oranında azalarak 841,4 milyon YTL'den 719,2 milyon YTL seviyesine inmiştir. 2007 yılı faaliyet döneminde 31,6 milyon YTL faaliyet kârı elde eden DMO'nun konsolide dönem kârı 73,2 milyon YTL olmuştur. 2007 yılı dönem kârı 2006 yılına göre %7,3 oranında 5,8 milyon YTL düşük gerçekleşmiştir.

Basım İşletme Müdürlüğü kaliteli üretim yapmakta, ancak kaliteyi yüksek maliyetle elde etmektedir. Özel sektöre göre üretim ve işgücü verimliliklerinin düşük, işçi ücretleri ve diğer sabit giderlerin yüksek olması, maliyetlerin piyasaya göre yüksek olması sonucunu doğurmaktadır.

Asli görevi kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını ucuz ve kaliteli bir şekilde temin etmek olan DMO'nun piyasadan daha ucuza temin edebileceği malzemeleri, Basım İşletmesinde daha pahalıya imal ederek ihtiyaç sahibi kamu kuruluşlarına satması, malzemeyi satın alan kuruluş ve kamu ekonomisi açısından rasyonel olmamaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının baskı ve klasör ihtiyaçlarının piyasada oluşan fiyatlarla karşılanabilmesi için üretim maliyetlerinin piyasa düzeyine çekilmesine gayret gösterilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Kamu İhale Kurumu'nun ihale istatistiklerine göre, kamu kurum ve kuruluşlarının toplam mal alımları içinde DMO alımlarının payı; 2003 yılında % 7,3, 2004 yılında % 6, 2005 yılında % 5, 2006 yılında % 5,1 ve 2007 yılında % 3 olmuştur. DMO'nun kamu alımları içindeki pazar payını da yansıtan bu oranların yıldan yıla düşme eğiliminde olması, DMO satışlarının kamu alımları içindeki payının giderek artırılması için gerekli tedbirlerin alınmasını zorunlu hale getirmektedir.

Devlet Malzeme Ofisi'nin kârlılık ve verimliliğinin artırılarak sürdürülmesi için;

- Yeniden yapılanma düzenlemelerinin Ofis faaliyetleri üzerindeki etkilerinin gözden geçirilmesi,

- Müşteri portföyünü ve DMO'nun kamu alımları içindeki payını artıracak tedbirlerin alınmasının yanı sıra müşteri kayıplarına yol açılmaması için alımların zamanında yapılması, stok seviyesinin altına düşülmemesi,

- Alımların daha kısa sürede ve toplu alım avantajlarından azami ölçüde yararlanılacak şekilde yapılması gerekli görülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

DMO, iktisadi devlet teşekkülü statüsünde olup, 233 sayılı KHK ve Ana Statüsü hükümlerine göre yönetilmekte ve 233 sayılı KHK ve 72 sayılı KHK hükümlerine göre Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun mali, idari, hukuki ve teknik yönden sürekli denetimine tabi bulunmakta, 3346 sayılı Kanun hükümlerine göre TBMM’ce denetlenmektedir.

Teşekkülde hizmetler memur, sözleşmeli personel ve işçiler tarafından yürütülmektedir. İstihdam edilen personelden memur statüsünde olanlara 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, sözleşmeli statüde olanlara 399 sayılı KHK, emeklilik yönünden her iki statüde olanlara 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanunu ve işçi statüsünde olanlara 4857 sayılı İş Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu uygulanmaktadır.

2007 yılında DMO merkez teşkilatı; Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarıyla ana hizmet, danışma, denetim ve yardımcı birimlerden, taşra teşkilatı ise; 20 bölge müdürlüğü ve İstanbul’da basım, klasör, zarf, toplu iğne ve ataş üretimi yapan Basım İşletme Müdürlüğünden oluşmuştur.

DMO Yönetim Kurulu’nun 23.1.2008 tarih ve 4/12 sayılı Kararı ile Ana Statüde öngörül-
düğü şekilde yeniden yapılandırmaya ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Kararda;

- Ofis bölge teşkilatının, 7 adet bölge ve 4 adet irtibat bürosu şeklinde yeniden yapılandırılması, bölge müdürlüklerinden Bursa, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Trabzon Bölge Müdürlüklerinin faaliyetlerine devam etmesi, Diyarbakır, Erzurum, Mersin ve Van Bölge Müdürlükleri yerine irtibat bürosu kurulması ve Ankara, Afyon, Isparta, Kayseri, Konya, Samsun, Sivas, Tekirdağ ve Zonguldak Bölge Müdürlüklerinin kapatılması,

- Ankara Bölge Müdürlüğü depolarının tanıtım ve sergi merkezine dönüştürülmesi,

- Kapatma ile ilgili işlemlerde Genel Müdürlüğün yetkili kılınması, iş ve işlemlerin 31.3.2008 tarihine kadar tamamlanması,

öngörülmüştür.

19.3.2008 tarih ve 560 sayılı Genel Müdür Olur’u ile faaliyetine devam eden bölge müdürlükleri ile irtibat bürolarının hinterlandları belirlenmiş, Ankara il ve ilçelerinde kapanan Ankara Bölge Müdürlüğü görev, yetki ve sorumluluğuna giren hizmetlerin Tanıtım ve Sergi Şube Müdürlüğünce yerine getirilmesi öngörülmüştür. 17.4.2008 tarih ve 20/87 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile Tanıtım ve Sergi Şube Müdürlüğü’ne pazarlama, satış, muhasebe ve mutemet eliyle satın alma yetkisi tanınmıştır. Fiilen şube müdürlüğü olarak örgütlenen Tanıtım ve Sergi Şube Müdürlüğü, bölge müdürlüklerinin tüm yetkilerini kullanmakta sadece personel kadroları açısından Genel Müdürlüğe bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Personel giderlerinin Genel Müdürlük hesaplarında görülmesi; fiilen bölge müdürlüğü görevini haiz bir birimin faaliyet sonuçlarının ve performansının değerlendirilmesini güçleştirmektedir.

Faaliyetine devam eden bölge müdürlüklerinin yurt çapında dağılımı ve hinterlandları incelendiğinde;

- Birbirine çok yakın mesafede bulunan İstanbul, Bursa, Eskişehir ile birbiriyle sınır komşusu olan Elazığ ve Diyarbakır da taşra teşkilatının devam ettiği,

- Batıda Eskişehir ile doğuda Elazığ arasında güneyde bulunan Mersin irtibat bürosu dışında hiçbir taşra örgütünün bulunmadığı,

- Karadeniz Bölgesi'nde Samsun ve Zonguldak Bölge Müdürlükleri ile İç Anadolu Bölgesi'nde Ankara, Konya, Kayseri, Sivas kapatılırken; Erzurum iline sınır Trabzon Bölge Müdürlüğü ile Bursa iline yakın Eskişehir Bölge Müdürlüğü'nün faaliyetine devam ettiği,

- Bölge müdürlüklerinin uygun olmayan dağılımı nedeniyle birbirine mesafe olarak oldukça uzak olan; Sinop ilinin Trabzon Bölge Müdürlüğü, Kastamonu'nun Bursa Bölge Müdürlüğü, Antalya'nın Eskişehir Bölge Müdürlüğü, Yozgat'ın Mersin İrtibat Bürosu hinterlandında kaldığı,

- Ankara il ve ilçelerindeki taleplerin Tanıtım ve Sergi Şube Müdürlüğüne karşılandığı, ancak Çankırı, Çorum ve Kırıkkale illerinin Eskişehir Bölge Müdürlüğüne bağlı olması nedeniyle buralardan gelen taleplerin Ankara il sınırını geçerek bu bölgeden karşılanmak durumunda kaldığı görülmüştür.

Bölge müdürlüklerinin satış ve kârlılıkları incelendiğinde; kapatılan bölge müdürlüklerinin toplam satışların % 61'ini gerçekleştirdiği ve satış tutarlarının 447 milyon YTL olduğu, faaliyeti-ne devam edenlerin ise toplam satışların % 36'sını gerçekleştirdiği ve satış tutarlarının 266 milyon YTL olduğu görülmektedir.

2007 yılında Genel Müdürlük merkez teşkilatı ile taşra teşkilatında ortalama 86 memur, 627 sözleşmeli personel ve 295 işçi personel istihdam edilmiş, personele yapılan toplam harcamalar, önceki yıla göre % 8,3 oranında artışla 30,3 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Toplam personel harcamalarının % 93,2 oranında 28,2 milyon YTL'si cari yılla, % 6,8 oranında 2,1 milyon YTL'si de geçmiş yıllarla ilgili olup, bu harcamaların % 10,6 oranında 3,2 milyon YTL'si memurlar ve yönetim kurulu üyeleri, % 51,8 oranında 15,7 milyon YTL'si sözleşmeli personel, % 37,6 oranında 11,4 milyon YTL'si işçi giderlerine aittir.

Ofis'in 4.5.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yeni ana statüsünde öngörülen birimler oluşturulmuş ve faaliyetlerin sürdürülebilmesi için Hazine Müsteşarlığının da uygun görüşüyle Devlet Personel Başkanlığından 17.3.2008 tarih ve 5037 sayılı yazı ile 145 adet kadroya açıktan atama izni alınmış ve 86'sına atama yapılmıştır.

DMO tarafından Maliye Bakanlığı'na hitaben sözleşmeli personel ücretleri için 18.2.2008 tarih ve 773 sayılı yazı yazılmıştır. İlgili yazıda yeni Ana Statü ile DMO'ya verilen görevler nedeniyle oluşturulacak birimlerde nitelikli teknik personel çalıştırılmasını teminen mevcut sözleşme ücretlerinin diğer KİT'lerde benzer unvanlarda görev yapan personel ücretlerine göre düşük kaldığı gerekçesiyle DMO Yönetim Kurulu'na bir defaya mahsus temel ücretlerde düzenleme yetkisi verilmesi talep edilmiştir.

Açıktan atama izni alınarak Devlet Personel Başkanlığı'ndan yerleştirme talep edilen ve 86 adedi atanan personelin DMO'da kalıcılığının sağlanması açısından sözleşme ücretlerinin diğer KİT'lerdeki seviyeye çıkarılmasına imkan verilmesi yararlı olacaktır.

III. MALİ BÜNYE

2007 yılında konsolide net satış hasılatı % 19,9 oranında azalarak 841,4 milyon YTL'den 719,2 milyon YTL seviyesine inmiştir. Aynı yıl 31,6 milyon YTL faaliyet kârı elde eden DMO'nun konsolide dönem kârı 73,2 milyon YTL olmuştur. 2007 yılı dönem kârı bir önceki yıl tutarından % 7,3 oranında 5,8 milyon YTL düşük gerçekleşmiştir.

Geçen yıla göre yabancı kaynakların % 8,3 oranında azalması, öz kaynakların ise % 26,5 oranında artması sonucunda, mali yeterlilik oranı 22,2 puan artarak % 80,6 olmuştur. Teşekkül satış fiyatını belirleme yönteminin maliyet+kâr şeklinde olmasının da etkisiyle faaliyet dönemlerini kârla kapattığından, öz kaynak birikimi giderek artmaktadır.

Teşekkül, tüm kısa vadeli yabancı kaynaklarını karşılayacak likiditeye sahip olup, yarattığı kaynaklarla mal tedarikini süresinde yapmakta, borçlarını ve kanuni yükümlülüklerini süresinde ödemektedir. Dolayısıyla Teşekkülün finansman gideri bulunmamaktadır.

Teşekkül faaliyet dönemlerini kârla kapattığı gibi, alacaklarını tahsil edememe gibi bir sorunu da bulunmamaktadır.

Teşekkül, hem ödenen vergiler, Hazine'ye aktarılan kâr payı ve satışlar üzerinden ödenen Hazine payı ile kamu bütçesine kaynak sağlamakta, hem de kamu kurum ve kuruluşlarına merkezi satın alma suretiyle hizmet vererek yaptığı büyük ölçekli alımların avantajı ile kaynak kaybını önlemektedir.

Teşekkülün 2003, 2004, 2005 ve 2006 yıllarında artan bir eğilim gösteren net satışlarının 2007 yılında azalmasına bağlı olarak, "mali kârlılık" rasyosu da geçen yıla göre düşmüştür.

Bu nedenle, maliyet+kâr esasına dayalı satış fiyatı belirleyerek Teşekkül kârlılığının elde edilmesinden ziyade, esas olarak, satış miktarının yıllar itibarıyla sürekli artırılması suretiyle Teşekkül kârlılığın artırılması sağlanmalıdır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Devlet Malzeme Ofisi; esas itibarıyla müşteri dairelerin muhtelif malzeme taleplerini karşılamak amacıyla alım yapmakta, stoklarından karşılamakta ve müşterilerin değişik özellikler taşıyan ve stoklarda bulunmayan malzeme ihtiyaçlarını müteferrik alım yöntemiyle karşılamakta iken 1991 yılından itibaren katalogla satış uygulamasını da başlatmıştır. DMO'nun WEB sitesi üstünden yayımlanan Malzeme Katalogu'nun birinci bölümünde, ana stokları arasında bulunan malzeme çeşitleri, ikinci bölümünde de Ofis'in stokları arasında bulunmayan ve toplu alım yoluyla tedarik edilerek stok edilmesinde fayda görülmeyen muhtelif özellikli malzeme çeşitleri bulunmaktadır.

Ofis'in 2007 yılında gerçekleşen işletme giderlerinin; % 28,2 oranında 17,8 milyon YTL'lik kısmını memur ve sözleşmeli personel ücret ve giderleri, % 19,3 oranında 12,2 milyon YTL'lik kısmını ilk madde ve malzeme giderleri, % 16,6 oranında 10,4 milyon YTL'lik kısmını işçi ücret ve giderleri, % 15,9 oranında 10 milyon YTL'lik kısmını dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler, % 11,3 oranında 7,1 milyon YTL'lik kısmını vergi, resim ve harçlar, % 5,4 oranında 3,4 milyon YTL'lik kısmını amortisman ve tükenme payları ve % 3,3 oranında 2,1 milyon YTL'lik kısmını da çeşitli giderler teşkil etmiştir.

2006 ve 2007 yıllarında harcama yapılmayan "diğer sergi ve reklam giderleri" kaleminden 2008 yılında 977.618,80 YTL harcama yapılmış olup, harcamanın tamamı Eskişehir iline yaptıran DMO Çok Amaçlı Meslek Lisesinin inşaat bedelidir.

Devlet Malzeme Ofisi (DMO) tarafından finanse edilen ve Eskişehir Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülen "Devlet Malzeme Ofisi Çok Amaçlı Meslek Lisesi" inşaatında; ihalede geçersiz belge ibraz eden firmanın ihaleyi kazanması, bir numaralı hak edişin sahte belgelere göre ödenmesi, inşaatla eksik demir kullanıldığına ilişkin ihbar bulunması ve yapılan tetkiklerde yapılan inşaatların bir bölümünün can ve mal güvenliği için yeterli olmadığına anlaşılmaması, buna karşın bir ve iki numaralı hak ediş raporlarının hazırlanması konularında ilgili kamu görevlilerinin kusurlarının bulunup bulunmadığı hususunda "Özel İnceleme Raporu" hazırlanmasına ilişkin, YDK Üyeler Kurulu'nun 29.1.2009 tarihli kararı kapsamında hazırlanan "Özel İnceleme Raporu" YDK Üyeler Kurulu'nun 13.2.2009 tarihli toplantısında kabul edilmiştir.

Söz konusu raporda; anılan konuların tüm yönleriyle Başbakanlık Teftiş Kurulunca soruşturulması istenmiştir.

Kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının Ana Statüsünde gösterilen mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını bunlar adına temin etmekle görevli bir iktisadi devlet teşekkülü olan DMO'nun temin edeceği mal ve hizmetler aşağıdadır:

- Sabit tesisler hariç aydınlatma cihazları ve ısıtma-soğutma araçları,
- Büro makineleri, bilişim teknolojisi ürünleri, sair makineler ve aletleri ile ofis otomasyonu hariç paket program yazılımı,
- Basılı formlar, sağlık karnesi, bildirim ve beyanname çeşitleri,
- Çeşitli temizlik malzemeleri ile temizlik araç ve ekipmanları,
- Her çeşit kırtasiye ve büro malzemesi ile mefruşatı,
- Kağıt, karton, mukavva ve bunların mamulü,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının sair döşeme, demirbaş, makine ve teçhizatlarından ortak kullanım konusu olanları,
- Taşıt ve iş makinesi (bisiklet dahil), bunların iç ve dış lastikleri ile akaryakıt ve akülerinin alımı, taşıt ve iş makineleri kiralamaları,
- Seyahat ve nakliye hizmetleri,
- Toplu ilaç ve tıbbi malzeme alımı.

Yeni Ana Statüde; DMO'nun daha önceki ana statüsünde belirlenen faaliyet konularında yer almayan; bilişim teknolojisi ürünleri ile paket program yazılımı, taşıt ve iş makineleri kiralamaları, seyahat ve nakliye hizmetleri, toplu ilaç ve tıbbi malzeme alımı ile taşıt ve iş makinelerinin akaryakıt ve akülerinin alımı faaliyet konularına dahil edilmiştir.

4.5.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Ana Statü ile Ofisin faaliyet konularına ilave edilen toplu ilaç, tıbbi malzeme alımları ve hizmet alımları gibi görevler ile ilgili çalışmaların bir an önce tamamlanarak bu hizmetlerin görülmeye başlanması gerekmektedir.

DMO satışları; stok satışları, katalog satışları ve protokol kapsamındaki satışlar ile müteferrik satışlar olarak sınıflandırılabilir. Katalog ve protokol kapsamındaki satışlarda ilgili mal müşterileri talebi doğrultusunda alınmakta, stok satışlarında ise Pazarlama Daire Başkanlığı tarafından oluşturulan termin programı çerçevesinde stok durumuna göre satın alma olurları alınarak ihaleye çıkmaktadır. Ofis, toplu alım suretiyle stok edilmesinde fayda görmediği malzemeleri, ihtiyaç sahiplerinin katalog kod numaraları ile talep etmeleri halinde katalogda belirtilen özelliklerine uygun olarak firmadan sağlamakta, teslimat doğrudan ihtiyaç sahibi kuruluşun gösterdiği yere yapılmaktadır.

Stokta ve katalogda bulunmayan mallara ilişkin talepler müteferrik alım kapsamında tedarik edilmektedir.

Kapalı teklif usulü ile yapılan alımlarda sadece satın almanın gerçekleşmesi için gerekli karar süreci ortalama 3-4 ay, katalog tercihlili veya marka model bildirilerek alımlarda karar süreci ortalama 1 ay, bazı durumlarda 2 ay, kapalı teklif usulü ile yapılan alımlarda karar süreci 3-4 ay, katalog tercihlili veya marka model bildirilerek alımlarda ise karar süreci ortalama 1 ay, bazı durumlarda 2 ay sürmektedir. Satın alma sürecinin kısaltılması için gerekli tedbirlerin alınması çalışmalarının etkin bir şekilde sürdürülmesi yararlı görülmektedir.

Ofis içinde üretim faaliyeti İstanbul Basım Müessesesi Müdürlüğü tarafından yürütülürken, 04.05.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan DMO Ana Statüsü ile Basım Müessesesi Müdürlüğü, Genel Müdürlüğe bağlı “Basım İşletme Müdürlüğü”ne dönüştürülmüştür. Sipariş maliyet sistemi uygulanan İşletmede basım, klasör, zarf, ataş ve toplu iğne üretimi yapılmaktadır. İşletmede maliyet + kâr sistemi ile çalışıldığından, maliyetin altında satış yapılması söz konusu olmamaktadır. İşletme yetiştiremediği bazı baskı ve cilt işlerini piyasaya yaptırmaktadır. 2007 yılında piyasaya yaptırılan işlerle kıyaslandığında İşletmenin baskı ve cilt birim maliyetleri % 23-30 oranında yüksektir. 2008 yılında da cilt işleri piyasaya yaptırılan çeşitli ürünlerin İşletme birim maliyetleri piyasaya göre % 13-59 oranında, baskı ve cilt işleri piyasaya yaptırılan ürünlerin İşletme birim maliyetleri ise piyasaya göre % 15-68 oranında yüksek gerçekleşmiştir.

İşletmenin en deneyimli olduğu basım işlerindeki maliyetleri piyasaya yaptırılanlara göre yüksektir. Konusunda uzman olan Basım İşletmesi kaliteli üretim yapmakta, ancak kaliteyi yüksek maliyetle elde etmektedir. İşletmede üretim ve iş gücü verimliliklerinin özel sektöre göre düşük, işçi ücretleri ve diğer sabit giderlerin yüksek olması, maliyetlerin de piyasaya göre yüksek olması sonucunu doğurmaktadır. Asli görevi kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını ucuz ve kaliteli bir şekilde temin etmek olan DMO’nun piyasadan daha ucuza temin edebileceği malzemeleri, Basım İşletmesinde daha pahalıya imal ederek ihtiyaç sahibi kamu kuruluşlarına satması, bu malzemeyi satın alan kuruluş ve kamu ekonomisi açısından rasyonel olmamaktadır.

Devlet Malzeme Ofisi Basım İşletmesi Müdürlüğü birim üretim maliyetlerinin, pazarda oluşan fiyatlarla ürün satışına imkan verecek düzeye düşürülmesi için gerekli çabanın gösterilmesi gerekmektedir. Yüksek maliyetle çalışmanın sürmesi durumunda İşletmenin kamu yararı açısından yeniden değerlendirilmesi kaçınılmaz olacaktır.

V. YATIRIMLAR

DMO’nun 13.1.2007 tarih ve 26402 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 2007 yılı yatırım programında; “Bilgisayar Sistemi Veri Tabanı ve Yönetim Sistemi ile Uygulama ve Geliştirme Yazılımları ve Bilgisayar İletişim Ağı Projesi (BİT) için 800 bin YTL, İstanbul Bölge Müdürlüğü depo binasının güçlendirilmesi” için 5 milyon YTL, makine teçhizat alımı için 2,1 milyon YTL, taşıt alımı için 157 bin YTL, idame ve yenileme yatırımları için 1,9 milyon YTL ve çeşitli binaların güçlendirilmesi için 2 milyon YTL olmak üzere toplam 12 milyon YTL yatırım ödeneği ayrılmıştır. Teşekkülün 2007 yılı yatırım ödeneği 12 milyon YTL olmasına karşın, yıl içinde 2,6 milyon YTL tutarında nakdi ödeme ve fiziki yatırım yapılarak %22 oranında gerçekleşme sağlanmıştır.

“Bilgisayar Sistemi Veri Tabanı ve Yönetim Sistemi ile Uygulama ve Geliştirme Yazılımları ve Bilgisayar İletişim Ağı Projesi için 22.06.2005 tarihinde yapılan ihaleyi alan firma ile imzalanan sözleşmede, uygulama yazılımlarının geçici kabul süresinin beş ay, projenin kesin kabul süresinin ise sekiz ay olması öngörülmüştür. Yatırım uygulamalarında DMO teşkilatındaki yeniden yapılanma ve personel yetersizliğinden kaynaklanan gecikmeler meydana gelmiştir. 4.1.2007 tarihinden itibaren eski sistemle birlikte kullanılmaya başlanan yeni sistem, 30.4.2007 tarihinden bu yana tek başına kullanılmaktadır.

4.5.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünde; Basım Müessesesi Müdürlüğünün, işletme müdürlüğü yapılması, bölge müdürlüğü sayısının 20’den 7’ye düşürülmesi, 4 bölge müdürlüğünün irtibat bürosuna dönüştürülmesi ve daire başkanlıklarında değişiklikler yapılması hususları otomasyon projesinde iş akışlarının değişmesine neden olmuş ve geçici kabul çalışmalarını geciktirmiştir. Geçici ve kesin kabul komisyonu Genel Müdürlüğün 24.10.2008 tarih ve 2776 sayılı oluruyla oluşturulmuş olup, çalışmaları devam etmektedir.

Söz konusu proje ile ilgili olarak 2007 yılında 619,3 bin YTL tutarında harcama yapılarak, yazılım, modem, 12 adet bilgisayar ve 25 adet yazıcı alınmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile yapılan yazışmalarda İstanbul Bölge Müdürlüğü ve Basım İşletme Müdürlüğü arazilerinin özelleştirme kapsam ve programına alınmasının ve bu kuruluşların bulunacak yeni bir yere naklinin düşünüldüğünün bildirilmesi üzerine İstanbul Bölge Müdürlüğü Depo Binalarını güçlendirme çalışmalarına ara verilmiştir.

Makine teçhizat alımı projesinde Basım İşletmesine bir adet sürekli form (bilgisayar formu) baskı makinesi ve bir adet ilave baskı ünitesi alımı yatırımları bulunmaktadır. Sürekli form baskı makinesi için çıkılan ihalede makinenin 521.500 US\$'a Berkeley Machinery'den alınması kararlaştırılmıştır.

Taşıt alım projesi çerçevesinde; Genel Müdürlük için bir adet minibus ve iki adet pick-up, Eskişehir ve Bursa Bölge Müdürlükleri ile Basım İşletmesi için birer adet panelvan alınmıştır.

2,9 milyon YTL tutarındaki idame yenileme yatırım ödeneklerinin; 746,8 bin YTL'si binalar, 824,3 bin YTL'si tesisler, 23,4 bin YTL'si cihazlar, 39,8 bin YTL'si demirbaşlar ve 100 bin YTL'si taşıtlar için tahsis edilmiş, bina yatırımlarında %56,3, tesislerde %60,3 cihazlarda %100, demirbaşlarda %52, taşıtlarda %99,9 ve toplamda %59,9 oranında gerçekleştirme sağlanmıştır.

VI. MÜESSESELER

1972 yılından bu yana Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüne bağlı, müessese statüsünde faaliyet gösteren ve her türlü baskı, cilt, klasör, zarf, toplu iğne ve atış imalatı yapılan DMO Basım Müessesesi, 4 Mayıs 2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Ana Statüsü'nün geçici 2 inci maddesi gereğince söz konusu Ana Statü'nün yayımı tarihinden itibaren İşletme Müdürlüğüne dönüştürülmüştür.

DMO Basım Müessesesinin 2003-4.5.2007 dönemine ilişkin başlıca bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler (*)	Ölçü	2003	2004	2005	2006	1.1 - 4.5.2007 dönemi
Sermaye	YTL	6.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000
Ödenmiş sermaye	YTL	6.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000
Öz kaynaklar	YTL	20.010.244	24.338.602	26.598.352	26.683.322	30.097.940
Yabancı kaynaklar	YTL	11.511.200	12.937.748	16.789.727	16.579.573	7.220.539
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	YTL	44.292.201	36.551.560	38.755.281	35.275.036	35.275.036
Maddi duran varlıklar birikmiş amortis.	YTL	36.956.399	28.985.532	31.540.890	29.764.643	29.884.862
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	YTL	36.364	125.360	91.111	204.298	-
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	81	92	34	99	-
Tüm alım tutarı	YTL	22.717.751	15.623.301	12.356.050	11.831.454	4.581.273
Başlıca üretim miktarları :						
Baskı üretimi	Bin m ²	80.116	79.689	72.765	70.779	24.636
Klasör üretimi	Bin adet	1.996	3.113	3.096	2.462	790
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	15.928	17.786	16.247	16.174	5.400
Üretim kapasitesi:						
Baskı üretimi	Bin m ²	92.700	92.700	92.700	92.700	92.700
Klasör üretimi	Bin adet	3.570	3.570	3.570	3.570	3.750
Kapasiteden yararlanma oranı:						
Baskı üretimi	%	86	86	78	76	27
Klasör üretimi	%	56	87	87	69	21
Üretim verimliliği (veya randımanı):						
Baskı üretimi	m ² /saat	2.880	2.975	2.763	2.819	2.703
Klasör üretimi	adet/saat	1.123	1.349	1.229	1.140	1.161
Net satış tutarı	YTL	38.033.597	38.810.677	35.883.621	34.586.719	10.602.168
Stoklar:						
İlk madde ve malzeme	YTL	5.321.747	6.531.528	6.166.868	5.585.136	6.001.227
Yarı mamuller	YTL	481.065	259.072	240.504	364.888	412.529
Mamuller	YTL	432.778	273.090	696.285	-	546.663
Ticari mallar		-	7.145	29.226	-	43.910
Diğer stoklar	YTL	66.497	131.700	57.913	56.860	78.203
Memur (ortalama)	Kişi	5	7	7	7	6
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	33	39	39	37	31
İşçi (ortalama)	Kişi	137	157	150	148	143
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	3.629.881	4.760.790	5.188.022	5.525.287	1.706.999
Cari yıla ilişkin:						
Memurlar için yapılan giderler	YTL	89.315	156.581	163.743	188.444	60.686
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.541	1.864	1.949	2.243	2.427
Sözleşmeliler için yapılan giderler	YTL	483.073	646.462	700.132	747.257	274.493
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.029	1.370	1.496	1.683	1.771
İşçiler için yapılan giderler	YTL	2.951.640	3.815.555	4.111.313	4.398.256	1.371.820
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1795	2.043	2.284	2.476	2.302
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	YTL	3.290.287	4.645.353	4.880.848	2.713.392	861.321
Tahakkuk eden vergiler	YTL	10.510.602	9.220.455	9.316.450	7.219.640	1.991.834
GSYİH'ye katkı (üretici fiyatlarıyla)	YTL	15.137.689	19.266.877	21.453.827	20.196.912	6.065.689
GSYİH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	18.351.125	23.841.394	25.889.429	24.703.160	7.196.203
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	18.351.125	23.841.394	25.889.429	24.703.160	7.196.203
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	54	59	62	54	14
Mâli kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	54	57	64	51	14
Ekonomik kârlılık	%	35	43	37	31	11
Faaliyet kârı	YTL	10.781.478	14.282.209	15.865.282	14.443.172	4.206.136
Dönem kârı	YTL	10.887.981	13.979.280	16.179.599	13.463.240	4.275.938
Bilanço kârı	YTL	7.597.695	9.333.927	11.298.751	10.749.848	3.414.618

(*) 2003 ilâ 2004 yılına ilişkin TL değerleri, YTL ye dönüştürülmüştür.

Müessese, 2007 yılında tüzel kişiliğinin kaldırılarak işletmeye dönüştürüldüğü 4.5.2007 tarihine kadar olan 4 aylık faaliyet döneminde; 24,6 m2 baskı, 790 bin adet klasör üretimi yapmış ve bunların satışından 10,6 milyon YTL net satış hasılatı ve 4,3 milyon YTL dönem kârı elde etmiştir. Aylık olarak ortalama 6 memur, 31 sözleşmeli personel ve 143 işçinin istihdam edildiği faaliyet döneminde; Müessesenin alıcı fiyatlarıyla GSMH'ye katkısı 7,2 milyon YTL, vergiler yoluyla Hazineye katkısı ise 2,0 milyon YTL olmuştur.

Müessesenin tüzel kişiliğinin kaldırılmasından sonra DMO Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulmuş olan Basım İşletmesi Müdürlüğü, daha önce Basım Müessesesinin faaliyet alanında yer almış olan üretimleri yapmaya devam etmektedir.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından finansmanı sağlanan ve Eskişehir Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından ihalesi yapılarak inşaat kontrollüğü yürütülen “Devlet Malzeme Ofisi Çok Amaçlı Meslek Lisesi” inşaatı hakkında düzenlenen ve Yüksek Denetleme Kurulu Üyeler Kurulunun 29.1.2009 tarihli toplantısında kabul edilen Özel İnceleme Raporu'nda istenilen soruşturmanın yerine getirilmesi,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Devlet Malzeme Ofisi'nin 2007 yılı bilançosu ve 73.188.011,29 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu ve

Devlet Malzeme Ofisi Basım Müessesesi'nin 4.5.2007 tarihli bilânçosu ve 4.275.938,36 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi 2007 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
	Ayrıntısı	Tümü	Ayrıntısı	Tümü
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		233.873.251,03		253.509.508,45
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	179.275,44	173.738,25	2.160.431,27	2.042.937,22
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	5.537,19		117.494,05	
D-Diğer alacaklar	2.393.623,93	2.393.623,93	2.095.313,62	2.095.313,62
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar	83.145.881,59	85.077.982,59		60.459.525,17
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları	1.932.101,00			
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		11.764.091,91		1.177.758,10
H-Diğer dönen varlıklar		31.736.174,20		25.680.188,89
Dönen varlıklar toplamı		365.018.861,91		344.965.231,45
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar	13.248,10	13.248,10		28.411,48
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		7.000.000		
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar	7.000.000			
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		70.360.789,78		73.336.426,68
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	106.351.192,55		141.030.845,75	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	36.051.459,64		68.151.030,85	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	61.056,87		456.611,78	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar				
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		77.374.037,88		73.364.838,16
Aktif (varlıklar) toplamı		442.392.899,79		418.330.069,61

Devlet Malzeme Ofisi 2007 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar	168.858.573,88	168.858.573,88	113.848.703,60	113.848.703,60
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	16.029.786,97	16.029.786,97	6.407.447,20	6.407.447,20
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		39.714.568,40		37.377.991,21
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		11.626.548,07		11.697.086,58
G-Borç ve gider karşılıkları		78.951,36		-453.055,33
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları	13.270.342,39		14.064.396,71	
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yüküml. (-)	13.191.391,03		14.517.452,04	
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		227.614,41		484.983,52
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		31.126,98		25.436,61
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		236.567.169,80		169.388.593,39
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	1.923.390,02	1.923.390,02	2.002.206,54	2.002.206,54
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		40.546.277,05		7.124.174,16
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	40.546.277,05		7.124.174,16	
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		42.469.667,07		9.126.380,70
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye				
1-Sermaye	25.825.752,12	25.825.752,12	25.825.752,12	25.825.752,12
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal kârları				
5-Diğer sermaye yedekleri		74.513.999,01		121.919.515,19
C-Kâr yedekleri				
1-Yasal yedekler	69.944.902,35		71.334.826,28	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	4.569.096,66		50.584.688,91	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				32.946.213,63
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		63.016.311,79		59.123.614,58
F-Dönem net kârı		163.356.062,92		239.815.095,52
Öz kaynaklar toplamı		442.392.899,79		418.330.069,61
Pasif (kaynaklar) toplamı				

Devlet Malzeme Ofisi 2007 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar	881.990.541,98		727.928.839,65	
B-Satış indirimleri (-)	(18.336.358,65)		16.983.429,80	
C-Net satışlar		863.654.183,33		710.945.409,85
D-Satışların maliyeti (-)	(797.202.414,91)		637.462.841,62	
Brüt satış kârı		64.451.768,42		73.482.568,23
E-Faaliyet giderleri (-)	(39.896.537,35)			
Faaliyet kârı		26.555.231,07		28.050.399,57
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	43.354.700,61		36.971.168,64	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(4.263,46)		149.994,17	
H-Finansman giderleri (-)				
Olağan kâr		69.905.695,22		64.871.574,04
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	10.015.878,92		13.311.516,55	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(3.634.919,96)		4.995.079,30	
Dönem kârı		76.286.654,18		73.188.011,29
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	(13.270.342,39)		14.064.396,71	
Dönem net kârı		63.016.311,79		59.123.614,58

DMO Basım Müessesesi 4.5.2007 Tarihli Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		1.1-4.5.2007	
		YTL		YTL
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		106.518,45		81.712,59
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	31.596.936,84	31.596.936,84	24.678.042,14	24.678.042,14
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar	4.710,86	4.710,86	10.632,59	10.632,59
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar	6.444.860,64	6.444.860,64	7.082.531,88	7.082.531,88
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		33.814,29		3.178,06
H-Diğer dönen varlıklar		63.310,00		68.560,00
Dönen varlıklar toplamı		38.250.151,08		31.924.657,26
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar	3.638,41	3.638,41	3.638,41	3.638,41
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				-
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş. karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düş. karşılığı (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		5.510.393,04		5.390.183,72
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	35.275.036,59		35.275.036,59	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(29.764.643,55)		(29.884.852,87)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	23.426,92		23.426,92	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		-		-
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		-		-
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		5.514.031,45		5.393.822,13
Aktif (varlıklar) toplamı		43.764.182,53		37.318.479,39

DMO Basım Müessesesi 4.5.2007 Tarihli Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		1.14.5.2007 YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		-		-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar	279.170,34	279.170,34	362.374,61	362.374,61
1-Borç senedi reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	14.740,89	14.740,89	7.061,55	7.061,55
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		437.977,44		1.360.956,90
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		1.205.711,94		1.208.224,49
G-Borç ve gider karşılıkları		110,52		
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		227.395,92		1.430,90
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		2.165.107,05		2.490.048,45
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		-		-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar		-		-
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		-		-
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		-		-
E-Borç ve gider karşılıkları		4.250.874,80		4.280.491,34
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		4.250.874,80		4.280.491,34
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		7.000.000		7.000.000
1-Sermaye				
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal kârları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		19.598.352,19		19.683.322,04
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem net kârı		10.749.848,49		3.414.617,56
Öz kaynaklar toplamı		37.348.200,68		30.097.939,60
Pasif (kaynaklar) toplamı		43.764.182,53		37.318.479,39

DMO Basım Müessesesi
1.12007-4.5.2007 Dönemi Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A-Brüt satışlar		34.835.126,06		10.686.218,83
B-Satış indirimleri (-)	(248.406,66)		(84.050,53)	
C-Net satışlar		34.586.719,40		10.602.167,85
D-Satışların maliyeti (-)	(17.360.071,80)		(5.433.858,43)	
Brüt satış kârı		17.226.647,60		5.168.309,42
E-Faaliyet giderleri (-)	(2.783.475,40)		(982.173,32)	
Faaliyet kârı		14.443.172,20		4.206.136,10
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar		757.203,89	90.741,37	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)				
H-Finansman giderleri (-)				
Olağan kâr		15.200.376,09		4.296.877,47
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	95.631,86		226.687,47	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(1.832.767,75)		(247.626,58)	
Dönem kârı		13.463.240,20		4.275.938,36
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	(2.713.391,71)		(861.320,80)	
Dönem net kârı		10.749.848,49		3.414.617,56

**DEVLET MALZEME OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NÜN 2008 YILI HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü’nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 01/06/2010 tarihli 19’uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon Üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Kamu hizmetleri yerine getirilirken ihtiyaç duyulan kağıt, karton, kırtasiye, büro makineleri, bilgisayarlar, demirbaş malzemeleri, basılı evraklar, formlar ve çeşitli malzemenin, merkezi bir devlet kuruluşu tarafından topluca, tek elden ve uygun fiyatlarla tedarik edilmesi amacıyla pek çok ülkede Devlet Malzeme Ofisi benzeri örgütlenmeler kurulmuştur. ABD, İngiltere, Fransa, İtalya, Kanada, Almanya, Avustralya gibi gelişmiş birçok ülkede kamu kuruluşlarının ortak özellik arz eden standart ihtiyaçları, özerk ya da yarı özerk kamu kuruluşları tarafından tek elden sağlanmaktadır.

Cumhuriyet döneminde Devlet kuruluşlarının kırtasiye ve diğer ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağı konusunda ilk düzenleme, 1926 yılında Maliye Bakanlığı bünyesinde “Kırtasiye Baş Memurluğu” kurulmasıyla yapılmış, bu birim daha sonraları “Kırtasiye Müdürlüğü” ve “Devlet Kağıt ve Basım Genel Müdürlüğü” adı altında faaliyet göstermiştir.

Kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili olarak 1983 yılında yürürlüğe giren 2929 sayılı Kanun çerçevesinde yürürlüğe konulan 121 sayılı Devlet Malzeme Ofisi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden yapılandırılan DMO, 1984 yılında yürürlüğe giren 233 sayılı KHK’ya tabi tutulmuş ve ana statüsü 28.10.1984 tarih ve 18559 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Ofis’in gelişen teknolojiye uyum sağlayabilmesi, sunulan mal ve hizmetlerin çeşitlendirilerek geliştirilmesi ve faaliyetini daha etkin bir şekilde sürdürmesinin sağlanması amacıyla hazırlanan, faaliyet alanını ve sunduğu ürün çeşitlerini artırırken, taşra teşkilatını daraltan yeni ana statü 4.5.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Devlet Malzeme Ofisi 31.12.2003 tarihine kadar kendisine bağlı 22 bölge müdürlüğü ve 2 müessese müdürlüğü ile faaliyetini sürdürmekte iken, Yüksek Planlama Kurulu’nun 10.11.2003 tarih ve 2003/T-27 sayılı kararına istinaden, DMO Yönetim Kurulu’nun aldığı 4.12.2003 tarih ve 60/378 sayılı kararla DMO İmalat Müessesesi, DMO Basım Müessesesine devredilerek tüzel kişi-

liği sona erdirilmiştir. Yine Yönetim Kurulu'nun 09.03.2006 tarih ve 11/69 sayılı kararıyla İzmit ve Balıkesir Bölge Müdürlüklerinin faaliyetine son verilmiş ve Bölge Müdürlüğü sayısı 22'den 20'ye düşmüştür. DMO'nun yeni ana statüsünün geçici 2 nci maddesi ile de 4.5.2007 tarihi itibarıyla, Basım Müessesesi'nin tüzel kişiliği sona erdirilerek İşletme Müdürlüğü haline dönüştürölmüştür.

Yeni ana statüsünün 31 inci maddesi kapsamında, DMO Yönetim Kurulu'nun 23.1.2008 tarih ve 4/12 sayılı Kararı ile Ofisin taşra teşkilatının Basım İşletme Müdürlüğü ile 7 adet bölge müdürlüğü ve 4 adet irtibat bürosu şeklinde yeniden yapılandırılması öngörölmüş ve mevcut bölge müdürlüklerinden Bursa, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Trabzon Bölge Müdürlüklerinin faaliyetlerine devam etmesi, Diyarbakır, Erzurum, Mersin ve Van Bölge Müdürlükleri yerine irtibat büroları kurulması ve Ankara, Afyonkarahisar, Isparta, Kayseri, Konya, Samsun, Sivas, Tekirdağ ve Zonguldak Bölge Müdürlüklerinin kapatılması kararlaştırılmıştır.

Basım İşletmesi, 7 bölge müdürlüğü ve 4 irtibat bürosu ile faaliyetini sürdüren DMO'nun son beş yıllık faaliyet sonuçlarıyla ilgili toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004*	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış azalış %
Sermaye	Bin YTL	21.801	25.826	25.826	25.826	50.000	24.174	94
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	21.801	25.826	25.826	25.826	50.000	24.174	94
Öz kaynaklar	Bin YTL	111.598	119.939	147.745	186.875	207.537	20.662	11
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	269.879	323.500	252.819	231.908	189.916	(41.992)	(18)
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	141.924	147.056	141.687	141.488	141.750	262	-
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	61.552	66.629	65.816	68.151	68.989	838	1
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	336	3.143	1.107	2.606	2.933	327	13
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	19	85	74	12	54	42	350
Tüm alım tutarı	Bin YTL	487.071	732.031	841.434	604.502	709.989	105.487	17
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı :								
- Baskı	Bin m²	79.689	72.765	70.779	63.604	43.106	(20.498)	(32)
- Klasör	Bin Adet	3.113	3.096	2.462	2.021	1.856	(165)	(8)
Tüm üretim tutarı	Bin YTL	17.786	16.248	16.175	17.040	15.294	(1.746)	(10)
Üretim kapasitesi								
- Baskı	Bin m²	92.700	92.700	92.700	92.700	92.700	-	-
- Klasör	Bin Adet	3.570	3.570	3.570	3.570	3.570	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı :								
- Baskı	%	86	78	76	90	47	(43)	(48)
- Klasör	%	87	87	69	82	52	(30)	(37)
Üretim verimliliği :								
- Baskı	m²/h	2.975	2.763	2.819	2.477	2.704	227	9
- Klasör	Ad/h	1.349	1.229	1.140	1.097	1.140	43	4
Net satış tutarı	Bin YTL	569.025	817.409	898.241	719.165	794.393	75.228	10
Stoklar :								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	6.399	6.167	5.585	4.250	4.048	(202)	(5)
- Yarı mamuller	Bin YTL	259	241	376	48	114	66	138
- Mamuller	Bin YTL	668	696	-	864	828	(36)	(4)
- Ticari mallar	Bin YTL	45.058	-	31.215	15.898	2.714	(13.184)	(83)
- Diğer stoklar	Bin YTL	280	14.886	14.204	2.022	368	(1.654)	(82)
Memur (ortalama)	Kişi	86	83	85	86	87	1	1
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	736	684	622	627	588	(39)	(6)
İşçi (Ortalama)	Kişi	345	335	319	295	244	(51)	(17)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	25.231	26.815	27.968	30.277	31.236	959	3
Cari yıla ilişkin :								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	2.598	2.878	2.847	2.856	3.115	259	9
- Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.234	2.443	2.541	2.767	2.983	216	8
- Sözleşmeliler için yapılan gider	Bin YTL	13.626	13.550	14.294	14.884	15.190	306	2
- Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.395	1.504	1.731	1.978	2.153	175	9
- İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	8.967	10.331	10.772	10.425	9.965	(460)	(4)
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.113	2.417	2.592	2.945	3.145	200	7
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	15.853	18.703	15.984	14.926	14.486	(440)	(3)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	33.392	46.548	13.197	44.379	31.687	(12.692)	(29)
GSYH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	56.353	66.315	73.395	59.756	60.920	1.164	2
GSYH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	78.924	220.495	216.978	203.931	68.121	(135.810)	(67)
GSMH'ya katkı alıcı fiyatlarıyla	Bin YTL	78.924	220.495	216.978	203.931	68.121	(135.810)	(67)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	27	30	28	17	14	(3)	(20)
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	43	51	54	39	35	(5)	(12)
Ekonomik kârlılık	%	12	13	20	18	18	1	3
Faaliyet kârı	Bin YTL	30.087	36.244	40.998	31.550	-	(31.550)	(100)
Dönem kârı	Bin YTL	47.278	61.769	79.085	73.343	-	(73.343)	(100)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	31.426	43.066	63.101	-	-	-	-
Füzyon **								
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	15.805	20.378	26.555	28.051	27.994	(57)	-
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	39.836	54.629	76.287	73.188	71.838	(1.350)	(2)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	28.629	40.807	63.016	92.070	90.298	(1.772)	(2)

* 2004 yılına ilişkin TL değerleri YTL'ye dönüştürülmüştür.

**Diğer tüm veriler konsolide verilerdir.

DMO, Devletin merkezi satın alma kurumu olarak Ana Statüsünde belirtilen konularda, kamu kurum ve kuruluşlarının taleplerini iç ve dış piyasalardan tedarik etmektedir. 2007 yılı faaliyetlerini 1 işletme müdürlüğü ve 20 bölge müdürlüğüyle yürüten DMO, 2008 yılında yeni ana statüsünde belirlenen yapıya geçmek suretiyle 1 basım işletmesi, 7 bölge müdürlüğü ve 4 irtibat bürosu ile faaliyetini sürdürmektedir.

Bölge ve irtibat büro müdürlüklerinin görev alanları; ulaşım, coğrafi koşullar ve müşteri dairelerin talepleri gözetilmek suretiyle 2010 yılı başından geçerli olmak üzere yeniden belirlenmiştir.

DMO'nun 2007 yılında yürürlüğe giren Ana Statü'sünde; önceki faaliyet konularına ek olarak; bilişim teknolojisi ürünleri ile paket program yazılımı, taşıt ve iş makineleri kiralamaları, seyahat ve nakliye hizmetleri, toplu ilaç ve tıbbi malzeme alımı ile taşıt ve iş makinelerinin akaryakıt ve akülerinin alımı görevleri verilmiş, stok ve satış durumunun müsait olması halinde gerçek ve tüzel kişilere satış yapma görevi ise kaldırılmıştır.

DMO'nun 2008 yılı alımları, 2007 yılına göre % 17 oranında 105,5 milyon YTL artarak 710 milyon YTL'ye çıkarken, net satış hasılatı % 10 oranında artarak 719,2 milyon YTL'den 794,4 milyon YTL'ye yükselmiştir.

Kamu İhale Kurumu'nun ihale istatistiklerine göre, kamu kurum ve kuruluşlarının toplam mal alımları içinde DMO'dan satın alınanların payı; 2004 yılında % 7, 2005 yılında % 5,6, 2006 yılında % 5,5, 2007 yılında % 3,4 ve 2008 yılında % 2,4 olmuştur. Bu süreçte, kamu mal alımları % 303 oranında artarken, DMO'nun satışlarının % 40 oranında artması kuruluşun pazar payının giderek azalmasına neden olmuştur. Satışların % 40 oranında arttığı bu dönemde; kağıt-karton, aydınlatma ve temizlik malzemeleri ile matbuat gibi sarf malzemeleriyle, oto yedek parça satışlarında % 10 ile % 76 arasında azalma meydana gelmiştir. 2008 yılında satışlar % 10 oranında artmış olmasına karşılık, 2005 yılındaki 817,4 milyon YTL tutarındaki seviyesine ulaşamamıştır.

Basım İşletme Müdürlüğü'nde basım, klasör, zarf, ataş ve toplu iğne üretimi yapılmaktadır. Geçen yıla göre, ana faaliyetlerinden baskı üretimi % 32 oranında azalarak kapasite kullanım oranı % 47, klasör üretimi ise % 8 oranında azalarak kapasite kullanım oranı % 52 olmuştur.

Bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler sonucunda başlıklı kağıt, çeşitli makbuz ve vergi beyannameleri gibi basılı kağıtların elektronik ortamlarda bulunması yanında fatura, irsaliye, makbuz, başlıklı kağıt vb. işlemlerin bilgisayarla yapılması nedeniyle baskı talebi giderek azalmaktadır. Basım sanayinin bu genel sorunu Basım İşletmesini de etkilemekte, dolayısıyla baskı üretimi giderek azalmaktadır.

Basım İşletme Müdürlüğü kaliteli üretim yapmakta, ancak kaliteyi yüksek maliyetle elde etmektedir. Özel sektöre göre üretim ve işgücü verimliliklerinin düşük, işçi ücretleri ve diğer sabit giderlerin yüksek olması, maliyetlerin piyasaya göre yüksek olması sonucunu doğurmaktadır.

Asli görevi kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını ucuz ve kaliteli bir şekilde temin etmek olan DMO'nun piyasadaki daha ucuza temin edebileceği malzemeleri, Basım İşletmesinde daha pahalıya imal ederek ihtiyaç sahibi kamu kuruluşlarına satması, malzemeyi satın alan kuruluş ve kamu ekonomisi açısından rasyonel olmamaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının baskı ve klasör ihtiyaçlarının piyasada oluşan fiyatlarla karşılanabilmesi için üretim maliyetlerinin piyasa düzeyine çekilmesine gayret gösterilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Devlet Malzeme Ofisi'nin kârlılık ve verimliliğini artırılarak sürdürmesi ve kamunun lojistik hizmetini daha iyi görebilmesi için;

- Yeniden yapılanma düzenlemelerinin Ofis faaliyetleri üzerindeki etkilerinin gözden geçirilmesi,

- Müşteri portföyünü ve DMO'nun kamu alımları içindeki payını artıracak tedbirlerin alınmasının yanı sıra müşteri kayıplarına yol açılmaması için alımların zamanında yapılarak asgari stok seviyesinin altına düşülmemesi,

- Alımların daha kısa sürede ve toplu alım avantajlarından azami ölçüde yararlanılacak şekilde yapılması,

gerekli görülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

DMO, iktisadi devlet teşekkülü statüsünde olup, 233 sayılı KHK ve Ana Statüsü hükümlerine göre yönetilmekte ve 233 sayılı KHK ve 72 sayılı KHK hükümlerine göre Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun mali, idari, hukuki ve teknik yönden sürekli denetimine tabi bulunmakta, 3346 sayılı Kanun hükümlerine göre TBMM'ce denetlenmektedir.

Teşekkülde hizmetler memur, sözleşmeli personel ve işçiler tarafından yürütülmektedir. Memur statüsünde çalışan personelin özlük ve sosyal hakları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na, sözleşmeli personel 399 sayılı KHK'ye, emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden her iki personel T.C.Emekli Sandığı mevzuatına tabi olup; Kurumun diğer çalışanlarına ise özlük ve sosyal haklar yönünden 4857 sayılı İş Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve lokavt Kanunu uygulanmaktadır.

Ana Statüde öngörülen yeniden yapılandırmaya ilişkin olarak DMO Yönetim Kurulu'nun 23.1.2008 tarih ve 4/12 sayılı Kararı kapsamında;

- DMO merkez teşkilatı; Yönetim Kurulu, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarıyla ana hizmet, danışma, denetim ve yardımcı birimlerden; taşra teşkilatı ise; İstanbul Basım İşletme Müdürlüğü, Bursa, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Trabzon olmak üzere 7 bölge müdürlüğü ile Diyarbakır, Erzurum, Mersin ve Van da olmak üzere 4 irtibat bürosundan oluşmuş,

- Ankara Bölge Müdürlüğü depoları tanıtım ve sergi merkezine dönüştürülmüştür.

17.4.2008 tarih ve 20/87 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile Ankara'da kurulu Tanıtım ve Sergi Şube Müdürlüğü'ne pazarlama, satış, muhasebe ve mutemet eliyle satın alma yetkisi tanınmıştır. Fiilen şube müdürlüğü olarak örgütlenen Tanıtım ve Sergi Şube Müdürlüğü, bölge müdürlüklerinin tüm yetkilerini kullanmakta sadece personel kadroları açısından Genel Müdürlüğe bağlı olarak faaliyet göstermektedir.

28.2.2007 tarih ve 2007/15 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararıyla, "Mülkiyeti Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'ne (DMO) ait olan; Sakarya, İzmir ve İstanbul'daki taşınmazların (İstanbul'daki taşınmazların DMO tarafından fiilen kullanılan kısmının, daha sonra ifraz edilerek özelleştirme kapsamı dışında tutulması kaydıyla), Özelleştirme kapsam ve programına alınmasına, söz konusu taşınmazların satış yöntemiyle özelleştirilmesine, özelleştirmelerin 1 yıl içerisinde tamamlanmasına" karar verilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü arasında yapılan yazışmalar sonucunda Kocaeli ili Gebze ilçesi, Çayırova Mahallesinde bulunan mülkiyeti Hazineye ait 1.276.614,72 m2 arazinin, DMO'ya ait Afyonkarahisar, Kayseri, Tekirdağ, Isparta, Sivas, Konya, Samsun, Ankara ve Sakarya illerindeki taşınmazlarla başabaş trampa edilmesi DMO Yönetim Kurulu'nun 18.11.2008 tarih ve 56/278 sayılı Kararıyla kabul edilmiş ve devirler 6.7.2009 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

DMO İstanbul Bölge Müdürlüğü ile Basım İşletme Müdürlüğü'nün Kocaeli ili, Gebze ilçesine taşınması öngörülmektedir.

2008 yılında Genel Müdürlük merkez teşkilatı ile taşra teşkilatında ortalama 87 memur, 588 sözleşmeli personel ve 264 işçi olmak üzere 939 personel istihdam edilmiş, personele yapılan toplam harcamalar, önceki yıla göre % 3 oranında artışla 31,2 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Toplam personel harcamalarının % 91 oranında 28,3 milyon YTL'si cari yılla, % 9 oranında 2,9 milyon YTL'si de geçmiş yıllarla ilgili olup, bu harcamaların % 11'i oranında 3,4 milyon YTL'si memurlar ve yönetim kurulu üyeleri, % 52 oranında 16,3 milyon YTL'si sözleşmeli personel, % 37 oranında 11,5 milyon YTL'si işçi giderlerine aittir.

Ofiste 399 sayılı KHK eki (II) sayılı cetvele dahil pozisyonlarda görev yapan sözleşmeli personelin ücretleri, Yüksek Planlama Kurulu Kararıyla belirlenen taban ve tavan ücreti arasında kalınmak kaydıyla Ofis Yönetim Kurulunca belirlenen ücretler üzerinden ödenmektedir. Geçmiş dönemlerde yönetim kurulları ücretlerin taban ücrete yakın değerlerden belirlenmesi ve takip eden yıllarda artışların belirli oranlarda seyyanen yapılması nedeniyle Ofis personelinin sözleşme ücretleri diğer KİT'lerde çalışan personel ücretlerinin ortalama % 10 ile % 20 altında kalmıştır.

Yeni Ana Statü ile Ofisin mevcut faaliyet konularına; kamunun akaryakıt, ilaç, tıbbi malzeme, seyahat, nakliye hizmetleri alımı ile iş makineleri kiralama işlerinin de ilave edilmesi nedeniyle nitelikli teknik personel temin etmek amacıyla 145 adet açıktan atama izni alınmış olup, söz konusu pozisyonlardan 89'una Ağustos 2009 tarihi itibarıyla ÖSYM tarafından yerleştirme yapılmıştır. Ofisteki teknik personel ücretleri diğer KİT'lerde çalışan personel ücretlerinden düşük olması nedeniyle nitelikli personelin Ofiste kalıcılığının sağlanması amacıyla, DMO tarafından;

- I sayılı cetvele tabi kadrolarda görev yapan memur personelin ek tazminatlarının artırılmasına yönelik olarak 5.11.2008 tarih ve 27973 sayılı yazı ile Maliye Bakanlığı,

- II sayılı cetvele tabi pozisyonlarda görev yapan sözleşmeli personelin ücretleri ile diğer KİT'lerde benzer unvanlarda görev yapan personelin ücretleri arasında paralellik sağlamak için uygulanan temel ücretlerde düzenleme yapmak üzere Yönetim Kurullarına yetki verilmesi hususunda 17.11.2008 tarih ve 5623 sayılı, 7.4.2009 tarih ve 1567 sayılı yazılarla Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı nezdinde girişimde bulunulmuş olmasına rağmen, henüz bir netice alınamamıştır.

Açıktan atama izni alınarak Devlet Personel Başkanlığı'ndan yerleştirme talep edilen ve 89 adedi atanan personelin DMO'da kalıcılığının sağlanması açısından sözleşme ücretlerinin diğer KİT'lerdeki seviyeye çıkarılmasına imkan verilmesi yararlı olacaktır.

III. MALİ BÜNYE

2008 yılında konsolide net satış hasılatı geçen yıla göre % 10 oranında artarak 719,2 milyon YTL'den 794,4 milyon YTL seviyesine çıkmıştır. Aynı yıl 28 milyon YTL faaliyet kârı elde eden DMO'nun dönem kârı 71,8 milyon YTL olmuştur. 2008 yılı dönem kârı bir önceki yıl tutarından % 2 oranında 1,4 milyon YTL düşük gerçekleşmiştir.

Geçen yıla göre öz kaynaklar %11,1 oranında artarken, yabancı kaynakların % 18,1 oranında azalması sonucunda, mali yeterlilik oranı geçen yıla göre 28,7 puanlık artışla % 109,3 olarak gerçekleşmiştir. Teşekkülün satış fiyatlarını belirleme yönteminin maliyet+kâr şeklinde olmasının da etkisiyle faaliyet dönemleri kârla kapatıldığından, öz kaynak birikimi giderek artmaktadır.

Teşekkül, tüm kısa vadeli yabancı kaynaklarını karşılayacak likiditeye sahip olup, yarattığı kaynaklarla mal tedarikini süresinde yapmakta, borçlarını ve kanuni yükümlülüklerini süresinde ödemektedir. Kısa vadeli borçların ödenmesinde ek finansman ihtiyacı ve dolayısıyla finansman gideri bulunmamaktadır.

2008 yılında, yatırımlar için kullanılan kaynaklar hariç işletme faaliyetleri için kullanılan kaynakların % 200,3'ü oranında net satış hasılatı sağlamış ve sağlanan net satış hasılatının % 9'u oranında dönem kârı elde edilmiştir.

Satış fiyatlarının, maliyet+kâr esasına dayalı olarak belirlenmesi nedeniyle faaliyet dönemleri kârla kapanmaktadır. Ödenen vergiler, Hazine'ye aktarılan kâr payı ve satışlar üzerinden ödenen Hazine payı ile kamu bütçesine kaynak sağlayan DMO, kamu kurum ve kuruluşlarına merkezi satın alma suretiyle hizmet verirken, yaptığı büyük ölçekli alımların avantajı ile kaynak kaybını önleyici rol de oynamaktadır.

DMO'nun 2004, 2005, 2006 yıllarında artan bir eğilim gösteren net satışları 2007 yılında % 19,9 oranında azalmış, 2008 yılında % 10 oranında artmasına rağmen, 2006 yılı net satışlarının gerisinde kalmıştır. Buna bağlı olarak, "mali kârlılık" rasyolarında da geçen yıla göre düşme meydana gelmiştir.

Maliyet+kâr esasına dayalı satış fiyatı uygulanan DMO'da kârlılığın artırılabilmesi için, kamunun yıllar itibariyle artan ihtiyaçlarının daha büyük bölümünün sağlanması suretiyle artırılması yolunda gerekli çabanın gösterilmesi gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Devlet Malzeme Ofisi; esas itibariyle müşteri dairelerin muhtelif malzeme taleplerini karşılamak amacıyla alım yaparak bu ihtiyaçları stoklarından karşılamakta, stoklarda bulunmayan malzeme ihtiyaçlarını da müteferrik alım yöntemiyle karşılamakta iken, 1991 yılından itibaren katalogla satış uygulamasını da başlatmıştır. DMO'nun WEB sitesinde yayımlanan Malzeme Katalogu'nun birinci bölümünde, stoklarda bulunan malzeme çeşitleri, ikinci bölümünde de Ofis'in stokları arasında bulunmayan ve katalog firmaları tarafından belli süre içinde müşteri dairelere teslim edilebilecek muhtelif malzeme çeşitleri bulunmaktadır.

Ofis'in 2008 yılında gerçekleşen işletme giderlerinin; % 29 oranında 18,4 milyon YTL'lik kısmını memur ve sözleşmeli personel ücret ve giderleri, % 18 oranında 11,8 milyon YTL'lik kısmını dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler, % 16 oranındaki 10,3 milyon YTL'lik kısmını işçi ücret ve giderleri, % 16 oranındaki 10,3 milyon YTL'lik kısmını ilk madde ve malzeme giderleri, % 11 oranında 7,2 milyon YTL'lik kısmını vergi, resim ve harçlar, % 5 oranında 3,2 milyon YTL'lik kısmını çeşitli giderler ve % 5 oranında 3,0 milyon YTL'lik kısmını da amortisman ve tükenme payları teşkil etmiştir.

2006 ve 2007 yıllarında harcama yapılmayan "diğer sergi ve reklam giderleri" kaleminden 2008 yılında 977,6 bin YTL harcama yapılmış olup, harcamanın tamamı Eskişehir iline yaptırılan DMO Çok Amaçlı Meslek Lisesinin inşaat bedelidir.

Devlet Malzeme Ofisi (DMO) tarafından finanse edilen ve Eskişehir Valiliği Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülen "Devlet Malzeme Ofisi Çok Amaçlı Meslek Lisesi" inşaatında; ihalede geçersiz belge ibraz eden firmanın ihaleyi kazanması, bir numaralı hak edişin sahte belgelere göre ödenmesi, inşaatla eksik demir kullanıldığına ilişkin ihbar bulunması ve yapılan tetkiklerde yapılan inşaatların bir bölümünün can ve mal güvenliği için yeterli olmaması konuları Yüksek Denetleme Kurulunun önerisi üzerine Başbakanlıkça soruşturulmuş ve düzenlenen rapor gereği yapılmak üzere ilgili mercilere gönderilmiştir.

DMO'nun yeni Ana Statüsünde; önceki ana statüsünde belirlenen faaliyet konularında yer almayan; bilişim teknolojisi ürünleri ile paket program yazılımı, taşıt ve iş makineleri kiralama, seyahat ve nakliye hizmetleri, toplu ilaç ve tıbbi malzeme alımı ile taşıt ve iş makinelerinin akaryakıt ve akülerinin alımı faaliyet konularına dahil edilmiş olmasına rağmen, ana faaliyet konuları arasına alınan bu hizmetlerle ilgili bir uygulamaya henüz başlanılmamıştır.

DMO'nun Ana Statüsü ile amaç ve faaliyet konuları arasına alındığı halde başlanamayan taşıt ve iş makineleri kiralalamaları, seyahat ve nakliye hizmetleri, toplu ilaç ve tıbbi malzeme alımı gibi hizmetlerin satın alınmasına başlanması veya bu konuların Ana Statüden çıkartılması için girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

DMO satışları; stoktan satışlar, katalog satışları, protokol kapsamında yapılan alımlardan satışlar ve müteferrik satışlar olarak sınıflandırılmaktadır. Katalog ve protokol kapsamındaki satışlarda ilgili mal müşteri talebi doğrultusunda alınmakta, stoktan satışlarda ise Pazarlama Daire Başkanlığı tarafından oluşturulan termin programı çerçevesinde stok durumuna göre ihaleye çıkılmaktadır. DMO'nun emtia alımları içinde yer alan; kağıt, karton, mukavva ve mamul, kırtasiye malzemesi ile aydınlatma ve temizlik malzemeleri sadece stok kapsamında satılmakta, demirbaş, mefruşat ile diğer makine ve teçhizat ile büro makine ve aletlerinde bir kısım mallar hem stok, hem de katalog kapsamında bulunmaktadır.

Stokta ve katalogda bulunmayan mallara ilişkin talepler müteferrik alım kapsamında tedarik edilmektedir.

DMO, müşteri dairelerin muhtelif malzeme taleplerini karşılamak amacıyla, özellikle büro mefruşatında model, renk ve ürün çeşitlemesine gitmesi yanında, müşteri gruplarınca talep edilen, mevcut stoklarında ve malzeme katalogunda bulunmayan malzemeleri de müteferrik alım yöntemiyle karşılama cihetine gitmektedir.

Söz konusu alımlarda, müşteri dairelerce belirli bir veya birden çok marka ve model gösterilmek suretiyle talep edilmekte, DMO, talep edilen marka ve modeldeki malzemeyi satan firmadan Satınalma Yönetmeliği kapsamında pazarlıkla veya kapalı zarfla teklif almak suretiyle satınalma komisyonları marifetiyle iç ya da dış piyasalardan tedarik ederek, ihtiyaç sahibi müşterilere ulaştırmaktadır.

2007 yılı satışlarına göre; demirbaş, mefruşat, diğer makine ve teçhizat satışları % 23,5, büro makine ve aletleri satışları % 19,2, müşteriler için alınan malzeme satışları % 11 oranında artarken, aydınlatma, temizlik ve ısıtma malzemeleri satışlarının % 30,8, matbuat satışlarının % 6,2 oranında azalması, toplam satışlar artış oranının % 10,5 olarak gerçekleşmesinde etkili olmuştur.

Alımların; 2005 yılında 732 milyon YTL, 2006 yılında 841,4 milyon YTL, 2007 yılında 604,5 milyon YTL ve 2008 yılında 710 milyon YTL olarak gerçekleştiği dikkate alındığında, 2008 yılı alımlarının 2007 yılı alımlarına göre % 13,7 oranında artış göstermesine karşılık, 2005 yılı alımlarının bile gerisinde kaldığı görülmektedir.

DMO'nun pazar payında da azalma olduğu görülmektedir. Bu durum, DMO'nun gelişen pazara ayak uyduramaması ve müşteri dairelere hızlı, kaliteli ve ekonomik olarak girdi temin edememesinden ileri gelmektedir. Alımların zamanında yapılmaması nedeniyle karşılanmayan talepler, DMO satışlarının azalmasına neden olmaktadır. Özellikle kırtasiye ve temizlik malzemeleri gibi sarf malzemelerinin müşteri açısından en kolay yoldan ve en hızlı şekilde temini önem arz etmektedir.

Kamu İhale Kurumu'nun ihale istatistiklerine göre, kamu kurum ve kuruluşlarının toplam mal alımları içinde DMO'dan satın alınanların payı; 2004 yılında % 7, 2005 yılında % 5,6, 2006 yılında % 5,5, 2007 yılında % 3,4 ve 2008 yılında % 2,4 olmuştur. Bu süreçte, kamu mal alımları % 303 oranında artarken, DMO'nun satışlarının % 40 oranında artması kuruluşun pazar payının giderek azalmasına neden olmuştur. Satışların % 40 oranında artmasına karşın, kağıt karton, aydınlatma ve temizlik malzemeleri ile matbuat gibi sarf malzemeleriyle, oto yedek parça satışlarında % 10 ile % 76 arasında azalma meydana gelmiştir. 2008 yılında satışlar %10 oranında artmış ancak 2005 yılı satışlarına ulaşamamıştır.

DMO'nun ticari faaliyetleri, bir yandan stok maliyetlerinin azaltılması amacıyla az stokla çalışılmasını gerektirirken, diğer taraftan müşteri dairelere en kısa sürede mal arz edilebilmesi için satın alma sürecinin kısaltılması ve stokta yeterli miktarda mal bulundurulmasını zorunlu kılmaktadır.

Devlet Malzeme Ofisi'nin pazar payının yükseltilmesi amacıyla; stok maliyetlerini asgari düzeyde tutmasının yanı sıra, depoda her an müşteriye arz edilebilecek mal bulunmasını sağlayacak "konsinye satış" ve benzeri yöntemlerin geliştirilmesine, lojistik hizmetin hızlı, ekonomik ve kaliteli olarak sunulabilmesini sağlayacak etkin bir tedarik ve dağıtım ağı oluşturulmasına yönelik tedbirlerin alınmasında yarar görülmektedir.

Alımların; % 99'u oranında 703 milyon YTL'si ilk madde, malzeme ve ticari mal, % 1 oranında 7 milyon YTL'si hizmet alımlarından oluşmaktadır.

DMO'nun ticari mal alımları, müşteri dairelerin talebine bağlı olduğundan, müşteri dairelerin taleplerinde olan azalma, toplam alımları da doğrudan etkilemektedir. 6,8 milyon YTL tutarındaki yoldaki mallar tedarik giderleri hariç tutulduğunda 696,2 milyon YTL tutarındaki 2008 yılı alımları içindeki en büyük pay % 32,3 oranı ile nakil vasıtalarına ait olup, bu alımları; % 27,7 oranıyla demirbaş, mefruşat, diğer makine ve teçhizat, % 16,9 oranıyla müşteriler için alınan müteferrik malzeme, % 14,3 oranıyla büro makine ve aletleri, % 3,6 oranıyla kırtasiye malzemesi, % 2,9 oranıyla kağıt, karton ve mukavva alımları izlemektedir.

Ofis içinde üretim faaliyeti İstanbul Basım İşletmesi Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Sipariş maliyet sistemi uygulanan İşletmede basım, klasör, zarf, ataş ve toplu iğne üretimi yapılmaktadır. İşletmede maliyet + kâr sistemi ile çalışıldığından, maliyetin altında satış yapılması söz konusu olmamaktadır. İşletme yetiştiremediği bazı baskı ve cilt işlerini piyasaya yaptırmaktadır. İşletmede üretim ve işgücü verimliliklerinin özel sektöre göre düşük, işçi ücretleri ve diğer sabit giderlerin yüksek olması, maliyetlerin de piyasaya göre yüksek olması sonucunu doğurmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının taleplerinin Basım İşletmesi tarafından, piyasada oluşan fiyatlar düzeyinde karşılanabilmesi için işletme maliyetlerinin en kısa sürede piyasa düzeyine çekilmesi gerektiğine ilişkin öneriler çeşitli yıllara ait Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında yer almıştır.

İşletme birim maliyetlerinin piyasada oluşan fiyatlarla satış yapılabilecek düzeye çekilmesi için yapılan çalışmaların sürdürülmesi ve Basım İşletmesinin Gebze'de temin edilen araziye taşınması konusunun, İşletmenin ana faaliyet konusu olan basım sanayinde talebin giderek düşmesi ve işletme maliyetlerinin yüksekliği de göz önünde tutularak değerlendirilmesi gerekmektedir.

V. YATIRIMLAR

15.1.2008 tarih ve 26757 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 2008 yılı yatırım programında yer alan DMO'ya ait 10,7 milyon YTL tutarındaki yatırım ödeneğinin; 750 bin YTL'si "Bilgisayar Sistemi Veri Tabanı ve Yönetim Sistemi ile Uygulama ve Geliştirme Yazılımları ve Bilgisayar İletişim Ağı Projesi (BİT)", 6,7 milyon YTL'si "İstanbul Bölge Müdürlüğü depo binasının güçlendirilmesi", 1,7 milyon YTL'si "Çeşitli Binaların Yapımı, Güçlendirilmesi, bakımı, onarımı ve Yenileme İnşaatları", 1,4 milyon YTL'si de "İdame ve Yenileme Yatırımları", 120 bin YTL'si de taşıt alımları için ayrılmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından, DMO İstanbul Bölge Müdürlüğü ve Basım İşletme Müdürlüğü arazilerinin özelleştirme kapsam ve programına alınmasının ve bu kuruluşların bulunacak yeni bir yere naklinin düşünüldüğünün bildirilmesi nedeniyle güçlendirme çalışmalarına ara verilmiş ve 2006C070030 numaralı ve 6,7 milyon YTL ödenekli İstanbul Bölge Müdürlüğü Depo Binalarının Güçlendirilmesi, Bakım, Onarım ve Yenileme İnşaatları Projesinden vazgeçilmiştir.

Teşekkülün 10,7 milyon YTL olan yatırım ödeneği, İstanbul Bölge Müdürlüğü Depo Binalarının Güçlendirilmesi, Bakım, Onarım ve Yenileme İnşaatları Projesinin DPT ile varılan mutabakat sonunda 2008 yılı yatırımlarından çıkartılmasından ve yıl içinde alınan ek ödeneklerle birlikte 5,5 milyon YTL'ye düşmüştür. 2008 yılında 2,9 milyon YTL nakdi ödeme ve fiziki yatırım yapılarak % 54 oranında nakdi ve fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. 2008 yılı yatırım gerçekleştirmelerinin 687 bin YTL'si "Bilgisayar Sistemi Veri Tabanı ve Yönetim Sistemi ile Uygulama ve Geliştirme Yazılımları ve Bilgisayar İletişim Ağı", 910 bin YTL'si "Çeşitli Binaların Yapımı, Güçlendirilmesi, Bakım, Onarım ve Yenileme İnşaatları", 68 bin YTL'si "Taşıt Alımı" ve 1,3 milyon YTL'si "İdame ve Yenileme" projelerinde meydana gelmiştir.

Teşekkülün merkez ve taşra teşkilatının 1986 yılında kurulan bilgisayar sistemleri 1998 ve 1999 yıllarında altyapıları ile birlikte yenilenmiştir. 2000 yılında yatırım programına alınan 2000C070020 proje numaralı "Bilgisayar Sistemi Veri Tabanı ve Yönetim Sistemi ile Uygulama ve Geliştirme Yazılımları ve Bilgisayar İletişim Ağı Projesi" ile yenilenen teçhizatlarla ilaveten yeni bir sistem kurulması ve merkez ve taşra teşkilatının bütün işlemlerinin aynı sistem içinde yapılması amaçlanmaktadır.

22.06.2005 tarihinde yapılan ihaleyi alan firma ile imzalanan sözleşmede; uygulama yazılımlarının geçici kabul süresinin beş ay, projenin kesin kabul süresinin ise sekiz ay olması öngörülmüştür. Yatırım uygulamalarında, DMO teşkilatındaki yeniden yapılanma ve personel yetersizliğinden kaynaklanan gecikmeler meydana gelmiştir. 4.1.2007 tarihinden itibaren bir kısım bölümleri eski sistemle birlikte kullanılmaya başlanan yeni sistem, 30.4.2007 tarihinden bu yana tek başına kullanılmaktadır.

4.5.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünde; Basım Müessesesi Müdürlüğünün, işletme müdürlüğü yapılması, bölge müdürlüğü sayısının 20'den 7'ye düşürülmesi, 4 bölge müdürlüğünün irtibat bürosuna dönüştürülmesi ve daire başkanlıklarında değişiklikler yapılması hususları otomasyon projesinde iş akışlarının değişmesine neden olmuş ve geçici kabul çalışmalarını geciktirmiştir.

Genel Müdürlüğün 16.10.2008 tarih ve 2645 sayılı Oluru ile bir "geçici ve kesin kabul komisyonu" oluşturulmuş, daha sonra 23.10.2008 tarih ve 2776 sayılı Olurla her modül için ayrı proje komisyonları oluşturularak geçici ve kesin kabul işlemlerinin bu komisyonlar tarafından yapılmasına karar verilmiştir. Geçici kabul test çalışmaları devam etmektedir.

Bursa Bölge Müdürlüğü binalarının depreme karşı güçlendirme inşaatı için 500 bin YTL, Elazığ Bölge Müdürlüğü ek depo binası için 341 bin YTL ve İzmir Bölge Müdürlüğü ek depo binası için 900 bin YTL olmak üzere toplam 1,7 milyon YTL ödenek bulunan, "Çeşitli Binaların Yapımı, Güçlendirilmesi, Bakım, Onarım ve Yenileme İnşaatları Projesi" kapsamında 2008 yılında 910 bin YTL harcama yapılarak Bursa Bölge Müdürlüğü binalarının güçlendirilmesi inşaatı tamamlanmış, Elazığ ve İzmir bölge müdürlüklerinin ek depo inşaatlarına başlanmamıştır.

2008 yılı yatırım programında 120 bin YTL ödenekle yer alan Taşıt Alım Projesi çerçevesinde, 68 bin YTL harcanmak suretiyle Genel Müdürlüğe bir adet binek otosu, Erzurum İrtibat Bürosu Müdürlüğüne de bir adet panelvan alınmıştır.

İdame ve yenileme yatırım ödeneklerinden, binalar için ayrılan 369 bin YTL ödeneğin 138,9 bin YTL'si Genel Müdürlük binasının bakım, onarım ve yenileme inşaatları için kullanılmış ve % 37,6 oranında gerçekleşme sağlanmıştır.

Makineler için başlangıç ödeneği bulunmamasına karşın, yıl içinde yapılan ödenek aktarmasıyla 1,1 bin YTL ödenek konulmuştur. Bu ödeneğin bin YTL'si, 2007 yılında başlayan, fakat yılı içinde sonuçlandırılmayan, Basım İşletmesi için alınacak sürekli form (bilgisayar formu) baskı makinesi için ayrılmıştır.

Proje tutarı 2,1 milyon YTL olan makinenin alımı için yapılan ihale sonucunda, Satınalma Komisyonunun 28.8.2007 tarih ve 620 sayılı kararı ile makinenin FOB 521.500 US\$'a Berkeley Machinery'den alınması kararlaştırılmış, karar Yönetim Kurulunun 29.8.2007 gün ve 38/396 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Teslimat için 25.12.2007 tarihi belirlenmiştir. Daha sonra Firmaya 17.1.2008 tarihine kadar ek süre verilmiştir. Firmanın makineyi 29.2.2008 tarihinde teslim etmesi nedeniyle 86 bin ABD \$ gecikme cezası kesilmiş ve 30.4.2008 tarihinde Basım İşletmesine ulaşan makine montaj işlemleri tamamlanmak suretiyle işletmeye alınmıştır.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Kamu kurum ve kuruluşlarının toplam mal alımları içinde Devlet Malzeme Ofisinden yaptıkları alımların yıllar itibariyle azalan payının artırılabilmesi için gerekli her türlü önlemin alınması,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 71.837.889,18 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I - Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		253.509.508,45		285.447.373,97
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değ. düşük.karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	2.160.431,27	2.042.937,22	12.312.719,61	12.312.719,61
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	117.494,05			
D-Diğer alacaklar		2.095.313,62	2.638.518,15	2.248.111,15
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)			390.407,00	
E-Stoklar		60.459.525,17		46.751.626,43
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		1.177.758,10		1.294.321,99
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		25.680.188,89		15.300.260,50
H-Diğer dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı		344.965.231,45		363.354.413,65
II - Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		28.411,48		17.410,17
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		73.336.426,68		72.760.708,64
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	141.030.845,75		140.820.315,07	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(68.151.030,85)		(68.989.737,68)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	456.611,78		930.131,25	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar				
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gid.ve gelir tahak.				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		73.364.838,16		72.778.118,81
Aktif (Varlıklar) toplamı		418.330.069,61		436.132.532,46

Devlet Malzeme Ofisi 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri				
B-Ticari borçlar		113.848.703,60		121.887.352,21
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		6.407.447,20		6.663.130,59
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		37.377.991,21		38.679.516,55
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		11.697.086,58		14.091.850,25
G-Borç ve gider karşılıkları		(453.055,33)		(2.775,31)
1-Dönem kârı vergi ve diğ. yas. yük.karşılığı	14.064.396,71		14.486.220,90	
2-Dönem kârının peşin öd.vergi ve diğ.yük.(-)	(14.517.452,04)		(14.488.996,21)	
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları		484.983,52		548.085,55
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		25.436,61		23.745,35
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		169.388.593,39		181.890.905,19
II - Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç. maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		2.002.206,54		2.056.810,76
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		7.124.174,16		7.959.229,18
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	7.124.174,16		7.959.229,18	
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		9.126.380,70		10.016.039,94
Toplam (I+II)		178.514.974,09		191.906.945,13
III - Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		25.825.752,12		50.000.000,00
1-Sermaye	25.825.752,12		50.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal kârları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		121.919.515,19		103.927.705,42
1-Yasal yedekler	71.334.826,28		77.247.187,74	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	50.584.688,91		26.680.517,68	
4-Diğer kâr yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları		32.946.213,63		32.946.213,63
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem kârı veya zararı		59.123.614,58		57.351.668,28
Öz kaynaklar toplamı		239.815.095,52		244.225.587,33
Pasif (Kaynaklar) toplamı		418.330.069,61		436.132.532,46

Devlet Malzeme Ofisi 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A- Brüt satışlar	727.928.839,65		813.878.098,40	
B- Satış indirimleri (-)	16.983.429,80		19.484.815,77	
C- Net satışlar		710.945.409,85		794.393.282,63
D- Satışların maliyeti (-)	637.462.841,62		717.589.750,02	
Brüt satış kârı veya zararı		73.482.568,23		76.803.532,61
E- Faaliyet giderleri (-)	45.432.168,66		48.809.715,27	
Faaliyet kârı veya zararı		28.050.399,57		27.993.817,34
F- Diğer faal.olağan gelir ve kârlar	36.971.168,64		39.011.187,02	
G- Diğer faal.olağan gider ve zararlar (-)	149.994,17		272.912,95	
H- Finansman giderleri (-)				
Olağan kâr veya zarar		64.871.574,04		66.732.091,41
I- Olağan dışı gelir ve kârlar	13.311.516,55		10.550.517,03	
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	4.995.079,30		5.444.719,26	
Dönem kârı veya zararı		73.188.011,29		71.837.889,18
K-Dönem kârı vergi ve diğ.yas yük.karş (-)	14.064.396,71		14.486.220,90	
Dönem net kârı veya zararı		59.123.614,58		57.351.668,28

**MİLLİ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2008 YILINA AİT
HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 5'inci Yasama Yılı'nın 03/11/2010 tarihli 8'inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Osmanlı Devleti'nin son yıllarında resmi olmayan ilk piyango "Donanma Cemiyeti" tarafından düzenlenmiştir. Savaş gemisi tedariki amacıyla düzenlenen bu piyangonun ikramiyelerini halkın verdiği hediyeler oluşturmuştur. Söz konusu düzenlemenin ilgi görmesi üzerine, Şark Şimendiferleri ve Ergani Bakır İşletmeleri Tahvillerinin satışını özendirmek amacıyla Cumhuriyetten önce, kazananları kura ile belirlenen ilk resmi piyango uygulaması başlatılmıştır.

Cumhuriyetin ilanından sonra 710 sayılı Kanun uyarınca 9 Ocak 1926 tarihi itibarıyla karşılığı nakit olarak ödenmek üzere piyango tertip ve keşide etme hakkı "Türk Tayyare Cemiyeti" ne verilmiştir. 14 yıl süreyle "Tayyare Piyangosu" adı altında, Türk Hava Gücü'ne katkı sağlamak amacıyla değinilen cemiyet tarafından düzenlenen çekilişler, Milli Piyango İdaresi (MPİ)'nin kuruluşuna (5.7.1939 tarih ve 3670 sayılı Kanun) kadar devam etmiştir.

3670 sayılı Milli Piyango Teşkilane Dair Kanun'un 9, 12 ve 13 üncü maddeleri 6.6.1988 tarihinde yürürlüğe giren 320 sayılı KHK'nın kanunlaştığı tarihte olmak üzere, diğer hükümleri anılan KHK ile yürürlükten kaldırılmıştır.

4.4.1988 tarih ve 320 sayılı Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname; İdareye piyango dışında ayrıca, hemen kazan ve sayısal loto oyunları ile eşya piyangoları tertip edebilme yetkisini de tanımıştır.

Değinilen oyunlardan hemen- kazan 1989 yılı Temmuz ayında, sayısal loto 1996 Kasım ayında, şans topu 2001 yılı Haziran ayında, on numara 2002 yılı Ağustos ayında, süper loto ise, 2007 yılı Ekim ayında oynatılmaya başlatılmıştır.

Gelinen bu aşamada nakit olmayan çekilişlere izin vermek ve izlemek, talih oyunları işletmelerini denetlemek yetki ve sorumluluğu da MPİ'nin görev ve hizmet alanına dahil edilmiştir.

Özetle belirtmek gerekirse; kanunlarla belirlenen faaliyetlere kaynak sağlamak, piyango, hemen-kazan, sayısal loto ve benzeri oyunları tertip etmek ve çekiliş düzenlemek, talih oyunları ve işletmelerini denetlemek, karşılığı nakit olmayan her türlü piyangoğun tertip ve çekilişine izin vermek ve denetlemek üzere kurulmuş bulunan MPI, her türlü tasarrufa ehil, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kamu kuruluşudur.

MPI, 320 ve 72 sayılı KHK'lar gereğince idari, mali, teknik ve hukuki yönlerden Yüksek Denetleme Kurulu'nun sürekli denetimine ve TBMM'nin denetim biçimini gösteren 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümlerine tabi olup, 320 sayılı KHK ile saklı tutulan hükümler dışında özel hukuk hükümlerine tabi bulunmaktadır.

Milli Piyango İdaresi'nin genel durumuna ait son beş yıllık verileri gösteren toplu bilgiler tablosuna aşağıda yer verilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Öz kaynaklar	Bin YTL	14.538	14.712	15.077	15.303	14.733	(570)	(3,7)
Yabancı kaynaklar	"	459.937	473.313	477.660	432.164	410.751	(21.413)	(5,0)
Maddi duran varlıklar (Edinme Değeri)	"	17.887	18.290	18.998	19.712	19.475	(237)	(1,2)
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	3.348	3.578	3.921	4.303	4.636	333	8
Yatırımlar için yapılan nakdi ödeme	"	-	72	253	400	475	75	19
Yatırımların gerçekleşme oranı (Nakdi)	%	-	24	100	88	89,2	1	-
Tüm alım tutarı	Bin YTL			18.104	22.034	23.862	1.828	8,3
Piyango faaliyeti:								
-Çekiliş sayısı	Adet	35	35	35	34	34	0	0,0
-Satılan bilet miktarı	Bin Adet	70.592	62.743	67.944	69.111	71.040	1.929	2,8
-Satılan bilet tutarı	Bin YTL	254.308	258.047	237.314	291.262	301.974	10.712	3,7
-Ödenen ikramiye	"	152.750	149.172	161.468	203.010	216.602	13.592	6,7
-Ödenen şans oyunları vergisi	"				25.043	30.197	5.154	20,6
Hemen-Kazan faaliyeti:								
-Satılan bilet miktarı	Bin Adet	178.036	232.237	245.766	295.946	255.922	(40.024)	(13,5)
-Satılan bilet tutarı	Bin YTL	97.140	136.840	130.262	132.970	116.328	(16.642)	(12,5)
-Ödenen ikramiye	"	55.039	79.201	84.645	89.127	77.956	(11.171)	(12,5)
-Ödenen şans oyunları vergisi	"				9.490	11.633	2.143	22,6
Sayısal Loto oyunu:								
-Oynanan kolon sayısı	Milyon Ad.	1.473	1.063	1.094	1.160	1.126	(34)	(2,9)
-Oynanan oyun tutarı	Bin YTL	389.517	400.995	352.540	463.699	477.721	14.022	3,0
-Ödenen ikramiye	"	165.172	170.051	175.063	214.058	214.713	655	0,3
-Ödenen şans oyunları vergisi	"				37.445	47.772	10.327	27,6
Şans Topu oyunu:								
-Oynanan kolon sayısı	Milyon Ad.	662	436	443	501	481	(20)	(4,0)
-Oynanan oyun tutarı	Bin YTL	200.693	190.228	162.432	198.419	204.120	5.701	2,9
-Ödenen ikramiye	"	85.083	80.653	82.716	91.257	92.074	817	0,9
-Ödenen şans oyunları vergisi	"				15.400	20.412	5.012	32,5
On numara oyunu:								
-Oynanan kolon sayısı	Milyon Ad.	292	183	199	240	262	22	9,2
-Oynanan oyun tutarı	Bin YTL	74.140	79.349	74.035	94.945	111.047	16.102	17,0
-Ödenen ikramiye	"	31.429	33.639	36.884	43.925	49.754	5.829	13,3
-Ödenen şans oyunları vergisi	"				7.337	11.105	3.768	51,4
Süper loto (*)								
-Oynanan kolon sayısı	Milyon ad.				58	306	248	427,6
-Oynanan oyun tutarı	Bin YTL				24.793	259.759	234.966	947,7
-Ödenen ikramiye	Bin YTL				7.725	117.811	110.086	1425,1
-Ödenen şans oyunları vergisi	"				2.479	25.976	23.497	947,8
Net satış tutarı	"			418.806	459.794	554.946	95.152	20,7
Satışların maliyeti	"				26.074	27.625	1.551	5,9
Memur(Ortalama)	Kişi	679	642	602	592	592	0	0,0
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan tüm giderler	Bin YTL	11.441	11.940	12.434	13.828	15.805	1.977	14,3
Memurlar için kişi baş. aylık ort. gider	YTL	1.404	1.643	1.713	1.902	2.259	357	18,8
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	12.044	12.659	13.431	14.292	15.876	1.584	11,1
Tahakkuk eden vergiler	"	150.968	159.061	168.108	218.286	411.353	193.067	88,4
GSYİH'ya katkı (Üretici fiyatlarıyla)	"	249.132	253.199	394.748	297.987	355.385	57.398	19,3
GSYİH'ya katkı (Alıcı fiyatlarıyla)	"	400.100	412.257	562.856	510.522	762.252	251.730	49,3
GSMH'ya katkı (Alıcı fiyatlarıyla)	"	400.082	412.257	562.856	510.522	762.252	251.730	49,3
Faaliyet kârı veya zararı	"	230.710	239.894	252.526	267.112	330.732	63.620	23,8
Bilanço kârı veya zararı (**)	"	261.348	259.003	266.399	-	-	-	-
Dönem kârı veya zararı (**)	"	306.080	306.105	317.020	331.751	397.746	65.995	19,9

2004 yılı değerleri Yeni Türk Lirasına (YTL) çevrilmiştir.

(*) Ekim -2007 ayında oynanmaya başlamıştır.

(**) 5602 sayılı Kanun gereğince dönem kârı genel bütçeye devredilmektedir.

1.8.2003 tarih ve 4971 sayılı Kanun ile 320 sayılı KHK’da yapılan değişiklik ile şans oyunları lisansının üçüncü kişilere verilebilmesine imkan tanınmıştır. 320 sayılı KHK’nın lisans verilmesine ilişkin esas ve usulleri düzenleyen Ek 2 nci maddesinde,

“Lisansın Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yeni kurulacak bir iktisadi devlet teşekkülüne veya Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş anonim şirketlere ayrı ayrı veya topluca verilebileceği,

Lisans verilmesine yönelik işlemlerin başlatılmasına ilişkin kararın Özelleştirme Yüksek Kurulu’nca verileceği,

Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş anonim şirketlere en fazla on yıla kadar süre ile lisans verilebileceği,

Lisansın verilmesine ilişkin değerleme ve ihale işlemlerinin, ÖİB temsilcisinin başkanlığında biri Maliye Bakanlığı, biri Hazine Müteşarlığı ve ikisi MPI temsilcisinden olmak üzere beş üyeden oluşan komisyon tarafından yürütüleceği,

İhalede 4046 sayılı Kanun’da yer alan pazarlık usulünün uygulanacağı, ihale sonucunun Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından onaylanacağı; onayı müteakip, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, İdare ve ihale üzerinde kalan şirket tarafından lisans sözleşmesinin imzalanacağı,

Lisans sahibinin bu izni başkasına devredemeyeceği; lisans süresince MPI’nin lisansa konu şans oyunlarını tertip edemeyeceği, çekiliş düzenleyemeyeceği,

Lisansın verilmesinden elde edilecek bedelden Özelleştirme Fonu’ndan karşılanan harcamalar düşüldükten sonra kalan tutarın Hazineye aktarılacağı,”

düzenlemesine yer verilmiştir.

Ayrıca MPI, lisansın verilmesine ilişkin yapılacak sözleşmelerin kamu yararını ve tüketici haklarını koruyacak şekilde uygulanmasının sağlanması için gereken tedbirleri almaya, şans oyunları faaliyetlerinin ilgili mevzuat ve sözleşme hükümlerine uygun yürütülmesini izlemeye ve denetlemeye, ilgili mevzuat ve sözleşme hükümlerine aykırılık halinde idari para cezası uygulamaya ve lisansı iptal etmeye yetkili kılınmıştır.

Gelinen bu aşamada, Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 12.9.2003 gün ve 2003/62 sayılı kararı ile şans oyunları lisansının verilmesine yönelik işlemlere başlanılmış olup, lisansın verilmesine ilişkin değerleme ve ihale işlemlerini yürütmek üzere 14.10.2003 tarihinde komisyon teşkil edilmiştir. şans oyunlarının lisans verilmesi suretiyle özelleştirilmesine ait ihale 7.5.2009 tarihinde yapılmış ancak teklif sahiplerinin açık artırmada tekliflerini ihale komisyonunun öngördüğü tutara yükseltmemeleri sonucunda ihale iptal edilmiştir.

İdare’nin sahip olduğu şans oyunları lisansının verilmesi işlemine kanunda ön görülen Bakanlar Kurulunca belirlenmesi gereken usul ve esaslar belirlenmeden başlanmış, lisansın süresi ve kapsamı Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından belirlenmiştir. Ancak lisansın devrine ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulunca belirlenmesi ve devir işlemlerinin buna göre yürütülmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 1.4.2007 tarihinde yürürlüğe giren 14.3.2007 tarih ve 5602 sayılı “şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun” ile şans oyunları hasılatından alınacak vergi, fon ve paylar ile kamu payı olarak Hazineye aktarılacak tutarlara ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiştir.

Buna göre, İdarenin net hasılatı ile her ne ad altında olursa olsun elde ettiği diğer gelirler toplamından; her türlü yatırım ve işletme giderleri düşüldükten sonra kalan meblağ, kamu payı olarak Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimi hesabına yatırılarak genel bütçeye gelir kayde-

dilmekte ve yıllık kamu payı dikkate alınmak suretiyle Savunma Sanayi Destekleme Fonu, Tanıtma Fonu, Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na aktarılmak üzere Maliye Bakanlığı Bütçesine ödenek konulmakta; Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun yılı bütçesine ödenek ayrılırken bu paylar dikkate alınmaktadır.

II. İDARİ BÜNYE:

MPI, 320 sayılı KHK ile saklı tutulan hükümler dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve her türlü tasarrufa ehil, tüzel kişiliği haiz özel bütçeli bir kamu kuruluşudur. İdare merkezi Ankara'dadır. Bağlı olduğu bakanlık ise Maliye Bakanlığı'dır.

320 sayılı KHK'da; MPI'nin merkez ve taşra teşkilatının, yurtdışı şube ve bürolarından oluşması ön görülmektedir. 320 sayılı KHK'nın 5 inci maddesine göre İdarenin en üst düzeyde yetkili ve sorumlu karar organı olan yönetim kurulu bir başkan ve beş üyeden teşekkül etmektedir. Genel müdür yönetim kurulu başkanıdır ve müşterek kararla atanır. Yönetim kurulu üyelerinden; biri Başbakanın önerisi, ikisi Maliye Bakanının önerisi ile, geriye kalan iki üye ise genel müdür yardımcılarının arasından üç yıl süre için müşterek karar ile atanmaktadır.

320 sayılı KHK'nın 7 nci maddesine göre İdare merkez teşkilatı; genel müdür, üç genel müdür yardımcısı, ana hizmet birimleri (5 daire başkanlığı), danışma ve denetim birimleri ile yardımcı birimlerden teşkil olunmuştur.

Taşra teşkilatında ise dört adedi İstanbul, ikisi Ankara, ikisi İzmir, diğerleri Adana, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İskenderun, İçel, Kayseri, Manisa, Muğla, Sakarya, Samsun ve Trabzon'da olmak üzere toplam 26 adet şube müdürlüğü bulunmaktadır. Yurtdışı şube ve bürosu ise mevcut değildir.

2008 yılı çalışma döneminde tamamı memur statüsünde olmak üzere istihdam edilen ortalama 592 personele 16,7 milyon YTL harcama yapılmış; personel başına isabet eden ortalama ücret tutarı 2,2 bin YTL düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yönetim kurulu başkan ve üyelerine 320 sayılı KHK'nın 44 üncü maddesi uyarınca her ay 233 sayılı KHK kapsamındaki KİT yönetim kurulu üyelerine ödenen ücret ödenmektedir. Söz konusu yönetim kurulu üyelik ücretleri her yıl Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenmektedir.

Bu çerçevede; İdarenin dışarıdan atanan üç yönetim kurulu üyesine 2008 yılında toplam 71 bin YTL ödeme yapılmıştır.

III. MALİ BÜNYE:

İdare'nin varlık ve kaynakları 2008 yılında önceki döneme göre % 5 oranında 21,9 milyon YTL azalarak 425,5 milyon YTL'ye gerilemiştir. Toplam kaynakların % 97 oranında 410,3 milyon YTL'si dönen varlıklara, % 3 oranında 15,2 milyon YTL'si de duran varlıklara tahsis edilmiş durumdadır.

Elde ettiği dönem karının tamamını kamuya kaynak olarak aktaran İdare'nin tahsis edilmiş sermayesi bulunmadığından, öz kaynak kalemleri sadece maddi duran varlıklar için ayrılan karşılıklardan oluşmaktadır. Söz konusu karşılıklar % 4 oranında 570 bin YTL azalış kaydederek 14,7 milyon YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. Herhangi bir finansman gideri de bulunmayan MPI, 2008 yılı çalışma dönemini 397,7 milyon YTL karla kapatmıştır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

MPI'nin 2008 yılı bütçesi, 320 sayılı KHK'nın 6/b maddesi gereği Yönetim Kurulu'nun 13.12.2007 gün ve 36/154 sayılı kararıyla kabul edilmiş; 47 nci madde hükmü uyarınca da Maliye Bakanlığı'nın 27.12.2007 tarihli onayı ile uygulamaya konulmuştur.

6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile 320 sayılı Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca tertip edilen şans oyunlarından elde edilen hasılatın tabi tutulacağı esasları düzenleyen;

5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında;

“Şans oyunlarının oynatılması karşılığı iştirakçilerden tahsil edilen tutardan KDV düşüldükten sonra kalan tutar Hasılat,

Hasılatтан şans oyunları vergisi ve eğlence vergisi ile oyun planlarına göre hesaplanan ve süresi içinde iştirakçilere ödenen ikramiyeler düşüldükten sonra kalan tutar Net Hasılat,

İlgili kurum ve kuruluşların net hasılatı ile her ne ad altında olursa olsun elde ettikleri diğer gelirler toplamından; her türlü yatırım ve işletme giderleri düşüldükten sonra kalan tutar Kamu Payı”,

olarak tanımlanmış,

Kanun'un 58 inci maddesinin birinci fıkrasında ise;

“İlgili kurum ve kuruluşların bir takvim yılı içindeki her türlü yatırım ve işletme giderleri toplamı, aynı dönemde elde ettikleri hasılat ve diğer gelirler toplamının % 20 sini geçemez” denilmek suretiyle, yatırım ve işletme giderleri sınırlandırılmıştır.

düzenlemesine yer verilmiştir.

Buna göre MPI'nin hasılatı 2008 yılında yaklaşık % 22 artış kaydederek 1,5 milyar YTL'ye ulaşmış; bu hasılatтан 768,9 milyon YTL ikramiye dağıtılmıştır. Hasılatın % 50 sinden fazlasını oluşturan ikramiyeler % 18,5 artış göstermiştir.

5602 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesi uyarınca İdare'nin hasılatına uygulanan % 10 oranından 147,1 milyon YTL şans oyunları vergisi tahakkuk etmiştir. Hasılatтан talihlilere ödenen ikramiyeler ve şans oyunları vergisinin düşülmesinden sonra kalan net hasılat tutarı ise önceki döneme göre % 13 artış göstererek 554,9 milyon YTL'ye yükselmiştir.

Söz konusu net hasılat tutarına; faiz gelirleri, repo gelirleri, kira gelirleri ile zaman aşımına uğramış ikramiye ve benzeri diğer gelirler toplamı 68,2 milyon YTL'nin ilavesi; her türlü yatırım ve işletme giderleri toplamı 225,4 milyon YTL'nin tenzilinden sonra, 5602 sayılı Kanun uyarınca tahakkuk eden ve genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanlığı merkez muhasebe birimine ödenmesi gereken toplam kamu payı tutarı 397,7 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Her türlü yatırım ve işletme giderleri toplamı 225,4 milyon YTL'nin ağırlıklı olarak % 75,2 oranında 169,5 milyon YTL'si pazarlama satış ve dağıtım giderlerinden, % 12,3 oranında 27,6 milyon YTL'si direkt malzeme, dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler ile diğer çeşitli giderlerin teşkil ettiği satış maliyetlerinden, % 12 oranında 27,1 milyon YTL'si genel yönetim giderlerinden, % 0,5 oranında 1,2 milyon YTL'si de diğer çeşitli gider ve zararlardan oluşmaktadır.

169,5 milyon YTL tutarındaki pazarlama satış ve dağıtım giderlerinin; 140,7 milyon YTL'si satış komisyonları ve aracılık giderlerine, 23,2 milyon YTL'si reklam ve ilan giderlerine, 5,6 milyon YTL'si de satış şubelerinin personel ve diğer giderlerine aittir.

23,2 milyon YTL tutarındaki reklam ve ilan giderlerinin; ağırlıklı olarak % 69,1 oranında 16 milyon YTL'si kalıcı reklam ve eğitime katkı amaçlı okul ve yurt yapımlarına, % 27,5 oranında 6,4 milyon YTL'si reklam amaçlı sponsorluk ücretlerine, % 2,5 oranında 0,6 milyon YTL'si televizyon programları yapım ve yayın ücretlerine, % 0,9 oranında 0,2 milyon YTL'si de diğer reklam giderlerine ait bulunmaktadır.

MPI, 1991 yılında başlattığı kalıcı reklam faaliyetleri çerçevesinde çeşitli illere okul ve yurt yaptırmakta ve bunlara kendi ismini vermektedir. İdare, anılan tarihten bu yana 27 okul, 4 yurt ve 1 adet fizik tedavi ve rehabilitasyon eğitim merkezini faaliyete geçirmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı ve DPT'nin uygun görüşü alınarak yönetim kurulu kararları ile belirlenen yerlerde okul yapımlarına devam edilmektedir.

Yönetim kurulunun 25.7.2008 tarih ve 120 sayılı, 17.9.2008 tarih ve 151 sayılı kararları ile Milli Piyango adını taşımak üzere;

Adıyaman, Batman, Erzurum ve Ordu İl merkezleri ile Mardin İli Kızıltepe ilçesinde lise binaları, Siirt ve Şırnak il merkezleri ile Giresun ili Şebinkarahisar ilçesinde yurt binaları, Bitlis ve Kastamonu merkezinde lise ve yurt binaları olmak üzere toplam on adet okul ve yurt binası yapımına karar verilmiştir.

V. YATIRIMLAR:

MPI'nin 2008 yılı yatırım programında; İdare lojmanlarının tadilat işi için 300 bin YTL, Gölbaşı eğitim ve spor tesislerinin dış cephe ve tadilat işleri için 100 bin YTL, Balgat İdare Binasının tadilat işleri için 132 bin YTL olmak üzere, toplam 532 bin YTL tutarında ayrılan ödeneğin yıl içerisinde 474,7 bin YTL'si harcanmıştır.

VI. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- 320 sayılı KHK'nın ek 2 nci maddesi kapsamında lisans verilmesi aşamasında, yasal bir eksikliğe meydan verilmemesini teminen, Kanunda öngörülen Bakanlar Kurulu Kararının alınması için ilgili merciler nezdinde girişimde bulunulması,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 397.746.271,09 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		385.211.048,91		360.131.959,70
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	41.329.728,97	40.641.432,12	44.354.440,59	43.597.085,27
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama gelirleri (-)				
3-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	688.296,85		757.355,32	
D-Diğer alacaklar	277.432,13	273.402,13	301.963,16	300.044,16
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	4.030,00		1.919,00	
E-Stoklar	67.360.575,69	3.003.898,01	34.992.613,55	4.668.527,93
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	65.789.680,00		33.522.750,00	
2-Verilen sipariş avansı	1.433.002,32		3.198.664,38	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		1.495.873,60		1.559.182,62
H-Diğer dönen varlıklar		822.238,80		10.045.108,77
Dönen varlıklar toplamı		431.447.893,57		420.301.908,45
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		125.272,97		130.585,97
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri(-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		15.302.831,42		14.838.979,24
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	19.024.493,26		19.202.469,63	
2-Birikmiş amortismanları (-)	4.293.828,36		4.635.656,91	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	572.166,52		172.166,52	
4-Verilen sipariş avansları			100.000,00	
E-Maddi olmayan duran varlıklar		234.612,27		116.308,18
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	1.314.026,61		1.316.497,58	
2-Birikmiş amortismanları (-)	1.079.414,34		1.200.189,40	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		97.069,66		133.436,27
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		15.759.786,32		15.219.309,66
Aktif (varlıklar) toplamı		447.207.679,89		435.521.218,11

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar		
A-Mali borçlar		
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)		
B-Ticari borçlar	1.649.394,71	2.448.026,40
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	4.223.035,28	5.836.381,03
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		100,00
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler	248.701.153,41	215.079.977,34
G-Borç ve diğer karşılıkları		
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları		
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)		
3-Kıdem tazminatı karşılıkları		
4-Diğer borç ve gider karşılıkları		
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları	166.957.904,80	183.712.545,10
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	240,00	1.239,99
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı:	421.531.728,20	407.078.269,86
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar:		
A-Mali borçlar		
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)		
B-Ticari borçlar	10.066.127,66	13.028.748,36
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar		
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Borç ve gider karşılıkları	306.992,61	680.700,83
1-Kıdem tazminatı karşılıkları		
2-Diğer borç ve gider karşılıkları		
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı:	10.373.120,27	13.709.449,19
III-Öz kaynaklar		
A-Ödenmemiş sermaye		
1-Sermaye		
2-Ödenmemiş sermaye(-)		
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları		
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senetleri ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal karları		
5-Diğer sermaye yedekleri		
C-Kar yedekleri	15.302.831,42	14.733.499,06
1-Yasal yedekler		
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kar yedekleri		
5-Özel fonlar		
D-Geçmiş yıllar karları		
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		
F-Dönem net karı (zararı)		
Öz kaynaklar toplamı	15.302.831,42	14.733.499,06
Pasif (varlıklar) toplamı	447.207.679,89	435.521.218,11

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	1.206.088.936,36	1.470.950.128,05
B- Satış indirimleri (-)	746.294.531,96	916.003.948,63
C- Net satışlar	459.794.404,40	554.946.179,42
D- Satışların maliyeti (-)	26.073.823,66	27.625.033,60
Brüt satış karı	433.720.580,74	527.321.145,82
E- Faaliyet giderleri (-)	166.609.058,70	196.589.323,48
Faaliyet karı	267.111.522,04	330.731.822,34
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	41.935.006,85	34.477.324,36
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	165.192,88	153.198,67
H- Finansman giderleri (-)	-	-
Olağan kar	308.881.336,01	365.055.948,03
I- Olağan dışı gelir veya karlar	23.831.719,48	33.709.248,64
J- Olağan dışı gider veya zararlar (-)	961.793,38	1.018.925,58
Dönem karı	331.751.262,11	397.746.271,09
K- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karş.(-)	331.751.262,11	397.746.271,09
Dönem net karı	-	-

**TÜTÜN, TÜTÜN MAMULLERİ TUZ VE ALKOL İŞLETMELERİ A.Ş. İLE BAĞLI
ORTAKLIKLARININ 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ
KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş. ile bağlı ortaklıklarının 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 27/10/2010 tarihli 7’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

Kuruluşun tarihçesi, Türkiye ekonomisindeki yeri ve gelişimi:

Tütünlerin tekel şeklindeki idaresine 17.07.1862 tarihinde yapılan mali ıslahatla başlanılmış olup, bu tarih Tekel’in kuruluş tarihi olarak kabul edilmektedir. Tütündeki Devlet İnhisarı, bilahare, 05.06.1930 tarih, 1701 sayılı ve 10.06.1938 tarih, 3437 sayılı Kanunlarla yürütülmüş, 09.05.1969 tarih ve 1177 sayılı Kanunla devam etmekteyken, 28.05.1986 gün ve 3291 sayılı Kanunla 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanununun bazı maddelerinin yürürlükten kaldırılmasıyla 03.06.1986 tarihinden itibaren tütündeki Devlet İnhisarı sona erdirilmiştir.

İspirtolu içkilerden önceleri "sıra resmi" adıyla alınmaya başlanan resim, daha sonra çeşitli isimlerle devam etmiş, tanzimatın ilanından sonra 1275 (1859) tarihli Nizamname’yle müskirat resmi adıyla alınmaya başlanılmıştır.

1920 tarihinde neşredilen Men-i Müskirat Kanunu’yla şarap, bira ve her çeşit alkollü içkinin imali, ithali ve satışı yasaklanmıştır.

1 Haziran 1926 tarihinde yürürlüğe giren 790 numaralı Kanunla, ispiro ve ispiro içkilerin imali, hariçten getirilmesi ve ithali ile satışı inhisar altına alınmıştır.

08.06.1942 tarihli, 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisar Kanunu’yla, bu inhisarın, İnhisarlar Umum Müdürlüğüne yürütüleceği hükme bağlanmıştır.

Kuruluşun işgal konularından olan Tuz, 1278 (1862) tarihli Tuz Talimatnamesi’yle Devlet tekeline alınmıştır.

11.12.1936 tarihli 3078 sayılı Tuz Kanunu, tuz istihsalinin Devlet tekeline olduğunu, bu inhisarın Tekel İdaresince yürütüleceğini hükme bağlamıştır.

1934 yılında barut ve patlayıcı maddeler, 1939 yılında bira, 1942 yılında çay ve kahve, 1946 yılında ise kibritle inhisar altına alınmıştır.

1942 yılında şarap, 1952 yılında kibritle, 1955 yılında bira, barut ve patlayıcı maddeler ile kahve Devlet tekeline çıkarılmıştır.

Tekel tarafından yürütülmekte olan çay tekeli, 1973 yılı başında, 1497 sayılı Kanunla kurulan Çay-Kur'a devredilmiştir.

Tütün, müskirat ve tuz inhisarları idareleri, 1930 tarihli ve 1660 sayılı Maliye Vekâleti Tarafından İdare Olunan İnhisarlar Hakkında Kanun hükümlerine göre idare edilmekteyken, 29.05.1932 tarihli 1989 sayılı Kanunla bir Genel Müdürlük altında birleştirilmeleri kabul edilmiştir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğüne, 29.04.1933 tarihli ve 2159 sayılı Kanunla 25 milyon lira-lık ilk döner sermaye verilmiştir. Böylece, İnhisarlar Umum Müdürlüğü, katma bütçeli, döner sermayeli ve hükmi şahsiyeti haiz bir Devlet Müessesesi haline getirilmiştir.

Daha sonra, 3656 sayılı Kanunun, İdarenin kadroları ile birlikte teşkilat kanunlarının da çıkarılmasına dair amir hükümlerine istinaden, 21.05.1941 tarihli ve 4036 sayılı İnhisarlar Umum Müdürlüğü Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkında Kanun çıkarılmıştır.

Tekel Genel Müdürlüğü; 1660 ve 4036 sayılı Kanunlara göre katma bütçeli, döner sermayeli bir Devlet müessesesi olarak faaliyette bulunurken, 11.04.1983 tarih ve 60 sayılı K.H.K. ve daha sonra 19.10.1983 tarih ve 2929 sayılı Kanunla Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü adıyla Kamu İktisadi Kuruluşu haline getirilerek, kendisine Tütün ve Sigara İşletmeleri, İspirto ve İspirtolu İçkiler İşletmeleri, Tuz İşletmeleri, Tekel Ürünleri Dağıtım ve Alkoloid İşletmeleri olmak üzere beş müessese bağlanmıştır.

Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğü, 10.10.1983 tarih ve 111 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 100 milyar lira nominal sermayeli Kamu İktisadi Kuruluşu (K.İ.K.) olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 08.06.1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Alkoloid Müessesesi 30.06.1984 tarihi itibarıyla Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ne verildiğinden, Tekel'in müessese sayısı dörde inmiştir.

Daha sonra, tütün ve sigara sanayin deki gelişmeler ile iş yoğunluğu dikkate alınarak, Yönetim Kurulunun 11.12.1986 gün, 1399 ve 1400 sayılı Kararları'yla Tütün ve Sigara İşletmeleri Müessesesinin, Tekel Yaprak Tütün İşletmeleri ve Ticareti Müessesesi ile Tekel Sigara Sanayii İşletmeleri Müessesesi olarak iki müesseseye ayrılması kabul edilmiş ve adı geçen müesseseler 01.01.1987 tarihinden itibaren yeni statüleriyle faaliyetlerine başlamışlar, böylece müessese sayısı yeniden beşe yükselmiştir.

Bakanlar Kurulunun 18.02.1987 gün ve 87/11524 sayılı Kararıyla, Tekel İşletmeleri Genel Müdürlüğünün "Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü" adıyla yeniden yapılandırılması kararlaştırılmış, buna istinaden 233 sayılı K.H.K. hükümlerine göre hazırlanmış olan Kuruluş Ana Statüsü, yönetim organı ile birlikte Resmi Gazetenin 11.03.1987 gün ve 19397 sayılı nüshasında yayınlanarak, yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

11.01.2001 tarih ve 4619 sayılı Kanunla, 08.06.1942 tarih ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununda yapılan değişiklikler neticesinde alkollü içkiler üzerindeki Devlet inhisarı kaldırılarak her türlü ispiro ve ispirotolu içkilerin üretimi, iç-dış alım ve satımı, dağıtımı ve fiyatlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiş, belirli şartların yerine getirilmesi kaydıyla özel sektöre de alkollü içki üretim ve ithalat serbest hale getirilmiştir.

15.06.2001 tarih ve 4683 sayılı Kanunla, 3078 sayılı Tuz Kanunu yürürlükten kaldırılmış ve Tuz, Maden Kanunu kapsamına alınmıştır.

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Yeniden Yapılandırılması ile Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine, İç ve Dış Alım ve Satımına, 4046 sayılı Kanunda ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair

03.01.2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunun 09.01.2002 tarih ve 24635 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 09.01.2002 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte, Kuruluşun yapısı Kamu İktisadi Kuruluşu statüsünden, İktisadi Devlet Teşekkülüne dönüştürülmüştür.

Anılan Kanunla, 09.05.1969 tarihli, 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu ile 02.01.1961 tarih ve 196 sayılı Ekici Tütünleri Satış Piyasalarının Desteklenmesine Dair Kanun da yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer taraftan, Kuruluşu mülkiyetin devri dışındaki yöntemlerle özelleştirme kapsam ve programına alan 05.02.2001 tarih ve 2001/6 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı, 05.02.2002 tarih ve 2002/6 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı’yla revize edilerek, özelleştirme yöntemleri arasına mülkiyetin devri de dâhil edilmiş ve Kuruluşun 3 yıl içerisinde özelleştirilmesi öngörülmüştür. 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu çerçevesinde Tekel Genel Müdürlüğünün ilgili Bakanlıkla ilişkisi ortadan kaldırılarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na bağlanmıştır.

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü, 4046 sayılı Kanunun 20. maddesinin (A) bendine istinaden Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın 25.12.2002 tarihli, 1147 sayılı Oluru’yla “Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Anonim Şirketi”ne dönüştürülmüş ve yeni Ana Sözleşmesi 01.01.2003 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 31.03.2003 tarihli ve 2003/12 sayılı Kararı çerçevesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 02.06.2003 tarihli ve 527 sayılı Oluru’yla Kuruluş tekrar yeniden yapılandırılmıştır.

Buna göre; Sigara Sanayii Müessesesi, Sigara Sanayii İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.’ne, Alkollü İçkiler Sanayii Müessesesi, Alkollü İçkiler Sanayii ve Ticaret A.Ş.’ne dönüştürülmüş, Pazarlama ve Dağıtım Müessesesi ikiye ayrılarak Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. ile Alkollü İçkiler Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. kurulmuştur.

Öte yandan, Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 22.12.2003 tarih ve 2003/85 sayılı Kararı’yla Alkollü İçkiler Sanayii ve Ticaret A.Ş.’nin hisseleri, 27.02.2004 tarihinde imzalanan "Alkollü İçkiler Sanayii ve Ticaret A.Ş. Hisse Satış Sözleşmesi" ile Mey İçki Sanayii ve Ticareti A.Ş.’ne devredilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca 2005 yılında Tuz Sanayii Müessesesine bağlı Kayacık Tuz İşletmesi Özmutlu Madencilik İnşaat ve Ticaret A.Ş.’ne 42.200.000,-ABD Doları’na, Yavşan Tuz İşletmesi Cihanbeyli Madencilik Makine Kimya Ortak Girişim Grubuna 37.300.000,-ABD Doları’na, Kaldırım Tuz İşletmesi, Koyuncu Nakliye Pazarlama Ticaret A.Ş.’ne 40.700.000,- ABD Doları’na satılarak özelleştirilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 20.03.2006 tarih ve 21 sayılı Kararı’yla süreç içinde kapatılması öngörülen 42 Başmüdürlük kapatılmıştır. Daha sonra Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 28.04.2006 tarih ve 476 sayılı Olurları’yla, Tuz Sanayi Müessesesi Müdürlüğü ve Yaprak Tütün İşletmeleri ve Ticareti Müessesesi Müdürlüğü’nün tüzel kişiliği sona erdirilirken, Kurumlar Vergisi Kanununun 37.maddesi hükmü çerçevesinde teşkil olunan "Yaprak Tütün İşletmeleri ve Ticareti Dairesi Başkanlığı” TEKEL A.Ş. Genel Müdürlüğü bünyesine alınmıştır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 08.08.2006 tarih ve 2006/61 sayılı Kararı’yla, 23 Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğü ile 5 Yaprak Tütün İşleme Atölyesinin kapatılması kararlaştırılmıştır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 22.04.2008 tarih ve 2008/23 sayılı Kararı’yla, Şirkete ait TEKEL adı ve logosu ile bağlı ortaklığı Sigara Sanayii İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.’ne ait sigara üretimiyle ilgili varlıkların ve markaların” özelleştirilmesine karar verilmiş ve 24.06.2008 tarihinde imzalanan sözleşmeyi takiben, aynı tarihte 1.720.000 ABD Doları bedelle ALICI firma BAT’a devir suretiyle özelleştirme süreci tamamlanmıştır.

Diğer taraftan sermayesinin tamamı Ana Kuruluş tta ‘ya ait olan Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.’nin esas faaliyet konusunu teşkil eden, başta sigara olmak üzere, tütün mamulleri üretim işinin özelleştirilmesi ve üretim işiyle ilgili varlıklarının ve markalarının alıcı firmaya devir ve teslimi sonucunda, şirket tamamen işlevsiz kalmıştır.

Ayrıca, Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.’nin ürettiği sigara ve diğer tütün ürünlerinin pazarlama ve dağıtım işini yapan, yine, sermayesinin tamamı Kuruluşa ait Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş., anılan üretici Şirketin üretim işiyle ilgili varlıkları ile markalarının özelleştirilmek suretiyle devrinden ve pazarlama faaliyetlerinin de alıcı şirkete geçmesinden sonra tasfiye sürecine girmiş, bu kapsamda Şirket’in taşra teşkilatını oluşturan Başmüdürlük ve Koordinatör Başmüdürlükler tümüyle kapatılmış ve tasfiye edilmiş olup, geline nokta Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş. ile Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü’nün Şirket Tüzel Kişiliğinin sona erdirilerek tasfiye edilmesi gereği doğmuştur.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Başkanlık Makamının 28.09.2009 tarihli ve 827 sayılı Olurları’yla; Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş. ile Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. 31.12.2009 tarihi itibarıyla çıkartılacak devir bilançosu üzerinden tüm hak ve yükümlülükleriyle ana şirket’le (tta A.Ş.) birleştirilerek tüzel kişiliklerinin sona erdirilmesine ve bu birleştirmelere ilişkin her türlü işlemin tekemmül ettirilmesi hususunda tta yetkili kılınmıştır

Bu çerçevede, Yönetim Kurulunun 18.12.2009 tarih ve 195 Sayılı Kararı ile Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş. aynı tarih ve 196 Sayılı Yönetim kurulu Kararı ile Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.’nin 31.12.2009 tarihi itibarıyla tüzel kişilikleri sona erdirilmiş ve İstanbul Ticaret Sicili Memurluğunca 31.12.2009 tarihinde tescil ve ilan edilmiştir.

Diğer taraftan, Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 02.11.2009 tarihli ve 2009/61 sayılı Kararıyla; Yaprak Tütün İşletmeleri ve Ticareti Dairesi Başkanlığının taşra teşkilatında yer alan; Yaprak Tütün İşletme Müdürlüklerinin, Yaprak Tütün İşleme Fabrika ve Atölyelerinin, Yaprak Tütün Bakım Amirliklerinin öncelik sırasına göre ve belli bir program dâhilinde kapatılmaları Kararlaştırılmıştır.

Kuruluşun son beş yıllık faaliyetlerinin değerlendirilmesine ilişkin toplu bilgiler çizelgesi aşağıda gösterilmiştir

Toplu Bilgiler (Konsolide)	Ölçü	2004*	2005	2006	2007	2008	son iki yıl fark	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	301.000	300.000	2.000.000	5.000.000	5.000.000		
Ödenmiş Sermaye	Bin YTL	227.983	264.520	1.893.480	2.057.234	2.564.488	507.254	25
Öz Kaynaklar	Bin YTL	1.838.532	1.622.613	2.741.260	2.845.568	2.195.031	(650.537)	(23)
Yabancı Kaynaklar	Bin YTL	1.211.094	1.883.887	577.764	593.233	127.070	(466.163)	(79)
Yabancı Kaynaklara sırayet eden zarar	Bin YTL							
Finansman Giderleri	Bin YTL							
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	Bin YTL	928.696	946.285	709.777	699.509	165.141	(534.368)	(76)
Maddi duran varlıklar birikmiş Amort.	Bin YTL	300.338	327.941	348.176	368.807	66.054	(302.753)	(82)
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	21.981	24.146	63.384	15.734		(15.734)	(100)
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	68	49	70	15		(15)	(100)
Bağlı ortaklıklara veya bağlı anonim şirketlere ödenen sermaye	Bin YTL	2.550	557.748	388.557	388.557	388.557	0	0
Bağlı ortaklıklar veya bağlı anonim şirketler temettü geliri	Bin YTL		88.464	1	84.907	70.396	(14.511)	(17)
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	5.572	31.613	31.613	31.613	31.613	0	0
İştirakler temettü geliri	Bin YTL	1.174	1.327		3.825	4.473	648	17
Başlıca alım miktarı								
İşlenmemiş yaprak tütün	Ton	37.331	38.050	43.778	35.026	21.685	(13.341)	(38)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	496.588	577.315	470.791	3.634.407	2.708.297	(926.110)	(25)
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı								
Sigara ve tütün mamulleri	Ton	51.743	35.288	41.475	32.442	12.536	(19.906)	(61)
Maltepe	Ton	8.305	3.927	4.454	3.544	1.131	(2.413)	(68)
Samsun	Ton	13.356	10.633	10.950	7.933	3.181	(4.752)	(60)
Tekel 2000	Ton	4.402	3.900	3.207	2.680	1.402	(1.278)	(48)
Tekel 2001	Ton	13.336	12.852	19.925	15.959	6.239	(9.720)	(61)
Tuz	Bin Ton	2.153	1.853	536	537	617	80	15
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	897.124	766.835	689.940	636.900	415.997	(220.903)	(35)
Üretim kapasitesi								
Filtreli sigara üretim kapasitesi	Ton	92.034	93.907	96.918	92.212	92.212	0	0
Sigara üretim kap yararlanma oranı	%	56	38	43	35	14	(21)	(60)
Tuz üretim kapasitesi	Bin Ton	2.200	2.200	565	565	570	5	1
Tuz üretim kap yararlanma oranı	%	97	84	95	95	100	5	5
Başlıca satış miktarı								
Net satış tutarı	Bin YTL	1.039.350	552.247	915.834	814.678	1.499.801	685.123	84
Stoklar:								
-İlk madde ve malzeme	Bin YTL	432.569	430.566	352.278	347.474	106.128	(241.346)	(69)
-Yarı mamuller	Bin YTL	3.548	1.910	1.305	1.618		(1.618)	(100)
-Mamuller	Bin YTL	567.618	627.927	712.557	777.444	446.264	(331.180)	(43)
-Ticari mallar	Bin YTL	1.323	400	201	78	67	(11)	(14)
-Diğer stoklar	Bin YTL	69.096	91.083	96.481	112.839	125.243	12.404	11
Memur (Ortalama)	Kişi	379	301	267	253	230	(23)	(9)
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	4.161	3.094	2.642	2.279	2.092	(187)	(8)
İşçi (ortalama)	Kişi	17.512	16.155	14.353	13.095	12.338	(757)	(6)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	524.499	575.936	526.762	528.572	528.778	206	0
Cari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan tüm giderler	Bin YTL	10.832	9.987	9.553	8.806	8.866	60	1
-Memur başına aylık ort. Giderler	YTL	2.582	2.765	2.982	2.900	3.066	166	6
-Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	74.426	66.191	60.506	57.183	58.841	1.658	3
-Sözleşmeli başına aylık ort.gider	YTL	1.491	1.783	1.908	2.090	2.344	254	12
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	439.242	499.758	456.703	435.221	435.387	166	0,0
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.190	2.578	2.651	2.970	2.941	(29)	(1)
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL							
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	3.061.030	4.515.203	4.937.831	4.203.757	2.760.326	(1.443.431)	(34)
GSYH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	4.300.929	136.858	654.691	581.977	817.547	235.570	40
GSYH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	4.254.109	4.571.311	5.567.842	4.764.794	3.577.868	(1.186.926)	(25)
GSYH'ya katkı alıcı fiyatlarıyla	Bin YTL	4.254.109	4.571.311	5.567.842	4.764.794	3.577.868	(1.186.926)	(25)
Faaliyet karlılığı (Özkaynak yönünden)	%				1		(1)	
Mali karlılık (öz kaynak yönünden)	%				1,5		(2)	
Ekonomik karlılık	%				1,2		(1)	
Zararlılık	%	25,4	18	12		38	38	
Faaliyet karı veya zararı (Konsolide)	Bin YTL	(36.525)	(304.175)	93.544	27.556	(314.586)	(342.142)	(1.242)
Dönem karı veya zararı (Konsolide)	Bin YTL	(468.420)	(287.138)	(315.024)	(44.400)	(1.091.895)	(1.047.495)	2.359
Bilanço karı veya zararı (Konsolide)	Bin YTL	(720.021)	(870.066)	(1.209.796)	(1.280.432)	(2.445.300)	(1.164.868)	91
Füzyon:								
Dönem karı veya zararı (Füzyon)	Bin YTL	(506.518)	82.691	(460.478)	(85.595)	(515.042)	(429.447)	502
Bilanço karı veya zararı (Füzyon)	Bin YTL	(506.518)	(423.827)	(980.644)	(1.066.239)	(1.581.281)	(515.042)	48

*2004 yıllarına ilişkin değerleri YTL'ye dönüştürülmüştür.

Konusunda uzun yıllar tekel durumunda olan Kuruluş; Özelleştirme sonucu 2004 yılında alkollü içkiler piyasasından çekilmesinin ardından 2008 yılının ortalarında da sigara fabrikalarının satılması üzerine bu sektörden de tamamen çekilmiş durumdadır.

Önceki yıllardan kalan 40-50 bin ton idare malı tütün ve 5752 sayılı yasa çerçevesinde Hazine adına alınan 2008 yılı ürünü 20 bin ton tütünün bakımı ve satışı ile çok az miktarda üretilen tuz dışında kuruluşun başka bir esas faaliyeti kalmamıştır.

Tuz işletmelerinin özelleştirilmesinin ihale aşamasında olduğu ve yaprak tütün alımı için kuruluşa yeni bir görevde verilmediği dikkate alınırsa yakın bir gelecekte şirketin tamamen işlevsiz kalabileceği görülmektedir.

Buna karşılık, üretim faaliyetlerinin sona ermesi nedeniyle boşta kalan işçilerden çok az bir kısmı ayrılmış ve konunun sosyal boyutu da düşünülerek söz konusu ihtiyaç dışı personelin iş akitleri fesih edilmediği için bir yılı aşkın süredir ücretleri Özelleştirme Fonundan karşılanan kaynaklarla finanse edilmektedir.

Sigara fabrikalarının devredildiği 24.6.2008 tarihinden 30.6.2009 tarihine kadarki bir yıllık süre içerisindeki toplam personel harcaması tutarı 528 milyon liranın üzerindedir. Aynı dönemde Özelleştirme Fonundan kullanılan kaynak ise 590 milyon liradır. Topluluğun 2008 yılı cari giderleri ise toplam 600 milyon lirayı geçmiştir.

Ayrıca söz konusu personel için 450 milyon liranın üzerinde ödenecek kıdem ve ihbar tazminatı hesaplanmıştır. Kuruluşun sadece 2008 yılı konsolide dönem zararının 1,1 milyar liraya ulaştığı ve yakın gelecekte stoklarında bulunan tütünlerin satışından elde etmesi muhtemel 140-150 milyon YTL gelirin dışında başka gelir getirici ciddi bir faaliyetinin de kalmadığı dikkate alınırsa, Kuruluşun mali durumunun düzeltilmesi ve kamu kaynaklarının verimli kullanılması bakımından atıl durumdaki işgücünün bir an önce ekonomiye kazandırılması gerekmektedir.

Öte yandan önceki yıllarda, faaliyet alanının çeşitliliği ve büyüklüğüne göre planlanmış bulunan mevcut teşkilat yapısının süratle gözden geçirilerek ihtiyaca uygun hale getirilmesi ve yakın bir sürede tamamen işlevsiz kalacak olan Kuruluşun geleceği hakkında karar verilmesi gerekmektedir.

II- İDARİ BÜNYE

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 22.04.2008 tarih ve 2008/23 sayılı Kararı'yla, Şirkete ait TEKEL adı ve logosu ile bağlı ortaklığı Sigara Sanayii İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.'ne ait sigara üretimiyle ilgili varlıkların ve markaların" özelleştirilmesine karar verilmiş ve 24.06.2008 tarihinde imzalanan sözleşmeyi takiben, aynı tarihte 1.720.000 ABD Doları bedelle ALICI firma BAT'a devir suretiyle özelleştirme süreci tamamlanmıştır.

Öte yandan, Sigara Sanayii İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.'ne ait varlıkların özelleştirilmesi sonucunda, Kuruluşun İşletme Adı ve Logosu da özelleştirmeye konu olduğundan, Şirketimizin Yeni İşletme Adı ve Logosu, Yönetim Kurulunun 23.10.2008 tarih ve 201 sayılı Kararı'yla "tta" olarak değiştirilmiş, bu değişiklik Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 01.12.2008 tarihinde Onaylanmış ve gerekli tescil işlemleri tamamlanarak kullanılmaya başlanmıştır.

En son durumda; Özelleştirme İdaresi Başkanlığının, Kuruluşun Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin 28.09.2009 tarihli ve 827 sayılı Olurları çerçevesinde yapılan Şirket Ana Sözleşmesi ve Organizasyon Şeması değişikliği 02.10.2009 tarihli ve 1494 sayılı Genelge'yle tüm teşkilata duyuru-larak uygulamaya konulmuş ve 6 olan Genel Müdür Yardımcılığı sayısı 4'e, 8 olan Daire Başkanlığı sayısı 5'e, merkez teşkilatındaki 34 adet Şube Müdürlüğünün sayısı da 18'e düşürülmüştür.

Diğer taraftan sermayesinin tamamı Ana Kuruluş tta 'ya ait olan Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş. 'nin esas faaliyet konusunu teşkil eden, başta sigara olmak üzere, tütün mamulleri üretim işinin özelleştirilmesi ve üretim işiyle ilgili varlıklarının ve markalarının alıcı firmaya devir ve teslimi sonucunda, şirket tamamen işlevsiz kalmıştır.

Ayrıca, Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.'nin ürettiği sigara ve diğer tütün ürünle-rinin pazarlama ve dağıtım işini yapan, yine, sermayesinin tamamı Kuruluşa ait Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş., anılan üretici Şirketin üretim işiyle ilgili varlıkları ile markalarının özelleştiril-mek suretiyle devrinden ve pazarlama faaliyetlerinin de alıcı şirkete geçmesinden sonra tasfiye sürecine girmiş, bu kapsamda Şirket'in taşra teşkilatını oluşturan Başmüdürlük ve Koordinatör Başmüdürlükler tümüyle kapatılmış ve tasfiye edilmiş olup, geline noktada Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş. ile Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün Şirket Tüzel Kişiliğinin sona erdirilerek tasfiye edilmesi gereği doğmuştur.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Başkanlık Makamının 28.09.2009 tarihli ve 827 sayılı Olurları'yla; Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş. ile Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. 31.12.2009 tarihi itibarıyla çıkartılacak devir bilançosu üzerinden tüm hak ve yükümlülükleriyle ana şirket'le (tta A.Ş.) birleştirilerek tüzel kişiliklerinin sona erdirilmesine ve bu birleştirmelere ilişkin her türlü işlemin tekemmül ettirilmesi hususunda tta yetkili kılınmıştır

Bu çerçevede, Yönetim Kurulunun 18.12.2009 tarih ve 195 Sayılı Kararı ile Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticareti A.Ş, aynı tarih ve 196 Sayılı Yönetim kurulu Kararı ile Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş' nin 31.12.2009 tarihi İtibarıyla tüzel kişilikleri sona erdirilmiş ve İstanbul Ticaret Sicili Memurluğunca 31.12.2009 tarihinde tescil ve ilan edilmiştir.

Diğer taraftan, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 02.11.2009 tarihli ve 2009/61 sayılı Kararıyla; Yaprak Tütün İşletmeleri ve Ticareti Dairesi Başkanlığının taşra teşkilatında yer alan; Yaprak Tütün İşletme Müdürlüklerinin, Yaprak Tütün İşleme Fabrika ve Atölyelerinin, Yaprak Tütün Bakım Amirliklerinin öncelik sırasına göre ve belli bir program dâhilinde kapatılmaları Kararlaştırılmıştır.

Bu gelişmeler sonucunda atıl duruma gelen işçi, memur ve sözleşmeli personelin ilgili yasalar çerçevesinde başka kuruluşlara nakli veya iş akitlerinin feshi işlemlerinin devam ettiği incelemeler sırasında görülmüştür.

III- MALİ BÜNYE

Kuruluşun 2007 yılında 44,4 milyon YTL karlı olan konsolide dönem sonucu, 2008 yıl sonu itibarıyla 1,1 milyar YTL zarara dönüşmüştür.

Geçmiş yıllarda 18 bin civarında personel istihdam ederek, alkol ve sigara gibi yüksek kâr-lılık içeren ürünler üreten ve 5 milyar YTL civarında satış hacmi yaratan, gerek sorumlu sıfatıyla gerekse aracı olmak üzere yaklaşık 4,5 milyar YTL vergi vb kesintiler ve yüksek bilanço karları

ile Hazineye ve Genel Bütçe dengesine önemli katkı sağlayan Kuruluşun önce alkol olmak üzere, 2008 yılında da sigara fabrikalarının özelleştirilmesi sonucu artık kendi kendine kaynak yaratma imkanı kalmamıştır.

Yeni Tütün alımı görevinin verilmemesi yanında tuz işletmelerinin de özelleşme aşamasında olduğu dikkate alınırse tamamen işlevsiz kalan Kuruluşun geleceği hakkında bir an önce karar verilmesi gerekmektedir.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI

Kuruluş 2008 yılında; 3,2 milyar YTL tutarında sigara, 81 milyon YTL tutarında yaprak tütün, 17 milyon YTL tutarında tuz ve diğer satışlarla birlikte toplam 3,4 milyar YTL tutarında hâsılat elde etmiş, 1,9 milyar YTL tutarındaki vergi ve diğer kesintilerin düşüldükten sonra net satış hâsılatı 1,5 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

Aynı dönem içerisinde 1,7 milyar YTL maliyet gideri yaparak neticede 2008 yılı 200 milyon YTL faaliyet zararı ile kapanmıştır.

Yukarda izah edildiği üzere 2008 yılı ortalarında sigara fabrikalarının devredilmiş olması ve Tuz İşletmelerini özelleşme aşamasında olması nedeniyle şirketin elinde bulunun yaprak tütünlerin satışı dışında ciddi bir işletme faaliyeti kalmamıştır.

V- YATIRIMLAR:

15.1.2008 tarih, 26757 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Yatırım Programında Kuruluş için 48 milyon YTL ödenek ayrılmıştır. Ancak 2008 yılında yatırım programında yer alan hiçbir proje için herhangi bir yatırım harcaması yapılmamıştır.

VI- BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER:

Kuruluşa ait bağlı şirketler hakkında yukarıda gerekli açıklama yapılmış olup aşağıda sadece iştirakler değerlendirilmiştir.

— Kıbrıs Türk Tütün Endüstrisi Limitet Şirketi:

Şirket, 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sonrası 14.5.1975 tarihinde, Tekel tarafından tespit edilecek harmanlarla sigara yapılması ve bu sigaraların gerek Kıbrıs’ta gerekse dışarıda satılması amacıyla, Lefkoşa’da kurulmuştur. Şirkette Tekelin % 51, KKTC Türk Cemaat Meclisi İnkişaf Sandığının % 46,5 ve Eti Teşebbüslerinin % 2,5 oranında hissesi bulunmaktadır.

Tekel sigara fabrikaları ve markalarının 2008 yılı ortalarında satılmasından sonra Kuruluşun bu şirketteki hisselerinde özelleştirme çalışmalarına başlanmıştır.

Denetim tarihi itibarıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yetkilileri ile yapılan görüşmelerde özelleştirme çalışmalarının sürdürüldüğü bilgisi alınmış olup iştirakin özelleştirilmesinin bir an önce tamamlanması gereğine işaret olunur.

— J.T.I. Central Asia (R.J. Reynolds Tobacco Kazakistan Şirketi):

12.8.1995 tarih, 22372 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 95/7121 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kazakistan Cumhuriyeti’nin Shimkent şehrinde kurulmuş olan R.J. Reynolds Tobacco Kazakistan Şirketine, Tekelin 10 milyon USD karşılığı % 20 oranında sermaye payı ile iştirakine izin verilmiştir.

Tekel'in Şirkete % 20 oranındaki sermaye taahhüdünün, tütün vermek suretiyle karşılanmasına ilişkin olarak 29.3.1995 tarihinde imzalanan Sözleşme hükümleri çerçevesinde, 1995 yılında 1.976.053,31 USD değerinde 3.471.273 kg, 1996 yılında 4.516.775,37 USD değerinde 6.010.308 kg ve 1997 yılında 3.507.171,33 USD değerinde 1.522.922 kg olmak üzere toplam 10 milyon USD değerinde 11.004.503 kg tütün teslim edilmiştir.

Ancak Tekelin % 20 hisse karşılığı teslim etmiş olduğu tütün bedeli 10 milyon USD'nin şirket kayıtlarına tam olarak yansıtılmadığı ve bu konudaki mutabakatın ise henüz sağlanamadığı, diğer taraftan şirketin mali durumunun bozulmuş olduğu ve Özkaynaklarını tamamen yitirmiş bulunduğu anlaşılmaktadır.

Söz konusu şirketteki Tekel hisselerinin satışına ilişkin özelleştirme çalışmaları devam etmektedir ancak sorunun kamu zararı doğurmayacak şekilde en kısa sürede çözümü için çabaların artırılması gerekli görülmektedir.

— Reytek Tütün Sanayii ve Ticaret A.Ş.

Blended sigara üretiminde kullanılan Virginia-Burley tütününün Türkiye'de yetiştirilmesi ve işlenmesi amacıyla kurulmuş bulunan Reytab Tütün Sanayii ve Ticaret A.Ş.'ye Yüksek Planlama Kurulu'nun 09.12.1997 tarih ve 97/T-87 sayılı Kararı Tekelin, 4,75 milyon USD karşılığı % 48 oranında sermaye payı ile iştiraki ile uygun bulunmuştur.

Tekel'in ortaklığa katılımı sonucu şirketin ismi REYTEK Tütün Sanayii ve Ticaret A.Ş. olarak değiştirilmiş ve 03.03.1997 tarihinde yapılan sözleşme uyarınca; Kuruluş sermaye taahhüdünü, R.J.Reynolds Tobacco Firmasına ya da bu firmanın belirlediği bir yaprak tütün şirketine tütün teslimatı ile ödemiştir.

Tekele ait sigara fabrikalarının, 2008 yılı ortasında satışının tamamlanmış olması nedeniyle Reytek ortaklığının Kuruluş açısından işlevi ve amacı ortadan kalkmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca iştirakteki sermaye payının özelleştirilmesi konusunda yapılan çalışmaların ise henüz sonuçlandırılmadığı görülmüştür.

— Azer-Tekel Sigara ve İçki Üretim ve Pazarlama Müşterek Müessesesi:

Yüksek Planlama Kurulu'nun 16.11.1992 tarih ve 92/T-9 sayılı Kararı ile Azerbaycan pazarı için sigara ve içki üretmek amacıyla kurulan, 2 milyon USD sermayeli, merkezi Bakü olan Şirkette Kuruluşun iştirak payı yüzde elli oranındadır.

1993'de Azer-Tekel şirketi Türk tütünlerinden 2.940 kg "Maltepe" sigarası ile Türk ve Azerbaycan tütünleri kullanılarak 17.830 kg "İstanbul" sigarası üretip, satmış, ancak bundan sonraki yıllarda Azerbaycan'da yaşanan savaş, politik çalkantılar, durmadan değişen kadrolar nedeniyle istikrarlı bir faaliyet yürütememiştir.

Tekel Yönetim Kurulunun 14.1.1999 tarihli kararı ile şirketin tasfiyesi uygun görülmüş ve Yüksek Planlama Kurulunun 31.08.1999 tarih ve 99/T-30 sayılı kararı ile de; Azerbaycan Apro Sanayii Komitesi ile birlikte Azerbaycan'da kurulmuş bulunan ve Tekel Genel Müdürlüğü'nün yüzde elli payının tasfiyesi kabul edilmiştir.

Ancak tasfiye işlemlerinde ortaya çıkan, 180 bin USD Azerbaycan tarafının borcunun, devlet borcu olarak kaydedilmesi ile tasfiye sürecinde karşılaşılan sorunların, Azerbaycan ile olan ilişkilerimizi etkilemeden çözüme kavuşturulması hususunda yapılan girişimlerden de henüz olumlu bir sonuç alınamamıştır.

VII- ÖNERİLER

A) Aşağıdaki önerinin, sonuçları gelecek denetim sırasında takip edilmek üzere gündemde kalması kararlaştırılmıştır:

- Tekel Ankara Başmüdürlük İdare, Ambar ve Genel Müdürlük Binası İnşaatıyla ilgili olarak;
- Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından hazırlanan 8.6.2007 tarih, 29/07-13 sayılı inceleme raporunda belirtilen hususlar da dikkate alınarak kesin hesabın bir an önce tamamlanması, TBMM KİT Komisyonu'nun 24.6.2009 tarihli toplantısında alınan karar gereği kesin hesap heyeti oluşturulmasında ihtiyaç duyulan personelin Bayındırlık ve İskan Bakanlığından ivedilikle talep edilmesi,
- Başbakanlık Teftiş Kurulu raporunda tespit edilen fazla ödemenin yüklenici firma ile sorumlu kurum personelinden tahsil edilmesi amacıyla İstanbul 9 uncu Asliye Ticaret Mahkemesinde açılmış olan 2009/245 esas sayılı davanın titizlikle takip edilmesi,

B) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Günümüz baskı teknolojisine uygun olarak 1.279 çeşit ambalaj malzemesi üretebilen, ayrıca kitap, afiş, broşür, fotoğraf, basım işleri yanında, hâlihazırda bağlı olduğu kuruluşun ve diğer kamu kuruluşlarının da matbu evrak siparişlerini karşılayan, ancak, sigara fabrikalarının özelleştirilmesi nedeniyle büyük oranda atıl kalan ambalaj fabrikasının geleceği hakkında bir an önce karar verilmesi,

2- Sigara fabrikalarının özelleştirilmesi işlemlerinin 24.06.2008 tarihi itibarıyla tamamlanarak Tekel'in sigara üretiminden çekilmesi nedeniyle, Reytek ortaklığının Kuruluş açısından işlevinin kalmadığı dikkate alınarak, Şirketteki iştirak payının bir an önce elden çıkarılması konusunda ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

3- Tekel'in yurt dışı iştiraki olan Tabacs Turcs S.A'nın tasfiye işlemleri sonucunda İsviçre'de ödenen 99.965,95 CHF tutarındaki verginin, Türkiye'de geri alınabilmesini teminen, ödeme belgesinin Zürih Türk Konsoloslughunca tasdikinin sağlanması konusunda, Dışişleri Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması,

4- Çamaltı Tuz Yıkama Tesisi ile ilgili olarak, yüklenici firma ile Kuruluş arasındaki ihtilafların halen çözülmemediği ve hukuki prosedürün devam ettiği dikkate alınarak, Kuruluşun konu ile ilgili zararlarının tespiti ve işin eksik yapılmasından doğan tazminat haklarının korunması bakımından, özelleştirme çalışmalarında gerekli tedbirlerin alınması,

5-Raporun ilgili bölümünde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

C) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

- Sigara Fabrikalarının özelleştirilmesi ve yaprak tütün faaliyetlerindeki daralma nedeniyle atıl durumda gelen 10 bini aşkın ihtiyaç dışı iş gücünün bir an önce ekonomiye kazandırılması için ilgili merciler nezdinde girişimde bulunulması,

SONUÇ:

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğünün 15.5.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı Bilançosu ve 515.041.702,92 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

Sigara Sanayii İşletmeleri ve Ticareti A.Ş.'nin 15.5.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı Bilançosu ve 571.970.200,64 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.'nin 15.5.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı Bilançosu ve 4.882.980,12 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.2008 Yılı (Füzyon) Bilançosu

Aktif	Önceki dönem YTL	Cari Dönem YTL
I-Dönen varlıklar		
A-Hazır değerler	1.246.515,22	124.175,47
B-Menkul kıymetler		13.676.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşk. karş. (-)		
C-Ticari alacaklar	290.927.199,31	451.742.674,95
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
D-Diğer alacaklar	1.086.167.453,35	1.087.772.047,50
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(1.312.594,11)	(1.454.990,79)
E-Stoklar	952.213.694,87	712.519.233,71
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2-Verilen sipariş avansları	18.743,77	11.267,72
F-Yıllara yaygın inşaat ve on. mal.		
G-Gelecek yıllara ait gid.ve gel. tah.	1.402.802,25	1.655.208,81
H-Diğer dönen varlıklar	214.122,15	1.087.860,79
Dönen varlıklar toplamı	2.332.171.787,15	2.268.577.201,23
II-Duran varlıklar		
A-Ticari alacaklar	301.600,97	419.836,39
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar	473.170.488,84	473.170.488,84
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıym. değ. düşk. karş.(-)		
3-İştirakler	31.961.761,57	31.961.761,57
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)	(348.395,78)	(348.395,78)
5-İştirakler ser. payl. değer düş. karş.(-)		
6-Bağlı ortaklıklar	441.557.123,05	441.557.123,05
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taah. (-)		
8-Bağlı ort.serm. payl. değ. düş. karş.(-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali dur. var.değ. düş. karş.(-)		
D-Maddi duran varlıklar	104.630.132,79	98.048.550,05
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	149.646.563,85	148.551.408,96
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(55.048.280,20)	(59.875.816,53)
3-Yapılmakta olan yatırımlar	10.031.849,14	9.372.957,62
4-Verilen sipariş avansları		
E-Maddi olmayan duran varlıklar	131.800,58	458.541,12
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	458.480,87	930.443,99
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(326.680,29)	(471.902,87)
3-Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Arama giderleri		
2-Hazırlık ve geliştirme giderleri		
3-Diğer özel tükenmeye tabi varlıklar		
4-Birikmiş tükenme payları (-)		
5-Verilen avanslar		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek yıllara ait gid. ve gelir tah.		
H-Diğer duran varlıklar	15.090,31	6.957,89
Duran varlıklar toplamı	578.249.113,49	572.104.374,29
Aktif (varlıklar) toplamı	2.910.420.900,64	2.840.681.575,52

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş. 2008 Yılı (Füzyon) Bilançosu

Pasif	Önceki dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar		699.950,70		1.072.518,00
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		102.669.405,60		2.143.083,46
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		12.263.075,47		37.057.165,90
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		12.368.123,56		17.246.886,22
G-Borç ve gider karşılıkları		15.371,84		
1-Dönem karı vergi ve diğ.yasal yük. karş.				
2-Dönem karının peşin öd.ver.ve diğ.yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Maliyet giderleri karşılığı				
5-Diğer borç ve gider karşılıkları	15.371,84			
H-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.		6.961.936,74		11.074.178,44
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		3.222,00		55.644,48
Kısa vadeli yabancı kay. toplamı		134.981.085,91		68.649.476,50
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar		4.277,30		4.277,30
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		26.370.205,18		30.750.192,41
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	26.370.205,18		30.750.192,41	
F-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kay. toplamı		26.374.482,48		30.754.469,71
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		3.581.034.728,59		4.088.288.728,57
1-Sermaye	5.000.000.000,00		5.000.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	2.942.765.574,26		2.435.511.574,28	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	1.523.800.302,85		1.523.800.302,85	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri		1.012.471,58		1.012.471,58
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri	1.012.471,58		1.012.471,58	
C-Kar yedekleri		233.257.143,96		233.257.143,96
1-Yasal yedekler	233.257.143,96		233.257.143,96	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(980.644.391,17)		(1.066.239.011,88)
F-Dönem net karı/zararı		(85.594.620,71)		(515.041.702,92)
Öz kaynaklar toplamı		2.749.065.332,25		2.741.277.629,31
Pasif (kaynaklar) toplamı		2.910.420.900,64		2.840.681.575,52

Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş. 2008 Yılı (Füzyon) Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Geçen dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt satışlar	149.213.539,49	151.312.437,72
B- Satış indirimleri (-)		
C- Net satışlar	149.213.539,49	151.312.437,72
D- Satışların maliyeti (-)	207.135.033,14	367.332.917,96
Brüt satış kârı veya zararı	(57.921.493,65)	(216.020.480,24)
E- Faaliyet giderleri (-)	78.939.229,90	133.666.945,38
Faaliyet karı veya zararı	(136.860.723,55)	(349.687.425,62)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	88.215.685,37	80.896.167,36
G- Diğer faal.den olağan gider ve zararlar (-)	12.742.702,13	24.535.985,44
H- Finansman giderleri (-)		656,58
Olağan kar veya zararı	(61.387.740,31)	(293.327.900,28)
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	2.863.270,67	3.073.194,30
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	27.070.151,07	224.786.996,94
Dönem kar veya zararı	(85.594.620,71)	(515.041.702,92)
K-Dönem kârı vergi ve diğ.yasal yük.lük karşılıkları (-)		
Dönem net karı veya zararı	(85.594.620,71)	(515.041.702,92)

Sigara Sanayii İşletmeleri ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif	Önceki dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		121.124,40		91,75
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşk. karş. (-)				
C-Ticari alacaklar		200.439.220,73		255.231,90
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar	1.701.550,99	1.358.251,33	1.399.055,58	1.055.755,92
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(343.299,66)		(343.299,66)	
E-Stoklar	294.951.017,87	294.988.430,21	2.173.828,46	2.173.828,46
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları	37.412,34			
F-Yıllara yaygın inşaat ve on. mal.		398.239,60		64.081,56
G-Gelecek aylara ait gid.ve gel. tah.		11.366.795,64		2.870.036,71
H-Diğer dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı		508.672.061,91		6.419.026,30
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		82.973,82		10.765,88
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıym. değ. düşk. karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler ser. payl. değ. düş. karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taah. (-)				
8-Bağlı ort.serm. payl. değ. düş. karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali dur. var.değ. düş. karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		225.570.626,82		945.883,22
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	521.352.091,09		3.011.273,25	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(306.553.501,07)		(2.065.390,03)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	10.772.036,80			
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		1.656,90		0,02
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	22.460,38		12.714,46	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(20.803,48)		(12.714,44)	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Arama giderleri				
2-Hazırlık ve geliştirme giderleri				
3-Diğer özel tükenmeye tabi varlıklar				
4-Birikmiş tükenme payları (-)				
5-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gid. ve gelir tah.				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		225.655.257,54		956.649,12
Aktif (varlıklar) toplamı		734.327.319,45		7.375.675,42

Sigara Sanayii İşletmeleri A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif	Önceki dönem		Cari Dönem	
	YTL		YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar		6.203.455,52		145.563,47
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		52.132,78		284.009.974,90
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		362.716.251,21		16.935,68
G-Borç ve gider karşılıkları		26.235,06		
1-Dönem karı vergi ve diğ.yasal yük. karş.	20.940.393			
2-Dönem karının peşin öd.ver.ve diğ.yük.(-)	(20.914.158)			
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Maliyet giderleri karşılığı				
5-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.		4.891.428,10		283,40
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		1.239.544,38		
Kısa vadeli yabancı kay. toplamı		375.129.047,05		284.172.757,45
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		39.856.557,15		41.727.021,29
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kay. toplamı		39.856.557,15		41.727.021,29
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		217.015.369,57		217.015.369,57
1-Sermaye	44.000.000,00		44.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)	173.015.369,57		173.015.369,57	
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		29.353.436,87		36.430.727,75
1-Yasal yedekler	29.330.536,56		36.407.827,44	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	22.900,31		22.900,31	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		72.972.908,81		(571.970.200,64)
F-Dönem net karı/zararı		319.341.715,25		(318.524.103,32)
Öz kaynaklar toplamı		734.327.319,45		7.375.675,42
Pasif (kaynaklar) toplamı				

Sigara Sanayii İşletmeleri ve Ticareti A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Geçen dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt satışlar	3.144.029.170,64	1.371.783.902,90
B- Satış indirimleri (-)	2.544.330.365,43	1.125.645.049,52
C- Net satışlar	599.698.805,21	246.138.853,38
D- Satışların maliyeti (-)	393.306.005,04	183.443.012,97
Brüt satış kârı veya zararı	206.392.800,17	62.695.840,41
E- Faaliyet giderleri (-)	81.725.941,61	37.608.946,62
Faaliyet karı veya zararı	124.666.858,56	25.086.893,79
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	2.631.002,00	5.392.175,43
G- Diğer faal.den olağan gider ve zararlar (-)	8.970.487,28	18.222.502,59
H- Finansman giderleri (-)		
Olağan kar veya zararı	118.327.373,28	12.256.566,63
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	6.922.558,33	684.102,77
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	31.336.630,19	584.910.870,04
Dönem kar veya zararı	93.913.301,42	(571.970.200,64)
K- Dönem kârı vergi ve diğ.yasal yük.lük kar.ları (-)	20.940.392,61	
Dönem net karı veya zararı	72.972.908,81	(571.970.200,64)

Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem (YTL)		Cari dönem (YTL)	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		12.079,16		359,61
B-Menkul kıymetler				11.562.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşk. karş. (-)				
C-Ticari alacaklar		332.446.159,21		895.114,35
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	335.020.612,06		4.174.057,00	
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)	(2.574.452,85)		(3.278.942,65)	
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	13.747.815,76	11.260.067,13	3.516.400,93	745.383,91
D-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	(2.487.748,63)		(2.771.017,02)	
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	4.455.883,18	4.455.883,18	65.721,19	65.721,19
E-Stoklar				
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve on. mal.		622.572,07		426.454,95
G-Gelecek aylara ait gid.ve gel. tah.		30.335,86		389.763,40
H-Diğer dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı		348.827.096,61		14.084.797,41
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		143.360,21		43.954,84
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar		6.503,81		524,64
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıym. değ. düşk. karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler ser. payl. değer düş. karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taah. (-)				
8-Bağlı ort.serm. payl. değ. düş. karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali dur. var.değ. düş. karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar				
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		501.474,76		92.775,47
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	501.474,76		92.775,47	
2-Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		9.842,43		0,64
1-Arama giderleri				
2-Hazırlık ve geliştirme giderleri	337.852,47		238.745,01	
3-Diğer özel tükenmeye tabi varlıklar	(328.010,04)		(238.744,37)	
4-Birikmiş tükenme payları (-)				
5-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gid. ve gelir tah.				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		661.181,21		137.255,59
Aktif (varlıklar) toplamı		349.488.277,82		14.222.053,00

Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

P asif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar		497.177.719,71		176.027.091,49
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		1.436.997,81		936.835,91
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		8.221.941,65		585.358,83
G-Borç ve gider karşılıkları				
1-Dönem karı vergi ve diğ.yasal yük. karş.				
2-Dönem karının peşin öd.ver.ve diğ.yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Maliyet giderleri karşılığı				
5-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.		1.471.506,46		312.773,44
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		1.843,60		
Kısa vadeli yabancı kay. toplamı		508.310.009,23		177.862.059,67
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		11.017.672,66		11.082.377,52
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kay. toplamı		11.017.672,66		11.082.377,52
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye				
1-Sermaye		9.000.000,00		9.000.000,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)	9.000.000,00		9.000.000,00	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		108.326.653,71		108.326.653,71
1-Yasal yedekler	108.326.653,71		108.326.653,71	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(323.247.855,80)		(287.166.057,78)
F-Dönem net karı/zararı		36.081.798,02		(4.882.980,12)
Öz kaynaklar toplamı		(169.839.404,07)		(174.722.384,19)
Pasif (kaynaklar) toplamı		349.488.277,82		14.222.053,00

Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Geçen dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt satışlar	4.269.199.570,58	3.238.860.748,66
B- Satış indirimleri (-)	967.525.874,75	732.023.467,27
C- Net satışlar	3.301.673.695,83	2.506.837.281,39
D- Satışların maliyeti (-)	3.122.449.573,61	2.390.091.133,39
Brüt satış kârı veya zararı	179.224.122,22	116.746.148,00
E- Faaliyet giderleri (-)	139.474.726,90	106.732.018,38
Faaliyet karı veya zararı	39.749.395,32	10.014.129,62
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	2.180.117,86	3.360.909,75
G- Diğer faal.den olağan gider ve zararlar (-)	5.989.484,65	7.631.135,77
H- Finansman giderleri (-)		
Olağan kar veya zararı	35.940.028,53	5.743.903,60
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	1.045.897,69	3.576.076,37
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	904.128,20	14.202.960,09
Dönem kar veya zararı	36.081.798,02	(4.882.980,12)
K- Dönem kârı vergi ve diğ.yasal yük.lük kar.ları (-)		
Dönem net karı veya zararı	36.081.798,02	(4.882.980,12)

**SÜMER HOLDİNG A.Ş.’NİN 2008 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ
KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Sümer Holding A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 03/11/2010 tarihli 8’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Kuruluş, “Türkiye’de temel sanayileri kurmak ve yönetmek” ana amacı doğrultusunda 1933 yılında, daha önce 1932 yılında kurulmuş olan Devlet Sanayi Ofisi’nin sorumluluğundaki tesisleri işletmek ve yine 1932 yılında kurulmuş olan Türkiye Sanayi Kredi Bankasına verilmiş olan bankacılık alanında faaliyette bulunma görevini yürütmek üzere 11.07.1933 tarih ve 2262 sayılı Kanunla Sümerbank adıyla kurulmuştur.

1938 yılında yürürlüğe giren 3460 sayılı Kanun kapsamında KİT statüsü kazanan kuruluş; bankacılık, pamuklu ve yünlü dokuma, kimya, toprak, seramik, kağıt ve demir çelik sanayii sektörlerinde faaliyet göstermiş, çeşitli sektörde toplam 56 işletmeye, bankacılık sektöründe de 49 şubeye kadar ulaşmıştır.

1986 yılında yürürlüğe giren 3291 sayılı Kanun kapsamında başlatılan özelleştirme çalışmaları sonucunda 11.09.1987 tarih 87/12184 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile özelleştirme kapsamına alınan Kuruluş, Başbakanlık Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına devredilmiştir.

Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu’nun 08.12.1987 tarih ve 81 sayılı kararı ile; bünyesindeki bankacılık biriminin, 1993 yılında 16.07.1993 tarih ve 93/17 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararıyla Sümerbank A.Ş. olarak yeniden yapılandırılmasından sonra, Sümer Holding A.Ş. adını almıştır.

4046 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1994 yılına kadar önemli bir özelleştirme uygulaması yapılmayan Holding, 27.11.1994 tarih ve 22124 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4046 sayılı Kanun’un geçici 11 inci maddesi gereğince özelleştirme kapsam ve programına alınmış sayılmıştır.

Bu tarihten sonraki dönemde Holdingin önce bölge müdürlükleri kapatılmış, satış mağazaları ve pazarlama işletmeleri kapatılmış, gerek üretim birimleri gerekse bağlı işletmelerinin tamamı devir veya satış suretiyle özelleştirilmiş daha sonraki yıllarda da üretim birimleri özelleştirilmiş kuruluşların tasfiye edilmesi amacıyla birleşilen kuruluş olarak görevlendirilmiştir.

1933 yılında kuruluşunda; Bakırköy Dokuma Fabrikası, Feshane Yünlü Dokuma Fabrikası, Hereke İpekli ve Yünlü Dokuma Fabrikası ve Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası olmak üzere yalnız 4 işletme ile faaliyete başlayan Sümerbank, kuruluş kanununa uygun olarak, değişik sanayi dallarında, çeşitli müesseseler kurmuş, incelemeler yapmış, projeler hazırlamış, çeşitli kuruluşlara iştirak etmiş ve ulusal ekonomi için önemli sayıda ve değişik alanlarda personelin yetiştirilmesini sağlamıştır.

Sümerbank'ın kurduğu veya devir aldığı işletmelerin, yıllara dağılımı şöyledir:

- 1933-1943 döneminde 13 fabrika (Bakırköy, Kayseri, Ereğli ve Nazilli pamuklu tekstil fabrikaları; Defterdar, Hereke, Bünyan, Isparta ve Merinos yünlü fabrikaları; Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası, Gemlik Suni ipek ve Viskoz Mamulleri Fabrikası, Kütahya Seramik Fabrikası ve Sivas Çimento Fabrikası).

- 1944-1953 döneminde 7 fabrika (Malatya, Adana, İzmir ve Denizli pamuklu tekstil fabrikaları; Taşköprü Kendir Fabrikası, Pamuk Satınalma ve Çırçır Fabrikaları, Filyos Ateş Tuğlası Fabrikası).

- 1954-1963 döneminde 6 fabrika (Erzincan Bez Fabrikası, Diyarbakır Yünlü Fabrikası, Yıldız Çini ve Porselen Fabrikası, Antalya Pamuklu Dokuma Sanayii T.A.Ş., Bergama Pamuk İpliği ve Dokuma Sanayii T.A.Ş., Manisa Pamuklu Mensucat A.Ş.) ile İzmir Basma Sanayii Müessesesinin basma işletmesi.

- 1964-1970 döneminde 7 fabrika (Eskişehir ve Kahramanmaraş pamuklu tekstil fabrikaları, Ordu Soya Fabrikası, sonradan adı Bolu Lamine ve Lif Levha Fabrikası olarak değiştirilen Bolu Sun'i Tahta Fabrikası, Konya Krom Mağnezit Tuğla Fabrikası, Yarımca ve Bozüyük seramik fabrikaları).

- 1971-1984 döneminde 11 fabrika (Diyarbakır, Karaman, Adıyaman, Nevşehir pamuklu tekstil fabrikaları, Salihli Valeks Fabrikası, Tarsus Mensucat Boyaları Fabrikası, Pertek Yün İpliği İşletmesi, Van, Tercan ve Sarıkamış ayakkabı fabrikaları, Çanakkale Sentetik Deri Fabrikası) ve Sümerbank'a bağlanan iki işletmeli Türkiye Yapağı ve Tiftik A.Ş.

- Karabük Demir ve Çelik İşletmeleri ile Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikalarının bazı işletmeleri.

Karabük Demir ve Çelik İşletmeleri ile Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları 1955 yılında Kuruluş bünyesinden ayrılmıştır.

12.10.1983 tarih ve 18199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2929 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun gereğince; Ordu Soya, Yıldız Çini ve Porselen, Tarsus Mensucat Boyaları, Filyos Ateş Tuğlası, Yarımca Seramik, Konya Krom Mağnezit Tuğla, Bolu Lamine ve Lif Levha, Bozüyük (Kütahya İşletmesi dahil) sanayii müesseseleri 30.11.1983 tarihi itibarıyla başka kuruluşlara devredilmiştir.

18.06.1984 tarih ve 8435 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Ordu Soya, Yıldız Çini ve Porselen, Tarsus Mensucat Boyaları fabrikaları 30.6.1984 tarihi itibarıyla tekrar Sümerbank'a devredilmiş, Türkiye Yapağı ve Tiftik A.Ş. Sümerbank'ın bağlı ortaklığı haline getirilmiştir. Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'nun 18.2.1986 tarih ve 86/5 sayılı kararı ile Ordu Soya Sanayii Müessesesi özelleştirilmek üzere 30.6.1986 tarihinden itibaren Sümerbank'ın bağlı ortaklığı durumuna dönüştürülmüş ve Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu'nun kararı ile 31.12.1986 tarihi itibarıyla Tarım Satış Kooperatifleri ve Sümerbank Mensupları Sağlık, Eğitim ve Yardımlaşma Vakfı'na devredilmiştir.

1986 yılında Bakırköy Pamuklu Sanayii Müessesesi, bir konfeksiyon müessesesi durumuna dönüştürülmüş; Haliç ile ilgili düzenlemeler kapsamında Defterdar Yünlü Sanayii Müessesesi kapatılmıştır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun 28.10.1988 tarih ve 88/11 sayılı kararı kapsamında, Yönetim Kurulu'nun 23.12.1988 tarih ve 14/262 sayılı kararı ile 01.01.1989 tarihi itibarıyla müesseselerin tüzel kişilikleri kaldırılarak, işletme haline dönüştürülmüşler; bu arada el halıcılığı, makine halıcılığı, jüt ipliği üretimi ve el sanatları ile ilgili konularda faaliyet gösteren işletmeler de Ana Sözleşmesi 26.12.1988 tarih ve 2174 sayılı T.Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanarak kurulan Sümerhalı-Sümer Halıcılık El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ne bağlanmıştır

SÜMERHALI A.Ş., Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 18.09.1997 tarih ve 97/43 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak, 31.12.1997 tarihi itibarıyla, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bağlı bir iktisadi devlet teşekkülü haline dönüştürülmüştür.

Yüksek Planlama Kurulu'nun 25.12.1990 tarih ve 90/T-123 sayılı kararı ile Akdeniz Sanayi ve Ticaret İşletmeleri A.Ş. (AKSANTAŞ), Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulu'nun 08.06.1992 tarihli ve 92/12 sayılı kararı ile de Sivas Dokuma Sanayi ve Ticaret A.Ş. (SİDAŞ)'da Holding'e devredilmiştir.

Kuruluşun bünyesindeki bankacılık birimi 1993 yılında 16.07.1993 tarih ve 93/17 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararıyla Sümerbank A.Ş. olarak yeniden yapılandırılmış ve Holdingin unvanı da Sümer Holding A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

2002 yılında alınan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı kararları ile Türkiye Zirai Donatım Kurumu A.Ş., Et ve Balık Ürünleri A.Ş., Türk Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Turban Turizm A.Ş.'nin tüzel kişiliklerinin kaldırılarak 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde Holding'le birleştirilmeleri kararlaştırılmıştır. 2003 yılında Et ve Balık Ürünleri A.Ş.'nin Holdingle birleştirilmesine ilişkin karar iptal edilirken, diğer 3 şirketin Holdingle birleşmesi gerçekleştirilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 13.06.2005 tarih ve 71 sayılı kararı ile "Bu güne kadar sürdürülen özelleştirme çalışmaları neticesinde, varlıklarının önemli bir bölümü özelleştirilen kuruluşların; hem tüzel kişiliklerinin sona erdirilmesi, hem de kalan varlıklarının daha etkin bir şekilde özelleştirilmesini teminen, öncelikle bu kuruluşların uygun görülecek tek yapı veya yapılar altında bir tüzel kişilikte birleştirilmesine yönelik olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gerekli tedbirlerin alınmasına ve işlemlerin yerine getirilmesine" karar verilmiştir.

4046 sayılı Kanun ve söz konusu Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı kapsamında 2005 yılında; Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 22.08.2005 tarih ve 1225 sayılı oluruyla özelleştirme kapsam ve programında bulunan TÜGSAŞ ve SEKA'nın tüzel kişilikleri kaldırılarak Holdingle birleştirilmiş, 06.12.2005 tarih ve 1687 sayılı kararı ile de Bor, Ereğli ve Iğın şeker fabrikaları Holdinge devredilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 15.11.2007 tarih ve 1246 sayılı olur'u ile; T. Demir Çelik İşletmeleri A.Ş.'nin her türlü haklarıyla birlikte herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Holding'e devredilmesi ve tüm personeline ilişkin düzenlemelerin ilgili mevzuat çerçevesinde Holding tarafından gerçekleştirilmesi öngörülmüş ve 2008 Ocak ayı içinde birleşme işlemi tamamlanarak, Kayseri Yahyalı'da bulunan iki adet Attepe maden sahası ile Malatya Hekimhan'da bulunan Karakuz maden sahası da Sümer Holding AŞ bünyesine alınmış olup, özel sektörce işletilen maden sahalarından rödevans geliri elde edilmiştir.

Son olarak da 2009 yılı içinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 01.06.2009 tarih ve 448 sayılı oluru ile; % 100 hissesi İdareye ait olan SÜMERHALI'nın, çıkarılacak devir bilançosu üzerinden tüm hak ve yükümlülükleriyle birlikte Sümer Holding A.Ş ile birleştirilerek tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine karar verilmiş ve 28.07.2009 tarihi itibarıyla Şirketin tüzel kişiliği sona erdirilmiş, SÜMERHALI'nın taşra teşkilatını oluşturan Isparta'daki Halı Fabrikası ve Diyarbakır'daki Bölge Müdürlüğü ile bunlara bağlı müdürlükler ve 7 adet bölge şefliği de (Kayseri, Kula, Sandıklı, Siirt, Van, Kahramanmaraş ve Erzurum) Holding bünyesine alınmıştır.

Ayrıca Holdinge ait Taşucu Kağıt Sanayi İşletmesinin 4046 sayılı Kanunun 3/e maddesi çerçevesinde kapatılmasına ilişkin 02.11.2009 tarih ve 2009/64 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı alınmıştır.

Kuruluşun son beş yılda gerçekleştirdiği faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler, aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004 ^(*)	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	1.473.080	1.473.080	2.293.080	2.293.080	2.543.080	250.000	10,9
Ödenmiş sermaye	"	1.115.808	1.985.782	2.167.665	2.187.801	2.481.715	293.914	13,4
Öz kaynaklar	"	155.921	(687.230)	272.885	311.391	87.271	(224.120)	(72,0)
Yabancı kaynaklar	"	93.464	111.565	174.441	191.644	136.874	(54.770)	(28,6)
Finansman giderleri	"	33.765	9.206	3.583	15.449	23.718	8.269	53,5
Maddi duran varlık.(edinme değ.)	"	343.742	244.769	1.227.862	947.059	946.695	(364)	(0)
Maddi dur.varlık.birikmiş amort.	"	151.609	85.715	917.980	744.820	749.804	4.984	0,7
Yatırım nakdi ödemeleri	"	5	20	363	182	56	(126)	(69,2)
Yatırım gerçekleşme oranı (nakdi)	%	1,9	21,3	80,6	9,6	28,2	19	193,8
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	295.495	-	-	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	"	10.623	5.329	5.701	5.333	4.652	(681)	(12,8)
İştirakler temettü gelirleri	"	1.069	652	2.196	4.662	5.031	369	7,9
Başlıca alım miktarı								
- Pancar	Ton	-	-	1.899.689	-	-	-	-
Tüm alım tutarı (hizmet alımları dahil)	Bin YTL	3.138	639	271.222	2.139	1.333	(806)	(37,7)
Başlıca üretim miktarı :								
- Motor	Adet	110	-	-	-	-	-	-
- Traktör	Adet	67	-	-	-	-	-	-
- Kağıt	-	-	-	16.843	-	-	-	-
- Şeker	-	-	-	254.510	-	-	-	-
- Melas	-	-	-	67.369	-	-	-	-
- Küspe	-	-	-	515.102	-	-	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı :								
Bor Şeker Fabrikası	%	-	-	112,1	-	-	-	-
Ereğli Şeker Fabrikası	%	-	-	99,1	-	-	-	-
İlgin Şeker Fabrikası	%	-	-	114,6	-	-	-	-
Tüm üretim tutarı (üretim mal.)	Bin YTL	2.218	-	277.799	-	-	-	-
Net satış tutarı	"	15.180	4.401	121.763	306.044	2.195	(303.849)	(99,3)
Stoklar :								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	8.196	3.806	12.388	1.816	1.802	(14)	(0,8)
- Yarı mamuller	"	100	8.026	-	-	-	-	-
- Mamuller	"	19.210	14.026	234.062	18	18	-	-
- Ticari mallar	"	534	482	65	-	-	-	-
- Diğer stoklar	"	152	153	127	-	-	-	-
Memur (ortalama)	Kişi	12	104	42	33	19	(14)	(42,4)
Sözleşmeli (ortalama)	"	620	153	449	231	154	(77)	(33,3)
İşçi (ortalama)	"	2.451	263	2085	469	234	(235)	(50,1)
Personele yapılan tüm giderler	Bin YTL	159.718	36.340	102.987	41.028	23.306	(17.722)	(43,2)
Cari yıla ilişkin :								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	254	484	1.519	943	847	(96)	(10,2)
- Memur başına aylık ortalama gid.	YTL	1.657	1.756	1.845	2.367	3.713	1.346	56,9
- Sözleşmelilere yapılan giderler	Bin YTL	21.997	8.773	11.163	6.841	4.995	(1.846)	(27,0)
- Söz.başına aylık ortalama gid.	YTL	1.834	1.939	2.049	2.468	2.703	235	9,5
- İşçilere yapılan giderler	Bin YTL	136.895	26.897	68.211	13.534	8.754	(4.780)	(35,3)
- İşçi başına aylık ortalama gid.	YTL	2.159	2.329	2.033	2.405	3.008	603	25,1

Toplu bilgiler	Ölçü	2004(*)	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Dönemine ilişkin kurumlar vergisi	Bin YTL	2.337	2.535	1.365	26.927	1.582	(25.345)	(94,1)
Tahakkuk eden vergiler	"	(103.772)	(342.644)	76.225	85.761	(4.065)	(89.826)	(104,7)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatları)	"	(101.771)	(340.017)	77.590	112.293	(2.483)	(114.776)	(102,2)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatları)	"	(102.087)	(340.017)	75.841	112.443	(3.802)	(116.245)	(103,4)
Faaliyet karlılığı (öz kay.yön.)	%	-	-	-	18,4	-	(18)	(100,0)
Mali karlılık (öz kay. yönünden)	%	-	-	-	5,9	(30,1)	(36)	(610,2)
Zararlılık	%	256,9	388,3	42,9	-	30,1	30,1	100
Konsolide								
Faaliyet karı veya zararı (*)	Bin YTL	(47)	-	-	-	-	-	-
Dönem karı veya zararı (*)	"	(401)	-	-	-	-	-	-
Bilanço karı veya zararı (*)	"	(8.626)	-	-	-	-	-	-
Füzyon :								
Faaliyet karı veya zararı	Bin YTL	41	18	6	57	(19)	(76)	(133,2)
Dönem karı veya zararı	"	372.430	414.143	(45.752)	18.370	(26.278)	(44.648)	(243,0)
Bilanço karı veya zararı	"	(8.312.083)	(2.968.773)	(2.063.143)	(2.044.773)	(2.071.051)	(26.278)	1,3

(*) Bağlı şirketleri özelleştirildiğinden, 2005 ve 2006 yıllarında konsolide bilanço ve gelir tablosu düzenlenmemiştir.

(**) 2004 yılı değerleri YTL'ye çevrilmiştir.

4046 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1994 yılına kadar önemli bir özelleştirme uygulaması yapılmayan Holding, 27.11.1994 tarih ve 22124 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4046 sayılı Kanun'un geçici 11 inci maddesi gereğince özelleştirme kapsam ve programına alınmış sayılmıştır.

1994 yılında yürürlüğe giren 4046 sayılı Kanunla özelleştirme kapsam ve programına alınmış kabul edilen ve kendisine ait üretim tesislerinin tamamının özelleştirilmesi 2005 yılında tamamlan Holding; son yıllarda, sürdürülen özelleştirme çalışmaları sonucunda üretim tesisleri özelleştirilmiş olan kuruluşların tüzel kişiliklerinin tasfiye edilmesi amacıyla birleşilen kuruluş olarak, kuruluşların devam etmekte olan işlerini devralarak, aktifindeki varlıkların özelleştirilmesine ilişkin çalışmaları da Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından verilen yetkiler çerçevesinde sürdürmektedir.

Şirket ve işletmelerin özelleştirilmesine ilişkin hazırlık, değerlendirme ve ihale çalışmaları Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülürken, iştirak hisseleri, işletmelerin makine ve teçhizatı, bina, arsa, marka, mağaza ve tesislere ilişkin özelleştirme işlemleri ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 4046 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında proje bazında ve belirli sürelerle verilen yetkilere istinaden Holding tarafından yürütülmekte, Holding Yönetim Kurulunca kabul edilen ihale kurulu kararları, onay için Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na sunulmaktadır.

Holding'in 2006 dönemi 45,7 milyon YTL zararlı sonuçlanmışken 2007 yılında, Holding'e devredilmiş olan Ereğli, Iğın ve Bor şeker Fabrikaları'nın şeker satışlarının etkisi ile satış gelirleri artmış ve dönem 18,4 milyon YTL karlı sonuçlanmıştır. Ancak, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 18.9.2007 tarih ve 2007/54 sayılı kararı ile söz konusu şeker fabrikalarının eski statüsüne iade edilmesi ile Holding'in işletme faaliyeti kalmadığından 2008 yılı faaliyet dönemi 26,3 milyon YTL zararlı sonuçlanmıştır.

Holding'in özelleştirme sürecinde tüm üretim birimlerinin özelleştirilmesi nedeniyle SEKA'dan devralınan Taşucu İşletmesindeki Liman hizmet geliri ile özelleştirme yapılmıyca kadar elindeki bir kısım gayrimenkullerin kiraya verilmesinden elde edilen kira gelirleri dışında bir geliri olmadığından, finansman ihtiyacı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca verilen fonlarla veya ödenmemiş sermayeye mahsuben yapılan ödemelerle karşılanmaktadır.

Ancak, özelleşen varlıklarının satış bedellerinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verilmesine karşılık, kayıtlı değerlerinin Holding'in sonuç hesaplarına zarar olarak yansması, gerek Holding bünyesinde, gerekse Holding ile birleştirilen şirket statüsündeki birimlerde çalışarak makam ve temsil tazminatı hak eden personele emekliliklerinde Emekli Sandığı'nca yapılan ödemeler ile münfesi Kuruluşların personelinin kıdem ve ihbar tazminatı, izin ücreti ile iş kazası tazminatı vb nedenlerle açtıkları davalar sonucu yüksek tutarlarda yapılan ödemelerin Holding tarafından karşılanması, vb nedenler, Holding'in mali yapısını olumsuz etkilemektedir.

Bunun yanında, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca sağlanan fonlara, 4046 sayılı Kanunun ilgili maddeleri uyarınca faiz uygulanması, dönem zararlarının artmasına neden olmaktadır. Nitekim 2008 yılında oluşan 26,3 milyon lira dönem zararının, 19,1 milyon lirasını Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca tahakkuk ettirilen faizler oluşturmuştur.

Ayrıca üretim tesisleri özelleştirilmiş olan kuruluşların tüzel kişiliklerinin tasfiye edilmesi amacıyla birleşilen kuruluş olarak görevlendirilmesi nedeniyle, TÜGSAŞ'tan devralınan Mazıdağı Fosfat Tesisi ile Seka'dan devralınan Mersin Silifke-Taşucu'ndaki Liman, Kıbrıs'a sefer yapan feribotlarla diğer yük taşımacılığında aktif olarak çalışmakla birlikte, Kağıt Kraft Fabrikası üretim açısından gayrifaal durumda olmasına rağmen, özelleştirme çalışmalarının sonuçlanmasına kadar koruma ve güvenlik açısından Şirket'çe korunmaktadır.

Nitekim Holding'in 2008 yıl sonu itibariyle 385 olan personelinin 172'si Taşucu Kağıt Sanayi İşletmesi personeli olup, bu personelin 2008 yılı gideri 8,4 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. 2008 yıl sonunda Taşucu Kağıt Sanayi İşletmesi'nden 8,1 milyon YTL zararları sonuçlanmıştır.

Holding'in özelleştirmek amacıyla kendisine devredilen tüm işletme, iştirak ve gayrimenkullerinin kamu ekonomisine daha fazla yük getirmemesini teminen özelleştirme çalışmalarının bir an önce tamamlanması gerekmektedir.

II- İDARİ BÜNYE

Sümer Holding, 01.06.1933 tarih ve 2423 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.07.1933 tarihinde yürürlüğe giren 2262 sayılı Kanunla "Sümerbank" adıyla kurulmuş, 1938 yılında yürürlüğe giren 3460 sayılı Kanunla iktisadi devlet teşekkülü statüsünü kazanmıştır.

Sümerbank'ın 2262 sayılı Kuruluş Kanunu, 17.06.1982 tarih ve 2680 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak, Bakanlar Kurulu'nca 10.10.1983 tarih ve 106 sayılı KHK ile değiştirilmiştir. 1984 yılında 106 sayılı KHK'nın yerine, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında KHK'nın Geçici 5 inci maddesi gereğince düzenlenen "Sümerbank Ana Statüsü" 10.11.1984 tarih ve 18571 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Sümerbank, 3291 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak 30.10.1987 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 11.9.1987 gün ve 87/12184 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla özelleştirme kapsamına alınmıştır.

Kuruluş, özelleştirme kapsamına alındıktan sonra, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu'nun 08.12.1987 gün ve 81 sayılı kararıyla kabul edilen ve 18.04.1988 tarihli Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanan Ana Sözleşme ile "Sümerbank Holding A.Ş." unvanını alarak, özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket haline dönüştürülmüş, denetim açısından 3346 sayılı Kanun ve 28.10.1988 tarih 88/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı ile Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetimine tabi tutulmuştur.

3291 sayılı Kanun'un 13 ve 14 üncü maddelerine istinaden Yüksek Planlama Kurulu'nun 16.07.1993 tarih ve 93/17 sayılı özelleştirme kararlarıyla, Holding'in bankacılık birimi bünyeden ayrılarak, Sümerbank A.Ş. unvanı ile bankacılık alanında faaliyet gösteren bir anonim ortaklığa dönüştürülmüş, Sümerbank Holding A.Ş.'nin unvanı da "Sümer Holding A.Ş." olarak değiştirilmiştir.

Özelleştirme uygulamalarını düzenleyen 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanun'un geçici 11 inci maddesi uyarınca, daha önce özelleştirilmek üzere Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi'ne devredilmiş bulunan Sümer Holding A.Ş., devir tarihi itibarıyla özelleştirme programına alınmış sayılmıştır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 01.12.2005 tarih ve 2005/130 ve 133 sayılı kararları ile özelleştirme programına alınan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ait Bor Şeker Fabrikası, Ereğli Şeker Fabrikası ve Ilgın Şeker Fabrikası ile Sarımsaklı Tarım İşletmesi (işletmeler Türk Şeker bünyesinde kalacak şekilde) taşınmazları Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 06.12.2005 tarih ve 1687 sayılı Olur'u ile 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri doğrultusunda Sümer Holding'e devredilmiştir. Bu devir işlemini müteakip şeker üretimi, satışı, şeker fabrikaları işletmesi vb. hususlarla ilgili olarak Yönetim Kurulu'nun 01.03.2006 tarih 5/26 sayılı kararı ile Holding Ana Sözleşmesinin "Şirketin Amaç ve Faaliyet Konuları" başlıklı 3. maddesine; şeker ve şeker yan ürünlerini üretmek/ürettirmek vs. hususlarının ilavesi yapılmıştır. Keyfiyet 15.03.2006 tarih, 6513 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanmıştır. Keza sermaye artırımını ile ilgili 6. madde de yapılan değişiklikleri de içeren şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ait 3 şeker fabrikasının özelleştirme kapsam ve programına alınmasına ilişkin 01.12.2005 tarih ve 2005/130 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararının yürütmesinin durdurulması için açılan davada, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 05.04.2007 tarih ve 2007/87 sayılı kararıyla yürütmeyi durdurma kararı vermesi üzerine, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 18.09.2007 tarih ve 2007/54 sayılı kararıyla; Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 01.12.2005 tarih ve 2005/130 sayılı kararının iptaline, 3 şeker fabrikasının (tüm çalışanları ile birlikte) eski statüsüne iade edilerek Türkşeker'e devredilmesine karar verilmiştir. Bu gelişmeye paralel olarak, kararın yerine getirilmesini teminen Ilgın, Bor ve Ereğli Şeker Fabrikaları 01.10.2007 tarihi itibarıyla Türkşeker A.Ş. ye devredilmiştir. Bilahare Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 10.03.2008 tarih, 2008/16 sayılı kararı ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. hisselerinin bilabedel Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilmesine karar verilmiştir.

Öte yandan Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 15.11.2007 tarih, 1246 sayılı oluru ile Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri A.Ş.'nin çıkarılacak devir bilançosu üzerinden tüm hak ve yükümlülükleri ile birlikte Holdinge birleştirilmesine karar verilmiştir. Karar doğrultusunda birleşmeye ilişkin gerekli çalışmalar yapılmış ve birleşme kararı 24.01.2008 tarihinde Ankara Ticaret Sicili Memurluğunda tescil ettirilerek, 29.01.2008 tarih , 6987 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilmiş ve adıgeçen Şirketin tüzel kişiliği sona erdirilmiş olup, Sümer Holding AŞ Yönetim Kurulunun 28.08.2008 tarih ve 30 sayılı kararı ile, tüzel kişiliği sona ermiş bulunan T. Demir Çelik İşletmeleri A.Ş.'nin 250 milyon YTL tutarındaki sermayesinin Holdingin sermayesine eklenmesi neticesinde Holding sermayesinin 2.543.080.000 YTL olarak belirlenmesine ve Holding ana sözleşmesinin 6'ncı maddesinin bu doğrultuda değiştirilmesine karar verilmiştir.

Sümer Holding A.Ş., 4046 sayılı Kanun'un denetimle ilgili 11 inci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan "Özelleştirme programına alınan kuruluşlar, sermayelerindeki kamu payı %50'nin

altına düşünceye kadar 24.1987 tarih ve 3346 sayılı Kanun ile 24.6.1983 tarih ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına göre denetlenir” hükmü gereğince YDK’nın denetimine tabi bulunmaktadır.

Holding’in memur, sözleşmeli ve işçi statüsündeki çalışanları hakkında; özlük hakları bakımından, ilgilendirildikleri yasaya göre 657 sayılı Kanun, 527 sayılı KHK, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, bunlarda değişiklik yapan diğer kanunlar ile bu kanunlara istinaden çıkartılan tüzükler, yönetmelikler ve toplu iş sözleşmeleri hükümleri uygulanmaktadır.

Holding’in özelleştirme çalışmaları sonucunda; 2008 sonu itibariyle 385 personeli, gayri faal durumda Mersin Silifke Taşucu İşletmesi ve Mazıdağı Fosfat Tesisleri olmak üzere 2 işletmesi, 17 iştiraki bulunmakta olup, özelleştirme işlemleri devam etmektedir. Taşucu İşletmesi bünyesinde ise kağıt kraft fabrikası ve Kıbrıs’a sefer yapan feribotlarla diğer yük taşımacılığı yapılan liman bulunmaktadır. Özelleştirme çalışmalarının sonuçlanmasına kadar iki işletme de koruma ve güvenlik açısından asgari personelle korunmasına devam etmektedir.

2008 yılı içinde Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları ile; hisse bütünlüğünün sağlanmasının teminen Sümer Holding’e ait T.Şeker Fabrikaları A.Ş. hisseleri bilabedel Özelleştirme İdaresine devredilmiş, Beslen Makarna Gıda san. Tic. A.Ş, Gaziantep İl Özel İdaresi’ne devredilmiş, Doğu Yağ San ve Ticaret A.Ş (Doyasan)’nin ise tasfiye işlemleri tamamlanmış, Nitromak Mak.Kim.-Nitro Nobel Kimya Sanayi A.Ş’deki hisseleri de satılmış ve 2007 yıl sonu itibariyle 21 olan iştirak sayısı 2008 yıl sonu itibariyle 17’ye düşmüştür.

Holding bünyesinde bulunan işletme ve varlıklardan; üretim faaliyeti bulunmayan, koruma ve güvenliğinin sağlanması gibi Holding’e ek yük getiren, Mazıdağı Fosfat İşletmesi, Malatya’da bulunan eski vagon fabrikası, Didim Sosyal Tesisleri gibi işletme ve mülkler ile diğer mevcutlarının özelleştirilmesi konusunda başlatılan çalışmaların bir an önce sonuçlandırılması gerekmektedir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın 15.11.2007 tarih ve 1246 sayılı oluru ile T. Demir Çelik İşletmeleri A.Ş.’nin Holding ile birleştirilmesi kararlaştırılmış ve 2008 yılında karar uygulanarak T. Demir Çelik İşletmeleri A.Ş.’nin 3 maden sahası da Sümer Holding ile birleştirilmiştir.

09.01.2002 tarih ve 24635 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4733 sayılı Kanun’un 10/B maddesiyle 4046 sayılı Kanun’un 10/C maddesine eklenen cümle ile “özelleştirme programında bulunan ve sermayesinin tamamı Devlete ait olan anonim şirket statüsündeki kuruluşlarda Türk Ticaret Kanununun genel kurul toplantılarına ilişkin hükümleri uygulanmaz” hükmü getirilmiştir.

Holding sermayesinin tamamının Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na ait olması nedeniyle 2008 yılı bilançosu ve kâr-zarar hesabı Sümer Holding Yönetim Kurulu’nun 23.3.2009 tarih ve 4/8 sayılı kararıyla kabul edilmiş, 4046 sayılı Kanun’un 10/C maddesi kapsamında Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nın 31.3.2009 tarih ve 2009/ÖİB-K-03 sayılı kararı ile onaylanmış, yönetim ve denetim kurulu üyeleri; Şirket hakkında Yüksek Denetleme Kurulu, diğer denetleme kurumları ve teftiş kurullarınca hazırlanmış ve/veya hazırlanacak raporlar ile açılmış ya da açılacak dava ve soruşturma sonuçları saklı kalmak kaydıyla ibra edilmiştir.

Ana sözleşmede, yönetim kurulunun 7, denetim kurulunun 3 üyeden oluşması öngörülmüştür.

Holding sermayesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait kamu sermayesi olduğundan 7 yönetim kurulu üyesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın temsilcisi olup, 3'ü Özelleştirme İdaresi Başkanlığı personelinden, 1'i de Holding Genel Müdüründen oluşmaktadır. 3 denetim kurulu üyesinden de 1'i Özelleştirme İdaresi Başkanlığı personelidir.

Özelleştirme kapsamına alındığı 1987 yılından bankacılık biriminin ayrıldığı 1993 yılına kadar 47 banka şubesi, 36 işletme, 6 bağlı şirket, 1 araştırma geliştirme merkezi ve 390 pazarlama mağazası ile faaliyetini sürüten Holding bünyesinde 2007 yıl sonu itibarıyla 88 şubeli Sümerbank A.Ş. dahil 6 bağlı şirket, 45 işletme, 40 iştirak hissesi, 3 tesis, 6 yarım kalmış tesis, 202 arsa, 170 bina özelleştirmesi ile özelleştirmeleri tamamlanan 8 şirketin tasfiyesi gerçekleştirilmiştir.

1987 yılına kadar Pamuklu sektöründe 20, yünlü ve halı sektöründe 10, deri ve kundura sektöründe 4, kimya sektöründe 6, toprak ve seramik sektöründe 6, ticaret sektöründe 4, çimento sektöründe 1, bankacılık sektöründe 49 banka şubesiyle faaliyetlerini 5 kişilik yönetim kurulu ile sürüten Holding'in, özelleştirme kapsamına alınmasından sonra, 1988 yılında yapılan ana sözleşme değişikliği ile 5 kişi olan yönetim kurulu üye sayısı 7'ye çıkarılmış, 3 kişilik denetim kurulu oluşturulmuştur.

Holding sermayesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait olduğundan 7 yönetim kurulu üyesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın temsilcisi olup, 3'ü Özelleştirme İdaresi Başkanlığı personelinden, 1'i de Holding Genel Müdüründen oluşmaktadır. 3 denetim kurulu üyesinden de 2'si Özelleştirme İdaresi Başkanlığı personeli olup, Holding faaliyetleri önemli derecede azalmış olmasına rağmen, yönetim ve denetim kurullarındaki üye sayısının, Türk Ticaret Kanununda öngörülen asgari sayılara çekmek suretiyle yönetim ve denetim kurulu giderlerinin asgari düzeye düşürülmesi yönünde bir tasarrufta bulunulmamıştır.

Holdingin yönetim ve denetim kurulu giderlerinden tasarruf sağlanabilmesi için, gerçekleştirilen özelleştirme çalışmaları kapsamında Holding faaliyetlerinde görülen daralma da dikkate alınarak, yönetim ve denetim kurullarındaki üye sayısının Türk Ticaret Kanunu'nun 312 ve 347 inci maddelerinde öngörülen asgari sayılara çekilmesi hususunda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı nezdinde girişimde bulunulması gerekmektedir.

Kuruluşun, 3291 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak 30.10.1987 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 11.09.1987 gün ve 87/12184 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla özelleştirme programına alınmasından sonra, Yüksek Planlama Kurulu'nun 27.04.1992 tarih ve 92/T-32 sayılı kararı ile uygulamaya konulan Sözleşmeli Personel Yönetmeliği uygulanmakta olup, çeşitli uygulamaları müteakip personele, 18.05.1994 tarihinde yürürlüğe giren 527 sayılı KHK hükümleri uygulanmaya başlanmıştır. Söz konusu KHK çerçevesinde sözleşme ücretleri Yüksek Planlama Kurulu'na belirlenmektedir.

Daha sonraki yıllarda Holding bünyesinde birleştirilen kuruluşlardan devralınan personel nedeniyle de 399 sayılı KHK'ye tabi personel istihdam edilmeye başlanmış olup, Memur statüsünde çalışmaya devam edenlerin kadro ve özlük haklarında ise, 399 sayılı KHK ile 657 sayılı Kanun ve 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanmaktadır.

Ancak Yüksek Planlama Kurulu'na belirlenen sözleşmeli personel ücretleri ile 399 sayılı KHK'ya tabi sözleşmeli personel ücret tavanları arasında önemli fark bulunması yanında, ayrıca adı geçen Yönetmelik uyarınca evlenme, yemek, ölüm yardımları ödenmekte, ayrıca 5434 sayılı

Kanuna göre sosyal güvenlik açısından T.C Emekli Sandığı iştirakçiliğini sürdürmesi halinde, Sandıkça emekli aylığı bağlanan personele, emekli ikramiyesi ödenmesine esasa aylığı ile en son sözleşme ücreti arasındaki farkın, sözleşmeli statüde geçen her tam yıl için hesaplanmak suretiyle ödenmesi nedeniyle 399 sayılı KHK'ye tabi sözleşmeli personelin özlük haklarından farklılık arz etmektedir.

Holding'de memurlarla ilgili işlemler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 4046 sayılı Kanun hükümleri, Yüksek Planlama Kurulu kararıyla kabul edilen 27.04.1992 gün ve 92/T-32 sayılı Personel Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

2008 yıl sonu itibarıyla Holding'de; I sayılı cetvele tabi 19 personel, 45'i 527 sayılı KHK'ye, 103'ü de 399 sayılı KHK'ye tabi olmak üzere 148 sözleşmeli personel ve 218 işçi olmak üzere toplam 385 personel istihdam edilmiştir. Toplam personel sayısı geçen yıla göre % 9,4 oranında azalmıştır.

2007 yılından devreden 155 olan sözleşmeli personele, 2008 yılı içinde açıktan atama olmamakla birlikte, Holding bünyesine alınan T.Demir Çelik İşletmelerinden 13 istihdam fazlası personel ile 1 personel de naklen gelmiş ve yıl içinde 22 personel istihdam fazlası, diğer kuruluşlara nakil, emeklilik ve vefat nedeniyle ayrılmış; yıl sonu itibarıyla sözleşmeli personel sayısı, 45'i 527 sayılı KHK'ye, 103'ü de 399 sayılı KHK'ye tabi olmak üzere, geçen yıla göre % 3 oranında azalarak 148'e düşmüştür.

İşçilerle ilgili olarak da; 2008 yılı içinde Demir Çelik İşletmelerinden 3 işçi alınmış, 35 işçi emekli, 1 işçi askerlik nedeniyle ayrılmış ve işçi sayısı geçen yıla göre % 13 oranında azalarak 218 olmuştur.

Holding'te çalışan personele 2008 yılı içinde 23,3 milyon YTL harcama yapılmış olup, toplam harcamaların; % 1 oranında 244,6 bin lirası yönetim ve denetim kurulu üyelerine, % 20 oranında 4.646 bin lirası memurlara, % 24,7 oranında 5.745 bin lirası sözleşmeli, personele, % 54,4 oranında 12.670.5 bin lirası da işçilere aittir.

Kişi başına düşen aylık ortalama gider de: memurlarda 3,7 Bin YTL, sözleşmeli personel-de 2,7 Bin YTL, işçilerde de 3,1 Bin YTL olmuştur.

III. MALİ BÜNYE

2008 yılında Holding'in varlıkları geçen yıla göre % 55,8 oranında azalarak 222,3 milyon YTL olmuştur. Varlıkların % 4'ü dönen, % 96'sı duran varlıklardan oluşmuştur. Kaynakların ise % 38,9'unu öz kaynaklar, % 61,1 ini yabancı kaynaklar oluşturmaktadır.

Geçen yıla göre varlıklardaki %55,8 oranında azalış şeker fabrikalarının devrinden dolayı şeker satışlarından doğan alacaklarının tahsilinden ileri gelmiştir.

2008 yılında Özelleştirme İdaresi Başkanlığına olan 60,9 milyon YTL tutarındaki borcun ödenmemiş sermayeye mahsup edilmesi sonucu 2007 yılsonu itibarıyla 2.187,8 milyon YTL olan ödenmiş sermayenin 2008 yılsonu itibarıyla 2.481,7 milyon YTL'ye yükselmesine rağmen, 2008 yılı içinde Sümer Holding ile bileştirilerek tüzel kişiliği sona erdirilen T.Demir Çelik İşletmeleri Bilançosu ile devralınan 491,7 milyon YTL birikmiş zararın etkisi ile geçen yıla göre % 72 oranında azalmış dolayısıyla öz kaynakların toplam kaynaklar içindeki payı % 61,9'dan 2008 yılında % 31,9 oranına düşmüştür.

Tüm üretim birimlerinin özelleştirilmesinden sonra kendi kendine kaynak yaratma imkanı kalmayan Holding'in, SEKA'dan devralınan Taşucu İşletmesinden elde edilen liman geliri ile özelleştirme yapılmaya kadar elindeki bir kısım kiraya gayrimenkullerin kiraya verilmesinden elde edilen kira gelirleri dışında bir geliri olmadığından finansman ihtiyacı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca borç olarak verilen fonlar veya ödenmemiş sermaye borcuna mahsuben yapılan ödemeler ile karşılanmaktadır.

Yıllardan beri zarar eden Holding, 2007 yılında şeker satışlarının etkisi ile 18.370 bin YTL kar elde etmişken 2007 yılı içinde Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 18.9.2007 tarih ve 2007/54 sayılı kararı ile söz konusu şeker fabrikalarının eski statüsüne iade edilmesi ile Holding'in liman geliri ile gayrimenkul kira geliri dışında herhangi bir işletme faaliyeti kalmadığından 2008 yılı faaliyet dönemi 26,3 milyon YTL zararla kapanmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca sağlanan fonlara, 4046 sayılı Kanunun ilgili maddeleri uyarınca faiz uygulanması, dönem zararlarının artmasına neden olmaktadır. Nitekim 2008 yılında oluşan 26,3 milyon lira dönem zararının, 19,1 milyon lirasını Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca tahakkuk ettirilen faizler oluşturmuştur.

Ayrıca özelleşen varlıklarının satış bedellerinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verilmesine karşılık, kayıtlı değerlerinin Holding'in sonuç hesaplarına zarar olarak yansımaları, gerek Holding bünyesinde, gerekse Holding ile birleştirilen şirket statüsündeki birimlerde çalışarak makam ve temsil tazminatı hak eden personele emekliliklerinde Emekli Sandığı'nca yapılan ödemeler ile müfeseh Kuruluşların personelinin kıdem ve ihbar tazminatı, izin ücreti ile iş kazası tazminatı vb nedenlerle açtıkları davalar sonucu yüksek tutarlarda yapılan ödemelerin Holding tarafından karşılanması, vb nedenler, Holding'in mali yapısını olumsuz etkilemektedir.

Holding'in Eylül 2008 itibarıyla, 2 işletmesi, 3 maden sahası, 17 iştiraki ve muhtelif maddi ve maddi olmayan duran varlıkları olup, özelleştirme işlemlerinin hızlandırılması gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Tüm üretim birimlerinin özelleştirilmesi nedeniyle Holding'in alımları İşletme ve muhtelif malzeme ile hizmet alımlarından oluşmakta olup, 2008 yılında 1.333 bin YTL tutarında alım gerçekleştirilmiştir. Söz konusu alımların % 33,3 oranındaki kısmı ilk madde malzeme alımlarına, % 66,7 oranındaki kısmı ise hizmet alımlarına aittir.

Kuruluşundan bu yana imalat sektörünün bir çok alanında üretim çalışmaları yapan, bir anlamda ülkenin sanayileşme çabalarına öncülük etmiş, ekonomik gelişmesinde önemli görevler, misyonlar yüklenmiş olan Sümer Holding A.Ş. yaşadığı özelleştirme süreci sonunda bünyesinde; birisi "Selüloz Kağıt Sektörü"nde, birisi "Gübre Sektörü"nde, üçü de "Maden Sektörü"nde olmak üzere toplam 2 adet sınai işletme, 3 adet maden sahası bulundurmaktadır.

Taşucu İşletmesi; özelleştirme kapsamındaki Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş.'nin (SEKA) tüzel kişiliğinin, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 22.08.2005 tarih, 1225 sayılı kararı ile sona erdirilerek 30.06.2005 tarihi itibarıyla Holding ile birleştirilmesi sonucu devralınmıştır. İşletme bünyesinde Kraft Torba Kağıdı fabrikası ve liman bulunmakta olup, fabrika gayri faal durumdadır. 1985 yılından itibaren uluslararası ticari liman olarak hizmet veren Taşucu

Limanı'nda ise Taşucu-Girne hattında yolcu taşımacılığı ile 1.000.000 ton dökme katı ve 300.000 ton genel yükleme-boşaltma işlemleri yapılmaktadır. Bu hizmetlerden 2008 yılında 2,3 milyon YTL gelir elde edilmiştir.

Kendi sektöründe önemli bir üretim gücüne sahip bulunan SEKA'dan devralınan Taşucu Kağıt ve Selüloz İşletmelerinin daha fazla korozyona ve yıpranmaya maruz bırakılmaması için özelleştirme işleminin biran önce tamamlanarak içinde bulunan belirsizlik ortamından kurtarılması ve bu suretle ekonomiye kazandırılması gerekmektedir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı "Mazıdağı Fosfat Tesisleri", Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 25.07.2005 tarih ve 2005/86 sayılı kararı ile maden ruhsatları ile birlikte özelleştirme kapsam ve programına alınarak yine özelleştirme kapsam ve programında bulunan Türkiye Gübre Sanayi A.Ş.'ye devredilmiştir. Tesis, Türkiye Gübre Sanayi A.Ş.'nin (TÜGSAŞ) tüzel kişiliğinin, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 22.08.2005 tarih, 1225 sayılı kararı ile sona erdirilerek 30.06.2005 tarihi itibarıyla Holding ile birleştirilmesi sonucu Holdingin işletmeleri arasına katılmıştır. Özelleştirme çalışmaları sürdürülen Mazıdağı Fosfat Tesislerinde herhangi bir üretim yapılmamaktadır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 15.11.2007 tarih, 1246 sayılı Olur'u ile Türkiye Demir Çelik İşletmeleri A.Ş.'nin tüzel kişiliği sona erdirilerek Holding ile birleştirilmesi sonucunda bünyesindeki 3 maden sahası Holding bünyesine alınmış olup Attepe demir madeni sahası işletmeciliğinin, ekonomik işletilebilir demir cevheri rezervi tükeninceye kadar yıllık rödevans sözleşmeleri ile yaptırılması konusundaki Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda bir firma ile 22.5.2008 tarihinden 31.5.2009 tarihine kadar geçerli olmak üzere rödevans sözleşmesi imzalanmıştır. 2008 yılında toplam yıllık 450.000 ton demir cevheri üretimi gerçekleştirilerek 3,2 milyon YTL rödevans ücreti alınmıştır.

Karakuz maden sahası işletmeciliği ile ilgili olarak 12 yıllık süreyi kapsayan ve 05.07.2002 tarihinde imzalanan sözleşme gereği yıllık 50.000 ton demir cevheri üretimi yapılmak üzere anlaşma yapılmış olup, 2008 yılında 209,7 bin YTL rödevans ücreti alınmıştır.

Sümer Holding A.Ş., pamuklu ve yünlü dokuma, hazır giyim, deri mamulleri, mensucat boyaları, iplik gibi çeşitli mamulleri üreterek pazarlamakta iken, 1987 yılında başlatılan özelleştirme çalışmaları kapsamında tüm işletme ve bağlı şirketleri ve pazarlama mağazaları özelleştirilmiş veya kapatılmıştır.

Özelleştirme çalışmaları sonucu pazarlama ağı giderek küçülen Holdingin ürün yelpazesi, son yıllarda Holdingle birleştirilen Türkiye Ziraî Donatım Kurumu A.Ş., Türk Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş., SEKA ve şeker fabrikaları gibi kuruluşlar nedeniyle çeşitlilik kazanmış, ancak söz konusu birimlerin kapanması veya eski statüsüne iade edilmesi nedeniyle satışa konu olacak bir ürünü kalmamıştır.

Son olarak, 2009 yılı içinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 1.6.2009 tarih, 448 sayılı Olur'u ile Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 28.7.2009 tarihi itibarıyla tüzel kişiliği sona erdirilmek suretiyle Holding ile birleştirilmek suretiyle bünyesine 1 işletme, 1 bölge müdürlüğü, 2 mağaza, bağlanmıştır.

Söz konusu Özelleştirme İdaresi Başkanlığının birleşmeye ilişkin oluru çerçevesinde, 28.07.2009 birleşme tarihi itibarıyla SÜMERHALI A.Ş.'nin stoklarında bulunan 16,9 milyon YTL değerinde 56.789 M2 el halısı ile Isparta Halı Fabrikasının bünyesinde ihdas edilen

“Geleneksel Halı ve El Sanatları Araştırma Müdürlüğü” tarafından geleneksel Türk halılarının menşei, hammaddeleri, boyar maddeleri, desenleri ve yapı özellikleri incelenerek, piyasa taleplerine cevap verecek mamullerin tasarımını gerçekleştirmek amacıyla oluşturulan ve 2008 yılı sonu itibarıyla geleneksel Türk halı ve kilimlerinin örneğini içeren 5.040 adet orijinal halı desen arşivi Sümer Holding bünyesine alınmıştır.

Sümer Halıcılık ve El Sanatları San. ve Tic. A.Ş.’nin Sümer Holding ile birleştirilerek tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi kararı da dikkate alınarak, orijinal el yapımı halı desenlerinin değerlendirilmesini teminen, TBMM Milli Saraylar Dairesi Başkanlığından gelen talep dikkate alınarak, söz konusu halı desen arşivinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Milli Saraylar Dairesi Başkanlığına 2010 yılı içinde devir işlemlerinin tamamlandığı görülmüştür.

Sümerhalı A.Ş.’den devralınan 56.789 M2 el halısı stoklarının bir an önce bitirilmesini teminen gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

V. YATIRIMLAR

Sümer Holding’in kuruluşundan bugünlere kadar değişik sektörlerde üretime yönelik yatırım faaliyetlerinde bulunduğu bilinmektedir. Ancak özelleştirme kapsamına alındığı 1987 yılından itibaren söz konusu faaliyetler, giderek azalma göstermiş ve son dönemlerde çok acil idame yenileme niteliğindeki dışarıda bir yatırım projesi programlarda yer almamıştır.

2008 yılı yatırım programında Sümer Holding A.Ş.’ye İdame Yenileme Yatırımları kapsamında, 150 bin YTL’si Genel Müdürlük, 50.000 YTL’si Taşucu Kağıt Sanayi İşletmesi Müdürlüğü için olmak üzere toplam 200.000 YTL ödenek ayrılmıştır.

2008 yılında Sümer Holding’e tahsis edilen toplam 200 bin YTL’lik yatırım ödeneğinin toplam 56,4 bin YTL’si harcanmış olup, bunun % 30’u idame yenileme, % 21’i bilgisayar iletişim teknolojisi projeleri için yapılmıştır. Buna göre toplam harcamaların nakdi ve fiziki gerçekleşmeleri % 28 oranında kalmıştır.

Sözü edilen idame yenileme yatırım harcamalarının da % 7’sini teşkil eden 3,1 bin YTL ile Holding Genel Müdürlük binası iç güvenlik kamera sistemi yapılırken, % 75,5’ini teşkil eden 42,6 bin YTL’si ile de Taşucu işletmesi iç güvenlik kamera sistemi ve jeneratör alımı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca bilgisayar iletişim teknolojisi yatırım harcamaları için ise % 18,9 oranında 10,6 bin YTL tutarında harcama gerçekleştirilmiştir. Bu tutar notebook bilgisayar, server, 9 adet LCD monitör, hukuk müşavirliği için dava takip programı satın alınması amacıyla kullanılmıştır.

VI. BAĞLI ŞİRKET VE İŞTİRAKLER

Holdinge ait 4 bağlı şirketten; 1 şirketin satış, 3 şirketin de bedelsiz olarak devir suretiyle özelleştirilmesi sonucu, 2005 yıl sonundan itibaren Holdingin bağlı şirketi kalmamıştır.

2008 yılı içinde Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları ile devir veya satış suretiyle iştirak portföyünden çıkarılması sonucu, 2007 yıl sonu itibarıyla 21 olan iştirak sayısı, 2008 yıl sonu itibarıyla 2’si denetim içi olmak üzere 17’ye düşmüştür.

Bağlı şirketlerden Manisa Pamuklu Mensucat A.Ş.’nin sermayesinde bulunan % 99,99 oranındaki kamu hissesi, 13.6.2005 tarih ve 2005/67 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla 3.751 bin USD bedelle satış suretiyle özelleştirilmiş ve 13.7.2005 tarihli devir sözleşmesi ile alıcıya devredilmiştir.

Manisa Pamuklu Mensucat A.Ş.'deki %99,99 oranındaki Holding hissesinin, satışına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu kararının yürütmesinin durdurulması için açılan davada, Danıştay 13. Dairesince ret kararı verilmesi üzerine, karara itiraz edilmiş ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından 4.5.2006 tarihinde %99,99 oranındaki Holding hissesinin satışına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu kararının yürütmesi durdurulmuştur.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun yürütmeyi durdurma kararının uygulanması için; Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın alıcıya muhatap 21.7.2006 tarih ve 6746 sayılı yazısı ile, yazının tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içinde hissenin Holdinge devredilmesi için süre verilmiş, Holdingin menfaatlerine zarar verici herhangi bir uygulamaya meydan verilmemesi için Holding tarafından da 25.8.2006 tarihli yazı ile Manisa 2. Bölge Tapu Sicil Müdürlüğü ve Manisa Ticaret Sicili Memurluğu nezdinde girişimde bulunularak hisse ve tapuların 3. şahıslara devri engellenmiş, Davacı Taner Yönder'in davadan feragat etmesi üzerine, Danıştay 13. Dairesi 25.9.2006 tarih ve 2005/8376 Esas, 2006/3559 sayılı kararıyla "feragat nedeniyle karar verilmesine yer olmadığına" karar vermiş, mahkeme kararının tapuya sunulması suretiyle, tapuların Holdingin bilgisi dışında 3. şahıslara devredildiği görülmüştür.

Konu hakkında Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından düzenlenen rapor üzerine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından tapu ve hisselerin geri alınması için Manisa ve Ankara mahkemelerinde davalar açılmış olup, Holding de açılan davalara müdahil olarak katılmaya başlamıştır. Hisse satış Sözleşmesinin feshi ile hisselerin Sümer Holding A.Ş.'ye iadesi talebiyle açılan Ankara Asliye 3. Ticaret Mahkemesi'nin 2007/240 esas sayılı davasında 24.01.2009 gün ve 2009/9 sayılı kararıyla; "davanın 1 yıllık dava zaman aşımı süresinin geçirilmiş olması" ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın kamu hisselerinin özelleştirilmesi amacı ile kurulmuş bir kamu kurumu olduğu, olayda davacı İdarenin tecrübesizliğinden, müzeyaka halinden ve hiffetinden bahsedilemeyeceği, bu nedenle gabinin subjektif unsurlarının somut olayda gerçekleşmediği" gerekçelerine dayanılarak reddedilmiştir. Yargıtay'da temyiz incelemesinde kararın bozulması üzerine mahkemesince 2009/210 esas sayılı dosyasında yapılan yeniden yargılamada 10.09.2009 tarihli duruşmada davanın zaman aşımı nedeniyle usul yönünden reddine karar verildiği görülmüştür.

Bu gelişmeleri müteakip, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 01.05.2007 tarih 2007/27 sayılı kararı ile Holding'in Manisa Pamuklu Mensucat A.Ş.'de bulunan %99,99 oranındaki hissesinin özelleştirilmesine ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 13.06.2005 tarih ve 2005/67 sayılı kararı iptal edilmiş ancak, Manisa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde "tapu iptali ve tescil talepli 2007/200 Esas sayılı davada mahkemenin 19.06.2009 tarih ve 2009/193 sayılı kararıyla "davanın reddine" karar verilmiş, dava temyiz edilmiştir.

Ayrıca söz konusu gayrimenkuller üzerine konulan şerhi "Kuruluşun iznini alınmadan rıza dışı kaldıran" Manisa Tapu Sicil Müdürü hakkında görevi ihmal suçundan Manisa 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2009/48 esas sayılı davaya da Holding müdahil olarak katılmakta olup dava devam etmektedir.

2008 yılı sonu itibarıyla Holding iştiraklerinin esas ve ödenmiş sermayeleri ile Holding tarafından taahhüt edilen ve ödenen sermaye tutarları aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

İştirakler	İştirakin		Kuruluş'ca 2008 yılı sonunda				Toplam kamu payı		
	Esas sermayesi	Ödenen sermayesi	Taahhüt edilen		Ödenen		Taahhüt edilen	Esas sermaye	Ödenen
	YTL	YTL	YTL	%	YTL	%	YTL	%	YTL
1. Denetim İçi :									
- Kalkınma Bankası	160.000.000	160.000.000	286	-	286	100	158.528.286	99,1	158.528.286
- T.Petrolleri A.O.	1.500.000.000	1.411.170.743	319.911	-	5	-	1.416.123.967	94,4	1.409.313.010
Toplam (1)	1.660.000.000	1.571.170.743	320.197	0,0	291	0	1.574.652.253	94,9	1.567.841.296
2. Denetim Dışı :									
A) Holdinge Ait Olanlar:									
- Gübretaş	22.498.572	22.498.572	32.175	0,1	32.175	100	32.175	0,1	32.175
- Türk Arap Gübre A.Ş.(Tagaş)	220.220	220.220	44.044	20,0	44.044	100	44.044	20,0	44.044
- Security Papers Ltd(Pakistan)	5.492.351	5.492.351	549.235	10,0	549.235	100	549.235	10,0	549.235
- Güney Sanayi A.Ş.	26.396.461	26.396.461	63.588	0,2	63.588	100	63.588	0,2	63.588
- Tas.H.Süti Sümer Teks İşl. A.Ş.	7.500	7.500	3.000	40,0	3.000	100	3.000	40,0	3.000
- Tas.H.Yiğit Yeşilyurt Teks San.A.Ş.	5.700	5.700	239	4,2	239	100	239	4,2	239
- Tas.H.Şişan Halı İpl.A.Ş.	20	20	9	45,0	9	100	9	45,0	9
- Tas.H. Oralgim A.Ş.	5	5	2	40,0	2	100	2	40,0	2
- Enflasyon düzeltmesi olumlu farkları			7.183.149		7.183.149				
Toplam (A)	54.620.829	54.620.829	7.875.441	1,3	7.875.441	100	692.292	1,3	692.292
B. Öib'den Devredilenler									
-Tümaş Türk Müh.Müş.Müt. A.Ş.	500.000	500.000	245.000	49,0	245.000	100	245.000	49,0	245.000
-Beslen Makama Gıda San.Tic.A.Ş.	10.000.000	10.000.000	2.384.085	23,8	2.384.085	100	2.384.085	23,8	2.384.085
-Beytaş Beydağı Kireç San.ve Tic.A.Ş.	450.000	450.000	54.547	12,1	54.547	100	54.547	12,1	54.547
-Türk Suudi Yatırım Hold.A.Ş.	5.800.000	5.800.000	870.000	15,0	870.000	100	870.000	15,0	870.000
-Yerteks Tekstil San.ve Tic.A.Ş.	25.000	25.000	2.500	10,0	2.500	100	2.500	10,0	2.500
-Metaş İzmir Metalürji Fabrikası T.A.Ş.	705.000	705.000	20.138	2,9	20.138	100	20.138	2,9	20.138
-Mannesman Boru End.T.A.Ş.	28.350.000	28.350.000	383.218	1,4	383.218	100	383.218	1,4	383.218
- Enflasyon düzt olumlu farkları			4.048.059		4.048.059	100			
Toplam (B)	45.830.000	45.830.000	8.007.547	8,6	8.007.547	100	3.959.488	8,6	3.959.488
Toplam (2)	100.450.829	100.450.829	15.882.988	4,6	15.882.988	100	4.652.084	4,6	4.652.084
Genel Toplam	1.760.450.829	1.671.621.572	15.883.279	0,3	15.883.279	100	1.579.304.337	89,7	1.572.493.380

Holdingin, 2007 yıl sonu itibariyle 5,3 milyon YTL olarak devreden iştiraklerdeki sermayesi, 2008 yılında iştiraklerin bir kısmının devir veya satış suretiyle iştirak portföyünden çıkarılması nedeniyle, yıl sonu itibariyle 4,7 milyon YTL'ye düşmüştür. Kuruluşça taahhüt edilen sermayenin tamamı ödenmiş olup, ayrıca bilanço hesaplarında 11,4 milyon YTL tutarında enflasyon düzeltmesi olumlu farkı bulunmaktadır.

Holding'in denetim dışı 15 iştirakinden, 4'ü tasfiye halinde olup, 2'si de gayri faal durumdadır. Yine söz konusu iştiraklerden 1'i TÜGSAŞ'ın 1'i SEKA'nın birleşmesinden, 6'sı da Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları çerçevesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'ndan devralınmıştır.

2008 yılında satış veya devir suretiyle Holdingin aktifinden çıkarılan iştirakler aşağıda açıklanmıştır.

- T.Şeker Fabrikaları A.Ş. :

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 10.03.2008 tarih ve 200/16 sayılı kararı ile; kamu hisseleri özelleştirme programına alınan T.Şeker Fabrikaları A.Ş.'de hisse bütünlüğünün sağlanması teminen, hisselerinin tamamı özelleştirme kapsam ve programında bulunan Sümer Holding'e ait T.Şeker Fabrikaları A.Ş. hisselerinin bilabedel İdare'ye devredilmesi kabul edilmiş ve yıl içinde 200 YTL nominal değerindeki hisseler Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilerek iştirak portföyünden çıkarılmıştır.

- Nitromak Mak.Kim.-Nitro Nobel Kimya Sanayi A.Ş.:

Holding'in sermayesine % 37,5 oranında iştirak ettiği Şirketteki iştirak payı Özelleştirme Yüksek Kurulunun 11.03.2008 tarih ve 2008/18 sayılı kararı ile 19,6 milyon ABD Doları bedelle Av Patlayıcı İmalat Madencilik Yatırım ve San. ve Tic. A.Ş.'ye satılması kabul edilmiştir. Hisse Satış Sözleşmesi 25.04.2008 tarihinde imzalanarak, iştirak hissesi Holding kayıtlardan çıkarılmıştır.

- Doğu Yağ San ve Ticaret A.Ş (Doyasan):

2006 yılına ilişkin olarak 03.07.2007 tarihinde yapılan Genel Kurul Toplantısında Şirketin tasfiyesine karar verilmiş, tasfiye işlemlerine başlanarak kanuni süresi içinde Ticaret Sicil Gazetesinde gerekli ilanlar yapılmış 2008 yılında Şirketten alınan 15.12.2008 tarihli yazı ile Holding kayıtlarından Şirket ortaklığının düşürülmesi gerektiği bildirilmiştir. Şirketteki iştirak payı olan 11.500 YTL'nin de 19.12.2008 tarihinde Holding'in Banka Hesabına yatırıldığı ve iştirak portföyünden çıkarıldığı görülmüştür.

Faal olan İştiraklerden bazıları hakkında açıklama aşağıda verilmiştir.

- Türk Arap Gübre A.Ş.(Tagaş)'nin 30.03.2009 tarihinde yapılan Olağan Ortaklar Genel Kurul Toplantısında; 2008 yılı hesap ve işlemlerinin onanmasına, yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ibrasına karar verilmiştir. Ayrıca 2008 yılı faaliyetlerinin 219.032 YTL karla kapandığı ve 11.011 YTL'sinin temettü olarak dağıtılması kabul edilmiştir.

Holdingin % 49 oranında sermayesine iştirakte bulunduğu TÜMAŞ Türk Mühendislik, Müşavirlik ve Müteahhitlik A.Ş'nin 29.04.2009 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısında; 500 bin YTL olan sermayesinin 2 milyon YTL'ye yükseltilerek 1,3 milyon YTL'sini enflasyon düzeltmesi olumlu farkları ile geçmiş yıl karları ve kar yedeklerinden karşılanması kalan 165,9 bin YTL'sinin de rüçhan hakkını kullanmak isteyen ortakların hisseleri oranında karşılanmasına karar verilmiş ve Holding Yönetim Kurulunun 21.05.2009 tarih ve 6/16 sayılı kararı ile sermaye artırımında rüçhan hakkının kullanılması kabul edilmiş ve yıl içinde sermaye taahhüdünün tamamı ödenmiştir.

TÜMAŞ'taki Holding hisselerinin satışı konusunda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na 21.07.2008 tarihinden itibaren 3 kere ihale ilanına çıkılmış. Son teklif verme tarihi olan 04.09.2008 tarihine kadar TÜMAŞ'a ise 2 teklif verilmesine karşın yapılan görüşmelerden bir sonuç alınamadığı ilgililerin beyanından anlaşılmıştır.

2008 yıl sonu itibarıyla 22,5 milyon YTL nominal sermayesi olan ve Holding'in 32,3 bin YTL ile iştirak ettiği Gübre Fabrikaları T.A.Ş'den, 07.01.2009 tarihinde alınan yazıda; 2009 yılı içinde tamamı iç kaynaklardan karşılanmak üzere bedelsiz olarak 83,5 milyon YTL'ye yükseltildiği ve Holding'in iştirakteki sermayesinin de 119 bin YTL'ye yükseltildiği bildirilmiştir.

- Metaş İzmir Metalürji Fab. T.A.Ş Hisselerin tamamına Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından el konulmuş olup, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12.3.2001 tarih ve 2001/24 sayılı kararı ile özelleştirilmek üzere Holdinge devredilen İzmir Metalürji Fabrikası T.A.Ş. (METAŞ)'ın ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulunun 13.2.2004 tarih ve 13 sayılı kararı ile Fon'a devredilmiş olup, 2006 yılı içinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'ndan alınan yazıda; METAŞ'ın ihalesinin 4.5.2006 tarihinde gerçekleştirildiği, Fon Kurulunun 22.6.2006 tarih ve 306 sayılı kararı ile Şirketin 40.050 bin ABD Doları bedelle en yüksek teklifi veren Cer Çelik Endüstrisi A.Ş.'ye satılmasının onaylandığı ve devir işleminin 22.6.2006 tarihli Devir ve Teslim Sözleşmesi kapsamında gerçekleştirildiği, ihale bedelinin

dağıtımının 5472 sayılı Kanunla değişik 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tarafından Ticari ve İktisadi Bütünlük Oluşturan Mahcuzların Satışına İlişkin Yönetmelik Hükümleri ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Satış Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirileceği belirtilmiştir. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tasfiye Kurulunun kararı beklenmektedir.

- Tasfiye işlemleri devam eden iştirakler:

2008 yıl sonu itibarıyla Holdingin tasfiye halindeki 4 iştiraki hakkında aşağıda açıklama verilmiştir.

- Şıhsan Şıhbarak Halı İpl. A.Ş.'nin tasfiye işlemlerine ilişkin olarak Kayseri Asliye Tic. Mahkemesinin 2007/567 E sayılı dava devam etmektedir.

Hisselerinin % 40'ı Holding'e ait olan Sümer Tekstil İşletmeleri A.Ş.'nin (SÜTİ A.Ş.) 2001 yılında yapılan Genel Kurulu'nda tasfiye kararı alınmıştır. Alınan karar çerçevesinde oluşturulan Tasfiye Heyeti'nin 07.10.2003 tarihli Kararı'nda; şirket mevcutlarının, şirket borçlarını ödemeye yeterli olmasına rağmen, tasfiye kararından önce ve sonra Şirket alacaklıları tarafından Şirket aleyhine yapılan icra takip dosyalarından, Şirket malvarlığının tamamen haczedilmesi, haczedilen Şirkete ait gayrimenkul ve menkul malların İcra Dairelerince İcra İflas Kanunu hükümlerine göre yapılan satışlarında kıymetlerinin ancak değerinin % 40'ına satılabilmesi nedenleriyle, Şirketin malvarlığının çok büyük kısmını teşkil eden gayrimenkul ve menkullerinden beklenen yeterli gelir sağlamadığı bu nedenle. Şirketin, kalan mevcudunun, bakiye borçlarını karşılamaya yetmeyeceği anlaşıldığından Tasfiye Halindeki SÜTİ-Sümer Tekstil İşletmeleri A.Ş.'nin, Türk Ticaret Kanunu'nun 446 ncı maddesi çerçevesinde Mahkemeden iflasının istenilmesine oybirliği ile karar verildiği belirtilmiştir.

Sümer Holding Personel Vakfı Yönetim Kurulu'nun, SÜTİ-Sümer Tekstil İşletmeler A.Ş.'nin tasfiye edilmesine ilişkin almış olduğu karar, Holdingce uygun bulunmuş, yapılan Genel Kurul'da şirketin tasfiyesine karar verilmiş, bilahare Şirketin iflası için Ankara 4. Ticaret Mahkemesinde dava açılmış, Mahkeme 14.7.2004 tarih ve 2004/84 Esas sayılı davada, 2004/508 sayılı kararı ile SÜTİ A.Ş.'nin iflasına karar vermiştir.

İflas kararında 1.500.000 YTL borçlu olduğu tespit edilen Şirketin kapatılması hususunda denetim tarihi (Kasım/2009) itibarıyla bir gelişme olmamıştır.

Oralgim Sanayii A.Ş., 1976 yılında kurulan kurulduğu tarihten itibaren kuruluş işlemlerinin tamamlanmadığı ve faal olarak hiç çalışmadığı ve zorunlu organlarının oluşturulmaması vb nedenlerle Şirketin feshi için Kırşehir 1. Asliye Tic. Mahkemesinin 2007/356 Esas sayılı dava dosyasının 09.04.2009 tarihinde 2009/ 65 sayılı kararı ile Şirketin feshine karar verilerek sonuçlandığı görülmüştür.

Yıfaş Yeşilyurt Teks. San. A.Ş ile ilgili olarak Yeşilyurt Asliye Tic. Mahkemesinin 2007/277 E sayısı ile açılan dava devam etmektedir.

- Türk Suudi Yatırım Holding A.Ş. :

Şirketin 20.3.2007 tarihinde yapılan olağan genel kurul toplantısında tasfiyesine karar verilmiş ve tasfiye kurulu üyelikleri için seçim yapılmıştır. Olağan genel kurul kararı önce, olağan genel kurulda Bakanlık Komiseri tarafından, Şirket ana sözleşmesinin 34 üncü maddesine göre gerekli nisap sağlanamaması nedeniyle gündemde yer alan tasfiyeye karar verilemeyeceği hususunun tespit edilmiş olması nedeniyle Ticaret Sicil İl Müdürlüğü tarafından yayımlanmayarak iade edilmiştir.

Şirket 11.6.2007 tarihli dilekçe ile İstanbul Asliye Ticaret Mahkemesine başvurarak, olağan genel kurulda tespit edilen eksikliklerin olmadığı, tüm vekaletlerin asıllarının ve noter tasdikli tercümelerinin bulunduğu, gerek hazırun gerekse vekalet verenler tarafından herhangi bir itirazın olmadığı gerekçesiyle konu ve amacını yitirmiş Şirketin daha fazla mağdur olmaması için olağan genel kurul kararının hükmen tescilini talep etmiştir.

Şirketin 20.3.2007 tarihli olağan genel kurul kararı, Şirketin tasfiyesine ve tasfiye memurlarının seçimine ilişkin hükümler çıkarılmak suretiyle 3.7.2007 tarih ve 6843 sayılı T. Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmış olup tasfiye işlemleri devam etmektedir.

- Holding'in iştiraklerinden gayri faal olan Şirketleri:

Holding'in gayri faal durumda Beytaş Beydağı Kireç San. ve Tic. A.Ş ve Yerteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş olmak üzere 2 iştiraki bulunmaktadır.

Yerteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12.10.1998 tarih ve 98/79 sayılı kararıyla özelleştirme kapsam ve programına alınan ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın bünyesinde iken Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 02.07.1999 tarih ve 3179 sayılı yazılarıyla özelleştirilme yetkisi Holdinge devredilen Yerteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.'deki % 10 oranındaki kamu hissesi, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12.03.2001 tarih ve 2001/24 sayılı kararı ile; Holdinge devredilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12.10.1998 tarih ve 98/79 sayılı kararıyla özelleştirme kapsam ve programına alınan ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın bünyesinde iken Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 02.07.1999 tarih ve 3179 sayılı yazılarıyla özelleştirilme yetkisi Holdinge devredilen Yerteks Tekstil San. ve Tic.A.Ş.'deki %10 oranındaki kamu hissesi, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12.03.2001 tarih ve 2001/24 sayılı kararı ile; Holdinge devredilmiştir.

Yerteks Tekstil San. ve Tic.A.Ş. ile ilgili incelemelerde; Şirketin esas sermayesindeki %10 oranındaki kamu hissesinin özelleştirilmesi için 2000 yılında yapılan ihalede, en yüksek teklifi 79.000 ABD Doları bedelle (%50'si peşin, kalanı 10 ay içinde 2 taksitte ödenmek kaydıyla Rasim Yazıcı'nın verdiği, İhale sonucunun Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 11.12.2000 tarih ve 2000/K-14 sayılı kararı ile onaylandığı, peşinatın yatırılması için 05.01.2001 tarihine kadar verilen sürenin dolması ve alıcının talebi üzerine sürenin 1 ay uzatıldığı, alıcının bu sürede de yükümlülüğünü yerine getirmemesi üzerine ihalenin iptal edildiği, bu süreç içinde; alıcı Rasim Yazıcı'nın söz konusu %10 oranındaki hisseleri devralmadığı halde, 12.12.2000 tarihinde ortaklar pay defterine adına tescil ettirdiği, ortaklık hakkını kullanarak 20.12.2000 tarihinde yapılan olağanüstü ve 06.02.2001 tarihinde yapılan olağan genel kurul toplantılarına katıldığı, 05.04.2001 tarihinde de söz konusu hisselerin ortaklar pay defterinde herhangi bir belgeye dayanmadan "Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı" adına tescil edildiği, Şirket Yönetim Kurulunun 26.06.2000 tarih ve 2000/1 sayılı kararı ile Şirketin aktifinde kayıtlı olan makine, teçhizat, demirbaşlar, binalar ve arsaların satışına karar verildiği, Şirketin 20.12.2000 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısında; 25.000 YTL (25 milyar lira) olan esas sermayenin 975 000 YTL (975 milyar lira) artırılarak 1.000.000 YTL (1 trilyon lira) ye çıkarılması, artırılan sermayenin 896.835 YTL'sinin gayrimenkul satış kârlarından, 78.165 YTL'sinin nakit olarak karşılanması ve Şirketin Mizan Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş. ile birleştirilmesinin kabul edildiği tespit edilmiştir.

Şirketin, Mizan Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş. ile birleştirildiğine dair herhangi bir belgeye rastlanamazken, Şirketin 31.12.2001 tarihli bilançosunda 2000 yılı esas sermayesi 1.000.000 YTL olarak yer alırken 2001 yılı esas sermayesinin, Mizan Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş. bilançosunda yer alan 150.000 YTL tutarındaki esas sermayeyi de içerecek şekilde 1.150.000 YTL olarak yer aldığı, 2000 yılına ait ödenmemiş sermaye tutarı 78.164 YTL iken, 2001 yılına ait ödenmemiş sermaye tutarının 70.348 YTL azalışla 7.816 YTL olarak yer aldığı, 2001 yılı bilançosunda 2000 esas sermayesi 1.000.000 YTL olarak yer alırken, 6.2.2001 tarihli olağan genel kurul toplantısı hazırlan cetvelinde Şirket sermayesinin 25.000 YTL olarak tespit edildiği görülmüştür.

Bunun üzerine Holding tarafından ilgili şirket ve kişilere Şirket bünyesinde saklanmakta olan hisse senetlerinin veya hisse senedi ilmuhaberlerinin Holdinge tesliminin sağlanması ve 2001/24 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı kapsamında Holdinge devredilen hisselerin Yönetim Kurulunda karara bağlanarak, ortaklar pay defterine işlenmesi konusunda düzeltme uyarıları yapılmışsa da bir sonuç alınamamış ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na (İç Ticaret Genel Müdürlüğü) yazılan 15.8.2002 tarih ve 6127 sayılı yazı ile de Şirket hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

Holding'in başvurusu üzerine, İstanbul Valiliği Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü İl Müdür Yardımcısı Arif Güldane tarafından hazırlanan 10.6.2003 tarih ve 2 sayılı "Ön İnceleme Raporu"nda; Yerteks Tekstil Sanayi A.Ş.'nin 2000 yılında yapılan olağanüstü ve 2001 yılında yapılan olağan genel kurulunun usulsüz yapıldığı, mal varlıklarının satıldığı, sahiplerinin değiştiği ve muhatabının bulunamadığı, dolayısıyla söz konusu Şirket'in, Holding'in bilgisi dışında 2002 yılında gayri resmi olarak tasfiye edildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu rapor üzerine Holding tarafından açılan davalardan;

Kadıköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin 13.6.2006 tarihli kararıyla Yerteks Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş. aleyhine "20.12.2000 tarihli olağanüstü ve 6.2.2001 tarihli olağan genel kurul toplantılarının yoklukla malul olduklarının tespitine ve iptaline" karar verilmiş ve karar Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 2008/8946 Esas ve 28.10.2008 tarihli 2008/11539 Kararı ile de onanmıştır.

Sanıklar Erol Gürsoy, Levent Gürsoy, Yeşim Yazıcı, Rasim Yazıcı, Paşa Güneş, Selçuk Şahin Polat, Ahmet Sarıca, Ceyda Çalık ve Gülten Şenses aleyhine özel evrakta sahtecilik, hizmet nedeniyle emniyeti suiistimal ve görevi ihmal suçlarından, Şişli Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuş, Şişli 9. Asliye Ceza Mahkemesinde 2005/530 esas sayılı dosya ile açılan davanın da 7.2.2208 tarihli ve 2008/89 sayılı kararı ile Hükümet Komiserinin beraatine diğer kişilerin de 1 yıl 2 ay hapis cezası ile cezalandırılmalarına karar verilmiş ancak ceza tecil edilmiş olup, kararın temyiz aşamasında olduğu görülmüştür.

- 2005 yılında Darende Asliye Hukuk Mahkemesinde Erteks A.Ş. aleyhine, satışın iptali, tapunun tekrar Yerteks A.Ş. adına tescili için 2005/62 sayılı dosya ile, Erteks A.Ş. ve Mutcalı Ltd. Şti. aleyhine de aleyhine, satışın iptali, tapunun tekrar Yerteks A.Ş. adına tescili için 2005/98 sayılı dosya ile dava açılmış, Mahkeme tarafından Kadıköy 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin dosyası incelenmek üzere istenmiş ve iki dava dosyası birleştirilmiş, ancak dava 16.04.2008 tarihinde 2008/72 sayılı karar ile davacının münferiden dava açma hakkı olmadığından reddine karar verilmiş olup karar, temyiz edilmiştir.

- 11.8.2006 tarihinde Yerteks A.Ş.'nin gayrimenkullerini sattığı Erteks firmasından söz konusu gayrimenkulleri devralan Mutçalı Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından, Darende Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan tapu iptali ve tescil davası ile ilgili olarak Holdinge bir ihtar çekilmiştir.

Ayrıca 2009 yılında da Holding'in % 23,8 oranında 2,4 bin YTL ile sermayesine iştirak ettiği Beslen Makarna Gıda san. Tic. A.Ş.'deki iştirak payının satışı konusunda, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca 21.07.2008 tarihinden itibaren 3 kere İhale ilanına çıkılmış. Son teklif verme tarihi olan 04.09.2008 tarihine kadar Beslen ile ilgili olarak hiç teklif gelmediğinden ihale gerçekleştirilememiştir.

Bunun üzerine Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 28.11.2008 tarih 2008/68 sayılı Kararı ile 4046 sayılı Kanunun 2/i maddesine istinaden Gaziantep İl Özel İdaresi'ne devredilmesine karar verilmiş, 02.02.2009 tarihinde hisse devir sözleşmesi imzalanarak iştirak portföyünden çıkarılmıştır.

VII- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının oluru çerçevesinde, her türlü hak ve yükümlülükleriyle birlikte, 28.07.2009 tarihi itibarıyla Sümer Holding A.Ş ile birleştirilerek tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi sonucu Sümer Holding bünyesine alınan 56.789 M2 el halısı stoklarının bir an önce bitirilmesini teminen gerekli önlemlerin alınması,

2- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ :

Sümer Holding A.Ş.'nin 31.03.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 26.277.592,40 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Sümer Holding A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
Dönen varlıklar:				
A-Hazır değerler		1.409.872,28		1.493.588,96
B-Menkul kıymetler		1.496.000,00		1.237.000,00
1-Menkul kıymet değer düşüklüğü karş. (-)				
C-Ticari alacaklar	159.218.850,03	162.640.643,42	1.259.741,99	4.502.037,86
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	3.421.793,39		3.242.295,87	
D-Diğer alacaklar	113.773.353,99	116.188.767,51	686.719,20	686.719,20
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	2.415.413,52		2.794.701,45	
E-Stoklar		1.833.311,05		1.819.674,54
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahk.		1.433.370,40		724.986,29
H-Diğer dönen varlıklar		679.697,61		271.117,24
Dönen varlıklar toplamı		285.681.662,27		10.735.124,09
Duran varlıklar:				
A-Ticari alacaklar		2.804,79		4.448,79
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				542.475,27
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar		16.745.033,33		15.883.278,72
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı men.kıy.değer düşk.karşılığı(-)				
3-İştirakler	16.745.033,33		15.883.278,72	
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler serm.pay.değer düşk.karşılığı				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri(-)				
8-Bağlı ort.serm.pay.değer düşk.karşılığı				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali dur.varl.değer düş.karşılığı				
D-Maddi duran varlıklar		202.238.054,08		196.891.866,68
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	947.058.532,90		946.695.490,43	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	744.820.478,82		749.803.623,75	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen Sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		87.456,19		87.501,19
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	173.718,75		173.523,75	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	86.262,56		86.022,56	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahk.				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		219.073.348,39		213.409.570,65
Aktif (Varlıklar) toplamı		504.755.010,66		224.144.694,74

Sümer Holding A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar		62.446.292,47		27.771.647,03
B-Ticari borçlar		429.977,15		505.366,14
1-Borç senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar		2.103.520,21		2.034.617,46
1-Borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar		1.659,55		2.916,17
E-Yıl.yaygın İnş.ve On.Hakediş				
F-Ödenecek ver.ve yükümlülükler		13.732.281,77		600.381,08
G-Borç ve gider karşılıkları		368.828,48		35.000,00
1-Dönem karı ve diğ. yas. yük. karş.				
2-Kıdem tazminatı karşılığı				
3-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek ay. ait gelir. ve gid. tah		15.908,00		372.983,91
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynak				
Kısa vad. yab. kay. toplamı:		79.098.467,63		31.322.911,79
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar	5.039.534,15	5.039.534,15	4.513.677,32	4.513.677,32
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar		4.254.903,01		
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		76.791,80		2.326.292,72
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	76.791,80		2.326.292,72	
F-Gelecek yıl. ait gelir. ve gid. tah.				
G-Diğer uzun vadeli yab.kaynak.		104.894.505,63		98.711.131,50
Uzun vadeli yab. kay. toplamı.		114.265.734,59		105.551.101,54
III-Öz kaynaklar:				
A-Ödenmiş sermaye		2.187.801.157,17		2.481.715.000,00
1-Sermaye	2.293.080.000,00		2.543.080.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	105.278.842,83		61.365.000,00	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkl.				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-MDV Yeniden değerlendirme artışları				
4-İştirakler yeniden değer. artışları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		168.362.675,69		168.366.734,13
1-Yasal yedekler	86.811.778,77		86.815.717,14	
2-Statü yedekleri	381,30		381,30	
3-Olağanüstü yedekler	81.171.266,05		81.171.386,12	
4-Diğer kar yedekleri	379.249,57		379.249,57	
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları(-)		(2.063.142.721,86)		(2.536.533.460,32)
F-Dönem net kâr veya zararı		18.369.697,44		(26.277.592,40)
Öz kaynaklar toplamı		311.390.808,44		87.270.681,41
Pasif (kaynaklar) toplamı		504.755.010,66		224.144.694,74

Sümer Holding A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	2007 YTL	2008 YTL
A- Brüt satışlar	309.593.124,92	2.307.595,70
B- Satış indirimleri (-)	3.537.991,33	112.129,97
C- Net satışlar	306.055.133,59	2.195.465,73
D- Satışların maliyeti (-)	220.858.390,90	1.558.230,90
Brüt satış karı veya zararı	85.196.742,69	637.234,83
E- Faaliyet giderleri (-)	27.912.841,32	19.375.332,17
Faaliyet karı veya zararı	57.283.901,37	(18.738.097,34)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	14.072.554,14	18.024.603,58
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	580.579,44	360.535,12
H- Finansman giderleri (-)	15.449.267,25	23.717.753,74
Olağan kar veya zarar	55.326.608,82	(24.791.782,62)
I- Olağan dışı gelir ve karlar	1.167.086,19	11.348.934,25
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	38.123.997,57	12.834.744,03
Dönem karı veya zararı	18.369.697,44	(26.277.592,40)
K- Dönem karı vergı ve diğer yasal yük. karş.(-)	-	-
Dönem net karı veya zararı	18.369.697,44	(26.277.592,40)

**SÜMER HALICILIK VE EL SANATLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.’NİN
2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 03/11/2010 tarihli 8’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

El halıcılığının emek-yoğun ve katma değeri yüksek bir çalışma alanı olması nedeniyle, gelişmekte olan ülkelerde, yatırım açısından karşılaştırmalı üstünlüğe sahip konuların başında gelmektedir. El halısı, emek-yoğun olmasının yanı sıra, ticari, kültürel ve sosyo-ekonomik boyutu olan bir üründür. Kişi başına en az sabit yatırım ile yüksek istihdamı yaratma özelliği olan el halıcılığı, Türkiye ve diğer gelişmekte olan ülkelerde, kırsal kesimin en önemli çalışma alanlarından birini oluşturmakta, ekonominin gelişmesine büyük ölçüde katkıda bulunmakta, ülkenin sanat ve kültürünün Dünyaya tanıtılması açısından önem taşımakta, ayrıca emek-yoğun ve katma değeri yüksek olması nedeniyle, az bir yatırımla istihdam yaratarak göçü ve dolayısıyla geçekondulamayı önleyici bir işlev görmektedir. Bu özellikleri nedeniyle, el halıcılığının Türkiye’de sosyo-ekonomik bir işlevi bulunmaktadır.

Türkiye’de devletin halıcılık faaliyetine doğrudan ilgisi, 1843 yılında “Hereke Fabrika-i Hümayun” un kurulmasıyla başlamıştır.

Isparta ve yöresindeki halı dokuyucularının iplik ihtiyacını karşılamak amacıyla, yöre işadamları ile Ticaret Bakanlığı’nca Isparta İplik Fabrikası T.A.Ş. 1924 yılında kurulmuş ve fabrika 1926 yılında üretime başlamıştır. Daha sonra, Ticaret Bakanlığı’nın hisseleri Türkiye Sanayi ve Maadin Bankası’na devredilmiş 1932 yılında bu Bankanın, Devlet Sanayi Ofisi ve Türkiye Sanayi Kredi Bankası olarak ikiye ayrılması nedeniyle, Şirket Türkiye Sanayi Kredi Bankası’nca işletilmiştir. 1943 yılında Fabrika Sümerbank tarafından satın alınmış ve Hereke Yünlü Sanayi Müessesesi’ne bağlı bir işletme olarak faaliyetlerini sürdürmüştür.

1966 yılında Sümerbank Genel Müdürlüğü’ne bağlı, merkezi Ankara’da olmak üzere, Halıcılık Müessesesi kurularak, Isparta İplik Fabrikası, Sandıklı Halı Bölge Şefliği, Hereke Eğitim Merkezi ve Kula Halı Bölge Şefliği Müesseseye bağlanmıştır.

Müessese’nin merkezi, ana üretim birimlerine ve pazarlama merkezlerine uzaklığı göz önünde bulundurularak 01.10.1967 tarihinde Isparta’ya nakledilmiştir.

Sümerbank Holding A.Ş. Yönetim Kurulu’nun 18.11.1988 tarih ve 232 sayılı Kararı ile, halıcılık faaliyetlerinin bir anonim şirket statüsü içinde sürdürülmesi için “Sümerhalı-Sümer Halıcılık El Sanatları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi’nin kurulması kararlaştırılmıştır. Şirket’in

ana sözleşmesi Ticaret Sicil Gazetesi'nin 26.12.1988 tarih ve 2174 sayılı nüshasında ilan edilmiş; Isparta, Hereke ve Diyarbakır Halı Fabrikaları ile Taşköprü Jüt İpliği Fabrikası'nı devir alan Şirket, 01.01.1989 tarihi itibarıyla çalışmalara başlamıştır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun 03.06.1994 tarih ve 97/17 sayılı kararıyla, Hereke Halı Fabrikası TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı'na devredilmiş ve Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 11.09.1995 tarih ve 95/70 sayılı kararı ile de Taşköprü Jüt İpliği Fabrikası Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 18.09.1997 tarih ve 97/43 sayılı kararı ile, Şirket'in İşletmelerinden Diyarbakır Halı Fabrikası'ndan (Fabrika) ifraz edilen 91 ada, 6 parsel, 9346 m² alan ve bu alan üzerinde yer alan El Halı İşletme Müdürlüğü ile El Halı Bölge Müdürlükleri kullanımında olan idari tesis ve binalar ile taşınır ve taşınmaz her türlü varlıklar ve haklar ile Fabrikada çalışanlardan, Şirket tarafından talep edilenler hariç olmak üzere Fabrikanın çıkarılacak devir bilançosuna göre varlıkları, hak ve yükümlülükleri ve kalan personeli ile birlikte Holding bünyesinde bırakılmasına; 4046 sayılı Kanun'un 2/i maddesine istinaden milli güvenlik ve kamu yararı göz önünde bulundurularak Şirket'in Holding'e devredilen varlıkları hariç olmak üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na devrine; devir işlemi sonuçlandırılıncaya kadar Şirketin mevcut statüsünün devamına; aynı Kurul'un 23.02.1998 tarih ve 98/16 sayılı Kararı ile de Holding'in işletmelerinden Pertek Yün İpliği İşletmesi'nin tüm varlıkları ile birlikte Şirket'e bedelsiz olarak devrine karar verilmiştir.

Şirket, 25.02.1998 tarih ve 98/10720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile iktisadi devlet teşekkülü olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu haline getirilmiştir. Teşekkülün ana statüsü Yüksek Planlama Kurulu'nun 25.05.1998 tarih ve 98/T-23 sayılı kararı ile onaylanmış ve 16.07.1998 tarih ve 23404 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun 06.08.2001 tarih ve 2001/T-26 sayılı kararıyla, Pertek Halı-Yün İpliği Fabrikası'nın kârlı ve verimli olarak çalışmasının mümkün görülmemesi ve bu haliyle Kuruluş üzerinde yük oluşturmaları nedeniyle faaliyetlerine son verilmesi, arazisinin üzerindeki taşınmazlarla birlikte Maliye Bakanlığı'na devri ve taşınabilir sabit kıymetlerinin Sümerhalı'ya bırakılması kararlaştırılmıştır. Söz konusu fabrika kapatılarak, makineleri Isparta Halı Fabrikası'na nakledilmiş, taşınmazlarının Maliye Hazinesi'ne devir işlemi Pertek Tapu Sicil Müdürlüğü'nce 12.12.2001 tarihinde tamamlanmıştır.

SÜMERHALI A.Ş'nin; son beş yılda gerçekleştirdiği faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler, aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004(*)	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	37.212	37.212	50.000	50.000	56.000	6.000	12,0
Ödenmiş sermaye	"	30.200	31.700	37.200	44.750	54.600	9.850	22,0
Öz kaynaklar	"	31.299	28.522	26.067	25.302	28.655	3.353	13,3
Yabancı kaynaklar	"	1.746	1.781	2.210	2.019	1.386	(633)	(31,4)
Finansman giderleri	"	114	121	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	22.451	23.616	21.106	21.132	21.139	7	-
Maddi duran varlıklar birikmiş amort.	"	9.485	10.050	10.029	10.652	11.271	619	5,8
Yatırım için yapılan nakdi ödemeleri	YTL	42.243	35.285	4.220	29.434	7.550	(21.884)	(74,3)
Yatırım gerçek oranı (nakdi)	%	5	13	2	6	1	(5)	(78,6)
Tüm alım tutarı (hizmet alımları dahil)	Bin YTL	1.336	1.859	705	1.185	665	(520)	(43,9)
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı								
- Stayhgarn yün ipliği	Ton	83,7	151,4	28,0	87,0	4,4	(83)	(94,9)
- El halısı (fason üretim dahil)	m ²	17.740	22.964	21.607	18.903	13.632	(5.271)	(27,9)
- Kilim	"	-	-	-	-	-	-	-
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	3.733	7.035	6.237	6.615	6.862	247	3,7
Üretim kapasitesi:								
- Stayhgarn yün ipliği	Ton/Yıl	960	960	960	960	960	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı:								
- Stayhgarn yün ipliği(KgxNm'ye göre)	%	10,3	18,2	3,2	7,3	0,5	(6,8)	(93,2)
Üretim verimliliği(makinaverimliliği):								
- Strayhgarn yün ipliği	KgxNm/Sa	1,2	1,2	0,9	1,0	0,8	(0,2)	(18,6)
İşçi gücü verimliliği :								
- Strayhgarn yün ipliği	KgxNm/Sa	10,2	17,6	3,5	9,9	2,2	(8)	(77,6)
Net satış tutarı	Bin YTL	11.868	6.934	5.028	4.681	2.332	(2.349)	(50,2)
Stoklar:								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	474	458	395	391	376	(15)	(3,8)
- Yarı mamuller	"	1.988	2.582	2.636	2.187	1.928	(259)	(11,8)
- Mamuller	"	9.097	7.001	8.211	10.176	14.211	4.035	39,7
- Ticari mallar	"	90	71	59	42	39	(3)	(7,5)
- Diğer stoklar(sipariş avansları dahil)	"	1.479	1.487	1.562	1.555	1.801	246	15,8
Memur (ortalama)	Kişi	-	-	-	-	-	-	-
Sözleşmeli (ortalama)	"	193	182	172	167	149	(18)	(10,8)
İşçi (ortalama)	"	44	42	43	30	13	(17)	(56,7)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	5.150	5.730	5.743	5.849	6.857	1.008	17,2
Cari yıla ilişkin:								
- Sözleşmeliler için yapılan gider.	Bin YTL	4.008	3.899	3.724	4.090	3.985	(105)	(2,6)
- Sözleşmeli başına aylık ort.gider	YTL	1.561	1.785	1.770	2.041	2.229	188	9,2
- İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	1.051	1.221	1.003	884	430	(454)	(51,4)
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.989	2.366	2.200	2.456	2.754	298	12,1
Tahakkuk eden vergiler	YTL	1.946	1.380	1.601	326	104	(222)	(68,1)
GSYİH'ya katkı(üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	5.706	1.491	2.248	2.120	1.236	(884)	(41,7)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	7.563	2.849	3.258	2.446	1.340	(1.106)	(45,2)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	7.563	2.849	3.258	2.446	1.340	(1.106)	(45,2)
Zararlılık	%	4,6	22,0	23,4	31,9	23	(9)	(28,8)
Faaliyet karı veya zararı	Bin YTL	(2.120)	(4.471)	(3.650)	(4.614)	(4.064)	550	(11,9)
Dönem karı veya zararı	"	(1.435)	(6.121)	(6.111)	(8.315)	(6.496)	1.819	(21,9)
Bilanço karı veya zararı	"	(43.827)	(49.948)	(11.133)	(19.448)	(27.764)	(8.315)	42,8

2004 yılına ilişkin değerler YTL'ye dönüştürülmüştür.

Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş., Türkiye'nin en eski el sanatlarından biri olan el halısı ve kilim başta olmak üzere, dokuma (tekstil) sanayi alanında faaliyetlerde bulunmuştur.

Üretim sürecinde, ipek ve hereke halıları dışındaki el halıları ipliğini Şirket üretiminden verilmek suretiyle bünye dışındaki çeşitli kuruluşlara ait atölyeler (Milli Eğitim, İl Özel İdare vb.) ile bireysel dokuyucular veya amiller vasıtasıyla kırsal alandaki yöre halkına dokutturmuş, Isparta Halı Fabrikasında yıkanıp, kurutulup, kırılmış kalite kontrolünden geçirilerek satışa sunulmuştur.

Şirketin halı üretiminin büyük bölümünün gerçekleştirildiği Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'nün Merkez ve bağlı Bölge Şeflikleri atölyelerinde gerçekleştirilen halı üretiminde son yıllarda gözlenen küçülme 2008 yılında da sürmüş, geçen yıla göre % 8 oranında azalmayla 10.253 m² düzeyine inmiştir. Üretimin son yıllarda sürekli gerilemesi, el halısı piyasasının genel sorunları ve bölgenin sosyo-ekonomik yapısından kaynaklanmıştır.

Halı Fabrikası olarak tanımlanmakla birlikte, işletme bünyesinde halı ana hammaddeleri üretimi ile halının bitim işlemlerinin yapıldığı Isparta Halı Fabrikasında, fabrikaya bağlı Merkez, Sandıklı, Kula ve Kayseri Halıcılık Bölge Şefliklerinde kurulu halı atölyelerinde, ağırlıklı olarak İpek, Yörük, Bünyan, Milas, Çanakkale, Yuntdağı, Basmakçı, Uygur ve Davras halıları üretilmiştir.

Ancak bu bölgede de 2007 yılında 332 olan faal tezgah sayısı, 2008 yılında 149'a düşmüş, buna paralel olarak halı üretimi de geçen yıla göre % 56 oranında azalarak, 3.379 m² olarak gerçekleşmiştir.

SÜMERHALI'nın satışları, Ankara'daki Kızılay ve Gölbaşı mağazalarında, taşrada Kayseri ve Sandıklı Bölge şeflikleri bünyesindeki birer satış mağazasında ve Isparta Halı Fabrikası bünyesinde halı ve yün ipliği satışının yapıldığı toptan ve perakende satış mağazasında ve bayilikler aracılığı ile yapılmıştır. El halısı dışındaki el sanatları ürünleri ile özel tasarımlı halılar, piyasadan temin edilerek konsinye olarakta satılmıştır.

Şirkete bağlı halıcılık bölgelerinde, Türk standartları göz önünde tutularak halı üretiminin sürdürülmesi ve kendi geliştirdiği el halısı kalite kontrol sistemine göre ürünlerini kalite sınıflarına ayırması üstünlük sağlamasına rağmen, yüksek maliyetler ile Uzak doğu ülkelerinden ithal edilen ucuz fiyatlı el halılarının yarattığı rekabet ortamı ve yine düşük fiyatlı makine halısı satışlarında çeşitli ödeme kolaylıklarının sağlanması nedeni ile tüketici taleplerinin bu halılara kaymasına neden olmaktadır.

Nitekim Şirket'in 2008 yılı satışları önceki yıla göre % 50,2 oranında azalarak, 2,3 milyon YTL'ye düşmüştür. Satışların yıllar itibarıyla azalması stokların artmasına neden olmuş, 2005 yıl sonunda 36.780 m² olan el halısı stokları, 2006 yılında 39.636 m²'ye, 2007 yılında 45.605 m²'ye, 2008 yılında da 52.574 m²'ye yükselmiştir.

1998 yılından itibaren iktisadi devlet teşekkülü statüsünde faaliyetlerini sürdürmüş olan Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (SÜMERHALI)'nın, 09.10.2007 tarih ve 26668 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 08.10.2007 tarih ve 2007/ 58 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmasına, Şirketin satış yöntemiyle özelleştirilmesine ve Özelleştirme işlemlerinin 1 yıl içerisinde tamamlanmasına karar verilmiştir.

2008 yılı içinde Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 18.03.2008 tarih ve 2008/17 sayılı kararı ile; Isparta Halı Fabrikasında halı ipliği üreten fabrikanın kapatılmasına karar verilmiş, 18.05.2008 tarihi itibarıyla 26 işçinin, tüm yasal ödemeleri yapılarak iş akitleri feshedilmiş ve iplik fabrikası kapatılmıştır.

Yine 2008 yılı içinde Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 28.11.2008 tarih, 2008/69 Sayılı kararı ile; Sümer Halıcılığın Isparta'daki 120.468 m2 arazisi ve üzerindeki taşınmazları, 4046 sayılı Kanun'un 2/i maddesine istinaden "Sağlık Kampüsü" yapılmak şartıyla, devir dışı kalan makina, tesis, demirbaş, yedek parça, mamul, yarı mamul, yardımcı malzeme, işletme malzemesi vb varlıklara ilişkin işlemler tamamlanıncaya kadar, tarafların mutabakatı ile belirlenerek SÜMERHALI'nın anılan faaliyetlerin devamını temin edecek kısmında faaliyetlerini sürdürmesi kaydıyla, Sağlık Bakanlığı'na tahsis edilmek üzere bilabedel Maliye Hazinesine devrine karar verilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulunun 30.12.2008 tarih ve 2008/71 sayılı kararıyla; SÜMERHALI'nın özelleştirme çalışmalarının devam etmesi nedeniyle özelleştirilmesine ilişkin süre 31.12.2009 tarihine kadar uzatılmıştır.

2009 yılı içinde de, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 22.04.2009 tarih ve 2009/13 sayılı kararı ile de; Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (SÜMERHALI)'ya bağlı Diyarbakır Bölge Müdürlüğü ve Isparta Bölge Müdürlüğü ile bağlı şefliklerinin 4046 sayılı Kanunun 3/e maddesi uyarınca kapatılması ile bu bölge müdürlükleri ile şefliklerinin kullanımında olan gayrimenkul ve dokuma tezgâhlarının ilgili İl Özel İdarelerine, 4046 sayılı Kanunun 2/i maddesi uyarınca yöredeki el sanatlarını geliştirmek amacıyla bilabedel devredilmesi ile Tezgâhlardaki yarım kalmış veya dokuması devam eden halıların dokuması tamamlanıncaya kadar söz konusu dokuma tezgâhlarının SÜMERHALI'nın kullanımında kalmasına veya bu şekildeki halıların dokumasının SÜMERHALI ve ilgili İl Özel İdareleri arasında imzalanacak protokol kapsamında tamamlanması kabul edilmiştir.

Ancak henüz devir işlemleri tamamlanmadan son olarak da; Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 01.06.2009 tarih ve 448 sayılı oluru ile; Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun ilgili hükümleri ve ÖYK'nın 2005/71 sayılı kararı çerçevesinde, özelleştirme işlemleri sonucunda bünyesinde bağlı Şirket, fabrika, işletme gibi üretim unsuru kalmayan ve kalsa da üretim yapmayan, ana faaliyet alanında faaliyeti yok denecek noktaya gelen ve % 100 hissesi Özelleştirme İdaresine ait olan SÜMERHALI'nın, münferit tüzel kişilik olarak faaliyetine devam etmesine ihtiyaç kalmadığı değerlendirilmesi ile tüzel kişilik organizasyonunun getirdiği giderlerden tasarruf sağlanmasını teminen 4046 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine yönelik olarak, SÜMERHALI'nın çıkarılacak devir bilançosu üzerinden tüm hak ve yükümlülükleriyle birlikte Sümer Holding A.Ş ile birleştirilerek tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine karar verilmiştir.

Söz konusu karar çerçevesinde Şirket'in, Sümer Holding ile birleşmesi kararı 28.07.2009 tarih ve 7363 sayılı Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanarak, tüzel kişiliği sona erdirilmiş, Sümer Holding Yönetim Kurulunun 21.07.2009 tarih ve 8/28 sayılı kararı ile de; Şirket Genel Müdürlük Merkezindeki 39, Isparta Halı Fabrikası ve bağlı bölge şefliklerinde 54 ve Diyarbakır Bölge Müdürlüğünde 44 personel olmak üzere toplam 137 personelin her türlü haklarıyla birlikte herhangi bir işleme gerek kalmaksızın Holding'e devredilmesine karar verilmiştir. Bilahare, Şirket merkezinde çalışan 39 personelden 24'ü ile taşra teşkilatındaki personelin tamamı, hizmetine ihtiyaç duyulması nedeni ile Holding bünyesinde kalmış, 15 personel de ihtiyaç fazlası personel olarak Özelleştirme İdaresine bildirilmiştir.

Türkiye'de el halıcılığı alanında görevli ve ilgili birçok bakanlık ve kamu kuruluşu konunun farklı yönleri ile ilgilenmekle birlikte, ilk madde temininden ürün pazarlamasına kadar, el halıcılığı vb. el sanatları alanında, tüm sınaî ve ticari etkinlikleri bünyesinde toplayan Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (SÜMERHALI), Türkiye'nin en eski el sanatlarından biri olan el halısı ve kilim başta olmak üzere, dokuma (tekstil) sanayi alanında

faaliyetlerde bulunan tek kamu kuruluşu olmuş, Yurt içinde halı mağazalarında Hint, Çin ve Nepal'den ithal edilmiş halılar piyasaya sunulurken, Sümer Halı A.Ş, Hereke'den başlayarak Çanakkale, Yağcıbedir, Milas ve Yuntdağı halıları gibi Türkiye'nin kültürel değerleri olan bütün halı tiplerini marka yaparak yaşatmaya çalışmış ve mağazalarında Türkiye hammaddesiyle, Anadolu kadını elinde dokunmuş Türk Kültürü markası taşıyan halıları satışa sunmuştur.

Kuruluşun bu bilgi birikimiyle birlikte, Geleneksel Türk halılarının menşei, hammaddeleri, boyar maddeleri, desenleri ve yapı özellikleri incelenerek, piyasa taleplerine cevap verecek mamullerin tasarımının yapıldığı Sümer Halı A.Ş arşivinde, 2008 yılı sonu itibariyle geleneksel Türk halı ve kilimlerinin örneklerinden oluşan 5.040 adet orijinal halı deseni bulunmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Milli Saraylar Dairesi Başkanlığı tarafından Özelleştirme İdaresi Başkanlığına yazılan yazı ile önemli bir kültürel değeri olan halı desen arşivinin bedelsiz olarak devredilmesi talebinde bulunulduğu görülmüştür.

Bu itibarla; Şirket arşivinde bulunan orijinal el yapımı halı desenlerinin değerlendirilmesi amacıyla, TBMM Milli Saraylar Dairesi Başkanlığınca başlatılan girişimlerin, Sümer Holding tarafından sonuçlandırılmasında yarar görülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

Özelleştirme Yüksek Kurulunun son kararı ile Sümer Holding'e bağlanan Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, 15.11.2007 tarihinde onaylanan son Ana Sözleşmesince; Şirket Genel Müdürlüğü, Genel Müdür ve bağlı alt birimleri, Isparta Halı Fabrikası Müdürlüğüne bağlı Kayseri, Kula ve Sandıklı ile Diyarbakır Halıcılık Bölge Müdürlüğüne bağlı Siirt, Van, Kahramanmaraş ve Erzurum Halıcılık olmak üzere 7 adet Bölge Şefliği ile hizmet vermiştir.

Şirket, 4046 sayılı Kanun'un 11 inci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan; Özelleştirme programına alınan kuruluşlardaki kamu payının %50'nin altına düşünceye kadar 02.04.1987 tarih ve 3346 sayılı Kanun ile 24.6.1983 tarih ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına göre denetlenmesine ilişkin hükmü uyarınca Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetimine tabi olmuştur.

2008 yılı içinde, Şirket Yönetim Kurulunun 14.01.2008 tarih ve 1/427 Sayılı kararı ile; üç vardiya olarak yıllık 960 ton kapasiteye sahip olan Isparta Halı Fabrikasının bünyesindeki iplik üretim tesisinin, yün ipliği üretiminde kapasite kullanım oranlarının yıllar itibariyle sürekli düşmesi ve 2007 yılında % 9 olarak gerçekleşmesi nedeniyle, 2008 yılında planlanan üretim miktarı kapsamında da stoktaki ipliklerin kullanılması amaçlandığından, fazla iplik ihtiyacı olmayacağı ve bu nedenle önümüzdeki dönemde de iplik üretim işletmesinin çok düşük bir kapasitede çalıştırılacağı anlaşıldığı, bu iplik ihtiyacının daha uygun fiyatla piyasadan karşılanabileceği, dolayısıyla Kuruluşun sürekli zarar etmesi, bu zararın oluşmasında iplik işletmesindeki kapasite kullanım oranının düşüklüğünün etkisi ve içinde bulunan finansman sıkıntısı dikkate alınarak iplik işletmesinin faaliyetinin durdurulması hususunun Özelleştirme İdaresi Başkanlığına sunulması kabul edilmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 10.03.2008 tarih, 2008/17 sayılı kararı ile de; SÜMERHALI tarafından üretimi durdurulan Isparta Halı Fabrikasının 4046 sayılı Kanunun 3/e maddesi çerçevesinde kapatılmasına ve kapatma işleminin fabrikadaki mevcut yapağı stoklarının işlenmesi süreci ile Şirketin diğer faaliyetleri dikkate alınarak SÜMERHALI tarafından yerine getirilmesine karar verilmiştir.

ÖYK Kararı ile fabrikanın kapatılması üzerine, atıl durumda kalan işçilerin tamamının başka birimlerde de hizmetlerine ihtiyaç duyulmaması nedeniyle, 4857 sayılı İş Kanununun ilgili maddeleri dikkate alınarak 26 işçinin ihbar ve kıdem tazminatları ile sair işçilik hakları ödenmek suretiyle, ilgili yasal işlemler tamamlanarak iş akitleri feshedilmiş ve Isparta Halı Fabrikası Nisan 2008 ayında kapatılmıştır.

Ankara’da bulunan Şirket Merkezi, faaliyetlerini kiralık bir binada sürdürmekte iken, Yönetim giderlerinin yüksekliğinin maliyetleri ve dolayısıyla halı satışlarını olumsuz yönde etkilediği dikkate alınarak, genel yönetim giderlerinden kaynaklanan maliyet artışlarının asgari düzeye indirilmesini teminen, 2006 yılı Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan, Ankara’da kiralık binada olan Genel Müdürlük teşkilatının Isparta Halı Fabrikasına taşınması konusundaki önerisinin, Kuruluşun 2006 yılı faaliyetine ait 20.02.2008 tarihinde yapılan KİT Alt Komisyonu toplantısında, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Şirkete bina tahsis edebileceğini belirtmesi üzerine öneri gündemden çıkarılmıştır.

Bilahare Özelleştirme İdaresi Başkanlığından alınan 28.02.2008 tarih, 1425 sayılı yazı ile, TÜGSAŞ Genel Müdürlüğü Sosyal Tesislerinde yer alan binanın alt katının Genel Müdürlüğe tahsis edildiği bildirilmiştir.

Bu gelişmeler çerçevesinde, kira giderlerinden tasarruf edilmesini teminen, kullanılmakta olan binada kalınması halinde, aylık ortalama 26.896 YTL. gider olacağı, yeni binada ise bu giderin aylık ortalama 4.519 YTL olacağı, taşınılması durumunda, Kurumun giderlerinde tasarruf edeceği değerlendirilerek, anılan binaya taşınılmıştır.

Böylece 2008 yılında alınan iki önemli karar ve uygulama sonucunda; düşük kapasite kullanım oranı nedeniyle iplikten gelen maliyet yüksekliğini azaltmak amacıyla Isparta İplik fabrikası kapatılarak 26 işçinin zorunlu olarak iş akitleri sona erdirilirken, Genel Müdürlük binasının masraflarını azaltmak amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığının elinde bulunan TÜGSAŞ Genel Müdürlüğü Sosyal tesislerinde yer alan idari binanın alt katına taşınılması suretiyle giderlerde önemli düzeyde tasarruf sağlanmıştır.

2008 yılı içinde Şirketin en yüksek seviyede karar alma organı konumundaki yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yürütme organının başı konumundaki Genel Müdür ve Yardımcılıklarında görevden almalar ve mahkeme kararlarını uygulamak üzere göreve iade vb. nedenlerle sık sık değişiklikler olması, Şirketin içinde bulunduğu pazarlama, finansman sıkıntıları vb sorunların çözümsüz kalmasına yol açmıştır.

Son olarak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 01.06.2009 tarih ve 448 sayılı onayı ile Şirketin Sümer Holding ile birleştirilerek, Şirketin tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine karar verilmiş olup, birleşme işlemleri tamamlanarak 28.07.2009 tarih ve 7363 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanarak birleşme işleminin tamamlandığı görülmüştür.

Böylece yukarıda da belirtildiği üzere Özelleştirme Yüksek Kurulunun 08.10.2007 tarih ve 2007/58 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınan Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin satış yöntemiyle özelleştirilmesine karar verilmesine rağmen, muhtelif tarihlerde alınan Özelleştirme Yüksek Kurulu kararlarıyla, Isparta Halı Fabrikası’na ait arazi ve üzerindeki taşınmazlarının Sağlık Bakanlığı’na tahsis edilmek üzere bilabedel Maliye Hazinesine devri, bölge müdürlükleri ile şefliklerinin kullanımında olan gayrimenkul ve dokuma tezgâhlarının da yine bilabedel olarak ilgili İl Özel İdarelerine devredilmesi ve son olarak da Şirketin stokları ile birlikte Sümer Holding A.Ş ile birleştirilmesi suretiyle, Şirketin herhangi bir birimi satışa konu olmaksızın, tüzel kişiliği sona erdirilmiş bulunmaktadır.

SÜMERHALİ A.Ş.'de 527 sayılı KHK hükümleri çerçevesinde sosyal güvenlik yönünden Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kanununa tabi sözleşmeli personel ile işçi çalıştırılmıştır.

2008 yılı personel programında 254 sözleşmeli personel ve 29 işçi olmak üzere toplam 283 personel istihdam edilmesi öngörülmüş, yıl sonu itibarıyla 19'u Emekli Sandığı, 124'ü ise SSK mevzuatına tabi 143 sözleşmeli personel ve 1 de işçi olmak üzere toplam 144 personel istihdam edilmiştir. Toplam personel sayısı geçen yıla göre % 21 oranında azalmıştır.

Şirket Genel Müdürlüğü ve taşra teşkilatında hukuki işlemler sözleşmeli 2 avukat tarafından yürütülmüş, Ayrıca, Şirket merkezinde bir sözleşmeli doktor çalıştırılmıştır.

2008 yılında personele yapılan harcamalar önceki yıla göre % 17,2 oranında artarak 6.857 bin YTL olmuştur. Toplam harcamaların, % 71,3'ü sözleşmeli personele, % 26,5'i işçilere, % 2,2'si de Kuruluş dışı yönetim ve denetim kurulu üyelerine yapılan harcamalara aittir.

Kişi başına aylık ortalama giderler de sözleşmeli personelde 2.229 YTL, işçilerde de 2.754 YTL olmuştur. Sözleşmeli personele yapılan aylık ortalama gider geçen yıla göre % 9,2 oranında, işçilere yapılan aylık ortalama giderler de % 12,1 oranında artış göstermiştir.

III. MALİ BÜNYE

SÜMERHALİ A.Ş.'nin varlık ve kaynakları 2007 yılına göre % 10 oranında artarak 30 milyon YTL'ye yükselmiştir.

Şirket varlıklarının % 66,3'ü dönen, % 33,7'si duran varlıklardan, kaynaklarının da % 4,6'sı yabancı kaynaklardan, % 95,4'ü de öz kaynaklardan oluşmuştur.

2007 yılına göre, Şirket'in halı satışlarının miktar olarak % 49 oranında, tutar olarak da % 50,2 oranında azalmasına paralel olarak, halı stokları önemli düzeyde arttığından, dönen varlıkların, toplam varlıkları içindeki payı artarken, duran varlıkların payı azalmıştır.

Şirket'in kullandığı yabancı kaynaklar önceki döneme göre % 31,4 oranında azalarak 1,4 milyon YTL, öz kaynakları da % 13,3 oranında artarak 28,7 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirket'in finansman ihtiyacı, faaliyet sonucu zararlı olmasına rağmen, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca ödenmemiş sermayeye mahsuben yapılan ödemelerle karşılanmış, yabancı kaynakların tamamını vergi, alınan avanslar veya ertelenen borçlar oluşturmuş, faize tabi yabancı kaynak kullanılmamıştır.

Nitekim 2008 yılında gerçekleştirilen satışların düşük seviyede olması nedeniyle finansman ihtiyacını karşılamak üzere, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca 2008 yıl sonuna kadar yapılan 4,6 milyon YTL ödeme sonucu, Şirketin sermayesi 54,6 milyon YTL olmuştur.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

2008 yılı faaliyet döneminin 6,5 milyon YTL zarar ile sonuçlanması nedeniyle Şirket kaynak yaratamamıştır. 619 bin YTL tutarında amortisman gideri, 1.342 bin YTL tutarında aktif hesaplardaki azalış ve 39 bin YTL tutarında pasif hesaplardaki artışın etkisiyle kaynak toplamı eksi 4,4 milyon YTL olmuştur.

Stoklardaki artış 4 milyon YTL, diğer varlık hesaplarındaki artış 51 bin YTL, pasif hesaplardaki azalış 673 bin YTL olmuş; toplam kullanımlar tutarı 4,7 milyon YTL tutarında gerçekleşmiştir.

Kuruluşun kaynak ihtiyacı ödenmemiş sermayesinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ödenmesi suretiyle karşılanmıştır.

Şirket 2008 yılı faaliyetleri ile ilgili olarak, işletme bütçesinde 254 sözleşmeli, 29 işçi olmak üzere toplam 283 personel çalıştırılması, 47 ton yün ipliği kullanılarak, 19.500 m2 el halısı, 4.000 m2 fason halı olmak üzere 23.500 m2 halı imalatı yapılması, toplam 11.152 bin YTL gayri safi satış hasılatı elde edilmesi ve işletme faaliyetlerinin 4.669 bin YTL, dönemin ise 7.296 bin YTL zarar ile sonuçlanması öngörülmüştür. Bilahare yıl içindeki gelişmeler dikkate alınarak, 2008 yılı revize işletme bütçesinde; sözleşmeli ve işçi personel sayılarında belirgin bir değişiklik olmakla birlikte; üretim ve satışlar önemli düzeyde düşülerek 34 ton yün ipliği kullanılarak, 10.533 m2 el halısı, 4.000 m2 fason halı ve kilim olmak üzere 14.533 m2 imalat yapılması, satışlardan toplam 4.250 bin YTL net satış hasılatı elde edilmesi, işletme faaliyetlerinin 4.487 bin YTL, dönemin 7.378 bin YTL zarar ile sonuçlanması programlanmıştır.

2008 yıl sonu itibarıyla, 143'ü sözleşmeli, 1'i de işçi olmak üzere toplam 144 personel istihdam edilerek, fason üretim de dahil olmak üzere toplam 13.632 m2 el halısı üretimi gerçekleştirilmiş, 6,8 milyon YTL esas üretim, 37 bin YTL yardımcı işletme üretimi olmak üzere 6,8 milyon YTL tutarında üretim maliyeti oluşmuş, buna karşılık 3.083 m2 halı ile diğer ürünlerin satışlarından 2,3 milyon YTL tutarında net satış hasılatı elde edilmiştir.

2008 yılı faaliyetleri sonucunda satışlarından 2,3 milyon YTL net gelir elde edilmesine karşılık, satışların maliyetinin 2,4 milyon YTL ve faaliyet giderlerinin de 4 milyon YTL olarak gerçekleşmesi sonucu 4 milyon YTL faaliyet zararı oluşmuştur. 2008 yılında emekli olan memurlara ödenen ikramiyeler ile Isparta Halı Fabrikasının kapatılarak 26 işçinin iş akdinin feshedilmesi sonucu işçilere ihbar ve kıdem tazminatları ve çalışmayan kısım giderlerinin etkisi ile dönem de 6,5 milyon YTL zararla sonuçlanmıştır.

İlk ve revize bütçede 1,5 milyon YTL olarak programlanan alımlar, 2008 yılında satışların programlanan düzeyde gerçekleşmemesi nedeniyle üretim miktarlarının azaltılması sonucunda, programdan % 58 oranında noksanlıkla 608,9 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirket'in 2008 yılı alımlarının tamamı yurt içi alımlardan oluşmuştur. 608,9 bin YTL tutarındaki alımların 401,9 bin YTL tutarında % 65,9'u Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'nün, 190,4 bin YTL tutarında % 31,2'si Isparta Halı Fabrikası'nın, 16,6 bin YTL tutarında % 2,7'si Genel Müdürlüğün alımlarıdır.

Şirket 2008 yılında üretim faaliyetlerini; yalnız el halısı üretimi alanında faaliyet gösteren 4 adet bölge şefliğinin bağlı olduğu Diyarbakır Halıcılık Bölge Müdürlüğü ile el halısı ipliği üretiminin yanı sıra Kuruluş'ca üretilen halıların (ipek halılar hariç) tümünün onarım, yıkama ve kırkım işlemlerini de yapan 4 adet bölge şefliğine sahip Isparta Halı Fabrikası bünyesinde sürdürmüştür.

SÜMERHALI A.Ş 2008 yılı İşletme Bütçesi ile toplam 14.533 m² (3.579.760 Bin düğüm) el halısı üretimi programlamasına karşın, üretim 13.632 m² düzeyinde kalmıştır. Buna göre halı üretiminde programın % 6 oranında gerisine düşülürken, 2007 yılına nazaran da % 28 oranında küçülme meydana gelmiştir. Düğüm sayısı olarak ise farklı tiplerde halı üretiminden dolayı bir önceki yıla göre küçülme %10 oranındadır.

2008 yılında gerçekleştirilen toplam halı üretiminin % 26'ını teşkil eden 3.585 m² el halısı, fason dokuma halısı oluşturmuş olup siparişlerin tamamı Diyarbakır Bölgesinden alınmıştır.

2008 yılında Şirket'in esas üretim giderleri toplamı 6,9 milyon YTL düzeyinde gerçekleşmiş olup söz konusu tutarın; % 27,5 oranındaki 1,9 milyon YTL'si Isparta Halı Fabrikası giderlerinden, geri kalan % 72,5 oranındaki 5 milyon YTL'si de Diyarbakır Halıcılık Bölge Müdürlüğü üretim giderlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in toplam üretim giderlerinde, bir önceki döneme nazaran % 3 oranında artış görülürken, program hedefine göre % 13 oranda küçülme meydana gelmiştir. Halı üretiminde gerilemeye karşın giderlerde gözlenen artış, büyük ölçüde üretim ile ilgili dışarıya yaptırılan işler ve diğer üretim giderlerinden kaynaklanmaktadır.

2008 yılında Şirket tarafından üretilen halıların ortalama üretim maliyeti, 402 YTL/m2 düzeyinde gerçekleşmiş olup, bir önceki döneme nazaran % 14,5 oranında bir artış göstermiştir.

Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş. başta el halısı olmak üzere, yün ipliği, pamuk ipliği ve el sanatları gibi ürünleri pazarlamıştır. Şirket mamulleri Isparta Halı Fabrikası'nda, Ankara'daki Kızılay, Yıldız ve Gölbaşı mağazaları ile Kayseri, Kula ve Sandıklı Bölge Şeflikleri bünyesinde bulunan satış mağazalarında ve bayiler aracılığı ile toptan ve perakende olarak satışa sunulmuştur. Şirket ürünleri Sümer Holding'in tüm ülke geneline yaygın toplam 469 mağazasında pazarlanmakta iken, 1991 yılından itibaren özelleştirme çalışmaları çerçevesinde Holding'in mağazalarının kapatılması pazarlama ağının daralmasına yol açmıştır.

Şirketin kendi üretimi olan el halıları ile el sanatlarını koruma ve geliştirme amacı doğrultusunda, konsinye olarak temin edilen el sanatları ürünleri daha önceki yıllarda olduğu gibi Ankara-Kızılay ve Gölbaşı'ndaki satış mağazasında satışa sunulmakla birlikte, yeterli eleman bulunmaması nedeniyle 2008 yılında da hafta içinde kapalı tutulmuş, hafta sonlarında ise Kızılay Halı Satış Mağazasında görevli 2 personel bu mağazada çalıştırılmak suretiyle satış yapılması sağlanmıştır.

Ancak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 01.06.2009 tarih ve 448 sayılı oluru çerçevesinde Sümer Holding A.Ş ile birleştirilmek suretiyle 28.07.2009 tarihi itibarıyla tüzel kişiliğinin sona erdirilmesinden sonra, Şubat 2010 ayı içinde Sümer Holding A.Ş tarafından Ankara-Kızılay'daki mağazası kapatılarak kiraya verilmiş, Gölbaşı'ndaki satış mağazası da restore edilerek tüm hafta satışa açık hale getirilmiştir.

13.12.2002 tarih ve 32/278 sayılı Yönetim Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan "Sümerhalı Satış Bayiliği" uygulaması çerçevesinde, 2002 yılından itibaren bayilikler verilerek halı satışı yapılmasına başlanmış, 2004 yılında 23 olan bayi sayısı, 2008 yıl sonu itibarıyla da 30 olmuştur.

2008 yılı İşletme Bütçesinde, 40.294 m2 halı satışı yapılarak 11,2 milyon YTL tutarında satış hasılatı elde edilmesi programlanmış, bilahare yıl içindeki gelişmeler dikkate alınarak Yönetim Kurulunun 28.11.2008 tarih ve 23/449 sayılı kararı ile işletme bütçesi revize edilerek 11.060 m2 halı satışı ile 4,3 milyon YTL satış hasılatı elde edilmesi öngörülmüştür. Yılısonu itibarıyla fason halı satışları ile birlikte tamamı yurt içine olmak üzere 6.668 m2 halı satışı yapılarak 2,3 milyon YTL satış hasılatı sağlanmıştır.

El halısı piyasasında yaklaşık %1 pazar payına sahip olan Şirket satışlarının yıllar itibarıyla sürekli olarak düştüğü görülmüştür.

El halısı sektöründe faaliyette bulunan bir kısım firmaların, özellikle Gümrük Birliğine girilmesinden sonra, maliyetleri düşük olan başta Çin Halk Cumhuriyeti olmak üzere yurt dışından yapılan düşük kaliteli ve düşük fiyatlı taklit ithal halıların varlığı, Şirket ürünlerinin pazar payının azalmasında büyük ölçüde etken olmuştur.

Şirket'in yarı mamul, mamul ve ticari mallardan oluşan stokları, 2007 yılına göre miktar olarak % 15,2 oranında, tutar olarak da % 30,4 oranında artış göstermiştir.

El halısı piyasasında yaklaşık %1 pazar payına sahip olan Şirket'in satışları yıllar itibarıyla dalgalı bir seyir izlemiş, 2005 yılından itibaren giderek azalma eğilimi göstermiştir. 2002 yılında 35.542 m2 olan el halısı satışı, 2003 yılında 16.398 m2 ye inmiş, 2004 yılında yapılan tanıtım faaliyetlerinin etkisi ile 62.350 m2 ye yükselmiş, 2005 yılında 28.433 m2, 2006 yılında 19.165 m2, 2007 yılında 13.075 m2, 2008 yılında da ise geçen yıla göre % 49 oranında azalarak 8.668 m2 olarak gerçekleştirilmiştir.

Satışlardaki düşüğe paralel olarak da, mamul stoklarının en önemli bölümünü oluşturan el halısında, 2007 yılından devreden 45.605 m2 stoklara, yıl içinde üretilen 10.047 m2 halının ilavesi ve yıl sonu itibarıyla 3.078 m2 satış vb çıkış olmuş ve 2009 yılına % 15,3 oranında artışla 52.574 m2 halı devretmiştir.

Daha önceki yıllarda olduğu gibi 2008 yılında da halı satışlarında en önemli payı % 56,3 oranında 1.606 m2 halı satışıyla Hereke halıları almıştır. Şirket mamul stoklarında bulunan ve satış seyri düşük olan Eski Milas, yeni Milas, Çanakkale, Yuntdağı, Uygur halılarından da sadece 397 m2 halı satışı gerçekleştirilebilmiştir.

Girdi fiyatlarındaki artışlarla, üretim maliyetlerinin artmasının yanı sıra, Uzak Doğudan yapılan çok ucuz halı ithalatı nedeniyle, tüketici tercihlerinin daha ucuz olan ithal halılara kayması, yerli halıcılık sektörünü olumsuz etkilemiş, Şirket ürünlerine olan talebin azalmasına yol açmıştır. Ayrıca 2007 yılı Ekim ayında Şirketin özelleştirme programına alınması ve yıl içinde üst düzey yönetiminin sık sık değiştirilmesi, satışların artırılmasına yönelik önlemlerin alınmasını geciktirdiğinden yüksek miktarda stok oluşmuştur.

V- YATIRIMLAR

Sümer Halının 2008 yılı yatırım projeleri için 2008 yılı yatırım programında; toplam 600.000 YTL ödenek ayrılmıştır. Bunun 584.000 YTL'si İdame ve Yenileme Yatırımları için, 16.000 YTL'si de Bilgisayar Yatırımları için öngörülmüştür.

Şirket'in toplam 600.000 YTL tutarında yatırım ödeneğinden yıl içerisinde 7,6 bin YTL harcanmış olup nakdi ve fiziki bazda gerçekleşmesi % 1,3 oranında kalmıştır.

2008 yılı İdame Yenileme Yatırım Projesi kapsamında, üretimin aksamadan kaliteli olarak yapılabilmesi için gerekli olan araç ve gereçlerin yenilenmesi amacıyla 584 bin YTL ödenek programlanmış, buna karşın Diyarbakır Bölge Müdürlüğü ve bağlı üretim şefliklerinde kullanılmak üzere 50 adet aspiratör ve 70 adet tavan vantilatörü alımı yapılarak toplam 7,6 bin YTL harcama gerçekleştirilmiştir.

Bilgisayar yatırımı için herhangi bir harcama gerçekleştirilmemiştir.

VI- ÖNERİLER

Aşağıdaki önerinin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunca hazırlanan raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Sümer Halıcılık ve El Sanatları Sanayi ve Ticaret A.Ş.(SÜMERHALI)'nin 04.11.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 6.496.337,82 Yeni Türk Lirası zararlı kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Sümerhahıcılık El Sanatları ve Ticaret A.Ş.
2008 Yılı Bilançosu

Aktif	Önceki dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		1.088.947,80		836.562,09
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değır düşk. karş. (-)				
C-Ticari alacaklar	1.994.069,77	698.144,66	1.529.983,50	234.833,40
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(1.295.925,11)		(1.295.150,10)	
D-Diğır alacaklar	288.485,44	271.726,56	292.947,48	276.188,60
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğır alacaklar karşılığı (-)	(16.758,88)		(16.758,88)	
E-Stoklar	14.350.804,26	14.350.804,26	18.354.397,50	18.354.397,50
1-Stok değır düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen şipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve on. mal.		126.321,33		119.268,23
G-Gelecek aylara ait gid.ve gel. tah.		51.756,21		98.423,20
H-Diğır dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı		16.587.700,82		19.919.673,02
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar	2.267,02	2.267,02	1.857,91	1.857,91
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğır alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğır alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıym. değ. düşk. karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler ser. payl. değır düş. karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taah. (-)				
8-Bağlı ort.serm. payl. değ. düş. karş.(-)				
9-Diğır mali duran varlıklar				
10-Diğır mali dur. var.değ. düş. karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		10.479.162,01		9.868.169,86
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	21.131.626,48		21.139.176,48	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(10.652.464,47)		(11.271.006,62)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		0,01		0,01
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	217.137,84		217.137,84	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(217.137,83)		(217.137,83)	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Arama giderleri				
2-Hazırlık ve geliştirme giderleri				
3-Diğır özel tükenmeye tabi varlıklar				
4-Birikmiş tükenme payları (-)				
5-Verilen avanslar				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gid. ve gelir tah.		251.310,65		251.156,65
H-Diğır duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		10.732.739,69		10.121.184,43
Aktif (varlıklar) toplamı		27.320.440,51		30.040.857,45

Sümerhacılık El Sanatları ve Ticaret A.Ş.'nin

2008 Yılı Bilançosu

Pasif	Önceki dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar	117.763,87	117.763,87	49.583,75	49.583,75
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	166.389,43	166.389,43	129.761,13	129.761,13
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		123.368,37	67.584,99	67.584,99
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		582.133,68	512.716,41	512.716,41
G-Borç ve gider karşılıkları		78.355,37		810,50
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karş.				
2-Dönem karının peşin öd.ver.ve diğ.yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Maliyet giderleri karşılığı				
5-Diğer borç ve gider karşılıkları	78.355,37		810,50	
H-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.				
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		13.814,05		53.204,54
Kısa vadeli yabancı kay. toplamı		1.081.824,77		813.661,32
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	732.268,27	732.268,27	367.235,11	367.235,11
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları	204.563,65	204.563,65	204.563,65	204.563,65
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tah.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kay. toplamı		936.831,92		571.798,76
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		44.749.848,63		54.600.000,00
1-Sermaye	50.000.000,00		56.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(5.250.151,37)		(1.400.000,00)	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		102,40		102,40
1-Yasal yedekler	96,94		96,94	
2-Statü yedekleri	0,08		0,08	
3-Olağanüstü yedekler	5,38		5,38	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(11.132.825,75)		(19.448.367,21)
F-Dönem net karı/zararı		(8.315.341,46)		(6.496.337,82)
Öz kaynaklar toplamı		25.301.783,82		28.655.397,37
Pasif (kaynaklar) toplamı		27.320.440,51		30.040.857,45

Sümerhalkılık El Sanatları ve Ticaret A.Ş.
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Geçen dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt satışlar	4.680.679,10	2.331.666,72
B- Satış indirimleri (-)		
C- Net satışlar	4.680.679,10	2.331.666,72
D- Satışların maliyeti (-)	4.585.907,78	2.358.185,92
Brüt satış kârı veya zararı	94.771,32	(26.519,20)
E- Faaliyet giderleri (-)	4.708.840,88	4.037.064,45
Faaliyet karı veya zararı	(4.614.069,56)	(4.063.583,65)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârl.	180.895,04	92.128,15
G- Diğer faal.den olağan gider ve zar. (-)	46.105,00	21.467,34
H- Finansman giderleri (-)		
Olağan kar veya zararı	(4.479.279,52)	(3.992.922,84)
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	130.846,28	132.469,61
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	3.966.908,22	2.635.884,59
Dönem kar veya zararı	(8.315.341,46)	(6.496.337,82)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük.lük karşılıkları (-)	-	-
Dönem net karı veya zararı	(8.315.341,46)	(6.496.337,82)

**TASFİYE HALİNDE KARADENİZ BAKIR İŞLETMELERİ A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT
HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Tasfiye Halinde Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 27/10/2010 tarihli 7’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ :

Karadeniz Bölgesindeki bakır madenlerinin işletilmesi amacıyla 1965-1966 yılları arasında Amerika’da bulunan Parson Jurden firmasına bir fizibilite raporu hazırlattırılmış ve Murgul-Çakmakçaya, Küre-Bakıbaşa bakır rezervlerinin işletilmesi esas alınarak hazırlanmış olan proje bir bütün olarak “Fizibilite Yapım ve Mühendislik Hizmetleri” adıyla 13.6.1966 tarihinde Mc. Kee Overseas Corporation Firmasına ihale edilmiştir.

Bu çalışmalar sonucunda Türkiye’nin bakır ihtiyacının karşılanması amacıyla bakır cevherlerini çıkararak konsantre hale getirmek ve izabeye tabi tutarak saf bakır elde etmek, bunun yanında sülfürik asit, pirit konsantresi ve pirit cevherini üretmek amacıyla 1968 yılında Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. unvanlı bir şirket kurulmuştur. Şirketin kuruluşu Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nin 28.5.1968 tarihli nüshasında yayınlanarak tüzel kişilik kazanmıştır.

Şirkete ait Samsun izabe tesisleri 1973 yılında, sülfürik asit ünitesi ise 1976 yılında işletmeye alınmıştır.

Şirket ana sözleşmesinde belirlenmiş olan iştigal konuları kapsamındaki faaliyetlerini sürdürmekte iken 18.6.1986 tarihinde yürürlüğe giren 233 sayılı KHK ile Etibank Genel Müdürlüğü’nün bir bağlı ortaklığı haline dönüştürülmüştür. Ancak bağlı ortaklık statüsü, 25.11.1993 tarih ve 93/35 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararıyla Şirketin özelleştirme kapsam ve programına alınması nedeniyle sona ermiştir.

Şirketin özelleştirilmesi için 1993 yılından itibaren üç kez ihaleye çıkılmış, ancak bir sonuç alınamamış, 2004 yılında, Eti Bakır A.Ş. ile birlikte özelleştirilmesi için çıkılan ihale sonucunda ise, Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 2.4.2004 tarih ve 2004/23 sayılı kararıyla, Eti Bakır A.Ş.’deki % 100 oranındaki İdare paylarının “Blok Satış” yöntemiyle; KBİ A.Ş.’ye ait Samsun İşletmesinin ise “Varlık Satış” yöntemiyle özelleştirilmesine karar verilmiş ve Samsun İzabe Tesis ve bu tesisin bulunduğu toplam 1.079.505 m2 arazi ile üzerindeki taşınmazlar en yüksek teklifi veren CE-KA firmasına satılmış, devir işlemleri 12.4.2004 tarihinde tamamlanmıştır.

Bunu takiben 30.6.2006 tarih ve 2006/50 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararıyla, KBİ A.Ş.'ye ait maden sahalarının işletme hakkını ifade eden ruhsatları ile birlikte Murgul İşletmesi'nin ve Samsun'da yer alan arsaların "Satış"; İşletme bünyesinde yer alan Hidroelektrik Santrali (HES)'nin 36 yıl süreyle "İşletme Hakkı Devri" yöntemiyle özelleştirilmesi amacıyla çıkılan ihale sonucunda, maden sahaları ruhsatları ile birlikte Murgul İşletmesinin ve Samsun'da yer alan arsaların en yüksek teklifi veren Eti Bakır A.Ş.'ye 37.600.000 ABD Doları bedelle satılması ve Hidroelektrik Santrali (HES)'nin işletme hakkının devredilmesine karar verilmiş olup, satış sözleşmesi 6.7.2006 tarihinde, Hidroelektrik Santrali'nin İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ise 25.9.2006 tarihinde imzalanmıştır.

Bu arada 2006/52 ve 2006/86 sayılı ÖYK kararlarıyla, Murgul İlçesinde bulunan arazi ve arsalar, tespit edilen bedeller üzerinden Murgul Belediyesi ile Damar Beldesi Belediyesi'ne 2006/67 sayılı ÖYK kararıyla ise 1.678.963 m2 lik taşınmaz ise "Çoruh Nehri Rehabilitasyon Projesi" çerçevesinde bedelsiz olarak Maliye Hazine'sine devredilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 13.3.2007 tarih ve 261 sayılı Başkanlık "Olur"u ile KBİ A.Ş.'ye ait Hidroelektrik Santralının bulunduğu binanın yer aldığı Artvin İli, Murgul İlçesi sınırları içerisinde bulunan toplam 2.792,94 m2 yüzölçümlü 1240 nolu parselin 837,88 YTL bedelle Sümer Holding A.Ş.'ye devredilmesine ve bu arazinin Sümer Holding tarafından da EÜAŞ'a bedelsiz devredilmesine karar verilmiştir.

Böylece işlevini tamamen yitirmiş olan ve hiçbir işletmecilik faaliyeti kalmamış bulunan KBİ A.Ş.'nin, hukuki varlığının sona erdirilmesi için, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 22.6.2007 tarih ve 2007/42 sayılı kararıyla, tasfiye edilmesine ve tasfiye işlemlerinin Şirket Yönetim Kurulu tarafından yerine getirilmesine karar verilmiştir.

Şirketin 20.8.2007 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul toplantısında tasfiye kararı kabul edilmiş ve bu karar 7.9.2007 tarihinde T.Ticaret Siciline tescil edilerek 12.9.2007 tarihli T.Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır.

THKBİ A.Ş.'nin son 5 faaliyet dönemi ile ilgili toplu bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2005	2006	01.01.2007- 06.09.2007	07.09.2007- 31.12.2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	YTL	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000		
Ödenmiş sermaye	"	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000	100.000.000		
Öz kaynaklar	"	57.702.727	78.845.096	82.766.260	81.847.352	95.743.922	13.896.570	17
Yabancı kaynaklar	"	10.583.591	1.897.005	1.409.540	1.726.282	1.709.680	(16.602)	(1)
Finansman giderleri	"	1.036.184						
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	229.989.127	1.068.799	600.183	600.183	560.959	(39.224)	(7)
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	181.405.687	670.774	598.181	598.181	560.375	(37.806)	(6)
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	YTL							
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%							
Tüm alım tutarı	YTL	5.797.489	4.618.513	17.098	26.974	82.584	55.610	206
Başlıca üretim miktarları:								
-Bakır cevheri	Bin ton	836	417					
-Bakır konsantresi	"	29	11					
Kapasiteden yararlanma oranları:								
-Murgul konsantratör	%	39	15					
-Murgul konsantratör kurtarma (Cu)	%	88						
Başlıca satış miktarı:								
-Bakır konsantresi	Bin ton	22	19					
Net satış tutarı	YTL	14.043.563	27.742.997					
Stoklar:								
- İlk madde ve malzeme	YTL	2.139.931	944	738	911	459	(452)	(50)
- Yan mamüller	"	58.715						
- Mamüller	"	5.576.978						
Kapsam dışı personel (ortalama)	Kişi	56	38	17	14	13	(1)	(7)
657 sayılı kanuna tabi personel (ortalama)	"	3	2			0		
İşçi (ortalama)	"	311	183	14	12	12	0	0
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	14.568.085	16.608.572	1.361.411	432.922	1.340.082	907.160	210
Cari yılla ilişkin :								
- Kapsam dışı pers. için yapılan giderler	YTL	1.874.652	1.408.635	580.730	179.222	678.325	499.103	278
- Kapsam dışı pers. başına aylık ort. gider	"	2.789	3.089	4.019	3.658	3.727	69	2
- Memurlar için yapılan giderler	"	58.920	47.912					
- Memur başına aylık ortalama gider	"	1.636	1.996					
- İşçiler için yapılan giderler	"	10.318.152	6.793.674	393.928	179.044	522.529	343.485	192
- İşçi başına aylık ortalama gider	"	2.764	3.062	3.310	4.263	3.629	(634)	(15)
Dönem karına il. vergi ve diğer yasal yük.	YTL							
Tahakkuk eden vergiler	"	1.300.279	973.448	94.508	6.939	16.712	9.773	141
GSYİH'ya katkı (üretici fiyat.)	"	10.028.429	8.048.537			(231.058)	(231.058)	
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyat.)	"	11.328.708	9.021.985			(214.346)	(214.346)	
GSMH'ye katkı (alıcı fiyat)	"	11.328.708	9.021.985			(214.346)	(214.346)	
Zararlılık	%	14						
Faaliyet kârı veya zararı	YTL	(5.726.572)	6.029.738	(1.302.968)	(501.924)	(1.574.108)	(1.072.184)	214
Dönem kârı veya zararı	"	(8.067.638)	25.128.627	(65.094)	(918.908)	13.896.569	14.815.477	
Bilanço kârı veya zararı	"	(45.020.409)	(19.891.782)	(19.956.876)	(20.875.784)	(6.979.215)	13.896.569	

Çizelgeden görüleceği üzere, bu dönemde yapılan tasfiye işlemleri sonucunda 13,9 milyon YTL tutarında dönem kârı meydana gelmiştir.

Tasfiye işleri Şubat 2010 itibarıyla devam etmektedir.

II. İDARİ BÜNYE :

Ülke bakır ihtiyacının karşılanması amacıyla, 1968 yılında kurulan ve ana sözleşmesinin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin 28.5.1968 tarihli nüshasında yayınlanmasıyla tüzel kişilik kazanan Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş., 18.6.1984 tarihinde yürürlüğe giren 233 sayılı KHK kapsamına girmiş ve Etibank Genel Müdürlüğü'nün (Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü) bir bağlı ortaklığı haline getirilmiştir. Bilahare, 3291 sayılı yasa hükümlerine göre, şirketteki kamu hisselerinin özelleştirilmesi amacıyla, 25.11.1993 tarih ve 93/35 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na (Kamu Ortaklığı İdaresi) bağlanan Şirketin bağlı ortaklık statüsü sona ermiştir. Anayasa Mahkemesi'nin 3291 sayılı yasayı iptal etmesi üzerine ise Şirketin özelleştirme çalışmalarına ara verilmiş, 4046 sayılı yasanın 27.11.1994 tarihinde yayımlanması ile özelleştirme çalışmaları tekrar başlatılmıştır.

Şirketin özelleştirilmesi amacıyla 1995, 2000 yıllarında KBİ A.Ş. olarak, 2003 yılında ise Eti Bakır A.Ş. ile birlikte özelleştirilmesi için çıkılan ihalelerden bir sonuç alınamamıştır.

2004 yılında ise, Eti Bakır A.Ş. sermayesinde bulunan % 100 oranındaki Özelleştirme İdaresi Başkanlığı hisselerinin "Blok Satış" yöntemiyle, KBİ A.Ş.'ye ait Samsun İşletmesinin "Varlık Satış" yöntemiyle birlikte özelleştirilmesini sağlamak amacıyla çıkılan ihale sonucunda, Eti Bakır A.Ş. hisselerinin ve KBİ A.Ş. Samsun İşletmesi'nin, en yüksek teklifi veren CE-KA firmasına satışı 2.4.2004 tarih ve 2004/23 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararıyla onaylanmış ve satış sözleşmesi 12.4.2004 tarihinde imzalanmıştır. Ekonomik rezervin bitmiş olması gerekçesi ile 2004/109 sayılı ÖYK kararıyla kapatılmasına karar verilen Murgul İşletmesi'nin yine ÖYK'nın 2005/40 sayılı kararıyla ise "Varlık Satış" yöntemiyle özelleştirilmesine karar verilmiş ve bu işletme tekrar faaliyete geçirilmiştir. Bu kararı takiben çıkılan ihale sonucunda, 30.6.2006 tarih ve 2006/50 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla, Murgul İşletmesinin ve Samsun'da yer alan arsaların "Varlık Satış" yöntemiyle, Murgul İşletmesinde yer alan Hidroelektrik Santrali'nin ise 36 yıl süreyle işletme hakkının devredilmesi suretiyle özelleştirme işlemi gerçekleştirilmiştir.

Murgul İşletmesine ait arazi ve arsalar ise ÖYK'nın 2006/52 ve 2006/86 sayılı kararları ile tespit edilen bedeller üzerinden Murgul Belediyesi ile Damar Beldesi Belediyesi'ne, 2006/67 sayılı kararı ile ise, 1.678.963 m2 taşınmaz bedelsiz olarak Maliye Hazinesi'ne devredilmiştir. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 13.3.2007 tarih ve 261 sayılı Başkanlık "Olur"u ile KBİ A.Ş.'ye ait Hidroelektrik Santralının bulunduğu binanın yer aldığı Artvin İli, Murgul İlçesi sınırları içerisinde bulunan toplam 2.792,94 m2 yüzölçümlü 1240 nolu parselin 837,88 YTL bedelle Sümer Holding A.Ş.'ye devredilmesine ve bu arazinin Sümer Holding tarafından da EÜAŞ'a bila bedel devredilmesine karar verilmiştir.

Son olarak 22.6.2007 tarih ve 2007/42 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararıyla, Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş.'nin tasfiye edilmesine ve tasfiye işlemlerini Şirket Yönetim Kurulu'nun yürütmesine karar verilmiştir. 20.8.2007 tarihinde Şirket merkezinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul toplantısında tasfiye heyeti teşkil edilmiştir. Ancak, Şirketin özel kişi ortaklarından bazıları ile vekilleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın teklifi ile oluşan Başkanlık Divanı'nın, ortak olmayan kişilerden oluşamayacağı gerekçesiyle muhalefet şerhi koyarak, özel kişilere ait hisselerin özelleştirmeden önceki şirket mal varlığı değeri üzerinden ödenmesi hususunda dava haklarının saklı kaldığını belirten dilekçelerini Başkanlık Divanına vermişlerdir. Söz konusu bu dilekçeler tutanak ekinde yer almıştır.

Daha sonra 14 ortak tarafından Şirketin kuruluşundan bu yana yapılan sermaye artışlarına ait genel kurul kararlarının iptali ve Şirkete ait gayrimenkullerin bedelsiz olarak bazı kamu kuruluşlarına devri nedeniyle iptal davası açılmış olup yargı süreci devam etmektedir.

Şirkette 2008 yılında üç yönetim kurulu üyesi (aynı zamanda tasfiye kurulu üyesi) ve bir denetim kurulu üyesi görev yapmış olup, dönem içerisinde 19 yönetim kurulu kararı ve 3 tasfiye kurulu kararı alınmıştır.

Tasfiye sürecinde olan Şirkette 31.12.2008 tarihi itibarıyla 13 ü kapsam dışı personel, 12 si kapsam içi işçi olmak üzere toplam 25 personel bulunmakta olup, bu dönemde anılan tüm personele 1.340 bin YTL harcama yapılmıştır.

Ayrıca hizmetlerin görülmesi için 5 adet yüklenici işçisi çalıştırılmıştır.Şirketin tasfiye dışında her hangi bir görevi kalmadığından mevcut personel sayısının süratli bir şekilde azaltılması gerekmektedir.

III. MALÎ BÜNYE :

Şirketin 2008 yılı tasfiye dönemine ilişkin bilançosu ve gelir tablosu Yönetim Kurulunun 12.3.2009 tarih ve 3-8 sayılı kararı ile onaylanmış ve 23.3.2009 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurulca kabul edilmiştir.

Şirketin 31.12.2008 tarihi itibarıyla nominal sermayesi 100 milyon YTL olup, tamamı ödenmiştir. Aynı tarih itibarıyla oluşan dönem kârı 13,9 milyon YTL dir. Kısa vadeli yabancı kaynaklar ise 108,2 bin YTL dir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI :

Şirketin bu dönemde herhangi bir işletmecilik faaliyeti olmamıştır.

V. YATIRIMLAR :

Şirketin bu dönemde herhangi bir yatırım faaliyeti olmamıştır.

VI. ÖNERİLER :

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

- 1- Hiçbir faaliyeti kalmayan Şirketin tasfiye işlemlerinin bir an önce sonuçlandırılması,
- 2- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ :

Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş.'nin 23.3.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 13.896.569,15 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu **genel görüşmeye sunulmuştur.**

Tasfiye Halinde Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		63.616.703,79		91.652.220,57
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı				2.018.842,31
C-Ticari alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar	24.780,43	795.278,61	8.288,57	3.938,19
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(4.067,35)		(4.350,38)	
E-Stoklar		911,13		459,07
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları		1.326.601,18		27.546,69
H-Diğer dönen varlıklar		1.695.593,64		3.746.834,89
Dönen varlıklar toplamı			67.435.088,35	97.449.841,72
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		16.248.625,68		2.158,79
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak sermaye pay değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		2.001,71		583,83
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	600.183,04		560.958,87	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(598.181,33)		(560.375,04)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		2.567,77		
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	25.638,29			
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(23.070,52)			
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				1.017,75
Duran varlıklar toplamı		16.253.195,16		3.760,37
Aktif (varlıklar) toplamı		83.688.283,51		97.453.602,09

Tasfiye Halinde Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem (07.09.2007-31.12.2007) YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		29.281,56		21.386,18
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		7.164,90		7.614,90
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		2.427,38		2.427,38
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		55.544,40		55.312,50
G-Borç ve gider karşılıkları				
1-Dönem kan vergi ve diğer yasal yük. karş.				
2-Dönem kanının peşin öde. vergi ve dig. yük. (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları		20.167,86		21.449,67
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		114.586,10		108.190,63
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar		62,94		62,94
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		1.726.281,91		1.601.426,81
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	1.059.759,18		1.092.504,08	
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	666.522,73		508.922,73	
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		1.726.344,85		1.601.489,75
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		100.000.000,00		100.000.000,00
1-Sermaye	100.000.000,00		100.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkı				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-MDV yeniden değerlendirme artışı				
4-İştirakler yeniden değerlendirme artışı				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		2.723.135,92		2.723.135,92
1-Yasal yedekler	1.606.811,56		1.606.811,56	
2-Statü yedekleri				
3-Ölçümlü yedekler	1.116.324,36		1.116.324,36	
4-Diğer kâr yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(19.956.875,66)		(20.875.783,36)
F-Dönem net kâr		(918.907,70)		13.896.569,15
Öz kaynaklar toplamı		81.847.352,56		95.743.921,71
Pasif (kaynaklar) toplamı		83.688.283,51		97.453.602,09

Tasfiye Halinde Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem (07.09.2007-31.12.2007) YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar				
B-Satış indirimleri				
C-Net satışlar				
D-Satışların maliyeti (-)				
Brüt satış kârı veya zararı				
E-Faaliyet giderleri (-)	501.923,52		1.574.107,70	
Faaliyet kârı		(501.923,52)		(1.574.107,70)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	3.164.716,48		15.848.691,29	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	20.309,74		50.393,83	
H-Finansman giderleri (-)				
Olağan kâr veya zarar		2.642.483,22		14.224.189,76
İ-Olağandışı gelir ve kârlar	75.842,75		2.791.382,68	
J-Olağandışı gider ve zararlar (-)	3.637.233,67		3.119.003,29	
Dönem kârı veya zararı		(918.907,70)		13.896.569,15
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük.karşılıkları (-)				
Dönem net kârı veya zararı		(918.907,70)		13.896.569,15

**TÜRKİYE DENİZCİLİK İŞLETMELERİ A.Ş.’NİN 2008 YILI HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 14/04/2010 tarihli 15’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Fevaid-i Osmaniye adı altında 1843 yılında kurulan idare Kuruluşun ilk nüvesini oluşturmuş, 1952 yılına kadar çeşitli unvanlarda faaliyetlerini sürdürdükten sonra aynı yıl yürürlüğe giren 5842 sayılı kanunla Denizcilik Bankası T.A.O. kurulmuştur. 1983 yılında yürürlüğe giren 117 sayılı KHK ile “Türkiye Denizcilik Kurumu” olarak değiştirilmiş, aynı yıl yürürlüğe giren 60 sayılı KHK ile bankacılık faaliyetleri bu kuruluştan alınarak, bağlı ortaklık statüsünde kurulan “Denizcilik Bankası T.A.Ş.”ne intikal etmiştir. 18.6.1984 tarihinde yürürlüğe giren 233 sayılı KHK ile teşekkülün unvanı “Türkiye Denizcilik İşletmeleri” olarak yeniden değişikliğe uğramış ve faaliyetleri arasında yer alan tersanecilik hizmetleri, 1985 yılı başından itibaren “Türkiye Gemi Sanayii A.Ş.”ne devredilmiştir.

27.11.1994 tarih ve 22124 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanan 4046 sayılı Özelleştirme uygulamalarının düzenlenmesini ve bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair Kanun’ un geçici 11. maddesi uyarınca özelleştirme programına alınan Teşekkül; 4046 sayılı kanunun 20. maddesinin (A) bendine istinaden T.C Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’nca “Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.”ne dönüştürülmüş ve hazırlanan Ana Sözleşme 06.02.1995 tarihinde onaylanmıştır.

Şirket’in Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Müdürlüğü, Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 07.04.1997 tarih ve 97/12 sayılı kararı ile Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı’na devredilmiş, bilahare bu İşletme Bakanlar Kurulu’ nun 12.05.1997 tarih ve 97/9466 sayılı kararı ile “Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü” adıyla müstakil bir kamu iktisadi kuruluşuna dönüştürülmüştür.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, 4046 sayılı kanunun ilgili hükümleri gereğince T.Gemi Sanayii A.Ş.’nin çıkarılacak devir bilançosu üzerinden tüm hak ve yükümlülükleri ile birlikte T. Denizcilik İşletmeleri ile birleştirilmesi kararı almış ve söz konusu karar 08.02.2002 tarihli yazıyla her iki kuruluşa da tebliğ etmiştir. Yapılan çalışmalar sonucu 22.05.2002 tarihinde T. Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilerek T. Gemi Sanayii A.Ş. tüzel kişiliği sona ermiş, Kuruluş bünyesinde Tersane Müdürlüğü olarak hizmet yapmaya başlamıştır.

2004 yılına kadar yurt içi ve yurt dışında yolcu ve araç taşımacılığı Şehirhatları ve Denizyolları İşletmelerince yürütülmekte iken, yıl sonunda Denizyolları gemileri satılmış, 2005 yılı Mart ayı sonunda 31.01.2005 tarihli Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı gereği Şehirhatlarının ve Denizyollarının İstanbul ve Marmara'daki faaliyetleri İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmiştir. Son olarak Çanakkale Bölgesinde yolcu ve araç taşımacılığını 24.7.2006 tarih ve 2000/60 no.lu Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun Kararı çerçevesinde Çanakkale İl Özel İdaresine 15.8.2006 tarihi itibarıyla devretmiş, böylece Kuruluş'un araç ve yolcu konusundaki deniz ulaşımı görevi de ortadan kalkmış, limanlar konusundaki mevcut hizmetlerine devam etmiştir.

Kabotaj taşımalarının yapıldığı, ithal-ihraç ve transit yüklerin elleçlendiği ve yolcu gemilerinin yanaştığı limanlar; TCDD Genel Müdürlüğü, TDİ A.Ş., özel sektör, belediyeler ve kamu kuruluşları tarafından işletilmektedir.

TDİ A.Ş.'nin, İstanbul limanı yolcu gemilerinin yanaştığı ve hizmet verildiği limandır. Bunun dışında Güllük Limanı yük limanı olarak hizmet görmekte iken 2006 Haziran ayında şehir dışında yeni özel bir limanın devreye girmesiyle fonksiyonunu kaybetmiştir. Türk limanlarına gelen yolcu gemilerinin büyük çoğunluğu İstanbul, Kuşadası ve Çeşme limanlarına uğramaktadır. 2003 yılında TDİ mülkiyetindeki Çeşme, Kuşadası, Dikili ve Trabzon limanları işletme hakkı devri suretiyle özel sektöre devredilmiştir. Ayrıca Kuruluş liman hizmetleriyle bağlantılı olarak İstanbul Liman İşletmesine bağlı olarak çalışan kılavuzluk şefliği vasıtasıyla İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile Marmara denizinde kılavuzluk hizmetlerini yapmaktadır. Devlet Demiryollarına tarafından işletilen İzmir Alsancak limanının kılavuz ve römorkaj hizmetleri de Kuruluş'ca yapılmaktadır.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'nin son beş yıla ait toplu bilgileri aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler (konsolide)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	120.000	220.000	220.000	220.168	220.168	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	100.789	130.067	130.067	130.236	130.236	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	212.616	143.884	130.412	132.101	135.480	3.379	3
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	33.212	30.830	29.341	32.039	33.717	1.678	5
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finasman giderleri	Bin YTL	101	3.507	250	-	284	284	100
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	281.255	175.142	170.626	170.596	170.862	266	-
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	126.247	70.024	61.769	66.985	68.853	1.868	3
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	10.306	3.050	2.142	539	808	269	50
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	52	14	6	12	16	4	33
Bağlı ortaklıklara veya bağlı anonim şirketlere ödenen sermaye	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Bağlı ortaklıklar veya bağlı anonim şirketler temettü geliri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	26.482	26.423	1.353	1.353	1.353	-	-
İştirakler temettü geliri	Bin YTL	132	383	237	277	136	141	51
Tüm alım tutarı	Bin YTL	35.904	16.596	9.333	7.569	6.755	814	11
Başlıca (hizmet) üretim miktarı								
-Yolcu taşıma :								
Şehirhatları	Bin kişi	61,151	14,891	2,049	-	-	-	-
-Araç taşıma :								
Şehirhatları	Bin adet	5,047	1,504	509	-	-	-	-
-Liman hizmetleri :								
Yükleme,boşaltma,aktarma,ambarlama	Bin ton	2,190	2,352	1,191	-	-	-	-
-Kılavuzluk hizmetleri	Milyon gros ton	644	691	723	744	857	113	15
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	201.490	148.681	102,749	89,069	93.691	4.622	5
İşletme araçları (filo durumu)								
Şehirhatları	Adet	74	9	-	-	-	-	-
Net satış tutarı	Bin YTL	264,657	155,327	135,589	113,946	117,396	3,451	-
Stoklar (ilk madde ve malzeme)	Bin YTL	4,035	3,278	2,254	2,261	1,592	669	30
Kapsam dışı aylıklı personel (ortalama)	Kişi	425	185	131	126	106	(20)	(16)
Kapsam içi aylıklı (ortalama)	Kişi	3.862	2.528	1.785	1.577	1.432	(145)	(9)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	178,835	174,890	99,315	89,087	96.116	7.029	8
Cari yıla ilişkin :								
Kapsam dışı personele yapılan giderler	Bin YTL	13,527	7,258	5,645	5,918	5.794	(124)	(2)
Kapsam dışı pers. aylık ortalama gider	YTL	2,652	3,269	3,591	3,914	4.829	915	23
Kapsam içi için yapılan giderler	Bin YTL	137,507	98,691	66,355	64,126	79.524	15.398	24
Kapsam içi pers. aylık ortalama giderler	YTL	3.601	4.002	3.780	4,050	4.564	514	13
Dönem karına ilişkin vergi ve diğ.yas.yük.	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	20.850	5.921	1.537	415	996	581	140
GSYH'ya katkı (Üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	(31.331)	46.036	6.724	93	(7.141)	(7.048)	(7.578)
GSYH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	(19.899)	39.999	6.614	561	(6.784)	(6.223)	1109
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	83.293	135.194	109.443	92.679	98.444	5.765	6,2
Faaliyet karlılığı (Öz kaynak yönünden)	%	24	-	-	-	-	-	-
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%	1.7	-	-	1.2	-	(1.2)	(100)
Ekonomik karlılık	%	1.5	-	-	1.1	-	(1.1)	(100)
Zararlılık	%	(46.1)	(9.4)	-	-	(0,8)	(0,8)	100
Faaliyet (karı) zararı	Bin YTL	51.058	(33.648)	2.755	(3.246)	(6.139)	(2.893)	89
Dönem karı veya zararı	Bin YTL	3.626	(98.010)	(13.472)	1.521	(1.075)	(2.596)	(170)
Bilanço karı veya zararı	Bin YTL	3.626	(347.364)	(360.836)	(360.836)	(360.390)	(446)	-

* 2004 yılına ilişkin TL değerleri, YTL'ye dönüştürülmüştür.

II. İDARİ BÜNYE:

A-Mevzuat:

18.06.1984 tarihinde yürürlüğe giren 233 sayılı KHK ile Türkiye Denizcilik İşletmeleri (TDİ) adı altında Kamu İktisadi Teşebbüsüne dönüştürülen Kuruluşun ana sözleşmesi Yüksek Planlama Kurulunca 12.09.1984 tarihinde onaylanmıştır.

Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı bir kuruluş olarak faaliyetini sürdüren TDİ 10.08.1993 tarih ve 93/4693 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 3291 sayılı kanun uyarınca özelleştirme kapsamına alınarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na bağlanmış, 24.11.1994 tarihinde ise 4046 sayılı Kanun'un geçici 11.'ci maddesi uyarınca özelleştirme programına alınmıştır.

Kuruluş 4046 sayılı Kanun ve 72 sayılı KHK uyarınca denetlenmektedir.

B-Teşkilat:

Şirket; Genel Kurul, Denetçiler, Yönetim Kurulu, Genel Müdürlük ve bağlı alt birimler şeklinde oluşturulmuştur. 4046 sayılı kanun uyarınca Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca hazırlanıp, onaylanan ve 6762 sayılı T.Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak tescil ve ilan olunan Ana Sözleşmesine 3 denetçisi bulunmaktadır. Şirketin Genel Kuruldan sonra en yetkili organı Yönetim Kuruludur. Yönetim Kurulu Şirket Ana Sözleşmesinin 11. maddesine göre 7 üyeden oluşmaktadır. Şirketin yürütme organı ise, Genel Müdür ve 4 Genel Müdür Yardımcısı ile bunların yatay ve hiyerarşik hattaki birimlerinden oluşmaktadır. Genel Müdürlük merkez teşkilatı ve bağlı işletmeler şeklinde iki gruptan oluşmuştur.

C-Personel durumu:

TDİ A.Ş.'nin çalışanları; 4857 sayılı iş kanuna tabi karada çalışan işçiler ile 854 sayılı Deniz İş Kanununa tabi gemi adamlarından oluşmaktadır. 4857 ve 854 sayılı yasalara tabi olup, işçi sayılan personel; toplu iş sözleşmelerinin kapsamına giren "kapsam içi personel" ile kanunen ve akten toplu iş sözleşmelerinin dışında kalan "kapsam dışı personel" olarak iki grupta toplanmaktadır. Şirket ihtiyaç duyduğunda geçici işçi de çalıştırmaktadır.

2008 yılı ortalama personel sayısı 1.538 kişi yıl sonu ise 1.499 kişidir. Böylece 2008 yılında program kadro 59 kişi aşılmıştır. Bir yıl önceye göre ortalama kişide 203, yıl sonu kişide ise 210 kişi azalma olmuştur. Mevcut personelin % 93,4'ü kapsam içi, % 6,6'sı ise kapsam dışıdır. 2008 yılında geçici işçi çalıştırılmamış olup yüklenici işçi sayısı yarıya düşmüştür. Çalışan personelin % 31,5'i (473 kişi) merkez teşkilatında olup % 68,5'i (1.026 kişi) Kuruluşa bağlı işletmelerdedir. Mevcut personelin kadrolarına göre dağılımı ise; % 23'ü memur, % 19'u daimi işçi, % 17'si deniz personeli zabitan, % 17'si deniz personeli tayfa, % 10'u koruma güvenlik personeli, % 7'si kapsam dışı kara personeli, % 7'si müstahdem şeklindedir.

III. MALİ BÜNYE

Şirketin 2008 yılı sonu itibariyle 168 milyon YTL olarak gerçekleşen varlıklar toplamının % 33'ünü dönen, % 67'sini ise duran varlıklar oluşturmuştur. Sahip olunan varlıkların % 81'i özkaynaklar, % 19'u yabancı kaynaklar ile finanse edilmiştir. Şirket, 2007 yılında 1,5 milyon YTL dönem karı elde etmişken cari dönemi 1,1 milyon YTL dönem zararı ile kapatmıştır. Dönemin zararlar sonuçlanmasında en önemli etken, çalışmayan kısım giderlerinde görülen % 102 artış ve Şirketten ayrılan personele ödenen kıdem ve ihbar tazminatlarındaki artışlardır. Maliyetlerdeki artışın hasılatlardaki artıştan yüksek olması da bir diğer etkidir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Şirketin faaliyet konuları; iç ve dış sularda deniz taşımacılığı, acentalık, sigortacılık, temsilcilik, gemi kiralama ve alım satım, brokerlik, gemicilik, liman işletmeciliği, gemi kurtarma işleri, şehir, göl ve körfez hattı işletmeciliği, her türlü gemi ve deniz araçlarının inşa tamir, tadil ve havuzlama işleri ile her türlü çelik konstrüksiyon, motor, makine ve her türlü teçhizat ve aletlerin inşa, imal ve tadil işlerini yapmak, kiralamak, ihraç etmek, deniz sağlığı ve tüm benzeri konularda faaliyet göstermek şeklinde belirlenmiştir.

Şirketin en önemli faaliyeti liman işletmeciliği olup, kılavuzluk ve römorkaj hizmetleri de bu hizmetin ayrılmaz bir parçası durumundadır. Oldukça yoğun bir trafiği olması ve seyri olumsuz etkileyecek çok sayıda etkeni barındırması yanında İstanbul gibi dünyanın en önemli tarih ve kültür miraslarından birine sahip olan ve milyonlarca insanın yaşadığı bir şehrin içinden geçen Türk Boğazları'nda verilen kılavuzluk hizmeti büyük önem taşımaktadır.

Şirket tarafından işletilen limanların en önemlisi İstanbul'da bulunmaktadır. Şirketin Tekirdağ, Hopa, Giresun, Sinop, Ordu, Rize limanları 1997 yılında, Antalya limanı ise 1998 yılında özelleştirilerek işleticilere teslim edilmiştir. Trabzon, Çeşme, Dikili, Marmaris, Kuşadası ve Alanya limanlarının 30 yıl süreyle "işletme hakkı verilmesi" ve bu limanların envanterlerinde kayıtlı makine, ekipman, demirbaş, yedek parça, kara ve deniz taşıtları vb.nin "satış" yöntemiyle birlikte özelleştirilmesi için yapılan ihaleler neticesi Çeşme, Dikili, Marmaris, Kuşadası ve Alanya limanlarının ihaleyi kazanan işleticilere devri kararı alınmış, bunlardan Alanya limanı 8.12.2000 tarihinde, Marmaris limanı 2.2.2001 tarihinde işleticilerine teslim edilmiştir. Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 31.10.2003 tarih ve 2003/76 sayılı kararıyla işletme haklarının 30 yılına devredilmesine karar verilen Trabzon limanı 21.11.2003 tarihinde, Dikili limanı ise 04.11.2003 tarihinde işleticilerine teslim edilmiştir. Bu devirden sonra Şirketin elinde sadece İstanbul ve Çanakkale'de bulunan limanlar ile dökme yük elleçlemesi 27.9.2006 tarihinde durdurulan Güllük kalmıştır.

Şirketin İstanbul Limanı (Galata port) şu anda büyük turist gemilerinin İstanbul'daki tek uğrak yeri durumundadır. 2004 yılında kruvaziyer yolcu gemileriyle bu limana gelen yolcu sayısı 152.836 kişi iken, 2008 yılına kadar sürekli bir artış görülmüş ve toplam olarak %358 oranında artarak 532.302 kişiye ulaşmıştır. Aynı dönemde gemi adedi ise 184 adetten 370 adede yükselmiştir. Diğer taraftan, söz konusu limanın özelleştirilmesi konusunda çalışmalar sürdürülmekte olup, Özelleştirme İdaresi Başkanlığından 19.8.2008 tarihinde gelen yazıda Salıpazarı Limanı projesi için imar planı çalışmalarının sürdüğü, imar planlarının Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından onaylanmasını müteakip Salıpazarı Kruvaziyer Limanının 'işletme hakkının verilmesi' yöntemiyle özelleştirileceği belirtilmiştir.

Türk Boğazları'nda tekel olarak verilen ve Şirketin en önemli gelir kaynağını oluşturan kılavuzluk hizmetleri kapsamında 2008 yılında toplam 49.076 adet gemiye verilen kılavuzluk hizmetinin 45.525 adedinin Türk Boğazları'ndan geçen gemilere verildiği görülmektedir. Kılavuzluk hizmetlerinin yanında Şirket tarafından verilmekte olan römorkaj hizmetlerinde 8 adet römorkör kullanılmakta olup, 2008 yılında 4.356 adet gemiye hizmet verilmiştir. Bunun yanında Türk Boğazlarından geçen 1.410 adet gemiye de eskort hizmeti verilmiştir.

Kuruluş'un Şehirhatlarının İstanbul'daki faaliyetleri 2005 yılında Belediye'ye devredilmiş, Denizyolları İşletmesinin gemilerinin satılı ve devri dolayısıyla faaliyeti sona ermiştir. Şehirhatlarının Çanakkale bölgesinde faaliyet gösterdiği yolcu ve araç taşıma hizmetleri de 15.8.2006 tarihinde devredildikten sonra Kuruluş tarafından sürdürülen deniz taşımacılığı faaliyeti kalmamıştır.

Diğer taraftan, Şirketin Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ile birleştirilmesi önceki yıllara ait Programlarda yer almasına karşılık 2009 Yılı Programında bulunmadığından, kılavuzluk ve römorkaj hizmetlerinin geliştirilmesi, mükerrer yatırımlar yapılmaması ve kaynakların rantabl kullanılmasını sağlamak amacıyla, hizmetleri birbirinin bütünleyicisi olan iki Kuruluş arasında yapılacak kapsamlı bir protokol çerçevesinde daha yakın işbirliğine gidilmesi gerekmektedir.

Bunun yanında, Şirketin yakın bir gelecekte Kılavuz Kaptan ihtiyacının ortaya çıkacağı anlaşılmaktadır. Eylül 2009 tarihi itibarıyla İstanbul Liman İşletmesi Müdürlüğünde 4 Başkılavuz Kaptan, 132 Kılavuz Kaptan olmak üzere 136 personel tarafından hizmet verildiği, söz konusu personelden 74 kişinin emekliliğe hak kazandığı, İzmir İşletmesi Müdürlüğünde ise 1 Başkılavuz Kaptan ve 9 Kılavuz Kaptan olmak üzere 10 personel tarafından hizmet verildiği bunlardan 8 kişinin emekliliğe hak kazandığı görülmektedir. Özel bilgi birikimi ve deneyim gerektiren bu hizmetin yerine getirilebilmesi için temin edilecek elemanların hazırlık süreleri dikkate alındığında bir an önce Şirketin ilave Kılavuz Kaptan temini için girişimlerde bulunması uygun olacaktır.

Tersanecilik faaliyetleri ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın talimatı ile T.Gemi Sanayii A.Ş. ve Kuruluş 14.05.2002 tarihli kendi Genel Kurullarında "her iki şirketin birleştirilmesi ile T.Gemi Sanayii A.Ş.'nin tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi" kararlarını almaları üzerine başlamış ve bu tarihten itibaren Haliç ve Camialtı tersaneleri, Tersane Müdürlüğü adı altında Kuruluş tarafından işletilmeye başlanmıştır. Tersane Müdürlüğü tamir ve bakım ve inşaat işlerini Haliç Tersanesinde yürütmüş, Camialtı Tersanesinde herhangi bir üretim faaliyetinde bulunmamıştır. Haliç Tersanesinin mülkiyeti 31.01.2005 tarihli Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kararı ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmesine rağmen Kuruluş İBB ile ek protokol yaparak Haliç Tersanesinin 3 sene süresince işletilmesini üstlenmiş, ancak 31.3.2008 tarihinde yapılan devir sonrasında tersane faaliyetlerinin sürdürülebilmesi için 2002 yılından itibaren kullanılmayan Camialtı tersanesine bazı ilave düzenlemeler yapılarak işlerlik kazandırılmaya çalışılmış ve Kuruluşun deniz araçları yanında diğer kişi ve kuruluşlara ait deniz araçlarına da bakım ve onarım hizmeti verilmeye başlanmıştır.

V. YATIRIMLAR

Programdaki 8 adet proje için toplam 4,5 milyon YTL'lik bir ödenek öngörülmüştür. Söz konusu projelerin bir adedi Etüd-Proje İşleri, beş adedi Devam Eden Projeler, iki adedi ise Yeni Projeler başlığı altında yer almış ve önceki yıllarda başlayan projelerle birlikte 2008 yılında başlayan projelerin toplam tutarının 54,5 milyon YTL olacağı belirtilmiştir.

Belirlenen bu ödenekle önceki yıllarda başlamış olan yatırımların tamamlanabilmesi ve belirlenen hedeflere ulaşılmasının mümkün olamayacağının anlaşılması üzerine toplam 1 milyon YTL'lik ilave ödenek ihtiyacı belirlenmiş ve bunun 500 bin YTL'si Mevcut Bilgisayar Sisteminin Yenilenmesi Projesinden, kalan 500 bin YTL'si de ek ödenekle karşılanmasının uygun olacağı görüşü ile revize sonrası toplam ödeneğin 5 milyon YTL olması hususu DPT tarafından 14.5.2008 tarihi itibarıyla onaylanmıştır. Buna karşılık, yıl içinde 807,6 bin YTL'lik harcama yapılarak yatırım programında % 16,2'lik bir gerçekleşme sağlanabilmiştir.

Programda yer alan Galata Rıhtımı ve üzerindeki eski eser niteliğindeki muhtelif binaların bakım ve onarımları projesinden yıl içinde yapılan 33,2 bin YTL'lik harcama ile sadece acil olanlar yapılabilmiş ve sadece %5'lik bir gerçekleşme sağlanabilmiştir. Buna karşılık, Salıpazarı rıhtımına takılması gereken 60 adet usturmaçanın temini için ihale çalışmalar nedeniyle ödenek yeterliliği söz konusu olmuş ve revize talebi uygun görülmüş olmasına karşılık söz konusu alım 2008 yılında gerçekleştirilememiştir.

Kılavuzluk İstasyonları ve teçhizat alımı projesi kapsamında yer alan Kavak kılavuzluk istasyonu yerine Büyükliman mevkiinde inşa edilmesi planlanan kılavuzluk istasyonunun yaklaşık 7 yıldır devam eden inşaatı Ağustos 2008 yılı itibarıyla tamamlanmıştır. Bu kapsamda olmak üzere O.G. enerji besleme kablosu ve içme suyu hattı çekilmesi işi, tadilat ve tefrişat işleri gerçekleştirilmiştir. Söz konusu projeden gerçekleştirilen diğer bir yatırım ise Çanakkale Mehmetçik Kılavuzluk İstasyonu için 50 kişilik biyolojik atık su arıtma işidir.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından da kullanılan Şirketin bilgisayar sistemine ait yazılım ve donanımın yenilenmesi amacıyla başlatılan Mevcut Bilgisayar Sisteminin Yenilenmesi Projesi için 2008 yılında yapılacak yatırımlar için 900 bin YTL ödenek öngörülmüş, yıl içinde yapılan yatırım tutarı ise 428 bin YTL olmuştur. Programda yer alan Deniz Araçlarının Temini ve Bakım-Onarımı Projesinden ise yatırım gerçekleşmemiştir.

VI. BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER:

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.’nin sermaye payı % 15’in üstünde sahip olduğu şirketlerin sayısı 3 olup bunun; Marmara Inc (Amerika) ve Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti. bağlı ortaklıklar, Türkiye-Libya Deniz Nakliyatı Ortak A.Ş. ile Mersin Serbest Bölge İşleticisi A.Ş. iştirakler hesabında takip edilmektedir. Kuruluşça bağlı ortaklıklar hesabında takip edilen Marmara-Inc (Amerika) şirketinde sermaye payının % 100’ü TDI’ye ait olup ABD kanunlarına göre kurulmuş bir A.Ş’dir. Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şti’deki sermaye payının % 51’i kuruluşça ait olup KKTC yasalarına göre kurulan bir Limitet Şirket durumundadır.

Kıbrıs Türk Denizcilik Ltd. Şirketi 2008 faaliyet yılını 1,1 milyon YTL zararla kapatmış olup, ABD New Jersey eyaletinde kurulu Marmara Inc (Freight Forwarder) şirketinin tasfiye süreci devam etmektedir. Mersin Serbest Bölge İşletmecisi A.Ş. faaliyetleri sonucu oluşan kardan 2008 yılında TDI’ye 135.667 YTL temettü tahakkuk etmiştir. Kuruluşun ayrıca katılım payı çok cüzi nispette çoğu özelleşen limanlar ile ilgili şirketlerde olmak üzere 18 adet iştiraki bulunmaktadır.

VII. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Kuruluşun uluslararası bir hizmet niteliğindeki kılavuz kaptanlık hizmetini aksatmadan sürdürebilmesi için ihtiyaç olan kılavuz kaptan alımı konusunun Genel Yatırım ve Finansman Programına ait 4 üncü maddenin dışında bırakılması ve bilgisayar yazılımı konusunda ihtiyaç duyulan personelin temini için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

2- Bulunduğu konum ve mevcut imkânları dikkate alındığında bazı ilaveler yapılması halinde yat limanı işlevi kazandırılacak Güllük Limanı’nın değerlendirilmesi yönünde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi,

3- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi (TDİ)’nin 20.03.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 1.075.029,48 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (Varlıklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I- DÖNEN VARLIKLAR				
A- Hazır Değerler		40.295.684,48		45.739.890,64
B- Menkul Kıymetler				
1- Men. Kıy.değer. Düs.karş. (-)				
C- Ticari Alacaklar		7.236.077,02		6.888.461,67
1- Alacak senet Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(14.959.141,76)		(15.008.492,64)	
D- Diğer Alacaklar		1.379.027,58		1.631.908,18
1- Diğer alacak sene reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)	(3.363.193,81)		(4.546.086,08)	
E- Stoklar		2.261.064,62		1.592.530,47
1- Stok değer düşük.karş. (-)				
2- Verilen sipariş avansları	59.400,00		28.410,30	
F- Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Maliyetleri				
G- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku		119.155,50		976.582,74
H- Diğer Dönen Varlıklar		708.031,44		621.636,01
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI :		51.999.040,64		57.451.009,71
II- DURAN VARLIKLAR				
A- Ticari Alacaklar		25.009,56		23.196,35
1- Alacak senet Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı(-)				
B- Diğer Alacaklar				
1- Diğer alacak sene reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)				
C- Mali Duran Varlıklar		8.459.108,97		9.592.748,72
1- Bağlı menkul kıymetler	253.482,02		325.340,02	
2- Bağ.men.kıy.değer düş.karş. (-)				
3- İştirakler	1.352.745,52		1.352.745,52	
4- İştirak. Sermaye taahhütleri (-)				
5- İşt.ser.payı değ.dş.karş.(-)				
6- Bağlı ortaklıklar	6.852.881,43		7.914.663,18	
7- Bağl. Ort.sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağl. Ort.ser.payı değer düş.karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğ. Mali dur. Varl.değ. Düş.karş. (-)				
D- Maddi Duran Varlıklar		103.611.053,21		102.008.144,05
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	170.595.703,34		170.568.012,71	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(66.984.650,13)		(68.853.410,50)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar			18.791,84	
4- Verilen avanslar			274.750,00	
E- Maddi Olamayan Duran Varlıklar				67.842,72
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)			101.759,00	
2- Birikmiş amortismanlar (-)			(33.916,28)	
3- Verilen avanslar				
F- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1- Özel tük. Tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku				
H- Diğer Duran Varlıklar		46.186,49		54.725,46
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI :		112.141.358,23		111.746.657,30
AKTİF (Varlıklar) TOPLAMI :		164.140.398,87		169.197.667,01

PASİF (Kaynaklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I- KISA VADELİ YABANCI KANAKLAR				
A- Mali Borçlar		233.271,95		286.696,77
B- Ticari Borçlar		4.343.558,89		4.007.994,74
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		755.042,97		810.433,83
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar		80.431,86		800,00
E- Yıllara Yay.inş. ve Onarım Hakedişleri				
F- Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler		3.277.995,61		3.520.824,12
G- Borç ve Gider Karşılıkları				
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.				
2- Dönem karının peş.öd. vergi ve diğer yük. (-)				
3- Kıdem tazminat karşılığı				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları				
H- Gel. Ayl.Ait Gelirler ve Gider Karşılıkları		1.614.681,52		1.893.021,04
I- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		2.101.804,23		2.398.938,26
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI :		12.406.787,03		12.918.708,76
I- UZUN VADELİ YABANCI KANAKLAR				
A- Mali Borçlar		890.674,71		828.235,06
B- Ticari Borçlar		195.418,51		200.207,11
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Borç ve Gider Karşılıkları		18.546.142,84		19.770.139,39
1- Kıdem tazminat karşılığı				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	18.546.142,84		19.770.139,39	
F- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku				
G- Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI :		19.632.236,06		20.798.581,56
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A- Ödenmiş Sermaye		130.235.736,92		130.235.736,92
1- Sermaye	220.168.300,00		220.168.300,00	
2- Ödenmemiş Sermaye	(89.932.563,08)		(89.932.563,08)	
3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları				
4- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)				
B- Sermaye Yedekleri		26.343.642,70		27.405.424,45
1-Hisse senetleri İhraç primleri				
2- Hisse Senetleri iptal Kararları				
5- Diğer sermaye yedekleri	26.343.642,70			
C- Kar Yedekleri		334.836.963,57		338.229.212,21
1- Yasal yedekler	321.509.602,50		321.509.602,50	
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler	13.327.361,07		13.327.361,07	
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar			3.392.248,64	
D- Geçmiş yıllar karları				
E- Geçmiş yıllar zararları (-)		(360.835.699,63)		(359.314.967,41)
F- Dönem net karı (zararı)		1.520.732,22		(1.075.029,48)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI :		132.101.375,78		135.480.376,69
PASİF (Kaynaklar) TOPLAMI :		164.140.398,87		169.197.667,01

Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.**2008 Yılı Gelir Tablosu**

Gelir ve Giderler	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt Satışlar	120.640.727,20	123.207.401,65
B- Satış İndirimleri	(6.694.713,01)	(5.811.589,68)
C- Net Satışlar	113.946.014,19	117.395.811,97
D- Satışların Maliyeti (-)	(89.068.804,96)	(93.691.461,32)
Brüt satış karı veya zararı	24.877.209,23	23.704.350,65
E- Faliyet Giderleri	(28.122.801,83)	(29.843.294,06)
Faliyet karı veya zararı	(3.245.592,60)	(6.138.943,41)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	11.836.778,18	16.081.995,60
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(4.479.756,23)	(4.515.538,27)
H- Finansman giderleri (-)		(284.469,14)
Olağan kar veya zarar	4.111.429,35	5.143.044,78
I- Olağan dışı gelir veya karlar	2.486.953,23	4.034.720,32
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(5.077.650,36)	(10.252.794,58)
Dönem karı veya zararı	1.520.732,22	(1.075.029,48)
K-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. Karş. (-)		
Dönem net karı veya zararı	1.520.732,22	(1.075.029,48)

**TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 23/06/2010 tarihli 28’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Dünya şeker üretimi:

Şeker, şeker kamışı ve pancar şekerinden üretilen sakaroz kökenli; mısır, buğday, patates gibi ürünlerden üretilen nişasta kökenli olmak üzere iki ana grupta sınıflandırılmaktadır. Bunun yanında, sentetik şeker üretimi de yapılmaktadır.

Dünyada şekerin yaklaşık % 80’i şeker kamışından, % 20’si de şeker pancarından üretilmektedir.

En büyük şeker üreticisi ülkeler Brezilya, Avrupa Birliği, Hindistan, Çin, Meksika, Avustralya, Tayland, Pakistan ve Kolombiya’dır.

Şeker kamışından şeker üreten başlıca ülkeler Brezilya, Hindistan, Çin, Meksika, Avustralya, Tayland, ABD, Pakistan, Kolombiya ve Filipinlerdir.

Şeker pancarından şeker üreten belli başlı ülkeler ise Avrupa Birliği, ABD, Rusya, Türkiye, Ukrayna ve Japonya’dır.

2008/2009 döneminde dünya şeker üretimi geçen döneme göre % 4,8 azalarak 148,3 milyon ton olmuş, kamış kökenli şeker üretimi % 2,2 pancar kökenli şeker üretimi % 15,9 oranında düşmüştür. 2007/2008 döneminde dünya şeker üretiminin % 81’i şeker kamışından, % 19’u şeker pancarından karşılanmıştır. Şeker üretiminde şeker pancarı payının giderek azalmaktadır.

Şeker üretiminde bir diğer alternatif hammadde nişastadır. Nişasta mısırdan elde edilmektedir. Nişastadan üretilen şeker, sıvı ve ucuz olması nedeniyle tercih edilmektedir.

Dünya’da nişasta bazlı şeker üretimi yapan büyük üreticiler Amerika ve Asya kıtasındadır. Dünya’da yaklaşık 140-150 milyon ton sakaroz kökenli, 12 milyon ton nişasta kökenli kalorili, 8 milyon ton sentetik kalorizsiz tatlandırıcı üretilmektedir.

Dünya şeker tüketimi:

Dünya şeker tüketimini nüfus değişimi, hammaddeler, şekere alternatif tatlandırıcı fiyatları, tüketici tercihleri ve sağlıkla ilgili sorunlar etkilemektedir.

Dünya beyaz şeker tüketimi, nüfus artışı ve kişi başına gelir artışına bağlı olarak artması gerekirken, alternatif tatlandırıcıların avantajlı fiyatı ve sağlık nedenleri ile olumsuz yönde etkilenmektedir.

Alternatif tatlandırıcıların daha ucuz olması, kullanım kolaylığı, kullanıldıkları ürünlerin raf ömürlerinin uzunluğu, kalorilerinin düşüklüğü bu ürünlerin seçiminde rol oynamaktadır.

Dünya’da kişi başına şeker tüketimi ortalama 23,8 kg’dır. Bazı ülkelerin kişi başına şeker tüketimleri ABD 30,2 kg, AB ülkeleri 39,1 kg, Hindistan 17,4 kg, İran 30,6 kg, Rusya 45,8 kg, Japonya 19,2 kg, Brezilya 67,8 kg, Çin 10,5 kg’dır. Türkiye’de kişi başına yıllık şeker tüketimi 27,0 kg civarındadır.

Dünya şeker ticareti:

Dünya şeker ticaretini ekonomik faktörler yanında kota, vergi, ihracat sübvansiyonları gibi politik unsurlar da etkilemektedir.

Dünya’da en fazla şeker ithal eden ülkeler Rusya, BAE, Japonya, Endonezya, ABD, Güney Kore ve Malezya’dır. En büyük ihracatçı ülkeler ise Brezilya, Avustralya, BAE, Tayland ve Güney Afrika’dır. Brezilya, dünya ihracatının yaklaşık %40’ını gerçekleştirmektedir.

Dünya şeker üretimi 148,4 milyon ton, ithalatı 47,9 milyon ton, ihracatı 49,5 milyon ton olmuş, stokları 69,8 milyon ton olarak gerçekleşmiş, stok/tüketim oranı % 46,9 olmuştur.

Son yıllarda kamış şekeri üretiminin şeker üretimi içindeki payının artması nedeniyle, pancar üreticisi ülkeler yurt içi üretimlerini sürdürebilmek için üretici desteklerini, ihracat teşviklerini, ithalat kotalarını, yüksek ithalat korumalarını daha yaygın olarak uygulamaya yönelmişlerdir.

Şeker kamışından üretim yapan Brezilya, Avustralya, Tayland ve Hindistan dünyada en ucuz şekeri üretmektedir. Bu ülkelerde şeker maliyeti AB üretim maliyetinin 1/4’ü kadardır.

Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşmasının 2005 yılında yürürlüğe girmesi ile pazara giriş, ihracat sübvansiyonları, iç desteklerde yeni ve daha liberal taahhütlerin benimsenmesi amaçlandığından şeker sektörü dış ticaretinin daha duyarlı hale gelmesi beklenmektedir.

Temmuz 2006’da yürürlüğe giren AB şeker rejimi reformu kota ve fiyat düzenlemelerini, telafi edici tedbirleri, yeniden yapılanma ile ilgili düzenlemeleri içermektedir. Bu suretle şeker üretiminde uzun dönemli bir gelecek, rekabet gücünü ve pazarı artırıp DTÖ ile sürdürülen çalışmalarda AB’nin pozisyonunun güçlendirilmesi hedeflenmektedir. İhracat desteklerinin; gelişmiş ülkeler için 2013, gelişmekte olan ülkeler için 2016 yılı sonunda kaldırılması ve gümrük duvarlarında büyük indirimlerin yapılması söz konusudur.

Dünya şeker fiyatları:

Şeker fiyatları, uluslararası ticareti yapılan ürünler arasında en değişken olanlardan biridir. Dünya şeker fiyatlarının oluşumunda, kamış şekerinin maliyetinin pancar şekerinin maliyetine göre çok düşük olması nedeniyle kamış şekeri belirleyici olmaktadır.

AB’de şeker fiyatları, pancar fiyatlarına bağlı olarak yüksektir.

Şeker borsaya tabi bir ürün olup, dünyada şeker ticareti New-York’daki ham şeker borsası ile Londra’daki beyaz şeker borsalarında yapılmaktadır.

2006/2007 ve 2007/2008 dönemlerinde her yıl yaklaşık 10 milyon ton şeker stoklara eklenmiştir. Stokların artması sonucu dünya şeker fiyatları genel olarak düşüş göstermektedir. 2007 yılı Ocak ayında tonu ortalama 406 ABD doları olan dünya beyaz şeker fiyatları, yıl içinde düşüş göstermiş, Aralık ayı ortalaması 356\$ olmuştur. Yoğun spekülasyon etkileri ve ABD dolarının düşük değerinde olması, fiyatların daha fazla düşmesini bir ölçüde engellemiştir.

Londra Borsası’nda son beş yılın beyaz şeker fiyatları 2002 yılında 228 \$/Ton, 2003 yılında 215 \$/Ton, 2004 yılında 240 \$/Ton, 2005 yılında 291 \$/Ton, 2006 yılında 422 \$/Ton olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında dünya şeker üretiminin artacağı beklentisi ile ortalama şeker fiyatı 309

\$/Ton'a kadar düşmüştür. Şeker stokları nedeniyle, dünya şeker fiyatları 2008 yılı boyunca fazla değişkenlik göstermemiş ve 2008 yılına 315 \$/Ton ile başlayan beyaz şeker fiyatı aynı fiyat düzeyinde yılı tamamlamıştır.

2009 yılı başında tonu 405 dolara çıkan şeker fiyatları, yıl ortasında 580 dolar değerine kadar yükselmiştir. En önemli şeker üreticileri olan Brezilya ve Hindistan'da olumsuz iklim koşulları nedeniyle üretimlerin düşmesi, fiyatları etkilemiştir.

Kuruluşun tarihçesi, Türkiye ekonomisindeki yeri ve gelişimi :

Türkiye'de şeker pancarından şeker üretmek için ilk girişimler 1840 yılında Arnavutköylü Dimitri Efendi tarafından yapılmış, elde edilen sonuçların olumsuz olması nedeniyle çalışmalar terk edilmiştir. 27 yıl sonra 1867 yılında Davutoğlu Karabet, 1879'da Fenerler imtiyaz sahibi Mechel Paşa, daha sonraları 1917 yılında Türk Alman ortak kuruluşu olan Zeniht Şirketi tarafından aynı şekilde girişimlerde bulunulmuş, fakat sonuç alınamamıştır.

İlk olumlu sonucu getiren girişim, Uşaklı Nuri Şeker ve 51 kişinin iştiraki ile kurulan ve 600.000 lira sermaye tahsis edilen "Uşak Terakki Zirai Türk Anonim Şirketi"nin faaliyete geçirilmesi ile olmuştur. Şirketin kuruluş hazırlıkları Nisan 1923 ayında tamamlanmış, iki yıllık çalışmayı müteakip 06.12.1925 tarihinde ilk şeker fabrikasının temeli atılmış, 17.12.1926 tarihinde üretime başlanmıştır.

İkinci şeker fabrikasının temeli, 22.12.1925 tarihinde Alpallu'da atılarak, fabrika 22.11.1926 tarihinde işletmeye açılmıştır. 500.000 lira sermaye ile kurulan fabrikanın ortaklarını Türkiye İş Bankası, T.C.Ziraat Bankası, Trakya Özel İdaresi ve özel kişiler oluşturmuştur.

Eskişehir Şeker Fabrikasının temeli 1.2.1933 tarihinde atılmış, fabrika 5.12.1933 tarihinde işletmeye açılmıştır. Bu fabrika ortakları arasında, T.C.Ziraat Bankasıyla İş Bankasının da bulunduğu sermayesi 3 milyon lira olan Anadolu Şeker Fabrikaları A.Ş. tarafından faaliyete geçirilmiştir.

Aynı Şirket 7.10.1933 tarihinde Turhal Şeker Fabrikasının kuruluşuna başlamış ve 19.10.1934 tarihinde fabrikanın üretime geçmesini gerçekleştirmiştir.

Gelişmekte olan Şeker Sanayi yönetiminde birliğin sağlanması için 6.7.1935 tarihinde T.C.Ziraat Bankası, Sümerbank ve Türkiye İş Bankasının eşit oranda ortak payları ve 22 milyon lira sermayeli "Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş." kurulmuştur.

1952 yılında Adapazarı, 1954 yılında Kütahya, 1955 yılında Susurluk ve Burdur, 1956 yılında Erzurum, Erzincan, Elazığ, Malatya, 1962 yılında Ankara, 1963 yılında Kastamonu, 1977 yılında Afyon, 1982 yılında Muş ve Ilgın, 1983 yılında Bor, 1984 yılında Ağrı ve 1985 yılında Elbistan, 1989 yılında sırasıyla Erciş, Ereğli ve Çarşamba, 1991 yılında Çorum ve 1993 yılında Kars, 1998 yılında Yozgat ve 2001 yılında da Kırşehir şeker fabrikası işletmeye alınarak şeker fabrikalarının sayısı 27'ye ulaşmıştır.

Yeni kurulacak şeker fabrikaları ile tevsii edilecek fabrikaların makine ekipmanlarının yerli imalatla karşılanması sağlamak amacıyla 1958 yılında Eskişehir, 1961 yılında Turhal ve Erzincan, 1968 yılında Ankara ve 1977 yılında da Afyon Makina fabrikası ve sonra da Elektromekanik Aygıtlar Fabrikası kurulmuştur.

Şeker Üretiminde yan ürün olarak elde edilen melası değerlendirmek üzere Eskişehir, Turhal, Malatya ve Erzurum'da Alkol Fabrikaları faaliyete geçirilmiştir. Ankara şeker fabrikası sahasında bir de Tohum İşleme Tesisi bulunmaktadır.

Türkiye'de pancar şekeri üretimi, Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ.'ye ait 25 şeker fabrikası, özel sektöre ait 8 (Amasya, Kayseri, Adapazarı, Konya, Çumra, Kütahya, Aksaray, Boğazlıyan) şeker fabrikası ile birlikte 33 fabrikada yapılmaktadır.

Türkiye’de kurulu şeker üretim kapasitesi 4.138.000 ton olup, bunun 3.148.000 tonu pancar şekeri, 990 bin tonu nişasta bazlı şeker üretin tesislere aittir. Sektördeki pancar şekeri kurulu kapasitesi 2002/2003 dönemine göre % 7 civarında artmasına karşılık, üretim yaklaşık aynı miktarda kalmış, şeker satışları % 6,3 oranında artmıştır. 19.04.2001 tarihli 24378 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4634 Sayılı Şeker Kanunu ile yurt içi şeker rejiminin düzenlenmesi, üretiminin yurt içi talebe göre gerçekleştirilmesi, gerektiğinde ihracata yapılması, şeker üretiminde usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama yöntemlerinin belirlenmesi ve nişasta bazlı şeker üretiminin kontrol altına alınması amaçlanmaktadır.

Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ.’in son beş yıllık çalışmaları ve son iki yılın sonuçlarının karşılaştırılması aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler (*)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son İki Yıl Farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	1.300.000	1.600.000	1.600.000	1.600.000	2.100.000	500.000	31,3
Ödenmiş sermaye	"	1.279.703	1.504.147	1.981.406	1.987.293	2.039.740	52.447	2,6
Öz kaynaklar	"	2.264.522	2.621.233	2.564.028	2.572.990	2.576.183	3.193	0,1
Yabancı kaynaklar	"	1.159.340	635.094	328.016	468.881	501.103	32.222	6,9
Finansman giderleri	"	60.388	11.013	1.215	3.688	5.023	1.335	36,2
Maddi duran varlık.(edinme değeri)	"	2.022.454	1.914.125	1.706.303	1.944.568	1.958.960	14.392	0,7
Maddi duran varlık.birikmiş amortisman	"	1.242.640	1.181.202	1.104.406	1.239.800	1.270.172	30.372	2,4
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	24.610	25.188	27.464	26.919	30.288	3.369	12,5
Yatırımların gerçekleşme oranı	%	65	65	76	71	51	(20)	(28,2)
Bağlı Ortaklık.ödenen sermaye	Bin YTL	143.200	-	-	-	-	-	-
Bağlı Ortaklık.temettü gelirleri	"	-	-	-	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	"	0,89	1	1	1	1	1	-
İştirakler temettü gelirleri	"	-	-	-	-	-	-	-
Başlıca alım miktarı (pancar)	Bin Ton	9.319	9.603	6.688	6.880	8.355	1.475	21,4
Tüm alım tutarı	Bin YTL	1.442.512	1.434.748	981.036	1.215.354	1630933	415.579	34,2
Başlıca (mal ve hizm.) üretim mik. (şeker)	Bin Ton	1.299	1.308	857	938	1.160	222	23,7
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	1.654.547	1.708.241	1.372.526	1.482.622	1.877.397	394.775	26,6
Üretim kapasitesi (pancar işleme)	Ton/Gün	107.954	111.033	87.112	104.841	107.886	3.045	2,9
Kapasiteden yararlanma oranı (hedef kap.)	%	101	105	82	99	103	4	4
Üretim verimliliği	Ton/Saat	25,9	25,6	22,4	25,4	27,3	1,9	7,5
Başlıca satış miktarı (şeker)	Bin Ton	1.314	1.144	1.333	967	1.171	204	21,1
Net satış tutarı	Bin YTL	1.876.258	1.803.964	1.960.220	1.480.494	1.956.572	476.078	32,2
Stoklar :								
-İlk madde ve malzeme	Bin YTL	108.129	114.557	100.368	121.236	130.105	8.869	7,3
-Yarı mamuller	"	5.393	4.549	2.281	6.482	10.235	3.753	57,9
-Mamuller	"	1.512.111	1.786.161	1.306.810	1.402.834	1.514.378	111.544	8,0
-Ticari mallar	"	402	392	287	205	249	44	21,5
-Diğer stoklar	"	2.247	3.406	1.696	1.018	302	(716)	(70,3)
Memur (ortalama)	Kişi	385	371	333	334	255	(79)	(23,7)
Sözleşmeli (ortalama)	"	3.564	3.506	3.090	3.307	2.746	(561)	(17,0)
İşçi (ortalama)	"	12.737	12.568	10.357	12.735	12.347	(388)	(3,0)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	461.674	527.213	476.063	594.338	666.076	71.738	12,1
Cari Yıla İlişkin :								
-Memurlar için yapılan tüm giderler	Bin YTL	10.479	11.197	10.049	11.305	9.207	(2.098)	(18,6)
-Memur başına aylık ortalama gider	"	2,2	2,5	2,5	2,8	3,0	0,2	7,1
-Sözleşmeliler için yapılan tüm giderler	"	70.211	78.325	74.886	90.273	82.617	(7.656)	(8,5)
-Sözleşmeli baş.aylık ortalama gider	"	1,6	1,9	2,0	2,3	2,5	0,2	8,7
-İşçiler için yapılan tüm giderler	"	367.851	411.209	359.442	450.011	518.386	68.375	15,2
-İşçi başına aylık ortalama gider (daimi işçi)	"	2,6	3,0	3,2	3,2	3,5	0,3	9,4
Dönem kârına iliş.vergi ve diğer yasal yük.	Bin YTL	38.011	14.979	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	"	389.305	290.748	232.917	198.246	345.180	146.934	74,1
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	601.939	600.406	424.725	601.919	675.416	73.497	12,2
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	650.465	561.929	652.713	798.060	897.321	99.261	12,4
GSMH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	650.465	561.929	652.713	798.060	897.321	99.261	12,4
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	7,7	6,6	-	-	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynak. yönünden)	"	4,4	2,3	-	0,1	0,1	-	-
Ekonomik kârlılık	"	4,8	2,2	-	0,2	0,3	0,1	50,0
Zararlılık (öz kaynak yönünden)	"	-	-	(1,9)	-	-	-	-
Faaliyet kâr	Bin YTL	174.707	172.343	41.964	(107.271)	(51.003)	56.268	-
Dönem kâr veya zarar	"	100.076	59.402	(60.877)	3.074	3.192	118	3,8
Bilanço kâr veya zarar	"	(57.394)	44.423	(60.877)	3.074	3.192	118	3,8

(*) 2004 yılı TL değerleri YTL'ye dönüştürülmüştür.

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi kurulduğu 1935 yılından bu yana pancardan şeker üretmekte ve Türk tarımına öncülük etmektedir. Kuruluş Özelleştirme Yüksek Kurulunun 20.12.2000 tarih, 2000/92 sayılı kararıyla özelleştirme kapsamına, 8.10.2007 tarih ve 2007/57 sayılı kararıyla da özelleştirme programına alınmıştır. Bu süreçte şirketin birçok taşınmazı ile Adapazarı, Kütahya, Konya, Amasya, Kayseri Şeker Fabrikalarındaki hisseleri satılmıştır.

Şirket 2008 yılı çalışmalarını 4046 sayılı Yasa kapsamında; ortalama 15.348 personel, 25 şeker, 4 alkol, 5 makine, 1 elektromekanik aygıtlar, 1 tohum fabrikası ve 1 araştırma enstitüsü ile sürdürmüştür.

Türkiye’de şeker üretimi faaliyetleri, 2001 yılında yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu hükümleri ve bu yasayla kurulan Şeker Kurumu kararları doğrultusunda yürütülmektedir. Şeker Kurumu ülkenin yıllık şeker tüketimini hesaplamakta ve bu tüketimi karşılayacak düzeyde belirlediği kotayı, şeker üreticilerine dağıtmaktadır. Üreticiler kendilerine tahsis edilen kotaya göre pancar ekim alanları ile üretime ilişkin programlarını yapmaktadır.

Şeker Kurumu 2008/2009 pazarlama yılı için A şeker kotasını 2.667 bin ton, bunun % 90’ın pancar şeker üreticilerine, % 10’un nişasta bazlı şeker üreticilerine tahsisine; A şeker kotasının % 5 oranında B şeker üretilmesi yönünde karar almıştır. Şeker Kurumu öngördüğü kotayı ülkede halen pancardan şeker üreten kuruluşa ait 25 şeker fabrikası ile 8 özel sektör fabrikasına dağıtmış, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketine 1.157 bin ton A şeker kotası tahsis etmiştir.

Türkiye’nin pancar şeker üretim kapasitesi 3.147 bin ton/yıl’ın % 65’ine sahip olan şirketin pazar payı, yıllara göre sürekli gerilemektedir. 2002/2003 pazarlama yılında % 57,6 olan Pazar payı 2007/2008 pazarlama döneminde % 43,7’ye inmiştir. Pazar payı kaybının başlıca nedenleri özel sektör fabrika sayısının artması ile mısırdan nişasta bazlı şeker üretimindeki artıştır. Ayrıca özel sektör fabrikaları ile nişasta bazlı şeker üreticilerinin maliyet ve fiyat açısından sahip olduğu avantaj ile daha etkili pazarlama politikaları uygulamaları da pazar payının düşmesinde etken durumdadır.

Şeker Kurumu tarafından nişasta bazlı şeker üreticileri için tespit edilen kota, Bakanlar Kurulu kararıyla geçmiş yıllarda sürekli % 50 oranında arttırılmıştır. 2008/2009 pazarlama dönemi için tahsis edilen 267 bin ton kota, Bakanlar Kurulu’nun 18.5.2009 tarih ve 2009/15017 sayılı kararıyla % 25 oranında arttırılmıştır.

Kuruluşun yurt içinde girdi olarak şeker kullanarak ihraç edilecek gıda maddesi üreten imalatçı-ihracatçı firmalara, dünya borsalarında oluşan fiyat baz alınarak şeker satması ve doğru- dan yaptığı şeker dış satımından kaynaklanan zarar, görev zararı kapsamında Hazine tarafından karşılanmakta idi. Şirketin özelleştirme kapsamına alınması nedeniyle Hazine Müsteşarlığı, 2003 yılının ikinci yarısından itibaren C şeker iç satışından ve ihracatından oluşan zararı karşılamaya son vermiştir.

Bu gelişmeye karşın, Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi şeker dış alımını önleyerek şeker sanayinin ve pancar tarımının varlığını sürdürmek amacıyla; yurt içinde şekerli mamul üreterek ihraç eden veya ettiren firmalara zararına C şeker satışına devam etmektedir. 2007 yılında 108 milyon YTL düzeyinde gerçekleşen C şeker satış zararı, 2008 yılında 150,3 milyon YTL’ na yükselmiştir.

2003 yılından başlayarak Şirket bünyesinde kalan zarar toplamı 2008 yılı sonu itibarıyla 691.767,7 ton şeker karşılığında 485,9 milyon YTL tutarına ulaşmıştır. 2003 yılından beri sürekli olarak artış eğilimi gösteren C şeker satışlarının giderek daha da yükseleceği varsayımıyla özelleştirme programına alınan Şirket üzerindeki zararın her geçen yıl artması kaçınılmaz hale gelmektedir.

Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ tarafından 2009-2012 yılları arasında yapılması planlanan yatırımlarda, fabrikaların modernizasyonu ve otomasyonu ile atık giderme tesislerine öncelik verilmekte ve bu projeler için önümüzdeki 4 yıllık dönemde 485 milyon YTL tutarında kaynağa ihtiyaç duyulacağı tahmin edilmektedir. Şirketin özelleştirme sürecinden kaynaklanan belirsizlikler nedeniyle planladığı yatırımları gerçekleştirme imkanı bulunmamakta, bu amaçla kaynak tahsis edilmemektedir. Oysa, 2003 yılından beri Hazine desteği alınmaksızın gerçekleştirilen C şeker satışları sonucunda, Şirket bünyesinde oluşan zarar, 2008 yılı sonu itibarıyla 485,9 milyon YTL tutarına ulaşmıştır. C şeker satışlarının Hazine tarafından yeniden görev zararı kapsamına alınması halinde, Şirketin kaynak ihtiyacının önemli ölçüde karşılanacağı aşıkardır. Dolayısıyla, ilgili mercilere bu amaçla yapılan girişimlerin sürdürülmesinde yarar bulunmaktadır.

Şeker fabrikalarının yakıt ve enerji sarfiyatları azaltılmalıdır. Buhar kazanı tiplerine uygun yakıt seçimine dikkat edilmelidir. Fabrikalarda doğal gaz dönüşüm eğilimi ileriye dönük ekonomik gelişmeler dikkate alınarak değerlendirilmeli, en ucuz yakıtın, yurt içinden sağlanan linyit kömürü olduğu dikkate alınmalıdır.

Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'ne göre emisyon analiz değerleri ve çevreye atılan zararlı gazların miktarı esas alınmaktadır. Fabrikalarda Emisyon Ölçüm ve Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonlarının kurulması konusunda başlatılan yatırımlar hızla bitirilmelidir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat gereği şeker fabrikalarında atık su arıtım tesisleri kurma ve işletme zorunluluğu bulunmaktadır. Atık su arıtım ve baca gazı arıtım tesisleri olmayan fabrikalara üretim izin belgesi verilmemektedir. Mevcut fabrikaların yalnız 12'sinin Gıda Üretim İzin Belgesi bulunmaktadır. Öncelikle çevre yatırımları tamamlanarak Atık Su Arıtımı "Deşarj İzin Belgesi ve Baca Gazı Emisyon İzin Belgesi" alınmalı ve daha sonra diğer fabrikalar için Gıda Üretim İzin Belgesi alınması konusunda işlemlerin tamamlanması gerekmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi, Bakanlar Kurulunun 18.6.1935 tarih ve 2850 sayılı kararıyla; T. Ziraat Bankası, T. İş Bankası, Sümerbank'ın eşit sermaye katılımı ve o tarihte faaliyette bulunan Uşak, Alpulu, Eskişehir ve Turhal Şeker fabrikaları devralınarak 22 milyon lira sermaye ile kurulmuştur.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkındaki 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İktisadi Devlet Teşekkülü olarak örgütlendirilen şirketin ana statüsü 28.10.1984 tarihinde yayımlanmıştır. Özelleştirme Yüksek Kurulu' nun 15.4.2002 tarihli kararıyla özelleştirme programına alınan şirketin ana sözleşmesi yeniden düzenlenmiştir.

Faaliyetlerini 4857 sayılı Şeker Kanunu, 4046 sayılı Kanun ve ana sözleşmesi hükümleri uyarınca yürüten şirket, denetim bakımından 3346 sayılı Kanun ve 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabidir.

Kuruluşta 399 sayılı Kanun Hükmünde kararname ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olan personel istihdam edilmektedir. Ayrıca; yetkili mercilerin verdiği izinle geçici işçi ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Bağlı Ortaklıklarıyla ilgili yıllık genel yatırım ve finansman programı çerçevesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uyarınca yapılan ihalelerle hizmet alımı şeklinde de personel çalıştırılmaktadır.

III. MALİ BÜNYE

Dönem sonu tutarı 3.077 milyon lira olarak gerçekleşen varlıkların % 77'i dönen varlıklardan oluşmuştur. Şirket varlık tutarıyla aynı düzeyde gerçekleşen kaynakların % 16'sını yabancı, % 84'ünü öz kaynaklar oluşturmuştur. Şirketin 2008 yılı varlık ve kaynaklarında bir önceki yılı göre meydana gelen artış tutarı 35 milyon liradır.

Kuruluşun sahip olduğu 25 şeker fabrikasının çoğunluğunu kampanya süresinin kısa olması ve makine fabrikalarını düşük kapasiteyle çalışması ve bir kısım fabrikaların sosyal politikalar öncelik verilmesi nedeniyle kuruluş yerlerinden kaynaklanan sorularından ötürü, kârlılık olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca; pancardan şeker üreten özel sektör fabrikaları ile nişasta kökenli şeker üreticilerinin üretim maliyetlerinin sağladığı avantaj nedeniyle daha etkin pazarlama politikaları uygulamaları ve şirketin uzun yıllardır özelleştirme programında bulunmasının yarattığı koşulların da kârlılığı olumsuz etkisi bulunmaktadır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Şirketin işletme çalışmaları 2008 yılı bütçesinde öngörülen üretim hedefini gerçekleştirmeye yönelik olarak sürdürülmüş ve başta makine fabrikaları olmak üzere; elektromekanik aygıtlar fabrikası, tohum işleme fabrikası, şeker enstitüsü gibi destekleyici birimler birlikte ağırlıklı olarak pancar alımı ile şeker üretimi ve pazarlanmasına yönelik olarak sürdürülmüştür.

2008 yılında üreticilerden önceki yıldan 1.475 bin ton fazlasıyla 8.355 bin ton pancar satın alınmış, 1.160 bin ton şeker üretilmiş ve geçen yıldan 204 bin ton fazlasıyla 1.171 bin ton şeker satılmıştır.

Dünya şeker üretiminin yaklaşık % 80 nin , maliyeti pancar şekerine göre çok düşük olan kamıştan üretilmesinin yarattığı fiyat baskısı nedeniyle, pancar çiftçisi ve şeker üreticilerine yönelik olarak bütün ülkelerde koruma önlemleri uygulanmaktadır. Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi' de üretim maliyeti yüksek olan A kotası şekeri, şeker dış alımını önlemek amacıyla C şekeri olarak düşük fiyatla, şekerli mamul üreterek ihraç eden imalatçı- ihracatçı firmalara zararına satmaktadır.Bu nedenle 2008 yılı faaliyetleri sonucu alıcı fiyatlarıyla gayri safi milli hasılayla 802 milyon lira düzeyinde katkı sağlayan şirketin dönem sonu kârı 3,2 milyon lira olarak gerçekleşmiştir.

V. YATIRIMLAR

2008 yılı yatırım programında Türkiye şeker Fabrikaları Anonim Şirketi için öngörülen 58,8 milyon lira tutarında ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde ; fabrika modernizasyon ve otomasyon projesi, atık su arıtma projesi ile fabrika meydan tesisleri takviyesi ve modernizasyonu projesi için 30,8 milyon lira nakdi yatırım harcaması yapılmış; nakdi gerçekleşme% 52, fiziki gerçekleşme % 41 düzeyinde olmuştur.

2010-2012 dönemini kapsayan “Orta Vadeli Program” da kamunu şeker üretiminden çekilmesi öngörüldüğü için, Devlet Planlama Teşkilatı' nın 18.9.2009 tarih ve 2009/1 sayılı genelgesi ekindeki tabloda şirkete yatırım ödeneği tahsis edilmemiştir.

VI. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Avrupa Birliği Şeker Reformu ile şeker satış fiyatının 2010 yılından itibaren 404 Euro/ton, pancar alım fiyatının 26 Euro/ton değerlerinde sabitleneceği, Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşmaları çerçevesinde ihracat ve ithalatta desteklerin kaldırılması, gümrük vergilerinin düşürülmesi sonucu önümüzdeki yıllarda dünya şeker pazarında önemli değişiklikler olabileceği, ayrıca özelleştirme çalışmalarının beklenenden daha uzun sürebileceği dikkate alınarak,

Türkşekerin;

Yeni üretim politikası belirleyerek, şeker fabrikalarının işletmeciliği ile hammadde pancar üretiminin planlanması,

Şeker üretim maliyetinin düşürülmesi için gerekli önlemlerin alınması,

Çevre yatırımları ile, fabrikaların rehabilitasyonunu sağlayacak yatırımların hızla sonuçlandırılması,

2- Denetim elemanı eksikliğinin giderilmesi amacıyla boş müfettiş ve müfettiş yardımcısı kadrolarına atama yapılması yanında, şirketteki nitelikli eleman açığının işletme ve bakım çalışmalarının aksatacak düzeye eriştiği dikkate alınarak, gelecek yıllar için yapılacak planlama dahilinde personel açığını karşılanması,

3- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi'nin 2008 yılı bilançosu ve 3.192.609,67 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi
2008 yılı bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem TL		Cari dönem TL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		154.236.718,18		455.041.153,78
B-Menkul kıymetler		0,00		0,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	594.125.573,81	589.261.007,94	237.013.192,80	224.123.348,62
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(4.864.565,87)		12.889.844,18	
D-Diğer alacaklar	1.328.220,93	1.319.921,22	1.564.995,43	1.555.338,21
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	8.299,71		9.657,22	
E-Stoklar	1.531.774.765,64	1.531.819.768,06	1.655.269.867,81	1.655.384.893,14
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı(-)				
2-Verilen sipariş avansları	45.002,42		115.025,33	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		8.638.182,52		12.955.500,63
H-Diğer dönen varlıklar		21.874.494,05		33.013.244,28
Dönen varlıklar toplamı		2.307.150.091,97		2.382.073.478,66
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar	214.661,47	214.661,47	321.131,08	321.131,08
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar	28.955.383,28	28.955.383,28	5.268.387,28	5.268.387,28
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar		278.529,80		278.529,80
1-Bağlı menkul kıymetler	278.529,80		278.529,80	
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklıklar sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		704.767.231,73		688.787.249,48
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	1.826.746.288,40		1.824.153.249,44	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	1.239.800.459,68		1.270.172.752,48	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	117.821.403,01		134.806.752,52	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		22.420,23		336,10
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	2.286.685,94		2.298.384,71	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	2.264.265,71		2.298.048,61	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		5,66		61.283,26
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)	9.624,14		86.226,64	
2-Birikmiş tükenme payları (-)	9.618,48		24.943,38	
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		69.633,88		41.656,57
H-Diğer Duran Varlıklar		442.917,86		453.652,76
Duran varlıklar toplamı		734.750.783,91		695.212.226,33
Aktif (varlıklar) toplamı		3.041.900.875,88		3.077.285.704,99

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi
2008 yılı bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem TL		Cari dönem TL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar	267.801.094,36	267.801.094,36	403.437.632,91	403.437.632,91
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	116.887.396,73	116.887.396,73	1.436.741,02	1.436.741,02
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		1.513.377,27		2.128.760,94
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		0,00		0,00
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		27.585.822,88		35.422.729,84
G-Borç ve gider karşılıkları		33.006.126,69		40.390.865,96
1-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları				
2-Dönem kârının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	33.006.126,69		40.390.865,96	
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		562.890,52		444.387,67
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		149.790,51		175.710,51
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		447.506.498,96		483.436.828,85
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar	1.492.877,87	1.492.877,87	1.545.055,02	1.545.055,02
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	105.319,17	105.319,17	61.449,04	61.449,04
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		12.142.511,33		14.133.156,53
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	31.287,18		30.811,98	
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	12.111.224,15		14.102.344,55	
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		7.663.580,99		1.926.518,32
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		0,00		0,00
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		21.404.289,36		17.666.178,91
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		1.987.293.541,43		2.039.740.591,66
1-Sermaye	1.600.000.000,00		2.100.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	60.259.408,34		60.259.408,34	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	447.552.949,77			
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri		0,00		0,00
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal kârları				
3-M.D.V.yeniden değerlendirme artışı				
4-İştirakler yeniden değerlendirme artışı				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		643.499.221,73		591.052.171,50
1-Yasal yedekler	543.447.593,60		543.447.593,60	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	100.051.628,13		47.604.577,90	
4-Diğer kâr yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		60.876.722,70		57.802.675,60
F-Dönem net kârı (zararı)		3.074.047,10		3.192.609,67
Öz kaynaklar toplamı		2.572.990.087,56		2.576.182.697,23
Pasif (kaynaklar) toplamı		3.041.900.875,88		3.077.285.704,99

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi
2008 yılı gelir tablosu

Gelirler ve giderler	Önceki dönem TL	Cari dönem TL
A- Brüt satışlar	1.480.493.619,73	1.956.572.320,13
B- Satış indirimleri (-)		
C- Net satışlar	1.480.493.619,73	1.956.572.320,13
D- Satışların maliyeti (-)	(1.458.899.999,50)	(1.872.154.478,29)
Brüt satış kârı veya zararı		21.593.620,23
E- Faaliyet giderleri (-)	(128.864.404,22)	(135.420.375,19)
Faaliyet kârı veya zararı		(107.270.783,99)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	51.954.507,00	109.749.364,67
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zarar(-)	(44.444.292,59)	(59.436.410,10)
H- Finansman giderleri (-)	(3.688.009,95)	(5.023.037,75)
Olağan kâr veya zarar		(103.448.579,53)
I- Olağan dışı gelir ve kârlar	112.787.631,27	25.658.837,65
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(6.265.004,64)	(16.753.611,45)
Dönem kârı veya zararı		3.074.047,10
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		
Dönem net kârı veya zararı		3.074.047,10

DOĞUSAN BORU SANAYİ VE TİCARET A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Doğusan Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 04/11/2010 tarihli 9’uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi 1974 yılında yurt dışında çalışan 180 işçi tarafından 940.000 Lira sermaye ile kurulmuştur. Şirket, kurulup üretime başladığı yıllardan itibaren genel olarak içme suyu ve kanalizasyon alt yapısının inşaatında kullanılan asbest elyaflı çimento boru üretimi yapmaktayken, 2000 li yılların başından itibaren sözkonusu ürüne olan talep daralması neticesinde, portlant çimento, doğal perlit agrega, demir oksit boya ve su ilavesi ile imal edilen çimento esaslı perlit beton kiremit ve yardımcı elemanları yanında perlit yer karoları ile ilgili üretim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Doğusan A.Ş. 1974 yılında kurulduktan sonra; yurtiçi gerçek kişi ortaklar, Mahalli İdareler, İller Bankası ve Türkiye Sınai Kalkınma Bankası’nın iştirakleri sonucunda, çok ortaklı halka açık Anonim Şirket olmuştur. Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu’na kayıtlı olup, hisseleri 1984 yılından beri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nda işlem görmektedir.

Şirket sermayesi 14.07.2008 tarihinde 11.173.366 YTL’den 15.800.000 YTL’ye çıkarılarak tescil edilmiş ve keyfiyet 21.11.2008 tarih 411 sayılı Ticaret Sicili gazetesinde ilan edilmiştir. Artırılan sermayenin tamamı 2008 yılında ödenmiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 12.07.2007 tarih ve 2007/49 sayılı kararı ile Şirketin İller Bankası Genel Müdürlüğüne ait hisseleri Özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup 14.07.2007 tarih ve 26582 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Böylece Şirket Özelleştirme İdaresi Başkanlığına bağlı ve 4046 sayılı kanun hükümlerine tabi hale gelmiştir.

Şirketin son beş yıllık çalışmalarına ilişkin toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	9.865	11.173	11.173	11.173	15.800	4.627	41,4
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	9.865	11.173	11.173	11.173	15.800	4.627	41,4
Öz kaynaklar	Bin YTL	19.202	21.640	20.467	19.172	22.680	3.508	18,3
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	6.010	2.679	3.634	5.000	2.634	(2.366)	(47,3)
Finansman giderleri	Bin YTL	727	219	3	11	108	97	881,8
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	27.167	42.147	42.479	42.545	42.558	13	0,03
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	23.725	24.063	24.331	24.603	24.764	161	0,65
Yatırımlar için yapılan nakit ödemeler	%							
Yatırımlar gerçekleşme oranı (Nakdi)	%							
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	6.955	-	-	-	-	-	-
Bağlı ortaklıklar temettü geliri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	4.120	4.120	4.120	4.120	4.120	-	-
İştirakler temettü geliri	Bin YTL							
Tüm alım tutarı		1.888	1.436	1.902	1.561	694	(867)	(55,5)
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı :								
Kiremit, karo ve eklentileri	Bin adet	6.892	5.471	4.523	4.345	1.260	(3.085)	(71,0)
A/Ç Boru	Ton	559	183					
Tüm üretim tutarı (Üretim maliyeti)	Bin YTL	2.658	2.779	2.134	2.235	642	(1.593)	(71,3)
Üretim kapasitesi:- Kiremit Fabrikası	Bin adet/yıl	9.660	9.660	9.660	9.660	9.660	-	-
- A/c boru	Ton/yıl	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı:								
Kiremit	%	69	60	47	45	13	(32)	(71,1)
A/c boru	%	2	1	-	0	-	-	-
Net satış tutarı	Bin YTL	3.387	3.786	2.668	2.280	1.229	(1.051)	(46,1)
Stoklar :								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	269	233	463	323	323	-	-
Yarı mamul	Bin YTL	52	2	45	133	96	(37)	(27,8)
Mamul	Bin YTL	940	313	408	1.005	687	(318)	(31,6)
Ticari mallar	Bin YTL	3	10	9	1	1	-	-
Diğer stoklar	Bin YTL	85	49	52	51	64	13	25,5
İşçi (Ortalama)	Adet	70	69	67	61	30	(31)	(50,8)
Cari yıla ilişkin :								
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	1.465	1.332	1.236	1.291	942	(349)	(27,0)
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.352	1.445	1.535	1.625	2.615	990	60,9
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	1.624	1.701	1.500	1.234	1.076	(158)	(12,8)
Dönem karına ilişkin vergi ve diğ.yas.yük.								
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	465	801	509	533	980	447	83,9
GSYİH ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	797	1.039	1.539	947	(561)	(1.508)	(159,2)
GSYİH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.262	1.769	2.025	1.480	418	(1.062)	(71,8)
GSMH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.262	1.769	2.025	1.480	418	(1.062)	(71,8)
Faaliyet karlılığı	%	1	(3)	0	-	-	-	-
Mali karlılık	%	4	-	-	-	-	-	-
Zararlılık	%	-	2,6	5,7	17,7	15,6	(2)	(12)
Faaliyet karı veya zararı	Bin YTL	(139)	(635)	21	(188)	(815)	(627)	333,5
Dönem zararı	Bin YTL	(789)	(557)	(1.172)	(1.295)	(1.138)	157	(12,1)
Bilanço zararı	Bin YTL	(789)	(1.346)	(2.519)	(3.814)	(4.952)	(1.138)	29,8

* 2004 yılına ait TL tutarlar, YTL tutarlara dönüştürülmüştür.

Şirketin kiremit, dış yer ve duvar karoları üretiminde kapasite kullanım oranı, 2003 yılında % 49, 2004 yılında % 69, 2005 yılında % 60, 2006 yılında ise bir miktar gerileyerek % 47, 2007 yılında % 31, 2008 yılında ise % 13 seviyesinde gerçekleşmiş, 2009 yılında % 60 kapasite ile çalışacağı öngörülmüştür.

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun(ÖYK) 12.7.2007 tarih ve 2007/49 sayılı kararında;

1- İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün DOĞUSAN Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.'deki hisselerinin özelleştirme kapsam ve programına alınması,

2- Söz konusu hisselerin satış yöntemi ile özelleştirilmesi,

3- Özelleştirme işlemlerinin bir yıl içinde tamamlanması,

kabul edilmiştir. Öte yandan, ÖYK'nın 18.1.2008 tarih ve 2008/03 sayılı Kararı ile de söz konusu kamu hisselerinin özelleştirilmesinin blok satış yoluyla gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

ÖİB tarafından ihale ilanında 26.02.2009 olan son teklif verme tarihi 13.08.2009 olarak uzatılmış, bu tarihe kadar teklif gelmediğinden ihale ÖİB tarafından iptal edilmiş ve ÖYK'nın 2.9.2009 tarih ve 2009/51 sayılı kararı ile özelleştirme ile ilgili süre 31.12.2010 tarihine kadar uzatılmıştır. 25.3.2010 olarak belirlenen 3. son teklif verme süresi içinde de teklif gelmemiştir.

II. İDARİ BÜNYE

Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. (Doğusan A.Ş.) yurt dışında çalışan 180 işçi tarafından 940 bin lira sermaye ile Erzincan Ticaret Siciline 09.05.1974 tarihinde tescil ettirilerek kurulmuş ve Şirket ana sözleşmesi, 15.05.1974 tarih ve 5148 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır.

Şirket'e daha sonra yurtiçi gerçek kişiler, Erzincan İl Özel İdaresi, Erzincan Belediyesi, Erzincan Ticaret Odası, İller Bankası ve Türkiye Sınai Kalkınma Bankası iştirak etmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 12.10.1982 tarih ve 147 sayılı kararı ile Şirketin, Kayıtlı Sermaye Sistemine geçmesine izin verilmiştir. Şirketin, 31.12.2008 tarihi itibarıyla 25.000.000 YTL kayıtlı sermayesi ve 15.800.000 YTL ödenmiş sermayesi bulunmaktadır.

Ana Sözleşmesine göre adı, Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi olan Şirket'in amaçları ve yatırım alanı;

- İlk yatırım olarak Doğu Anadolu'nun ve yurdumuzun ihtiyacı olan Asbestli boru imal ve ticaretini yapmak,

- Doğu Anadolu bölgesinin sulama ihtiyacı olan kanalet ihtiyacını karşılayacak yatırımlarda bulunmak,

- Her türlü kanalizasyon araçlarını ve inşaat yapı içi borularını yapmak,

- İnşaat araçlarının malzemesine, hammaddesine dayanması bakımından elektrik direği ve taşıyıcılarını yapmak,

- Yukarıda sayılan amaçların tahakkuku için lüzumlu menkul ve gayrimenkulu satın almak, satmak ve bunlar üzerinde aynı hakları tesis etmek ayrıca bu amaçların elde edilmesi maksadı ile gerekli bütün fabrika ve tesisleri kurmak, icabında kurulu olanları satın almak, imal edilen mamullerin pazarlanmasını en iyi şekilde organize etmek, ihracatını toptan veya yarı toptan, perakende satışını yapmak, burada sayılmayan yukarıdaki amaçlara uygun olarak kanunen sakınca bulunmayan her türlü tasarrufu yapmak,

-Her türlü yapı gereçlerini yapmak,”

şeklinde belirlenmiştir.

Ana Sözleşmesine göre Şirketin teşkilat yapısı; karar organı olarak Genel Kurul ve Yönetim Kurulu, yürütme organı olarak da Genel Müdür ve bağlı alt birimlerden oluşmaktadır.

Şirkette 2008 yıl sonu itibariyle, 22'si toplu iş sözleşmesi çerçevesinde kapsamiçi, 5'i ise kapsamdışı olmak üzere tamamı işçi statüsünde toplam 27 personel çalışmaktadır. Yıl sonu mevcudu 27 işçinin; 8'i esas üretim yeri olan kiremit, dış yer ve duvar karoları fabrikasında, 14'ü yardımcı işletmelerde, 5'i de Genel Müdürlük idari servislerinde görevlendirilmiş bulunmaktadır.

Cari yıl personel harcamaları tutarı 1.075.621 YTL'nin; % 62,8'i oranında 675 bin YTL'si esas ücretler, % 8,9'u oranında 96 bin YTL'si ek ödemeler ve % 28,3'ü oranında 304 bin YTL'si de sosyal giderlerle ilgili bulunmaktadır. Cari yılda kişi başına aylık ortalama personel gideri 2.615 YTL olarak gerçekleşmiştir.

III. MALİ BÜNYE

Şirketin 2008 yılı mali durumunun genel olarak incelenmesi neticesinde;

- Şirketin varlık ve kaynakları toplamının bir önceki yıla göre % 10,8 oranında artarak 13,6 milyon YTL'ye yükseldiği,

- Aktifin (Varlıklar) % 24,8'inin dönen, % 75,2'sinin duran varlıklardan oluştuğu,

- Dönen varlıkların % 12'sinin hazır değerler, % 12,8'inin kısa sürede paraya çevrilebilir değerler ve duran varlıkların % 75,2'sinin de bağlı değerlerden teşkil ettiği,

- Kaynakların (Pasif) % 19,3'ünün yabancı kaynaklardan, % 80,7'sinin öz kaynaklardan oluştuğu, yabancı kaynakların % 10,5'inin kısa, % 8,8'inin uzun vadeli yabancı kaynaklardan olduğu,

görülmüştür.

Şirket finansman ihtiyacını, 12.7.2007 tarihine kadar İller Bankası ve 12.7.2007 tarihinden itibaren de özelleştirme kapsam ve programına alınmış olmasından dolayı Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca aktarılan kaynaklarla karşılamış, son olarak da sermayesini nakit olarak artırmak suretiyle kaynak ihtiyacını karşılamış olup, bu durum sürdürülebilir görülmemektedir. Bu nedenle, kapasite kullanım oranı ve verimliliğin artırılarak maliyetlerin düşürülmesi ile birlikte pazarlama faaliyetlerine ağırlık verilmesi ve satışların artırılması gerekli görülmektedir.

Şirketin Rasyo değerleri sanayi işletmeleri için kabul edilebilir düzeylerde olmasına karşın, varlıklar toplamının büyük bir kısmı, Şirkete herhangi bir kaynak sağlamayan iştiraklerdeki sermaye payları ile yapılmakta olan yatırım hesaplarında izlenen, montaj halindeki makine ve cihazlara ait bulunmaktadır.

Şirkete herhangi bir getirisi olmayan ve gerçek değerinin kayıtlı değerinden düşük olduğu görülen iştirak hisselerinin elden çıkarılması ile yapılmakta olan yatırım hesaplarında izlenen montajı yapılmamış makine ve cihazların üretim sürecine dahil edilmek suretiyle değerlendirilmesi hususunda gerekli kararların alınması gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

2008 yılı işletme bütçesinde, 8.000.000 adet kiremit ve yardımcı elemanları ile karoların üretilmesi ve üretilen bu ürünlerin bölge bayilikleri kanalıyla satılması doğrultusunda; 5.720.353 YTL net satış hasılatı elde edileceği ve dönemin 711.428 YTL dönem kârıyla kapanacağı öngörülmüş, ancak dönem sonunda 1.228 bin YTL net satış hasılatı ve 1.138 bin YTL dönem zararı ile gerçekleşmiştir.

İş programında % 60 dolaylarında kapasite kullanılacağı öngörülmüşse de özelleştirme programında olan Şirkette raporun Pazarlama kısmında belirtilen nedenlerle satışları düşmüştür. Bu duruma paralel olarak personel ve üretim azaltılarak tesisin kapasite kullanım oranı % 13 olarak gerçekleşmiştir.

Doğusan A.Ş., ürettiği ürünler itibariyle imalat sanayinin “Pişmiş Kilden ve Çimentodan Gereçler Sektörü”nde faaliyet göstermektedir.

Tesisin üretim kapasitesi, 270 gün/yıl bir vardiye çalışma esasına göre 12.000.000 adet/yıl renkli beton kiremit ve 600.000 adet/yıl mahya kiremit üretimine göre dizayn edilmiştir.

Şirketin 2008 yılı program bütçesinde, 5.596.750 adet kiremit, 403.250 adet mahya üretimi öngörülmüştür. 2008 yılı program bütçesinde yer ve duvar karosu üretimi öngörülmemiştir.

Şirketin 2008 yılı faaliyet döneminde; 1.166.001 adet olarak gerçekleşen kiremit üretimi, programa göre %79 oranında eksik, önceki yıla göre ise % 70 oranında eksik, 93.944 adet olarak gerçekleşen mahya üretimi, programa göre % 77 eksik, önceki yıla göre % 56 oranında eksik olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında 299.931 adet olarak gerçekleşen karo üretimine karşın 2008 yılında üretim yapılmamıştır.

Faaliyet döneminde üretimle ilgili doğrudan giderler, işletme bütçesine göre % 65,0 oranında, bir önceki yıla göre ise %64,6 oranında azalma göstererek 1.089 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. Cari yılda, 37 bin YTL tutarındaki yarı mamul değişimleri ve 483.753 YTL tutarındaki boş işçilik giderlerinin düşülmesinden sonra hesaplanan maliyet giderleri de bir önceki yıla göre % 71,3 oranında azalarak 642 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Üretim giderleri içinde; ilk madde ve malzeme giderlerinin payı % 50,90, işçilik giderlerinin payı % 41,00, genel üretim giderlerinin payı ise % 77,60 oranında olup, üretimle ilgili dolaylı giderlere pay verilmemiştir. Üretim maliyetlerinden indirim konusu olan yarı mamul değişimlerinin payı % 5,80, boş işçilik giderlerinin payı ise % (75,30) olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin faaliyet döneminde üretimini yaptığı mamullerin ortalama birim üretim maliyeti, işletme bütçesinde 51,8 YKr/adet olarak öngörülmesine karşılık 51,0 YKr/adet olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında ise üretilen mamullerin ortalama birim üretim maliyeti 51,5 YKr/adet olarak gerçekleşmiştir.

Kiremit fabrikası yatırımını finanse eden Türkiye Sınai Kalkınma Bankası’nın hazırlamış olduğu kredi değerlendirme raporu ile yatırım için hazırlanan Yapılabilirlik Raporu’nda, işletmenin % 40 kapasite ile çalışması halinde karlılığını muhafaza etmekte olduğu belirtilmektedir. Şirketin gelir gider yapısı incelenerek kara geçiş noktasının % 40 kapasite seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. İşletme bütçelerinin bu durum dikkate alınarak hazırlanmasına karşın, özellikle 2008 yılında % 13 kapasite ile çalışılarak, bu kapasitenin çok altında kalmıştır.

Şirketin kiremit, karo ve yan ürünler üreten fabrikası, 2008 yılında % 87 atıl kapasite ile çalışmıştır. Yüksek seviyelerde atıl kapasite ile çalışıldığında Şirket sabit giderleri karşılayamayacak noktaya gelmekte, bu da ürün maliyetlerini yükseltmektedir.

Şirket tarafından pazarlama enstrümanları kullanılarak üretilen ürünlerin tanıtımı yapılamamış ve etkin bir pazarlama ağı kurulamamıştır. Şirketin finansal yapısındaki bozukluk ile insan kaynaklarındaki yetersizlik nedenleriyle, komşu illere bile yeterince ulaşamadığı, ustalar, müteahhitler ve potansiyel satıcı ve alıcılar nezdinde tanıtım, eğitim ve özendirme programlarının yapılamadığı görülmektedir.

Boru üretiminin durdurulmasından sonra, Şirketin en önemli ürün olarak piyasaya sunduğu kiremit satışları; önceki yıla göre % 48,6 oranında, işletme bütçesine göre ise % 71,8 oranında azalış ile 1.726.231 adet olarak gerçekleşmiştir.

Dolayısıyla Şirket'in biran önce özelleştirilmesi için gereken girişim ve kolaylıkların sağlanabilmesi yönünde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

V. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Özelleştirme kapsam ve programında olan Şirketin, hisselerinin bir an önce özelleştirilmesi hususunda kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması, potansiyel alıcılara yönelik çalışmaların yoğunlaştırılması ve yönetim ve denetim kurulu üye sayısının Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen en az üye sayısı ile sınırlandırılması,

2- KİT Alt Komisyonu tarafından incelenerek değerlendirilen ancak KİT Alt Komisyonu Raporuna alınmayan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda mevcut diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Doğusan Boru Sanayii ve Ticaret Anonim Şirketi'nin 01.05.2009 tarihinde kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 1.138.340,29 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

DOĞUSAN Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I - DÖNEN VARLIKLAR		
A-Hazır değerler	148.423,15	1.636.953,57
B-Menkul kıymetler	71,1	24,6
1-Menkul kıymetler değer düş. krş.(-)		
C-Ticari alacaklar	149.289,18	228.091,31
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	(73,49)	(19,13)
2-Kazanılmamış fin. kiralama faiz gel.(-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(114.42,99)	(179.691,48)
D-Diğer alacaklar	255.765,79	241.207,83
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
E-Stoklar	1.533.521,43	1.196.939,95
1-Stok değer düş.karş. (-)		
2-Verilen sipariş avansları	19.625,00	25.403,05
F-Yıllara yay.inş. ve onr. maliyetleri		
G-Gelecek aylara ait gid. ve gel. Tah.	9.458,13	41.805,37
H-Diğer dönen varlıklar	22.627,37	38.546,30
Dönen varlıklar toplamı	2.119.156,15	3.383.568,93
II-DURAN VARLIKLAR		
A-Ticari alacaklar	9.487,39	11.225,39
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış fin. kiralama faiz gel.(-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar	4.120.509,46	4.120.509,46
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymetler değ.düş.karş.(-)		
3-İştirakler	4.120.409,46	4.120.409,46
4-İştirakler sermaye taahhütleri		
5-İştirakler sermaye payları değ.düş.kar.(-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri(-)		
8-Bağlı ortaklık serm. pay.değ.düş.karş.(-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali duran var.değ.düş.karş.(-)		
D-Maddi duran varlıklar	17.942.386,99	17.794.664,30
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	27.669.443,15	27.694.283,00
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(24.602.973,20)	(24.764.273,57)
3-Yapılmakta olan yatırımlar	14.864.654,87	14.864.654,87
4-Verilen sipariş avansları	11.262,74	
E-Maddi olmayan duran varlıklar	4.611,21	4.826,62
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)		
2-Birikmiş amortismanlar (-)		
3-Verilen sipariş avansları		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)		
2-Birikmiş tükenme payları(-)		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek aylara ait gid. ve gel. Tah.		
H-Diğer duran varlıklar		
Duran varlıklar toplamı	22.076.994,20	21.931.225,77
AKTİF TOPLAMI	24.196.151,20	25.314.794,70

DOĞUSAN Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

PASİF (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç. maliyetleri(-)		696.623,21		392.637,34
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)		533.058,38		22.093,90
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		23.556,27		686,00
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inş ve onarım hakedişleri		2.890.574,09		52.111,08
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler				
G-Borç ve gider karşılıkları				
1-Dönem karı vergi ve diğ. yas. yük.karş.				
2-Dönem karının peşin öd. ver. ve diğ.yük.krş.				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkuk.		19.005,50		22.978,31
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		4.162.817,45		490.507,06
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç. maliyetleri(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				1.374.030,61
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		860.851,00		769.673,63
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	860.851,00		769.673,63	
2-Diğer borç ve gider karş.				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gid. Tah.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		860.851,00		2.143.704,24
III-ÖZKAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		14.556.970,00		19.183.604,00
1-Sermaye	11.173.366,00		15.800.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye(-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	3.383.604,00		3.383.604,00	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri		1.694.060,00		1.713.866,84
1-Hisse senedi ihraç primleri	1.694.060,00		1.713.866,84	
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		6.735.128,00		6.735.127,67
1-Yasal yedekler			807,9	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri	6.735.128,00		6.734.319,77	
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları		(2.518.807,87)		(3.813.674,56)
F-Dönem net karı veya zararı		(1.294.867,69)		(1.138.340,29)
Özkaynaklar toplamı		19.172.482,75		22.680.583,40
PASİF TOPLAMI		24.196.151,20		25.314.794,70

DOĞUSAN Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	2.432.309,88	1.229.014,97
B- Satış indirimleri (-)	152.467,49	390,62
C- Net satışlar	2.279.842,39	1.228.624,35
D-Satışların maliyeti (-)	1.807.381,41	1.455.684,07
Brüt satış karı veya zararı	472.460,98	(227.059,72)
E-Faaliyet giderleri (-)	660.669,42	587.913,98
Faaliyet zararı	(188.208,44)	(814.973,70)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	282.158,6	376.022,28
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	20.957,2	154.082,39
H- Finansman giderleri	10.618,6	107.796,86
Olağan kar veya zarar	62.374,3	(700.830,67)
İ- Olağandışı gelir ve karlar	37.520,6	582.872,17
J-Olağandışı gider ve zararlar (-)	1.394.762,6	1.020.381,79
Dönem zararı	(1.294.867,69)	(1.138.340,29)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karş.(-)		
Dönem net zararı	(1.294.867,69)	(1.138.340,29)

**TÜRKİYE ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARININ 2008 YILINA
AIT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 02/12/2010 tarihli 14’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Devletin elektrik işletmeciliğiyle ilişkisi, 1935 yılında 2805 sayılı Kanunla Etibank’ın kurulmasıyla başlamıştır.

1948 yılından itibaren, Maden Tetkik Arama (MTA), Elektrik İşleri Etüt İdaresi (EİEİ), İller Bankası ve Devlet Su İşleri (DSİ)’nin katkılarıyla inşaatı tamamlanan çok sayıda termik ve hidrolik santraller ulusal enerji iletim sistemine bağlanmıştır.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967) ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972) çerçevesinde; elektrik enerjisi sektöründe dağınkılığın giderilmesi, yerli ve yabancı ortaklıkların tasfiye edilmesi, ülke sathında enterkonnekte sisteme bağlı elektrik enerjisi üretim, iletim, dağıtım ve satış faaliyetlerinin tekel konumunda kamusal bir sektör kurumu çatısı altında birleştirilmesi öngörülmüştür.

Bu hedef ve strateji uyarınca, 15.7.1970 tarih ve 1312 sayılı Kanunla, devletin genel enerji ve ekonomi politikasına uygun olarak, yurdun ihtiyacı bulunan elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticaretinin entegre bir sistem içinde yapılması amacıyla, kamu iktisadi kuruluşu statüsünde, Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kurulmuştur.

Enerji dağıtımının özelleştirmeye açılması süreci 04.12.1984 tarih ve 3096 sayılı “Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletim, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun” ile başlamıştır. Söz konusu Kanunla özel hukuk hükümlerine tabi sermaye şirketleri statüsüne sahip yerli ve yabancı şirketlerin de elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı ve ticaretiyle görevlendirilmeleri yolu açılmış ve bu çerçevede Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan bir yönetmelikle elektrik enerjisi dağıtım ve ticareti faaliyeti için ülke genelinde 33 adet görev bölgesi belirlenmiştir.

Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda (1985-89), Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda (1990-94), 5.4.1994 tarihli Ekonomik Önlemler Uygulama Planı’nda, 1995 yılı Geçiş Programı İcra Planı’nda ve Hükümet Programlarında TEK’in özelleştirilmesi öngörülmüş, bu hedef ve strateji doğrultusunda, elektrik sektöründe özelleştirme çalışmalarının sürdürülmesi, kamu ve özel kesim firmalarının bir arada faaliyet gösterebileceği yeni bir yapılaşmaya geçiş için çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Sektörde özelleştirme uygulamalarının başlatılması amacıyla Bakanlar Kurulu'nun 12.08.1993 tarih ve 93/4789 tarihli Kararıyla TEK, Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) unvanlı iki ayrı iktisadi devlet teşekkülü (İDT) halinde yeniden teşkilatlandırılmıştır.

Yeni yapılanmada, TEK'in elektrik dağıtım müesseseleri TEDAŞ bünyesinde kalmış ve müesseselerin mevcut faaliyetleri, ticaret unvanları yeni duruma göre tescil edilmek suretiyle TEDAŞ bünyesinde aynen devam etmiştir.

Daha sonra, 25.11.1993 tarih ve 93/T-103 sayılı Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile bazı müesseselerin birleştirilmesi suretiyle 15 müessesesinin 7 adet bağlı ortaklığa dönüştürülmesi neticesinde, TEDAŞ'ın 79 olan dağıtım müessesesi sayısı 64'e düşmüştür.

20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 03.03.2001 tarih ve 24335 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun ile elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmıştır.

Elektrik enerjisi piyasası 03.09.2002 tarihinde açılmış ve böylece piyasadaki her faaliyet için lisans alınması zorunlu hale gelmiştir.

EPDK tarafından, mevcut faaliyetlerini sürdürmeleri için, 64 müessese ve İstanbul İli Anadolu Yakası Koordinatörlüğünün faaliyet alanını bir bölge kabul edilmek suretiyle TEDAŞ'a, kendi faaliyet alanları için de her bağlı ortaklığa olmak üzere toplam 8 bölgede, 13.03.2003 tarihinden itibaren 10 yıl geçerli olan "Dağıtım Lisansı" ve "Perakende Satış Lisansı" verilmiştir.

İstanbul Anadolu Yakasındaki dağıtım faaliyetleri, tüzel kişiliği bulunmayan ve TEDAŞ Genel Müdürlüğüne doğrudan bağlı olan "İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım İşletmesi Koordinatörlüğü" tarafından yürütülmekte iken, ÖİB'nin 02.08.2004 tarihli Olur'u ile bu bölgede görev yapmak üzere "İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş." kurulmuştur. Şirketin 4046 sayılı Kanuna göre hazırlanan ana sözleşmesi ÖİB tarafından 13.08.2004 tarihinde onaylanmıştır.

3096 sayılı Kanun çerçevesinde yürütülen işletme hakkı devriyle ilgili olarak bir sorunu bulunmadığı düşünülen 39 müessese, 3 bağlı ortaklık ve bir koordinatörlüğün faaliyet alanını kapsayan 19 görev bölgesi, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 30.05.2003 tarih ve 2003/34 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınmıştır.

Daha sonra özelleştirmeye hız kazandırılması ve belirsizliklerin giderilmesi amacıyla "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi" hazırlanmış ve Yüksek Planlama Kurulu'nun 17.03.2004 tarih ve 2004/3 sayılı Kararı ile onaylanmıştır. Belgede, söz konusu özelleştirmelerin 4628 sayılı Kanun gereği, 4046 sayılı Kanun kapsamında yürütülmesi ve sektördeki özelleştirmelere öncelikle dağıtımdan başlanması yer almıştır.

Anılan belgede, dağıtım bölgeleriyle ilgili olarak işletme ve çevresel koşullar yanında mevcut sözleşmelerin varlığı ile mevcut hukuki süreçler dikkate alınarak, Türkiye genelinde en fazla 21 dağıtım bölgesi oluşturmak üzere gerekli düzenlemelerin yapılması öngörülmüş, ayrıca elektrik dağıtımının özelleştirilmesinde uyulacak bazı kurallar ile bir eylem planı yer almıştır. Buna göre, dağıtımdaki ihale sürecinin 31.03.2005 tarihinden itibaren, hazırlıkları tamamlanan bölgelerden başlatılması ve 2006 yılı sonuna kadar tüm dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesinin tamamlanması hedeflenmiştir.

Bu çerçevede, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Kararı ile; müessese ve bağlı ortaklıklar dahil TEDAŞ'ın tamamı özelleştirme kapsam ve programına alı-

nırken, özelleştirme işlemlerinin 31.12.2006 tarihine kadar tamamlanması istenmiştir. Ancak Özel-
leştirme Yüksek Kurulu'nun 27.12.2006 tarih ve 2006/107 sayılı Kararı ile özelleştirme işlemleri-
nin tamamlanmasına ilişkin anılan süre iki yıl (31.12.2008'e kadar) uzatılmıştır

TEDAŞ'ın ana sözleşmesi, 4046 sayılı Kanuna göre yeniden düzenlenerek 11.06.2004 tari-
hinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından onaylanmış ve 01.07.2004 tarih ve 6083 sayılı T.
Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır.

Ayrıca mevcut bağlı ortaklıkların 4046 sayılı Kanuna göre yeniden düzenlenen ana sözleş-
meleri Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 13.08.2004 tarihinde onaylanmış ve böylece söz
konusu şirketler bağlı A.Ş. haline getirilmişlerdir.

Daha sonra, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından söz konusu strateji belgesi doğrul-
tusunda ülke genelinde 21 adet dağıtım bölgesi oluşturulmuş ve buna göre Kayseri İli dışında kalan
20 bölgede TEDAŞ'ın mevcut 64 müessese ve 8 bağlı A.Ş.'si yeniden yapılandırılmıştır.

Bu kapsamda, şirketlere ait söz konusu taşınmazların mülkiyetlerinin TEDAŞ'a devri
31.03.2006 tarihi itibarıyla gerçekleştirilmiş ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri 24.07.2006 tari-
hinde TEDAŞ ve şirket yetkililerince karşılıklı olarak imzalanmıştır.

TEDAŞ Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren; Menderes EDAŞ faali-
yette bulunduğu dağıtım bölgesi Güneybatı Anadolu Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye (AYDEM)
devredilmiş, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından işlemleri yürütülen ve tamamlanan
Başkent EDAŞ 28.01.2009 tarihinde, Sakarya EDAŞ 11.02.2009 tarihinde ve Meram EDAŞ da
30.10.2009 tarihinde özelleştirilmiş olmaları nedeniyle sermayelerinde bulunan nama yazılı tüm
hisseleri alıcı şirketlere devredilmiştir. Diğer taraftan, Kahramanmaraş ve Adıyaman illerinde faa-
liyetini sürdüren Göksu Elektrik Dağıtım A.Ş. Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 14.01.2009 tarih
ve 2009/06 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade
edilmiş ve TEDAŞ ile imzalanmış olan işletme hakkı devir sözleşmesi de karşılıklı olarak feshedilmiştir.

TEDAŞ'ın son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin bazı toplu bilgileri konsolide olarak aşağı-
daki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler (Konsolide)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış (%)
Esas sermaye	Bin YTL	1.050.000	1.050.000	2.863.398	3.450.000	3.450.000	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	924.535	980.093	2.863.398	3.397.532	3.450.000	52.468	1,5
Öz kaynaklar	Bin YTL	2.943.935	3.354.373	3.143.320	1.415.452	-	-	-
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	6.818.548	12.340.559	12.903.249	15.885.138	21.671.952	5.786.814	36,4
Finansman giderleri	Bin YTL	120	85	125	140	90	(50)	(35,7)
Maddi duran varlıklar (ed. değeri)	Bin YTL	7.342.148	8.079.344	8.637.752	9.076.084	9.811.170	735.086	8,1
Maddi duran varlıklar bir. amortis.	Bin YTL	2.760.311	3.004.709	3.284.802	3.533.632	3.798.516	264.884	7,5
Yatırımlar için yap. nakdi ödemeler	Bin YTL	388.641	704.003	689.545	879.409	1.260.335	380.926	43,3
Yatırımların gerçekleşme or. (nakdi)	%	80,8	71,9	75,8	93,2	91,3	(2)	(2,0)
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	270.724	944.377	2.758.397	2.876.042	2.758.397	(117.645)	(4,1)
Bağlı ortaklıklar temettü gelirleri	Bin YTL	284.575	10	-	679.674	-	-	100,0
Tüm alım tutarı	Bin YTL	9.111.829	9.895.738	12.489.409	14.782.020	20.219.284	5.437.264	36,8
Satın alınan enerji miktarı	GWh	105.868	113.376	126.379	148.028	156.899	8.871	6,0
Satın alınan enerji maliyet tutarı	Bin YTL	9.020.995	9.510.991	11.982.639	15.598.880	19.469.280	3.870.400	24,8
Satın alınan enerji birim maliyeti	YKr/kWh	8,520	8,389	9,481	11,578	12,11	1	4,6
Kayıp-kaçak oranı	%	18,6	17,8	15,6	14,8	14,4	(0,4)	(2,7)
Satılan enerji miktarı	GWh	84.879	92.344	106.669	125.619	134.360	8.741	7,0
Net satış tutarı	Bin YTL	10.466.754	11.442.073	12.995.286	15.025.948	20.647.956	5.622.008	37,4
Ortalama satış fiyatı (Net)	YKr/kWh	12,33	12,39	12,18	11,92	15,37	3,45	28,9
Ortalama satış maliyeti	YKr/kWh	12,44	12,22	13,22	13,46	16,43	2,97	22,0
Stoklar:								
Malzeme	Bin YTL	79.445	98.919	134.160	173.624	199.047	25.423	14,6
Diğer stoklar	Bin YTL	9.654	9.620	10.503	6.851	3.159	(3.692)	(53,9)
Memur (Ortalama)	Kişi	925	835	826	995	941	(54)	(5,4)
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	9.969	8.897	8.525	7.859	7.460	(399)	(5,1)
İşçi (Ortalama)	Kişi	19.816	21.608	21.061	20.197	18.490	(1.707)	(8,5)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	941.130	1.050.737	1.080.227	1.171.129	1.240.300	69.171	5,9
Cari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	24.256	25.672	26.483	37.574	39.026	1.452	3,9
-Memur başına aylık ort. gid.	YTL	2.185,0	2.514,0	2.671,8	3.147,0	3.190	43	1,4
-Sözleşmeliler için yap. tüm gid.	Bin YTL	197.079	193.550	202.645	208.514	219.691	11.177	5,4
-Sözleşmeli başına ayl. ort. gider	YTL	1.647,4	1.738,0	1.980,9	2.211,0	2.454	243	11,0
-İşçiler için yapılan tüm giderler	Bin YTL	649.162	830.213	791.028	877.706	881.309	3.603	0,4
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.430,0	3.032,7	3.129,9	3.621,0	3.972	351	9,7
Dön. Kar. iliş. ver. ve diğ.yas.yük.	Bin YTL	339.640	372.588	142.582	-	12.958	12.958	100,0
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	1.504.720	2.086.679	1.383.685	1.896.672	877.533	(1.019.139)	(53,7)
GSYİHy'a katkı (üret. fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.221.753	1.482.427	353.229	(800.439)	126.554	926.993	(115,8)
GSMH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	2.381.996	2.533.376	1.594.300	878.781	1.000.257	121.476	13,8
GSMH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	2.381.996	2.533.376	1.594.300	878.641	1.150.521	271.880	30,9
Faaliyet karlılığı (öz kaynaklar)	%	-	4,7	-	-	-	-	-
Mali karlılık (Öz kaynaklar yön.)	%	9,9	39,7	-	-	-	-	-
Ekonomik karlılık	%	3,3	9,3	-	-	-	-	-
Zararlılık	%	-	-	-	30,4	-	-	-
Faaliyet kârı ve zararı	Bin YTL	(94.017)	158.018	(1.109.854)	(1.948.088)	(1.249.404)	698.684	(35,9)
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	293.499	1.331.800	1.172.293	(956.574)	(1.104.778)	(148.204)	15,5
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	1.780.139	1.906.053	311.994	(2.696.088)	(3.800.866)	(1.104.778)	41,0
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	86.196	(80.012)	(328.872)	(317.680)	(349.773)	(32.093)	10,1
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	402.689	797.029	(1.093.693)	327.161	(217.982)	(545.143)	(166,6)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	69.261	514.601	(738.803)	(1.048.960)	(1.266.942)	(217.982)	20,8

Not: 2004 yılına ilişkin değerler YTL'ye dönüştürülmüştür.

II. İDARİ BÜNYE:

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ), bir kamu iktisadi kuruluşu olan Türkiye Elektrik Kurumu'nun (TEK), 233 sayılı KHK çerçevesinde Bakanlar Kurulu'nun 12.8.1993 tarih ve 93/4789 sayılı kararı ile iki ayrı iktisadi devlet teşekkülü halinde Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. (TEAŞ) ile birlikte yeniden teşkilatlandırılarak kurulmuştur.

Bu yapılanma sonucunda TEK'in elektrik dağıtımıyla ilgili faaliyetleri TEDAŞ'a bırakılmış ve o tarihte TEK'in mevcut 79 elektrik dağıtım müesseselerinin idari yapısında bir değişikliğe gidilmeden sadece ticari unvanları yeni duruma göre değiştirilerek TEDAŞ'a bağlanmıştır.

25.11.1993 gün ve 93/T-103 sayılı Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile, TEDAŞ'a bağlı 15 dağıtım müessesesi 7 bağlı ortaklığa dönüştürülmüştür. Bu şirketler, yönetim kurullarının oluşumuyla birlikte 1995 yılının ikinci yarısından itibaren ülke genelindeki elektrik dağıtım faaliyetini 7 bağlı ortaklığı ve 64 dağıtım müessesesi ile yürütmüştür.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca 11.06.2004 tarihinde onaylanan ve 01.07.2004 tarihli Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanan Anasatüsünde Kuruluşun amacı; "03.03.2001 tarih ve 24335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa uygun olarak elektrik enerjisinin dağıtım, perakende satışı ve perakende satış hizmeti faaliyetlerini "kârlılık ve verimlilik" ilkesi çerçevesinde, ticari, ekonomik ve sosyal gereklere uygun biçimde yürütmektir" şeklindeki tanımlanmış ve yine Anasatüsüne göre bu amacı gerçekleştirmek üzere;

"a- Faaliyet konuları ile ilgili etüd, planlama ve projeleri yapmak, buna bağlı olarak, gerekli tesislerin ve sistemlerin kurulmasını sağlamak,

b- Elektrik dağıtım tesislerini işletmek,

c- Faaliyet konularını gerçekleştirmek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapmak,

d- Faaliyet konuları ile ilgili her türlü mal ve hizmetleri yurt içinden ve yurtdışından tedarik etmek,

e- Kendi yapım, bakım ve onarım ihtiyacı için gerekli tesis ve makineleri bulundurmak, bu maksatla kurulmuş tesis ve makineler ile insan gücü kapasitesini değerlendirmek,

f- Faaliyet konuları ile ilgili olarak gerekli sistem ve makine teçhizatı konularında araştırma-geliştirme çalışmaları yapmak, yurt içi imkanlarını göz önüne alarak gerektiğinde bunları imal etmek veya ettirmek,

g- Faaliyet konuları ile ilgili menkul ve gayrimenkuller ile her türlü ayni ve fikri haklara tasarruf etmek, menkul ve gayrimenkul kiralamak ve kiraya vermek, kamulaştırma işlemlerini gerçekleştirmek,

h- Faaliyetlerini gerçekleştirirken hizmet alımı yapmak,

i- 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatı ile verilen diğer görevleri yapmak ve yükümlülüklerini yerine getirmek,

j- Faaliyetlerinin gerektirdiği diğer mevzuattan kaynaklanan işleri yapmak,

olarak belirlenmiştir. Ayrıca, son fıkranın devamında, "Şirket yukarıda belirtilen amaç ve faaliyetlerini doğrudan doğruya veya müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ve müesseseleri eliyle yapar ve/veya üçüncü şahıslar aracılığı ile yerine getirir" hususuna da yer verilmiştir.

TEDAŞ'ın Ana Statüsünde organları, Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlük olarak belirlenmiştir. Genel Müdürlük, merkez ve taşra teşkilatından oluşmaktadır.

Merkez teşkilâtı, Hukuk Müşavirliği, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Savunma Sekreterliği, Özel Kalem Müdürlüğü yanında Kuruluşun fonksiyonlarını yürütmek üzere kurulan ve 5 adet Genel Müdür Yardımcılarına bağlı 12 daire başkanlığı ve bağlı müdürlükler ile Halkla İlişkiler Müşavirliği, Basın ve Protokol Müşavirliğinden oluşmaktadır.

TEDAŞ Genel Müdürlüğü Anastatüsü ile kendisine verilen elektrik enerjisi dağıtım görevini bağlı anonim şirketleri aracılığı ile sürdürmektedir.

Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesinde sözü edilen ve 2008 yıl sonu itibarıyla Kayseri İli dışında kalan 20 dağıtım bölgesinden Başkent, Sakarya ve Meram şirketlerinin özelleştirme ve 2009 yılında alıcılarına devredilme sonucunda TEDAŞ'a bağlı dağıtım bölge sayısı 17'ye düşmüştür.

Son yıllarda TEDAŞ'ın yapısal bünyesinde önemli gelişmeler olmuştur. Bu bağlamda, özelleşmeler nedeniyle taşra teşkilatı küçülmekte, bunun paralelinde merkez teşkilatındaki bazı birimler birleştirilerek mevcut yapının da küçültülmesi gerekmekte iken, özelleştirmenin amaçlarına uygun düşmeyecek şekilde, Kuruluşun teşkilat yapısının genişletilmesine ve istihdamın artırılmasına yönelik temsilcilikler gibi yeni birimler kurulmaktadır.

TEDAŞ'ın mevcut teşkilat yapısında birimler arasında iç içe girmiş görev dağınıklığının bulunduğu ve özelleştirmeler nedeniyle Genel Müdürlük teşkilat yapısının da küçültülmesi gerektiği hususları da dikkate alınarak, Genel Müdürlük teşkilat yapısı gözden geçirilerek günün şartlarına uygun ve daha rasyonel bir organizasyon yapısının oluşturulması ile görev tanımlarının yeniden yapılması, gerekmektedir.

TEDAŞ Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketlerinde çalışan personel sayısı çeşitli ayrılmalar nedeniyle, 2007 yıl sonu mevcutlarına göre 2008 yıl sonunda toplam 2.486 kişi azalmıştır.

Diğer taraftan, 2006 yıl sonunda yüklenici işçi sayısı 9.958 iken, bu sayı 2007 yılında 18.607'ye, 2008 yılında da 21.434'e yükselmiştir.

Son yıllarda elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi aşamalarında, özelleşen şirketin alıcısına devrinden önce fazla sayıda personelin TEDAŞ topluluğundaki başka birimlere veya Genel Müdürlüğe nakillerinin yapıldığı, gözlenmektedir. Bu uygulama, gelecekte özelleşen şirket sayısı arttıkça, özelleşmesi yapılmamış şirketlerde veya TEDAŞ Genel Müdürlüğünde aşırı personel yığılmalarına neden olabilecektir. Personel nakil ve atamalarında, TEDAŞ'ın ve bağlı şirketlerinin tabi olduğu mevzuat dikkate alınmak suretiyle yetkilerin kullanılması ve bu konuda daha özenle hareket edilmesi, gerekmektedir.

Endeks okumadan, bakım-onarım, arıza, sistem işletme ve tahsilat gibi Şirket Anastatüsünde asli iş olarak sayılan faaliyetlerin büyük bölümünün hizmet alımı suretiyle yüklenici işçilerine yaptırılmaktadır. Hizmet alımına konu edilen faaliyetlerin, hukuki sakıncaları nedeniyle aynı zamanda bünye dışına çıkarılması gerektiği, asli faaliyetlere tekabül eden bu hizmet türlerinin bünye dışına çıkarılmasında ise özel yada teknik şartnamelerin düzenlenmesi sırasında güçlüklerle karşılaşmaktadır. Hizmet alımına konu edilecek iş yada faaliyet türü asli faaliyet olduğundan kapsam ve sınırları yemek, temizlik vb. işlerde olduğu gibi gerekli yada yeterli açıklıkta tanımlanamadığı, işin yürütülmesinde hem fiili, hem de hukuki sorunların çıktığı, büro işlerinde yüklenici işçilerinin çalıştırıldığı, başlangıçta daha ucuz ücretlerle personel istihdamına imkan verdiği öne sürülen yüklenici personel istihdamının, başlangıçtaki maliyet avantajlarını kaybettiği ve bu istihdam biçiminin yeniden değerlendirilmesi gerektiği, hususları üzerinde önemle durulmalıdır.

III. MALİ BÜNYE:

TEDAŞ Genel Müdürlüğünün 25,1 milyar YTL, bağlı şirketlerin ise 15,0 milyar YTL olmak üzere toplam 40,1 milyar YTL olan bilanço büyüklüğünden, bilançonun konsolidasyonu ve sadeleştirilmesi neticesinde TEDAŞ topluluğunun konsolide varlıklar veya kaynaklar toplamı, 2008 yılında yaklaşık 21,2 milyar YTL olduğu görülmektedir. 2008 yılında mevcut varlıkların % 56,7'si oranında 12,0 milyar YTL'sini dönen, % 43,7'si oranında 9,2 milyar YTL'sini de duran varlıklar oluşturmıştır.

Şirketin 2008 yılında öz kaynağı kalmamış, 500,9 milyon YTL tutarında yabancı kaynaklara sirayet eden zarar oluşmuştur. Konsolide olarak yabancı kaynaklara sirayet eden zararın oluşmasına, Dicle EDAŞ ve Vangölü EDAŞ gibi bazı şirketlerin fazla tutardaki bilanço zararları neden olmuştur.

Dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi çerçevesinde uygulanmakta olan bilanço düzenlemesi işlemleri ile TEDAŞ'a çekilen alacakların tahsil kabiliyetinin düşük olması nedeniyle, TEDAŞ'ın bu alacakların tahsil edilmeme riskini de üstlenmek durumunda bırakmıştır. Bu durum, TEDAŞ Genel Müdürlüğü ve özelleştirmesi yapılmayan dağıtım şirketlerinin konsolide olarak mali yapısını ve likiditesini olumsuz etkilemiştir.

Şirketin mali yapısının iyileştirilmesi için; satın alınan enerji fiyatı ile diğer birim maliyetlerin düşürülmesi ve kayıp kaçığın azaltılması için önlemler alınması, diğer taraftan maliyet artışlarının satış fiyatlarına yansıtılması ve tahsilâtların hızlandırılması gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

2008 yılında TEDAŞ genelinde toplam 156.899 GWh elektrik enerjisi satın alınmış ve bunun % 85,6'sı oranında 134.360 GWh'ı abonelere fatura edilmiştir. Alınan ve satılan enerji miktarı arasındaki fark ise fatura edilemeyen kayıp ve kaçaklara miktarına aittir. 2007 yılında % 14,8 olan kayıp ve kaçak oranı 2008 yılında % 14,4 olmuştur.

TEDAŞ toplamında, önceki yıla göre 2008 yılda satın alınan enerji miktarı % 6,0 ve satılan enerji miktarı da % 7,0 oranında artmıştır. 2007 yılında 11,92 Ykr/kWh olan ortalama enerji satış fiyatı, 2008 yılında % 28,9 oranında artarak 15,37 Ykr/kWh olarak gerçekleşmiştir.

EPDK'nın 27.12.2006 tarih ve 1040 sayılı kararı ile de onaylanan şebeke teknik kayıp oranları (Dağıtım Kayıp Katsayıları), bağlı şirketler bazında % 5,6 ile % 11,8 arasında değişmektedir. Yapılan hesaplamalarla, söz konusu şebeke teknik kayıp oranları TEDAŞ geneli için ise % 7,6 olarak tespit edilmiştir.

Bağlı şirketlerin birim satış maliyetleri; enerji satış hacmi, kapsadığı illerin coğrafi yapısı, abone dağılımı, dağıtım tesis ve hatlarının durumu, personelin verimli çalışması, toplam kayıp-kaçak oranı ve uygulanan işletmeciliğin düzeyi yanında büyük oranda enerji alış fiyatlarına bağlı bulunmaktadır. Enerji alış fiyatlarının belirlenmesinde ise dağıtım şirketlerinin inisiyatifi bulunmamaktadır.

Elektrik dağıtımında kayıp-kaçak oranında sağlanacak her puanlık düşüşün satış miktarını ve dolayısıyla satış hâsılatını artıracak, satış miktarının artması ile birim satış maliyetinin düşeceği, sonuç olarak da şirketlerin kârlılık ve verimliliğinin artacağı göz önünde bulundurularak, etkili mücadele ile kaçak kullanımların önlenmesi, zamanında okuma yaparak sayaçlar üzerinde tüketim bırakılmaması ve iyi bir tesis ve işletme ile teknik kayıpların minimum düzeyde tutulması için her türlü tedbirin alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 26.7.2008 tarih ve 26948 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5784 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 2 inci maddesinin 3 üncü fıkrası ile 4628 sayılı Kanunun 2 inci maddesinin 4 üncü fıkrasının 3 üncü bendi değiştirilmiştir. Bu değişikliğe göre, Bir otoprodüktör ya da otoprodüktör grubu, bir takvim yılı içerisinde lisanslarına derç edilen yıllık ortalama elektrik enerjisi üretim miktarının yüzde yirmisini piyasada satabilecek, arz güvenliği açısından ihtiyaç duyulacak hallere münhasır olmak üzere Kurul bu oranı arttırabilecek ve bir takvim yılı içinde Kurulca belirlenen orandan daha fazla elektrik enerjisinin piyasada satılması halinde üretim lisansı alınması zorunlu olacaktır.

Kanunda bu değişiklikle grupların satabileceği enerji miktarı fiili üretim yerine lisanslarında belirtilen miktar esas alınmaya başlanmıştır.

Kendi ihtiyacını karşılamak ve ikili anlaşmalarla düşük fiyattan müşterilere enerji vermekte olan otoprodüktör tesisleri, elektrik enerjisi yetersizliği ve farklı tarife uygulanması nedenleriyle bu otoprodüktör firmaları fiyatların düşük olduğu sürelerde kendi elektriğini üretirken fiyatların yüksek olduğu puant dönemlerinde TEDAŞ müşterisi olmaları halinde daha fazla enerjiyi PMUM fiyatlarından sisteme verirken, arz kapasitesi bu ilave yüke uygun olmayan TEDAŞ da aynı miktarda enerjiyi yine PMUM fiyatlarından almak ve tarife fiyatı üzerinden bu müşterilerine mevcut zararını artıran bir uygulama ile satmak durumunda kalmaktadır. Bu da TEDAŞ’ın zararını gittikçe arttırmaktadır.

2008 yılında, TEDAŞ genelinde toplam 20.648 milyon YTL net satış hasılatı elde edilmesine karşılık, 22.077 milyon YTL satış maliyeti yapılmış olması nedeniyle 1.429 milyon YTL faaliyet zararı gerçekleşmiştir.

TEDAŞ’ın toplam 20 dağıtım bölgesi şirketlerinin 2008 yılı faaliyet sonuçlarının 10’unda kâr, 10’unda ve genel müdürlük merkezinde zarar gerçekleşmiştir.

V. YATIRIMLAR:

TEDAŞ’ın 2008 yılı yatırım programında yer alan projeler için, TEDAŞ genelinde toplam 1.493,3 milyon YTL ödenek tahsis edilmiş ve 1.318,2 milyon YTL nakdi harcama yapılmıştır. Buna göre ödeneğine yatırımların nakdi gerçekleşme oranı % 88,3 olmuştur.

2008 yılı toplam ödeneğin 29,3 milyon YTL’si TEDAŞ Genel Müdürlüğü merkez harcamaları için, kalan 1.464,0 milyon YTL’si de dağıtım şirketlerine tahsis edilmiştir. TEDAŞ Genel Müdürlüğü merkez yatırım harcamaları % 35,3 oranında gerçekleşmiştir.

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Genel Müdürlüğü ile Avrupa Yatırım Bankası arasında 01.04.1999 tarihinde imzalanan çerçeve anlaşmasıyla 20 dağıtım şirketinde ve büyük ölçüde dağıtım alanında bulunan orta ve alçak gerilim elektrik dağıtım şebekelerinin rehabilitasyonu ve genişletilmesi ile iki bölgede SCADA (Denetimli kontrol ve veri toplama) sisteminin tesis edilmesi işlemleri için Avrupa Yatırım Bankasından 325 milyon Avro, Dünya Bankasından 205 milyon Avro ve kendi fonlarından 120 milyon Avro olmak üzere yaklaşık 650 milyon Avro proje maliyetinin finansa edilmesi kararlaştırılmıştır.

Avrupa Yatırım Bankasıyla, 10.08.2006 tarihinde imzalanan finans sözleşmesiyle 100 milyon Avro ve 13-19.08.2008 tarihinde imzalanan finans sözleşmesiyle 100 milyon Avro ve 10.12.2009 tarihinde imzalanan finans sözleşmesiyle 125 milyon Avro olmak üzere 325 milyon Avro kredi,

Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasıyla 11 Şubat 2008 tarihinde imzalanan kredi anlaşmasıyla 205 milyon Avro kredi,

olmak üzere toplam 530 milyon Avro kredi sağlanmıştır.

Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankasından sağlanan kredilerin yapım ihaleleri dağıtım şirketlerinin yönetim kurullarının vermiş olduğu yetki çerçevesinde TEDAŞ Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilmiş, kontrollük hizmetleri ise dağıtım şirketleri tarafından yürütülmüştür.

Yatırımlarda etüt-proje safhasından ihale edilen projelerin takibi ve kabulüne kadar olan süreçte, yeterli nitelik ve sayıda personelin bulundurulmasını gerektirmektedir. Ancak dağıtım şirketlerinin iş yükü dikkate alındığında, sayı ve nitelik yönünden yetersiz olan personelle uygulanması öngörülen projeler için hazırlık ve kontrolün gereği gibi yapılması mümkün olmamaktadır.

Nitekim dağıtım şirketlerinde genellikle yeterli detayda hazırlanmamış projelere esas keşif ve ödeneklerle başlandığından, etüt-proje safhasında öngörülmeleyen eksik ve aksaklıkların giderilmesi amacıyla; uygulamada proje tadili, keşif artışı, ilave iş verme ve kesin hesap farkı ödeme gibi hususlara yaygın bir şekilde başvurulmaktadır.

Dağıtım şirketlerinin yıllık denetimleri sonucunda yapılmakta olan yatırımlar ile ilgili mevzuata aykırı işlemler ve fazla ödemeler hususunda Yüksek Denetleme Kurulu tarafından düzenlenen özel inceleme raporlarında yer alan soruşturma konularının, Maliye Bakanlığınca incelenmesi sonucunda yatırım işlerinde görevli idari ve teknik personelin yaygın şekilde disiplin cezaları ile tecziye edildiği ve fazla ödemelere ilişkin olarak da rücu edildiği hususlarının ortaya çıktığı görülmektedir.

Dağıtım şirketleri yatırım faaliyetlerinin, denetim raporlarında yer alan hususlar da dikkate alınarak TEDAŞ Genel Müdürlüğünce yıllık teftiş programına alınarak incelenmesi, işlerin ihale edilmesi, sözleşmelerin düzenlenmesi, projelendirilmesi ve kontrollük hizmet hizmetlerinde denetim raporlarında tespit edilen eksiklik ve noksanlıkların önlenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü ve bağlı dağıtım şirketlerince yürütülmekte olan kırsal dağıtım tesisleri, şehir ve köy şebekeleri tesislerinde, kamulaştırma bedelinin tahsili için açılan davalarda Şirketin kamulaştırma bedelinin çok üzerinde bedelleri ödemek zorunda kaldığı belirlenmiştir. Bu konu geçen yılki Alt Komisyon Raporunda “Anayasa’nın kamulaştırma başlıklı 46 ncı maddesine ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’na aykırı olarak özel mülkiyetteki araziler üzerinde geçirilen elektrik hatları nedeniyle; özellikle 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun 38 inci maddesindeki 20 yıllık zaman aşımı süresinin Anayasa Mahkemesi’nce 2003 yılında iptal edilmesinden sonra Göksu EDAŞ bölgesinde çok sayıda kamulaştırma bedelinin tahsili için açılan davalarda Şirketin kamulaştırma bedelinin çok üzerinde bedelleri ödemek zorunda kaldığı ve dava sayısının gittikçe arttığı ve giderek diğer bölgelere de yaygınlaşacağı göz önüne alınarak; öncelikle bu durumdaki yerlerin kamulaştırılmasını yapmak üzere gerekli personelin istihdam edilmesi ve açılan davalarda karşı sav ileri sürülebilmesi açısından gerekli çalışmalara başlanması için TEDAŞ Genel Müdürlüğü nezdinde girişimlerde bulunulması,” olarak gündeme taşınmıştır. Belirtilen konusunun sonuçlandırılması gerekmektedir.

VI. BAĞLI ŞİRKETLER:

İştiraki bulunmayan TEDAŞ, ÖYK’nun 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Bu doğrultuda sürdürülen özelleştirme çalışmaları kapsamında, 17.03.2004 tarih, 2004/3 sayılı YPK Karar ile kabul edilen “Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi”nde öngörüldüğü gibi ülke genelinde 21 dağıtım bölgesi oluşturulmuştur. Kayseri İli dışındaki 20 bölgede TEDAŞ yeniden yapılandırılmıştır.

Yukarıda sözü edilen ve 2008 yılında mevcut olan şirketler ile bu şirketlerin faaliyet alanlarında bulunan iller aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Bölge No	Elektrik Dağıtım Şirketleri	Dağıtım Bölgesi İlleri
1.	Dicle EDAŞ	Batman, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak
2.	Vangölü EDAŞ	Bitlis, Hakkari, Muş, Van
3.	Aras EDAŞ	Ağrı, Ardahan, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Iğdır, Kars
4.	Çoruh EDAŞ	Artvin, Giresun, Gümüşhane, Rize, Trabzon
5.	Fırat EDAŞ	Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli
6.	Çamlıbel EDAŞ	Sivas, Tokat, Yozgat
7.	Toroslar EDAŞ	Adana, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin, Osmaniye
8.	Meram EDAŞ	Konya, Karaman, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Aksaray
9.	Başkent EDAŞ	Ankara, Bartın, Çankırı, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale, Zonguldak
10.	Akdeniz EDAŞ	Antalya, Burdur, Isparta
11.	Gediz EDAŞ	İzmir, Manisa
12.	Uludağ EDAŞ	Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Yalova
13.	Trakya EDAŞ	Edirne, Kırklareli, Tekirdağ
14.	İstanbul Anadolu Yakası EDAŞ	İstanbul Anadolu Yakası
15.	Sakarya EDAŞ	Bolu, Düzce, Kocaeli, Sakarya
16.	Osmangazi EDAŞ	Afyon, Bilecik, Eskişehir, Kütahya, Uşak
17.	Boğaziçi EDAŞ	İstanbul Avrupa Yakası
18.	Kayseri ve Civarı EDAŞ	Kayseri
19.	AYDEM A. Ş.	Aydın, Denizli, Muğla
20.	Göksu EDAŞ	Adıyaman, Kahramanmaraş
21.	Yeşilırmak EDAŞ	Amasya, Çorum, Ordu, Samsun, Sinop

Bu yapılanmada, TEDAŞ'ın mevcut bağlı şirketinden 2'sinin tüzel kişilikleri kaldırılarak diğer iki şirketle birleştirilmiş (Kocaeli EDAŞ'ın tüzel kişiliği kaldırılarak Sakarya EDAŞ ile Karaelmas EDAŞ'ın tüzel kişiliği kaldırılarak Başkent EDAŞ ile birleştirilmiş) ve 15 bölgede yeni şirket kurulmuştur. Daha sonra, Kahramanmaraş ve Adıyaman illerinde faaliyetini sürdüren Göksu Elektrik Dağıtım A.Ş. Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 14.01.2009 tarih ve 2009/06 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkarılarak eski statüsüne iade edilmiş, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından işlemleri yürütülen ve tamamlanan Başkent EDAŞ 28.01.2009 tarihinde, Sakarya EDAŞ 11.02.2009 tarihinde ve Meram EDAŞ da 30.10.2009 tarihinde özelleştirilmiş olmaları nedeniyle sermayelerinde bulunan nama yazılı tüm hisseleri alıcı şirketlere devredilmiştir.

4046 sayılı Kanunun 20/c maddesinde, "...Özelleştirme programında bulunan ve sermayesinin tamamı Devlete ait olan anonim şirket statüsündeki kuruluşlarda, Türk Ticaret Kanununun genel kurul toplantılarına ilişkin hükümleri uygulanamaz." hükmü yer almıştır. Buna istinaden şirketin genel kurulu Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yapılmıştır.

Bu hükme dayanarak, ÖİB tarafından TEDAŞ'a bağlı şirketlerin genel kurulunun yapıl-maması şeklinde bir uygulama benimsenmiş olup, ÖİB tarafından şirketlerin tümü için yazılan bir yazı ile ilgili yıl bilanço ve gelir tabloları ile yönetim ve denetim kurullarının ibra edilmelerine karar verildiği hususu bildirilmektedir. Bu husus ÖİB'nin 11.7.2008 tarih ve 5258 sayılı yazı ile yerine getirilmektedir.

TEDAŞ'ın 20 bağlı şirketi için, 2008 yılı faaliyetleriyle ilgili birer rapor düzenlenmiştir.

VII. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin, sonuçları gelecek denetim sırasında takip edilmek üzere gün-demde bırakılması kararlaştırılmıştır:

1- TEDAŞ Genel Müdürlüğüne bağlı şirketlerin uygulama alanlarında kullanılan Galvanizli Aydınlatma Direklerinin gerçekleştirilmesi ile ilgili yüklenici firmalar ile akdedilen sözleşmelerin uygulanmasında ve karşılığında yapılan ödemelerde mevzuata aykırı olan ve Kurum zararına sebebiyet verdiği tespit edilen işlemler konusunda, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun hazırlamış olduğu "TEDAŞ Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Raporu"nın ekindeki (Ek:1) Özel İnceleme Raporu'nda istenen soruşturmanın yerine getirilmesi,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun hazırlamış olduğu TEDAŞ Genel Müdürlüğü 2007 yılı raporunda; 27 adet ihale kapsamındaki işlerle ilgili olarak düzenlenen ve Üyeler Kurulunun 26.03.2009 tarih ve 13 sayılı toplantısında kabul edilen Özel İnceleme Raporu doğrultusunda talep edilen soruşturmanın bir an önce sonuçlandırılması,

3- Akdeniz Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin Antalya İl Müdürlüğünün hizmet alanındaki 08.D.05.8070/01 ve 99.D.05.0920/01 proje numaralı Elektrik Tesis İşleri ile ilgili yüklenici firmalar ile akdedilen sözleşmelerin uygulanmasında, mevzuata aykırı olan ve kurum zararı oluşturan işlemlerin tespiti konusunda düzenlenen Yüksek Denetleme Kurulu Üyeler Kurulunun 24.11.2009 tarihli toplantısında kabul edilen ekli(ek:1) Özel İnceleme Raporu'nda istenen soruşturmanın yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerilerin, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- TEİAŞ'tan kaynaklanan sebeplerle dağıtım şirketlerinin müşterileriyle yapmış oldukları sözleşme şartlarını yerine getirememeleri halinde, sorumluluğun mevcut durumda bu dağıtım şirketlerinde olduğu dikkate alınarak, verilemeyen enerji bedelinin tazminine ilişkin hususların TEİAŞ ile yapılmış olan sistem kullanım anlaşmasına yansıtılarak muhtemel mali risklerin paylaşılmasının sağlanması konusunda girişimlerde bulunulması,

2- Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

3- Endeks okuma hizmet alımı uygulamalarının incelenmesi sonucunda;

- Ağrı ve Ardahan İl Müdürlüklerinin hizmet alanı içerisindeki endeks okuma işlerini yüklenen firmaların yükümlülükleri yerine getirmemesine rağmen, gerekli ihtarların çekilmeyerek sözleşmenin feshi yoluna gidilmemesi,

- Ardahan İl Müdürlüğünde endeks okuma işi sözleşmesinin sona ermesine rağmen, yeniden ihaleye çıkılmayarak aynı firmanın işe devam ettirilmesi,

hususlarında kusuru bulunanların sorumluluklarının tespiti amacıyla, konunun TEDAŞ Teftiş Kurulunca incelenmesi ve gerekirse soruşturulması,

4- Bağlı şirketler ilişkin Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

C) Aşağıdaki önerilerin, gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

1- Göksu EDAŞ'ın 2008 yılı faaliyetleri ile ilgili Şirket Genel Kurulunun yapılması ve 2008 yılı faaliyet raporu ile bilanço ve gelir tablolarının kabulüne ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile Denetçilerin ibrasına ilişkin bir karar alınması,

2- AYEDAŞ' da, son birkaç yılda aşırı artışlar gösteren fazla mesai uygulamasının gerçek bir ihtiyaca dayanıp dayanmadığının tespiti ile TEDAŞ Genel Müdürlüğü Olurlarına uygun surette kullanılmadığı hususunun TEDAŞ Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulunca incelenmesi,

3- Uludağ EDAŞ ile ilgili yıl içinde gerçekleştirilen, 2008/200575, 2008/205865 no.lu ihalelerin; yaklaşık maliyet hesaplama işlemlerinin, ihale usulünün, ilan şekli ve sürelerinin, ihalenin değerlendirme ve sonuçlandırılması ile tesellüm edilmemiş malzemelere ilişkin ambar giriş işlemlerinin TEDAŞ Teftiş Kurulu Başkanlığınca incelenmesi ve gerekirse soruşturulması,

4- Vangölü EDAŞ ile ilgili olup, Şirketçe tahsil edilemeyen elektrik bedeli alacakların icra-ya intikal ettirilmesi sonucu Erciş İcra Dairesince yapılan tahsilatların İcra Dairesinden yetkili Şirket memurları tarafından tahsil edilmesine rağmen Şirket hesaplarına aktarılmadığı anlaşılan tutarın akibetinin TEDAŞ Teftiş Kurulunca incelenmesi ve gerekiyorsa soruşturulması.

SONUÇ:

- Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.7.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 217.981.574,74 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihinde kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 739.976.007,08 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Vangölü Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihinde kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 54.045.836,00 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Aras Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 3.530.937,87 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Çoruh Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.7.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 8.863.305,70 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Fırat Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 1.272.376,18 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Çamlıbel Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 8.882.560,85 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihinde kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 118.969.406,95 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Meram Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihinde kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 2.633.750,74 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 30.04.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 66.179.134,52 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihinde kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 3.111.219,47 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Gediz Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 63.058.952,71 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 34.697.875,49 YTL dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Trakya Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin 27.7.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 7.450.092,05 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 12.482.097,64 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.08.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 31.808.798,37 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Osmangazi Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 15.199.846,78 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 27.7.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 23.032.627,67 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanana gelir tablosu,

- Menderes Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 28.12.2007 tarihindeki kendi yönetim kurulunda verilen yetkiye istinaden Şirket Müdürünün oluru ile kabul edilen 2008 yılı bilançosu 2.561.773,27 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Göksu Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin 01.04.2009 tarihinde kendi Yönetim Kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu 4.119.436,78 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Yeşilırmak Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi'nin 27.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 6.704.532,03 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. 2008 Yılı (Füzyon) Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - DÖNEN VARLIKLAR :				
A - Hazır Değerler		54.491,27		22.497,30
B - Menkul Kıymetler		29.719.739,73		53.897.212,43
1 - Men.kıy.değer.düş.karş. (-)				
C - Ticari Alacaklar		4.714.404.295,39		5.017.029.619,50
1 - Alacak senet. Reeskontu(-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
D - Diğer Alacaklar		12.143.118.389,29		12.924.388.991,26
1 - Diğer alacak senet reeskontu. (-)				
2 - Şüp.diğer alacaklar karş. (-)	(2.893.372,63)		(3.082.431,33)	
E - Stoklar		133.117,73		1.175.782,91
1 - Stok değer düşük.karş. (-)				
2 - Verilen sipariş avansları	89.790,87		22.535,76	
F - Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Maliyetleri				
G - Gel.Ayl.Ait Gid.ve Gelir Tahakkuku		805.357,85		842.560,59
H - Diğer Dönen Varlıklar		8.409.590,82		858.526,09
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI :		16.896.644.982,08		17.998.215.190,08
II - DURAN VARLIKLAR :				
A - Ticari Alacaklar				
1 - Alacak senet. reeskontu(-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B - Diğer Alacaklar		843,50		843,50
1 - Diğer alacak senet reeskontu. (-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C - Mali Duran Varlıklar		2.758.396.857,00		2.758.396.857,00
1 - Bağlı menkul kıymetler				
2 - Bağ.men.kıy.değer düş.karş. (-)				
3 - İştirakler				
4 - İştirak.sermaye taahhütleri (-)				
5 - İşt.ser.payı değ.düş.karş. (-)				
6 - Bağlı ortaklıklar	2.758.396.857,00		2.758.396.857,00	
7 - Bağlı.ort.sermaye taahhütleri (-)				
8 - Bağlı.ort.ser.payı değ.düş.karş(-)				
9 - Diğer mali duran varlıklar				
10 - Diğ.mali dur.varl.değ.düş.karş.(-)				
D - Maddi Duran Varlıklar		4.596.708.338,02		4.387.038.093,92
1 - Maddi duran varlıklar (brüt)	7.127.429.542,54		7.455.200.997,37	
2 - Birikmiş amortismanlar (-)	(3.531.072.400,76)		(3.796.485.205,21)	
3 - Yapılmakta olan yatırımlar	989.130.005,93		704.818.606,13	
4 - Verilen avanslar	11.221.190,31		23.503.695,63	
E - Maddi Olmayan Duran Varlıklar		7.478.168,48		6.585.375,80
1 - Maddi olmayan duran varlık.(brüt)	15.621.894,05		15.816.291,42	
2 - Birikmiş amortismanlar (-)	(8.143.725,57)		(9.230.915,62)	
3 - Verilen avanslar				
F - Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1 - Özel tük.tabi.varlıklar (brüt)				
2 - Birikmiş tükenme payları (-)				
3 - Verilen avanslar				
G - Gel.yıl.ait gid.ve gel.tahakkukları				
H - Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI :		7.362.584.207,00		7.152.021.170,22
AKTİF (Varlıklar) TOPLAMI :		24.259.229.189,08		25.150.236.360,30

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. 2008 Yılı (Füzyon) Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali Borçlar		760.837,00		1.150.666,01
B - Ticari Borçlar		9.645.275.231,65		8.263.126.534,04
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer Borçlar		11.522.979.512,01		12.486.789.107,96
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan Avanslar		75,29		
E - Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Hakedişleri				
F - Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler		3.276.005,08		3.496.080,98
G - Borç ve Gider Karşılıkları		6.688.558,83		7.814.795,20
1 - Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.				
2 - Dönem karının peş.öd.vergi ve diğer yük.(-)				
3 - Kıdem tazminatı karşılığı				
4 - Diğer borç ve gider karşılıkları	6.688.558,83		7.814.795,20	
H - Gel.Ayl.Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları		853,55		678.591,50
I - Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		21.178.981.073,41		20.763.055.775,69
II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali Borçlar		104.216.573,74		1.576.662.362,40
B - Ticari Borçlar		338.217.654,63		338.217.654,63
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer Borçlar				
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan Avanslar				
E - Borç ve Gider Karşılıkları		508.631,00		508.631,00
1 - Kıdem tazminatı karşılığı				
2 - Diğer borç ve gider karşılıkları	508.631,00		508.631,00	
F - Gel. Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları				
G - Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
UZUN VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		442.942.859,37		1.915.388.648,03
III - ÖZ KAYNAKLAR				
A - Ödenmiş Sermaye		3.420.217.380,98		3.472.685.636,00
1 - Sermaye	3.450.000.000,00		3.450.000.000,00	
2 - Ödenmemiş sermaye	(52.468.255,02)			
3 - Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	22.685.636,00		22.685.636,00	
4 - Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B - Sermaye Yedekleri				
1 - Hisse senetleri ihraç primleri				
2 - Hisse senetleri iptal karları				
3 - MDV yeniden değerlendirme artışları				
4 - İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5 - Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar Yedekleri		266.048.191,88		266.048.191,88
1 - Yasal yedekler	217.001.208,04		217.001.208,04	
2 - Statü yedekleri	0,00		0,00	
3 - Olağanüstü yedekler	49.046.983,84		49.046.983,84	
4 - Diğer kar yedekleri				
5 - Özel fonlar				
D - Geçmiş yıllar karları		48.944.872,77		376.105.965,95
E - Geçmiş yıllar zararları (-)		(1.425.066.282,51)		(1.425.066.282,51)
F - Dönem net karı (zararı)		327.161.093,18		(217.981.574,74)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		2.637.305.256,30		2.471.791.936,58
PASİF (Kaynaklar) TOPLAMI		24.259.229.189,08		25.150.236.360,30

Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
2008 Yılı (Füzyon) Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
A-Brüt satışlar	-	-
B-Satıştan indirimler(-)	-	-
C-Net Satışlar	-	-
D-Satışların maliyeti (-)	-	-
Brüt satış kârı veya zararı	-	-
E-Faaliyet giderleri(-)	317.680.057,39	349.772.579,05
Faaliyet kârı veya zararı	(317.680.057,39)	(349.772.579,05)
F-Diğer faal.ol.gelir ve karlar	684.204.238,81	16.415.709,62
G-Diğer faal.ol.gider ve zararlar(-)	62,29	3.071.090,77
H-Finansman giderleri(-)	140.511,51	89.624,49
Olağan kâr veya zarar	366.383.607,62	(336.517.584,69)
I-Olağandışı gelir ve karlar	10.417.507,48	147.707.616,98
J-Olağandışı gider ve zararlar(-)	49.640.021,92	29.171.607,03
Dönem kârı veya zararı	327.161.093,18	(217.981.574,74)
K-Dönem karı vergi ve diğ.yasal yükümlülükler karşılığı(-)	-	-
Dönem net kârı veya zararı	327.161.093,18	(217.981.574,74)

DİCLE EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Dönen varlıklar		
A-Hazır değerler	11.380.616,00	9.744.299,62
B-Menkul kıymetler	10.012.000,00	4.739.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
C-Ticari alacaklar	754.724.344,85	1.071.804.340,88
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(20.249.797,98)	(174.605.361,69)
D-Diğer alacaklar	266.571.628,73	267.422.807,90
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(39.041,82)	(650.146,44)
E-Stoklar	11.395.534,42	12.834.539,24
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2-Verilen sipariş avansları	6.664,00	29.072,48
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti		
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları	1.875.921,37	678.336,43
H-Diğer dönen varlıklar	358.688.926,67	447.538.101,90
Dönen varlıklar toplamı	1.414.648.972,04	1.814.761.425,97
II-Duran varlıklar		
A-Ticari alacaklar	7.286,21	127.876,92
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar		
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
3-İştirakler		
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)		
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)		
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)		
D-Maddi duran varlıklar	22.410.265,82	45.370.928,71
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	4.686,09	4.686,09
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(4.686,09)	(4.686,09)
3-Yapılmakta olan yatırımlar	22.410.265,82	45.370.928,71
4-Verilen sipariş avansları		
E-Maddi olmayan duran varlıklar	138.088.642,45	169.189.689,17
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	154.054.765,97	195.148.057,52
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(15.966.123,52)	(25.958.368,35)
3-Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)		
2-Birikmiş tükenme payları (-)		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		
H-Diğer duran varlıklar		
Duran varlıklar toplamı	160.506.194,48	214.688.494,80
Aktif (varlıklar) toplamı	1.575.155.166,52	2.029.449.920,77

DİCLE EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar		162.185.758,97		1.147.480.330,95
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		1.682.608.704,42		1.691.676.764,05
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				1.000,00
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		28.340.924,05		33.363.232,69
G-Borç ve gider karşılıkları		2.063.255,67		1.033.568.681,21
1-Dönem kar vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	2.063.255,67		1.033.568.681,21	
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		18.566.546,43		40.466.296,07
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		1.893.765.189,54		3.946.556.304,97
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar		5.512.225,97		11.041.645,74
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		54.499,03		54.499,03
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		5.566.725,00		11.096.144,77
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		37.711.534,85		37.711.534,85
1-Sermaye	26.871.091,00		26.871.091,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	10.840.443,85		10.840.443,85	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal kârları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		43.351.365,84	19.608.800,22	19.608.800,22
1-Yasal yedekler	43.351.365,84			
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(405.239.648,71)		(1.245.546.856,96)
F-Dönem net kârı (zararı)				(739.976.007,08)
Öz kaynaklar toplamı		(324.176.748,02)		(1.928.202.528,97)
Pasif (kaynaklar) toplamı		1.575.155.166,52		2.029.449.920,77

DİCLE EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelirler ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-Brüt satışlar	475.854.852,79	743.488.779,72
B-Satış indirimleri (-)		
C-Net satışlar	475.854.852,79	743.488.779,72
D-Satışların maliyeti (-)	1.299.327.436,54	1.861.137.113,17
Brüt satış kârı veya zararı	(823.472.583,75)	(1.117.648.333,45)
E-Faaliyet giderleri (-)	128.379.298,88	147.507.476,60
Faaliyet kârı veya zararı	(951.851.882,63)	(1.265.155.810,05)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	79.380.754,27	169.355.142,82
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar(-)	15.194.280,21	156.992.500,19
H-Finansman giderleri (-)		
Olağan kâr veya zarar	(887.665.408,57)	(1.252.793.167,42)
I-Olağan dışı gelir ve kârlar	546.833.438,88	702.994.901,26
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	64.407.679,02	190.177.740,92
Dönem kârı veya zararı	(405.239.648,71)	(739.976.007,08)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları		
Dönem net kârı veya zararı	(405.239.648,71)	(739.976.007,08)

VANGÖLÜ EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		6.583.200,00		8.174.392,48
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		84.865.324,82		177.946.199,39
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	1.068.282,68		1.163.798,57	
D-Diğer alacaklar		63.812.012,44		64.295.958,60
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar		5.878.000,94		6.140.887,02
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları	3.924,00		6.756,00	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		247.319,95		267.992,78
G-Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları		73.961.818,19		81.894.181,25
H-Diğer dönen varlıklar				
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		235.347.676,34		338.719.611,52
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak.sermaye payları değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		34.957.046,03		67.806.525,32
1-Maddi duran varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş amortismanlar (-)	1.289,39		1.289,39	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	34.956.926,62		67.806.405,91	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		77.736.400,01		92.563.187,39
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	88.288.584,07		109.462.089,28	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	10.552.184,06		16.898.901,89	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		112.693.446,04		160.369.712,71
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		348.041.122,38		499.089.324,23

VANGÖLÜ EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A-Mali borçlar		
B-Ticari borçlar	56.668.233,91	246.106.885,67
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	309.217.352,21	316.246.464,06
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	9.336.009,82	12.277.100,60
G-Borç ve gider karşılıkları	993.207,99	18.907,20
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküml.karş.		
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğ.yük.(-)		
3-Kıdem tazminatı karşılığı		
4-Diğer borç ve gider karşılıkları		
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları	7.819.705,19	12.885.836,61
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	988,54	
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	384.035.497,66	587.535.194,14
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A-Mali borçlar		
B-Ticari borçlar	1.909.842,48	3.504.183,85
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar		
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Borç ve gider karşılıkları		
1-Kıdem tazminatı karşılıkları		
2-Diğer borç ve gider karşılıkları		
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	1.909.842,48	3.504.183,85
III-ÖZ KAYNAKLAR		
A-Ödenmiş sermaye		
1-Sermaye	25.723.847,00	25.723.847,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)		
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	3.065.871,32	3.065.871,32
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senedi ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal karları		
3-Diğer sermaye yedekleri		
C-Kar yedekleri		
1-Yasal yedekler	8.611.665,02	8.611.665,02
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kar yedekleri		
5-Özel fonlar		
D-Geçmiş yıllar karları	5.657.542,50	5.657.542,50
E-Geçmiş yıllar zararları (-)	(20.015.706,28)	(80.963.143,60)
F-Dönem net karı (zararı)	(60.947.437,32)	(54.045.836,00)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	(37.904.217,76)	(91.950.053,76)
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	348.041.122,38	499.089.324,23

VANGÖLÜ EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-BRÜT SATIŞLAR	109.956.254,37	176.835.818,12
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)		
C-NET SATIŞLAR	109.956.254,37	176.835.818,12
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	245.724.060,74	338.570.139,25
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI	(135.767.806,37)	(161.734.321,13)
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	67.716.947,69	76.689.119,95
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI	(203.484.754,06)	(238.423.441,08)
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	11.318.810,35	18.501.879,86
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	93.442,85	238.342,85
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)		
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR	(192.259.386,56)	(220.159.904,07)
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	133.450.131,54	170.100.248,56
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	2.138.182,30	3.986.180,49
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI	(60.947.437,32)	(54.045.836,00)
K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)		
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI	(60.947.437,32)	(54.045.836,00)

ARAS EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I - DÖNEN VARLIKLAR				
A - Hazır değerler		12.569.148,05		13.802.700,93
B - Menkul kıymetler				
1- Menkul kıymetler değer düşk. karşılıkları (-)				
C - Ticari alacaklar	146.098.414,64	139.881.754,62		248.585.058,57
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)			7.354.792,26	
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	6.216.660,02			
D - Diğer alacaklar	62.408.496,38	62.407.846,38		66.559.602,85
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	650,00			
E - Stoklar		7.463.244,52		8.697.529,94
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları	7.966,03		12.798,96	
F - Yıllara yaygın inşaat onarım mal.				
G - Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		485.616,74		590.900,72
H - Diğer dönen varlıklar		25.058.766,66		19.247.280,11
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		250.460.587,25		357.483.073,12
II - DURAN VARLIKLAR				
A - Ticari alacaklar				
1- Alacak senetler reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)				
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B - Diğer alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C - Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıym. değ. düşk. karşılıkları (-)				
3 - İştirakler				
4 - İştiraklere sermaye taah(-)				
5 - İştirakler ser. pay. değ. düşk. karş. (-)				
6 - Bağlı ortaklıklar				
7 - Bağlı ortak sermaye taah(-)				
8 - Bağlı ort. ser. pay. değ. düşk. karşılıkları (-)				
9 - Diğer mali duran varlıklar				
10 - Diğer dur. mali var değ. düşk. karşılıkları (-)				
D - Maddi duran varlıklar		70.740.511,51		131.711.385,75
1- Maddi duran varlıklar	4.597,84		4.597,84	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	4.597,84		4.597,84	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	70.740.511,51		131.711.385,75	
4 - Verilen sipariş avansları				
G - Maddi olmayan duran varlıklar		103.263.874,00		95.626.978,58
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	119.022.382,45		119.290.624,40	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	15.758.508,81		23.663.645,82	
3- Verilen avanslar				
F - Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G - Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları.		424,98		1.017,74
H - Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		174.004.810,13		227.339.382,07
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		424.465.397,38		584.822.455,19

ARAS EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR :				
A -Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.				
B -Ticari borçlar		35.444.267,92		151.686.214,30
1 -Borç senetleri reeskontu (-)				
C -Diğer borçlar		279.571.913,19		313.575.582,88
1 -Borç senetleri reeskontu (-)				
D -Alınan avanslar		3.647,84	3.647,84	
E -Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.				
F -Ödenecek vergi ve yükümlülükler		15.926.432,50		19.283.610,76
G -Borç ve gider karşılıkları		1.921.437,44		480.021,86
1 -Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük. karş.				
2 -Dönem kârının peşin öd. vergi ve diğ.yük. (-)				
3 -Kıdem tazminatı karşılığı				
4 -Diğer borç ve gider karşılıkları	1.921.437,44		480.021,86	
H -Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları		4.162.033,17		7.049.970,40
I -Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		337.029.732,06		492.075.400,20
II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR :				
A -Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.				
B -Ticari borçlar		2.851.395,27		4.631.847,07
1 -Borç senetleri reeskontu (-)				
C -Diğer borçlar				
1 -Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D -Alınan avanslar				
E -Borç ve gider karşılıkları				
1 -Kıdem tazminatı karşılığı				
2 -Diğer borç ve gider karşılıkları				
F -Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G -Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YAB. KAYN. TOPLAMI		2.851.395,27		4.631.847,07
III - ÖZ KAYNAKLAR :				
A -Ödenmiş sermaye		34.262.655,49		34.262.655,49
1 -Sermaye	27.580.587,00		27.580.587,00	
2 -Ödenmemiş sermaye (-)				
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	8.217.810,24		8.217.810,24	
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)	1.535.741,75		1.535.741,75	
B -Sermaye yedekleri				
1 -Hisse senedi ihraç primleri				
2 -Hisse senedi iptal kârları				
3 -M.D.V. yeniden değerlendirme artışları				
4 -İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5 -Diğer sermaye yedekleri				
C -Kâr yedekleri		10.145.200,13		10.145.200,13
1 -Yasal yedekler	10.145.200,13		10.145.200,13	
2 -Statü yedekleri				
3 -Olağanüstü yedekler				
4 -Diğer kâr yedekleri				
5 -Özel fonlar				
D -Geçmiş yıllar kârları		78.431.278,25		78.431.278,25
E -Geçmiş yıllar zararları (-)		(10.823.384,37)		(38.254.863,82)
F -Dönem net kârı veya zararı		(27.431.479,45)		3.530.937,87
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		84.584.270,05		88.115.207,92
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		424.465.397,38		584.822.455,19

ARAS EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	182.744.327,50	262.641.083,39
B- Satış indirimleri (-)	-	-
C- Net satışlar	182.744.327,50	262.641.083,39
D- Satışların maliyeti (-)	(217.769.761,58)	(292.118.127,25)
Brüt satış kârı veya zararı	(35.025.434,08)	(29.477.043,86)
E- Faaliyet giderleri (-)	(96.856.940,66)	(102.437.943,56)
Faaliyet kârı veya zararı	(131.882.374,74)	(131.914.987,42)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	16.848.140,75	17.914.308,81
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar	(5.054.288,32)	(1.825.066,68)
H- Finansman giderleri (-)	-	-
Olağan kâr veya zarar	(120.088.522,31)	(115.825.745,29)
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	97.575.307,85	126.574.509,37
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(4.918.264,99)	(7.217.826,21)
Dönem kârı veya zararı	(27.431.479,45)	3.530.937,87
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları	-	-
Dönem net kârı veya zararı	(27.431.479,45)	3.530.937,87

ÇORUH EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
I-DÖNEN VARLIKLAR		
A-Hazır değerler	4.727.598,83	5.313.093,51
B-Menkul kıymetler	7.130.000,00	4.003.500,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı(-)		
C-Ticari alacaklar	125.606.571,22	107.363.523,49
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	5.545.330,49	7.889.253,02
D-Diğer alacaklar	1.535.847,92	80.792.924,99
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	449,97	449,98
E-Stoklar	5.626.443,30	5.833.836,93
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2-Verilen sipariş avansları	99.433,62	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri	339.737,42	366.357,68
G-Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları	4.611.968,65	2.944.134,40
H-Diğer dönen varlıklar		
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	149.578.167,34	206.617.371,00
II-DURAN VARLIKLAR		
A-Ticari alacaklar		2.539.630,58
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar		
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)		
3-İştirakler		
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)		
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)		
8-Bağlı ortak.sermaye payları değer düş.karş.(-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)		
D-Maddi duran varlıklar	41.544.385,26	72.769.327,47
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	58.072,81	52.809,25
2-Birikmiş amortismanlar (-)	55.672,81	51.609,25
3-Yapılmakta olan yatırımlar	41.541.985,26	72.768.127,47
4-Verilen sipariş avansları		
E-Maddi olmayan duran varlıklar	115.699.893,22	137.031.023,61
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	130.281.133,36	160.437.806,77
2-Birikmiş amortismanlar (-)	-14.581.240,14	-23.406.782,77
3-Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)		
2-Birikmiş tükenme payları (-)		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		
H-Diğer duran varlıklar		
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	157.244.278,48	212.339.981,66
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	306.822.445,82	418.957.352,66

ÇORUH EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A-Mali borçlar		
B-Ticari borçlar	33.533.150,94	119.843.270,10
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	198.304.979,86	209.884.469,20
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar	472.698,46	421.317,68
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	9.467.761,13	11.532.866,08
G-Borç ve gider karşılıkları	1.278.955,27	51.011,82
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.		
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve dig.yük.(-)		
3-Kıdem tazminatı karşılığı		
4-Diğer borç ve gider karşılıkları		
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları	5.863.104,99	6.227.633,85
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	248.920.650,65	347.960.568,73
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A-Mali borçlar		
B-Ticari borçlar	4.989.546,16	9.221.230,00
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar		
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Borç ve gider karşılıkları		
1-Kıdem tazminatı karşılıkları		
2-Diğer borç ve gider karşılıkları		
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	4.989.546,16	9.221.230,00
III-ÖZ KAYNAKLAR		
A-Ödenmiş sermaye		
1-Sermaye	126.603.980,00	126.603.980,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)		
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	4.464.556,50	4.464.556,50
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senedi ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal karları		
3-Diğer sermaye yedekleri		
C-Kar yedekleri	3.457.237,97	3.457.237,97
1-Yasal yedekler		
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kar yedekleri		
5-Özel fonlar		
D-Geçmiş yıllar karları		
E-Geçmiş yıllar zararları (-)	(55.249.098,90)	(81.613.526,24)
F-Dönem net karı (zararı)	(26.364.426,56)	8.863.305,70
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	52.912.249,01	61.775.553,93
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	306.822.445,82	418.957.352,66

ÇORUH EDAS 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	250.223.236,26		352.915.339,79	
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)				
C-NET SATIŞLAR	250.223.236,26		352.915.339,79	
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	248.829.682,32		325.832.729,82	
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI		1.393.553,94		27.082.609,97
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	85.924.075,90		93.515.930,07	
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI		(84.530.521,96)		(66.433.320,10)
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	12.442.937,74		16.818.618,92	
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	4.596.611,64		2.815.635,01	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)				
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR		-76.684.195,86		-52.430.336,19
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	55.386.464,84		71.057.261,53	
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	5.066.696,32		9.763.619,64	
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI		(26.364.427,34)		8.863.305,70
K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)				
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI		(26.364.427,34)		8.863.305,70

FIRAT EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		3.241.348,83		2.052.431,01
B-Menkul kıymetler		9.332.000,00		1.659.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		73.346.850,58		133.536.882,45
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	9.928.538,23		14.222.332,08	
D-Diğer alacaklar		64.980.732,88		65.898.168,59
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar		4.729.515,20		5.182.978,01
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		483.429,54		1.113.303,03
H-Diğer dönen varlıklar		85.055,85		4.718.569,71
Dönen varlıklar toplamı		156.198.932,88		214.161.332,80
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar				5.870,70
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
4-Verilen depozito ve teminatlar			5.870,70	
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		35.966.450,47		64.763.397,34
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	4.057,10		3.975,72	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	4.057,10		3.975,72	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	35.966.450,47		64.763.397,34	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		66.460.613,89		71.944.284,43
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	76.384.881,13		87.257.423,04	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	9.924.267,24		15.313.138,61	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		102.427.064,36		136.713.552,47
Aktif (varlıklar) toplamı		258.625.997,24		350.874.885,27

FIRAT EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar		29.078.039,18		107.741.501,84
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		171.075.450,92		183.098.140,67
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		420.015,89		410.603,08
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		9.356.867,25		10.627.209,43
G-Borç ve gider karşılıkları		1.595.012,74		28.593,63
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karş.				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yüküml.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Maliyet giderleri karşılığı	1.595.012,74		28.593,63	
5-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		2.180.824,16		1.368.147,16
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		213.706.210,14		303.274.195,81
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar		3.184.197,17		4.592.723,35
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		3.184.197,17		4.592.723,35
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		107.473.450,19		107.473.450,19
1-Sermaye	102.966.223,00		102.966.223,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	4.507.227,19		4.507.227,19	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		3.087.388,44		3.087.388,44
1-Yasal yedekler	3.087.388,44		3.087.388,44	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		47.936.091,19		68.825.248,70
F-Dönem net karı veya zararı		20.889.157,51		1.272.376,18
Öz kaynaklar toplamı		41.735.589,93		43.007.966,11
Pasif (kaynaklar) toplamı		258.625.997,24		350.874.885,27

FIRAT EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	238.623.761,29	312.338.238,92
B- Satış indirimleri (-)		
C- Net satışlar	238.623.761,29	312.338.238,92
D- Satışların maliyeti (-)	232.483.416,85	291.470.165,13
Brüt satış kârı	6.140.344,44	20.868.073,79
E- Faaliyet giderleri (-)	72.482.629,82	77.878.632,01
Faaliyet zararı	(66.342.285,38)	(57.010.558,22)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	13.826.324,11	19.246.132,41
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	4.056.033,17	5.663.810,81
H- Finansman giderleri (-)		
Olağan zarar	(56.571.994,44)	(43.428.236,62)
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	39.132.064,64	51.653.499,96
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	3.449.227,71	6.952.887,16
Dönem karı veya zararı	(20.889.157,51)	1.272.376,18
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	-	-
Dönem net karı veya zararı	(20.889.157,51)	1.272.376,18

ÇAMLİBEL EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL	YTL	YTL	YTL
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		2.237.079,18		1.589.427,78
B-Menkul kıymetler		5.885.000,00		3.423.000,00
1-Menkul kıymet.değer				
C-Ticari alacaklar		37.379.904,18		98.754.044,77
1 -Alacak senetleri reeskontu				
2-Kazanılmamış finansal kirala.faiz gel.(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	21.343.686,43		22.780.140,79	
D-Diğer alacaklar		75.529.046,12		77.780.525,71
1 -Alacak senetleri reeskontu				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	6.929,90		96.423,54	
E-Stoklar		6.144.292,62		4.419.571,67
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı				
2-Verilen sipariş avansları	6.170,01			
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait gider.ve gelir tahak.		310.638,00		319.776,16
H-Diğer dönen varlıklar		120.424,78		1.906.202,72
Dönen varlıklar toplamı		127.606.384,88		188.192.548,81
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar				236.209,93
1 -Alacak senetleri reeskontu				
2-Kazanılmamış finansal kiraTaiz gelir.(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1 -Alacak senetleri reeskontu				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul				
2-Bağlı menkul kıy.değer düşü. kar. (-)				
3-İştirakler				
4-tştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye pay. değer düş.kar. (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortakserma.pay.değer düş.kar.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlık.değer düş.kar.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		12.862.887,		34.653.620,61
1 -Maddi duran varlıklar (Brüt)	3.747,99		1.145,18	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	3.727,80		3.727,80	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	12.862.867,53		34.656.203,23	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		88.676.490,9		103.535.412,95
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	99.656.821,18		120.205.219,76	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	10.980.330,28		16.669.806,81	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-özel tükenmeye tabi varlıklar				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Ven'len avanslar				
G-Gelecek aylara ait gider.ve gelir tabak.				
H-Diğer duran varlıklar		101.539.378,		138.425.243,49
Duran varlıklar toplamı		229.145.763,50		326.617.792,30
Aktif (varlıklar) toplamı				

ÇAMLIBEL EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL	YTL	YTL	YTL
I-Kısa vadeli yabana kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kirala. Borçlanma mali.(-)				
B-Ticari borçlar		29.596.901,94		108.646.458,76
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar 1-Diğer borç		150.802.564,95		173.124.540,26
senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		2.663,95		2.663,95
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		6.249.935,29		8.889.283,12
G-Borç ve gider karşılıkları		987.634,92		20.871,26
1-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlüU.karşı.				
2-Dönem kârının peşin öde.vergi ve digeryük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahak.		637.883,96		1.738.237,16
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar		188.277.585,01		292.432.054,51
toplamı II-Uzun vadeli yabancı				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kira.borç.maiiyet.(-)				
B-Ticari borçlar		3.464.705,21		5.664.825,36
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları 1-				
Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir, ve gider tahak.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar		3.464.705,21		5.664.825,36
toplamı III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye	84.036.192,00	90.230.863,52	84.036.192,00	90.230.863,52
1-Sermaye				
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	6.194.671,52		6.194.671,52	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri i -	4.786.571,60	4.786.571,60	4.786.571,60	4.786.571,60
Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kâr yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		34.371.864,61		57.613.961,84
F-Dönem net kârı (zararı)		23.242.097,23		8.882.560,85
Öz kaynaklar toplamı		37.403.473,28		28.520.912,43
Pasif (kaynaklar)		229.145.763,50		326.617.792,30

ÇAMLİBEL EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-Brüt satışlar	223.751.917,47	301.470.199,25
B-Satış indirimleri (-)		
C-Net satışlar	223.751.917,47	301.470.199,25
D-Satışların maliyeti (-)	211.138.715,56	283.531.346,57
Brüt satış kârı	12.613.201,9	17.938.852,68
E-Faaliyet giderleri (-)	65.921.843,26	64.740.726,63
Faaliyet kârı veya zararı	(53.308.641,3)	(46.801.873,95)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	17.217.422,00	17.996.234,04
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zara (-)	6.414.521,34	4.977.283,10
H-Finansman giderleri (-)		
Olağan kâr veya zarar	(42.505.740,6)	(33.782.923,01)
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	24.560.509,18	33.760.147,29
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	5.296.865,72	8.859.785,13
Dönem kârı veya zararı	(23.242.097,2)	(8.882.560,85)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		
Dönem net kârı veya zararı	(23.242.097,23)	(8.882.560,85)

TOROSLAR EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		9.794.016,28		6.021.706,14
B-Menkul kıymetler		2.585.000,00		2.943.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı(-)				
C-Ticari alacaklar		314.684.197,52		529.341.965,00
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	84.257.804,96		117.597.047,90	
D-Diğer alacaklar		514.707.405,67		544.513.628,54
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	436.179,51		566.400,20	
E-Stoklar		14.974.870,65		18.263.652,18
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		673.236,89		7.317.846,74
H-Diğer dönen varlıklar		173.670,57		7.278.852,76
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		857.592.397,58		1.115.680.651,36
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar		18.206,93		8.093.242,53
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak.sermaye payları değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		69.018.562,36		151.011.577,13
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	39.648,79		39.648,79	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	39.648,79		39.648,79	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	69.018.562,36		151.011.577,13	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		189.149.255,30		215.360.028,56
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	213.710.033,82		254.103.239,75	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	24.560.778,52		38.743.211,19	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		258.186.024,59		374.464.848,22
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		1.115.778.422,17		1.490.145.499,58

TOROSLAR EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A-Mali borçlar		580.860.810,25
B-Ticari borçlar	143.761.051,26	
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	725.741.218,48	766.053.672,93
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		39.779,54
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri		
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	49.225.146,67	59.260.032,35
G-Borç ve gider karşılıkları	2.382.124,92	54.395,49
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.		
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğ.yük.(-)		
3-Kıdem tazminatı karşılığı		
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	2.382.124,92	54.395,49
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları	20.222.157,79	15.125.426,20
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	941.331.699,12	1.421.394.116,76
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A-Mali borçlar		
B-Ticari borçlar	25.881.134,42	39.155.201,14
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar		
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Borç ve gider karşılıkları		
1-Kıdem tazminatı karşılıkları		
2-Diğer borç ve gider karşılıkları		
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	25.881.134,42	39.155.201,14
III-ÖZ KAYNAKLAR		
A-Ödenmiş sermaye		
1-Sermaye	293.908.580,00	301.172.875,53
2-Ödenmemiş sermaye (-)		
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	7.264.295,53	7.264.295,53
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senedi ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal karları		
3-Diğer sermaye yedekleri		
C-Kar yedekleri		
1-Yasal yedekler	14.695.931,60	14.695.931,60
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kar yedekleri		
5-Özel fonlar		
D-Geçmiş yıllar karları		
E-Geçmiş yıllar zararları (-)	(36.800.557,83)	(167.303.218,50)
F-Dönem net karı (zararı)	(130.502.660,67)	(118.969.406,95)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	148.565.588,63	29.596.181,68
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	1.115.778.422,17	1.490.145.499,58

TOROSLAR EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	1.471.291.182,75		2.012.019.056,55	
B-SATIŞ İNDİRLİMLERİ (-)				
C-NET SATIŞLAR	1.471.291.182,75		2.012.019.056,55	
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	1.427.744.141,12		1.887.061.317,73	
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI		43.547.041,63		124.957.738,82
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	166.879.846,72		187.198.985,36	
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI		(123.332.805,09)		(62.241.246,54)
F-DİĞER FAAL. OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	104.523.092,83		89.058.801,25	
G-DİĞER FAAL. OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	29.544.924,82		43.217.956,03	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)				
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR		(48.354.637,08)		(16.400.401,32)
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	6.207.972,08		7.485.968,77	
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	88.355.995,67		110.054.974,40	
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI		(130.502.660,67)		(118.969.406,95)
K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)				
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI		(130.502.660,67)		(118.969.406,95)

MERAM EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - DÖNEN VARLIKLAR :				
A - Hazır Değerler		7.712.972,02		16.474.953,59
B - Menkul Kıymetler				
1 - Men.kıy.değer.düş.karş. (-)				
C - Ticari Alacaklar		63.762.169,12		307.908.002,73
1 - Alacak senet. Reeskontu(-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(60.749.696,55)		71.563.977,58	
D - Diğer Alacaklar		259.478.184,55		238.443.197,37
1 - Diğer alacak senet reeskontu. (-)				
2 - Şüp.diger alacaklar karş. (-)	(383.025,60)		378.426,17	
E - Stoklar		9.175.083,56		10.369.483,88
1 - Stok değer düşük.karş. (-)				
2 - Verilen sipariş avansları	944,00		0,00	
F - Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Maliyetleri				
G - Gel.Ayl.Ait Gid.ve Gelir Tahakkuku		585.947,95		592.383,38
H - Diğer Dönen Varlıklar		48.836,39		68.749,89
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI :		340.763.193,59		573.856.770,84
II - DURAN VARLIKLAR :				
A - Ticari Alacaklar		109.446,87		21.327.679,81
1 - Alacak senet. reeskontu(-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B - Diğer Alacaklar				
1 - Diğer alacak senet reeskontu. (-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C - Mali Duran Varlıklar				
1 - Bağlı menkul kıymetler				
2 - Bağ.men.kıy.değer düş.karş. (-)				
3 - İştirakler				
4 - İştirak.sermaye taahhütleri (-)				
5 - İst.ser.payı değ.düş.karş. (-)				
6 - Bağlı ortaklıklar				
7 - Bağl.ort.sermaye taahhütleri (-)				
8 - Bağl.ort.ser.payı değer düş.karş(-)				
9 - Diğer mali duran varlıklar				
10 - Diğ.mali dur.varl.değ.düş.karş.(-)				
D - Maddi Duran Varlıklar		39.011.106,60		51.741.836,54
1 - Maddi duran varlıklar (brüt)	19.628,50		17.058,55	
2 - Birikmiş amortismanlar (-)	(19.628,50)		(17.058,55)	
3 - Yapılmakta olan yatırımlar	39.011.106,60		51.741.836,54	
4 - Verilen avanslar				
E - Maddi Olmayan Duran Varlıklar		186.826.307,00		233.468.547,63
1 - Maddi olmayan duran varlık.(brüt)	211.758.886,68		273.134.515,16	
2 - Birikmiş amortismanlar (-)	(24.932.579,68)		(39.665.967,53)	
3 - Verilen avanslar				
F - Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1 - Özel tük.tabi.varlıklar (brüt)				
2 - Birikmiş tükenme payları (-)				
3 - Verilen avanslar				
G - Gel.yıl.ait gid.ve gel.tahakkukları				
H - Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI :		225.946.860,47		306.538.063,98
AKTİF (Varlıklar) TOPLAMI :		566.710.054,06		880.394.834,82

MERAM EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali Borçlar				
B - Ticari Borçlar		59.336.584,93		308.256.046,39
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer Borçlar		386.205.664,24		436.947.110,91
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan Avanslar		68.664,98		37.941,60
E - Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Hakedişleri				
F - Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler		14.961.434,50		24.978.880,00
G - Borç ve Gider Karşılıkları		2.166.812,04		91.428,89
1 - Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.				
2 - Dönem karının peş.öd.vergi ve diğer yük.(-)				
3 - Kıdem tazminatı karşılığı				
4 - Diğer borç ve gider karşılıkları	2.166.812,04		91.428,89	
H - Gel.Ayl.Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları		3.618.344,60		5.727.351,67
I - Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		466.357.505,29		776.038.759,46
II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali Borçlar				
B - Ticari Borçlar		31.375.603,77		38.012.881,10
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer Borçlar				
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan Avanslar				
E - Borç ve Gider Karşılıkları				
1 - Kıdem tazminatı karşılığı				
2 - Diğer borç ve gider karşılıkları				
F - Gel.Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları				
G - Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
UZUN VADELİ YAB.KAYNAKLAR TOPLAMI		31.375.603,77		38.012.881,10
III -ÖZ KAYNAKLAR				
A - Ödenmiş Sermaye		246.442.626,04		246.442.626,04
1 - Sermaye	239.477.343,00		239.477.343,00	
2 - Ödenmemiş sermaye	0,00		0,00	
3 - Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	6.965.283,04		6.965.283,04	
4 - Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B - Sermaye Yedekleri				
1 - Hisse senetleri ihraç primleri				
2 - Hisse senetleri iptal karları				
5 - Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar Yedekleri		6.255.688,09		6.255.688,09
1 - Yasal yedekler	6.097.717,63		6.097.717,63	
2 - Statü yedekleri	0,00		0,00	
3 - Olağanüstü yedekler	157.970,46		157.970,46	
4 - Diğer kar yedekleri				
5 - Özel fonlar				
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)		(97.565.213,67)		(183.721.369,13)
F - Dönem net karı (zararı)		(86.156.155,46)		(2.633.750,74)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		68.976.945,00		66.343.194,26
PASİF (Kaynaklar) TOPLAMI		566.710.054,06		880.394.834,82

MERAM EDAS 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A - Brüt satışlar	631.497.660,64	874.496.081,72
B - Satış indirimleri (-)		
C - Net satışlar	631.497.660,64	874.496.081,72
D - Satışların maliyeti (-)	(585.702.132,49)	(799.344.585,98)
Brüt satış karı veya zararı	45.795.528,15	75.151.495,74
E - Faaliyet giderleri (-)	(129.745.629,57)	(148.645.068,63)
Faaliyet karı veya zararı	(83.950.101,42)	(73.493.572,89)
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	59.767.248,68	77.572.801,12
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(62.688.424,50)	(17.537.067,65)
H - Finansman giderleri (-)	0,00	0,00
Olağan kar veya zarar	(86.871.277,24)	(13.457.839,42)
I - Olağandışı gelir ve karlar	10.124.395,20	28.399.288,48
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	(9.409.273,42)	(17.575.199,80)
Dönem karı veya zararı	(86.156.155,46)	(2.633.750,74)
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		
Dönem net karı veya zararı	(86.156.155,46)	(2.633.750,74)

BAŞKENT EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		7.331.069,25		8.678.125,66
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı(-)				
C-Ticari alacaklar		198.111.563,76		299.061.922,52
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	33.087.230,07		41.622.657,76	
D-Diğer alacaklar		160.463.098,93		2.134.249,60
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	843.954,55		1.965.448,17	
E-Stoklar		12.414.589,60		13.434.662,05
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		15.510.550,11		32.097.258,99
H-Diğer dönen varlıklar		34.189,36		56.178,18
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		393.865.061,01		355.462.397,00
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar		55.455,87		46.590.467,79
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finans. kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak sermaye payları değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		33.261.210,45		79.930.326,55
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	34.507.391,63		80.784.581,98	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	1.246.181,18		854.255,43	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		302.887.677,51		377.339.219,30
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	335.935.550,00		432.198.136,79	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	33.047.872,49		54.858.917,49	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		420.989,40		
H-Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		336.625.333,23		503.860.013,64
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		730.490.394,24		859.322.410,64

BAŞKENT EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyet.(-)				
B-Ticari borçlar		103.312.164,78		190.036.219,22
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		294.728.256,85		228.740.588,72
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		106.162,25		69.712,62
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		37.399.170,41		44.356.409,95
G-Borç ve gider karşılıkları		3.113.862,12		12.321.075,18
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.			9.127.650,59	
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğ.yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	3.113.862,12		3.193.424,59	
H-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		20.598.445,07		23.885.886,41
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		459.258.061,48		499.409.892,10
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyet.(-)				
B-Ticari borçlar		24.219.394,02		55.848.095,87
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		24.219.394,02		55.848.095,87
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		299.260.304,46		299.260.304,46
1-Sermaye	294.316.905,00		294.316.905,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	4.943.399,46		4.943.399,46	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		15.505.512,57	15.505.512,57	15.505.512,57
1-Yasal yedekler	15.505.512,57			
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		53.879.975,32		67.752.878,29
F-Dönem net karı (zararı)		(13.872.902,97)		57.051.483,93
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		247.012.938,74		304.064.422,67
PASIF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		730.490.394,24		859.322.410,64

BAŞKENT EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A - Brüt satışlar	1.235.786.546,08	1.785.546.722,70
B - Satış indirimleri (-)		
C - Net satışlar	1.235.786.546,08	1.785.546.722,70
D - Satışların maliyeti (-)	1.080.807.571,13	1.533.097.954,66
Brüt satış karı veya zararı	154.978.974,95	252.448.768,04
E - Faaliyet giderleri (-)	197.388.316,27	220.089.145,86
Faaliyet karı veya zararı	(42.409.341,32)	32.359.622,18
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	67.981.617,44	84.756.608,92
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	14.151.941,77	13.017.780,92
H - Finansman giderleri (-)		
Olağan kar veya zarar	11.420.334,35	104.098.450,18
I - Olağandışı gelir ve karlar	10.333.685,14	30.707.168,15
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	35.626.922,46	68.626.483,81
Dönem karı veya zararı	(13.872.902,97)	66.179.134,52
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		9.127.650,59
Dönem net karı veya zararı	(13.872.902,97)	57.051.483,93

AKDENİZ EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I - DÖNEN VARLIKLAR :				
A - Hazır değerler		12.350.577,66		7.822.006,93
B - Menkul kıymetler		1.513.400,00		1.357.000,00
1- Menkul kıymetler değer düşk. karşılıkları (-)				
C - Ticari alacaklar	127.763.727,30	105.307.267,74	249.622.603,45	227.327.747,23
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)				
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(22.456.459,56)		(22.294.856,22)	
D- Diğer alacaklar	207.488.015,91	207.159.511,52	211.389.646,59	210.962.034,08
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(328.504,39)		(427.612,51)	
E- Stoklar		6.935.977,16		10.090.620,91
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları				
F- Yıllara yaygın inşaat onarım mal.				
G- Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları		573.431,04		17.365.020,91
H - Diğer dönen varlıklar		4.118.420,28		7.642.963,59
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		337.958.585,40		482.567.393,65
II- DURAN VARLIKLAR :				
A - Ticari alacaklar				58.833,28
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)				
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B - Diğer alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C - Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıym. değ. düşk. karşılıkları (-)				
3- İştirakler				
4 - İştiraklere sermaye taah(-)				
5 - İştirakler ser. pay. değ. düşk. karş. (-)				
6 - Bağlı ortaklıklar				
7 - Bağlı ortak sermaye taah(-)				
8 - Bağlı ort. ser. pay. değ. düşk. karşılıkları (-)				
9 - Diğer mali duran varlıklar				
10 - Diğer dur. mali var değ. düşk. karşılıkları (-)				
D - Maddi duran varlıklar		42.401.880,61		66.537.425,53
1- Maddi duran varlıklar	3.380,37		3.380,37	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(3.380,37)		(3.380,37)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	42.401.880,61		66.537.425,53	
4 - Verilen sipariş avansları				
G - Maddi olmayan duran varlıklar		168.042.074,69		
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	187.525.739,28		233.750.205,41	202.282.196,40
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(19.483.664,59)		(31.468.009,01)	
3- Verilen avanslar				
F - Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G - Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları.				
H - Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		210.443.955,30		268.878.455,21
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		548.402.540,70		751.445.848,86

AKDENİZ EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR :				
A -Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.		67.920.336,12		253.481.787,87
B -Ticari borçlar				
1 -Borç senetleri reeskontu (-)		342.294.397,34		352.872.162,03
C -Diğer borçlar				
1 -Borç senetleri reeskontu (-)		930.764,37		1.359.136,32
D -Alınan avanslar				
E -Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.		19.530.062,59		25.548.587,59
F -Ödenecek vergi ve yükümlülükler		1.266.233,17		
G -Borç ve gider karşılıkları				
1 -Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük. karş.				
2 -Dönem kârının peşin öd. vergi ve diğ.yük. (-)				
3 -Kıdem tazminatı karşılığı				
4 -Diğer borç ve gider karşılıkları				
H -Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		5.192.905,24		1.614.658,87
I -Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		13.138,34		13.138,34
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		437.147.837,17		634.889.471,02
II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR :				
A -Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.		11.911.507,08		20.324.400,86
B -Ticari borçlar				
1 -Borç senetleri reeskontu (-)				
C -Diğer borçlar				
1 -Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D -Alınan avanslar				
E -Borç ve gider karşılıkları				
1 -Kıdem tazminatı karşılığı				
2 -Diğer borç ve gider karşılıkları				
F -Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G -Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YAB. KAYN. TOPLAMI		11.911.507,08		20.324.400,86
III - ÖZ KAYNAKLAR :				
A -Ödenmiş sermaye		131.046.608,34		131.046.608,34
1 -Sermaye	123.069.195,00		123.069.195,00	
2 -Ödenmemiş sermaye (-)	0,00		0,00	
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	7.977.413,34		7.977.413,34	
B -Sermaye yedekleri				
1 -Hisse senedi ihraç primleri				
2 -Hisse senedi iptal kârları				
3 -M.D.V. yeniden değerlendirme artışları				
4 -İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5 -Diğer sermaye yedekleri				
C -Kâr yedekleri		11.248.089,19		11.248.089,19
1 -Yasal yedekler	11.248.089,19		11.248.089,19	
2 -Statü yedekleri				
3 -Olağanüstü yedekler				
4 -Diğer kâr yedekleri				
5 -Özel fonlar				
D -Geçmiş yıllar kârları				
E -Geçmiş yıllar zararları (-)				(42.951.501,08)
F -Dönem net kârı veya zararı		(42.951.501,08)		(3.111.219,47)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		99.343.196,45		96.231.976,98
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		548.402.540,70		751.445.848,86

AKDENİZ EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	710.696.450,38	1.014.580.502,41
B- Satış indirimleri (-)	(0,00)	(0,00)
C- Net satışlar	710.696.450,38	1.014.580.502,41
D- Satışların maliyeti (-)	(616.257.323,02)	(825.869.273,67)
Brüt satış kârı	94.439.127,36	188.711.228,74
E- Faaliyet giderleri (-)	(86.249.987,38)	(90.686.433,11)
Faaliyet kârı	8.189.139,98	98.024.795,63
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	34.712.041,84	50.282.504,41
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar	(2.942.133,50)	(7.142.783,75)
H- Finansman giderleri (-)	0,00	0,00
Olağan kâr	39.959.048,32	141.164.516,29
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	11.473.331,37	1.806.137,05
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(94.383.880,77)	(146.081.872,81)
Dönem zararı	(42.951.501,08)	(3.111.219,47)
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları	0,00	0,00
Dönem net zararı	(42.951.501,08)	(3.111.219,47)

GEDİZ EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		8.819.282,93		19.933.821,17
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		190.956.572,24		339.336.407,15
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	25.637.599,59		29.170.573,47	
D-Diğer alacaklar		320.005.252,65		328.972.545,97
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	2.336.131,36		2.148.470,58	
E-Stoklar		12.742.310,36		20.597.508,45
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları	1.185,37		3.337,67	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		481.811,54		9.832.875,78
H-Diğer dönen varlıklar		1.820.781,47		7.899.384,48
Dönen varlıklar toplamı		534.826.011,19		726.572.543,00
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar				1.606.551,92
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		111.322.935,89		159.020.817,49
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	1.470,87		1.470,87	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	1.470,87		1.470,87	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	111.322.935,89		159.020.817,49	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		155.380.040,21		205.268.098,80
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	177.369.123,71		240.792.669,34	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	21.989.083,50		35.524.570,54	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		266.702.976,10		365.895.468,21
Aktif (varlıklar) toplamı		801.528.987,29		1.092.468.011,21

GEDİZ EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar		
A-Mali borçlar		
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)		
B-Ticari borçlar	186.254.612,22	355.974.664,35
1-Borç seneti reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	453.292.054,99	493.539.752,43
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar	203.900,04	2.266.879,97
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler	23.806.800,70	32.925.655,52
G-Borç ve gider karşılıkları	2.197.092,20	3.595.343,62
1-Dönem karı vergi ve diğ.yasal yüküml.karş.		
2-Dön.karının peşin ödenen vergi ve diğ.yüküml.(-)		
3-Kıdem tazminatı karşılıkları		
4-Maliyet giderleri karşılığı		
5-Diğer borç ve gider karşılıkları		
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları	4.196.391,25	1.882.881,60
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	669.950.851,40	890.185.177,49
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar		
A-Mali borçlar		
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)		
B-Ticari borçlar	14.359.008,16	24.714.887,09
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar		
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Borç ve gider karşılıkları		
1-Kıdem tazminatı karşılıkları		
2-Diğer borç ve gider karşılıkları		
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	14.359.008,16	14.359.008,16
III-Öz kaynaklar		
A-Ödenmiş sermaye		
1-Sermaye	116.401.976,00	116.401.976,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)		
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	14.444.452,40	14.444.452,40
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senedi ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal karları		
5-Diğer sermaye yedekleri		
C-Kar yedekleri	28.512.917,95	28.512.917,95
1-Yasal yedekler		
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kar yedekleri		
5-Özel fonlar		
D-Geçmiş yıllar karları		
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		-42.140.218,62
F-Dönem net karı/zararı	42.140.218,62	60.348.818,90
Öz kaynaklar toplamı	117.219.127,73	177.567.946,63
Pasif (kaynaklar) toplamı	801.528.987,29	1.092.468.011,21

GEDİZ EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	1.510.774.779,14	2.084.503.035,39
B- Satış indirimleri (-)		
C- Net satışlar	1.510.774.779,14	3.084.503.035,39
D- Satışların maliyeti (-)	1.361.111.985,62	1.793.224.745,92
Brüt satış kârı	149.662.793,52	291.278.289,47
E- Faaliyet giderleri (-)	118.845.395,77	142.623.862,60
Faaliyet karı	30.817.397,75	148.654.426,87
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	59.706.750,35	80.911.854,71
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	12.296.398,45	13.477.498,45
H- Finansman giderleri (-)		
Olağan kar	78.227.749,65	216.088.783,13
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	10.669.751,58	8.463.813,53
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	131.037.719,85	161.493.643,95
Dönem kar veya zararı	(42.140.218,62)	63.058.952,71
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	-	2.710.133,81
Dönem net karı veya zararı	(42.140.218,62)	60.348.818,90

ULUDAĞ EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Dönen varlıklar		
A-Hazır değerler	5.379.378,16	9.577.381,57
B-Menkul kıymetler	4.944.000,00	7.238.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
C-Ticari alacaklar	236.145.116,11	355.593.534,96
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(25.080.465,45)	(32.403.052,57)
D-Diğer alacaklar	236.413.224,43	234.961.198,31
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
E-Stoklar	8.834.283,60	11.247.671,67
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2-Verilen sipariş avansları	21.209,68	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti		
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları	417.696,64	428.070,24
H-Diğer dönen varlıklar	214.083,55	3.289.514,17
Dönen varlıklar toplamı	492.347.782,49	622.335.370,92
II-Duran varlıklar		
A-Ticari alacaklar	196.907,50	440.005,03
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar		
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
3-İştirakler		
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)		
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)		
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)		
D-Maddi duran varlıklar	37.254.335,10	65.374.722,33
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	11.031,58	11.031,58
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(8.538,12)	(8.538,12)
3-Yapılmakta olan yatırımlar	37.251.841,64	65.372.228,87
4-Verilen sipariş avansları		
E-Maddi olmayan duran varlıklar	212.503.225,11	226.430.816,66
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	240.258.841,60	269.701.551,64
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(27.755.616,49)	(43.270.734,98)
3-Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)		
2-Birikmiş tükenme payları (-)		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları	436.452,32	500.897,18
H-Diğer duran varlıklar		
Duran varlıklar toplamı	250.390.920,03	292.746.441,20
Aktif (varlıklar) toplamı	742.738.702,52	915.081.812,12

ULUDAĞ EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :		
A-Mali borçlar		
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)		
B-Ticari borçlar	101.788.235,12	307.449.004,95
1-Borç seneti reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	347.854.511,84	340.627.161,16
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar	1.152.352,39	1.098.485,05
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler	28.142.350,45	33.297.911,46
G-Borç ve gider karşılıkları	1.962.937,15	114.359,28
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları		
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)		
3-Kıdem tazminatı karşılıkları		
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	1.962.937,15	
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları	9.483.211,81	8.150.071,77
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	9.052,58	
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	490.392.651,34	690.736.993,67
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :		
A-Mali borçlar		
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)		
B-Ticari borçlar	15.611.895,17	22.262.412,03
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar		
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar	51.445,53	97.571,43
E-Borç ve gider karşılıkları		
1-Kıdem tazminatı karşılıkları		
2-Diğer borç ve gider karşılıkları		
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	15.663.340,70	22.359.983,46
III-Öz kaynaklar		
A-Ödenmiş sermaye	254.187.995,42	254.187.995,42
1-Sermaye	241.388.143,00	241.388.143,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)		
3-Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları	12.799.852,42	12.799.852,42
4-Sermaye düzeltilmesi olumsuz farkları (-)		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senedi ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal kârları		
5-Diğer sermaye yedekleri		
C-Kâr yedekleri	21.948.035,88	21.948.035,88
1-Yasal yedekler		
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kar yedekleri		
5-Özel fonlar		
D-Geçmiş yıllar kârları		
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(39.453.320,82)
F-Dönem net kârı (zararı)	(39.453.320,82)	(34.697.875,49)
Öz kaynaklar toplamı	236.682.710,48	201.984.834,99
Pasif (kaynaklar) toplamı	742.738.702,52	915.081.812,12

ULUDAĞ EDAS 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelirler ve giderler	Önceki dönem	Cari dönem
	YTL	YTL
A-Brüt satışlar	1.103.282.985,92	1.604.976.998,76
B-Satış indirimleri (-)	-	-
C-Net satışlar	1.103.282.985,92	1.604.976.998,76
D-Satışların maliyeti (-)	980.297.049,88	1.444.512.950,68
Brüt satış kârı veya zararı	122.985.936,04	160.464.048,08
E-Faaliyet giderleri (-)	126.354.523,51	141.027.430,52
Faaliyet kârı veya zararı	(3.368.587,47)	19.436.617,56
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	55.223.752,68	64.130.334,20
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar(-)	6.070.666,69	13.923.621,57
H-Finansman giderleri (-)	-	-
Olağan kâr veya zarar	45.784.498,52	69.643.330,19
I-Olağan dışı gelir ve kârlar	3.770.713,31	3.006.996,87
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	89.008.532,65	107.348.202,55
Dönem kârı veya zararı	(39.453.320,82)	(34.697.875,49)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yüküm. karşılıkları (-)	-	-
Dönem net kârı veya zararı	(39.453.320,82)	(34.697.875,49)

TRAKYA EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		6.525.755,56		2.565.454,27
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		83.261.389,41		142.203.889,96
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	18.027.816,55		20.055.578,33	
D-Diğer alacaklar		33.912.617,91		35.341.417,40
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	453.364,56		646.395,86	
E-Stoklar		4.952.396,99		4.636.128,69
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları	17.475,80		3.540,00	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		865.124,81		2.044.590,98
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		2.371.050,52		3.095.125,48
H-Diğer dönen varlıklar				
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		131.888.335,20		189.886.606,78
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar				1.932,63
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak.sermaye payları değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		37.589.901,85		69.444.596,85
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	60.208,53		60.208,53	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	60.208,53		60.208,53	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	37.589.901,85		69.444.596,85	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		96.010.373,89		95.993.649,31
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	108.913.495,33		115.717.923,69	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	12.903.121,44		19.729.274,38	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		133.600.275,74		165.440.178,79
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		265.488.610,94		355.326.785,57

TRAKYA EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		52.749.528,21		118.378.673,08
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		135.228.531,32		164.991.405,50
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		168.342,63		331.818,52
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		10.491.072,62		12.738.055,18
G-Borç ve gider karşılıkları		602.356,58		1.066,85
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküml.karş.				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğ.yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	602.356,58		1.066,85	
H-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		3.399.695,31		994.449,32
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		202.639.526,67		297.435.468,45
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		5.663.141,90		8.155.466,80
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		5.663.141,90		8.155.466,80
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		121.979.559,24	121.979.559,24	121.979.559,24
1-Sermaye				
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		3.440.509,78	3.440.509,78	3.440.509,78
1-Yasal yedekler	3.440.509,78			
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(39.816.436,78)		(68.234.126,65)
F-Dönem net karı (zararı)		(28.417.689,87)		(7.450.092,05)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		57.185.942,37		49.735.850,32
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		265.488.610,94		355.326.785,57

TRAKYA EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	579.076.437,32		803.386.953,88	
B-SATIŞ İNDİRLİMLERİ (-)				
C-NET SATIŞLAR	579.076.437,32		803.386.953,88	
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	530.402.543,18		728.408.771,36	
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI		48.673.894,14		74.978.182,52
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	51.283.506,22		52.750.159,55	
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI		(2.609.612,08)		22.228.022,97
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	26.065.138,95		29.692.252,14	
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLARI (-)	6.652.364,44		6.441.650,35	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)				
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR		16.803.162,43		45.478.624,76
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	5.085.962,73		1.444.405,68	
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLARI (-)	50.306.815,03		54.373.122,49	
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI		(28.417.689,87)		(7.450.092,05)
K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)				
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI		(28.417.689,87)		(7.450.092,05)

İSTANBUL ANADOLU YAKASI EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Dönen varlıklar		
A-Hazır değerler	9.895.007,27	22.238.362,55
B-Menkul kıymetler	5.716.914,00	2.593.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
C-Ticari alacaklar	120.077.184,76	251.217.534,33
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	10.771.608,12	13.497.344,75
D-Diğer alacaklar	234.779.412,28	222.835.168,37
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
E-Stoklar	7.900.942,29	8.343.858,30
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2-Verilen sipariş avansları	51.730,86	-
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti	-	-
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları	-	-
H-Diğer dönen varlıklar	4.401.310,92	5.903.126,09
Dönen varlıklar toplamı	382.770.771,52	513.131.049,64
II-Duran varlıklar		
A-Ticari alacaklar	-	4.709.583,29
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar		
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
3-İştirakler		
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)		
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)		
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)		
D-Maddi duran varlıklar	40.087.068,45	66.661.627,86
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	85,58	0,01
2-Birikmiş amortismanlar (-)	8,56	-
3-Yapılmakta olan yatırımlar	40.086.991,43	66.661.627,85
4-Verilen sipariş avansları		
E-Maddi olmayan duran varlıklar	50.056.270,87	60.766.325,78
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	59.681.584,62	74.828.779,65
2-Birikmiş amortismanlar (-)	9.625.313,75	14.062.453,87
3-Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)		
2-Birikmiş tükenme payları (-)		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları	38.505,89	66.044,60
H-Diğer duran varlıklar	-	-
Duran varlıklar toplamı	90.181.845,21	132.203.581,53
Aktif (varlıklar) toplamı	472.952.616,73	645.334.631,17

İSTANBUL ANADOLU YAKASI EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar		88.372.557,17		259.016.834,12
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		303.509.753,86		308.158.900,68
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		1.080.291,87		1.108.359,71
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		-		-
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		22.303.811,06		30.010.425,57
G-Borç ve gider karşılıkları		49.726,09		62.784,34
1-Dönem karı vergi ve diğ.yasal yüküml.karş.	3.970.671,39		-	
2-Dön.karının peşin ödenen vergi ve diğ.yüküml.(-)	3.970.671,39		-	
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Maliyet giderleri karşılığı	49.726,09		62.784,34	
5-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		14.300.043,95		5.259.841,77
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		-		-
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		429.616.184,00		603.617.146,19
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B-Ticari borçlar		19.256.179,64		30.119.329,53
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		19.256.179,64		30.119.329,53
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		63.557.577,00	63.557.577,00	63.557.577,00
1-Sermaye	63.557.577,00			
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltilmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		13.242.751,85	13.242.751,85	13.242.751,85
1-Yasal yedekler	13.242.751,85			
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				(52.720.075,76)
F-Dönem net karı/zararı		(52.720.075,76)		(12.482.097,64)
Öz kaynaklar toplamı		24.080.253,09		11.598.155,45
Pasif (kaynaklar) toplamı		472.952.616,73		645.334.631,17

İSTANBUL ANADOLU YAKASI EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	1.035.960.296,54	1.436.368.380,45
B- Satış indirimleri (-)	-	-
C- Net satışlar	1.035.960.296,54	1.436.368.380,45
D- Satışların maliyeti (-)	891.626.205,80	1.177.188.410,53
Brüt satış kârı	144.334.090,74	259.179.969,92
E- Faaliyet giderleri (-)	101.944.696,89	113.206.086,72
Faaliyet karı	42.389.393,85	145.973.883,20
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	27.223.123,11	43.831.700,88
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	3.467.843,78	4.070.176,66
H- Finansman giderleri (-)	-	-
Olağan kar	66.144.673,18	185.735.407,42
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	10.798.058,71	10.054.652,06
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	129.662.807,65	208.272.157,12
Dönem zararı	(52.720.075,76)	(12.482.097,64)
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	-	-
Dönem net zararı	(52.720.075,76)	(12.482.097,64)

SAKARYA EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL	YTL	YTL	YTL
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		19.677.548,02		16.071.955,73
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymet. değer düşük. karşı. (-)				
C-Ticari alacaklar	172.079.590,14	148.493.177,88	235.847.014,30	207.242.022,09
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kirala. faiz gel. (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	23.586.412,26		28.604.992,21	
D-Diğer alacaklar	56.059.454,29	56.059.454,29	13.320.602,57	13.320.602,57
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar	7.539.734,37	7.539.734,37	7.835.299,76	7.835.299,76
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti		279.937,31		294.895,24
G-Gelecek aylara ait gider.ve gelir tahak.		27.941,59		5.402.679,51
H-Diğer dönen varlıklar		232.077.793,46		250.167.455,00
Dönen varlıklar toplamı				
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar			197.584,80	197.584,80
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kira. faiz gelir. (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıy. değer düşük. kar. (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye pay. değer düş. kar. (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak. serma. pay. değer düş. kar. (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlık. değer düş. kar. (-)				
D-Maddi duran varlıklar		40.482.504,84		67.778.131,89
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	4.578,01		4.578,01	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	4.578,01		4.578,01	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	40.482.504,84		67.778.131,89	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		65.102.221,83		70.997.572,86
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	74.728.516,34		85.795.293,98	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	9.626.294,51		14.797.721,12	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait gider.ve gelir tahak.				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		105.584.726,67		138.973.289,55
Aktif (varlıklar) toplamı		337.662.520,13		389.140.744,55

SAKARYA EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL	YTL	YTL	YTL
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kirala. Borçlanma mali.(-)				
B-Ticari borçlar	82.234.017,32	82.234.017,32	137.116.604,08	137.116.604,08
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	130.940.325,55	130.940.325,55	154.077.229,33	154.077.229,33
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		82.307,19		144.327,38
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		21.429.039,24		25.086.065,50
G-Borç ve gider karşılıkları		765.156,15		996.309,96
1-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlü.karşı.				
2-Dönem kârının peşin öde.vergi ve diğer yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	765.156,15		996.309,96	
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahak.		2.488.703,72		3.259,75
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		237.939.549,17		317.423.796,00
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kira.borç.maliyet.(-)				
B-Ticari borçlar	14.570.377,56	14.570.377,56	18.373.153,52	18.373.153,52
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir. ve gider tahak.				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		14.570.377,56		18.373.153,52
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		91.176.693,00	91.176.693,00	91.176.693,00
1-Sermaye	91.176.693,00			
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		15.353.048,51		15.353.048,51
1-Yasal yedekler	15.353.048,51		15.353.048,51	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kâr yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				21.377.148,11
F-Dönem net kârı		(21.377.148,11)		(31.808.798,37)
Öz kaynaklar toplamı		85.152.593,40		53.343.795,03
Pasif (kaynaklar) toplamı		337.662.520,13		389.140.744,55

SAKARYA EDAS 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-Brüt satışlar	914.518.748,52	1.283.360.064,88
B-Satış indirimleri (-)		
C-Net satışlar	914.518.748,52	1.283.360.064,88
D-Satışların maliyeti (-)	821.853.053,57	1.161.261.996,00
Brüt satış kârı	92.665.694,95	122.098.068,88
E-Faaliyet giderleri (-)	86.780.004,97	95.697.639,11
Faaliyet kârı veya zararı	5.885.689,98	26.400.429,77
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	36.153.874,64	44.552.929,62
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	4.616.021,25	6.222.928,78
H-Finansman giderleri (-)		
Olağan kâr veya zarar	37.423.543,37	64.730.430,61
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	2.943.624,84	4.505.639,66
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	61.744.316,32	101.044.868,64
Dönem kârı veya zararı	(21.377.148,11)	(31.808.798,37)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	0,00	0,00
Dönem net kârı veya zararı	(21.377.148,11)	(31.808.798,37)

OSMANGAZİ EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		9.501.706,18		15.735.081,80
B-Menkul kıymetler		3.430.813,00		6.675.620,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		76.198.131,57		184.002.023,51
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	17.298.403,42		18.814.916,61	
D-Diğer alacaklar		131.319.052,68		132.448.468,20
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	681,59		681,59	
E-Stoklar		9.900.247,41		13.252.299,87
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		341.991,58		4.325.089,46
G-Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları		3.059.308,03		1.742.519,43
H-Diğer dönen varlıklar				
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		233.751.250,45		358.181.102,27
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar				15.527.573,64
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak.sermaye payları değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		39.458.565,89		45.278.952,80
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	13.907,08		13.907,08	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	13.907,08		13.907,08	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	39.458.565,89		45.278.952,80	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		103.823.347,27		144.628.503,99
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	117.354.983,09		166.872.916,23	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	13.531.635,82		22.244.412,24	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		143.281.913,16		205.435.030,43
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		377.033.163,61		563.616.132,70

OSMANGAZİ EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar		45.506.620,18		179.447.184,39
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)		205.508.818,75		228.672.046,82
C-Diğer borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		286.408,25		275.800,74
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		10.565.342,34		15.543.618,87
G-Borç ve gider karşılıkları		1.102.303,53		1.120.067,52
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.	2.173.615,68		1.120.067,52	
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğ.yük.(-)	2.173.615,68			
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	1.102.303,53			
H-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		3.649.436,99		811.364,02
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		266.618.930,04		425.870.082,36
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		25.907.682,23		39.160.419,74
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		700,00		
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		25.908.382,23		39.160.419,74
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		61.501.968,64		61.501.968,64
1-Sermaye	56.500.703,00		56.500.703,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	5.001.265,64		5.001.265,64	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		36.412.319,83		36.412.319,83
1-Yasal yedekler	36.412.319,83		36.412.319,83	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				(13.408.437,13)
F-Dönem net karı (zararı)		(13.408.437,13)		14.079.779,26
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		84.505.851,34		98.585.630,60
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		377.033.163,61		563.616.132,70

OSMANGAZİ EDAS 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	553.647.213,80		745.544.749,68	
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)				
C-NET SATIŞLAR	553.647.213,80		745.544.749,68	
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	496.678.297,33		655.969.866,65	
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI		56.968.916,47		89.574.883,03
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	73.425.169,14		82.664.793,48	
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI		-16.456.252,67		6.910.089,55
F-DİĞER FAALİYET. OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	24.258.979,22		32.264.496,42	
G-DİĞER FAALİYET. OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	6.562.922,26		4.373.374,00	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)				
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR		1.239.804,29		34.801.211,97
İ-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	8.648.741,55		1.346.644,88	
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	23.296.982,97		20.948.010,07	
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI		-13.408.437,13		15.199.846,78
K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜM. KARŞILIKLARI (-)				1.120.067,52
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI		-13.408.437,13		14.079.779,26

BOĞAZİÇİ EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
I-DÖNEN VARLIKLAR		
A-Hazır değerler	13.691.595,02	17.001.283,58
B-Menkul kıymetler		
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı(-)		
C-Ticari alacaklar	377.345.118,73	519.813.455,15
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	293.756.268,30	439.884.092,85
D-Diğer alacaklar	166.066.696,90	199.542.495,61
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	539.060,00	2.042.844,87
E-Stoklar	24.490.755,33	25.575.226,95
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2-Verilen sipariş avansları	115.216,89	86.044,21
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları	65.158.338,57	118.170.899,68
H-Diğer dönen varlıklar		
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	646.752.504,55	880.103.360,97
II-DURAN VARLIKLAR		
A-Ticari alacaklar		17.908.939,06
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar		
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)		
3-İştirakler		
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)		
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)		
8-Bağlı ortak.sermaye payları değer düş.karş.(-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)		
D-Maddi duran varlıklar	90.112.616,80	157.448.793,02
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	866.345,36	866.345,36
2-Birikmiş amortismanlar (-)	850.405,22	866.345,34
3-Yapılmakta olan yatırımlar	90.096.676,66	157.448.793,00
4-Verilen sipariş avansları		
E-Maddi olmayan duran varlıklar	169.323.312,96	180.105.109,90
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	194.170.429,15	218.281.405,01
2-Birikmiş amortismanlar (-)	24.847.116,19	38.176.295,11
3-Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)		
2-Birikmiş tükenme payları (-)		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		
H-Diğer duran varlıklar		
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	259.435.929,76	355.462.841,98
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	906.188.434,31	1.235.566.202,95

BOĞAZİÇİ EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		201.274.666,13		458.851.881,74
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		359.187.915,05		433.309.045,73
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		55.454.412,27		71.606.371,95
G-Borç ve gider karşılıkları		2.517.156,24		39.118,43
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğ.yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	2.517.156,24		39.118,43	
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları		26.106.561,43		3.631.734,93
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		644.540.711,12		967.438.152,78
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		46.360.805,24		75.905.160,16
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		327.510,77		296.110,50
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		46.688.316,01		76.201.270,66
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		336.023.271,00	336.023.271,00	336.023.271,00
1-Sermaye	336.023.271,00		336.023.271,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		42.234.225,26		42.234.225,26
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				(163.298.089,08)
F-Dönem net karı (zararı)		(163.298.089,08)		(23.032.627,67)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		214.959.407,18		191.926.779,51
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		906.188.434,31		1.235.566.202,95

BOĞAZİÇİ EDAS 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	2.320.227.932,51		3.220.259.075,54	
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)				
C-NET SATIŞLAR	2.320.227.932,51		3.220.259.075,54	
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	2.009.454.354,16		2.628.665.202,16	
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI		310.773.578,35		591.593.873,38
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	167.259.635,82		183.461.132,97	
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI		143.513.942,53		408.132.740,41
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	96.740.594,21		131.936.978,87	
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	175.685.605,49		167.660.498,42	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)				
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR		64.568.931,25		372.409.220,86
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	25.725.520,70		11.956.026,48	
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	253.592.541,03		407.397.875,01	
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI		(163.298.089,08)		(23.032.627,67)
K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)				
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI		(163.298.089,08)		(23.032.627,67)

MENDERES EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (Varlıklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I- DÖNEN VARLIKLAR				
A- Hazır Değerler		4.797.100,59		804.377,80
B- Menkul Kıymetler		6.055.000,00		2.120.000,00
1- Men. Kıy.değer. Düş.karş. (-)				
C- Ticari Alacaklar		93.362.346,14		35.700.956,90
1- Alacak senet Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	10.199.953,51		10.234.000,30	
D- Diğer Alacaklar		199.287.037,26		215.738.957,16
1- Diğer alacak sene reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)	237.984,67		222.403,18	
E- Stoklar		8.784.354,06		3.108.017,66
1- Stok değer düşük.karş. (-)				
2- Verilen sipariş avansları	1.217,85			
F- Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Maliyetleri		9.839.650,00		242.852,30
G- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku		2.120.273,43		
H- Diğer Dönen Varlıklar		324.245.761,48		257.715.161,82
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI :				
II- DURAN VARLIKLAR				
A- Ticari Alacaklar		11.955,23		12.574,51
1- Alacak senet Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı(-)				
B- Diğer Alacaklar				
1- Diğer alacak sene reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)				
C- Mali Duran Varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağ.men.kıy.değer düş.karş. (-)				
3- İştirakler				
4- İştirak. Sermaye taahhütleri (-)				
5- İst.ser.payı değ.düş.karş.(-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağl. Ort.sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağl. Ort.ser.payı değer düş.karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Dig. Mali dur. Varl.değ. Düş.karş. (-)				
D- Maddi Duran Varlıklar		53.230.226,21		56.940.502,54
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	146.772,02		2.880,66	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	146.772,02		2.880,66	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	53.230.226,21		56.940.502,54	
4- Verilen avanslar				
E- Maddi Olamayan Duran Varlıklar		149.902.099,14		162.454.779,30
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	171.079.214,73		195.318.965,09	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	21.177.115,59		32.864.185,79	
3- Verilen avanslar				
F- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1- Özel tük. Tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku				
H- Diğer Duran Varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI :		203.144.280,58		219.407.856,35
AKTİF (Varlıklar) TOPLAMI :		527.390.042,06		477.123.018,17

MENDERES EDAS 2008 Yılı Bilançosu

PASİF (Kaynaklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I- KISA VADELİ YABANCI KANAKLAR				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar		63.511.422,81		5.124.677,74
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		315.256.481,46		331.797.712,27
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar		129.598,65		112.177,81
E- Yıllara Yay.inş. ve Onarım Hakedişleri				
F- Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler		15.101.273,50		9.603.549,75
G- Borç ve Gider Karşılıkları		1.018.527,00		
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.				
2- Dönem karının peş.öd. vergi ve diğer yük. (-)				
3- Kıdem tazminat karşılığı				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları	1.018.527,00			
H- Gel. Ayl.Ait Gelirler ve Gider Karşılıkları		8.696.313,84		
I- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		20.394,63		
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI :		403.734.011,89		346.638.117,57
I- UZUN VADELİ YABANCI KANAKLAR				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar		11.003.868,17		15.270.965,33
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Borç ve Gider Karşılıkları				
1- Kıdem tazminat karşılığı				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları				
F- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku				
G- Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI :		11.003.868,17		15.270.965,33
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A- Ödenmiş Sermaye		143.978.206,47		143.978.206,47
1- Sermaye	137.440.833,00		137.440.833,00	
2- Ödenmemiş Sermaye				
3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	6.537.373,47		6.537.373,47	
4- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)				
B- Sermaye Yedekleri				
1-Hisse senetleri İhraç primleri				
2- Hisse Senetleri iptal Kararları				
3- MDV yeniden değerlendirme artışları				
4- İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5- Diğer sermaye yedekleri				
C- Kar Yedekleri		16.373.883,10		16.373.883,10
1- Yasal yedekler	16.373.883,10		16.373.883,10	
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D- Geçmiş yıllar karları				
E- Geçmiş yıllar zararları (-)				(47.699.927,57)
F- Dönem net karı (zararı)		(47.699.927,57)		2.561.773,27
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI :		112.652.162,00		115.213.935,27
PASİF (Kaynaklar) TOPLAMI :		527.390.042,06		477.123.018,17

MENDERES EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt Satışlar	689.771.903,62	574.035.016,16
B- Satış İndirimleri		
C- Net Satışlar	689.771.903,62	574.035.016,16
D- Satışların Maliyeti (-)	595.481.448,73	451.649.753,57
Brüt satış karı veya zararı	94.290.454,89	122.385.262,59
E- Faliyet Giderleri	80.697.695,24	60.566.271,07
Faliyet karı veya zararı	13.592.759,65	61.818.991,52
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	37.232.216,14	28.431.563,83
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	4.337.764,90	2.685.059,31
H- Finansman giderleri (-)		
Olağan kar veya zarar	46.487.210,89	87.565.496,04
I- Olağan dışı gelir veya karlar	2.201.779,11	7.211.063,55
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	96.388.917,57	92.214.786,32
Dönem karı veya zararı	(47.699.927,57)	2.561.773,27
K-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. Karş. (-)		
Dönem net karı veya zararı	(47.699.927,57)	2.561.773,27

GÖKSU EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır değerler		2.160.662,40		6.275.995,11
B-Menkul kıymetler		1.687.371,00		443.965,43
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı(-)				
C-Ticari alacaklar		71.501.697,65		152.423.056,80
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	23.240.929,21		24.482.148,48	
D-Diğer alacaklar		173.996.262,37		175.389.744,60
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	29.040,63		28.990,63	
E-Stoklar		3.426.539,65		3.848.878,55
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları	41.260,00		40,00	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		211.636,81		1.515.829,33
H-Diğer dönen varlıklar		853.222,59		2.227.952,88
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		253.837.392,47		342.175.421,70
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari alacaklar				243.066,75
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)			243.066,75	
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak.sermaye payları değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		30.416.158,85		57.111.788,42
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	38.949,72			
2-Birikmiş amortismanlar (-)	38.949,72			
3-Yapılmakta olan yatırımlar	30.416.158,85			
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		28.487.775,77		39.723.212,76
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	31.930.553,81			
2-Birikmiş amortismanlar (-)	3.442.778,04			
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		58.903.934,62		97.078.067,93
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		312.741.327,09		439.253.489,63

GÖKSU EDAŞ 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		32.439.195,62		146.174.047,99
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		178.902.175,33		191.753.097,46
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		2.694,04		2.694,04
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		8.119.533,97		9.933.045,03
G-Borç ve gider karşılıkları		720.653,60		6.334,54
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve dig.yük.(-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	720.653,60		6.334,54	
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları		2.180.529,83		741.719,95
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		27,07		27,07
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		222.364.809,46		348.610.966,08
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar		4.645.102,82		9.030.545,52
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		4.645.102,82		9.030.545,52
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		111.314.933,57		111.314.933,57
1-Sermaye	106.499.139,00		106.499.139,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	4.815.794,57		4.815.794,57	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		2.619.655,00		2.619.655,00
1-Yasal yedekler	2.619.655,00		2.619.655,00	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(9.231.562,40)		(28.203.173,76)
F-Dönem net karı (zararı)		(18.971.611,36)		(4.119.436,78)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		85.731.414,81		(81.611.978,03)
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		312.741.327,09		439.253.489,63

GÖKSU EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	345.778.979,93		457.358.666,18	
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)				
C-NET SATIŞLAR	345.778.979,93		457.358.666,18	
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	331.352.575,04		435.078.023,31	
BRÜT SATIŞ KÂRI VEYA ZARARI		14.426.404,89		22.280.642,87
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)	45.126.360,04		55.648.373,79	
FAALİYET KÂRI VEYA ZARARI		(30.699.955,15)		(33.367.730,92)
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	15.222.332,70		16.803.790,19	
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	(1.829.894,36)		(1.933.680,14)	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)				
OLAĞAN KÂR VEYA ZARAR		(17.307.516,81)		(18.497.620,87)
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	2.572.121,97		23.248.783,66	
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	(4.236.216,52)		(8.870.599,57)	
DÖNEM KÂRI VEYA ZARARI		(18.971.611,36)		(4.119.436,78)
K-DÖNEM KÂRI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)				
DÖNEM NET KÂRI VEYA ZARARI		(18.971.611,36)		(4.119.436,78)

YEŞİLİRMAK EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Dönen varlıklar :				
A - Hazır Değerler		10.493.282,82		16.556.072,04
B - Menkul Kıymetler				
1 - Men.kıy.değer.düş.karş. (-)				
C - Ticari Alacaklar		105.565.522,00		227.644.594,73
1 - Alacak senet. Reeskontu(-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	15.428.939,19		19.947.598,58	
D - Diğer Alacaklar		155.959.181,78		163.534.298,03
1 - Diğer alacak senet reeskontu. (-)				
2 - Şüp.diğer alacaklar karş. (-)	849.240,40		851.883,36	
E - Stoklar		7.032.653,02		7.317.034,37
1 - Stok değér düşük.karş. (-)				
2 - Verilen sipariş avansları	10.947,42			
F - Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Maliyetleri		493.700,68		1.047.118,23
G - Gel.Ayl.Ait Gid.ve Gelir Tahakkuku		354.948,10		2.005.190,08
H - Diğer Dönen Varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı :		279.899.288,40		418.104.307,48
II - Duran varlıklar :				
A -Ticari Alacaklar				52.184,86
1 - Alacak senet. reeskontu(-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B - Diğer Alacaklar				
1 - Diğer alacak senet reeskontu. (-)				
2 - Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C - Mali Duran Varlıklar				
1 - Bağlı menkul kıymetler				
2 - Bağ.men.kıy.değér düş.karş. (-)				
3 - İştirakler				
4 - İştirak.sermaye taahhütleri (-)				
5 - İşt.ser.payı değ.düş.karş. (-)				
6 - Bağlı ortaklıklar				
7 - Bağlı.ort.sermaye taahhütleri (-)				
8 - Bağlı.ort.ser.payı değér düş.karş(-)				
9 - Diğer mali duran varlıklar				
10 - Diğ.mali dur.varl.değ.düş.karş.(-)				
D - Maddi Duran Varlıklar		63.614.553,17		114.259.378,24
1 - Maddi duran varlıklar (brüt)	52.613,97		49.759,07	
2 - Birikmiş amortismanlar (-)	52.244,24		49.759,34	
3 - Yapılmakta olan yatırımlar	63.614.183,44		114.259.378,51	
4 - Verilen avanslar				
E - Maddi Olmayan Duran Varlıklar		120.403.267,94		138.779.597,20
1 - Maddi olmayan duran varlık.(brüt)	135.693.323,82		163.112.199,36	
2 - Birikmiş amortismanlar (-)	15.290.055,88		24.332.602,16	
3 - Verilen avanslar				
F - Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1 - Özel tük.tabi.varlıklar (brüt)				
2 - Birikmiş tükenme payları (-)				
3 - Verilen avanslar				
G - Gel.yıl.ait gid.ve gel.tahakkukları				
H - Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		184.017.821,11		253.091.160,30
Aktif (Varlıklar) Toplamı :		463.917.109,51		671.195.467,78

YEŞİLİRMAK EDAS 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A - Mali Borçlar				
B - Ticari Borçlar		53.034.979,81		187.895.720,96
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer Borçlar		284.802.041,40		342.312.537,85
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan Avanslar		14.092,29		16.289,07
E - Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Hakedişleri				
F - Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler		15.181.284,94		18.817.640,75
G - Borç ve Gider Karşılıkları		1.581.372,10		36.760,82
1 - Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.				
2 - Dönem karının peş.öd.vergi ve diğer yük.(-)				
3 - Kıdem tazminatı karşılığı				
4 - Diğer borç ve gider karşılıkları	1.581.372,10		36.760,82	
H - Gel.Ayl.Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları		1.893.424,99		1.529.560,01.
I - Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		5.305,27		5.305,27
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		356.512.500,80		550.613.814,73
II - Uzun Vadeli Yabancı kaynaklar				
A - Mali Borçlar				
B - Ticari Borçlar		7.484.027,28		13.956.539,21
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer Borçlar				
1 - Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan Avanslar				
E - Borç ve Gider Karşılıkları				
1 - Kıdem tazminat karşılığı				
2 - Diğer borç ve gider karşılıkları				
F - Gel.Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları				
G - Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		7.484.027,28		13.956.539,21
III - Özkaynaklar				
A - Ödenmiş Sermaye		154.016.648,20		154.016.648,20
1 - Sermaye	144.550.194,00		144.550.194,00	
2 - Ödenmemiş sermaye	0		0	
3- Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları	9.466.454,20		9.466.454,20	
4- Sermaye düzeltilmesi olumsuz farkları (-)				
B - Sermaye Yedekleri				
1 - Hisse senetleri ihraç primleri				
2 - Hisse senetleri iptal karları				
3 - MDV yeniden değerlendirme artışları				
4 - İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5 - Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar Yedekleri		6.346.320,41		6.346.320,41
1 - Yasal yedekler	6.346.320,41		6.346.320,41	
2 - Statü yedekleri				
3 - Olağanüstü yedekler				
4 - Diğer kar yedekleri				
5 - Özel fonlar				
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)		41.791.201,52		60.442.386,80
F - Dönem net karı (zararı)		18.651.185,28		6.704.532,03
Özkaynaklar toplamı		99.920.581,81		106.625.113,84
Pasif (Kaynaklar) Toplamı		463.917.109,89		671.195.467,78

YEŞİLİRMAK EDAŞ 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	442.482.824,08	601.831.369,40
B- Satış indirimleri (-)	-	-
C- Net satışlar	442.482.824,08	601.831.369,40
D- Satışların maliyeti (-)	414.838.343,25	555.287.493,56
Brüt satış karı	27.644.480,83	46.543.875,84
E- Faaliyet giderleri (-)	108.213.207,33	121.271.909,12
Faaliyet zararı	(80.568.726,50)	(74.728.033,28)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	26.542.489,70	32.712.907,91
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	7.753.781,00	9.034.418,90
H- Finansman giderleri (-)	-	-
Olağan zarar	(61.780.017,80)	(51.049.544,27)
I- Olağan dışı gelir veya karlar	48.848.108,89	70.524.975,14
J- Olağan dışı gider veya zararlar (-)	5.719.276,37	12.770.898,84
Dönem karı veya zararı	(18.651.185,28)	6.704.532,03
K- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karş.(-)	-	-
Dönem net karı veya zararı	(18.651.185,28)	6.704.532,03

ANKARA DOĞAL ELEKTRİK ÜRETİM VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ'NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 5'inci Yasama Yılı'nın 02/12/2010 tarihli 14'üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 4046 sayılı Kanun çerçevesinde kurulan Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. (ADÜAŞ), ana sözleşmesinin tescil ve ilanı ile birlikte 29.05.2007 tarihinde faaliyete başlamıştır.

ADÜAŞ, özelleştirme kapsam ve programına alınması ile birlikte Özelleştirme İdaresi Başkanlığına geçmiş olan EÜAŞ'a ait 9 adet elektrik üretim santralini, mevcut çalışanları ile birlikte 30.06.2007 tarihi itibarıyla EÜAŞ'tan devralarak, 01.07.2007 tarihinden itibaren, aldığı üretim lisansları çerçevesinde kendisi işletmeye başlamıştır.

Söz konusu santrallerinin özelleştirilmesi için yapılan ihale, 510 milyon \$ ile en yüksek teklifi veren Zorlu Grubunda kalmış ve bu husus Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 07.05.2008 tarih ve 2008/29 sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

ADÜAŞ'a ait Engil Gaz Türbinleri Santralinin satışına ilişkin "Satış Sözleşmesi" ile diğerlerinin 30 yıl süreyle işletme hakkının devrine ilişkin "İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi" 01.09.2008 tarihinde karşılıklı imzalanarak söz konusu santraller, Zorlu Doğal Elektrik Üretimi A.Ş.'ye devredilmiştir.

ADÜAŞ'ın 2008 yılı faaliyetleriyle ilgili bazı bilgiler, önceki dönem (29.05.2007-31.12.2007) ile birlikte aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış (%)
Esas sermaye	YTL	1.000.000	1.000.000	-	-
Ödenmiş sermaye	YTL	1.000.000	1.000.000	-	-
Öz kaynaklar	YTL	12.888.288	102.365.956	89.477.668	694,3
Yabancı kaynaklar	YTL	59.461.510	522.421	(58.939.089)	(99,1)
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar (-)	YTL	-	-	-	-
Finansman giderleri	YTL	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	YTL	77.276.725	76.801.173	(475.552)	(0,6)
Maddi duran varlıklar birikmiş amort.	YTL	22.238.219	23.702.884	1.464.665	6,6
Yılı yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	YTL	151.796	4.306	(147.490)	(97,2)
Yılı yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	63,2	-	-	-
Tüm alım tutarı	YTL	1.639.739	2.081.850	442.111	27,0
Brüt üretim miktarı	MWh	219.105	319.919	100.814	46,0
İç tüketim miktarı	MWh	7.127	9.166	2.039	28,6
Net üretim miktarı	MWh	211.978	310.753	98.775	46,6
Satış hasılatı (Net)	YTL	21.895.560	54.146.527	32.250.967	147,3
Üretim maliyeti (Net üretime göre)	YKr/kWh	3,09	3,49	0,40	12,94
Ortalama satış maliyeti	YKr/kWh	3,20	3,50	0,30	9,37
Ortalama satış fiyatı	YKr/kWh	12,71	13,90	1,19	9,36
Stoklar:					
-Malzeme	YTL	259.719	-	-	-
-Diğer stoklar		1.531	-	-	-
-Sipariş avansları	YTL	222.490	-	-	-
Memur (Ortalama)	Kişi	9	9	-	-
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	84	82	(2)	(2,4)
İşçi (Ortalama)	Kişi	100	98	(2)	(2,0)
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	4.210.788	7.114.472	2.903.684	69,0
Cari yıla ilişkin:					
-Memurlar için yapılan tüm giderler	YTL	140.210	341.725	201.515	143,7
-Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.596	3.164	568	21,9
-Sözleşmeliler için yapılan tüm giderler	YTL	1.002.266	1.494.486	492.220	49,1
- Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.989	2.285	296	14,9
-İşçiler için yapılan tüm giderler	YTL	2.778.619	5.152.826	2.374.207	85,4
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	4.631	5.803	1.172	25,3
Dönemine ilişkin kurumlar vergisi	YTL	2.973.021	8.638.968	5.665.947	190,6
Tahakkuk eden vergiler	YTL	3.699.225	9.008.252	5.309.027	143,5
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	YTL	4.047.027	4.201.861	154.834	3,8
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	5.202.231	4.210.869	(991.362)	(19,1)
GSMH 'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	YTL	5.202.231	4.210.869	(991.362)	(19,1)
Faaliyet kârlılığı (Öz kaynaklar yönünden)	%	112,9	40,3	(72,6)	(64,3)
Mali kârlılık (Öz kaynaklar yönünden)	%	115,3	40,7	(74,6)	(64,7)
İktisadi kârlılık	%	20,5	40,5	20,0	97,6
Faaliyet kârı	YTL	14.550.727	41.216.519	26.665.792	183,3
Dönem kârı	YTL	14.861.309	41.642.600	26.781.291	180,2
Bilanço kârı	YTL	11.888.288	44.297.505	32.409.217	272,6

Genel kurul ve denetçileri bulunan ADÜAŞ'ın, şirket merkezi Ankara olup, 1 milyon YTL olan sermayesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ödenmiştir.

Şirket, 2008 yılında satış ve işletme hakkı devrinin gerçekleştirildiği 01.09.2008 tarihine kadar, tamamını Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM) uygulamaları çerçevesinde olmak üzere toplam 305.915 MWh'lık net enerji satışı gerçekleştirmiştir.

Cari dönemde toplam satış maliyetinin 12,9 milyon YTL, net satış hasılatının 54,1 milyon YTL olması neticede, 41,2 milyon YTL işletme faaliyeti kârı sağlanmıştır.

09.07.2008 tarih ve 5784 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesinin sonuna yeni hükümler eklenmiştir. Bu düzenlemede, "Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve/veya müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıkları özelleştirme programına alınsa bile bunların bağlı oldukları Bakanlık veya kurumları ile ilgileri ve mülkiyetinin bağlı bulundukları kurum ve/veya kuruluşlara aidiyeti aynen devam eder. Ancak, bu kuruluşların özelleştirmeye hazırlanmalarına yönelik teknik, mali, idari ve hukuki işlemler, personele ilişkin işlemler ve özelleştirilmelerine ilişkin iş ve işlemler, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir." hükümleri yer almıştır.

Bu düzenleme ile; EÜAŞ'ın özelleştirme kapsam ve programına alınmasına karar verilen birim ve varlıklarının 4046 sayılı Kanun çerçevesinde doğrudan Özelleştirme İdaresi Başkanlığına geçmesine son verilerek, ilgili bulunduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve EÜAŞ'da kalmaları, ancak personel hareketleri de dahil olmak üzere özelleştirme ile ilgili tüm işlemlerin 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yürütülmesi getirilmiştir.

Nitekim Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 19.10.2009 tarih 2009/59 sayılı kararı ile özelleştirme programına alınarak "İşletme Hakkının Verilmesi" yöntemi ile özelleştirilmesine karar verilmiş olan EÜAŞ'a ait 56 adet akarsu elektrik üretim santrali, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına, dolayısı ile ADÜAŞ'a devredilmemiştir. Söz konusu santrallerin özelleştirme işlemleri Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, ilgili Bakanlık ve EÜAŞ tarafından yürütülmektedir. Bu hususta ADÜAŞ'a bir görev verilmemiştir.

Dolayısıyla ADÜAŞ'ın faaliyeti, kendisine yeni üretim tesisi bağlanmaması ve mevcut santrallerinin tamamı mülkiyet devri ve işletme hakkı devri yapılmak suretiyle özelleştirilmiş olması nedenleriyle, söz konusu devirlerin gerçekleştirildiği 01.09.2008 tarihinden itibaren, ilgili sözleşmedeki yükümlülüklerle sınırlı kalmıştır. Bu faaliyetler, genelde mülkiyeti ADÜAŞ'a ait olan santrallerde yapılacak yatırımlar, sigorta işleri, yapılan işlemlerin denetlenmesi ve santrallere ait bazı taşınmazların satışı gibi işlerle sınırlı bulunmaktadır.

Mevcut yasal düzenleme göz önünde bulundurularak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından, ilgileri dolayısıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu ve EÜAŞ yetkilileriyle de istişare edilmek suretiyle, ADÜAŞ'ın geleceği hakkında bir karar verilmeli ve buna göre şirketin yapısı ve personeli oluşturulmalıdır.

II. İDARİ BÜNYE

Ana Sözleşmesine göre, Şirketin organları genel kurul, yönetim ve denetim kurulu ile genel müdürlükten oluşmaktadır. Ana Sözleşmede, genel kurulun pay sahibi ortaklardan oluşacağı, yönetim ve denetim kurulu üyeliklerinin genel kurulca seçileceği ve ücretlerinin belirleneceği, yönetim kurulunun görev süreleri 2 yıl olan 5 üyeden, denetim kurulunun ise görev süreleri 1 yıl olan 2 üyeden oluşacağı düzenlenmiştir.

Ancak, Ana Sözleşmenin geçici 1 ve 2 nci maddelerinde, Şirketin sermayesindeki kamu payı % 50'nin altına düşünceye kadar 4046 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı yer almıştır. Şirketin sermayesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait olduğundan, yönetim kurulu başkan ve üyelikleri ile denetim kurulu üyeliklerine söz konusu geçici maddeler doğrultusunda 4046 sayılı Kanun çerçevesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bağlı olduğu Maliye Bakanlığı tarafından atamalar yapılmıştır.

Şirketin teşkilat şeması belirlenmiş olmakla birlikte, herhangi bir kadro ihdası yapılmadığından bu şemada yer alan birimler oluşmamıştır.

Şirketin genel müdürlük görevi, yönetim kurulu üyelerden birisinin görevlendirilmesi suretiyle yürütülmektedir.

Şirketin 2008 yılı sonu itibarıyla çalışan kadrolu personel sayısı, I sayılı cetvele tabi 1 memur, II sayılı cetvele tabi 2 sözleşmeli olmak üzere toplam 3 kişidir. Kadrosu TEDAŞ'ta olan 1 kişi geçici görevlendirilmiştir. Ayrıca 10 kişi hizmet alımı yoluyla çalıştırılmaktadır. Kamu personeli çalıştırılması gereken işlerde yüklenici işçisi çalıştırılmaması gerekmektedir.

ADÜAŞ'ın 2008 yılı faaliyetlerine ilişkin genel kurul, 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 17.07.2009 tarihinde yapılmıştır.

III. MALİ BÜNYE

2008 yılı sonu itibarıyla Şirketin varlık ve kaynakları toplamı 102,9 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Varlıkların % 48,4 oranında 49,8 milyon YTL'si dönen, % 51,6 oranında 53,1 milyon YTL'si duran varlıklardan, kaynakların ise % 99,5 oranında 102,4 milyon YTL'si öz, % 0,5 oranında 0,5 milyon YTL'si de yabancı kaynaklardan oluşmuştur.

Dönen varlıklar genelde bankadaki nakit ile ticari alacaklardan, duran varlıklar ise işletme hakkı devredilen santrallere ait mülkiyeti şirkette olan sabit kıymetlerden oluşmuştur.

Öz kaynakların % 1'i ödenmiş sermaye, % 55,2'si sermaye yedekleri, % 0,5'i kâr yedekleri, % 43,3'ü de dönem kârı ile ilgilidir. Yabancı kaynakları ise ödenecek vergi ve diğer borçlar oluşturmıştır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Şirket, mülkiyeti kendisine ait olan santrallerinde 01.07.2007 tarihinden devrin gerçekleştiği 01.09.2008 tarihine kadar, EPDK'dan aldığı üretim lisansları çerçevesinde elektrik enerjisi üretimi gerçekleştirmiştir.

Cari dönemde, büyük çoğunluğu hidroelektrik santrallerden oluşan ve kurulu güçleri toplamı 142,58 MW olan üretim tesislerinde, toplam 319.918 MWh'lik brüt enerji üretimi gerçekleştirmiştir. Bu üretimin 9.166 MWh'lik kısmı santrallerin iç ihtiyaçlarında tüketilmiş, kalan 310.752 MWh'lik kısmı satışa sunulmuş, bundan iletim kayıplarının düşülmesi sonucu kalan 310.915 MWh'lik kısmı ise satılmıştır.

Söz konusu üretimin %80,8'i hidroelektrik, kalan %19,2'si ise termik santrallerden yapılmıştır.

Şirket, elektrik enerjisi satışı için ikili anlaşma yapmamış, üretilen enerjinin tamamının satışını doğrudan Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM) uygulamaları çerçevesinde gerçekleştirmiştir.

Cari dönemde, toplam 12,9 milyon YTL tutarında satış maliyeti yapılmasına karşılık, 54,1 milyon YTL tutarında net hasılat elde edilmesi sonucunda 41,2 milyon YTL tutarında işletme faaliyeti kârı oluşmuştur.

Cari dönemde, şirketin bilgisayar ve güvenlik kamerası alımı için toplam 4,3 bin YTL tutarında yatırım harcaması yapılmıştır.

V. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- 09.07.2008 tarih ve 5784 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesinin sonuna eklenen düzenleme ile EÜAŞ'ın birim ve varlıkları özelleştirme programına alınsa bile bunların Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve EÜAŞ ile ilgilerinin ve aidiyetlerinin aynen devam edeceği hususu getirildiğinden;

- Şirket mülkiyetindeki santrallerin işletme hakkının devredildiği 01.09.2008 tarihinden itibaren faaliyet alanı daralan ADÜAŞ'ın geleceği hakkında, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından bir karar verilmesi,

- İlgileri dolayısı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu temsilcilerinin de Komisyon toplantısına katılmalarının sağlanması,

2-Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin 17.07.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 41.642.600,04 Yeni Türk Lirası dönem net kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır Değerler		120.239,00		13.053.351,62
2-Bankalar			13.053.351,62	
B-Menkul Kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer	7.670.633,56	7.670.633,56		
Düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	8.081.375,54	8.081.375,54		36.613.477,93
1-Alıcılar			36.611.337,04	
2-Verilen Depozito ve Teminatlar			2.140,89	
3-Alacak sen.reeskontu (-)				
4-Kazanılmamış finansal kiralama f.geliri				
5-Şüpheli alacak karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar	379.980,00	379.980,00		68.669,41
1-Personelden Alacaklar			531,36	
2-Diğer Çeşitli Alacaklar			68.138,05	
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacak karşılığı (-)				
E-Stoklar	261.250,16	483.740,16		
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı(-)				
2-Verilen sipariş avansları	222.490,00			
F-Yıll yay.inş.ve on.maliyeti				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahak.		154.114,37	19.102,03	19.102,03
H-Diğer dönen varlıklar		700,00	26.438,60	26.438,60
Dönen varlıklar toplamı		16.890.782,63		49.781.039,59
II-Duran varlıklar :				
A-Ticari alacaklar				
1-Alacak sen.reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama f.geliri				
3-Şüpheli alacak karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacak karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymet değer düşü. kar (-)				
3-İştirakler				
4-İştiraklere ser.tah (-)				
5-İştiraklere sermaye payları				
Değer düş.karşl. (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ort.ser.tah.(-)				
8-Bağlı ort.ser.pay.diğer düş kar(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.				
D-Maddi duran varlıklar		55.038.506,38		53.098.289,19
1-Maddi duran varlık (brüt)	77.276.725,49		76.801.172,93	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(22.238.219,11)		(23.702.883,74)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		9.048,32		9.048,31
1-Maddi olmayan dur. var.(brüt)	242.461,99		210.729,92	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(233.413,67)		(201.681,61)	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıkl.				
1-Özel tük.tab var.(brüt)				
2-Birikmiş tük.payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahak.		410.639,73		
H-Diğer duran varlıklar		821,00		
Duran varlıklar toplamı		55.459.015,43		53.107.337,50
Aktif varlıklar toplamı		72.349.798,06		102.888.377,09

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç.				
B-Ticari borçlar	328.725,45	328.725,45	450.541,39	450.541,39
1-Satıcılar				
2-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	1.395.289,61	1.395.289,61		42.566,66
1-Personele Borçlar			36.815,62	
2-Diğer Çeşitli Borçlar			5.751,04	
3-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		866.982,24	28.885,80	28.885,80
G-Borç ve gider karşılıkları		1.413.758,29		426,97
1-Dönem karı ve diğer yasal yük. karşılığı	2.973.020,87		8.638.967,93	
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükler (-)	(2.109.098,45)		(8.638.540,96)	
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gid.karşılıkları	549.835,87			
H-Gelecek ay. ait gelirler ve gider				
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı:		4.004.755,59		522.420,82
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar:				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç.				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senedi reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		55.456.754,75		
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminat karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gel yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı :		55.456.754,75		
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye				
1-Sermaye	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri				56.474.036,44
1-Hisse senedi ihraç primler				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri			56.474.036,44	
C-Kar yedekleri				594.414,39
1-Yasal yedekler			594.414,39	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları			11.293.873,33	11.293.873,33
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem net karı		11.888.287,72	33.003.632,11	33.003.632,11
Öz kaynaklar toplamı		12.888.287,72		102.365.956,27
Pasif (kaynaklar) toplamı		72.349.798,06		102.888.377,09

Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.**2008 Yılı Gelir Tablosu**

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A- Brüt satışlar	22.826.453,38		56.200.548,69	
B- Satış indirimleri (-)	930.893,20		2.054.022,03	
C- Net satışlar	21.895.560,18		54.146.526,66	
D- Satışların maliyeti (-)	6.554.499,50		10.857.213,64	
Brüt satış karı veya zararı		15.341.060,68		43.289.313,02
E- Faaliyet giderleri (-)	790.333,54		2.072.793,92	
Faaliyet karı veya zararı		14.550.727,14		41.216.519,10
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	347.336,67		1.741.417,23	
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)				
H- Finansman giderleri				
Olağan kar veya zarar		14.898.063,81		42.957.936,33
İ- Olağandışı gelir ve karlar	197.098,18		308.111,57	
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	233.853,40		1.623.447,86	
Dönem karı veya zararı		14.861.308,59		41.642.600,04
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		2.972.261,72		8.638.967,93
Dönem net karı veya zararı		11.889.046,87		33.003.632,11

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI:
İLGİLİ KURULUŞ

İLLER BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

İller Bankası'nın 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 5'inci Yasama Yılıının 04/11/2010 tarihli 9'uncu birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

İller Bankası; 13.6.1945 tarih, 4759 sayılı İller Bankası Kanunu ve Kanun'da değişiklik yapan 30.11.1989 tarih ve 3590 sayılı Kanun gereğince hazırlanarak 9.3.1990 tarihinde yürürlüğe giren İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliği, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre sürdürmektedir.

4759 sayılı İller Bankası Kanunu ve Yönetmelikle; banka merkez ve taşra teşkilatının kuruluş, çalışma, görev ve yetkilerini düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Buna göre Banka'nın görevleri;

- Ortak idarelerin kendi kanunları gereğince yapmaya yetkili bulundukları mahalli kamu hizmetleriyle ilgili tesisler, alt ve üst yapılar ve diğer işlerin yapılmasını kolaylaştırmak, şehir, kasaba ve köylerin kuruluş ve imarı yolundaki plan ve programların gerçekleşmesini desteklemek amacıyla bu idarelere, bu yönetmelikte yazılı esas ve usullere göre kredi sağlamak, bu konularda kurulmuş ve kurulacak olan fonlardan tahsis yapmak,

- Bakanlık Kuruluş Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere ortak idarelerin istemleri halinde harita, plan, proje, keşif ve etütleri yapmak veya yaptırmak, bu idarelerin vücuda getirecekleri tesis ve yapılardan mahallince yaptırılmasına imkan olmayan veya Banka tarafından toplu olarak yaptırılmasında fayda bulunan, içmesuyu, kanalizasyon, arıtma ve sondaj işleri gibi alt ve üst yapı tesislerinden beşer yıllık kalkınma planları esas alınarak hazırlanan Banka yıllık yatırım programlarına girenleri yapmak veya yaptırmak,

- İmkanlara göre, ortak idarelerin ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının program dışı işlerini istemleri halinde ve finansmanı bu idarelerce karşılanmak üzere yapmak veya yaptırmak,

- Bankadan alınan kredilerle yapılacak işlerden yapım ve denetlemeleri Bakanlığa verilmiş olanlar dışında kalanların, isteme ve imkana göre teknik kontrol ve denetlemesini üzerine almak,

- Ortak idareler için gerekli olan her türlü makine, araç, gereç, malzeme ve eşyadan temin edebileceklerini bu idarelere istemleri halinde satmak veya kiralamak,

- Ortak idarelerin Banka aracılığıyla sigorta ettirmek isteyecekleri her türlü araç, gereç ve diğer menkuller ile gayrimenkul mallarını sigorta ettirmek,

- Yukarıda yazılı görevleri yapmak üzere her türlü araç ve malzemeyi temin etmek, Bankanın görevlerini yerine getirebilmek için gerekli tesisleri doğrudan doğruya kurmak ve kurulmuş ve kurulacak olan ortaklıklara gerekirse iştirak etmek,

- Ortak idarelerin ve diğer kurum ve kuruluşların istemleri halinde bunların ve ayrıca kanunlarla kurulmuş fonlardan Bankaya aktarılabacak olanların veznedarlık hizmetlerini yapmak,

- Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek,

şeklinde sıralanmaktadır.

İller Bankası'nın yeniden yapılandırılması, kendisinden beklenen görevleri gereği gibi ifa edebilmesi ve ihtiyaç sahibi kuruluşların beklentilerinin karşılanarak onlara finansman ve danışmanlık hizmeti verecek özerk bir kuruluş haline getirilmesine imkan sağlamak amacıyla, 13.06.1945 tarih ve 4759 sayılı Kanunun yerine geçecek yeni İller Bankası Anonim Şirketi kanun tasarısı hazırlanmış ve 2006 yılı Aralık ayında Başbakanlık tarafından TBMM'ye gönderilmiştir. Söz konusu Kanun 18.02.2010 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek Genel Kurula havale edilmiştir.

Banka, ayrıca; 2380 sayılı Kanun gereği genel bütçe vergi hasılatından bünyesine aktarılan payların belediyelere ve özel idarelere dağıtılması görevini de yerine getirmektedir. 1.7.2008 tarihinden itibaren 2380 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılıp yerine 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun hükümleri yürürlüğe girmiştir. 4759 sayılı İller Bankası Kanunu'nun 5917 sayılı kanunla değişik 19. maddesine göre, Bankanın net kârının % 60'ı, kalkınmalarına yardımcı olmak üzere, her yıl belirli sayıdaki köyler ile nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerin altyapı ihtiyaçları için dağıtılmaktadır.

İller Bankası'nın son 5 yıllık faaliyet sonuçlarına ilişkin verilerden seçilerek hazırlanmış olun toplu bilgiler ve bunlardan 2007 ile 2008 dönemlerine ait olanların karşılaştırmalı durumu aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler (*)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış Azalış %
Esas sermaye	Bin YTL	3.000.000	3.000.000	3.000.000	9.000.000	9.000.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	1.092.255	1.546.422	2.175.430	2.942.296	3.823.565	881.269	30
Özkaynaklar	"	2.167.705	2.743.158	3.427.408	4.264.617	5.281.512	1.016.895	23,8
Yabancı kaynaklar	"	847.334	903.795	983.719	1.348.094	1.534.993	186.899	13,9
Verilen faizler	"	14	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar	"	194.343	103.789	100.723	189.738	195.503	5.765	3
Birikmiş amortismanlar	"	88.036	88.439	88.384	92.547	97.231	4.684	5,1
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	424.358	528.797	540.245	507.295	511.804	(4.509)	(0,8)
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	71,3	88,1	89,7	76,9	51	(25,9)	(33,6)
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	11.897	11.897	8.661	-	-	-	-
Dönemine ilişkin iştirakler kar payı	YTL	-	-	10.557	-	-	-	-
Belediye sayısı	Adet	3.225	3.225	3.225	3.225	3.255	-	-
Tüm alım tutarı	Bin YTL	34.342	27.961	31.799	24.959	26.370	1.411	5,7
Krediler								
Fonksiyonel krediler	Bin YTL	2.136.172	2.712.067	3.432.130	4.150.051	5.337.634	1.187.583	28,6
Fonksiyonel olmayan krediler	"	9.212	9.277	11.237	11.848	13.680	1.832	15,5
Teminat ve kefalet mektupları	"	7.629	10.793	95.505	204.865	825.892	621.027	303,1
Memur (ortalama)	Kişi	2.718	2.651	2.611	2.617	2.507	(110)	(4,2)
Sözleşmeli (ortalama)	"				14	36	22	157,1
İşçi (ortalama)	"	780	724	680	635	578	(57)	(9)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	75.837	85.266	90.348	99.106	103.140	4.034	4,1
Cari yıla ilişkin								
-Memurlar için yapılan tüm ödemeler	Bin YTL	54.021	57.961	67.831	74.186	77.101	2.915	3,9
-Memurlar için kişi başına aylık ort. gider	YTL	1.656	1.821	2.165	2.362	2.563	201	8,5
-Sözleşmeliler için yapılan tüm ödemeler	Bin YTL				185	748	563	304,3
-Sözleşmeliler için kişi başına aylık ort. gider	YTL				1.101	1.731	630	57,2
-İşçiler için yapılan tüm ödemeler	Bin YTL	21.738	27.224	22.489	24.693	20.161	(4.532)	(18,4)
-İşçiler için kişi başına aylık ortalama gider	YTL	2.322	3.134	2.756	3.232	2.907	(325)	(10,1)
Dönemine ilişkin kurumlar vergisi	Bin YTL	6.381	58.620	60.316	75.318	110.753	35.435	47
Tahakkuk eden vergiler	"	9.949	62.615	64.489	79.347	137.920	58.573	73,8
GSYİH'ya Katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	104.182	268.768	335.220	395.837	543.986	148.149	37,4
GSYİH'ya Katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	107.845	272.762	339.393	399.866	549.053	149.187	37,3
GSMH'ya Katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	107.842	272.762	339.383	399.837	549.053	149.216	37,3
Mali karlılık (özkaynaklar yönünden)	%	0,3	6,5	6,4	6,8	8,1	1,3	19,1
Ekonomik karlılık	%	0,2	4,9	4,9	5,2	6,0	0,8	15,4
Dönem karı (vergi öncesi)	Bin YTL	6.535	177.717	217.984	290.535	412.519	121.984	42
Bilanço karı veya zararı	"	154	121.290	159.675	198.126	301.977	103.851	52,4

*2004 yılına ilişkin değerler YTL'ye dönüştürülmüştür.

II- İDARİ BÜNYE

4759 sayılı İller Bankası Kanunu'nun 1 inci maddesinde Banka'nın amacı; il özel idareleriyle belediye ve köy idarelerinin ve bu idarelerin kuracakları birliklerle adı geçen idarelere bağlı, tüzel kişiliği haiz olan veya olmayan ve katma bütçeli idare ve kurumların imar işleriyle ilgili konularla uğraşmak ve finansman ihtiyaçlarının karşılanmalarına yardımcı olmak, şeklinde belirtilmiştir.

İller Bankası mahalli idarelere kredi sağlama görevinin yanında bu idareler adına harita, imar planı, her türlü etüd, proje ve keşifler ile içmesuyu, kanalizasyon, sondaj, arıtma, deşarj, katı atık, jeotermal enerji, çeşitli yapı ve benzeri tesisleri yatırım programları içerisinde yaparak veya yaptırarak bu yatırımlar için gerekli araç ve malzemeyi sağlayıp yatırım bankacılığı yapmakla görevlidir.

Banka'nın kalkınma ve imar faaliyetlerinin artması neticesinde, mahalli idarelere daha fazla kredi ve teknik yardım yapılabilmesini teminen Banka sermayesi 01.10.2007 tarih ve 2007/12827 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 9 milyar YTL ye çıkarılmış ve 2008 yılı sonu itibarıyla 3,8 milyar YTL'si ödenmiştir.

4759 sayılı Kanun ve bu Kanun'a ilişkin Uygulama Yönetmeliği'ne göre İller Bankası'nın teşkilat yapısı; karar organı olarak Genel Kurul ve Yönetim Kurulu, yürütme organı olarak da Genel Müdürlük ve buna bağlı alt birimlerden oluşmaktadır.

Banka'nın taşra teşkilatı 18 Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır. Bölge Müdürlüğü olan iller; İstanbul, Bursa, İzmir, Eskişehir, Antalya, Konya, Ankara, Adana, Kayseri, Gaziantep, Diyarbakır, Elazığ, Van, Erzurum, Sivas, Samsun, Trabzon, Kastamonu'dur.

Banka'nın mevduat toplama yetkisi ve şube teşkilatı bulunmamaktadır.

İller Bankası'nın Genel Kurul'dan sonra en üst düzeyde yetkili ve sorumlu karar organı Yönetim Kurulu'dur.

Bankada 2008 yılsonu itibarıyla toplam 3.087 personel çalışmaktadır. Banka'da mevcut 4.458 memur kadrosuna karşılık, yıl sonu itibarıyla de 2.484 memur, 36 adet te sözleşmeli personel istihdam edilmiştir. Diğer yandan, 534 adedi sürekli, 94 adedi geçici olmak üzere toplam 628 kişilik kadro bulunmasına karşılık 2008 yılı sonu itibarıyla Bankada çalışan işçi sayısı ise; 477 sürekli, 90'ı da geçici olmak üzere toplam 567 kişi olmuştur.

Banka'da toplam personel için yapılan harcama bir önceki yıla göre 4 milyon YTL artarak 103,1 milyon YTL'ye yükselmiş olup; bunun 81,9 YTL'si memurlara, 20,3 milyon YTL'si işçilere, 748 bin YTL sözleşmelilere, 45 bin YTL'si ise Denetçilere yapılmıştır. Kişi başına ayda düşen harcama toplamı memurlarda 2.563 YTL, işçilerde 2.907 YTL olarak gerçekleşmiştir. Çalışan ortalama personel sayısındaki 145 kişilik düşüşe rağmen cari yıl harcamaları toplamı maaş ve ücretlere yapılan zamlarla geçen yıla göre % 3,9 oranında artmıştır.

Personele yapılan 103,1 milyon YTL tutarındaki harcamanın; % 19,6 oranında 20,3 milyon YTL tutarı işçilerle, % 80,4 oranında 82,8 milyon YTL tutarı da memurlar ve sözleşmeli personelle ilgili bulunmaktadır.

III- MALİ BÜNYE:

İller Bankası'nın 2008 yılı bilançosu toplamı olan 6,9 milyar YTL'den aktifte vergi varlığı tutarı olan 63,8 milyon YTL ile pasifte yer alan vergi borcu karşılıklı olarak kompanse edilmiş ve bankanın net bilançosu 6,8 milyar YTL olarak yer almıştır.

İller Bankası'nın 2008 yılı sadeleştirilmiş kaynak ve varlıkları toplamı önceki yıla göre % 22,9 oranında 1,3 milyar YTL fazlası ile 6,8 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

Kullanılan kaynaklar toplamı 6,8 milyar YTL'nin; % 25,1 oranında 1,7 milyar YTL'si yabancı kaynaklar, % 74,9 oranında 5,1 milyar YTL'si de öz kaynaklardan meydana gelmiştir. Özkaynaklar tutarı 2008 yılında 5,1 milyar YTL düzeyinde gerçekleşmiş olup, önceki yıla göre % 20,2 oranında artmıştır. Bu artış, ödenmiş sermayedeki artıştan kaynaklanmıştır.

Bankanın 2008 yılındaki varlıklar toplamı 6,8 milyar YTL'nin; % 21,5'i oranında 1,5 milyar YTL'sini dönen varlıklar, % 78,5'i oranında 5,4 milyar YTL'sini de bağlı ve uzun sürede paraya çevrilebilir değerler oluşturmıştır.

Toplam tutarı 1,5 milyar YTL olan dönen varlıkların; 1,4 milyar YTL'si hazır değerlerden, 92,3 milyon YTL'si de kısa sürede paraya çevrilebilir değerlerden meydana gelmiştir.

Bankanın 2008 yılı dönem kârı 412,5 milyon YTL olup bu tutardan kanuni yükümlülük payları düşüldüğünde, kuruluşun net kârı 301,9 milyon YTL olarak gerçekleşmektedir.

Bu verilere göre bankanın mali kârlılık oranı 2008 yılı sonuçlarına göre (öz kaynaklar yönünde) % 8,1 olmuştur. Ekonomik kârlılık ise % 6 olmuştur.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI :

Alımlar :

Banka'nın faaliyet alanına giren içmesuyu, kanalizasyon, plan, proje, harita, yapı tesisleri ve sondaj gibi hizmetlerin yerine getirilmesinde ana unsurlardan birisi de, bu işler için gerekli olan makine, alet, araç ve gereçler ile diğer malzemenin tedariki kuruluşun alım faaliyetlerini oluşturmaktadır.

Banka sadece 01.01.2003 tarihinden önce ihalesi yapılmış ve devam eden işler için boru ve ek parça teminine gitmektedir. İller Bankası'nın 2008 yılında gerçekleşen mal alım tutarları 8,8 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer yandan Belediyelere malzeme alımları için 214,1 milyon YTL kredi kullanılmıştır. Söz konusu krediler Belediyelerin ihtiyacı olan malzeme, makine, araç ve gereçler için kullanılmıştır.

Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Belediye ve İl Özel İdarelerine Ayrılacak Paylar ve Fonlar:

02.02.1981 tarihinde yürürlüğe giren 2380 sayılı Belediyeler ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 3004 ve 3239 sayılı Kanun'larla değişik 1.maddesi ile oluşturulan "Belediyeler Fonu", "İl Özel İdareleri Fonu", ve "Mahalli İdareler Fonu"ndan tahsis edilen payların bu idarelere kullanılması görevi de, aynı Kanun'la İller Bankası'na verilmiştir.

2380 Sayılı Kanun ve 3004 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesi ile değişik 1 inci maddesi ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından belediye ve il özel idarelerine verilecek olan oranlar ve bu meblağların ilgili kurumlara verilme esas ve usulleri yeniden düzenlenmiştir. Söz konusu yasa değişikliği ile Belediyeler Fonu ve Mahalli İdareler Fonu teşkil edilmiştir. Ancak 03.03.2001 tarih ve 24335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4629 Sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkındaki Karar'ın 3 üncü maddesi ile bu fonlar bütçe içine alınmış ve daha önce % 9,25 olan belediyeler payı % 6'ya indirilirken % 1,7 olan il özel idareleri payı da % 1,12'ye indirilmiştir. Yasayla bu payların 2 inci madde hükümlerine göre aylık olarak hesaplanacağı, tahsil edilen ayı müteakip ay sonuna kadar İller Bankası'na yatırılacağı ve belirli esas ve usuller çerçevesinde ilgili kurumlarına intikal ettirileceği düzenlenmiştir.

1.7.2008 tarihine kadar Banka'nın faaliyetleri bu Kanun çerçevesinde yürütülürken, söz konusu tarihten sonraki uygulamalar 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun çerçevesinde sürdürülmüştür.

5779 sayılı Kanun gereğince, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının % 2,85'i büyükşehir dışındaki belediyelere, % 2,5'i büyükşehir ilçe belediyelerine ve % 1,15'i de il özel idarelerine ayrılmaktadır. Büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının % 5'i ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların % 30'u büyükşehir belediye payı olarak ayrılmaktadır.

Belediye payları 2008 yılında; önceki yıla nazaran % 18,7 oranında 1,3 milyar YTL artarak 8,4 milyar YTL'ye ulaşmıştır.

2008 yılında, bir önceki yıldan devreden 805,6 milyon YTL ile 2008 yılı genel bütçe vergi tahsilatından sağlanan 8,4 milyar YTL olmak üzere toplam 9,2 milyar YTL'den 8,3 milyar YTL'si belediyeler payı olarak 3225 ilgili belediye için tahakkuk ettirilmiş, belediyelerin Bankaya olan borç taksit tutarlarının mahsubu neticesinde, aynı yıl içinde 6,6 milyar YTL'si belediyelere gönderilmiş ve 842,8 milyon YTL'si de müteakip yıla devretmiştir.

5779 Sayılı Kanunu gereğince il özel idarelerine ayrılan % 1,15'lik payın, % 50'lik kısmı illerin nüfusuna, % 10'luk kısmı illerin yüzölçümüne, % 10'luk kısmı illerin köy sayısına % 15'lik kısmı illerin kırsal alan nüfusuna, % 15'lik kısmı illerin gelişmişlik endeksine göre İller Bankası'na dağıtılmaktadır.

İl özel idarelerine dağıtılan paylar 2008 yılında; önceki yıla nazaran % 27,2 oranında 358 milyon YTL artarak 1,7 milyar YTL'ye ulaşmıştır.

2008 yılında Genel Bütçe kaynaklarından Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bütçesine, İller Bankası'na aktarılmak ve belediyelerin kentsel altyapı ihtiyaçları için kullanılmak üzere 40 milyon YTL konulmuş, bu ödeneye ilave olarak 13.6.2008 tarih ve 2008/26 sayılı YPK kararı ile 20 milyon YTL ek ödenek tahsis edilmiştir.

İller Bankası Kanun'un 19 uncu maddesi gereğince, Genel Kurul tarafından onaylanan bilanço safi kârının % 55'i köy kalınma payı olarak ayrılmaktadır.2009 yılına devreden köy kalınma payı tutarı 155,7 milyon YTL'dir.

Krediler:

İller Bankası'nın temel misyonu, yerel yönetimlere kentsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla uluslararası standartlarda proje üretmek ve geliştirmek, kredi sağlamak, danışmanlık yapmak ve teknik destek vermek yoluyla sürdürülebilir bir şehirleşmeye katkıda bulunmaktır. Banka'nın bankacılık işlevinin en büyük dilimi yerel yönetimlere kredi kullandırma şeklindedir. Banka'nın kredi usul ve esasları, İller Bankası Kanunu Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde yürütülmektedir.

2008 yılında Bankanın kullandığı nakdi krediler % 28,6 oranında 1,2 milyar YTL artarak 5,4 milyar YTL'ye, Gayrinakdi krediler (teminatlar ve kefalet mektupları) % 303,2 oranında 621 milyon YTL artarak 825,9 milyon YTL'ye yükselmiştir.

2008 yıl sonu itibarıyla 5,4 milyar YTL'lik nakdi kredilerin; % 99,7'si oranında 5,3 milyar YTL'si ihtisas kredilerine, % 0,3'ü oranında 13,6 milyon YTL'si da ihtisas dışı kredilere aittir. İhtisas dışı kredilerin tamamı Bankalar Kanunu uyarınca, Banka personeline 5 maaş tutarında verilen kredilerden oluşmaktadır.

Banka'nın 1990-2002 yılları arasındaki kredilendirme ve tahsilat uygulamaları, bugün itibarıyla bazı belediyelere açılan kredilerin, ilgili belediyelerin genel bütçe vergi gelirlerinden elde

edecekleri gelirleri ile geri dönüşümünün 40-50 yıl gibi çok uzun sürelerde tahsiline, bazı belediyelerde ise tahsilinin imkansızlığına yol açmıştır. Söz konusu dönemde, borçlu belediyelerin kredibilitelerine bakılmaksızın, ödeyebilme güçlerinin çok üzerinde kredilendirilmeleri, yasal kesinti oranlarının en fazla % 40 olarak uygulanıp bunun üzerinde bir kesinti yapılamaması ve son 5 yılda da, yılın üç aylık döneminde Bakanlar Kurulu Kararı ile kesinti yapmaksızın payların gönderilmesi uygulaması belediyelerin borç yüklerini daha da artırmıştır.

Banka’ca 2003 yılında yürürlüğe giren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’ndan önce ihalesi yapılmış ve başlanmış olan ve finansman desteği sağlanmadığı taktirde yarım kalacak sınırlı sayıdaki projenin tamamlanabilmesi için belediye ve idarelere kredibilitesinin üzerinde finansman sağlanmasının zorunlu olduğu hallerde ortaya çıkmıştır. Özellikle borçlu belediye ve idarelerin kanalisasyon, içme suyu, arıtma tesisi vb yatırımlarının yapımında, çevre, sağlık faktörleri, turizm ve stratejik öncelikleri dikkate alınıp, devam eden projelerin yarım kalmayıp, hizmete açılabilmesi, ülke ekonomisine kazandırılması için sınırlı sayıdaki yerel yönetime ödeme gücü üzerinde kredi kullandırıldığı mecburi durumlar da görülmektedir.

Banka’nın bazı kredi alacaklarının tahsili, Banka’nın iradesi dışındaki dışsal faktörlerin etkisiyle hemen hemen imkansız hale gelmiştir. Verilen kredilerin 40-50 yıl gibi uzun zamanlarda tahsil edilebilecek olması, bazı kredilerin ise tahsilinin imkansız hale gelmiş olması Banka kaynaklarının yitirilişi sonucunu da doğurabilecektir. Zaten çok düşük faizlerle kullanılan bu kredilerin geri dönüşümündeki problemler Banka mali yapısını olumsuz etkileyebilecektir. Ayrıca elde edilmeyen faiz tahakkukları üzerinden ödenen vergiler de Banka açısından bir sorun oluşturmaktadır.

2009 yılı sonu itibariyle Banka’nın tahsili sorunlu krediler toplamı 2 milyar YTL’dir. Bu tutarın bir kısmı, borçlu idarelerin, bütçeden almış oldukları vergi gelir payları dışındaki gelirlerini de kapsayan bir yeniden yapılandırma şekliyle tahsil edilebilecektir. Kalan kısmının ise yeniden yapılandırma ile ödenmesi mümkün görülmemektedir.

1990-2002 yılları arasında kullanılan kredilerin tahsil sorununun bir an önce çözümlenmesi gerekmektedir. Sorun, genel bütçe vergi payı dışı gelirleri yüksek olan belediyelerin borçlarını, bu gelirlerini de kapsayacak şekilde yeniden yapılandırılması, ödeme gücü olmayan belediyelerin, yaklaşık 1,5 milyar YTL tutarındaki borçlarının ise Hazine tarafından İller Bankası’na ödenmesiyle çözülebilecektir. Böylelikle bir yandan daha güçlü yerel yönetimler oluşturulup, belediyelerce verilecek hizmetler artırılacak ve diğer yandan da borçlu belediye ve idarelerin İller Bankası mali yapısı üzerindeki olumsuz etkisi giderilecektir.

İller Bankası’nın gayri nakdi kredi riskini oluşturan teminat ve kefalet mektupları tutarı 31.12.2008 tarihi itibariyle 825,9 milyon YTL dir.

V- YATIRIMLAR:

13.06.1945 tarihinde 4759 sayılı Yasa ile kurulan İller Bankası “Mahalli idarelerin ve bu idarelerin kuracakları birliklerin ve bağlı idare kurumlarının yapacakları kamu hizmetleriyle tesisleri, yapıları ve diğer işleri vücuda getirmelerini kolaylaştırmak, bu idare ve kurumların istemleri üzerine harita, plan, keşif ve etütleri yapmak veya yaptırmak, idare ve kurumaların vücuda getirecekleri tesis ve yapılardan mahallince yapılmasına imkan olmayan veya Banka tarafından toplu olarak yaptırılmasında fayda bulunanları, yatırım programları içinde meydana getirmek, idare ve kurumların istemleri aranmaksızın bunların Banka yatırım programında yer alan işlerden hibe ve fon yardımlarının katkısıyla gerçekleştirilecek olanları, Banka eliyle yapmak veya yaptırmak” görevlerini yüklenmiş bir kuruluştur.

İller Bankası; il özel idareleri, belediyeler ve bu idarelere bağlı kuruluşlar ile mahalli idare birliklerinin, mahalli müşterek nitelikteki hizmetleri ve yatırım faaliyetleri ile ilgili konularda görev yapmak, alt ve üstyapı projelerine finansman sağlamak, danışmanlık hizmeti vermek, her türlü ihtiyaçlarına uygun proje geliştirmek ve kredi temin etmek amacı ile tüzel kişiliği haiz olup Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın ilgili kuruluşu olarak görev yapan bir kurumdur.

Banka bu görevleri yerine getirebilmek için, yıllık programları ile tespit edilen yatırım projelerinin finansmanını sağlamakta ve etüt safhasında başlayarak yapımlarını gerçekleştirmektedir.

Belediyeler tarafından Banka'ya sunulan yatırım teklifleri, Banka tarafından değerlendirilmekte, yıllık olarak hazırlanan yatırım programı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın onayını takiben DPT'ne gönderilmektedir. Projelerin Resmi Gazetede yayımlanmasını müteakip uygulamaya geçilmektedir. Her yıl Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve Bankayı da ilgilendiren yatırımlar, sayıları 18 olan Bölge Müdürlükleri tarafından yürütülmektedir.

Banka 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabi olup, yatırım programında yer alan işlerin ihalelerini; söz konusu yasalar ve bu yasalara dayanılarak çıkartılmış bulunan yönetmelikler doğrultusunda, merkezde ve ilgili bölge müdürlüklerinde gerçekleştirmektedir.

Bankanın temel yatırımları, harita, imar planı, içme suyu, kanalizasyon ve yapı sektörlerinden oluşmaktadır.

Yüksek Planlama Kurulu'nca 2008 yılı programı 740 milyon YTL olarak belirlenmiş olan Banka yatırım programı finansman ihtiyacının; Dünya Bankası'ndan sağlanan dış krediden ve Banka öz kaynaklarından karşılanması öngörülmüştür. Banka'nın yatırım programı çerçevesinde 511,8 milyon YTL Yatırım harcaması yapmıştır. Revize programa göre yatırım harcamalarında % 69,1 oranında gerçekleşme sağlanmıştır. Son yıllarda kanalizasyon sektörü yatırımlarına yapılan harcama en fazla olma özelliğini 2008 yılında da korumuştur.

2008 yılı yatırım programında bulunan ancak toplama dahil olmayan yatırımların finansmanı aşağıdaki kaynaklardan sağlanmıştır.

- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Bütçesine "Kentsel altyapı" adı altında konan ve Bankaya aktarılan ödenek:

İller Bankası'nın finansman ihtiyacının karşılanması ve mahalli idarelere daha fazla kaynak sağlanabilmesi için, 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bütçesine İller Bankası'na aktarılmak üzere 133,6 milyon YTL ödenek konmuştur.

- Genel Bütçeden "Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi" (BELDES) için ayrılan ve Bankaya aktarılan ödenek:

YPK kararı gereğince; 2008 yılında BELDES projesi kapsamında, şebekeli içmesuyu tesisi bulunmayan 49 adet Belediyenin içmesuyu sorununun çözümü amacıyla Maliye Bakanlığı bütçesinde yer alan yedek ödenekten Bankaya 41,2 milyon YTL ödenek tahsis edilmiştir. 2008 yılı içinde bu ödenekten 18,8 milyon YTL harcanmıştır.

- Maliye Bakanlığı deprem yedek ödeneği:

Yatırım programında yer alıp, ödeneği Bütçeden Maliye Bakanlığı "Deprem Yedek Ödeneğinden" karşılanan deprem bölgesindeki projelerden Adapazarı 4. kısım içmesuyu projesine 7 milyon YTL ödenek aktarılmış, bu ödenekten içmesuyu sektöründe 6,01 milyon YTL harcama gerçekleştirilmiştir.

VI - İŞTİRAKLER:

İller Bankası'nın 2008 yılı sonu itibariyle; biri denetim içi, biri denetim dışı olmak üzere iki şirkette iştiraki bulunmaktadır.

İller Bankası iştiraklerinden Emlak G.Y.O.A.Ş. denetim içi, Niğde Beton San.Tic.AŞ. ise denetim dışı iştiraktır. Denetim içi iştirakler için Yüksek Denetleme Kurulu'nca ayrıca denetim raporu hazırlanmaktadır.

Banka iştirakleri, inşaat plastik boru, beton sanayi ve gayrimenkul yatırım ortaklığı alanlarında faaliyet göstermektedir.

Bankanın iştiraklerine tahsis etmiş olduğu kaynaklar 2008 yılı sonu itibariyle, 503,4 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

İller Bankası iştiraklerine 503,4 bin YTL taahhütte bulunmuş ve tamamını ödemiştir.

Bankanın iştiraklerinden Emlak G.Y.O.A.Ş. 2008 yılında 562,5 milyon YTL kâr, Niğde Beton Sanayi Ticaret A.Ş. ise 922 bin YTL zarar elde etmiştir.

Banka açısından herhangi bir fayda sağlamayan söz konusu şirketlerdeki iştirak paylarının satılması gerekmektedir.

VII- ÖNERİLER :

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- İller Bankası'nın yeniden yapılandırılması ve kendisinden beklenen görevleri gereği gibi ifa edebilmesi ile ihtiyaç sahibi kuruluşların beklentilerinin karşılanarak onlara finansman ve danışmanlık hizmeti verecek özerk bir kuruluş haline getirilmesine olanak sağlayacak, yeni İller Bankası Anonim Şirketi kanun tasarısının yasalaşması için ilgili merciler nezdinde girişimlerin sürdürülmesi,

2- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Yönetim Kurulu'nun 26.02.2009 tarih ve 7/99 sayılı kararı ile kabul edilerek 27.04.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda onaylanan İller Bankası'nın 2008 yılı bilançosu ve 301.977 Bin Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

İller Bankası 2008 Yılı Bilançosu

(Bin YTL)

AKTİFLER	CARİ DÖNEM			ÖNCEKİ DÖNEM		
	31/12/2008			31/12/2007		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. NAKİT DEĞERLER VE MERKEZ BANKASI	329		329	138		138
II. GERÇEĞE UYGUN D FARKI KZ'A YANSITILAN FV (Net)						
2.1 Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar						
2.1.1 Devlet Borçlanma Senetleri						
2.1.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler						
2.1.3 Diğer Menkul Değerler						
2.2 Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan O. Sınıflandırılan FV						
2.2.1 Devlet Borçlanma Senetleri						
2.2.2 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler						
2.2.3 Diğer Menkul Değerler						
2.3 Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar						
III. BANKALAR VE DİĞER MALİ KURULUŞLAR	1.352.038	8.530	1.360.568	1.284.731	664	1.285.395
IV. PARA PİYASALARINDAN ALACAKLAR	18.300		18.300			
4.1 Bankalararası Para Piyasasından Alacaklar	18.300		18.300			
4.2 İMKB Takasbank Piyasasından Alacaklar						
4.3 Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar						
V. SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	798		798	2.667		2.667
5.1 Sermayede Payı Temsil Eden Menkul Değerler						
5.2 Devlet Borçlanma Senetleri						
5.3 Diğer Menkul Değerler	798		798	2.667		2.667
VI. KREDİLER	5.266.860	84.454	5.351.314	4.150.600	11.240	4.161.900
6.1 Krediler	5.266.860	84.454	5.351.314	4.150.600	11.240	4.161.900
6.2 Takipteki Krediler	41	41	41			
6.3 Özel Karşılıklar (-)	41	41	41			
VII. FAKTORİNG ALACAKLARI						
VIII. VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)						
8.1 Devlet Borçlanma Senetleri						
8.2 Diğer Menkul Değerler						
IX. İŞTİRAKLER (Net)						
9.1 Özkaynak Yöntemine Göre Konsolide Edilenler						
9.2 Konsolide Edilmeyenler						
9.2.1 Mali İştirakler						
9.2.2 Mali Olmayan İştirakler						
X. BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)						
10.1 Konsolide Edilmeyen Mali Ortaklıklar						
10.2 Konsolide Edilmeyen Mali Olmayan Ortaklıklar						
XI. BİRLİKTE KONTROL EDİLEN ORTAKLIKLAR (Net)						
11.1 Özkaynak Yöntemine Göre Konsolide Edilenler						
11.2 Konsolide Edilmeyenler						
11.2.1 Mali Ortaklıklar						
11.2.2 Mali Olmayan Ortaklıklar						
XII. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR (Net)						
12.1 Finansal Kiralama Alacakları						
12.2 Faaliyet Kiralaması Alacakları						
12.3 Diğer						
12.4 Kazanılmamış Gelirler (-)						
XIII. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR						
13.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar						
13.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar						
13.3 Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar						
XIV. MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	98.272		98.272	97.191		97.191
XV. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net)	239		239	1.109		1.109
15.1 Şerefiye						
15.2 Diğer	239		239	1.109		1.109
XVI. VERGİ VARLIĞI	63.800		63.800	43.398		43.398
16.1 Cari Vergi Varlığı	61.052		61.052	40.861		40.861
16.2 Ertelenmiş Vergi Varlığı	2.748		2.748	2.537		2.537
XVII. SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN DURAN VARLIKLAR (Net)	226		226			
XVIII. DİĞER AKTİFLER	16.314		16.314	20.913		20.913
AKTİF TOPLAMI	6.817.176	92.984	6.910.160	5.600.807	11.904	5.612.711

İller Bankası 2008 Yılı Bilançosu

(Bin YTL)

PASİFLER	CARİ DÖNEM			ÖNCEKİ DÖNEM		
	31/12/2008			31/12/2007		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
I. MEVDUAT						
II. ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR						
III. ALINAN KREDİLER		93.630	93.630		12.159	12.159
IV. PARA PİYASALARINA BORÇLAR						
4.1 Bankalararası Para Piyasalarından Borçlar						
4.2 İMKB Takasbank Piyasasından Borçlar						
4.3 Repo İşlemlerinden Sağlanan Fonlar						
V. İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)						
5.1 Bonolar						
5.2 Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler						
5.3 Tahviller						
VI. FONLAR						
VII. MUHTELİF BORÇLAR	1.181.616		1.181.616	1.228.948		1.228.948
VIII. DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	198.118		198.118	14.786		14.786
IX. FAKTÖRİNG BORÇLARI	25.692	25	25.717			
X. KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (Net)						
10.1 Finansal Kiralama Borçları						
10.2 Faaliyet Kiralaması Borçları						
10.3 Diğer						
10.4 Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)						
XI. RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL BORÇLAR						
11.1 Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar						
11.2 Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar						
11.3 Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar						
XII. KARŞILIKLAR	14.482		14.482	13.091		13.091
12.1 Genel Karşılıklar						
12.2 Yeniden Yapılanma Karşılığı						
12.3 Çalışan Hakları Karşılığı	14.482		14.482	13.091		13.091
12.4 Sigorta Teknik Karşılıkları (Net)						
12.5 Diğer Karşılıklar						
XIII. VERGİ BORCU	115.085		115.085	79.110		79.110
13.1 Cari Vergi Borcu						
13.2 Ertelenmiş Vergi Borcu						
XIV. SATIŞ AMAÇLI DURAN VARLIKLARA İLİŞKİN BORÇLAR						
XV. SERMAYE BENZERİ KREDİLER						
XVI. ÖZKAYNAKLAR	5.281.512		5.281.512	4.264.617		4.264.617
16.1 Ödenmiş Sermaye	3.823.565		3.823.565	2.942.296		2.942.296
16.2 Sermaye Yedekleri	879.534		879.534	878.626		878.626
16.2.1 Hisse Senedi İhraç Primleri						
16.2.2 Hisse Senedi İptal Kârları						
16.2.3 Menkul Değerler Değer Artış Fonu						
16.2.4 Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Değer Artışları	3.020		3.020	2.112		2.112
16.2.5 Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Değer Artışları						
16.2.6 İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. Bedelsiz Hisse Senetleri						
16.2.7 Riskten Korunma Fonları (Etkin kısım)						
16.2.8 Satış Amaçlı Duran Varlıklar Değer Artışları						
16.2.9 Diğer Sermaye Yedekleri	876.514		876.514	876.514		876.514
16.3 Kâr Yedekleri	276.251		276.251	243.562		243.562
16.3.1 Yasal Yedekler	276.251		276.251	243.562		243.562
16.3.2 Statü Yedekleri						
16.3.3 Olağanüstü Yedekler						
16.3.4 Diğer Kâr Yedekleri						
16.4 Kâr veya Zarar	302.162		302.162	200.133		200.133
16.4.1 Geçmiş Yıllar Kâr ve Zararları	185		185	2.007		2.007
16.4.2 Dönem Net Kâr ve Zararı	301.977		301.977	198.126		198.126
16.5 Azımlık Hakkı						
PASİF TOPLAMI	6.816.505	93.655	6.910.160	5.600.552	12.159	5.612.711

İller Bankası 2008 Yılı Gelir Tablosu

(Bin YTL)

GELİRLER VE GİDERLER		CARİ DÖNEM	ÖNCEKİ DÖNEM
		31/12/2008	31/12/2007
I. FAİZ GELİRLERİ		540.069	408.686
1.1	Kredilerden Alınan Faizler	393.990	320.737
1.2	Zorunlu Karşılıklardan Alınan Faizler		
1.3	Bankalardan Alınan Faizler	76.474	12.873
1.4	Para Piyasası İşlemlerinden Alınan Faizler	69.599	75.063
1.5	Menkul Değerlerden Alınan Faizler		
1.5.1	Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan		
1.5.2	Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan FV		
1.5.3	Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan		
1.5.4	Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan		
1.6	Finansal Kiralama Gelirleri		
1.7	Diğer Faiz Gelirleri	6	13
II. FAİZ GİDERLERİ		121	88
2.1	Mevduata Verilen Faizler	119	
2.3	Kullanılan Kredilere Verilen Faizler		29
2.4	Para Piyasası İşlemlerine Verilen Faizler		
2.5	İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler		
2.6	Diğer Faiz Giderleri	2	59
III. NET FAİZ GELİRİ (I - II)		539.948	408.598
IV. NET ÜCRET VE KOMİSYON GELİRLERİ		8.326	1.292
4.1	Alınan Ücret ve Komisyonlar	8.470	1.421
4.1.1	Nakdi Kredilerden		
4.1.2	Gayri Nakdi Kredilerden	7.527	644
4.1.3	Diğer	943	777
4.2	Verilen Ücret ve Komisyonlar	144	129
4.2.1	Nakdi Kredilere Verilen		
4.2.2	Gayri Nakdi Kredilere Verilen		
4.2.3	Diğer	144	129
V. TEMETTÜ GELİRLERİ		61	
VI. TİCARİ KÂR / ZARAR (Net)		(101)	19
6.1	Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı/Zararı		
6.2	Kambiyo İşlemleri Kârı/Zararı	(101)	19
VII. DİĞER FAALİYET GELİRLERİ		28.374	29.681
VIII. FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI (III+IV+V+VI+VII)		576.608	439.590
IX. KREDİ VE DİĞER ALACAKLAR DEĞER DÜŞÜŞ KARŞILIĞI (-)		1.910	2
X. DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-)		162.179	149.053
XI. NET FAALİYET KÂRI/ZARARI (VIII-IX-X)		412.519	290.535
XII. BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN FAZLALIK TUTARI			
XIII. ÖZKAYNAK YÖNTEMİ UYGULANAN ORTAKLIKLARDAN KÂR/ZARAR			
XIV. NET PARASAL POZİSYON KÂRI/ZARARI			
XV. SÜRDÜRÜLEN FAAL. VERGİ ÖNCESİ KÂR/ZARAR (XI+XII+XIII+XIV+XV)		412.519	290.535
XVI. SÜRDÜRÜLEN FAAL. VERGİ KARŞILIĞI (±)		(110.542)	(76.378)
16.1	Cari Vergi Karşılığı	(110.753)	(76.703)
16.2	Ertelenmiş Vergi Karşılığı	211	325
XVII. SÜRDÜRÜLEN FAAL. DÖNEM NET KÂR/ZARARI (XVI±XVII)		301.977	214.157
XVIII. DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER			52
18.2	İst.Bağl.Ort.ve Bir.Kont.Ed.Ortaklıklar Satış Karları		52
XIX. DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER(-)			15.320
19.2	İst.Bağl.Ort.ve Bir.Kont.Ed.Ortaklıklar atış Zararları		15.320
XX. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KAR/ZARAR (XVIII-XIX)			(15.268)
XXI. DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI			(763)
21.1	Cari Vergi Karşılığı		1.385
21.2	Ertelenmiş Vergi Karşılığı		(2.148)
XXII. DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET KAR/ZARARI (XX+XXI)		301.977	(16.031)
XXIII. NET DÖNEM KÂRI/ZARARI (XVII+XIX)		301.977	198.126
18.1	Grubun Kârı / Zararı		198.126
18.2	Azınlık Hakları Kârı / Zararı (-)		
	Hisse Başına Kâr / Zarar		

ULAŖTIRMA BAKANLIĞI:
İLGİLİ KURULUŖLAR

**TÜRKSAT-UYDU HABERLEŞME, KABLO TV VE İŞLETME A.Ş.’NİN 2008 YILINA
AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

TÜRKSAT- Uydu Haberleşme, Kablo TV ve İşletme A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 17/06/2010 tarihli 26’ncı birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

INTELSAT organizasyonuna 1968 yılında üye olunduktan sonra A.B.D.’nin COMSAT şirketi ile imzalanan sözleşme gereğince uydu yer istasyonunun kurulacağı Ankara-Gölbaşı’ndaki arazinin seçimi yapılmış ve ilk kurulan AKA-1 istasyonu 23.04.1979 tarihinde hizmete verilmiştir. INTELSAT organizasyonundan sonra Avrupa ülkeleri arasında haberleşme ihtiyacının karşılanması için 1977 yılında kurulan EUTELSAT organizasyonuna da üye olunmuş ve söz konusu organizasyonun F-2 uydusu ile çalışacak yer istasyonu 01.11.1985 tarihinde hizmete verilmiştir. Ankara-Gölbaşı’nda kurularak 1988 yılında hizmete verilen üçüncü yer istasyonu (AKA-3) ise Uzak Doğu ülkeleri ile haberleşmede kullanılmak üzere planlanmıştır. INTELSAT ve EUTELSAT organizasyonları dışında üye olunan diğer bir organizasyon da INMARSAT organizasyonudur.

Uydu sistemlerinin televizyon yayıncılığında daha geniş kapsamlı kullanılması ise 21.01.1989 tarih ve 20056 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 3517 sayılı Radyo ve Televizyon Verici İstasyonlarının Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Kurulması ve İşletilmesi ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleşmiştir.

Bu gelişmelere paralel olarak Türk Milli Haberleşme Uyduları Sisteminin teminine yönelik Türksat projesinin gündeme gelmiştir. Bu kapsamda yapılan ihale sonrasında imzalanan sözleşme sonrasında 24.01.1994 tarihinde Türksat-1A uydusunu uzaya taşıyan füzede meydana gelen arıza nedeni ile başarı sağlanamamış, 11.08.1994 tarihinde uzaya gönderilen ve 42° Doğu konumuna yerleştirilen Türksat-1B uydusu ise 10.10.1994 tarihinde geçici kabulü yapılarak hizmete verilmiştir. Söz konusu uydu 16.11.2006 tarihine kadar kullanılmıştır. Aynı proje kapsamında 09.07.1996 tarihinde uzaya gönderilen Türksat-1C uydusu ise Türkiye-Avrupa ve Türkiye-Orta Asya kapsamına sahip olacak şekilde üretilmiştir.

Karasal sistemlerle transmisyon sağlamada güçlük çekilen merkezlerin haberleşme ihtiyaçlarının giderilmesi, Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin Türkiye üzerinden yurtdışına bağlantısının sağlanması ve TRT’nin televizyon yayınlarının dağıtımı için kullanılmaya başlanılan Türksat uydularının, özel radyo ve televizyon yayınlarına izin veren 20.04.1994 tarih ve 3984 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme sonrasında kullanım oranları daha da artmıştır.

Bu gelişmeler sonrasında Bakanlar Kurulu'nun 27.11.1995 tarih ve 95/7526 sayılı kararı ile yurtdışında kurulacak 20 milyon dolar sermayeli şirkete Türk Telekom'un %51 oranında ortak olmasına izin verilmiştir. Şirketin Anlaşma Zaptı 02.02.1996 tarihinde, Ana Statüsü de 04.07.1996 tarihinde imzalanarak EURASIASAT S.A.M. şirketi kurulmuştur. Bu şirket tarafından 10.01.2001 tarihinde uzaya gönderilen Türksat-2A uydusu ise 01.02.2001 tarihinde hizmete verilmiştir.

Uydu işletmeciliğindeki sorumluluğun Türksat A.Ş.'ye geçmesinden sonra başlatılan en önemli proje ise kullanım ömrü 2007 yılı sonunda tamamlanması öngörülen Türksat 1C uydunun yerini almak üzere yeni bir uydunun imali ve uzaya gönderilmesi amacıyla başlatılan Türksat 3A uydusu projesi olmuştur. Söz konusu uydu 13.6.2008 tarihinde uzaya gönderilmiş, 16.8.2008 tarihi itibarıyla de hizmete hazır hale gelmiştir.

Türksat A.Ş.'nin hizmet alanı ile ilgili 2005 yılında yapılan diğer bir yasal düzenleme de 27.04.2005 tarih ve 25798 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılmıştır. Söz konusu yasal düzenlemede kablo-TV hizmetinin altyapısı ile birlikte Türk Telekom'dan alınarak Türksat A.Ş.'ye devredilmesi öngörülmüş olup, iki Şirket arasında 18.05.2005 tarihinde imzalanan protokol ile 01.07.2005 tarihinde devir işlemi gerçekleştirilmiştir.

5.11.2008 tarih ve 5809 sayılı Kanunun 67 nci maddesiyle görevleri yeniden tanımlanan ve sermayesinin tamamı Hazineye ait ülkedeki tek telekomünikasyon işletmecisi durumunda olan Şirket, 13.3.2009 tarih ve 27168 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/14697 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yeni uyduların teminiyle de yetkilendirilmiştir.

Türksat A.Ş.'nin 2004, 2005, 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait bilgileri aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	22.07/ 31.12.2004 Dönemi	2005	2006	2007	2008	Son İki yıl Farkı	Artış veya Azalış
Sermaye	Bin YTL	125.000	438.214	438.214	775.000	898.329	123.329	15,9
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	125.000	438.214	438.214	775.000	898.329	123.329	15,9
Öz kaynaklar	Bin YTL	582.194	750.821	880.373	916.779	1.018.688	101.909	11,1
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	7.342	20.593	56.546	77.398	113.051	35.653	46,1
Finansman giderleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	172.256	168.206	309.659	416.869	512.847	95.978	23,0
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	167.622	149.028	153.321	145.436	189.542	44.106	30,3
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	68	5.023	137.509	120.338	70.807	(49.531)	(41,1)
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	-	2,2	48,4	19,9	30,1	10,2	51,3
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	88.371	88.371	88.371	88.371	88.371	-	-
Bağlı ortaklıklar temettü geliri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	66.049	10.910	10.195	10.195	10.195	-	-
İştirakler temettü gelirleri	Bin YTL	5.187	1.923	65	897	1.126	229	25,5
Tüm alım tutarı	Bin YTL	226	1.633	1.224	2.335	7.878	5.543	237,4
Tüm üretim maliyeti	Bin YTL	12.881	60.591	72.619	101.899	160.187	58.288	57,2
Toplam transponder kapasitesi	MHz	684	684	684	684	2.088	1.404	205,3
Kapasite kullanım oranı	%	86	83	79	82	80	(2)	(2,4)
Kablo-TV şebeke kapasitesi	Adet	-	2.635.117	2.709.458	2.652.547	2.556.524	(96.023)	(3,6)
Kablo-TV abonesi	Adet	-	1.199.076	1.207.766	1.140.836	1.133.358	(7.478)	(0,7)
Net satış tutarı	Bin YTL	7.460	102.096	141.758	147.442	153.734	6.292	4,3
Stoklar	Bin YTL	-	16	16	16	16	-	-
İşçi (Ortalama)	Kişi	112	275	111	524	521	(3)	(0,5)
Geçici işçi (Ortalama)	Kişi	33	35	370	-	-	-	-
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	6.180	12.452	19.025	27.826	33.619	5.733	21
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	937	11.921	18.498	27.276	32.925	5.649	21
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	4.182	2.388	3.212	4.243	5.266	1.023	24
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	-	18.004	31.836	17.763	28.116	10.353	58,3
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	3.961	27.394	62.320	48.869	63.525	14.656	29,9
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	(805)	91.565	121.793	92.183	83.672	(8.511)	(9,2)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	3.155	115.549	158.756	133.179	111.569	(21.610)	(16,2)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	(6.472)	100.800	141.375	115.930	84.806	(31.124)	(26,8)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	-	4,5	7,8	5,0	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	-	13,0	18,0	9,7	13,8	4,1	42,3
Ekonomik kârlılık	%	-	13,0	19,0	12,0	12,8	0,8	6,7
Zararlılık	%	0,5	-	-	-	0,6	-	-
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(5.420)	33.490	69.140	45.543	(6.453)	(51.996)	(114,2)
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	(2.788)	96.231	159.113	88.711	140.512	51.802	58,4
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(18.251)	60.374	109.424	70.948	112.396	41.448	58,4

Şirket sahibi olduğu uydularda kapasite kullanım oranlarında önemli artışlar sağlamış, Türksat-3A uydusunu hizmete vermiş ve benimsediği Türksat Uydu Planı ve Stratejisinde bölgesel bir hizmet sağlayıcısı olmaktan çıkıp küresel bir uydu işletmecisi haline gelmeyi hedeflemiştir. Şirket tarafından benimsenen stratejide milli uyduların üretimine yönelik hedefler de bulunmaktadır. Bu kapsamda olmak üzere Türksat-3A uydusunun üretimine katılım sağlanarak bilgi birikiminin elde edilmeye çalışıldığı, tasarım çalışmalarında belli aşamaların kaydedildiği ve Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından sürdürülen Göktürk projesi kapsamında TAI tesislerinde oluşturulacak uydu test ve entegrasyon merkezinin iki tarafın da ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde donatılması yönünde girişimlerde bulunulduğu görülmektedir.

Şirketin uydu işletmeciliğinde karşılaştığı önemli bir darboğaz merkezi Monaco'da bulunan ve % 75 oranında ortak olduğu Eurasiasat şirketinin durumundan kaynaklanmıştır. 30.10.1996 tarihinde kurulan Şirket, aradan geçen 10 yıldan fazla sürede belirlenen hedefe ulaşamadığı gibi kurulduğu tarihten itibaren sürekli olarak kaynak tüketen bir yapıdan kurtulamamıştır. Monaco'daki yönetim merkezinin işlevinin en aza indirilmesi ve Türksat 2A uydusunun işletimi ve hizmetlerinin pazarlamasının Türksat A.Ş. tarafından yapılmaya başlamasıyla giderleri azalan ve bankalara olan borcunu ödeyen Eurasiasat'ın, mali durumunda belli bir iyileşme sağlanmış, son olarak da Şirketteki yabancı ortak payının satın alınmasına karar verilmiştir. Yasal satın alma işlemlerinin tamamlandığı bilinen Şirketin Monaco'daki varlığının sürdürülmesinden elde edilen faydanın yapılan masrafları karşılamaya yeterli olmadığı görüldüğünden bu varlığın sona erdirilmesi konusunda girişimlerde bulunulması uygun olacaktır.

Şirket tarafından sağlanan kablo-TV ve kablo İnternet hizmetlerinin benzeri hizmetlerle rekabet edebilmesi, hizmet sunulan alanların genişletilmesine ve yeni yerleşim alanlarında da bu hizmetin verilmesine bağlı olup, Şirket'in bu konuda önemli darboğazları bulunmaktadır. Ülkedeki yeraltı telefon şebeke kablolarının içinden geçtiği altyapının kullanım hakkının tamamen Türk Telekom'a verilmiş olmasından ve çok yüksek kullanım bedelleri uygulanmasından kaynaklanan bu sorun uzun süredir gündemde olmasına rağmen çözülememiştir.

Şirketin sorumluluğuna verilen "e-Devlet Kapısı" altyapısının tesisi ve işletilmesi görevi ise, bu altyapı aracılığıyla verilecek kamu hizmetlerinden sorumlu kuruluşlarla yapılacak yakın işbirliğinin sonuçlarına bağlı olarak yerine getirilebilecek bir görev niteliğindedir. Konuya ilişkin mevcut düzenlemelerde projeye dahil kamu kuruluşlarının sorumluluklarının açıkça belirlenmemiş olması, yürürlükteki mevzuatın kamu hizmetlerinin elektronik ortamdan sunulmasına ilişkin açık hükümler içermemesi ve elektronik imza kullanımının henüz yaygınlaşmaması bu kapsamda yapılan çalışmaları zorlaştırmakta, Türksat A.Ş.'nin diğer kamu kuruluşları karşısındaki yaptırım gücü de bu zorlukların aşılmasında yetersiz kalmaktadır. Bu duruma ilave olarak, söz konusu altyapının yazılım ve donanımını temin edecek firmanın vermiş olduğu taahhütleri zamanında yerine getirememesi ve sözleşmenin feshi yoluna gidilmesi yaşanan sorunları daha da artırmıştır. Buna karşılık, Şirket tarafından yapılan çalışmalar sonrası belli alanlarda hizmet sunmak üzere 2008 yılı sonunda kamunun kullanıma açılan "e-Devlet Kapısı"nın ileriki dönemlerde geliştirilmesi ve daha fazla sayıdaki kamu hizmetini verebilmesi konusunda gerekli yasal düzenlemenin yapılması beklenmektedir.

Şirketin tarafında yıllık yatırım programlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında beklenen performansın sağlanamadığı, ihalelere esas olan dokümanların hazırlanmasında ve tedarikçilerle yaşanan ihtilafların çözümünde de bilgi ve deneyim eksikliğinden kaynaklandığı anlaşılan çeşitli sorunların yaşandığı görülmektedir.

II. İDARİ BÜNYE

Şirketi ilgili mevzuat, Ana Sözleşme, genel kurul ve yönetim kurulu kararları doğrultusunda verimlilik ve kârlılık ilkeleri çerçevesinde basiretli bir tüccar gibi yönetmekle Genel Müdür yükümlü ve sorumludur. 13 üncü maddesine göre ise Yönetim Kurulu tarafından atanan Genel Müdür ve en fazla beş kişi olan Genel Müdür Yardımcılarının çalışma koşulları, görev ve yetkileri ile alacağı ücretler Yönetim Kurulu tarafından belirlenmektedir. Genel Müdür ve yardımcılarının görev süreleri Yönetim Kurulu üyelerinin görev sürelerine bağlı değildir.

Türksat A.Ş.'nin teşkilatlanması Genel Müdürlük şeklinde olup, 9.1.2008 tarih ve 1-4 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile kabul edilen organizasyon şemasında merkezde Genel Müdür, 3 adet Genel Müdür Yardımcılığı ve kamu yönetimindeki Daire Başkanlıkları ile aynı fonksiyona sahip direktörler şeklinde bir yapılanmaya gidilmiş iken; 6.8.2008 tarihli Yönetim Kurulu Kararı ile Şirketin organizasyon yapısı tamamen değişmiştir.

Şirkette istihdam edilen personel 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi bulunmaktadır. Şirket Ana Sözleşmesine göre personelin atanma ve çalışma usul ve esasları, unvanları, sayısı, nitelikleri, ücret, maaş ve ikramiyeleri ile şirket personeline harcırah ödenmesi ve ödenecek harcırahın miktarları ile konut tahsisi ve ödenecek konut yardımına ilişkin usul ve esasları belirleme hususlarında Yönetim Kurulu görevli ve yetkilidir.

Şirketin personel kadroları, 397 kişi olarak belirlenmiş, 3.5.2007 gün ve 21 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile de e-devlet uygulaması ve 5335 sayılı Kanunla kablo TV işletmesinin Şirkete devir edilmesiyle 21 ilde kablo TV şubesinin açılması sonucu Şirket kadro sayısı 975 adet olarak tespit edilmiştir.

2008 yılında 19.675.807 YTL'si esas ücretler, 6.556.757 YTL'si ek ödemeler, 7.386.249 YTL'si sosyal giderler olmak üzere toplam 33.618.813 YTL personele harcama yapılmıştır. Yıl içinde çalıştırılan ortalama personel sayısı 521 kişi olduğundan kişi başına ayda düşen personel harcaması 5.266 YTL olmuştur.

III- MALİ BÜNYE

Şirketin yıl sonunda, önceki yıla göre varlıkları ve kaynakları % 13,8 oranında 137.561.547 YTL artarak 1.131.738.550 YTL ye ulaşmıştır. Hazır değerlerin payı yüksek bir miktarda 373.486.672 YTL artarak % 0,3 den % 33,3 e yükselirken, buna bağlı olarak kısa sürede paraya çevrilebilir değerlerinin payı da 346.348.393 YTL azalarak % 46,2 den, % 10 a gerilemiştir. Uzun sürede paraya çevrilebilir değerlerin payı da yine 58.012.304 YTL artarak % 16,3 den % 19,4 e, bağlı değerlerinin payı da 52.410.964 YTL artarak % 37,2 den % 37,3 ye yükselmiştir.

2008 yılında şirket varlıklarının % 9,9 u yabancı kaynaklardan karşılanmıştır. Yabancı kaynaklar içinde dönem kârından ödenecek vergi ve yasal yükümlülükler ile diğer vergilerin payı % 8,2 iken, ticari borçların payı % 52,8 diğer borçların payı da % 39 dur. Yabancı kaynaklardaki 35.652.619 YTL lik artış varlık toplamındaki 137.561.547 YTL'lik artışın gerisinde kalması mali kaldıraç oranının düşük gerçekleşmesini sağlamıştır.

Şirket'in maddi duran varlıklarının öz kaynaklara oranı geçen yıla göre 2,1 puan artışla % 31,7 olmuştur. Şirketin maddi duran varlıkları (net) 51.872.432 YTL artarak 323.305.470 YTL ye yükselmiş, buna karşılık esas sermayesi de 775.000.000 YTL den 898.329.240 YTL ye yükselmiştir. Maddi duran varlıkların toplam varlıklar içindeki payı ise % 28,6 oranında gerçekleşmiş ve önceki yılın 1,3 puan üzerine çıkmıştır.

Önceki yılı 45.543.111 YTL faaliyet kârı ile kapatan Şirket'in 2008 yılında 6.452.603 YTL faaliyet zararı gerçekleşmiştir. Şirketin gerçekleştirmiş olduğu uydu yatırımlarının aktifleştirilmesi ve hızlandırılmış amortisman uygulaması sonucu faaliyet zararı gerçekleşmiştir.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI

Türksat A.Ş. yapılan yasal düzenleme sonrasında 22.09.2004 tarihinde Türk Telekom ile imzaladığı protokol kapsamında uydu haberleşme hizmeti sağlama sorumluluğunu devralmıştır. Türk Telekom'dan devralınan uydu haberleşme altyapısı esas olarak Ankara-Gölbaşı'ndaki yerleşkede çeşitli uydularla çalışan yer istasyonları, geçici kullanım için mobil yer istasyonları, uzayda Türkiye adına tescil edilmiş uydu konumları, bu konumlarda bulunan uydular ve uydu kontrol yer istasyonlarından meydana gelmektedir. Yabancı operatörlere ait uydular üzerinden çalışmak üzere Ankara-Gölbaşı'nda bulunan yer istasyonlarından faydalanılmakta olup, bu amaçla ilk defa 1979 yılında hizmete verilen AKA-1 yer istasyonu Atlantik Okyanusu üstündeki INTELSAT uydusu üzerinden ülkelerarası telefon, teleks ve data hizmeti için 1997 tarihine kadar kullanılmış, söz konusu yer istasyonu yerine kurulan AKA-6 yer istasyonu ise 17.12.1997 tarihinde hizmete verilmiştir. Hint Okyanusu üzerindeki INTELSAT uydusu üzerinden çalışan AKA-3 yer istasyonu ise sayısal bağlantılar (IDR) için uygun olarak tesis edilmiştir.

Uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemleri alanında gerekli olan bilgi birikiminin elde edilmesi, kamunun ve özel sektörün ihtiyacını karşılayacak şekilde hizmete sunulması amacıyla Eurimage S.p.A ile bir anlaşma imzalanmıştır. Arica, düşük çözünürlüklü gözlem uyduları için işbirliklerine ve yatırımlara gidilmesine, bu amaçla Şirket içinde bir birim kurulmasına da karar verilmiş ve Ağustos 2007 tarihinden itibaren başta belediyeler olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarıyla özel şirketlere uydu görüntü hizmeti teminine başlanılmıştır.

Ülkeye tahsisli lokasyonlarda kullanılmak üzere ilk nesil TÜRKSAT uyduları 21.12.1990 tarihinde tedarikçi firma ile imzalanan ve 28.03.1991 tarihinde yürürlüğe giren sözleşme kapsamında imal edilmiştir. İlk imal edilen uydu (TÜRKSAT-1A) 24.01.1994 tarihinde uzaya gönderilirken meydana gelen arıza nedeniyle yörüngesine ulaşamadan düşmüş, 11.08.1994 tarihinde uzaya gönderilen ikinci uydu (TÜRKSAT-1B) 31,3° Doğu lokasyonuna yerleştirilerek 10.10.1994 tarihinde servise verilmiştir. 10.07.1996 tarihinde uzaya gönderilen ve 42° Doğu pozisyonuna yerleştirilip 24.09.1996 tarihinde geçici kabulü yapılarak hizmete verilen TÜRKSAT-1C uydusunun Batı kapsamasında Türkiye-Avrupa, Doğu kapsamasında ise Türkiye-Orta Asya yer almaktadır.

Şirketin % 75 oranında hissedarı iken 27.5.2008 tarih ve 26888 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/13656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince tamamına sahip olması öngörülen ve yasal merkezi Monaco'da bulunan EURASIASAT şirketine ait TÜRKSAT-2A uydusunun işletilmesi de fiilen Türksat A.Ş. tarafından yapıldığı bilinmektedir. TÜRKSAT-2A uydusu 10.1.2001 tarihinde uzaya gönderilmiş ve TÜRKSAT-1C uydusu ile aynı pozisyona yerleştirilmiştir. 2015 yılına kadar kullanılması söz konusu olan uydunun 2 farklı kapsama alanı bulunmaktadır.

TÜRKSAT uyduları radyo ve televizyon yayıncıları ile geniş alan ağına sahip kamu ve özel kuruluşlar tarafından kullanılmakla birlikte en geniş kapasite kullanan kuruluş Türk Telekom'dur. TÜRKSAT-1B uydusunun ömrünü tamamlayıp hizmet dışı kalması, TÜRKSAT-1C uydusunun da 2007 yılından itibaren salınımlı yörüngeye geçecek olması Şirket yükümlülüğünün yerine getirilmesini zorlaştırdığından, yeni bir uydunun temin edilmesi gündeme gelmiştir.

Türksat 3A uydusunun Türksat 1C uydusunun ömrünü tamamlayacağı Ocak 2008 tarihinde hizmete verilmesi öngörülmüş olmakla birlikte, montajına Temmuz 2006 tarihinde başlanılan uydu Şubat 2008 tarihinde fırlatılmaya hazır hale gelmiş, ancak çeşitli nedenlerle uzaya gönderil-

mesi geciken bu uydu yeniden hazırlanan programa uygun olarak 13.6.2008 tarihinde uzaya gönderilmiştir. Yörüngeye yerleştirme sonrasında yapılan testlerden de olumlu sonuç alınması üzerine 16.8.2008 tarihi itibarıyla hizmete hazır hale gelmiştir.

Türksat-3A uydusunun hizmete verilmesi sonrasında Şirket Yönetim Kurulu tarafından alınan 25.12.2008 tarih ve 69 sayılı kararda Türksat-4A uydusunun temini için Bakanlar Kurulu Kararı istihsalı için gerekli çalışmaların başlatılması uygun bulunmuştur. Konuya ilişkin 2009/14697 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 13.3.2009 tarih ve 27168 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Türksat-4A uydusunun teminine yönelik çalışmalara başlanmıştır. Bu karar sonrasında Şirketin yeni bir stratejik planlamaya gittiği ve on yıllık bir vadede uygulamaya konulmak üzere uydu tedariki, tasarımı ve üretimi konularında hedeflerini yeniden belirlediği görülmektedir.

Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen gerek Türksat Uydu Planı ve Stratejisinin, gerekse Türksat-4B Fizibilite Raporunun, ülkede uydu haberleşme hizmetinin başlangıcından Türksat-3A uydusunun hizmete verilmesine kadar geçen sürede uygulanan temel stratejilerde belirlenen hedeflerin oldukça ötesindeki bir hedefe yönelik olarak hazırlandığı görülmektedir. Şirket tarafından uygulamaya konulan Uydu Planı ve Stratejisinde öngörülen diğer önemli bir hedef ise milli uyduların üretilmesine yöneliktir. Ülkede uydu işletilmeciliğine başlandığı dönemden itibaren gündeme olan bu konuya ilişkin ilk düzenleme 23.9.2005 tarih ve 2005/9481 Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile yapılmıştır.

Bu kapsamda olmak üzere başlatılan ilk somut girişim ise Türksat-3A uydusunun ihalesi aşamasında uydu üreticisi ile işbirliği yapıp, uydu teknolojilerinin ülkeye kazandırılması amacıyla yurtdışına uzman personel gönderilmesi konusunda yapılan anlaşma olmuştur. Bunun yanında, uydu tasarım çalışmaları haberleşme uyduları üzerine yoğunlaştırılmış, Savunma Sanayi Müsteşarlığı (SSM) ile Türksat-TAI arasında işbirliği çalışması başlatılmış, Savunma Sanayi İcra Komitesi kararı uyarınca uydu test ve entegrasyon merkezinin TAI tesislerinde kurulması ve haberleşme uydularının üretimini de içerecek büyüklükte olması kararlaştırılmıştır.

Türksat uydularında bulunan kapasite genel olarak Türk Telekom, TRT, özel radyo ve televizyon kuruluşları, data iletimi yapan işletmeciler ve görevleri gereği geniş alan ağına sahip kamu ve özel kuruluşlar tarafından kullanılmaktadır. Bunun yanında, 406 sayılı Kanun kapsamında yapılan düzenlemede Türksat A.Ş., ulusal uydular üzerinden iletişim alt yapısını kurmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunmakla da yetkilendirildiğinden Şirket tarafından oluşturulan şebeke üzerinden uçtan uca haberleşme hizmeti de sağlanmaktadır. Bu kapsamda olmak üzere verilen hizmetler VSAT, IDR/IBS, TES, acil durum haberleşmesi ve radyo-televizyon yayın nakli hizmeti olarak gruplandırılmaktadır.

27.04.2005 tarih ve 25798 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5335 sayılı Kanun ile 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu’nda değişiklik yapılarak, Türk Telekom’a ait kablo-TV şebekesinin Türksat A.Ş.’ne devredilmesi öngörülmüştür. Yapılan bu yasal düzenleme ile Şirketin adı da Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. haline gelmiştir.

Şirket tarafından işletilmekte olan 21 İl merkezinde bulunan kablo TV şebekesinin 2007 yılsonu itibarıyla 1.140.836 olan abone sayısı 2008 yılsonu itibarıyla 1.133.358 adede düşmüş olmasına karşılık Ekim 2009 tarihi itibarıyla 55.461 adedi sayısal yayın abonesi olmak üzere 1.155.867 adede yükselmiştir. Yüksek hızlı İnternet erişimi abone sayısı ise 124.602 adettir. Halihazırda kapasite kullanımı % 45 düzeyindedir. Söz konusu kullanım oranının 2005 yılında % 45, 2006 yılında % 45 ve 2007 yılında % 43 olduğu dikkate alındığında hizmetin yaygınlaştırılmasına yönelik son beş yılda önemli bir ilerlemenin sağlamadığı ortaya çıkmaktadır.

E-Hazırlık sıralamasında üst sıralarda yer almayan Türkiye'nin istenilen düzeye çıkartılması amacıyla başlatılmış olan çalışmaların başında "e-Dönüşüm Türkiye Projesi" gelmektedir. Bu kapsamda olmak üzere ilgili Bakanlar Kurulu kararı ile e-Devlet Kapısı altyapısını kurmakla görevlendirilen Türk Telekom'un özelleştirilmesi nedeniyle yeni bir düzenlemeye gidilmiş olup, 25.1.2005 tarih ve 2005/8409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Türk Telekom tarafından yürütülmekte olan iş ve işlemler ile, bu amaca tahsis edilmiş olan mali kaynaklar da dahil olmak üzere, bütün hak ve sorumlulukların 2 ay içinde Türksat'a devredilmesi öngörülmüştür.

Bu düzenleme sonrasında görevi Eylül 2006 tarihi itibarıyla devralan Türksat, Ankara-Gölbaşı'ndaki yerleşkesinde 16.10.2006 tarihi itibarıyla sistemin kurulacağı mahalli hazırlamış ve Aralık 2006 tarihi itibarıyla sistemler kurularak testlere başlanılmıştır. Dolayısıyla, sözleşme imza tarihinden yaklaşık bir yıl sonra ancak montaj çalışmaları tamamlanabilmiş ve sistemin geçici kabule hazır olma tarihi de 16.10.2007 tarihine ertelenmiştir.

Buna karşılık, e-Devlet Kapısı hizmetinin sunulacağı yazılım ve donanımın tedarikçisi firmanın taahhüdünü zamanında yerine getiremediği ve sistemin öngörülen hizmete girme tarihi olan 16.10.2007 tarihi aşıldığından sözleşmenin feshi gündeme gelmiştir. Şirket Yönetim Kurulu tarafından alınan 21.11.2007 tarih ve 61 sayılı karar ile imzalanan sözleşmenin feshedilmesi kararlaştırılmış ve buna ilişkin ihtarname 22.11.2007 tarihinde müteahhit firmaya gönderilmiştir. Sözleşme gereği verilen süre sonrasında da 7.12.2007 tarihi itibarıyla fesih gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, tasfiye çalışmalarına paralel olarak Şirket tarafından e-Devlet Kapısı projesinde revizyonlar yapılmış, proje planı tekrar hazırlanmış, kullanılacak teknoloji ve çözümleri revize edilmiş ve fesih sonrasında e-Devlet Kapısını faaliyete geçirmek için çalışma başlatılmıştır. İlk olarak Ekim 2008 tarihinde tanıtım amaçlı olarak kullanıma açılan e-Devlet Kapısı (www.turkiye.gov.tr)'nin resmi açılışı 8.12.2008 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

V- YATIRIMLAR

2008 yılı için belirlenmiş yatırım programı tutarı 235 milyon YTL olarak öngörülmüş olmasına karşılık, program kapsamında gerçekleştirilen yatırımların nakdi tutarı 70,8 milyon YTL düzeyinde kalmıştır. Buna karşılık, 2006 yılında başlanılan Türksat-3A uydusunun hizmete verilmesiyle birlikte yıl içinde yapılan fiziki gerçekleşme oranının % 115,3 gibi oldukça yüksek bir değerde gerçekleştiği görülmektedir.

Uydu haberleşmesi için yıl içinde gerçekleştirilecek yatırımlar için öngörülen tutar 116,6 milyon YTL olmasına karşılık yapılan harcama tutarı 40,1 milyon YTL olup, proje kapsamında gerçekleştirilen yatırımların nakdi gerçekleşme oranı % 34,4 seviyesinde kalmıştır. Şirketin ana faaliyet alanlarından biri durumundaki E-Devlet Kapısı hizmeti ile e-Dönüşüm Türkiye Programında yer alan diğer e-Devlet hizmetlerinin sunulması için gerekli olan altyapının tesisi için 2008 yılında öngörülen yatırım tutarı ise 41,2 milyon YTL olarak öngörülmüş olmasına karşılık, 351,5 bin YTL'lik yatırım gerçekleştirilebilmiştir.

Şirket tarafından 2008 yılında gerçekleştirilen yatırımların önemli bir bölümünü oluşturan Kablo-TV yatırımları için öngörülen ödenek tutarı 73,8 milyon YTL olup, yıl içinde yapılan yatırım tutarının 30,8 milyon YTL, nakdi gerçekleşme oranının ise % 41,7 mertebesinde olduğu görülmektedir.

VI- İŞTİRAKLER :

Türksat A.Ş.'nin 2008 yılı sonu itibariyle yurtdışında 2 iştiraki ve EURASIASAT adında Monaco'da yerleşik, sermayesinin tamamına sahip olduğu bir adet bağlı ortaklığı bulunmaktadır. Eurasiasat SAM Şirketi Türk Telekom A.Ş.'nin yurt dışı iştiraki olarak 30.10.1996 tarihinde kurulmuştur. Konuyla ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararında; yurtdışında kurulacak 20 milyon USD sermayeli şirkete Türk Telekom'un % 51 oranında ortak olmasına izin verilmiştir. Şirketin kurulma maksadı, Türk Telekom'un kuruluş sermayesi dışında hiç bir ödeme yapmaması, uydunun finansmanının şirketçe sağlanması olduğu halde, Eurasiasat'ın beklenen performansı gösterememesi ve sahip olduğu uyduyu gerektiği şekilde pazarlayamaması nedeniyle Ekim 2002 tarihi itibarıyla bu kapsamda yapılan ödemeler 34,8 milyon dolara ulaşmış, diğer yandan Türk Telekom Yönetim Kurulu tarafından alınan 15.01.2002 tarih ve 14 sayılı kararda Eurasiasat firması ile ilgili kalıcı bir çözüm bulunması yönünde Genel Müdürlüğe yetki verilmiştir. Bu kapsamda olmak üzere, yabancı ortağa ait % 25 hissenin devralınarak uydunun % 100'üne sahip olunmasının uygun olacağı sonucuna varılmış, ancak daha sonra vazgeçilmiştir. Buna karşılık işletme giderlerinin azaltılması ve pazarlama faaliyetlerinin artırılması amacıyla 2003 tarihinde Eurasiasat Ankara İrtibat Ofisi, 2004 tarihinde de Eurasiasat İstanbul İrtibat Ofisi açılmıştır.

Eylül 2004 tarihi itibariyle Eurasiasat şirketine Türk Telekom tarafından 52,5 milyon doları sermaye payı olmak üzere toplam 245,7 milyon dolar tutarında finansman sağlanmış, bu arada yapılan yasal düzenleme sonucunda söz konusu şirketteki Türk Telekom payının Türksat A.Ş.'ye devredilmesi gündeme gelmiştir. Hisselerin Türksat A.Ş.'ye devredildiği 22.09.2004 tarihi itibarıyla EURASIASAT SAM şirketinin Türksat A.Ş.'ye 195,1 milyon USD, Alcatel'e 27,2 milyon USD, konsorsiyum bankalarına 56,1 milyon USD olmak üzere toplam 278,4 milyon USD borcu bulunmaktadır. Türksat A.Ş. EURASIASAT SAM şirketinin hisselerini devraldıktan sonra EURASIASAT SAM şirketi bankalara olan 56,1 milyon USD borcun tamamını ödemiştir.

30.09.2006 tarihi itibariyle EURASIASAT SAM şirketinin Türksat A.Ş.'ye borcu 42,6 milyon USD artarak 237,8 milyon USD'ye, Alcatel'e olan borcu ise 1,7 milyon USD artarak 28,9 milyon USD'ye çıkmıştır. Diğer taraftan, 10 Şubat 2006'da T3A uydu ihalesi ile birlikte Türksat lehine Alcatel'le ek sözleşme imzalanmıştır. Buna göre; Alcatel'in % 25'lik hissesi için 1 Euro bedelle devir taahhüdü alınmış olup, Alcatel, hisselerden kaynaklanan, uydu ihalelerindeki öncelik hakkı da dahil tüm haklarından feragat etmiştir.

Eurasiasat'ın Şirketin 2008 yılı sonu itibariyle mali durumunu denetleyen kuruluş tarafından hazırlanan ve Türksat A.Ş. tarafından YDK'ya ancak belli bölümleri verilen denetim raporu incelendiğinde; varlıklar toplamının 212,3 milyon Euro olmasına karşılık, özkaynaklarının, geçmiş yıl zararları olan 115,5 milyon Euro'luk tutar nedeniyle 35,4 milyon Euro eksi bakiye verdiği, faaliyet zararının 4,2 milyon Euro, dönem net kârının 80,1 milyon Euro, kısa vadeli yabancı kaynakların 8,9 milyon Euro, uzun vadeli yabancı kaynakların 137,9 milyon Euro, borç ve gider karşılıklarının 36,5 milyon Euro, Şirketin ortaklara borcunun ise 82,3 milyon Euro olduğu görülmektedir.

Şirket 2007 yılını 17 milyon YTL zararlar kapatmış olmasına karşılık; Türksat A.Ş.'nin 2008 yılı sonu itibariyle sermayesinin tamamına sahip olması ve Eurasiasat Şirketinin yerleşik olduğu Monaco Hukuku'nun zorunlu gerekleri doğrultusunda yapılan muhasebe hesaplamaları doğrultusunda 2008 yılını 173 milyon YTL kârla kapatmıştır.

Türksat 1B uydusunun hizmet dışı kalmasının da etkisiyle Türksat 3A uydusunun kapasite kullanımı açısından 2006 yılı sonu itibariyle oldukça iyi bir duruma gelmesi nedeniyle 2006 yılı YDK raporunda "Bağlı ortaklık olan Eurasiasat'ın finansal yapısının güçlendirilmesi ve Türksat A.Ş.'ye olan borçlarını ödeyebilmesi amacıyla satış hasılatının artırılması ve satış maliyetlerinin azaltılması yönünde alınan tedbirlere ilave olarak yeni çözüm yollarının aranması" yönünde öneri

getirilmiş, Türksat tarafından verilen cevapta öneri doğrultusunda işlem yapılacağı bildirilmesine karşılık dönem zararının artmış olması alındığı belirtilen önlemlerden 2008 yılı sonunda sonuç alınmaya başlanmıştır.

Eurasiasat şirketin ortaklık yapısıyla ilgili olarak 2008 yılında değişikliğe gidilmesi yönünde karar alındığı görülmektedir. Şirket ile Alcatel Alenia Space France arasında 10-11 Ekim 2006 tarihlerinde mevcut kredi anlaşmaların feshi ile ibrasını ve muhtelif taahhütleri içerir anlaşmaların imzalandığı, bu kapsamda 32,9 milyon dolar maddi kazanım sağlandığı, ayrıca Eurasiasat şirketinin diğer hissedarı olan Thales Alenia Space firması ile imzalanan 10.10.2006 tarihli Hisse Satış ve Alış Anlaşması uyarınca, Thales Alenia Space firmasına ait % 25 oranındaki Eurasiasat hissesinin Türksat'a 1 Euro bedelle satılmasının kararlaştırıldığı, söz konusu satınalma ve devir işlemlerinin 30.04.2008 tarihine kadar gerçekleştirilmesinin gerektiği belirtilerek konu Yönetim Kurulu'nun gündemine alınmış ve söz konusu hisselerin 1 Euro bedelle satın alınması yönünde Yönetim Kurulu tarafından 15.04.2008 tarih ve 16 sayı ile karar alınmıştır. Ayrıca, 27.05.2008 tarih ve 26888 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 13656 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında söz konusu satınalma işlemine onay verilmiş ve Şirket Ana Sözleşmesinin hisse oranlarına paralel olarak yeniden düzenlenmesi ve yapılacak tüm işlemler için Türksat A.Ş.'nin yetkili kılınmıştır. 2009 yılında söz konusu işlemler tamamlanmış ve yabancı ortağa ait hisselerin tamamı Türksat A.Ş.'ye geçmiştir.

Şirketin iştiraki durumunda olan ve hükümetlerarası bir organizasyon statüsünde oluşturulan Eutelsat, 31 Ağustos 2006 tarihli şirket genel kurulunda alına kararla ismini Eutelsat Communications SA olarak değiştirilmiş, her birinin değeri 1 Euro olan 1.767.123 adet Türksat hisselerinin değeri, 0,5 Euro'ya düşürülmüş ve ayrıca şirketin ödenmemiş hisse senetlerinin sayısının azaltılması ve her birinin değeri 0,5 Euro olan 2 adet hisse senedinin, her birinin değeri 1 Euro olan 1 adet hisse senedi ile değiştirilmesi kararı alınmıştır. Bu işlemin gerçekleşmesi sonucunda Şirket lehine 2007 yılında 896,6 bin YTL gelir oluşmuştur.

ICO Global Communication Ltd. 1995 Yılında 1,5 milyar USD sermaye ile kurulmuştur. Türkiye 13 Nisan 1995 tarihinde 10.000 adet hisse senedi karşılığında 1 milyon USD'lik bedelle ICO'ya üye olmuştur. Şirket Ağustos 1999 tarihinde içine düştüğü finansal güçlük nedeniyle konkordato ilan etmiş, buna karşılık Şirketin ABD yasalarına göre "Chapter 11"e dahil olduğu sürede iken Kasım 1999'da Türk Telekom 5 milyon USD'lik ek katılım payı ödemiştir. Türksat A.Ş.'nin elinde nominal bedeli 0,01 USD olan 556.423 adet hisse senedi bulunmaktadır. İlk hisselerin alındığı 1995 yılından itibaren sürekli olarak zarar eden, ancak son dönemde bazı başarılı çalışmaları gözüken şirketin bundan sonraki çalışmalarının yakından izlenmesi ve gelişmelere göre sahip olunan hisselerin durumu hakkında karar verilmesi gerekmektedir.

VII. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Ülkedeki kamu yayın kuruluşu olan TRT ile yakın işbirliğine gidilip karasal vericiler üzerinden yapılacak sayısal televizyon yayıncılığı ve sayısal platform işletmeciliği konusunda uygun projelerin geliştirilmesi,

2- Kablo-TV şebekesinin genişletilmesinin önündeki engellerin kaldırılması ve bu amaçla yapılacak yatırımların maliyetleriyle işletme giderlerinin azaltılması amacıyla, kullanım hakkı Türk Telekom'a verilen yeraltı tesislerinin uygun koşullarda kullanılabilmesi için 5809 sayılı

Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 17 nci Maddesi uyarınca gerekli düzenlemelerin yapılması konusunda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi,

3-Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan çalışmalar sonucu hazırlanan E-Devlet ve Bilgi Toplumu Kanun tasarısı taslağına E-Devlet Kapısı hizmetinin sağlanmasında Şirketin karşılaştığı sorunların çözümünü kolaylaştıracak hükümlerin ilave edilmesi ve hizmete ilişkin ücret tarifesinin belirlenerek ilgili taraflardan tahsili konusunda gerekli düzenlemenin yapılması için girişimlerde bulunulması,

4- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.'nin (Türksat) 8.4.2009 tarihindeki kendi Genel Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 140.512.616,78 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		3.477.531,63		376.964.203,45
B-Menkul değerler	410.436.481,81	410.436.481,81		7.919.807,94
1-Menkul kıymetler değer düşüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	133.935.119,75	109.897.803,83	157.168.772,64	144.415.268,14
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacak karşılığı (-)	(13.559.215,16)		(12.753.504,50)	
D-Diğer alacaklar	800.893,84	366.206,91	1.881.518,92	1.255.722,94
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacak karşılığı (-)	(434.686,93)		(625.795,98)	
E-Stoklar	22.752,78	22.752,78		12.578.915,64
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları			3.437.839,68	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		789.699,44		8.744.059,45
H-Diğer dönen varlıklar		53.322,60		8.774.793,21
Dönen varlıklar toplamı		525.043.799,00		560.652.770,77
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar	23.982,38	23.982,38		23.982,38
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacak karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar	161.668.397,41	161.668.397,41		219.680.701,26
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacak karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar		98.566.729,87		98.566.731,83
1-Bağlı menkul kıymetler	10.195.279,87		10.195.279,87	
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri(-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar	88.371.450,00		88.371.451,96	
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklıklar sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		271.433.038,38		323.305.470,29
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	174.927.604,25		476.231.355,37	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(145.435.846,05)		(189.541.708,37)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	252.373.526,39		36.615.823,29	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		32.667,13		72.408,06
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	41.608,96		96.780,66	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(8.941,83)		(24.372,60)	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları				22.916,67
H-Diğer duran varlıklar		1.960,49		477.834,03
Duran varlıklar toplamı		531.726.775,66		642.150.044,52
Aktif (varlıklar) toplamı		1.056.770.574,66		1.202.802.815,29

TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar	37.458.425,74	37.458.425,74		59.645.334,64
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	1.621.835,44	1.621.835,44		2.174.919,62
1-Diğer Borç seneti reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar :		32.821.606,04		41.944.946,07
E-Yıllara yaygın inş. ve onarım :				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler :		2.233.437,27		3.962.352,36
G-Borç ve gider karşılıkları :		2.498.819,50		3.229.877,20
1-Dönem karı ve diğer yasal yük. krş	17.762.578,76		28.116.301,82	
2-Dönem karının peşin öd. Vergi ve diğer yük. (-)	(15.263.759,26)		(24.886.424,62)	
3-Kıdem tazminatı krş.				
4-Diğer borç ve gider krş.				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahak. :		660.540,90		2.011.280,86
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		77.294.664,89		112.968.710,75
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar	113.942,40	113.942,40		113.942,40
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Borç seneti reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar :		84.097,08		84.097,08
E-Borç ve gider karşılıkları :				
1-Kıdem tazminatı krş.				
2-Diğer borç ve gider krş.				
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahak. :				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		198.039,48		198.039,48
III-Özkaynaklar :				
A-Ödenmiş sermaye :				
1-Sermaye	775.000.000,00	775.000.000,00	898.329.240,00	898.329.240,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)				
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri :				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-MDV yeniden değerlendirme artışları				
4-İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5-Maliyet bedeli artış fonu				
6-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri :		2.038.120,00	7.962.481,71	7.962.481,71
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri	2.038.120,00			
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları :		123.329.240,19		70.948.028,39
E-Geçmiş yıllar zararları (-) :				
F-Dönem net karı veya zararı:		70.948.028,39		112.396.314,96
Özkaynaklar toplamı		979.277.870,29		1.089.636.065,06
Pasif (kaynaklar) toplamı		1.056.770.574,66		1.202.802.815,29

TÜRKSAT Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş.
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	148.614.833,46	153.849.943,60
B- Satış indirimleri (-)	1.172.616,14	115.637,84
C- Net satışlar	147.442.217,32	153.734.305,76
D- Satışların maliyeti (-)	98.819.427,00	156.776.233,89
Brüt satış kârı veya zararı	48.622.790,32	(3.041.928,13)
E- Faaliyet giderleri (-)	3.079.679,80	3.410.674,89
Faaliyet kârı veya zararı	45.543.110,52	(6.452.603,02)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	96.838.443,32	168.755.551,96
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	57.128.070,44	29.431.583,06
H- Finansman giderleri (-)	0,00	0,00
Olağan kâr veya zarar	85.253.483,40	132.871.365,88
İ- Olağandışı gelir ve kârlar	3.625.502,00	7.879.691,32
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	168.378,25	238.440,42
Dönem kârı veya zararı	88.710.607,15	140.512.616,78
K- Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	17.762.578,76	28.116.301,82
Dönem net kârı veya zararı	70.948.028,39	112.396.314,96

**KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NÜN 2008 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE
İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü’nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 14/04/2010 tarihli 15’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ:

Ülke kıyılarına bugünkü şekliyle ilk fener konulması 1856 yılına rastlamakta olup, fenerlerin işletilmesi için Fransızlarla imtiyaz sözleşmesi imzalanmıştır. “Fenerler İdaresi Umumiyesi Müdürlüğü” adı altında yürütülen bu hizmet 1938 yılında Denizbank’a, 1944 yılından itibaren de Devlet Deniz Yolları ve Limanlar Umum Müdürlüğü adı altında kurulan teşkilata Kıyı Emniyeti İşletmesi olarak bağlanmıştır. 1.3.1952 tarih ve 5842 sayılı Kanunla bu genel müdürlük kapatılmış ve söz konusu hizmetler Denizcilik Bankası T.A.O. bünyesinde işletme olarak yürütülmeye başlanmıştır. Denizcilik Bankası T.A.O. 10.10.1983 tarihinde Türkiye Denizcilik Kurumu (TÜDEK) adı altında teşkilatlanmış ve nihayet 8.6.1984 tarih ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Türkiye Denizcilik İşletmesi haline getirilen teşekkül bünyesinde kıyı emniyeti hizmetleri faaliyet göstermeye devam etmiştir. 7.4.1997 tarihinden itibaren de Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü bünyesinde bu çalışmalar sürdürülmektedir.

Kuruluş bünyesinde faaliyet gösteren tahlisiye hizmetleri 1869 yılında “Tahlisiye İdaresi” adı altında kurulmuş, Birinci Dünya Savaşı sonrasında da İngiliz, Fransız ve İtalyan murahhaslardan oluşan heyet tarafından idare edilmeye başlanmıştır. Kurtuluş Savaşı sonrasında 9.6.1923 tarihinden itibaren Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde faaliyet göstermiş, 14.4.1925 tarih ve 617 sayılı Kanunla bağımsız bir Genel Müdürlük haline gelmiş, 1938 yılında da Denizbank bünyesine alınmıştır. Yukarıda fenerler bölümünde belirtilen safhaları takiben, 7.4.1997 tarihinden itibaren Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet göstermeye devam etmektedir.

Kuruluş’un faaliyetleri arasında yer alan gemi kurtarma hizmetleri 1926 yılında İngilizlerce kurulan “Kilcker and Walkers Co.” isimli kumpanya ile başlamıştır. 1930 yılında Kabotaj Kanununun yürürlüğe girmesiyle kumpanya “Türk Kurtarma Ltd.” adını almıştır. 1952 yılında Denizcilik Bankası T.A.O.’nun kurulmasıyla bu şirket bünyesine alınan kurtarma faaliyetleri 7.4.1997 tarihi itibarıyla kurulan Kuruluş bünyesinde faaliyetini sürdürmüştür.

Kuruluş tarafından sunulan deniz haberleşme hizmetine ise ülkede 1912 yılında başlanmış olup, ilk kıyı telsiz istasyonu İstanbul-Okmeydanı’nda kurulmuş, Birinci Dünya Savaşı sırasında İstanbul-Hasdal’da bulunan ve altyapısından halen faydalanılmakta olan Osmaniye Verici İstasyonu hizmete verilmiştir. 1950’li yıllarda diğer kıyı istasyonları kurulmaya başlanmış, 1980’li yıllardan itibaren de deniz haberleşme hizmetlerinde önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 16.06.2004 tarih ve 5189 sayılı Kanunda; 05.04.1983 tarih ve 2813 sayılı Telsiz Kanununa eklenen bir madde ile Türk Telekom bünyesinde faaliyet gösteren Telsiz İşletme Müdürlüğünce yürütülen deniz haberleşme ve seyir güvenliği hizmetleri, uydu üzerinden verilen deniz haberleşme hizmetleri hariç olmak üzere Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'ne devredilmiş, yapılan protokol ve ek protokoller ile 01.07.2005 tarihi itibarıyla Telsiz İşletme Müdürlüğü Kuruluş bünyesinde faaliyete başlamıştır.

Kuruluş'un Ana Statüsüne göre esas faaliyet konuları, denizlerde, iç sularda ve kara sularında seyreden Türk ve yabancı bayraklı gemilerin seyir güvenliğine yardımcı olmak, kıyı emniyeti ve gemi kurtarma hizmetleri yapmak, Türk Boğazları'nda tekel olmak üzere Gemi Trafik Hizmetleri Sistemini kurmak, kurulmuş bulunan Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri (TBGTH) Sistemini, Denizcilik Müsteşarlığı adına işletmek, bunlarla ilgili cihaz ve tesisleri kurmak ve çalıştırmak olarak belirlenmiştir.

Karadeniz' de Şile Feneri ile Karaburun Feneri arasındaki karasuları ile Ege Denzinde, Bozcaada ve İmroz sahilleri de dahil olmak üzere Bababurnu ile Saroz Körfezindeki Kemikli mevki arasında kalan Türk Kara Sularında ve bu iki sınır arasındaki Karadeniz ve Çanakkale Boğazları ile Marmara Denzinde, Karaburun ile Foça' yı birleştiren hattın içinde bulunan İzmir Körfezinde kazaya uğrayan (harp ve yardımcı gemiler hariç) 300 rusum tonilatodan yukarı gemilerin ve yüklerin kurtarma ve yardım işlerini tekel şeklinde yapmak, diğer kıyı ve denizlerde de gemi kurtarma ve yardım işlerini tekel dışı olarak yerine getirmek ile ana statüsünde sayılan diğer görevleri yapmaktır.

Ana Statüde 2000,2001,2003 yıllarında değişiklikler yapılmış, en son YPK'nca 19.01.2006 tarih ve 2006/T-3 sayılı karar ile de ana statünün 3, 4, ve 5inci maddeleri değiştirilerek özetle Telsiz İşletme Müdürlüğü' nün görevleri Kuruluş faaliyetleri arasına dahil edilmiş, İzmir Körfezi gemi kurtarma tekeli dışına çıkarılmış ve can kurtarma Türk boğazları ile sınırlandırılmıştır.

Başta Türk Boğazları olmak üzere ülke kıyılarında seyir güvenliğinin sağlanması Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü' nün 2004 – 2008 yıllarına ilişkin toplu bilgiler aşağıdadır.

Toplu bilgiler (konsolide)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	33.000	33.000	42.016	51.095	51.095	0	0
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	32.124	32.124	41.737	50.816	51.095	279	1
Öz kaynaklar	Bin YTL	65.534	79.292	106.428	97.547	104.605	7.058	7
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	14.416	18.648	10.531	30.690	47.006	16.316	53
Finasman giderleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	257.742	270.979	289.932	302.996	316.803	13.807	5
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	199.990	214.508	219.955	225.380	229.709	4.329	2
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	5.054	5.464	15.530	13.556	16.338	2.782	20
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	40	36	91	80	71	(9)	(11)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	3.207	4.357	12.128	10.524	11.380	856	8
Başlıca üretim miktarı								
-Kurtarılan gemi	Adet	11	20	22	28	24	(4)	(14)
-Transit geçen gemi	Adet	55.868	58.210	53.588	52.032	51.072	(960)	(2)
-Boğazlardan geçen gemi (trans. Hariç)	Adet	47.037	44.183	51.025	52.779	46.176	(6.603)	(13)
-Limanolara uğrayan gemi	Adet	54.830	53.681	59.393	59.395	55.034	(4.361)	(7)
Tüm üretim tutarı (Üretim maliyeti)	Bin YTL	68.557	84.358	86.628	92.857	101.434	8.577	9
Filodaki gemi sayısı								
-Kurtarma gemisi	Adet	4	6	6	5	5	0	0
-Yangın söndürme römorkörü	Adet	6	3	6	4	4	0	0
-Tahlisiye botu	Adet	13	13	13	13	13	0	0
Tahlisiye istasyonu (kara)	Adet	7	7	5	5	5	0	0
Seyir yardımcıları								
-Fenerler	Adet	415	416	416	424	426	2	0
-Diğer deniz sinyalleri	Adet	91	91	90	108	115	7	1
Deniz haberleşmesi								
-Tehlike ve emniyet haberleşmesi	Adet	-	60	63	99	96	(3)	0
-Meteoroloji yayını	Adet	-	5.040	11.500	12.410	12.444	34	0
-NAVTEX yayını	Adet	-	19.940	19.710	127.453	141.927	14.474	11
Net satış tutarı	Bin YTL	75.927	93.146	120.767	114.161	131.093	16.932	15
Stoklar	Bin YTL	1.074	1.333	1.072	1.047	1.927	880	84
Kapsam dışı aylıklı personel (ortalama)	Kişi	249	298	364	364	361	(3)	(1)
Kapsam içi aylıklı personel (ortalama)	Kişi	1.098	1.137	1.015	1.064	1.048	(16)	(2)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	47.597	58.534	64.745	72.859	79.189	6.330	9
Cari yıla ilişkin :								
-Kapsam dışı personele yapılan giderler	Bin YTL	8.596	12.270	16.444	19.907	20.890	983	5
-Kapsam dışı per. aylık ortalama gider	YTL	2.877	3.431	3.697	4.534	4.760	226	5
-Kapsam içi personele yapılan giderler	Bin YTL	38.380	44.467	48.252	52.906	58.247	5.341	10
-Kapsam içi pers. aylık ortalama gider	YTL	2.913	3.259	3.473	4.083	4.562	479	12
Dönem karına ilişkin vergi ve diğ. yas. yük.	Bin YTL	3.478	5.046	7.409	5.783	9.300	3.517	61
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	3.503	5.092	7.433	5.858	9.376	3.520	60
GSYH'ya katkı (Üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	67.008	(2.343)	(5.908)	(27.648)	(29.895)	(2.247)	(8)
GSYH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	67.008	(2.297)	(5.884)	(27.598)	(29.819)	(2.221)	(8)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	66.701	81.047	105.842	101.095	115.059	13.964	14
Faaliyet karlılığı (Öz kaynak yönünden)	%	11	12,9	42,3	21,8	28,4	6,6	30
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%	16	26,8	45,7	29,5	44,3	14,8	50
Faaliyet kârı	Bin YTL	7.369	8.788	30.248	21.304	29.659	8.355	39
Dönem kârı	Bin YTL	10.776	18.206	36.869	28.730	46.310	17.580	61
Bilanço kârı	Bin YTL	7.297	13.160	29.460	22.948	37.010	14.062	61

*2004 yılına ilişkin TL değerleri YTL'ye dönüştürülmüştür.

II. İDARİ BÜNYE:

A-Mevzuat:

Kuruluş, Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'nin bünyesinde Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmesi olarak yer almakta iken, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 07.04.1997 tarih ve 97/12 sayılı kararı ile Denizcilik Müsteşarlığına devredilmiş, bilahare 17.06.1997 tarih ve 23022 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Bakanlar Kurulu' nun 12.05.1997 tarih, 97/9466 sayılı kararı ile 07.04.1997 tarihinden itibaren 233 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 3 üncü maddesine göre "Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü" adı altında bir Kamu İktisadi Kuruluşuna dönüştürülmüştür. Kuruluş Ana Statüsü Yüksek Planlama Kurulu'nun 06.08.1997 tarih, 97/T-34 sayılı kararı ile onaylanmıştır. YPK'nın 07.02.2007 tarihli kararı ile Kuruluş'un unvanı 'Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir.

233 sayılı K.H.K ve Ana Statü hükümleri saklı kalmak üzere; Kuruluş özel hukuk hükümlerine tabi olup ilgili Bakanlık Denizcilik Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı iken 27.11.2002 tarih ve 24949 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren yeni düzenleme ile Ulaştırma Bakanlığı ilgili Bakanlık olarak belirlenmiştir.

Kuruluş 3346 sayılı kanun, 72 sayılı kanun hükmünde kararname, 233 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 39 uncu maddesi uyarınca denetlenmektedir.

B-Teşkilat:

Kuruluş Ana Statüsünün 5 inci maddesine göre Kuruluş Organları Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür. Bağlı birimler ise Ana Statünün 11inci maddesinde belirtildiği üzere oluşturulmuştur. KHK ve Ana Statü hükümleri dairesinde amaç ve faaliyetleri gerçekleştirmek üzere Kuruluş'un organizasyon şemasında Genel Müdür Yardımcılarından sonraki birinci ve ikinci kademede yer alan görevlere kadar Genel Müdürlük üst birimleri Genel Müdür'ün teklifi ve Yönetim Kurulu Kararı ile kurulur. Kuruluş'un diğer birimleri ile müessese ve işletmedeki birimlerin kurulması, gerektiğinde değiştirilmesi veya kaldırılması ilgili üst birimin teklifi üzerine Genel Müdür'ün Onayı ile olmaktadır.

Bu organizasyon yapısında Genel Müdür Yardımcılıklarından sonraki birimlerde zaman zaman ana statünün verdiği yetkiye istinaden 1 Başkan ve 5 üyeden oluşan Yönetim Kurulunca veya Genel Müdürlükçe değişiklik yapılabilmektedir.

Kuruluşun yürütme organı Genel Müdür ve 3 Genel Müdür Yardımcısı ile bunların yan ve alt birimlerinden oluşmakta olup yapılan iş bölümüne göre bu birimler Genel Müdür ve yardımcılarına bağlı bulunmaktadır.

C- Personel Durumu:

Kuruluş Ana Statüsüne göre "Kuruluş ve bağlı ortaklıklarda hizmetler 4857 sayılı İş Kanunu ile 854 sayılı Deniz İş Kanunu hükümlerine göre çalışan işçiler (kapsam içi ve kapsam dışı) eliyle yürütülmektedir. Personelin teşkilat içindeki dağılımı ise, 955 kişi ile kara personeli, 446 kişi ile deniz personeli, merkez teşkilatının 1003, taşra teşkilatının ise 398 kişi şeklindedir.

Personelin genel meslek formasyonu yönüyle; büro personeli 644 kişi, tayfa 238 kişi, zabitan 208 kişi, tahlisiye personeli 105 kişi, hizmetli 83 ve fener bakıcısı 76 kişidir. olduğu görülmektedir. En fazla personel ise Gemi Kurtarma ve Tahlisiye Hizmetleri Dairesi Başkanlığında olup, 564 kişidir.

III. MALİ BÜNYE

Kuruluşun kaynak ve varlıklar toplamının geçen yıla göre % 18,2 oranında 23,4 milyon YTL'lik artışla 151,6 milyon YTL'ye yükselmiş, varlıklar toplamı % 41,8 oranında 63,3 milyon YTL'sini dönen ve % 58,2 oranında 88,3 milyon YTL'sini duran varlıklardan oluşmuş; varlıkların finansmanında kullanılan kaynakların ise % 31 oranında 47,0 milyon YTL'sinin yabancı ve % 69 oranında 104,6 milyon YTL'sinin de öz kaynaklardan meydana gelmiştir.

Yıl içinde dönem içi nakit girişleri 152,3 milyon YTL dönem içi nakit çıkışları ise 141 milyon YTL olduğundan dönem sonu net nakit girişi 11,3 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Nakit girişlerinin en önemli kalemini net satışlar ve diğer faaliyetlerden elde edilen gelirler oluştururken, nakit çıkışlarının en önemli kalemi maliyetlerden kaynaklanan, genel yönetim giderlerinden ve duran varlık yatırımlarından oluşan nakit çıkışlarıdır.

Bununla birlikte, satış hasılatının önemli bir kısmını oluşturan fener ve tahlisiye hizmetlerinin ücretleri, 1936 yılında imzalanan Montrö sözleşmesinde belirlenen birim ve esaslara göre belirlendiğinden, ayrıca hasılatın miktar yönünü oluşturan boğazlardaki gemi trafiği de dış etkenlere bağlı olduğundan Kuruluşun hasılatını artırma yönünde pek fazla serbestisi bulunmamaktadır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Kuruluşun amacı, 12.2.2006 tarih ve 26078 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ana Statü değişikliğinde belirtildiği üzere, denizlerimizde ve karasularımızda seyreden Türk ve yabancı bayraklı gemilerin seyir güvenliğine yardımcı olmak, seyir emniyeti ve gemi kurtarma ile ilgili her türlü hizmetleri yapmak, tek el alanı içerisinde can kurtarma (tahlisiye) hizmetleri yapmak ve bunlarla ilgili cihaz ve tesisleri kurmak, işletmek ve bunların her türlü bakım, onarım, yenileme ve donatılarını sağlamak olarak tanımlanmıştır.

Kuruluş tarafından işletilen deniz sinyallerinin 2008 yılı sonu itibariyle durumu; incelendiğinde, ülke kıyılarında toplam olarak 426 adet fener, 9 adet sis düdüğü, 68 adet ışıklı/ışsızsız şamandıra, 22 adet rakon (radar bıkın), 7 adet AIS-ATON, 1 adet sis çanı 7 adet alamet bıkın şeklindedir.

Seyir güvenliği açısından oldukça önemli bir yer tutan deniz işaretlerinin tesis ve işletme giderleri, Montrö Sözleşmesi hükümleri de esas alınarak hazırlanmış olan Fenerler ve Tahlisiye Ücretleri Tarifesi'ne göre gemilerden tahsil edilen ücretlerden karşılanmaktadır. Tarife hükümlerine göre gemiler on ayrı fener ücretine tabidir.

2007 yılında Türk Boğazları'ndan transit geçen gemi sayısı 26.016 adet iken, 2008 yılında bu sayının 25.536 adede düştüğü, buna karşılık gemi tonajlarında belli bir artış olduğu, ancak 2006 yılından itibaren transit trafikte genel bir azalmanın olduğu görülmektedir. Fener ücretine tabi toplam gemi sayısına bakıldığında ise 2007 yılında 138.190 olan bu sayının 2008 yılında 126.746 olarak gerçekleştiği, tonajın ise 631.918 net tondan 575.528 net tona düştüğü görülmektedir. Son dönemde dünyada daralan ticaret hacminden kaynaklanan bu durumun 2009 yılında da sürmesi beklendiğinden Kuruluşun bu kapsamdaki gelirlerinde belli bir azalma söz konusu olacaktır.

Türk Boğazlarındaki Gemi Trafik Hizmeti Sistemin işletilmesi, bakım-onarımı ve idamesi 2.8.2002 tarih ve 2002/4636 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'ne verilmiş olup, bu amaçla Denizcilik Müsteşarlığı ile Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü arasında 26.9.2002 tarihinde bir protokol tanzim edilerek yürürlüğe konulmuştur.

Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'na bağlı olarak teknik altyapıya uygun şekilde 2 Gemi Trafik Merkezi (İstanbul-İstinye ve Çanakkale-Akbaş) bulunmaktadır.

GTH'nin sağlandığı teknik altyapı ilk aşamada İstanbul ve Çanakkale Boğazlarını kapsamış, bu iki kapsama alanının birleştirilmesi ve Marmara Denizi'ndeki geçişte de bu hizmetin sağlanmasına yönelik çalışmalar ise 2008 yılında tamamlanarak Bozcaada, Şarköy ve Armutlu'ya kurulan Trafik Gözetleme İstasyonları mevcut sisteme entegre edilmiştir. Dolayısıyla, Türk Boğazları olarak tanımlanan geçişin tamamında bu hizmet verilir hale gelmiştir.

Kuruluş tarafından verilmekte olan tahlisiye hizmeti Montrö Sözleşmesinden gelen yükümlölükler, 1979 Denizde Arama ve Kurtarma Uluslararası Sözleşmesi, Türk Arama ve Kurtarma Yönetmeliğı kapsamında Sahil Güvenlik Komutanlığı ile yapılmış Protokol ve ilgili mutabakat çerçevesinde sürdürölmektedir. 2008 yılında çoğunluğu Marmara Denizi, İstanbul Boğazı ve Karadeniz çıkışında meydana gelen 31 adet deniz kazasında tahlisiye istasyonlarının ve tahlisiye botlarının olanaklarından faydalanılarak toplam 150 kişi kurtarılmıştır.

Kuruluş tarafından sürdürölen diğör önemli bir hizmet de gemi kurtarma hizmeti olup, 2008 yılında 6 Türk ve 18 yabancı bayraklı olmak üzere toplam 24 gemiye kurtarma yardım hizmeti verilmiştir. Bunun yanında, 13 gemiye çeki hizmeti, 1358 gemiye refakat hizmeti, 895 gemiye römorkaj hizmeti ve diğör faaliyetler başlığı altında da 91 adet hizmet verilmiştir.

Kuruluş kadrosunda 11 adet balıkadam bulunmakta olup, DNV ve Türk Loydu klas kuruluşlarından Servis Sağlayıcı Kuruluş Belgesi alınmıştır. Gerek gemi kurtarma, gerekse dışarıdan gelen taleplere göre balıkadam hizmeti verilmektedir. 2008 yılında verilen dalğıç hizmeti sayısı ise 8 adettir.

Kuruluş tarafından sürdürölen deniz telsiz haberleşme hizmeti ise 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümlerine Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından kurulup işletilmekte iken, 2.7.2004 tarih ve 25510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5189 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10 uncu maddesi ile 2813 sayılı Telsiz Kanunu'na eklenen bir madde hükmü uyarınca bu görev Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne verilmiştir. GMDSS esaslarına göre A1, A2, A3 ve A4 olarak tanımlanan deniz alanlarında kısa, orta ve uzak mesafe deniz haberleşmesini sağlamak üzere 4 adet MF, 1 adet HF ve 25 adet VHF istasyonu işletilmekte, bu istasyonlar İstanbul, İzmir, Antalya ve Samsun'da bulunan kontrol merkezleri yönetilmektedir. Kuruluşa ait istasyonlar aracılığı ile 2008 yılında alınan tehlike ve emniyet mesajı sayısının 96 adet olduğı ve 2007 yılına göre % 3 oranında azaldığı görölmektedir.

Son olarak 10.11.2008 tarih ve 27050 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 42/2 maddesi uyarınca her çeşit deniz ve hava bandı telsiz haberleşme sistemlerini ve sahil telsiz istasyonları üzerinden yapılan seyir güvenliği haberleşmesi dahil telsiz haberleşme sistemlerini kurma, kurdurma, kullanma izinlerini verme, ruhsatlandırma, deniz bandı telsiz haberleşme ve seyrüsefer cihazlarına çağrı kodu ve benzeri tahsis ve tescil işlemlerinin Telsiz İşletme Müdürlüğü tarafından yapılması, yine aynı Kanun'un 43 üncü Maddesiyle hiçbir maddi, kişisel veya siyasi çıkar gözetmeden, sadece kendi istek ve çabası ile telsiz iletişim teknikleri alanında kendini yetiştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası amatör telsizcilik faaliyetinde bulunmak isteyenlere, Telsiz İşletme Müdürlüğü tarafından belirlenen esaslara ve ücretlere göre Amatör Telsizcilik Belgesi verilmesi hükmü getirilmiştir.

V. YATIRIMLAR:

2008 yılı Yatırım Programında Kuruluş tarafından gerçekleştirilmesi öngörölen toplam 8 adet proje için 17,5 bin YTL'lik ödenek öngörölmüştür. Programda yer alan Römorkör Temini Projesindeki gerçekteşmenin öngörölenden daha fazla olacağı ve yıl içinde yapılacak ödemenin

belirlenmiş ödeneği aşacağı düşünülerek ilave ödenek talebinde bulunulmuş ve onaylanan ödenek tutarı 23,1 bin YTL'ye çıkarılmıştır. Buna karşılık, yapılan harcama tutarı 16,3 milyon YTL olup, revize ödenek toplamı esas alındığında % 70,7 oranında nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

Toplam ödeneği 500 bin YTL olarak belirlenmiş olan Bilgi İşlem Ağı'nın Kurulması Projesinden gerçekleştirilen yatırım tutarı 499,9 bin YTL olmuştur. Kuruluş tarafından gerçekleştirilen önemli bir yatırım projesi de Römorkör Temini (2 adet Yeni İnşa) Projesidir. Söz konusu yatırım kapsamında gemi inşa sözleşmesi 17,9 milyon Avro bedelle 28.07.2006 tarihinde imzalanmış, 2007 yılı sonu itibarıyla yapılan toplam ödeme 12,6 milyon Avro olmuştur.

Sözleşmeye göre birinci römorkörün tesliminin 2007 Aralık ayı sonunda, ikincisinin ise 2008 Ocak ayı sonunda teslim edilmesi gerekirken, bu gerçekleşmemiş ve ana makine montajlarının yapılması 2008 yılına sarkmış, 11.2.2008 tarihinde Kurtarma 5 römorkörünün, 27.5.2008 tarihinde de Kurtarma 6 römorkörünün makine montaj ödemeleri yapılmıştır. Römorkörlerin Aralık 2008 yılı itibarıyla teslim edilebileceği düşünülerek 5.12.2008 tarihinde DPT Müsteşarlığına başvurulmuş 5,6 milyon YTL'lik ilave ödenek talebinde bulunulmuş ve projenin 2008 yılı ödeneğinin 11 milyon YTL'ye çıkarılması hususu DPT Müsteşarlığı tarafından 26.12.2008 tarihi itibarıyla uygun bulunmuştur.

Ödenek artışı yapılmasına karşılık römorkörlerin teslimlerinin 2008 yılı içinde yapılamayıp 22.1.2009 tarihi itibarıyla hazırlanan geçici kabul raporuna göre teslimat 2009 yılına sarkmış, dolayısıyla proje kapsamında yıl içinde yapılan yatırımın toplam tutarının 4,9 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Programda yer alan VHF Deniz Haberleşme Sistemi Projesinin toplam yatırım tutarı 5,1 milyon YTL olup, yapılan harcama tutarı 4,6 milyon YTL'dir. Yeni İnşaat, Fener ve Tahliye İstasyonları Modernizasyonu Projesi kapsamında ise Telsiz İşletme Binası onarımı ve yeni jeneratör binası inşaatı, yeni fener binaları inşaatı, fener kule ve binalarının onarımı, tahliye istasyonlarının modernizasyonu ve diğer düzenlemeler yer almaktadır. 2010 yılında tamamlanması öngörülen projenin toplam ödeneği 3,2 milyon YTL olup, 2008 yılında yapılan 120 bin YTL'lik yatırımla birlikte proje kapsamında yapılan yatırımların toplamı 1,1 milyon YTL tutarına ulaşmıştır.

Türk Boğazları bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma ve fenerlerin bakımı hizmetlerinde kullanılmak üzere manevra yeteneği yüksek, 15 ton kaldırma kapasiteli kreyni olan ve deniz yüzeyindeki yağ, yakıt gibi petrol türevi atıkları toplayıp ısıtarak transfer yapabilecek özelliklerde bir geminin temini amacıyla başlatılan projenin toplam ödeneği 10,5 milyon YTL olup, 2010 yılında tamamlanması öngörülmüştür.

Seyir güvenliğinin artırılması, kıyıdaki tesislerle gemilerin takip edilmesi, gemiler arasında ve gemi kıyı arasında gerçek zamanlı bir bilgi akışının sağlanması ve tehlike durumlarında seyir yardımcılarının kaynaklanan olumsuzlukların önlenmesi amacıyla başlatılan projenin toplam bedeli 2,9 milyon YTL olup, 2008 yılında 1,6 milyon YTL ödenek tahsis edilmiştir. Deniz Haberleşme Altyapısının Modernizasyonu (AB) Projesinde ise yıl içinde nakdi gerçekleşme sağlanamamıştır.

VI. BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER:

17.7.1997 tarih ve 97/9657 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden Denizcilik Müsteşarlığı'nın % 01, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kıbrıs Türk Cemaati Meclisi Konsolide Fonu İnkişaf Sandığı'nın % 30, Kuruluş' un % 69,9 oranlarında iştiraki ile 100 milyar lira sermayeli merkezi Girne'de olmak üzere "Kıbrıs Türk Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma Ltd. Şrk." adı

altında bir şirket kurulmuştur. KKTC kanunlarına göre kurulan şirketin ana statüsü 12.12.2000 tarihinde tescil ettirilerek ilk yönetim kurulu toplantısı 15.01.2001 tarihinde yapılarak şirket faaliyete geçmiştir.

31.12.2008 tarihi itibarıyla iştirak sermayesi toplam 53.140 hissede 5.314 bin YTL olarak oluşmuştur. Bu sermayede; A grubu T.C. Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı'nın % 0,1 oranında 51 hisse karşılığı 600 YTL, B grubu Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün % 48,9 oranında 25.987 hisse karşılığı 2.598,7 bin YTL ve C grubu KKTC Kıbrıs Türk Cemaati Meclisi Konsolide Fonu İnkişaf Sandığı'nın % 51 oranında 27.102 hisse karşılığı 2.710,2 bin YTL sermayesi bulunmaktadır. Şirket'in 2008 yılında 528 bin YTL zararı bulunmaktadır.

VII. ÖNERİLER

Herhangi bir öneri bulunmamaktadır.

SONUÇ:

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 46.310.367,27 Yeni Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu				
AKTİF (Varlıklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I- DÖNEN VARLIKLAR				
A- Hazır Değerler		45.884.677,46		57.161.457,30
B- Menkul Kıymetler				
1- Men. Kıy.değer. Düs.karş. (-)				
C- Ticari Alacaklar		1.232.031,64		1.802.278,07
1- Alacak senet Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(1.854.703,65)	1.563.688,25	(1.762.527,71)	2.400.430,29
D- Diğer Alacaklar				
1- Diğer alacak sene reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)		1.047.386,55		1.927.161,16
E- Stoklar				
1- Stok değer düşük.karş. (-)				
2- Verilen sipariş avansları	212,50		1.077.264,34	
F- Yıllara Yay.İnş.ve Onarım Maliyetleri		159.672,34		550.272,59
G- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku		199.391,43		194.537,28
H- Diğer Dönen Varlıklar		50.086.847,67		64.036.136,69
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI :				
II- DURAN VARLIKLAR				
A- Ticari Alacaklar		5.653,58		98.472,21
1- Alacak senet Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı(-)				
B- Diğer Alacaklar				
1- Diğer alacak sene reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)		527.148,42		1.084.023,42
C- Mali Duran Varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağ.men.kıy.değer düş karş. (-)				
3- İştirakler	527.148,42		2.741.148,42	
4- İştirak. Sermaye taahhütleri (-)			(1.657.125,00)	
5- İst.ser.payı değ.dş.karş.(-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağl. Ort.sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağl. Ort.ser.payı değer düş.karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğ. Mali dur. Varl.değ. Düş.karş. (-)				
D- Maddi Duran Varlıklar		77.616.447,42		87.094.177,23
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	278.925.464,84		278.739.810,42	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(225.379.972,55)		(229.709.026,83)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	219.650,11		219.650,11	
4- Verilen avanslar	23.851.305,02		37.843.743,53	
E- Maddi Olamayan Duran Varlıklar		675,00		540,00
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	675,00		675,00	
2- Birikmiş amortismanlar (-)			(135,00)	
3- Verilen avanslar				
F- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1- Özel tük. Tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku				
H- Diğer Duran Varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI :		78.149.924,42		88.277.212,86
AKTİF (Varlıklar) TOPLAMI :		128.236.772,09		152.313.349,55

PASİF (Kaynaklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I- KISA VADELİ YABANCI KANAKLAR				
A- Mali Borçlar		1.727.948,56		3.367.552,51
B- Ticari Borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		865.358,45		1.060.575,34
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Yıllara Yay.ınş. ve Onarım Hakedişleri		6.110.680,61		8.128.945,58
F- Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler		590.712,12		660.855,81
G- Borç ve Gider Karşılıkları				
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.	5.782.808,38		9.299.941,41	
2- Dönem karının peş.öd. vergi ve diğer yük. (-)	(5.192.096,26)		(8.639.085,60)	
3- Kıdem tazminat karşılığı				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları				
H- Gel. Ayl.Ait Gelirler ve Gider Karşılıkları		824.438,97		312.911,64
I- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar		496.112,75		1.797.621,00
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI :		10.615.251,46		15.328.461,88
I- UZUN VADELİ YABANCI KANAKLAR				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Borç ve Gider Karşılıkları				
1- Kıdem tazminat karşılığı				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları				
F- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku				
G- Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI :				
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A- Ödenmiş Sermaye		50.816.385,22		51.094.639,44
1- Sermaye	51.094.639,44		51.094.639,44	
2- Ödenmemiş Sermaye	(278.254,22)			
3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları				
4- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)				
B- Sermaye Yedekleri		10.207,60		10.207,60
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse Senetleri iptal Kararları				
3- MDV yeniden değerlendirme artışları				
4- İştirakler yeniden değerlendirme artışları	10.207,60		10.207,60	
5- Diğer sermaye yedekleri				
C- Kar Yedekleri		43.847.246,64		48.869.614,77
1- Yasal yedekler	29.838.542,09		32.711.591,05	
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler	14.008.704,55		16.158.023,72	
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D- Geçmiş yıllar karları				
E- Geçmiş yıllar zararları (-)				
F- Dönem net karı (zararı)		22.947.681,17		37.010.425,86
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI :		117.621.520,63		136.984.887,67
PASİF (Kaynaklar) TOPLAMI :		128.236.772,09		152.313.349,55

Kırı Emniyeti Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt Satışlar	129.721.606,39	145.758.009,53
B- Satış İndirimleri	15.560.862,61	14.664.586,04
C- Net Satışlar	114.160.743,78	131.093.423,49
D- Satışların Maliyeti (-)	57.300.276,13	61.589.894,33
Brüt satış karı veya zararı	56.860.467,65	69.503.529,16
E- Faaliyet Giderleri	35.556.347,08	39.844.205,67
Faaliyet karı veya zararı	21.304.120,57	29.659.323,49
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	5.667.010,33	15.660.915,27
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	6.629.237,90	5.264.707,36
H- Finansman giderleri (-)		
Olağan kar veya zarar	20.341.893,00	40.055.531,40
I- Olağan dışı gelir veya karlar	10.137.131,12	8.958.659,02
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	1.748.534,57	2.703.823,15
Dönem karı veya zararı	28.730.489,55	46.310.367,27
K-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. Karş. (-)	5.782.808,38	9.299.941,41
Dönem net karı veya zararı	22.947.681,17	37.010.425,86

**T.C. POSTA VE TELGRAF TEŞKİLATI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NÜN 2008 YILINA AİT
HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı’nın 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 02/06/2010 tarihli 20’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ

1839 yılında Gülhane Hattı Hümayunu ile postanın halkın ihtiyaçlarını da karşılayacak şekilde teşkilatlanması öngörülmüş ve 23 Ekim 1840 tarihinde Kuruluşun kaynağı olan Posta Nazırlığı kurulmuştur.

Posta ve Telgraf Nezareti 1909 yılında Posta, Telgraf ve Telefon Nezareti haline dönüştürülmüş, 1913 yılında da Posta, Telgraf ve Telefon Umum Müdürlüğü adını almıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında İçişleri Bakanlığına bağlı olarak hizmet veren kuruluş, 1933 yılında Bayındırlık Bakanlığına bağlı katma bütçeli bir idare haline getirilmiş ve PTT Genel Müdürlüğü adını alarak 1939 yılında Ulaştırma Bakanlığına bağlanmıştır.

1954 yılında Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) olan PTT Genel Müdürlüğü 1984 yılında Kamu İktisadi Devlet Teşebbüslerinin yeniden düzenlenmesi ile ilgili olarak çıkarılan 233 sayılı KHK ile Kamu İktisadi Kuruluşu (KİK) statüsüne geçirilmiştir.

21.02.1924 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu’nda değişiklik yapan, 18.06.1994 tarih ve 4000 sayılı Kanun ile PTT İşletmesi Genel Müdürlüğü’nün Türk Telekom Anonim Şirketi ve Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü şeklinde yeniden yapılanması öngörülmüş olup, 30.04.1995 tarihinden itibaren PTT yerine T.C. Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü (Pİ) unvanı ile posta ve telgraf konusunda faaliyetine devam etmiştir.

Resmi Gazetenin 29.01.2000 tarih ve 23948 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe giren 4502 sayılı “Telgraf ve Telefon Kanunu, Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair” Kanun’un;

24’ncü maddesinde:“04.02.1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile değişikliklerinde ve diğer mevzuatta geçen “T.C. Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü (P.İ.)” ibareleri “T.C.Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü (PTT)” olarak değiştirilmiştir.

Kuruluş’un ana statüsü; Yüksek Planlama Kurulu’nun 28.12.1999 tarih ve 99/T-52 sayılı kararı ile onaylanarak 22.02.2000 tarih ve 23972 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Kuruluş Ana Statüsünün 4.maddesinde Kuruluş'un amaç ve faaliyet konuları;

- 5584 sayılı Posta Kanunu ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile diğer Kanunlarda:

Tekel olarak verilen görevler;

Açık ve kapalı mektuplar ile üzerinde haberleşme mahiyetinde yazı bulunan kartları kabul etmek, taşımak ve dağıtmak.

Tekel dışı olarak verilen görevler ise;

Gazete, dergi ve kitaplar ile her türlü basılmış kağıtlar, tebliğ kağıtları, küçük paketler, değer konulmuş ve konulmamış posta kolilerinin kabulü, taşınması ve dağıtılması, posta bonoları ile posta ve telgraf havale işlemleri, yolcu ve bagaj taşımacılığı, posta çekleri ve seyahat çeki işlemleri gibi hizmetleri düzenlemek ve yürütmek. Bankalar Kanunu hükümleri dairesinde her türlü işlemleri yapmak üzere Posta Biriktirme Sandığı kurmak. Posta ve Telgraf hizmetlerini modern bir düzeye ulaştırmak için tedbirler almak ve uygulamak. Kuruluşun faaliyet konuları ile ilgili olmak ve her türlü posta ve telgraf malzeme ve teçhizatını yapmak ve üretmek üzere tesisler ve iştirakler tesis etmek.

IBRS (Uluslararası Ticari Cevap Servisi) ADRESBANK (Adres Bankası) gibi hizmetlerin kurulup işletilmesi; EUROĞİRO (Avrupa Posta Bankaları Çek Merkezleri Bilgisayar Şebekesi) EDI (Posta Gönderileri Hakkındaki Verilerin Elektronik Olarak Alınıp Verilmesi) gibi Uluslararası hizmet veren sistemlere katılmak; POSTSHOP (faaliyet alanı ile ilgili ürün ve malzemelerin tanıtımı, pazarlanması yörelerin özelliğine uygun eşyaların satımı) 7258 sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanun ile 320 sayılı Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de düzenlenen faaliyetlerle ilgili bayilik, taşıt pulu satılması, telefon, elektrik, su, doğalgaz, gibi faturaların tahsili gibi hizmetleri ve sigorta acenteliği yapmak, Hazine bonusu hisse senedi, tahvil v.b. menkul kıymetlerin satışına aracılık etmek, istihdamı geliştirme çalışmaları kapsamında düzenlenen beceri kazandırma programlarının uygulanmasını sağlamak, döviz alım satımı yapmak, faaliyet konuları ile ilgili Bakanlar Kurulu tarafından verilen görevleri yapmak şeklinde sıralanabilir.

Gelirlerinin önemli bir kısmını posta hizmetlerinden elde eden Kuruluş, son yıllarda ülke genelinde oluşturduğu geniş otomasyon ağı sayesinde tahsilat ve havale hizmetlerinden de önemli bir gelir elde etmeye başlamıştır. Kayıtlı gönderilerin elektronik ortamda izlenmesi, havale hizmetlerinde hızı artıracak düzenlemelerin yapılması, interaktif posta çeki işlemlerine başlanması, merkez ve şube sayısının artırılıp, hizmete ulaşma süresinin kısaltılması, filateli hizmetlerine ağırlık verilmesi, sosyal güvenlik kurumlarına ait maaş ödemelerine başlanması, merkezlerin 2004 yılında tescil edilen PTTBank adı altında restore edilip yeni bir hizmet anlayışıyla görev yapmaya başlaması ve çağrı merkezi oluşturması hizmet kalitesini artıran önemli faktörler olmuştur.

Diğer taraftan, Genel Müdürlük, PTT Değerli Kağıtlar Deposu ve PTT Ana Depo Müdürlüklerinin 13.10.2005 tarihi itibarıyla ISO 9001:2000 Kalite Sistem Belgesine sahip olması, Başmüdürlüklerin de bu belgeye sahip olması için çalışmalara başlanması, Kuruluş'un son yıllarda hizmet kalitesine önem verdiğinin diğer bir göstergesidir.

Kuruluşun son beş yıllık faaliyetlerine ait veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler *	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış/Azalış %
Sermaye	YTL	610.000.000	610.000.000	800.000.000	1.050.000.000	1.050.000.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	593.259.049	610.000.000	610.000.000	811.660.196	950.352.971	138.692.775	17
Öz kaynaklar	"	897.252.454	1.012.364.144	1.173.767.835	1.281.073.325	1.417.013.058	135.939.734	11
Yabancı kaynaklar	"	147.093.932	195.414.904	273.813.600	403.688.925	501.540.666	97.851.741	24
Finansman giderleri	"	65.125	54.578	1.772.522	2.364.247	2.552.154	187.907	8
Maddi duran varlıklar (edinme değ.)	"	934.953.560	944.362.347	988.377.818	1.052.078.218	1.088.903.115	36.824.897	3
Maddi duran varlıklar.birikmiş amor.	"	220.289.738	231.830.975	244.156.521	258.500.259	274.932.977	16.432.718	6
Yatırım için yapılan nakit ödeme	YTL	17.232.823	13.345.049	16.784.179	83.597.182	76.096.617	(7.500.565)	(9)
Yatırımlar gerçekleşme oranı (nakit)	%	55,1	41,4	79,9	58,8	68,0	9,2	16
Tüm alım tutarı	YTL	43.718.152	71.808.519	84.620.275	92.910.051	135.845.189	42.935.138	46
Üretim maliyeti	"	893.366.000	806.333.000	905.015.000	1.039.032.000	2.174.917.000	1.135.885.000	109
Posta maddeleri (Mektup+APG)	Milyon adet	949	1.060	1.080	1.119	1.189	70	6
Koliler	"	1	1	1	1	2	1	100
Havale kabul (yurtiçi+yurtdışı)	"	10,7	12,1	14,3	16,7	18,2	1,5	9
Çek kabul	"	8,8	8,5	10,2	12,6	13,2	0,6	5
Çekilen telgraf (yurtiçi)	"	1,8	1,4	1,3	1,3	1,1	(0,2)	(15)
Net satış tutarı	YTL	760.188.055	865.462.794	931.271.769	1.044.393.147	1.199.009.776	154.616.629	15
Stoklar	"	20.880.642	15.927.258	17.037.318	14.417.872	15.375.946	958.074	7
Memur (Ortalama)	Kişi	1.523	1.377	1.259	1.183	1.091	(92)	(8)
Sözleşmeli (Ortalama)	"	29.956	28.081	28.081	27.635	27.495	(140)	(1)
İşçi (Ortalama)	"	1.212	1.175	1.136	1.097	1.035	(62)	(6)
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	634.726.774	644.587.707	709.936.628	782.750.252	833.770.608	51.020.356	7
Cari yıla ilişkin:								
- Memurlar için yapılan giderler	YTL	33.932.328	34.418.114	33.844.258	35.082.114	33.835.016	(1.247.098)	(4)
- Memur başına aylık ort. gider	"	1.857	2.083	2.240	2.471	2.584	113	5
- Sözleşmeliler için yapılan giderler	"	533.391.283	542.118.573	610.004.602	670.130.666	724.650.093	54.519.427	8
- Sözleşmeli başına aylık ort. gider	"	1.484	1.609	1.810	2.021	2.196	175	9
- İşçiler için yapılan giderler	"	32.680.786	35.770.968	36.184.481	42.144.212	42.703.187	558.975	1
- İşçi başına aylık ort. gider	"	2.247	2.537	2.654	3.201	3.438	237	7
Dönem kâr.ilişkin vergi ve yas.yük.	YTL	23.529.082	47.112.430	41.667.272	48.216.082	76.646.147	28.430.065	59
Tahakkuk eden vergiler	"	153.480.517	196.014.463	209.445.560	222.850.338	271.621.036	48.770.698	22
GSYİH'ya katkı (Üretici fiyatlarıyla)	"	664.051.966	763.990.148	832.704.360	945.852.592	1.104.807.777	158.955.185	17
GSYİH'ya katkı (Alıcı ")	"	794.002.353	911.965.871	997.090.472	1.120.485.646	1.299.782.666	179.297.020	16
GSMH'ya katkı (" ")	"	798.342.794	914.370.192	1.001.031.122	1.122.640.612	1.298.561.264	175.920.652	16
İşl.faal.kârlılığı(Özkaynak yönünde) *	YTL	0,5	8,5	5,4	5,2	8,0	2,8	54
Mali kârlılık (" ") *	%	8,5	16,0	17,0	19,0	27,0	8,0	42
İktisadi kârlılık *	%	7,3	13,5	14,2	14,3	19,9	5,6	39
İşletme faaliyeti kâr veya zararı	YTL	4.078.566	85.534.323	63.759.873	66.646.347	113.483.320	46.836.973	70
Dönem kârı	"	76.101.358	162.224.120	203.070.963	237.874.512	377.291.765	139.417.253	59
Bilanço kârı *	"	131.574.832	195.808.648	242.100.649	270.355.388	300.645.617	30.290.229	11

*2004 yılına ilişkin TL değerleri YTL'ye dönüştürülmüştür.

2000’li yıllardan itibaren otomasyon altyapısını geliştirip PTT Bank konsepti çerçevesinde gerçekleştirdiği çalışmalarla parasal posta hizmetlerinden aldığı payı önemli ölçüde artıran Kuruluş, dünyada ve ülkede posta hizmetlerinde yaşanan değişimi dikkate alarak, hangi pazarda hangi hizmetlerin sunulmasının daha ekonomik olduğunu tespit etmek, gelecekle ilgili yeni hedef ve stratejilerini açıklığa kavuşturmak, gelişen pazarlara hizmet sunacak işgücünün nitelik ve niceliğini sınırlandıran darboğazlarını belirlemek ve belirlenmiş olan görev, yetki ve sorumlulukları gözden geçirip yeniden yapılanmaya gitmek durumundadır. Bu kapsamda olmak üzere, geleceğe ait projeksiyonların yapılıp hedef ve stratejilerin ortaya konulacağı “Master Plan” çalışmalarına başlanmış, ancak henüz tamamlanamamıştır.

Diğer taraftan, hedef ve stratejilerin belirlenmesiyle doğrudan ilgili olan en önemli bir konu ise posta hizmetleri ile ilgili sektörel mevzuatın ve 5584 sayılı Posta Kanunu’nun günün koşullarına uygun hale getirilmesidir. Uzun süredir gündemde olan bu yasal düzenlemenin henüz yapılmamış olması Kuruluş’u haksız rekabete maruz bıraktığı gibi, geleceğe yönelik hedef belirlemesini zorlaştırmaktadır.

Buna karşılık, Kuruluş tarafından sunulan hizmetlerin yaygınlaştırılmasına önemli katkı sağlayacak diğer bir gelişme ise ülkede bilgi toplumuna geçiş sürecinin hızlandırılması amacıyla “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” kapsamında başlatılan “e-Devlet Kapısı” uygulamasıdır. Kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan (portal) sunulmasını öngören bu projenin yakın bir gelecekte tamamlanması beklenmekte olup, başlatılan uygulama PTTBank hizmetine daha da önem kazandıracak ve anlaşmalı kurum sayısının artmasını sağlayacaktır. Dolayısıyla, kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması, müşteri potansiyelinin ve işlem güvenliğinin artırılması, hizmetler arasındaki entegrasyonun sağlanarak sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için PTTBank İşlem Müdürlüğü’nün nitelikli eleman ihtiyacının gecikilmeden karşılanması gerekmektedir.

Bu hizmete yönelik olarak ele alınması gereken önemli sorunlardan biri ise Kuruluşun oldukça yaygınlaşan ve mektup postası hizmetlerini de kapsayan geniş otomasyon altyapısının yönetiminin doğrudan Teknik İşler ve Otomasyon Dairesi Başkanlığı tarafından uygun olmayan şartlar içinde yapılmasıdır. Teşkilat içerisindeki bilgi işlem ünitelerinin gerekli altyapıya sahip ve güvenlik yönünden uygun olan bağımsız bir binaya taşınması ve personel takviyesi daha uygun olacaktır.

PTTBank hizmetleri yanında, gerekli tanıtımın yapılması durumunda daha da yaygınlaşması beklenen hizmetlerden biri de kargo hizmetidir. Alınan önlemlerle hızlı bir artış gösterdiği anlaşılan bu hizmetin Kuruluşun ana hizmetlerinden biri haline gelmesi mümkün olduğundan Başmüdürlükler aracılığıyla illerdeki kamu ve özel kuruluşlara değişik reklam araçlarıyla ulaşıp bu hizmetin etkin bir şekilde tanıtılması ve adres bilgilerinin temin edilmesi yapılmakta olan çalışmalara önemli katkı sağlayacaktır.

Diğer taraftan, sunulan bütün hizmetlerde etkinliğin artırılması, çalışan personelin motivasyonuna bağlı olduğundan Kuruluşun uzun süredir münhal bulunan unvanlı kadrolarına atama yapılması için başlamış bulunan görevde yükselme sınavlarının arttırılarak devam edilmesi gerekmektedir.

II- İDARİ BÜNYE:

1840 yılında Posta Nazırlığı olarak kurulan, 1933 yılında katma bütçeli bir idare haline getirilen, 1954 yılında ise Kamu İktisadi Teşebbüsü olan PTT Genel Müdürlüğü; 18.06.1994 tarih ve 4000 sayılı Kanun gereği olarak 30.04.1995 tarihinden itibaren Türk Telekom AŞ ve TC Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü (Pİ) olarak ikiye ayrılmıştır.

Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün unvanı 27.01.2000 tarih ve 4502 sayılı Kanunun 24. maddesi ile T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü (PTT) olarak değiştirilmiştir.

Kuruluş' un ana statüsü; Yüksek Planlama Kurulu'nun 28.12.1999 tarih ve 99/T-52 sayılı kararı ile onaylanarak 22.02.2000 tarih ve 23972 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Önceki faaliyet döneminde çıkarılan 24.04.2003 tarih ve 4854 sayılı "Bazı Kanunlardaki Cezaların İdari Para Cezasına Dönüştürülmesine Dair Kanun" la 5584 sayılı Posta Kanunu'nun 59. maddesinde (posta tekeli ihlal edenlere uygulanan idari para cezası 87 YTL'ye yükseltilmiş) değişiklik yapıldığı ve bu Kanunun 06.05.2003 tarih ve 25100 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiği ancak öngörülen cezanın caydırıcı olmadığı gözlenmiştir.

Daha sonra AB Müktesabatinin Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının "Posta hizmetleri alanında AB mevzuatına uyum çalışmalarına başlanması " başlıklı 19.3 no.lu önceliğinde yer alan AB Direktifine uygun olarak kuruluşta; " Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünün Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Kanun Tasarısı ile Posta Sektörü Kanunu Tasarısı "yeniden hazırlanarak 03.06.2004 tarihinde Ulaştırma Bakanlığına gönderilmiştir.

Bilahare; Bakanlıkça yapılan değerlendirme dikkate alınarak PTT' nin esas faaliyet alanını düzenleyen ve 1950 yılında yayımlanan 5584 sayılı Posta Kanunu yerine kuruluşça yeniden hazırlanan " Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünün Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Kanun " Tasarısı 11.03.2005 tarihinde, Posta Sektörü Kanunu Tasarısı da yeniden hazırlanarak "Posta Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" şeklinde 24.01.2006 tarihinde Ulaştırma Bakanlığına gönderilmesine mukabil tasarılar üzerinde yapılan çalışmalar devam etmekte olup, henüz sonuçlandırılmamıştır.

Bir Kamu İktisadi Kuruluşu olan PTT Genel Müdürlüğü; ana statüsünün 21. maddesinde bu statüde yazılı olmayan hususlarda 233 sayılı KHK, 399 sayılı KHK'nin uygulanacağı belirtilmiş olup; Kuruluş 72 ve 233 sayılı KHK'ler uyarınca Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu ve 3346 sayılı Kanun uyarınca da TBMM'ce denetlenmektedir.

Diğer taraftan Kuruluş'ta çalıştırılan personelin özlük ve sosyal hakları konusunda; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 399 sayılı KHK, 5434 sayılı T.C.Emekli Sandığı Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 1475 sayılı İş Kanunu ile bu Kanunu değiştiren 4857 sayılı Kanun, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 2821 sayılı Sendikalar, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ile bunların ek ve değişiklikleri, Kanunlar uyarınca düzenlenmesi gereken yönetmelikler ve Yüksek Planlama Kurulu kararları uygulanmaktadır.

PTT Genel Müdürlüğü ile ilgili olarak 1993 yılında yayımlanan Posta Tüzüğü yanında, posta çekleri, posta gezici personeline verilecek harcırah, tebligat, PTT Sağlık Sandığı, PTT Biriktirme Yardım Sandığı, Türkiye ile ABD arasında posta kolileri anlaşma ve işletme tüzükleri halen yürürlükte olup uygulanmaktadır.

Faaliyet döneminde Bakanlar Kurulu'nun tüm teşebbüsleri ilgilendiren kararlarından ayrı olarak doğrudan PTT için aldığı bir kararı bulunmamaktadır.

PTT Genel Müdürlüğü'nün yurt dışı ile bağlantılı posta işlemlerini düzenlemek üzere çeşitli uluslar arası kuruluşlar ve ülkelerle yaptığı anlaşmalar bulunmaktadır. Bunlardan PTT'nin faaliyetlerini düzenleyen önemdeki bazı uluslar arası anlaşmalar aşağıdadır:

- Dünya Posta Birliği (UPU-Universal Post Union)
- Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Avrupa Konferansı (CEPT)
- Avrupa Kamu Posta İşletmecileri Birliği (POSTEUROP)
- Avrupa Posta Mevzuatı Komitesi (CERP)

- Avrupa Paralı Posta Hizmetleri Komisyonu (CSFPE)
- Balkan Posta ve Telekomünikasyon Birliği
- Eurocheque ve Kredi Kartı Kuruluşu (EUROBAY)
- Güney ve Batı Asya Posta Birliği (SWAPU)

Diğer taraftan Bosna-Hersek, Gürcistan, Azerbaycan, Özbekistan, Kırgızistan, Ukrayna ile yapılan ikili anlaşmalar halen uygulamadadır. Bu anlaşmaların işleyişi ile ilgili hususlara Raporun İşletme çalışmaları bölümünde yer verilmiş olup, 2008 yılında yeni anlaşma yapılmamıştır.

2008 yılında teşebbüslerle ilgili her türlü karar alma yetkisine sahip olan Yüksek Planlama Kurulu'nun (YPK) tüm teşebbüsleri ilgilendiren kararlarından ayrı olarak PTT için aldığı bir kararı bulunmamaktadır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun 04.10.2007 tarih ve 2007/T-24 sayılı kararı ile 233 sayılı KHK'nin 4/4 maddesine göre PTT Genel Müdürlüğü'nün 800 milyon YTL olan nominal sermayesi 1.050 milyon YTL'ye yükseltilmiştir.

PTT Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatından oluşan bir organizasyon yapısı ile kendisine verilen görevleri yerine getirmektedir.

Kuruluşun merkez teşkilatı 14 Daire Başkanlığı ile faaliyetlerini sürdürürken, taşra teşkilatı 82 Başmüdürlük, 2 Müstakil ünite ile beraber 999 adet merkez, 2.195 şube ve 667 acente olmak üzere toplam 3.861 işyeri ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

2008 yılında, 94 şube açılmış, 5 şube merkeze, 2 merkez ise şubeye dönüştürülmüş, 16'sı geçici, 79'u daimi olmak üzere toplam 95 şube kapatılmıştır.

Geçmiş yıllar YDK Raporlarında belirtildiği üzere; iş trafiği çok düşük olan ve geliri giderini karşılamayan işyerlerinin kapatılması ya da bir alt birime dönüştürülmesi çalışmaları devam etmekle birlikte henüz sonuçlandırılmamıştır. PTT'nin posta hizmetlerine olan talepteki gelişmeleri yanında, işyerlerinin gelir-gider durumunu, yerleşim yerlerindeki nüfus hareketlerini, insan ve teçhizat kaynaklarının rasyonel kullanımını sağlayacak şekilde mevcut merkez ve şubelerin durumlarının incelenerek gerektiğinde kapatılması ya da küçültülmesi çalışmalarını devam ettirecek bir an önce sonuçlandırması yanında yeni işyerleri açılmadan önce yapılan etüdlerin yeterli düzeyde tutulması gerekli görülmektedir.

PTT Genel Müdürlüğü'nün en üst seviyede yetkili ve sorumlu karar organı 233 sayılı KHK'nin 5 ve 6. maddelerine göre Yönetim Kuruludur. 1 başkan ve 5 üyeden oluşan 6 kişilik yönetim kuruluna Genel Müdür başkanlık etmektedir.

Faaliyet döneminde; 07.06.2005 tarih ve 2005/7142 sayılı ortak kararla PTT Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanlığına atanan ve 09.06.2005 tarihinde göreve başlayan Genel Müdürün görevini sürdürdüğü görülmüştür.

2008 yılı içerisinde; kuruluştaki boş bulunan bir adet genel müdür yardımcılığı ve yönetim kurulu üyeliğine 233 sayılı KHK'nin 6.maddesi gereğince atama yapıldığı tespit edilmiştir.

Kuruluş Yönetim Kurulu 2008 yılında yaptığı 32 toplantıda çeşitli konulara ilişkin 531 karar almıştır. Bu kararların; 34 adedi posta, 17 adedi parasal posta, 267 adedi personel, 29 adedi malzeme, 90 adedi yapı işleri, 41 adedi muhasebe ve 53 adedi ise çeşitli konulardadır.

233 sayılı KHK'nin 5.maddesi gereğince, Kuruluşun yetkili ve sorumlu yürütme organı olan Genel Müdürlüktür. Bakanlar Kurulu'nun 16.03.1995 tarih ve 95/6608 sayılı kararı ile Genel Müdür Yardımcısı sayısı 3 olarak belirlenmiştir.

2008 yılında Genel Müdür çalışmaları; 3 yardımcısı eliyle Kanun, Tüzük, Yönetmelik hükümleri ve Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda yürütmüştür.

Diğer taraftan; 17.03.2008 tarihinde yapılan Genel Müdür Yardımcıları arasında ki görev dağılımına bakıldığında; fonksiyonel olarak birbiri ile bağlantılı Dairelerin (Parasal Posta ile Posta-Telgraf Daire Başkanlıkları gibi) aynı Genel Müdür Yardımcısına bağlanması suretiyle iş akışında yeterli koordinasyonun sağlanmasının hedeflendiği gözlenmiştir.

PTT Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında; 2008 yılı sonunda 2.204 memur kadrosuna karşılık, 1.034 çalışan memur, 41.960 sözleşmeli personel kadrosuna karşılık, 27.101 sözleşmeli personel ve 1.185 işçi kadrosuna karşılık da 1.007 fiili işçi olmak üzere toplam 45.349 kadro karşılığı 29.142 personel bulunmaktadır.

Yılsonu itibarıyla çalışan personelin % 3'ünü memurlar, % 94'ünü sözleşmeliler, % 3'ünü de işçiler teşkil etmektedir.

İstihdam edilen 28.135 adet memur ve sözleşmeli personelin; % 3 oranında 777 adedi merkez teşkilatında, % 97 oranında 27.224 adedi PTT Başmüdürlüklerinde, 134 adedi de müstakil ünite müdürlüklerinde bulunmaktadır.

2008 yılı içinde merkez ve taşra teşkilatına 1.071 memur ve sözleşmeli personel atanmış, 1.459 memur ve sözleşmeli personelde çeşitli nedenlerle ayrılmıştır.

Kuruluştaki geçici işçi olarak istihdam edilen 16 kişiden 11 adedinin 21.04.2007 tarih ve 26500 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5620 sayılı 'Kamuda Geçici İşçi Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un' 2/b maddesi uyarınca daimi işçi kadrolarına geçirildiği, geriye kalan 5 kişinin de emekliye ayrıldıkları ve böylece teşekkülde geçici işçi kadrosunda çalışan kalmadığı görülmüştür.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıklarının 2008 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programına ait ilke ve hedefleri 16.10.2007 tarih ve 2007/12702 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilmiş olup, anılan kararın 14. maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde 2007 yılında Hazinece uygun görüş bildirilen toplam tutarın 2008 yılı için hedeflenen ortalama ÜFE oranı kadar (% 5,44) artırılması suretiyle en fazla 36,3 milyon YTL bedelle ihale yaptırılması hususunda kuruluşa Hazine Müsteşarlığının 15.12.2006 tarih ve 64378 yazıları ile hizmet alımı izinleri personel sayısı yerine harcama tutarı esaslı baz alınarak yetki verildiği, kuruluşun bu yetki çerçevesinde 2008 yılında yardımcı nitelikteki hizmetlerde 1.107, posta ayırımı ve dağıtım hizmetlerinin yürütülmesinde ise 3.850 adet personeli, yüklenici aracılığı ile hizmet satın alınması şeklinde istihdam ettiği görülmüştür.

Ancak kamu hizmeti niteliğinden dolayı tekel kapsamına alınan, bunun yanında yasal düzenlemeler (7201 sayılı yasa gereği adli tebligatların memur eliyle yapılması gibi) nedeniyle kamu personeline yürütülmesi zorunlu hizmetlerde de yüklenici aracılığı ile temin edilen personelin istihdamı; Kuruluş açısından kendi personeli yetersiz olduğu için bir zorunluluk olmakla beraber; yasal çerçeveye uymayan bir uygulamadır.

Kuruluştaki 2008 yılı sonu itibarıyla 1.034 memur çalışmaktadır. Yıl sonu itibarıyla çalışan memur sayısında geçen yıla göre 122 kişi azalma olmuştur.

Kuruluştaki görevli sözleşmeli statüde 2008 yılı sonu itibarıyla 27.101 kişi çalışmakta olup; geçen yıla göre 266 kişi azalış olmuştur.

Kuruluştta esas olarak tüm görevler memur ve sözleşmeli personel tarafından yerine getirilmektedir. 1995 yılında PTT'nin ikiye ayrılması sırasında sınırlı sayıda işçi PTT'ye bırakılmıştır. Bunların statülerine uygun görevlerde istihdamına çalışılmaktadır ve yeni işçi personel alımı yapılmamaktadır.

Kuruluştta çalışan işçiler; Türkiye Posta Telgraf Radyo ve Televizyon İşçileri ve Hizmetlileri (Türkiye Haber-İş) Sendikasına tabi bulunmaktadır. PTT adına Toplu İş Sözleşmesinin Türk Ağır Sanayi ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri (TUHİS) Sendikası yürütmektedir.

28.02.2007 tarihinde sona eren toplu iş sözleşmesinin yerine adı geçen Sendikalar arasında 01.03.2007-28.02.2009 tarihlerini kapsayan XII. Dönem Toplu İş Sözleşmesinin 04.07.2007 tarihinde imzalandığı görülmüştür.

Faaliyet döneminde personele yapılan harcamalar toplamı, geçen yıla göre % 7 oranında 51 milyon YTL artarak 833,7 milyon YTL'ye yükselmiştir. Harcamanın 77,1 bin YTL'si kuruluş dışı yönetim kurulu üyelerine, % 5 oranında 38,2 milyon YTL'si memurlara, % 90 oranında 750,7 milyon YTL'si sözleşmelilere, % 5 oranında 44,8 milyon YTL'si ise işçilere aittir.

III- MALİ BÜNYE:

2008 Yılında varlık ve kaynaklar 2007 yılına göre % 13,7 oranında ve 231.597.537 YTL artarak, 1.916.359.787 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Kaynakların % 60'ını öz kaynaklar, % 40'ını ise yabancı kaynaklar oluşturmuştur. Öz kaynaklar önceki döneme göre % 9,9 oranında 126.769.763 YTL'lik azalışla 1.154.303.562 YTL'ye gerilemiştir. Yabancı kaynaklar ise % 88,8 oranında 358.367.300 YTL artarak 762.056.225 YTL olmuştur.

Öz kaynaklardaki azalış; dönem net kârından Hazineye devredilecek tutarın tenzilinden ileri gelmiş olup, yabancı kaynaklardaki artış ise kısa süreli borçlardaki artıştan kaynaklanmıştır.

Varlıkların % 57 oranında 1.083.110.129 YTL'lik kısmı dönen varlıklara, % 43 oranında 833.249.658 YTL'lik kısmı da duran varlıklara aittir. Dönen varlıklar, önceki döneme göre % 23 oranında, 205.892.021 YTL, duran varlıklar ise % 3 oranında 25.705.516 YTL artmıştır.

Teşekkülün kâr yedekleri, önceki yıla göre % 16,6 oranında 33.043.270 YTL tutarında azalış göstererek dönem sonu itibariyle 166.014.470 YTL'ye gerilemiş olup; 159.625.272 YTL'si yasal yedeklerden, 6.389.198 YTL'si de olağanüstü yedeklerden oluşmaktadır.

2006 yılında, 2005 yılı dönem kârından ayrılan 16.222.412 YTL tutarındaki yedek akçenin ilavesiyle, yasal yedeklerin tutarı, 115.530.724 YTL olarak gerçekleşmiştir.

233 sayılı KHK'nin 37.maddesinin 4.fıkrası gereğince 2007 yılı dönem kârı 237.874.513 YTL üzerinden % 10 oranında ayrılan yedek akçe tutarı 23.787.451 YTL'nin ilavesi ile yasal yedeklerin tutarı 2008 yılı sonu itibariyle 159.625.272 YTL'ye ulaşmıştır.

2008 yıl sonu itibariyle ayrılan olağanüstü yedekler tutarı, 6.389.198 YTL'dir. Bu tutarın, tamamı Hazine'ye olan temettü borcudur.

Önceki döneme göre, Kuruluşun likidite göstergeleri azalmıştır. PTT, sadece hazır değerleri ile dahi kısa süreli borçlarının tamamını karşılayabilmektedir.

PTT, mali kârlılık oranında geçen yıla göre ödenmiş sermaye yönünden 10 puanlık, öz kaynaklar yönünden ise 14 puanlık artış göstermiştir. 2007 yılı faaliyet kârı 67 milyon YTL iken, 2008 yılında 113 milyon YTL faaliyet kârı oluşmuştur.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI:

PTT Yönetim Kurulu'nun 13.12.2007 tarih ve 487 sayılı kararı ile kabul edilen 2008 yılı işletme bütçesinde; 2008 sarf mubayaa programı, toplam 54,4 milyon YTL olarak öngörülmüş olmasına karşılık, gerçekleşme programa göre % 55 oranında 29,7 milyon YTL azalışla 24,7 milyon YTL olmuştur.

Muhasebe kayıtlarında stok girişlerinde alım suretiyle stoklara giren 21,2 milyon YTL tutarında mal alımı görülürken, malzeme ve satın alma dairesinin gerçekleşen mal alımları tutarının 34,6 milyon YTL olduğu ve muhasebe ile malzeme yönetimi birimleri arasında gerekli koordinasyonun sağlanamadığı görülmektedir. Bu itibarla, 2008 yılı mal alımı gerçekleştirmelerinde muhasebe dairesi başkanlığının rakamları esas alınmıştır.

İşletme bütçesinde, alım programlarının işletme faaliyeti tüm alımları kapsayacak ve stok girişlerinden izlenebilecek detayda stok ve gider programlarıyla uyumlu olarak hazırlanması ve alım tablolarının gerçek alımları gösterecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Faaliyet döneminde mal alımlarının % 77'lik kısmını oluşturan istihlak(tüketim) maddeleri için 18,9 milyon YTL sarf edilmiştir. Bu tertibin içinde en önemli harcama kalemlerini yakacak maddeleri ile giyecek maddeleri oluşturmuştur. Geçen yıla göre bu harcama kaleminde önemli bir artış görülmemiştir.

Kuruluşun 2008 yılında dışarıdan sağladığı hizmet alımları, önceki yıla göre % 55 oranında 39,6 milyon YTL tutarında artış göstererek 111,1 milyon YTL tutarında gerçekleşmiştir. Hizmet alımlarına ilişkin toplam harcamaların en büyük bölümünü posta taşıma, sevk ve ayırım giderleri oluşturmaktadır. Bunu, bakım onarım hizmeti, temizlik hizmeti ve personel taşıma hizmeti giderleri izlemektedir.

2007 yılından 2008 yılına 14,4 milyon YTL'lık ilk madde ve malzeme stoku devretmiştir. Yıl içinde detayı verildiği gibi muhtelif şekillerde 113,5 milyon YTL'lık malzeme girişi olmuş, 103,4 milyon YTL'lık malzeme çıkışı yapılmıştır. 2009 yılına 15,4 milyon YTL'lık ilk madde ve malzeme stoku devretmiştir. Bu durumda 2007 yılı sonunda 14,4 milyon YTL olan stokların tutarı 2008 yılı sonunda % 7 oranında 1 milyon YTL azaldığı görülmektedir. 2008 yılında stoklar içinde bilhassa tüketim maddeleri ile makine ve cihazlar stokları önemli yer tutmaktadır.

2009 yılına devreden diğer stoklar (ticari mal) tutarı geçen yıla göre % 12 oranında 0,4 milyon YTL azalarak 3 milyon YTL, verilen sipariş avansları tutarı ise 66 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Ticari mal stokları ise, kullanıcılara satılmak üzere temin edilen koli yollama kutuları, bez torbaları, APS zarfları, posta ve tebrik kartları gibi posta hizmetlerine yönelik mallar ile Türk Telekom ve GSM şirketlerinden temin edilerek belli bir komisyon karşılığı satılan telekart, akıllı kart ve kontör yükleme kartlarında oluşmaktadır.

Yıllar itibariyle kabul edilen mektup postası, acele posta gönderileri, koli gönderilerinin sayısı ve kabul edilen ile dağıtılan posta farkları aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

(Bin adet)

<u>Kabul edilen posta</u>	<u>Yıllar</u>				<u>Son iki yıl farkı</u>	<u>Değişim %</u>
	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>		
a) Mektup postası (Yurt içi + Yurt dışı giden)	1.052.776	1.070.189	1.108.517	1.178.506	69.989	6
b) Acele posta gönderileri (Yurt içi + Yurt dışı giden)	7.670	9.452	9.643	10.714	1.071	11

c) Koli (Yurt içi + Yurt dışı giden)	886	1.142	1.310	2.429	1.119	85
d) Kapıdan kapıya teslim	40	154	318	520	202	64
e) Yurt dışından gelen posta gönderileri	76.605	68.426	58.000	109.741	51.741	89
<u>Toplam</u>	<u>1.137.977</u>	<u>1.149.363</u>	<u>1.177.788</u>	<u>1.301.910</u>	<u>124.122</u>	<u>11</u>

Kuruluşça dağıtılan gönderi istatistikleri ile kabul edilen gönderi istatistikleri arasındaki farklar, Projelere ait “arz-talep” projeksiyonları, master plan hazırlanması, pazar payı, üretim kapasitesi hesaplamaları, işletmelerin (merkez+şube) performanslarının ölçümlemesi, cihet tespitleri için yapılacak analizlere de arz-talep dengesinin saptanmasında önem arz edebilecek parametredir.

Yapılan incelemelerde, zaten 2001 yılına gelene kadar PTT’nin hiçbir konuda uzun vadeli projeksiyonları içeren ve hizmet üretim kapasitelerini ve Pazar paylarını ortaya koyan projelerine ve ekonomik analizlerine rastlanılmamış, çeşitli hizmet girişimleri ve anlaşmalara yetersiz istatistiksel yorumlarla başlanılmıştır. 2004 yılından itibaren bu konudaki çalışmalar hızlanmış, ancak yeni yatırım konuları için yeterli trend, korelasyon ve regresyon analizini içeren piyasa etütlerine başlanılmamıştır.

Kuruluşun gelecekle ilgili ekonomik projeksiyonlarını yapabilmesi ve işletme performanslarını belirleyebilmesi ve yeni devreye alınacak pazar kapasite analizlerinde kullanılabilmesi için kabul ve dağıtılan gönderi adedine ilişkin istatistiklerin bilimsel, açıklanabilir ve ölçülebilir istatistik tekniklerine dayandırılması gerekmektedir.

PTT’nin yıllar itibarıyla ödediği yurt içi ve yurt dışı havale miktarı ve tutarları aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Posta Telgraf ve Çek Havaleleri

(000)

<u>Yıllar</u>	<u>Yurtiçi ödenen havaleler</u>		<u>Yurtdışı ödenen havaleler</u>	
	Sayısı	Değeri (YTL)	Sayısı	Değeri (YTL)
2001	5.226	1.236.624.520	187	70.606.169
2002	9.978	3.579.995.599	185	96.464.126
2003	9.685	3.675.562.943	183	115.293.617
2004	10.622	5.549.145.380	170	118.202.145
2005	11.958	9.364.164.394	151	90.747.269
2006	19.191	22.475.496.389	138	75.945.865
2007	23.565	32.434.765.636	133	88.592.789
2008	26.021	42.053.658.252	141	117.059.770
2008-2007	2.456	9.618.892.616	8	28.466.981
<u>Değişim %</u>	<u>10</u>	<u>30</u>	<u>6</u>	<u>32</u>

Geçmiş yıllarda yurtiçinde 2.059 bine, kadar inen havale sayısı 2001 yılından itibaren hızlı bir artış trendine girmiş 2008 yılında bir önceki yıla göre havale miktarında % 10, ödenen tutarda % 30 oranında artış olmuştur. Yurtdışı havale trafiğinde ise havale sayısında % 6 nispetinde, havale tutarında ise % 32 oranında artış görülmüştür.

Geçmişte yapılan incelemelerde; havale kabul ve ödeme işlemlerinde, mükerrer ödeme, gecikmeli ödeme vb. bazı aksaklıklar saptanmıştır. Bu hataların, teknik alt yapı yetersizliğinden,

yazılım eksikliğinden, sistemdeki yetersiz tanımlamalardan, muhasebe hesaplarının yanlış kullanımı-
mından kaynaklandığı ancak alınan önlemlerle bu sorunların azaldığı görülmüştür.

PTT'nin 2008 yılında gerçekleştirdiği ödenen ve aktarılan posta çeki işlemleri aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Yıllar	Posta çekleri İşlemler				Hesap bakiyesi
	Ödenen		Aktarılan		
	Adet (1000)	Tutarı YTL	Adet (1000)	Tutarı YTL	YTL
2001	1.631	586.823.781	206	520.118.963	7.348.310
2002	622	1.133.149.942	236	625.826.861	14.445.974
2003	1.153	2.375.707.029	214	639.776.943	14.714.078
2004	1.981	5.167.631.013	198	1.060.116.605	42.785.408
2005	3.494	9.780.843.524	519	256.916.700	46.478.135
2006	5.074	16.336.808.191	419	1.117.141.525	58.797.683
2007	7.112	24.881.711.652	611	1.908.116.744	197.030.373
2008	7.853	33.495.686.359	1.629	12.496.157.744	316.197.472
2008-2007	741	8.613.974.707	1.018	10.588.040.999	119.167.099
Değişim %	10	35	167	555	135

Posta çeklerinde adet olarak bir önceki yıla göre ödenende % 10, aktarılanlarda % 167 artma, parasal alanda ise ödenende % 35, aktarılanlarda % 555 artış meydana gelmiştir

PTT'de havale işlemleri; yurtiçi ve yurtdışı YTL ve döviz cinsinden havale işlemleri, yurt içi posta çeki hesapları yatırma, ödeme, aktarma işlemleri, olarak sayılabilir. Bu hizmetlerin dışın-
da;

- Tahsilat işlemleri (Türk Telekom, GSM Şirketleri, banka ve finans kurumları ile elektrik, su vb.),

- Emekli Ödemeleri (Emekli Sandığı, Bağ-Kur ve SSK'dan emekli aylığı almaya hak kaza-
nanlara yapılan maaş ve vergi iadesi ödemesi),

- Sigortacılık İşlemleri (Sigorta şirketleri adına sigortacılık mevzuatı çerçevesinde poliçe
satışı ve pirim tahsilatı),

- Efektif İşlemleri (Yabancı ülke paralarının banka adına alımı ve satımı),

faaliyetleri de Parasal Posta ve kısmen Uluslararası Dairesince (yurtdışı havale) sürdürül-
mektedir.

PTT'nin PTT-Bank'ta otomasyon alt yapısı olarak yeterli düzeye geldiği bundan sonraki
aşamaların kalifikasyonu artırmak, kapsamı genişletmek, yeni hizmetleri sunmak E-Devlet kapısı-
na entegre olup, E-Devlet içinde kurulacak sistemde etkin şekilde yer almak şeklinde olması gerek-
mektedir.

PTTBank'ın Ülke içinde tahsilatlardan daha yüksek bir pay alabilmesi için;

- Kesintisiz, süratli, müşteri odaklı hizmet vererek kaliteyi arttırması,

- Artan hizmetlerine uygun etüt, proje ve yapılanma çalışmalarını sürdürecektir AR-GE biri-
minin güçlendirilmesi,

- İnternet üzerinden yapılan işlemlerin geliştirilmesi ve güvenliğinin artırılması,
 - E-Türkiye projesi içinde Türkiye’de hizmet veren bankalarla sanal ortamda tahsilat anlaşmaları yapması,
 - Belediyelerin tahsilatlarını sağlaması,
 - Tahsilat işlemleri bazında performansı düşük firmaların belirlenmesi,
 - Tanıtım ve reklam gelirini artırıcı çalışmaların gerektirdiği malzeme ve stand ihtiyaçlarının karşılanması,
- gerekmektedir.

Önceki yıllar Yüksek Denetleme Kurulu denetim raporlarında yukarıda belirtilen konulara ayrıntılı olarak değinilerek; PTTBank hizmetlerinde önemli ve kalıcı bir büyüklüğe erişilebilmesi için; verilen hizmetlerin kalifikasyonlarının artırılması, on-line hizmet kapsamının genişletilmesi, hizmet binaları mimarilerinin planlanan bir süreçte yenilenmesi, İnternet bankacılığına geçilmesi, E-Devlet kapısına entegre olunması, reklam ve tanıtım gelirlerinin artırılması ve bu hususları gerçekleştirmede etüd, proje ve yapılanma çalışmalarını sürdüreceğ AR-GE biriminin güçlendirilmesi ve Master Plan’a ışık tutacak Pazar etüdlerinin Parasal Posta İşletme Dairesince hazırlanması önerilmiş idi.

Bu öneri doğrultusunda; kuruluşun çalışmalarını yoğunlaştırdığı, ayrıca Master Plan alt yapısının oluşturulmasına ait “ Pazar Araştırması ve Analizi Danışmanlık Hizmeti ” teknik şartnamesinin Parasal Posta İşletme Dairesi Başkanlığının koordinatörlüğünde tamamlandığı, iki defa ihaleye çıkıldığı ancak netice alınmadığı anlaşılmıştır.

Geçmiş yıllar Yüksek Denetleme Kurulu denetim raporlarında Başmüdürlüklerde etkin bir performans sağlanabilmesi için norm kadronun yeniden tespit edilmesi ve yeniden yapılanmanın bir an önce gerçekleştirilmesi önerilmiş idi.

PTT Yönetim Kurulu 27.02.2008 tarih ve 89 sayılı kararıyla taşra teşkilatı ihtisas birimlerinin yeniden yapılandırılmasını onaylamıştır. Buna göre; ilk etapta halen yürürlükte olan ihtisas müdürlüklerinin iptal edilerek yerine taşra teşkilatının yeniden yapılanma çalışmalarına esas olmak üzere, stratejik öneme haiz ve gelişmekte olan illerin özellikleri de göz önüne alınarak yapılandırılma hedeflenmiş, fiilen görev yapan personel adetleri, illerin gelir durumları, başmüdürlüklere bağlı merkez ve şube işyeri adetleri esas alınarak yeniden yapılandırılmıştır.

PTT’nin 2008 yılı satış hasılatı geçen senenin % 15 fazlasıyla 1.200,5 milyon YTL olmuştur. Satış hasılatının 1.196,2 milyon YTL’si yurtiçi satışlar, 4,2 milyon YTL’si yurtdışı satışlarla ilgilidir. Satışlardan indirim tutarı 1.444.784 YTL’dir. Gelirlerin % 71’i yurtiçi posta, % 0,4’ü yurtdışı posta, % 3’ü Türk Telekom A.Ş.’den alınan hizmet payına, % 10,8’i PTTBank gelirleri, % 0,8’i de telgraf gelirlerine aittir.

Posta Telgraf ücret tarifesi, gerek gişe personelinin, gerek kuruluştan tarife alan müşterilerin hizmet ve ücretlerinin kolayca bulunulup doğru bir şekilde ücretlendirilmesi bakımından, posta telgraf ücret tarifesindeki ücretler 10 ana başlık altında birleştirilmek ve 49 olan pozisyon sayısı 20’ye indirilmek ve bazı hizmetlerin birleştirilip, bazılarında da indirimle gidilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş ve 23.10.2004 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Ayrıca 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere postaya çok sayıda toplu olarak verilen APG ve koli ücretlerinde % 5-20’ye varan oranlarda indirimler uygulanmaya başlanmıştır.

V- YATIRIMLAR:

Kuruluşun 2007-2009 dönemi Yatırım Programı teklifi 20.07.2006 tarih ve 26234 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Başbakanlığın 2006/2 sayılı Genelgesi ekindeki 2007-2009 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Esasları çerçevesinde hazırlanmış ve 2008 yılı için toplam 23 milyon YTL’lik yatırım ödeneği talebi Ulaştırma Bakanlığı kanalıyla DPT Müsteşarlığına iletilmiştir.

Söz konusu teklife karşılık 15.01.2008 tarih ve 26757 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2008 yılı Yatırım Programında ise Kuruluşa toplam 23 milyon YTL liralık ödenek tahsis edilmiş olup, projelere ait alt harcama kalemleri 2006/11105 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında Ulaştırma Bakanlığının onayına ve DPT’nin uygun görüşüne sunulabilmesi için yeniden belirlenip Yönetim Kurulunun 28.01.2008 tarih ve 33 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

Söz konusu ödeneğin öngörülen yatırımların gerçekleştirilmesinde yetmeyeceği düşünülerek 78 milyon YTL’lik ilave ödenek ile toplam yatırım ödeneğinin 101 milyon YTL’olacağı Teşekkül Yönetim Kurulu’nun 07.02.2008 tarih ve 50 sayılı kararı ile uygun bulunmuştur.

Tahsis edilen ödeneklerin % 75’i harcanmış, % 75,5 oranında da fiziki yatırım yapılmıştır.

VI-ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- 1950 yılında yürürlüğe giren 5584 Sayılı Posta Kanunu yerine, yaşanan gelişmelere ve teknolojik yeniliklere paralel olarak ortaya çıkan elektronik imza ve elektronik mektup gibi tanımlara, mektup ağırlık limitlerine ve yeni hizmet anlayışına uygun değişiklikler öngören ve Kuruluş tarafından hazırlanan tasarı taslağının bir an önce yasalaşması için ilgili merciler nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi ,

2- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) Genel Müdürlüğü’nün, 2008 yılı bilânçosu ve 377.291.764,74 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı	YTL	Ayrıntısı	YTL
I-DÖNEN VARLIKLAR :				
A- Hazır değerler		762.848.095,69		1.005.542.527,71
B- Menkul kıymetler		10.878.101,61		14.004.370,26
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar		3.615.148,27		8.100.600,59
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		61.018.994,64		14.496.479,24
1- Diğer alacak senet reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E- Stoklar		14.417.871,61		15.375.946,36
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen Sipariş avansları				
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G- Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkuku		28.168.652,02		27.712.280,29
H- Diğer dönen varlıklar		70.844,71		71.861,36
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		881.017.708,55		1.085.304.065,81
II- DURAN VARLIKLAR :				
A- Ticari alacaklar		1.058.006,66		1.244.245,32
1- Alacak senet reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar				
1- Diğer alacak senet reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştirak sermaye taahhütleri (-)				
5- İst.ser.payı değ.düş.karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ort.sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort.ser.payı değ.düş.karşılığı (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer mali dur.varl.değ.düş.karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		793.577.958,55		813.970.138,36
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	1.031.430.301,00		1.080.695.291,55	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(258.500.259,35)		(274.932.977,25)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	20.647.916,90		8.207.824,06	
4- Verilen avanslar				
E- Maddi olmayan duran varlıklar		12.908.176,55		18.035.275,13
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	16.608.218,72		26.433.844,39	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(3.700.042,02)		(8.398.569,26)	
3- Verilen avanslar				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1- Özel tük.tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H- Diğer duran varlıklar				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		807.544.141,91		833.249.658,81
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		1.688.561.850,46		1.918.553.724,62
Nazım Hesaplar		900.945.110,22		1.070.215.155,13

T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A- Mali borçlar				
B- Posta Çekleri		197.753.493,76		317.086.609,85
1- Yolculuk Posta Çekleri				
2- Posta Çekleri Mevduatı				
C- Ticari Borçlar		147.214.979,60		101.416.703,79
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Diğer borçlar		4.068.668,96		992.090,20
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
E- Alınan avanslar		3.931.256,40		7.036.643,42
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakediş				
G- Ödenecek vergi ve yükümlülükleri		25.030.118,14		21.288.572,02
H- Borç ve gider karşılıkları				21.877.897,75
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.	48.216.081,50		76.646.147,21	
2- Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yasal yük.(-)	(26.006.768,39)		54.768.249,46	
3- Kıdem tazminatı karşılığı				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları				
I- Gelecek aylara ait gelirler ve gid.tahakk.		1.964.173,72		24.990.673,50
J- Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		818.402,40		964.483,74
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		402.990.406,09		495.653.674,27
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A- Mali borçlar				
B- Ticari borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan avanslar				
E- Borç ve gider karşılıkları		4.497.394,88		5.886.055,68
1- Kıdem tazminatı karşılığı				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları				
F- Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		726,00		936,00
G- Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		4.498.120,88		5.886.991,68
YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		407.488.526,97		501.540.665,95
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A- Ödenmiş sermaye		811.660.195,67		950.352.970,68
1- Sermaye	1.050.000.000,00		1.050.000.000,00	
2- Ödenmemiş sermaye(-)	(238.339.804,33)		(99.647.029,32)	
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B- Sermaye yedekleri				
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse senetleri iptal karları				
3- MDV yeniden değerlendirme artışları				
4- İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5- Diğer sermaye yedekleri				
C- Kar yedekleri		199.057.739,78		166.014.470,46
1- Yasal yedekler	135.837.821,02		159.625.272,20	
2- Statü yedekleri	63.219.918,76		6.389.198,26	
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D- Geçmiş yıl karları		80.696.957,74		80.696.957,74
E- Geçmiş yıllar zararları (-)				
F- Dönem net karı(Zararı)		189.658.430,30		300.645.617,53
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		1.281.073.323,49		1.417.013.058,67
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		1.688.561.850,46		1.918.553.724,62

T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Gelir ve Gider Tablosu

Gelir ve Giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A- Brüt satışlar	1.045.620.279,68		1.200.454.560,41	
B- Satış indirimleri (-)	1.227.132,13		1.444.783,96	
C- Net satışlar	1.044.393.147,55		1.199.009.776,45	
D- Satışların maliyeti (-)	741.114.612,18		848.568.081,54	
Brüt satış karı veya zararı		303.278.535,37		350.441.694,91
E- Faaliyet giderleri (-)	236.632.188,18		236.958.374,89	
Faaliyet karı veya zararı		66.646.347,19		113.483.320,02
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	74.411.459,94		208.235.776,72	
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	49.104.853,31		34.274.431,36	
H- Finansman giderleri (-)				
Olağan karı		91.952.953,82		287.444.665,38
I- Olağandışı gelir ve karlar	158.102.283,36		121.898.187,73	
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	12.180.725,38		32.051.088,37	
Dönem karı		237.874.511,80		377.291.764,74
K- Dön.karı vergi ve diğer yas.yüküm.karşılığı (-)	48.216.081,50		76.646.147,21	
Nazım Hesaplar		900.945.110,22		1.070.215.155,13
Dönem net karı		189.658.430,30		300.645.617,53

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 02/06/2010 tarihli 20'nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ:

1- Kuruluşun tarihçesi:

20.05.1933 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı “Hava Yolları Devlet İşletmesi”nin kurularak, hava yolları kurma ve taşıma görevlerinin bu kuruluşa verilmesi, Türkiye'deki hava meydan işletmeciliği ve havayolu taşımacılığının başlangıcı sayılmaktadır. Bu tarihten sonra, Dünya Sivil Havacılık alanındaki gelişmelerin de etkisiyle, Türkiye'de havayolu taşımacılık faaliyetlerinde hızlı bir gelişme yaşanmış ve bu nedenle meydan işletmeciliği ile havayolu taşımacılığının aynı kuruluş tarafından yürütülmesinin zorlukları göz önüne alınarak havayolları taşımacılığı, 21.5.1955 tarih ve 6623 sayılı kanun ile kurulan Türk Hava Yolları A.O'na, meydan işletmeciliği, seyrüsefer, hava trafik kontrol hizmetleri ise, 28.2.1956 tarih ve 6686 sayılı kanunla kurulan Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı “Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü”ne verilmiştir. Söz konusu Genel Müdürlük görevini 2929 sayılı Kanunun yürürlüğe girişini müteakip yapılan hukuki düzenlemelerine kadar sürdürmüştür.

19.10.1983 tarih ve 2929 Sayılı Kanun ekindeki Kuruluşlara ait listede yer alan Devlet Havacılık ve Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, 16.11.1983 tarihinden itibaren faaliyetlerine başlamış ve böylece Katma Bütçeli Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü lağvedilerek Kuruluş bir Kamu İktisadi Teşebbüsü haline dönüştürülmüştür. Öte yandan, Devlet Havacılık ve Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulunun 27.12.1983 tarih ve 7 sayılı toplantısında Sınırlı Sorumlu Meydan İşletme Müessesesi'nin kurulmasına karar verilerek 1.1.1984 tarihinden itibaren anılan müessese çalışmalarına başlamışken; bu defa, 8.6.1984 tarih ve 233 Sayılı KHK gereğince söz konusu Genel Müdürlük ve ona bağlı Meydan İşletme Müessesesi lağvedilmiş ve Kamu İktisadi Kuruluşu statüsündeki Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMI) kurulmuştur.

2-Kuruluşun amacı ve faaliyet konusu:

Sivil Havacılık faaliyetlerinin gereği olan; hava taşımacılığı, hava alanlarının işletilmesi, meydan ve yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılmasını sağlamak amacıyla teşkil edilen

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 2008 yılı itibarıyla 12 adet havalimanı ve 28 adet de hava meydanında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Türkiye hava sahasında, hava alanlarına iniş kalış yapan uçaklar ile transit geçiş yapan hava araçlarının uçuşlarını gerçekleştirdikleri 130 adet uçuş yolu (hava koridoru) bulunmaktadır. Yol kontrol Merkezlerince hava trafik akışının düzenlendiği ve ülke sathına yayılan seyrüsefer cihazları ile desteklenen hava sahası ve toprakları üzerinde 53.794 km’lik uçuş yolu şebekesi dahilinde yapılan uçuşlar emniyetli, düzenli ve en az gecikme ile gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, uluslar arası sefer yapmak veya ülkenin hava alanlarına iniş kalkış yapmaksızın transit geçiş yapmak amacıyla hava sahasını kullanmak durumunda olan hava araçlarının Türk hava sahasına giriş çıkış yaptıkları 41 adet giriş çıkış noktası bulunmaktadır.

Hava trafik kontrol hizmetlerinde, kontrollü sahalarda sivil ve askeri trafiğe, ICAO standartlarında 24 saat kesintisiz hizmet verilmesi ve uçuş emniyetinin en üst düzeyde sağlanması esastır. Kuruluş bünyesinde 2008 yılında hava trafiğinin düzenlenmesi ve hava araçlarının, hava liman ve meydanlarına güvenle iniş kalkış yapmasını sağlamak amacıyla transit ve üst uçuş seviyelerindeki uçuşlara kontrol hizmeti veren 3 adet Yol Kontrol Merkezi, iniş/kalkış aşamasında, havalimanına belirli bir mesafe ve uçuş seviyesinde uçuş yapmakta olan hava taşıtlarına hizmet veren 17 adet Yaklaşma Kontrol Merkezi, meydan civarında uçmakta olan ve meydana iniş, kalkış, taksi ve hava taşıtlarına hizmet veren 36 adet Meydan Kontrol Kulesi faaliyet göstermiştir. Bunların yanında 2 adet Uçuş Bilgi Merkezi, 16 adet Uçuş Bilgi Servisi ve 31 adet Arama-Kurtarma Ünitesi bulunmaktadır.

Ülkenin hava sahasında uçuş emniyeti sağlamak amacıyla 35 adet ILS (Aletle İniş Sistemi), 53 adet VOR (Radyo Seyrüsefer Yön Cihazı), 81 adet NDB (Mesafe Ölçme Cihazı) ve 66 adet NDB (Radyofar) olmak üzere toplam 259 adet seyrüsefer yardımcı cihazı günün 24 saati hizmette tutulmakta olup, bunun yanında 24 adet radar istasyonu çalıştırılmaktadır.

Kuruluşun 2008 yılına ait toplu bilgileri önceki yıllarda gerçekleşen sonuçları ile birlikte aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	400.000	400.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	375.785	375.785	1.049.374	1.049.374	1.471.985	422.611	40
Öz kaynaklar	Bin YTL	1.968.320	2.021.785	2.141.853	2.198.394	2.257.970	59.576	3
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	333.035	1.167.183	997.779	1.692.714	1.966.506	273.792	16
Finansman giderleri	Bin YTL	1.865	116	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	2.640.164	2.771.699	2.947.817	3.423.044	3.419.627	(3.417)	-
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	759.800	848.159	946.159	1.034.062	1.158.072	124.010	12
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	137.044	128.982	182.664	247.872	230.456	(17.416)	(7)
Yatırımların gerçekleşme oranı (Nakdi)	%	63	62	77	85	87	2	2
Tüm alım tutarı	Bin YTL	21.872	18.671	55.686	55.118	70.824	15.706	29
İşletilen hava meydanları	Adet	34	36	36	38	40	2	5
Toplam uçak trafiği sayısı	Adet	440.238	534.087	549.748	642.988	688.189	45.201	7
Toplam yolcu trafiği	Bin kişi	44.789	54.526	58.778	66.463	74.968	8.505	13
Toplam yük trafiği	Ton	1.126.107	1.249.555	1.279.340	1.447.603	1.534.619	87.016	6
Over-flight (üst geçiş) uçak trafiği	Adet	191.056	206.003	224.774	247.252	269.172	21.920	9
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	267.986	322.696	378.451	418.923	492.666	73.743	18
Net satış tutarı	Bin YTL	715.245	814.499	949.796	940.849	1.072.887	132.038	14
Malzeme stokları	Bin YTL	17.773	15.902	21.456	21.891	25.569	3.678	17
Memur (ortalama)	Kişi	299	288	287	289	287	(2)	(1)
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	6.441	6.492	6.631	6.952	6.611	(341)	(5)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	141.253	168.621	200.179	230.550	253.997	23.447	10
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	7.593	8.119	9.682	10.913	12.560	1.647	15
Memur başına aylık ortalama gider	Bin YTL	2.027	2.357	2.800	3.147	3.329	182	6
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	133.571	160.404	190.455	219.601	238.810	19.209	9
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	Bin YTL	1.689	2.059	2.300	2.632	2.813	181	7
Dönem karına ilişkin vergi ve diğ.yas.yük.	Bin YTL	111.971	128.513	115.950	113.288	143.060	29.772	26
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	222.473	373.051	220.656	297.705	144.373	(153.332)	(51)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatları ile)	Bin YTL	725.199	235.339	479.215	499.400	721.866	222.466	45
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	612.379	479.612	848.564	683.816	723.179	39.363	6
GSMH'a katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	586.504	1.030.925	1.274.123	1.135.123	722.615	(412.508)	(36)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	21	22	24	22	23	1	5
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	19	23	27	26	32	6	23
Ekonomik kârlılık	%	24	16	21	17	19	2	12
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	414.155	444.040	524.198	474.192	528.579	54.387	11
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	378.947	472.643	578.331	565.410	714.183	148.773	26
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	639.195	716.349	834.598	824.339	571.124	(253.215)	(30)

2004 yılı TL'den YTL'ye çevrilmiştir.

II- İDARİ BÜNYE:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, 28.02.1956 tarih ve 6686 sayılı Kanun ile katma bütçeli olarak kurulmuş, 19.10.1983 tarih ve 2929 sayılı Kanun ile Kamu İktisadi Teşebbüsü haline dönüşerek, unvan olarak “Devlet Havacılık ve Hava Meydanları İşletmesi” ne “dönüşmüştür.

Bu unvan altında faaliyette bulunan Kuruluş 8.6.1984 tarih ve 233 sayılı KHK ile “Devlet Hava Meydanları İşletmesi” unvanı ile KİK statüsüne dönüştürülmüş ve ana statüsü 8.11.1984 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Kuruluşun teşkilatı; başta karar organı yönetim kurulu, yürütme organı başı olan genel müdür, genel müdür yardımcıları ile bunlara doğrudan veya dolaylı bağlı ünitelerden oluşmuştur.

Kuruluşta 2008 yılı sonu itibariyle 7.136’sı sözleşmeli, 328’i memur olmak üzere toplam 7.464 personel çalışmaktadır. Ayrıca 3.536 adette taşeron işçi hizmette bulunmuştur.

Yıl içinde memur girişi 58 kişi ve çıkışı 20 kişidir. Bir yıl önceki memur sayısı yıl sonunda 38 kişi artmıştır.

Sözleşmeli personel sayısı ise yıl içinde 241 kişi girip 275 kişi ayrıldığından 7.136’ya inmiştir.

Genelde son dört yıl içinde memur sayısı artarken sözleşmeli personel sayısı 2008 yılında azalmıştır.

Memurların giriş şeklinde açıktan atama ve sözleşmeliden memuriyete geçiş ağırlık kazanırken, sözleşmelilerde naklen tayin, açıktan atama, askerlik dönüşü ilk üç sırayı ihtiva etmiştir.

Ayrılmış nedenleri ise genellikle emeklilik ve askerlikle ilgilidir. Ancak sözleşmeli personelde istifada üçüncü sırada yer almaktadır.

Kuruluş personeline 2008 yılında yapılan harcamalar, geçen yıla göre % 10,4 oranında 23,4 milyon YTL artarak 253,9 milyon YTL’ye yükselmiştir. Kişi başına ücretler ise ortalama % 6,2 nispetinde artış göstermiştir.

Kuruluşun 2008 yılı için yaptığı sosyal nitelikli giderler bir yıl önceye göre % 10,2 nispetinde bir artışla 48,4 milyon YTL’ye yükselmiştir. Yapılan giderler içinde emekli sandığı karşılıkları ve eğitim giderleri önemli yer tutmaktadır.

III- MALİ BÜNYE:

Kuruluşun toplam varlık ve kaynakları bir yıl öncesine göre % 8,6 nispetinde artma göstermiştir. Dönen varlıklarda bu artış % 30,9 seviyesindeyken, duran varlıklar % 5 nispetinde net azalış göstermiştir. Nitekim yıl içinde dönem içi nakit girişleri 2.008.462 bin YTL, dönem içi nakit çıkışlarından 1.935.993 bin YTL büyük olduğundan dönem sonu net nakit girişi 1.271.208 bin YTL artmıştır. Kuruluş yıl içinde Maliye’ye 303.320 bin YTL vergi ve benzeri, Hazine’ye 336.244 bin YTL temettü ödemiştir. 639.564 bin YTL’lik bu tutar DHMİ hizmet maliyetinin 1,3 katıdır.

Diğer dönen varlıklar olarak menkul kıymetler, ticari alacaklar, stoklar, gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları ile dönen varlıklarda ise artış söz konusudur. Ancak bazı ticari alacakların bir yıl içinde tahsilinde gecikmeler olabileceği gibi (özellikle slot alacakları) bazı stoklarında kısa dönemde nakte çevrilmesi ihtimali bulunmamaktadır

Kaynaklardaki artış, uzun süreli yabancı kaynakların % 34,8 nispetinde artmasından kaynaklanmış olup aynı dönem kısa süreli yabancı kaynaklar % 3,2 öz kaynaklar % 2,7 nispetinde art-

mıştır. Kısa vadeli kaynaklar içinde ticari ve diğer borçlar, gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları artarken, ödenecek vergi ve yükümlülükleri azalmıştır. Uzun vadeli kaynaklar içinde ise en önemli azalış gelecek yıllara ilişkin gelir ve gider tahakkuklarıdır. Öz kaynaklar içinde de kar yedekleri ve dönem net karı artış göstermiş olup ödenmiş sermaye ve geçmiş yıl karlarında bir değişiklik olmamıştır.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI:

1- Alımlar:

Kuruluşun işletme bütçesinde 34.000 Bin YTL alım yapılacağı öngörülmüştür. Gerçekleşme ise ödeneğin ilk durumuna göre % 18 oranında sapmayla 27.755 bin YTL olmuştur.

2008 yılında gerçekleşen 27.755 bin YTL'lik alımın % 92,9 oranında 25.795 bin YTL'si iç, % 7,1 oranında 1.960 bin YTL'si ise dış alımlarla ilgilidir.

Geçen yıla göre, % 5,2 oranında artan alımların % 29,8 oranında 8.189 bin YTL'si işletme bakım onarım malzemeleri ve yedekleri % 44,9 oranında 12.475 bin YTL'si akaryakıt ve yağları, % 5,9 oranında 1.644 bin YTL'si demirbaşları, bakiyesi yiyecek, giyecek ve sosyal amaçlı malzemeyi ifade etmektedir.

2008 yılında DHMİ'ye hizmet alımları için, Hazine Müsteşarlığı KİT Genel Müdürlüğünce, yılbaşı itibariyle, 43.868 bin YTL tutarında izin verilmiş, ek izinlerle birlikte bu tutar toplam 57.768 bin YTL olmuştur.

Yıl sonu itibariyle ise söz konusu hizmetler için yapılan harcama, önceki yıla göre % 36 oranında 11.478 bin YTL artarak 43.069 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

2- Üretim ve maliyetler:

Kuruluş tarafından 2008 yılında işletilen havalimanlarından sivil kategori'de olup Uluslar arası tarifeli ve tarifesiz dış hat seferleri ile iç hat seferlerine açık olanlar;

Atatürk

Esenboğa

Adnan Menderes

Antalya

Adana

Trabzon

Milas-Bodrum

Süleyman Demirel

Gaziantep

Nevşehir-Kapodokya'dır.

Havaalanı kategorisinde sivil olanlar ise; Adıyaman, Ağrı, Ferit Melen, Hatay, Kahramanmaraş, Kars, Körfez, Mardin, Samsun Çarşamba, Siirt, Sinop, Sivas, Şanlıurfa-GAP ve Tokat'tır.

Askeri-Sivil kategoride; Dalaman, Erzurum, Balıkesir, Bursa Yenişehir, Çanakkale, Çardak, Çorlu, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Kayseri, Konya, Malatya, Muş, Merzifon ve Uşak havaalanı bulunmaktadır.

İntifa hakları açısından bakıldığında;

Sivil Kategorideki 23 hava liman ve alanlarının intifa hakkı DHMİ'nin,

Askeri-Sivil kategorideki; Dalaman ve Erzurum Hava Limanları ile 11 hava alanının intifa hakkı DHMİ ve Hava Kuvvetleri Komutanlığının, Erzincan ve Elazığ hava alanlarının intifa hakkı DHMİ ve Kara Kuvvetleri Komutanlığının, Çanakkale hava alanının intifa hakkı ise DHMİ-Deniz Kuvvetleri Komutanlığının uhdesinde bulunmaktadır.

Kuruluştta, hertürlü hava şartlarında uçakların mevkii ve istikametlerini tayin edebilmeleri, bu suretle seyrüsefer yapabilmeleri ve meydanlara inip kalkabilmeleri maksadıyla bütün Türkiye sathına yayılmış ve günün 24 saatinde faaliyet gösteren 35 adet ILS (Instrument Landing System Aletle İniş Sistemi), 53 adet VOR (VHF Omnidirectional Radio Range-VHF Frekansında çalışan çok yönlü radyo seyrüsefer istikamet cihazı), 81 adet DME (:Distance Measuring Eguipment-Mesafe ölçme cihazı) ve 66 adet NDB (Non Directional Radio Beacon-Yönlendirilmemiş Radyo Far) olmak üzere toplam 259 adet seyrüsefer yardımcı cihazı bulunmaktadır.

Hava Seyrüsefer kolaylığı olarak 6 adet PSR (Primary Surveillance Radar-Yaklaşma Radarı) ve 18 adet SSR (Secondary Surveillance Radar-Yol Kontrol Radarı) hizmet vermiştir.

2008 yılındaki gerçekleştirmeler dikkate alındığında bir yıl önceye göre toplam uçak trafiğinde;

İç hatlarda % 5

Üst geçişlerde % 9 artış görülürken

Dış hatlarda % 10 nispetinde artış olmuştur.

Yolcu trafiğinde;

İç hatlarda % 12,

Dış hatlarda ise % 3 nispetinde,

Yük trafiği iç hatlarda % 2,

Yük trafiği dış hatlarda % 8 nispetinde artmıştır.

Genelde iç hatlarda program hedefinin gerisinde kalınırken, dış hatlarda program hedefi aşılmıştır.

2008 yılında havaliman ve alanlarında inen ve kalkan yerli ve yabancı uçak trafiği 688.189 olup, bir yıl öncesine göre % 7 nispetinde artış gerçekleşmiştir. Hava limanları itibariyle incelendiğinde maksimum değer 276.148 adetle AHL'ye, minimum değer ise 97 adetle Balıkesir Havaalanına aittir.

2008 yılında overflight uçuşlar 269.172 uçuş olarak gerçekleşmiş olup bir yıl önceye göre % 9 nispetinde artmıştır.

2008 yılında liman ve alanlara gelen yerli ve yabancı yolcu trafiği 74.968.329 kişi olup bir yıl önceye göre % 13 nispetinde artış göstermiştir. Programa göre gerçekleşme ise % 103 oranındadır.

2008 yılında transit yolcu sayısı % 17 nispetinde artarak 3.193.804 kişi olarak gerçekleşmiştir.

Geçen yıla göre maliyet giderleri toplamı % 17,8 nispetinde artarak 492,7 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Program % 105 oranında gerçekleşmiş olup, kalemler itibariyle sıralama;

% 43 personel giderleri

% 23 Amortisman giderleri

% 20 Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler

% 14 Diğerleri olarak

Bir hizmet işletmesi için dengeli dağılım göstermiştir. 2008 yılına ait artışta gerçekleşen personel ücret zamları, hizmet alımı maliyetlerindeki artış yatırımlar nedeniyle amortisman giderlerindeki kısmi yükseliş etkili olmuştur.

2008 yılında bir yıl önceye hizmet maliyetindeki artışlar;

Seyrüseferde % 14,4

Terminal’de % 20,3

İşletme’de % 22,9 nispetindedir.

3- Pazarlama:

2008 yılında kuruluşun net hizmet satışları tutarı geçen yıla göre %14,2 nispetinde artmış, ilk programın % 2,3 nispetinde üstüne çıkılmış, son programın ise % 1,5 nispetinde gerisinde kalmıştır.

2008 yılında gerçekleşen 1.193.205 bin YTL’lik satış hasılatının % 28,4’ü seyrüsefer, % 26,8’i Terminal, % 55,2’si işletme hizmetleri ile ilgilidir.

Kuruluşun 2008 yılında satışlarının % 61’i yurtiçi, % 39’u ise yurt dışı satışlarla ilgilidir.

V- YATIRIMLAR:

Kuruluş 2008 yılı yatırım programında öngörülen 266,3 milyon YTL yatırım ödeneğine karşılık 230,5 milyon YTL harcama yaparak % 86,5 nispetinde nakdi, % 43,5 oranında fiziki gerçekleştirme sağlamıştır. Kümülatif gerçekleştirmeler ise % 61,6 nispetindedir.

VI- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Kuruluş tarafından işletilmekte olan hava limanı ve alanlarının kapasite kullanım oranlarının artırılması ve belli hava limanlarında yaşanan yoğunluğun diğer hava liman ve alanlara yönlendirilebilmesi için trafik yoğunluğu oldukça düşük düzeyde olan hava meydanı ve alanlarının durumunun Hava Alanları Master Planı kapsamında bütün yönleri ile değerlendirilip, stratejik bir hedef olarak havayolu şirketlerinin küçük hava alanı yapısına uygun filo ve bakım-onarım birimleri oluşturmasını teşvik edecek düzenlemeler de dahil olmak üzere alınabilecek önlemler konusunda çalışma başlatılması,

2- İçişleri Komisyonunda görüşülen “İl İdaresi Kanunu” ile Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nda Hava Alanlarında Hudut Mülki İdare Amirleri Kadrolarının Oluşturulması ve hava alanlarında tüm faaliyetlerin koordinasyonunun bu kadrolara verilmesi sonucu; DHMİ’nin 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 5335 sayılı Kanunun 33 cü maddesindeki hükümlerine göre kuruluş adına yetkilerini kullanan Baş Müdür ve Meydan Müdürlerinin yıllık izinlerini 399 Sayılı KHK’nın düzenlenmesine aykırı olarak hudut mülki amirlerinden alması, sicil ve disiplin amirlerinin de hudut mülki amirlerinin olması, DHMİ İdaresinin Baş Müdürler ve Müdürler üzerinde etkinliğini ve yaptırım gücünü zafiyete uğratacağından ve ayrıca özel sektör tarafından işletilen ve ilerde özelleştirilmesi düşünülen hava liman ve meydanlarındaki personel içinde benzer sorunlar yaratabileceğinden DHMİ Genel Müdürlüğü ve özel hukuk tüzel kişilerine ait bu personelin mevcut yasa tasarısı kapsamının dışına çıkarılması için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

3- Avrupa Eurocontrol'a üye ülkeleri birim milli maliyetleri ortalamasının da altında yer alan ülke birim seyrüsefer maliyetlerinin normal seviyeye getirilebilmesi için; Eurocontrol prensipleri çerçevesinde kaynağı bu teşkilatça karşılanan havacılık tazminatlarının yükseltilmesi suretiyle hem ilave yurt içi döviz girişlerinin ve dış ödemeler dengesine katkının artırılması hem de kalifiye personel istihdamını teminen yapılacak yeni düzenlemeler için ilgili merciler nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi,

4- Kuruluşun seyrüsefer, terminal ve işletme hizmetlerinde trafik geliştirme ve gelir artırma konusunda etkin çalışma sağlayacak bir pazarlama birimi oluşturulması suretiyle pazarlama konusundaki strateji, araştırma, analiz, müşteri ilişkileri yönetimi, satış, sunuş, koordinasyon ve haberleşme akımı konularını tek elden yönetmesi,

5- Kuruluşun 2009 Yılı Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar genelgesinin 5 inci maddesi ve 2008/14201 Sayılı Kararnamenin 23 üncü maddesi doğrultusunda merkez ve taşradaki mali işler birimlerinde gerekli personel ihtiyacının karşılanarak mali işler birimlerinin tüm meydanlarda yaygınlaştırılması, Mali İşler bünyesinde milli maliyetlerle ilgili gelir-gider biriminin oluşturulması, muhasebeci personelin kadro ve takviye sorunlarının çözülmesi,

6- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 714.183.356,34 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem		Cari Dönem	
	YTL		YTL	
I- DÖNEN VARLIKLAR				
A- Hazır değerler		1.198.739.220,10		1.271.208.138,97
B- Menkul kıymetler		111.999.993,31		438.119.967,67
1- Menkul değerler değer				
Düşüklüğü karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar		102.637.420,01		142.300.723,57
1- Alacak sen.reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)				
3- Şüpheli alacak kar. (-)	52.375.048,06		50.993.040,84	
D- Diğer alacaklar		6.795.835,58		1.802.563,31
1- Alacak sen.reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacak kar. (-)	16.627,49		13.656,08	
E- Stoklar		21.891.949,14		21.900.458,54
1- Stok değer düş.kar. (-)				
2- Verilen sipariş avansları	1.550.760,04		1.673.648,85	
F- Yıll.yay.inş.ve on.maliyeti				
G- Gel.aıyl.ait gid.ve gel.tah		28.588.328,80		49.993.326,50
H- Diğer dönen varlıklar		217.604,49		106.709,93
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		1.470.870.351,43		1.925.431.888,49
II- DURAN VARLIKLAR				
A- Ticari alacaklar		12.419.311,92		8.829.996,00
1- Alacak sen.reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kir. faiz gel.(-)				
3- Şüpheli alacak kar. (-)				
B- Diğer alacaklar		94.655,58		53.092,80
1- Alacak sen.reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacak kar. (-)				
C- Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı men.kıy.değ.düşük kar. (-)				
3- İştirakler				
4- İştirakler ser.tah. (-)				
5- İştirakler sermaye payları				
Değer düş.karş. (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ort.ser.tah. (-)				
8- Bağlı ort.ser.pay.değ.düş.kar. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer mali duran varlıkl.				
Değer düş.karş. (-)				
D- Maddi duran varlıklar		2.388.982.311,01		2.296.554.975,04
1- Maddi duran varlık (Brüt)	2.964.337.530,88		3.035.278.952,05	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	1.034.062.052,34		1.158.071.926,11	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	418.486.874,58		295.672.044,27	
4- Verilen sipariş avansları	40.219.957,89		123.675.904,83	
E- Maddi olmayan duran varlıklar		12.794.264,45		29.726.293,09
1- Maddi olmayan dur.var. (Brüt)	14.656.398,66		32.286.465,32	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	1.862.134,21		2.560.172,23	
3- Verilen avanslar	0,00		0,00	
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1- Özel tük.tab.var. (Brüt)				
2- Birikmiş tük.payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G- Gelecek aylara ait giderler ve				
Gelir tahakkukları		5.945.129,89		0,00
H- Diğer duran varlıklar		0,00		0,00
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		2.420.235.672,85		2.335.164.356,93
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		3.891.106.024,28		4.260.596.245,42

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

2008 Yılı Bilançosu

PASİF (Kaynaklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
	YTL		YTL	
I- KISA VADELİ YABANCI KANAKLAR				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar		272.886.728,47		94.271.902,18
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		4.263.464,92		12.820.427,21
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Yıllara Yay.inş. ve Onarım Hakedişleri				
F- Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler		11.133.226,01		14.739.486,09
G- Borç ve Gider Karşılıkları		20.815.184,01		42.727.849,81
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.	113.288.800,46		143.059.897,56	
2- Dönem karının peş.öd. vergi ve diğer yük. (-)	(92.473.616,45)		(100.332.047,75)	
3- Kıdem tazminat karşılığı				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları				
H- Gel. Ayl.Ait Gelirler ve Gider Karşılıkları		294.840.034,87		403.563.818,77
I- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı :		603.938.638,28		568.123.484,06
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar		40.173,36		51.790,47
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Borç ve Gider Karşılıkları		454.408,99		465.895,99
1- Kıdem tazminat karşılığı				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	454.408,99		465.895,99	
F- Gel. Ayl.Ait Gid. Ve Gelir Tahakkuku		692.698.347,70		934.280.106,07
G- Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı :		693.192.930,05		934.797.792,53
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A- Ödenmiş Sermaye		1.049.374.264,83		1.471.985.035,01
1- Sermaye	1.700.000.000,00		1.700.000.000,00	
2- Ödenmemiş Sermaye	(650.625.735,17)		(228.014.964,99)	
3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları				
4- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)				
B- Sermaye Yedekleri				
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse Senetleri iptal Kararları				
5- Diğer sermaye yedekleri				
C- Kar Yedekleri		720.259.834,58		714.566.475,04
1- Yasal yedekler	658.025.399,89		714.566.475,04	
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler	62.234.434,69			
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D- Geçmiş yıllar karları		372.218.405,50		
E- Geçmiş yıllar zararları (-)				
F- Dönem net karı (zararı)		452.121.951,04		571.123.458,78
Öz kaynaklar toplamı :		2.593.974.455,95		2.757.674.968,83
Pasif (kaynaklar) toplamı :		3.891.106.024,28		4.260.596.245,42

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem TL	Cari dönem TL
A- Brüt satışlar	1.045.971.547,29	1.193.205.258,61
B- Satış indirimleri (-)	105.121.802,72	120.317.946,24
C- Net satışlar	940.849.744,57	1.072.887.312,37
D- Satışların maliyeti (-)	418.923.756,14	492.666.608,13
Brüt satış karı veya zararı	521.925.988,43	580.220.704,24
E- Faaliyet giderleri (-)	47.733.938,77	51.641.395,34
Faaliyet karı veya zararı	474.192.049,66	528.579.308,90
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	180.814.977,80	604.712.718,13
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	101.281.459,36	423.105.974,53
H- Finansman giderleri	0,00	0,00
Olağan kar veya zarar	553.725.568,10	710.186.052,50
İ- Olağandışı gelir ve karlar	33.790.169,76	32.066.360,37
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	22.104.986,36	28.069.056,53
Dönem karı veya zararı	565.410.751,50	714.183.356,34
K- Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)	113.288.800,46	143.059.897,56
Dönem net karı veya zararı	452.121.951,04	571.123.458,78

**T.C. DEVLET DEMİRYOLLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE BAĞLI
ORTAKLIKLARININ 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT
KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü ile bağlı ortaklıklarının 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 16/06/2010 tarihli 25’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Dünyada ilk kez 1825 yılında İngiltere’de başlayan ve 25 yıl içinde tüm Avrupa’ya yayılan demiryolu ulaşımı, hem ekonomik, hem sosyal gelişme açısından önemli bir araç olmuş; Amerika Birleşik Devletleri’nde 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyılın başındaki hızlı gelişmenin önemli itici güçlerinden birisi olarak ortaya çıkmıştır.

Günümüzde ticaretin ülkelerin sınırlarını aşması ve dünyanın global bir pazar haline dönüşmesi sonucunda ulaştırma hizmetlerinin önemi daha da artmış bulunmaktadır. Bu nedenle insanların seyahatlerini rahat, güvenilir ve kısa sürede yapmaları, malların düzenli, güvenli bir şekilde ve en düşük maliyetle nakledilmesi, ekonomik ve sosyal hayatın önde gelen hedefleri arasında yer almaktadır. Dünya ticaretinin ülkeler arası yaygınlaşması sonucu oluşan rekabet ortamı, taşımacılık alanında zaman faktörü yanında ekonomiklik durumunu da ön plana çıkardığından çeşitli taşıma sistemlerinin gelişmesine yol açmıştır. Bu sistemler içerisinde yer alan demiryolu, karayolu, havayolu, akarsu, kanal ve boru hattı taşımacılığının tercihinde ülkelerin coğrafi yapısı ile doğal kaynakları önem taşımaktadır. Değinen bu ulaşım modları teker teker ele alındıklarında sürat, emniyet, konfor ve ucuzluk gibi birbirine üstünlükleri olmakla birlikte, hiç birisinin tek başına bütün bu tercih unsurlarını taşımadığı görülmektedir. Ancak, genel olarak demiryolları, özellikle uzun mesafelerde hem yolcu, hem yük taşımacılığında en verimli, çevresel etki açısından da en az maliyetli ulaştırma modu konumunda bulunmaktadır.

Yapılan araştırmalara göre bir yük treninin sefere sokulmasının 330 kamyon veya tırı, bir yolcu treninin ise 20 otobüs veya 300 otomobili trafikten alıkoyacağı ortaya konulmaktadır. Dolayısıyla ulaştırma sektöründe, ekonomikliği, çevre dostu ve emniyetli oluşu gibi avantajlara sahip olan demiryolu işletmeciliği bütün Dünya’da büyük önem kazanmakta ve gelişen teknolojilerin süratle bünyesine uygulanmasıyla giderek daha fazla ön plana çıkmaktadır. Özellikle yüksek hızlı tren teknolojisinde meydana gelen gelişmeler, demiryolunu kimi durumlarda havayolu ile rekabet edecek bir konuma dahi getirebilmektedir.

Diğer yandan, hızlı kentleşme, sanayileşme ve nüfus artışının beraberinde getirdiği sorunların çözümünde kent içi raylı taşımacılığın önemi giderek artmakta; raylı taşımacılığın geliştiril-

mesi bir çok ülkede yerel yönetimlerin öncelikli hedef ve politikaları arasında yer almakta ve bu alanda projeler üretilmektedir.

Türkiye'de ilk demiryolu 1856 yılında bir İngiliz şirketine verilen imtiyazla İzmir-Aydın arasında inşa edilmiştir. 130 km uzunluğundaki bu hattın yapımı 1866 yılında tamamlanarak işletmeye açılmış, sonradan bu hat 608 km. ye çıkarılmıştır.

Başka bir İngiliz şirketine imtiyaz olarak verilen İzmir-Turgutlu(Kasaba) -Afyon ve Manisa-Bandırma hattının 98 km. lik kısmı da 1865 yılında tamamlanarak işletmeye açılmış, kalan kısmı sonraki yıllarda tamamlanmıştır.

Baron Hirsch'e 1869 yılında yapım imtiyazı verilen 2000 km.lik şark demiryollarının milli sınırlar içinde kalan 336 km. lik İstanbul-Edirne ve Kırklareli-Alpullu kesiminin 1888'de bitirilerek işletmeye açılmasıyla, İstanbul Avrupa demiryollarına bağlanmıştır.

Anadolu'da yapımı tasarlanan demiryollarının devlet eliyle inşası düşünülerek, 1871 yılında Haydarpaşa-İzmit hattının yapımına başlanmış ve 91 km.lik hat 1873 yılında bitirilmiş, ancak mali imkânsızlıklar nedeniyle yapımına devam edilemeyen Anadolu Demiryolları ile Bağdat ve Cenup Demiryollarının yapımları bilahare Alman sermayesi ile gerçekleştirilmiştir.

Milli mücadele yıllarına gelindiğinde demiryollarının ne derece önemli olduğu hususu ortaya çıkmıştır. Kurtuluş Savaşı'nda cepheye asker, silah ve erzak taşımada, cephelerden de geriye gazilerin taşınmasında, yani savaşın lojistiğinde demiryolları hep ön planda olmuştur.

Bu durum, Cumhuriyetin ilanından sonra da devam etmiş; Cumhuriyet döneminden önce çeşitli yabancı şirketler tarafından inşa edilerek işletilen demiryollarının yaklaşık 4000 km. lik kısmı Cumhuriyetin ilanı ile çizilen milli sınırlar içerisinde kalmıştır.

24.05.1924 tarihinde 506 sayılı Kanun çıkarılarak bu hatlar millileştirilmiştir.

Demiryolları 1923-1940 yılları arasında bir atılım çağı yaşamıştır. 1923 yılında 4.559 km olan demiryolu hat uzunluğu, 1940 yılına kadar gerçekleştirilen çalışmalarla 8637 km. ye ulaşmıştır. Ancak, ikinci dünya savaşının ve yıkımının hüküm sürdüğü 1940-1950 arası dönem Türk Demiryolları için bir durgunluk dönemi olmuştur.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, olanaksızlıklar içinde yılda ortalama 240 km uzunluğunda demiryolu yapılırken, 1950 yılından sonra gelişen teknoloji ve maddi olanaklara rağmen yılda sadece 39 km.lik demiryolu yapılabilmektedir. Bu durum, ulaştırma politikalarında meydana gelen değişimin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Böylece demiryolları uzun yıllar sürecektir bir duraklama, hatta gerileme süreci yaşamış; bu süreçte yeni hat yapımları bir yana, yol yenilemeleri dahi gerektiği şekilde yapılamamıştır.

Türkiye'deki kaza istatistiklerine bakıldığında, son 25 yılda karayollarında meydana gelen trafik kazalarında yaklaşık 125.000 insanın hayatını kaybettiği, buna karşılık 1950 yılından itibaren meydana gelen uçak kazalarında yaklaşık 800 kişinin, 1942 yılından itibaren meydana gelen tren kazalarında da (tren çarpışması ve deray) yaklaşık 600 insanın yaşamını yitirdiği istatistiklerle ortaya çıkmıştır.

Kuşkusuz kara yolundaki araç ve taşınan yolcu sayısının, hava ve demiryolu ile mukayese edildiğinde çok fazla olduğu hususu bir gerçektir. Ancak, demiryollarının ve raylı taşımacılığın özellikle uzun yıllar boyunca ihmal edilmiş olması da bir başka gerçektir ki, bu durum, karayollarındaki ölümlerin yüksekliğinde de, taşımacılık maliyetlerinin yüksek oluşunda da en önemli etkenlerden biri olmuştur.

2008 yılı sonu itibarıyla demiryolu hat uzunluğu ancak 11.005 km. ye ulaşabilmiştir. Bunun 8.699 km. si ana hat, 2.306 km. si ise tali hatlardır. (istasyon hatları, fabrika bağlantıları vb.)

Türkiye’de demiryolu taşımacılığının, toplam taşımacılık içindeki payı yaklaşık % 10 düzeyinde bulunmaktadır.

2008 yılı sonu itibariyle banliyö taşımacılığı dahil demiryolu ile taşınan yolcu sayısının 79,2 milyon kişi olduğu, diğer bir ifadeyle 79,2 milyon bilet satıldığı ortaya çıkmaktadır. Oysa Türkiye’den daha küçük yüzölçüme sahip ülkelerde dahi bu sayı çok yükseklerdedir. Bu sayı, Almanya’da 1,8 milyar, İngiltere’de 1,2 milyar ve Fransa’da 1 milyar düzeyindedir.

Söz konusu bu verilerden de anlaşıldığı üzere, demiryolu taşımacılığının, ulaştırma sektörü içindeki payının ve diğer ulaştırma modları karşısındaki rekabet gücünün artırılması önem arz etmektedir. Bu çerçevede, 2009 yılında Ankara-İstanbul hızlı tren hattının Ankara-Eskişehir kesiminde ulaşımın açılması ve saatte 250 km hız yapabilen tren setlerinin devreye sokulmasıyla demiryolu taşımacılığı yeni bir ivme kazanmıştır. Yapımı süren Eskişehir-İstanbul etabı ile Ankara-Konya ve Ankara-Sivas hatlarının bir an önce tamamlanması ve bu alandaki projelerin sürdürülmesi önemli bulunmaktadır.

Demiryolu taşımacılığının tarihsel süreci içerisinde TCDD de köklü bir kuruluş olarak yerini almış bulunmaktadır.

24.05.1924 tarihinde çıkarılan 506 sayılı Kanunla "Anadolu-Bağdat Demiryolları Müdüriyet-i Umumiyesi" kurulmuştur. Bu kuruluş demiryollarının yapım ve işletmesinin bir arada yürütülmesi ve daha geniş çalışma imkânları verilmesini sağlamak amacıyla daha sonra çıkarılan 31.05.1927 tarih ve 1042 Sayılı Kanunla "Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi" adını almıştır.

1953 yılına kadar katma bütçeli bir Devlet idaresi şeklinde yönetilen Kuruluş, 29.07.1953 tarihinden itibaren 6186 Sayılı Kanunla "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD)" unvanıyla Kamu İktisadi Devlet Teşekkülü haline getirilmiştir. Son olarak 18.06.1984 tarihinde 233 Sayılı KHK ile "Kamu İktisadi Kuruluşu" hüviyetini almıştır.

Kuruluşun son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	6.000.000	6.000.000	8.000.000	12.000.000	12.000.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	4.298.829	4.750.403	6.098.387	7.533.401	9.196.471	1.663.070	22
Öz kaynaklar	"	2.324.550	2.560.895	3.272.513	4.164.419	5.681.043	1.516.624	36
Yabancı kaynaklar	"	2.024.238	2.024.314	2.422.565	2.737.765	2.119.340	(618.425)	(23)
Finansman giderleri	"	256.871	245.512	185.115	150.789	330.905	180.116	119
Maddi duran varlıkların (edinme değeri)	"	6.307.230	6.689.550	7.573.223	8.453.957	9.434.449	980.492	12
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	3.122.368	3.303.402	3.473.486	3.673.175	3.859.268	186.093	5
Yatırım için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	390.713	455.089	861.161	818.133	1.071.258	253.125	31
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	54	49	73	48	65	17	35
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	755.524	814.242	841.821	852.634	873.008	20.374	2
Bağlı ortaklıklardan temettü geliri	"	-	2.072	-	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	"	4.532	5.373	5.502	7.334	9.455	2.121	29
İştirakler temettü geliri	"	34	9	37	61	383	322	528
Tüm alım tutarı	Bin YTL	421.247	480.548	543.320	643.565	672.186	28.621	4
Tüm üretim tutarı (bağlı ortaklıklar)	"	259.606	294.247	325.763	357.140	384.566	27.426	8
Hizmet üretimi:								
Yolcu taşımacılığı (milyon)	Yolcu-km	5.237	5.036	5.277	5.553	5.097	(456)	(8)
Yük taşımacılığı (milyon)	Netton-km	9.334	9.078	9.545	9.756	10.553	797	8
Liman ve iskele hizmetleri (elleçleme)	Bin Ton	46.698	44.649	45.364	36.560	30.406	(6.154)	(17)
Yol uzunluğu (Anahat+2.hat)	Km	8.697	8.697	8.697	8.697	8.699	2	-
Buharlı lokomotif mevcudu	Adet	50	50	50	50	50	-	-
Dizelli anahat lokoları	"	457	461	477	472	494	22	5
Dizelli manevra lokoları	"	68	68	58	58	55	(3)	(5)
Dizelli diziler	"	49	49	46	44	44	-	-
Elektrikli lokolar	"	73	71	67	67	64	(3)	(4)
Elektrikli diziler	"	87	86	84	83	83	-	-
Yolcu vagonu mevcudu (diziler hariç)	"	993	996	993	1.010	995	(15)	(1)
Yük vagonu mevcudu	"	16.004	16.102	16.320	17.041	17.079	38	-
Kapasiteden yararlanma oranı:								
Koltuk ütilizasyonu (Banliyö)	%	55	54	55	50	55	5	10
Koltuk ütilizasyonu (Anahat)	%	64	58	62	68	64	(4)	(6)
Yük vagonu ütilizasyonu	%	53	52	52	56	57	1	2
Net satış tutarı	Bin YTL	1.116.753	1.207.038	1.383.602	1.413.002	1.545.515	132.513	9
Stoklar:								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	119.505	186.956	222.416	260.346	304.596	44.250	17
Yarı ve ara mamul	"	98.200	51.952	57.914	71.216	50.826	(20.390)	(29)
Mamuller	"	-	-	-	-	5.524	5.524	-
Diğer	"	13.795	13.256	23.355	-	34.171	34.171	-
Memur (ortalama)	Kisi	1.239	1.173	1.154	1.161	1.138	(23)	(2)
Sözleşmeli (ortalama)	"	18.996	17.812	16.821	17.599	17.106	(493)	(3)
İşçi (ortalama)	"	19.242	18.731	18.174	17.650	16.641	(1.009)	(6)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	991.239	1.102.572	1.189.181	1.302.296	1.392.473	90.177	7
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	30.882	31.931	35.333	37.740	39.331	1.591	4
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.077	2.268	2.552	2.709	2.770	61	2
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	360.151	376.587	434.493	463.373	508.053	44.680	10
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.580	1.762	2.153	2.213	2.475	262	12
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	559.281	629.073	655.342	726.432	757.704	31.272	4
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.422	2.799	3.005	3.430	3.836	406	12
Dönem kârına iliş. vergi ve diğ.yas.yük.	Bin YTL	193	5.028	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	"	3.198	4.142	5.835	5.935	9.226	3.291	55
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	"	734.109	758.344	867.961	869.683	904.514	34.831	4
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	327.360	306.119	343.084	312.412	268.977	(43.435)	(14)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	182.739	170.771	282.735	238.581	116.853	(121.728)	(51)
Zararlılık	%	19	9	17	15	14	(1)	(7)
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(349.614)	(425.967)	(381.802)	(638.565)	(702.753)	(64.188)	10
Dönem kârı veya zararı	"	(628.659)	(215.897)	(536.458)	(643.106)	(774.104)	(130.998)	20
Bilanço kârı veya zararı	"	(14.082.445)	(3.514.092)	(3.964.040)	(4.608.626)	(5.383.982)	(775.356)	17
Füzyon:								
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(350.604)	(506.180)	(465.169)	(611.841)	(754.563)	(142.722)	23
Dönem kârı veya zararı	"	(629.377)	(212.470)	(503.653)	(630.267)	(812.218)	(181.951)	29
Bilanço kârı veya zararı	"	(13.403.537)	(3.372.155)	(3.875.808)	(4.506.074)	(5.318.293)	(812.219)	18

TCDD'nin son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin veriler irdelendiğinde, ana hizmet konusu olan yolcu ve yük taşımacılığının belirli bir düzeyde seyrettiği; 2008 yılında taşınan yolcu sayısında bir önceki yıla göre % 8 oranında azalma meydana gelirken, yük taşımacılığında aynı oranda artış kaydedildiği görülmektedir.

Demiryollarının uzun yıllardır ihmal edilmiş olması ve esas itibariyle buna bağlı olarak hizmet kalitesinde yeterli iyileşmenin sağlanamaması, demiryolu taşımacılığının diğer ulaştırma modları karşısındaki rekabet gücünü zayıflatmıştır. Nitekim, demiryolu taşımacılığının toplam taşımacılık içindeki payı yaklaşık % 10 düzeyinde bulunmaktadır.

İleri ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişimlerinde önemli rol oynayan demiryolu taşımacılığının Türkiye'de etkin bir konuma gelememesi, yüksek maliyetlerle işletmecilik yapmak zorunda kalan TCDD üzerindeki finansal yükü giderek artırmıştır. Bu olumsuz yapı, demiryolu sektörünün ve TCDD'nin başlıca ana sorununu oluşturmaktadır.

Demiryolu işletmeciliğinin modernizasyonu, bu alandaki rekabet gücünün yükseltilmesi ve demiryolu taşımacılığının toplam taşımacılık içindeki payının artırılması yönünde çeşitli yatırım projeleri uygulamaya konulmuş bulunmaktadır. Hızlı tren projeleri başta olmak üzere, bu alandaki yatırımların zamanında tamamlanması ve proje etüt, metraj ve keşiflerin olabildiğince gerçekçi bir şekilde tespiti konusunda azami titizlik gösterilmesi gerekli görülmektedir.

İncelemelerin sürdüğü 2009 yılında Ankara-Eskişehir arasında başlatılan hızlı tren seferlerine olan yolcu talebi ve ortalama % 70 seviyelerindeki doluluk oranı modern demiryolu işletmeciliğinin önemini ortaya koymaktadır.

2008 yılı sonu itibariyle mevcut 11.005 km.lik toplam hat uzunluğunun % 21'i elektrikli, % 28'i sinyalli, % 5'i de çift hatlıdır. Bu yönüyle de gelişmiş ülkelerin önemli ölçüde gerisinde kalmıştır.

Diğer yandan demiryolu hat uzunluğunun % 25'inde mevcut rayların yaşı 30'un üzerinde bulunmaktadır. Bu durum emniyetli taşımacılık açısından risk teşkil etmektedir. 2008 yılında 550 km yol yenileme çalışması programlanmış, ancak yeterli miktarda ray temin edilememesinin de etkisiyle ancak 165 km.lik yenileme yapılmıştır.

TCDD'nin araç parkında mevcut, dizel manevra lokomotiflerin % 22 oranında 12 adedi, elektrikli lokomotiflerin % 30 oranında 19 adedi, dizelli dizilerin % 16 oranında 7 adedi, elektrikli dizilerin ise % 60 oranında 50 adedi 25 yaşın üzerinde bulunmaktadır. Yine yolcu vagonlarından % 49 oranında 493 adedi 20 yaşından, 56 adedi ise 40 yaşından büyüktür. Yük vagonlarında da benzer durum söz konusudur. Yük vagonlarının % 56 oranında 9.544 adedi 20-40 yaş arasında, % 4 oranında 619 adedi ise 40 yaşından büyüktür. Bu durum nedeniyle bakım onarım ve diğer işletme maliyetleri yükselmektedir.

Önceki yıllara göre demiryolu hatlarının ve çeken-çekilen araçların yenilenmesi yönünde nispi iyileşmeler sağlandığı gözlenmekle birlikte, istenilen düzeyde olduğu söylenememektedir. Bu nedenle, teknik ömrünü tamamlamış demiryolu hatları ve çeken-çekilen araçların yenilenmesi işleri ile çift hatlı yolların ve sinyalizasyon-elektrifikasyon sistemlerinin yaygınlaştırılması çalışmalarına hız verilmelidir.

Sektörde güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir yapı oluşturulmasını ve TCDD'nin çağdaş işletmecilik esaslarına uygun olarak yeniden yapılandırılmasını öngören hukuki düzenlemelerin bir an önce tamamlanmasında önemli yarar görülmektedir. Aynı şekilde, bağlı ortaklıkların da karlı ve verimli çalışmaya yönelik olarak yeniden yapılandırılmaları önemli bulunmaktadır. Ayrıca, bağlı ortaklıkların alternatif piyasalara yönelme, dış pazarlara açılma ve yeni pazarlar bulma çalışmalarına etkinlik kazandırılmalı, bu kapsamda Ar-Ge çalışmalarına ağırlık verilerek, iç ve dış piyasalara ne tür mal ve hizmetler üretilebileceği ve pazarlanabileceği konusunda orta ve uzun vadeli politikalar oluşturulmalıdır.

TCDD'nin yeniden yapılandırılması çalışmalarında Kurumsal Kaynak Yönetimi sisteminin yararlanılmalıdır. Kurumsal Kaynak Yönetimi sistemi ile ilgili çalışmaların ise bir an önce tamamlanmasında önemli yarar bulunmaktadır.

Türkiye'de demiryolu hatları, araçları ve diğer alt ve üst yapı sistemlerinin standardizasyonu ve bunların ulusal ve uluslararası normlara göre üretimi ve sertifikalandırılması konusunda eksiklikler bulunmakta olup bu konuda ulusal standartların geliştirilmesi gerekli görülmektedir.

TCDD topluluğunun 2008 yılındaki çalışmaları sonucu geçen yıldan % 20 fazlasıyla 774,1 milyon YTL konsolide zarar meydana gelmiştir.

II. İDARİ BÜNYE

Mülga 6186 sayılı Kanunla 1953 yılında Kamu İktisadi Teşekkülü olarak faaliyetine başlayan Kuruluş, 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkındaki kanun Hükmünde Kararname ile TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü unvanıyla ve Kamu İktisadi Kuruluşu (KİK) statüsüyle yeniden yapılandırılmıştır.

Kuruluşun amaç ve faaliyet konuları, teşkilat yapısı, bağlı ortaklık ve iştirakleri ile bunlar arasındaki ilişkiler ve diğer hususlar, 28.10.1984 tarih ve 18552 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ana Statü ile düzenlenmiştir.

Kuruluşun amacı, "Devletçe kendisine verilen demiryollarını, liman, rıhtım ve iskeleleri işletmek, genişletmek, yenilemek, bunları tamamlayıcı faaliyetlerde bulunmak, mülkiyeti kendisindeki taşınmazlarda yat limanları, ticaret, kongre, fuar, kültür, alışveriş merkezleri, hastane, otel, konut, ofis, park, spor amaçlı ve benzeri tesisler yaptırmak ve işletmek" şeklinde belirlenmiş; bu amaca yönelik faaliyet konularına Ana Statüde ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Kuruluş, 233 sayılı KHK ve ana statüsünde saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi bulunmaktadır.

Kuruluşun teşkilat yapısı karar organı (Yönetim Kurulu) ve Yürütme Organından (Genel Müdürlük) oluşmaktadır.

Kuruluş; Yönetim Kurulu, Genel Müdür Yardımcıları, Genel Müdürlük Müşavirleri, Genel Müdüre doğrudan bağlı; Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Savunma Sekreterliği, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Yönetim Kurulu Müdürlüğü ile 18 Daire Başkanlığı, 209 Şube Müdürlüğü, 8 Müdürlük 7 Bölge Müdürlüğü ve Bölge Müdürlüklerine bağlı 813 birimden oluşan Gar Müdürlükleri, Gar Şeflikleri, İstasyon Şeflikleri, Saydingerler, Memurlu ve Memursuz Duraklar şeklinde teşkilatlanmıştır.

Kuruluş bünyesinde Ankara Demiryol, Sivas Beton Travers, Afyon Beton Travers, Behiçbey Uzun Ray Kaynak ve Çankırı Makas fabrikaları da bulunmaktadır.

Kuruluş ayrıca 2008 yılında, Haydarpaşa, İzmir, Derince, Bandırma, İskenderun, Mersin ve Samsun'da liman işletmeciliği ile Van'da feribot işletmeciliği faaliyetini sürdürmüştür.

Kuruluşun merkez ve taşra birimleri dışında, tüzel kişiliği haiz olarak, Eskişehir'de "Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi" (TÜLOMSAŞ), Adapazarı'nda "Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketi" (TÜVASAŞ) ve Sivas'ta "Türkiye Demiryolu Makineleri Sanayii Anonim Şirketi" (TÜDEMSAŞ) unvanlarıyla 3 bağlı ortaklığı faaliyet göstermektedir.

TCDD topluluğunun 2008 yılı program kadrosuyla faaliyetlerin 1.450'si memur, 24.727'si sözleşmeli ve 3.716'sı da işçi olmak üzere toplam 29.895 personelle yürütülmesi öngörülmüş; uygulamada, yıl içi ortalama personel sayısı 36.885, yılsonu personel sayısı ise 34.432 olarak gerçekleşmiştir.

Yılsonu personel mevcudunun 1.115'ini memurlar, 16.898'ini sözleşmeliler, 16.419'unu da işçiler teşkil etmektedir.

2008 yılı programı ile daimi statüde 3.716 işçi çalıştırılması ön görülmüşken, yıl sonu itibariyle çalışan işçi sayısı 16.419 olarak gerçekleşmiştir.

Personelin teşkilat içinde dağılımı ekler arasında (Ek: 2) gösterilmiştir.

2008 yılında TCDD topluluğunda geçen yıldan % 7 oranında fazlasıyla 1,4 milyar YTL harcama yapılmıştır. Bunun 198 milyon YTL'si bağlı ortaklıklara ilişkindir.

Cari yıla ilişkin konsolide harcamanın, % 3 oranında 43,4 milyon YTL'si memurlar, % 38 oranında 522,3 milyon YTL'si sözleşmeliler, % 59 oranında 826,3 milyon YTL'si de işçiler için yapılmıştır.

III. MALİ BÜNYE

Varlıklar ve kaynaklar toplamı önceki döneme göre % 13 oranında artarak 7,8 milyar YTL'ye yükselmiştir.

Kaynaklar toplamının % 27,2' sini yabancı kaynaklar, % 72,8'ini öz kaynaklar oluşturmuştur. Önceki yıla göre öz kaynak yabancı kaynak bileşimi öz kaynaklar lehine nispi değişim göstermiştir.

2008 yılında duran varlıkların toplam varlıklar içindeki payı geçen yıla göre 12,3 puan yükselirken, dönen varlıkların payı aynı düzeyde azalmıştır. Varlıkların % 81,1'ini duran değerler, % 18,9' unu dönen değerler teşkil etmiştir..

Yıl içinde ödenmemiş sermayeye mahsuben Hazinece yapılan 1,7 milyar YTL tutarındaki nakdi ödeme, öz kaynaklardaki artışta önemli etken olmuştur. Diğer yandan, 5766 sayılı "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un geçici 3 üncü maddesine istinaden ve 4749 sayılı "Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" kapsamında, TCDD ve bağlı ortaklıklarının 31.12.2007 tarihi itibariyle mevcut vadesi geçmiş vergi ve dış kredi borçlarından 1,2 milyar YTL'lik kısmının, Hazineden olan yol bakım giderleri karşılığı alacaklarla mahsubu sonucu mali borçların azalması, yabancı kaynaklarda geçen yıla göre önemli ölçüde gerilemeye yol açmıştır. Bu da TCDD topluluğunun finansmanını olumlu yönde etkilemiştir.

Öz kaynaklar yüksek seviyede görülmekle birlikte, yıllar itibariyle ele alındığında, bu durumun esas itibariyle Hazine ödemelerinden ileri geldiği, işletme faaliyetleri sonucu yeterli öz kaynak oluşturulamadığı ortaya çıkmaktadır.

TCDD'nin 2008 yılı konsolide dönem zararı geçen yıldan % 20,6 oranında fazla olmak üzere 774,8 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık öz kaynaklar önceki yıla göre % 36,4 oranında artış göstermiş, dolayısıyla zararlılık geçen yıla göre 1,8 puan azalmıştır.

Genel olarak ifade etmek gerekirse; TCDD topluluğunda, gelir kaynaklarının sınırlı ve yetersiz, buna karşılık maliyet ve giderlerin yüksek olması nedeniyle, önemli bir finansal yükün söz konusu olduğu görülmekte, dolayısıyla güçlü bir mali yapıdan bahsedilememektedir. Bunun sonucu olarak, finansal açıkları gidermek ve yatırımları finanse etmek üzere önemli ölçüde yabancı kaynak kullanımına gidilmektedir.

Demiryollarının uzun yıllar ihmal edilmiş olduğu, dolayısıyla modernizasyon yatırımlarının ve yol yenileme faaliyetlerinin geciktiği bir gerçektir. Bu durum bakım onarım maliyetlerini yükselttiği gibi, TCDD'nin rekabet gücünü de azaltmıştır. Diğer yandan, Kuruluşun yapısal durumunda da önemli bir değişikliğe gidilmemiş; faaliyetler, ekonomik ve verimli çalışmaya uygun olamayan bir teşkilat yapısıyla yürütülmüştür.

Bağlı ortaklıklarda da benzer durumlar yaşanmış, başlıca müşteri TCDD olduğundan, işletme faaliyetleri ağırlıklı olarak TCDD'ye bağımlı hale gelmiş; dolayısıyla TCDD'de yaşanan sorunlar önemli ölçüde bağlı ortaklıklara da yansımıştır.

TCDD'nin, modern, hızlı ve güvenli bir taşımacılık faaliyetinde bulunan, ekonomik teşkilat yapısına sahip, verimli çalışan ve rekabet gücü yüksek bir kuruluş haline getirilmesi önem arz etmektedir. Bu çerçevede, başta hızlı tren projeleri olmak üzere demiryolu taşımacılığının modernizasyonuna yönelik yatırımların sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve zamanında tamamlanması konusunda azami gayret gösterilmelidir. Diğer yandan, bağlı ortaklıklarda birim maliyetlerin düşürülmesine yönelik tedbirler alınması, daha yalın ve ekonomik bir yapılanmaya gidilerek verimliliğin artırılması ve ürün geliştirme ve çeşitlendirmeye yönelik Ar-Ge çalışmalarının yoğunlaştırılması önemli bulunmaktadır. Bu çerçevede, dış pazarlara açılma ve yeni pazarlar bulma çalışmalarına etkinlik kazandırılmalı, iç ve dış piyasalarda ne tür mal ve hizmetler üretilebileceği ve pazarlanabileceği konusunda orta ve uzun vadeli politikalar oluşturulmalıdır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

TCDD topluluğunun 2008 yılı işletme çalışmaları kapsamında oluşan giderleri toplamı 2007 yılına göre % 11 oranında artışla 2,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Toplam gelirlerin % 45 oranında ağırlıklı kısmını personel giderleri, % 24'ünü ilk madde ve malzeme giderleri, % 15'ini dışardan sağlanan fayda ve hizmetler, kalan % 16'sını da diğer gider grupları oluşturmuştur.

TCDD ve bağlı ortaklıklarında uzun yıllar modernizasyon yatırımlarına ve etkin ve verimli bir yapılanmaya gidilememiş olmasının etkisiyle, daha çok işgücü kullanımı ve dolayısıyla daha çok personel gideri meydana gelmiştir.

Alt yapıda ve çeken çekilen araçlarda yapılacak modernizasyon ile organizasyonlarda yapılacak iyileştirmeler doğrultusunda, toplam giderlerin yaklaşık yarısını oluşturan personel giderlerinin, gelişmiş ülkeler düzeyine indirilmesi önem arz etmektedir.

2008 yılında TCDD topluluğunun alımları, önceki döneme göre % 4,4 oranında 28,6 milyon YTL artışla 672,2 milyon YTL'ye ulaşmıştır.

Türkiye genelinde 41 ilin birbiri ile demiryolu bağlantısı bulunmakta olup Ağustos/2009 ayı itibarıyla 16 adedi YHT, 18 adedi süper ekspres tren, 8 adedi mavi tren, 18 adedi ekspres tren, 36 adedi DMU, 182 adet bölgesel ve 25 adedi uluslararası karma tren olmak üzere toplam 303 adet trenle ana hat yolcu taşımacılığı yapılmaktadır.

2008 yılında anahat yolcu sayısı bir önceki yıla göre % 4 oranında 985 bin kişi azalarak 23,9 milyon kişiye gerilemiştir.. Ana hat yolcu taşıma programına göre % 88 oranında gerçekleşme olmuştur. Ana hat yolcu sayısının % 98'i oranında 23.7 milyonu yurt içi, % 2'si oranında 255 bini ise uluslararasına aittir. Yine bir önceki yıla göre ana hat yolcu-km.de ise % 11 oranında azalma olmuştur. Ancak bilet ücretlerindeki artışlar nedeniyle yurt içi ana hat yolcu gelirleri bir önceki yıla göre % 2 oranında artarak 104,6 milyon YTL'ye yükselmiştir.

2008 yılında ana hat yolcu taşımacılığı 271 trende mevcut 138 adet banliyö tipi, 417 adet pulman tipi, 152 adet kompartıman tipi, 111 adet kuşetli, 96 adet yataklı ve 88 adette yemekli vagon olmak üzere toplam 1.002 adet yolcu vagonu ile yapılmıştır. Söz konusu vagonların % 21'i 0-9 yaş grubunda, % 27'si 10-19 yaş grubunda, % 52'si ise 20 yaş ve üzeri grupta bulunmaktadır.

Yüksek Hızlı Tren İşletmeciliği 13 Mart 2009 tarihinde Ankara-İstanbul Hızlı Tren projesinin 1. etabı olan Ankara-Eskişehir-Ankara arasında başlamış bulunmaktadır. Bir saat 30 dakika

olan Ankara-Eskişehir arası, Sincan-Esenkent arası hızlı tren hattı tamamlandığında 1 saat 15 dakika, Sincan-Ankara ve Eskişehir Yeraltı Gar Projesinin de tamamlanmasıyla birlikte 1 saat 4 dakika olması beklenmektedir.

Mart 2009 tarihinde günde 9 seferle başlatılan YHT seferleri yoğun talep üzerine 01.09.2009 itibariyle günde 15 sefere ulaşmıştır.

Hızlı trenler sefere başlamadan önce Ankara-Eskişehir arasında trenle günlük taşınan yolcu sayısı 500 iken, pik günlerde bugün itibariyle bu sayı 5.000'i aşmış bulunmaktadır.

Yük taşımacılığında, 2008 yılında 2003 yılına göre % 45 Daha fazla yük demiryoluyla taşınmıştır. 2008 yılında 2007 yılına göre yük taşınmasında nettonda % 10 oranında, netton km'de % 8, gelirden ise % 16 oranında artış olmuştur. 2008 yılında programa göre nettonda % 104, netton km'de % 102,7 gerçekleşme sağlanmıştır.

2008 yılında taşınan 22.869.975 ton yükün madde cinslerine göre dağılım yüzdelere bakıldığında % 21'ini cevher, % 29'unu konteynır, % 16'sını katı yakıtlar, % 14'ünü uluslararası taşımacılar, % 8'ini inşaat malzemesi, % 2'sini metalürji üretimi ve % 20'sini de diğer taşımacılar oluşturmaktadır. Bu taşımanın % 22'si sahibine ait vagonlarla, % 78'i ise TCDD'ye ait vagonlarla yapılmıştır.

Toplam 11.005 km hat uzunluğu için, hat grupları itibariyle geçen yıla göre ana hat toplam uzunluk değerlerinde herhangi bir değişiklik olmamıştır. Tali hatlara ait uzunluk değerinde ise 12 km artış meydana gelmiştir. Elektrikli hatların toplam uzunluğu 2.282 km olup, Toplam hat uzunluğu içerisindeki payı % 20,7 oranındadır.

Kuruluştaki liman hizmetleri Limanlar Dairesi Başkanlığınca yürütülmekte olup TCDD, 2008 yılında liman hizmetlerini demiryolu bağlantısı bulunan Bandırma, Derince, Haydarpaşa, İskenderun, İzmir ve Samsun limanlarında vermiştir.

Özelleştirme Yüksek Kurulunun, 30.12.2004 tarih ve 2004/128 sayılı kararı ile TCDD'ye ait Bandırma, İzmir, Samsun, Derince, Mersin ve İskenderun limanları özelleştirme programına alınmış olup Mersin Liman İşletmesi'nin, ÖYK Kararına istinaden 11.05.2007 tarihinde işletici firmaya devredilmesi nedeniyle 2007 yılında 324,3 milyon YTL olan limanların gelir tutarı, 2008 yılında % 11,2 oranında azalarak 288 milyon YTL'ye düşmüştür.

Liman hizmetlerinde 2008 yılında bir önceki yıla göre % 17 oranında azalışla 30,4 milyon ton yük elleçlenmiş olup, 2008 yılı programı % 94 oranında gerçekleşmiştir.

2008 yılında Kuruluşun yapmış olduğu satışlara bağlı ortaklıkların TCDD dışına yapmış oldukları satışların ilavesiyle ulaşılan toplam satışlar geçen yıla göre % 1 oranında artarak 1,5 milyar YTL olmuştur. İlk programa göre % 91,7 oranında gerçekleşme sağlanırken revize programa göre bu oran % 94,6 olarak gerçekleşmiştir.

Konsolide satışların 1,5 milyar YTL'sini TCDD'nin yapmış olduğu satışlar, 37,5 milyon YTL'sini ise bağlı ortaklıkların topluluk dışına yapmış oldukları satışlar teşkil etmektedir. Kuruluşun satışlarının 643,6 milyon YTL'si, yol bakım-onarımı, ekonomik olmayan hatlar, ekonomik olmayan ekspres tren ve Van gölü feribot işletmesi için Hazine'den alınan sübvansiyonlardan oluşmaktadır. Sübvansiyonların dışında kalan ana kuruluş satışları 864,4 milyon YTL olup bunun 761,6 milyon YTL'si yurt içi satışlar, 102,7 milyon YTL'si de yurt dışı satışlardır.

Kuruluşun satış sonuçlarına oransal olarak bakıldığında; zararlılık banliyö yolcu taşımacılığında % 13,9, ana hat yolcu ve bagaj taşımacılığında % 51, yolcu taşımacılığının tamamında ise % 47,2'dir. Geçen yılın zararlılık oranı ise % 49'dur. Yük taşımacılığında zararlılık oranı geçen yıl olduğu gibi 2008 yılında da % 35 düzeyinde olmuştur. Kuruluşun kârlı çalışan liman ve iskele faa-

liyetlerinin kârlılık oranı, geçen yılın 7 puan altında % 48 olarak gerçekleşmiştir. Ancak bunda Mersin Limanının özelleştirilmiş olmasının önemli payı bulunmaktadır. Van gölü feribot işletmesinde geçen yıl olduğu gibi bu yılda % 10 kârlılık meydana gelmiştir.

V. YATIRIMLAR

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü 2008 yılı yatırım programında yer alan projeleri ile ilgili olarak; başlangıçta 870,5 milyon YTL olarak öngörülen yatırım ödeneği, revize edilerek 1.555,8 milyon YTL'ye çıkarılmış; yıl içinde toplam 1.058,5 milyon YTL yatırım harcaması yapılarak, % 68 oranında nakdi ve fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. Bağlı Ortaklıklar TÜVASAŞ, TÜDEMSAŞ ve TÜLOMSAŞ için ise; başlangıçta 22,0 milyon YTL olarak öngörülen yatırım ödeneği, revize edilmemiş ve yıl içinde toplam 12,7 milyon YTL yatırım harcaması yapılarak, % 63 oranında nakdi ve fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

Bağlı ortaklıklarıyla beraber TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü 2008 yılı yatırım programında toplam olarak; başlangıçta 892,5 milyon YTL olarak öngörülen yatırım ödeneği, revize edilerek 1.577,9 milyon YTL'ye çıkarılmış, yıl içinde toplam 1.071,3 milyon YTL yatırım harcaması yapılarak, % 65 oranında nakdi ve fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

TCDD Genel Müdürlüğü 8.257 km.'si ana hat, 442 km.'si ikinci hat olmak üzere toplam 8.699 km toplam ana hat demiryolu uzunluğuna sahiptir. Bu uzunluğa 2.306 km tali hatlar ilave edildiğinde toplam hat uzunluğu 11.005 km. ye ulaşmaktadır. Söz konusu toplam hattın 434 km.si iltisak(bağlantı) hatlarından oluşmaktadır. 2007 yılında 10.991 km. olan hat uzunluğu; 2008 yılında, 2 km anahat, 12 km iltisak hattı olmak üzere toplam 14 km. lik hat yapımı sonucu 11.005 km. ye ulaşmıştır.

8699 km'lik ana hattın % 95'inde tek hat işletmeciliği yapılmaktadır. Hatlarda kullanılan rayların yaş durumlarına bakıldığında % 46'sının 20 yaşın üzerinde, % 30'unun kesitlerinin ise 49.050 kg/m'den küçük olduğu, ayrıca mevcut yollardaki kurpların % 30'luk kısmının 1000 m'den daha düşük olduğu görülmektedir. Travers durumlarına bakıldığında ise % 69 luk kısmında beton travers, geri kalanın da ise ahşap ve çelik travers döşendiği anlaşılmaktadır. Ana hattın 163 km.si ile köprülerin % 60 nın dingil basıncı 20 tonun altındadır.

2008 yılı yatırım programında, "yol yatırımları" projesi ile ilgili olarak 40,3 milyon YTL ödenek ayrılmış ve 33,4 milyon YTL nakdi harcama yapılarak % 41 oranında nakdi ve fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. Proje kapsamında; hat ve tesis ihata, yol bakım bina ve tesisleri, alt üst geçit inşaatı ile hemzemin geçit düzenlemeleri, takviye pozu, ray kaynağı, makas yenilemesi, tünel köprü ve menfez yenilemeleri, istasyonlarda hat uzatmaları, yol mobilizasyonu ve II. hat yapımları konuları yer almıştır.

Demiryolu hattında her yıl ortalama 500 km. yolun yenilenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Buna göre yıllık ray ihtiyacı poz planına göre yaklaşık 60.000 – 70.000 tondur. 2008 yılında da tüm şebekede 558 km. yol yenilemesi planlanmıştır. 2008 yılı yatırım programında, "yol yenilemeleri" projesi ile ilgili olarak revize programda 179,0 milyon YTL ödenek ayrılmış ve 164,9 milyon YTL nakdi harcama yapılarak %92 oranında nakdi gerçekleşme sağlanmıştır. Proje kapsamında toplam 165 km. yol yenilemesi gerçekleştirilmiştir.

Yatırım programında, "yol mekanizasyonu" projesi ile ilgili olarak 11,3 milyon YTL ödenek ayrılmış ve 489 bin YTL nakdi harcama yapılarak %5 oranında nakdi ve fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

Kuruluşun yatırım faaliyetleri içerisinde hızlı tren projeleri önemli bir yer tutmakta olup, bunlardan Ankara-İstanbul, Ankara-Konya, Ankara-Sivas hızlı tren projelerine ilişkin yatırımlar devam etmektedir.

Ankara-İstanbul hızlı tren projesi; 3,9 milyar YTL proje bedeliyle 2008 yılı yatırım programında bulunmakta olup, bu yılda toplam 678,1 milyon YTL ödenek ayrılmış ve 408,3 milyon YTL nakdi harcama yapılarak % 61 oranında nakdi ve fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır. Ankara-Konya hızlı tren projesi; 1,0 milyar YTL proje bedeliyle yer almakta olup, bu yıl 95 milyon YTL ödenek ayrılmış ve 65,5 milyon YTL nakdi harcama yapılarak % 68 oranında nakdi ve fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır. Ankara-Sivas hızlı tren projesi; 2,1 milyar YTL proje bedeliyle yer almakta olup, bu yıl 500 bin YTL ödenek ayrılmış ve bin YTL nakdi harcama yapılmıştır.

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün 1994 ten beri yatırım programlarında; başlangıçta "rehabilitasyon" 2003 ten sonra sonra "hızlı tren" şeklinde yer alan Ankara-İstanbul hızlı tren projesinin, Esenkent-İnönü (I. Etap) ve İnönü-Köseköy (II. Etap) olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Proje içerisinde, bu iki alt projenin yanı sıra, 10 set hızlı tren temini ve hızlı tren depo yapımı alt projeleri de bulunmaktadır.

Türkiye'nin en büyük iki metropolü olan Ankara ve İstanbul arasında son teknolojiye uygun yüksek standartlı hızlı tren demiryolu yapılması suretiyle, bu hat üzerinde saatte 250 km hız yapabilen hızlı, konforlu, güvenli bir ulaşım imkânı oluşturularak, seyahat süresinin 3 saate indirilmesi ve ulaşımdaki demiryolu payının artırılması amaçlanmıştır. Söz konusu proje Ankara-İstanbul arasındaki seyahat süresini kısaltacağı gibi, Ankara-Eskişehir, Ankara-Afyon, Ankara-İzmir ve Ankara-Konya güzergahlarında da önemli ölçüde zaman tasarrufu sağlayacak nitelikte bulunmaktadır.

Proje 2007 yılı içinde geçici kabule hazır hale getirilerek test treni seferlerine başlanmış, test sürüşleri için kiralanan 1 adet EMU tren setinin çalışmaları tamamlanarak deneme seferleri yapılmıştır. Nihai olarak 2009 Mart ayında Ankara-Eskişehir arasında karşılıklı tarifeli seferler başlatılmıştır. Başlangıçta 3 adet olan tren setlerinden dolayı günde 4 olan karşılıklı sefer sayısı, set sayısının Ekim 2009 da 10'a çıkmasıyla artırılarak günde 8 sefere çıkarılmıştır. Böylece sefere sokulan hızlı trenlerle Türkiye "yüksek hızlı tren"le tanışmıştır.

Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesi kapsamında alınması planlanan 10 hızlı tren seti için, 2008 yılı programında alt proje olarak 263,9 milyon YTL proje bedeliyle bulunan setler için 52,8 milyon YTL ödenek ayrılmış olup, 60,9 milyon YTL harcama gerçekleştirilmiştir.

Ankara'yı Konya'ya ve Konya üzerinden Akdeniz'e bağlayarak; Karadeniz'e bağlantısı ile Karadeniz-Akdeniz arasında önemli bir hatta enine eksen oluşmasına katkı sağlayacak bir özelliğe sahip olan proje ile, Ankara-Konya arasında toplam 209 km'lik çift hatlı elektrikli ve sinyalli toplam 308 km hızlı tren hattının inşası ve bu hatta 250 km/s hız yapabilen hızlı trenler işletilmesi, böylece Ankara-Konya arasının 1 saat 15 dakikada kat edilmesi planlanmıştır.

Ankara-Sivas demiryolu güzergahı; bir taraftan ülkenin batı sınırından doğu sınırına kadar uzanan demiryolu ağının boylamasına ana arterin bir parçasını oluşturmakta, diğer taraftan ise Avrupa-İran, Avrupa-Ortadoğu ve Kafkas ülkelerinin demiryolu bağlantısı üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca Pan-Avrupa 4. Koridorunun devamında yer almaktadır. Ankara-İstanbul ve Ankara-İzmir Hızlı Tren hatlarının işletmeye açılması ile birlikte, ülkenin doğusu ile batısı arasındaki bağlantıyı sağlayacak olan bu güzergahta yoğun bir demiryolu trafiği olacağı tahmin edilmektedir.

Mevcut Ankara-Sivas demiryolu güzergahı 602 km olup; yapılması planlanan projeye 141 km kısalarak 461 km'ye inecektir. Ankara-Sivas karayolu güzergah uzunluğu ise 442 km olup 12 saat olan karayolu seyahat süresi demiryolu projesi tamamlandığında 2 saat 51 dakikaya, karayolu seyahat süresi yaklaşık 21 saat olan İstanbul Sivas arası ise 5 saat 49 dakikaya düşürülmesi planlanmaktadır.

Hızlı tren projeleri dışında kalan ve önemli harcamaların gerçekleştirildiği bazı projelerle ilgili bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

TCDD bünyesinde 2008 yılında faal çeken araç sayısı elektrikli lokolarda 64, dizelli lokolarda 549, elektrikli dizilerde 83, dizelli dizilerde 44 olmuştur. Faal oranları ise elektrikli lokoların % 81, dizelli lokoların % 84, elektrikli dizilerin % 88 ve dizelli dizilerin % 73 olmuştur. Çeken araçların faal oranlarında 2007 yılına göre azalış görülmüştür. 2008 yılı yatırım programında revize proje bedeli 1,9 milyar YTL. olan “Çeken araçların imali ve temini ile modernizasyonu” projesi için 196,9 milyon YTL ödenek öngörülmüş, yıl içinde 164,8 milyon YTL harcama gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında: dizel elektrikli anahat lokomotifleri, elektrikli anahat lokomotifleri, elektrikli banliyö treni imali, dreyman vinci temini, DMU tren seti alımı ve ATS sistemi temini konuları yer almıştır.

2008 yılı yatırım programında revize proje bedeli 120,1 milyon YTL. olan “Çekilen araçların imali ve modernizasyonu” projesi için revize programa göre 120,1 milyon YTL ödenek öngörülmüş, 112,2 milyon YTL harcama gerçekleştirilmiş, nakdi gerçekleşme oranı % 93 olmuştur. Program kapsamında yolcu vagonları, yük vagonları, yük vagonlarına yarı otomatik koşum takımı temini ve montajı konuları yer almaktadır.

Yatırım programında 186 milyon YTL proje bedeliyle yer alan 32 set Elektrikli banliyö treni imali için yılı içinde 30,1 milyon YTL ödenek ayrılmış olup, ödenek aktarmaları neticesinde 35,3 milyon YTL. harcama gerçekleştirilmiştir.

Programında 12,8 milyon YTL proje bedeliyle yer alan 3 adet Dreyman Vinci temini için yılı içinde 12,6 milyon YTL ödenek ayrılmış olup, 10,3 milyon YTL. harcama gerçekleştirilmiştir.

2008 yılı yatırım programında bulunan lojistik merkezler kurulması projesinin revize proje bedeli 297,7 milyon YTL olarak belirlenmiş ve 2008 yılı için 40 milyon YTL ödenek ayrılmıştır. Yıl içinde 18,4 milyon YTL lik harcama gerçekleştirilmiş olup, önceki yıllar yapılan harcamayla toplam da 27,9 milyon YTL harcama gerçekleştirilmiştir.

VI. BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER

A- Bağlı ortaklıklar:

TCDD’nin, Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş.(TÜLOMSAŞ) unvanıyla Eskişehir’de, Türkiye Vagon Sanayii A.Ş.(TÜVASAŞ) unvanıyla Adapazarı’nda ve Türkiye Demiryolu Makineleri Sanayii A.Ş.(TÜDEMSAŞ) unvanıyla Sivas’ta faaliyet gösteren üç bağlı ortaklığı bulunmaktadır.

Başlangıçta TCDD’nin atölyeleri olarak kurulan, 1970 li yıllarda müessese olarak faaliyetini sürdüren bu kuruluşlar, 1986 yılında 233 sayılı KHK’ya tabi bağlı ortaklık statüsüne geçirilmişlerdir. 233 sayılı KHK’nın 23 üncü maddesinde yer alan “sermayelerinin en az % 91’i kamu iktisadi kuruluşlarına ait olan bağlı ortaklıkların genel kurulu ve denetçileri bulunmaz” hükmü gereği, söz konusu bağlı ortaklıkların genel kurulları ve denetçileri bulunmamaktadır.

Bağlı ortaklıkların sermaye yapıları ile TCDD’nin ve kamunun bu kuruluşlardaki sermaye payları aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

TÜLOMSAŞ:

Kuruluş, 1894 yılında Anadolu-Bağdat demiryolunun yapımı sırasında buharlı lokomotif ve vagon onarımı yapmak amacıyla, Anadolu-Osmanlı Kumpanyası adıyla kurulmuştur.

Buharlı Lokomotif Bakım ve Revizyon Atölyesi olarak faaliyetine devam eden kuruluş, 1919 yılında Anadolu’nun işgali sırasında İngilizlerin eline geçer. 1920’de Kuvay-ı Milliye tarafından geri alınır. Daha sonra Cer Atölyesi adını alan Kuruluş 1924 yılında, o zamanki unvanı “Anadolu-Bağdat Demiryolları Müdüriyet-i Umumiyesi” olan TCDD bünyesine alınmıştır.

1929 yılında Cer Atölyesine, Yol Atölyesi ilave edilmiştir. 1958 yılında Demiryolu Fabrikası adıyla yenilenen Kuruluştaki yerli lokomotif üretimi çalışmalarına geçilmiş ve 70 km/h yapabilen ilk yerli lokomotif 1961 yılında Karakurt adıyla üretilmiştir. 1962 yılında boji yük vagonlarının, 1968 yılında dizel manevra lokomotiflerinin yapımına geçilmiştir.

1970 yılında, TCDD'ye bağlı "Eskişehir Lokomotif ve Motor Sanayii Müessesesi" (ELMS) unvanını alan Kuruluş, 1971 yılında da dizel elektrikli anahat lokomotiflerinin üretimini de gerçekleştirmiştir.

1986 yılına gelindiğinde, Bakanlar Kurulunun 28.03.1986 tarih ve 86/10527 sayılı kararıyla TCDD Genel Müdürlüğünün bağlı ortaklığı haline dönüştürülen Kuruluşa "Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş. (TÜLOMSAŞ)" unvanıyla yeni bir hukuki hüviyet kazandırılmıştır.

500.000 m² açık alan üzerine kurulu toplam 176.000 m² kapalı alanda faaliyet gösteren Motor, Elektrik Makineleri, Lokomotif, Vagon ve Yol Gereçleri, Döküm ve Kimyasal İşlemler, Dişli Takım ve Kalıp, Bakım ve Yardımcı Üretim Fabrikalarından oluşan yedi fabrika ile entegre bir tesis olan TÜLOMSAŞ Türkiye'nin yanı sıra, Orta doğunun da büyük sanayi kuruluşları arasına girmiştir.

Şirketin son 5 yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

TÜLOMSAŞ

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	15.000	85.000	85.000	85.000	85.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	15.000	53.812	53.812	64.626	85.000	20.374	38
Öz kaynaklar	"	37.178	55.814	57.292	68.601	90.741	22.140	39
Yabancı kaynaklar	"	45.902	33.576	38.620	38.053	47.109	9.056	23
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	"	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	"	1.259	3.863	1.986	3.101	2.566	(535)	(27)
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	61.227	64.265	67.346	70.231	72.836	2.605	4
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	28.310	30.395	32.702	34.823	36.926	2.103	6
Yatırım için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	2.075	3.120	3.144	3.098	2.646	(452)	(14)
Yatırım gerçekleştirme oranı (nakdi)	%	90	95	90	89	72	(17)	(19)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	46.992	53.245	79.700	80.137	81.930	1.793	2
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	119.246	101.172	131.317	149.268	163.062	13.794	11
Başlıca üretim miktarları:								
Lokomotif yapımı	Adet	24	-	25	4	38	34	136
Yük vagonu yapımı	"	115	200	250	421	249	(172)	(69)
Lokomotif onarımı (arıza hariç)	"	75	74	68	96	85	(11)	(16)
Yük vagonu onarımı, tadilatı	"	50	73	65	25	37	12	18
Üretim kapasitesi :								
Lokomotif yapımı	Adet	60	60	60	60	60	-	-
Yük vagonu yapımı	"	500	500	500	500	500	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı:								
Lokomotif yapımı	%	40	-	42	7	63	56	133
Yük vagonu yapımı	%	23	25	31	52	31	(21)	(68)
Net satış tutarı	Bin YTL	95.202	130.543	137.581	156.750	174.850	18.100	13
Stoklar:								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	20.408	32.245	43.634	41.947	47.235	5.288	12
Yarı mamuller	"	3.861	3.879	6.587	15.351	7.336	(8.015)	(122)
Mamuller	"	20.119	-	-	-	-	-	-
Diğer stoklar	"	430	1.296	2.189	465	1.730	1.265	58
Memur (ortalama)	Kişi	94	91	96	105	100	(5)	(5)
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	303	276	246	248	254	6	2
İşçi (ortalama)	Kişi	1.493	1.459	1.434	1.412	1.348	(64)	(4)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	51.836	58.955	61.480	69.454	74.820	5.366	9
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	2.414	2.551	2.925	3.559	3.589	30	1
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.140	2.336	2.539	2.824	2.991	167	7
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	5.754	5.742	5.774	6.450	7.353	903	16
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.582	1.734	1.956	2.184	2.412	228	12
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	42.193	47.136	49.889	55.912	58.264	2.352	5
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.355	2.692	2.899	3.338	3.602	264	9
Dönem karına ilişkin vergi ve diğ.								
yasal yükümlülükler	Bin YTL	2.136	4.159	-	882	758	(124)	100
Tahakkuk eden vergiler	"	2.466	4.416	236	339	1.289	950	403
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatı)	"	55.024	61.287	68.164	74.004	82.543	8.539	13
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatıyla)	"	55.354	61.543	68.401	74.309	82.950	8.641	13
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	55.152	61.379	68.908	74.309	83.150	8.841	13
Faaliyet kârlılığı(öz kaynaklar yönünden)	%	13	14	12	9	12	3	25
Mali kârlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	12	17	3	2	3	1	33
Ekonomik kârlılık	%	7	15	5	4	4	-	-
Zararlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	4.986	7.615	6.656	6.257	11.190	4.933	74
Dönem kârı veya zararı	"	4.619	9.500	1.478	1.378	2.524	1.146	78
Bilanço kârı veya zararı	"	(372.788)	2.001	3.379	3.801	5.542	1.741	52

(*) 2004 yılına ilişkin parasal değerler YTL'ye dönüştürülmüştür.

Lokomotif, yük vagonu, dizel motor, cer motoru, alternatör, çelik konstrüksiyon ve döküm üretimi yapan Şirketin ana müşterisi TCDD'dir. Bununla birlikte son yıllarda TCDD dışındaki iç ve dış pazarlara açılma ve alternatif piyasalara yönelme politikaları benimsenmiştir. 3. şahıslara ve yurt dışına yapılan satışların toplam satış hasılatı içindeki payı 2006 yılında % 2 iken, 2007 yılında % 4'e, 2008 yılında da % 19'a yükseldiği görülmektedir.

Diğer yandan, ABD/General Electric firması (GE) ile önemli bir işbirliği içine girilmiş; AB normlarına uygun yüksek teknolojlili lokomotiflerin birlikte imalatı konusunda bir stratejik ortaklık ön anlaşması imzalanmıştır. Ortak olarak imal edilecek lokomotiflerin Avrupa, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerine ihraç edilmesi öngörülmektedir. Anlaşmanın hayata geçirilmesi durumunda; Avrupa ülkelerine yönelik bir lokomotif dizayn edileceğinden, TÜLOMSAŞ'ın Avrupa'nın dizel elektrikli anahat lokomotif üssü olması, lokomotifler Avrupa, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerine ihraç edileceğinden pazar payının artması, TÜLOMSAŞ'ın ileri teknoloji ile lokomotif üretebilecek bir konuma gelmesi ve yüksek teknoloji lisansına sahip olması, yan sanayinin gelişmesi ve istihdamın artması mümkün olabilecektir.

Değerlenen bu gelişmeler çerçevesinde, Şirketin mevcut kapasite ve işgücü düzeyi ile alt yapısının tüm yönleriyle değerlendirilerek; yan sanayiye yaptırılacak işler ile ileriye dönük işgücü düzeyi ve kapasite planlamalarının yapılması önem arz etmektedir. Burada ön plana çıkan en önemli husus Şirketin hem TCDD'nin ihtiyaçlarını aksamadan karşılayacak, hem de alternatif piyasalardan, özellikle yurt dışından gelecek talepleri yerine getirebilecek bir faaliyet yapısına kavuşturulmasıdır. Bu çerçevede, istihdam yapısı üzerinde de durulmalıdır. Mevcut durum itibarıyla, daimi statüdeki işçi personelin % 33' ünün 21-25 yıl, % 43' ünün ise 26 yıl üzeri hizmetinin bulunduğu, emekli olabilecek konuma gelmiş olan söz konusu işçilerin ayrılmalrı ve yeni personel istihdamına gidilmemesi durumunda üretimde aksamalar meydana gelebileceği, bilgi birikimi ve tecrübeye önemli kayıplar yaşanabileceği hususu dikkate alınmalıdır. Diğer yandan, idari kadrolarda da benzer durumun söz konusu olduğu ve bazı ünitelerin personel ihtiyacı içinde bulunduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla işgücü planlaması kapsamında, ihtiyaç duyulan personelin istihdamı konusunda gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

Diğer yandan, verimlilik analizlerinin daha sağlıklı ve gerçekçi yapılabilmesi için; üretim safhalarının tamamında iş-zaman etütlerinin, ölçümlerin yapılması, ürün ağaçlarının, iş akış diyagramlarının, elde edilecek bulgular ile geliştirilmesi, makine ve tezgah parkının yapılacak fizibilite ve etütlerle belirlenecek ölçülerde modernleştirilmesine devam edilmesi ve üretim kapasitesinin gerçekçi olarak tespit edilmesi sağlanmalıdır. Bu hususların yanı sıra, TCDD için çeşitli tip ve model lokomotif üretilmesi yerine, belirli bir tip ve model üretim yapılmasının, malzeme stok maliyetleri başta olmak üzere, maliyet avantajı sağlayacağı hususu üzerinde durulmalıdır.

Şirkette 2006 yılında Kurumsal-Kaynak Planlaması (ERP) Projesi başlatılmış olup, proje ile tüm faaliyetlerde otomasyona gidilmesi, fonksiyonel verilerin merkezi veri tabanında toplanarak kontrol altına alınması, maliyetlerin azaltılması, verimliliğin artırılması ve nihayet etkin bir çalışma düzeni kurulması amaçlanmaktadır.

Büyük ölçüde tamamlandığı anlaşılan ERP Projesinin tümüyle uygulamaya konulmasıyla birlikte, stokların minimum seviyeye indirilmesi ve maliyetlerin düşürülmesi beklenmektedir. Bu kapsamda, talep, tedarik ve üretim birimleri arasında daha iyi bir koordinasyon ile daha sağlıklı bir malzeme ihtiyaç planlaması yapılarak etkin bir stok kontrol sistemi kurulması gerekli bulunmaktadır. Diğer yandan ERP uygulamalarının bilgi işlem birimi ile entegre bir şekilde yürütülmesinde önemli yarar bulunmaktadır.

Yüz yılı aşkın bir geçmişi olan TÜLOMSAŞ'ın demiryolu araçları ve bunlara ait katma değeri yüksek yarı mamul-malzeme alanında orijinal proje, teknik beceri (know-how) ve lisans

temini ile bunlardan birinde veya birkaçında ürün yapabilmesi için gerekli her türlü çalışmanın başlatılması ve bu maksatla Ürün Ar-Ge Dairesi Başkanlığının nitelikli personel ve teçhizat bakımından güçlendirilmesi gerekmektedir.

Şirket 2008 yılı faaliyet dönemini geçen yıldan % 83,3 fazla olmak üzere 2,5 milyon YTL dönem kârı ile kapatmıştır.

TÜVASAŞ:

1951 yılında TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne bağlı “Adapazarı Vagon Atölyesi” unvanıyla faaliyete geçen Şirketin ünvanı ve statüsü 1975 yılında (ADVAS) Adapazarı Vagon Sanayi Müessesesi olarak değiştirilmiştir. Bakanlar Kurulu’nun 28.03.1986 tarih ve 86/10527 sayılı kararıyla hukuki statüsü ve ünvanı yeniden değiştirilen Şirket, TCDD Genel Müdürlüğüne bağlı ortaklığı haline getirilmiş ve ünvanı “Türkiye Vagon Sanayi Anonim Şirketi (TÜVASAŞ)” olarak belirlenmiştir.

Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası tarafından, Şirketin yıllık üretim kapasitesi 100 adet imalat, 700 adet onarım olarak 29.04.2003 tarihli belge ile tescil edilmiştir. Fransız Aldson Atlantique firmasıyla yapılan patent anlaşmasına istinaden elektrikli banliyö tren dizileri üretimine yönelerek 1979-1989 döneminde Haydarpaşa ve Ankara banliyöleri için her dizisi üç araçtan oluşan 60 dizi treni hizmete vermiştir.

Başlangıcından bu güne kadar çeşitli tipte yolcu vagonu üreten ve böylece TCDD İşletmesinin yolcu vagonu parkının tamamının yenilenmesini sağlayan Şirket, 360.000 m² genişliğindeki arsa üzerinde 74.000 m² kapalı alanda Uluslararası Demiryolları Birliği (UIC) normlarına uygun, son teknolojik gelişmelere göre tasarlanan çeşitli tipte pulman koltuklu, kuşetli yataklı, yemekli ve salon şeklinde yolcu vagonları, ray otobüsü ve elektrikli banliyö dizileri üretimi ile onarımlarını gerçekleştirmektedir

17 Ağustos 1999 depremi nedeniyle Şirketin fabrika binaları hasar gördüğünden, faaliyetler geçici bir süre için durmuş, enkaz kaldırma ve temizleme işleri devam ederken sınırlı imkânlarla da olsa vagon üretim ve vagon onarım faaliyetleri yeniden başlamıştır. Şirket 2001 yılında enkaz kaldırma işlemlerini tamamlayıp, bir kısım üretim ünitelerini yeniden inşa ederek Kasım 2001 tarihinde devreye almıştır. Bu ünitelerin üretim faaliyetlerine olumlu katkıları 2002 yılında artan bir şekilde sonuçlara yansımaya başlamıştır. Gelişmiş demiryolu işletmelerinde orta ve uzun mesafeli yolcu taşımacılığında lokomotiflerle çekilen vagonlardan oluşan tren yerine EMU (Elektrikli tren seti) ve DMU (Dizel tren seti) tipi tren setlerine geçildiği anlaşılmaktadır. Şirkette de bu yönde çalışmalar giderek geliştirilmektedir.

Şirketin 2004-2008 yıllarına ilişkin toplu bilgileri aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

TÜVASAŞ

Toplu bilgiler (*)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	15.000	15.000	80.000	80.000	80.000	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	15.000	140.935	80.000	80.000	80.000	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	29.970	38.621	59.116	60.129	60.178	1.013	2
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	59.721	46.704	56.405	36.969	79.514	(19.435)	(34)
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	1.189	1.7556	449	608	1.320	159	35
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	107.859	104.742	104.014	107.444	106.928	3.430	3
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	59.405	56.406	57.539	59.102	59.305	1.563	3
Yatırım için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	2.990	3.899	3.293	5.381		2.088	63
Yatırım gerçekleşme oranı (nakdi)	%	40	52	47	45		(2)	(4)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	48.327	32.042	39.920	20.399	34.580	(19.521)	(49)
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı:								
- İmalat	Adet	33	55	42	28		(14)	(33)
- Onarım	Adet	395	375	442	492		50	11
Tüm üretim tutarı (Üretim maliyeti)	Bin YTL	72.368	86.105	73.858	93.271		19.414	26
Üretim Kapasitesi :								
- Yolcu vagonu yapımı	Adet	100	100	100	100	100	-	-
- Yolcu vagonu onarımı	Adet	700	700	700	700	700	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı:								
- Yapım	%	33	55	42	28		(14)	(33)
- Onarım	%	63	54	63	70		7	11
Net satış tutarı	Bin YTL	78.294	98.735	78.567	105.812	86.307	27.245	35
Stoklar:								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	22.571	21.773	30.537	21.132	30.773	(9.405)	(31)
- Yarı mamuller	Bin YTL	10.173	6.111	16.747	15.681	26.201	(1.066)	(6)
- Mamuller	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
- Ticari mallar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Diğer stoklar	Bin YTL	151	235	4	645	14.350	640	14.675
Memur (ortalama)	Kişi	74	74	78	79	77	1	1
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	296	284	266	270	343	4	2
İşçi (ortalama)	Kişi	984	968	945	917	891	(28)	(3)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	36.140	40.523	43.748	49.003	52.511	5.254	12
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	2.010	2.300	2.546	2.833	3.006	287	11
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.263	2.590	2.720	2.988	3.152	268	10
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	5.861	6.255	6.612	7.658	8.682	1.045	16
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.650	1.836	2.072	2.381	2.638	309	15
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	27.567	30.445	32.041	36.478	40.715	4.436	14
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.390	2.621	2.899	3.315	3.678	416	14
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğ. yas. yük.								
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	13	25	41	45	44	3	8
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatı)	Bin YTL	36.800	48.350	42.502	54.846	57.936	12.344	29
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatıyla)	Bin YTL	36.813	48.375	42.544	54.802	57.978	12.258	29
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	36.813	48.375	42.544	54.802	57.978	12.258	29
Faaliyet kârlılığı(öz kaynaklar yönünden)	%	-	15	-	6	6,7	6	
Mali kârlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	4	26	-	1,7	0,1	1,7	
Ekonomik kârlılık	%	3	38	-	1,7	1	1,7	
Zararlılık	%	-	-	12	-	-	(12)	(100)
Faaliyet kârı/zararı	Bin YTL	(897)	5.699	(3.122)	3.612	4.043	6.734	(216)
Dönem kârı / zararı	Bin YTL	1.055	9.991	(7.082)	1.013	49	8.095	(114)
Bilanço zararı	Bin YTL	111.192	102.541	21.112	20.099	20.050	(1.013)	(5)

(*) 2004 yılına ilişkin parasal değerler YTL'ye çevrilmiştir.

Çeşitli tipte Lüks klimalı TVS 2000 ve M serisi modern yolcu vagonları, dizel tekli ray otobüsü, jeneratör vagonu gibi muhtelif vagon imalat ve onarımları gerçekleştiren TUVASAŞ'ın üretim ve satış faaliyetleri, esas itibarıyla Ana Kuruluş TCDD'nin siparişlerine bağlı bulunmaktadır. Satışların tamamına yakın kısmının Ana Kuruluşa yapılması, imalat ve satış programlarını TCDD yatırım ödeneklerine bağlı kılmakta, yatırım ödeneklerinin yetersiz olduğu dönemlerde faaliyet sonuçları olumsuz yönde etkilenmektedir.

Diğer yandan Ana Kuruluş TCDD'nin ihtiyacı dizel ve elektrikli tren seti demiryolu araçlarının Şirkette imali ve geliştirilmesi için yürütülen AR-GE çalışmalarının bir an önce sonuçlandırılmasında yarar bulunmaktadır.

Şirketin yurtiçinde ve yurtdışında pazarlar aranması yönünde yapılan araştırma ve çalışmaları yoğun bir şekilde devam ettirilmelidir.

Şirketin kullanılmayan boş arazisi üzerinde, Türkiye'de teknolojisibulunmayan her türlü elektrikli tren dizisi ve hafif raylı araçlar ile hızlı tren yolcu vagonlarının üretimini yapmak üzere TCDD'nin, sermaye hissesine % 15 oranında iştirakiyle kurulan ve 20 mühendis, 150 civarında işçi personeli bulunan EUROTREM Firması üretime başlamıştır.

Eurotem Şirketi; İstanbul BB Metro araçları (84 adet) ve TCDD Elektrikli dizileri (75 adet) olmak üzere iki proje ile ilgili olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Eurotem'in sermaye hissesinde Güney Kore Rotem şirketi % 50,5 oranında, TCDD % 15 oranında, ASAŞ % 33,5 oranında, HACO % 0,5 oranında ve HYUNDAİ % 0,5 oranında pay sahibidir.

EUROTREM Şirketinin ana hissedarı olan Güney Kore ROTEM Şirketi (HYUNDAİ Şirketler grubunda), 440 adet olan İstanbul Marmaray projesi yeraltı treni araçlarının ihalesini kazanmıştır. Yapılan açıklamalara göre 440 aracın 100 adedinin Güney Kore ROTEM tesislerinde, tamamen imal edilerek teslim edilmesi, kalan 340 aracın gövdesi boş olarak gelip, TÜVASAŞ tesisleri ile EUROTREM tesislerinde tamamlanması planlanmaktadır.

TUVASAŞ'ın EUROTREM ile birlikte yaklaşık iki yıldan beri ortak projeler yürütmekte olduğu ve gelecekte de bu iki dev şirketin birlikte çalışmalarını sürdürecekleri görülmektedir. EUROTREM Şirketinin ana hissedarı olan Güney Kore ROTEM Şirketinin dünyada demiryolu aracı imalat sektöründe önemli yeri bulunmaktadır. Dünyanın birçok ülkesine muhtelif amaçlı demiryolu aracı satmakta olan ROTEM Şirketinin ayrıca Güney Kore dışında iki adet demiryolu üreten fabrikası bulunmaktadır. Şirket 3800 kişilik kadrosu ile Hindistan, Kanada ABD, Hong Kong, Tayvan, Brezilya, İran, Türkiye (Ankara, İstanbul metroları araçları) gibi ülkelerle birlikte toplam 29 ülkeye ihracat yapmaktadır.

HYUNDAİ ve onun Şirketler grubuna dahil olup 1999 da kurulan ROTEM Şirketinden çok önce, 1951 yılında, günün ileri Alman teknolojisi ile kurulan TUVASAŞ'a, dünyada demiryolu sektörünün çok hızlı geliştiği geçen zaman içinde güdülen politikalar sonucunda yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirebileceği projeler için fırsat tanınmayarak Şirket atıl durumda bırakılmıştır.

Şirketin teşkilat yapısı ve faaliyetlerine ilişkin olarak geleceğe dönük hedef ve politikalar ortaya konulmak suretiyle, kârlılık ve verimlilik ilkelerine uygun daha etkin bir yapılanmanın sağlanması; bu çerçevede, TÜVASAŞ'ın ihtiyaç duyduğu kaynak, personel, proje vb konularda destek sağlanması için gereken girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

2007 yılı başında AB ülkelerinde kanunlaşmış yürürlüğe giren Trans-Avrupa Konvansiyonel Demiryolu Sistemi çeken ve çekilen demiryolu araçları ve yük vagonlarının alt sistemine ilişkin karşılıklı işletim teknik şartları çerçevesinde, Trans-Avrupa Demiryolu ağında çalıştırılmak üzere üretilen yük vagonlarının ve parçalarının, Avrupa Birliği normlarında sertifikalandırılması gerektiği ortaya çıkmıştır. TSI'ya göre sertifikalandırılmamış yük vagonlarının yılından itibaren Avrupa

Demiryollarında işletilemeyeceği hususu göz önüne alınarak, vagonların ve parçalarının, Avrupa Birliği normlarında sertifikalandırılması çalışmalarına hız verilmelidir.

Şirkette İşçi Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi kurulması ve ISO 18001 OHSAS belgesi alınması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir. Şirkette güvenlik risklerinin etkin bir şekilde kontrol edilmesi, iş kazalarının olabildiğince önüne geçilmesi ve daha güvenli bir çalışma ortamının sağlanması için, TS OHSAS 18001 işçi sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin öngördüğü gereklerin yerine getirilmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle bu konudaki çalışmaların bir an önce tamamlanmasında önemli yarar bulunmaktadır.

Belirtilen bu hususların yanı sıra, Şirketin mevcut teşkilat yapısının yeniden gözden geçirilmesi, geleceğe ilişkin stratejik hedef ve politikalar ortaya konularak kârlılık-verimlilik ilkelerine ve ihtiyaca uygun daha etkin bir yapılanmaya gidilmesi hususu üzerinde de durulmalıdır.

Satış fiyatları aşağı çekildiği için 2006 yılını 7 milyon YTL dönem zararı ile kapatan Şirket, 2007 yılı için öngörülen satış fiyat ve tutarlarında belirgin bir değişiklik olmaması nedeniyle 2007 yılını 1 milyon YTL dönem kârı ile kapatmış, 2008 yılında ise özellikle TCDD siparişlerinin yetersiz kalması nedeniyle Ana Kuruluşa herhangi bir vagon üretim ve satışı gerçekleşmediğinden 49,2 bin YTL dönem kârı elde edilmiştir.

TÜDEMSAŞ:

TCDD işletmesinin envanterinde bulunan ve kullanılmakta olan buharlı lokomotiflerle yük vagonlarının onarımını yapmak üzere, 1939 yılında Sivas Cer Atölyesi kurulmuştur.

Sivas Cer Atölyesi demiryolu taşımacılığındaki gelişmeler ve sektördeki gereksinimler nedeniyle bina, tesis ve tezgah bakımından yeni yatırımlarla desteklenerek 1953 yılından itibaren yük vagonu üretimine başlamıştır.

İsmi 1958 yılında ‘Sivas Demiryolu Fabrikaları’ olarak değişen kuruluş, 440 sayılı KİT’ler hakkında kanun çerçevesinde 01.04.1975 tarihinde, 200 milyon TL sermayeli ‘Sivas Demiryolları Makine Sanayi Müessesesi’ ‘SİDEMAS’ ismi altında ‘Müessese’ haline getirilmiştir.

KİT’ler hakkındaki 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında, Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulunun aldığı 02.12.1985 tarih, 85/30 sayılı kararı ve Bakanlar Kurulunun 28.03.1986 tarih, 86/10527 sayılı kararı ile TCDD’nin bağlı ortaklığı haline dönüştürülmüştür. Ana sözleşmenin 02.05.1986 tarihinde Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanması ile tüzel kişilik kazanan Şirket 08.05.1986 tarihinden itibaren ‘Türkiye Demiryolu Makineleri Sanayii A.Ş.’ ‘TÜDEMSAŞ’ unvanını almıştır.

TCDD İşletmesi buharlı lokomotif işletmeciliğini bırakmış olduğundan bunların onarımı yapılmamaktadır. Şirket halen UIC standartlarına uygun bujili ve bujisiz yük vagonu ile yük ve yolcu vagonu yedek parçalarının yapımı yanında yük ve gerektiğinde yolcu vagonu onarımlarını da yapmaktadır.

Kurulu bulunduğu 287.467 m² toplam alan üzerinde 96.000 m²’lik kapalı alanı bulunan ve 3 ana fabrikadan oluşan TÜDEMSAŞ’ın son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgileri aşağıdadır.

TÜDEMSAŞ

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	20.000	80.000	80.000	80.000	80.000	-	-
Ödenmiş sermaye	"	20.000	80.000	80.000	80.000	80.000	-	-
Öz kaynaklar	"	10.904	38.643	11.442	-	32.634	32.634	-
Yabancı kaynaklar	"	72.856	65.792	65.509	111.366	79.652	(31.714)	(28)
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	"	-	-	-	2.907	-	-	-
Finansman giderleri	"	1.862	2.864	2.366	3.172	1.080	(2.092)	(66)
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	"	41.042	43.564	45.959	48.362	51.151	2.789	6
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	21.976	23.915	25.996	27.790	29.994	2.204	8
Yatırım için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	2.348	2.005	2.539	2.464	2.366	(98)	(4)
Yatırım gerçekleşme oranı (nakdi)	%	84	65	78	70	66	(4)	(6)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	39.809	58.933	21.966	67.097	66.146	(951)	(1)
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı:								
- Yük vagonu yapımı	Adet	15	306	418	574	604	30	5
- Yük vagonu onarımı	"	2.770	1.748	2.157	1.760	2.282	522	30
Tüm üretim tutarı (Üretim maliyeti)	Bin YTL	67.992	106.970	120.588	114.601	148.869	34.268	30
Üretim Kapasitesi :								
- Yük vagonu yapımı	Adet	750	750	750	750	750	-	-
- Yük vagonu onarımı	"	4.000	4.000	4.000	4.000	2.500	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı:								
- Yapım	%	2	41	56	77	81	4	5
- Onarım	%	68	44	54	44	91	47	107
Net satış tutarı	Bin YTL	75.278	69.806	91.143	101.561	181.905	80.344	79
Stoklar:								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	15.535	47.716	21.396	52.113	57.017	4.904	9
- Yarı mamuller	"	36.136	16.492	10.702	13.132	723	(12.409)	(94)
- Mamuller	"	-	4.448	4.729	-	5.224	-	-
Diğer stoklar	"	1.720	1.226	1.160	2.667	1.932	(735)	(28)
Memur (ortalama)	Kişi	66	64	59	61	64	3	5
Sözleşmeli (ortalama)	"	252	231	220	243	234	(9)	(4)
İşçi (ortalama)	"	1.443	1.400	1.383	1.383	1.326	(57)	(4)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	45.984	51.215	54.484	64.558	71.232	6.674	10
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	1.866	1.911	1.930	2.310	2.386	76	3
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.356	2.568	2.726	3.155	3.162	7	-
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	4.664	4.760	5.185	6.237	6.643	406	7
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.542	1.717	1.964	2.139	2.398	259	12
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	38.002	42.530	43.656	53.364	58.550	5.186	10
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.195	2.532	2.751	3.215	3.895	680	21
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğ. yas.yük.	Bin YTL							
Tahakkuk eden vergiler	"	430	814	693	1.097	921	(176)	(16)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatı)	"	47.189	26.023	32.510	55.474	111.422	55.948	101
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatıyla)	"	37.619	26.837	33.203	56.571	112.343	55.772	99
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	37.619	26.837	33.203	56.571	112.343	55.772	99
Faaliyet kârlılığı(öz kaynaklar yönünden)	%	-	-	-	-	112	112	-
Mali kârlılık (öz kaynaklar yönünden)	"	-	-	-	-	112	112	-
Ekonomik kârlılık	"	-	-	-	-	33	33	-
Zararlılık	"	23	160	238	-	-	-	-
Faaliyet kârı/zararı	Bin YTL	(3.098)	(28.600)	(23.365)	(11.233)	36.576	47.809	(426)
Dönem kârı veya zararı	"	2.820	17.419	27.201	(14.348)	35.541	49.889	(348)
Bilanço zararı	"	110.370	41.397	68.558	82.946	47.405	(35.541)	(43)

2004 yılına ilişkin veriler YTL'ye çevrilmiştir.

Şirketin satışlarının tamamına yakın bir kısmını TCDD topluluğuna yapması, yatırım ve üretim programlarını TCDD yatırım ve satın alma programlarına bağımlı hale getirmiştir. TCDD yatırım ve işletme faaliyetlerinde meydana gelen olumlu ve olumsuz gelişmeler, Şirket faaliyetlerine büyük oranda yansımakta, üretim faaliyetlerinde, dolayısıyla kapasite kullanım oranlarında ana kuruluşa bağımlı hale gelmektedir.

Şirketin serbest piyasa koşullarında rekabet edebilecek bir konuma ulaşabilmesi için özellikle kalite, verimlilik ve maliyet kavramları üzerinde durulması, ürün çeşitliliğinin artırılması, yapılacak imalat ve onarımlarda özel sektörün de desteği sağlanarak, yurtiçinde ve yurtdışında pazarlar aranması yönünde yapılan araştırma ve çalışmaların yoğun bir şekilde devam ettirilmesi gerekmektedir.

Şirketin piyasa payının artırılabilmesi için rekabet gücünün yükseltilmesi ve birim maliyetlerin düşürülmesi önemli bir husus teşkil etmektedir. Birim maliyetler içinde işgücü maliyetleri önemli bir paya sahip bulunmaktadır. Her ne kadar 2007 yılına göre tüm giderler içinde işçilik giderlerinin payı nispi olarak azalma göstermişse de, personel maliyetleri yüksek düzeyde bulunmaktadır.

Diğer yandan rekabet gücünün yükseltilmesi için makine ve tezgah parkının modernize edilmesi çalışmaları sürdürülmelidir.

Şirkette etkin bir yapılanma ve verimli çalışmanın sağlanabilmesi için, Kurumsal Kaynak Planlaması- ERP (Enterprise Resource Planning) sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalara hız verilmesi gerekli görülmektedir. ‘Bu çerçevede tüm faaliyetlerde otomasyona gidilmesi, fonksiyonel verilerin merkezi veri tabanında toplanarak kontrol altına alınması, üniteler arasında doğru ve hızlı bilgi akışına dayalı koordinasyon sağlanması, yönetim kararlarına ve politikalarına ışık tutacak güncel ve doğru bilgilerin raporlanması, üretim, satış ve stok faaliyetleri başta olmak üzere tüm fonksiyonlarda daha sağlıklı planlar oluşturulması mümkün olabilecektir.

2007 yılı başında AB ülkelerinde kanunlaşmış yürürlüğe giren Trans-Avrupa Konvansiyonel Demiryolu Sistemi çeken ve çekilen demiryolu araçları ve yük vagonlarının alt sistemine ilişkin karşılıklı işletim teknik şartları çerçevesinde, Trans-Avrupa Demiryolu ağında çalıştırılmak üzere üretilcek yük vagonlarının ve parçalarının, Avrupa Birliği normlarında sertifikalandırılması gerektiği ortaya çıkmıştır. TSI’ya göre sertifikalandırılmamış yük vagonlarının yılından itibaren Avrupa Demiryollarında işletilemeyeceği hususu göz önüne alınarak, yük vagonlarının ve parçalarının, Avrupa Birliği normlarında sertifikalandırılması çalışmalarına hız verilmelidir.

Şirkette İşçi Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi kurulması çalışmaları 2008 yılında tamamlanmış ve ISO 18001 OHSAS belgesi alınmıştır. Ancak, fabrikalarda yapılan incelemelerde, çalışan personelin bir kısmının kişisel koruyucu malzemelerini kullanmadıkları, ayrıca bazı fabrikalarda yoğun toz ve duman olduğu, hava sirkülasyonunun azaldığı gözlenmiştir. Şirkette güvenlik risklerinin kontrol edildiği, iş kazalarının önlendiği ve iş güvenliğinin sağlandığı bir çalışma ortamının sağlanması için, TS OHSAS 18001 işçi sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminin öngördüğü gereklerin yerine getirilmesi konusuna, tüm birimlerce gereken hassasiyet gösterilmelidir.

Önceki dönemi 14,3 milyon YTL dönem zararı ile kapatmış olan Şirket 2008 yılı faaliyetleri sonucunda 35,5 milyon YTL dönem kârı sağlamıştır.

B-İştirakler:

TCDD’nin beşi yurt içinde üçü de yurt dışında olmak üzere sekiz adet iştiraki mevcut olup bunlarla ilgili açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

- T.C.Merkez Bankası :

TCDD'nin, T.C. Merkez Bankası A.Ş'nin sermayesinde % 0,38 oranında hissesi bulunmaktadır. 2008 yılında T.C. .Merkez Bankasının dönem kârı 2,3 milyar YTL olarak gerçekleşmiş; Kuruluşa 10 YTL temettü isabet etmiştir.

- Milli Reasürans T.A.Ş. :

Milli Reasürans T.A.Ş' nin 385 milyon YTL sermayesi bulunmakta olup, TCDD % 0,88 oranında 3,4 milyon YTL hisse ile Şirkete iştirak etmiştir.

Şirket 2008 yılında 131,7 milyon YTL dönem kârı elde etmiş olup, TCDD'ye 372.1 bin YTL temettü isabet etmiştir.

- İzmir Banliyö Taşımacılığı Sistemi Ticaret A.Ş. (İZBAN)

İZBAN, İzmir Aliağa-Alsancak ve Alsancak-Buca-Cumaovası hatlarında metro standartlarında toplu ulaşım işletmeciliği yapılması amacıyla 30.06.2005 tarihinde kurulmuştur.

TCDD, İZBAN'a 06.06.2005 tarih ve 2005/T-10 sayılı YPK kararına istinaden, 13.07.2006 tarihinde iştirak etmiştir.

2008 yılı sonu itibarıyla Şirketin sermayesi 5 milyon YTL olup, TCDD 2,5 milyon YTL ile sermayede % 50 oranında hissesi bulunmaktadır. Şirketin % 50 oranındaki diğer hisseleri ise % 47 oranında İzmir Büyükşehir Belediyesi ve % 3 oranında İZULAŞ (İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir Ulaşım Hiz. Ve Mak.San. A.Ş.), METRO A.Ş. (İzmir Büyükşehir Belediyesi Metro İşl. Taş. İnş. San.Tic.A.Ş.) ve İZDENİZ (İzmir Deniz İşl. Nak. ve Tur.Tic.A.Ş.) arasında dağılmıştır.

2008 yılında 553 bin YTL dönem kârı elde eden Şirkette, temettü ödemesi olmamıştır.

- Demiryolu Araçları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (EUROTEM)

EUROTEM, Türkiye' de teknolojisi bulunmayan her türlü elektrikli tren dizileri ve hafif raylı araçlar ile hızlı tren setleri ve hızlı tren yolcu vagonlarının üretimini gerçekleştirmek üzere kurulmuş; TCDD, YPK'nın 30.01.2006 tarih ve 2006/T-4 sayılı kararına istinaden ve Yönetim Kurulunun 13.02.2006 tarih ve 3/35 sayılı kararı uyarınca % 15 oranıyla Şirket sermayesine iştirak etmiştir.

TCDD'nin sermaye payı ödemesi, Adapazarı'nda TÜVASAŞ'ın bitişiğinde atıl durumdaki 30.000 M² arazide faaliyet gösteren Şirketin, 45 yılıllığına TCDD'den kiraladığı söz konusu arazi için TCDD'ye 3 USD m² yıl/kira bedeli üzerinden ödemesi gereken yıllık toplam 90.000 USD kira tutarı ile mahsuplaşma yoluyla yapılmıştır.

Şirketin en büyük hissedarları % 50,5 oranıyla ROTEM COMPANY (Kore) ve % 33,5 oranıyla ASAŞ Otomotiv'dir.

EUROTEM 2008 yılında 351,3 bin YTL dönem kârı elde etmiş, ancak temettü öngörülmemiştir.

- Bağdat Demiryolu Şirketi:

Kuruluşun iştiraklerinden Bağdat Demiryolu Şirketinin özel bir durumu bulunmaktadır.

Konya'dan başlayıp Basra Körfezinde son bulan ve Bağdat Demiryolu Şirketine ait bulunan Bağdat Demiryolu Hattının Türkiye tarafında kalan Konya-Nusaybin hattı, 1924 yılında çıkarılan 506 Sayılı Kanun uyarınca TCDD tarafından kullanılmakta ve söz konusu hattın gelir ve gider hesapları da yine aynı Kanun gereği ayrı tutulmuş bulunmaktadır.

Fiilen yönetimi ve teşkilatı bulunmayan, ancak hukuken Osmanlı döneminde verilmiş imtiyaz hakkı bulunan Bağdat Demiryolu Şirketinin, Konya-Nusaybin hattına ilişkin hesapları 02.05.2007 tarihine kadar ayrı tutulmuş; bu tarihten itibaren TCDD hesapları ile birleştirilmiştir.

Fiili varlığı tespit edilemeyen Şirketin sermayesi ve TCDD hissesi sembolik olarak gösterilmiş bulunmaktadır.

EUROFİMA (Societe Europeenne Pour le Financement de Material Ferroviaire):

Şirket ortaklarına tek tip demiryolu malzemesi temin etmek ve bunların finansmanını organize etmek amacıyla 30.09.1955 tarihinde 50 milyon CHF (İsviçre Frangı) sermaye ile kurulmuştur. Halen 21 ülke demiryolu kuruluşunun ortak olduğu şirkete TCDD, 28.12.1956 tarihinde iştirak etmiştir.

2008 yılı sonu itibarıyla Şirketin esas sermayesi 3,7 milyar YTL'dir. TCDD'nin taahhüdü 1,5 milyon YTL olup bunun 297,4 bin YTL'si ödenmiştir.

Sermaye payları itibarıyla % 22,6 oranıyla Almanya ve yine aynı oranla Fransa Demiryolları en büyük paya sahip olurken, İtalya Demiryolları % 13,5, Belçika demiryolları % 9,8 ve Hollanda demiryolları % 5,8, Türkiye % 0,04 paya sahip bulunmaktadır.

EUROFİMA'nın 2008 yılı dönem kârı 69,2 milyon YTL olup TCDD'ye 11,3 bin YTL temettü isabet etmiştir.

- ICF (Intercontainer-Interfrigo):

ICF şirketi, Interfrigo ve Intercontainer şirketlerinin birleşmesiyle 1993 yılında kurulmuştur. Interfrigo şirketine birleşmeden önce, 1956 yılında ortak olan TCDD, ortaklığını yeni kurulan şirkete de devam ettirmiştir. Şirkete değişik ülkelerden 24 demiryolu kuruluşu ortak bulunmaktadır.

Şirketin nominal sermayesi 2008 yılı sonu itibarıyla 76,2 milyon YTL olup TCDD'nin sermaye taahhüdü 877,6 bin YTL'dir ve tamamı ödenmiştir. TCDD'nin Şirketteki sermaye payı % 1,15 oranındadır. Şirket, soğuk hava tertibatlı vagonlar imal etme, bu vagonları üyelerine kullanımına sunma ve mevsimlere göre istihsal durumları göz önünde bulundurularak sosyal bir şekilde idareler arasında tevziini sağlama şeklinde faaliyetlerde bulunmaktadır.

Şirket 2008 yılını 3,5 milyon YTL dönem zararı ile kapatmıştır.

- BCC (Bureau Central de Compensation):

Şirket, merkezi takas sistemiyle ortaklarının borç ve alacaklarının tasfiyesi amacıyla 1925 yılında kurulmuş olup, Şirkette çeşitli ülkelerden 46 demiryolu şirketinin hissesi bulunmaktadır.

2008 yılı sonu itibarıyla Şirketin nominal sermayesi 236 bin YTL'dir. TCDD'nin iştirakteki sermaye payı 1,6 bin YTL olup tamamı ödenmiştir.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Komisyonumuzca uygun görüldüğü üzere;

- Demiryolu hatları üzerinde çok sayıda hemzemin geçit bulunması ve bunların ağırlıklı kısmının kontrolsüz olmasının, emniyetli taşımacılık açısından risk teşkil ettiği ve bu durumun çeşitli kazalar sonucu can ve mal kayıplarına yol açtığı hususu dikkate alınarak hemzemin geçit sayısının azaltılması ve kontrolsüz olanların kontrollü hale getirilmesi konusundaki çalışmalara ağırlık verilmesi,

- Diğer yandan; hemzemin geçitlerin yapımı ve geçit bekçilik hizmetleri ile hemzemin geçitlerin alt ve üst geçit yapılmak suretiyle kaldırılması konusundaki mevcut uygulama tüm yön-

leriyle gözden geçirilerek; bu konuda TCDD ile belediyeler ve diğer ilgili idareler arasında ortaya çıkan ihtilafların giderilmesi ve daha sağlıklı bir çözüm oluşturulması konusunun etüt edilmesi, varılacak sonuca göre gerekli hukuki düzenlemelere gidilmesi,

2- Kuruluşta Kurumsal Kaynak Planlaması Sistemi kurulması amacıyla yürütülmekte olan çalışmaların sonuçlarından da yararlanılarak, TCDD'nin teknolojik gelişmelere uygun daha etkin bir teşkilat yapısına kavuşturulması; bu konuda, demiryolu sektörünün modernizasyonu ile TCDD'nin yeniden yapılandırılması amacına yönelik olarak ve Avrupa Birliği Mevzuatına uyum sağlamak üzere hazırlanan, Türk demiryolu sektörünün ve TCDD'nin yeniden yapılandırılmasına ilişkin kanun tasarılarının yasalaştırılması konusundaki çaba ve girişimlerin sürdürülmesi,

3- TCDD'nin hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve rekabet gücünün yükseltilmesi için;

- Elektrifikasyon uygulamaları esasen hızlı ve ekonomik cer çekim gücü temin etmesinin yanında yol eğiminin getirdiği sorunları da azaltacak nitelik taşıdığından, genel iyileştirme programları çerçevesinde elektrifikasyon uygulamalarının yaygınlaştırılması,

- Ray temininde ortaya çıkan aksaklıklar giderilmek suretiyle yol yenileme ve bakım çalışmalarına etkinlik kazandırılması; bu kapsamda öncelikler tespit edilerek teknik ömrünü tamamlamış yolların bir plan ve program dahilinde yenilenmesi,

- Cer gücünün etkin, verimli kullanılması ile yakıt tasarrufu sağlayarak cer giderlerinin azaltılmasını da sağlayacak yöndeki çalışmaların artırılması, cer araç parkının yolcu ve yük taşımacılığı farkı gözetilerek, taşıma maliyetlerinin düşürülmesine direkt katkı sağlamak üzere yakıt tasarrufunu mümkün kılacak yönde yenilenmesi,

- Demiryolu tren trafiğinin güvenli, düzenli ve modern işletmecilik kurallarına uygun sevk ve idaresi için, hat uzunluklarının ve çift hatlı yolların artırılması ve demiryolu hatlarında sinyalizasyon sisteminin yaygınlaştırılması yönündeki çalışmalara etkinlik kazandırılması,

4- Demiryolu araçlarının standardizasyonu ve demiryolu teknolojisinin geliştirilmesi konusu ile ilgili olarak;

- Demiryolu ile ilgili altyapı, sistem, her türlü araç, gereç ve malzemeye ilişkin ulusal standartların hazırlanması, geliştirilmesi ve güncellenmesi için Türk Standartları Enstitüsü (TSE) nezdinde girişimlerde bulunulması; bu konuda TSE bünyesinde teşkil edilen ayna komitelerde TCDD ve bağlı ortaklık temsilcilerinin de görev alması hususunun değerlendirilmesi,

- Avrupa Birliği karşılıklı işletilebilirlik teknik şartları TSI (Technical Specification for Interoperability) sertifika belgesi bulunmayan yük vagonlarının 2011 yılından itibaren Avrupa demiryollarında işletilemeyeceği, yolcu vagonları için de TSI kapsamındaki teknik özelliklere uyulması zorunluluğunun ortaya çıktığı hususu dikkate alınarak, bağlı ortaklıklarca üretilen yük ve yolcu vagonlarının ve parçalarının, Avrupa Birliği normlarına göre sertifikalandırılması konusunda yürütülen çalışmalara hız verilmesi,

- Demiryolu hatları, çeken çekilen araçlar, her türlü alt ve üst yapı sistemleri ile demiryolunun diğer tüm yapılarının ulusal ve uluslararası standartlara uygunluğunun teknolojik, güvenlik ve güvenilirlik yönünden testlerini yapmak, sertifikalandırmak ve demiryollarının geliştirilmesine yönelik araştırmalarda bulunmak üzere bir araştırma merkezi (enstitüsü) kurulması konusunun tüm yönleriyle etüt edilmesi,

5- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

- Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 812.218.184,48 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayi Anonim Şirketi'nin (TÜLOMSAŞ) 2008 yılı bilançosu ve 2.523.927,31 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

Türkiye Vagon Sanayi Anonim Şirketi'nin (TÜVASAŞ) 2008 yılı bilançosu ve 49.210,99 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

Türkiye Demiryolu Makineleri Sanayi Anonim Şirketi'nin (TÜDEMSAŞ) 2008 yılı bilançosu ve 35.540.738,77 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)		Önceki dönem		Cari dönem	
		YTL		YTL	
I-	DÖNEN VARLIKLAR				
A-	Hazır Değerler		19.376.123,74		86.710.792,14
B-	Menkul Kıymetler	3.339.989,48	3.339.989,48	2.800.000,00	2.800.000,00
1-	Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
C-	Ticari Alacaklar	1.215.643.777,80	1.204.104.227,43	331.105.098,88	316.176.367,37
1-	Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2-	Kazanılmamış finansal kiralama faiz gel.(-)				
3-	Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)	(11.539.550,37)		(14.928.731,51)	
D-	Diğer Alacaklar	366.615.100,64	331.470.751,97	345.967.875,62	333.641.646,72
1-	Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2-	Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)	(35.144.348,67)		(12.326.228,90)	
E-	Stoklar	173.112.166,26	189.606.876,25	187.010.898,10	202.194.990,68
1-	Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)				
2-	Verilen Sipariş Avansları	16.494.709,99		15.184.092,58	
F-	Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri		3.213.289,17		7.408.683,45
G-	Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		20.033.627,12		22.060.763,11
H-	Diğer Dönen Varlıklar		275.495.119,65		346.212.157,52
	DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		2.046.640.004,81		1.317.205.400,99
II-	DURAN VARLIKLAR				
A-	Ticari Alacaklar	5.871.640,45	5.871.640,45	4.896.650,06	4.896.650,06
1-	Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2-	Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)				
B-	Diğer Alacaklar	617.183.310,23	35.389,48	745.145.754,43	102.576.998,37
1-	Alacak Senetleri Reeskontu (-)				
2-	Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)	(617.147.920,75)		(642.568.756,06)	
C-	Mali Duran Varlıklar		861.457.404,96		882.462.833,56
1-	Bağlı Menkul Kıymetler				
2-	Bağlı Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
3-	İştirakler	9.678.417,90		10.644.346,79	
4-	İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)	(855.628,80)		(1.189.760,00)	
5-	İştirakler Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
6-	Bağlı Ortaklıklar	873.008.246,77		873.008.246,77	
7-	Bağlı Ortaklıklara Sermaye Taahhütleri(-)	(20.373.630,91)			
8-	Bağlı Ortaklıklar Sermaye Payları Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
9-	Diğer Mali Duran Varlıklar				
10-	Diğer Mali Duran Varlıklar Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
D-	Maddi Duran Varlıklar		4.626.461.216,27		5.465.739.097,55
1-	Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	6.314.388.756,33		6.575.892.288,69	
2-	Birikmiş Amortismanlar (-)	(3.551.459.493,2)		(3.733.042.548,65)	
3-	Yapılmakta Olan Yatırımlar	1.451.486.678,01		1.997.272.424,31	
4-	Verilen Sipariş Avansları	412.045.275,13		625.616.933,20	
E-	Maddi Olmayan Duran Varlıklar		372.101,75		1.200,00
1-	Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	2.835.693,69		2.837.193,68	
2-	Birikmiş Amortismanlar (-)	(2.463.591,94)		(2.835.993,68)	
3-	Verilen Avanslar				
F-	Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1-	Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar (Brüt)				
2-	Birikmiş Tükenme Payları (-)				
3-	Verilen Avanslar				
G-	Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		1.786.184,11		1.786.184,11
H-	Diğer Duran Varlıklar				
	DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		5.495.983.937,02		6.457.462.963,65
	AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		7.542.623.941,83		7.774.668.364,64

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A- Mali Borçlar	1.203.269.174,08	177.050.560,90
B- Ticari Borçlar	190.378.131,82	232.221.708,72
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)	-	-
C- Diğer Borçlar	38.390.091,28	345.544.462,72
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)	-	-
D- Alınan Avanslar	44.717.618,57	66.452.379,58
E- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri		
F- Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler	280.761.014,23	129.512.133,54
G- Borç ve Gider Karşılığı		
1- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		
2- Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri(-)		
3- Kıdem Tazminatı Karşılığı		
4- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		
H- Gelecek Aylara Ait Gel. ve Gider Tahakkuk.	106.559.419,72	37.690.473,73
I- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	2.731.775,32	2.731.775,32
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	1.866.807.225,02	991.203.494,51
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
A- Mali Borçlar	674.669.886,25	916.678.805,22
B- Ticari Borçlar	1.798.207,97	2.589.373,38
1- Borç Senetleri Reeskontu(-)	-	-
C- Diğer Borçlar		
1- Diğer Borç Senetleri Reeskontu (-)		
D- Alınan Avanslar		
E- Borç ve Gider Karşılıkları	107.710.012,05	121.706.437,22
1- Kıdem Tazminatı Karşılıkları		
2- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		
F- Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahak.		
G- Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar		
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	784.178.106,27	1.040.974.615,82
YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	2.650.985.331,29	2.032.178.110,33
III- ÖZ KAYNAKLAR		
A- Ödenmiş Sermaye	7.533.400.785,19	9.196.470.613,44
1- Sermaye	12.000.000.000,00	12.000.000.000,00
2- Ödenmemiş Sermaye (-)	(4.466.599.214,81)	(2.803.529.386,56)
3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	1.855.625.429,15	1.855.625.429,15
4- Sermaye Düzeltmesi Olumsuz farkları (-)		
B- Sermaye Yedekleri		
1- Hisse Senedi İhraç Primleri		
2- Hisse Senedi İptal Karları		
3- M,D,V.Yeniden Değerleme Artışları		
4- İştirakler Yeniden Değerleme Artışları		
5- Diğer Sermaye Yedekleri		
C- Kar Yedekleri	8.686.868,53	8.686.868,53
1- Yasal Yedekler		
2- Statü Yedekleri		
3- Olağanüstü Yedekler		
4- Diğer Kar Yedekleri		
5- Özel Fonlar		
D- Geçmiş Yıllar Karları		
E- Geçmiş Yıllar Zararları (-)	(3.875.807.592,45)	(4.506.074.472,33)
F- Dönem Net Karı (Zararı)	(630.266.879,88)	(812.218.184,48)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	4.891.638.610,54	5.742.490.254,31
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	7.542.623.941,83	7.774.668.364,64

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar	1.392.127.187,31		1.508.040.570,37	
B-Satış indirimleri (-)	-		-	
C-Net satışlar	1.392.127.187,31		1.508.040.570,37	
D-Satışların maliyeti (-)	(1.794.128.338,04)		(2.031.838.860,85)	
Brüt satış kârı veya zararı		(402.001.150,73)		(523.798.290,48)
E-Faaliyet giderleri (-)	209.839.594,83		(230.764.659,93)	
Faaliyet kârı veya zararı		(611.840.745,56)		(754.562.950,41)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	151.518.291,58		78.426.381,80	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zar. (-)	(58.018.510,95)		(38.052.849,76)	
H-Finansman giderleri (-)	(117.340.762,15)		(169.468.839,40)	
Olağan kâr veya zarar		(635.681.727,08)		(883.658.257,77)
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	88.564.918,66		167.094.512,14	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	83.150.071,46		(95.654.438,85)	
Dönem kârı veya zararı		(630.266.879,88)		(812.218.184,48)
K-Dönem kârı vergi ve diğer	-			-
yasal yükümlülük karşılıkları (-)				
Dönem net kârı veya zararı		(630.266.879,88)		(812.218.184,48)

Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayi A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Dönen varlıklar		
A-Hazır değerler	1.990.998,28	2.341.750,39
B-Menkul kıymetler	-	-
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)	-	-
C-Ticari alacaklar	2.435.924,38	33.132.871,27
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	-	-
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	-	-
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	579.343,49	721.060,14
D-Diğer alacaklar	61.709,48	57.179,40
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	-	-
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	437,10	437,10
E-Stoklar	57.570.215,04	56.159.568,62
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	-	-
2-Verilen sipariş avansları	193.188,38	140.852,30
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti	-	-
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları	426.605,80	465.377,93
H-Diğer dönen varlıklar	9.357.859,49	13.209.473,91
Dönen varlıklar toplamı	71.456.720,26	104.785.576,58
II-Duran varlıklar		
A-Ticari alacaklar	579,17	579,17
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	-	-
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	-	-
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	-	-
B-Diğer alacaklar	-	-
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	-	-
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	-	-
C-Mali duran varlıklar	-	-
1-Bağlı menkul kıymetler	-	-
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)	-	-
3-İştirakler	-	-
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)	-	-
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)	-	-
6-Bağlı ortaklıklar	-	-
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)	-	-
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü kar. (-)	-	-
9-Diğer mali duran varlıklar	-	-
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)	-	-
D-Maddi duran varlıklar	35.407.627,92	35.909.628,33
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	69.925.726,77	72.836.268,79
2-Birikmiş amortismanlar (-)	34.822.990,85	36.926.640,46
3-Yapılmakta olan yatırımlar	-	-
4-Verilen sipariş avansları	304.892,00	-
E-Maddi olmayan duran varlıklar	165.664,67	112.520,61
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	692.829,78	692.829,78
2-Birikmiş amortismanlar (-)	527.165,11	580.309,17
3-Verilen avanslar	-	-
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar	-	-
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)	-	-
2-Birikmiş tükenme payları (-)	-	-
3-Verilen avanslar	-	-
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları	-	387,99
H-Diğer duran varlıklar	-	-
Duran varlıklar toplamı	35.573.871,76	36.023.116,10
Aktif (varlıklar) toplamı	107.030.592,02	140.808.692,68

Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayi A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem TL		Cari dönem TL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar	-	-	9.895.500,00	9.895.500,00
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)	-	-	-	-
B-Ticari borçlar	16.481.801,69	16.481.801,69	20.980.920,00	20.980.920,00
1-Borç seneti reeskontu (-)	-	-	-	-
C-Diğer borçlar	290.941,72	290.941,72	2.341.091,00	2.341.091,00
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
D-Alınan avanslar	-	2.047.683,13	-	3.315.828,88
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri	-	-	-	-
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler	-	13.520.193,30	-	9.610.178,43
G-Borç ve gider karşılıkları	-	882.396,85	-	758.418,00
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karş.	882.396,85	-	758.418,00	-
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yüküml. (-)	-	-	-	-
3-Kıdem tazminatı karşılıkları	-	-	-	-
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	-	-	-	-
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları	-	4.594.467,34	-	2.649.888,00
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	-	-	-	-
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	-	37.817.484,06	-	49.551.824,50
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar	-	-	-	-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)	-	-	-	-
B-Ticari borçlar	610,00	610,00	170,00	170,00
1-Borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
C-Diğer borçlar	-	-	-	-
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
D-Alınan avanslar	-	-	-	-
E-Borç ve gider karşılıkları	611.326,23	611.326,00	516.386,23	516.386,23
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	-	-	-	-
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	611.326,23	-	516.386,23	-
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları	-	-	-	-
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar	-	-	-	-
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	-	611.936,00	-	516.556,23
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye	-	64.626.369,09	-	85.000.000,00
1-Sermaye	85.000.000,00	-	85.000.000,00	-
2-Ödenmemiş sermaye (-)	20.373.631,29	-	-	-
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	-	-	-	-
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)	-	-	-	-
B-Sermaye yedekleri	-	-	-	-
1-Hisse senedi ihraç primleri	-	-	-	-
2-Hisse senedi iptal kârları	-	-	-	-
5-Diğer sermaye yedekleri	-	-	-	-
C-Kâr yedekleri	-	173.962,87	-	198.740,14
1-Yasal yedekler	173.962,87	-	198.740,14	-
2-Statü yedekleri	-	-	-	-
3-Olağanüstü yedekler	-	-	-	-
4-Diğer kar yedekleri	-	-	-	-
5-Özel fonlar	-	-	-	-
D-Geçmiş yıllar kârları	-	3.305.294,39	-	3.776.062,50
E-Geçmiş yıllar zararları (-)	-	-	-	-
F-Dönem net kârı (zararı)	-	495.545,38	-	1.765.509,31
Öz kaynaklar toplamı	-	68.601.171,73	-	90.740.311,95
Pasif (kaynaklar) toplamı	-	107.030.592,02	-	140.808.692,68

Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayi A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar	156.749.951,38		174.850.054,80	
B-Satış indirimleri (-)	-		-	
C-Net satışlar	156.749.951,38		174.850.054,80	
D-Satışların maliyeti (-)	141.826.569,15		153.806.505,81	
Brüt satış kârı veya zararı		14.923.382,23		21.043.548,99
E-Faaliyet giderleri (-)	8.666.062,87		9.853.122,05	
Faaliyet kârı veya zararı		6.257.319,36		11.190.426,94
F-Diğer faaliyetlerden olağ.gel.ve kârlar	2.441.072,81		3.261.631,26	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	2.091.402,79		4.630.995,82	
H-Finansman giderleri (-)	3.100.622,40		2.566.096,02	
Olağan kâr veya zarar		3.506.366,98		7.254.966,36
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	1.283.419,06		1.295.296,78	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	3.411.843,81		6.026.335,83	
Dönem kârı veya zararı		1.377.942,23		2.523.927,31
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	882.396,85		758.418,00	
Dönem net kârı veya zararı		495.545,38		1.765.509,31

Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I- DÖNEN VARLIKLAR				
A- Hazır Değerler		90.506,62		1.554.583,13
B- Menkul Kıymetler				
1- Menkul Kıym.Değ.Düş.Karş.(-)				
C- Ticari Alacaklar	9.612.536,89	9.388.580,29	12.210.694,36	11.294.909,83
1- Alacak Senetleri Reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	223.956,60		915.784,53	
D- Diğer Alacaklar	55.729,82	55.729,82	73.953,74	73.953,74
1- Alacak Senetleri Reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
E- Stoklar		67.912.525,98		65.195.718,58
1- Stok Değer Düşükl. Karşıl. (-)				
2- Verilen Sipariş Avansları				
F- Yıllara Yaygın İnş. Ve On. Maliy.				
G- Gelecek Ayl. Ait Gid. Ve Gel. Tah		427.900,77		440.258,04
H- Diğer Dönen Varlıklar		10.076.380,86		12.070.141,99
Toplam (I)		87.951.624,34		90.629.565,31
II- DURAN VARLIKLAR				
A- Ticari Alacaklar		75.082,78		75.082,78
1- Alacak Senetleri Reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
B- Diğer Alacaklar				
1- Alacak Senetleri Reeskontu (-)				
2- Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
C- Mali Duran Varlıklar				
1- Bağlı Menkul Kıymetler				
2- Bağlı Menk.Kıy.Değ.Düş.Karş.(-)				
3- İştirakler				
4- İştiraklere Serm.Taah. (-)				
5- İşt. Ser.Pay.Değ.Düş.Karş. (-)				
6- Bağlı Ortaklar				
7- Bağlı Ortakl. Ser.Taah. (-)				
8- Bağlı Ort.Ser.Pay.Değ.Düş.K.(-)				
9- Diğer Mali Duran Varlıklar				
10-Diğ.Mali Dur.Varl.Değ.D.Kar.(-)				
D- Maddi Duran Varlıklar		20.571.925,97		21.156.718,49
1- Maddi Duran Varlıklar	48.099.711,98		49.880.710,82	
2- Birikmiş Amortismanlar (-)	27.789.786,01		29.993.992,33	
3- Yapılmakta olan Yatırımlar				
4- Verilen Sipariş Avansları	262.000,00		1.270.000,00	
E- Maddi Olmayan Duran Varlıklar		142.880,96		651.724,30
1- Maddi Olmayan Dur.Var.(Brüt)	325.568,05		875.990,56	
2- Birikmiş Amortismanlar (-)	182.687,09		224.266,26	
3- Verilen Avanslar				
F- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
G- Gelecek Yıll. Ait Gid. Ve Gel. Tah				
H- Diğer Duran Varlıklar				
Toplam (II)		20.789.889,71		21.883.525,57
Genel Toplam (I + II)		108.741.514,05		112.513.090,88

Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A- Mali Borçlar		12.772.352,76		24.891.437,13
B- Ticari Borçlar		82.037.445,38		41.107.631,16
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		46.214,95		165.241,99
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar		36.209,65		29.818,50
E- Yıllara Yaygın İnş.ve Onr.Haked.				
F- Ödenecek Vergi ve Diğ. Yüküml.		12.501.671,88		6.736.558,14
G- Borç ve Gider Karşılıkları				
1- Dön. karı ver.ve Diğ.yas.yük.Kar.				
2- Dönem karının peşin ödenen Vergi ve diğer yükümlülükler				
3- Kıdem Tazminatı Karşılığı				
4- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları				
H- Gelecek Ayl.Ait Gelir ve Gid.Karş.		2.816.920,35		3.110.745,13
I- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kayn.				
Toplam (I)		110.210.814,97		76.041.432,05
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar				
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar				1.650.684,48
1- Borç Senetleri Reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar				
E- Borç ve Gider Karşılıkları		1.437.255,01		1.889.863,83
1- Kıdem Tazminatı Karşılıkları				
2- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	1.437.255,01		1.889.863,83	
F- Gelecek Yıll.ait Gel.ve Gid.Tah.				296.927,68
G- Diğer Uzun Vadeli Yab.Kaynakl.				
Toplam (II)		1.437.255,01		3.837.475,99
Yabancı Kaynaklar Toplamı		111.648.069,98		79.878.908,04
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A- Ödenmiş Sermaye		80.000.000,00		80.000.000,00
1- Sermaye	80.000.000,00		80.000.000,00	
2- Ödenmemiş Sermaye (-)				
Sermaye Olumlu Farkları				
B- Sermaye Yedekleri				
1- Hisse Senedi İhraç Primleri				
2- Hisse Senedi İptal Karları				
3- İştirakler Sermaye Olumlu Fark.				
4- Diğer Sermaye Yedekleri				
C- Kar Yedekleri		39.370,55		39.370,55
1- Yasal Yedekler	39.370,55		39.370,55	
2- Statü Yedekleri				
D- Geçmiş Yıllar Karları				
E- Geçmiş Yıllar Zararları (-)		68.597.813,02		82.945.926,48
F- Dönem Net Karı (Zararı)		-14.348.113,46		35.540.738,77
Toplam (III)		-2.906.555,93		32.634.182,84
		108.741.514,05		112.513.090,88

Türkiye Demiryolu Makinaları ve Sanayii A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	101.560.673,94	181.904.634,51
B- Satış indirimleri (-)		
C- Net satışlar	101.560.673,94	181.904.634,51
D- Satışların maliyeti (-)	104.338.075,08	137.067.718,09
Brüt satış kârı veya zararı	(2.777.401)	44.836.916,42
E- Faaliyet giderleri (-)	8.445.971,96	8.260.804,55
Faaliyet kârı veya zararı	(11.223.373)	36.576.111,87
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	1.466.909,13	2.585.387,80
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar(-)	748.638,75	1.415.441,71
H- Finansman giderleri (-)	3.172.351,00	1.079.846,42
Olağan kâr veya zarar	(13.677.454)	36.666.211,54
İ- Olağan dışı gelir ve karlar	1.850.543,15	2.961.444,07
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	2.521.202,89	4.086.916,84
Dönem kârı veya zararı	(14.348.113)	35.540.738,77
K- Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		
Dönem net kârı veya zararı	(14.348.113)	35.540.738,77

Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem (YTL)		Cari Dönem (YTL)	
I- DÖNEN VARLIKLAR				
A- Hazır değerler		580.524,53		1.264.017,14
B- Menkul kıymetler				
1- Men. Kıy. Değer düşük. Karşı (-)				
C- Ticari alacaklar		6.778,47		1.317.189,39
1- Alacak senet. Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		33.400,72		38.163,19
1- Alacak senet. Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
E- Stoklar		37.457.295,64		71.323.947,81
1- Stok değ. Düşük. Karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları		644.646,57		14.349.996,42
F- Yıllara yaygın inşa ve onar. Mali.				
G- Gel. ayl. ait gider ve gelir tahakk.		435.205,92		462.502,49
H- Diğer dönen varlıklar		8.813.584,02		11.609.846,83
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI			47.326.789,30	86.015.666,85
II- DURAN VARLIKLAR				
A- Ticari alacaklar		754.777,37		754.777,37
1- Alacak senet. Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar				
1- Alacak senet. Reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağ. Men. Kıy. değ. düş. karşı. (-)				
3- İştirakler				
4- İştiraklere sermaye taahhüdü				
5- İst.ser.pay.değ.düş.karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağ.ort. sermaye taahhüdü.				
8- Bağ.ort.ser.pay.değ.düş.kar. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğ.mali dur.var.değ.düş.kar.(-)				
D- Maddi duran varlıklar		48.341.726,49		52.375.838,70
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	106.249.185,88		106.928.031,77	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	59.102.473,11		59.305.138,53	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	1.195.013,72		4.752.945,46	
4- Verilen sipariş avansları				
E- Maddi olmayan dur. var. (brüt)		692.160,60		559.034,82
1- Maddi olmayan dur. var. (brüt)	1.467.100,31		1.514.191,86	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	774.939,71		955.157,04	
3- Verilen avanslar				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1- Özel tükenme. Tabi var.(brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G- Gel.yıl. ait gider ve gelir tahakk.				
H- Diğer duran varlıklar				
1- Elden çıkarılacak hurdalar				
2-Stok değ.düş.karşılığı (-)				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI			49.788.664,46	53.689.650,89
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			97.115.453,76	139.705.317,74

Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem (YTL)		Cari Dönem (YTL)	
I- KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR				
A- Mali borçlar	596.051,20		5.557.004,64	
B- Ticari borçlar	31.284.806,06		67.991.267,41	
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer borçlar	582.129,47		263.074,21	
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan avanslar				
E- Yıl. yay. İnşa. Ve onarım hakediş.				
F- Ödenecek vergi ve yükümlülükler	2.544.881,05		3.393.340,38	
G- Borç ve gider karşılıkları				
1- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşı.				
2- Dönem kârı peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3- Kıdem tazminatı karşılığı				
4- Diğer borç ve gider karşı. (-)				
H- Gelecek yıl. ait gelir ve gid. tahakk.	1.296.099,55		1.454.368,20	
I- Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar.	5.707,52			
KISA VADELİ YAB. KAYNAK TOP.		36.309.674,85		78.659.054,84
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAK.				
A- Mali borçlar				
B- Ticari borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer borçlar				
1- Diğer borç senet reeskontu (-)				
D- Alınan avanslar				
E- Borç ve gider karşılıkları				
1- Kıdem tazminatı karşılığı				
2- Diğer borç ve gidere karşılıkları				
F- Gelecek yıl. ait gelir ve gid. Tahakk.				
G - Diğer uzun vadeli yabc. kaynaklar				
UZUN VADELİ YAB.KAYNAK TOP.		676.749,81	868.022,81	
YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	676.749,81		868.022,81	
	36.986.424,66		79.527.077,65	
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A- Ödenmiş sermaye				
1- Sermaye	80.000.000,00	80.000.000,00	80.000.000,00	
2- Sermaye Hs. Enf. Düz. Olumlu Farkı				
B- Sermaye yedekleri				
1- Hisse senedi ihraç primleri				
2- Hisse senedi iptal kararları				
3- MDV yeniden değer artışları				
4- İştirakler yeniden değer artışları				
5 Diğer sermaye yedekleri				
C- Kâr yedekleri				
1- Yasal yedekler	227.851,90	227.851,90	227.851,90	
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kâr yedekleri				
5- Diğer fonlar				
D- Geçmiş yıllar kârları				
E- Geçmiş yıllar zararları (-)				
G- Dönem net kârı (zararı)	21.112.156,81		20.098.822,80	
	1.013.334,01		49.210,99	
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		60.129.029,10		60.178.240,09
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		97.115.453,76		139.705.317,74

Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki Dönem YTL	Cari Dönem YTL
A- Brüt satışlar	105.812.145,87	86.463.409,25
Satış indirimleri (-)		
C- Net satışlar	105.812.145,87	86.463.409,25
D- Satışların maliyeti (-)	93.271.307,57	72.867.406,61
Brüt satış kârı veya zararı	12.540.838,30	13.596.003,64
Faaliyet giderleri (-)	8.928.988,97	9.553.049,60
Faaliyet kârı veya zararı	3.611.849,33	4.042.954,04
F- Diğer faaliyetlerden doğan gelir ve kârlar	669.845,45	1.480.919,40
G-Diğer faaliyetlerden doğan gider ve zararlar (-)	1.202.783,99	301.916,24
H- Finansman giderleri (-)	608.094,19	1.319.884,45
Olağan kâr veya zarar	2.470.816,60	3.902.072,75
I- Olağan dışı gelir veya kârlar	733.299,22	1.375.928,65
J- Olağan dışı gider veya zarar	2.190.781,81	5.228.790,41
Dönem karı (zararı)	1.013.334,01	49.210,99
K- Dönem kârı vergi ve Diğer yasal yük. Karşılığı (-)		
Dönem net karı (zararı)	1.013.334,01	49.210,99

**TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI:
BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR**

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NÜN 2008 YILI HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü’nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 26/05/2010 tarihli 17’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO); 24.06.1938 tarih ve 3491 sayılı Kanunla, sermayesinin tamamı Devlete ait bir İktisadi Devlet Teşekkülü olarak kurulmuş ve buna göre teşkilatlandırılmıştır. Halen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın ilgili kuruluşudur.

Kurulduğunda 3460 sayılı Kanuna tabi olan Ofis, son olarak yürürlüğe konulan 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve bunların ek ve değişiklikleriyle ilgili kanun ve KHK’ler ile 11.12.1984 tarih ve 18602 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ana Statüsü hükümlerine göre faaliyetini sürdürmektedir.

Ofis Ana Statüsünün 4 üncü maddesinde, amaç ve faaliyet konuları; “yurtta hububat fiyatlarının üreticiler yönünden normalin altına düşmesini ve tüketici halk aleyhine anormal derecede yükselmesini önlemek, bu ürünlerin piyasasını düzenleyici tedbirler almak ve gerektiğinde Bakanlar Kurulu’nun kararı ile hububat dışında bakliyat ve yağlı tohumlarla ilgili verilecek görevi yürütmek, afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli işletmek ve bu ürünlerin alım ve satışını yapmak ve gerekli stokların tesisi ve muhafazasını temin etmek” şeklinde özetle ifade edilmiştir.

Bu maddenin dördüncü fıkrası ile; buğday alım fiyatları için, “buğdayı mahdut nevilere irca etmek ve ticari maksatlara göre standart tiplere varabilmek amacıyla yetiştirilen buğdayları Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın talebi ve teklifi ve Bakanlar Kurulu’nun kararı dahilinde fiyat farkı ile satın almak,” hükmü getirilmiş ise de; gerek 8. Beş Yıllık Planda, gerekse de yıllık genel yatırım ve finansman programlarında, IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşlarla yapılan görüşmelerde ve AB’ye uyum çalışmaları için hazırlanan Ulusal Programda, “TMO’nun faaliyet alanının gözden geçirilmesi ile piyasada gerekli hallerde müdahale görevi üstlenmesi, ürün fiyatlarının devlet müdahalesi ile değil piyasa koşullarında talebe uygun olarak tespit edilmesi, atıl stokların önlenmesi,” şeklinde düzenlemeler mevcuttur.

TMO’nun; “çiftçinin getirdiği ürünü herhangi bir miktar sınırlaması olmaksızın almak ve maliyet esası göz önünde bulundurularak belirlenen bir fiyatla tüketiciye satmak” şeklinde özetlenebilecek olan alım - satış politikasıyla yetkilendirilmiştir.

Tarımda yeniden yapılanma düzenlemeleri çerçevesinde Ofisle ilgili olarak; Sekizinci beş yıllık plan, I. Ulusal program ile güncelleştirilmiş ulusal programda, Dünya Bankası ile yapılan anlaşmalarda birçok tespit, tedbir ve öneriye yer verilmiştir.

Sekizinci beş yıllık kalkınma planında “ Ofisin işlevini etkin olarak yerine getirmesi için yeniden yapılandırılarak faaliyet alanının sınırlandırılacağı ve piyasada gerekli hallerde müdahale görevi yapacağı” belirtilmiş iken 2006 yılında ana statüde değişiklik yapılarak “ Bakanlar Kurulu Kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevi yürütmek ” hükmü uyarınca fındık alım faaliyetine geçmiştir. Bakanlar Kurulu’nun 2009/15202 sayılı Kararıyla da “28.08.2006 tarihli ve 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alım Satımı Hakkında Karar yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce satın alınan fındıkların tasfiyesine kadar, yürürlükten kaldırılan Fındık Alım Satımı Hakkında Karar hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.” hükmü uyarınca bu Kararın yayımı tarihinden itibaren TMO fındık alımına ilişkin faaliyetlerine son verilmiştir.

TMO yönetim ve denetim bakımından 233 sayılı KHK ile ek ve değişikliklerine, 3346 sayılı Kanun ile 72 sayılı KHK’ye tabi olup, ana statüde belirtilen görevler; memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle gördürülmektedir.

Haşhaş ekimi, kontrolü, ham afyon ve tıbbi afyon üretimi, satın alınması ve bunlardan uyuşturucu maddeler üretimi, yurt içinde satışı, ihracatı; 03.06.1986 tarih ve 3298 sayılı Kanun ve 04.05.1998 tarih 19804 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 88/12850 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren yönetmelik çerçevesinde Ofis tarafından yürütülmektedir.

Haşhaş kapsülü alım fiyatları ve politikası her yıl Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilmekte olup, mevzuat gereğince üreticiler ürettikleri haşhaş kapsülünü tespit edilen fiyatlar üzerinden TMO’ya teslim etmek zorunda bulunmaktadır.

TMO esas itibarıyla tarım sektöründe ticari işlemler ağırlıklı olarak faaliyet göstermekle birlikte, Afyon Alkaloid Fabrikası kimya sektörü ağırlıklı üretim yapmaktadır. AB’ye uyum çalışmaları paralelinde TMO ile Afyon Alkaloid Fabrikası’nın faaliyet yapıları dikkate alınarak; fabrikanın bağlantı yerinin ve tüzel kişiliğinin gözden geçirilmesi uygun olacaktır.

Kuruluşun son beş yıllık faaliyetlerine ait veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı Artış	Artış veya Azalış %
Sermaye	Milyon YTL	800	961	961	1.460	1.460	-	-
Ödenmiş sermaye	"	650	961	961	961	981	20	2
Öz kaynaklar	"	1.626	1.900	1.906	1.920	1.823	(97)	(5)
Yabancı kaynaklar	"	1.323	1.676	2.174	2.425	2.504	79	3
Finansman giderleri	"	49	86	211	-	772	772	-
Maddi Dur.Varl. (edinme değ.)	"	2.432	2.408	2.397	2.370	2.319	(51)	(2)
Maddi duran varlık birik.amort.	"	1.455	1.475	1.498	1.499	1.488	(11)	(0,7)
Yatırımlar için yap nakdi ödeme	Milyon YTL	3	5	7	13	15	2	15
Yatırım gerçekleşme oranı (nakdi)	%	34	31	42	58	62	4	7
Başlıca alım miktarı	Bin Ton							
Buğday	"	1.880	4.320	1.457	341	708	367	108
Arpa	"	218	799	725	3	64	61	2033
Mısır	"	471	651	14	290	1.411	1.121	387
Çeltik	"	15	12	87	33	1	(32)	(97)
Pirinç	"	-	-	-	-	31	31	-
Fındık	"	-	-	159	130	301	171	132
Haşhaş kapsülü	"	17	13	28	9	10	1	11
Tüm alım tutarı	Milyon YTL	906	1.865	1.433	888	2.497	1.609	181
Başlıca üretim Miktarı								
Morfin ve türevleri	Ton	69	88	104	93	121	28	30
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Milyon YTL	41	53	73	69	85	16	23
Başlıca satış miktarı:								
Buğday	Bin Ton	1.037	3.437	3.710	1.005	535	(470)	(47)
Arpa	"	282	291	632	599	32	(567)	(95)
Mısır	"	362	391	698	290	351	61	21
Fındık	Ton	-	-	4	165	44.476	44.311	26.855
Net satış tutarı	Milyon YTL	920	1.815	2.164	891	1.185	294	33
Stoklar :								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	90.514	84.180	754.133	1.326.244	2.709.208	1.382.964	104
Yarı Mamüller	Bin YTL	1.982	411	694	1.101	3.667	2.566	233
Mamüller	Bin YTL	47.695	59.625	59.324	30.971	42.401	11.430	37
Ticari Mallar	Bin YTL	1.112.851	1.455.741	539.611	148.249	986.145	837.896	565
Diğer stoklar	Bin YTL	166	407	534	1.039	7.022	5.983	576
Memur (Ortalama)	Kişi	225	216	205	203	203	-	-
Sözleşmeli (Ortalama)	"	3.478	3.032	2.822	2.844	2.781	(63)	(2)
İşçi (Ortalama)	"	696	645	591	548	502	(46)	(8)
Personel İçin Yap. Tüm Giderler	Bin YTL	101.463	101.424	101.359	107.527	113.756	6.229	6
Cari Yıla İlişkin								
Memurlar İçin Yapılan Giderler	Bin YTL	5.614	5.958	6.172	6.632	7.090	459	7
Memur Baş.Ort.Aylık Gid.	YTL	2.211	2.298	2.509	2.723	2.910	187	7
Sözleşmeliler için yap.Gid.	Bin YTL	68.794	65.918	69.645	77.385	82.159	4.774	6
Sözleşmeli İçin Aylık Ort. Gid.	YTL	1.896	1.812	2.057	2.268	2.462	194	9
İşçiler İçin Yap.Gid.	Bin YTL	15.465	17.339	16.894	17.773	17.597	(176)	(1)
İşçiler İçin yap. Aylık Ort.Gid.	YTL	1.951	2.240	2.382	2.703	2.921	218	8
Döneme kar. illi. vergi ve diğ.yas.yük.	Bin YTL	14.935	4.514	5.511	3.906	-	(3906)	-
Tahakkuk Eden Vergiler	Bin YTL	27.902	18.552	15.082	18.185	25.176	6.991	38
GSYİH'na Katkı (Üretici Fiyatı)	Bin YTL	250.992	298.695	471.009	173.990	480.120	306.130	176
GSYİH'na Katkı (Alıcı Fiyatı)	Bin YTL	9.126	613.142	427.267	82.471	11.587	(70.884)	(86)
GSMH'na Katkı (Alıcı Fiyatı)	Bin YTL	9.126	613.142	427.267	82.471	11.587	(70.884)	(86)
Faaliyet Kârlılığı (Özkaynak Yön)	%	5	8	6	0,4	16,6	16,2	4050
Mali Kârlılık (Özkaynak Yön.)	%	4,7	0,2	0,9	0,7	-	(0,7)	-
Zararlılık (Özkaynak yitirilişi)	%	-	-	-	-	5,6	5,6	-
Ekonomik Kârlılık	%	4,2	0,1	5,6	0,4	-	0,4	-
Faaliyet Kârı	Milyon YTL	82	148	118	8	303	295	3688
Dönem Kârı	Milyon YTL	40	5	17	14	(105)	(91)	(650)
Bilanço Kâr-zararı	Bin YTL	25.122	147	11.958	10.339	(95.077)	(84.738)	(820)

*2004 yılına ait parasal değerler Yeni Türk Lirasına çevrilmiştir.

Toprak Mahsulleri Ofisi; 24.06.1938 tarih ve 3491 sayılı Kanunla, sermayesinin tamamı Devlete ait bir İktisadi Devlet Teşekkülü olarak kurulmuş olup, 11.12.1984 tarih ve 18602 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ana statü hükümlerine göre faaliyetini sürdürmektedir.

Sermayesi 1460 milyon YTL olan ve 961 milyon YTL’si ödenmiş olan Kuruluşun, 11.07.2008 tarih ve 3008/713 sayılı Devlet Bakanlığı onayı ile mahsup edilen 20 milyon YTL ile 981 milyon YTL’ye yükseltilmiş olan ödenmiş sermayesi bilahare, 2009 yılında Hazine Müsteşarlığı’nın 06.03.2009 tarih 10123 sayılı yazıları ile; 18.02.2009 tarihinde kabul edilen 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanuna eklenen geçici madde hükmü uyarınca Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün (TMO) 2009 yılı finansman açığının karşılanmasını teminen Hazineden olan görev zararı alacaklarına ve ödenmemiş sermayesine mahsuben Müsteşarlıkça Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğüne Özel Tertip İç Borçlanma senetleri için, Müsteşarlık Bütçesinin ilgili tertiplerine 1 milyar Türk Lirasına kadar ödenek eklemeye Maliye Bakanı’nın yetkilendirildiği, bu meyanda 5838 sayılı Kanun kapsamında 04.03.2009 tarihinde Hazine Müsteşarlığına TMO’ya sağlanan 700.000.000 TL tutarındaki kaynağın 478.503.086 TL’lik kısmı TMO’nun ödenmemiş sermaye alacağına, bakiye 221.496.914 TL’nin ise görev zararı alacaklarına mahsuben verildiği, Kuruluşça yapılan mahsup işleminden sonra sermayesinin tamamı ödenmiştir.

TMO’nun; “Çiftçi Kayıt Belgesi kapsamında sınırlama olmaksızın üreticiden alım yapmak ve maliyet esası göz önünde bulundurularak belirlenen bir fiyatla tüketiciye satmak” şeklinde özetlenebilecek olan alım – satım politikasıyla yetkilendirilmiştir.

Tarımında yeniden yapılanma düzenlemeleri çerçevesinde Ofisle ilgili olarak; Sekizinci Beş Yıllık Plan, I. Ulusal Program ile güncelleştirilmiş Ulusal Programda, Dünya Bankası ile yapılan anlaşmalarda birçok tespit, tedbir ve öneriye yer verilmiştir.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında “ Ofisin işlevini etkin olarak yerine getirmesi için yeniden yapılandırılarak faaliyet alanının sınırlandırılacağı ve piyasada gerekli hallerde müdahale görevi yapacağı” belirtilmiş iken 2006 yılında ana statüde değişiklik yapılarak “ Bakanlar Kurulu Kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevi yürütmek ” hükmü uyarınca fındık alım faaliyetine geçmiştir. Bakanlar Kurulu’nun 2009/15202 sayılı Kararıyla da “28.08.2006 tarihli ve 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alım Satımı Hakkında Karar yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce satın alınan fındıkların tasfiyesine kadar, yürürlükten kaldırılan Fındık Alımı ve Satımı Hakkında Karar hükümlerinin uygulamasına devam olunur.” hükmü uyarınca, bu Kararın yayımı tarihinden itibaren TMO fındık alımına ilişkin faaliyetlerine son vermiştir.

TMO ile ilgili olarak;

- “2001 yılında küçülerek sadece olağanüstü hal stoku ve müdahale amacıyla, stratejik stok tutacak bir yapıda olacağı” şeklindeki I.Ulusal Programla getirilen husus gerçekleşmemiştir.

- 26.06.2003 tarih ve 2003/5930 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ekinde yürürlüğe girmiş olan; İkinci “AB Müktesebatına İlişkin Türkiye Ulusal Program”ında Ofise iki ayrı bölüm başlığı altında yer verilmekte olup, Yeni Ulusal Programda Ofisin AB üyesi ülkelerdeki müdahale kuruluşu yapısına dönüştürülmesi ile ilgili hükümler “Ortak piyasa düzenleri” bölümünde yer almaktadır.

Son yıllarda Ofisin yapısal dönüşüm sürecine girmesi için bir dizi gelişmeler ortaya çıkmış ve özellikle;

- IMF ve Dünya Bankasıyla yapılan anlaşmalar,
- AB müktesebatına uyum içinde hazırlanan ulusal programlar,
- Hükümet tarafından uygulamaya konulan acil eylem planı,

Ofisin yapısal dönüşüm sürecini zorunlu kılmaktadır.

Ofisin yeniden yapılandırılmasıyla ilgili olarak yapılmış olan anlaşmalar, programlar, acil eylem planı, Stand by ve Türkiye Tarım Reform Uygulama Projesi (ARIP) anlaşmalarında,

- Yerel hububat fiyatlarının dünya hububat fiyatlarına yaklaştırılması,
- İç ve dış satış işlemlerinden zarar doğmasını önleyecek politikaların geliştirilmesi,
- Sadece olağanüstü hal stoku ve stratejik stok (müdahale amacıyla) tutacak yapıda olacak şekilde küçültülmesi,

- Piyasada oluşan fiyatlardan ve borsalardan alım yapılması,

Acil eylem planında (AEP); AEP-35 göre özelleştirme amaçlı TMO'nun grubunun belirlenmesi,

hedeflenmiştir.

Avrupa Birliği'ne (AB) uyum amacıyla 2006 yılındaki Ulusal Plan hazırlık çalışmaları neticesinde hazırlanan ve bir eylem planı niteliği taşıyan 2006 yılı Ulusal Plan taslağında TMO'nun yeniden yapılandırılarak tarım ürünlerinin piyasalarını düzenlemek için, müdahale önlemlerinden ve ihracat geri ödemelerinden sorumlu "Tarım Ürünleri Piyasası Ödeme Ajansı (TPA)" şeklinde, AB benzeri bir ödeme kurumuna dönüştürülmesi ile bu hususta TMO Ana Statüsünün uyumlu hale getirilmesi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın 07.08.2006 tarih ve 883 sayılı yazısı ile Yüksek Planlama Kurulu'nun sekretaryasını yürüten Devlet Planlama Teşkilatına iletilmiş ve konu ile ilgili olarak; 17.04.2007 tarihinde kamuoyuna açıklanan Türkiye'nin AB Müktesebatına Uyum Programında (2007-2013), "Tarım Ürünleri Piyasası Ödeme Ajansları (TPA)" kurulması hakkındaki Kanun'un 2009-2013 yılları arasında, "TMO Hububat Uygulama Yönetmeliği" ve "TMO Çeltik Uygulama Yönetmeliği"nin ise 2008 yılında çıkarılması planlanmıştır. Ödeme ajansları Kanunun hazırlanmasından Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, yönetmeliklerin hazırlanmasından ise TMO sorumlu tutulmuştur.

TMO'nun sorumluluğunda olan yönetmelikler 2008 yılında hazırlanarak Yönetim Kurulunca 01.06.2009 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere kabul edilmiştir.

Diğer taraftan kurumsal yapılanma çalışmalarıyla ilgili olarak; Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanan "2008-2012 Eylem Planı"nda yer alan ve TMO'nun Tarım Ürünleri Piyasası Ödeme Ajansı (TPA) olarak yeniden yapılandırılmasına yönelik Kanunun Ocak 2009 - Aralık 2010 tarihleri arasında çıkarılması öngörülmektedir.

TMO, 15.10.2007 tarihli ve 2007/12702 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince Avrupa Birliği üyelik kapsamında yapılan çalışmalar, 9. Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program ve Hükümet Programı göz önünde bulundurularak hazırlanan 2009-2013 yıllarını kapsayan Stratejik Plan Hazine Müsteşarlığı'na 2008 yılında gönderilmiştir.

Ofisin son 5 yılda (2004-2008) hububat alımları geçmiş yıllardaki 5 milyon ton üzerindeki alımlara göre 2004 yılında 2,6 milyon ton, 2005 yılında 5,8 milyon ton, 2006 yılında 2,3 milyon ton, 2007 yılında 667,1 bin ton seviyesinde kalmıştır. 2008 yılında ise; TMO'ca 2008 yılı hububat alım miktarı 2,5 milyon ton programlanmış, yurt içinden 831,4 bin ton, yurt dışından da 1.430,3 bin ton olmak üzere toplam 2.261,7 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Ofise; ülke genelinde üretim miktarlarında küresel ısınma ile azalma meydana gelmesi karşısında Bakanlar Kurulu'nun 10.09.2007 tarih ve 2007/12597 sayılı kararıyla, 31.05.2008 tarihine kadar 800 bin ton buğday ve mahlut, 300 bin ton arpa, 300 bin ton mısır ithal etme yetkisi verilmiştir.

2008 faaliyet döneminde de iklim şartlarının aynen devam etmesi ve yurt içinden istenen miktarda alım yapılamayacağını anlaşılmaya üzerine, Bakanlar Kurulu'nun 08.04.2008 tarih ve 2008/13450 sayılı kararıyla, 31.12.2008 tarihine kadar 700 bin ton buğday ve mahlut, 300 bin ton mısır; 17.04.2008 tarih, 2008/13503 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 31.07.2009 tarihine kadar 100 bin ton pirinç ve 04.07.2008 tarih, 2008/13833 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 31.05.2009 tarihine kadar 100 bin ton kırmızı mercimek için ithalat izni verilmiştir. Çıktılan ihaleler ile yurt dışından 700 bin ton buğday, 587 bin ton mısır, 31 bin ton pirinç, 64 bin ton yemlik arpa, 48 bin ton kırmızı mercimek olmak üzere toplam 1.430 bin ton hububat ithal edilmiş olup, karşılığında 844,2 milyon TL ödeme yapılmıştır.

Kuruluş, Hazine Müsteşarlığınca 2008 Nisan ayında hububat piyasalarının regülasyonu için Hazine garantisi olmaksızın varlığa dayalı finansman yöntemiyle 1 yıl vadeli 500 milyon ABD Dolarına kadar dış kredi sağlanması için yetkilendirildiği, bu kapsamda 250 milyon ABD Doları kredi temin edilerek kullanıldığı, ayrıca TMO fındık ve mısır alımlarının başlaması nedeniyle Ağustos 2008 ayında Hazine Müsteşarlığına müracaat ederek kredi yetkisi talep etmiş, hazine Müsteşarlığı da önceden verilen 500 milyon ABD Dolarlık yetkiyi 1.250 milyon ABD Dolarına yükseltmiştir. Bundan da 400 milyon ABD Dolar kısmı için kredi temin edilerek kullanılmıştır.

TMO'nun yurt içinden alacağı 2-2,5 milyon ton hububat ile piyasayı regüle etmesi mümkündür. Piyasadaki spekülasyon hareketlerin önlenmesi için ithalat imkanı olmakla birlikte, üreticinin zarar görmemesi için yurt içi alım politikalarının titizlikle gözden geçirilmesi ve kalıcı tedbirler alınması gereklidir.

Son yıllarda ülke genelinde ekim alanı olarak haşhaşın alternatifi olan şekerpancarı ve tütün üretiminde kısıtlamaya gidilmesiyle, üretici haşhaş ekimine yönelmiş ve iklimin de olumlu gitmesi sonucu 2008 yılı faaliyet dönemi sonunda 14.720 ton haşhaş kapsülü, 6.343 Kg morfin stoku ertesi yıla devretmiştir. Afyon Alkaloit Fabrikasının üretim kapasitesine göre % 74 oranında haşhaş kapsülü stoku mevcuttur.

Türkiye'nin 20.000 ton/yıl haşhaş tohumu üretimine karşılık, 35.000-40.000 ton/yıl ihracat potansiyeli bulunmakta olup, gerek geleneksel tedarikçi üretici avantajının, gerekse Birleşmiş Milletler Teşkilatınca ülkemize tanınan ekim limitinin korunması için haşhaş üreticilerinin alternatif bir üretim modeli olan, ekonomik anlamda morfin ihtiva etmeyen ancak yüksek miktarda haşhaş tohumu verimine sahip gıda amaçlı haşhaş çeşitlerinin geliştirilmesi planlanmış ve bu amaçla 280 haşhaş üreticisine 2.974 dekar alanda gıda amaçlı tohum üretimi için haşhaş ekim izni verilmiştir. Bu alanda üretilen 93.285 kg haşhaş kapsülü bedelsiz olarak TMO tarafından alınmıştır. Bu uygulama yaygınlaştırılmalıdır.

Kuruma, 19.08.2006 tarih ve 26264 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan TMO Ana Statüsünde yapılan değişiklikle Bakanlar Kurulu kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleriyle ilgili verilecek görevi yürütmek yükümlülüğü verilmiştir. Ana statü değişikliğinden sonra 31.08.2006 tarih, 26275 sayılı Resmi gazetede yayımlanan 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla TMO Genel Müdürlüğü fındık alımları ile görevlendirilmiştir. Bununla ilgili olarak merkez ve taşrada daha kapsamlı yapılanmaya gidilmesi amacıyla 10.07.2007 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla "Fındık İşleri Dairesi Başkanlığı", Karadeniz Bölgesinde 4 yeni Şube Müdürlüğü (Akçakoca, Ordu, Giresun, Trabzon) ve bunlara bağlı 8 ajans amirliği kurulmuştur.

2008 yılı faaliyet dönemine 288.041 ton kabuklu fındık devir stoku ile giren TMO, üreticiden yıl içinde 300.830 ton fındık alımı yapmış ve karşılığında 1.272 milyon YTL ödemede bulunmuştur.

TMO'nun bilhassa fındık üreticilerinden 2008 faaliyet döneminde almış olduğu 300.800 ton fındık miktarı, 2006 ve 2007 yıllarında alınan toplam miktara yakın olması TMO'nun finansman ihtiyacını artırmıştır.

Kuruluşun 2007 yılında düşen döviz kurları nedeniyle, döviz cinsi krediler için 91.035 bin YTL lehte kur farkı doğmuş iken cari yılda artan kurlar ve faiz ödemeleri nedeniyle 772.097 bin YTL finansman gideri oluşmuştur.

Geçmiş yıllarda kâr-zarar hesaplarında yer almayan özellikle fındık alımlarında kullanılan kredilere ödenen 305 milyon YTL'lik finansman giderinin bu yıl gerçekleşmiş olması, dönemin zararlar kapanmasına etken olmuştur.

TMO'nun Karadeniz Bölgesinde fındık depolama tesisleri olmadığından, özel sektör ve Fiskobirlik'ten kiralanan depolardan yararlanmıştır. Bu sorunu aşmak üzere 05.04.2007 tarih, 26484 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2007/11854 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla 2006/10865 sayılı kararnamenin 1inci maddesi değiştirilerek "TMO Genel Müdürlüğü fındık alımı ile fındık üretim bölgesindeki depolama ihtiyacını gidermeye yönelik olarak lisanslı depoculuk faaliyetine uygun depolar yapmak/yaptırmakla görevlendirilmiştir."Bu kararname kapsamında uzun süreli depolama garantisi ile (5 yıl) bir özel firmaya 150.000 ton kapasiteli 12 ayrı işyerinde depo inşa ettirilerek 2008 /2009 alımlarında kullanılacak olan depoları teslim almıştır.

Alınan ve stoklanan fındıkların değerlendirilmesi için 2008 Nisan ayından itibaren çeşitli nitelikte ihaleler yapılmışsa da istenilen ya da hedeflenen boyutlarda satış gerçekleştirilememiştir. 2008 yılında sadece 44.476 ton fındık ile 702 ton fındık ürünü satılabilmektedir.

Bu meyanda; 16.07.2008 tarih, 26938 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/13879 sayılı Kararnamede "T.M.O. tarafından yağlık olarak değerlendirilecek fındıktan Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine satış yapılmasına ilişkin karar" yayımlanmıştır. Kararnamede; T.M.O. yağlığa ayırdığı fındıktan 30.000 tona kadar miktarını 1,10 YTL/Kg bedelle 6 aya kadar vadeli ve vade farksız olarak, iki katı tutarında gayrimenkul teminatı karşılığı Fiskobirlik'e satmakla görevlendirilmiştir. Bu karar kapsamındaki satış işleminden doğan mal bedeli dahil her türlü zarar görev zararı sayılarak Hazine'ce karşılanacağı kararlaştırılmıştır.

2006-2007 ve 2008 faaliyet dönemlerinde alınan ve sene sonu ticari mal stoklarının % 24,7'sini, bedel yönünde % 71,0'ni teşkil eden 543,0 bin ton karşılığı dış kredi ile birlikte 2.662,8 milyon YTL stok maliyeti olan fındığın stok maliyeti ile zaman içinde olabilecek kayıplarda dikkate alınarak pazarlanması sağlanmalıdır.

Diğer taraftan; 17.02.2005 tarih ve 25730 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve yürürlüğe giren 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunun geçici 2'nci maddesiyle getirilen hükmü gereğince, TMO'nun yeniden yapılandırılması suretiyle "Tarım Ürünleri Piyasası Ödeme Ajansı"na dönüştürülmesi ve AB'deki ödeme kurumlarının kendilerine ait herhangi bir deposu olmadığı da göz önüne alınarak mevcut tüm depo ve silolarında lisanslı depoculuk yapacak şekilde ortak olarak örgütlenmesine yönelik çalışmaları devam etmekte olup, Yüksek Planlama Kurulunun 16.08.2007 tarih ve 2007/T-20 sayılı kararıyla: 5300 sayılı Kanun hükümlerince kurulacak Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş'ne TMO Genel Müdürlüğü'nce depolama tesisleri ve arsasının aynı sermaye olarak koymak suretiyle % 48 sermaye payı ile iştirak etmesine karar verilmiştir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile TMO arasında imzalanan 27.08.2007 tarihli protokol ile TMO'nun % 48, TOBB'nin % 49, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğinin % 2,

Umumi Mağazalar Türk Anonim Şirketinin % 0,5, Gümrük ve Turizm Ticaret Anonim Şirketinin % 0,5 oranında sermaye payları ile kurulacak şirkete ortak olmaları hususunda mutabakata varılmış ancak, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ortaklıktan vazgeçmesi üzerine, Bakanlar Kurulunun 15.04.2009 tarih, 2009/14997 sayılı Kararı ile Ordu Valiliği İl Özel İdaresinin Şirkete ortak olmasına izin verilmiş, 2009 yılı içerisinde Şirket Ana Sözleşmesinin hazırlanması ile diğer kuruluş çalışmaları devam etmektedir.

Ofisin daha kârlı ve verimli olmasını teminen öncelikle;

- Piyasadaki spekülâtif hareketlerin önlenmesi için ithalat imkanı olmakla birlikte, üreticinin zarar görmemesi için yurt içi alım politikalarının titizlikle gözden geçirilmesi ve kalıcı tedbirler alınması,

- Özel sektör alımlarına her alım döneminde devamlılık kazandırılması yönünde gerekli çabanın gösterilmesi,

- Hububata nazaran miktarı az ancak bedeli pahalı fındık stokunun, stok maliyetinin yanı sıra, stokta uzun süre bekletilmesi sonucu fındıkta oluşabilecek değer kayıpları dikkate alınarak gerek yiyecek olarak, gerekse sanayi ürünü olarak fındığın zaman geçirilmeden değerlendirilmesi,

- Lisanslı Depoculuk yasası ile verilen 5 yıllık sürenin sonunda Ofis'in hukuki yapısının yasaya uygun hale getirilememesi durumunda Ana Statü ile verilen umumi mağazacılık yapması görevi sona ereceği de göz önüne alınarak lisanslı depoculuk çalışmalarının sonuçlandırılması, gereklidir.

II. İDARİ BÜNYE

Ofisin teşkilat yapısı aşağıda belirtilmiştir.

Merkez Teşkilatı:

Cari yılda merkez teşkilatı yönetim kurulu, genel müdür, 2 genel müdür yardımcısı, 8 daire başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Savunma Sekreterliği ve müşavirlik ile bağlı müdürlüklerden ve alt birimlerden oluşmuştur. 2008 yılı sonu itibarıyla merkezde çalışan personel sayısı 547 kişidir.

Özellikle mali yapıyı doğrudan ilgilendiren “hububat alım ve satış fiyatlarının serbest piyasa koşullarında belirlenmesi” şeklindeki uygulamanın yerleştirilmesi, buna uygun bir teşkilat ve personel yapısının oluşturulması gerekmektedir.

Genel Müdürlük Makamının 03.10.2007 tarih ve 688 sayılı Olur'larıyla; 2003 yılında başlatılan yeniden yapılanma çalışmaları sonucunda TMO'nun merkez ve taşra teşkilatında önemli değişikliklere gidildiği, ancak yapılanmanın dinamik bir süreç olduğu ve kurumların değişen ve gelişen koşullara göre şekillenmesi gerektiği gerçeğinden hareketle, TMO'nun geldiği noktada yeniden değerlendirme yapılarak, iş yerlerinde yaşanan yeni yoğunluk başta olmak üzere merkez ve taşra teşkilatının yeniden analiz edilerek, AB uyum sürecinde TMO'nun alacağı yeni yapıya uygun olarak depolama alt yapısının da şekillendirilmesine yönelik olarak uzun süreli kiralama garantisi kapsamında 150 bin tonluk depo yaptırılması ihalesi 2007 yılında sonuçlandırılmış, 2008 yılı içinde 135 bin tonluk kısmı 2009 yılında da geri kalan 15 adedi teslim alınmıştır.

Taşra Teşkilatı:

2008 yılında; 28 şube müdürlüğü, 1 işletme müdürlüğü, 114 ajans amirliği 62 tesisli ekip aracılığın ile faaliyetlerini sürdürmüştür.

2008 yılında taşra teşkilat yapısında yapılan değişiklikler şunlardır;

- Yönetim Kurulunun 10.07.2007 tarih ve 20/147-6 sayılı kararıyla da; Merkez teşkilatında, “Fındık İşleri Dairesi Başkanlığının kurulması, bu Başkanlığa Alım ve Muhafaza Dairesi Başkanlığı bünyesinde yer alan “ Fındık Alım ve Muhafaza Şube Müdürlüğü ile Ticaret Dairesi Başkanlığı bünyesinde yer alan “Fındık Tanıtım ve Pazarlama Şube Müdürlüğünün ve ilave olarak kurulacak “ Fındık Kalite Kontrol ve Değerlendirme Şube Müdürlüğü ile haberleşme servisi Şefliği’nin bağlanması, Taşra teşkilatında ise; Trabzon Şube Müdürlüğüne bağlı Giresun ve Ordu Ajans Amirliklerinin Şube Müdürlüğüne dönüştürülmesi, Fatsa’da yeni bir ajans amirliği kurulması ve Ordu Şube Müdürlüğüne bağlanması, Marmara Bölgesinde Akçakoca’da şube Müdürlüğü kurulması ve derince Şube Müdürlüğüne bağlı Adapazarı ve Düzce Ajans Amirliklerinin Akçakoca Şube Müdürlüğüne bağlanması, Merkezdeki yapılanmanın gerekli iptal-ihdas işlemlerinden sonra, taşra teşkilatındaki yapılanmanın yönetim kurulu onayını takiben yapılması uygun bulunmuştur. Fındık Dairesi Başkanlığı kadrosunun 08.02.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Fındık Dairesi Başkanlığı kadrosunun ihdası ve 2008 yılında yapılan atamalar ile faaliyete geçmiştir.

- Yönetim Kurulunun 24.01.2008 tarih, 2/13-3 sayılı Kararı ile Afyon Şube Müdürlüğüne bağlı Çivril Ajans Amirliğinin ve bu işyerine bağlı Çal Tesisli Ekibinin İzmir Şube Müdürlüğüne bağlanması uygun bulunmuştur.

- Yönetim Kurulunun 15.05.2008 tarih, 11/84-8 sayılı Kararı ile Antalya İşyerinin Afyonkarahisar Şube Müdürlüğüne bağlı tesisli ekip statüsünde açılması ve yapılacak düzenlemelerde genel müdürlük yetkili kılınmıştır.

- TMO Yönetim Kurulunun 26.06.2009 tarih 11/101-13 sayılı toplantısında; 17.06.2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 29.05.2009 tarih, 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda yer alan, kamu kurum ve kuruluşlarında sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlama ve yürütme görevlerinin idari ve mali işler, destek hizmetleri veya bu amaçla kurulmuş hizmet birimleri tarafından yürütüleceği hükmü gereğince, merkez ve taşra teşkilatındaki sivil savunma uzmanlarının Güvenlik Şube Müdürlüğüne bağlanması ile yönetmeliğinde değişiklik yapılması kararlaştırılmıştır.

TMO’nun 2008 yılı sonu itibariyle 3.407 personeli mevcut olup, bunun 2721 sözleşmeli, 201 memur, 485 işçi personeldir.

2008 yılı personel harcamaları toplam 106,9 milyon YTL’dir.

III. MALİ BÜNYE

Ofisin yabancı kaynakları geçen yıla göre 15 puan artarak % 71, öz kaynakları 15 puan azalarak % 29 oranında gerçekleşmiştir.

Bakanlar Kurulu Kararıyla 2006 yılında fındık alımı ile görevlendirilen TMO’ca 2007, 2008 ve 2009 yılında da fındık alımına devam edilmiş, yüksek miktarlarda alıma karşın yeterince satış yapamaması sonucu Nisan 2009 itibariyle stoklarında bekletilen 593 bin ton fındığın maliyetinin 2.868,3 milyon YTL’ye ulaşmıştır.

Faaliyet dönemi itibariyle finansman ihtiyacına maruz kalan ve finansman yükü artan Ofisin; bilhassa 2006 alım sezonunda üreticiden alınan 162 bin ton fındık karşılığı 585 milyon YTL, 2007 yılı sezonunda ise üreticiden alınan 95 bin ton karşılığı 464 milyon YTL, yine 2007 yılında Bakanlar Kurulu’nun 31.10.2007 tarih ve 2007/12757 sayılı kararına istinaden 2007 yılında Fiskobirlik’ten 41 bin tonu 2005 yılı, 26 bin tonu da 2006 yılı mahsulüne fındık alımı karşılığında ödemesi yapılan 247 milyon YTL, 2008 yılında da yıl sonu itibariyle üreticiden alınan toplam 301 bin ton fındık için ödenen 1.272 milyon YTL ile faaliyet döneminde yurtiçi ve yurtdışı hubu-

bat ve haşhaş kapsülü alımı için 1.225 milyon YTL'nin ilgililere ödeme yapılabilmesi için çıkılan ihalelerle yurt içinden ve yurt dışından yabancı para (Euro ve USD) cinsinden dış krediler temin edilme yoluna gidilmiştir.

Kurumun mali dengelerinin bozulmaması için; alımların ve stokların asgari düzeylere çekilmesi, müdahale alım miktarı dışında alım yapılmaması, özel sektörün fındık ve hububat piyasalarına girerek ve doğrudan üreticiden alım yapmaya yönelik özendirici önlemlerin alınması gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

2008 yılına ait Genel Yatırım ve Finansman Programı Kararnamesi, Bakanlar Kurulu'nun 15.10.2007 tarih ve 2007/12702 sayılı kararı ile kesinleşmiş, Hazine Müsteşarlığı'nın 13.11.2007 tarih, 50028 sayılı yazısı ile Kuruma gönderilmiştir. 2008 yılı program İşletme Bütçesi anılan kararname doğrultusunda hazırlanarak Yönetim Kurulu'nun 28.12.2007 tarih ve 34/246-2 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Bakanlar Kurulunun kararı ile kesinleşen Genel Yatırım ve Finansman Programı Hazine Müsteşarlığının 10.07.2008 tarih ve 31653 sayılı yazıları istenilen Kuruluşun 2008 yılı revize, 2009-2010-2011 yılları program işletme bütçesi Yönetim Kurulu'nun 28.11.2008 tarih ve 28/202-1 sayılı kararı ile onaylanarak Hazine Müsteşarlığı'na gönderilmiştir.

Teşekkülün ilk bütçesi ile gerçekleştirme sonuçları karşılaştırıldığı;

Alım miktarında; buğdayda % 46, arpada % 68, haşhaş kapsülünde % 37 azalmaya mukabil, mısırdada % 28 oranında artış; Satış miktarında; buğdayda % 30, arpada % 69 fındıkta % 55 azalmaya mukabil mısırdada % 72 , haşhaştada % 26 oranında artış olmuştur.

- Alım tutarında buğdayda % 28, arpada % 61, mısırdada % 27, haşhaştada kapsülünde % 35, malzeme alımında % 58 azalmaya mukabil mısırdada %283, fındıkta % 141, Satış tutarında; buğdayda % 26, arpada, % 65, fındıkta % 85 azalmaya mukabil mısırdada % 102 oranında artış olmuştur.

- Tüm alım tutarında % 19, üretim maliyetinde % 1, görev zararında % 86 personel giderinde % 2, net satış hasılatında % 22, yatırımda (nakdi) % 43, dönem kârında % 21 oranlarında azalma olmuştur.

- Tüm personel giderlerinde % 8, yatırımda % 38 azalmaya mukabil alım tutarında % 70, görev zararında % 113, üretim maliyetinde % 57 artış olmuştur.

- 2008 yılında 301 bin ton fındık 1.272.467 bin YTL karşılığı satın alınmış, yılsonu itibarıyla 45 tonu 90.354 bin YTL karşılığı satılmıştır.

- 2007 yılına göre 2008 yılında; personel giderlerinde % 7, net satış hasılatında % 33, tüm alımlarda % 181, görev zararında % 369 artışına mukabil, dönem kârında % 841 azalma olmuş ve kuruluş dönemi 105.417 bin YTL zarar ile kapatmıştır.

2008-2009 döneminde fındık alımları da dikkat alındığında fındık stoklarının daha da artacağı ve Teşekküle önemli bir finansman maliyeti getireceğinden stokların biran önce iç ve dış piyasada değerlendirilmesi gerekmektedir.

İşletmelerin kârlı ve verimli çalışmasında en önemli yönetim ve kontrol aracı olan işletme bütçesi hazırlanırken, geçmiş yıl bütçe ve uygulama sonuçlarından yararlanılarak hazırlanması, bütçe sapmaları ve ödenek aşırımları her ay takip edilerek gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Teşekkülün üç yıllık net satış hâsılatı, satış maliyeti, brüt satış kârı, dönem kârı aşağıda gösterilmiştir.

	<u>Ölçü</u>	<u>2006 yılı</u>	<u>2007 yılı</u>	<u>2008 yılı</u>
Net satış hasılatı	Bin YTL	2.163.128	890.889	1.185.227
Satış maliyeti	“	1.951.238	803.003	820.345
Brüt satış kârı	“	211.890	87.886	364.882
Faaliyet gideri	“	93.905	79.781	62.121
Faaliyet kârı	“	117.985	8.105	302.761
Dönem kârı-zararı	“	17.470	14.246	(105.417)

2008 yılında Ofisin net satış hasılatı 2007'ye göre % 25 artarken satış maliyeti hemen hemen aynı kalmıştır. 2008 yılı faaliyet kârı önceki yıla göre % 97 oranında artmıştır.

Faaliyet kârındaki artış önemli olmakla birlikte, faaliyet dışı giderlerdeki özellikle finansman giderlerindeki artış dönem kârını olumsuz etkilemiş ve 105.417 bin YTL zarar doğmasına neden olmuştur. Artan borçlanma nedeniyle oluşan finansman giderlerinin önümüzdeki dönemlerdeki kârlılığı da olumsuz etkileyecektir.

2008 yılı hububat alımları; 10.06.2006 tarih ve 26194 sayılı resmi gazetede yayınlanan 2006/10506 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda gerçekleşmiştir.

Alım fiyatları TMO Yönetim Kurulu'nun 10.06.2006 tarih ve 14/134-2 sayılı kararı ile belirlenerek, hububat borsalarında ve alım fiyatlarında gerekli değişiklikleri yapmaya Genel Müdürü yetkili kılınmıştır.

2008 yılında makarnalık buğdaylar iki grupta, ekmeklik buğdaylar ise altı grupta değerlendirilmiştir.

Geçen yıla göre alımların tamamında % 11,1-29,6 arasında değişen fiyat artışı olmuştur.

Alım fiyatları;

- Makarnalık buğdayda;
- Anadolu durum buğday 50,0 Ykr/kg.
- Diğer durum buğday 42,0 Ykr/kg.
- Ekmeklik buğdayda;
- Anadolu beyaz sert ve kırmızı sert buğdaylar 50,0 Ykr/kg,
- Kırmızı yarı sert buğday 47,5 Ykr/kg,
- Beyaz yarı sert buğday 47,5 Ykr/kg,
- Diğer beyaz ve kırmızı buğdaylar 45,0 Ykr/kg,
- Arpa, çavdar ve yulafta 40,0-35,0 Ykr/kg değişen fiyatlarda olmuştur.

Üreticilerin ürünlerini hasat dönemi sonrasında yüksek fiyatla pazarlamalarına imkan sağlamak amacıyla emanet alımlar teşvik edilmiştir.

Kurum; her yıl Bakanlar Kurulu tarafından yayınlanan destekleme kararname çerçevesinde haşhaş kapsülü alımı yapmaktadır.

2008 yılı haşhaş kapsülü ve tohum destekleme alımı ve satımı da 30.06.2008 ve 2008/13849 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla gerçekleşmiştir.

2008 yılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinde;

- 2008 yılı çizilmemiş haşhaş kapsüllerinin 2,20 Ytl/kg,

- 2009 yılı için haşhaş kapsülü fiyatı edilmeye kadar TMO tarafından yeni mahsülün 2008 yılı fiyat ve şartlarıyla satın alınması ve daha sonra fiyat farkı meydana geldiği takdirde bu miktarın üreticiye ayrıca ödenmesi,

- TMO'nun, haşhaş tohumunun alımına ve satımına ilişkin fiyat, miktar ve bunlara ilişkin uygulama esaslarını belirlemeye yetkili olması,

belirlenmiştir.

2007-2008 tarım döneminde 51.377 üreticiye 351.040 dekar alanda ekim izni verilerek, ölçüm sonucunda tespit edilen 200.429 dekar fiili hasat alanından 10 bin ton haşhaş kapsülü alınarak üreticiye 21 milyon YTL ödeme yapılmıştır.

Gerek dünya stoku, gerekse TMO stokları dikkate alınarak Birleşmiş Milletler Teşkilatının tavsiyesi doğrultusunda haşhaş tarımının sürdürülebilir olması düşünüldükçe ekim alanlarının yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkiye'nin 20.000 ton/yıl haşhaş tohumu üretimine karşılık, 35.000-40.000 ton/yıl ihracat potansiyeli bulunmakta olup, 50 Milyon Dolar civarında döviz girdisi sağlanmaktadır. Bu nedenle gerek geleneksel tedarikçi üretici avantajının, gerekse Birleşmiş Milletler Teşkilatınca ülkemize tanınan ekim limitinin korunması için haşhaş üreticilerine alternatif bir üretim modeli olan, ekonomik anlamda morfin ihtiva etmeyen ancak yüksek miktarda haşhaş tohumu verimine sahip gıda amaçlı haşhaş çeşitleri geliştirilmesi planlanmıştır. Bu kapsamda, 04.07.2008 tarih, 26926 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Haşhaş Kapsülü ve Tohumu Alımı ve Satımı Hakkında 30.06.2008 tarih, 2008/13849 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4. maddesi (d) bendinde "Gerektiğinde gıda ve süs bitkisi amacıyla haşhaş ekimi yaptırmak üzere üreticilerle sözleşme yapmaya TMO yetkili kılınmıştır" denilmektedir. Bu amaçla, 2007/2008 tarım döneminde Tokat ili Erbaa İlçesi Haşhaş Üreticileri Birliği'ne üye Karayaka, Çamdibi ve Ayan köylerindeki 280 haşhaş üreticisine 2.974 dekar alanda gıda amaçlı tohum üretimi için haşhaş ekim izni verilmiştir. Bu alanlarda üretilen 93.285 kg haşhaş kapsülü bedelsiz olarak TMO tarafından alınmıştır. Üreticinin haşhaş tohumunu üretici birliği aracılığıyla, daha kolay ve daha iyi fiyata pazarlaması memnuniyet oluşturmuştur. 2008/2009 yılı ekim döneminde de adı geçen üretici birliğince aynı bölge için 5.000 dekarlık alanda gıda amaçlı tohum üretimi için talepte bulunulmuş olup, TMO tarafından gerekli izin verilmiştir.

2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın Bitkisel Üretim konulu Özel İhtisas Komisyonu Raporunun 5. Dokuzuncu Plan Dönemi İçin Önerilen Strateji, Amaç, Politika, Öncelik ve Tedbirler bölümünün AB'ye Katılım Sürecine Yönelik Amaç ve Politikalar alt başlığında "Bitkisel üretimde sözleşmeli üretim modelinin yaygınlaştırılması için üretici birliklerinin desteklenmesi", Teşvik Sistemine İlişkin Tedbirler alt başlığında "Kamudan bağımsız bir yapıda üreticilere, üretimden pazarlamaya kadar olan safhalarda hizmet vermek üzere; kâr amacı gütmeyen "Tarımsal Üretici Birliklerinin" kurulması ve geliştirilmesi ile tarımsal nitelikli diğer üretici örgütlerinin geliştirilmesi, söz konusu örgütlerde denetimin özerkleştirilmesi", Diğer öncelikler, Tedbirler ve Hukuki Düzenlemeler alt başlığında "Tarımsal pazarlama alt yapısının güçlendirilmesi ve tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması amacıyla üretici birliklerinin kurulması ve geliştirilmesi" ifadeleri yer almaktadır.

Dokuzuncu planın öngörülleri doğrultusunda, gıda amaçlı olarak üretilen haşhaş tohumunun yurt içinde ve yurt dışında pazarlanmasında etkili olan üretici birliklerinin tohum üretimi yapılan bölgelerde kurulması amacıyla gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

Kurumun Ana Statüsünde değişiklik yapılarak hububat dışında diğer tarım ürünlerinin de alımını yapmasını sağlayan husus, Resmi Gazete'nin 19.08.2006 tarih ve 26264 sayılı nüshasında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 2006 yılında Fiskobirlik'in nakdi sıkıntı içinde olması nedeniyle fındık ürününü alamayacağını anlaşılmaya üzerine; TMO 31.08.2006 tarih ve 26275 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 28.08.2006 tarih 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile fındık alımı ile görevlendirilmiş, 2007 ve 2008 yıllarında da fındık alımına devam etmiştir.

2008 yılında üreticiden 271.244 ton fındık karşılığı 1.162.505 bin YTL ödemek suretiyle alım yapılmıştır. 2006 ve 2007 yıllarında alımı yapılan ödemesi yapılmış olan fındıkla birlikte bu yıllarda perakende satışı yapılmış olan 54.663 bin ton fındık karşılığı 102.731 bin YTL düşüldükten sonra stokların değer olarak % 71'ni teşkil eden 2.661.347 bin YTL karşılığı 543.631 ton fındık ertesi yıla devretmiştir.

Fazlaca hareket görmeyen stokta bekletilen fındık bedeli, yaklaşık 2008 yılında ortalama kilogramı 500 YTL'den, 5.322.694 ton alımı yapılması mümkün olabilecek buğdayın bedeline eşdeğerdir. 2008 yılında alım yapılan ve 2009'da da alımı devam etmiş olan fındık stoklarının, alım ve stoklama maliyetinin yüksek olması hususlarının da dikkate alındığında mevcut stokların pazarlanması yönünde gerekli araştırmaların yapılarak biran önce değerlendirilmesi gerekmektedir.

TMO 28.06.2006 tarih ve 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alımı ve Satımı Hakkındaki Karar ile fındık alımı ve satımı ile görevlendirilmiş, daha sonra 14.07.2009 tarihli ve 2009/15202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yukarıda bahsi geçen Fındık Alımı ve Satımı Hakkındaki Karar yürürlükten kaldırılmıştır.

TMO, geleneksel haşhaş ürününü değerlendirmek ve piyasanın yasal alkaloid ihtiyacını karşılamak amacıyla Bolvadin/Afyonkarahisar'da "Afyon Alkaloidleri Fabrikası" 1981 yılında üretimine başlamıştır.

Afyon Alkaloidleri Fabrikası (AAF) entegre bir tesis olup, yılda 20.000 ton çizilmemiş haşhaş kapsülü işleme kapasitesiyle gerek uygulama teknolojisi gerekse üretim yönünden dünyanın belli başlı işletmelerindendir.

İşletmede, çizilmemiş ve kırılmak suretiyle tohumlarından ayrılmış olan haşhaş kapsülünden morfin elde edilmekte, morfinden de morfin sülfat, morfin hidroklorür, kodein, kodein fosfat, dionin gibi türevleri ile satış için CPS* (Haşhaş kapsülü konsantresi) opium powder, opium tentür gibi maddeler üretilmektedir.

2008 yılında 2007 yılına göre Rekrystal morfin üretiminde düşüş meydana gelmiş olup, Kodein Pür, Kodein fosfat, Pür metanol, Morfin hidroklorür, Dionin, Kodein düşük AMA morfin, Dihidro kodein baz, Dihidro kodein bitartarat ve Dihidro kodein tiosiyanat üretiminde artış meydana gelmiştir.

Afyon Alkaloidler Fabrikası'nın, uluslararası taleplere cevap verecek ileri teknoloji düzeyinde tutulması, hem bölge üreticisi, hem de ülke ekonomisi için son derece yararlı görülmektedir.

Kuruluşun 2008 yılı hububat alımları 10.06.2006 tarih ve 26194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/10506 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), hububat fiyatlarını ve alım-satım esaslarını Ana Statüsü ve bu Kararda yer alan hükümler ile piyasa şartları çerçevesinde belirlemeye ve uygulamaya yetkili kılınmıştır.

Özellikle hububat alımlarının yıllar itibarıyla istikrarlı olmadığı dönemlerde stok yönetimi önemli hale gelmiş olup bu nedenle; Ofisin piyasayı regüle edecek seviyedeki asgari ve azami hububat stok seviyelerini öncelikli olarak tespit etmesi gerekmektedir.

Stoklardaki ürünler (özellikle hububat) çeşitli tipte depo ve silolarda, kapalı depolar yeterli olduğu veya bulunmadığı yerlerde ise açıkta polietilen örtüler altında muhafaza edilmektedir.

30.06.2008 tarihli 2008/13849 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile de TMO'nun, haşhaş tohumunun alımı ve satımına ilişkin fiyat, miktar ve bunlara ilişkin uygulama esaslarını belirlemeye yetkili kılınmıştır.

Haşhaş tohumu ile Afyon Alkaloidleri Fabrikası üretim programında bulunan ürünler ile stoklarda bulunan afyonlar ve yurt içi ihtiyacı için ithalen getirilmiş olan ürünlerin yurt içi satış fiyatları 233 sayılı KHK'nın 35 inci maddesine ve her yıl çıkarılan Destekleme Kararnamelerine göre Ofis bünyesinde oluşturulan "Uyuşturucu Madde Komisyonu" tarafından belirlenerek Yönetim Kurulu Kararıyla uygulamaya konulmaktadır.

Satış fiyatlarının belirlenmesinde; fiili maliyetler ile yeni dönem için girdilerde olabilecek artışlar, dünya fiyatları ve döviz kurları esas alınmaktadır.

2008 yılı yetki devri talimatının "Uyuşturucu Madde Komisyonları"na ilişkin maddesi gereğince Afyon Alkaloidleri Fabrikası üretim programında bulunan ürünler ile stoklarda bulunan afyon ve yurt içi ihtiyacı için ithal edilen kokain HCl'in yurt içi satış fiyatları; 6 ayda bir veya gerekli hallerde ilgili komisyonca tespit edilerek yönetim kurulunun onayına sunularak belirlenmektedir.

Haşhaş ürünleri yurtdışı satış fiyatlarının belirlenebilmesinde; Mali İşler Daire Başkanlığınca bildirilen fiil maliyetler ile yeni dönem için girdilerde olabilecek artışları da dikkate alınarak, üretim ve satış maliyetleri ile ortalama ABD Dolar kuru çerçevesinde, Haşhaş ve Alkaloid İşleri Daire Başkanlığınca bir değerlendirme yapılmaktadır. Uyuşturucu Madde Komisyonunca, varılan mutabakat sonucu yurtdışı satış fiyatları belirlenerek Yönetim Kurulunun onayına sunulmaktadır.

Dünya yasal uyuşturucu pazarıyla ilgili bir borsa bulunmamaktadır. Fiyatlar, arz-talep ve stok durumu göz önüne alınarak, alıcı ve satıcıların bir araya geldiği ikili görüşmelerde veya uluslararası toplantı ve fuarlarda yapılan görüşmelerde öğrenilebilmektedir. Ayrıca potansiyel alıcı durumdaki bazı ülkelerde temsilci bulundurulmaya çalışılarak, piyasa durumu bu şekilde de izlenmektedir.

2008 yılında Afyon Alkaloid Fabrikasında üretilen ve dış piyasada satılan morfin türevlerinin satışında 2007 yılına göre miktar itibariyle % 3 oranında, satış tutarında ise % 10 oranında artış olmuştur. TMO morfin türev satışlarından 1.937 Bin YTL elde etmiştir. Afyon Alkaloidleri Fabrikasında üretilen morfin ve türevlerinin terkininde yer aldığı çeşitli ilaçlar kırmızı ve yeşil reçete ile kullanılabilir. Bu ilaçların satın alınması ve kullanılmasında bir dizi tedbirler konulmuş olup, uyulmaması durumunda cezai müeyyideleri mevcuttur. Reçete uygulamaları Birleşmiş Milletler tarafından dünya ülkelerinde uyuşturucu maddelerin suiistimalini önlemek üzere kontrol amacıyla geliştirilmiştir.

İlaç firmaları satışların düşmesine bağlı olarak bu ilaçların üretiminden vazgeçmekte ya da ilaç terkiplerinden morfin türevlerini kısmaktadır. Söz konusu uygulamalara bağlı olarak yurtiçi tüketimi azalmaktadır. Konu ile ilgili olarak Ofis Sağlık Bakanlığı ile temasa geçmiş ve diğer ülkelerde ürünlerinin dozaj miktarları örnek gösterilerek, bir takım ürünlerin belli dozajlara kadar yeşil reçete uygulamasından çıkarılması hususunda girişimler başlatılmıştır.

Kuruluş almış olduğu fındıkları değerlendirmek için 2008 Nisan, Mayıs aylarında kabuklu, 04.07.2008 tarihinde kavrulmuş iç fındık ve yan ürün satışı için ihale yapılmış; bu ihalelerde sadece 670 ton kabuklu, 70 ton kavrulmuş iç fındık, 58 ton yan ürün satılabilmiş, bu ihalelerden sonra serbest satışlara başlanmış, bu kapsamda 13.743 ton kabuklu, 226 ton iç fındık satılmıştır.

Ayrıca 2008 yılında 2005 ve 2006 yılı mahsulü fındıkların değerlendirilmesi amacıyla Yönetim Kurulunun 26.03.2008 tarihli kararıyla kabuklu fındığın bir kısmından veya tamamından yağ imal edilme yetkisi alınmıştır. Bunlara ilişkin 13.08.3008 ve 06.11.2008 tarihlerinde ihalelere çıkılmış ise de ihaleler gerçekleştirilememiştir.18.12.2008 tarihli ihalede 32.000 ton fındığın imalatına karar verilmiştir.

Özet olarak 2008 yılına 288.041 ton fındık devretmiş olup yıl içinde 300.830 ton alım gerçekleşmiştir. 2008 yılında 44.475 ton kabuklu fındık satılmış, 1.415 ton imalata verilmiş ve 2009 yılına 542.631 ton kabuklu fındık stoku devretmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2008 yılında tahıl ürünlerinde üretim miktarları bir önceki yıla göre % 0,1 oranında artarak yaklaşık 29,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin toplam hububat depo kapasitesi tam olarak bilinmemekle birlikte değişik verilere göre 9-13 milyon ton seviyelerinde olup bunun 4,13 milyon tonu TMO'ya aittir. Üretilen hububatın hasadın ardından kısa bir sürede piyasaya arz edilmesinin önemli nedenlerinden biride depo kapasitesinin yetersizliğidir. TMO alım yoğunluğuna bağlı olarak satın aldığı hububatın yaklaşık % 50'sini açık yığınlarda depolamak zorunda kalmaktadır. Açık yığınlarda depolama ise ilave maliyet ve yüksek oranlarda kayıplara neden olmaktadır.

2008 yılında büyük kıymete haiz; liman pnomatikleri, kurutucu cihazlar, silo tesisleri, kara nakil araçlarının sigortaları ve yurt içi, yurt dışı malzeme, cihaz, yedek parça taşımaları dış sigorta yoluyla, bunların haricindeki tüm kıymetler ise iç sigorta yoluyla güvence altına alınmıştır.

2008 yılında dış sigorta şirketlerine 8.808 bin YTL prim ödenmiş olup, prim ödemelerinin tamamına güven sigortaya yapılmıştır.

V. YATIRIMLAR

Toprak Mahsulleri Ofisi, Ana Statüsü 4. üncü maddesinin 5. 6. ve 8. inci fıkralarında özetlenen faaliyet konuları gereği yatırım, etüt, araştırma, fizibilite ve projeler ile gerektiğinde mühendislik ve müşavirlik hizmetleri yapmak veya yaptırmak durumunda olup, yıllık yatırım programlarıyla belirlenen yatırımları gerçekleştirmektedir.

TMO 01.01.2003 tarihinden itibaren ihale işlemlerini 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kapsamında sürdürmektedir.

Ofisin 2008 yılı yatırımları 07.01.2006 tarih ve 26046 sayılı mükerrer resmi gazetede yayınlanmıştır. 2007 yılı programının uygulanması, koordinasyonu ve izlenmesine dair karar'ın kabulü hakkındaki 2007/12701 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 18.10.2007 tarh ve 26674 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TMO'nun 2008 yılı yatırım projeler ;

Tarım sektöründe 2 adet devam eden, 1 adet yeni olmak üzere 3 adet, İmalat-Kimya Sektöründe 1 adet etüt proje, 2 adet devam eden ve 2 adet de yeni olmak üzere 5 proje yer almıştı. Projeler için cari yılda 24.500 bin YTL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içersinde 15.071 bin YTL. harcama gerçekleştirilmiştir. Yılı ödeneğine göre % 62 gerçekleşme sağlanmıştır.

Etüt proje işleri ödeneği 100 bin YTL olup yılı içinde herhangi bir harcama yapılmamıştır.

Devam eden projelerden 2008 yılında biten ve 2008 yılından sonraya kalanlar için toplam 17.840 bin YTL ödenek tahsis edilmiş 11.182 bin YTL'lik harcama gerçekleşmiştir.

Yeni projelerden 2008 yılında biten ve 2008 yılından sonraya kalan projeler için 6.560 bin YTL'lik ödenek tahsis edilmiş, bunun 3.889 bin YTL'lik kısmı harcanmıştır.

VI. BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER

1- Bağlı ortaklıklar:

Kuruluşun bağlı ortaklığı bulunmamaktadır.

2- İştirakler:

TMO Yönetim Kurulunun 06.12.2006 tarih ve 32/282-16 sayılı kararıyla Ofisin ortak olacağı bir tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketi kurulmasına yönelik çalışmalarda bulunmak üzere genel müdürlük yetkili kılınmıştır.

TMO ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği arasında 28.02.2007 tarihinde yapılan Protokolle 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu hükümleri kapsamında kurulacak olan tarım ürünleri lisanslı depoculuk anonim şirketine TMO'nun % 48 ayni sermaye ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin % 49, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğinin % 2, Umumi Mağazalar Türk Anonim Şirketi ile Gümrük ve Turizm İşletmeleri Ticaret Anonim Şirketinin % 0,5'er nakdi sermaye ile iştirak etmesi, TMO tarafından ayni sermaye olarak konulacak gayrimenkul bedellerinin Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda mahkeme kararı ile tespit ettirilmesi, bu süreçte şirket ana sözleşmesinin taraflarca hazırlanması ve TMO Yönetim Kurulunun onayını müteakip karar istihsalı için Yüksek Planlama Kuruluna müracaat edilmesi hususlarında mutabakata varılmıştır.

Yüksek Planlama Kurulunun 16.08.2007 tarih ve 2007/T sayılı kararında; TMO Genel Müdürlüğünün 26.03.2007 tarih ve 2079 sayılı yazısı da dikkate alınarak 5300 sayılı lisanslı Depoculuk Anonim Şirketine TMO Genel Müdürlüğünün diğer ortakların nakdi sermaye koymaları kaydıyla mahkeme kararıyla tespit ettirilecek değerleri üzerinden depolama tesisleri ve arsalarını ayni sermaye olarak koymak suretiyle % 48 sermaye payıyla iştirak etme hususunda anılan Genel Müdürlük Yönetim Kurulunun yetkili kılınmıştır.

Ortaklıktan vazgeçen Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği yerine Ordu İl Özel İdaresi'nin ortaklığı gündeme gelmiş ve gerekli izin için 15.04.2009 tarih, 2009/14997 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı alınmıştır.

Lisanslı Depoculuk Kanunu geçici 2 inci maddesinde, umumi mağazacılık faaliyetleri kapsamında TMO' ne tanınan ve 17.02.2010 tarihinde dolacak olan 5 yıllık sürenin 10 yıla çıkarılması yönünde düzenleme yapılması için TMO tarafından Sanayi ve Ticaret Bakanlığından talepte bulunulmuştur.

Konuya dair Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan alınan 13.04.2007 tarih, 2775 sayılı yazıda tüm lisanslı depo şirketlerine teşvikler sağlanması veya benzeri teşvikler konusunda önümüzdeki 2 yıl içinde gelişme sağlanamaması durumunda TMO'nun umumi mağazacılık yapma yetkisinin uzatılmasının gündeme getirilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.

2009 yılında, 5 yıllık intibak süresinin 10 yıla çıkarılması ve Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununda düzenleme yapılması için Sanayi ve Ticaret Bakanlığından 06.04.2009 tarih, 452 sayılı yazı ile vergi ve benzeri teşvikler konusunda bir gelişme olmaması nedeniyle tekrar talepte bulunulmuştur.

Lisanslı depoculuk şirketinin kurulması çalışmaları devam etmektedir.

VII. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- 2008 yılı sonu itibariyle 542.631 tonu bulan ve toplam 2.661 milyon YTL'ye mal olan findık stoklarının, stoklama maliyetinin yüksek olmasının yanı sıra zamanla findıkta olabilecek kalite kaybı dikkate alınarak pazarlanması yönündeki çabaların sürdürülmesi,

2- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 2008 yılı bilançosu ve 105.416.607,00 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL
I - DÖNEN VARLIKLAR			
A - Hazır değerler		278.762.048,07	100.408.685,29
B - Menkul kıymetler		36.816.241,37	-
1- Menkul kıy. değ. düşük. karş. (-)			
C - Ticari alacaklar		17.320.377,40	64.958.782,76
1- Alacak senetleri reeskontu (-)			
2- Şüpheli ticari alacaklar karş. (-)	(982.626,03)		(5.278.368,47)
D - Diğer alacaklar		1.985.818.856,93	2.470.269.014,57
1- Diğer alacak senedi rees. (-)			
2- Şüpheli diğer alacaklar karş. (-)	(6.618,62)		(6.618,62)
E - Stoklar		1.527.977.098,65	3.754.664.764,83
1- Stok değer düşüklüğü karş. (-)			
2- Verilen sipariş avansları	20.373.155,54		6.222.411,45
F - Yıllara yaygın inşaat ve onarım mali.			
G - Gelecek aylara ait gid. ve gel. tahak.		5.826.508,53	5.515.581,96
H - Diğer dönen varlıklar		17.306.994,14	39.853.563,94
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		3.869.828.125,09	6.435.670.393,35
II - DURAN VARLIKLAR			
A - Ticari alacaklar		181.938,38	211.436,00
1- Alacak senetleri reeskontu (-)			
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)			
B - Diğer alacaklar			
1- Diğer alacak senetleri reeskontu (-)			
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)			
C - Mali duran varlıklar			
1- Bağlı menkul kıymetler			
2- Bağlı menkul kıy. Değer düş. karş. (-)			
3- İştirakler			
4- İştiraklere sermaye taahhütleri (-)			
5- İştiraklere ser. Pay. değer düş. karş. (-)			
6- Bağlı ortaklıklar			
7- Bağlı ortaklara ser.taahh. (-)			
8- Bağlı ort. Ser. Pay. değer düş. karş. (-)			
9- Diğer mali duran varlıklar			
10- Diğer mali dur. var. değ. düş. kar. (-)			
D - Maddi duran varlıklar		870.722.551,69	833.159.451,92
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	2.344.206.209,43		2.290.132.051,69
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(1.499.445.555,72)		(1.487.534.046,02)
3- Yapılmakta olan yatırımlar	24.866.897,03		29.699.912,75
4- Verilen avanslar	1.095.000,95		861.533,50
E - Maddi olmayan duran varlıklar		582.792,17	1.090.942,67
1- Diğer maddi olmayan duran var.	4.109.901,57		4.943.187,61
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(3.527.109,40)		(3.852.244,94)
3- Verilen avanslar			
F - Özel tükenmeye tabi varlıklar		0,01	0,01
1- Diğer özel tük. tabi var. (brüt)	5.941.977,91		5.941.977,91
2- Birikmiş tükenme payları (-)	(5.941.977,90)		(5.941.977,90)
3- Verilen avanslar			
G - Gelecek yıllara ait gid. ve gelir tahak.		3.759,93	-
H - Diğer duran varlıklar		1.717.700,33	4.275.807,42
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		873.208.742,51	838.737.638,02
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		4.743.036.867,60	7.274.408.031,37

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki Dönem YTL		Cari Dönem YTL	
I - KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR				
A - Mali borçlar		31.085.881,16		1.544.923.888,17
B - Ticari borçlar		19.573.311,79		482.466.326,07
1- Borç senedi reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar		401.271.093,82		959.081.419,73
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar		10.059.889,76		1.138.817,20
E - Yıllara yaygın inşaat ve onarım mal.				
F - Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		2.375.004,26		12.769.555,15
G - Borç ve gider karşılıkları		(400.902,56)		-
1- Dönem karı ve diğer				
1-Dönem karı ve diğ.Yasal yük. karş.	3.906.389,85			
2- Peşin ödenen vergi ve diğer Yüküm.(-)	(4.307.292,41)			
3- Kıdem tazminatı karşılığı				
4- Diğer borç ve gider karşılıkları				
H - Gelecek aylara ait gel. ve gider tahak.		1.524.296,11		1.542.719,74
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		1.950.029,57		2.463.501,27
KISA VADELİ YAB.KAY. TOPLAMI		467.438.603,91		3.004.386.227,33
II - UZUN VAD. YAB.KAYNAKLAR				
A - Mali borçlar		1.977.309.220,90		2.013.043.133,07
B - Ticari borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar				
E - Borç ve gider karşılıkları		372.240.539,50		433.760.150,73
1- Kıdem tazminatı karşılıkları				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	372.240.539,50		433.760.150,73	
F - Gelecek yıllara ait gel. ve gid. tahak.				
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YAB. KAY. TOPLAMI		2.349.549.760,40		2.446.803.283,80
III - ÖZ KAYNAKLAR				
A - Ödenmiş sermaye		961.036.675,39		981.496.913,64
1- Sermaye	1.460.000.000,00		1.460.000.000,00	
2- Ödenmemiş sermaye (-)	(498.963.324,61)		(478.503.086,36)	
B - Sermaye yedekleri		4.578.604.879,20		4.578.604.879,20
1- Hisse senedi ihraç primleri				
2- Hisse senedi iptal karları				
3- Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları				
4- M.D.V. Yeniden değerlendirme artışları				
5- İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
6- Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar yedekleri		500.168.294,26		492.633.925,08
1- Yasal yedekler	476.007.690,29		480.354.840,91	
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler	20.460.238,25		5.992.094,50	
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar	3.700.365,72		6.286.989,67	
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)		(4.124.100.590,68)		(4.124.100.590,68)
F - Dönem net karı (Zararı)		10.339.245,12		(105.416.607,00)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		1.926.048.503,29		1.823.218.520,24
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		4.743.036.867,60		7.274.408.031,37

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari Dönem	
	YTL		YTL (105.416.607,00)	
A- Brüt satışlar	892.198.764,73		1.186.596.523,40	
B- Satış indirimleri (-)	(1.309.490,00)		(1.368.757,19)	
C- Net satışlar	890.889.274,73		1.185.227.766,21	
D- Satışların maliyeti (-)	(803.002.748,39)		(820.345.313,00)	
Brüt satış kârı		87.886.526,34		364.882.453,21
E- Faaliyet giderleri (-)	79.781.180,14		62.121.355,93	
Faaliyet kârı		8.105.346,20		302.761.097,28
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	142.617.065,76		74.955.157,13	
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(6.490.555,33)		(10.609.657,79)	
H- Finansman giderleri (-)			(324.846.175,76)	
Olağan kâr		144.231.856,63		42.260.420,86
I- Olağandışı gelir ve kârlar	9.397.707,72		9.069.135,81	
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	(139.383.929,38)		(156.746.163,67)	
Dönem kârı		14.245.634,97		(105.416.607,00)
Net parasal pozisyon kârı veya zararı		14.245.634,97		(105.416.607,00)
K- Dönem kârı vergi ve diğer Yasal yükümlülük karşılığı (-)	3.906.389,85			
Dönem net kârı		10.339.245,12		(105.416.607,00)

TARIM İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 27/05/2010 tarihli 18'inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

1- Kuruluş Kanunu:

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM), o zamanki Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren 15 hara ve inekhane ile 01.03.1950 tarih ve 5433 sayılı Kanunla kurulan Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü'nün birleştirilmesi suretiyle 11.04.1983 tarih ve 60 sayılı İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile bir kamu iktisadi kuruluşu olarak kurulmuştur. 60 sayılı KHK'yi değiştiren 2929 sayılı Kanun gereği 10.10.1983 tarih ve 95 sayılı KHK yürürlüğe girmiştir.

Haraların geçmişi Osmanlı İmparatorluğuna, Devlet Üretim Çiftliklerinin geçmişi ise Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar uzanmaktadır. Bu bakımdan TİGEM, Türkiye'nin köklü kuruluşlarından birini oluşturmaktadır.

TİGEM, 60 sayılı KHK'nin yerine çıkarılan 2929 sayılı Kanun ve bu Kanunun yerine geçen 233 sayılı KHK'de de kamu iktisadi kuruluşu olarak yer almıştır. Ancak, 233 sayılı KHK'nin 2 nci maddesinde yer alan kamu iktisadi kuruluşu tanımının, 24.11.1994 tarihinde kabul edilen Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine Dair 4046 sayılı Kanunla değiştirilmesi üzerine TİGEM Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİK) statüsünden çıkarılarak İktisadi Devlet Teşekkülü (İDT) statüsüne alınmıştır. Teşekkülün yeni statüsüne göre hazırlanan Ana Statüsü de Yüksek Planlama Kurulu'nun 08.03.2000 tarih ve 2000/T-11 sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

Bu düzenleme ile TİGEM'in faaliyetleri genelde kamu hizmeti niteliğinde olmasına rağmen iktisadi alanda ticari esaslara göre verimlilik ve kârlılık ilkeleri doğrultusunda faaliyetlerini yürütme zorunda olan bir teşebbüs haline getirilmiştir. Bu statüde faaliyetlerini yürütürken, uygulamada özellikle çiftçilerin tohumluk ve damızlık ihtiyaçlarını karşılamada önemli mali sıkıntılarla karşılaşmakta ve bu görevinden dolayı mevzuattan gelen kârlılık esaslarını uygulayamamaktadır.

2- Teşekkülün Amacı :

Ana Statü'ye göre TİGEM'in amacı; tarım ve tarıma dayalı sanayinin ihtiyacı olan her türlü mal ve hizmetleri üretmek, olarak yer almıştır. Kuruluşun faaliyet konuları;

a) Ülkenin bitkisel ve hayvansal üretimini artırmak, çeşitlendirmek ve ürün kalitesini iyileştirmek amacıyla yetiştirdiği tohumluk, fidan, fide ve benzeri mallar ile ürettiği damızlık hayvan ve spermaları yetiştiricilere intikal ettirir.

b) İşletmelerde elde edilecek hayvansal ve bitkisel ürünlerle birlikte çiftçilerden alacağı ürünleri kıymetlendirmek için tesisler kurar, kurdurur, kurulanlara iştirak eder.

c) Bitkisel ve hayvansal üretim, yetiştirme, ıslah konularında araştırmalar yapar, yaptırır ve gerektiğinde diğer ıslah ve araştırma kuruluşları ile işbirliği yapar.

d) Ürettiği her türlü ürün ve hizmet konuları ile ilgili olarak çevre çiftçisi ve çiftçi örgütleri ile üretim ve tanıtım amaçlı işbirliğine girer.

e) Amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu her türlü mal ve hizmeti yurt içi ve yurt dışından temin eder.

f) Yurt içi ve yurt dışındaki kişi ve kuruluşlarla işbirliği yaparak her türlü mal ve hizmeti temin eder, bunları pazara hazırlayarak iç ve dış pazarlarda değerlendirir.

g) Üretim ve işletme faaliyetlerinde bulunmak ve tesislerini kurmak üzere özel ve tüzel kişilerden yer kiralar, kiraya verir.

h) İşletme ünitelerinde zaman içinde fonksiyonunu yitirmiş kümes, ahır, depo, sundurma ve benzeri binaların yıpranmaya terk edilmemesi ve ekonomiye kazandırılması için, işletme bütününe zarar vermemek kaydıyla özel veya tüzel kişilere kiraya verir.

i) Faaliyet konuları ile ilgili üretim ve işletme tesisleri kurmak üzere yurt içi ve yurt dışı özel ve tüzel kişi ve firmalarla işbirliği yapar, ortaklık kurar ve faaliyete geçmesini sağlar.

j) Yurt içi ve yurt dışı firmalarla patent, lisans, teknik beceri ve benzeri anlaşmaları yapar, bilgi ve teknolojiyi mer'i mevzuata göre satar ve satın alır.

k) İşletme yönetimi, proje araştırma, fizibilite ve benzeri mühendislik hizmetlerini yapar ve yaptırır.

l) Çalışma konuları ile ilgili beceri kazandırma seminerleri ve kursları düzenler veya düzenletir.

olarak sayılmıştır.

3- Toplu bilgiler :

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün; son beş yıllık çalışmalarına ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir:

Toplu bilgiler	Ölçü (*)	2004	2005	2006		2008	Son iki yıl farkı	Artış azalış
Sermaye	Bin YTL	235.000	300.000	300.000	400.000	500.000	100.000	25
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	209.403	234.903	269.406	299.406	400.749	101.343	34
Öz kaynaklar	Bin YTL	269.770	296.824	335.823	344.079	365.241	21.162	6
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	26.934	32.932	27.493	23.349	48.966	25.617	110
Finansman giderleri	Bin YTL	111		290	68	492	424	624
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	118.303	131.911	148.981	168.609	185.404	16.795	10
Maddi duran varlıklar birik.amortisman	Bin YTL	52.146	59.601	69.398	77.522	86.648	9.126	12
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	7.011	20.650	15.843	19.590	12.424	(7.166)	(37)
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	48	68	76	63	55	(8)	(13)
İştiraklere ödenen sermaye	YTL	169	445	519	635	1.941	1.306	206
İştirakler temettü geliri	YTL	-						
Tüm alım tutarı	Bin YTL	69.006	77.940	74.463	106.207	135.221	29.014	27
Başlıca üretim miktarları :								
Hububat :								
- Buğday	Bin ton	281	285	308	276	132	(144)	(52)
- Arpa	Bin ton	20	22	30	13	13		
Endüstri bitkileri :								
- Kütlü pamuk	Ton	785	5.473	4.302	4.142	3.140	(1.002)	(24)
- Dane mısır	Ton	25.149	27.199	23.813	20.369	26.350	5.981	29
- Ayçiçeği	Ton	7.379	7.683	6.432	6.012	5.618	(394)	(7)
Yemelik dane baklagiller :								
- Mercimek	Ton	5.510	5.581	7.757	3.270	3.195	(75)	(2)
Hayvansal üretim :								
- Buzağı	Baş	7.160	7.162	7.065	7.311	7.207	(104)	(1)
- Kuzu	Baş	41.280	47.644	57.763	61.360	57.929	(3.431)	(6)
- Tay	Baş	496	541	531	489	292	(197)	(40)
- Süt	Ton	40.533	41.142	41.533	43.472	45.613	2.140	5
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Milyon YTL	297	324	346	382	391	9	2
Toplam arazi varlığı(kiraya verilen hariç)	Bin hektar	376	363	360	359	359		
Kültür altı arazi(kiraya verilen hariç)	Bin hektar	316	304	303	303	303		
Kültür dışı arazi(kiraya verilen hariç)	Bin hektar	60	59	57	56	56		
Üretim verimliliği :								
- Buğday	Kg / da	267	302	308	298	259	(39)	(13)
- Arpa	Kg / da	304	275	335	164	159	(5)	(3)
Başlıca satış miktarları :								
Hububat :								
- Buğday (Tohumluk)	Bin ton	160	127	144	93	65	(28)	(30)
- Arpa (Tohumluk)	Bin ton	16	14	17	12	9	(3)	(25)
- Buğday (mahsül)	Bin ton	104	138	144	75	61	(14)	(19)
Endüstri bitkileri :								
- Pamuk	Ton	1.128	2.733	2.055	1.397	1.278	(119)	(9)
- Mısır (ikinci ürün yemlik)	Ton	19.715	4.456	16.568	8.101	3.548	(4.553)	(56)
- Ayçiçeği	Ton	7.305	7.648	6.385	6.008	3.778	(2.230)	(37)
Yemelik dane baklagiller :								
- Mercimek	Ton	4.177	115	49	4.076	1.688	(2.388)	(59)
Hayvansal ürünler :								
- Damızlık sığır	Baş	2.878	1.791	3.942	2.861	2.107	(754)	(26)
- Damızlık koyun	Baş	7.448	5.480	4.839	7.692	5.496	(2.196)	(29)
- Tay	Baş	240	206	300	295	277	(18)	(6)
- Süt	Ton	40.874	38.348	38.827	40.837	39.705	(1.132)	(3)
Net satış tutarı	Bin YTL	255.320	191.794	233.147	209.796	202.391	(7.405)	(4)
Stoklar :								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	19.317	21.940	21.537	26.477	30.249	3.772	14
- Yarı mamüller	Bin YTL	52.148	53.540	58.247	62.170	68.854	6.684	11
- Mamüller	Bin YTL	54.160	52.214	44.507	59.552	73.587	14.142	24
- Ticari mallar	Bin YTL	42	2	2				
- Canlı stoklar	Bin YTL	396	1.543	1.350	2.014	3.318	1.304	65
- Diğer stoklar	Bin YTL	395	3.896	459	146	49	(97)	(66)

Toplu bilgiler	Ölçü(*)	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Memur (ortalama)	Kişi	171	163	158	157	157		
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	846	801	770	863	849	(14)	(2)
İşçi (Ortalama)	Kişi	4.178	3.956	3.604	3.359	3.090	(269)	(8)
Personel için yapılan tüm giderler	Milyon YTL	122,1	139,1	137,4	147,4	150,6	3	2
Cari yıla ilişkin :								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	4.659	4.871	5.059	5.473	5.790	317	6
- Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.270	2.490	2.668	2.911	3.073	162	6
- Sözleşmeliler için yapılan gider	Bin YTL	16.720	17.730	18.909	23.447	24.599	1.152	5
- Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.647	1.845	2.046	2.265	2.414	149	7
- İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	94.432	100.868	98.505	107.582	104.853	(2.729)	(3)
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.844	2.125	2.278	2.756	2.828	72	3
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	552	390	745	19.292	895	(18.397)	(95)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Milyon YTL	121	124	170	106	109	3	3
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Milyon YTL	113	117	165	120	103	(17)	(3)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Milyon YTL	113	117	165	120	103	(17)	(3)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	-	-	-	-	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	1,7	0,5	0,1	-	-	-	-
Ekonomik kârlılık	%	1,2	0,5	1,3	-	-	-	-
Zararlılık	%	-	-	-	6,5	22	16	238
Faaliyet kârı veya zararı	Milyon YTL	(4,2)	(9,4)	3,6	(27.378)	(46.497)	19.119	70
Dönem kârı veya zararı	Milyon YTL	3,4	1,6	4,5	(21.745)	(80.181)	58.436	269
Bilanço kârı veya zararı	Milyon YTL	(789,2)	(787,6)	(783,1)	804.861	885.042	80.181	10

(*) 5083 sayılı Kanuna uygun olarak, geçmiş yıllar değerleri YTL'ye çevrilmiştir.

II. İDARİ BÜNYE:

1- Teşkilat yapısı:

Genel Müdürlüğü Ankara'da bulunan Teşekkülün merkez teşkilatını; Yönetim Kurulu, Genel Müdür, 3 Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Sivil Savunma Uzmanlığı, Özel Kalem Şube Müdürlüğü, 11 adet Daire Başkanlığı ile bunlara bağlı şube müdürlükleri oluşturmaktadır.

Taşra teşkilatını ise, 2008 yılı sonu itibarıyla 24 adet işletme müdürlükleri teşkil etmiştir. Coğrafi konumları, ekolojileri ve üretim potansiyelleri itibarıyla yüksek maliyetli yatırım projelerine ihtiyaç duyan ve rehabilite edilmeleri mümkün görülmeyen bir kısım işletmelerin, uzun süreli kiraya verilmesi konusunda Yüksek Planlama Kurulu kararı istihsalı talep edilmiş ve bu konuda 04.07.2003 tarih ve 2003/T-13 sayılı YPK kararı çıkmıştır. Söz konusu karar gereği, 11 işletme (Acıpayam, Çiçekdağı, Gelemen, Gökçeada, Göle, Hafik, İnanlı, Altındere, Kahramanmaraş, Manisa ve Turunçgiller) tamamen, 1 işletme (Boztepe) kısmen 30 yıl olarak uzun süreli kiraya verilmiş, 2 işletme de (Kazova ve Bala) tesis ve varlıkların aynı sermaye konulmaksızın yıllık kira-nın TİGEM'in sermaye katkısı olarak kabul edilmek suretiyle kurulan şirketlere TİGEM'in iştiraki şeklinde uzun süreli (30 yıl) kiralanmıştır. Ankara'da faaliyetini sürdüren Merkez İmalat ve İkmal İşletmesi de 2006 yılında YPK kararı ile kapatılmıştır.

2008 yılı ortalama itibarıyla TİGEM'de 157 memur, 849 sözleşmeli, 3.071 daimi, 19 geçici işçi olmak üzere 4.096 personel çalışmıştır.

2008 yılında alınan izin çerçevesinde 24 sözleşmeli personel açıktan atanmış, 2 memur naklen, 10 memur sözleşmeli statüden memuriyete geçiş olmak üzere 36 personelin ataması yapılmıştır.

Yalovada'ki Atatürk İşletmesi de YPK kararı ile tasfiye edilmek suretiyle Hazine adına tes-cil edilerek Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne devredilmiş iken, bu işlemle ilgili olarak Tarım-İş Sendikası tarafından açılan dava sonucu ilgili mahkemece 25.05.2006 tarihinde yürütmenin durdurulmasına karar verildiğinden, 03.10.2006 tarihinde bu işletme TİGEM tarafından devir alınmıştır. Daha sonra, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12.08.2008 tarih ve 2008/51 sayılı kararı ile, Yalova Atatürk Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nün kullanımında bulunan tüm taşınmazların özelleştirme kapsam ve programına alınması, özelleştirme işlemleri tamamlanıncaya kadar işletmede bulunan ürünlerin ve diğer stokların TİGEM bünyesinde bırakılması, her türlü bakım, onarım ve benzeri işlerin özelleştirme işlemleri tamamlanıncaya kadar TİGEM tarafından yürütülmesi, söz konusu taşınmazların satış yöntemiyle özelleştirilmeleri ve özelleştirme işlemlerinin bir yıl içerisinde tamamlanması, kararlaştırılmıştır. Tarım-İş, Tema Vakfı, Ziraat Mühendisleri Odasının Müştereken iptal davası açtığı ve Danıştay 13. Dairesinin Esas No:2008/11870 sayılı kararıyla 13.03.2009 tarihinde Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 12.08.2008 tarih ve 2008/51 sayılı kararının yürütmesinin durdurulmasına karar verildiği durumun henüz sonuçlanmadığı ve Mahkeme kararının beklendiği anlaşılmıştır.

İhalesi yapılarak kiralayan firmaya 31.05.2006 tarihinde teslim edilen Kumkale işletmesiyle ilgili olarak; İşletmeyi kiralayan firma 27.11.2007 tarihinde Noter aracılığı ile ihtarda bulunarak, ihale aşamasında işletmenin bulunduğu alanın Doğa Koruma ve Milli Parklar alanı içinde kaldığı, bu nedenle de ihalede taahhüt edilen yatırımların yapılması için izin alınamadığı, bu durum ihale aşamasında Kuruluşça belirtilmediği, dolayısıyla ihaleye çıkarılan yerin kusurlu ve hukuki ayıplı olduğu durumunun sonradan anlaşıldığı, milli park engeli nedeniyle gerekli yatırımları yapıp üretim faaliyetlerini geliştiremedikleri, gerekçeleriyle kira akdinin feshedildiğini bildirmiş, yasal hakların iadesini talep etmiş ve kiralananın 31.12.2007 tarihine kadar teslim alınması gerektiği ve teslim alınmadığı takdirde doğabilecek zarar-ziyandan şirketlerinin sorumlu olmayacağını, bildirilmiştir. Daha sonra ilgili Şirket tarafından, kesin teminat mektubunun irat kaydedilmesinin önlenmesi için İhtiyati Tedbir Talepli kira sözleşmesinin feshi, masraf ve giderlerle uğramış oldukları zararlara ve yoksun kalınan kara karşılık toplam 2 milyon YTL'nin tahsili için TİGEM aleyhine dava açılmıştır.

TİGEM Yönetim Kurulunun 28.01.2008 tarih ve 3/19 sayılı kararı ile Kumkale İşletmesi kuruluşça teslim alınmış ve teşkilat yapısı ihdas edilmiştir.

TİGEM Hatay İşletmesi Müdürlüğüne ait arazilerin bedelsiz olarak Hazineye devredilmesiyle ilgili olarak tesis edilen 09.02.2009 tarih, 2009/T-1 sayılı YPK Kararının;

- Anayasa'nın 7 nci maddesine ve 3646 sayılı Kanuna aykırı olması,
 - DSİ baraj projesi kapsamında baraj gölü alanında kalacak vatandaşlara ait taşınmazların, Hatay Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nün arazilerinden ihtiyaç duyulan kısmı ile "takas" edilmesi konusunda mevzuatımızda herhangi bir düzenleme olmaması nedeniyle Kararda bahsedilen "takas" işleminin yasal dayanağının bulunmaması,
 - Söz konusu uygulamanın 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 30 uncu maddesine göre "trampa" usulüyle gerçekleştirilmesi ya da bu konuda yeni bir yasal bir düzenleme yapılması,
 - Bu Kararın gereklerini yerine getirmek amacıyla TİGEM ve DSİ Genel Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin hukuki geçerliliği bulunmaması,
- nedenleriyle TİGEM Yönetim Kurulunca alınan 31.07.2009 tarih, 192 sayılı Kararın iptal edilmesi gerekmektedir.

2- Karar ve yürütme organı :

Teşekkülün en yüksek düzeyde yetkili ve sorumlu karar organı Yönetim Kurulu'dur. 233 sayılı KHK gereğince Yönetim Kurulu; Genel Müdürün başkanlığında iki genel müdür yardımcısı, ikisi ilgili bakanlık, biri de Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca atanan üyeler olmak üzere toplam 6 kişiden oluşmaktadır.

Teşebbüs Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü 12.11.2007 tarih ve 2007/9410 sayılı Kararnameyle Bakanlık Müşavirliğine atanmış, Bakanlığın 16.11.2007 tarih ve 548 sayılı oluru ile yönetim kurulu üyesi bir genel müdür Yardımcısı vekâleten görevlendirilmiş, 09.05.2008 tarih, 26871 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2008/10050 sayılı Kararname ile de asaleten yeni bir atama yapılmıştır.

Genel müdür yardımcısı olan üyelerden birinin görev süresi 30.01.2007 tarihinde sona ermiş, 03.05.2007 tarih ve 26511 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2007/9022 sayılı Kararname ile aynı genel müdür yardımcısı tekrar atanmıştır.

Genel müdür yardımcısı olan üyelerden diğerinin görev süresi de 07.09.2008 tarihinde sona ermiş, 22.06.2009 tarihinde yeni bir atama yapılmıştır.

Teşekkülün yürütme organı, genel müdür, üç genel müdür yardımcısı ve bağlı alt birimlerden oluşan Genel Müdürlüktür.

III. MALİ BÜNYE:

2008 yıl sonundaki 394 milyon YTL tutarındaki varlıklarının % 58 oranında 227 milyon YTL'sını dönen, % 42 oranında 167 milyon YTL'sını ise duran varlıklar oluşturmuştur.

Teşekkülün toplam kaynaklarının % 92,8'ini öz kaynaklar oluşturmuştur. Bu durum, kuruluştaki yabancı kaynak kullanımının düşük olduğunu göstermektedir. Ancak, tarım sektöründe paranın çevrilebilir hızının düşük olması ve stoklara fazla kaynak bağlanması doğal bir sonucu olarak değerlendirilmektedir.

Tarımsal üretim yapan işletmelerde bir yıl önce yapılan masraflar ancak müteakip yılda gelire dönüşebilmektedir. Kuruluş 2008 yılı faaliyet dönemini 80,2 milyon YTL zararla kapatmıştır. 2008 yılı faaliyetlerinin 80,2 milyon YTL zararla sonuçlanması nedeniyle öz kaynaklarının % 23 oranındaki kısmının yitirildiği görülmektedir.

Yaşanan kuraklık ve dünyadaki küresel mali kriz nedeniyle oluşan finansman ihtiyacının; 101 milyon YTL'sı, Hazine tarafından ödenmemiş sermayeye mahsuben karşılanmış ve ayrıca ihtiyaca binaen 6,5 milyon YTL ise banka kredisi kullanılmıştır.

Çiftçilerin hububat tohumluğu ile damızlık ihtiyacını karşılayan TİGEM'in, bu önemli faaliyetlerinden dolayı özellikle sığır ve koyunculuk üretimleri kendi satış sonuçlarına zarar olarak yansımakta ise de, ülkenin tarımsal üretimini artırdığından genelde katma değer artmasında etkili olmaktadır.

TİGEM'in zayıf yönleri ve dönem zararlarının yüksek gerçekleşmesinin nedenleri:

- Sulama sorunu :

TİGEM'in kullandığı arazi varlığı 3.595.628 dekar olup bunun 242.207 dekarı sulanan arazidir. Diğer bir ifade ile kullanılan arazinin % 6,7'si sulanmaktadır.

Son yıllarda meydana gelen kuraklık nedeniyle, İşletmelerde üretim miktarları dolayısıyla verim düşmüştür. 2008 yılında Ceylanpınar Tarım İşletmesi'nde kuraklık nedeniyle 508,6 bin dekar buğday ve mercimek ekili alandan hiç ürün alınamamıştır. Sonuçta 27,5 milyon YTL masraf ve 80 milyon YTL hasılatından yoksun kalmıştır.

- Kapasitenin kullanılamaması sorunu:

Hayvancılık geliştirme ve otomasyon projesi kapsamında Anadolu'da 2270 baş, Karacabey'de 2250 baş, Türkgeldi'de 800 baş, Tahirova'da 200 baş olmak üzere toplam 5520 baş yarı açık ahır ve inek ahırlarının 2006-2008 yıllarında kati kabulleri yapıldığı halde sağım ve diğer alt yapı eksiklikleri nedeniyle henüz hizmete konulamamıştır.

- Pazarlama sorunu :

Üretim için sarf edilen çaba kadar ürünün pazarlanması içinde çaba sarf edilmelidir. Örneğin piyasaya tohumluk satışlarında yıllar itibarıyla önemli düşüşler olmuştur. 2004'de 141 bin ton, 2005'de 130 bin ton, 2006'da 144 bin ton 2007'de 96 bin ton 2008'de 65 bin ton tohumluk buğday satışı yapılmıştır. 2006 yılına göre 2008 yılında tohumluk buğday satışlarında %55 oranında düşüş olmuştur. Kuruluş 2009 yılına 17 bin ton sertifikalı tohum stoku devretmiştir.

Süt satışından 2008 yılında 19,4 milyon YTL zarar edilmiştir. 2008 yılında hijyenik şartlarda elde edilen 43 bin ton inek ve koyun sütü 29,9 milyon YTL'ye satılmış, buna mukabil 49,3 milyon YTL masraf yapılmış, 19,4 milyon YTL zarar edilmiştir. Süt birim maliyeti 1.146 YTL, birim satışı fiyatı 0,70 YTL'dir.

- Teknolojinin yenilenmesi konusu :

2008 yılında tesis cihaz ve makinelerin % 66'sı, taşıt araç ve gereçlerin % 73'ü amorti edilmiştir. Verimlilik ve kârlılık artışının sağlanabilmesi için üretime uygun teknolojilerin yenilenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir.

- Maliyetin yüksekliği :

Üretimde kullanılan girdi maliyetleri yükselmiştir. Elektrik, kimyevi gübre, yem giderlerinde geçen yıla göre önemli artışlar olmuştur. Kıdem tazminatı yükü artmıştır. 2008 yılında emekli olan 272 adet işçiye 13.8 milyon YTL kıdem tazminatı ödenmiştir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

1- Tedarik işleri :

2008 yılında gerçekleşen alımlar toplamı önceki yıla göre % 27,7 oranında artmak suretiyle 111.555 bin YTL olmuştur. Bu tutarın 111.428 bin YTL'si yurt içi alımlara, 127 bin YTL'si de yurt dışı alımlara aittir. Toplam alımların % 36'sı gübre, bitki ve hayvan ilaçları ile kimyevi maddelerden oluşan yardımcı ilk maddelere, % 21'i yakıt ve madeni yağlar, % 15,3'ü esas üretim ve ilk maddeler, % 14,6'sı çeşitli malzemeler, % 7,4'ü yardımcı ilk maddelere, % 5,7'si de yedek parça ve çeşitli malzemeler ile diğer alımlara aittir. Esas üretim ve yardımcı ilk madde alımlarının düşük oranda kalmasına, Kuruluşun kendi üretimi olan tohumluk ve damızlık gibi ilk maddeleri piyasadan alım yapmadan kendi üretiminde kullanmasından ileri gelmektedir.

2008 yılında, Kuruluşun güvenlik hizmetleri ile zirai ve hayvancılık faaliyetleri, tahmil-tahliye, temizlik, çevre düzenlemesi vb. işleri için dışarıdan hizmet alımı yoluna gidilmiş ve toplam 23.666 bin YTL ödeme yapılmıştır.

12 adet İşletmenin verimlilik ve kârlılık analizlerinin yaptırılması konusu:

Yönetim Kurulu'nun 01.09.2008 tarih ve 184 sayılı kararında; Tarımsal özellikleri ile ekolojik koşulları bakımından farklı yapılara sahip 12 Tarım İşletme Müdürlüğü'nün (Konya/Kadınhanı-Altnova, Eskişehir/Mahmudiye-Anadolu, Şanlıurfa-Ceylanpınar, Adana/Ceyhan-Çukurova, Muğla/Dalaman, Amasya-Gökhöyük, Bursa-Karacabey, Aksaray-Koçaş, Kırşehir/Boztepe-Malya, Ankara-Polatlı, Sivas/Ulaş-Ulaş ve Kırklareli/Lüleburgaz-Türkgeldi) verimlilik ve kârlılık analizlerinin hizmet alımı yolu ile TİGEM Alım-Satım ve İhale Yönetmeliği'nin 62 nci maddesine (teklif

alma veya belli istekliler arasında ihale usulü) göre teknik ve idari şartname esasları dahilinde kapalı teklif alınması suretiyle ihaleye çıkılması uygun bulunmuştur.

Hazine Müsteşarlığı'nın 07.08.2008 ve 36044 sayılı yazısında; verimlilik ve kârlılık analizleri için TİGEM'e 700.000 YTL hizmet alım izni verilmiştir. Yapılan ihale sonucunda DDE Destek Danış. Eğitim Paz. Hiz. Ltd. Şti. ile TİGEM arasında 21.10.2008 tarihinde sözleşme yapılmıştır. Firma hazırladığı raporu 21.06.2009 tarihinde TİGEM'e teslim etmiştir. Firmanın teslim ettiği rapor idari ve teknik şartnamesi kapsamında incelenip eksikliklerin ve değiştirilmesi gereken hususların tespit edilmesi için 23.06.2009 tarihli Makam Olur'u ile TİGEM Proje Ekibi Başkanlığına havale edilmiştir.

TİGEM Proje Ekibi, firmanın hazırladığı raporu, verimlilik ve kârlılık analizleri Teknik Şartnamesine göre incelemiş, Şartnamenin 2.33, 2.34, 3.7.1, 3.7.2, 3.7.4, 3.7.5, 3.7.7, 3.8.2, 3.8.4, 3.8.7, 3.8.8, 3.9.1, 3.9.2, 3.9.3, maddelerine uygun bulmamıştır. Ayrıca farklı ürünlerin tek kalemde değerlendirildiği, işletmedeki verilerin başka işletmelerin verileriyle karıştırıldığı, tablo ve metinlerde maddi hatalar yapıldığı belirtilmiştir. Diğer taraftan teknik şartnamenin 3.6 ncı maddesinde belirtilen TİGEM'in yapısal özelliklerine uygun bilimsel bir model kurulması hususuna belgelerle rastlanmamıştır.

Proje ekibince tespit edilen hususlar 01.07.2009 tarih ve 325 sayılı yazı ile Firmaya bildirilmiştir. DDE firmasının TİGEM'e muhatap 15.07.2009 tarihli yazısında özetle; gerek TİGEM Proje Ekibince tespit edilen eksiklikler ve gerekse bazı teknik değerlendirmelerin yerine getirilmesinin ek bir çalışma süresi gerektiği belirtilerek rapor teslim edilme tarihinin 25 Ağustos 2009 olarak uzatılması ve uygun görülmesi halinde 300.000 YTL'nin ödenmesi istenmiştir. Ancak ilgili firmanın TİGEM'e muhatap başka bir tarihsiz yazısında; "Yazı ekinde tespit edilip gönderilen eksikliklerin firma uzmanlarınca dikkate alınarak rapor üzerinde gerekli değişikliklerin yapıldığı ve 15 adet rapor kitapçığı (4 cilt 1429 sayfa) ve bir adet CD'nin ekte sunulduğu" ifadelerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemelerde firmanın 15.07.2009 tarihli yazısında proje ekibince tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için 25.08.2009 tarihine kadar (40 gün) süre verilmesi istenirken tarihsiz yazısında TİGEM Proje Ekibince tespit edilen eksikliklerin giderildiğinin bildirilmesi çelişki oluşturmaktadır. Firmanın tarihsiz yazısına müteakiben 23.07.2009 tarihli Makam Olur'una dayanarak söz konusu rapor TİGEM yetkililerince teslim alınmıştır. 31.07.2009 tarihinde 300.000 YTL, 17.08.2009 tarihinde 274.656 YTL olmak üzere toplam 574.656 YTL'nin firmaya ödenmiş, 24.08.2009 tarihinde de kesin teminat mektubunun iade edilmiştir.

TİGEM Proje Ekibinin tespit ettiği eksiklikler madde madde belirtildiği halde bu eksikliklerin giderildiği hususunda dosyasında herhangi bir belgeye rastlanmadığı gibi bu konu Kurum yetkililerince de izah edilememiştir. Yukarıda açıklanan nedenlerle;

TİGEM İşletmelerinin verimlilik ve kârlılık analizlerinin yapılmasına ilişkin Teknik Şartnamede istenildiği halde, ilgili firma tarafından hazırlanan "Verimlilik Ve Kârlılık Analiz Raporu"nda olmayan ve TİGEM Proje Ekibince 14 madde halinde tespit edilen eksiklikler ile Teknik Şartnamenin 3.6 maddesinde belirtildiği şekilde "Eldeki tüm veriler ışığında TİGEM'in yapısal özelliklerine uygun bilimsel bir model kurulması" hususları ilgili Firmaya tamamlanılmadan hizmet bedelinin ödenmesi anılan Teknik Şartnameye aykırı bir alım olduğundan TİGEM Teftiş Kurulu Müfettişliğince incelenmesi YDK'ca önerilmiştir. Anılan Müfettişlikçe düzenlenen 22.02.2010 tarih ve 1 sayılı İnceleme raporunda özetle; Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulunun 2008 yılı raporunda eksik olarak belirtilen hususların dört cilt kitaptan oluşan kârlılık ve verimlilik analiz raporunda "Yatırımlar Ek Raporu" hariç önceden tamamlanmış olduğunun görüleceği, bilahare "raporun hacmi itibarıyla % 1'ini teşkil eden "Yatırımlar Ek Raporu" nun ilavesi ile de hizmetin tamamlandığı ve bir kurum zararı oluşmadığının anlaşıldığı belirtilmiştir.

2- Üretim ve maliyetler :

2008 yılı itibarıyla TİGEM'in toplam arazi miktarı 3.734.074 dekar'dır. Mevcut arazi, Türkiye'deki toplam tarımsal arazinin % 1,3'ü kadardır

Teşekkülün toplam arazi varlığının yaklaşık % 4'üne tekabül eden 134.271 dekar (Bala hariç) arazi, uzun süreli veya iştirak şeklinde kiraya verilmiş durumdadır.

TİGEM'in kiraya verilen arazileri hariç toplam arazi varlığı 359 bin hektar olup, bunun 303 bin hektarı kültür altı, 56 bin hektarı da kültür dışı arazidir.

İşletmelerin birçoğu başlangıçta kültürteknik yönünden problemli araziler üzerinde kurulmuştur. Yıllarca yapılan ıslah çalışmaları sonucunda söz konusu arazilerin önemli bölümü tarıma kazandırılmıştır. Ancak, arazi ıslahını sağlayan altyapı tesislerinin sürekli bakımı yapılmadığı takdirde bu arazilerin yeniden tarım dışı kalma riski her zaman mevcuttur.

İşletmelerin büyük bir çoğunluğu az yağış alan bölgelerde kurulmuş olup, bu işletmelerde sulama suyu kullanılmadan yağmur şartlarında tarım yapılmaktadır. Bu nedenle arazinin yarısında hububat ekimi yapılırken diğer yarısı da nadasa bırakılmaktadır. Hububatta nadas sistemine göre tarım yapılması geleneksel bir sistemdir. Teşekküle ait arazilerin yaklaşık % 90'ı bu durumda olup ancak iki yılda bir mahsul alınmaktadır.

TİGEM'in işletmelerinde bitkisel ve hayvansal üretim yapılmaktadır. Bitkisel üretim, işletmecilik yöntemleri kadar hava şartları ve alt yapıdan da büyük ölçüde etkilenmektedir. Sulama alt yapısının yetersiz olduğu işletmelerde hububat üretimi yeterli yağış alınmadığı yıllarda önemli miktarlarda düşüşler göstermekte, iyi yağış alınan yıllarda ise üretim artmaktadır. Üretim miktarının artması, birim üretim maliyetlerini düşürmekte, miktarın azalması ise birim maliyetlerini artırmaktadır.

Teşekkülün 2008 yılındaki belli başlı ürün çeşitlerine göre üretim miktarları ile üretim verimlilikleri, raporumuzda yer verilen toplu bilgiler çizelgesinde gösterilmiştir. 2008 yılında 391 milyon YTL'lik toplam üretim giderleri yapılmıştır. 391 milyon üretim giderlerinin 98 milyon YTL'si hayvansal üretim giderlerine, 277 milyon YTL'si de bitkisel üretimin giderlerine, 16 milyon YTL'si yem imalatı giderlerine aittir. 277 milyon YTL'lik bitkisel üretim giderlerinin; 129,3 milyon YTL'si bitkisel üretim, 2,1 milyon YTL'si sözleşmeli üretim, 57,2 milyon YTL'si tohumluk üretimi, 19,6 milyon YTL'si çeşitli imalat giderleri, 68,8 milyon YTL'si gelecek yıla devreden sürüm ve ekim giderlerine aittir. 97.742 bin YTL'lik hayvancılık üretim giderlerinin; 8.783 bin YTL'si atçılık, 64.689 bin YTL'si sığırcılık, 23.641 bin YTL'si koyunculuk, 123 bin YTL'si keçicilik, 200 bin YTL'si ceylan, 306 bin YTL'si köpekçilik üretim giderleri ile ilgilidir.

Teşekkülün işletmelerinde üretilen bitkisel ürünlerin çeşit sayısı çok fazladır. Toplam üretim içinde önemli paya sahip olan buğday, arpa, ayçiçeği ve kütlü pamuk yer almaktadır.

Bitkisel üretimlerin miktarı fazla olduğundan, tüm üretim giderlerinin içerisindeki işçiliğin payı nispeten düşüktür. Ancak, hayvancılıkta bu oran ortalama; atçılıkta % 33, sığırcılıkta ortalama % 13,7 koyunculukta % 6,7'dir. Koyunculukta işçilik giderlerinin düşüş nedeni, dışardan satın alınan hizmet bedeli ile ilgilidir.

Hayvancılıkta üretim maliyetleri oldukça yüksek çıkmakta ve atçılık dışındaki tüm hayvancılığın satış sonuçları da zararlı sonuçlanmaktadır. Hayvancılıkta üretim maliyetlerinin düşürülmesi için alınması gereken tedbirlerin başında, işletmelerdeki tesislerin teknolojik yenilenmesi ile iş gücünün azaltılması yanında boş kapasiteler doldurularak işçi başına düşen hayvan sayısının artırılması, gelmektedir.

Diğer taraftan, maliyetleri olumsuz etkileyen faktörlerin başında gelen çok çeşitli üretim yapılması yerine, işletmelerin özelliklerine göre en uygun olan bitkisel ve hayvancılık faaliyetle-

rinden birinde büyük ölçekli üretim yapılmasını sağlayacak şekilde özel ihtisas işletmeleri haline dönüştürülmesi ve üretimlerin tohumluk ve damızlık üzerinde yoğunlaşması, gerekmektedir.

Ceylanpınar İşletmesi'nin faaliyetlerini olumsuz şekilde etkileyen hususların başında İşletme arazisi içinde 25 ayrı yerde göçer halinde yaşayanların durumu gelmektedir. Geçmişte, TİGEM İdarecilerinin insancıl yaklaşımları veya sorunu kendi imkân ve yöntemleriyle gidermeye çalışmaları yanında diğer kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet götürmeleri sonucu İşletme arazisi içinde köy oluşturan göçer ailelerin, TİGEM'in sertifikalı tohumluk ve damızlık üretimine, ekil-işlerine, mera ve anızları ile tüm varlıklarına verdikleri zararların boyutu her yıl giderek artmaktadır.

Göçer gurupların İşletme varlıklarına vermekte oldukları zararların önlenmesi için TİGEM'ce gerekli önlemlerin alınması yanında bu soruna kesin çözüm getirmek amacıyla çıkan 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile getirilen sınırlamalara uyulmak koşuluyla göçerlerin Ceylanpınar Tarım İşletmesi Müdürlüğüne ait arazi dışında ve Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek uygun alanda, iskân edilmelerini hükme bağlayan 5543 Sayılı İskân Kanununa geçici madde ekleyen 21.03.2007 tarih ve 5608 sayılı İskân Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun uygulanmasına bir an evvel geçilmelidir.

3- Pazarlama :

Ana Statüsü gereği TİGEM'in asli faaliyetlerinden olan tohumluk ve damızlık satışları, Yönetim Kurulunca belirlenen fiyattan yapılmaktadır. Tohumluk ve damızlık dışında kalan ürünler ise genellikle TİGEM Alım-Satım ve İhale Yönetmeliğine göre ihale ile işletmelerde veya borsalarda satılmaktadır.

Periyodik olarak her yılın başında, o yıl üretileceği ve satışı yapılacağı tahmin edilen bitkisel ve hayvansal ürünler ile canlı varlık ve tali ürünlerin satış hedefleri belirlenerek ilgili işletmelere gönderilmektedir. Yine her yılın başında, dağıtım yapılacak sığır, koyun ve keçilerin satış barem fiyatlarının tespiti için Hayvancılık ve Ticaret Dairelerinin koordineli çalışmaları ile işletmelerin görüş ve önerileri de dikkate alınarak fiyat tespiti yapılmaktadır. Yönetim kurulu kararından geçen fiyatlar veya işletme müdürlükleri yetkilendirilen hususlar uygulamaya konulmaktadır.

İşletmeler üretimi olup fiyatı Yönetim Kurulunca belirlenen tohumluk ve damızlık dışında kalan, ihale yapılamayacak küçük miktarlı, bozulmadan hemen satılması gereken ürünlerin piyasa, borsa, varsa kurum fiyatları ve ihale fiyatları dikkate alınarak Alım-Satım ve İhale Komisyonlarınca belirlenecek fiyatlar üzerinden yetki limitleri çerçevesinde alıcılara satışı hususunda, geçmiş yıllarda yönetim kurulunca genel müdüre verilen yetkiye dayanılarak, bu konularda genel müdürün ve işletme müdürlüklerinin kesin satış yetkisi ile yetkili kılınmış oldukları görülmektedir.

2008 yılında, 62.844 ton buğday, 9.106 ton arpa, 70 ton pamuk ve 20 ton da ayçiçeği, tohumu satılmıştır. Tohum satışları geçen yıla göre buğdayda %32,5 oranında 30.342 ton, arpada %23,2 oranında 2.759 ton azalma olmuştur. Cari yılda bitkisel ve hayvansal tüm satışlardan toplam 202,4 milyon YTL net satış hasılatı elde edilmiş ve net satış hasılatı da geçen yıla göre %3,5 oranında azalmıştır. 2008 yılı satış tutarının %63,7 i bitkisel ürün satışlarına, %33 i hayvan ve hayvansal ürün satışlarına, %3,3'ü de sair satışların tutarına, aittir. Tüm satışlardan geçen yıl 27,3 milyon YTL faaliyet zararı elde edilmiş iken, 2008 yılında 46,5 milyon YTL faaliyet zararı oluşmuştur. TİGEM'e bağlı 25 işletmeden 5'i (Alpaslan, Anadolu, Dalaman, Karacabey ve Polatlı) kâr ederken, diğer 20 işletme zarar ettiğinden 2008 yılı 80,2 milyon YTL zararlı kapanmış bulunmaktadır.

TİGEM'in kârlı ve verimli duruma gelmesi için; sulama sorunu, boş kapasitenin kullanılması, pazarlama, teknolojinin yenilenmesi ile mümkündür.

Bakanlar Kurulunun 2006/10972 sayılı Kararıyla, Sudan Cumhuriyetine hibe edilmesi gereken 5.000 ton sertifikalı hububat tohumundan 1.900 tonu TİGEM’ce 2008 yılında gönderilmiş ve bedeli 13.10.2009 tarihi itibarıyla Hazine’den tahsil edilmiştir.

Son yıllarda çiftçilere tarım ve hayvancılıkla ilgili olarak Devletçe doğrudan gelir desteği ödemesi yapılmaktadır. Bu uygulamadan, çiftçilerin yanında tarımsal amaçlı kooperatifler ve şirketler de yararlandığı halde TİGEM yararlandırılmamaktadır. Bu durumun da kuruluşun satışlarına olumsuz etkisi olmuştur.

Bir kamu kuruluşu olmakla birlikte kamu hizmeti niteliği olmayan TİGEM, damızlık ve tohumluk üretim faaliyetlerinden dolayı yıllarca ülke çiftçisine önemli hizmetler vermiş, katma değer artmasına olumlu katkılar sağlamıştır.

4- Yatırımlar :

Teşekkülün 2008 yılı projeli yatırım ödeneklerinin tutarı 22.400 bin YTL olup, 12.424 bin YTL tutarında nakdi yatırım harcaması gerçekleşmiştir. Ayrıca, Kuruluşun yönetim kurulu kararları ile ayrılan projersiz yatırım ödeneği de 12.047 bin YTL olup, 3.561 bin YTL harcanmıştır. Projeli ve projersiz yatırım harcamalarının toplam tutarı 15.985 bin YTL olarak gerçekleşmiş ve ödeneklerine göre gerçekleşme oranı projeli yatırımlarda % 38, projersiz yatırımlar dâhil tümünde ise % 30 olmuştur.

5- İştirakler :

TİGEM’in Kazova İşletmesinin arazi ve tesislerini kullanmak üzere 600 bin YTL sermaye ile kurulan Kazova Vasfı Diren Tarım İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş. yıllık 90.000 ABD Doları kira bedeli ile 30 yıl süre ile kiralanmıştır. Bu şirketin sermayesinin % 25’i oranındaki kısmına Teşekkülce iştirak edilmiş olup, YPK’nun 24.12.1999 tarih ve 1999/T-46 sayılı Kararı uyarınca TİGEM’in sermaye taahhüdünün kira alacağını Şirkete temlik etmek suretiyle ödenmesi öngörülmüştür.

24.03.2007 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında Ana Statüde değişiklik yapılarak Şirketin sermayesinin 2.000.000,- YTL’den 7.000.000,- YTL’ye çıkarılması kabul edilmiştir. Buna göre, Şirketteki TİGEM’in iştiraki 1.750.000,- YTL olmak üzere % 25 pay oranı korunmuştur. Şirket 2008 yılını 1.221.969 YTL zararla kapatmıştır.

TİGEM’in diğer bir iştiraki de, Türkiye-Libya Ortak Tarım ve Hayvancılık A.Ş. de bulunmaktadır. Bu şirkete iştirak ise, adı geçen Şirketin TÜRKŞEKER’e ait olan hisselerinin satış yöntemi ile özelleştirilmesi sürecinde iken, Özelleştirme Yüksek Kurulu’nun 01.11.2004 tarih ve 2004/106 sayılı kararı ile ve 4046 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (i) bendi çerçevesince, TİGEM’in talebi olmadan iştirak edindirilmiştir.

Şirketin tüm sermayesinin % 49,70’ine isabet eden Özelleştirme İdaresine ait 6.670.237,- YTL tutarındaki hisseleri TİGEM’e bedelsiz olarak devredildiğinden, Kuruluşça sermaye payından ayrıca ödeme yapılmamıştır.

Tasfiye Halindeki Şirketin 2007 yılı hesaplarının görüşüldüğü Genel Kurul Toplantısı 05.06.2008 tarihinde yapılmış ve tasfiye kurulunun üyeleri ibra edilmiştir.

Şirket Tasfiye Kurulunca, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne gönderilen 15.10.2008 tarihli yazıdan, 2007 yılı şirket bilançosunda görülen borç ve alacaklar tasfiye edilerek bilançonun aktif ve pasifinin sıfırlandığı, şirket bürosu kapatılarak dosya ve evrakın TİGEM arşiv memurluğuna teslim edildiği, Şirketin tasfiye ilanı için Ticaret Sicili Gazetesine 12.07.2008 tarihinde, Şirketin vergi kaydının silinmesi için de ilgili vergi dairesine 16.07.2008 tarihinde yazı yazıldığı ve tasfiye memurluğu görevlerinin 05.06 2008 tarihi itibarıyla sona erdiği anlaşılmıştır.

2008 yılında, TİGEM'in Bala Tarım İşletmesi Yüksek Planlama Kurulu'nun 20.05.2008 tarih ve 2008/T-9 sayılı kararı ile tasfiye edilerek özel sektörle birlikte iştirak kurulmuş ve 6.000.000 YTL olan Şirketin sermayesinin % 20'sine TİGEM iştirak etmiştir.

V. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Ceylanpınar Tarım İşletmesi arazileri üzerinde yerleşik düzene geçmeye çalışan göçer guruplarının, İşletme arazisi dışında ve Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek uygun alanda iskân edilmelerini hükme bağlayan 5543 Sayılı İskân Kanununa geçici madde ekleyen 21.03.2007 tarih ve 5608 sayılı İskân Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun uygulanması için ilgili merciler nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi,

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır.

TİGEM Hatay İşletmesi Müdürlüğü'ne ait arazilerin bedelsiz olarak Hazineye devredilmesiyle ilgili olarak tesis edilen 09.02.2009 tarih, 2009/T-1 sayılı YPK Kararının;

- Anayasa'nın 7 nci maddesine ve 3646 sayılı Kanuna aykırı olması,

- DSİ baraj projesi kapsamında baraj gölü alanında kalacak vatandaşlara ait taşınmazların, Hatay Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nün arazilerinden ihtiyaç duyulan kısmı ile "takas" edilmesi konusunda mevzuatımızda herhangi bir düzenleme olmaması nedeniyle Kararda bahsedilen "takas" işleminin yasal dayanağının bulunmaması,

- Söz konusu uygulamanın 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 30 uncu maddesine göre "trampa" usulüyle gerçekleştirilmesi ya da bu konuda yeni bir yasal düzenleme yapılması,

- Bu Kararın gereklerini yerine getirmek amacıyla TİGEM ve DSİ Genel Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin hukuki geçerliliği bulunmaması,

nedenleriyle TİGEM Yönetim Kurulu'nca alınan 31.07.2009 tarih, 192 sayılı Kararın iptal edilmesi,

SONUÇ:

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı Bilânçosu ve 80.181.164, 64 Yeni Türk Lirası dönem zararıyla kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem (31.12.2007)		Cari dönem (31.12.2008)	
	TL		TL	
I - DÖNEN VARLIKLAR				
A - Hazır değerler		13.701.129,86		3.360.575,20
B - Menkul kıymetler		14.000.000,00		7.283.879,72
1- Menkul kıymetler değer düşk. karş.(-)				
C - Ticari alacaklar		112.505.955,37		15.835.122,84
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri(-)				
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar	32.260.220,53	32.260.220,53	24.225.266,52	24.225.266,52
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
E- Stoklar	150.287.504,00	150.359.073,50	176.147.125,79	176.163.750,02
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı(-)				
2-Verilen sipariş avansları	71.569,50		16.624,23	
F- Yıllara yaygın inşaat onarım mal.		-		
G- Gelecek aylara ait gid. ve gelir tahak.	1.023.461,61	1.023.461,61	1.055.130,76	1.055.130,76
H - Diğer dönem varlıklar	4.340.185,48	4.340.185,48	19.854.674,23	19.854.674,23
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		228.190.026,35		247.778.399,29
II- DURAN VARLIKLAR				
A - Ticari alacaklar	235.329,05	192.175,88	382.581,10	247.986,27
1- Alacak senetler reeskontu (-)	-			
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri(-)	-			
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(43.153,17)		(134.594,83)	
B - Diğer alacaklar	461.534,46	458.011,87	505.467,01	501.560,77
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	-			
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(3.522,59)		(3.906,24)	
C - Mali duran varlıklar		635.413,67		1.941.127,67
1-Bağlı menkul kıymetler	-			
2- Bağlı menkul kıym. değ. düşk.karş.(-)				
3 -İştirakler	8.439.424,67		2.969.187,67	
4 - İştiraklere sermaye taah(-)	(7.804.011,00)		(1.028.060,00)	
5 - İştirakler ser. pay. değ. düşk. karş.(-)				
6 - Bağlı ortaklıklar	-			
7 - Bağlı ortak sermaye taah(-)	-			
8 - Bağlı ort. ser. pay. değ. düşk. karş.(-)	-			
9 - Diğer mali duran varlıklar	-			
10 -Diğer dur. mali var değ. düşk.karş.(-)	-			
D - Maddi duran varlıklar		91.087.660,62		98.755.444,14
1- Maddi duran varlıklar	147.876.023,88		185.403.922,81	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(77.521.606,60)		(86.648.478,67)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	16.649.828,18		21.853.780,74	
4 - Verilen sipariş avanslar	4.083.415,16		762.230,69	
G - Maddi olmayan duran varlıklar				
1- Maddi olmayan duran varlıklar(brüt)				
2- Birikmiş amortismanlar (-)				
3- Verilen avanslar		4.683.150,41		2.588.085,51
F - Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar(brüt)	10.051.559,92		6.898.491,11	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	(5.368.409,51)		(4.310.405,60)	
3- Verilen avanslar				
G - Gelecek yıllara ait gid. ve gelir tak.				
H - Diğer duran varlıklar	59.550.863,85	59.550.863,85	62.394.477,36	62.394.477,36
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		156.607.276,30		166.428.681,72
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		384.797.302,65		414.207.081,01

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem (31.12.2007)		Cari dönem (31.12.2008)	
	YTL		YTL	
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali borçlar	177.592,37	177.592,37	6.834.228,14	6.834.228,14
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.		-		-
B - Ticari borçlar	15.746.929,26	15.746.929,26	11.847.204,96	11.847.204,96
1 -Borç senetleri reeskontu (-)				
C -Diğer borçlar	291.157,40	291.157,40	559.738,47	559.738,47
1 -Borç senetleri reeskontu (-)				
D -Alınan avanslar	506.428,24	506.428,24	117.459,12	117.459,12
E -Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.				
F -Ödenecek vergi ve yükümlülükler	19.394.468,58	19.394.468,58	23.912.812,29	23.912.812,29
G -Borç ve gider karşılıkları		-		-
1 -Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük. karş.	-	-	-	-
2 -Dönem kârının peşin öd. vergi ve diğ.yük. (-)	-	-	-	-
3 -Kıdem tazminatı karşılığı	-	-	-	-
4 -Diğer borç ve gider karşılıkları	-	-	-	-
H -Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları	3.227.655,21	3.227.655,21	4.169.506,62	4.169.506,62
I -Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		39.344.231,06	47.440.949,60	47.440.949,60
II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali borçlar	1.312.371,91	1.312.371,91	1.424.267,07	1.424.267,07
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.				
B -Ticari borçlar	3.130,62	3.130,62	3.130,62	3.130,62
1 -Borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
C -Diğer borçlar	58.846,79	58.846,79	97.928,09	97.928,09
1 -Diğer borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
D -Alınan avanslar		-		-
E -Borç ve gider karşılıkları		-		-
1 -Kıdem tazminatı karşılığı	-	-	-	-
2 -Diğer borç ve gider karşılıkları	-	-	-	-
F -Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		-		-
G -Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		-		-
UZUN VADELİ YAB. KAYN. TOPLAMI		1.374.349,32		1.525.325,78
III - ÖZ KAYNAKLAR				
A -Ödenmiş sermaye		1.233.822.389,29		1.234.571.713,42
1 -Sermaye	400.000.000,00		500.000.000,00	
2 -Ödenmemiş sermaye (-)	(100.593.923,87)		(99.250.675,87)	
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	833.822.389,29		833.822.389,29	
B -Sermaye yedekleri		-		-
1 -Hisse senedi ihraç primleri	-	-	-	-
2 -Hisse senedi iptal kârları	-	-	-	-
3 -M.D.V. yeniden değerlendirme artışları	-	-	-	-
4 -İştirakler yeniden değerlendirme artışları	-	-	-	-
5 -Diğer sermaye yedekleri	-	-	-	-
C -Kâr yedekleri		15.711.405,01		15.711.405,01
1 -Yasal yedekler	15.711.405,01		15.711.405,01	
2 -Statü yedekleri	-	-	-	-
3 -Olağanüstü yedekler	-	-	-	-
4 -Diğer kâr yedekleri	-	-	-	-
5 -Özel fonlar	-	-	-	-
D -Geçmiş yıllar kârları		-		-
E -Geçmiş yıllar zararları (-)		(783.116.099,48)		(804.861.148,16)
F -Dönem net kârı		(21.745.048,68)		(80.181.164,64)
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		344.078.722,27		365.240.805,63
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		384.797.302,65		414.207.081,01

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A- Brüt satışlar	209.796.460,13	202.454.969,51
B- Satış indirimleri (-)	(387,43)	64.223,14
C- Net satışlar	209.796.072,70	202.390.746,10
D- Satışların maliyeti (-)	(161.629.801,34)	(169.891.614,24)
Brüt satış kârı	48.166.271,36	32.499.131,86
E- Faaliyet giderleri (-)	(75.544.110,39)	(78.995.732,14)
Faaliyet kârı veya zararı	(27.377.839,03)	(46.496.600,28)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	20.812.944,04	21.613.342,87
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(5.184.946,52)	(33.965.697,48)
H- Finansman giderleri (-)	(67.870,84)	(491.907,51)
Olağan kâr veya zarar	(11.817.712,35)	(59.340.862,40)
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	3.429.311,96	2.264.587,39
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(13.356.648,29)	(23.104.889,53)
Dönem kârı veya zararı	(21.745.048,68)	(80.181.164,64)
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları	-	-
Dönem net kârı veya zararı	(21.745.048,68)	(80.181.164,64)

ET VE BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 26/05/2010 tarihli 17'nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

1950'li yıllarda et endüstrisinin sağlayacağı ekonomik sonuçların yanı sıra üreticiden malın alınarak kesilmesi, stoklanması ve özellikle kış aylarında büyük yerleşim yerlerin et açığının giderilmesi amacıyla; 28.8.1952 tarih ve 3/15597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki K/871 sayılı Koordinasyon Kurulu Kararıyla 1.1.1953 tarihinde Et ve Balık Kurumu kurulmuştur.

Kurum 20.5.1992 tarih ve 92/3088 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 3291 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine göre özelleştirme kapsamına, 4046 sayılı Kanunun Geçici 11 inci maddesine istinaden özelleştirme programına alınmış ve unvanı “Et ve Balık Ürünleri Anonim Şirketi” olarak değiştirilmiştir.

Özelleştirme kapsam ve programına alındıktan 13 yıl sonra Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 26.8.2005 tarih ve 2005/104 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programından çıkartılarak eski statüsüne iade edilmiş ve 6.10.2005 tarihinde Tarım ve Köy işleri Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

Yüksek Plânlama Kurulunun 10.2.2006 tarih ve 2006/T-7 sayılı Kararı ile onaylanan yeni Ana Statüsü 17.8.2006 tarih ve 6623 sayılı T.Ticaret Sicili Gazetesi ve 22.8.2006 tarih ve 26267 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yeni ana statüsünde unvanı “Et ve Balık Kurumu” olarak değiştirilmiştir.

Kuruluşun son beş yıllık faaliyetlerine ait veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler (*)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	300.000	300.000	400.000	400.000	510.000	110.000	28
Ödenmiş sermaye	"	269.995	300.000	332.972	367.252	442.652	75.400	20,5
Sermaye olumlu farkı	"	1.225.568	-	-	-	-	-	-
Öz kaynaklar	"	63.791	55.087	49.508	49.326	46.183	(3.143)	(6,4)
Yabancı kaynaklar	"	9.415	9.822	20.119	27.894	30.009	2.115	7,6
Finansman giderleri	"	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	"	78.320	68.188	70.412	74.460	74.866	406	0,5
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	"	29.464	26.640	28.120	29.944	31.828	1.884	6,3
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	474	641	7.046	453	1.736	1.283	283,2
Yatırımların gerçekleştirme oranı (nakdi)	%	14,3	85	74	11	40	29	263,6
İştiraklere ödenen sermaye	YTL	49.999	-	-	-	-	-	-
Başlıca alım miktarı	Ton	14.765	10.504	13.657	14.016	8.343	(5.673)	(40,5)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	104.115	72.632	80.056	94.361	71.364	(22.997)	(24,4)
Başlıca üretim miktarı(gövde et, beyaz et dâhil)	Ton	13.044	9.185	9.751	8.492	7140	(1.352)	(15,9)
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	129.179	95.583	96.230	104.072	102.251	(1.821)	(1,7)
Üretim kapasitesi (gövde et)	Ton	98.375	78.000	78.000	70.833	81.500	10.667	15,1
Kapasiteden yararlanma oranı	%	13	9	7	9	6	(3)	(33,3)
Başlıca satış miktarı (gövde, parça, kanatlı)	Ton	13.563	10.161	10.961	9.438	7.682	(1.756)	(18,6)
Net satış tutarı	Bin YTL	116.627	87.209	83.268	97.243	80.298	(16.945)	(17,4)
Stoklar								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	763	855	1.065	1.117	1.202	85	7,6
- Mamuller	Bin YTL	13.588	6.210	5.469	19.764	20.341	577	2,9
- Diğer Stoklar	Bin YTL	402	804			12	12	-
Memur (ortalama)	Kişi	72	60	61	64	72	8	12,5
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	229	185	174	199	192	(7)	(3,5)
İşçi (ortalama)	Kişi	1.045	817	765	807	749	(58)	(7,2)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	35.218	26.839	29.860	33.897	36.086	2.189	6,5
Cari yıla ilişkin:								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	2.223	2.174	2.234	2.547	2.911	364	14,3
- Memur başına aylık ortalama giderler	YTL	2.807	3.020	3.052	3.316	3.369	53	1,6
- Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	4.548	3.799	4.137	5.157	5.337	180	3,5
- Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.814	1.789	1.981	2.160	2.316	156	7,2
- İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	28.121	20.712	20.534	23.213	23.909	696	3,0
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.163	2.193	2.236	2.397	2.660	263	11,0
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler								
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	7.102	4.834	3.021	6.591	11.513	4.922	74,7
GSYH'ya katkı (üretici fiyat.)	Bin YTL	7.256	3.203	(7.366)	853	(2.183)	(3.036)	(355,9)
GSYH'ya katkı (alıcı fiyat)	Bin YTL	7.256	3.023	(4.421)	7.412	3.836	(3.576)	(48,2)
GSMH'ya katkı alıcı fiyatlarıyla	Bin YTL	7.256	3.203	(4.421)	7.412	3.836	(3.576)	(48,2)
Zararlılık	%	44	65,1	70	70	87	17	24,3
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(23.880)	(25.964)	(34.448)	(31.460)	(35.930)	4.470	14,2
Dönem net kârı veya zararı	Bin YTL	(42.172)	(38.701)	(38.551)	(34.463)	(40.192)	5.729	16,6
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(1.395.748)	(251.160)	(289.711)	(324.174)	(364.366)	40.192	12,4

(*) 2004 yılına ait veriler YTL'ye çevrilmiştir.

Kurum Ana Statüsünün 1inci maddesine; “Kurumun yeniden yapılandırılarak, hayvancılık sektöründe düzenleyici ve destekleyici bir rol üstlenmesini temin etmek, piyasa ekonomisi kural-ları içerisinde tam rekabet koşullarının tesisine katkı yaparak tekelleşmenin önüne geçmek” gibi önemli bir işlev amaç olarak yüklenmiş, asli ve sürekli görev beklentisi “Et sektöründe işletmecilik” olan Kuruma, kamu hizmeti ağırlıklı olarak verilmiştir.

Ana Statüde yer alan söz konusu hüküm, KİT statüsündeki bir Kuruluşun ilgili Bakanlıkla irtibatı; “Faaliyetlerin hukuka uygun olarak yürütülmesinin gözetimi” içeriklidir. Ayrıca, “Mercilerce verilecek görevleri yerine getirmek” şeklindeki düzenleme, Kurumun tüzel kişiliğine ve özerk faaliyet yapısına karşı belirsizlikler taşımaktadır.

2003 – 2008 yılları arasında önemli ölçüde pazar kaybedilmiştir. 5.12.2008 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü istisnai kuruluşlar arasına alınmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’ndaki değişiklikten sonra, Milli Savunma Bakanlığı ile 2009–2010 dönemine ait kırmızı ve beyaz etin tamamının karşılanmak üzere 15.560 ton sığır ve koyun eti ile 8.350 ton tavuk eti temini için 20.2.2009 tarihli Protokol imzalanmıştır.

2008 yılında Adana, Ağrı, Bingöl, Diyarbakır, Erzurum, Sakarya ve Van olmak üzere 7 et kombinası ile Sincan Et İşletmesi ve Tavuk Kombinası faaliyet göstermiştir. Kanatlı hayvan kesimi sadece Sincan Kombinasi’nda yapılmakta olup, aynı zamanda parça et ve şarküteri üretimi de gerçekleştirilmektedir.

Kurumun Türkiye kırmızı et üretimindeki pazar payı % 1,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Hayvancılık sektörünü desteklemek görevi kapsamında, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri, Ziraat Bankası ve Et ve Balık Kurumu arasında, 16.7.2006 tarihli imzalanan TAR-ET Projesi ile Güney ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki 28 ilde Tarım Kredi Kooperatifi ortak-larına, tarımsal kredi faiz oranı üzerinden kredi kullanılmak suretiyle, sözleşmeli besicilik modeli çerçevesinde besi sığırları yetiştirilmesi ve yetiştirilen besi sığırlarının EBK’nin Van, Diyarbakır, Bingöl ve Erzurum kombinalarında kesilerek, tüketicilere sunulmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Projenin ilk ayağını hayvan tedarikini yapacak Tarım Kredi Kooperatifleri, ikinci ayağını tedarik edilen hayvanların kesim ve alım işini üstlenen Et ve Balık Kurumu ve son ayağını ise teş-viki sağlayacak olan Ziraat Bankası oluşturmaktadır. 10 yıllık bir süreyi kapsayan proje ile besicilere yetiştirdikleri hayvanların alım garantisi yanında karkas ağırlığının beher kilogramı için 1 YTL (14.4.2009 tarih ve 27200 sayılı

Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/14850 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1.1.2009 tarihinden itibaren 1,5 TL) teşvik primi sağlanmaktadır. Proje Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Artvin, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkâri, Iğdır, Kars, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Sivas, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli, Van olmak üzere 28 ili kapsamaktadır. Proje ile yıllık ortalama 88.000 baş hayvanın besiy-e alınacağı, 30.000 kişiye geçim kaynağı oluşturacağı hedeflenmiştir.

Proje kapsamında Ekim 2009 tarihine kadar 792 besici ile sözleşme yapılmış, toplam 32.537 adet hayvandan 21.702 adedinin kesimi gerçekleştirilmiştir.

Yüksek Planlama Kurulunun 5.6.2009 tarih ve 2009/T-15 sayılı Kararı ile 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4/4 maddesi gereğince 460 milyon TL olan Kurumun nominal sermayesi 510 milyon TL’ye yükseltilmiş, bunun 442,7 milyon TL’si ödenmiştir.

II. İDARİ BÜNYE:

Bakanlar Kurulunun 20.5.1992 tarih ve 92/3088 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 26.8.2005 tarih ve 2005/104 sayılı Kararı ile kapsam ve programından çıkartılarak eski statüsüne iade edilmiş, 6.10.2005 tarih ve 25958 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararla Tarım ve Köy işleri Bakanlığı ile ilgilendirilmiştir.

Kurumun merkez organizasyonu; Yönetim Kurulu, Genel Müdür, (2) Genel Müdür Yardımcılığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Savunma Sekreterliği, Müşavirler, Başuzmanlar, Genel Müdür Özel Büro Şube Müdürlüğü, 7 Daire Başkanlığı ile bunlara bağlı şube müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Taşra teşkilatında ise; Adana Et Kombinası, Ağrı Et Kombinası, Bingöl Et Kombinası, Diyarbakır Et Kombinası, Erzurum Et Kombinası, Sakarya Et Kombinası, Van Et Kombinası, Sincan Et Sanayi İşleme ve Tavuk Kombinası bulunmaktadır.

2007 yılsonu 210 personelden oluşan merkezi yapı 2008 denetim yılında 216 kişiye, bağlı işletmelerindeki personelin yılsonu sayısı da 828 kişi iken 757 kişi olmak üzere dönem sonunda geçen yıla göre toplamda 65 kişi azalarak 973 personel olarak istihdam edilmiştir.

Memurlara yapılan toplam harcamalar geçen yıl 2.547.281 YTL iken, faaliyet döneminde 2.910.671YTL, sözleşmeli personele yapılan toplam harcamalar geçen yıl 5.959.594 YTL iken, faaliyet döneminde 5.665.746 YTL ve ücretleri Toplu İş Sözleşmeleri ile belirlenen işçiler için ise geçen yıl 25.282.210 YTL iken, 2008 yılında 27.361.702 YTL harcama yapılmıştır.

2008 yılında toplam; 36,0 milyon YTL personel gideri yapılmıştır. Geçen yıla göre personel giderinde % 6,4 oranında 2,2 milyon YTL artış olmuştur. Yapılan toplam personel giderlerinin % 8,1'i memur, % 15,7'si sözleşmeli, % 75,8'i işçi personele aittir.

III. MALİ BÜNYE:

Gerçekleştirilen sermaye artırımlarına rağmen Kurumun sürekli zarar etmesi özkaynaklarında azalışa, bu da mali yeterlilik oranında düşüşe yol açmıştır. Bilânçosunda kayıtlı yabancı kaynaklar esas itibariyle ticari ilişkilerinden kaynaklanmakta, banka kredisi şeklinde mali borcu bulunmamaktadır. Finansman ihtiyacı Hazine Müsteşarlığı tarafından gerçekleştirilen sermaye aktarımları ile karşılanmaktadır.

Kısa süreli borçların banka kredisi şeklinde mali borçlar yerine ticari ilişkilerden kaynaklanan ve vadesi geldiğinde ödenmesinde sorun yaşanmayan ticari borçlardan oluştuğu, bu bakımdan likidite açısından tehlike yaratacak bir durum olmadığı görülmektedir.

Ancak üretim maliyetleri, satış hâsılatını aşan ve pazar payında artış ihtiyacı bulunan Kurumun, kaynak ihtiyacının her yıl Hazine'den aktarılan sermaye yerine banka kredisi gibi mali borç temin edilerek karşılanması durumunda likidite konusunda sorunla karşılaşacaktır.

Kurumun satış maliyetlerinin altında hâsılat elde etmesi nedeniyle, zarar kronik bir hâl almış durumdadır. Finansman kaynağı sağlanması amacıyla Hazine Müsteşarlığı tarafından sermaye artırımları gerçekleştirilmekte, ancak zarar sebebiyle sermaye artırımları etkisini yitirmektedir.

Elde edilen net satış hâsılatı ile maliyet ve faaliyet giderlerinin ancak % 69,1'i karşılanabilmiştir. Söz konusu ilişkiye faaliyet dışı unsurlar da ilâve edildiğinde Kurum faaliyet dönemini 40,2 milyon YTL zararla kapatmıştır.

Kurumun yeniden yapılanması, AB normlarına uygun olarak hayvancılık sektöründe düzenleyici ve destekleyici bir rol üstlenmesi temel gerekçesiyle özelleştirme programından çıkarılmıştır.

Yeniden hayatîyet kazandırılan Kurumun hazırlanan ana statüsüne, Ülke hayvancılığını teşvik ederek, istikrarlı bir şekilde geliştirilmesine yardımcı olmak ve sektörde tam rekabet koşullarının tesisine katkı yaparak tekelleşmenin önüne geçmek gibi kamu hizmeti ağırlıklı önemli görev verilmiştir.

Hazırlanan yeniden yapılanma programı ile işletme şartlarının düzeltilmesi, norm kadro planlaması, hayvan alım kriterlerinin oluşturulması gibi çalışmaları ile toparlanma sürecine girilmiş, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundaki değişiklikle istisnai kuruluşlar arasına alınmış ve Milli Savunma Bakanlığı ile yapılan Protokol sayesinde yıllık et bağlantısı gerçekleştirilmiştir.

Kurum tarafından yürütülen çalışma ve yatırımların sonucunun 2010 yılından itibaren üretim ve satışları artırıp, zararı asgari seviyeye düşürülmesi beklenmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Kurumda tedarik işleri Ticaret ve Pazarlama Dairesi Başkanlığı ile Malzeme İkmal Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Ticaret ve Pazarlama Dairesi Başkanlığının koordinasyonundaki büyükbaş, küçükbaş ve kanatlı kasaplık hayvan alımları 101 nolu “Kasaplık Hayvan Alım Yönetmeliği” çerçevesinde yürütülmektedir.

Alımların büyük bölümünü canlı büyükbaş, küçükbaş, kümes hayvanı, et kilo üzerinden büyükbaş, küçükbaş ve mezbuh (fıresiz et) alımlar oluşturmaktadır. Bu alımların dışındaki diğer alımları ise işletme, büro ve kırtasiye, inşaat, ambalaj, elektrik, makine tesisat ve giyecek malzemeleri oluşturmaktadır. Et Balık Kurumu Genel Müdürlüğü 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında alımlarını sürdürmektedir.

2008 yılında ilk madde alımları 240 milyon YTL olarak programlanmış, ancak program ödeneğinin ilk durumuna göre % 73, geçen yıla göre % 24 oranında noksan 65,2 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

İlk madde alımlarının % 74’ünü oluşturan et kilosu üzerinden alımların % 99,6’sı büyükbaş, % 0,4’ü ise küçükbaş alımlardan meydana gelmiştir. Büyükbaş alımlar geçen yıla göre % 2,7 oranında artarak 48,2 milyon YTL, küçükbaş alımlar ise % 84,8 oranında azalarak 184 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Et kilosu üzerinden alımların 47.958 bin YTL’si sığır, 95 bin YTL’si manda, 160 bin YTL’si koyun ve 24 bin YTL’si kuzudur.

Mezbuh et kilosu üzerinden alımlar 332 ton ve 2,4 milyon YTL olarak gerçekleşmiş olup ilk madde alımlarının % 3,7’sini oluşturmuştur. Mezbuh et kilosu üzerinden alımların % 62’si büyükbaş, % 30’u küçükbaş ve % 8’i parça etlerden oluşmuştur.

2008 yılı Kurban Bayramında, vekâlet yoluyla kurban kesimi için; Türk Silahlı Kuvvetleri Mehmetçik Vakfı (TSKMEV) ile 1.7.2008 tarihinde, Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığı ile 26.9.2008 tarihinde, Türkiye Diyanet Vakfı ile 16.10.2008 tarihinde, Türk Hava Kurumu Genel Başkanlığı ile 22.10.2008 tarihinde protokoller imzalanmış, bu kapsamda 29.10.2008 tarih ve 24 sayılı Yönetim Kurulu Kararı alınmış ve bu Karar doğrultusunda vekâlet yoluyla kurban kesimlerinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

2008 yılında Adana, Ağrı, Bingöl, Diyarbakır, Erzurum, Sakarya ve Van olmak üzere 7 adet Et Kombinasi ile Sincan Et İşletmesi ve Tavuk Kombinasi faaliyet göstermiştir.

Kanatlı hayvan kesimi sadece Sincan Kombinasında yapılmakta olup, aynı zamanda parça et ve şarküteri üretimi de gerçekleştirilmektedir. Sincan Kombinasının yıllık kapasitesi 9.000 ton’dur.

2008 yılında Sincan Kombinasında 1.681 ton kanatlı hayvan üretimi gerçekleştirilmiş olup, geçen yıla göre % 32 oranında azalma meydana gelmiştir.

TS EN ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemine geçiş çalışmalarına başlanmış, Sakarya Et Kombinası 21.11.2005 tarihinde, Diyarbakır Et Kombinası 15.12.2005 tarihinde, Erzurum Et Kombinası 26.12.2006 tarihinde ve Sincan Et Sanayi İşletmesi ve Tavuk Kombinası 28.2.2007 tarihinde söz konusu belgeyi almışlar, Adana, Ağrı ve Van Kombinalarına Kalite Yönetim Sistemi Belgesi alma çalışmaları devam etmektedir.

2008 yılında gövde et üretimi programa göre % 80, geçen yıla göre % 9 oranında 5.459 ton olarak noksan gerçekleşmiştir. Kümes hayvanı üretimi ise programa göre % 33, geçen yıla göre % 32 oranında noksan 1.681 kg olmuştur.

2008 yılında büyükbaş kesimi programa göre % 22 oranında az, geçen yıla göre % 100 oranında 30 bin adet, küçükbaş kesimi programa göre % 1, geçen yıla % 11 oranında az, kümes hayvanı kesimi programa göre % 57, geçen yıla göre % 67 oranında az 1.031 bin adet olarak gerçekleşmiştir.

Gövde et üretiminde ise büyükbaş programa göre % 22, geçen yıla göre % 93 oranında 5.437 ton daha az, küçükbaş programa göre % 1 oranında, geçen yıla göre % 14 oranında 22 ton daha düşük gerçekleşmiştir.

Kümes hayvanı kesiminin programa göre % 67, geçen yıla göre % 68 oranında 1.681 ton da daha az olarak gerçekleştiği görülmüştür.

Parça et üretimi büyükbaşta, programa göre % 20 oranında, geçen yıla göre % 80 oranında 1.099 ton olarak gerçekleşmiştir.

2008 yılında büyükbaş hayvan kesiminde kesim kapasitesi % 13 oranında artarak 513 bin büyükbaştan, 580 bin büyükbaşa çıkmasına karşın, kesim % 4 oranında azalarak 29 bin büyükbaş olarak gerçekleşmiş, kapasiteden yararlanma oranı % 5 Adana Et Kombinasında % 2 oranı ile en düşük, Diyarbakır Et Kombinasında % 8,5 oranı ile en yüksek kapasite kullanımı sağlanmıştır.

Küçükbaş hayvan kesiminde kesim kapasitesi % 18 oranında artarken, kesim yapılan baş sayısı 8.824 adetten, 1.044 adete düşmüştür. Kesim Adana, Ağrı ve Erzurum Et Kombinalarında gerçekleşmiştir.

2008 yılında kırmızı et üretim kapasitesi geçen yıla göre % 15 oranında artarak 70.833 tondan, 81.500 tona yükselmiş, buna karşın toplam kırmızı et üretiminin % 13 oranında azalarak 5.267 ton olarak gerçekleşmiştir. En fazla üretim 1.267 ton ile Diyarbakır Et Kombinasında, en az üretim ise 359 ton ile Ağrı Et Kombinasında sağlanmıştır.

Kırmızı et üretiminde kapasite kullanım oranının düşük olması; her kombinada mezbaha hizmetinin yapılmaması, taze et tüketimine eğilimin artması, zaman zaman yurt dışından canlı veya et olarak kaçak girişlerin olması, canlı hayvan temininde ve pazarlamada istikrarın sağlanamaması gibi nedenlerden ileri gelmektedir.

Taşımacılıktaki yüksek gider yapısı et birim maliyet fiyatını artırmakta ve kurumun piyasadaki rekabet gücünü önemli bir şekilde etkilemektedir. Kurumun mevcut araçları 8-35 yaşında olup büyük bölümü ekonomik ömrünü doldurmuştur.

2008 yılında gerçekleştirilen üretim tutarı 102,3 milyon YTL olup programa göre % 29 oranında, geçen yıla göre % 98 oranında gerçekleşmiştir. Toplam üretim tutarının % 60,3'ünü gövde et, % 11,6'sını kümes hayvanı, % 21,3'ü parça et, % 6,8'ini et mamulü, buz ve diğer ürünler oluşturmıştır.

Üretimle doğrudan ilgili giderleri içinde ilk madde ve malzemenin payı % 76,5 oranında olup 78,3 milyon YTL, işçiliğin payı % 6,5 olup 6,6 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Üretimle doğrudan ilgili giderler geçen yıla göre % 2,9 oranında azalmıştır.

Üretimle dolaylı ilgili giderler yapılan harcamalar 14,3 milyon YTL olup toplam giderler içindeki payı içinde % 14 oranındadır. Programa göre gerçekleşme oranı ise % 21'dir. Üretimle dolaylı ilgili giderler geçen yıla göre % 2,3 oranında artmıştır.

Üretim maliyetine göre % 26 ile % 35 arasında, satış maliyetine göre ise % 32 ile % 57 arasında zararlı et satışı yapıldığı görülmektedir. Bu uygulama yıllarca değişen oranlarda olmakla birlikte devamlılık arz etmektedir.

Son beş yıllık dönemde hayvan alımlarında % 64, et üretiminde % 74 ve et satışlarında % 67 oranında azalma meydana gelmiştir. 2008 yılında 7 adet et kombinasının üretim kapasitesi 81.500 ton/yıl olmasına rağmen 5.267 ton üretim gerçekleştirilmiştir. Bu miktardaki et üretiminin sadece bir kombina tarafından yapılabilmesi mümkündür.

Kurumun pazarlama faaliyetini et satışları başta olmak üzere, et mamulleri ile işlenmemiş yan ürün satışları oluşturmaktadır.

Pazarlama faaliyetleri; merkezde ticaret ve pazarlama dairesi, taşrada ise kombina müdürlükleri tarafından yürütülmektedir.

2006 yılında; pazarlama faaliyetleri (8) mağaza ve (11) bayi ile hizmet vermiş, geçen yıl faaliyet döneminde Kurumca 8 ilde sınırlı olarak uygulaması kabul edilerek Sincan ve Sakarya'da ve bazı ordu evlerindeki bayilerin kapanması ile 2008 yılında (3) bayi, (8) mağaza ile faaliyetlerini sürdürmüştür.

Eylül 2009 itibarıyla (3) bayi, (8) mağaza ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

5.12.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Et ve Balık Kurumu istisnai kuruluşlar arasına alınmıştır. Diğer bir ifadeyle Kamu kuruluşlarının Et ve Balık Kurumundan alacakları et ürünleri bu kanun kapsamından çıkarılmıştır.

4734 sayılı İhale Kanunu'ndaki değişiklikten sonra Milli Savunma Bakanlığı ile 2009-2010 dönemine ait kırmızı ve beyaz etin tamamının Et ve Balık Kurumunca karşılanmak üzere 20.2.2009 tarihinde Protokol imzalanmıştır. Düzenlenen protokol doğrultusunda Milli Savunma Bakanlığından toplam tutar üzerinden % 30 oranında 2008 yılında 2.730 bin YTL, 30.6.2009 tarihi itibarıyla de 21.021 bin YTL avans alındığı belirlenmiştir.

2008 yılı faaliyet döneminde (Türkiye Diyanet Vakfı, Türk Hava Kurumu, T.Silahlı Kuvvetler Mehmetçik Vakfı, Türk Kızılay'ı adına) vekâlet yoluyla kesimi yapılan canlı kurban satışı karşılığı elde edilen hâsılat dâhil toplam 80.306 bin YTL tutarında satış geliri olmuştur.

Satış programına göre gerçekleşme % 70 oranında düşük olmuştur. Diğer bir ifadeyle programın % 30'u gerçekleştirilebilmiştir.

Programa göre; sığır etinde % 28, koyun etinde % 2, parça ette % 22 oranında gerçekleşme sağlanmıştır.

Faaliyet dönemindeki satışların tamamı yurtiçi satışlardır.

80.306 bin YTL tutarındaki satış hâsılatının % 15,5'i canlı hayvan, % 76,6'sı esas ürünler, % 1,5'ni şarküteri, % 6,4'ü yan ve tali ürün satışları oluşturmıştır.

Faaliyet döneminde elde edilen 80.306 bin YTL tutarındaki satış hâsılatının;

% 10'u oranındaki 8.300 bin YTL'si resmi dairelere,

% 52'si oranındaki 41.565 bin YTL'si askeri birliklere,

% 5'i oranındaki 3.839 bin YTL'si KİT'lere,
% 33'u oranındaki 26.333 YTL'si piyasaya,
yapılan satışlardan elde edilmiştir.

Kurumun müşterileri itibarıyla, yapılan satışlardan elde edilen hâsılât geçen yıla göre resmi dairelerde % 73, askeri birliklerde % 8, KİT'ler % 7 oranında azalırken diğer yerler yapılan satışlar % 57 oranında artmıştır. Kurumun, geçen yılda olduğu gibi en büyük müşterisi askeri birliklerdir.

2008 yılında da T. Diyanet Vakfı, T. Hava Kurumu, T. Silahlı Kuvvetler Mehmetçik Vakfı ve T. Kızılay'ı için 7.582 adet hayvan kesilerek 12.813 bin YTL hâsılât elde edilmiştir.

V. YATIRIMLAR:

- İdame-Yenileme ve Tamamlama (2008C010080) Proje 2008 yılı ödeneği 3.540 bin YTL olup, 1.482 bin YTL nakdi ödeme ve 369 bin YTL fiziki yatırım yapılmıştır. 1.482 bin YTL nakdi ödemenin; 83,5 bin YTL'si Adana Et Kombinası, 69,2 bin YTL'si Bingöl Et Kombinası, 24,8 bin YTL'si Diyarbakır Et Kombinası, 58,4 bin YTL'si Erzurum Et Kombinası, 432,5 bin YTL'si Sakarya Et Kombinası, 684,2 bin YTL'si Sincan Et Kombinası, 39,1 bin YTL'si Van Et Kombinası, 45,4 bin YTL'si Ağrı Et Kombinası, 15 bin YTL'si Genel Müdürlük bünyesinde makine tesisat, diğer maddi duran varlıklara yapılan harcamalardır.

Bilgisayar alımı (2008C010090) Proje 2008 yılı ödeneği 350 bin YTL olup, Genel Müdürlük bünyesinde 3.391 YTL nakdi ödeme ve fiziki yatırım yapılmıştır.

Taşıt Alımı (2008C010100) Projenin 310 bin YTL ödeneğine karşın, Genel Müdürlük bünyesinde 251 bin YTL karşılığı 4 adet T-12 taşıtın alındığı ve nakdi ödemenin 2009 yılında yapıldığı görülmüştür.

VI. BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER:

Kurumun bağlı ortaklığı bulunmamaktadır.

% 25 oranında ve 125 YTL değerinde paya sahip olduğu Tasfiye Halindeki Et ve Balık Sanayi ve Ticaret AŞ (Et-Paş) iştiraki ise, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen 15.1.2004 tarih ve 473 sayılı yazıya istinaden aynı tutarda karşılık ayrılmak suretiyle kayıtlarda izlenmektedir.

VII. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri ve T.C. Ziraat Bankası ile ortaklaşa yürütülen, çok boyutlu ve yıllara yaygın TAR-ET Projesi ile ilgili sorunlar ve eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmaların, ilgili kurumlar nezdinde sürdürülmesi ve daha yakından izlenerek ortaya çıkacak sorunlara göre gerekli tedbirlerin alınması için ayrı bir takip ve raporlama sisteminin geliştirilmesi,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda ilgili yer alan diğer temenni ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Et ve Balık Kurumunun 2008 yılı bilançosu ve 40.192.331,18 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Et ve Balık Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
	Ayrıntısı	Tümü	Ayrıntısı	Tümü
I-Dönen varlıklar:				
A-Hazır değerler		2.378.412,57		2.112.215,19
1-Kasa	68.810,34		58.787,93	
2-Alınan çekler	275.045,55			
3-Bankalar	2.071.842,15		2.057.389,10	
4-Verilen çekler ve ödeme emirleri (-)	(37.285,47)		(3.961,84)	
B-Menkul kıymetler				
C-Ticari alacaklar		7.561.881,73		5.673.593,96
1-Alıcılar	7.555.513,18		5.664.249,99	
2-Alacak senetleri				
3-Alacak senetleri reeskontu (-)				
4-Kazanılmamış fin kira faiz gelirleri (-)				
5-Verilen depozito ve teminatlar	6.368,55		9.343,97	
6-Diğer ticari alacaklar				
7-Şüpheli ticari alacaklar	142.144,60		11.955,43	
8-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(142.144,60)		(11.955,43)	
D-Diğer alacaklar		120.134,17		808.412,01
1-Ortaklardan alacaklar				
2-İştiraklerden alacaklar				
3-Bağlı ortaklıklardan alacaklar				
4-Personelden alacaklar	12.311,35		21.143,39	
5-Diğer çeşitli alacaklar	107.822,82		787.268,62	
6-Diğer alacak senetleri reeskontu (-)				
7-Şüpheli diğer alacaklar	542.655,46		515.576,17	
8-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(542.655,46)		(515.576,17)	
E-Stoklar		20.881.351,29		21.555.652,90
1-İlk madde ve malzeme	1.117.011,55		1.201.835,35	
2-Yarı mamuller				
3-Mamuller	19.764.323,75		20.341.579,21	
4-Ticari mallar				
5-Diğer stoklar	15,99		12.238,34	
6-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
7-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyet				
1-Yıllara yaygın inş. Ve onarım maliyet				
2-Yıllara yaygın inş enfl düzeltme hes				
3-Taşeronlara verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait gid ve gelir tahakk		822.466,41		835.711,38
1-Gelecek aylara ait giderler	822.466,41		835.711,38	
2-Gelir tahakkukları				
H-Diğer dönen varlıklar		52.084,71		57.402,41
1-Devreden KDV				
2-İndirilecek KDV				
3-Diğer KDV				
4-Peşin ödenen vergiler ve fonlar	30.402,83		38.354,69	
5-İş avansları	2.055,93		3.756,37	
6-Personel avansları	19.625,95		15.291,35	
7-Sayım ve tesellüm noksanları				
8-Diğer çeşitli dönen varlıklar				
9-Diğer çeşitli dönen varlık karşılığı (-)				
Dönen varlıklar toplamı		31.816.330,88		31.042.987,85

Et ve Balık Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem TL		Cari dönem TL	
	Ayrıntısı	Tümü	Ayrıntısı	Tümü
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		3.426,40		3.510,80
1-Alıcılar				
2-Alacak senetleri				
3-Alacak senetleri reeskontu (-)				
4-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
5-Verilen depozito ve teminat	3.426,40		3.510,80	
6-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar		452.828,54		349.766,54
1-Ortaklardan alacaklar				
2-İştiraklerden alacaklar				
3-Bağlı ortaklıklardan alacaklar				
4-Personelden alacaklar				
5-Diğer çeşitli alacaklar	452.828,54		349.766,54	
6-Diğer alacak senetleri reeskontu (-)				
7-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler	125,00		125,00	
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)	(125,00)		(125,00)	
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar (konsolide dışı)				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklıklar sermaye payları değer düşükl. karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		44.932.495,29		44.782.350,87
1-Arazi ve arsalar	1.345.012,99		1.345.012,99	
2-Yer altı ve yer üstü düzenleri	6.402.844,97		6.477.844,97	
3-Binalar	59.406.990,43		59.406.990,43	
4-Tesis, makine ve cihazlar	5.270.244,21		5.476.464,93	
5-Taşınlar	1.085.927,83		1.094.427,83	
6-Demirbaşlar	520.301,47		557.336,82	
7-Diğer maddi duran varlıklar	428.648,46		507.498,46	
8-Birikmiş amortismanlar (-)	(29.944.000,87)		(31.827.854,92)	
9-Yapılmakta olan yatırımlar	416.525,80		1.744.629,36	
10-Verilen avanslar				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		14.206,25		13.759,88
1-Haklar	49.153,74		52.544,74	
2-Şerefiye				
3-Kuruluş ve örgütlenme giderleri				
4-Araştırma ve geliştirme giderleri				
5-Özel maliyetler				
6-Diğer maddi olmayan duran varlıklar	26.432,00		26.432,00	
7-Birikmiş amortismanlar (-)	(61.379,49)		(65.216,86)	
8-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Arama giderleri				
2-Hazırlık ve geliştirme giderleri				
3-Diğer özel tükenmeye tabi varlıklar				
4-Birikmiş tükenme payları (-)				
5-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları				
1-Gelecek yıllara ait giderler				
2-Gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
1-Gelecek yıllarda indirilecek KDV				
2-Diğer KDV				
3-Peşin ödenen vergiler ve fonlar				
4-Diğer çeşitli duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		45.402.956,48		45.149.388,09
Aktif (Varlıklar toplamı)		77.219.287,36		76.192.375,94

Et ve Balık Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem TL		Cari dönem TL	
	Ayrıntısı	Tümü	Ayrıntısı	Tümü
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Banka kredileri				
2-Finansal kiralama işlemlerinden borçlar				
3-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
4-Uzun vadeli yabancı kredilerin anapara taksit ve faizleri				
5-Tahvil, anapara borç taksitleri ve faizleri				
6-Çıkarılmış bonolar ve senetler				
7-Çıkarılmış diğer menkul kıymetler				
8-Menkul kıymetler ihraç farkı (-)				
9-Diğer mali borçlar				
		16.087.841,46		11.682.436,50
B-Ticari borçlar				
1-Satıcılar	15.934.310,11		11.553.122,70	
2-Borç senetleri				
3-Borç senetleri reeskontu (-)				
4-Alınan depozito ve teminatlar	153.531,35		129.313,80	
5-Diğer ticari borçlar				
		8.904.596,27		15.951.972,84
C-Diğer borçlar				
1-Ortaklara borçlar				
2-İştiraklere borçlar				
3-Bağlı ortaklıklara borçlar				
4-Personele borçlar	44.368,56		125.119,51	
5-Diğer çeşitli borçlar	8.860.227,71		15.826.853,33	
6-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
		381.539,60		81.661,88
D-Alınan avanslar				
1-Alınan sipariş avansları	381.539,60		81.661,88	
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak ediş bedelleri				
1-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak ediş bedelleri				
2-Yıllara yaygın inşaat enflasyon düzeltme hesabı				
		1.260.580,97		1.631.582,63
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler				
1-Ödenecek vergi ve fonlar	778.022,86		991.369,87	
2-Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	456.954,93		631.938,06	
3-Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler				
4-Diğer yükümlülükler	25.603,18		8.274,70	
		747.691,39		616.356,21
G-Borç ve gider karşılıkları				
1-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları				
2-Dönem kârı peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	747.691,39		616.356,21	
		508.665,89		44.325,28
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları				
1-Gelecek aylara ait gelirler	508.665,89		44.325,28	
2-Gider tahakkukları				
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
1-Hesaplanan KDV				
2-Diğer KDV				
3-Sayım ve tesellüm fazlaları				
4-Diğer çeşitli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		27.890.915,58		30.008.335,34

Et ve Balık Kurumu 2008 Yılı Bilânçosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
	Ayrıntısı	Tümü	Ayrıntısı	Tümü
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Banka kredileri				
2-Finansal kiralama işlemlerinden borçlar				
3-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
4-Çıkarılmış tahviller				
5-Çıkarılmış diğer menkul kıymetler				
6-Menkul kıymetler ihraç farkı (-)				
7-Diğer mali borçlar				
B-Ticari borçlar		2.715,97	715,97	715,97
1-Satıcılar				
2-Borç senetleri				
3-Borç senetleri reeskontu (-)				
4-Alınan depozito ve teminatlar	2.715,97			
5-Diğer ticari borçlar				
C-Diğer borçlar				
1-Ortaklara borçlar				
2-İştiraklere borçlar				
3-Bağlı ortaklıklara borçlar				
4-Diğer çeşitli borçlar				
5-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
6-Kamuya olan ertelenmiş ve taksitlendirilmiş borçlar				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
1-Gelecek yıllara ait gelirler				
2-Gider tahakkukları				
3-Negatif konsolidasyon şerefiyesi				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
1-Gelecek yıllar ertelenen veya terkir edilecek KDV				
2-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynak toplamı		2.715,97		715,97
Yabancı kaynaklar toplamı		2.715,97		715,97
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		367.252.000,00		404.302.000,00
1-Sermaye	400.000.000,00		460.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(32.748.000,00)		(55.698.000,00)	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi ihraç iptal kârları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		6.247.289,56	6.166.822,12	6.247.289,56
1-Yasal yedekler	6.166.822,12			
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	80.379,50		80.379,50	
4-Diğer kâr yedekleri	87,94		87,94	
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(289.710.860,78)	(324.173.633,75)	(324.173.633,75)
F-Dönem net zararı		(34.462.772,97)	(40.192.331,18)	(40.192.331,18)
1-Teşebbüsün net kârı (zararı)				
2-Azınlık payları net kârı (zararı)				
Öz kaynaklar toplamı		49.325.655,81		46.183.324,63
IV-Azınlık payları				
Pasif (Kaynaklar) toplamı		77.219.287,36		76.192.375,94

Et ve Balık Kurumu 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki Dönem		Cari Dönem	
	YTL		YTL	
A- Brüt satışlar	97.250.881,52		80.305.525,59	
B- Satış indirimleri (-)	(8.096,66)		(7.537,59)	
C- Net satışlar	97.242.784,63		80.297.988,00	
D- Satışların maliyeti (-)	(114.808.408,07)		(102.854.574,63)	
Brüt satış zararı		(17.565.623,44)		(22.556.586,63)
E- Faaliyet giderleri (-)	(13.893.896,59)		(13.373.635,98)	
Faaliyet zararı		(31.459.520,03)		(35.930.222,61)
F- Diğer faaliyetlerden oluşan gelir ve kârlar	1.315.365,86		1.001.945,44	
G- Diğer faaliyetlerden oluşan gider ve zararlar (-)	(281.742,12)		(3.931,10)	
H- Finansman giderleri (-)				
Olağan zarar		(30.425.896,27)		(34.932.208,27)
I- Olağandışı gelir ve kârlar	241.130,12	365.102,69		
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	(4.278.006,82)	(5.625.225,60)		
Dönem zararı		(34.462.772,97)		(40.192.331,18)
Net parasal pozisyon zararı				
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılığı (-)				
Dönem zararı		(34.462.772,97)		(40.192.331,18)

**ÇAY İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NÜN 2008 YILI HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü’nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 27/05/2010 tarihli 18’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

06.12.1971 tarih ve 1497 sayılı kanunla Çay Kurumu (ÇAY-KUR) kurulmuş, 18.10.1983 tarih ve 18195 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 112 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden yasal düzenlemeye tabi tutularak Kamu İktisadi Kuruluşuna dönüştürülmüştür.

Kamu İktisadi Teşebbüslerini yeniden düzenleyen 60 sayılı KHK ve bu KHK’yi değişik şekliyle uygulamaya koyan 2929 sayılı Kanun ve bu Kanunu da yürürlükten kaldıran 08.06.1984 tarih ve 233 sayılı KHK ile Kurum, bir Kamu İktisadi Kuruluşu yapılarak, ünvanı “Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR)” olarak değiştirilmiştir.

Daha sonra Kuruluş, 27.11.1994 tarih ve 22124 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4046 sayılı Kanunla İktisadi devlet Teşekkülü (İDT) statüsüne alınmıştır. Buna göre hazırlanan yeni Ana statü 20.12.1996 tarihli Resmi Gazetenin 22853 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Ana sözleşmesine göre ÇAY-KUR, Türkiye’nin tarım politikasına uygun olarak çay ziraatını geliştirmek, çay kalitesini ıslâh etmek, işlenmesini teknik esaslara göre yürütmek, iç ve dış pazar isteklerini karşılamak üzere kuru çay üretmek, ithal etmek ve ihraç etmek, verimlilik esaslarına dayalı işletme politikası ile sermaye birikimine yardım ederek yatırım kaynağı yaratmak amacıyla kurulmuştur.

Ancak, 19.12.1984 tarih ve 3092 sayılı Çay Kanunu ile çay tarımı, üretimi ve satışı serbest bırakılmıştır. ÇAY-KUR’un yaş çay yaprağı alımında üreticiden ruhsat aranmasına karşılık özel sektörde bu şart aranmadığından ve ruhsatsız alanlarda üretilen yaş çay yaprağı da özel sektöre aldığından ÇAY-KUR’un çay ekim alanlarını kontrol etmesi mümkün olamamaktadır.

Teşekkülün son beş yıllarına ait toplu bilgileri aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004*	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	469.413	469.413	469.413	469.413	469.413	-	-
Ödenmiş sermaye	"	468.492	465.181	465.181	465.181	465.181	-	-
Öz kaynaklar	"	401.832	441.657	473.915	483.592	474.760	(8.832)	(2)
Yabancı kaynaklar	"	100.400	55.462	53.012	198.435	356.559	158.124	80
Finansman giderleri	"	-	-	-	1.218	8.572	7.354	604
Maddi duran var. (edinme değeri)	"	408.106	411.532	422.528	426.164	431.354	5.190	1
Maddi duran var. birikmiş amortismanlar	"	285.221	294.144	300.135	307.868	312.658	4.790	2
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	"	3.897	4.249	14.596	5.556	10.001	4.445	80
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	50	43	87	65	52	13	(20)
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	2.342	2.342	2.342	2.342	2.342	-	-
Yaş çay alım miktarı	Ton	586.929	603.512	627.205	658.629	650.094	(8.535)	(1)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	326.269	377.520	440.020	508.733	584.482	75.749	15
Başlıca (mal ve hizmet) üretim miktarı								
-Tasnifli siyah ve yeşil çay	Ton	107.335	109.999	115.181	121.720	123.823	2.103	2
- Paketli siyah ve yeşil çay	"	114.922	111.645	111.789	115.173	111.462	(3.711)	(3)
Tüm üretim tutarı(üretim maliyeti)	Bin YTL	523.691	586.815	657.152	773.261	867.693	94.432	12
Üretim kapasitesi	Ton/Gün	6.465	6.465	6.465	6.595	6.760	165	3
Kapasiteden yararlanma oranı	%	89	89	89	89	88	(1)	(1)
Üretim verimliliği (veya randımanı)	"	18,26	18,20	18,35	18,48	19,03	0,55	(1)
Başlıca satış miktarları	Ton	115.091	116.076	117.034	116.324	107.530	(8.794)	(8)
Net satış tutarı	Bin YTL	601.528	667.748	747.941	815.963	854.058	38.095	5
Stoklar :								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	12.268	12.561	19.204	14.882	17.547	2.665	18
- Yarı ve ara mamul (Siyah)	Ton	65.545	59.882	62.053	67.908	79.787	11.879	17
- Yarı ve ara mamul (Siyah)	Bin YTL	230.941	259.827	302.847	371.588	486.438	114.850	31
- Yarı ve ara mamul (Yeşil)	Bin YTL	817	1.499	2.360	1.828	1.336	(492)	(27)
- Siyah çay mamul	Bin YTL	37.152	39.186	16.911	14.339	41.765	27.426	191
- Yeşil çay mamul	Bin YTL	26	522	246	323	422	99	31
Memur (ortalama)	Kişi	424	401	386	391	475	84	21
Sözleşmeli (ortalama)	"	685	616	570	686	834	148	22
İşçi (ortalama)	"	7.521	7.322	7.859	8.217	8.010	(207)	(3)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	199.371	208.352	222.278	269.947	306.026	36.079	13
Cari yıla ilişkin:								
- Memurlar için yapılan giderler	"	10.260	10.669	11.431	12.739	16.126	3.387	27
- Memur başına aylık ortalama giderler	YTL	2.106	2.250	2.468	2.715	2.829	114	4
- Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	12.183	11.673	12.331	14.568	13.638	(930)	(6)
- Sözleşmeli başına aylık ort. giderler	YTL	1.572	1.648	1.803	1.770	1.363	(407)	(23)
- İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	176.908	185.985	198.491	224.731	252.431	27.700	12
- İşçi başına aylık ortalama giderler	YTL	1.706	1.802	2.105	2.279	2.626	347	15
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	28.990	30.143	29.119	34.203	30.100	(4.103)	(12)
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatları.)	"	244.643	273.772	248.778	285.985	314.976	28.991	10
GSYİH' ya katkı (alıcı fiyatıyla)	"	261.262	303.915	277.897	320.188	345.076	24.888	8
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	"	261.249	290.163	277.897	320.188	345.076	24.888	8
Faaliyet karlılığı (öz kaynaklar yönünden)	%	17,7	12,7	8,5	5,0	-	-	-
Mali karlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	6,4	11,9	6,8	2,0	-	-	-
Ekonomik karlılık	%	4,8	10,1	6,3	1,6	-	-	-
Zararlılık	%	-	-	-	-	1,8	1,8	-
Faaliyet karı veya zararı	Bin YTL	65.701	53.764	40.492	24.052	29.144	5.092	21
Dönem karı veya zararı	"	24.061	50.023	32.258	9.677	(8.832)	(18.509)	(191)
Bilanço zararı	"	198.182	148.159	115.901	106.223	115.055	8.832	8

*2004 yılına ait değerler YTL'ye çevrilmiştir

2007 yılına göre dönemin zararlar kapatılması sonucu Kurumun öz kaynakları % 1,8 oranında azalırken, yabancı kaynakları ise % 79,7 oranında artmıştır.

Yaş çay alım miktarı yaklaşık aynı düzeyde gerçekleşirken, tasnifli çay üretim miktarı da % 2 oranında artarken, paketli çay üretimi % 3 oranında düşmüştür. Günlük üretim kapasitesi 6.760 ton olan Kurumda kapasite kullanım oranı % 88 olup, her 100 kg yaş çay yaprağından 19,03 kg kuru çay üretilmiştir.

4.12.1984 tarih ve 3092 sayılı Çay Kanunu ile çay tarımı, üretimi ve satışının serbest bırakılması üzerine özel sektör de çay yaprağı olarak mamul çay üretimine başlamıştır.

Çay Kanunu ile çay tarımı, işlenmesi ve satışının serbest bırakılması üzerine, 1985 yılında toplam yaş çayın %95'i ÇAY-KUR tarafından alınırken, bu oran son olarak % 50-55 seviyelerine inmiş olmakla birlikte, halen Kurumun çay üreticisi ile genel çay tüketicisi açısından önemi fazladır. Yaş çay ürünü ekimi ve üretiminde, alım ve satış fiyatlarının tespit edilmesinde, çay piyasasının düzenlenmesinde Kurumun katkısı önemlidir.

Çay bitkisinin ekonomik ömrü 50-60 yıl olarak kabul edilmektedir. Kurum tarafından yapılan tespitlerden, Türkiye'deki 767 bin dekar çaylığın 33.745 dekarı 50 yaş üstü, 154.688 dekarı 40-49 yaş arası, 286.992 dekarı da 30-39 yaş arası olduğu anlaşılmıştır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı "Çaylık alanların rehabilitasyonu" konusunu 2008-2011 eylem Planı kapsamına almıştır. Bu eylem planı ile bölgedeki verimden düşen çay plantasyonlarının rehabilitasyonu da önemli bir alt yapı oluşturacaktır. Projenin ilk adımı olan damızlık klon çay bahçeleri tesis edilmesi amacıyla Ocak 2008-Mayıs 2011 periyodunu kapsayan plan yapılmış olup, çalışmalar başlamıştır.

Yaşlı çay bitkisinden daha kaliteli ürün almak amacıyla, ilk defa 1994 yılında uygulama başlatılan budama projesinin ilk beş yılında istenilen başarı sağlanılamamış ise de, ikinci beş yılda projenin faydaları üretici tarafından benimsenmiş ve kalite belirgin şekilde düzelmiştir. Kaliteyi belirleyen en önemli değer olan ekstrakt değerleri % 35 seviyesine kadar yükselmiştir. Bu nedenle, Bakanlar Kurulunun 2004/7758 sayılı Kararı ile budama projesi, 1/7 oranında budanmak üzere tekrar uzatılmıştır. Budamadaki başarının devamı ve proje için yapılan harcamaların amacına ulaşması için Kurum tarafından 263 kişiden oluşan bir ekip oluşturulmuştur.

21.4.2007 tarih ve 26500 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5620 sayılı "Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" uyarınca Kurumda geçmiş yıllarda 4-6 ay ile 11 ay çalışan geçici 2.994 işçinin kadroya alınması 2007 yılında 35.000 bin YTL'lik finansman yükü getirmiş olup, 2008 yılında da bu yük devam etmiştir. 5510 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nda 28.9.2008 tarihinde yapılan değişiklikle; kamu kuruluşlarında geçici işçi olarak istihdam edilenlerin sözleşmeleri askıda iken genel sağlık primlerinin kurumlarca ödenmesi hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle 2008 yılında çalışmayan geçici işçiler için 1.916 bin YTL prim ödenmiş, bu da maliyetlerin ve zararın artmasına neden olmuştur. Özel teşebbüse muafiyet tanınan sağlık sigortası primi uygulaması kuruluşun rekabet gücünü nispeten zayıflatmaktadır.

Yaş çay alım programı 600 bin ton iken artarak 2006 yılında 627 bin ton, 2007 yılında 659 bin ton, 2008 yılında program 650 bin ton olarak revize edilirken aynı miktarda alım yapılması finansman ihtiyacı doğurmuştur.

Yukarıda sıralanan nedenlerle Kurumca 2007 yılının son aylarında spot banka kredileri kullanılmaya başlanmış ve krediler 124.000 bin YTL'ye, 2008 yılında 128.300 bin YTL'ye ulaşmış olup 2009 yılında da Yönetim Kurulu kararlarıyla 325.000 bin YTL'lik kredi kullanılması kararlaştırılmıştır.

2006 yılında Kurumun nakit fazlalıklarının bankalarda değerlendirilmesi sonucu 11.419 bin YTL faiz elde edilmesine karşılık, sıralanan nedenlerle kullanılan spot banka kredileri için 2007 yılında 1.218 bin YTL faiz ödenmiş, 2008 yılında ödenen faiz 8.569 bin YTL'ye ulaşmıştır.

Kurumun 2007 yılı net kârı geçen yıla göre %70 oranlarında azalmışken, 2008 yılında 8.832 bin YTL zarara dönüşmüştür.

II. İDARİ BÜNYE:

Kuruluşun organları 233 sayılı KHK ile yönetim kurulu ve genel müdürlük olarak belirlenmiştir.

Kuruluşun merkez ve taşra teşkilatı bulunmaktadır. Rize'deki merkez teşkilatı; yönetim kurulu, genel müdür, 3 genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanlığı, hukuk müşavirliği, savunma sekreterliği, yönetim kurulu büro müdürlüğü, müşavirlik, başuzmanlık, özel kalem müdürlüğü ve 12 daire başkanlığı ile bunlara bağlı şube müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Ayrıca, kuruluşun taşra teşkilatında; 47 yaş çay işleme fabrikası Müdürlüğü, 1 çay paketlenme fabrikası Müdürlüğü, 2 pazarlama ve üretim bölge müdürlüğü, 7 pazarlama bölge müdürlüğü, 1 Atatürk Çay ve Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü, 1 ana tamir fabrikası ile Ankara irtibat bürosu bulunmaktadır.

Yönetim Kurulunun 30.11.2006 sayılı kararıyla APK Dairesi Başkanlığı bünyesinde Bilgi İşlem şube Müdürlüğü bünyesinde 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan kadro ihdası sonucu 10.3 2008 tarihinden sonra ayrı bir Daire başkanlığı olarak BİM Dairesi Başkanlığı faaliyetine başlamıştır. APK Dairesi Başkanlığı bünyesinde Çevre Şube Müdürlüğü kurulması 26.11.2008 tarihli resmi gazetede yayımlanmış olup 27.11.2008 Tarihinde Şube müdürlüğüne atama yapılmıştır.

233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 nci maddesi ve Çay-Kur ana statüsünün 6 maddesine göre yönetim kurulu teşebbüsün en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organıdır.

Kuruluşun Yönetim Kurulu Genel Müdürün başkanlığında ikisi Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, birisi Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanlığın temsilcisi, ikisi Kuruluş Genel Müdür Yardımcıları arasından ilgili Bakanın teklifi üzerine ortak kararname ile atanan beş üye olmak üzere altı kişiden oluşmaktadır.

2008 yıl sonu itibariyle Çay-Kur'da 481 memur, 817 sözleşmeli, 3.686 daimi işçi olmak üzere 4.984 personel çalışmıştır.

2008 yılında 24 'ü açıktan, 4'ü mahkeme kararıyla toplam 28 memur ve sözleşmeli olmak üzere toplam 298 personelin ataması yapılmıştır.

III. MALİ BÜNYE:

2008 yıl sonundaki 831 milyon YTL tutarındaki varlıklarının % 85 oranında 709 milyon YTL.sı dönen, % 15 oranında 122 milyon YTL.sı ise duran varlıkları oluşturmuştur.

Dönen varlıkların tüm varlıklar içindeki payı sanayi kuruluşu için yüksek oran teşkil etmektedir. Zira dönen varlıkların 530 Milyon YTL.lık liralık kısmını mamul çay stokları oluşturmuştur.

Kurumun esas sermayesi 469,4 milyon YTL dir. Bunun 465,2 milyon YTL'sı ödenmiş durumdadır. Önceki dönemlerden devreden kâr yedekleri 124,6 milyon YTL, dönem net zararı ise

8,8 milyon YTL'dir. Böylece sermaye kaynakları toplam tutarı 581 milyon YTL'den geçmiş yıllar zararı 115 milyon YTL'nin tenzilinden sonra kurumun toplam öz kaynakları 465 milyon YTL düzeyindedir.

Kurumun kısa ve uzun vadeli borçları, geçen yıl öz kaynaklarının % 29'u düzeyinde iken 2008 yılında % 43'e çıkmıştır.

Kurumun dönem zararı oranı ise % 1,8 olup. bunun anlamı elde edilen her 100 YTL'lik net satış hasılatının 1,8 YTL'sından zarar edilmiştir. Kurum son dört yılda hiçbir kredi kullanmamasına karşılık 2007 ve 2008 yılında spot banka krediler alınmış olup 2008 yılında 128 milyon YTL.sına ulaşmıştır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

1-Üretim ve maliyetler:

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 46 adet tasnifli kuru çay fabrikası mevcuttur. Bu fabrikaların 33'ü Rize ili sınırları içinde, 8'i Trabzon ilinde, 4'ü Artvin ilinde ve 1'i de Giresun sınırları içindedir.2009 yılında ise Muratlı çay fabrikasının devreye girmesi nedeniyle üretim gerçekleştirilmiştir.

2008 yılında 46 fabrikada, 6670 ton/gün kapasite ile üretime devam edilmiştir. 2008 yılının imalatına verilen yaş çay yaprağından 111.462 ton tasnifli kuru çay üretilmiş ayrıca, bunun dışında da 19 ton yeşil çay üretilmiş olup, aynı yıl 111,462 ton kuru çay paketlenmiştir.

Tüm üretimin maliyet giderleri 2008 yılında bir önceki yıla göre % 12 oranında artarak 868 milyon YTL olmuştur.

Üretim giderleri içinde en yüksek payı % 80 oranıyla ilk madde ve malzeme giderleri oluşturmaktadır. Geriye kalan % 20 oranındaki giderler ise işçilik ve genel imalat giderlerine aittir.

2- Pazarlama:

ÇAY-KUR 2008 yılında 107.529 ton çay satışı yaparak 862 Milyon lira net satış hasılatı sağlamıştır. Satış miktarının 3.090 tonu yurtdışına yapılmıştır. Toplam satış miktarı yaklaşık geçen yıl düzeyinde gerçekleşmiştir.

Satış miktarının artırılması için geçmiş yıllarda bayilere yönelik bir çok özendirici uygulamalar getirilmiş, önemli tutarlarda reklam ve tanıtma harcamaları yapılmıştır.

Çay-Kur ürettiği çayın pazarlanmasını sağlamak amacıyla Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Diyarbakır, Samsun, Kayseri, Erzurum ve Rize'de Pazarlama Bölge Müdürlükleri oluşturmuştur. Pazarlama Bölge Müdürlüklerine çevre illerden oluşan bir hinterland bağlanmış ve her il için de belirli sayıda bayilikler tespit edilmiştir.

Bölge Müdürlüklerine bağlı iller dar bölgeye ayrılmış, her bölge bir bayiye tahsis edilmiş ve bayilerin izlemek zorunda olduğu satış prensipleri ortaya konmuştur.2008 yılı itibarıyla 81 ilde toplam 193 bayi faaliyet göstermektedir.

ÇAY-KUR Yönetim Kurulu 16.8.2005 tarihli kararıyla bayilerin zincir mağazalara yapacağı çay satışlarının esasları belirlenmiş, 14.2.2007 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile ÇAY-KUR ile talepte bulunan bayiler arasında imzalanacak "Zincir Mağazalara satışı ile ilgili ön satış protokolü" uygulaması karar bağlanmıştır.

3- Yatırımlar:

Teşekkülün 2008 yılındaki projeli yatırım ödeneklerinin tutarı 12.830 binYTL. olup, 4.028bin YTL lira tutarında fiziki yatırım harcaması gerçekleşmiştir. Yatırım harcamalarının ödeneklere göre gerçekleşme oranı % 21 olmuştur.

4- İştirakler:

Teşekkülün “Doğu Karadeniz Çay Entegre Sanayii A.Ş. (ÇAYSAN) adı altında çay ambalajı yapmak üzere kurulan bir şirkette iştiraki bulunmaktadır. ÇAY-KUR’un bu iştirakindeki ortaklık payı % 28,3 oranında ve 2.341 Bin YTL tutarındadır.

V. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Çay-Kur’a ait olup 49 yıllığına kiraya verilen ve 10 yıldan beri kira alacağı tahsil edilemeyen 2007- 2008 yıllarında yapılan icra takibi ve haciz işleminden bir sonuç alınamayan ve tahliye davası açılan Rize Serbest Bölge İşletmeciliği Sanayi ve Ticaret A.Ş (Rispaş AŞ) ile yapılan protokolden doğan ve hüküm altına alınan kira alacakları ile devam eden davaların takibi ile gerekli önlemlerin alınması, çözüme yönelik çabaların da devam ettirilmesi,

2- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü’nün (ÇAY-KUR) 2008 yılı bilançosu ve 8.831.764,85 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR)
2006 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		23.666.082,23		20.922.024,64
B-Menkul kıymetler				5.300.000,00
1- Menkul kıy.ler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar	124.343.057,71	124.343.057,71	127.205.610,85	127.185.720,85
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelir. (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	19.890,00		19.890,00	
D-Diğer alacaklar	13.241.057,04	7.734.049,33	14.368.393,13	5.912.086,30
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	5.507.007,71		8.456.306,83	
E-Stoklar		403.131.397,09		548.429.690,54
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları				
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		1.287.644,71		1.444.343,83
H-Diğer dönen varlıklar		187.289,90		617.619,92
Dönen varlıklar toplamı		560.329.630,97		709.811.486,08
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		29.072,84		30.876,12
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar		2.341.745,90		2.341.745,90
1-Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıy.ler değer düşüklüğü karşı. (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler ser.payları değer düşüklüğü kar. (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ortaklık ser. Pay.ı değer düşükl. Karşı. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali dur.var.değ.düş.karşı.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		118.295.837,71		118.695.813,18
1-Maddi duran varlık(brüt)	414.215.746,54		422.459.383,71	
2-Birikmiş amortismanlar(-)	307.867.960,11		312.658.171,45	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	9.965.965,39		5.451.588,02	
4-Verilen sipariş avansları	1.982.085,89		3.443.012,90	
E-Maddi olmayan duran varlıklar		1.216.369,55		1.056.414,34
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	3.105.351,04		3.268.007,04	
2-Birikmiş amortismanlar(-)	1.888.981,49		2.211.592,70	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlık toplamı		121.883.026,00		122.124.849,54
Aktif (varlıklar) toplamı		682.212.656,97		831.936.335,62

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR)
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A- Mali borçlar		125.222.924,90		128.300.000,00
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.(-)				
B- Ticari borçlar		7.569.002,80		158.336.148,34
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer borçlar		300.308,31		4.633.971,69
1-Diğer senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan avanslar		15.862,87		
E- Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F- Ödenecek vergi ve yükümlülükler		15.798.165,45		21.136.261,30
G- Borç ve diğer karşılıkları		1.189.476,16		1.554.494,53
1-Dönem karı vergi ve diğ. yasal yüküm. Karş.				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer				
Yükümlülükleri (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		16.437.517,82		9.562.814,17
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		119.683,28		583.505,27
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		166.652.941,59		324.107.195,30
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A- Mali Borçlar				
1-Ertelenmiş finan. kiralama borç. Maliyetleri (-)				
B- Ticari Borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan avanslar				
E- Borç ve gider karşılıkları		31.967.734,26		33.068.924,05
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider.karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G- Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		31.967.734,26		33.068.924,05
III- Öz kaynaklar				
A- Ödenmiş sermaye		465.181.018,00		465.181.018,00
1- Sermaye	469.413.000,00		469.413.000,00	
2- Ödenmemiş sermaye (-)	4.231.982,00		4.231.982,00	
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B- Sermaye Yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5- Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		124.634.394,73		124.634.394,73
1- Yasal yedekler				
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kâr yedekleri	124.634.394,73		124.634.394,73	
5- Özel fonlar				
D- Geçmiş yıllar kârları				
E- Geçmiş yıllar zararları (-)		115.900.120,96		106.223.431,61
F- Dönem net kârı (zararı)		9.676.689,35		(8.831.764,85)
Öz kaynaklar toplamı		483.591.981,12		474.760.216,27
Pasif (kaynaklar)toplamı		682.212.656,97		831.936.335,62

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAY-KUR)
2008 yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A- Brüt satışlar	815.983.677,57		862.468.891,62	
B- Satış indirimleri (-)	21.000,93		8.410.640,46	
C- Net satışlar	815.962.676,64		854.058.251,16	
D- Satışların maliyeti (-)	710.730.408,92		729.402.749,37	
Brüt satış kârı		105.232.267,72		124.655.501,79
E- Faaliyet giderleri (-)	81.180.0092,68		95.511.182,95	
Faaliyet kârı		24.052.265,04		29.144.318,84
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	10.384.132,41		7.087.771,40	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar	3.087.888,15		3.672.999,76	
H-Finansman giderleri (-)	1.217.712,71		8.571.756,60	
Olağan kâr		30.130.796,59		23.988.333,88
İ- Olağan dışı gelir ve kârlar	9.952.431,78		8.048.812,35	
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)	30.406.539,02		40.868.911,08	
Dönem karı veya zararı		9.676.689,35		(8.831.765,85)
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları (-)				
Dönem net kârı veya zararı		9.676.689,35		(8.831.765,85)

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2007 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2007 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 08/06/2010 tarihli 22'nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Atatürk Orman Çiftliği 25.05.1925 tarihinde Atatürk tarafından kurulmuştur. Çiftliğin kuruluş amacı; yeni Başkent Ankara ve çevresini ağaçlandırmak, yeşillendirmek, modern tarım ve işletmecilik tekniklerini uygulayarak çevre çiftçilerine önderlik ve öğreticilik yapmak olarak belirlenmiştir.

11.06.1937 tarihine kadar Atatürk'ün kişisel mülkü olarak işletilen Çiftlik bu tarihte Atatürk tarafından Hazineye, dolayısıyla Türk milletine bağışlanmıştır. Yüce Atatürk'ün aynı tarihli bağış mektubunda da ayrıntılarıyla belirtildiği gibi, Çiftliğin kuruluş yılından Hazineye intikaline kadar geçen süre zarfında, ıslahı çok zor olarak nitelenen arazide çok önemli ve olumlu çalışmalar yapılmış, tarım ve hayvancılık ürünleri, ziraat sanatları ürünleri üretiminde en yeni tarım ve işletmecilik teknikleri uygulanmış, örnek tesislerde çevre çiftçileri eğitilmiş ve ayrıca geniş bir alan ağaçlandırılıp düzenlenerek herkesin yararlanabileceği bir mesire yeri durumuna getirilmiştir.

Daha sonra Atatürk Orman Çiftliği, 13.01.1938 tarihinde, 3308 sayılı kanunla kurulan Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu'na bağlanmıştır. 28.02.1950 tarihine kadar 13 yıla yakın bir süre zarfında adı geçen kurum tarafından işletilen Çiftlik, 01.03.1950 tarihinde, Devlet Üretme Çiftlikleri bünyesine alınmış ve kısa bir süre sonra da 24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu ile taşıdığı önem ve özellik göz önüne alınarak “Atatürk Orman Çiftliği” adı altında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliği haiz bir kuruluş haline getirilerek yeni bir statüye kavuşturulmuştur. Kuruluş halen bu statüde çalışmalarını sürdürmektedir.

AOÇ Müdürlüğü'nün son beş yıllık faaliyetine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü ^(*)	2003 ^(**)	2004	2005	2006	2007	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	YTL	500	500	500	500	500	-	-
Ödenmiş Sermaye	YTL	500	500	500	500	500	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	29.402	37.914	39.892	44.707	50.738	6.031	13
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	2.470	3.738	2.435	3.461	3.974	513	15
Finansman giderleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	Bin YTL	42.584	46.822	48.093	48.298	47.119	1.179	2
Maddi duran varlıklar birikmiş amor.	BinYTL	18.856	21.892	27.755	26.747	26.502	(245)	(1)
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	431	1.702	1.180	149	309	160	107
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	22	77	49	17	32	15	88
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	14.000	101.652	101.652	101.652	101.652	-	-
İştirakler temettü geliri	YTL	3.586	91.313	161	205	648	443	216
Tüm alım tutarı	Bin TL	12.751	16.222	16.568	15.357	14.179	(1.178)	(8)
Başlıca üretim miktarları :								
-Arpa	Ton	999	527	949	358	291	(67)	(19)
-Buğday	Ton	313	513	235	176	120	(56)	(32)
-Pastorize süt	Bin litre	8.955	8.775	7.820	6.637	5.610	(1.027)	(15)
-Yoğurt	Ton	3.038	3.506	3.570	3.377	2.848	(529)	(16)
-Ayran	Bin litre	578	654	688	771	682	(89)	(12)
-Dondurma	Ton	426	494	491	536	614	78	15
-Şarap	Bin litre	11,2	91	25	-	-	-	-
-Domates suyu	Litre	154.311	118.000	96.875	154.117	54.114	(100.003)	(65)
Arazi varlığı	Dekar	33.487	33.393	33.351	33.351	33.351	-	-
Ekim alanı	Dekar	9.391	7.045	6.790	6.320	5.961	(359)	(6)
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin TL	17.841	21.368	28.358	25.370	24.726	(2.988)	(11)
Üretim kapasitesi :								
-Çiğ süt işleme	Bin litre/yıl	28.000	28.000	28.000	28.000	28.000	-	-
-Şarap	Bin litre/yıl	1.236	1.236	1.236	1.236	1.236	-	-
-Domates suyu	Litre/yıl	297.500	297.500	297.500	297.500	297.500	-	-
Kapasiteden yararlanma oranı:								
-Çiğ süt işleme	%	61	69	62	42	40	(2)	(5)
-Şarap	%	2,3	11	13	-	-	-	-
-Domates suyu	%	51,9	39,7	32,6	51,8	18,2	(33,6)	(65)
Üretim verimliliği :								
-Arpa	Kg/da	196	219	229	172	71	(101)	(59)
-Buğday	Kg/da	113	164	231	174	118	(56)	(32)
Başlıca satış miktarı :								
-Arpa	Ton	1.206	380	919	10	361	351	3.510
-Buğday	Ton	580	506	46	183	179	(4)	(2)
-Pastorize süt	Bin litre	8.636	8.482	7.553	6.484	5.434	(1.050)	(16)
-Yoğurt	Ton	3.000	3.480	3.462	3.306	2.790	(516)	(16)
-Ayran	Bin litre	575	651	686	771	693	(78)	(10)
-Şarap	Bin litre	75	90	29	7	4	(3)	(43)
-Meyve suları	Bin litre	136	114	573	1.629	530	(1.099)	(67)
-Bal	Ton	218	250	368	326	221	(105)	(32)
-Dondurma	Ton	425	493	489	536	615	79	15
Net satışlar	Bin YTL	18.122	23.461	27.764	27.459	24.656	(2.803)	(10)
Stoklar :								
-İlk madde ve malzeme	Bin YTL	2.580	3.449	4.569	4.460	4.783	323	7
-Yarı mamuller	Bin YTL	577	577	591	1.085	1.188	103	9
-Mamuller	Bin YTL	963	1.538	2.276	2.195	2.944	749	34
-Ticari mallar	Bin YTL	69	111	154	152	115	(37)	(24)
-Diğer stoklar	Bin YTL	49	36	254	59	44	(15)	(25)

Toplu bilgiler	Ölçü (*)	2003(**)	2004	2005	2006	2007	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Memur (ortalama)	Kişi	78	78	75	74	74	-	-
İşçi (ortalama)	Kişi	366	342	329	328	320	(8)	(2)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	6.822	7.593	7.700	8.927	9.966	1.039	12
Cari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	1.037	1.183	1.336	1.452	1.537	85	6
-Memur başına aylık ortalama gider	Bin YTL	1.108	1.264	1.484	1.635	1.729	94	6
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	5.340	5.976	6.371	7.032	7.977	945	13
-İşçi başına aylık ortalama gider	Bin YTL	1.216	1.361	1.614	1.787	2.077	290	16
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	802	950	1.048	1.408	1.557	149	11
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	3.124	2.568	2.725	4.793	5.153	360	8
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	4.348	7.266	8.863	9.314	8.619	(695)	(7)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	5.149	8.884	10.540	11.442	10.695	(747)	(7)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	5.149	8.884	10.540	11.442	10.695	(747)	(7)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	-	-	-	-	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	9,8	9,6	8,6	13,6	15,0	1,4	10
Ekonomik kârlılık	%	9,2	8,9	7,1	12,7	14,0	1,3	10
Zararlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet zararı	Bin YTL	2.448	2.527	2.645	443	2.457	2.014	455
Dönem kârı	Bin YTL	2.895	3.653	3.025	6.071	7.589	1.518	25
Bilanço kârı	Bin YTL	5.930	8.161	9.463	13.783	18.611	4.828	35

(*) 31.12.2003 tarihli bilançoda yer alan parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesine tabi tutulması nedeniyle 2003 yılında düzeltilmiş rakamlar alınmıştır.

(*) 5083 sayılı Kanuna uygun olarak, geçmiş yıllar değerleri YTL'ye çevrilmiştir.

Ulu önder Atatürk'ün ülkenin çeşitli bölgelerinde 150 bin dekar arazi üzerinde tesis ederek, 1937 yılında yazmış olduğu bağış mektubu ile millete mal ettiği 5 çiftliğin en büyüğünü teşkil eden Atatürk Orman Çiftliği, bağışlandığı tarihlerde 52 bin dekar iken çeşitli tarihlerde yapılan bağış satış ve işgaller sonucu giderek küçülerek 2007 yıl sonu itibarıyla 33.351 dekara gerilemiştir. AOÇ 1938 yılında 3308 sayılı kanunla kurulan Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu'na bağlanmış, bu Kurumun uhdesinde kaldığı 12 yıllık süre içinde İdare Meclisi kararlarıyla Çiftliğin, 7372 dekar arazisinin çeşitli kuruluşlara devredildiği tespit edilmiştir.

5659 sayılı Kanunla AOÇ arazilerinin korunmasının amaçlanmasına karşın, özellikle 1950-1960 yılları arasında çıkartılan özel kanunlarla 14.541 dekar arazinin daha kamu ve özel kuruluşlara devir ve satışının yapıldığı görülmektedir.

AOÇ Müdürlüğünün kuruluş kanununun çıktığı 1950 yılından bugüne kadar değişen her türlü şartlar nedeniyle, AOÇ Müdürlüğünün 1950 yılında oluşturulan teşkilat yapısı ve ihtisaslaşmış personel kadrosu ile tüm bu işlemleri eksiksiz olarak yürütmesi mümkün değildir. Bu durumun düzeltilmesi için ilgili kanunda ve yönetmeliklerinde değişiklik yapmak suretiyle AOÇ Müdürlüğünün görevlerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

AOÇ arazileri; T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 07.05.1998 tarih 5742 sayılı kararı ile birinci derece SİT alanı ilan edilmiş olup; bu alanlarda önceden süregelen bağ ve bahçe çalışmalarının dışında yeni bir faaliyetin yapılması mümkün görülmemektedir. AOÇ arazilerinin ormanlık ve yeşil alan gereksinmesinin karşılanmasında hayati önemi haiz olduğu ve 2003 yılından itibaren bu amaçla kuruluş çalışmaları başlatılan 80 inci yıl hatıra ormanının çok önemli bir başlangıç olduğu ifade edilebilir.

Ankara'nın başkent oluşundan günümüze kadar AOÇ önemini devamlı korumuştur. AOÇ Müdürlüğü, kuruluşunun ilk yıllarında üretmiş olduğu çeşitli bitkisel ve hayvansal ürünler ile

Ankara halkının gıda ihtiyaçlarının temininde önemli görevleri üstlenmiştir. Ancak, son yıllarda başkent o zamanki tahminlerin çok üzerinde bir büyüme göstermiş, büyüme ile birlikte artan nüfusa bağlı olarak çevre sorunlarını ve halkın ihtiyaçlarını da artırmıştır.

5524 sayılı Kanun ile 5659 sayılı Kanuna ilave edilen ek madde ile; AOÇ dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili meri mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya yetkili kılınmıştır. Bunun üzerine, söz konusu Koruma Amaçlı İmar Planı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yapılmış, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulundan onay alınmış ve planlar askıya çıkarılmıştır. Ancak, planlar askı aşamasında iken Çağdaş Başkent Ankara Derneği tarafından planlara ve yapılan işlemlere itiraz edilmiş ve dava açılmıştır. Dava sonucunda, 26.06.2008 tarihinde yürütmenin durdurulmasına yönelik talebin kabulü, 22.09.2008 tarihinde de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun yapmış oldukları işlemleri ve bu planların kabul edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin kararı iptal edilmiştir. AOÇ Koruma Amaçlı İmar Planı ile ilgili gelişmelerin ve uygulamaların titizlikle takip edilmesi önem arz etmektedir.

II. İDARİ BÜNYE:

Mustafa Kemal Atatürk'ün kendi imkanları ile edindiği 52 bin dekar arazi üzerinde 05 Mayıs 1925 yılında kurulan Atatürk Orman Çiftliği, 1937 yılına kadar bizzat Atatürk tarafından sevk ve idare edilmiş ve aynı yıl Türk Milletine armağan edilmiştir. Çiftlik 13 Haziran 1938 tarihinde 3308 sayılı Kanunla kurulan Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu'na 1 Mart 1950 tarihinde ise Devlet Üretme Çiftliklerine bağlanan Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü hakkında 24 Mart 1950 tarihinde 5659 sayılı Kanun kabul edilerek 1 Nisan 1950 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Bu kanunda Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün; Tarım Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliği haiz ve özel hukuk esaslarına göre idare olunacağı hüküm altına alınmıştır.

Çiftliğin Kuruluş Kanununun 10 uncu maddesinde; bu Kanunun yayımı tarihindeki Müdürlüğün sınırları içinde bulunan gayri menkullerin gerçek ve tüzel kişilere devir ve temlik ile kamulaştırılmasının özel bir kanunla izin alınmasına bağlı olacağı hükmü bulunmasına rağmen, Kanunun yayımını takip eden yıllarda, Çiftlik arazi ve arsalarından bir kısmı, münferit tarihlerde çıkarılan özel kanunlar ile çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile özel kişilere satış veya devir yoluyla intikal ettirilmiştir.

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun 12.04.2007 tarihli toplantısında; söz konusu Koruma Amaçlı İmar Planının Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yapıldığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü üzerine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulundan onay alındığı ve planların askıya çıkarıldığı, daha sonra Çağdaş Başkent Ankara Derneği tarafından İdare Mahkemesinde dava açıldığı belirtilmiştir. İnceleme tarihinde (Ekim 2008), ilgili davalar hakkında Ankara 13. İdare Mahkemesi tarafından 2007/1928 ve 2007/2353 Esas numaralı kararlar çerçevesinde yürütmenin durdurulmasına karar verildiği, ardından da 22.09.2008 tarih, E : 2007/2353, K : 2008/1307 sayılı kararlar dava konusu işlemin iptal edildiği tespit olunmuştur.

Yukarıda belirtilen yazışmalardan, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 5226 sayılı Kanunla değişik 17 nci maddesinde; "Bir alanın koruma bölgesi kurulunca SİT olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plan uygulamasını durdurur. Belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar söz konusu alanda ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plandan etkilenen hemşerilerin katılımıyla toplantılar düzenleyerek koruma amaçlı imar planını hazırlatıp ince-

lenmek ve sonuçlandırmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır.” Şeklinde yer alan hükmün gereklerinin yerine getirildiği anlaşılmaktadır. Ancak, söz konusu kuruluşlarla yapılan toplantılarda sağlanan uzlaşmanın ne ölçüde imar planlarına yansıtıldığı hususu bilinmemektedir. Yapılan imar planlarının, yazışmalarda ve toplantılarda alınan kararlara, tüm bu çalışma sonuçlarının ve uygulamasının yasalara uygun olması gerekmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 5524 Sayılı Kanun gereğince hazırlanan ve ilgili kuruluşların onayı alındıktan sonra planlar askı aşamasında iken yargıya intikal ettirilen, AOÇ Koruma Amaçlı İmar Planıyla ilgili gelişmelerin ve uygulamaların takip edilmesi gerekmektedir.

Müdürlüğün yürütme organı 5659 sayılı Kuruluş Kanunun 2 nci maddesinde belirtildiği üzere müdür ve müdür yardımcısından ibarettir. Kuruluş kanununda Çiftliğin en üst düzeyde yürütme organı olarak müdür ve alt birimler de şeflik olarak düzenlenmiş iken, Bakanlar Kurulu kararı ile şeflik kadroları müdürlük kadrolarına dönüştürülmüş ve bu değişiklik sonucu Çiftlik Müdürü ile diğer birim müdürler hiyerarşi bakımından farklı olsalar bile unvanları aynı olmaları nedeniyle bazı yetersizlikleri beraberinde getirmiştir. Yeni bir yasal düzenleme yapılırken bu hususun da göz önüne alınarak giderilmesi gerekmektedir.

AOÇ Müdürlüğü’nde 2007 yılı sonu itibarıyla, 65’i memur, 10’u 657 Sayılı Kanunun 4/b maddesi çerçevesinde sözleşmeli, 280’i kadrolu işçi, 29’u da geçici işçi olmak üzere toplam 384 personel çalışmaktadır.

AOÇ Müdürlüğünde 2007 yılında çalışan personele yapılan harcamalar toplamı önceki yıla göre % 11 oranında artmak suretiyle 9.966 bin YTL tutarında gerçekleşmiştir. Toplam personel giderlerinin % 84’ü oranında 8.404 bin YTL işçiler, %16 oranında 1.562 bin YTL da memurlara aittir. Toplam harcama tutarı 9.966 bin YTL’ nin 9.514 bin YTL’si cari yıl giderlerine, 452 bin YTL da geçmiş yıllara ilişkin personel giderlerine ait bulunmaktadır. 2007 yılında Çiftlikte Personel harcamalarında meydana gelen artışlar, Bütçe Kanunu ve Bakanlar Kurulu Kararları ile yıl içinde yapılan artışlar ile toplu iş sözleşmesi ile yapılan ücret zamlarından ileri gelmiştir.

III. MALİ BÜNYE:

AOÇ, 5659 sayılı Kuruluş Kanunu gereği faaliyetlerini tamamen kendi yarattığı kaynaklarla yürüten bir kuruluş olmasına rağmen esas faaliyetlerinin büyük bir kısmından zarar ettiği ve dönem kârının Müdürlüğün artık esas faaliyeti olarak mütalaa edilmesi gereken kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere kiralanan taşınmazlardan elde ettiği kira gelirleri ile bünyede kalan dönem karlarının etkisiyle önemli tutarlara ulaşan hazır değerlerini bankalarda vadeli hesaplarda değerlendirilmesinden elde edilen faiz gelirlerinden oluştuğu görülmektedir.

Ancak, Atatürk’ün vasiyeti doğrultusunda Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin korunarak gelecek kuşaklara aktarılabilmesi; ağaçlandırma faaliyetlerinin artırılmasına, park-orman alanlarının kamu hizmetine sunulmasına, hayvanat bahçesinin de çağdaş bir başkente yakışır niteliklere kavuşturulmasına bağlı olup; Müdürlükçe acilen bir master planı yaptırılarak bu çerçevede yatırım yapılması gerekmektedir. Bunun için de sürekli zararlar sonuçlanan üretim faaliyetlerini gözden geçirilerek yukarıda sayılan alanlarda yoğunlaştırmak üzere yeniden düzenlenmesi önem arz etmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

AOÇ Müdürlüğünün süt, peynir, tereyağı, ayran, dondurma, yoğurt vb. süt ve süt ürünlerinin üretimi yanında, mayalandırma sanatları kapsamında şarap, bal, domates ve meyve suları, turşu vb. üretim ve satışı esas faaliyet konularını teşkil etmektedir. Diğer taraftan ana üretim ve satış faa-

liyetleri dışında mülkiyetinde olan taşınmaz malların kiralama faaliyetleri önemli bir yoğunluk teşkil etmekte olup; sağlanan kira gelirleri de toplam gelirlerinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Müdürlüğün asli fonksiyonu kârlılık ve kârlılığın sürekli olarak artırılması olmayıp, mülkiyetinde bulunan arazilere vaki tecavüzlerin önlenmesi ve arazilerin korunarak gelecek kuşaklara aktarılması olduğundan, Müdürlüğün ticari bir işletme gibi, kendisine tahsis olunun sermayenin ne kadar etkin kullanıldığı konusunda irdelemeye tabi tutmak 5659 sayılı kanun ve bağış mektubu ile bağdaşmamaktadır

Müdürlükte son yıllarda finansman ihtiyacı nedeniyle faaliyetleri büyük oranda ticari faaliyette yoğunlaştırıldığından, gerekli kaynağın Müdürlüğe tahsisi ile faaliyetin bağış mektubundaki amaç doğrultusunda yürütülmesi gerekmektedir.

Bakanlar Kurulu'nun 2007/13058 sayılı Kararı ile kabul edilerek Ocak/2008 ayında uygulamaya konulan "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Alım-Satım-Kiralama ve Kiraya Verme İhale Yönetmeliği" ile ilgili olarak;

- 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan ve uygulamada karışıklığa neden olan satım ve kiralama işlerinin ayrı bir yönetmelikle düzenlenmesi,

- Yönetmeliğin 101 inci maddesinde yer alan "taşınmazların gerçek ve tüzel kişilere kiraya verme süresi onbeş yılı geçemez" hükmünün, AOÇ Müdürlüğünün gayrimenkulları "Devlet malı" hükmünde olduğundan Devlet malı taşınmazlarının kiraya verilmesinde uygulanan usul ve esaslar emsal alınarak kiraya verme süresinin belirlenmesi,

- Gerek kendi içinde sübjektif ve belirsiz, gerekse 4734 sayılı Kanuna aykırı düşen birçok hükümler yönetmelikte yer aldığından, uygulamada Kuruluşun karşılaştacağı sorunlar da dikkate alınarak, yönetmeliğin 4734 sayılı Kanun ve bu kanuna ilişkin mevzuatta öngörülen esaslara uygun şekilde düzeltilmesi,

hususlarında ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

AOÇ Müdürlüğü'nün önemli faaliyetlerinden birisi de mülkiyetinde bulunan ihtiyaç dışı taşınmazlarının kiraya verilmesi işlemleridir. AOÇ Müdürlüğü'nün kiraya verme işlemleri, 30.07.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Satınalma-Satma, Yapma-Yaptırma, Kiralama ve Kiraya Verme İşlerine Ait Yönetmelik" hükümlerine göre yürütülmekte iken, 1 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe giren Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa tabi olması nedeniyle bu yönetmelik değiştirilerek "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Alım-Satım-Kiralama ve Kiraya Verme İhale Yönetmeliği" olarak Bakanlar Kurulu'nun 24.12.2007 tarih ve 2007/13058 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 22.01.2008 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kuruluşun 2004 yılı ve önceki yıllar denetim raporlarında ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, geçmiş yıllarda AOÇ Müdürlüğü'nün bir kısım taşınmazları gelir sağlanması ve bir kısım kuruluşların ihtiyacının karşılanması amacıyla kısa ve uzun süreli kiraya verilmiştir. Bu kiralama-ların önemli bir bölümünün, AOÇ'nin Atatürk'ün vasiyet mektubunda belirttiği amaçlara uygun olmadığı gibi, AOÇ Müdürlüğü'nün gelir yönünden de menfaatine uygun yapılmamış olduğu veya çok düşük kira bedeli ile kullanıldığı görülmüştür.

AOÇ Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Kira Tespit Komisyonu marifetiyle kira tutarları 3-4 yılda bir yeniden belirlenmekte, uzlaşma sağlanamaması durumunda yargı yoluna gidilmekte ve özellikle uzun süreli olarak kirada olan taşınmazların kira bedelini rayiç bedele getirmek amacıyla uyarılma davaları açılmakta ise de yukarıdaki çizelgenin incelenmesinden görüleceği üzere yine de bazı kiracıların ödedikleri kira tutarları günün rayiç bedellerinin çok altında kalmıştır.

Müdürlüğün akdetmiş olduğu kira sözleşmelerinde, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğünden alınan 13.03.2001 tarih ve 9425 sayılı mütalaa doğrultusunda Milli Emlak Genel Tebliği hükümleri uygulanmaktadır.

Kira ve kiracıların durumu konusunda AOÇ Müdürünün, Kuruluş Ticaret Müdürüne yazmış olduğu 28.03.2007 tarihli yazı ile; taşınmazlardaki kiracıların kiralarnı zamanında yatırıp yatırmadığı, sözleşmelerinin zamanında yenilenip yenilenmediğinin takibinin yapılması, her hangi bir aksaklık durumunda konudan Hukuk Müşavirliğinin ivedilikle haberdar edilmesi, talimatının verildiği, görülmüştür. Ticaret Müdürlüğünün 29.03.2007 tarihli yazısında ise; 28.03.2007 tarihli AOÇ Müdürünün yazısı ilgi gösterilerek, kiracıların yeni kiralarnı Maliye Bakanlığı'nın 2006/1 Sayılı genelgesi doğrultusunda kira artışının olduğu ayda yayımlanan ÜFE oranı uygulanacak şekilde Mart ayı sonuna kadar olan artışlarının uygulandığı ve kiracılara gönderildiği, bundan sonra da aynı genelge doğrultusunda artışlar uygulanarak kiracılara gönderileceği, borçlu kiracıların durumlarının çeşitli zamanlarda Hukuk Müşavirliğine intikal ettirildiği ve hukuki işlemlerinin devam etmekte olduğu, belirtilmiştir.

Yeni açılan İstanbul yolunu Eskişehir yoluna birleştiren bulvar üzerinde akaryakıt istasyonu kurmak üzere, yolun her iki yanında ve her biri 3.500 metrekare iki parsel 01.07.1985 tarihinde imzalanan protokol ile ve ihalesiz olarak o tarihte kamu kuruluşu olan Petrol Ofisi A.Ş. Genel Müdürlüğüne kiralanmıştır. Protokolde kiralama süresinin, yolun hizmete açıldığı tarihten itibaren 20 yıl olacağı belirtilmiştir. Daha sonra, yol hizmete açıldığında kira mukavelesinde belirtilen sürenin başlangıç tarihinin 15.11.1988 tarihi olduğu 10.12.1990 tarihinde imzalanan ikinci protokolde belirlenmiştir. POAŞ Genel Müdürlüğü, söz konusu parseller üzerinde üçüncü kişilere akaryakıt bayiliği vermiş ve belirtilen parseller üzerine tesisler kurularak akaryakıt istasyonları bayilik sözleşmesi bulunan şahıslar eliyle işletilmiştir.

POAŞ, AOÇ Müdürlüğü'ne 2006 yılında müracaatta bulunarak, 40161/1 ve 40162/1 parsellerde kayıtlı gayrimenkullar ve üzerinde inşa edilmiş veya daha sonra inşa edilecek akaryakıt satış-servis istasyonları ile bina, eklenti ve tüm müstemilatını oluşturan satış yerlerindeki kiracılık/işleticilik haklarının, Petrol Ofisi A.Ş. lehine 12 yıl süreli intifa hakkı, 2007 yılında da yine AOÇ Müdürlüğüne bir dilekçe ile müracaatta bulunarak kiraladığı bu taşınmazları ve akaryakıt istasyonlarını, 12 yıl süre ile KDV dahil 1 milyon USD mukabilinde Bayrak Hakkı, talebinde bulunmuştur. Daha sonra, POAŞ teklifini 1.180 bin USD yükseltmiş ve AOÇ Müdürlüğünün tabi olduğu yönetmeliğe aykırı olarak ihalesiz 11 yıllık Bayrak Hakkı verilmiş daha sonra da önceki kira sözleşmesinin süresinin bitimine 3 ay kala, ilk kiralanan 7.000 metrekare alan 20.437 metrekareye çıkarılmak suretiyle yine aynı şirkete 11 yılına ve ihalesiz bir şekilde kiraya verilmiştir.

Yapılan tüm bu işlemler, AOÇ Müdürlüğünün tabi olduğu mevzuata aykırı bulunduğundan, Kuruluşun 2007 yılına ait YDK Denetim Raporunun Üyeler Kurulu'nun 23.12.2008 tarih ve 7/87 sayılı toplantısındaki görüşmeleri sırasında alınan karar üzerine, Özel İnceleme Raporu düzenlenmiştir. Bu itibarla; Mülkiyeti Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne ait 40161/1 ve 40162/1 numaralı parseller ve üzerinde bulunan iki adet akaryakıt istasyonlarını da kullanmak üzere ihalesiz olarak Petrol Ofisi A.Ş.'ye Bayrak Hakkı tesis edilmesi ve yine aynı parsellerin yaklaşık 20 yıl önce kamu kuruluşu olduğu için ihalesiz verilen 7.000 metre kare gayrimenkulun sözleşme süresinin bitimine 3 ay kala aynı gayrimenkula başka parsellerde katılmak suretiyle 13.437 metrekare arazi daha ilave edilerek toplam 20.437 metre kare alanın ve üzerindeki iki adet akaryakıt istasyonlarının POAŞ'ın kamu kuruluşu olmadığı bir ortamda ihalesiz olarak kiraya verilmesi işlemleri, Bakanlar Kurulunun 24.12.2007 tarih ve 2007/13058 Sayılı Kararı ile yürürlüğe giren "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Alım-Satım-Kiralama ve Kiraya Verme İhale Yönetmeliği" ne aykırılığı konularında düzenlenen ve YDK Üyeler Kurulu'nun 29.01.2009 tarihli toplantısında kabul edilen Özel İnceleme Raporunda istenen soruşturmanın ivedilikle yerine getirilmesi gerekmektedir.

V. YATIRIMLAR:

2007 yılında AOÇ Müdürlüğü için yatırım programında 960 bin lira tutarında yatırım ödeneği öngörülmüş ve 308,6 bin lira tutarında nakdi yatırım harcaması yapılmıştır.

VI. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerinin, sonuçları gelecek denetim sırasında takip edilmek üzere gündemde bırakılması kararlaştırılmıştır:

- Mülkiyeti Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne ait 40161/1 ve 40162/1 numaralı parseller ve üzerinde bulunan iki adet akaryakıt istasyonlarını da kullanmak üzere ihalesiz olarak Petrol Ofisi A.Ş.'ye Bayrak Hakkı tesis edilmesi ve yine aynı parsellerin yaklaşık 20 yıl önce kamu kuruluşu olduğu için ihalesiz verilen 7.000 metre kare gayrimenkulun sözleşme süresinin bitimine 3 ay kala aynı gayrimenkula başka parsellerde katılmak suretiyle 13.437 metrekare arazi daha ilave edilerek toplam 20.437 metre kare alanın ve üzerindeki iki adet akaryakıt istasyonlarının POAŞ'ın kamu kuruluşu olmadığı bir ortamda ihalesiz olarak kiraya verilmesi işlemleri, Bakanlar Kurulunun 24.12.2007 tarih ve 2007/13058 Sayılı Kararı ile yürürlüğe giren "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Alım-Satım-Kiralama ve Kiraya Verme İhale Yönetmeliği" ne aykırı bulunduğu, konusunda düzenlenen ve Yüksek Denetleme Kurulu Üyeler Kurulu'nun 29.01.2009 tarihli toplantısında kabul edilen Özel İnceleme Raporunda belirtilen hususlar ile istenen soruşturmanın yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

C) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

1- Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği'nin 2007-2008 yılları faaliyetleriyle ilgili olarak tespit edilen mevzuata aykırı işlemler hakkında Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun 29.01.2009 tarihli toplantısında kabul edilen Özel İnceleme Raporu'nda gereğinin yapılması istenen hususlar ile soruşturmanın yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2007 yılı bilançosu ve 7.588.697,24 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu, gündemde bırakılan öneride yer alan hususların bütün bilgi ve belgeler çerçevesinde Komisyonumuzca ayrıntılı olarak görüşülmesi neticesinde, söz konusu önerideki hususlarla ilgili olarak Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nce yapılan işlemlerin, 3346 sayılı Kanunda belirtilen "karlılık ve verimlilik esasları doğrultusunda çalışma" ilkesine uygun olmaması nedeniyle,

tasvip edilmemiştir.

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü 2007 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem 2006		Cari dönem 2007	
	YTL		YTL	
1 - DÖNEN VARLIKLAR				
A - Hazır değerler		9.350.534,79		14.713.453,53
B - Menkul kıymetler				
1- Menkul kıymetler değer düşk. karşılıkları (-)				
C - Ticari alacaklar	8.997.378,16	8.898.551,78	10.222.294,50	9.939.583,08
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)	-	-	-	-
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(98.826,38)		(282.711,42)	
D- Diğer alacaklar	21.919,87	13.943,20	28.213,21	20.236,54
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(7.976,67)		(7.976,67)	
E- Stoklar	7.947.150,74	7.950.690,74	9.072.074,16	9.073.963,68
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	-	-	-	-
2- Verilen sipariş avansları	3.540,00		1.889,52	
F- Yıllara yaygın inşaat onarım mal.		-		-
G- Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları		45.567		49.119,20
H - Diğer dönem varlıklar		249.147		160.399,41
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		26.508.434,48		33.956.755,44
II- DURAN VARLIKLAR				
A - Ticari alacaklar		-		-
1- Alacak senetler reeskontu (-)	-	-	-	-
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)	-	-	-	-
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	-	-	-	-
B - Diğer alacaklar	-	-	-	-
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	-	-	-	-
C - Mali duran varlıklar		101.652,32		101.652,32
1- Bağlı menkul kıymetler	-	-	-	-
2- Bağlı menkul kıym. değ. düşk. karşılıkları. (-)	-	-	-	-
3 - İştirakler	101.652,32		101.652,32	
4 - İştiraklere sermaye taah(-)	-	-	-	-
5 - İştirakler ser. pay. değ. düşk. karş. (-)	-	-	-	-
6 - Bağlı ortaklıklar	-	-	-	-
7 - Bağlı ortak sermaye taah(-)	-	-	-	-
8 - Bağlı ort. ser. pay. değ. düşk. karşılıkları (-)	-	-	-	-
9 - Diğer mali duran varlıklar	-	-	-	-
10 - Diğer dur. mali var değ. düşk. karşılıkları (-)	-	-	-	-
D - Maddi duran varlıklar		21.550.998,34		20.617.386,91
1- Maddi duran varlıklar	48.021.793,40		46.675.582,53	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(26.746.664,64)		(26.501.654,95)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	275.869,58		443.459,33	
4 - Verilen sipariş avanslar	-	-	-	-
G - Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	-	-	-	-
2- Birikmiş amortismanlar (-)	-	-	-	-
3- Verilen avanslar	-	-	-	-
F - Özel tükenmeye tabi varlıklar			119.028,04	113.076,64
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)	-	-	(5.951,40)	-
2- Birikmiş tükenme payları (-)	-	-	-	-
3- Verilen avanslar	-	-	-	-
G - Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları.		6.133,60		-
H - Diğer duran varlıklar		-		-
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		21.658.784,26		20.832.115,87
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		48.167.218,74		54.788.871,31

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem (31.12.2006)		Cari dönem (31.12.2007)	
	YTL		YTL	
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A -Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri	1.015.817,47	1.015.817,47	1.304.270,20	1.304.270,20
B -Ticari borçlar				
1 -Borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
C -Diğer borçlar	247.616,16	247.616,16	178.670,71	178.670,71
1 -Borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
D -Alınan avanslar		-		-
E -Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.		-		-
F -Ödenecek vergi ve yükümlülükler		520.430,69		413.049,91
G -Borç ve gider karşılıkları		243.234,64		686.983,84
1 -Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük. karşılıkları	1.256.556,00		1.557.329,38	
2 -Dönem kârının peşin ödenen vergi ve diğer yük. (-)	(1.013.321,36)		(870.345,54)	
3 -Kıdem tazminatı karşılığı	-	-	-	-
4 -Diğer borç ve gider karşılıkları	-	-	-	-
H -Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		513.045,17		282.022,45
I -Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				33,48
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		2.540.144,13		2.865.030,59
II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A -Mali borçlar		-		-
B -Ticari borçlar		-		-
1 -Borç senetleri reeskontu (-)		-		-
C -Diğer borçlar		-		-
1 -Diğer borç senetleri reeskontu (-)		-		-
D -Alınan avanslar		-		-
E -Borç ve gider karşılıkları		777.249,56		975.846,91
1 -Kıdem tazminatı karşılığı		-		-
2 -Diğer borç ve gider karşılıkları	777.249,56		975.846,91	
F -Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları		143.228,86		210.029,76
G -Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		-		-
UZUN VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		920.478,42		1.185.876,67
III - ÖZ KAYNAKLAR				
A -Ödenmiş sermaye		11.275.409,55		11.275.409,55
1 -Sermaye	500,00		500,00	
2 -Ödenmemiş sermaye (-)				
3- Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları	11.274.909,55		11.274.909,55	
B -Sermaye yedekleri				
1 -Hisse senedi ihraç primleri				
3 -M.D.V. yeniden değerlendirme artışları				
4 -İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5 -Diğer sermaye yedekleri				
C -Kâr yedekleri		19.647.973,38		20.851.632,86
1 -Yasal yedekler	19.647.973,38		20.851.632,86	
2 -Statü yedekleri	-	-	-	-
3 -Olağanüstü yedekler	-	-	-	-
4 -Diğer kâr yedekleri	-	-	-	-
5 -Özel fonlar	-	-	-	-
D -Geçmiş yıllar kârları		8.968.575,33		12.579.553,78
E -Geçmiş yıllar zararları (-)		-		-
F -Dönem net kârı		4.814.637,93		6.031.367,86
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		44.706.596,19		50.737.964,05
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		48.167.218,74		54.788.871,31

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü 2007 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem (31.12.2006)		Cari dönem (31.12.2007)	
	YTL		YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	27.653.019,46		24.823.237,37	
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	194.071,51		167.570,22	
C-NET SATIŞLAR		27.458.947,95		24.655.667,15
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	24.395.847,71		22.833.266,33	
BRÜT SATIŞ KÂRI		3.063.100,24		1.822.400,82
E- FAALİYET GİDERLERİ	3.506.067,25		4.279.020,76	
FAALİYET ZARARI		(442.967,01)		(2.456.619,94)
F-DİĞ. FAAL.OLAĞ. GELİR VE KÂRLAR	7.406.700,51		10.304.235,50	
G-DİĞER FAAL.OLAĞ. GİD.VE ZARAR(-)	185.316,83		318.376,45	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ				
OLAĞAN KÂR		6.778.416,67		7.529.239,11
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	266.519,63		501.289,53	
J-OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)	973.742,37		441.831,40	
DÖNEM KARI		6.071.193,93		7.588.697,24
K-D.KÂRI VERGİ VE YAS.YÜK.KARŞL.(-)		1.256.556,00		1.557.329,38
DÖNEM NET KÂRI		4.814.637,93		6.031.367,86

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 08/06/2010 tarihli 22'nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Atatürk Orman Çiftliği 25.05.1925 tarihinde Atatürk tarafından kurulmuştur. Çiftliğin kuruluş amacı; yeni Başkent Ankara ve çevresini ağaçlandırmak, yeşillendirmek, modern tarım ve işletmecilik tekniklerini uygulayarak çevre çiftçilerine önderlik ve öğreticilik yapmak olarak belirlenmiştir.

11.06.1937 tarihine kadar Atatürk'ün kişisel mülkü olarak işletilen Çiftlik bu tarihte Atatürk tarafından Hazineye, dolayısıyla Türk milletine bağışlanmıştır. Yüce Atatürk'ün aynı tarihli bağış mektubunda da ayrıntılarıyla belirtildiği gibi, Çiftliğin kuruluş yılından Hazineye intikaline kadar geçen süre zarfında, ıslahı çok zor olarak nitelenen arazide çok önemli ve olumlu çalışmalar yapılmış, tarım ve hayvancılık ürünleri, ziraat sanatları ürünleri üretiminde en yeni tarım ve işletmecilik teknikleri uygulanmış, örnek tesislerde çevre çiftçileri eğitilmiş ve ayrıca geniş bir alan ağaçlandırılıp düzenlenerek herkesin yararlanabileceği bir mesire yeri durumuna getirilmiştir.

Daha sonra Atatürk Orman Çiftliği, 13.01.1938 tarihinde, 3308 sayılı kanunla kurulan Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu'na bağlanmıştır. 28.02.1950 tarihine kadar 13 yıla yakın bir süre zarfında adı geçen kurum tarafından işletilen Çiftlik, 01.03.1950 tarihinde, Devlet Üretme Çiftlikleri bünyesine alınmış ve kısa bir süre sonra da 24.03.1950 tarih ve 5659 sayılı Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanunu ile taşıdığı önem ve özellik göz önüne alınarak “Atatürk Orman Çiftliği” adı altında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliği haiz bir kuruluş haline getirilerek yeni bir statüye kavuşturulmuştur. Kuruluş halen bu statüde çalışmalarını sürdürmektedir.

AOÇ Müdürlüğü'nün son beş yıllık faaliyetine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	YTL	500	500	500	500	500	-	-
Ödenmiş Sermaye	YTL	500	500	500	500	500	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	37.914	39.892	44.707	50.738	62.160	11.422	21
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	3.738	2.435	3.461	3.974	4.080	106	2
Finansman giderleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	Bin YTL	46.822	48.093	48.298	47.119	47.846	727	2
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	21.892	27.755	26.747	26.502	27.233	731	3
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin TL	1.702	1.180	149	309	650	341	110
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	77	49	17	32	61	29	91
İştiraklere ödenen sermaye	YTL	101.652	101.652	101.652	101.652	101.652	-	-
İştirakler temettü geliri	YTL	91.313	161	205	648	-	(648)	(100)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	16.222	16.568	15.357	14.759	19.969	5.210	35
Başlıca üretim miktarları :								
- Arpa	Ton	527	949	358	291	323	32	11
- Buğday	Ton	513	235	176	120	92	(28)	(23)
- Pastörize süt	Bin litre	8.775	7.820	6.637	5.610	5.372	(238)	(4)
- Yoğurt	Ton	3.506	3.570	3.377	2.848	2.488	(360)	(13)
- Ayran	Bin litre	654	688	771	682	533	(149)	(22)
- Dondurma	Ton	494	491	536	614	648	34	6
- Şarap	Bin litre	91	25	-	0	19.000	19.000	
- Domates suyu	Bin litre	118.000	96.875	154.117	54.114	88.666	34.552	64
Arazi varlığı	Dekar	33.393	33.351	33.351	33.351	33.231	(120)	(0)
Ekim alanı	Dekar	7.045	6.790	6.320	5.961	4.385	(1.576)	(26)
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	21.368	28.358	25.370	24.726	26.802	2.076	8
Üretim kapasitesi :								
- Çiğ süt işleme	Bin litre	28.000	28.000	28.000	28.000	28.000		
- Şarap	Bin litre	1.236	1.236	1.236	1.236	1.236		
- Domates suyu	Bin litre	297.500	297.500	297.500	297.500	297.500		
Kapasiteden yararlanma oranı:								
- Çiğ süt işleme	%	69	62	42	40	40		
- Şarap	%	11	13	-	0	2	2	
- Domates suyu	%	39,7	32,6	51,8	18,2	30	12	65
Üretim verimliliği :								
- Arpa	Kg/da	219	229	172	71	146	75	106
- Buğday	Kg/da	164	231	174	118	83	(35)	(30)
Başlıca satış miktarı :								
- Arpa	Ton	380	919	10	361	616	255	71
- Buğday	Ton	506	46	183	179	190	11	6
- Pastörize süt	Bin litre	8.482	7.553	6.484	5.434	5.374	(60)	(1)
- Yoğurt	Ton	3.480	3.462	3.306	2.790	2.488	(302)	(11)
- Ayran	Bin litre	651	686	771	693	533	(160)	(23)
- Şarap	Bin litre	90	29	7	4	3	(1)	(25)
- Meyve suları	Bin litre	114	573	1.629	530	285	(245)	(46)
- Bal	Ton	250	368	326	221	225	4	2
- Dondurma	Ton	493	489	536	615	649	34	6
Net satışlar	Bin YTL	23.461	27.764	27.459	24.656	26.998	2.342	9
Stoklar :								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	3.449	4.569	4.460	4783	6460	1.677	35
- Yarı mamüller	Bin YTL	577	591	1.085	1.188	1501	313	26
- Mamuller	Bin YTL	1.538	2.276	2.195	944	3582	2.638	279
- Ticari mallar	Bin YTL	111	154	152	115	123	8	7
- Diğer stoklar	Bin YTL	36	254	59	44	35	(9)	(20)
Memur (ortalama)	Kişi	78	75	74	74	77	3	4
İşçi (ortalama)	Kişi	342	329	328	320	296	(24)	(8)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	7.593	7.700	8.927	9.966	10.997	1.031	10
Carî yıla ilişkin:								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	1.183	1.336	1.452	1.537	1.722	185	12
- Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.264	1.484	1.635	1.729	2.204	475	27
- İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	5.976	6.371	7.032	7.977	8.436	459	6
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.361	1.614	1.787	2.077	2.302	225	11

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	950	1.048	1.408	1.557	1.427	(130)	(8)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	2.568	2.725	4.793	5.153	5.403	289	6
GSYH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	7.266	8.863	9.314	8.619	7.249	(5.154)	(60)
GSYH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	8.884	10.540	11.442	10.695	9.377	(5.102)	(48)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	8.884	10.540	11.442	10.695	9.377	(5.102)	(48)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	-	-	-	-	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynak yönünden)	%	9,6	8,6	13,6	15	11	(4)	(27)
Ekonomik kârlılık	%	8,9	7,1	12,7	14	10,5	(4)	(25)
Zararlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	2.527	2.645	443	(2.457)	(4.174)	(1.717)	70
Dönem kârı	Bin YTL	3.653	3.025	6.071	7.589	6.926	(663)	(9)
Bilanço kârı	Bin YTL	8.161	9.463	13.783	18.611	22.602	3.991	21

Ulu önder Atatürk'ün ülkenin çeşitli bölgelerinde 150 bin dekar arazi üzerinde tesis ederek, 1937 yılında yazmış olduğu bağış mektubu ile millete mal ettiği 5 çiftliğin en büyüğünü teşkil eden Atatürk Orman Çiftliği, bağışlandığı tarihlerde 52 bin dekar iken çeşitli tarihlerde yapılan bağış satış ve işgaller sonucu küçülerek 2007 yıl sonu itibarıyla 33.351 dekara gerilemiştir. AOÇ 1938 yılında 3308 sayılı kanunla kurulan Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu'na bağlanmış, bu Kurumun uhdesinde kaldığı 12 yıllık süre içinde İdare Meclisi kararlarıyla Çiftliğin, 7372 dekar arazisinin çeşitli kuruluşlara devredildiği tespit edilmiştir.

5659 sayılı Kanunla AOÇ arazilerinin korunmasının amaçlanmasına karşın, özellikle 1950-1960 yılları arasında çıkartılan özel kanunlarla 14.541 dekar arazinin daha kamu ve özel kuruluşlara devir ve satışının yapıldığı görülmektedir.

AOÇ Müdürlüğünün kuruluş kanununun çıktığı 1950 yılından bugüne kadar değişen her türlü şartlar nedeniyle, AOÇ Müdürlüğünün 1950 yılında oluşturulan teşkilat yapısı ve personel kadrosu ile tüm bu işlemleri eksiksiz olarak yürütmesi mümkün değildir. Bu durumun düzeltilmesi için ilgili kanunda ve yönetmeliklerinde değişiklik yapmak suretiyle AOÇ Müdürlüğünün görevlerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

AOÇ arazileri; T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 07.05.1998 tarih 5742 sayılı kararı ile birinci derece SİT alanı ilan edilmiş olup; bu alanlarda önceden süregelen bağ ve bahçe çalışmalarının dışında yeni bir faaliyetin yapılması mümkün görülmemektedir. AOÇ arazilerinin ormanlık ve yeşil alan gereksinmesinin karşılanmasında hayati önemi haiz olduğu ve 2003 yılından itibaren bu amaçla kuruluş çalışmaları başlatılan 80 inci yıl hatıra ormanının çok önemli bir başlangıç olduğu ifade edilebilir.

Ankara'nın başkent oluşundan günümüze kadar AOÇ önemini devamlı korumuştur. AOÇ Müdürlüğü, kuruluşunun ilk yıllarında üretmiş olduğu çeşitli bitkisel ve hayvansal ürünler ile Ankara halkının gıda ihtiyaçlarının temininde önemli görevleri üstlenmiştir. Ancak, son yıllarda başkent tahminlerin çok üzerinde bir büyüme göstermiş, büyüme ile birlikte artan nüfusa bağlı olarak çevre sorunlarını ve halkın ihtiyaçlarını da artırmıştır.

5524 sayılı Kanun ile 5659 sayılı Kanuna ilave edilen ek madde ile; AOÇ dahilinde bulunan arazilerle ilgili olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi ilgili meri mevzuat uyarınca öncelikle üst ölçekli plan ve koruma amaçlı imar planı ve bunlara uygun her türlü imar planlarını yapmaya yetkili kılınmıştır. Bunun üzerine, söz konusu Koruma Amaçlı İmar Planı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yapılmış, Tarım ve

Köyİşleri Bakanlığı'nın uygun görüşü, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulundan onay alınmış ve planlar askıya çıkarılmıştır. Ancak, planlar askı aşamasında iken Çağdaş Başkent Ankara Derneği tarafından planlara ve yapılan işlemlere itiraz edilmiş ve dava açılmıştır. Dava sonucunda, 26.06.2008 tarihinde yürütmenin durdurulmasına yönelik talebin kabulü, 22.09.2008 tarihinde de Tarım ve Köyİşleri Bakanlığı'nın ve Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun yapmış oldukları işlemleri ve bu planların kabul edilmesine ilişkin Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin kararı iptal edilmiştir. AOÇ Koruma Amaçlı İmar Planı ile ilgili gelişmelerin ve uygulamaların titizlikle takip edilmesi önem arz etmektedir.

II. İDARİ BÜNYE:

Mustafa Kemal Atatürk'ün kendi imkanları ile edindiği 52 bin dekar arazi üzerinde 05 Mayıs 1925 yılında kurulan Atatürk Orman Çiftliği, 1937 yılına kadar bizzat Atatürk tarafından sevk ve idare edilmiş ve aynı yıl Türk Milletine armağan edilmiştir. Çiftlik 13 Haziran 1938 tarihinde 3308 sayılı Kanunla kurulan Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumu'na 1 Mart 1950 tarihinde ise Devlet Üretme Çiftliklerine bağlanan Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü hakkında 24 Mart 1950 tarihinde 5659 sayılı Kanun kabul edilerek 1 Nisan 1950 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Bu kanunda Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün; Tarım Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliğe haiz ve özel hukuk esaslarına göre idare olunacağı hüküm altına alınmıştır.

Çiftliğin Kuruluş Kanununun 10 uncu maddesinde; bu Kanunun yayımı tarihindeki Müdürlüğün sınırları içinde bulunan gayri menkullerin gerçek ve tüzel kişilere devir ve temlik ile kamulaştırılmasının özel bir kanunla izin alınmasına bağlı olacağı hükmü bulunmasına rağmen, Kanunun yayımını takip eden yıllarda, Çiftlik arazi ve arsalarından bir kısmı, münferit tarihlerde çıkarılan özel kanunlar ile çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile özel kişilere satış veya devir yoluyla intikal ettirilmiştir.

AOÇ Müdürlüğü Kuruluş Kanunu'nda 21.06.2006 tarihinde 5524 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik çerçevesinde; AOÇ arazilerinin Koruma Amaçlı İmar Planının Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yapıldığı, Tarım ve Köyİşleri Bakanlığı'nın uygun görüşü üzerine Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulundan onay alındığı ve planların askıya çıkarıldığı, daha sonra Çağdaş Başkent Ankara Derneği tarafından İdare Mahkemesinde dava açılmıştır.

Ankara 13. İdare Mahkemesi tarafından 2007/1928 ve 2007/2353 Esas numaralı kararlar çerçevesinde yürütmenin durdurulmasına karar verildiği, ardından da 22.09.2008 tarih, E: 2007/2353, K: 2008/1307 sayılı kararlar ile dava konusu işlemin iptal edildiği görülmüştür. Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından temyiz edilen yukarıdaki kararlarla ilgili yargı süreci devam etmektedir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 5226 sayılı Kanunla değişik 17 nci maddesinde; "Bir alanın koruma bölgesi kurulunca SİT olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plan uygulamasını durdurur. Belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar söz konusu alanda ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plandan etkilenen hemşerilerin katılımıyla toplantılar düzenleyerek koruma amaçlı imar planını hazırlatıp incelenmek ve sonuçlandırmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır." Şeklinde yer alan hükmün gereklerinin yerine getirildiği anlaşılmaktadır. Ancak, söz konusu kuruluşlarla yapılan toplantılarda sağlanan uzlaşmanın ne ölçüde imar planlarına yansıtıldığı hususu bilinmemektedir. Yapılan imar planlarının, yazışmalarda ve toplantılarda alınan kararlara, tüm bu çalışma sonuçlarının ve uygulamasının yasalara uygun olması gerekmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 5524 Sayılı Kanun gereğince hazırlanan ve ilgili kuruluşların onayı alındıktan sonra planlar askı aşamasında iken yargıya intikal ettirilen, AOÇ Koruma Amaçlı İmar Planıyla ilgili gelişmelerin ve uygulamaların takip edilmesi gerekmektedir.

Müdürlüğün yürütme organı 5659 sayılı Kuruluş Kanunun 2 nci maddesinde belirtildiği üzere müdür ve müdür yardımcısından ibarettir. Kuruluş kanununda Çiftliğin en üst düzeyde yürütme organı olarak müdür ve alt birimler de şeflik olarak düzenlenmiş iken, Bakanlar Kurulu kararı ile şeflik kadroları müdürlük kadrolarına dönüştürülmüş ve bu değişiklik sonucu Çiftlik Müdürü ile diğer birim müdürler hiyerarşi bakımından farklı olsalar bile unvanları aynı olmaları nedeniyle bazı yetersizlikleri beraberinde getirmiştir. Yeni bir yasal düzenleme yapılırken bu hususun da göz önüne alınarak giderilmesi gerekmektedir.

AOÇ Müdürlüğü'nde 2008 yılı sonu itibarıyla, 67'si memur, 10'u 657 Sayılı Kanunun 4/b maddesi çerçevesinde sözleşmeli, 262'si kadrolu işçi, 28'i de geçici işçi olmak üzere toplam 367 personel çalışmaktadır.

AOÇ Müdürlüğünde 2008 yılında çalışan personele yapılan harcamalar toplamı önceki yıla göre % 7,2 oranında artmak suretiyle 10.997 bin YTL tutarında gerçekleşmiştir. Toplam personel giderlerinin % 84'ü oranında 9.213 bin YTL işçiler, % 16 oranında 1.784 bin YTL da memurlara aittir. Toplam harcama tutarı 10.997 bin YTL' nin 10.208 bin YTL'si cari yıl giderlerine, 789 bin YTL de geçmiş yıllara ilişkin personel giderlerine ait bulunmaktadır. 2008 yılında Çiftlikte Personel harcamalarında meydana gelen artışlar, Bütçe Kanunu ve Bakanlar Kurulu Kararları ile yıl içinde yapılan artışlar ile toplu iş sözleşmesi ile yapılan ücret zamlarından ileri gelmiştir.

III. MALİ BÜNYE:

AOÇ, 5659 sayılı Kuruluş Kanunu gereği faaliyetlerini tamamen kendi yarattığı kaynaklarla yürüten bir kuruluş olmasına rağmen esas faaliyetlerinin büyük bir kısmından zarar ettiği ve dönem kârının Müdürlüğün artık esas faaliyeti olarak mütalaa edilmesi gereken kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere kiralanan taşınmazlardan elde ettiği kira gelirleri ile bünyede kalan dönem karlarının etkisiyle önemli tutarlara ulaşan hazır değerlerini bankalarda vadeli hesaplarda değerlendirilmesinden elde edilen faiz gelirlerinden oluştuğu görülmektedir.

Ancak, Atatürk'ün vasiyeti doğrultusunda Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin korunarak gelecek kuşaklara aktarılabilmesi; ağaçlandırma faaliyetlerinin artırılmasına, park-orman alanlarının kamu hizmetine sunulmasına, hayvanat bahçesinin de çağdaş bir başkente yakışır niteliklere kavuşturulmasına bağlı olup; Müdürlükçe acilen bir master planı yaptırılarak bu çerçevede yatırım yapılması gerekmektedir. Bunun için de sürekli zararla sonuçlanan üretim faaliyetlerini gözden geçirilerek yukarıda sayılan alanlarda yoğunlaştırmak üzere yeniden düzenlenmesi önem arz etmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

AOÇ Müdürlüğünün süt, peynir, tereyağı, ayran, dondurma, yoğurt vb. süt ve süt ürünlerinin üretimi yanında, mayalandırma sanatları kapsamında şarap, bal, domates ve meyve suları, turşu vb. üretim ve satışı esas faaliyet konularını teşkil etmektedir. Diğer taraftan ana üretim ve satış faaliyetleri dışında mülkiyetinde olan taşınmaz malların kiralama faaliyetleri önemli bir yoğunluk teşkil etmekte olup; sağlanan kira gelirleri de toplam gelirlerinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Müdürlüğün asli fonksiyonu kârlılık ve kârlılığın sürekli olarak artırılması olmayıp, mülkiyetinde bulunan arazilere vaki tecavüzlerin önlenmesi ve arazilerin korunarak gelecek kuşaklara aktarılması olduğundan, Müdürlüğün ticari bir işletme gibi, kendisine tahsis olunun sermayenin ne kadar etkin kullanıldığı konusunda irdelemeye tabi tutmak 5659 sayılı kanun ve bağış mektubu ile bağdaşmamaktadır

Müdürlükte son yıllarda finansman ihtiyacı nedeniyle faaliyetleri büyük oranda ticari faaliyette yoğunlaştırıldığından, gerekli kaynağın Müdürlüğe tahsisi ile faaliyetin bağış mektubundaki amaç doğrultusunda yürütülmesi gerekmektedir..

Bakanlar Kurulu'nun 2007/13058 sayılı Kararı ile kabul edilerek Ocak/2008 ayında uygulamaya konulan "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Alım-Satım-Kiralama ve Kiraya Verme İhale Yönetmeliği" ile ilgili olarak;

- 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan ve uygulamada karışıklığa neden olan satım ve kiralama işlerinin ayrı bir yönetmelikle düzenlenmesi,

- Yönetmeliğin 101 inci maddesinde yer alan "taşınmazların gerçek ve tüzel kişilere kiraya verme süresi onbeş yılı geçemez" hükmünün, AOÇ Müdürlüğünün gayrimenkulları "Devlet malı" hükmünde olduğundan Devlet malı taşınmazlarının kiraya verilmesinde uygulanan usul ve esaslar emsal alınarak kiraya verme süresinin belirlenmesi,

- Gerek kendi içinde subjektif ve belirsiz, gerekse 4734 sayılı Kanuna aykırı düşen birçok hükümler yönetmelikte yer aldığından, uygulamada Kuruluşun karşılaşacağı sorunlar da dikkate alınarak, yönetmeliğin 4734 sayılı Kanun ve bu kanuna ilişkin mevzuatta öngörülen esaslara uygun şekilde düzeltilmesi,

hususlarında ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

AOÇ Müdürlüğü'nün önemli faaliyetlerinden birisi de mülkiyetinde bulunan ihtiyaç dışı taşınmazlarının kiraya verilmesi işlemleridir. AOÇ Müdürlüğü'nün kiraya verme işlemleri, 30.07.1998 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Satınalma-Satma, Yapma-Yaptırma, Kiralama ve Kiraya Verme İşlerine Ait Yönetmelik" hükümlerine göre yürütülmekte iken, 1 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe giren Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa tabi olması nedeniyle bu yönetmelik değiştirilerek "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Alım-Satım-Kiralama ve Kiraya Verme İhale Yönetmeliği" olarak Bakanlar Kurulu'nun 24.12.2007 tarih ve 2007/13058 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 22.01.2008 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kuruluşun 2004 yılı ve önceki yıllar denetim raporlarında ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, geçmiş yıllarda AOÇ Müdürlüğü'nün bir kısım taşınmazları gelir sağlanması ve bir kısım kuruluşların ihtiyacının karşılanması amacıyla kısa ve uzun süreli kiraya verilmiştir. Bu kiralama-ların önemli bir bölümünün, AOÇ'nin Atatürk'ün vasiyet mektubunda belirttiği amaçlara uygun olmadığı gibi, AOÇ Müdürlüğü'nün gelir yönünden de menfaatine uygun yapılmamış olduğu veya çok düşük kira bedeli ile kullanıldığı görülmüştür.

AOÇ Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Kira Tespit Komisyonu marifetiyle kira tutarları 3-4 yılda bir yeniden belirlenmekte, uzlaşma sağlanamaması durumunda yargı yoluna gidilmekte ve özellikle uzun süreli olarak kirada olan taşınmazların kira bedelini rayiç bedele getirmek amacıyla uyarılma davaları açılmakta ise de bazı kiracıların ödedikleri kira tutarları günün rayiç bedellerinin çok altında kalmıştır.

Müdürlüğün akdetmiş olduğu kira sözleşmelerinde, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğünden alınan 13.03.2001 tarih ve 9425 sayılı mütalaa doğrultusunda Milli Emlak Genel Tebliği hükümleri uygulanmaktadır.

Kira ve kiracıların durumu konusunda çeşitli zamanlarda Hukuk Müşavirliğine intikal ettirildiği ve hukuki işlemlerinin devam etmekte olduğu görülmektedir.

Yeni açılan İstanbul yolunu Eskişehir yoluna birleştiren bulvar üzerinde akaryakıt istasyonu kurmak üzere, yolun her iki yanında ve her biri 3.500 metrekare iki parsel 01.07.1985 tarihinde imzalanan protokolle ve ihalesiz olarak o tarihte kamu kuruluşu olan Petrol Ofisi A.Ş. Genel Müdürlüğüne kiralanmıştır. Protokolde kiralama süresinin, yolun hizmete açıldığı tarihten itibaren 20 yıl olacağı belirtilmiştir. Yolun hizmete açıldığında kira mukavelesinde belirtilen sürenin başlangıç tarihinin 15.11.1988 tarihi olduğu 10.12.1990 tarihinde imzalanan ikinci protokolde belirlenmiştir. POAŞ Genel Müdürlüğü, söz konusu parseller üzerinde üçüncü kişilere akaryakıt bayiliği vermiş ve belirtilen parseller üzerine tesisler kurularak akaryakıt istasyonları bayilik sözleşmesi bulunan şahıslar eliyle işletilmiştir.

POAŞ, AOÇ Müdürlüğü'ne 2006 yılında müracaatta bulunarak, kayıtlı gayrimenkullar ve üzerinde inşa edilmiş ve inşa edilecek akaryakıt satış-servis istasyonları ile bina, eklenti ve tüm müstemilatını oluşturan satış yerlerindeki kiracılık/işleticilik haklarının, Petrol Ofisi A.Ş. lehine 12 yıl süreli intifa hakkı, 2007 yılında da yine AOÇ Müdürlüğüne bir dilekçe ile müracaatta bulunarak kiraladığı yerlerin 12 yıl süre ile KDV dahil 1 milyon USD mukabilinde Bayrak Hakkı, talebinde bulunmuştur. Daha sonra, POAŞ teklifini 1.180 bin USD yükseltmiş ve AOÇ Müdürlüğünün tabi olduğu yönetmeliğe aykırı olarak ihalesiz 11 yıllık Bayrak Hakkı verilmiş daha sonra da önceki kira sözleşmesinin süresinin bitimine 3 ay kala, ilk kiralanan 7.000 metrekare alan 20.437 metrekareye çıkarılmak suretiyle yine aynı şirkete 11 yıllığına ve ihalesiz bir şekilde kiraya verilmiştir.

Yapılan tüm bu işlemler, AOÇ Müdürlüğünün tabi olduğu mevzuata aykırı bulunduğundan, Kuruluşun 2007 yılına ait YDK Denetim Raporunun Üyeler Kurulu'nun 23.12.2008 tarih ve 7/87 sayılı toplantısındaki görüşmeleri sırasında alınan karar üzerine, Özel İnceleme Raporu düzenlenmiştir. Bu itibarla;

Mülkiyeti Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğüne ait 40161/1 ve 40162/1 numaralı parseller ve üzerinde bulunan iki adet akaryakıt istasyonlarını da kullanmak üzere ihalesiz olarak Petrol Ofisi A.Ş.'ye Bayrak Hakkı tesis edilmesi ve yine aynı parsellerin yaklaşık 20 yıl önce kamu kuruluşu olduğu için ihalesiz verilen 7.000 metre kare gayrimenkulun sözleşme süresinin bitimine 3 ay kala aynı gayrimenkula başka parsellerde katılmak suretiyle 13.437 metrekare arazi daha ilave edilerek toplam 20.437 metre kare alanın ve üzerindeki iki adet akaryakıt istasyonlarının POAŞ'ın kamu kuruluşu olmadığı bir ortamda ihalesiz olarak kiraya verilmesi işlemleri, Bakanlar Kurulunun 24.12.2007 tarih ve 2007/13058 Sayılı Kararı ile yürürlüğe giren "Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Alım-Satım-Kiralama ve Kiraya Verme İhale Yönetmeliği" ne aykırılığı konularında düzenlenen ve YDK Üyeler Kurulu'nun 29.01.2009 tarihli toplantısında kabul edilen Özel İnceleme Raporunda istenen soruşturmanın ivedilikle yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bu öneri doğrultusunda; Başbakanlık Teftiş Kurulu tarafından hazırlanan 05.06.2009 tarih, 18/09-2, 21/09-12 sayılı Soruşturma Raporu, 02.07.2009 tarihli Başbakan Oluruyla tekemmül etmiş ve 06.07.2009 tarihinde Yüksek Denetleme Kurulu'na intikal etmiştir.

Başbakan tarafından 02.07.2009 tarihinde onaylanan bu raporun sonuç Bölümünde; AOÇ Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanının dairede görevi başında bulunduğu günlerde TP Petrol Dağıtım Ltd.Şt.'nin teklif dilekçelerini Müdüriyetin Hukuk ve Ticaret servislerine havale ederek 04.02.2008 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında POAŞ lehine Bayrak Hakkı Sözleşmesini yönlendirdiği yönündeki beyanlar çerçevesinde raporda adı geçenlerin AOÇ Müdürlüğünü en az 602.476 ABD Doları tutarında zarara uğratmak suretiyle memuriyet görevlerini kötüye kullandıkları anlaşıldığından söz konusu gelir kaybının sorumlulardan yasal faizi ile birlikte tahsili ve ayrı-

ca sorumluluğuna işaret edilenlerin Türk Ceza Kanununun 257'nci maddesine göre cezalandırılmalarını teminen "4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun" hükümleri çerçevesinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na ön inceleme yapılması istenmiştir.

Bu talep üzerine Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı ile İç Denetim Birimi Başkanlıkları tarafından iki ayrı rapor düzenlenmiştir. Bakanlık Teftiş Kurulu'nca hazırlanan ön inceleme raporunun sonuç bölümünde, AOÇ Müdürlüğü ile POAŞ arasında 1.180.000 Dolar bedelle ihalesiz olarak imzalanan "Bayrak Hakkı Sözleşmesi"nin hukuka uygun olduğu ve kamu zararı oluşmadığından bahisle Başbakanlık Teftiş Kurulu raporunda haklarında soruşturma açılması ve disiplin cezası verilmesi istenen sorumlular hakkında 4483 sayılı Kanun uyarınca soruşturma izni verilmemesi ve disiplin cezası uygulanmaması gerektiği sonucuna varılmış ve bu rapor 02.09.2009 tarihinde Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından uygun görülmek suretiyle soruşturma izni verilmemiştir.

Bakanlığın ön inceleme raporu 04.09.2009 tarih, 3416 sayılı yazıyla Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmiş ve savcılık tarafından alınan 14.09.2009 tarih, 2009/61193 sayılı kararla evrakın işlemiden kaldırılmasına karar verilmiştir.

AOÇ 2007 yılı hesaplarının TBMM KİT Komisyonunda görüşülmesi sırasında konuyla ilgili olarak yapılan görüşmelerde Komisyona iletilmesi geciken Teftiş Kurulu Raporlarının gelmesi sağlanıncaya kadar görüşmeler ertelenmiş, inceleme tarihi itibarıyla (Aralık 2009), bu konunun yeniden görüşülmesi için yeni bir tarih belirlenmemiştir.

Ayrıca, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İç denetim Birimi tarafından yapılan inceleme sonucunda hazırlanan ve 14.10.2009 tarihinde Bakan Oluruna bağlanan Raporun sonuç bölümünde; "Bayrak Hakkı Sözleşmesi" 07.02.2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede artık kamu kaynağı sayılan 1.180.000 ABD Dolarının AOÇ Müdürlüğü hesaplarına alınması uygun olacaktır" görüşlerine yer verilmiştir.

V. YATIRIMLAR:

2008 yılında AOÇ Müdürlüğü için yatırım programında 1.064 bin lira tutarında yatırım ödeneği öngörülmüş ve 815 bin lira tutarında nakdi yatırım harcaması yapılmıştır.

VI. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Kanunlarla ve Devlet Zirai İşletmeleri Yönetim Kurulu Kararları ile kamu kurumlarına devredilen Atatürk Orman Çiftlikleri arazileriyle ilgili olarak:

- Tohum ıslah istasyonunun kurulması için Tarım Bakanlığı'na aktarılan ve Bakanlıkça daha sonra Türkiye Zirai Donatım Kurumu'na devredilen, kurumun özelleştirilmesi aşamasında da, Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla değişik kamu kuruluşlarının kullanımına verilen, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nce atıl durumda olduğu ve amaç dışı kullanıldığı tespit edilen arazinin,

- Ankara Bira Fabrikası'nın kurulması için Tekel Genel Müdürlüğü'ne devredilen, alkol üretimi ile dağıtımını özelleştirme nedeniyle sona eren ve halen Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Anonim Şirketi mülkiyetinde bulunan atıl durumdaki arazi ve tesislerin, tahsis-teki kullanım amacının ortadan kalktığı dikkate alınarak,

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'ne iade edilmesi için başlatılan çalışmaların sürdürülerek arazilerin geri alınmasının sağlanması,

2- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 6.926.176,28 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu, 2007 yılına ait Alt Komisyon Raporunun 2 numaralı önerisindeki hususlarla ilgili işlemlerden bir kısmının 2008 yılında gerçekleşmiş olması nedeniyle, **2007 yılı faaliyetlerinin denetim görüşmeleri sırasında gündemde bırakılması kararlaştırılan söz konusu öneride yer alan hususların sonuçları saklı kalmak kaydıyla,**

tasvip edilmiştir.

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
1 - DÖNEN VARLIKLAR				
A - Hazır değerler		14.713.453,53		27.382.389,74
B - Menkul kıymetler				
1- Menkul kıymetler değer düşk. karşılıkları (-)				
C - Ticari alacaklar	10.222.294,50	9.939.583,08	8.535.550,71	6.105.903,97
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	-			
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)	-			
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(282.711,42)		(2.429.646,74)	
D- Diğer alacaklar	28.213,21	20.236,54	41.012,15	33.035,78
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	-			
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(7.976,67)		(7.976,67)	
E- Stoklar	9.072.074,16	9.073.963,68	11.702.101,44	11.710.437,00
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	-			
2-Verilen sipariş avansları	1.889,52		8.335,56	
F- Yıllara yaygın inşaat onarım mal.		-	-	
G- Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları		49.119,20		
H- Diğer dönem varlıklar		160.399,41		150.571,41
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		33.956.755,44		45.382.337,90
II- DURAN VARLIKLAR				
A - Ticari alacaklar		-		
1- Alacak senetler reeskontu (-)	-			
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)	-			
3- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	-			
B - Diğer alacaklar		-		
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	-			
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	-			
C - Mali duran varlıklar		101.652,32		101.652,32
1-Bağlı menkul kıymetler	-			
2- Bağlı menkul kıym. değ. düşk.karşılıkları.(-)	-			
3 -İştirakler	101.652,32		101.652,32	
4 - İştiraklere sermaye taah(-)	-			
5 - İştirakler ser. pay. değ. düşk. karş. (-)	-			
6 - Bağlı ortaklıklar	-			
7 - Bağlı ortak sermaye taah(-)	-			
8 - Bağlı ort. ser. pay. değ. düşk. karşılıkları (-)	-			
9 - Diğer mali duran varlıklar	-			
10 -Diğer dur. mali var değ. düşk.karşılıkları (-)	-			
D - Maddi duran varlıklar		20.617.386,91		20.612.596,95
1- Maddi duran varlıklar	46.675.582,53		47.423.524,82	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(26.501.654,95)		(27.232.935,55)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	443.459,33		422.007,68	
4 - Verilen sipariş avanslar	-			
G - Maddi olmayan duran varlıklar				
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	-			
2- Birikmiş amortismanlar (-)	-			
3- Verilen avanslar	-			
F - Özel tükenmeye tabi varlıklar	119.028,04	113.076,64		32.421,51
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)	(5.951,40)		34.127,90	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	-		(1.706,39)	
3- Verilen avanslar	-			
G - Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları.		-		
H- Diğer duran varlıklar		-		
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		20.832.115,87		20.746.670,78
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		54.788.871,31		66.129.008,68

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A -Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri				
B -Ticari borçlar	1.304.270,20	1.304.270,20	1.317.220,94	1.317.220,94
1 -Borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
C -Diğer borçlar	178.670,71	178.670,71	813.036,71	813.036,71
1 -Borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
D -Alınan avanslar	-	-	-	-
E -Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak.	-	-	-	-
F -Ödenecek vergi ve yükümlülükler	-	413.049,91	-	181.035,12
G -Borç ve gider karşılıkları	-	686.983,84	-	-
1 -Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük. karşılıkları	1.557.329,38	-	1.426.954,45	(124.746,30)
2 -Dönem kârının peşin ödenen vergi ve diğer yük. (-)	(870.345,54)	-	(1.551.700,75)	-
3 -Kıdem tazminatı karşılığı	-	-	-	-
4 -Diğer borç ve gider karşılıkları	-	-	-	-
H -Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları	-	282.022,45	-	597.548,56
I -Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	-	33,48	-	35,15
KISA VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		2.865.030,59		2.784.130,18
II - UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A -Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri				
B -Ticari borçlar	-	-	-	-
1 -Borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
C -Diğer borçlar	-	-	-	-
1 -Diğer borç senetleri reeskontu (-)	-	-	-	-
D -Alınan avanslar	-	-	-	-
E -Borç ve gider karşılıkları	-	975.846,91	-	1.184.442,86
1 -Kıdem tazminatı karşılığı	-	-	-	-
2 -Diğer borç ve gider karşılıkları	975.846,91	-	1.184.442,86	-
F -Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları	-	210.029,76	-	-
G -Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar	-	-	-	-
UZUN VADELİ YAB. KAYNAKLAR TOPLAMI		1.185.876,67		1.184.442,86
III - ÖZ KAYNAKLAR				
A -Ödenmiş sermaye		11.275.409,55		11.275.409,55
1 -Sermaye	500,00	-	500,00	-
2 -Ödenmemiş sermaye (-)	-	-	-	-
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	11.274.909,55	-	11.274.909,55	-
B -Sermaye yedekleri				
1 -Hisse senedi ihraç primleri	-	-	-	-
2 -Hisse senedi iptal kârları	-	-	-	-
3 -M.D.V. yeniden değerlendirme artışları	-	-	-	-
4 -İştirakler yeniden değerlendirme artışları	-	-	-	-
5 -Diğer sermaye yedekleri	-	-	-	-
C -Kâr yedekleri		20.851.632,86		28.282.724,58
1 -Yasal yedekler	20.851.632,86	-	28.282.724,58	-
2 -Statü yedekleri	-	-	-	-
3 -Olağanüstü yedekler	-	-	-	-
4 -Diğer kâr yedekleri	-	-	-	-
5 -Özel fonlar	-	-	-	-
D -Geçmiş yıllar kârları	-	12.579.553,78	-	17.103.079,68
E -Geçmiş yıllar zararları (-)	-	-	-	-
F -Dönem net kârı	-	6.031.367,86	-	5.499.221,83
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		50.737.964,05		62.160.435,64
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		54.788.871,31		66.129.008,68

Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-BRÜT SATIŞLAR	24.823.237,37		27.305.911,54	
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	167.570,22		308.025,75	
C-NET SATIŞLAR		24.655.667,15		26.997.885,79
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	22.833.266,33		25.455.534,49	
BRÜT SATIŞ KÂRI		1.822.400,82		1.542.351,30
E- FAALİYET GİDERLERİ	4.279.020,76		5.715.865,02	
FAALİYET ZARARI		(2.456.619,94)		(4.173.513,72)
F-DİĞ. FAAL.OLAĞ. GELİR VE KÂRLAR	10.304.235,50		20.087.015,62	
G-DİĞER FAAL.OLAĞ. GİD.VE ZARAR(-)	318.376,45		8.082.534,56	
H-FİNANSMAN GİDERLERİ				
OLAĞAN KÂR		7.529.239,11		7.830.967,34
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KÂRLAR	501.289,53		405.022,06	
J-OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)	441.831,40		1.309.813,12	
DÖNEM KARI		7.588.697,24		6.926.176,28
K-D.KÂRI VERGİ VE YAS.YÜK.KARŞL.(-)		1.557.329,38		1.426.954,45
DÖNEM NET KÂRI		6.031.367,86		5.499.221,83

**SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI:
BAĞLI/İLGİLİ KURULUŞLAR**

**T.C. ŞEKER KURUMU BAŞKANLIĞI'NIN 2006, 2007 ve 2008 YILLARINA AİT HESAP
VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

T.C. Şeker Kurumu Başkanlığı'nın 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 23/06/2010 tarihli 28'inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Kuruluşun tarihçesi ve Türkiye ekonomisindeki yeri:

Şeker Kurumu; amacı yurt içi talebin yurt içi üretimle karşılanması, gerektiğinde ihracata yönelik şeker rejimini, şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma ve pazarlama koşul ve yöntemlerini düzenlemek olarak belirleyen, 04.04.2001 tarih ve 4634 sayılı Şeker Kanunu ile kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur. Kurum bu kanun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanmasını sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, yasayla verilen yetkiyle düzenlemeler yapmak olarak belirtilmiştir. Şeker Kurumu; kendine yetecek düzeyde şeker üretim ve arzını sağlayacak planlama ve düzenlemeler yapmak, pancar ve şeker üreticilerinin sağlıklı bir piyasada çalışmalarına ortam hazırlayacak düzenlemeler yapmaktadır.

Bakanlar Kurulu; 4.4.2001 tarih ve 4634 sayılı Şeker Kanunu'nun geçici 8 inci maddesinde verdiği yetkiye dayanarak aldığı 27.12.2004 tarih ve 2004/8330 sayılı kararıyla; Şeker Kurumu'nun ve hizmet birimlerinin görev süresini 31.12.2004 tarihi itibarıyla sona erdirmiş, kurulun karar organı olan Şeker Kurulu'nun yetki ve görev süresini 31.12.2006 tarihine kadar uzatmıştır. Şeker-İş Sendikasının söz konusu karar hakkında Danıştay'da açtığı iptal davası sonucu; Danıştay 10.06.2005 tarihli yürütmeyi durdurma kararıyla birlikte Anayasa'ya aykırılık görüşünü de belirterek konuyu Anayasa Mahkemesi'ne götürmüştür.

Anayasa Mahkemesi; Şeker Kanunu'nun geçici 8 inci maddesinin Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle iptaline ilişkin 02.05.2008 tarih ve 2008/12 sayılı kararı almış, gerekçeli karar 20.11.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Şeker Kurumu'nun son üç yıllık çalışmalarına ilişkin bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Öz kaynaklar	YTL	1.726.116	3.854.687	4.415.415	560.728	14,5
Yabancı kaynaklar	YTL	380.457	130.389	180.048	49.659	38,1
Finansman giderleri	YTL	-	-	-	-	-
Gelirler ve katılma	YTL	3.975.196	5.306.673	4.210.493	(1.096.180)	(20,6)
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	YTL	481.272	487.280	964.246	476.966	97,9
Maddi duran varlıklar birikmiş amortisman	YTL	330.671	422.298	525.246	102.957	24,3
Yatırımlar için yapılan nakdi ödeme	YTL	-	-	474	474	-
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	-	-	100	100	-
Mal ve hizmet alımları	YTL	176.618	340.466	888.647	548.181	161,0
Stoklar	YTL	4.102	2.953	3.099	(1.149)	-38,9
İşçi (ortalama)	Kişi	36	39	43	4	10,2
Personel için yapılan tüm giderler	YTL	1.075.777	1.952.790	2.378.630	425.840	21,8
Cari yıla ilişkin :						
İşçiler için yapılan giderler	YTL	1.075.777	1.952.790	2.378.630	425.840	21,8
İşçi başına aylık ortalama giderler	YTL	2.110	3.778	4.152	374	9,9
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yük.	YTL	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	YTL	-	-	-	-	-
GSYİH'ye katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	3.962	5.432	4.227	(1.205)	(22,2)
GSYİH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	17	126	17	(109)	(641,1)
GSMH'ye katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	17	126	17	(109)	(641,1)
Dönem karı veya zararı	YTL	1.198.593	2.128.571	559.511	(1.569.060)	(280,4)
Bilanço karı veya zararı	YTL	1.198.593	2.128.571	559.511	(1.569.060)	(280,4)

Şeker Kurumu 19.04.2001 tarihi ve 4634 sayılı Şeker Kanunu ile yasada tanımlanan görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliği olarak kurulmuş ve karar organının Şeker Kurulu olduğu belirtilmiştir. 10.12.2003 gün, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na ekli III sayılı Denetleyici ve Düzenleyici Kurumlar içine alınan Kurul, 22.12.2005 tarih ve 5436 sayılı yasa ile bu listenin dışına çıkarılmıştır.

Bu süreçte Bakanlar Kurulu; Şeker Kanunu'nun geçici 8 inci maddesinde yer alan "Uluslararası kuruluşlar ile yapılan anlaşmalar çerçevesinde, Bakanlar Kurulu, Kurum ve organlarının görev, yetki ve görev süresini 31.12.2004 tarihinde yeniden belirler." hükmüne dayanarak aldığı "Şeker Kurumu ve hizmet birimlerinin görev süresini 31.12.2004 tarihi itibarıyla sona erdirilmesi, Şeker Kurulunun yetki ve görev süresinin ise 31.12.2006 tarihine kadar uzatılması kararlaştırılmıştır." İçerikli 27.12.2004 gün ve 2004/8330 sayılı kararı almıştır. Şeker Kurumu'nun tüzel kişiliği ve hizmet birimlerinin görev süresini 31.12.2004 tarihinden geçerli olarak sona erdirilmiş, yasada Şeker Kurumu'nu Yöneten ve kurumun karar organı olduğu belirtilen Şeker Kurulu'nun görev süresini ise 31.12.2006 tarihine kadar uzatılmıştır.

Şeker İş Sendikası'nın Bakanlar Kurulu'nun yukarıda açıklanan kararının iptali ve yürütmesinin durdurulması talebiyle Danıştay'da açtığı dava sonucu; Danıştay 10.06.2005 tarihinde Bakanlar Kurulu kararının yürütülmesinin durdurulması ve Şeker

Kanunu'nun geçici 8 inci maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu yönünde karar almış, geçici 8 inci maddenin iptal edilmesini Anayasa Mahkemesi'ne taşımıştır.

Anayasa Mahkemesi 20.11.2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 02.05.2008 gün ve 2008/102 sayılı kararıyla; Şeker Kanunu'nun 8 inci maddesini Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptal etmiştir.

Bakanlar Kurulu'nun 27.12.2004 gün, 2004/8330 sayılı kararıyla kapatılarak 5 ayı aşan bir süre bu durumda kalan Şeker Kurumu; Danıştay'ın 10.06.2005 tarihli yürütmeyi durdurma kara-

rından sonra yeniden hizmet birimleri oluşturarak, yasada tanımlanan görevlerini yerine getirmek üzere çalışmaya başlamıştır.

Şeker Kurumu yurt içi şeker talebini yurt içi üretimle karşılanması ilkesi doğrultusunda sektörde düzenlemeler yapmaktadır. 30.11.2005 gün ve 5433 sayılı “ Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 5018 sayılı Yasa’ ya ekli “ Düzenleyici ve Denetleyici Kurullar” ilişkin III sayılı cetvelden çıkarılmasına karşın; Kurul üretim kotalarını belirleyerek şeker üretiminde uyulacak kuralları ortaya koymakta, bu kurallara uyulmasını sağlamak üzere izleme ve denetleme çalışmaları yaparak, sektörde çalışan şirketlerin ve firmaların faaliyetlerini yönlendirmektedir.

Şeker Kurumu; karar organı olan Şeker Kurulu tarafından yönetilmekte, fonksiyonlarını da Şeker Kurulu ve hizmet birimleri kanalıyla yerine getirmektedir.

Şeker Kurumu denetim bakımından 3346 sayılı Kanun ve 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabidir.

Kurum giderlerini karşılamak için, sektörde faaliyet gösteren şirketlerden cari pazarlama yılına ait A kotası şekerin fabrika satış fiyatı üzerinden hesaplanacak tutarın binde beşini geçmemek üzere katkı payı almaktadır.

II. İDARİ BÜNYE:

Şeker Kurulu, 4634 sayılı Şeker Kanunu ile kurulmuştur. Kamu tüzel kişiliği olarak kurulan kurul; kanunla verilen yetkiyi kullanarak şeker rejimini düzenlemek, şeker üretimi ve pazarlama usullerini belirlemek, uygulamaları denetlemek ve sonuçlandırmakla görevlidir. Kurum Şeker Kurulu ve hizmet birimlerinden oluşmuş olup, karar organı olan Şeker Kurulu tarafından yönetilmektedir.

19.4.2001 tarihinde yürürlüğe giren Şeker Kanunu’ uda kurumun Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu’ ca denetleneceği belirtilmiş, ancak; 30.1.2002 tarihinde yürürlüğe giren 4634 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile kurumun denetiminin Başbakanlık Müfettişi, Yüksek Denetleme Kurulu Denetçisi ve Maliye Müfettişi’ nden oluşan komisyonca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Anayasa Mahkemesi; 25.6.2002 tarihli kararıyla 4634 sayılı Yasanın denetimle ilgili 7 inci maddesini iptal etmiş ve Anayasa Mahkemesi’ nin kararı Resmi Gazetenin 14.3.2006 tarihli sayısında yayımlanmıştır. Bu aşamada Şeker Kurumu 24.12.2003 tarihinde yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamına alınmış ve denetimi Sayıştay’ a verilmiştir. 24.12.2005 tarihinde yürürlüğe giren, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’ nun bazı maddelerinde değişiklik yapan 5436 Yasa ile Şeker Kurumu; Kamu Mali Yönetimi Kanunu ‘ na ekli III sayılı listeden ve dolayısıyla Sayıştay denetiminde çıkarılmıştır. Bu gelişmeler sonunda Şeker Kurumu’nun denetimi; Şeker Kanunu da yer alan hüküm uyarınca Yüksek Denetleme Kurulu tarafından yapılmaya başlanmıştır.

Kurumda 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilmektedir. 2008 yılı sonunda çalışan personel sayısı bir önceki yıldan 5 kişi fazlasıyla 43 kişi olarak gerçekleşmiştir.

II. MALİ BÜNYE:

Hizmet kurumu olarak görev yapan Şeker Kurumu’ na tahsis edilmiş seme bulunmamaktadır. Kurumun 2008 yılı sonundaki varlıkları 4,6 milyon YTL dir. Aynı düzeydeki kaynakların tamamına yakını öz kaynaklardan oluşmuştur.

III. KURUM ÇALIŞMALARI:

Kurum faaliyetleri ağırlıklı olarak; ülkenin şeker tüketim tahminleri dikkate alınarak pancar şekeri ve nişasta kökenli şeker için üretim kotaları tespit etmek ve üretici firmalara kurulu kapasitelerine göre dağıtmak yanında, üretici şirketleri kotalar uyup uymadıklarını izlemek ve denetlemektir.

Türkiye'nin şeker üretim kapasitesi 3.148 bin ton/yıl pancar ve 990 bin ton/yıl nişasta kökenli şeker olmak üzere 4.138 bin ton/yıl düzeyindedir. Kurul 2008/2009 pazarlama yılı için pancar şekerine 2.151 bin ton/yıl, nişasta kökenli şeker 333 bin ton/yıl kota belirlemiştir.

Yıl içinde yapılan izleme ve denetimler sonucu kurallara ve kurul kararlarına uygun davranmayan şirketlere yaptırım olarak idari para cezası uygulanmıştır. Kurumu 2003/2004-2009/2010 pazarlama dönemlerini kapsayan sürede üretici firmalara uyguladığı toplam 134,3 milyon YTL idari para cezasını ancak 13.6 milyon YTL si vergi dairelerince tahsil edilebilmiştir.

V. YATIRIMLAR:

Kurum yatırımları Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan yıllık yatırım programlarında yer almamaktadır. 2008 yılı işletme bütçesine konulan ödenekle yapıla yatırım harcaması 474 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

VI. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerinin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

SONUÇ:

- Şeker Kurumu'nun 2006 yılı bilançosu ve 1.198.593,23 Yeni Türk lirası gelir fazlasıyla kapanan gelir ve gider hesabı,

- Şeker Kurumu'nun 2007 yılı bilançosu ve 2.128.571,47 Yeni Türk Lirası gelir fazlasıyla kapanan gelir ve gider hesabı,

- Şeker Kurumu'nun 2008 yılı bilançosu ve 559.511,22 Yeni Türk Lirası gelir fazlasıyla kapanan gelir ve gider hesabı

tasvip edilmiştir.

Şeker Kurumu 2006 Yılı Bilançosu

Aktif (varlıklar)	YTL	Pasif (kaynaklar)	YTL
I- Dönen varlıklar		I- Kısa vadeli yabancı kaynaklar	
A- Hazır değerler		A- Diğer borçlar	
1- Kasa	854,43	1- Depolama kesintilerinden borçlar	268.411,16
2- Bankalar	1.488.423,32	2- Personel borçlar	9.765,30
2.1. Katılım payları hesabı	1.220.012,16	3- Diğer çeşitli borçlar	8.897,94
2.1.1. Vadesiz mevduat hesabı	12,16		
2.2. Vadeli mevduat hesabı	1.220.000,00	B- Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	69.957,00
2.2. Depolama kesintileri hesabı	268.411,16	1- Ödenecek vergi ve fonlar	43.564,87
2.2.1. Vadesiz mevduat hesabı	0,00	2- Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	26.392,13
2.2.1. Vadeli mevduat hesabı	268.411,16		
3- Kamu kesimi tahvil ve bonoları	249.500,00	C- Borç ve gider karşılıkları	23.426,04
3.1. Repo	249.500,00	1- Diğer borç ve gider karşılıkları	23.426,04
B- Diğer alacaklar	144.718,34		
1- Katılım paylarından alacaklar	143.349,72	III- Öz kaynaklar	
2- Diğer çeşitli alacaklar	1.368,62	A- Geçmiş yıllar gelirleri	1.726.115,53
C- Stoklar	4.101,69	1- Geçmiş yıllar birikmiş gelirleri	1.109.118,85
D- Diğer stoklar			
D- Gelecek aylara ait gider ve gelir tahm.		B- Geçmiş yıllar giderleri (-)	581.596,55
1- Gelecek aylara ait giderler	68.373,96	1- Geçmiş yıllar birikmiş giderleri	581.596,55
		C- Dönem gelir veya gider fazlası	1.198.593,23
II- Duran varlıklar		1- Dönem gelir fazlası	1.198.593,23
A- Maddi duran varlıklar			
1- Demirbaşlar	481.271,94		
2- Diğer maddi duran varlıklar	0,00		
3- Birikmiş amortismanlar (-)	330.671,21		
B- Maddi olmayan duran varlıklar	0,50		
1- Haklar	0,50		
2- Diğer özel tükenmeye tabi varlıklar	330.400,00		
3- Birikmiş tükenme payları (-)	330.400,00		
Aktif (varlıklar) toplamı	2.106.572,97	Pasif (kaynaklar) toplamı	2.106.572,97
Nazım hesaplar	8.286,84	Nazım hesaplar	8.286,84

Şeker Kurumu 2006 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	YTL
A - Gelirler	3.975.196,40
1- Katılım payları	3.975.196,40
B - Faaliyet giderleri (-)	3.039.490,69
1- Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	0,00
2- Genel yönetim giderleri (-)	3.039.490,69
Faaliyet geliri ve gideri	935.705,71
C - Diğer faaliyetlerden olağan gelirler	128.047,06
1- Faiz gelirleri	112.473,70
2- Konusu kalmayan karşılıklar	0,00
3- Menkul kıymet satış gelirleri	13.692,37
4- Kambiyo gelirleri	0,00
5- Diğer olağan gelirler	1.880,99
D - Diğer faaliyetlerden olağan giderler (-)	0,36
1- Komisyon giderleri (-)	0,00
2- Karşılık giderleri (-)	0,00
3- Kambiyo giderleri (-)	0,00
4- Diğer olağan giderler (-)	0,36
E - Finansman giderleri (-)	0,00
1- Kısa vadeli borçlanma giderleri (-)	0,00
2- Uzun vadeli borçlanma giderleri (-)	0,00
F - Olağandışı gelirler	136.507,17
1- Önceki dönem gelirleri	0,00
2- Diğer olağandışı gelirler (idari para cezaları)	129.643,68
3- Diğer	6.863,49
G - Olağandışı giderler (-)	1.666,35
1- Önceki dönem giderleri (-)	0,00
2- Diğer olağandışı giderler (-)	1.666,35
Dönem gelir veya gideri	1.198.593,23
H - Dönem gel.ver.ve diğ.yas.yük.krs. (-)	0,00
Dönem net gelir veya gideri	1.198.593,23

Şeker Kurumu 2007 Yılı Bilançosu

Aktif (varlıklar)	2006 Yılı	2007 Yılı	Pasif (kaynaklar)	2006 Yılı	2007 Yılı
I- Dönen varlıklar			I- Kısa vadeli yabancı kaynaklar		
A- Hızlı değerler	1.955.971,74	3.920.093,12	A- Diğer borçlar	380.457,44	130.389,10
1- Kasa	854,43	1.012,07	1- Depolama kesintilerinden borçlar	287.074,40	36.866,74
2- Bankalar	1.488.423,32	3.384.916,49	2- Personel borçlar	288.411,16	4.868,88
2.1. Katılım payları hesabı	1.220.012,16	3.380.047,61	3- Diğer çeşitli borçlar	9.765,30	489,76
2.1.1. Vadesiz mevduat hesabı	12,16	47,61		8.897,94	31.308,10
2.2. Vadeli mevduat hesabı	1.220.000,00	3.380.000,00	B- Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	69.957,00	93.041,47
2.2.1. Vadeli mevduat hesabı	268.411,16	4.868,88	1- Ödenecek vergi ve fonlar	43.564,87	52.316,90
2.2.1. Vadesiz mevduat hesabı	0,00	14,59	2- Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	26.392,13	40.724,57
2.2.1. Vadeli mevduat hesabı	268.411,16	4.854,29			
2.2.1. Vadesiz mevduat hesabı	249.500,00	36.100,00	C- Borç ve gider karşılıkları	23.426,04	0,00
2.2.1. Vadeli mevduat hesabı	249.500,00	36.100,00	1- Diğer borç ve gider karşılıkları	23.426,04	0,00
3- Diğer menkul kıymet ve varlıklar					
3.1. Repo			D- Diğer çeşitli yabancı kaynaklar	0,00	680,89
B- Diğer alacaklar	144.718,34	421.685,10	1- Diğer çeşitli yabancı kaynaklar	0,00	680,89
1- Katılım paylarından alacaklar	143.349,72	413.066,11			
2- Diğer çeşitli alacaklar	1.368,62	8.618,99	III- Öz kaynaklar		
C- Stoklar	4.101,69	2.952,66	A- Geçmiş yıllar gelirleri	1.726.115,53	3.854.887,00
1- Diğer stoklar	4.101,69	2.952,66	1- Geçmiş yıllar bakiyesi	1.109.118,85	1.726.115,53
D- Gelecek aylara ait gid. ve gel. tah.	68.373,96	73.426,80	1- Geçmiş yıllar bakiyesi	581.596,55	0,00
1- Gelecek aylara ait giderler	68.373,96	73.426,80	B- Geçmiş yıllar giderleri (-)	1.198.593,23	2.128.571,47
			1- Geçmiş yıllar bakiyesi	1.198.593,23	2.128.571,47
II- Duran varlıklar			C- Dönem gelir veya gider fazlası		
A- Maddi duran varlıklar	150.601,23	64.982,98	1- Dönem gelir fazlası		
1- Tesis, makine ve cihazlar	0,00	64.982,48			
2- Demirbaşlar	481.271,94	2.675,72			
3- Elden çıkarılacak maddi duran varlıklar	0,00	486.494,32			
4- Bakiye amortismanları (-)	0,00	18.110,42			
B- Maddi olmayan duran varlıklar	330.671,21	422.297,98			
1- Haklar	0,50	0,50			
2- Diğer özöl tükenmeye tabi varlıklar	330.400,00	0,00			
1- Bakiye amortismanları (-)	330.400,00	0,00			
Aktif (varlıklar) toplamı	2.106.572,97	3.985.076,10	Pasif (kaynaklar) toplamı	2.106.572,97	3.985.076,10
Hazır hesaplar	8.286,84	43.560,14	Hazır hesaplar	8.286,84	43.560,14

Şeker Kurumu 2007 Yılı Gelir Tablosu

	2006 Yılı YTL	2007 Yılı YTL
A – Gelirler	3.975.196,40	5.306.673,28
1- Katılım payları	3.975.196,40	5.306.673,28
B – Faaliyet giderleri (-)	3.039.490,69	3.490.318,89
1- Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	0,00	0,00
2- Genel yönetim giderleri (-)	3.039.490,69	3.490.318,89
Faaliyet geliri ve gideri	935.705,71	1.816.354,39
C - Diğer faaliyetlerden olağan gelirler	128.047,06	300.770,89
1- Faiz gelirleri	112.473,70	288.691,23
2- Konusu kalmayan karşılıklar	0,00	0,00
3- Menkul kıymet satış gelirleri	13.692,37	6.978,98
4- Kambiyo gelirleri	0,00	0,00
5- Diğer olağan gelirler	1.880,99	5.100,68
D - Diğer faaliyetlerden olağan giderler (-)	0,36	0,80
1- Komisyon giderleri (-)	0,00	0,00
2- Karşılık giderleri (-)	0,00	0,00
3- Kambiyo giderleri (-)	0,00	0,00
4- Diğer olağan giderler (-)	0,36	0,80
E - Finansman giderleri (-)	0,00	0,00
1- Kısa vadeli borçlanma giderleri (-)	0,00	0,00
2- Uzun vadeli borçlanma giderleri (-)	0,00	0,00
F - Olağandışı gelirler	136.507,17	18.332,43
1- Önceki dönem gelirleri	0,00	0,00
2- Diğer olağandışı gelirler (idari para cezaları)	129.643,68	6.603,86
3- Diğer	6.863,49	11.728,57
G - Olağandışı giderler (-)	1.666,35	6.885,44
1- Önceki dönem giderleri (-)	0,00	3.638,57
2- Diğer olağandışı giderler (-)	1.666,35	3.246,87
Dönem gelir veya gideri	1.198.593,23	2.128.571,47
H - Dönem gel.ver.ve diğ.yas.yük.krs. (-)	0,00	0,00
Dönem net gelir veya gideri	1.198.593,23	2.128.571,47

Şeker Kurumu 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (varlıklar)	2007 yılı YTL	2008 yılı YTL	Pasif (kaynaklar)	2007 yılı YTL	2008 yılı YTL
I- Dönen Varlıklar	3.920.093,12	4.157.030,54	I- Kısa vadeli yabancı kaynaklar	130.389,10	180.047,88
A- Hazır Değerler	3.422.028,56	3.758.372,87	A- Diğer borçlar	36.666,74	32.656,80
1- Kasa	1.012,07	2.868,28	1- Depolama kesintilerinden borçlar	4.868,88	5.567,56
2- Bankalar	3.384.916,49	3.706.904,59	2- Kurul üyelerine borçlar	489,76	3.112,97
2.1. Katılım payları hesabı	3.380.047,61	3.701.337,03	3- Personelle borçlar	31.308,10	23.976,27
2.1.1. Vadesiz mevduat hesabı	47,61	1.337,03	4- Diğer çeşitli borçlar		
- Ziraat bñk. kurumsal şubesi	47,61	49,43			
- Ziraat bñk. bulvar şubesi		1.217,28	B- Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	93.041,47	146.710,19
- Halkbankası kurumsal şubesi		70,32	1- Ödenecek vergi ve fonlar	52.316,90	82.115,06
2.2.2. Vadeli mevduat hesabı		3.700.000,00	2- Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	40.724,57	64.595,13
- Ziraat bñk. kurumsal şubesi		3.380.000,00			
- Halkbankası kurumsal şubesi		2.200.000,00	C- Borç ve gider karşılıkları		
2.2.1. Vadesiz mevduat hesabı	4.868,88	5.567,56	1- Diğer borç ve gider karşılıkları		
2.2.1.1. Vadesiz mevduat hesabı	14,59	5.567,56			
2.2.1.2. Vadeli mevduat hesabı	4.854,29	5.567,56	D- Diğer çeşitli yabancı kaynaklar	680,89	680,89
2.2.2. Vadeli mevduat hesabı	36.100,00	48.600,00	1- Diğer çeşitli yabancı kaynaklar		
3.1. Repo	36.100,00	48.600,00			
B- Diğer alacaklar	421.685,10	381.854,34	III- Öz kaynaklar	3.854.687,00	4.415.415,50
1- Katılım paylarından alacaklar	413.066,11	362.972,06	A- Geçmiş yıllar gelirleri	1.726.115,53	3.854.687,00
2- Diğer çeşitli alacaklar	8.618,99	18.882,28	1- Geçmiş yıllar birikmiş gelirleri	1.726.115,53	1.217,28
C- Stoklar	2.952,66	3.099,16	B- Geçmiş yıllar giderleri (-)		
1- Diğer stoklar	2.952,66	3.099,16	1- Geçmiş yıllar birikmiş giderleri		
D- Gelecek aylara ait gid. ve gel. tah.	73.426,80	13.704,17	C- Dönem gelir veya gider fazlası	2.128.571,47	559.511,22
1- Gelecek aylara ait giderler	73.426,80	13.704,17	1- Dönem gelir fazlası	2.128.571,47	559.511,22
II- Dönen varlıklar	64.982,98	438.432,84			
A- Maddi duran varlıklar	64.982,48	438.432,84			
1- Tesis, makine ve cihazlar	2.675,72	477.173,78			
2- Demirbaşlar	466.494,32	487.071,94			
3- Elden çıkarılacak maddi duran varlıklar	18.110,42	525.813,02			
B- Maddi olmayan varlıklar	422.297,98	0,14			
1- Haklar	0,50	0,14			
2- Diğer özel tüketmeye tabi varlıklar					
1- Birikmiş amortismanlar (-)					
2- Birikmiş amortismanlar (-)					
Aktif (varlıklar) toplamı	3.985.076,10	4.595.463,38	Pasif (kaynaklar) toplamı	3.985.076,10	4.595.463,38

Şeker Kurumu 2008 Yılı Gelir Tablosu

	2007 Yılı YTL	2008 Yılı YTL
A - FAALİYET GELİRLERİ	5.306.673,28	4.210.493,32
1- Katılım Payları	5.306.673,28	4.210.493,32
B - Faaliyet giderleri (-)	3.490.318,89	4.217.241,27
1- Araştırma ve geliştirme giderleri (-)		
2- Genel yönetim giderleri (-)	3.490.318,89	4.217.241,27
Faaliyet geliri ve gideri	1.816.354,39	-6.747,95
C - Diğer faaliyetlerden olağan gelirler	300.770,89	560.245,82
1- Faiz gelirleri	288.691,23	555.349,65
2- Konusu kalmayan karşılıklar		
3- Menkul kıymet satış gelirleri	6.978,98	4.597,82
4- Kambiyo gelirleri		
5- Diğer olağan gelirler	5.100,68	298,35
D - Diğer faaliyetlerden olağan giderler (-)	0,80	65,67
1- Komisyon giderleri (-)		
2- Karşılık giderleri (-)		
3- Kambiyo giderleri (-)		
4- Diğer olağan giderler (-)	0,80	65,67
E - Finansman giderleri (-)		
1- Kısa vadeli borçlanma giderleri (-)		
2- Uzun vadeli borçlanma giderleri (-)		
F - Olağandışı gelirler	18.332,43	33.250,29
1- Önceki dönem gelirleri		
2- Diğer olağandışı gelirler (idari para cezaları)	6.603,86	26.221,30
3- Diğer	11.728,57	7.028,99
G - Olağandışı giderler (-)	6.885,44	27.171,27
1- Önceki dönem giderleri (-)	3.638,57	26.040,02
2- Diğer olağandışı giderler (-)	3.246,87	1.131,25
Dönem gelir veya gideri	2.128.571,47	559.511,22
H - Dönem gel.ver.ve diğ.yas.yük.krs. (-)		
Dönem net gelir veya gideri	2.128.571,47	559.511,22

TSE SOJUZTEST METROLOJİ VE KALİBRASYON LİMİTED ŞİRKETİ’NİN 2004-2008 YILLARINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi’nin 2004-2008 yıllarına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 25/11/2010 tarihli 12’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ:

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasındaki hükümetler arası anlaşma üzerine Türk Ticaret Kanununa, Sovyet Hükümetinin Bakanlar Konseyinin 18.3.1989 tarih ve 412 sayılı Kararına ve Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü’nün 16.7.1992 tarih ve 30/2096 sayılı müsaadesi ve ekine uygun olarak, TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi kurulmuştur.

Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ile Rusya’da yerleşik Sojuztest ortaklığı ile kurulmuş olan TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon LTD Şirketi, 21.1.1993 tarihinde Türk Ticaret Kanununun 509 uncu maddesi hükümlerine göre tescil edilmiş, şirketin kuruluşu ve ana statüsü 26.1.1993 tarih, 3207 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlanmıştır.

Şirket’in kuruluş sermayesi tamamı ödenmiş 1.050.000.000 TL (Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlandığı şeklinde) olup, sermayesinin % 52,2 si TSE’ye, % 47,8’i Rus Sojuztest şirketine aittir. Şirketin merkezi Kayseri’dedir.

Şirketin kuruluş amacı sanayi, ilim ve hizmet sektörlerinde kullanılan ölçü ve deney teçhizatının kalibrasyon, ayar ve tamirlerini gerçekleştirmek bu suretle milli ve milletlerarası güvenirliliklerini sağlamak, kalite sistemleri danışmanlığı ve eğitimi vermek üzere metroloji ve kalibrasyon merkezleri kurmak ve işletmektir.

Şirket sermayesi önce 72.300.000.000.-TL’ye (72.300.-TL), bilahare 360.000.000.000.-TL’ye (360.000.-TL) çıkarılmış olup, tamamı ödenmiştir.

24.12.1999 tarihli Ortaklar Kurulu toplantısına ilişkin 10 nolu protokolda Rus hissedar Sojuztest- Moscow adının Rostest-Moscow olarak değiştiği ve Sojuztest- Moscow ‘un tüm haklarının Rostest-Moscow’a devredildiği yer almıştır.

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon LTD Şirketi, sermaye yapısı nedeniyle 3346 sayılı Kanun kapsamında, 72 sayılı KHK’nin denetim usul ve esasları çerçevesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu’nca alınan 25.11.1992 tarih ve 40 sayılı Karar gereğince; 23.12. 2008 tarihi itibarıyla Yüksek Denetleme Kurulu’nun denetimine alınmıştır.

Şirketin son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler ve son iki yılın farkı aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	694	694	694	694	694	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	694	694	694	694	694	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	850	1.037	1.803	1.656	1.954	298	18
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	381	312	587	402	203	(199)	(49)
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	1.363	1.549	1.948	2.228	2.298	70	3
Maddi duran varlıklar birikmiş amortis.	Bin YTL	775	913	1.103	1.393	1.652	259	18
Tüm alım tutarı	Bin YTL	9	27	62	330	89	(241)	(73)
Net satış tutarı	Bin YTL	2.018	2.493	3.983	4.506	3.105	(1401)	(31)
Stoklar:								
-lik madde ve malzeme	Bin YTL							
-Yarı mamüller	Bin YTL							
-Mamüller	Bin YTL							
-Ticari mallar	Bin YTL	86	84	255	152	89	(63)	(41)
-Diğer stoklar	Bin YTL	-	-	-	11	2	(9)	(82)
-Stok değer düşüklüğü								
İşçi ortalama (geçici işçiler hariç)	Kişi	41	40	50	50	53	3	5,6
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	1.215	1.442	1.815	2.319	1.454	(865)	(37)
Cari yıla ilişkin;								
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	1.215	1.442	1.815	2.319	1.454	(865)	(37)
-İşçi başına aylık ortalama gider	Bin YTL	2,5	3	3	3,8	2,3	(1,5)	(39)
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yüküml.	Bin YTL	-	24	199	-	68	68	-
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	227	337	579	461	459	(2)	(0,4)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.486	1.886	3.092	2.736	2.150	(586)	(21)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.713	2.199	3.471	3.197	2.541	(656)	(20)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.696	2.175	3.466	3.193	2.541	(652)	(20)
Faaliyet karlılığı (öz kaynak yönünden)	%	5	14,0	54	-	13	-	-
Mali karlılık (öz Kaynak yönünden)	%	0,5	20	55	-	19	-	-
İktisadi karlılık	%	0,3	16	42	-	17	-	-
Zararlılık (öz kaynak yönünden)	%	-	-	-	(4,8)	-	-	-
Faaliyet karı /zararı	Bin YTL	44	142	970	(83)	259	342	412
Dönem karı/zararı	Bin YTL	4	210	988	(85)	363	448	527
Bilanço karı/zararı	Bin YTL	4	190	957	810	1.074	264	33

Not: Sermaye hesabında yer alan tutarın 334 bin YTL'si sermaye düzeltmesi olumlu farkıdır. 2004 yılı değerleri YTL'ye çevrilmiştir.

16 yıldır metroloji ve kalibrasyon alanında faaliyet gösteren şirket, sermaye yapısı nedeniyle 3346 sayılı kanun kapsamında, 72 sayılı KHK'nin denetim usul ve esasları çerçevesinde, 23.12.2008 tarihi itibarıyla Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetimine alınmıştır.

Ancak, şirketin büyük ortağı olan TSE, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu kapsamında, özel bütçeli, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen, Sayıştay denetimine tabi bir kamu kuruluşudur.

233 sayılı KHK'ye, Genel Yatırım ve Finansman Programına dahil olmayan, bir ortağı özel bütçeli bir kamu kuruluşu olarak Sayıştay denetimine tabi, diğer ortağı yabancı bir ülke şirketi olan ve limited şirket statüsündeki bu Şirket, Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetim kapsamındaki şirketlerden farklı bir yapı göstermektedir.

Şirketin yıllardır kamu mevzuatı dahilinde çalışmadığı, kurumsallaşmadığı, Şirketin kendi bünyesindeki iç düzenlemeleri, çalışma usul ve esaslarını belirleyen yönetmeliklerinin olmadığı, bilgilerin sağlıklı tutulmadığı, bütçeleme ve performans denetimine esas raporlama sisteminin yerleşmediği, merkez ve 7 şube olarak örgütlenmiş yapıda çalışanların görev yetki ve sorumluluklarının belirlenmediği, özellikle merkezde idari konularda görevli mevcut personel kadrosunun yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Merkez ve taşra teşkilatına ilişkin bir organizasyon şeması bulunmamaktadır.

Ana teşekkül olan TSE'nin de, şirkette kurumsal bir yapının oluşturulması, kamu mevzuatının yerleştirilmesi ve faaliyetlerin sağlıklı olarak yürütülebilmesi için organik bir bağ oluşturmaması önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

Şirket, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2/d maddesine göre Kamu İhale Kanununa tabidir. Faaliyet konusu kalibrasyon hizmeti ile ilgili mal ve hizmet alımlarının yaklaşık maliyet ve eşik değerlerin altında olması nedeniyle kanunun 3/g istisnalar maddesi kapsamında yararlanılması hususunda Kamu İhale Kurumundan görüş talep edilmiştir. 2008 yılından beri mal ve hizmet alımlarını kanun kapsamında gerçekleştirmeye başlayan Şirketin satın alma usul ve esaslarını belirleyen mal ve hizmet alım yönetmeliği bulunmamaktadır.

Şirket kurulduğu tarihten itibaren GOSTANDART (Rusya Federasyonu Devlet Standartları) tarafından kabul görmüş ROSTEST GOST R ISO/IEC 17025-2000 standardına göre akredite olmuştur. TÜRKAK tarafından 8.1.2007 tarihinde sadece Kayseri Boyut Kalibrasyon Laboratuvarı TS EN ISO/IEC 17025:2000 Standardına göre akredite edilmiştir.

16 yıldır kalibrasyon alanında ciddi olarak faaliyet gösteren ve bir çok ölçüm alanında öncülük etmiş olan TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd Şirketi beklenen gelişmeyi göstermemiş ve son birkaç yıldır önemli ölçüde iş hacmi daralmıştır.

Bunun başlıca nedeni, Türkiye'de metroloji ve kalibrasyon alanında düzenleyici ve denetleyici yasal mevzuatın olmaması, dolayısı ile bu sektörde kontrolsüz bir şekilde çoğalan kalibrasyon şirketlerinin ve laboratuvarlarının akredite olma zorunluluğunun bulunmaması ve çoğu akredite olmamış bu şirketlerin özellikle hayati öneme haiz sağlık ve gıda alanında rekabet edilemez fiyat politikalarıdır.

Şirketin pazar kaybını aşabilmesinde bir diğer önemli husus da, daha ziyade Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya, Türk Cumhuriyetleri, Baltık Ülkeleri, Moldova, Ukrayna ve Çek Cumhuriyeti gibi ülkelerde kabul gören Rusya Federasyonu Devlet Standardı ROSTEST GOST R ISO/IEC 17025-2000 akredite belgesine sahip olmasının yanında; AB üyeliği sürecinde, sanayicilerin AB ülkeleri standartlarında ürün üretebilmek ve ürünlerini bu ülkelere satabilmeleri için Avrupa Birliği tarafından kabul görmüş akreditasyon kuruluşları tarafından akredite olmaları gerektiğinden, şirketin tüm laboratuvarlarının TÜRKAK ve benzer nitelikteki kuruluşlardan da en kısa sürede akreditasyon belgesine sahip olmasıdır.

Akredite olmanın bir bedelinin olması, kalibrasyon maliyetini arttırmaktadır. Bu nedenle, birçok şirketin akreditasyon dışında kalması özellikle hayati öneme haiz gıda sektörü ile biyomedikal alanda risk oluşturan ciddi sorunlar ve sonuçlar doğurabilmektedir. Sektörde eksikliği hissedilen yasal boşluk ve denetimsizlik acilen giderilmelidir.

İlgili merciler tarafından, tüm sistemi ve piyasayı düzenleyici ve denetleyici yasal mevzuatın oluşturulması, doğrudan insan sağlığını ilgilendiren gıda ve sağlık alanlarında akreditasyonun zorunlu hale getirecek düzenlemenin yapılması ve piyasanın denetimini sağlayacak yasal mevzuattaki eksikliğin giderilmesi gerekmektedir.

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd Şirketi, kamu mevzuatı usul ve esasları çerçevesinde kârlılık ve verimlilik ilkelerini gözeterek, yer aldığı sektörün mevcut yapısı ve rekabet ortamında faaliyetlerini sürdürebilecek bir yapıya kavuşturulmalıdır.

II. İDARİ BÜNYE:

Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasında hükümetler arası bir anlaşmanın gerçekleştirilmesine yönelik uzun vadeli bir programın yürürlüğe konulmasını teminen Türkiye Cumhuriyeti'nin ticari mevzuatı ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Bakanlar Kurulu Konseyi'nin Yabancı Ülkelerde Sovyet Kuruluşlarının Faaliyetlerinin Geliştirilmesi Hakkında 18 Mayıs 1989 tarih ve 42 sayılı Kararnamesi hükümlerine istinaden Türk Standartları Enstitüsü (TSE) ile Rusya'nın Moskova şehrinde yerleşik SOJUZTEST-Moskova arasında, TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limitet Şirketi'nin kurulmasına yönelik anlaşma 1993 tarihinde imzalanmıştır. Şirket merkezi Kayseri'dedir.

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limitet Şirketi'nin maksat ve mevzuu; Sanayi, ilim ve hizmet sektörlerinde kullanılan ölçü ve deney teçhizatının kalibrasyon, ayar ve tamirlerini gerçekleştirmek bu suretle milli ve uluslararası güvenilirliklerini sağlamak, kalite sistemleri danışmanlığı ve eğitimi vermek üzere metroloji ve kalibrasyon merkezleri kurmak ve işletmek, bu çalışmalarını 3516 sayılı ve 132 sayılı kanunlara ve ilgili mevzuata riayet ederek gerçekleştirmek olarak belirlenmiştir.

Şirketin denetimi, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun 23.12.2008 tarih ve 2008/25 sayılı Üyeler Kurulu kararı çerçevesinde Anayasanın 165. maddesi ile 3346 sayılı Kanunun 2 nci maddesi uyarınca yapılmaktadır.

Şirketin 2008 yılı merkez teşkilatı; 1 müdür ve 1 teknik müdür yardımcısı, hizmet koordinasyon sorumlusu ve idari mali işler sorumlusundan oluşmaktadır.

Ayrıca, merkezdeki 4 laboratuvar da teknik müdür yardımcısına bağlı olarak görev yapmaktadır.

Taşra teşkilatı olarak Ankara, İstanbul, İzmir, Gaziantep, Konya ve Trabzon illerinde şubeler şeklinde örgütlenilmiştir.

Şirketin karar organı Ortaklar Kuruludur. Ortaklar Kurulu, şirketin amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirme ve yönetimi ile ilgili gerekli her türlü kararı almaktadır.

Şirketin 2004 ile 2007 yılları arasında ortalama en az 40, en fazla 50 personel istihdam edilmiş olup, 2008 yılı sonu personel sayısı 53 kişidir.

Şirketin yıllar itibariyle personel harcamaları aşağıda gösterilmiştir.

<u>Yıllar</u>	<u>milyon YTL</u>
2004	1,2
2005	1,4
2006	1,8
2007	2,3
2008	1,4

Şirkette çalışan personelin tamamı 4857 sayılı iş kanunu kapsamında görev yapmaktadır.

III- MALİ BÜNYE:

Şirketin mali bünyesini incelemek amacıyla düzenlenen 2004-2008 yılları beş yıllık sadeleştirilmiş bilançolarının değerlendirilmesi sonucunda,

- 2004 yılında, varlıkların % 51'inin dönen, % 49'unun duran varlıklardan, kaynakların % 14'ünün kısa süreli, % 17'sinin uzun süreli ve % 69'unun öz kaynaklardan,

- 2005 yılında, varlıkların % 47'sinin dönen, % 53'ünün duran varlıklardan, kaynakların % 16'sının kısa süreli, % 7'sinin uzun süreli yabancı kaynaklardan ve % 77'sinin öz kaynaklardan,

- 2006 yılında, varlıkların % 52'sinin dönen, % 48'inin duran varlıklardan, kaynakların % 20'sinin kısa süreli, % 4'ünün uzun süreli yabancı kaynaklardan ve % 76'sının öz kaynaklardan,

- 2007 yılında, varlıkların % 47'sinin dönen, % 53'ünün duran varlıklardan, kaynakların % 15'inin kısa süreli, % 5'inin uzun süreli yabancı kaynaklardan ve % 80'inin öz kaynaklardan,

- 2008 yılında ise, varlıkların % 61'inin dönen, % 39'unun duran varlıklardan, kaynakların ise % 9'unun kısa süreli yabancı kaynaklardan ve % 91'inin ise öz kaynaklardan oluştuğu görülmüştür.

Bir hizmet işletmesi olan şirkette faize tabi yabancı kaynak bulunmamaktadır. Öz kaynakların yüksek teşekkül etmesi ise, özellikle, 2006 yılında, 2005 yılı kârından dağıtıma tabi tutulmayan 170 bin YTL ile 2006 yılı net kârı olan 787 bin YTL'den ve 2007 yılında yine geçmiş yıllar kârlarında bekleyen 2005 yılı ve 2006 yılı kârından dağıtılmamış olan 895 bin YTL, 2008 yılında ise dağıtılmamış kârlar hesabında yer alan 779 bin YTL ile 2008 yılı net kârı olan 295 bin YTL ve ödenmiş sermaye olan 360 bin YTL ile sermaye düzeltmesi olumlu farkı olan 334 bin YTL'den ve yedeklerden kaynaklanmıştır.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI:

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon LTD Şirketi kurulduğu 1993 yılından beri GOSS-TANDART (Rusya Federasyonu Devlet Standartları) tarafından kabul görmüş ROSTEST GOST R ISO/IEC 17025-2000 standardına göre akredite olmuş, 8.1.2007 tarihinde de Kayseri Merkez laboratuvarları Boyut Kalibrasyon Laboratuvarı TÜRKAK tarafından TS EN ISO/IEC 17025:2000 Standardına (Deney ve kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar) göre 2011 yılına kadar akredite edilmiştir. Diğer laboratuvarların da TÜRKAK'dan akreditasyon belgesi almalarının 2010 yılına kadar tamamlanması beklenmektedir.

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon LTD Şirketinin son beş yılı ilişkin faaliyetleri aşağıda özetlenmiştir.

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd Şirketi 16 yıldır kalibrasyon alanında merkez ve 7 subesi ile mobil hizmet de vererek faaliyet göstermiş, bir çok ölçüm alanında piyasa da öncülük etmiştir.

Ancak, kalibrasyon alanında piyasada 110 şirketin faaliyet göstermesi, büyüklü küçüklü olarak piyasada kontrolsüz bir halde artan sanayi, gıda ve özellikle önemli bir pazar olan sağlık (biomedical) alanında kalibrasyon yapan irili ufaklı şirketin çok farklı fiyatlandırma yapması ve yaratılan bu haksız rekabet ortamının paylaşımı şirket aleyhine gelişmektedir. Bunun sonucu, şirketin son yıllarda iş hacmi dikkat çekecek kadar düşmüştür.

Piyasada akredite olmamış ve izlenebilirliği olmayan laboratuvarların kontrolsüz olarak artması, özellikle sağlık sektöründe faaliyette bulunan şirketlerin akredite ve izlenebilirliğinin olmasını, kalibrasyon faaliyetlerinin belirli kriterlere bağlanmasını, firmaların yeterliliklerinin belirlenmesini, piyasanın düzenlenmesini ve denetlenmesini zorunlu hale getirecek mevzuat düzenlemesini gerekli kılmaktadır.

Şirketin kalibrasyon ve eğitim faaliyeti olarak fatura edilmiş toplam hizmeti 2004 yılında 23.511 adet, 2005 yılında 29.223 adet, 2006 yılında 70.418 adet, 94.682 adet, 2008 yılında 68.390 adet olmuştur. Verilen hizmetin maliyet giderleri yıllar itibarıyla 921 bin YTL, 1,1 milyon YTL, 1,2 milyon YTL, 1,9 milyon YTL, 1,7 milyon YTL dir.

Son beş yılda şirketin mal ve hizmet alımları son beş yılda sırası ile 9 bin YTL, 27 bin YTL, 62 bin YTL, 330 bin YTL, 89 bin YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin pazarlama faaliyetleri kalibrasyon ve eğitim hizmeti ile cihaz satışlarından oluşmaktadır. Geçen beş yılın satış gelirleri 2,0 milyon YTL, 2,5 milyon YTL, 4,0 milyon YTL, 4,5 milyon YTL, 3,1 milyon YTL dir.

V- YATIRIMLAR:

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd Şirketi, Genel Yatırım ve Finansman Programı kapsamında olmayıp, son beş yılda yatırım mahiyetinde herhangi bir harcaması bulunmamaktadır.

VI- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirketin işlem ve faaliyetlerinin yıllık periyodik denetim programları kapsamına alınmasının yanında, son beş yılı içeren tüm işlem ve faaliyetlerinin de TSE Denetim Merkezi Başkanlığınca incelenmesi,

2- TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi'nin;

- TÜRKAK'ın, biyomedikal alanda akreditasyon yapmasını sağlayacak mevzuat düzenlemelerinin getirilmesini,

- Akreditasyon gönüllülük esasına dayamakla beraber, taşıdığı hayati önem ve risk dikkate alınarak, sağlık alanında faaliyet gösteren kalibrasyon laboratuvarlarında akreditasyon ve izlenebilirliğin zorunlu hale getirilmesini,

- Sayıları sürekli olarak artan ve piyasada denetimsiz olarak faaliyet gösteren kalibrasyon şirketlerinin faaliyetlerinin belirli kriterlere bağlanması ve firmaların yeterliliklerinin belirlenmesi için TÜRKAK'ın bu konularda etkinliğini arttırmaya yönelik yasal bir düzenlemenin yapılmasını,

teminin ana kuruluş olan Türk Standartları Enstitüsü nezdinde girişimlerde bulunulması

3- Yüksek Denetleme Kurulu Raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi'nin 28.6.2005 tarihindeki kendi ortaklar kurulunda kabul edilen 2004 yılı bilançosu ve 3.584,59 YTL dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,.

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi'nin 21.2.2006 tarihindeki kendi ortaklar kurulunda kabul edilen 2005 yılı bilançosu ve 210.494,58 YTL dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi'nin 19.1.2007 tarihindeki kendi ortaklar kurulunda kabul edilen 2006 yılı bilançosu ve 987.798,12 YTL dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi'nin 22.4.2008 tarihindeki kendi ortaklar kurulunda kabul edilmeyen 2007 yılı bilançosu ve 85.215,32 YTL dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

TSE-Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Limited Şirketi'nin 6.2.2009 tarihindeki kendi ortaklar kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 363.139,15 YTL dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

genel görüşmeye sunulmuştur.

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd.Şti. 2004 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)						
	Önceki Dönem (YTL)			Cari Dönem (YTL)		
I-DÖNEN VARLIKLAR						
A-Hazır Değerler		377.974,50			329.963,13	
B-Menkul Kıymetler						
1-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)						
C-Ticari Alacaklar		150.998,70			190.231,58	
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)						
D-Diğer Alacaklar						
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)						
E-Stoklar		87.046,02			86.383,64	
1-Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)						
2-Verilen Sipariş Avansları						
F-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları						
G-Diğer Dönen Varlıklar		15.498,73			22.117,93	
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI			631.517,95			628.696,28
II-DURAN VARLIKLAR						
A-Ticari Alacaklar						
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)						
B-Diğer Alacaklar						
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)						
C-Mali Duran Varlıklar						
1-Bağlı Menkul Kıymetler						
2-Bağlı Menkul Kıymetler Değ.Düşüklüğü Karşılığı(-)						
3-İştirakler						
4-İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)						
5-İştirakler Sermaye Payları Değer Düşük. Karş.(-)						
6-Bağlı Ortaklıklar						
7-Bağlı Ortaklıklara Sermaye Taahhütleri(-)						
8-Bağlı Ortaklıklar Ser.Pay. Değer Düşüklüğü Karş.(-)						
9-Diğer Mali Duran Varlıklar						
10-Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı(-)						
D-Maddi Duran Varlıklar		327.636,03			588.178,10	
1-Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	899.397,26			1.324.176,65		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(590.445,22)			(775.287,95)		
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar						
4-Verilen Avanslar	18.683,99			39.289,40		
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar		8.752,79			13.912,37	
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	9.646,49			15.177,89		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(893,70)			(1.265,52)		
3-Verilen Avanslar						
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar						
1-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar(Brüt)						
2-Birikmiş Tükenme Payları(-)						
3-Verilen Avanslar						
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		54.078,00				
H-Diğer Duran Varlıklar						
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI			390.466,82			602.090,47
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			1.021.984,77			1.230.786,75

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd.Şti. 2004 Yılı Bilançosu

PASİF (KAYNAKLAR)						
	Önceki Dönem (YTL)			Cari Dönem (YTL)		
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar		29.955,09			28.944,39	
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		13.981,95			42.781,39	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Yılları Yaygın İnşaat ve Hakediş Bedelleri						
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		52.302,41			105.668,40	
G-Borç ve Gider Karşılıkları						
1-Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yüküm.Karşılıkları		14.614,18			1.182,91	
2-Dönem Karının Peşin Öden. Vergi ve Diğ. Yükümlü(-)						
3-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
4-Maliyet Giderleri Karşılığı						
5-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
H-Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar						
KISA VADELİ YABANCI KAYN. TOPL.			110.853,63			178.577,09
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar						
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		100.450,87			203.312,23	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Borç ve Gider Karşılıkları						
1-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
2-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
F-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
G-Diğer Uzun Vadeli Kaynaklar						
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI			100.450,87			203.312,23
III-ÖZKAYNAKLAR						
A-Ödenmiş Sermaye		360.000,00			693.981,61	
1-Sermaye	360.000,00			360.000,00		
2-Ödenmemiş Sermaye(-)						
3-Sermaye Düzeltme Olumlu Fark.				333.981,61		
B-Sermaye Yedekleri		257.757,33				
1-Hisse Senedi İhraç Primleri						
2-Hisse Senedi İptal Kararları						
3-MDV. Yeniden Değerleme Artışları	212.026,67					
4-İştirakler Yeniden Değerleme Artışları						
5-Maliyet Artış Fonu	45.730,66					
6-Diğer Sermaye Yedekleri		90.061,58			152.514,14	
C-Kar Yedekleri				125.554,95		
1-Yasal Yedekler	71.657,37					
2-Statü Yedekleri						
3-Olağanüstü Yedekler	18.404,21			26.959,19		
4-Diğer Kar Yedekleri						
5-Özel Fonlar						
D-Geçmiş Yıllar Karları		84.119,29				
E-Geçmiş Yıllar Zararları(-)						
F-Dönem Net Karı(Zararı)		18.742,07			2.401,68	
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI			810.680,27			848.897,43
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			1.021.984,77			1.230.786,75

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2004 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	ÖncekiDönem	Cari Dönem
A-BRÜT SATIŞLAR	1.730.314,00	2.186.118,20
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ	(157.116,00)	(168.118,07)
C-NET SATIŞLAR	1.573.198,00	2.018.000,13
D-SATIŞLARIN MALİYETİ(-)	(681.840,00)	(924.593,50)
BRÜT SATIŞ KAR'I VEYA ZARARI	891.358,00	1.093.406,63
E-FAALİYET GİDERLERİ(-)	(851.438,00)	(1.049.769,17)
FAALİYET KAR'I VEYA ZARARI	39.920,00	43.637,46
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	79.777,00	52.076,77
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	(86.257,00)	(76.443,76)
H-FİNANSMAN GİDERLERİ(-)		
OLAĞAN KAR VEYA ZARARI	33.440,00	19.270,47
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)		(15.685,88)
DÖNEM KAR'I VEYA ZARARI	33.440,00	3.584,59
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ. YASAL YÜKÜM.KARŞILIK(-)	(14.614,00)	(1.182,91)
DÖNEM NET KAR'I VEYA ZARARI	18.826,00	2.401,68

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2005 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)						
	Önceki Dönem			Cari Dönem		
I-DÖNEN VARLIKLAR						
A-Hazır Değerler		329.963,13			99.932,69	
B-Menkul Kıymetler						
1-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)						
C-Ticari Alacaklar		190.231,58			433.659,63	
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)						
D-Diğer Alacaklar					2.046,25	
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)						
E-Stoklar		86.383,64			84.354,83	
1-Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)						
2-Verilen Sipariş Avansları						
F-Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları						
G-Diğer Dönen Varlıklar		22.117,93			35.262,95	
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI			628.696,28			655.256,35
II-DURAN VARLIKLAR						
A-Ticari Alacaklar						
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)						
B-Diğer Alacaklar						
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)						
C-Mali Duran Varlıklar						
1-Bağlı Menkul Kıymetler						
2-Bağlı Menkul Kıymetler Değ.Düşüklüğü Karşılığı(-)						
3-İştirakler						
4-İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)						
5-İştirakler Sermaye Payları Değer Düşük. Karş.(-)						
6-Bağlı Ortaklıklar						
7-Bağlı Ortaklıklara Sermaye Taahhütleri(-)						
8-Bağlı Ortaklıklar Ser.Pay. Değer Düşüklüğü Karş.(-)						
9-Diğer Mali Duran Varlıklar						
10-Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı(-)						
D-Maddi Duran Varlıklar		588.178,10			635.923,32	
1-Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	1.324.176,65			1.513.536,71		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(775.287,95)			(913.198,90)		
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar						
4-Verilen Avanslar	39.289,40			35.585,51		
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar		13.912,37			81.725,42	
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	15.177,89			84.374,88		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(1.265,52)			(2.649,46)		
3-Verilen Avanslar						
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar						
1-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar(Brüt)						
2-Birikmiş Tükenme Payları(-)						
3-Verilen Avanslar						
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları						
H-Diğer Duran Varlıklar						
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI			602.090,47			717.648,74
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			1.230.786,75			1.372.905,09

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2005 Yılı Bilançosu

PASİF (KAYNAKLAR)						
	Önceki Dönem			Cari Dönem		
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar		28.944,39			6.436,38	
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		42.781,39			51.261,07	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Yıllara Yaygın İnşaat ve Hakediş Bedelleri						
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		105.668,40			152.947,71	
G-Borç ve Gider Karşılıkları						
1-Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları		1.182,91			23.601,00	
2-Dönem Karının Peşin Öden. Vergi ve Diğ. Yükümlü(-)	1.182,91			23.601,00		
3-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
4-Maliyet Giderleri Karşılığı						
5-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
H-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar						
KISA VADELİ YABANCI KAYN. TOPL.			178.577,09			234.246,16
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar						
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		203.312,23			101.685,03	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Borç ve Gider Karşılıkları						
1-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
2-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
F-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
G-Diğer Uzun Vadeli Kaynaklar						
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI			203.312,23			101.685,03
III-ÖZKAYNAKLAR						
A-Ödenmiş Sermaye		693.981,61			693.981,61	
1-Sermaye	360.000,00			360.000,00		
2-Ödenmemiş Sermaye(-)						
3-Sermaye Düzeltme Olumlu Fark.	333.981,61			333.981,61		
B-Sermaye Yedekleri						
1-Hisse Senedi İhraç Primleri						
2-Hisse Senedi İptal Kararları						
3-MDV.Yeniden Değerleme Artışları						
4-İştirakler Yeniden Değerleme Artışları						
5-Maliyet Artış Fonu						
6-Diğer Sermaye Yedekleri						
C-Kar Yedekleri		152.514,14			152.514,13	
1-Yasal Yedekler	125.554,95			125.554,94		
2-Statü Yedekleri						
3-Olağanüstü Yedekler	26.959,19			26.959,19		
4-Diğer Kar Yedekleri						
5-Özel Fonlar						
D-Geçmiş Yıllar Karları					3.584,58	
E-Geçmiş Yıllar Zararları(-)						
F-Dönem Net Karı(Zararı)		2.401,68			186.893,58	
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI			848.897,43			1.036.973,90
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			1.230.786,75			1.372.905,09

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2005 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki Dönem	Cari Dönem
A-BRÜT SATIŞLAR	2.186.118,20	2.712.530,08
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ	(168.118,07)	(219.053,19)
C-NET SATIŞLAR	2.018.000,13	2.493.476,89
D-SATIŞLARIN MALİYETİ(-)	(924.593,5)	(1.110.672,73)
BRÜT SATIŞ KAR'I VEYA ZARARI	1.093.406,63	1.382.804,16
E-FAALİYET GİDERLERİ(-)	(1.049.769,17)	(1.241.036,94)
FAALİYET KAR'I VEYA ZARARI	43.637,46	141.767,22
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	52.076,77	43.365,79
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	(76.443,76)	(2.196,46)
H-FİNANSMAN GİDERLERİ(-)		
OLAĞAN KAR VEYA ZARARI	19.270,47	182.936,55
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR		29.877,51
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)	(15.685,88)	(2.319,48)
DÖNEM KAR'I VEYA ZARARI	3.584,59	210.494,58
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ. YASAL YÜKÜM.KARŞILIK(-)	(1.182,91)	(23.601,-)
DÖNEM NET KAR'I VEYA ZARARI	2.401,68	186.893,58

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2006 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)						
	Önceki Dönem			Cari Dönem		
I-DÖNEN VARLIKLAR						
A-Hazır Değerler		99.932,69		40.635,44		
B-Menkul Kıymetler						
1-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)						
C-Ticari Alacaklar		433.659,63		870.515,12		
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)						
D-Diğer Alacaklar		2.046,25		2.706,25		
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)						
E-Stoklar		84.354,83		255.291,41		
1-Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)						
2-Verilen Sipariş Avansları						
F-Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları						
G-Diğer Dönen Varlıklar		35.262,95		152.808,53		
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI			655.256,35			1.321.956,75
II-DURAN VARLIKLAR						
A-Ticari Alacaklar						
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)						
B-Diğer Alacaklar						
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)						
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)						
C-Mali Duran Varlıklar						
1-Bağlı Menkul Kıymetler						
2-Bağlı Menkul Kıymetler Değ. Düşüklüğü Karşılığı(-)						
3-İştirakler						
4-İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)						
5-İştirakler Sermaye Payları Değer Düşük. Karş.(-)						
6-Bağlı Ortaklıklar						
7-Bağlı Ortaklıklara Sermaye Taahhütleri(-)						
8-Bağlı Ortaklıklar Ser.Pay. Değer Düşüklüğü Karş.(-)						
9-Diğer Mali Duran Varlıklar						
10-Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı(-)						
D-Maddi Duran Varlıklar		635.923,32		844.858,17		
1-Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	1.513.536,71			1.913.343,71		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(913.198,90)			(1.103.655,25)		
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar						
4-Verilen Avanslar	35.585,51			35.169,71		
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar		81.725,42		307.254,30		
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	84.374,88			309.903,76		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(2.649,46)			(2.649,46)		
3-Verilen Avanslar						
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar						
1-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar(Brüt)						
2-Birikmiş Tükenme Payları(-)						
3-Verilen Avanslar						
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları						
H-Diğer Duran Varlıklar						
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI			717.648,74			1.152.112,47
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			1.372.905,09			2.474.069,22

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2006 Yılı Bilançosu

PASİF (KAYNAKLAR)						
	Önceki Dönem			Cari Dönem		
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar		6.436,38			248.457,99	
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		51.261,07				
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Yıllara Yaygın İnşaat ve Hakediş Bedelleri						
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		152.947,71			119.712,30	
G-Borç ve Gider Karşılıkları					200.916,61	
1-Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yüküm.Karşılıkları		23.601,00				
2-Dönem Karının Peşin Öden. Vergi ve Diğ.Yükümlü(-)						
3-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
4-Maliyet Giderleri Karşılığı						
5-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
H-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar						
KISA VADELİ YABANCI KAYN. TOPL.			234.246,16			569.086,89
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar						
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		101.685,03			101.685,03	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Borç ve Gider Karşılıkları						
1-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
2-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
F-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
G-Diğer Uzun Vadeli Kaynaklar						
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI			101.685,03			101.685,03
III-ÖZKAYNAKLAR						
A-Ödenmiş Sermaye		693.981,61			693.981,61	
1-Sermaye	360.000,00			360.000,00		
2-Ödenmemiş Sermaye(-)						
3-Sermaye Düzeltme Olumlu Fark.	333.981,61			333.981,61		
B-Sermaye Yedekleri						
1-Hisse Senedi İhraç Primleri						
2-Hisse Senedi İptal Kararları						
3-MDV.Yeniden Değerleme Artışları						
4-İştirakler Yeniden Değerleme Artışları						
5-Maliyet Artış Fonu						
6-Diğer Sermaye Yedekleri						
C-Kar Yedekleri		152.514,13			152.514,13	
1-Yasal Yedekler	125.554,94			125.554,94		
2-Statü Yedekleri						
3-Ölçümlü Yedekler	26.959,19			26.959,19		
4-Diğer Kar Yedekleri						
5-Özel Fonlar						
D-Geçmiş Yıllar Karları		3.584,58			169.920,05	
E-Geçmiş Yıllar Zararları(-)		186.893,58			786.881,51	
F-Dönem Net Karı(Zararı)			1.036.973,90			1.803.297,30
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI						
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			1.372.905,09			2.474.069,22

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2006 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki Dönem	Cari Dönem
A-BRÜT SATIŞLAR	2.712.530,08	4.657.621,86
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ	(219.053,19)	(674.617,78)
C-NET SATIŞLAR	2.493.476,89	3.983.004,08
D-SATIŞLARIN MALİYETİ(-)	(1.110.672,73)	(1.215.529,39)
BRÜT SATIŞ KAR'I VEYA ZARARI	1.382.804,16	2.767.474,69
E-FAALİYET GİDERLERİ(-)	(1.241.036,94)	(1.797.732,71)
FAALİYET KAR'I VEYA ZARARI	141.767,22	969.741,98
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	43.365,79	406,90
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	(2.196,46)	(1.053,91)
H-FİNANSMAN GİDERLERİ(-)		
OLAĞAN KAR VEYA ZARARI	182.936,55	969.094,97
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	29.877,51	18.703,15
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)	(2.319,48)	
DÖNEM KAR'I VEYA ZARARI	210.494,58	987.798,12
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ. YASAL YÜKÜM.KARŞILIK(-)	(23.601,-)	(200.916,61)
DÖNEM NET KAR'I VEYA ZARARI	186.893,58	786.881,51

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2007 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)					
	Önceki Dönem			Cari Dönem	
I-DÖNEN VARLIKLAR					
A-Hazır Değerler		40.635,44		345.556,81	
B-Menkul Kıymetler					
1-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)					
C-Ticari Alacaklar		870.515,12		446.362,17	
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)					
D-Diğer Alacaklar		2.706,25		3.229,25	
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)					
E-Stoklar		255.291,41		162.648,35	
1-Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)					
2-Verilen Sipariş Avansları					
F-Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları					
G-Diğer Dönen Varlıklar		152.808,53		15.508,77	
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI			1.321.956,75		973.305,35
II-DURAN VARLIKLAR					
A-Ticari Alacaklar					
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)					
B-Diğer Alacaklar					
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)					
C-Mali Duran Varlıklar					
1-Bağlı Menkul Kıymetler					
2-Bağlı Menkul Kıymetler Değ.Düşüklüğü Karşılığı(-)					
3-İştirakler					
4-İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)					
5-İştirakler Sermaye Payları Değer Düşük. Karş.(-)					
6-Bağlı Ortaklıklar					
7-Bağlı Ortaklıklara Sermaye Taahhütleri(-)					
8-Bağlı Ortaklıklar Ser.Pay. Değer Düşüklüğü Karş.(-)					
9-Diğer Mali Duran Varlıklar					
10-Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı(-)					
D-Maddi Duran Varlıklar		844.858,17		834.784,43	
1-Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	1.913.343,71		2.192.596,47		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(1.103.655,25)		(1.392.981,75)		
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar					
4-Verilen Avanslar	35.169,71		35.169,71		
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar		307.254,30		250.008,98	
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	309.903,76		347.259,70		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(2.649,46)		(97.250,72)		
3-Verilen Avanslar					
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar					
1-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar (Brüt)					
2-Birikmiş Tükenme Payları(-)					
3-Verilen Avanslar					
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları					
H-Diğer Duran Varlıklar					
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI			1.152.112,47		1.084.793,41
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			2.474.069,22		2.058.098,76

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2007 Yılı Bilançosu

PASİF (KAYNAKLAR)						
	Önceki Dönem			Cari Dönem		
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar		248.457,99			138.704,44	
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar					45.066,80	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Yıllara Yaygın İnşaat ve Hakediş Bedelleri						
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		119.712,30			116.138,32	
G-Borç ve Gider Karşılıkları		200.916,61				
1-Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yüküm.Karşılıkları	200.916,61					
2-Dönem Karının Peşin Öden.Vergi ve Diğ.Yükümlü(-)						
3-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
4-Maliyet Giderleri Karşılığı						
5-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
H-Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar						
KISA VADELİ YABANCI KAYN. TOPL.			569.086,89			299.909,56
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar						
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		101.685,03			101.685,03	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Borç ve Gider Karşılıkları						
1-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
2-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
F-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
G-Diğer Uzun Vadeli Kaynaklar						
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI			101.685,03			101.685,03
III-ÖZKAYNAKLAR						
A-Ödenmiş Sermaye		693.981,61			693.981,61	
1-Sermaye	360.000,00			360.000,00		
2-Ödenmemiş Sermaye(-)						
3-Sermaye Düzeltme Olumlu Fark.	333.981,61			333.981,61		
B-Sermaye Yedekleri						
1-Hisse Senedi İhraç Primleri						
2-Hisse Senedi İptal Kararları						
3-MDV.Yeniden Değerleme Artışları						
4-İştirakler Yeniden Değerleme Artışları						
5-Maliyet Artış Fonu						
6-Diğer Sermaye Yedekleri						
C-Kar Yedekleri		152.514,13			152.514,13	
1-Yasal Yedekler	125.554,94			125.554,94		
2-Statü Yedekleri						
3-Olaganüstü Yedekler	26.959,19			26.959,19		
4-Diğer Kar Yedekleri						
5-Özel Fonlar						
D-Geçmiş Yıllar Karları		169.920,05			895.223,75	
E-Geçmiş Yıllar Zararları(-)						
F-Dönem Net Karı(Zararı)		786.881,51			(85.215,32)	
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI			1.803.297,30			1.656.504,17
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			2.474.069,22			2.058.098,76

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2007 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki Dönem	Cari Dönem
A-BRÜT SATIŞLAR	4.657.621,86	5.036.804,06
B-SATIŞ İNDİRLERİ	(674.617,78)	(531.101,94)
C-NET SATIŞLAR	3.983.004,08	4.505.702,12
D-SATIŞLARIN MALİYETİ(-)	(1.215.529,39)	(2.039.364,23)
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	2.767.474,69	2.466.337,89
E-FAALİYET GİDERLERİ(-)	(1.797.732,71)	(2.549.683,35)
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	969.741,98	(83.345,46)
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	406,90	5.899,87
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	(1.053,91)	(5.369,2)
H-FİNANSMAN GİDERLERİ(-)		
OLAĞAN KAR VEYA ZARARI	969.094,97	(82.814,79)
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	18.703,15	3.282,77
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)		(5.683,30)
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	987.798,12	(85.215,32)
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ. YASAL YÜKÜM.KARŞILIK(-)	(200.916,61)	
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	786.881,51	(85.215,32)

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)					
	Önceki Dönem			Cari Dönem	
I-DÖNEN VARLIKLAR					
A-Hazır Değerler		345.556,81		643.694,98	
B-Menkul Kıymetler					
1-Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)					
C-Ticari Alacaklar		446.362,17		556.864,56	
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-)					
D-Diğer Alacaklar		3.229,25		3.006,25	
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)					
E-Stoklar		162.648,35		91.324,00	
1-Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)					
2-Verilen Sipariş Avansları					
F-Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları					
G-Diğer Dönen Varlıklar		15.508,77		85.048,27	
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI			973.305,35		1.379.938,06
II-DURAN VARLIKLAR					
A-Ticari Alacaklar					
1-Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Alacaklar Karşılığı(-)					
B-Diğer Alacaklar					
1-Diğer Alacak Senetleri Reeskontu (-)					
2-Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)					
C-Mali Duran Varlıklar					
1-Bağlı Menkul Kıymetler					
2-Bağlı Menkul Kıymetler Değ.Düşüklüğü Karşılığı(-)					
3-İştirakler					
4-İştiraklere Sermaye Taahhütleri(-)					
5-İştirakler Sermaye Payları Değer Düşük. Karş.(-)					
6-Bağlı Ortaklıklar					
7-Bağlı Ortaklıklara Sermaye Taahhütleri(-)					
8-Bağlı Ortaklıklar Ser Pay. Değer Düşüklüğü Karş.(-)					
9-Diğer Mali Duran Varlıklar					
10-Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı(-)					
D-Maddi Duran Varlıklar		834.784,43		646.434,29	
1-Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	2.192.596,47		2.277.722,79		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(1.392.981,75)		(1.652.183,38)		
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar					
4-Verilen Avanslar	35.169,71		20.894,88		
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar		250.008,98		198.972,74	
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	347.259,70		347.259,70		
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(97.250,72)		(148.286,96)		
3-Verilen Avanslar					
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar					
1-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar(Brüt)					
2-Birikmiş Tükenme Payları(-)					
3-Verilen Avanslar					
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları					
H-Diğer Duran Varlıklar					
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		1.084.793,41			845.407,03
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		2.058.098,76			2.225.345,09

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2008 Yılı Bilançosu

PASİF (KAYNAKLAR)						
	Önceki Dönem			Cari Dönem		
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar		138.704,44			45.636,52	
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		45.066,80			55.267,14	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Yıllara Yaygın İnşaat ve Hakediş Bedelleri						
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		116.138,32			102.063,53	
G-Borç ve Gider Karşılıkları					68.137,84	
1-Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yüküm.Karşılıkları				68.137,84		
2-Dönem Karının Peşin Öden. Vergi ve Diğ.Yükümlü(-)						
3-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
4-Maliyet Giderleri Karşılığı						
5-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
H-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar						
KISA VADELİ YABANCI KAYN. TOPL.			299.909,56			271.105,03
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR						
A-Mali Borçlar						
B-Ticari Borçlar						
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)						
C-Diğer Borçlar		101.685,03				
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)						
D-Alınan Avanslar						
E-Borç ve Gider Karşılıkları						
1-Kıdem Tazminatı Karşılığı						
2-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları						
F-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları						
G-Diğer Uzun Vadeli Kaynaklar						
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI			101.685,03			
III-ÖZKAYNAKLAR						
A-Ödenmiş Sermaye		693.981,61			693.981,61	
1-Sermaye	360.000,00			360.000,00		
2-Ödenmemiş Sermaye(-)						
3-Sermaye Düzeltme Olumlu Fark.	333.981,61			333.981,61		
B-Sermaye Yedekleri						
1-Hisse Senedi İhraç Primleri						
2-Hisse Senedi İptal Kararları						
3-MDV.Yeniden Değerleme Artışları						
4-İştirakler Yeniden Değerleme Artışları						
5-Maliyet Artış Fonu						
6-Diğer Sermaye Yedekleri						
C-Kar Yedekleri		152.514,13			185.959,69	
1-Yasal Yedekler	125.554,94			125.554,94		
2-Statü Yedekleri						
3-Ölçümlü Yedekler	26.959,19			26.959,19		
4-Diğer Kar Yedekleri						
5-Özel Fonlar				33.445,56		
D-Geçmiş Yıllar Karları		895.223,75			779.297,45	
E-Geçmiş Yıllar Zararları(-)						
F-Dönem Net Karı(Zararı)		(85.215,32)			295.001,31	
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI			1.656.504,17			1.954.240,06
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			2.058.098,76			2.225.345,09

TSE Sojuztest Metroloji ve Kalibrasyon Ltd. Şti. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki Dönem	Cari Dönem
A-BRÜT SATIŞLAR	5.036.804,06	3.426.906,60
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ	(531.101,94)	(321.629,64)
C-NET SATIŞLAR	4.505.702,12	3.105.276,96
D-SATIŞLARIN MALİYETİ(-)	(2.039.364,23)	(1.690.377,40)
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	2.466.337,89	1.414.899,56
E-FAALİYET GİDERLERİ(-)	(2.549.683,35)	(1.156.116,06)
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	(83.345,46)	258.783,50
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	5.899,87	98.636,79
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	(5.369,2)	(103,44)
H-FİNANSMAN GİDERLERİ(-)		
OLAĞAN KAR VEYA ZARARI	(82.814,79)	357.316,85
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	3.282,77	5.822,30
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR(-)	(5.683,30)	
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	(85.215,32)	363.139,15
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞ. YASAL YÜKÜM.KARŞILIK(-)		(68.137,84)
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	(85.215,32)	295.001,31

**ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR
BAKANLIĞI: İLGİLİ KURULUŞLAR**

**ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARININ 2008 YILINA AİT HESAP
VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Elektrik Üretim A.Ş. ve bağlı ortaklıklarının 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılıının 09/06/2010 tarihli 23’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ), Türkiye Elektrik Üretim ve İletim A.Ş.’nin 2001 yılında üç ayrı şirket şeklinde yeniden yapılandırılması sonucu 233 sayılı KHK’ye göre iktisadi devlet teşekkülü statüsünde kurulmuştur. EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, üretim lisansları ve Ana Statüleri çerçevesinde elektrik üretimi ve satışı yapmaktadırlar.

EÜAŞ’ın merkez birimleri dışında taşra teşkilatında işletme müdürlüğü ve müstakil müdürlük şeklinde toplam 43 adet müstakil birimi bulunmaktadır. EÜAŞ’ın ayrıca elektrik üretim faaliyeti yapan 4 adet bağlı ortaklığı vardır.

2008 yılında, Türkiye toplam brüt elektrik enerjisi üretimi 198.418 GWh olarak gerçekleşmiş olup, bunun % 49’u oranında 97.717 GWh’lik kısmını EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları tarafından üretilmiştir.

EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları tarafından üretilen 97.717 GWh’lik enerjinin; % 71’i oranında 69.297 GWh’ı termik, kalan %29’u oranında 28.419 GWh’ı ise hidrolik kaynaklı tesislerde üretilmiştir.

EÜAŞ’ın bağlı ortaklıkları ile birlikte 2008 yılına ilişkin toplu bilgileri, aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler (Konsolide)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	1.300.100	1.300.100	1.300.200	5.600.200	5.600.200	0	0,0
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	1.109.233	1.109.233	1.109.266	5.557.586	5.600.200	42.614	0,8
Öz kaynaklar	Bin YTL	9.096.650	9.421.279	10.635.954	14.978.996	14.239.658	(739.338)	(4,9)
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	6.167.224	6.756.041	8.700.921	9.292.347	14.899.449	5.607.102	60,3
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	239.688	136.650	470.425	305.862	1.506.869	1.201.007	392,7
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	15.928.899	18.640.636	20.807.082	25.685.965	26.037.503	351.538	1,4
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	6.084.706	8.423.584	10.078.447	11.116.471	12.008.206	891.735	8,0
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	510.214	405.171	232.447	211.890	367.889	155.999	73,6
Yatırımların gerçek oranı (nakdi)	%	73,7	77,0	51,7	44,3	65,9	21,6	48,8
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	6.001	9.031	10.063	65	416	351	540,0
Bağlı ortaklıklar temettü geliri	Bin YTL	-	-	-	-	146.721	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	11.383	11.492	10.899	11.309	112.384	101.075	893,8
İştirakler temettü geliri	Bin YTL	16.021	6.229	7.254	7.447	9.110	1.663	22,3
Tüm alım tutarı	Bin YTL	1.581.553	2.087.565	3.309.021	4.306.265	6.505.246	2.198.981	51,1
Elektrik enerjisi üretim miktarı (Net)	GWh	60.639	66.931	80.838	88.616	89.851	1.235	1,4
Elektrik enerjisi üretim maliyeti	Bin YTL	1.691.255	2.443.486	4.620.006	5.533.375	7.757.096	2.223.721	40,2
Üretilen enerjinin birim maliyeti	YKr/kWh	2,79	4,95	5,72	6,24	8,64	2,40	38,5
Kurulu güç	MW	20.093	20.904	23.648	23.874	23.977	103	0,4
Programa göre üretim oranı	%	100	102	97	112	100	(12)	(10,7)
Satılan elektrik enerjisi miktarı	GWh	61.890	67.777	81.358	85.614	89.851	4.237	4,9
Net satış tutarı	Bin YTL	3.614.433	4.023.969	5.405.470	6.513.668	8.801.869	2.288.201	35,1
Ortalama satış fiyatı	YKr/kWh	5,84	5,94	7,01	7,34	9,80	2,46	33,5
Stoklar:							0	
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	209.242	244.254	394.671	454.223	520.848	66.625	14,7
Diğer stoklar	Bin YTL	20.945	91.583	54.819	20.885	24.688	3.803	18,2
Memur (Ortalama)	Kişi	275	261	292	306	316	10	3,3
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	2.870	2.862	2.903	3.012	3.028	16	0,5
İşçi (Ortalama)	Kişi	9.198	8.790	9.283	9.876	9.556	(320)	(3,2)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	347.630	449.092	548.079	615.102	667.835	52.733	8,6
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	8.430	7.599	9.327	11.345	12.026	681	6,0
Memur başına aylık ortalama giderler	Bin YTL	1.911	2.303	2.483	3.090	3.171	0,081	2,6
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	49.905	60.275	71.238	79.309	87.255	7.946	10,0
Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	Bin YTL	1.448	1.751	1.964	2.194	2.401	0,207	9,4
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	289.102	360.500	438.814	497.258	518.263	21.005	4,2
İşçi başına aylık ortalama gider	Bin YTL	2,856	3,657	3,916	4,196	4,520	0,324	7,7
Dönem karına ilişkin vergi ve dig. yas.yük.	Bin YTL	195.814	133.366	44.808	56.497	0	(56.497)	(100,0)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	369.774	397.482	416.315	401.731	314.374	(87.357)	(21,7)
GSYİH ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	2.618.385	2.077.679	2.275.195	4.745.179	1.587.880	(3.157.299)	(66,5)
GSMİH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	2.916.119	2.341.794	2.604.950	5.090.413	1.889.026	(3.201.387)	(62,9)
GSMH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	2.916.119	2.182.499	2.128.003	4.612.010	1.290.157	(3.321.853)	(72,0)
Faaliyet kârlılığı (öz kaynak yönünden)	%	16,0	13,0	2,0	8,7	6,2	(2,5)	(28,7)
Mali kârlılık (Öz kaynak yönünden)	%	15,0	5,0	3,0	1,3	0,0	(1,3)	(100,0)
Zararlılık (Öz kaynak yönünden)	%					0,04		
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	1.475.629	1.118.529	922.503	794.542	878.520	83.978	10,6
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	1.418.809	467.546	269.357	152.191	(576.378)	(728.569)	(478,7)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	2.111.022	1.628.292	2.521.305	2.426.647	1.631.673	(794.974)	(32,8)
Füzyon:								
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	1.317.710	987.537	683.508	543.820	688.290	144.470	26,6
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	1.429.743	465.126	215.595	87.423	652.453	565.030	646,3
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	807.362	331.760	171.061	50.727	(652.453)	(703.180)	(1.386,2)

Not: 2004 yıllarına ilişkin değerler YTL'ye dönüştürülmüştür.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı koordinatörlüğünde gerçekleştirilen talep projeksiyonu çalışma sonuçlarına göre, 2020 yılına kadar yaklaşık 40.000 MW ilave kurulu güç için yatırım yapılması beklenmektedir.

Enerji güvenliği açısından dışa bağımlılığı kabul edilebilir düzeylerde tutmak amacıyla başta kömür ve hidrolik olmak üzere yerli kaynaklara gereken önem ve öncelik verilmiştir.

EÜAŞ bünyesindeki termik santrallerin kapasite kullanım oranları ile emre amadeli ve güvenilirliklerinin artırılması maksadıyla ihtiyaç duyulan büyük bakım onarım, revizyon ve rehabilitasyonların bir program çerçevesinde gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir.

22.07.2006 tarih 26236 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğine göre, emisyon değerleri Yönetmelikte belirtilen sınır değerleri üzerinde bulunan Termik Santral ünitelerinde, üretimin devamı için çevreye olan olumsuz etkilerinin giderilmesini sağlayacak elektrofiltre rehabilitasyonlarının ve baca gazı kükürt arıtma tesislerinin yapılması gerekmektedir. Elektrofiltre rehabilitasyonları ve baca gazı kükürt arıtma tesisleri yapımında, termik santrallerin mevcut yapıları ile ilgili Yönetmelik hükümlerine uyum hususları da öncelik arz etmektedir.

Termik Santrallerde toplam üretim giderleri içerisinde en önemli payın yakıt giderlerine ait olduğu dikkate alındığında, birim maliyetlerin düşürülebilmesi için, özellikle katı yakıtlı termik santrallerde kapasite kullanım oranlarının ve kazan verimlerinin artırılmasına yönelik rehabilitasyon ve modernizasyon gereksinimlerinin karşılanması ile birlikte ana yakıt alt ısı değerlerinin santral dizayn değerlerde olmasının sağlanması gerekmektedir.

Kamu kaynaklarının rantabl kullanılması ve yatırımlardan beklenen faydaların tam sağlanması amacıyla, yatırımlarla ilgili olarak proje, şartname ve ihale alt yapılarının zamanında ve gerektiği gibi hazırlanması suretiyle, yatırım projelerinin öngörülen süreleri içerisinde tamamlanması gerekmektedir.

4734 sayılı Kanunun kapsam başlıklı 2 nci maddesinde "... enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır." denilmiş, geçici 4 üncü maddesi ile de "Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi hükmüne, bu bent kapsamında yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde ise Kanunun diğer hükümlerine tâbi olurlar." hükmü getirilmiştir. Ancak zikrolunan özel kanun 2003 yılından bu yana yürürlüğe konulmamıştır.

Enerji sektörünün stratejik önemi ve mevcut uygulamadaki yaşanan sıkıntılar da göz önünde tutularak, enerji sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin alımlarına ilişkin olarak 4734 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinde öngörülen özel kanunun çıkarılması gerekmektedir.

Şirketin nakit sıkıntısı çekmemesi ve borçlarını zamanında ödemesini teminen, elektrik dağıtım şirketleri ve TETAŞ'tan olan birikmiş enerji bedeli alacaklarının geciktirilmeden tahsili önem arz etmektedir.

Termik santrallerin bacasından çıkan gazların ormanlar üzerinde olumsuz etkiye bulunduğu gerekçesiyle, Muğla Orman İşletme Müdürlüğüne, Muğla Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde KEAŞ, YEAŞ ve EÜAŞ aleyhine muhtelif tazminat davaları açılmıştır. Ancak, ilgili santrallerde baca gazı arıtma tesislerinin devreye girdiği de göz önünde bulundurularak, kamu kuruluşları arasındaki söz konusu hususun uzlaşma yoluyla çözülmesi yoluna gidilmelidir.

II. İDARİ BÜNYE

Elektrik Üretim Anonim Şirketi, elektrik enerjisi sektöründe, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde, elektrik üretimi yapmakla görevlendirilmiştir. Şirketin Ana Statüsü, Yüksek Planlama Kurulu'nun 11.06.2001 tarih ve 2001/T-19 sayılı Kararı ile onaylanmış, 29.06.2001 tarih ve 24447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ana Statüye göre, EÜAŞ, kamu yararını gözeterek, kârlılık ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde; güvenli, sürekli, kaliteli, verimli, düşük maliyetli, çevreyi gözetir elektrik enerjisi üretimi ve satışı faaliyetinde bulunmakla görevlidir. Ana Statünün 6 ncı maddesinde, şirketin amaç ve faaliyetlerini doğrudan doğruya merkez, müessese, işletme, bağlı ortaklık, iştirak ve diğer birimleri veya üçüncü şahıslar eliyle yerine getireceği hususları ile amaç ve faaliyet konuları detaylı olarak yer almıştır.

Şirketin karar organı olan yönetim kurulu, bir başkan ve beş üyeden oluşmaktadır. EÜAŞ Yönetim Kurulu, 2008 yılı faaliyet döneminde yaptığı 52 toplantıda çeşitli konularla ilgili olarak toplam 510 adet karar almıştır.

Şirketin yürütme organı olan genel müdürlük, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve bağlı birimlerinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Statüsü'nün 12/2 nci maddesinde, "Teşekkülün, faaliyet konusuna uygun ikisi teknik, biri idari-mali nitelikli olmak üzere, üç genel müdür yardımcısı bulunur." hükmü yer almaktadır.

Ancak, EÜAŞ'ın mevcut genel müdür yardımcılarının 3'ü de teknik kökenlidir. EÜAŞ'ın çalıştırdığı personel sayısı, yapmış olduğu ihale adedi ve kontrol ettiği mali büyüklük idari-mali nitelikli işlerinin önemini ortaya koymaktadır. Bu nedenle en az bir genel müdür yardımcısının idari-mali nitelikli olması, ana statüye uygunluğun sağlanması yanında önemli bir gerekliliktir.

233 sayılı KHK'nın 3 üncü maddesinde; teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanların anonim şirket statüsünde kurulabileceği; ancak, anonim şirket statüsünde kurulan iktisadi devlet teşekküllerinde, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 277 inci maddesinde sözü edilen beş kurucunun bulunması şartının aranmayacağı, ayrıca, genel kurul ve denetçilerin de bulunmayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda EÜAŞ'ın genel kurulu ve denetçileri bulunmamaktadır.

KİT personel rejimi, 22.01.1990 tarih ve 399 sayılı KHK'de düzenlenmiş olup, teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda hizmetlerin yürütülmesinde memurlar, sözleşmeli personel ve işçi olmak üzere üç ayrı statüde personel çalıştırılabileceği öngörülmüştür.

EÜAŞ ve bağlı ortaklıklarında, 2008 yılı faaliyet döneminde çalışan ortalama personel sayısı, önceki yıla göre % 2,2 oranında azalarak 12.900 kişi olmuştur. Ortalama çalışan sayısının; 316'sı memur, 3.028'i sözleşmeli ve 9.556'sı da işçi statüsündedir. Ayrıca hizmet alımları çerçevesinde çalışan taşeron işçi sayısı 5.684 kişi olmuştur.

EÜAŞ genelinde uzun zamandır işten ayrılanların yerine düzenli bir şekilde personel alınamaması mesleki bilgi ve deneyim sahibi personel yetiştirilmesini olumsuz yönde etkilemiştir. Dolayısı ile düzenli bir şekilde personel alınması ve eğitilmesi önem arz etmektedir.

2008 yılı faaliyet döneminde, EÜAŞ topluluğunda çalışan personele yapılan konsolide harcamaların toplam tutarı 667.835 bin YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutarın; % 26 oranında 172.639 bin YTL'si bağlı ortaklıklarda, % 74 oranında 494.378 bin YTL'si de genel müdürlük merkez teşkilatı ve bağlı işletmelerinde çalışan personel için, 818 bin YTL'si de kuruluş dışı yönetim kurulu üyeleri ve denetçilere yapılmıştır.

Cari yıla ilişkin kişi başına düşen aylık ortalama harcama tutarı, memurlar için 3.171 YTL, sözleşmeliler için 2.401 YTL ve işçiler için de 4.520 YTL olmuştur. Diğer bir ifadeyle; işçi başına düşen aylık ortalama harcama, yaklaşık olarak memurların 1,4 katı, sözleşmelilerin ise 1,8 katı kadar olmuştur.

III. MALİ BÜNYE

Teşekkülün varlıkları 2008 yılı sonu itibarıyla % 20,3 oranında artarak 29,1 milyar YTL'ye ulaşmış olup, bunun % 50 oranında 14,5 milyar YTL'si dönen varlıklara ve % 50 oranında 14,6 milyar YTL'si de duran varlıklara bağlanmıştır. Varlıklardaki artış, ticari alacaklardaki yükselmeye kaynaklanmıştır.

2008 yılı sonu itibarıyla teşekkülün varlıklarının finansmanında kullandığı kaynaklarının toplamı, % 49 oranında 14,2 milyar YTL'si öz kaynak, % 51 oranında 14,9 milyar YTL'si de yabancı kaynak olmak üzere toplam 29,1 milyar YTL'ye ulaşmıştır.

Enerji bedelinden olan alacakların zamanında tahsil edilememesi, şirketin ödeme gücünü zayıflatığından özellikle doğalgaz ve kömür gibi hammadde temin edilen KİT'lere borçlar sürekli artmaktadır. Kuruluşun mali yönden zor duruma düşmemesi için alacakların zamanında tahsili hususunda gerekli tedbirler alınmalıdır.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI:

EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları için 2008 yılında konsolide olarak 7,3 milyar YTL tutarında gider yapılacağı öngörülmüş, bu tutar yıl içindeki değişikliklere göre 10,6 milyar YTL olarak revize edilmiş ve revize ödeneginin % 95 oranında 10 milyar YTL tutarında gider gerçekleşmiştir.

Giderlerin % 65,9'u ilk madde ve malzeme, 14,8'i finansman, % 8,8'i amortisman ve tükenme payları, % 4,7'si dışardan sağlanan fayda ve hizmetler, % 4'ü işçi ücret ve giderleri, %0,9'u memur ve sözleşmeli personel giderleri, kalan % 0,9'u da çeşitli giderler ile vergi resim ve harçlardan oluşmuştur.

EÜAŞ'ın 2008 yılı faaliyet döneminde gerçekleştirdiği 4,2 milyar YTL'lik konsolide ilk madde ve malzeme alımın, % 96,9 oranında 6,2 milyar YTL'si yakıtlar, kalan %3,1 oranında 200,9 milyon YTL'si de dışarıdan alınan enerji ve diğer malzemelerden oluşmaktadır.

EÜAŞ ve bağlı ortaklıklarının 2008 yılı itibarıyla 23.977 MW (termik 12.525 MW, hidrolik 11.452 MW) olan kurulu gücü, Türkiye toplam kurulu gücünün % 57,3'ünü oluşturmaktadır.

EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları 2008 yılında toplam 97.717 GWh'lık brüt enerji üretmiştir. Bunun 28.419 GWh'ı hidroelektrik, 69.297 GWh'ı ise termik santrallerden gerçekleştirilmiştir. EÜAŞ genelindeki bu üretim, Türkiye'de üretilen 198.418 GWh'lık elektrik enerjisinin %49,2'sini karşılamıştır.

Termik santrallerin verimlilik göstergeleri olan kWh başına harcanan kalori olarak tarif edilen özgül ısı tüketimleri, EÜAŞ genelinde geçen yıla göre 28 puanlık bir azalma ile 2.250 Kcal/kWh olarak gerçekleşmiştir. Buna bağlı olarak da ortalama termik verim % 37,75'den % 38,22'ye yükselmiştir.

Termik santraller için önemli göstergelerden biri de kapasite kullanma faktörüdür. Brüt üretimin teorik üretime oranı olarak hesaplanan söz konusu faktör 2008 yılında geçen yıla göre 7 puan artarak % 56'dan % 63'e çıkmış olmakla birlikte hala düşük seviyededir.

A grubu enerji kayıpları olarak adlandırılan ve santrallerin kendi iç sistemlerinden kaynaklanan enerji kayıpları, geçen yıla göre yaklaşık %8,5 oranında azalmıştır. Bu azalışta zorunlu ve tamir bakımından devre dışı olmalardaki azalma etkili olmuştur.

B grubu enerji kayıpları olarak adlandırılan ve santral dışı etken ve sistemlerden kaynaklanan enerji kayıplarının toplamı, geçen yıla göre yaklaşık % 14 oranında azalmıştır. Azalışta Yük Tevzi Merkezi talimatıyla üretilmeyen enerjinin % 43 oranında düşmesi etkili olmuştur.

Mülkiyeti DSİ'ye ait olan EÜAŞ'ın kullanımındaki HES'ler mevzuat çerçevesinde devralınarak sabit kıymetler hesabına kaydedilmiş olup bunlarla ilgili mülkiyet ve haklara ilişkin tapu tescil işlemleri devam etmektedir.

2008 yılında, satılan enerji miktarına göre ortalama birim üretim maliyetleri; hidrolik santrallerde 0,53 YKr/kW, kömürlü santrallerde 8,22 YKr/kWh, doğalgaz santrallerinde 15,41 YKr/kWh, diğer termik santrallerde 24,39 YKr/kWh, EÜAŞ genelinde 7,87 YKr/kWh, bağlı ortaklıklar genelinde 11,29 YKr/kWh ve konsolide 8,64 YKr/kWh olmuştur.

2008 yılında, bağlı ortaklıklar dahil EÜAŞ genelinde satılan her kWh'lik elektrik enerjisi başına gerçekleşen ortalama 8,64 YKr/kWh'lık üretim maliyeti yanında, 0,68 YKr/kWh'lık çalışmayan kısım gideri, 1,65 YKr/kWh'lık finansman gideri, 0,19 YKr/kWh'lık genel yönetim giderleri yapılmıştır. Bunların oluşturduğu ortalama ticari maliyet ise 11,15 YKr/kWh olmuştur.

Buna göre hesaplanan ticari birim maliyetler; hidrolik santrallerde 2,94 YKr/kWh, kömürlü santrallerde 14,39 YKr/kWh, doğal gazlı santrallerde 16,20 YKr/kWh, diğer termik santrallerde 24,93 YKr/kWh, bağlı ortaklık santrallerinde 11,99 YKr/kWh olurken, toplamda 11,15 YKr/kWh olarak gerçekleşmiştir.

EÜAŞ'ın enerji satışları, yapılan ikili anlaşmalar çerçevesinde yürütülmekte olup, satış fiyatları; her Portföy Üretim Grubu ve Portföy Dışı Santrallerin sabit ve değişken maliyetleri dikkate alınarak, baz fiyatların belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

V- YATIRIMLAR:

EÜAŞ ve bağlı ortaklıklarına yatırım programındaki projeler için 558 milyon YTL ödenek ayrılmış ve 2008 yılında bu ödeneğin % 65,9'u oranında 368 milyon YTL'lik nakdi harcama gerçekleştirilmiştir. Aynı dönemdeki fiziki gerçekleşme ise % 44,6 oranında 249 milyon YTL olmuştur.

Yatırım projelerinin gecikmesi, üretim kayıpları yanında, projelerden beklenen faydanın zamanında sağlanamamasına da yol açmaktadır. Söz konusu gecikmelerin genel olarak yatırımlarla ilgili alt yapının birçok proje için müşavirlik hizmetleri de alınmasına rağmen gereği gibi hazırlanamamasından kaynaklanmaktadır.

Kamu kaynaklarının rantabl kullanılması ve yatırımlardan beklenen faydaların sağlanması amacıyla, yatırımlarla ilgili olarak proje, şartname ve ihale alt yapılarının zamanında ve gereği gibi hazırlanması suretiyle, yatırım projelerinin öngörülen süreleri içerisinde tamamlanması gerekli görülmektedir.

VI- BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER:

a) Bağlı ortaklıklar:

233 sayılı KHK'nın 2/5 inci maddesinde, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası İktisadi Devlet Teşekkülü (İDT) veya Kamu İktisadi Kuruluşu (KİK) statüsüne sahip kamu kuruluşlarına ait olan işletme veya işletmelerden oluşan anonim şirketler "Bağlı Ortaklık" olarak tanımlanmaktadır.

2008 yılı sonu itibarıyla EÜAŞ'ın 4 bağlı ortaklığı bulunmaktadır. Bu şirketlerin 50 milyon YTL olan esas sermayeleri toplamı 200 milyon YTL olup, tamamı EÜAŞ tarafından ödenmiştir.

Bağlı ortaklık olan Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş (HEAŞ), Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş (KEAŞ), Yeniköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş (YEAŞ) ile Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. (SEAS)'ın 2008 yılı faaliyetleriyle ilgili olarak ayrı ayrı denetim raporu düzenlenmiştir.

Bağlı ortaklıklardan HEAŞ'ın 2008 faaliyetleriyle ilgili olağan genel kurulu 29.06.2009 tarihinde, diğerlerinininki ise 19.06.2009 tarihinde yapılmıştır.

b) İştirakler:

233 sayılı KHK'nin 27/1 inci maddesinde, bir teşebbüsün veya bağlı ortaklığın bir anonim şirkete iştirakinin, kuruluşun önerisi üzerine Yüksek Planlama Kurulu kararıyla yapılacağı hükme bağlanmıştır.

2008 yılı sonu itibarıyla, EÜAŞ'ın elektrik santralleri tesis etmek ve işletmek amaçlı kurulmuş 4 adet şirketin sermayesine iştiraki bulunmaktadır. Bu şirketlerin esas sermayelerinin toplam tutarı 79,6 milyon YTL olup, 74,6 milyon YTL'si ödenmiştir. Söz konusu şirketlerin esas sermayeleri toplamı içinde EÜAŞ tarafından taahhüt edilen sermaye payı 12,4 milyon YTL olup, bunun 11,6 milyon YTL'si ödenmiştir.

VII. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- EÜAŞ'ın idari-mali nitelikli işlerinin önemi de göz önünde bulundurularak, Ana Statüde öngörüldüğü üzere genel müdür yardımcılıklardan birisine idari-mali nitelikli bir atama yapılması,

2- Termik santrallerle ilgili olarak;

-Emisyonları, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında belirlenen emisyon sınır değerlerin üzerinde bulunan termik santral ünitelerinde, çevre kirliliği nedeniyle üretim kayıplarına meydan verilmemesi amacıyla, gerekli elektrofiltre rehabilitasyonlarının ve baca gazı kükürt arıtma tesislerinin yapılması hususunda ilgili merciler nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi,

- Tesis ve işletilmesiyle ilgili alınması gereken yer seçim izni, tesis izni, açılma ruhsatı, deşarj izni ve emisyon izni gibi, ilgili mercilerden alınması gereken izinlerden eksik olanların bir an önce tamamlanması,

3- Seyitömer Termik Santrali Kül Barajı ve Baraj Tesisleri ile Mevcut Kül Dağının Rehabilitasyonu işi kapsamındaki K4 ve K5 kanalları ve kül barajı su geri kazanım sistemlerinin işletilemeyerek atıl hale gelmesi nedenlerinin belirlenmesini teminen konunun EÜAŞ teftiş kuruluca incelenmesi ve gerekirse soruşturulması,

4- EÜAŞ ve bağlı ortaklıklarının vadesi gelen borçlarının zamanında ödenebilmesini teminen; elektrik dağıtım şirketleri ve TETAŞ'tan olan birikmiş enerji bedeli alacaklarının geciktirilmekten tahsili hususundaki çabanın sürdürülmesi,

5- Enerji sektörünün stratejik önemi ve mevcut uygulamadaki yaşanan sıkıntılar da göz önünde tutularak, enerji sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin alımlarına ilişkin olarak 4734 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinde öngörülen özel kanunun çıkarılması hususunda girişimlerde bulunulması,

6- Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

7- Termik santrallerin baca gazlarının ormanların üzerinde olumsuz etkide bulunduğu gerekçesiyle, Muğla Orman İşletme Müdürlüğü'nce KEAŞ ve YEAŞ aleyhine açılan tazminat davalarının, santrallerde baca gazı arıtma tesislerinin devreye girdiği ve sorunun kamu kuruluşları arasında bulunduğu hususları göz önünde tutularak, Orman Genel Müdürlüğü ve EÜAŞ arasında varılacak uzlaşma ile çözümlenmesi,

8- Yüksek Denetleme Kurulu'nun EÜAŞ'ın bağlı ortaklıklarına ait raporlarında yer alan öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerilerin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır.

1- Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü'nce üretimin devamı ve ivedilik gerekçe gösterilerek eşik değerlerin altında kalınması amacıyla ihtiyacın kısımlara bölünerek Kamu İhale Kanununa açıkça aykırı bir yöntemle herhangi bir ihale yapılmaksızın gerçekleştirilen alımlar konusunda düzenlenen ve Yüksek Denetleme Kurulu Üyeler Kurulu'nun 04.12.2008 tarihli toplantısında kabul edilen özel inceleme raporu ile ilgili olarak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulunca yürütülen soruşturmanın bir an önce tamamlanması,

2- "EÜAŞ'a ait Afşin-Elbistan (B) Santralinde, kömür teminine bağlı olarak üretim darboğazı yaşanacağı gerekçesiyle, "Sivas-Kangal Kömür Ocağından 450.000 (±%30) Ton Kömürün Afşin-Elbistan Termik Santralına Taşıtılması" işinin herhangi bir ihale yapılmaksızın imzalanan protokol çerçevesinde 40 YTL/ton birim fiyatla Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna, bu Kurumca da yine ihalesiz olarak iştiraki olan bir şirkete yaptırılması" konusunda düzenlenen ve Üyeler Kurulu'nun 28.10.2008 tarihli toplantısında kabul edilen "İvedi Durum Raporu"ndaki hususlarla ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulu'na yürütülen soruşturmanın bir an önce tamamlanması,

SONUÇ:

- Elektrik Üretim A.Ş.'nin 2008 yılı bilançosu ve 652.453.003,50 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

- Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin 19.06.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 36.360.740,24 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin 19.06.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 11.179.143,21 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Yeniköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin 19.06.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 26.183.629,69 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'nin 29.06.2009 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve 2.351.455,52 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

genel görüşmeye sunulmuştur.

Elektrik Üretim A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır Değerler		4.522.857,77		7.160.468,76
B-Menkul Kıymetler		348.380,00		3.053.600,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		5.632.223.951,98		10.178.812.742,32
1-Alacak sen.reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama f.geliri				
3-Şüpheli alacak karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar		1.381.198.635,97		1.560.297.005,33
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacak karşılığı (-)	22.611.858,00		22.588.662,22	
E-Stoklar		395.559.604,35		443.351.540,18
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı(-)				
2-Verilen sipariş avansları	11.693.627,42		11.070.873,96	
F-Yıll yay.inş.ve on.maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahak.		3.026.905,44		3.130.816,24
H-Diğer dönen varlıklar		47.268.434,42		75.747.504,56
Dönen varlıklar toplamı		7.464.148.769,93		12.271.553.677,39
II-Duran varlıklar :				
A-Ticari alacaklar		254.493,91		265.882,91
1-Alacak sen.reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama f.geliri				
3-Şüpheli alacak karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar		144.213.977,96		153.457.000,53
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacak karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar		112.363.010,79		112.801.168,69
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymet değer düşükl. kar (-)				
3-İştirakler	112.981.280,42		113.139.964,65	
4-İştiraklere ser.tah (-)	900.000,00		755.526,33	
5-İştiraklere sermaye payları				
Değer düş.karşl. (-)				
6-Bağlı ortaklıklar	436.730,37		436.730,37	
7-Bağlı ort.ser.tah.(-)	155.000,00		20.000,00	
8-Bağlı ort.ser.pay.diğer düş kar(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.				
D-Maddi duran varlıklar		13.255.803.377,72		12.682.764.220,37
1-Maddi duran varlık (brüt)	20.555.306.794,93		20.684.804.122,07	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	7.906.249.955,60		8.623.887.274,10	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	564.452.174,76		462.121.825,99	
4-Verilen sipariş avansları	42.294.363,63		159.725.546,41	
E-Maddi olmayan duran varlıklar		121.304,16		150.974,82
1-Maddi olmayan dur. var.(brüt)	15.109.948,14		15.409.576,53	
2-Birikmiş amostismanlar (-)	14.988.643,98		15.258.601,71	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıkl.		29.672.510,60		23.149.298,21
1-Özel tük.tab var.(brüt)	239.604.411,98		244.297.734,68	
2-Birikmiş tük.payları (-)	209.931.901,38		221.148.436,47	
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahak.		108.560.737,81		145.917.782,40
H-Diğer duran varlıklar		33.634.610,21		74.154.014,65
Duran varlıklar toplamı		13.684.624.023,16		13.192.660.342,58
Aktif varlıklar toplamı		21.148.772.793,09		25.464.214.019,97

Elektrik Üretim A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		535.433.441,17		969.809.982,83
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç. maliyet(-)				
B-Ticari borçlar		4.765.435.942,48		8.416.747.843,92
1-Borç seneti reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar		145.197.148,01		559.970.028,88
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		9.120,66		12.582,33
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		19.760.705,90		201.363.612,41
G-Borç ve gider karşılıkları		56.853.282,87		64.792.995,11
1-Dönem karı ve diğer yasal yük. karşılığı	36.696.699,66		36.696.699,66	
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükler (-)	(57.665,91)			
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gid.karşılıkları	20.214.249,12		28.096.295,45	
H-Gelecek ay. ait gelirler ve gider tahakkukları				
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		1.765,71		834,37
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı :		5.522.691.406,80		10.212.697.879,85
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		2.658.141.381,20		2.903.716.651,26
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç. maliyet(-)				
B-Ticari borçlar				115,00
1-Borç senedi reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		364.197.437,47		396.509.809,74
1-Kıdem tazminat karşılıkları	189.584.893,16		162.386.898,26	
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	174.612.544,31		234.122.911,48	
F-Gel yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı :		3.022.338.818,67		3.300.226.576,00
III-ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş sermaye		11.433.633.151,93		11.476.112.496,23
1-Sermaye	5.600.000.000,00		5.600.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(42.479.344,30)			
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	5.876.112.496,23		5.876.112.496,23	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primler				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		1.119.382.746,56		1.127.630.071,39
1-Yasal yedekler	590.232.336,48		614.365.409,42	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	529.150.410,08		513.264.661,97	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem net karı		50.726.669,13		(652.453.003,50)
F-Dönem net zararı				
Öz kaynaklar toplamı		12.603.742.567,62		11.951.289.564,12
Pasif (kaynaklar) toplamı		21.148.772.793,09		25.464.214.019,97

Elektrik Üretim A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A- Brüt satışlar	5.514.083.285,76		7.233.845.334,36	
B- Satış indirimleri (-)	720.374.321,53		919.869.350,27	
C- Net satışlar	4.793.708.964,23		6.313.975.984,09	
D- Satışların maliyeti (-)	4.089.383.550,90		5.485.640.867,04	
Brüt satış karı veya zararı		704.325.413,33		828.335.117,05
E- Faaliyet giderleri (-)	160.505.752,85		140.045.488,92	
Faaliyet karı veya zararı		543.819.660,48		688.289.628,13
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	433.243.069,72		660.355.912,92	
G- Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	3.582.868,95		3.410.786,14	
H- Finansman giderleri	299.998.055,32		1.457.063.834,36	
Olağan kar veya zarar		673.481.805,93		(111.829.079,45)
İ- Olağandışı gelir ve karlar	31.448.536,14		39.002.011,54	
J- Olağandışı gider ve zararlar (-)	617.506.973,28		579.625.935,59	
Dönem karı veya zararı		87.423.368,79		(652.453.003,50)
K- Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		36.696.699,66		
Dönem net karı veya zararı		50.726.669,13		(652.453.003,50)

Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I - Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		20.233,87		20.702,58
B- Menkul kıymetler		6.436.000,00		5.744.000,00
1- Menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar		526.107.002,05		593.024.765,97
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		39.403.288,80		141.276.372,39
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	81.735,86		81.735,86	
E- Stoklar		30.917.881,10		37.923.072,44
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları				
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		139.390,78		139.130,15
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		3.119,18		6.195,74
H- Diğer dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı		603.026.915,78		778.134.239,27
II - Duran varlıklar				
A- Ticari alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5- İştirakler sermaye pay. değ. düş. karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort. ser. pay. değer düşüklüğü karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer mali duran var. değ. düş. karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		547.184.160,38		477.536.633,23
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	2.351.032.150,11		2.352.319.544,13	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	1.842.871.783,36		1.937.950.497,48	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	35.564.108,27		61.288.995,95	
4- Verilen sipariş avansları	3.459.685,36		1.878.590,63	
E- Maddi olmayan duran varlıklar		4.144,45		200,62
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	612.416,81		612.416,81	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	608.272,36		612.216,19	
3- Verilen avanslar				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları				
3- Verilen avanslar				
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		6.957.603,75		9.076.162,64
H- Diğer duran varlıklar		1.200.000,00		27.883,51
Duran varlıklar toplamı		555.345.908,58		486.640.880,00
Aktif (varlıklar) toplamı		1.158.372.824,36		1.264.775.119,27

Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari Dönem	
	YTL		YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar				
B - Ticari borçlar		11.503.327,90		70.393.926,53
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
2- Alınan Depozito ve Teminatlar				
C - Diğer borçlar		309.636,20		31.167.099,43
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar				
E - Ödenecek vergi ve yükümlülükler		4.660.913,69		3.488.419,64
F- Borç ve gider karşılıkları		3.554.234,12		3.614.438,71
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.	2.365.536,60		7.273.357,16	
2-Dönem karının peşin öde.vergi ve diğer yük.(-)	1.280.789,34		5.546.499,72	
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	2.469.486,86		1.887.581,27	
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları		2.489,23		0,00
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		20.030.601,14		108.663.884,31
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar				
B - Ticari borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar				
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar				
E - Borç ve gider karşılıkları				
1- Kıdem tazminatı karşılıkları				
2- Diğer borç ve gider karşılıkları				
F - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı				
III- Öz kaynaklar		134.615,18		168.365,18
A - Ödenmiş sermaye				
1- Sermaye	50.000,00		50.000,00	
2- Ödenmemiş sermaye (-)	33.750,00		0,00	
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	118.365,18		118.365,18	
B - Sermaye yedekleri				
1- Hisse senetleri ihraç primi				
2- Hisse senetleri iptal karları				
3- M.D.V yeniden değerlendirme artışları				
4- İştirakler yeniden değerlendirme artışları				
5- Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar yedekleri		22.741,55	22.741,55	22.741,55
1- Yasal yedekler	22.741,55			
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kar yedekleri				
5- Kar yedekleri düzeltmesi olumlu farkları				
D - Geçmiş yıllar karları		1.128.735.833,81		1.126.832.745,15
E - Geçmiş yıllar zararları (-)				
F - Dönem net karı		9.449.032,68		29.087.383,08
Öz kaynaklar toplamı		1.138.342.223,22		1.156.111.234,96
Pasif (kaynaklar) toplamı		1.158.372.824,36		1.264.775.119,27

Soma Elektrik Üretim A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A-Brüt satışlar	515.916.860,19		625.082.396,09	
B-Satış indirimleri	23.571.168,98		42.700.650,53	
C-Net satışlar	492.345.691,21		582.381.745,56	
D-Satışların maliyeti(-)	422.708.615,04		494.969.641,28	
Brüt satış karı veya zararı		69.637.076,17		87.412.104,28
E-Faaliyet giderleri(-)	10.460.920,70		9.469.936,12	
Faaliyet karı veya zararı		59.176.155,47		77.942.168,16
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	1.743.225,88		1.978.534,90	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar(-)				
H-Finansman giderleri(-)				
Olağan kar veya zarar		60.919.381,35		79.920.703,06
İ-Olağan dışı gelir ve karlar	2.763.889,90		2.844.358,01	
J-Olağandışı gider ve zararlar(-)	51.868.701,97		46.404.320,83	
Dönem karı veya zararı		11.814.569,28		36.360.740,24
K-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)	2.365.536,60		7.273.357,16	
Dönem net karı veya zararı		9.449.032,68		29.087.383,08

Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I- Dönen varlıklar		
A- Hazır Değerler	50.964,00	(6.015,00)
B- Menkul Kıymetler	11.150.000,00	2.300.000,00
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)		
C- Ticari Alacaklar	266.693.224,00	283.039.735,00
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Kazanılmamış fin.kira.faiz gelirleri(-)		
3- Şüpheli ticari alacak karşılığı(-)		
D- Diğer alacaklar	84.149,00	16.648.446,00
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı(-)		
E- Stoklar	17.837.265,00	23.025.743,00
1- Stok değer düşükl. karşılığı(-)		
2- Verilen sipariş avansları	6.916,00	635.176,00
F- Yıllara yaygın İnş.ve On.maliyeti		
G- Gelecek yıllara ait gid.ve gel.tahakk.	103.547,00	103.096,00
H- Diğer dönen varlıklar	244.899,00	235.154,00
Dönen varlıklar toplamı	296.164.048,00	325.346.159,00
II. Duran varlıklar		
A- Ticari alacaklar	2.675,00	2.675,00
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Kazanılmamış fin.kira.faiz gelirleri(-)		
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı(-)		
B- Diğer Alacaklar		
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı(-)		
C- Mali duran varlıklar		
1- Bağlı menkul kıymetler		
2- Bağlı men.kıy.değ.düş.karş.(-)		
3- İştirakler		
4- İştiraklere sermaye taah(-)		
5- İst.ser.pay.değ.düş.karş.(-)		
6- Bağlı ortaklıklar		
7- Bağlı ortak ser.taah(-)		
8- Bağ.ort.ser.pay.değ.düş.karş.(-)		
9- Diğer Mali duran varlıklar		
10- Diğ.dur.mali var.değ.düş.karş.(-)		
D- Maddi Duran Varlıklar	375.156.071,00	336.939.711,00
1- Maddi duran varlıklar	903.605.161,00	913.125.493,00
2- Birikmiş amortismanlar (-)	528.646.684,00	576.218.298,00
3- Yapılmakta olan yatırımlar	79.900,00	
4- Verilen sipariş avansları	117.694,00	32.516,00
E- Maddi olmayan duran varlıklar	0,00	1.233,00
1- Maddi olmayan dur.var.(brüt)	389.136,00	390.985,00
2- Birikmiş amortismanlar (-)	389.136,00	389.752,00
3- Verilen Avanslar		
F- Özel tükenmeye tabi var.		
1- Özel tük. tabi var.(brüt)		
2- Birikmiş tük.payları (-)		
3- Verilen avanslar		
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları	55.206,00	41.405,00
H- Diğer duran varlıklar		
Duran varlıklar toplamı	375.213.952,00	336.985.024,00
Aktif (Varlıklar) toplamı	671.378.000,00	662.331.183,00

Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kira.borç.maliyetleri(-)				
B-Ticari borçlar		17.060.874,00		66.699.837,00
1-Borç seneti reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar		154.266.368,00		119.134.439,00
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar		287,00		488,00
E-Yıllara yaygın İnş.On.hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		5.859.792,00		2.127.545,00
G-Borç ve gider karşılıkları		554.796,00		0,00
1-Dön.kar.ve diğ.yas.yük.karş.				
2-Dönem karının peşin öd. vergi ve diğer yükümlülükleri (-)	5.041.635,00		2.781.180,00	
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	554.796,00			
H-Gelecek ay.ait gel.ve gid.tahakkukları		458,00		
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		177.742.575,00		187.962.309,00
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kira.borç.maliyetleri(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç Senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç sen.reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yab. kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı				
III. Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		134.615,19		168.365,19
1-Sermaye	50.000,00		50.000,00	
2-ödenmemiş sermaye (-)	33.750,00		0,00	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkı	118.365,19		118.365,19	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkı(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		210.582,00		2.986.908,00
1-Yasal yedekler	210.582,00		2.963.379,00	
2-Yasal Yedekler Enflasyon Farkı				
3-Olağanüstü yedekler			23.529,00	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları		475.812.532,00		462.815.638,00
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem net karı veya zararı		17.477.696,00		8.397.963,00
Öz kaynaklar toplamı		493.635.425,19		474.368.874,19
Pasif (Kaynaklar) toplamı		671.378.000,19		662.331.183,19

Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A - Brüt satışlar	230.828.176,00		274.937.685,00	
B - Satış indirimleri (-)	12.869.791,00		24.023.723,00	
C - Net satışlar	217.958.385,00		250.913.962,00	
D - Satışların maliyeti (-)	135.487.632,00		207.306.511,00	
Brüt satış karı		82.470.753,00		43.607.451,00
E - Faaliyet giderleri (-)	3.229.179,00		4.359.132,00	
Faaliyet karı		79.241.574,00		39.248.319,00
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	5.512.878,00		2.880.762,00	
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	11,00			
H - Finansman giderleri (-)	2.453.743,00		6.294.644,00	
Olağan kar		82.300.698,00		35.834.437,00
I - Olağandışı gelir ve karlar	621.489,00		454.611,00	
J - Olağandışı gider ve zararlar(-)	60.402.856,00		25.109.905,00	
Dönem karı		22.519.331,00		11.179.143,00
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)		5.041.635,00		2.781.180,00
Dönem net karı veya Zararı		17.477.696,00		8.397.963,00

Yeniköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	2007 YTL	2008 YTL
I - Dönen varlıklar		
A- Hazır değerler	32.038.632,20	10.529.557,64
B- Menkul kıymetler		
1- Menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)		
C- Ticari alacaklar	272.963.420,97	301.860.661,50
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)		
D- Diğer alacaklar	1.930.982,53	2.864.431,88
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	2.308.990,65	2.360.991,15
E- Stoklar	24.065.400,70	35.010.048,84
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2- Verilen sipariş avansları		
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları	536.918,19	485.996,06
H- Diğer dönen varlıklar	3.385,93	14.834.907,84
Dönen varlıklar toplamı	331.538.740,52	365.585.603,76
II - Duran varlıklar		
A- Ticari alacaklar	229.325,01	232.575,01
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Şüpheli alacaklar karşılığı (-)		
B- Diğer alacaklar		
1- Alacak senetleri reeskontu (-)		
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
C- Mali duran varlıklar		
1- Bağlı menkul kıymetler		
2- Bağlı menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)		
3- İştirakler		
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)		
5- İştirakler sermaye pay. değ. düş. karşılığı (-)		
6- Bağlı ortaklıklar		
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)		
8- Bağlı ort. ser. pay. değer düşüklüğü karş. (-)		
9- Diğer mali duran varlıklar		
10- Diğer mali duran var. değ. düş. karşılığı (-)		
D- Maddi duran varlıklar	367.650.839,76	491.420.270,55
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	828.021.246,68	968.200.744,96
2- Birikmiş amortismanlar (-)	479.919.256,92	509.882.640,33
3- Yapılmakta olan yatırımlar		14.140.959,39
4- Verilen sipariş avansları	19.548.850,00	18.961.206,53
E- Maddi olmayan duran varlıklar	66.551,62	0,04
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	558.356,19	558.359,11
2- Birikmiş amortismanlar (-)	491.804,57	558.359,07
3- Verilen avanslar		
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)		
2- Birikmiş tükenme payları		
3- Verilen avanslar		
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları	1.217.714,67	978.793,11
H- Diğer duran varlıklar		
Duran varlıklar toplamı	369.164.431,06	492.631.638,71
Aktif (varlıklar) toplamı	700.703.171,58	858.217.242,47

Yeniköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	2007 YTL	2008 YTL
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar		
A - Mali borçlar		
B - Ticari borçlar	99.922.436,64	365.780.244,32
1- Borç senetleri reeskontu (-)		
2- Alınan Depozito ve Teminatlar		
C - Diğer borçlar	12.810.619,49	33.827,15
1- Borç senetleri reeskontu (-)		
D - Alınan avanslar		
E - Ödenecek vergi ve yükümlülükler	11.845.628,32	3.436.278,77
F- Borç ve gider karşılıkları	2.178.829,83	2.321.661,98
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.	7.386.801,44	5.846.790,07
2-Dönem karının peşin öde.vergi ve diğer yük.(-)	7.386.801,44	5.846.790,07
3-Kıdem tazminatı karşılığı		
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	2.178.829,83	2.321.661,98
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları		
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	126.757.514,28	371.572.012,22
I - Uzun vadeli yabancı kaynaklar		
A - Mali borçlar		
B - Ticari borçlar	2.062,60	1.828,60
1- Borç senetleri reeskontu (-)		
C - Diğer borçlar		
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D - Alınan avanslar		
E - Borç ve gider karşılıkları		
1- Kıdem tazminatı karşılıkları		
2- Diğer borç ve gider karşılıkları		
F - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	2.062,60	1.828,60
III- Öz kaynaklar		
A - Ödenmiş sermaye	134.615,19	168.365,19
1- Sermaye	50.000,00	50.000,00
2- Ödenmemiş sermaye (-)	33.750,00	
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	118.365,19	118.365,19
B - Sermaye yedekleri		
1- Hisse senetleri ihraç primi		
2- Hisse senetleri iptal karları		
3- M.D.V yeniden değerlendirme artışları		
4- İştirakler yeniden değerlendirme artışları		
5- Diğer sermaye yedekleri		
C - Kar yedekleri	538.650,78	538.650,78
1- Yasal yedekler		
2- Statü yedekleri		
3- Olağanüstü yedekler		
4- Diğer kar yedekleri		
5- Kar yedekleri düzeltmesi olumlu farkları		
D - Geçmiş yıllar karları	553.105.451,66	465.599.546,06
E - Geçmiş yıllar zararları (-)		
F - Dönem net karı	20.164.877,07	20.336.839,62
Öz kaynaklar toplamı	573.943.594,70	486.643.401,65
Pasif (kaynaklar) toplamı	700.703.171,58	858.217.242,47

Yeniköy Elektrik Üretim A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A-Brüt satışlar	399.670.935,66		475.126.685,08	
B-Satış indirimleri	22.775.494,29		45.190.550,41	
C-Net satışlar	376.895.441,37		429.936.134,67	
D-Satışların maliyeti(-)	304.634.746,81		368.671.537,75	
Brüt satış karı veya zararı		72.260.694,56		61.264.596,92
E-Faaliyet giderleri(-)	6.016.155,54		6.593.707,84	
Faaliyet karı veya zararı		66.244.539,02		54.670.889,08
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	1.817.153,35		1.154.002,13	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar(-)	1.183.776,71		54.717,35	
H-Finansman giderleri(-)	1.643,04		10.411,45	
Olağan kar veya zarar		66.876.272,62		55.759.762,41
İ-Olağan dışı gelir ve karlar	2.091.322,80		1.632.219,56	
J-Olağandışı gider ve zararlar(-)	41.415.916,91		31.208.352,28	
Dönem karı veya zararı		27.551.678,51		26.183.629,69
K-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)	7.386.801,44		5.846.790,07	
Dönem net karı veya zararı		20.164.877,07		20.336.839,62

Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Dönen varlıklar		
A-Hazır Değerler	3.152.591,16	121.694,40
B-Menkul Kıymetler	313.000,00	1.650.000,00
1-Menkul kıymetler değeri düşüklüğü karşılığı (-)		
C-Ticari Alacaklar	515.886.510,73	811.906.426,14
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış fin.kira.faiz gelirleri(-)		
3-Şüpheli ticari alacak karşılığı(-)		
D-Diğer alacaklar	60.215,47	65.251,68
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı(-)		
E-Stoklar	6.727.880,43	6.225.742,93
1-Stok değeri düşük. karşılığı(-)		
2-Verilen sipariş avansları		
F-Yıllara yaygın İnş.ve On.maliyeti		
G-Gelecek yıllara ait gid.ve gel.tahakk.	37.096,39	39.709,70
H-Diğer dönen varlıklar		
Dönen varlıklar toplamı	526.177.294,18	820.008.824,85
II. Duran varlıklar		
A-Ticari alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Kazanılmamış fin.kira.faiz gelirleri(-)		
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı(-)		
B-Diğer Alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı(-)		
C-Mali duran varlıklar		
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı men.kıy.değ.düş.karş.(-)		
3-İştirakler		
4-İştiraklere sermaye taah(-)		
5-İşt.ser.pay.değ.düş.karş.(-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortak ser.taah(-)		
8-Bağ.ort.ser.pay.değ.düş.karş.(-)		
9-Diğer Mali duran varlıklar		
10-Diğ.dur.mali var.değ.düş.karş.(-)		
D-Maddi Duran Varlıklar	23.699.297,76	40.636.357,29
1-Maddi duran varlıklar	373.948.262,46	400.903.643,33
2-Birikmiş amortismanlar (-)	358.783.692,05	360.267.286,04
3-Yapılmakta olan yatırımlar		
4-Verilen sipariş avansları	8.534.727,35	
E-Maddi olmayan duran varlıklar	0,01	0,01
1- Maddi olmayan dur.var.(brüt)	595.532,82	595.532,82
2- Birikmiş amortismanlar (-)	595.532,81	595.532,81
3- Verilen Avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi var.		
1-Özel tük. tabi var.(brüt)		
2- Birikmiş tük.payları (-)		
3- Verilen avanslar		
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları	42.238.990,62	28.948.657,50
H-Diğer duran varlıklar		
Duran varlıklar toplamı	65.938.288,39	69.585.014,80
Aktif(Varlıklar)toplamı	592.115.582,57	889.593.839,65

Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kira.borç.maliyetleri(-)		414.332.079,60		715.319.799,79
B-Ticari borçlar				
1-Borç seneti reeskontu(-)		3.204,76		5.527,62
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın İnş.On.hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		2.962.958,08		2.099.060,51
G-Borç ve gider karşılıkları		5.485.568,07		499.615,71
1-Dön.karı ve diğ.yas.yük.karş.				
2-Dönem karının peşin öd. vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	5.485.568,07		499.615,71	
H-Gelecek ay.ait gel.ve gid.tahakkukları				
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		422.783.810,51		717.924.003,63
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş fin.kira.borç.maliyetleri(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç Senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç sen.reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları				
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yab. kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı				
III. Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		134.615,19		168.365,19
1-Sermaye	50.000,00		50.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	33.750,00		0,00	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkı	118.365,19		118.365,19	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkı(-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri		21.587,11		21.587,11
1-Yasal yedekler	1.000,00		1.000,00	
2-Yasal Yedekler Enflasyon Farkı	20.587,11		20.587,11	
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları		178.238.858,36		171.299.235,85
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(6.939.622,51)		(2.123.666,09)
F-Dönem net karı (zararı)		(2.123.666,09)		2.304.313,96
Öz kaynaklar toplamı		169.331.772,06		171.669.836,02
Pasif (Kaynaklar) toplamı		592.115.582,57		889.593.839,65

Hamitabat Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A - Brüt satışlar	671.306.571,86		1.295.779.152,56	
B - Satış indirimleri (-)	38.547.044,88		71.118.091,96	
C - Net satışlar	632.759.526,98		1.224.661.060,60	
D - Satışların maliyeti (-)	581.160.025,43		1.200.507.801,79	
Brüt satış karı		51.599.501,55		24.153.258,81
E - Faaliyet giderleri (-)	5.539.324,52		5.784.017,24	
Faaliyet karı		46.060.177,03		18.369.241,57
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	7.139.524,60		9.026.173,07	
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)				
H - Finansman giderleri (-)	3.408.129,55		21.690.003,27	
Olağan kar		49.791.572,08		5.705.411,37
I - Olağandışı gelir ve karlar	428.850,57		451.275,43	
J - Olağandışı gider ve zararlar(-)	47.337.946,49		3.805.231,28	
Dönem karı		2.882.476,16		2.351.455,52
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)		5.006.142,25		47.141,56
Dönem net karı veya Zararı		(2.123.666,09)		2.304.313,96

**TÜRKİYE ELEKTRİK TİCARET VE TAAHHÜT A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP
VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 13/10/2010 tarihli 3’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

223 sayılı KHK’ye dayanılarak çıkarılan 12.08.1993 tarih ve 93/4789 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile bir kamu iktisadi kuruluşu olarak faaliyet gösteren Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) ikiye bölünerek üretim ve iletim üniteleri Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş.(TEAŞ), dağıtım üniteleri de Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.(TEDAŞ) unvanı ile ayrı birer iktisadi devlet teşekkülü haline getirilmiş, bu yapı 2001 yılına kadar devam etmiştir.

Bu arada, 21.01.2000 tarih ve 4501 sayılı Kanun ile uluslararası tahkim müessesesinin düzenlenmesini müteakip mevcut enerji mevzuatının Avrupa Birliği(AB) müktesebatına uyum ve kamu elektrik şirketleri ile ilgili yeniden yapılandırma çalışmaları hızlanmıştır.

2001 yılında uygulamaya konulan Ekonomik İstikrar ve Enflasyonla Mücadele Programı çerçevesinde, elektrikte serbest piyasa sistemine geçilmesi ve rekabet ortamının sağlanmasını teminen TEAŞ’ın yeniden yapılandırılması suretiyle dağıtım alanında faaliyet göstermekte olan TEDAŞ’ın yanında elektrik üretimi, iletimi ve toptan alım-satımı konularında görevli birer kamu şirketi kurulması ve son aşamada da iletim dışındaki kamu elektrik şirketlerinin özelleştirilmesi öngörülmüştür.

Bakanlar Kurulu’nun 02.03.2001 tarih ve 24334 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 05.02.2001 tarih ve 2001/2026 sayılı kararı ile Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi(TEAŞ); üçe bölünerek Elektrik Üretim Anonim Şirketi(EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi(TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi(TETAŞ) unvanları ile üç ayrı iktisadi devlet teşekkülü haline dönüştürülmüş, Devletin genel enerji politikasına uygun olarak elektrik enerjisi sektöründe 4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu çerçevesinde elektrik ticaret ve taahhüt faaliyetinde bulunması amacıyla teşkilatlandırılan TETAŞ, Yüksek Planlama Kurulu (YPK)’nun 11.06.2001 tarih ve 2001/T-19 sayılı kararı ile onaylanan, 29.06.2001 tarih ve 24447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, Ankara Ticaret Siciline 165459 sicil no ile kaydedilip 05.10.2001 tarih ve 5397 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde de ilan olunan Ana Statüsü çerçevesinde 01.10.2001 tarihinde faaliyetine başlamıştır.

TETAŞ'ın faaliyet konuları özetle;

- İlgili mevzuat kapsamında imzalanmış olan enerji alım ve satım anlaşmalarını mülga TEAŞ'tan ve TEDAŞ'tan devralıp yürütmek,
- 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun getirdiği koşullarla sınırlı kalmak üzere, gerektiğinde enerji satış anlaşmaları ve süresi bir yılı aşmayan enerji alım anlaşmaları yapmak ve yürütmek,
- Enterkonneksiyon şartları oluşmuş ülkelerden/ülkelere, Bakanlık politikalarına uygun olarak elektrik ithalatı ve ihracatı yapmak,
- Toptan satış tarifesi hazırlamak ve EPDK tarafından onaylanmış tarifeyi uygulamak,
- 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde, Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'nca belirlenen usul ve esaslar dahilinde, Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) ve diğer özel kesim elektrik şirketlerinin ürettikleri elektrik enerjisini toptancı olarak satın almak ve Türkiye Elektrik Dağıtım Şirketi (TEDAŞ) ile diğer yerlere satmak şeklinde belirlenmiş bulunmaktadır.

TETAŞ'ın 2008 yılındaki faaliyetleri; 13.03.2003 tarihinde EPDK'dan alınmış 7 yıl süreli Toptan Satış Lisansı uyarınca yürütülmüş, 13.03.2010 tarihinde bitecek olan lisansının süresi EPDK'nun 17.07.2006 tarih ve 824/6 sayılı kararı ile ilk uygulama dönemi sonu olan 31.12.2010 tarihine kadar uzatılmıştır.

TETAŞ'ın 2008 yılına ait toplu bilgileri, önceki dönemlere ait değerlerle birlikte aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	179.000	179.000	179.000	179.000	179.000	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	19.253	19.253	19.253	72.954	102.664	29.710	41
Öz kaynaklar	Bin YTL	82.536	119.734	162.219	178.140		(178.140)	(100)
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	4.928.146	6.295.700	7.425.240	9.711.044	12.992.998	3.281.954	34
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	Bin YTL					(804.938)	(804.938)	
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	2.312	1.791	1.912	2.123	1.902	(221)	(10)
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	1.093	992	1.201	1.460	1.458	(2)	(0)
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	50	990	314	211	285	74	35
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	6	0,1	17,6	62	77	15	24
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	358	358	3.790	3.790	3.790	-	-
İştirakler (emettü) gelirleri	Bin YTL		717	197				
Tüm alım tutarı	Bin YTL	9.365.108	10.002.947	10.597.521	7.433.289	10.014.769	2.581.480	35
Toplam enerji alım miktarı	GWh	120.689	128.890	122.219	89.114	86.760	(2.354)	(3)
İthal olunan enerji miktarı	GWh	463	535	534	864	790	(74)	(9)
Başlıca alım Tutarı (elektrik enerjisi)	Bin YTL	9.365.051	10.002.865	10.597.444	7.433.211	10.014.676	2.581.465	35
Elektrik enerjisinin ortalama birim alış maliyeti	YKr/kWh	7,76	7,76	8,67	8,34	11,54	3,20	38
Aktif elektrik enerjisi satış miktarı	GWh	116.818	125.423	118.611	87.348	85.284	(2.064)	(2)
Net satış tutarı	Bin YTL	9.554.029	10.064.540	10.712.348	7.980.511	9.446.592	1.466.081	18
Satışların maliyeti toplamı	Bin YTL	9.348.081	10.026.355	10.616.062	7.479.676	10.034.436	2.554.760	34
Stoklar:								
Diğer stoklar	YTL	3.695		1.721	2.455	2.054	(401)	(16)
Memur (ortalama)	Kişi	58	60	59	58	55	(3)	(5)
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	122	122	126	132	132	0	0
İşçi (ortalama)	Kişi	32	31	30	31	28	(3)	(10)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	5.653	5.898	6.583	7.532	8.185	653	9
Cari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan giderler.	Bin YTL	1.672	1.764	1.964	2.056	1.806	(250)	(12)
-Memur başına aylık ortalama giderler	YTL	2.322	2.450	2.773	2.954	2.736	(218)	(7)
-Sözleşmeliler için yapılan giderler.	Bin YTL	2.713	2.734	3.178	3.713	4.518	805	22
-Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.675	1.867	2.102	2.344	2.852	508	22
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	958	1.120	1.133	1.268	1.282	14	1
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.419	3.011	3.146	3.408	3.815	407	12
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yük.	Bin YTL			9.257	7.855		(7.855)	(100)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	69.574	138.976	64.604	72.768	242.557	169.789	233
GSYİH ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	287.936	82.796	55.475	228.790	(1.122.149)	(1.350.939)	(590)
GSMİH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	318.932	191.428	59.009	260.047	(886.778)	(1.146.825)	(441)
GSMH ya katkı alıcı fiyatlarıyla	Bin YTL	296.292	166.791	32.203	260.047	(886.778)	(1.146.825)	(441)
Faaliyet karlılığı (öz kaynak yönünden)	%		58	59	281		(281)	(100)
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%	121	55	30	13		(13)	(100)
Ekonomik karlılık	%		1,03	0,64	0,24		(0,24)	(100)
Faaliyet karı veya zararı	Bin YTL	169.948	38.186	96.285	500.835	(587.844)	(1.088.679)	(217)
Dönem karı veya zararı	Bin YTL	99.777	65.785	48.310	23.777	(983.078)	(1.006.855)	(4.235)
Bilanço karı veya zararı	Bin YTL	45.402	30.178	39.053	15.921	(983.078)	(998.999)	(6.275)

(*) 2004 yılına ilişkin TL değerleri, YTL'ye dönüştürülmüştür.

Toptan elektrik enerjisi alım satımıyla iştigal eden TETAŞ, 2008 yılında bir önceki yıla göre % 3 oranında 2.354 GWh azalışla 86.760 GWh elektrik enerjisi satın almış, söz konusu enerjinin % 1,7 oranında 1.476 GWh'ı iletim sistemindeki hat kayıpları sonucunda kalan 85.284 GWh elektrik enerjisini müşterilerine satmıştır.

II. İDARİ BÜNYE

233 sayılı KHK'ye tabi bir iktisadi devlet teşekkülü olan TETAŞ'ın merkezi Ankara'da olup, herhangi bir taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Şirket'in en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organı olan Yönetim Kurulu bir başkan ve beş üye olmak üzere toplam altı kişiden oluşmaktadır. Genel Müdür aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı'dır.

Şirketin yürütme organı olan Genel Müdürlük; faaliyet döneminde Genel Müdür, doğrudan Genel Müdüre bağlı Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, birisi idari, ikisi teknik konularla ilgili üç adet Genel Müdür Yardımcılığı ile bunlara bağlı altı daire başkanlığı ve şube müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Şirket'te 2008 yılında I sayılı cetvele tabi 70 memur kadrosu, II sayılı cetvele tabi 213 sözleşmeli personel pozisyonu ile 33 işçi kadrosu olmak üzere toplam 316 kadro bulunduğu, 2008 yılı içinde giriş ve çıkışlar sonucunda dönem sonunda; 51 memur, 132 sözleşmeli personel ve 26 işçi olmak üzere toplam 209 personel istihdam edilmiştir.

Memurlar 657 sayılı Kanuna, sözleşmeliler 399 sayılı KHK'ye, işçiler ise 4857 sayılı İş Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine tabi bulunmaktadır.

2007 yılında 7.532 bin YTL olan personel giderleri, 2008 yılında % 9 oranında artarak 8.185 bin YTL olarak gerçekleşmiş, faaliyet döneminde kişi başına düşen aylık ortalama harcama tutarı memurlarda 2.736 YTL, sözleşmelilerde 2.852 YTL, işçilerde ise 3.815 YTL olmuştur.

III. MALİ BÜNYE

Şirket, 2008 yılında elektrik enerjisi satışlarından 9.447 milyon YTL net satış hasılatı elde etmiş, diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlardan 1.286 milyon YTL, olağan dışı gelir ve karlardan da 383 milyon YTL gelir elde etmesiyle toplam geliri 11.116 milyon YTL olarak gerçekleştirmiş, buna mukabil; 10.015 milyon YTL'si elektrik enerjisi alış maliyeti, 20 milyon YTL'si faaliyet gideri, 1.827 milyon YTL'si olağan gider ve zarar, 1 milyon YTL'si finansman gideri, 236 milyon YTL'si de olağan dışı gider ve zarar olmak üzere toplam 12.099 milyon YTL gidere katlanarak dönem sonucunu 983 milyon YTL tutarında dönem zararı ile kapatmıştır.

2008 yılı sonu itibarı ile TETAŞ'ın bilanço büyüklüğü 12.188 milyon YTL'dir. Aktif değerlerinin % 99,9 oranında 12.183 milyon YTL'si dönen varlıklardan, % 0,1 oranında 5 milyon YTL'si duran varlıklardan oluşmaktadır. Aktif değerlerin % 106,3 oranında 12.957 milyon YTL'si kısa süreli yabancı kaynaklarla ve % 0,3 oranında 36 milyon YTL'si uzun süreli yabancı kaynaklarla finanse edilmiş olup % 6,6 oranında 805 milyon YTL öz kaynak dönem zararı ile yitirilmiş bulunmaktadır.

Şirketin dönen varlıkları ile kısa süreli borçlarını karşılayabilme oranını gösteren likidite oranı % 94 düzeyinde gerçekleşmiş olmasına rağmen dönen varlıkların % 91'inin TEDAŞ ve bağlı ortaklıklarına satılan elektrik enerjisi bedellerinden kaynaklanan alacaklardan oluştuğu buna mukabil kısa süreli borçların ağırlıklı kısmının da EÜAŞ ve bağlı ortaklıklarından satın alınan elektrik enerjisi bedellerinden kaynaklanan borçlardan meydana geldiği dikkate alındığında; şirketin

nakit gelir-gider dengesinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve özellikle özel enerji şirketlerinden satın alınan enerji bedellerinden kaynaklanan gecikme faizine tabi borçların zamanında ödenebilmek suretiyle gecikme faizi yükümlülüğü altına girilmemesi için, TEDAŞ uhdesinde bulunan mevcut birikmiş alacaklar ile TEDAŞ'ın bağlı ortaklıklarına satılan enerji bedellerinden kaynaklanan alacaklarının zamanında tahsili büyük önem taşımaktadır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

2008 yılı işletme bütçesinde;

- 57 memur, 129 sözleşmeli personel ve 31 işçi olmak üzere toplam 217 personel istihdam edileceği, istihdam edilen 217 personel için toplam 9 milyon YTL personel harcamasında bulunulacağı,

-Satılmak üzere paçal ortalama 8,91 YKr/Kwh birim maliyetle satın alınacak 87.205 milyon Kwh elektrik enerjisi için 7.765,9 milyon YTL ödemede bulunulacağı, diğer cari ihtiyaçlar için temin olunacak 565 bin YTL'lik muhtelif malzeme alımı ile birlikte toplam alımın 7.766,5 milyon YTL olarak gerçekleşeceği,

- Satın alınacak elektrik enerjisi bedeli dahil 0-7 gider hesapları toplamının 7,81 milyar YTL olacağı,

- 370 bin YTL tutarında yatırım harcamasında bulunulacağı,

- Satın alınacak enerjinin TEİAŞ tarafından işletilmekte olan iletim sisteminde ortalama % 3 oranındaki hat kayıpları ile yitirilmesiyle satışa sunulabilecek 85.281 milyon Kwh elektrik enerjisinin ortalama 9,49 Ykr/Kwh fiyat üzerinden satılmasıyla 8,1 milyar YTL tutarında brüt satış hasılatı elde edileceği, işletme faaliyetleri sonucunun 255,6 milyon YTL, dönem sonucunun ise 54,8 milyon YTL kâr ile kapanacağı,

öngörülmüştür.

Kuruluşun faaliyet dönemi gerçekleşmeleri ise;

- 51 memur, 132 sözleşmeli personel ve 26 işçi olmak üzere toplam 209 personel istihdam edildiği, dönem içinde 7,7 milyon YTL personel harcaması yapıldığı,

- Satılmak üzere ortalama 11,52 YKr/Kwh fiyat üzerinden 86.950 milyon Kwh elektrik enerjisi alınarak toplam 10 milyar YTL enerji alım giderinde bulunulduğu,

- % 1,89 oranında gerçekleşen iletim hat kaybının tenzili ile alıcılara fatura edilebilen 85.338 milyon Kwh (Aktif) elektrik enerjisinin ortalama 11,07 YKr/kWh fiyat üzerinden satılmasıyla 9,45 milyar YTL tutarında hasılat elde edildiği,

- Satışa sunulan enerjinin alış maliyetinin 10.015 milyon YTL, faaliyet giderlerinin de 20 milyon YTL olmasıyla toplam satış maliyetinin 10.034 milyon YTL olduğu ve işletme faaliyetleri sonucunun 588 milyon YTL zarar ile kapandığı, diğer faaliyetlerden olağan ve olağan dışı gelir ve karların 1,7 milyar YTL, diğer faaliyetlerden olağan ve olağan dışı gider ve zararların ise 2,1 milyar YTL olmasıyla dönem sonucunun 983 milyon YTL dönem zararı ile kapandığı,

görölmüştür.

2008 yılında satın alınan 86.760.015 MWh elektrik enerjisinin; % 26,59 oranında 23.070.000 MWh'ı ortalama 3,51 YKr/kWh maliyet fiyatı ile bir kamu şirketi olan EÜAŞ'dan, % 48,42 oranında 42.013.258 MWh'ını ortalama 14,27 YKr/kWh fiyattan özel sektöre ait doğal gazı dayalı üretim yapan 5 adet Yap İşlet (Yİ) santrallerinden, % 14,95 oranında 12.967.407 MWh'ını ortalama 17,39 YKr/kWh fiyattan özel sektöre ait 4'ü doğalgaz, 17'si hidrolik, 2'si rüzgar enerjisi ile üretim yapan toplam 23 adet Yap İşlet Devret (YİD) santrallerinden, % 4,28 oranında 3.711.687 MWh'ını ortalama 8,83 YKr/kWh fiyattan işletme hakları özel sektöre devredil-

miş 2 adet termik santralden, % 0,91 oranında 790.152 MWh'ını ortalama 3,76 YKr/kWh fiyattan ithalat yoluyla yurt dışından ve % 4,84 oranında 4.195.765 MWh'ını ortalama 14,20 YKr/kWh fiyattan Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında TEİAŞ PMUM'dan satın alınmıştır

Dönem içinde satılan 85.283.600 MWh aktif elektrik enerjisinin; % 87,6'sı oranındaki 74.711.395 MWh'ı TEDAŞ'ın 20 dağıtım şirketine, % 5,6'sı oranındaki 4.816.005 MWh'ını doğrudan iletim sistemine direkt bağlı tüketicilere, % 2,8'i oranındaki 2.372.792 MWh'ını imtiyazlı bir şirket olan iştirak statüsündeki Kayseri Elektrik A.Ş.'ye, % 1,4'ü oranındaki 1.190.753 MWh'ını Özel dağıtım şirketi AYDEM'e, % 1'i oranındaki 889.996 MWh'ını PMUM'a satmış, % 0,2'si oranındaki 156.275 MWh'ını ise ihraç etmiştir. İhraç edilen elektrik enerjisinin 97.331 MWh'ı Suriye'ye satılmış, mübadele yöntemiyle de 54.292 MWh'ı Gürcistan'a ve 32 MWh'ı ise Nahçıvan'a verilmiştir.

2008 yılında mübadele yöntemiyle Yunanistan'dan 29.791 MWh, Gürcistan'dan 216.012 MWh, Nahçıvandan ise 93.971 MWh olmak üzere toplam 339.775 MWh elektrik enerjisi alınmış, buna karşın aynı yöntemle 54.292 MWh Gürcistan'a ve 32 MWh ise Nahçıvan'a olmak üzere toplam 54.324 MWh elektrik enerjisi satışı gerçekleşmiştir.

V. YATIRIMLAR

2008 yılında 300 bin YTL devam eden projeler ve 70 bin YTL de yeni projeler olmak üzere 370 bin YTL yatırım harcaması yapılacağı öngörülmüştür. Gerçekleşmede ise devam eden projelerde 275 bin YTL ve yeni projelerde ise 11 bin YTL olmak üzere toplam 286 bin YTL yatırım harcaması yapılmıştır.

VI. BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER

Bağlı ortaklığı bulunmayan TETAŞ'ın İstanbul'un Anadolu yakasındaki elektrik enerjisi dağıtım imtiyazı 2002 yılında kaldırılmış olan 1.000.000 YTL ödenmiş sermayeli AKTAŞ Elektrik Ticaret A.Ş.'de % 15 oranında 150.000 YTL, Kayseri ve civarında elektrik enerjisi dağıtım işi ile iştigal etmekte olan 18.200.000 YTL ödenmiş sermayeli Kayseri ve Civarı Elektrik T.A.Ş.'de ise % 20 oranında 3.640.000 YTL iştirak payı mevcuttur.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Şirketin mali durumunun sağlıklı bir yapıya kavuşturulması ve ödeme yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmesini teminen; TEDAŞ ve Bölgesel Dağıtım Şirketlerinden, Eylül 2009 sonu itibarıyla 11,6 milyar YTL'ye ulaşan enerji bedeli alacaklarının tahsili ile, sermaye artışı ve ödenmemiş sermayenin ödenmesi konularında, ilgili merciler nezdinde başlatılan girişimlerin sürdürülmesi,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerinde yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş'nin 2008 yılı bilançosu ve 983.078.374,34 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

TETAŞ Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I- Dönen Varlıklar :		
A-Hazır değerler	37.277.206,06	3.637.161,72
B-Menkul kıymetler		
1-Menkul Kıymet değer düşüklüğü karşılığı		
C-Ticari alacaklar	9.758.341.157,53	11.854.999.366,39
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
D-Diğer alacaklar	23.803.382,00	112.259.172,95
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
E-Stoklar	2.455,37	2.054,76
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)		
2-Verilen sipariş avansları		
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti		
G-Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları	8.391.605,15	9.893.734,22
H-Diğer dönen varlıklar	55.961.002,03	202.677.070,59
Dönen varlıklar toplamı	9.883.776.808,14	12.183.468.560,63
II- Duran Varlıklar		
A-Ticari alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)		
B-Diğer alacaklar		
1-Alacak senetleri reeskontu (-)		
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)		
C-Mali duran varlıklar	3.790.000,00	3.790.000,00
1-Bağlı menkul kıymetler		
2-Bağlı menkul kıymet değ. Düş. karş.(-)		
3-İştirakler	3.790.000,00	3.790.000,00
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)		
5-İştirakler serm.pay.değ. düş.karş.(-)		
6-Bağlı ortaklıklar		
7-Bağlı ortaklık sermaye taahhütleri(-)		
8-Bağlı ort. serm.pay.değ.düş.karş.(-)		
9-Diğer mali duran varlıklar		
10-Diğer mali duran varlıklar değ.düş.karş.(-)		
D-Maddi duran varlıklar	662.839,01	443.349,84
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	2.122.795,97	1.901.697,61
2-Birikmiş amortismanlar (-)	1.459.956,96	1.458.347,77
3-Yapılmakta olan yatırımlar		
4-Verilen avanslar		
E-Maddi olmayan duran varlıklar	954.604,64	357.776,43
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	4.065.165,40	4.332.990,40
2-Birikmiş amortismanlar (-)	3.110.560,76	3.975.213,97
3-Verilen avanslar		
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)		
2-Birikmiş tükenme payları (-)		
3-Verilen avanslar		
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		
H-Diğer duran varlıklar		
Duran varlıklar toplamı	5.407.443,65	4.591.126,27
Aktif (Varlıklar) toplamı	9.889.184.251,79	12.188.059.686,90

TETAŞ Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar			
A-Mali borçlar			18.500.000,00
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri(-)			
B-Ticari borçlar	7.832.591.541,20		11.078.277.147,93
1-Borç senetleri reeskontu (-)			
C-Diğer borçlar	1.146.308.617,96		1.156.853.741,62
1-Diğer borç senetleri reeskontu.(-)			
D-Alınan avanslar			
E-Yıllara yaygın İnşaat ve onarım hakedişleri			
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler	3.468.633,90		3.848.725,49
G-Borç ve gider karşılıkları	692.760.502,68		699.584.967,96
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük.karş.			
2-Dönem karının peşin öd.vergi ve diğ.yük.			
3-Kıdem tazminatı karşılıkları			
4-Diğer borç ve gider karşılıkları			
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları	692.760.502,68		699.584.967,96
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar			
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	9.675.129.295,74		12.957.064.583,00
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar			
A-Mali borçlar	764.616,23		729.400,44
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri(-)			
B-Ticari borçlar	81.738,32		91.141,32
1-Borç senetleri reeskontu (-)			
C-Diğer borçlar			
1-Diğer borç senetleri reeskontu.(-)			
D-Alınan avanslar			
E-Borç ve gider karşılıkları	35.068.619,69		35.112.954,67
1-Kıdem tazminatı karşılıkları			
2-Diğer borç ve gider karşılıkları			
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları	35.068.619,69		35.112.954,67
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar			
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	35.914.974,24		35.933.496,43
III-Öz kaynaklar			
A-Ödenmiş sermaye		79.150.665,19	102.663.643,79
1-Sermaye	179.000.000,00		179.000.000,00
2-Ödenmemiş sermaye (-)	106.046.173,79		76.336.356,21
3-Sermaye düzeltme farkları	6.196.838,98		
B-Sermaye yedekleri		3.638.000,00	3.638.000,00
1-Hisse senedi ihraç primleri			
2-Hisse senedi iptal karları			
4-İştirakler yeniden değerlendirme artışları	3.638.000,00		3.638.000,00
5-Diğer sermaye yedekleri			
C-Kâr yedekleri		79.430.068,76	71.838.338,02
1-Yasal yedekler	55.917.090,16		62.905.611,48
2-Statü yedekleri			
3-Olağanüstü yedekler	23.512.978,60		8.932.726,54
4-Diğer kâr yedekleri			
5-Özel fonlar			
D-Geçmiş yıllar kârları			
E-Geçmiş yıllar zararları(-)			
F-Dönem net kârı veya zararı	15.921.247,86		(983.078.374,34)
Öz kaynaklar toplamı	178.139.981,81		(804.938.392,53)
Pasif (kaynaklar) toplamı	9.889.184.251,79		12.188.059.686,90

TETAŞ Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar	7.996.881.475,92		9.448.001.669,73	
B-Satış indirimleri (-)	16.369.977,88		1.409.605,53	
C-Net satışlar	7.980.511.498,04		9.446.592.064,20	
D-Satışların maliyeti (-)	7.433.211.301,76		10.014.677.902,10	
Brüt satış kârı veya zararı		547.300.196,28		(568.085.837,90)
E-Faaliyet giderleri (-)	46.465.062,67		19.758.274,21	
Faaliyet kârı veya zararı		500.835.133,61		(587.844.112,11)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	926.905.870,27		1.285.924.064,11	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	1.217.807.121,44		1.826.677.597,16	
H-Finansman giderleri (-)			1.282.050,00	
Olağan kâr veya zarar		209.933.882,44		(1.129.879.695,16)
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	261.281.031,50		382.806.262,05	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	447.438.215,48		236.004.941,23	
Dönem kârı veya zararı		23.776.698,46		(983.078.374,34)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		7.855.450,60		
Dönem net kârı veya zararı		15.921.247,86		(983.078.374,34)

**TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 06/10/2010 tarihli 1’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ), elektrik sektörünün özelleştirmeye uygun hale getirilmesi amacıyla, Elektrik enerjisi üretim ve iletim faaliyetlerini yürüten Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. (TEAŞ)’ın; Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) adı altında üç ayrı iktisadi devlet teşekkülü şeklinde yeniden teşkilatlandırılmasına ilişkin 05.02.2001 tarih ve 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda kurulmuştur. Mülga TEAŞ’ın mevcut iletim tesisleri yeni kurulan TEİAŞ’ın, üretim tesisleri ise EÜAŞ’ın bünyesine alınmıştır. TEİAŞ, Yüksek Planlama Kurulu’nun 11.06.2001 tarih, 2001/T-19 sayılı Kararı ile onaylanmış olan Ana Statüsünün Ankara Ticaret Sicili Memurluğu’na tescil ve 05.10.2001 tarih, 5397 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde ilan edilmesiyle birlikte tüzel kişilik kazanmıştır.

Merkezi Ankara’da olan TEİAŞ’ın faaliyetleri, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve iletim lisansı çerçevesinde, Devletin genel ekonomi ve enerji politikasına uygun olarak, ülke tarihinde, elektrik iletimi ve yük dağıtımı ile ilgili mevcut ve kurulacak tesisleri verimlilik ve karlılık ilkelerine göre işletmek, ayrıca piyasada faaliyet gösteren taraflar arasındaki anlaşmalar kapsamında elektrik enerjisi ve/veya kapasite alım-satımının gerçek zamanlı dengelenmesini ve mali uzlaştırmanın gerçekleştirilmesini sağlamak olarak belirlenmiştir.

Son yıllarda enerji piyasasında başlatılan yeniden yapılandırma ve özelleştirmeye ilişkin düzenlemelerle; özel sektörün de enerji sektörüne girmesi teşvik edilerek, özel şirketlerin elektrik enerjisinin üretim ve dağıtım faaliyetlerinde yer almaları sağlanmış, ancak iletim faaliyetlerinde kamu kesiminin tekel konumu korunmuştur.

TEİAŞ, 4628 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca EPDK’dan, 13.03.2003 tarihinden itibaren 49 yıllığına elektrik iletim faaliyeti göstermek üzere “İletim Lisansı” almıştır. Şirketin 2008 yılı faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler, önceki 4 yıla ait veriler ile birlikte aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	330.000	330.000	330.000	330.000	330.000	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	326.420	326.420	326.420	326.420	326.420	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	5.732.273	5.844.500	5.909.220	6.011.438	5.932.716	(78.722)	(1,3)
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	643.368	646.168	1.409.162	1.187.438	5.902.562	4.715.124	397,1
Finansman giderleri	Bin YTL	98.099	49.214	122.554	33.885	235.516	201.631	595,0
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	10.016.655	10.236.734	10.538.657	10.819.011	11.307.873	488.862	4,5
Maddi duran varlıklar birikmiş amortis.	Bin YTL	4.326.500	4.650.016	4.987.775	5.317.803	5.659.744	341.941	6,4
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	168.606	229.940	272.427	270.334	466.041	195.707	72,4
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	76,3	69,3	87,3	77,9	99,2	21	27,3
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	10.034	10.034	10.034	10.051	10.060	9	0,1
İştirakler temmettü geliri	Bin YTL				16,4	8,8	(8)	(46,3)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	17.296	26.492	29.252	92.167	123.662	31.495	34,2
İletim şebekesinde taşınan enerji miktarı	Gwh	120.654	129.834	147.628	169.344	177.024	7.680	4,5
İletim şebekesi uzunluğu 380 kV	km	13.977	13.977	14.307	14.338	14.420	82	0,6
İletim şebekesi uzunluğu 154 kV	km	31.030	30.768	31.378	31.383	31.968	585	1,9
Güç trafoları sayısı 380 kV	adet	118	118	122	153	174	21	13,7
Güç trafoları sayısı 154 kV	adet	987	992	1007	1020	1066	46	4,5
İletim şebekesi enerji kaybı	Gwh	3.535	3.695	5.565	4.523	4.388	(135)	(3,0)
Stoklar:								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	17.150	20.387	25.407	51.831	61.279	9.448	18,2
Diğer stoklar	Bin YTL	1.392	1.090	945	1.337	4.239	2.902	217,1
Memur (Ortalama)	Kişi	301	279	287	308	324	16	5,2
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	3.455	3.371	3.272	3.238	3.266	28	0,9
İşçi (Ortalama)	Kişi	5.083	5.010	4.969	4.875	4.622	(253)	(5,2)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	245.060	276.490	292.292	324.664	350.118	25.454	7,8
Cari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	7.507	7.777	8.510	10.474	11.401	927	8,8
-Memur başına aylık ortalama giderler	YTL	2.078	2.323	2.471	2.834	2.932	98	3,5
-Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	64.733	69.104	76.373	85.848	95.585	9.737	11,3
-Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.561	1.708	1.945	2.209	2.439	230	10,4
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	166.178	184.992	191.351	212.303	219.270	6.967	3,3
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.724	3.077	3.209	3.629	3.953	324	8,9
Dönem karına iliş. vergi ve diğer yük.	Bin YTL			24.075	32.721		(32.721)	(100,0)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	102.961	103.704	114.861	102.625	60.960	(41.665)	(40,6)
GSYİH ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	630.674	676.110	694.104	753.729	657.530	(96.199)	(12,8)
GSMİH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	733.284	779.815	808.965	863.154	718.490	(144.664)	(16,8)
GSMH ya katkı alıcı fiyatlarıyla	Bin YTL	733.284	779.815	808.965	863.154	718.490	(144.664)	(16,8)
Faaliyet karlılığı (öz kaynak yönünden)	%	1,3	1,4	2,5	1	0,4	(1)	(60,0)
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%	2,0	1,9	1,5	2,2		(2)	(100,0)
Ekonomik karlılık	%	3,4	2,8	3,3	2,4	0,8	(2)	(66,7)
Zararlılık	%					1,3	1	
Faaliyet karı	Bin YTL	74.544	82.847	150.371	63.284	20.943	(42.341)	(66,9)
Dönem karı veya zararı	Bin YTL	117.165	112.227	88.796	134.939	(78.722)	(213.661)	(158,3)
Bilanço karı	Bin YTL	2.537.115	2.649.342	2.714.062	2.751.560	2.672.838	(78.722)	(2,9)

(*)2004 yılına ilişkin TL değerleri, YTL'ye dönüştürülmüştür.

II. İDARİ BÜNYE

Bakanlar Kurulu'nun 05.02.2001 tarih ve 2001/2026 sayılı Kararı ile 233 sayılı KHK kapsamında kurulmuş bir iktisadi devlet teşekkülü olan TEİAŞ, EPDK'dan aldığı lisan çerçevesinde, 4628 sayılı Kanun ve EPDK'nın çıkardığı ikincil mevzuat doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

233 sayılı KHK'nın değişik 3 üncü maddesine göre, genel kurulu ve denetçileri bulunmayan Şirket, 233 sayılı KHK ve Ana Sözleşmesinde saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.

TEİAŞ, 3346 sayılı Kanun hükümleri gereğince TBMM tarafından denetlenmekte olup, bu kapsamda 233 sayılı KHK'nın 39 uncu maddesi ve 72 sayılı KHK uyarınca Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun mali, idari, teknik ve hukuki yönlerden sürekli denetiminde bulunmaktadır.

Şirketin organları yönetim kurulu ve genel müdürlükten oluşmaktadır. Şirketin karar organı olan yönetim kurulu bir başkan ve beş üyeden, icra organı olan genel müdürlük ise genel müdür, genel müdür yardımcılıkları ile merkez ve taşra teşkilatında yer alan bağlı birimlerden oluşmaktadır.

Şirketin merkez teşkilatında 1 genel müdür, 4 genel müdür yardımcısı ile 12 daire başkanlığı, 8 müstakil şube müdürlüğü, hukuk müşavirliği ve teftiş kurulu başkanlığı; taşra teşkilatında ise 22 iletim tesis ve işletme grup müdürlüğü, 10 yük tevzi işletme müdürlüğü ve çeşitli amaçlara kurulmuş 6 işletme müdürlüğü bulunmaktadır.

İstihdam esasları, kadro ve pozisyon tespit, ihdas ve kullanımlarına ilişkin esas ve usuller, KİT'ler ve Bağlı Ortaklıklarına Ait Yıllık Genel Yatırım ve Finansman Programları, Bütçe Kanunu ve diğer mevzuat çerçevesinde düzenlenmektedir. Şirkette, memurlar 657 sayılı Kanuna, sözleşmeliler 399 sayılı KHK'ye, işçiler ise 4857 sayılı İş Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine tabi bulunmaktadır.

2008 yılı sonu itibariyle, şirkette çalışan personel sayısı, 321'i (% 4) memur, 3.266'sı (% 40) sözleşmeli ve 4.486'sı da (% 56) işçi olmak üzere toplam 8.073 kişidir.

2008 yılında, şirkette çalışan personele yapılan harcamanın, 326,4 milyon YTL'si cari yılla, 23,7 milyon YTL'si de geçmiş yılla ilgili olmak üzere toplam 350,1 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Kişi başına düşen aylık ortalama harcama tutarları ise memurlar için 2.932 YTL, sözleşmeliler için 2.439 YTL ve işçiler için 3.953 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin genel müdür kadrosu mevcut genel müdürün emeklilik nedeniyle ayrıldığı 16.04.2009 tarihi itibariyle boşalmış olup, genel müdürlük ve yönetim kurulu başkanlığı görevi, ETKB tarafından vekalet görevi verilen genel müdür yardımcılarınca yürütülmektedir. Şirkette, başta genel müdürlük olmak üzere bazı görevlerin geçici ve istisnai durumlarda başvurulacak bir yol olan vekalet ve görevlendirme şeklindeki atamalarla uzun süredir yürütülmekte olduğu anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, Hazine tensilcisi olan yönetim kurulu üyesinin 14.01.2010 tarihinde istifası, genel müdürlüğe vekalet eden genel müdür yardımcısı üyenin ise 21.01.2010 tarihinde yönetim kurulu üyeliği süresinin dolmasına karşılık tekrar atamasının yapılmaması sonucu yönetim kurulu başkanlığı dahil 3 üyeliğin boş olması nedeniyle, yönetim kurulunun 21.01.2010 tarihinden itibaren salt çoğunluk sağlamadığı için toplanamadığı anlaşılmıştır.

Şirket işlerinin aksatılmadan yürütülmesi için; genel müdürlük ve yönetim kurulu başkanlığı ile yönetim kurulu üyeliği başta olmak üzere üst düzey görevlerin önemi ve uzun süreli vekalet getireceği olumsuzluklar göz önünde bulundurularak, boşalan kadrolara en kısa sürede asaleten atama yapılması gerekmektedir.

İlgili Bakanlığın, 233 sayılı KHK'nin ilgili Bakanlık ile teşebbüslerin ilişkilerini düzenleyen 40 ncı maddesi ve genel yatırım ve finansman programları gereği, istihdama ilişkin tüm konularda kuruluş yönetim kurulunun yetkilerini kısıtlayıcı işlem tesisi yoluna gitmemesi önem arz etmektedir.

Daire başkanı, müdür, müdür yardımcısı, başmühendis ve şef gibi yönetici kadrolarında çalışan personel ortalamada işçilere göre daha düşük ücret almaktadır. Diğer taraftan önemli görev, yetki ve sorumlulukları bulunan (I) sayılı cetvele tabi yönetici kadrolarda bulunan personelin, kendisine bağlı görev yapan ve aynı tahsil ve kıdemdeki sözleşmeli personelden daha düşük maaş alması, hiyerarşik yapıya göre oluşması gereken ücret dengesini bozmaktadır.

Başta personel istihdamı ve sürekliliğini, yönetimin etkinliğini, iş verimliliğini ve personel moralini olumsuz yönde etkileyen olumsuzlukların giderilmesi için çalışanlar arasındaki ücret dengesinin sağlanması önem arz etmektedir.

III. MALİ BÜNYE

2008 yılı sonu itibarıyla şirketin esas sermayesi 330 milyon YTL, ödenmiş sermayesi ise 326,4 milyon YTL'dir. Şirketin kullandığı kaynakların genel toplamı 11.835,3 milyon YTL'dir. Bunun 5.932,7 milyon YTL'sini (% 50) öz, 5.902,6 milyon YTL'sini de (% 50) yabancı kaynaklar oluşturmaktadır.

2008 yılında, elde edilen 7.473,5 milyon YTL'lik net satış gelirinden, yapılan 7.405,1 milyon YTL'lik satış maliyeti ve 47,5 milyon YTL'lik faaliyet giderinin düşülmesi sonucu, 20,9 milyon YTL'lik faaliyet kârı elde edilmiştir. Buna, dönem içinde oluşan 122,5 milyon YTL'lik faaliyet dışı gelir ve kârların ilavesi ve 222,1 milyon YTL'lik gider ve zararların tenzili sonucu, cari faaliyet dönemi 78,7 milyon YTL dönem zararı ile kapanmıştır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Şirketin 2008 yılı bütçesinde işletme faaliyetleri gideri için toplam 1.109,4 milyon YTL tutarında ödenek öngörülmüş, yıl içinde 1.089,3 milyon YTL tutarında gider yapılmıştır. Gider tutarının tamamı, şirketin iletim maliyetleri ve finansman giderlerine yansıtılmıştır.

Şirketin döneme ilişkin satın alma ve ihale işlemleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Ana Sözleşme ile TEİAŞ'ın ilgili yönetmelik, sirküler, genelge ve yönetim kurulu kararlarına göre yürütülmüştür. Bu kapsamda, 2008 yılında, tamamı iç piyasadan olmak üzere toplam 58,1 milyon YTL tutarında ilk madde ve malzeme alımı yapılmıştır.

TEİAŞ'ın iştiraki de olsa bir özel sektör kuruluşu olan ELTEM-TEK'e ayrıcalık tanınarak rekabet tesis edilmeksizin mal ya da hizmet satın alınması kamu ihalelerine ilişkin temel ilkelere aykırı olduğundan, bu çerçevede mal ya da hizmet alımlarına son verilmesi, yürürlüğü devam eden sözleşmelerin süresi sona erdiğinde yenilenmemesi, bu uygulamaya imkan veren "TEİAŞ'ın 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin 62 nci maddesin yürürlükten kaldırılması önerilmiştir.

Bununla ilgili olarak kuruluş, yapılan alımların ihtisas gerektiren konulara ve kalifiye personel istidamı gerektiren ünitelerdeki ihtisas gerektiren projelere ilişkin olduğu, yurt dışındaki emsal kuruluşların da bu şekilde hizmet satın aldıkları yan kuruluşları bulunduğu ve bu hizmetlerin ihale suretiyle temini, durumunun daha pahalı bir fiyatla karşılaşılmasına neden olabileceğini belirtmiştir. Bu konuda uygulamaya esas olmak üzere Kamu İhale Kurumundan görüş alınması ve bu görüş doğrultusunda işlem yapılması benimsenmiştir.

4628 sayılı Kanun, temel olarak elektrik enerjisinin ikili anlaşmalar çerçevesinde alınıp-satılmasını, ancak katılımcıların arz ve taleplerinde oluşacak dengesizliklerin de “Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği” kapsamında dengelenmesi ve uzlaştırılmasını esas almıştır.

Bu çerçevede, elektrik enerjisi arzının talebe göre gerçek zamanlı olarak dengelenmesi TEİAŞ’ın Milli Yük Tevzi Merkezi (MYTM) tarafından gerçekleştirilmektedir. Katılımcılar bazında oluşan enerji açık ve/veya fazlaların dengelenmesine ilişkin olarak tüzel kişilerin borçlu ya da alacaklı oldukları tutarları hesaplamak ve faturalamak suretiyle yürütülen uzlaştırma sistemi ise Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM) tarafından yürütülmektedir.

2008 yılında, PMUM kapsamında TEİAŞ’ın iletim sistemine toplam 177.024 GWh’lık elektrik enerjisi verilmiş, bunun % 2,5’i oranında 4.389 GWh’lık bölümü iletim kayıplarına gitmiş, kalan 172.635 GWh’ı ise ilgili yerlere iletilmiştir. Yıl içinde enerji nakil hizmeti bedeli, piyasada dengesizlikten alınıp satılan enerji bedeli ve diğer uzlaştırma bedeli olarak toplam 7.473,5 milyon YTL tutarında net hasılat elde edilmiştir.

İletim sisteminden iletilen toplam 172.635 GWh’lık enerjinin; yaklaşık % 78’i ikili anlaşmalar çerçevesinde alınıp satılırken, kalan % 22’si enerji dengesizliği kapsamında PMUM’dan alınıp satılmıştır.

Elektrik enerjisi alış satışlarının ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirilmesi esas olmasına rağmen, enerji dengesizliğinden yapılan enerji alış satışlarının iletim sisteminde dengelenen enerji miktarının yaklaşık % 22’si seviyesinde olduğu hususu da göz önünde tutularak, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerekli tedbirler alınmalıdır.

Diğer taraftan, uygulanan sistemde tüm katılımcıların mali uzlaştırmadan doğan alacak ve borçlarının, her uzlaştırma döneminde, gecikme zammı ve tahsil edilemeyen alacaklar da dahil edilerek sıfır bakiye uygulamasıyla PMUM bünyesinde eşitlenmesi, dolayısı ile TEİAŞ’ın piyasa işletim ücreti hariç PMUM uygulamalarından dolayı kâr veya zarar etmemesi benimsenmiştir.

İlgili mevzuat ve strateji belgesinde, genel olarak takas bank veya gerekli teminat sisteminin oluşturulması, TEİAŞ tarafından yürütülen mali uzlaştırma işlemlerinin ve oluşturulacak gün öncesi piyasası ve orta vadede oluşacak vadeli işlemler piyasalarının işletilmesinin mali ve idari özerkliğe sahip “Piyasa İşleticisi” tarafından sürdürülmesi esas alınmıştır.

Ancak, mali uzlaştırmayla ilgili özerk bir yapılanmaya gidilememiş, takas bank veya teminat uygulamasına başlanmamış, ödemelerdeki gecikme için özel sektör katılımcılarına gecikme faizi uygulanırken kamu kesimi katılımcılarına uygulanmamıştır.

Bu gecikme faizi uygulamasından dolayı TEİAŞ üzerinde faiz yükü kalmış, ancak bu faiz tutarının TEİAŞ üzerinde kalmaması için faizin oluşmasına sebep olması nedeniyle söz konusu tutar TETAŞ’a fatura edilmiş ise de TETAŞ’ın bunu kabul etmemesi sonucu konu yargıya intikal etmiştir.

PMUM, kamu kesimi katılımcılarının ödemelerini aksatmaları nedeniyle, zamanında ödeme yapamamaktan dolayı özel sektör katılımcılarına faiz ödemek zorunda kalmaktadır.

Söz konusu gecikme faizi oranı, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin 132’nci maddesi gereği, 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen oran esas alınarak uygulanmaktadır.

Söz konusu gecikme faizi oranı, 21.04.2006 tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 2,5 olarak uygulanmakta iken, 02.11.2009 tarih ve 2009/15565 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile % 1,95 olmuştur.

Diğer taraftan piyasa faiz oranı, T.C. Merkez Bankası kısa vadeli avans işlemlerinde uygulanan yıllık faiz oranı; 28.12.2007 tarihinde % 27, 09.04.2009 tarihinde % 20, 12.06.2009 tarihinden % 19 ve 22.12.2009 tarihinde % 16 olarak belirlenmiştir.

21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenerek uygulanan söz konusu gecikme faizi oranı piyasa faiz oranının üzerindedir. Diğer taraftan gerçekleşen faiz ödemeleri genelde özel sektör katılımcılarına yapılmaktadır.

Dolayısıyla mevcut gecikme faizi uygulaması, uygulanan faiz oranı piyasa faiz oranından daha yüksek bulunduğundan, ödemelerin kredi alınmak suretiyle gerçekleştirilmesi veya faiz oranının piyasa faiz oranı olacak şekilde belirlenmesi gibi durumlara göre, kamuya daha fazla faiz yükü getirmektedir. Gecikme faizi uygulamasında kamuya gelen faiz yükünü azaltacak tedbirlerin alınması önem arz etmektedir.

Elektrik sektöründe başlatılan serbest piyasa uygulaması ve EPDK tarafından elektrik şirketlerine ilgili yönetmeliğe göre lisansların verilmesi ile birlikte; enerji sektöründe rekabetin ve verimli işletmeciliğin geliştirilmesi ve bu ölçüde elektrik maliyetleri ile fiyatlarının düşmesi planlanmaktadır. Bu bağlamda, ETKB ve ilgili kamu kurumları tarafından, kamu ve özel kesim elektrik kuruluşlarının görüşleri dikkate alınarak, ülkedeki elektrik üretim, iletim ve dağıtım sisteminin bütün yönleriyle analiz edilmesi, sektörel ilişkilerin değerlendirilmesi, sistem maliyetlerini olumsuz etkileyen parametrelerin optimize edilmesi, elektrik kaçak ve kayıplarının kabul edilebilir oranlara indirilmesi, üretim, iletim ve dağıtım maliyetlerinin dönemsel ve düzenli olarak muhasebe tekniğine uygun olarak çıkarılması, maliyetlerin kontrol altına alınarak imkanlar ölçüsünde düşürülmesi, toptan alım, iletim, dağıtım ve perakende satış tarifelerinin somut ve gerçekçi maliyet unsurlarına ve Tüketici Fiyat Endeksi dikkate alınarak makul kâr oranlarına dayalı bir şekilde hazırlanarak uygulanması, tüketicilerden olan enerji bedeli alacaklarının zamanında tahsili sağlanarak sektörde düzenli bir nakit akışı sağlanması, hususlarına yönelik gerekli çalışmaların yapılması önem taşımaktadır.

V. YATIRIMLAR

Şirketin 2008 yılı yatırım programı ödeneği 470 milyon YTL olarak belirlenmiştir. Bunun; 0,9 milyon YTL'si etüt proje işleri, 452 milyon YTL'si devam eden iletim tesisleri ve 17 milyon YTL'si de yeni projeler ile ilgilidir.

Cari dönemde mevcut yatırım projeleri için yapılan nakdi yatırım harcaması toplam tutarı 466 milyon YTL olmuştur. 2008 yılı ödeneğine göre, yıl içinde % 99,2 oranında nakdi harcama yapılmış ve % 97,4 oranında fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

VI. BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER

Bağlı ortaklığı olmayan TEİAŞ'ın, ELTEM-TEK, ETİTAŞ ve MİTAŞ ticaret unvanlarında 3 adet iştiraki bulunmaktadır.

2008 yılı sonu itibarıyla, TEİAŞ iştiraklerinin esas sermayeleri toplamı 37,7 milyon YTL, ödenmiş sermayeleri toplamı 37,1 milyon YTL olarak görülmektedir. TEİAŞ'ın, iştiraklerindeki taahhüt edilen ve ödenen sermayelerinin toplam tutarı ise 3,7 milyon YTL olmuştur. Bu tutar toplam kamu payını göstermektedir.

İştiraklerden ELTEM-TEK'in ortaklarının, sermaye payları ve tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Ortaklar	Sermaye payı (%)	Tutarı (YTL)
TEİAŞ	47	141.000
AREVA T&D Enerji A.Ş.	26	78.000
ÇEAŞ Çukurova Elektrik A.Ş.	11	33.000
KEPEZ Elektrik A.Ş.	11	33.000
MİTAŞ	5	15.000
Toplam	100	300.000

Çizelgeden de görüleceği üzere şirketin % 22 oranındaki sermaye payı; ÇEAŞ ve KEPEZ şirketlerine ait bulunmaktadır.

Ancak, elektrik üretimi, iletimi, dağıtım ve ticareti hususunda imtiyaz almış olan ÇEAŞ ve KEPEZ şirketlerinin mevcut imtiyaz hakları 12.06.2003 tarih, 2003/5712 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kaldırılmıştır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından, mevcut sözleşme şartlarına göre şirket kusuru nedeniyle 12.06.2003 tarihinde söz konusu şirketlerin faaliyetlerine el konulmuş ve faaliyetlerinin aksatılmadan yürütülmesi için ilgisi nedeniyle üretimde EÜAŞ, iletimde TEİAŞ ve dağıtımda ise TEDAŞ görevlendirilmiştir. Bu kapsamda, anılan bölgelerdeki enerji üretim, iletim ve dağıtım tesisleri çalışanları ile birlikte EÜAŞ, TEİAŞ ve TEDAŞ'a devredilmiştir.

Anılan şirketlere ait söz konusu sermaye payları, yapılan davetlere rağmen ELTEM-TEK şirketinin son yıllardaki genel kurul toplantılarında da temsil olunmamıştır. İmtiyazları iptal edilen ÇEAŞ ve KEPEZ şirketlerinin ELTEM-TEK'teki söz konusu sermaye paylarının durumu belirsizliğini korumaktadır. Anılan sermaye paylarının bir şekilde kamu mülkiyetine geçmiş olması durumunda, kamu payı % 50'nin üzerine çıkacağından, ELTEM-TEK şirketinin mevcut iştirak statüsü de değişecektir.

TEİAŞ'ın iştiraklerinden ELTEM-TEK A.Ş.'nin hukuki statüsünün tespiti bakımından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından gerekli araştırmalar yapılarak, ELTEM-TEK A.Ş.'deki Çukurova Elektrik A.Ş. ve KEPEZ Elektrik A.Ş. adına kayıtlı % 22 oranındaki sermaye payının kamu mülkiyetine geçip geçmediği hususunun netleştirilmesi gerekmektedir.

VII. ÖNERİLER

A) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Elektrik enerjisi piyasasında sağlıklı bir rekabet ortamının oluşması, mali uzlaştırmadan doğan borç ve alacakların zamanında tahsili, gecikme cezası uygulamalarından tüm katılımcılar ve PMUM'un dolayısıyla da TEİAŞ'ın olumsuz etkilenmemesi için;

- Elektrik enerjisi alış satışlarının ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirilmesi esas olmasına rağmen, enerji dengesizliğinden alış satışların iletim sisteminde dengelenen enerji miktarının yaklaşık % 22'si seviyesinde olduğu,

- 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenerek uygulanan gecikme faizi oranının piyasa faiz oranının üzerinde olduğu,

hususları da göz önünde tutularak, Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi ve Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda uygulama yapılması,

2- Şirketin yabancı kaynak kullanımı ihtiyacının azaltılması ve ödeme güçlüğüne düşmesini teminen, enerji KİT'lerinden 2008 yılı sonu itibariyle 1,3 milyar YTL'ye ulaşmış olan ticari alacakların ilave birikime meydan verilmeksizin tahsilinin sağlanması,

3- TEİAŞ'ın % 47 sermaye payına sahip olduğu iştiraki ELTEM-TEK A.Ş.'nin hukuki statüsünün belirlenmesi için, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından gerekli araştırmalar yapılmak suretiyle, imtiyazları kaldırılarak faaliyetlerine el konulmuş olan Çukurova Elektrik A.Ş. ve KEPEZ Elektrik A.Ş. adına kayıtlı bulunan toplam % 22 oranındaki sermaye payının kamu mülkiyetine geçip geçmediği hususu tespit edilerek, şirket sermayesindeki toplam kamu payının netleştirilmesi,

4- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

B) Aşağıdaki önerinin gündemden çıkarılması kararlaştırılmıştır:

- Şirket işlerinin aksatılmadan yürütülmesi için; genel müdürlük ve yönetim kurulu başkanlığı ile yönetim kurulu üyeliği başta olmak üzere üst düzey görevlerin önemi ve uzun süreli vekaletin getireceği olumsuzluklar da göz önünde bulundurularak, boşalan kadrolara en kısa sürede asaleten atama yapılması,

SONUÇ

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin 2008 yılı bilançosu ve 78.722.444,16 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır Değerler		104.701.991,36		22.576.698,65
B-Menkul Kıymetler		47.980,25		9.000,00
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari Alacaklar		1.282.893.131,54		5.819.924.037,87
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış fin.kira.faiz gelirleri(-)				
3-Şüpheli ticari alacak karşılığı(-)	8.989.243,37		10.417.959,53	
D-Diğer alacaklar		44.068.305,56		49.878.785,33
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı(-)	1.418.439,24		1.416.342,56	
E-Stoklar		43.801.302,47		69.518.085,72
1-Stok değer düşükl. karşılığı(-)				
2-Verilen sipariş avansları	2.555.802,52		3.207.290,10	
F-Yıllara yaygın İnş.ve On.maliyeti		3.558.337,11		3.930.240,62
G-Gelecek aylara ait gid.ve gel.tahakk.		487.190,46		3.723.175,52
E-Diğer dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı		1.479.558.238,75		5.969.560.023,71
II. Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		20.006,50		73.932,01
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış fin.kira.faiz gelirleri(-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı(-)				
B-Diğer Alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı(-)				
C-Mali duran varlıklar		10.050.815,26		10.059.565,68
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı men.kıy.değ.düş.karş.(-)				
3-İştirakler	10.050.815,26		10.059.565,68	
4-İştiraklere sermaye taah(-)				
5-İşt.ser.pay.değ.düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortak ser.taah(-)				
8-Bağ.ort.ser.pay.değ.düş.karş.(-)				
9-Diğer Mali duran varlıklar				
10-Diğ.dur.mali var.değ.düş.karş.(-)				
D-Maddi Duran Varlıklar		5.499.512.190,98		5.648.128.777,56
1-Maddi duran varlıklar	10.817.314.999,06		11.307.873.140,10	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	5.317.802.808,08		5.659.744.362,54	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	184.606.396,33		284.961.965,06	
4-Verilen sipariş avansları	27.039.682,17		35.173.560,87	
E-Maddi olmayan duran varlıklar		180.450.377,62		184.244.133,15
1- Maddi olmayan dur.var.(brüt)	272.931.223,92		290.952.865,45	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	92.480.846,30		106.708.732,30	
3- Verilen Avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi var.				
1-Özel tük. tabi var.(brüt)				
2- Birikmiş tük.payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		36.320,51		70.628,38
H-Diğer duran varlıklar		29.248.123,34		23.140.701,09
Duran varlıklar toplamı		5.719.317.834,21		5.865.717.737,87
Aktif (Varlıklar)toplamı		7.198.876.072,96		11.835.277.761,58

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar		49.362.170,78		53.261.749,72
1-Ertelenmiş fin.kira.borç.maliyetleri(-)				
B-Ticari borçlar		447.811.859,97		4.986.322.602,49
1-Borç seneti reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar		15.485.999,67		19.858.311,69
1-Diğer borç senetleri reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar		21.751.189,58		30.018.551,93
E-Yıllara yaygın İnş.On.hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		20.231.303,44		17.485.920,56
G-Borç ve gider karşılıkları		38.602.526,57		
1-Dön.kar. ve diğ.yas.yük.karş.	32.721.106,08			5.815.141,20
2-Dönem karının peşin öd. vergi ve diğer yükümlülükleri (-)	1.988.724,52		1.988.724,52	
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	7.870.145,01		7.803.865,72	
H-Gelecek ay.ait gel.ve gid.tahakkukları				
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		351,16		468,58
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		593.245.401,17		5.112.762.746,17
II.Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar		426.889.208,98		591.075.218,98
1-Ertelenmiş fin.kira.borç.maliyetleri(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç Senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç sen.reeskontu(-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		161.893.169,35		194.179.601,09
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	161.893.169,35		194.179.601,09	
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yab. Kaynaklar		5.410.347,62		4.544.693,66
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		594.192.725,95		789.799.513,73
III. Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		3.195.156.093,26		3.195.156.093,26
1-Sermaye	330.000.000,00		330.000.000,00	
2-ödenmemiş sermaye (-)	3.579.862,78		3.579.862,78	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkı	2.868.735.956,04		2.868.735.956,04	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkı(-)				
B-Sermaye yedekleri		1.369,27		1.369,27
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri	1.369,27		1.369,27	
C-Kar yedekleri		64.720.403,03		166.938.076,01
1-Yasal yedekler	27.151.384,50		69.185.123,74	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler	38.569.018,53		97.752.952,27	
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları		2.649.342.407,30		2.649.342.407,30
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem net karı (zararı)		102.217.672,98		(78.722.444,16)
Öz kaynaklar toplamı		6.011.437.945,84		5.932.715.501,68
Pasif (Kaynaklar) toplamı		7.198.876.072,96		11.835.277.761,58

Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A - Brüt satışlar	4.597.096.044,35		7.477.968.468,69	
B - Satış indirimleri (-)	4.448.532,29		4.506.423,93	
C - Net satışlar	4.592.647.512,06		7.473.462.044,76	
D - Satışların maliyeti (-)	4.485.414.042,75		7.405.109.331,92	
Brüt satış karı		107.233.469,31		68.352.712,84
E - Faaliyet giderleri (-)	43.949.798,87		47.410.208,73	
Faaliyet karı		63.283.670,44		20.942.504,11
F -Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	94.421.583,26		89.548.636,71	
G -Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	5.624.120,26		25.957.852,60	
H - Finansman giderleri (-)	33.884.972,67		169.098.499,82	
Olağan kar veya zarar		118.196.160,77		(84.565.211,60)
I - Olağandışı gelir ve karlar	37.766.009,69		32.900.369,51	
J - Olağandışı gider ve zararlar(-)	21.023.391,40		27.057.602,07	
Dönem karı veya zararı		134.938.779,06		(78.722.444,16)
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)	32.721.106,08			
Dönem net karı veya zararı		102.217.672,98		(78.722.444,16)

TÜRKİYE ELEKTROMEKANİK SANAYİİ A.Ş.’NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Türkiye Elektromekanik Sanayii A.Ş.’nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 4’üncü Yasama Yılı’nın 09/06/2010 tarihli 23’üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ

Türkiye Elektromekanik Sanayii A.Ş. (TEMSAN) 12.3.1964 tarih ve 440 sayılı Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı (DPT)’nin uygun görüşü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın 11.11.1975 tarih ve 20-367-M sayılı yazısı üzerine, 7.12.1975 tarih ve 15435 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 13.11.1975 tarih ve 7/10907 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Bakanlar Kurulu Kararında; şirketin ilk kuruluş sermayesi 100 milyon lira olarak tespit edilmiş, bunun, % 41’inin Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB), % 29’unun Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE), % 10’unun Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), % 10’unun Şeker Fabrikaları A.Ş. ve kalan % 10’unun da Türkiye Vakıflar Bankası A.O. tarafından karşılanması karara bağlanmıştır.

Türk Ticaret Kanununun ani kuruluş hükümlerine göre kurulan Şirket, Ana Statüsünün, 9.2.1977 tarihinde Ticaret Bakanlığı’nca onaylanıp, 16.2.1977 tarih ve 160 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde tescil ve ilan edilmesi ile tüzel kişilik kazanmıştır.

Şirket, sermaye yapısındaki gelişmeler çerçevesinde 440 sayılı Yasayı yürürlükten kaldıran 60 sayılı KHK uyarınca, TEK’in bağlı ortaklığı haline getirilmiş, bu konudaki statü değişikliği, 15.1.1985 tarih ve 1179 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlanmıştır.

Bakanlar Kurulu’nun 12.8.1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararıyla, bir kamu iktisadi kuruluşu olan TEK’in Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı iktisadi devlet teşekkülü halinde yeniden teşkilatlandırılması üzerine, TEMSAN Yüksek Planlama Kurulu (YPK)’nin 18.5.1994 tarih ve 94/T-36 sayılı Kararıyla, TEAŞ’ın bağlı ortaklığı haline getirilmiştir.

2001 yılında Hükümet tarafından uygulamaya konulan Ekonomik İstikrar ve Enflasyonla Mücadele Programında TEAŞ’ın özelleştirilmek üzere Avrupa Birliği (AB) Enerji Sektörü modellerine göre yeniden yapılandırılmasının öngörülmesi çerçevesinde öncelikle 25.01.2001 tarih ve 4622 sayılı Kanun ile 233 sayılı KHK’nin 3 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile teşebbüslerden iktisadi devlet teşekkülü olanların anonim şirket şeklinde kurulabilmesine imkan sağlanmış, 02.03.2001 tarihinde yürürlüğe giren 05.02.2001 tarih ve 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

ile de TEAŞ; Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), Türkiye Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) unvanlı üç ayrı iktisadi devlet teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmış, söz konusu yapılanmada TEMSAN, 233 sayılı KHK'nın 56'ncı maddesi uyarınca Yüksek Planlama Kurulu'nun 26.10.2001 tarih ve 2001/T-35 sayılı Kararı ile Elektrik Üretim A.Ş.'nin bağlı ortaklığı haline dönüştürülmüştür.

Ancak 2007 yılı içinde, Bakanlar Kurulunun 14.5.2007 tarih ve 2007/12106 sayılı Kararına istinaden şirket; Elektrik Üretim A.Ş.'nin bağlı ortaklığı statüsünden çıkarılıp "İktisadi Devlet Teşekkülü" olarak yapılandırılması kararlaştırılmış olup buna ilişkin karar, 31.5.2007 tarih ve 26538 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Şirket İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yapılandırılması kararından sonra yeni yapılandırma çalışmalarına başlamış ve bu çerçevede ana sözleşmesini hazırlamış ve bu ana sözleşme Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin 26.05.2008 tarih ve 7069 sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Kuruluşun son 5 yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgiler, aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	10.000	10.000	10.000	10.000	20.000	10.000	100
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	7.600	9.000	10.000	10.000	10.000	0	0
Öz kaynaklar	Bin YTL	19.880	21.506	22.604	16.277	2.045	(14.232)	(87)
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	28.696	20.525	27.622	26.516	46.434	19.918	75
Finansman giderleri	Bin YTL	50	934	245	1.551	4.118	2.567	166
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	32.114	32.533	40.870	40.975	36.999	(3.976)	(10)
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	22.915	23.258	23.594	23.899	24.258	359	2
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	44	319	449	663	100	(563)	(85)
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	4	29	56	95	14	(81)	(85)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	16.846	5.501	12.687	11.308	8.297	(3.011)	(27)
Tüm üretim tutarı	Bin YTL	8.991	9.260	12.557	11.458	13.225	1.767	15
Net satış tutarı	Bin YTL	17.887	35.815	29.403	33.262	12.901	(20.361)	(61)
Stoklar:								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	1.619	2.324	2.372	2.470	2.562	92	4
Yarı mamüller	Bin YTL	3.650	2.954	3.775	6.132	13.975	7.843	128
Mamüller	Bin YTL	620	419	782	3.160	4.198	1.038	33
Diğer stoklar	Bin YTL	125	180	288	346	520	174	50
İşçi (Ortalama)	Kişi	385	373	356	356	387	31	9
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	10.132	12.396	13.628	14.180	16.065	1.885	13
Cari yıla ilişkin:								
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	10.028	11.680	12.295	13.135	14.634	1.499	11
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.122	2.610	2.878	3.075	3.151	76	2
Dönem ka. İliş. vergi ve diğer yasal yük.	Bin YTL							
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	1.933	2.849	2.293	2.832	727	(2.105)	(74)
GSYİH ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	9.805	16.603	19.298	15.156	15.754	598	4
GSMİH ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	11.739	13.754	21.591	17.988	16.481	(1.507)	(8)
GSMH ya katkı alıcı fiyatlarıyla	Bin YTL	11.739	13.252	17.298	13.686	13.543	(143)	(1)
Faaliyet karlılığı (öz kaynak yönünden)	%		18	5			0	
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%		1	0			0	
Ekonomik karlılık	%		3	1			0	
Zararlılık	%	19			27	63	36	133
Faaliyet karı veya zararı	Bin YTL	(2.241)	3.930	1.211	(3.948)	(3.144)	804	(20)
Dönem karı veya zararı	Bin YTL	(3.680)	226	98	(6.189)	(10.163)	(3.974)	64
Bilanço karı veya zararı	Bin YTL	(7.407)	(7.181)	(7.083)	(13.272)	(23.435)	(10.163)	77

(*)2004 yılına ilişkin TL değerleri, YTL'ye dönüştürülmüştür.

II. İDARİ BÜNYE

Teşekkülün yürütme organı, genel müdür, üç genel müdür yardımcısı ve bunlara bağlı daire başkanlıkları ve diğer alt birimlerden oluşmaktadır.

Teşekkülün doğrudan genel müdürlüğe bağlı iki fabrikası bulunmaktadır. Ankara Ostim’de, Orta ve Yüksek Gerilim Kesici ve Ayırıcı Fabrikası (OYKAF) ile Diyarbakır’da, Su Türbini ve Jeneratör Fabrikası’dır.

Özel hukuk hükümlerine göre kurulmuş olan TEMSAN’da çalışan personelin tamamı 399 sayılı KHK’nın geçici 9 uncu maddesi gereği 4857 sayılı İş Kanununa göre çalışmakta olup, kapsam içi ve kapsam dışı personel şeklinde ayrılmaktadır. Kapsam içi personel toplu iş sözleşmesi kapsamındaki işçilerden, kapsam dışı personel ise, 399 sayılı KHK’nın geçici 9 uncu maddesine göre İş Kanunu kapsamında çalışan, ancak toplu iş sözleşmesi hükümlerine tabi olmayıp Bütçe Kanunu, Bakanlar Kurulu ve YPK Kararları çerçevesinde aylık ücret alan, genel müdür, genel müdür yardımcısı, hukuk müşaviri, daire başkanı, müdür, savunma uzmanı, doktor, avukat, başmühendis, mühendis, uzman, şef, hemşire, Koruma amiri ve koruma amir yardımcıları ile koruma görevlisi unvanlarında çalışan personelden oluşmaktadır.

2007 yılı sonunda 390 kişi olan personel sayısına, yıl içinde 19 yeni işe giriş ve 40’da çıkış olması nedeniyle 2008 yılı sonunda personel sayısı 369 kişiye düşmüştür.

2008 yılında şirkette çalışan personele yapılan harcamalar, 14,7 milyon YTL’si cari yılla, 1,4 milyon YTL’si de geçmiş yıllarla ilgili olmak üzere toplam 16,1 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Kişi başına düşen aylık ortalama harcama tutarı da 3.151 YTL olarak gerçekleşmiştir.

III. MALİ BÜNYE

2008 yılı sonu itibariyle şirketin esas sermayesi 20 bin YTL olup tamamı ödenmiştir. Şirketin kullandığı kaynakların genel toplamı 48,5 milyon YTL’dir. Bunun 2 milyon YTL’sini (% 4,2) öz, 46,5 milyon YTL’sini de (% 95,8) yabancı kaynaklar oluşturmaktadır.

Kuruluş 2008 yılında elde ettiği gelirlerin, 12,9 milyon YTL’si yurtiçi satış hasılatından, 0,3 milyon YTL’si faaliyetle ilgili olağan gelir ve karlardan, 0,3 milyon YTL’si de diğer gelirlerden olmak üzere 13,5 milyon YTL gelir sağlarken, 7,8 milyon YTL üretim maliyeti, 8,3 milyon YTL faaliyet gideri, 4,1 milyon YTL’si finansman gideri ve 3,5 milyon YTL’si da diğer gider ve harcama olmak üzere toplam 23,7 milyon YTL gider yapmış ve dönemi 10,2 milyon YTL zararla kapatmıştır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI

Şirketçe 2008 yılı içinde 12.901 bin YTL tutarında net satış yapılmış, 8.297 bin YTL tutarında alım gerçekleştirilmiştir. Şirketin dönem sonu tüm stok mevcudu 21.254 bin YTL olmuştur. Yıl içinde yapılan toplam gider tutarı; 28.861 bin YTL olup, faaliyet döneminde 100 bin YTL tutarında yatırım harcaması gerçekleşmiştir.

V. YATIRIMLAR

2008 yılı yatırım programında kuruluşa tahsis edilen toplam 700 bin YTL ödeneğin, tamamı yeni projelere ayrılmıştır.

Yeni projeler kapsamında yer alan;

2008.C.25.00.10 no’lu idame yenileme projesine 600 bin YTL ödenek ayrılmış, 61 bin YTL nakdi ve fiziki harcama yapılmış olup projenin nakdi ve fiziki gerçekleştirme oranları % 10 dur.

2008.C.25.00.20 no'lu bilgisayar alımı projesine 100 bin YTL ödenek ayrılmış, 39 bin YTL nakdi ve fiziki harcama yapılmış olup projenin nakdi ve fiziki gerçekleşme oranları % 39 dur.

Kuruluş projelerinin tümünde nakdi ve fiziki gerçekleşme oranları % 14 tür.

Ağırlıklı olarak DSİ ve TEİAŞ'tan iş alan kuruluş, gerek üretim faaliyetlerini yerine getirirken, gerekse ileriye dönük yatırımlarını, bu kuruluşlardan olan alacaklarının tahsili suretiyle yapmakta, tahsilâtta gecikmeler ise nakdi ve fiziki harcamaların düşüklüğün ana nedeni olmaktadır.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

1- Teşekkülün mali sıkıntılarının giderilebilmesini teminen; öncelikle faaliyet hacminin yükselterek zararlılıktan kurtarılması ve sermayesinin artırılması ile şirket aktifindeki atıl vaziyette bekleyen arazilerin satış suretiyle değerlendirilmesi,

2- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 10.162.982,97 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		364.816,25		243.491,06
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		5.041.738,46		2.738.594,27
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	805.593,24		20.307,84	
D-Diğer alacaklar		56.939,55		408.190,14
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E-Stoklar		12.107.816,09		21.253.978,71
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2-Verilen sipariş avansları	225.863,01		290.756,87	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti		329.719,49		2.826.544,91
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		570.629,33		1.480.713,58
H-Diğer dönen varlıklar		461.508,06		933.284,47
Dönen varlıklar toplamı		18.933.167,23		29.884.797,14
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		6.346.179,74		5.881.317,82
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karşılığı (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karşılığı (-)				
D-Maddi duran varlıklar		17.077.762,14		12.741.064,99
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	36.903.040,35		36.997.300,45	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	23.896.860,94		24.258.267,89	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	4.071.582,73		2.032,43	
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar		436.399,50		349.161,50
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)	523.637,50		523.637,50	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	87.238,00		174.476,00	
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş tükenme payları (-)				
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları				46.459,49
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		23.860.341,38		19.018.003,80
Aktif (varlıklar) toplamı		42.793.508,61		48.902.800,94

Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. 2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		8.820.000,00		29.520.500,00
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)		6.483.286,80		3.466.932,32
B-Ticari borçlar				
1-Borç seneti reeskontu (-)	1.915.189,30		1.542.856,19	
C-Diğer borçlar		363.996,74		75.789,48
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		1.617.768,26		3.097.679,71
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri		246.173,91		2.548.706,89
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		2.547.253,89		1.112.534,63
G-Borç ve gider karşılıkları				734.519,37
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılıkları				
2-Dönem karının peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılıkları				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları			734.519,37	
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		19.561,50		22.061,50
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		20.098.041,10		40.578.723,90
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		379.091,27		208.236,45
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)	38.726,46		11.399,36	
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				316.306,80
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		4.653.830,05		4.110.883,68
E-Borç ve gider karşılıkları		1.385.052,76		1.643.689,95
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları				
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		6.417.974,08		6.279.116,88
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		29.087.815,70		25.018.265,40
1-Sermaye	10.000.000,00		20.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)			10.000.000,00	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	19.087.815,70		15.018.265,40	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal kârları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		461.554,87		461.554,87
1-Yasal yedekler	461.554,87		461.554,87	
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(7.083.284,58)		(13.271.877,14)
F-Dönem net kârı (zararı)		(6.188.592,56)		(10.162.982,97)
Öz kaynaklar toplamı		16.277.493,43		2.044.960,16
Pasif (kaynaklar) toplamı		42.793.508,61		48.902.800,94

Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş. 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A - Brüt satışlar	33.262.037,41		12.900.931,17	
B - Satış indirimleri (-)				
C - Net satışlar	33.262.037,41		12.900.931,17	
D - Satışların maliyeti (-)	29.506.762,70		7.767.058,57	
Brüt satış karı veya zararı		3.755.275,71		5.133.872,60
E - Faaliyet giderleri (-)	7.702.898,27		8.277.459,54	
Faaliyet karı veya zararı		(3.947.622,56)		(3.143.586,94)
F -Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	358.989,40		266.721,38	
G -Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	245.385,97		610.678,43	
H - Finansman giderleri (-)	1.551.035,42		4.117.653,17	
Olağan kar veya zarar		(5.385.054,55)		(7.605.197,16)
I - Olağandışı gelir ve karlar	408.593,82		337.787,91	
J - Olağandışı gider ve zararlar(-)	1.212.131,83		2.895.573,72	
Dönem karı veya zararı		(6.188.592,56)		(10.162.982,97)
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları(-)				
Dönem net karı veya zararı		(6.188.592,56)		(10.162.982,97)

**TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE
MÜESSESELERİNİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT
KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü ile müesseselerinin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılı’nın 20/10/2010 tarihli 5’inci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

31.05.1957 gün ve 6974 sayılı Kanunla kurularak çalışmalarına başlayan Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu 233 sayılı KHK ile İDT statüsüne kavuşturulmuştur.

Teşekkül 1984 yılında yayınlanan “Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Ana Statüsü” hükümleri doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Türkiye’deki 13,7 milyar ton toplam kömür rezervinin 12,4 milyar tonu linyit olup, 2008 yılı sonu itibarıyla bu linyit rezervinin 2,57 milyar tonu TKİ Kurumunun ruhsatlı sahalarında, 5,77 milyar tonu EÜAŞ sahalarında ve 4 milyar tonu da özel sektör ve MTA’ya ait sahalarında bulunmaktadır. TKİ Kurumu uhdesindeki rezervin % 87’si olan 2,3 milyar tonluk kısmı görünür rezerv kategorisinde yer almaktadır.

1970’li yılların başında yaşanan petrol krizi nedeniyle fiyatların artması, Türkiye’yi enerji arzında petrole bağımlılıktan kurtulma arayışlarına yönlendirmiş, neticede linyit işletmeciliğinin önemi artmıştır. 1973-1979 yılları arasında madenlerin devletleştirilmesi ile havza madenciliğine ağırlık verilerek bugün TKİ’nin bünyesinde bulunan pek çok maden ocağı termik santrallere hammadde vermek üzere faaliyete geçirilmiştir.

Bunun neticesi olarak, 1970 yılında toplam satılabilir linyit üretimi 5,8 milyon ton iken 1990 yılında 45 milyon tona yükseltilmiştir. Ancak 1990 yılında başlayan özelleştirme uygulamaları ve ithal kömür girişinin yaygınlaşması, kamu sektörü yatırımlarını yavaşlatmıştır. Bu dönemde sadece Kangal, Çayırhan, Çan ve Elbistan-B santralleri devreye alınabilmektedir. Bu gelişmeler neticesinde; 1985 yılında toplam elektrik üretiminin % 42’sini sağlayan linyit santrallerinin payı 2001 yılında % 28’e, 2004 yılında % 17,9’a gerilemiş, 2005 yılında % 18,5 iken, 2006 yılında % 18,4, 2007’de 19,9 ve 2008’de ise % 21 olmuştur.

Kurumun son 5 yıllık faaliyetine ilişkin Genel Müdürlük ve 5 Müessesenin verilerinin birleştirilmesi suretiyle elde edilen konsolide bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Toplu bilgiler (Konsolide)	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki Yıl Farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	180.000	360.000	360.000	360.000	600.000	240.000	67
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	180.000	180.000	360.000	360.000	600.000	240.000	67
Sermaye düzeltmesi olumlu farkı	Bin YTL	3.310.930	46.703	46.720	46.720	-	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	438.018	463.788	539.722	549.676	708.371	158.696	29
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	358.953	518.442	782.529	928.781	995.176	66.395	7
Finansman giderleri	Bin YTL	1.034	4.601	13.478	98.547	107.837	9.290	10
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	425.444	429.182	462.257	484.807	516.100	31.293	7
Maddi duran varlıkları birikmiş amortismanı	Bin YTL	209.731	234.404	254.039	273.508	239.039	34.469	13
Yatırımlar için yapılan nakdi ödeme	Bin YTL	21.142	14.967	33.168	25.667	34.267	8.600	34
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	80	36	70	49	57	8	16
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	152	200	200	777	2.510	1.733	223
Tüm alım tutarı	Bin YTL	191.729	703.341	886.511	860.213	825.635	(34.578)	(4)
Linyit kömürü üretimi	Bin Ton	24.349	26.932	27.493	26.210	31.684	5.474	21
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	718.969	796.116	911.479	1.009.377	1.076.000	66.623	21
Kömür satış miktarı	Bin Ton	25.303	28.405	29.815	31.567	36.419	4.852	15
Net satış tutarı	Bin YTL	1.125.508	1.184.099	1.381.968	1.672.860	2.122.423	449.563	27
Stoklar :								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	67.322	82.949	80.576	92.942	95.195	2253	3
-Yarı mamuller	Bin YTL							
-Mamuller	Bin YTL	42.462	80.060	157.059	75.624	53.214	(22.410)	(29)
-Ticari mallar	Bin YTL	-	-	-	71.276	42.017	(29.259)	(41)
-Diğer stoklar	Bin YTL	10.522	8.058	1.744	891	946	55	6
Memur (ortalama)	Kişi	241	218	193	246	265	19	8
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	2.283	2.048	2.248	2.142	2.054	(88)	(4)
İşçi (ortalama)	Kişi	10.275	9.023	9.152	8.456	7.295	(1.161)	14
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	383.572	441.247	460.772	459.273	482.411	23.138	5
Cari yıla ilişkin :								
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	6.612	6.317	6.058	8.090	9.328	1.238	15
-Memur başına aylık ortalama gider	Bin YTL	2.286	2.506	2.629	2.741	3.056	315	10
-Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	48.506	52.354	57.859	60.509	63.629	3.120	6
-Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	Bin YTL	1.771	2.081	2.142	2.352	2.689	337	12
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	321.569	343.410	347.600	358.089	333.288	(24.801)	(7)
-İşçi başına aylık ortalama gider	Bin YTL	2.608	2.916	3.186	3.531	4.642	1.111	24
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer								
yasal yükümlülükler	Bin YTL	58.695	24.019	16.130	8.378	37.307	28.929	345
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	121.353	92.390	82.230	99.971	218.826	118.855	119
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.049.008	1.092.913	1.224.142	1.247.493	1.488.257	240.764	19
GSYİH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.155.029	1.161.285	1.290.226	1.339.087	1.668.262	329.175	25
GSMH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.154.035	1.161.285	1.290.226	1.339.087	1.668.262	329.175	25
Faaliyet karlılığı (öz kaynaklar yönünden)	%	40	14	6	17	34	17	1
Mali karlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	27	6	8	4	21	17	425
Ekonomik karlılık	%	15	3	4	8	18	10	125
Zararlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet kârı veya zararı (-)	Bin YTL	174.761	66.746	29.649	94.564	323.767	229.203	242
Dönem kârı veya zararı (-)	Bin YTL	118.797	28.578	39.571	18.332	196.000	177.668	969
Bilanço kârı veya zararı (-)	Bin YTL	60.101	(18.259)	(37.711)	(84.573)	42.491	126.864	(150)
Füzyon:								
Faaliyet kârı veya zararı (-)	Bin YTL	21.109	9.702	10.443	7.840	9.636	1.796	23
Dönem kârı veya zararı (-)	Bin YTL	5.469	12.290	27.873	5.014	13.887	8.873	177
Bilanço kârı veya zararı (-)	Bin YTL	2.079	8.377	22.158	4.000	11.100	7.100	178

TKİ'nin Yüksek Planlama Kurulunun 11.07.2005 tarih 2005/T-13 sayılı kararı ile 360 milyon YTL'ye yükseltilerek tamamı ödenen esas sermayesi, YPK'nun 30.04.2008 tarih 2008/T-8 sayılı kararıyla 600 milyon YTL'ye yükseltilmiş ve tamamı ödenmiştir.

2008 yılı faaliyet döneminde Kurumun 4 müessesesince;

- 1,6 milyon tonu yer altı 37,7 milyon tonu açık işletme yöntemiyle toplam 39,3 milyon ton tuvönan kömür üretilmiş olup,

- Bu kömürlerin lavvarlarda yıkanması sonucu ise 31,7 milyon ton satılabilir kömür, üretilmiştir.

Ayrıca ruhsatı kurumun uhdesinde bulunan sahaların ihalesi sonucu aktolunan rödovans sözleşmeleri kapsamında ilgili yüklenicilerce 6,7 milyon ton tuvönan, 4,2 milyon ton ise satılabilir kömür üretilmiştir.

Üretim aşamasında karşılaşılan en önemli darboğazlar; açık işletmeye uygun cevher miktarının hızla azalmasına bağlı olarak yeraltı işletmesine geçişin aciliyet kazanması olarak karşımıza çıkmaktadır. Derin sahalardaki kömürlerin açık işletmeye paralel olarak aynı zamanlarda üretilmesi için söz konusu planlamanın öncelikle yapılmasında zorunluluk bulunmaktadır.

Açık işletmelerde sürdürülmekte olan üretim çalışmalarının aksamadan yürütülmesi için gerekli olan kalifiye personel ve makine parkının peyderpey yenilenmesi mutlaka sağlanmalıdır.

Ayrıca Yatağan, Milas ve Seyitömer bölgelerindeki arkeolojik kazıların yavaş ilerlemesi zaman, zaman üretimi kesintiye uğratmakta ya da tamamen durmasına sebep olabilmektedir. Çok sık olmamakla birlikte çalışan panonun terki de gündeme gelebilmektedir. Söz konusu kazıların hızlandırılması ve taranmış alanların ivedilikle TKİ'ye teslimi çok büyük önem arz ettiğinden bu konudaki girişimler ivedilikle sonuçlandırılmalıdır.

Seyitömer Linyitleri İşletmesi'ne bağlı Bursa Linyitleri İşletmesi'nde, Orhaneli Termik Santralına istenen miktar ve kalitede kömürün işletmeden verilememesi üzerine 1998 yılından itibaren TKİ'nin diğer müesseselerinden kömür takviyesi yapılarak santral ihtiyacı karşılanmaya çalışılmaktadır. 1998-2003 yılları arasında yıllık ortalama 223 bin ton kömür sevkiyatı yapılıyor iken, bu miktar 2004'de 496 bin ton, 2005'de 452 bin ton, 2006'da 366 bin ton, 2007'de 709 bin ton, 2008'de 715 bin ton, 2009'da da tamamı Seyitömer'den olmak üzere 748 bin ton olmuştur.

2004 ve 2006 yıllarında meydana gelen heyelanlardan sonra gerek işletme imkanlarıyla ve gerekse müteahhit marifetiyle program seviyesinde kömür üretimi ve dekapaj yapılamaması sonucu Termik Santral ihtiyacı olan kömür, ağırlıklı olarak diğer müesseselerden karşılanmaya başlanmış ve yıllar itibarıyla dışarıdan alınan kömür miktarları artmaya başlamıştır. Böylece işletme esas işlevini yitirmeye ve diğer müesseselere bağımlı bir kuruluş haline gelmeye başlamıştır. Oysa dışarıdan alınan kömür için yapılan taşıma gideri ile yapılması gereken dekapajın önemli bir kısmının yapılabileceği hesaplamalardan anlaşılmaktadır. Bu nedenlerden dolayı dışarıdan kömür taşımının azaltılarak sonlandırılması önem arz etmektedir.

Faaliyet döneminde satılan 36,4 milyon ton linyit kömürünün;

- % 81 oranında 23,4 milyon tonu EÜAŞ'ne bağlı termik santrallere,

- geri kalan % 19 oranında 7 milyon tonu ise ısıtma ve sanayide kullanılmak üzere piyasaya satılmıştır.

Bu satışlardan 2,1 milyar YTL tutarında satış hasılatı sağlanmış, satılan kömürün ortalama stok maliyeti 1,5 milyar YTL olarak gerçekleşmiş ve dönem 158,7 milyar YTL tutarında konsolide net dönem kârı ile kapatılmıştır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun 14 Şubat 2008 tarih ve 2008/T-5 sayılı kararı ile "Enerji KİT'lerinin uygulayacağı maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizmasının usul ve esaslarının" belirlenmesine yönelik kararından sonra, 2004 yılından bu yana, termik santrallere % 10 indirimli olarak satış yapılması uygulamasına son verilmiş olup, bu nedenle santrallere satılan kömürden edilen zarar da kapatılmış olmasına rağmen "Genel Yatırım ve Finansman Programı"ndaki açık hükümlere rağmen EÜAŞ'den süresinde tahsil olunamayan kömür bedellerine ilişkin alacaklara faiz uygulanmasına Hazine Müsteşarlığı'nca izin verilmediğinden bu olgu Kurum için önemli tutarda fon çıkışına da neden olmaktadır.

Zira gerek Bakanlar Kurulu Kararları doğrultusunda fakir ailelere dağıtılmak üzere ilgili valiliklere teslim olunan kömür bedellerinin Hazine Müsteşarlığı'ndan süresinde tahsil olunamaması gerekse EÜAŞ'den süresinde tahsil olunamayan alacaklara da faiz uygulanamaması nedeniyle ticari bankalardan kullanılan kredi nedeniyle 107,8 milyon YTL tutarında faiz ödenmiştir.

Diğer taraftan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 2008 yılında yaklaşık 2,1 milyon fakir aileye dağıtılmak üzere 1,6 milyon ton kömür ilgili valiliklere teslim edilmiştir. Kömür bedeli 433,3 milyon YTL ise Hazine'den tahsil olunmak üzere tahakkuk ettirilmiştir.

II. İDARİ BÜNYE:

Dört müessesesi ve her biri, bir müesseseye bağlı olmak üzere 4 işletmesi bulunan Kurum 2008 yılındaki faaliyetlerini ortalama 265'i memur, 2.054'ü sözleşmeli, 7.295'i işçi olmak üzere toplam 9.614 kişi ile yürütmüştür.

Faaliyet döneminde 39'u sözleşmeli personel, 58'i işçi olmak üzere 97 personel açıktan işe alınmasına rağmen son beş yıl içinde Kurum'un linyit üretimi % 30 oranında artarken yıl sonlarına göre personel sayısı % 39 oranında 3574 kişi azalmıştır.

Buna karşılık çeşitli hizmet kollarında istihdam olunan yüklenici işçi sayısı % 38 oranında 2.047 kişi artarak yıl sonu itibarıyla 7.466 kişi olmuş ve sayıları Kurum'da istihdam olunan kadrolu işçilerin sayısının üzerine çıkmıştır.

2008 yılında 33,7 milyon YTL'si füzyon birimlerde (genel müdürlük ve bağlı birimlerde) 448,7 milyon YTL'si 4 müessesede istihdam olunan personel için olmak üzere toplam 482,4 milyon YTL tutarında personel gideri yüküne katlanılmıştır.

Müessese ve işletme müdürlüklerinde işgücü eksikliğinin giderek artması, yıllık Genel Yatırım ve Finansman Kararnameleriyle emekli olanların yerine alınan % 10 oranındaki personelin de yetersiz kalması nedeniyle sürdürülen işlerde aksamaların olmaması için Hazine Müsteşarlığı'na müracaat edilerek 582 personelin ihale yoluyla hizmet alımına izin verilmesi talep edilmiş Hazine Müsteşarlığı'nca bu talep uygun bulunmamıştır. Ancak daha sonra ekskavatör operatörü, yüklenici operatörü, ağır kamyon şoförü, dozer operatörü, greyder operatörü gibi özel nitelikli 320 kişinin açıktan atamasına izin verilmiş, ihtiyaç duyulan bazı işlerin ihale yoluyla hizmet alımı olarak yaptırılabilmesi için de Kurumun 2008 yılı hizmet alımı limiti yükseltilmiştir.

Hazine Müsteşarlığı'nın söz konusu kararına istinaden Kurum Yönetim Kurulu'nun 25.09.2009 tarih 34/380 sayılı kararı ile müessese ve işletme müdürlüklerinde Hazine Müsteşarlığı'nca talep edilen 582 personelden eksik kalan çeşitli ünvanlarda toplam 262 kişinin Hizmet Alımı yoluyla karşılanmasına karar verilmiştir.

Kurumun linyit üretiminin giderek artarken personel sayısının sürekli azalması ciddi bir darboğaz teşkil etmektedir.

III. MALİ BÜNYE:

Gerekli eliminasyonlar yapılarak hazırlanan ve genel müdürlük ve bağlı birimler başka deyişle, füzyon birimler ile dört müessesenin bilançolarının birleştirilmesi suretiyle elde edilen konsolide gelir tablosuna göre dönem 196 milyon YTL tutarında dönem kârı ve 158,7 milyon YTL net dönem kârı ile kapatılmış olup, Kurumun varlık ve kaynak büyüklüğü ise 1,7 milyar YTL'dir. Öte yandan Kurumun sermayesi tamamı ödenmiş olmak üzere 600 milyon YTL, bilanço kârı ise 42,5 milyon YTL olup ayrıca konsolide bilançoda 95,4 milyon YTL'si Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi 20,7 milyon YTL'si Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesine ilişkin geçmiş yıllar zararı olmak üzere toplam 116,2 milyon YTL tutarında geçmiş yıllar zararı bulunmaktadır. Ancak Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi faaliyet dönemini kârla kapattığından 20,7 milyon YTL tutarındaki geçmiş yıllar zararı 2009 yılında yapılan kâr dağıtımında mahsup olunmuştur.

Faaliyet dönemi sonu itibarıyla 792,3 milyon YTL tutarında dönen varlığa ve 895,8 milyon YTL tutarında kısa vadeli yabancı kaynağa sahip olan ve net işletme sermayesi negatif olan $(792,3 - 895,8 = -103,3)$ milyon Kurumun borçlarını ödeme bakımından önemli bir finansman darboğazı bulunmamasına rağmen gerek fakir ailelere dağıtılan kömür bedellerinin, gerekse EÜAŞ'dan olan kömür alacaklarının süresinde tahsil olunamaması nedeniyle Kurum önemli tutarda finansman gider yüküne katlanmaktadır. Zira Kurum böyle bir yüke katlanmamış olsa idi faaliyet dönemi kârı 196 milyon YTL yerine 304 milyon YTL olarak gerçekleşmiş olacaktı, bu ise Kurum için en önemli kaynak kaybına neden olmaktadır. Faaliyet döneminde faize tabi 541 milyon YTL tutarındaki kaynağın % 14'ü oranında faiz ödeyen Kurum yine faaliyet döneminde sağladığı 2,1 milyar YTL tutarındaki net satışların % 9,2'si oranında dönem kârı elde etmiş olup, kârlılığı oldukça düşük düzeydedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Kurumun 2008 yılına ilişkin konsolide işletme bütçesinde özetle:

- 33,3 milyon ton satılabilir linyit kömürü üretileceği,
- 36,7 milyon ton kömür satılacağı,
- 1,9 milyar YTL tutarında net satış hasılatı sağlanacağı,
- öngörülmesine rağmen,
- 31,7 milyon ton kömür üretilmiş,
- 36,4 milyon ton kömür satılmış,
- 2,1 milyar YTL tutarında net satış hasılatı sağlanmıştır.

Kurumca Hazine Müsteşarlığı'na sunulan 2008 yılına ilişkin finansman programı gerçekleşmesinde yer alan program büyüklüklerine göre; 583 milyon YTL tutarında fon yaratılmış, 721 milyon YTL tutarında finansman ihtiyacı oluşmuş ve borçlanma gereği 137,6 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan Kurumun 106,6 milyon YTL olarak gerçekleşen net faiz ödemesinden sonra bütçe transferleri hariç faiz dışı fazla tutarı 30,9 milyon YTL olarak gerçekleşmiş ve fakir ailelere dağıtılan kömürün bedeline mahsuben de görev zararı kaleminden 332 milyon YTL tahsil olunmuştur.

Faaliyet döneminde Kurumun konsolide giderler bütçesi 2,1 milyar YTL olarak gerçekleşmiş olup, bu giderlerin 1,1 milyar YTL'sini kömür üretim gideri oluşturmaktadır. Bir önceki yıl üretilen 26,2 milyon ton kömürün birim üretim maliyeti 38,51 YTL/ton olarak gerçekleşmiş iken, faaliyet döneminde üretilen 31,7 milyon ton kömürün üretim maliyeti, üretim miktarındaki artışa bağlı olarak 33,96 YTL/ton olarak gerçekleşmiştir.

Kurumca faaliyet döneminde 245 milyon YTL'si malzeme, 581 milyon YTL'si hizmet alımı, 428 milyon YTL'si üçüncü kişilerden satılabilir kömür alımı olmak üzere 1.254 milyon YTL tutarında alım yapılmıştır.

Üçüncü kişilerden satılabilir kömür alımları aşağıdaki yöntemlerle yapılmaktadır.

- Aktolunan rödovans sözleşmeleri kapsamında, rödovans bedelinin üretilen kömürün alınması suretiyle tahsil olunması,
- Aktolunan rödovans sözleşmeleri kapsamında yapılan alımlar,
- Fakir ailelere dağıtılacak kömürün temini amacıyla yapılan alımlar.

2008 yılında 774 bin tonu Kurum üretimi, 853 bin tonu ise üçüncü kişilerden alınan olmak üzere toplam 1.628 ton kömür Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca fakir ailelere dağıtılmış olup bu kömürün stok maliyeti 102,4 milyon YTL olan 444 bin tonu Kamu İhale Kanunu'na aykırı olarak ihalesiz alınmıştır.

Öte yandan aktolunan rödovans sözleşmeleri ile üretim yapan firmalardan Kurum Yönetim Kurulu Kararları uyarınca, firma üretiminin % 100'ü oranında rüçhanlı alım yapılması Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi'nde stok birikimine ve alınan kömürün fiziksel ve kimyasal özelliklerinin bozulmasına neden olmaktadır. Bu itibarla rüçhanlı alım hakkının stok birikimine neden olmayacak ürün ve miktarlarla sınırlı tutulması gereklidir.

Kurumun müesseselerinde 2008 yılında; tuvönan kömür 40,1 milyon ton programa karşılık % 98 gerçekleşme ile 39,3 milyon ton, 33,2 milyon ton programa karşılık % 95 gerçekleşme ile 31,7 milyon ton satılabilir kömür üretimi gerçekleştirmiştir. Bu üretimler, bir önceki yıla göre tuvönan bazda % 18, satılabilir üretimde ise % 21 oranında fazla gerçekleşmiştir. Bu üretimin 8,1 milyon tonu yeraltı üretimidir. Yapılan üretimler müesseseler ve işletmeler bazında incelendiğinde, tuvönan bazda en düşük gerçekleştirmelerin programa göre sırasıyla % 72 ve % 56 azalış ile Ilgın Linyitleri İşletmesi ve Bursa Linyitleri İşletmesi'nde olduğu görülmektedir. Satılabilir üretimde de bu işletmelerde yine sırasıyla; % 73 ve % 60'lık azalışlar söz konusudur. Bu düşük oranlı gerçekleştirmelerin en önemli nedeni, İLİ'de açık işletmeye uygun rezervin tükenmiş olması BLİ'de ise yapılması öngörülen ihalelerin yıl içerisinde yapılamamış olmasıdır.

Kurum tarafından gerçekleştirilen bu üretimin dışında, dışarıdan satın alınan 5 milyon ton, geçen yıldan devreden 3,9 milyon ton satılabilir kömürden 70,4 bin ton iç tüketim ve 76 ton stok zayıyatı düşüldükten sonra Kurumun satılabilir kömür miktarı 35,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Sonuç olarak; yıl içerisinde TKİ'de üretimi yapılan toplam 45,9 milyon ton tuvönan kömürün 8,1 milyon tonu yeraltı işletmeciliği ile 37,9 milyon tonu da açık ocak yöntemleriyle yapılmıştır. Satılabilir kömürde ise 35,9 milyon tonluk toplam üretimin 31,1 milyon tonluk kısmı açık ocak, 4,8 milyon tonluk kısmı da yeraltı işletmeciliği ile yapılmıştır. GELİ ve SLİ'de yeraltı işletmeciliği söz konusu olmayıp bütün üretim faaliyetleri açık işletme yöntemleriyle yapılmaktadır.

Kurum tarafından gerçekleştirilen bu üretimin içinden 29 milyon ton kömür, termik santrallere (% 80), 7 milyon tonu da (% 20) piyasaya, teshin ve sanayide tüketilmek üzere satılmıştır. Termik santrallerin kömür talepleri, üretim programlarının yapılmasında ve bu üretimin gerçekleşmesinde önemli rol oynamaktadır. Termik santrallerin kömür ihtiyaçları ile ilgili taleplerini yıl içerisinde revize etmeleri, TKİ'nin de buna bağlı olarak üretim miktarlarını yeniden düzenlemesi zorunluluğunu doğurmaktadır. Bir sonraki yılın üretim programı yapılırken, talep miktarı ile orantılı olarak ayrılan kaynaklar (finansman, işgücü, makine, yedek parça, vs.), yıl içerisinde talebin genellikle kısılması ile ya atıl duruma gelmekte yada talebin karşılanamaması durumu ortaya çıkmaktadır.

Konunun önemi nedeniyle; termik santrallerle yapılan protokollerde öngörülen kömür termin planlarının dönem içinde sık sık değiştirilmemesi, protokollerin daha gerçekçi planlara dayanandırılması amacıyla TKİ-EÜAŞ arasındaki protokollerin ilgili Bakanlıkça da izlenmesinin sağlanması için gerekli girişimlerde bulunulması gereklidir.

Kurumun toplam tüvönan üretiminin % 82'si, toplam satılabilir üretiminin ise % 86'sı açık işletme yöntemleri ile sağlanmaktadır. Açık ocaklarda üretim, dekapaj (örtü kazı) ve kömür kazı olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmektedir. Kömür üretiminin önemli bir kısmını kapsayan dekapaj işi kurumun kendi imkanları ve/veya ihale yolu ile müteahhit firmalar tarafından yapılmaktadır.

TKİ'de 2008 yılında 99,5 milyon m³'ü Kurum'un kendi olanakları ile 181,5 milyon m³'ü de yükleniciler eliyle olmak üzere toplam 279 milyon m³ dekapaj yapılması programlanmasına karşılık, 90 milyon m³'ü kendi olanakları ile 125 milyon m³'ü yükleniciler eliyle olmak üzere toplam 215 milyon m³ dekapaj gerçekleştirmiştir.

Açık ocaklardan yapılan 1 ton tüvönan kömür üretimi için; 2005 yılında 9,11 m³, 2006 yılında 8,87 m³, 2007 yılında 8,64 m³ ve 2008 yılında ise programın % 23 gerisinde kalınmış olmakla birlikte 1 ton tüvönan kömür üretimi için 5,47 m³ dekapaj yapılmıştır.

TKİ'nin ürettiği her kömür tonu başına gerçekleştirdiği dekapaj miktarı yıllar itibarıyla tedricen azalarak devam etmiştir. Önceki yıllardan gelen dekapaj açığı da dikkate alındığında, dekapaj ağırlıklı programlar yapılarak bu programların uygulanabilmesi için gerekli olan finansman kaynağının yaratılması konusunda daha fazla çaba gösterilmesi gerekmektedir. Zira, makine parkı yetersizliğine bağlı olarak yapılacak olan dekapajın yaklaşık % 70'i müteahhit marifetiyle yaptırılmak zorundadır.

Kurum'un açık ocaklarındaki hazır kömür rezervi, bütün işletmelerde(ILİ hariç) genel kabul gören bir yıllık üretimi karşılayamaz miktardadır. 2009 yılına devreden işletilmeye hazır rezervin 13,8 milyon ton ve TKİ'nin açık ocak üretim programının 35,4 milyon ton olduğu göz önüne alındığında Kurum bazında hazır rezervin dayanma süresinin sadece 5 ay yetecek kadar olduğu görülmektedir.

Özellikle BLİ ve ÇLİ'de hazır rezervin dayanma süresi, 1 ve 2 ay gibi oldukça kritik seviyelere gelmiştir. Seyitömer ve Yatağan'da da 3 ve 4 aylık hazır rezerv nedeniyle kritik noktaya gelinmek üzeredir. Bu işletmelerde daha fazla dekapaj yapılması suretiyle, üretimde darboğaza düşülmemesi için her türlü önlemin alınması zorunludur.

Kurum'a ait ruhsatlı sahalardaki toplam 2,4 milyar ton linyit kömürü rezervinin % 91'i (2,2 milyar tonu) görünür rezerv kategorisinde yer almaktadır. Asfaltit rezervleri ise 77 milyon ton olup bunun % 53'ü (40,7 milyon tonu) görünür rezerv kategorisindedir. Ayrıca Düzce İli merkezine bağlı Hasanlar Bölgesinde bulunan arama ruhsatlı sahada tamamı görünür olmak üzere 18,4 milyon ton bitümlü şist rezervi hesaplanmıştır. Kurum 2,5 milyar ton olan toplam rezervin (asfaltit dahil) 1,2 milyar tonluk kısmı için söz konusu sahalarda yaptığı projeler doğrultusunda işletme faaliyetlerini sürdürmektedir.

Kurum uhdesinde; 2 adedi bitümlü şist, 3 adedi asfaltit ve 145 adedi linyit olmak üzere toplam 150 adet ruhsatlı saha bulunmaktadır. Bu ruhsat sahalarının 15'inde Kurumca üretim yapılmakta, 11 ruhsat sahasında rodövans karşılığı işletme çalışmaları sürdürülmekte ve 13 adet saha ise geçici tatil statüsünde bekletilmektedir. Kurum uhdesindeki bu sahalardan 5 adedinin ruhsatları, "Linyit Arama Projesi" kapsamında 2006 yılı içinde alınarak Kurum'a kazandırılmıştır. Geçici tatil talebinde bulunan 13 adet sahanın ekonomiye kazandırılması amacıyla yapılan değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca 07.02.2009 tarih ve 27134 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile ithal ve yerli kömürlerin parametre değerlerinde değişiklik yapılmış, buna göre hem yerli hem de ithal kömürde kuru baz esas alınarak kalori değerleri aşağıya çekilirken yerli kömürde başta kükürt olmak üzere nem ve kül sınır değerleri değiştirilmemiştir. Kalori iyileştirilmesinin yanında ithal kömürde nem, kül ve kükürt değerlerinde de ithal kömür lehine iyileştirme yapılması, ithal kömür ile yerli kömür özellikleri arasındaki makasın birbirine çok daha fazla yaklaşmasına imkan sağlamış, dolayısıyla bu değişikliğin ithal kömür lehine avantaja dönüşmesi sonucu ithal kömür yerli kömürün hem teshin hem de sanayi amaçlı pazarına daha fazla girmiş gözükmektedir.

TKİ’nin 2007 yılına ilişkin hesap ve işlemlerinin 17.6.2009 tarihinde KİT Komisyonunda görüşülmesinde Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği’nin 31’nci maddesinin il mahalli çevre kurullarına verdiği yetkilerin maksadına uygun olmayan şekilde kullanılması sonucunda, hem yerli kömürün kullanımı hem de TKİ Kurumu açısından olumsuzluklar meydana geldiği göz önüne alınarak, bu hususun İç İşleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Çevre ve Orman Bakanlığı temsilcilerinden oluşacak bir çalışma heyetince görüşülerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi ve uygulamaya konulması yönünde bir tavsiye kararı alınmıştır.

Mevcut haliyle TKİ’nin ürettiği ısınma amaçlı kömürün ithal kömür ile rekabet etmesi söz konusu değildir. Yönetmeliğin yerli kömür satışına getirdiği kısıtlama dikkate alınarak, çevre duyarlılığı ve AB müktesabatına uygunluk sağlamak üzere ; kömür kalitesinin iyileştirilmesi, ithal kömürle rekabet edilebilir duruma gelinmesi, pazarlama imkanlarının artırılması için gerekli tüm tedbirlerin alınmasında zorunluluk bulunmaktadır.

V. YATIRIMLAR:

Faaliyet döneminde Kurumda 34,2 milyon YTL nakdi 33,7 milyon YTL tutarında fiziki yatırım gerçekleştirilmiştir.

Yatırım projelerinin detayı aşağıda özetle açıklanmıştır.

A- Etüt-proje işleri :

1) Çeşitli etütler :

Çeşitli etütler başlığı altında Kurum genelinde yaptırılması muhtemel çeşitli etütler için projenin bütününde ayrılan 1,7 milyon YTL ödeneğe karşılık; ODTÜ’ye yaptırılan Kömür Nakliye Maliyetinin Hesaplanması Projesi kapsamında 30 bin YTL, Hacettepe Üniversitesi’ne yaptırılan Kuru Kömür Zenginleştirme Projesi kapsamında 36 bin YTL, Yeraltı İşletme Projesi kapsamında 129 bin YTL ve MTA’ya yaptırılan Tunçbilek Ömerler-Domaniç derin saha sondajları kapsamında 1,2 milyon YTL olmak üzere toplam 1,4 milyon YTL harcanarak 1,1 milyon YTL fiziki yatırıma intikal etmiş, nakdi gerçekleşme % 83 ve fiziki gerçekleşme oranı % 66 olmuştur.

2) Temiz kömür teknolojileri etüdü :

Kömürün briketlenmesi, kurutulması, hümkik ve fülvik asit üretim metodlarının geliştirilmesi, asfaltitlerin değerlendirilmesi, Ar-Ge laboratuvarlarının ve Ar-Ge programının geliştirilmesi konulu ARGE projeleri için hizmet alımı, 4734 sayılı Kanunun 22 inci maddesinin (a) bendi “İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi” hükmü çerçevesinde mütalaa edilerek Teknoprom firması ile 02.12.2008 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme bedeli 187,2 bin YTL olup, sözleşme süresi 1 yıldır. Proje kapsamında Gazi Üniver-

sitesi Gölbaşı Yerleşkesi Teknoplaza binasında Kurum adına kiralaran 531,60 m²'lik ofislerin tadilat ve tefriş işi için 85,2 bin YTL, ODTÜ Maden Mühendisliği Bölümü TKİ Toplantı Salonu tefriş işi için 5,5 bin YTL, 1 adet LCD TV alımı için 1,7 bin YTL ve Teknoprom firmasına söz konusu sözleşme kapsamında ödenen 15,6 bin YTL olmak üzere toplam 108,1 bin YTL nakdi harcama yapılmıştır. Yine Genel Müdürlük ile Kimya Yüksek Mühendisi bir uzman arasında TKİ Linyitlerinin gazlaştırılarak temiz enerji üretiminde, sıvı yakıt ve kimya sanayinde kullanılabilmesi amacıyla sözleşme yapılmıştır. Sözleşme süresi 12 ay ve tutarı 30 bin YTL'dir.

B- Devam eden projeler:

1) Ömerler tevsii projesi:

Yer altı klasik madencilik sistemindeki üretim kayıplarının azaltılması ve daha düşük maliyetle kömür üretilmesi için, Ömerler Modernizasyon ve Mekanizasyon Projesi 1993 yılında Kurum yatırım programında yer almıştır. Bu projenin 2001 yılında bitirilmesi gerekirken tek ayaklık makine-teçhizat alınması ve üretim hedefinin tutturulamaması, ayrıca amortismanın ilk yıllara yığılması ve maliyetin büyümesi nedenleri ile projeye 1999 yılında son verilmiştir. Kurum, Garp Linyitleri Müessesesine ait açık ve yeraltı işletmeciliğine uygun rezervlerin dengeli üretilmesi ihtiyacı nedeniyle, 2003 yılında Ömerler Tevsii Projesi adıyla yeni bir proje çalışmasına geçmiş ve kapasitesi 1,4 milyon ton/yıl olan proje oluşturulmuştur. Yönetim Kurulu'nun 24.06.2004 tarih ve 25/316 sayılı kararıyla kabul edilen Ömerler Mekanizasyon Tevsii projesi 2004 yılı yatırım programında yer alması ve YPK kararı alınması için, Genel Müdürlüğün 28.06.2004 tarih ve 10172 sayılı yazılarıyla DPT'ye sunulmak üzere ilgili Bakanlığa iletilmiştir. Proje DPT'ce incelenmiş, projenin yeniden gözden geçirilerek yapılabilirlik etütlerinin ortaya konması halinde, projenin tekrar değerlendirilebileceği 17.01.2005 tarih ve 3/265 sayılı yazıları ile kuruma bildirilmiştir. Proje revize edilerek, 2006 yatırım programına alınmak üzere DPT'ye sunulmuş ve 07.01.2006 tarih ve 24046 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 66,5 milyon YTL tutarla 2006 yatırım programında yeni proje olarak yer almıştır.

1,4 milyon ton/yıl kömür üretim kapasiteli, toplam 136 milyon YTL yatırım tutarlı revize Ömerler Yeraltı Mekanizasyon Tevsii Projesi, Kurumun 2010 yılı yatırım programında revize proje tutarı ve bitiş tarihi ile yer alması için Devlet Planlama Teşkilatına sunulmak üzere onaylanması, TKİ Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulunun 21.04.2009 tarih 15/136 no'lu kararı ile kabul edilmiştir. Proje DPT Müsteşarlığı onayı aşamasındadır.

Proje döngüsü sürecine gerekli özenin gösterilmemesi; bu kapsamda proje dahilinde genel bir su drenaj planlaması ve yeterli sondajlı etüt yapılmadan yürütülen galeri hazırlıkları sırasında karşılaşılan drenaj ve fay problemleri, geçen süreç içerisinde meydana gelen teknolojik gelişmeler, galeri ihalelerinde yaşanan gecikmeler ve proje değişikliklerine bağlı olarak oluşan yeni ilerleme iş programlarına göre ilk olarak hazırlanacak olan B2 panoda 01.01.2011 tarihinde ve A1 panoda 01.01.2012 tarihinde üretime geçilmesi planlanmaktadır. Üçüncü şahıs eliyle yürütülen galeri açma işleri sözleşmelerde öngörülen programın gerisinde devam etmektedir. 1.galeri ve 2.galeri ihaleleri birbirini tamamlayan işler olup, atıl kapasite yaratılmaması ve en kısa sürede kömür üretimine geçilebilmesi için hem kurum tarafından hem de yükleniciler tarafından yapılacak işlerin sözleşme ile taahhüt edilen çalışma termin planı doğrultusunda süresi içinde tamamlanması projelerden beklenen faydanın sağlanmasında esastır. Bu nedenle;

Ömerler Mekanizasyon Tevsii Projesi kapsamında yükleniciler tarafından yapılan işlerin ve bu işler paralelinde Kurum tarafından yapılması gerekli hazırlıkların akışının titizlikle takip edilerek termin programı doğrultusunda gecikmelere mahal verilmeden yürütülmesi hususunda tüm tedbirlerin alınması, gereklidir.

C- Yeni projeler :

1) Makine-teçhizat alımı:

Yıl içerisinde ihtiyaç duyulan makine ve teçhizatın teminini amaçlayan proje kapsamında öngörülen 11,8 milyon YTL ödeneye karşılık % 61 gerçekleşme ile 7,2 milyon YTL nakdi ve % 62 gerçekleşme ile 7,4 milyon YTL fiziki yatırım gerçekleştirilmiştir. Müesseseler bazında toplu projeye ait geçen dönemden 1,4 milyon YTL nakdi harcama bu dönemde fiziki yatırıma dönüşmüştür.

2) İnşaat işleri :

Projenin bütününde 5,7 milyon YTL ödeneye karşılık % 35 oranında 2 milyon YTL nakdi harcama ve aynı miktarda fiziki yatırım gerçekleştirilmiştir.

3) İdame yenileme :

Tüm işletmelerdeki üretimlerin kesintisiz sağlanması için gerekli olan ancak ömrünü tamamlamış makine ve teçhizatın yenilenmesi ve/veya piyasa şartları dikkate alınarak eksik bulunan makine veya tesislerin tamamlanmasına yönelik hazırlanan İdame-yenileme projesinin bütününde 13,6 milyon YTL ödeneye karşılık % 67 gerçekleşme ile 9,1 milyon YTL nakdi harcama ve % 84 oranında 11,4 milyon YTL fiziki yatırım gerçekleştirilmiştir. Müesseseler bazında toplu projeye ait geçen dönemden 2,9 milyon YTL nakdi harcama, bu dönemde fiziki yatırıma dönüşmüştür.

4) Bilgisayar sistemleri :

Kurulması planlanan internet-intranet ve dokümantasyon sisteminde gerekli teçhizatın alımı için hazırlanan bilgisayar sistemleri projesinin bütününde, 3 milyon YTL ödeneye karşılık % 94 gerçekleşme ile 2,8 milyon YTL nakdi ve aynı oranda fiziki yatırım gerçekleştirilmiştir.

5) Taşıt alımı :

Taşıt projesi kapsamında Genel Müdürlük için 2 adet landrover, 2 adet çift kabinli pick-up ile 1 adet binek araç, GELİ Müessesesi için 1 adet T13 ve 1 adet T14 kamyon ve ELİ Müessesesi için 1 adet T-16 ambulans alınmıştır. Projenin toplam 462 bin YTL ödenegine karşın % 88 oranında 404,8 bin YTL nakdi harcama ve aynı oranda fiziki yatırım gerçekleşmiştir.

6) Linyit sahalarının aranması :

Linyit rezervlerinin geliştirilmesi ve yeni sahalarda linyit aranması amacıyla TKİ Kurumu koordinatörlüğünde başlatılan projede MTA, EİE, MİGEM ve ETİ MADEN görev almış ve ilgili kurum elemanlarından oluşan Teknik Çalışma Grubu oluşturulmuş, daha sonra TPAO, DSİ ve EÜAŞ temsilcilerinin de çalışma grubuna katılımı sağlanmıştır. Türkiye genelinde bugüne kadar yapılan MTA ve TKİ arşivlerindeki linyit aramaları ile ilgili raporlar ve diğer kurumların kendi çalışma konularında yaptıkları jeolojik, jeofizik ve sondajlı etütler sırasında karşılaştıkları kömürlü seviyeler ile ilgili çalışmaların değerlendirilmesi neticesinde hazırlanan 20 adet proje kapsamında, 2005-2010 yıllarını kapsayan 6 yıllık dönem içinde yaklaşık 30 bin km² etüt ve 170 bin m sondaj yapılması planlanmaktadır.

2008 yılında proje kapsamında 4 milyon YTL yatırım ödenegine karşılık Ömerler Tevsii Projesinden 3,6 milyon YTL aktarma yapılmış, projenin bütününde 7 milyon YTL nakdi harcama ve 6,4 milyon YTL fiziki yatırım gerçekleştirilmiştir.

VI. MÜESSESE ve İŞTİRAKLER

Kurumun 4 müessesesi ve 2’de iştiraki bulunmaktadır.

İştirak edilmiş olan Şirketlerin sermaye durumu, taahhüt edilen ve ödenen sermaye tutarları ve payları aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

İştirakler	İştirakin		Kurumca 2008 yılı sonunda		Toplam kamu payı		
	Esas sermayesi Bin YTL	Ödenmiş sermayesi Bin YTL	Taahhüt edilen Bin YTL	Ödenen Bin YTL	Taahhüt edilen Bin YTL	Ödenen	
						Bin YTL	%
1-Kömür İşletmeleri A.Ş. (KİAŞ)	1.600	1.600	768	768	768	768	48
2-Yeni Çeltek Madencilik A.Ş.	55	55	9	9	9	9	16
Toplam	1.655	1.655	777	777	777	777	
Geçen yıl toplamı	1.655	1.655	777	777	777	777	
Fark	-	-	-	-	-	-	

İştirakler için taahhüt edilen sermayenin tamamı ödenmiş olup; Kurumun Kömür İşletmeleri A.Ş’de % 48 ve Yeni Çeltek A.Ş’de % 16 oranında hissesi bulunmaktadır.

Özelleştirme Yüksek Kurulunun 20.12.2000 tarih ve 92 sayılı kararıyla Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ’nin (Türk Şeker) özelleştirme kapsamına alınmasından sonra Kömür İşletmeleri A.Ş’nin sermayesindeki % 10 ve Yeni Çeltek Madencilik AŞ sermayesindeki % 16 oranındaki Türk Şeker iştirak hisseleride Özelleştirme Yüksek Kurulunun 27.06.2003 tarih ve 2003/40 sayılı kararıyla özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. 26.12.2005 tarih ve 148 sayılı kararla da Özelleştirme İdaresine ait hisseler TKİ’ye devredilmiş, Kömür İşletmeleri AŞ sermayesindeki % 38 olan TKİ payı % 48’e yükselmiştir.

2007 yılında 41 milyon YTL zarar eden KİAŞ, 2008 yılında 6 milyon YTL kâr elde ederken, geçen yıl 1,4 milyon YTL kâr eden Yeni Çeltek AŞ, 2008 yılında kârını 6,5 milyon YTL’ye yükseltmiştir.

Kurumun,

- Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi,
- Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi,
- Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi,
- Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi’nin,

son beş yıllık faaliyetlerine ait veriler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi
2008 yılı toplu bilgiler tablosu

Toplu Bilgiler	Ölçü	01.04- 31.12.2004*	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	38.000	38.000	53.000	53.000	100.000	47.000	89
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	38.000	38.000	53.000	53.000	100.000	47.000	89
Sermaye düzeltmesi olumlu farkı	Bin YTL	1.143	1.143	1.143	1.143			
Öz kaynaklar	Bin YTL	59.686	64.807	62.039	59.045	114.871	55.826	95
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	65.814	63.901	74.406	74.132	42.104	32.028	43
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar (-)	Bin YTL	-	-	-	-			
Finansman giderleri	Bin YTL	54	1	2	17.186	20.960	3.774	22
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	61.824	60.196	67.201	68.458	69.105	647	1
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	17.054	29.831	32.968	35.615	38.758	3.143	9
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	4.230	1.596	6.086	1.734	2.628	894	52
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	108	22	76	31	71	40	129
Tüm alım tutarı	Bin YTL	21.644	38.886	52.868	68.468	71.462	2.994	4
Üretim miktarı (tuvönan)	Bin ton	4.162	6.532	6.324	6.021	8.616	2.595	43
Üretim miktarı (satılabilir)	Bin ton	4.025	6.359	6.037	5.106	7.502	2.396	47
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	68.987	122.650	143.199	124.833	135.687	10.854	9
Birim üretim maliyeti (satılabilir)	YTL/ton	17,1	19,3	23,7	24,4	18,04	6	25
Üretim verimliliği (İşletme-B)	ton/yevmiye	12,6	20	16	15	26	11	73
Satış miktarı	Bin ton	4.557	6.229	5.822	6.360	7.636	1.276	20
Net satış tutarı	Bin YTL	173.071	165.150	175.306	207.313	262.188	54.875	26
Stoklar:								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	12.087	22.744	15.592	19.232	19.548	316	2
- Yarı mamuller	Bin YTL	-	-	-	-			
- Mamuller	Bin YTL	37.572	77.433	85.943	41.112	24.480	16.632	40
- Ticari mallar	Bin YTL	-	-	-	-			
- Diğer stoklar	Bin YTL	50	192	622	47	83	36	77
Memur (Ortalama)	Kişi	14	14	13	24	29	5	21
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	327	331	344	323	312	-11	3
İşçi (Ortalama)	Kişi	1.583	1.537	1.445	1.348	1.108	-240	18
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	52.800	74.691	70.577	69.330	75.073	5.743	8
Cari yıla ilişkin:								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	285	410	491	819	1.045	226	28
- Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.698	2.438	2.894	2.845	3.003	158	6
- Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	5.128	7.560	8.749	9.188	8.332	856	9
- Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.743	1.903	2.119	2.371	2.626	255	11
- İşçiler için yapılan tüm giderler	Bin YTL	38.302	56.115	54.883	57.530	48.413	9.117	16
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.688	3.042	3.165	3.556	3.641	85	2
Dönemine ilişkin kurumlar vergisi	Bin YTL	25.875	6.931	-	-	2.797	2.797	0
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	57.366	19.420	11.753	20.100	40.589	20.489	102
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	217.364	182.955	150.189	152.960	193.547	40.587	27
GSYİH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	248.822	184.883	161.942	173.060	234.131	61.071	35
GSMH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	248.768	184.882	161.940	173.060	234.131	61.071	35
Faaliyet karlılığı (Öz kaynak yönünden)	%	138,0	128,3	-	-	63,1	63,1	
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%	119,7	27,9	-	-	33,4	33,4	
Ekonomik karlılık	%	57,0	14,0	-	-	38,2	38,2	
Zararlılık	%	-	-	27,4	4,8		4,8	
Faaliyet karı veya zararı (-)	Bin YTL	76.535	28.508	(13.943)	15.234	72.530	57.295	376
Dönem karı veya zararı (-)	Bin YTL	71.438	18.077	(17.768)	(2.994)	38.430	41.424	1.383
Bilanço karı veya zararı (-)	Bin YTL	45.563	11.146	(17.768)	(20.762)	35.633	56.395	272

* 2004 yılı rakamları YTL'ye çevrilmiştir.

Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşletmesi
2008 yılı toplu bilgiler tablosu

Toplu bilgiler	Ölçü	01.04- 31.12.2004	2005	2006	2007	2008	Son İki Yıl Farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	23.950	23.950	36.950	36.950	100.000	63.050	171
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	23.950	23.950	36.950	36.950	100.000	63.050	171
Öz kaynaklar	Bin YTL	57.520	49.674	75.142	83.837	136.444	52.607	63
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	53.021	50.887	80.438	65.074	88.793	23.719	36
Finansman giderleri	Bin YTL	68	2	2	28.260	32.974	4.714	17
Maddi duran varlıklar edinme değeri	Bin YTL	30.436	34.365	38.815	43.571	25.586	(17.985)	(41)
Maddi duran varl. bir. Amortismanı	Bin YTL	12.854	14.782	17.164	19.208	23.125	3.917	20
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	4.092	3.390	3.741	4.868	5.220	352	7
Yatırımların gerçekleşme oranı	%	96	121	97	52	64	12	23
Tüm alım tutarı	Bin YTL	23.912	42.875	39.987	40.418	69.943	29.525	73
Üretim miktarı (tuvönan)	Bin ton	6.323	8.970	10.807	11.510	13.391	1.881	16
Üretim miktarı (satılabilir)	Bin ton	6.317	8.964	10.798	10.590	12.495	1.905	18
Tüm üretim tutarı (Üretim maliyeti)	YTL	89.457	126.600	187.873	226.535	212.047	(14.488)	-6
Birim üretim maliyeti (satılabilir)	YTL/ton	17,6	18	17,3	21,4	17,4	(4)	19
Üretim verimliliği (işletme-B)	ton/Yev.	22,9	8,7	11,5	8,5	10,5	2	24
Satış miktarı	Bin ton	6.312	8.962	10.723	10.458	12.039	1.581	15
Net satış tutarı	Bin YTL	343.223	200.501	263.560	316.367	383.284	66.917	21
Stoklar:								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	11.940	13.960	17.392	21.235	19.115	(2.120)	(10)
Mamuller	Bin YTL	390	137	941	2.222	4.906	2.684	121
Ticari mallar	Bin YTL	-	-	235	468	59	(409)	(87)
Diğer stoklar	Bin YTL	28	26	39	258	212	(246)	(95)
Memur (Ortalama)	Kişi	21	17	17	25	32	7	28
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	276	272	265	258	245	(13)	(5)
İşçi (Ortalama)	Kişi	1.514	1.459	1.438	1.390	1.189	(201)	(14)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	50.199	62.251	65.596	70.824	74.953	4.129	6
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	355	501	379	909	1.131	222	24
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.409	2.454	1.860	2.367	3.047	680	29
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	4.454	6.901	6.816	7.306	7.769	463	6
Sözleşmeli başına aylık ort. gider	YTL	1.345	2.114	2.143	2.416	2.757	341	14
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	35.155	54.849	53.697	57.968	55.128	(2.840)	(5)
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	1.935	3.133	3.112	3.599	4.605	1.006	28
Dönemine ilişkin kurumlardan vergisi	Bin YTL	20.741	11.916	7.921	5.564	17.485	11.921	214
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	42.709	84.929	58.977	36.002	56.580	20.578	57
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	185.059	201.903	239.290	294.253	379.503	28.304	8
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	206.767	236.142	292.937	351.199	379.503	28.304	8
Faaliyet karlılığı (Öz kaynaklar)	%		18	56	70	96	26	37
Mali karlılık (Öz kaynaklar yönünden)	%	138	71	52	33	63	30	91
Ekonomik karlılık	%	50	36	25	38	53	15	39
Faaliyet karı veya zararı (-)	Bin YTL	58.203	42.060	42.433	58.774	131.661	72.887	124
Dönem karı veya zararı (-)	Bin YTL	54.319	35.279	39.035	27.244	86.794	59.550	219
Bilanço karı veya zararı (-)	Bin YTL	33.578	23.363	31.114	21.679	69.308	47.629	220

- 2004 yılı rakamları YTL'ye çevrilmiştir.

Sınırlı sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 yılı toplu bilgiler tablosu

Toplu bilgiler	Ölçü	01.04 - 31.12.2004	2005	2006	2007	2008	Son İki Yıl Farkı	Artış veya Azalış %
Sermaye	Bin YTL	57.000	57.000	108.000	108.000	155.000	45.000	29
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	57.000	57.000	108.000	108.000	155.000	45.000	29
Sermaye düzeltmesi olumlu farkı	Bin YTL	2.353	2.353	2.353	2.353	-	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	61.053	54.894	108.556	117.144	180.094	62.950	54
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	173.473	321.196	468.164	417.821	349.205	-68.616	16
Yab. kaynaklara sirayet eden zarar (-)	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	275	84	2	28.811	33.028	4.217	15
Maddi duran varlıklar edinme değeri	Bin YTL	125.670	125.824	134.954	152.679	160.427	7.748	5
Maddi duran varl. bir. amortismanı	Bin YTL	69.760	74.923	83.072	91.305	97.841	6.536	7
Yatırımlar için yap. nakdi ödemeler	Bin YTL	11.404	6.724	13.781	7.691	9.492	1.801	23
Yatırımların gerçekl. oranı (nakdi)	%	96	32	81	58	54	(4)	5
Tüm alım tutarı	Bin YTL	75.806	95.014	182.507	181.147	110.507	70.640	39
Üretim miktarı (tuvönan)	Bin ton	7.380	9.296	8.484	9.802	10.160	358	4
Üretim miktarı (satılabilir)	Bin ton	5.964	7.710	6.912	8.017	8.063	46	1
Tüm üretim tutarı (Üretim maliyeti)	Bin YTL	251.101	335.958	344.362	412.811	411.952	(859)	0,2
Birim üretim maliyeti (satılabilir)	YTL/ton	42,1	43,6	49,8	55,93	51,09	4,84	9
Satış miktarı	Bin ton	6.053	9.212	9.275	10.663	12.033	1.370	13
Net satış tutarı	Bin YTL	343.224	499.947	578.536	708.645	897.480	188.835	27
Stoklar:								
İlk madde ve malzeme	Bin YTL	28.884	27.626	27.820	27.062	32.206	5.144	19
Yarı mamuller	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Mamuller	Bin YTL	18244	22883	23370	14304	6704	(7.600)	(53)
Diğer stoklar	Bin YTL	528	130	232	77	132	(55)	(71)
Memur (Ortalama)	Kişi	35	29	26	37	42	5	(19)
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	539	595	615	590	549	(41)	(7)
İşçi (Ortalama)	Kişi	3.541	3.421	3.232	2.919	2488	(431)	(15)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	114.773	141.566	155.020	150.232	157.190	6.958	(5)
Cari yıla ilişkin:								
Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	627	772	792	1.140	1.478	338	(31)
Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.876	2.452	2.539	2.568	2.933	365	14
Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	9.054	12.890	15.570	15.753	16.531	778	5
Sözleşmeli başına aylık ort. gider	YTL	1.716	2.657	2.109	2.225	2.500	275	12
İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	105.092	119.193	121.041	122.832	113.419	(9.413)	8
İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.746	3.740	3.118	3.507	3.790	283	8
Dönemine ilişkin kurumlar vergisi	Bin YTL	8.534	1.259	2.501	1.801	14.237	12.436	691
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	30.515	16.628	10.484	26.776	80.708	53.932	201
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	337.924	378.879	415.262	215.368	563.347	347.979	162
GSYİH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	359.906	394.248	422.475	237.896	644.055	406.159	171
GSMH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	359.906	393.933	422.475	237.896	644.055	406.159	171
Faaliyet karlılığı (Öz kaynaklar)	%	28,7	(1,2)	0,2	13,3	51,5	38,2	287
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%	16,7	(8,9)	14,9	6,9	39,3	32,4	470
Ekonomik karlılık	%	4,5		2,2	6,9	20	13,1	190
Faaliyet karı veya zararı (-)	Bin YTL	17.547	(6.582)	185	14.957	92.828	77.871	521
Dönem karı veya zararı (-)	Bin YTL	10.234	(4.900)	12.203	7.750	70.864	63.114	814
Bilanço karı veya zararı (-)	Bin YTL	1.700	(6.600)	6.045	5.949	56.627	50.678	852

* 2004 yılı rakamları YTL'ye çevrilmiştir.

Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi
2008 yılı toplu bilgiler tablosu

Toplu bilgiler	Ölçü	01.04-31.12.2004*	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	42.000	42.000	122.000	122.000	200.000	78.000	64
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	42.000	42.000	122.000	122.000	200.000	78.000	64
Sermaye düzeltmesi olumlu farkı	Bin YTL	1.735	1.735	1.735	1.735	-	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	20.916	-	46.975	28.294	90.585	62.291	220
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	81.602	217.770	157.599	262.166	225.352	(36.814)	14
Yabancı kaynaklara sırayet eden zarar (-)	Bin YTL	-	11.252	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	148	140	31	9.323	10.820	1497	16
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	134.158	136.009	143.478	152.500	164.628	12.128	8
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	97.559	102.118	107.101	112.359	118.405	6.046	5
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	7.160	2.624	8.652	9.243	11.873	2.630	28
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	111	34	53	46	47	1	2
Tüm alım tutarı	Bin YTL	36.929	50.252	52.214	102.822	124.386	21.564	21
Üretim miktarı (tuvönan)	Bin ton	4.414	5.425	6.047	5.982	7.086	1.104	18
Üretim miktarı (satılabilir)	Bin ton	3.312	3.747	3.728	3.404	3.897	493	14
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	181.537	212.489	240.118	251.680	316.313	64.633	26
Birim üretim maliyeti	Bin YTL/s.bilir-ton	54,80	56,71	64,41	73,94	81,17	7,23	10
Üretim verimliliği (İşletme-B)	ton/yevmiye	5,0	5,0	3,0	4,0	4,0	-	-
Satış miktarı	Bin ton	3.337	3.629	3.704	3.448	3.940	492	14
Net satış tutarı	Bin YTL	216.202	253.583	295.184	315.342	401.584	86.242	27
Stoklar:								
- İlk madde ve malzeme	Bin YTL	14.382	18.571	19.718	25.372	24.266	(1.106)	(4)
- Yarı mamuller	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
- Mamuller	Bin YTL	430	4.672	4.355	3.052	2.962	(90)	3
- Ticari mallar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
- Diğer stoklar	Bin YTL	858	28	31	95	174	79	83
Memur (Ortalama)	Kişi	27	23	18	22	24	2	9
Sözleşmeli (Ortalama)	Kişi	387	378	394	380	367	13	3
İşçi (Ortalama)	Kişi	3.397	3.166	2.830	2.637	2.320	(317)	(12)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	123.322	158.576	136.484	133.567	146.512	12.945	10
Cari yıla ilişkin:								
- Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	472	650	521	711	863	152	21
- Memur başına aylık ortalama gider	YTL	1.514	2.356	2.552	2.672	2.997	325	12
- Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	6.426	8.890	9.997	10.834	11.456	622	6
- Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	1.510	2.054	2.142	2.520	2.601	81	3
- İşçiler için yapılan tüm giderler	Bin YTL	88.161	121.827	111.913	112.899	111.007	(1.892)	(2)
- İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.886	3.912	3.287	3.905	3.987	82	2
Dönemine ilişkin kurumlar vergisi	Bin YTL	156	-	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	18.994	11.264	13.573	12.403	24.476	12.073	97
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	219.406	276.043	263.598	274.237	333.457	59.220	22
GSYİH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	227.620	278.617	277.171	286.650	357.933	71.283	25
GSMH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	227.474	278.617	277.140	286.645	357.933	71.288	25
Faaliyet karlılığı (Öz kaynak yönünden)	%	6,5	-	-	-	-	-	-
Zararlılık	%	6,0	-	31,7	40	49	9	22
Faaliyet karı veya zararı (-)	Bin YTL	1.367	(6.942)	(9.469)	(2.242)	17.112	19.354	63
Dönem karı veya zararı (-)	Bin YTL	22.662	32.168	21.772	18.681	13.974	(4.707)	(25)
Bilanço karı veya zararı (-)	Bin YTL	22.818	54.987	76.759	95.441	109.415	13.974	15

* 2004 yılı rakamları YTL'ye çevrilmiştir.

VII. ÖNERİLER:

A) Aşağıdaki önerinin, sonuçları gelecek denetim sırasında takip edilmek üzere gündemde kalması kararlaştırılmıştır:

- TKİ'nin sektördeki pazar payının artırılması, enerji üretim dengesinin yerli üretim lehine düzeltilmesine katkı sağlanması için:

Termik santral kurmak amacıyla uzun vadeli kömür talep eden firmalarla ilgili idari işlemlerin cari mevzuat çerçevesinde biran önce sonuçlandırılması,

B) Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Bakanlar Kurulu Kararları çerçevesinde fakir ailelere dağıtılmak üzere dışarıdan alınan kömürlerle ilgili olarak;

2005 yılında yaşanan ihale ve temin sorunları nedeniyle 11.05.2006 tarih, 21/200 sayılı ve 24.03.2008 tarih, 12/165 sayılı TKİ Yönetim Kurulu Kararları ile çerçevesi çizilen ve halen uygulanan kömür alım usullerinin gözden geçirilmesi, Kurum iştirakleri ile rödovansçı firmalardan protokolle kömür alınmaması, Kamu İhale Kanununun 18'inci maddesinde belirtilen usuller kapsamında alım yapılması,

2- Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi, Eskişehir ve Belentepe ocaklarında yürütülmekte olan madencilik faaliyetleri sırasında karşılaşılan arkeolojik mezar ve kalıntıların, dekapaj ve cevher üretimi faaliyetini zorlaştırdığı "Lagina Kazı Başkanlığı"na başlatılan çalışmaların doğası gereği yavaş ilerlediği, özellikle Çakıralan-Belentepe bölgesinde kömür üretimini aksatacak herhangi bir gelişmenin, Kemerköy Termik Santralı üretimini olumsuz etkileyeceği göz önünde bulundurularak, kazı ve kurtarma çalışmalarının Müessese faaliyetlerini aksatmaması için sorunun çözüme kavuşturulması amacıyla ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması,

3- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılı bilançosu ve 13.887.447,38 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi'nin 2008 yılı bilançosu ve 38.429.947,94 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi'nin 2008 yılı bilançosu ve 86.793.626,03 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi'nin 2008 yılı bilançosu ve 70.864.046,07 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu,

- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi'nin 2008 yılı bilançosu ve 13.974.467,99 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

tasvip edilmiştir.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu 2008 Yılı (Füzyon) Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler	9.411.477,67		1.437.741,57	
B- Menkul kıymetler				
1- Menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar	314.411.321,20		528.622.767,69	
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri(-)				
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar	507.057.375,52		351.868.414,31	
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	2.478,01			
E- Stoklar	102.531,10		126.618,56	
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları	352.993,50		278.114,87	
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları	721.045,28		805.632,14	
H- Diğer dönen varlıklar	1.462,27			
Dönen varlıklar toplamı		832.055.728,53		883.454.313,61
II - Duran varlıklar				
A- Ticari alacaklar	60.762,01		62.999,90	
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri(-)				
3- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar	321.510.326,45		557.510.326,45	
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
3- İştirakler	2.510.326,45		2.510.326,45	
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5- İştirakler sermaye pay. değ. düş. karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort. ser. pay. değer düşüklüğü karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar	319.000.000,00		555.000.000,00	
10- Diğer mali duran var. değ. düş. karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar	52.577.722,47		54.488.182,60	
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	67.599.559,02		71.397.961,16	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	15.021.836,55		16.909.778,56	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	-			
4- Verilen sipariş avansları	-			
E- Maddi olmayan duran varlıklar	440.795,67		2.165.643,73	
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	990.861,56		3.098.018,44	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	550.065,89		932.374,71	
3- Verilen sipariş avansları				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar				
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş tükenme payları (-)				
3- Verilen avanslar				
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H- Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		374.589.606,60		614.227.152,68
Aktif (varlıklar) toplamı		1.206.645.335,13		1.497.681.466,29

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu 2008 Yılı (Füzyon) Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar	529.044.743,36		529.044.743,36	
1- Ertelenmiş Finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar	83.265.076,29		142.812.430,78	
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar	10.182.356,95		115.367.343,37	
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar	27.545,00		26.695,40	
E - Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F - Ödenecek vergi ve yükümlülükler	1.138.427,44		864.304,51	
G - Borç ve gider karşılıkları	2.495.726,89		3.827.797,77	
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. Karşılıkları	1.012.537,84		2.787.628,77	
2- Dönem karının pesin öde. vergi ve diğer yük.(-)	191.365,61		814787,090	
3- Kıdem tazminatı karşılıkları	972.965,00		972.965,00	
4- Diğer borç ve gider karşılıkları	701.589,66		881.991,90	
H - Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları	13.843.018,31		12.995.841,93	
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	-			
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		639.996.894,24		828.894.413,77
II - Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar	36.556,82			
1- Ertelenmiş Finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar				
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar				
E - Borç ve gider karşılıkları	2.711.782,30		2.715.693,06	
1- Kıdem tazminatı karşılıkları	2.665.880,71		2.665.880,71	
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	45.901,59		49.812,35	
F - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları	84.423,99		217.090,26	
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		2.796.206,29		2.932.783,32
Yabancı kaynaklar toplamı		642.793.100,53		
III - Özkaynaklar				
A - Ödenmiş sermaye	400.539.359,29		600.000.000,00	
1- Sermaye	360.000.000,00		600.000.000,00	
2- Ödenmemiş sermaye (-)				
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	40.539.359,29			
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B - Sermaye yedekleri	48.800,00		48.800,00	
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse senetleri iptal karları				
3- Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar yedekleri	159.263.104,80		54.705.650,59	
1- Yasal yedekler	104.498.711,20		35.803.032,87	
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler	54.764.393,60		18.902.617,72	
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)				
F - Dönem net karı	4.000.970,51			11.099.818,61
Özkaynaklar toplamı		563.852.234,60		665.854.269,20
Pasif (kaynaklar) toplamı		1.206.645.335,13		1.497.681.466,29

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu 2008 Yılı (Füzyon) Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A - Brüt satışlar	128.062.647,62		178.417.418,76	
B - Satış indirimleri (-)				
C - Net satışlar	128.062.647,62		178.417.418,76	
D - Satışların maliyeti (-)	116.503.053,58		163.351.275,60	
Brüt satış karı		11.559.594,04		15.066.143,16
E - Faaliyet giderleri (-)	3.719.780,23		5.430.430,50	
Faaliyet karı		7.839.813,81		9.635.712,66
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	13.341.930,58		13.643.778,83	
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	1.098.093,62		740.726,29	
H - Finansman giderleri (-)	14.968.039,14		10.057.604,24	
Olağan kar		5.115.611,63		12.481.160,96
I - Olağandışı gelir ve karlar	2.118.473,41		3.906.206,01	
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	2.220.576,69		2.499.919,59	
Dönem karı		5.013.508,35		13.887.447,38
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılığı (-)	1.012.537,84		2.787.628,77	
Dönem net karı		4.000.970,51		11.099.818,61

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		961.699,59		1.642.338,00
B- Menkul kıymetler		-		
1- Menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar		106.049,76		53.576,22
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri(-)				
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		540.112,18		46.017.740,53
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	107.718,45		105.974,45	
E- Stoklar		60.532.337,68	59.048.937,86	44.242.956,62
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	14.862.087,42		14.862.087,42	
2- Verilen sipariş avansları	25.954,91		56.106,18	
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti		-		
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		325.036,12		361.993,86
H- Diğer dönen varlıklar		8.593,69		
Dönen varlıklar toplamı		62.473.829,02		92.318.604,79
II - Duran varlıklar				
A- Ticari alacaklar		49.149,72		94.559,72
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri(-)				
3- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5- İştirakler sermaye pay. değ. düş. karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort. ser. pay. değer düşüklüğü karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer mali duran var. değ. düş. karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		32.843.494,56		32.177.378,24
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	66.681.121,40		69.105.110,00	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	35.615.123,97		38.758.448,32	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	1.751.243,42		1.830.716,56	
4- Verilen sipariş avansları	26.253,71			
E- Maddi olmayan duran varlıklar		2.280.000,00		1.710.000,00
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	2.856.583,04		2.856.583,04	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	576.583,04		1.146.583,04	
3- Verilen sipariş avansları	-			
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		35.670.707,38		30.625.214,30
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)	450.249.500,82		510.846.190,84	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	414.735.081,93		482.536.690,27	
3- Verilen avanslar	156.288,49		2.315.713,73	
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		1.087,00		978,30
H- Diğer duran varlıklar		-		
Duran varlıklar toplamı		70.844.438,66		64.608.130,56
Aktif (varlıklar) toplamı		133.318.267,68		156.926.735,35

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar		-		
1- Ertelenmiş Finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar		4.535.094,88		5.302.477,00
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar		36.810.513,69		463.868,64
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar		141.230,89		132.021,58
E - Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		-		
F - Ödenecek vergi ve yükümlülükler		4.075.799,39		5.367.726,93
G - Borç ve gider karşılıkları		24.914.634,44		27.021.342,10
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. Karşılıkları			2.797.079,19	
2- Dönem karının pesin öde. vergi ve diğer yük.(-)			22.620,11	
3- Kıdem tazminatı karşılıkları	18.144.658,50		18.144.658,50	18.144.658,50
4- Diğer borç ve gider karşılıkları	6.769.975,94		5.921.514,23	
H - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		1.916.220,55		1.755.371,23
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		-		
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		72.393.493,84		40.042.807,48
II- Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar				
1- Ertelenmiş Finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar		-		
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar				
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar		1.879.568,37		2.013.115,17
E - Borç ve gider karşılıkları				
1- Kıdem tazminatı karşılıkları	1.438.622,00		1.438.662,00	
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	440.906,37		574.453,17	
F - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		-		
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		-		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		1.879.568,37		2.013.115,17
Yabancı kaynaklar toplamı (I + II)		74.273.062,21		
III- Özkaynaklar				
A - Ödenmiş sermaye		54.143.070,24		100.000.000,00
1- Sermaye	53.000.000,00		100.000.000,00	
2- Ödenmemiş sermaye (-)	-			
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	1.143.070,24			
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B - Sermaye yedekleri				
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse senetleri iptal karları				
3- Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar yedekleri		25.664.191,28		
1- Yasal yedekler	25.664.191,28			
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)		17.767.983,45		(20.762.056,05)
F - Dönem net karı veya zararı		(2.994.072,60)		35.632.868,75
Özkaynaklar toplamı		59.045.205,47		114.870.812,70
Pasif (kaynaklar) toplamı		133.318.267,68		156.926.735,35

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Seyitömer Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A - Brüt satışlar	207.313.265,87			262.188.060,27
B - Satış indirimleri (-)	-			
C - Net satışlar	207.313.265,87			262.188.060,27
D - Satışların maliyeti (-)	152.806.557,86			150.089.849,54
Brüt satış karı		54.506.708,01		112.098.210,73
E - Faaliyet giderleri (-)	39.272.326,67			39.568.629,74
Faaliyet karı veya zararı		15.234.381,34		72.529.580,99
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	1.513.180,81			1.786.095,80
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	322.306,33			286.197,42
H - Finansman giderleri (-)	17.185.528,27			20.960.022,44
Olağan kar		(760.272,45)		53.069.456,93
I - Olağandışı gelir ve karlar	1.173.436,66			1.183.112,32
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	3.407.236,81			15.822.621,30
Dönem karı		(2.994.072,60)		38.429.947,94
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılığı (-)		-		2.797.079,19
Dönem net karı		(2.994.072,60)		35.632.868,75

**Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu
Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu**

Aktif (varlıklar)	önceki dönem		cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - DÖNEN VARLIKLAR				
A- Hazır değerler		1.487.165,87		1.672.791,75
B- Menkul kıymetler				
1- Menkul kıym.değer düş. karş.(-)				
C- Ticari alacaklar		31.215.868,43		29.740.800,04
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		9.781.746,59		68.992.692,27
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E- Stoklar		24.182.476,02		24.306.419,19
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları				
F- Yıllara yaygın inş. ve onarım maliyet.				
G- Gel. aylara ait gid.ve gelir tahakk.		1.838.894,48		3.967.495,10
H- Diğer dönen varlıklar		38.642,46		257.262,00
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		68.544.793,88		128.937.460,35
II - DURAN VARLIKLAR				
A- Ticari alacaklar		204.739,40		229.019,97
1- Verilen depozito ve teminatlar				
B- Diğer alacaklar				
C- Mali duran varlıklar				
D- Maddi duran varlıklar		24.363.446,32		25.586.484,71
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	42.593.759,70		48.435.083,52	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	19.207.624,88		23.124.713,42	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	977.311,50		276.114,61	
4- Verilen sipariş avansları				
E- Maddi olmayan duran varlıklar		256.306,23		166.737,48
1- Haklar	42.000,00		42.000,00	
2- Kuruluş ve örgütlenme giderleri				
3- Araştırma ve geliştirme giderleri	357.828,73		357.828,73	
4- D.maddi olmayan duran varlıklar	48.015,00		48.015,00	
5- Birikmiş Amortismanlar (-)	191.537,50		281.106,25	
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		53.325.171,47		67.585.256,51
1- Arama Giderleri	2.706.390,07		2.776.926,52	
2- Hazırlık ve Geliştirme Giderleri	432.605.050,70		431.425.911,56	
3- Birikmiş tükenme payları(-)	382.095.769,30		366.617.581,57	
G- Gel.yıllara ait gid.ve gelir tahakk.		2.321.547,66		3.002.769,15
1- Gelecek Yıllara Ait Giderler				
H- Diğer duran varlıklar				
1- Diğer Çeşitli Duran Varlıklar				
2- Birikmiş Amortismanlar (-)				
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		80.471.211,08		96.570.267,82
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		149.016.004,93		225.507.728,17

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu
Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (kaynaklar)	önceki dönem		cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali borçlar				
B - Ticari borçlar		10.095.722,39		1.835.511,56
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar		399.645,93		1.162.421,99
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar		67.206,05		13.885,69
E - Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F - Ödenecek vergi ve yükümlülükler		4.339.138,53		5.127.154,72
1- Ödenecek Vergi ve Fonlar	3.191.752,94		3.728.618,99	
2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	1.099.308,26		1.392.071,60	
3- Diğer yükümlülükler	48.077,33		9.464,13	
G - Borç ve gider karşılıkları		13.340.147,29		12.704.037,70
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karş.	5.564.489,85		17.485.331,60	
2- Dönem karının peşin öde. vergi ve diğer yük.(-)	105.698,09		(10.232.450,80)	
3- Kıdem tazminatı karşılığı	2.620.000,00			
4- Maliyet gider karşılıkları	4.718.862,66		4.834.027,18	
5- Diğer borç ve gider karşılıkları	542.492,87		617.129,72	
H - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		2.237.029,26		1.783.254,73
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		30.478.889,45		22.626.266,39
II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A - Mali borçlar				
B - Ticari borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar				
D - Alınan avanslar				
E - Borç ve gider karşılıkları		21.715.769,38		24.878.262,25
1- Kıdem tazminatı karşılıkları	19.898.574,28		22.518.574,28	
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	1.817.195,10		2.359.687,97	
F - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		21.715.769,38		24.878.262,25
YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI (I+II)		52.194.658,83		47.504.528,64
III- ÖZ KAYNAKLAR				
A - Ödenmiş sermaye		36.949.838,50	100.000.000,00	100.000.000,00
1- Sermaye	36.949.838,50			
2- Ödenmemiş sermaye (-)				
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
B - Sermaye yedekleri				
C - Kar yedekleri		38.192.100,04		8.694.905,10
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)				
F - Dönem Net Karı		21.679.407,56		69.308.294,43
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI		96.821.346,10		178.003.199,53
PASIF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		149.016.004,93		225.507.728,17

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Güney Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	2007		2008	
	YTL		YTL	
A - Brüt satışlar	316.366.733,74		383.283.849,85	
B - Satış indirimleri (-)				
C - Net satışlar	316.366.733,74		383.283.849,85	
D - Satışların maliyeti (-)	223.845.089,52		217.771.137,83	
Brüt satış karı		92.521.644,22		165.512.712,02
E - Faaliyet giderleri (-)	33.747.423,69		33.851.435,76	
Faaliyet kar / zararı		58.774.220,53		131.661.276,26
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	1.942.275,42		2.259.015,60	
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	119.876,57		212.757,15	
H - Finansman giderleri (-)	28.260.086,89		32.973.928,11	
Olağan kar / zarar		32.336.532,49		100.733.606,60
I - Olağandışı gelir ve karlar	1.585.580,84		722.738,66	
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	6.678.215,92		14.662.719,23	
Dönem karı		27.243.897,41		86.793.626,03
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		5.564.490		17.485.332
Dönem net kar / zararı		21.679.407,56		69.308.294,43

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu
Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (varlıklar)	önceki dönem		cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		3.408.422,32		3.007.306,93
B- Menkul kıymetler		-		
1- Menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar		16.352.946,21		31.727.842,35
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)				
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		936.818,27		1.530.075,18
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E- Stoklar		112.250.658,27		81.000.156,34
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları				
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti		-		
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakk.		2.672.434,60		2.438.515,41
H- Diğer dönen varlıklar		927.028,00		303.556,61
Dönen varlıklar toplamı		136.548.307,67		120.007.452,82
II - Duran varlıklar				
A- Ticari alacaklar		521.453,34		582.182,98
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal faiz gelirleri (-)				
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar		-		
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar		-		
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5- İştirakler sermaye pay. değ. düş. karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort. ser. pay. değer düşüklüğü karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer mali duran var. değ. düş. karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		61.373.803,08		62.585.754,34
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	147.839.357,75		150.540.448,37	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	91.304.584,19		97.840.623,83	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	3.971.886,41		8.909.720,36	
4- Verilen sipariş avansları	867.143,11		976.209,44	
E- Maddi olmayan duran varlıklar		1.310,09		1.310,09
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	12.086,89		12.086,89	
2- Birikmiş Amortismanlar (-)	10.875,49		10.776,80	
3- Verilen sipariş avansları	-			
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		363.788.071,54		372.157.391,35
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)	2.019.614.487,21		2.330.842.244,92	
2- Birikmiş tükenme payları(-)	1.656.222.415,67		1.965.264.853,57	
3- Verilen avanslar	396.000,00			
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		2.799.027,39		1.821.771,93
H- Diğer duran varlıklar		-		
Duran varlıklar toplamı		428.483.665,44		437.148.410,69
Aktif (varlıklar) toplamı		565.031.973,11		557.155.863,51

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Sınırlı Sorumlu
Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (kaynaklar)	önceki dönem		cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar		27.966.734,26		8.042.506,08
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar		306.385.487,31		217.552.929,47
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar		29.145.690,79		27.562.540,27
E - Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		-		
F - Ödenecek vergi ve yükümlülükler		12.242.084,83		12.099.001,96
G - Borç ve gider karşılıkları		35.508.730,09		44.717.742,34
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karş.	1.800.954,93		14.236.513,47	
2- Dönem karının peşin öde. vergi ve diğer yük.(-)	29.533,40		2.643.858,21	
3- Kıdem tazminatı karşılığı	23.676.309,74		23.676.309,74	
4- Diğer borç ve gider karşılıkları	10.060.998,82		9.448.777,34	
H - Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		3.873.818,01		3.625.089,59
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		-		
Kısa vadeli yabancı kaynaklar		415.122.545,29		313.599.809,71
II- Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar				
1- Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar		-		
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar				
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar		29.245.456,77		29.498.563,76
E - Borç ve gider karşılıkları				
1- Kıdem tazminatı karşılıkları	27.872.036,07		27.872.036,07	
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	1.373.420,70		1.626.527,55	
F - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		29.245.456,77		29.498.563,62
Yabancı kaynaklar toplamı (I+II)		444.368.002,06		343.098.373,33
III- Öz kaynaklar				
A - Ödenmiş sermaye		110.353.360,46		155.000.000,00
1- Sermaye	108.000.000,00			
2- Ödenmemiş sermaye (-)				
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	2.353.360,46			
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B - Sermaye yedekleri				
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse senetleri iptal karları				
3- Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar yedekleri		4.361.152,83	2.429.857,58	2.429.957,58
1- Yasal yedekler	4.361.152,83			
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)				
F - Dönem net karı		5.949.457,76		56.627.533,00
Öz kaynaklar toplamı		120.663.971,05		214.057.490,18
Pasif (kaynaklar) toplamı		565.031.973,11		557.155.863,51

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A - Brüt satışlar	708.645.185,24	897.480.207,48
B - Satış indirimleri (-)		
C - Net satışlar	708.645.185,24	897.480.207,48
D - Satışların maliyeti (-)	(600.627.982,33)	(699.178.258,35)
Brüt satış karı	108.017.202,91	198.301.949,13
E - Faaliyet giderleri (-)	(93.059.739,54)	(105.473.470,30)
Faaliyet karı	14.957.463,37	92.828.478,83
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	32.454.452,27	36.858.284,36
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(455.399,88)	(560.822,41)
H - Finansman giderleri (-)	(28.811.012,03)	(33.027.758,78)
Olağan kar	18.145.503,73	96.098.182,00
I - Olağandışı gelir ve karlar	6.606.947,97	2.805.737,25
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	(17.002.039,01)	(28.039.873,18)
Dönem karı	7.750.412,69	70.864.046,07
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	(1.800.954,93)	(14.236.513,47)
Dönem net karı	5.949.457,76	56.627.532,60

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		1.140.063,96		2.699.790,92
B- Menkul kıymetler				
1- Menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar		25.625.737,79		34.275.853,08
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri(-)				
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		109.325,99		421.322,97
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E- Stoklar		28.518.842,86		27.401.781,14
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları				
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		383.455,12		412.333,13
H- Diğer dönen varlıklar		1.550.129,17		48.124,79
Dönen varlıklar toplamı		57.327.554,89		65.259.206,03
II - Duran varlıklar				
A- Ticari alacaklar		404.647,99		258.830,45
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri(-)				
3- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar				
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar				
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıymetler değer düş. karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5- İştirakler sermaye pay. değ. düş. karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort. ser. pay. değer düşüklüğü karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer mali duran var. değ. düş. karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		40.140.941,39		46.223.448,86
1- Maddi duran varlıklar (brüt)	147.116.165,70		152.915.189,11	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	112.359.128,08		118.405.100,18	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	5.383.903,17		9.340.296,36	
4- Verilen sipariş avansları				11.000,00
E- Maddi olmayan duran varlıklar				
1- Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş amortismanlar (-)				
3- Verilen sipariş avansları				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		197.140.579,90		207.194.649,62
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)	197.938.435,90		208.429.809,05	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	797.856,00		1.235.159,45	
3- Verilen avanslar		48.000,00		
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H- Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		237.734.169,28		253.687.928,93
Aktif (varlıklar) toplamı		295.061.724,17		318.947.134,96

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL	Ayrıntısı YTL	Tümü YTL
I - Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar		-		-
1- Ertelenmiş Finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar		17.439.172,74		7.319.630,56
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar		170.209.865,43		138.269.459,36
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar		3.100.566,76		5.578.371,23
E - Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F - Ödenecek vergi ve yükümlülükler		7.831.439,69		10.047.803,42
G - Borç ve gider karşılıkları		20.715.402,58		23.366.982,78
1- Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. Karşılıkları				
2- Dönem karının pesin öde. vergi ve diğer yük.(-)				
3- Kıdem tazminatı karşılıkları	10.800.000,00		14.375.000,00	
4- Diğer borç ve gider karşılıkları	9.915.402,58		8.532.979,78	
H - Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		4.008.909,58		3.789.299,86
I - Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar				
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		223.305.356,78		188.371.547,21
II- Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A - Mali borçlar				
1- Ertelenmiş Finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B - Ticari borçlar				
1- Borç senetleri reeskontu (-)				
C - Diğer borçlar				
1- Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D - Alınan avanslar				
E - Borç ve gider karşılıkları		43.462.648,95		39.990.837,30
1- Kıdem tazminatı karşılıkları	43.176.823,00		39.601.823,00	
2- Diğer borç ve gider karşılıkları	285.825,95		389.014,30	
F - Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G - Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		43.462.648,95		39.990.837,30
Yabancı kaynaklar toplamı				
III- Özkaynaklar				
A - Ödenmiş sermaye		123.734.500,00		200.000.000,00
1- Sermaye	122.000.000,00		200.000.000,00	
2- Ödenmemiş sermaye (-)				
3- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	1.734.500,00			
4- Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B - Sermaye yedekleri				
1- Hisse senetleri ihraç primleri				
2- Hisse senetleri iptal karları				
3- Diğer sermaye yedekleri				
C - Kar yedekleri				
1- Yasal yedekler				
2- Statü yedekleri				
3- Olağanüstü yedekler				
4- Diğer kar yedekleri				
5- Özel fonlar				
D - Geçmiş yıllar karları				
E - Geçmiş yıllar zararları (-)		(76.759.440,61)		95.440.781,56
F - Dönem net zararı (-)				13.974.467,99
Özkaynaklar toplamı		28.293.714,44		90.584.750,45
Pasif (kaynaklar) toplamı		295.061.724,17		318.947.134,96

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu
Sınırlı Sorumlu Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A - Brüt satışlar		315.341.645,58		401.584.367,03
B - Satış indirimleri (-)				
C - Net satışlar		315.341.645,58		401.584.367,03
D - Satışların maliyeti (-)		257.844.683,11		319.610.259,63
Brüt satış karı		57.496.962,47		81.974.107,40
E - Faaliyet giderleri (-)		59.738.808,02		64.862.525,71
Faaliyet zararı		(2.241.845,55)		17.111.582,69
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	1.412.585,46			1.427.574,93
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	522.369,28			614.457,58
H - Finansman giderleri (-)	9.322.522,26			10.817.848,32
Olağan zarar		(10.674.151,63)		7.106.850,72
I - Olağandışı gelir ve karlar	3.143.471,40			3.724.115,06
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	11.150.660,72			24.805.434,77
Dönem zararı		(18.681.340,95)		13.974.467,99
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülükler karşılığı (-)				
Dönem net zararı		(18.681.340,95)		13.974.467,99

MUHALEFET ŞERHİ

20. Ekim 2010 Çarşamba günü yapılan, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu ile müesseselerinin 2008 yılına ait bilanço ve netice hesaplarına ait KİT Komisyonu toplantısında sonuç bölümünden sonra yapılan oylamada ibra etmediğimi aşağıda sıralanan nedenlerle muhalefet ediyorum.

1- TKİ'nin Çorum-Alpagut-Dodurga Maden Ocağının Çelikler A.Ş'ye rüdevans usulü ile ihale edilmesi usule uygun yapılmamıştır. Konunun detaylı açıklamasını komisyon toplantısında belirtilmiş ve tutanaklara geçilmiştir.

2-Fakir ailelere dağıtılan kömürler Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmemiştir. TKİ bu işi üstlenmiştir.

TKİ yöneticileri özel sektörden kömür alımları sırasında alım ihalesine esas teşkil edecek maliyetleri hesaplamak zorundadır. Kurum kendi üretim maliyetlerini hesaplayarak özel sektörden bu baz fiyata göre kömür almalıdır.

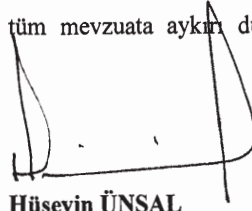
Hal böyle iken;

Kurum maliyet yerine ürün piyasa fiyatını göz önüne alarak ihalelerin eşik değerini belirlemiştir. Böylece özel sektörden yüksek fiyatlarla kömür almaktadır.

Aşırı fiyata yükselen kömür bedellerini Hazine Müsteşarlığından tahsil etmekte ve hazine paralarını yüksek değerlerle ve haksız olarak özel sektöre aktarmaktadır.

Bu durum kabul edilebilir değildir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle hukuka ve ilgili tüm mevzuata aykırı durum ibra edilmeyeceği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Hüseyin ÜNSAL
Amasya Milletvekili
KİT Komisyonu Üyesi

MUHALEFET ŞERHİ

20 Ekim 2010 Çarşamba günü yapılan, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu ile Müesseselerinin 2008 yılına ait bilanço ve netice hesaplarına ait KİT Komisyonu toplantısında sonuç bölümünden sonra yapılan oylamada ibra etmiyor, aşağıda sıralanan nedenlerle muhalefet ediyorum.

- 1- TKİ'nin Çorum-Alpagut-Dodurga Maden Ocağı'nın Çelikler A.Ş.'ye rüdevans usulü ile ihale edilmesi usule uygun yapılmamıştır.
- 2- Fakir ailelere dağıtılan kömürler Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmemiştir. TKİ bu işi üstlenmiştir.

TKİ yöneticileri özel sektörden kömür alımları sırasında alım ihalesine esas teşkil edecek maliyetleri hesaplamak zorundadır. Kurum kendi üretim maliyetlerini hesaplayarak özel sektörden bu baz fiyata göre kömür almalıdır.

Hal böyle iken;

Kurum maliyet yerine ürün piyasa fiyatını göz önüne alarak ihalelerin eşik değerini belirlemiştir. Böylece özel sektörden yüksek fiyatlarla kömür almaktadır.

Aşırı fiyata yükselen kömür bedellerini Hazine Müsteşarlığından tahsil etmekte ve hazine paralarını yüksek değerlerle ve haksız olarak özel sektöre aktarmaktadır.

Bu durum kabul edilebilir değildir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle hukuka ve ilgili tüm mevzuata aykırı durum ibra edilmeyeceği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Bihlun TAMAYLIGİL
İstanbul Milletvekili

**TÜRKİYE TAŞKÖMÜRÜ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE MÜESSESELERİNİN
2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü ile müesseselerinin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 21/10/2010 tarihli 6’ncı birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

2008 yılı itibariyle Türkiye’nin bilinen jeolojik kömür rezervi 9,7 milyar tondur. Bu rezervin 8,4 milyar tonu linyit, 1,3 milyar tonu taşkömüründen oluşmaktadır.

Türkiye’de 6000-7000 kcal/kg değerinde kömür sadece işletme ve işletirme imtiyazı TTK’ya verilmiş bulunan ve sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen Zonguldak Taşkömürü Havzasında bulunmaktadır. 14.04.2000 tarih ve 2000/525 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TTK imtiyaz sahası 3.000 km²’si denizde, 3.885 km²’si karada olmak üzere toplam 6.885 km² olarak tespit edilmiştir. Sahanın sınırları Batıda Zonguldak/Ereğli ilçesi ile doğuda Kastamonu’nun bazı ilçelerini kapsamaktadır.

Batı ülkelerinde buharlı motorların kullanılmaya başlamasını izleyen yıllarda Osmanlı İmparatorluğunda da bu teknolojiiden yararlanılmaya başlanmış, ihtiyaç duyulan taşkömürü ithal yoluyla karşılanmıştır. Kullanım yaygınlaştıkça kömür ithalinden kaynaklanan mali yük artmış, yurt içinde yüksek kalori değerli kömür arayışı çabaları yoğunlaştırılmıştır. 1820’li yıllarda Karadeniz Ereğli’de bulunan taşkömürünün işletilmesine 1848 yılında başlanabilmektedir. Hazine-i Hassa İdaresi ve kontrolü altına alınan kömür havzası 1865 yılına kadar önce Galatalı sarrafların kurduğu şirkete kiraya verilmiş, daha sonra İngiliz Şirketlerine kiralanmıştır. Aynı zamanda ithalatçı olan bu şirketler ihtiyacı karşılayacak düzeyde kömür üretmemişlerdir. Havza, 1865 yılında Bahriye Nezareti’nin yönetimine verilmiş, bu dönemde modern işletmeciliğe dönük düzenlemeler yapılmasına başlanmıştır. 1883 yılına kadar süren bu dönemde kömür üretimi geçmiş döneme göre artmış olmakla birlikte ihtiyacı karşılayacak düzeye çıkarılamamıştır. Bu dönemde havzada gayrimüslimler tarafından kurulan çok sayıda şirket faaliyet göstermiş, 339 ocak açılmış ve işletilmiştir.

1883 yılına kadar üretilen tüm kömür devlet tarafından satın alınmıştır. 1883 yılından sonra başta Fransız Ereğli Şirketi Osmaniyesi olmak üzere daha büyük sermayeli şirketler Havzada etkin olmaya başlamış, bu şirketlerin ürettikleri kömürün bir kısmının halka satılmasına izin verilmiştir. 1908 yılına kadar süren bu dönemde kömür üretimi artmaya başlamış, 1905 yılında 600 bin tona çıkmıştır. 1908 yılından itibaren Meşrutiyet Hükümetleri döneminde Zonguldak Kömür Havzası Bahriye Nezaretinden alınarak önce Nafia nezaretine, daha sonra Orman Maadin Ticaret ve Ziraat Nezaretine bağlanmıştır. 1920 yılına kadar havzada bazı gelişmeler sağlanmış, yabancı mühendisler getirilmiş maden mühendisi yetiştirmek üzere yurt dışına öğrenciler gönderilmiştir.

Meşrutiyet döneminde Havzada genellikle Fransız, İtalyan, Alman, Yunan ve Rus sermayeli şirketler faaliyet göstermiştir. 1920 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmasından sonra Havzada milli sermayeye ağırlık verilmiş, 1924 yılında Zonguldak Yüksek Maden ve Sanayi Mektebi açılmış, 1926 yılında Türkiye İş Bankası öncülüğünde 6 şirket kurulmuş ve üretime başlamıştır. Bu şirketler, zaman içinde yöredeki ufak sermayeli şirketleri satın alarak bünyesine katmış, son olarak 1937 yılında Fransız sermayeli Ereğli Şirketi satın alınmıştır. 30.05.1940 tarih ve 3867 sayılı Kanunla Havzadaki tüm ocakların Devlet eliyle işletilmesi sağlanmıştır. Bu tarihten sonra kamu kuruluşları eliyle işletilen sahalarda çağdaş tekniklere göre üretim yapılmaya başlanmış, satılabilir üretim miktarı 1941 yılında 2,2 milyon tona, 1970'li yıllarda yaklaşık 5 milyon tona çıkarılmıştır. 1980'li yıllarda uygulanmaya başlanan KİT politikaları çerçevesinde yatırım harcamalarında ve işçi alımında kısıtlamalara gidilmesinin etkisiyle üretim miktarı yıldan yıla azalmış, üretim miktarı 2005-2008 yıllarında 1940 yılından sonra en düşük düzeye inmiştir.

Kurumun 2004-2008 yıllarını kapsayan son 5 yıllık durumunu gösteren başlıca bilgiler aşağıdaki çizelgede sunulmuştur.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	2.200.000	2.600.000	3.000.000	3.500.000	4.000.000	500.000	14,2
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	1.975.286	2.354.986	2.935.180	3.325.180	3.842.362	517.182	15,5
Öz kaynaklar	Bin YTL	59.336	81.482	304.691	273.217	408.704	135.487	49,6
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	222.570	207.442	55.504	71.042	66.701	(4.341)	(6,1)
Yabancı kaynaklara sırayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	39.973	9.151	14.517	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	471.699	489.388	498.473	511.421	524.585	13.164	2,5
Maddi duran varlıklar (birikmiş amortismanı)	Bin YTL	295.188	303.522	308.356	312.516	310.600	(1.916)	(0,6)
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	11.309	25.818	24.131	21.645	31.638	9.993	46,1
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	78	99	87	88	102	14	15,9
Tüm alım tutarı(hizmet alımları dahil)	Bin YTL	39.443	63.810	106.224	115.191	136.025	20.834	18,1
Üretim miktarı (satılabilir kömür)	Bin ton	1.881	1.666	1.483	1.675	1.587	(88)	(5,1)
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	419.632	452.353	384.275	457.153	447.116	(9.537)	(2)
Üretim verimliliği (veya randıman)	Kg/Yev	790	767	567	626	650	24	3,8
Satış miktarı :								
-Müş. üretimi kömür	Bin ton	1.878	1.627	2.151	1.678	1.554	(124)	(7,3)
-Emtia kömür	Bin ton	-	-	-	700	666	(34)	4,8
Net satış tutarı	Bin YTL	195.825	194.180	243.812	275.640	307.604	31.964	11,6
Stoklar:								
-İlk madde ve malzeme	Bin YTL	17.349	21.357	24.431	23.212	31.114	7.902	34
-Yarı mamuller	Bin YTL	966	1.224	462	833	1.594	761	91,3
-Mamuller	Bin YTL	3.638	3.960	17.628	8.194	9.989	1.795	21,9
-Ticari mallar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
-Diğer stoklar	Bin YTL	827	605	1.329	7	1.505	1.498	-
Memur (ortalama)	Kişi	260	241	235	222	213	(9)	(4)
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	1.979	1.900	1.839	1.165	1.148	(17)	(1,4)
İşçi (ortalama)	Kişi	12.326	11.249	10.611	10.533	9.585	(948)	(9)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	435.837	493.352	448.645	537.034	511.699	(25.335)	(4,7)
Cari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	7.358	7.635	7.275	7.421	7.707	286	3,8
-Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.666	2.700	2.579	2.758	3.015	257	9,3
-Sözleşmeliler için yapılan giderler	Bin YTL	42.220	44.215	46.850	51.002	55.066	4.064	7,9
-Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	2.001	2.134	2.123	2.395	2.654	259	10,8
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	386.228	398.447	348.360	426.245	386.881	(39.364)	(9,2)
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.388	3.007	2.723	3.368	3.364	(4)	(0,1)
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yük.	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	17.109	16.264	15.862	57.184	23.045	(34.139)	(59,7)
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	125.078	111.483	146.651	82.616	139.542	56.926	6,8
GSYİH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	142.188	127.747	162.513	139.800	162.587	22.787	16,3
GSMH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	141.646	127.747	162.513	139.800	162.587	22.787	16,3
Faaliyet kârlılığı (öz kaynaklar yönünden)	%	-	-	-	-	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	-	-	-	-	-	-	-
Ekonomik kârlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Zararlılık (özkaynak yitirilişi)	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(297.429)	(325.750)	(306.670)	(382.904)	(327.855)	(55.049)	(14,3)
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	(388.457)	(357.554)	(356.986)	(421.473)	(381.697)	(39.776)	(9,4)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(2.051.819)	(2.409.373)	(2.630.490)	(3.051.962)	(3.433.659)	381.697	12,5
Füzyon:								
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	-	-	(170)	-	(921)	921	-
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	(4.174)	(2.204)	(801)	(503)	(356)	(147)	(29,2)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(6.868)	(9.072)	(9.873)	(10.377)	(10.773)	356	3,4

1980’li yıllardan itibaren uygulanmaya başlanan ekonomi politikaları çerçevesinde, KİT’lerin özelleştirilmesi yaklaşımı nedeniyle TTK’ya üretimin sürdürülmesi bakımından zorunlu olan hazırlık yatırımları için yeterli kaynak aktarılamamış, emekli olan yer altı üretim işçilerinin yerine yeterli sayıda yeni işçi alımına izin verilmemiştir. Bu kısıtlamalar sonucunda 1970’li yıllarda 5 milyon tona yaklaşan yıllık satılabilir taşkömürü üretim miktarı, yıldan yıla azalmaya başlamış, 2008 yılında 1,6 milyon tona gerilemiştir. Türkiye taşkömürü ihtiyacının 1980 yılında % 80’i TTK tarafından karşılanırken, yurtiçi üretim miktarının azalması yanında tüketimdeki artış sonucu yerli üretimle karşılanan miktar son yıllarda % 10’un altına inmiştir.

TTK derin yeraltı madenciliği ile üretim yapmaktadır. Üretim azalsa bile Kurumun 300 km’ye yaklaşan galerilerinin bakımı, havalandırılması, yer altı suyunun tahliyesi, kuyuların bakım ve onarımı gibi zorunlu nedenlerle oluşan sabit nitelikteki giderlerin azaltılması mümkün olamamaktadır.

Esasında Kurumun oluşan tüm giderlerinin niteliği itibarıyla yaklaşık % 85 inin sabit nitelikte olduğu, üretim miktarı azaldıkça sabit giderlerin doğrudan zarara dönüştüğü görülmektedir.

1986 yılına kadar dönem sonucu başabaş noktası düzeyinde gerçekleşen, bazı yılları kârla kapatan Kurum, üretim miktarının azalmaya başlamasının etkisiyle bu yıldan itibaren sürekli zarar eder hale gelmiş, bilanço zararı 2008 yılında 3,4 milyar TL ye ulaşmış bulunmaktadır. Zarar nedeniyle ortaya çıkan finansman açığı ise Hazinece sermayeye mahsuben aktarılan kaynaklarla karşılanmaktadır.

Taşkömürü, başta demir-çelik sektörü olmak üzere sanayinin vazgeçilmez enerji kaynağı ve girdisidir. Yurt içi üretim miktarının azalmasına karşılık taşkömürü ihtiyacı yıldan yıla artmakta, yurt içi üretimle karşılanamayan kısmı ise ithal kömürle karşılanmaktadır. Son yıllarda yıllık ithalat miktarı 20 milyon tonun üzerine çıkmış, ödenen döviz 3 milyar Doları aşmış bulunmaktadır.

Türkiye’de, ilgili kanunlarla işletme imtiyazı TTK’ya verilmiş olan Ereğli Kömür Havzası dışında yüksek kalori değerli kömür bulunmamaktadır.

Sanayinin dışa bağımlılığının azaltılması, Türkiye enerji kaynaklarının yetersiz olması, yaratacağı katma değer ve döviz tasarrufu açısından bakıldığında taşkömürü rezervinin mümkün olan en ekonomik şartlarda üretilerek ekonomiye kazandırılması zorunlu görülmektedir. Bu zorunluluğun, ilgili ve yetkili kuruluşlar tarafından da görülüp değerlendirilmesi sonucu 2005 yılından itibaren üretimin yeniden artırılmasına yönelik olarak Kuruma büyük hazırlık yatırımları için Hazinece kaynak aktarılmaya başlanmıştır. 2009 yılıyla birlikte Kuruma son beş yılda 137,5 milyon TL tutarında yatırım ödeneği verilmiş, hazırlık yatırımlarının büyük kısmı bitirilme aşamasına gelmiş, makine-teçhizat yenilenmeye başlamıştır.

Ayrıca, 2008 yılında Bakanlar Kurulunca 3.000 yer altı işçisi alınmasına karar verilmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda Kurum tarafından hazırlanan orta ve uzun vadeli program çalışmalarına göre satılabilir kömür üretim miktarının yıllar itibarıyla artırılarak 2014 yılında 5 milyon tona, toplam işçi sayısının 14.820’ye çıkarılması halinde dönem sonucu itibarıyla başabaş noktasına yaklaşılabileceği ve zarar nedeniyle Hazinesin katlandığı parasal yükün ortadan kalkacağı belirtilmektedir.

İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesinin katkısıyla 2003 yılında yapılan projeye göre 3 milyon ton satılabilir taşkömürü üretimi seviyesinde Kurumun 12 bini yer altı, 2 bini yer üstü olmak üzere 14 bin işçiye ihtiyacı bulunmaktadır. 2009 yılsonu itibarıyla TTK’da 8.884’ü yer altı, 2.068’i yer üstü olmak üzere 10.952 işçi istihdam edilmektedir. 2008 yılında 3.000 işçi alımına izin verilmiş olmasına rağmen, 2008 ve 2009 yıllarında Kurumdan toplam 1.703 işçi ayrılmış, işçi sayısı yetersiz hale gelmiştir.

İhtiyaç duyulan yeraltı üretim işçileri zamanında alınmadığı takdirde üretim miktarı azalmakta, tüm üretim tesisleri boş kapasiteye ve sabit giderler zarara dönüşmektedir. Öngörülen üretim miktarlarının gerçekleştirilmesi için başlatılmış olan büyük hazırlık yatırımlarının aksatılmadan sürdürülmesi ve bu doğrultuda ihtiyaç duyulan yer altı üretim işçilerinin zamanında işe alınması gerekmektedir.

İmtiyazı TTK uhdesinde bulunan yaklaşık 7 bin km²'lik tüm sahada işletilmesi mümkün olup ta Kurum tarafından işletilmesi ekonomik görülmeyen ve yatırım yapılması düşünülmeyen alanlardaki rezervler, 1988 yılından bu yana işletilmek üzere özel sektöre verilmektedir. Halen 2'si büyük 26'sı küçük rezerve sahip 28 kömür saha sı ile 3 kuvars kumu ve bir boksit sahası akdedilen rodövens sözleşmeleriyle üçüncü kişilere tahsis edilmiştir. Bu sahaların en büyüğü olan Amasra-B sahası halen hazırlık yatırımları aşamasında bulunmaktadır. Diğerleri daha önce işletilmiş üst kotlardaki sahalarda kalan ve TTK ölçeğinde ekonomik olmayan ufak rezervlerden oluşmaktadır. Bu ocakların büyük yatırım gerektiren kuyu ve galeriler gibi alt yapıları, tesis ve düzenleri ile yer üstü bina ve tesislerinin genellikle hazır olması, üst kotlarda çalışılması ve düşük ücretli işçi istihdam etmeleri gibi imkanlarla rodövens işletmecileri faaliyetlerini sürdürebilmektedir.

İşletme boyutu büyüdüğü ve alt kodlarda çalışılmaya başlandığında, derin yer altı madencililiğinin özelliği ve jeolojik yapının imkan vermemesi sonucu tam mekanizasyona gidilememesi nedeniyle, üretim maliyetleri artmakta, verimlilik ve kârlılık azalmaktadır. Bu nedenle mevcut rezervin üretilerek ekonomiye kazandırılmasının ancak bu konuda ihtisas sahibi ve yörenin yüz yetmiş yıla ulaşan üretim deneyimini taşıyan kurum olan TTK'nın planladığı hedeflere ulaşılması ile mümkün olabileceği, izaha gerek duyurmayacak biçimde açık bir olgudur.

Kurumun, 1940 yılından bu yana en az miktara inmiş olan taşkömürü üretiminin arttırılması ile zararının azaltılması ve Türkiye'nin enerji ihtiyacının karşılanmasında dışa bağımlılığın azaltılmasına katkıda bulunabilmesi için;

- Üretimin arttırılmasına yönelik olarak özellikle hazırlık yatırımlarının planlanan sürede tamamlanması,
 - Emekli olan yeraltı üretim işçilerinin yerine zamanında yeni işçi alınması ve işçi sayısındaki yetersizlik nedeniyle üretimde darboğaz oluşmasının önlenmesi,
 - İyi bir işletme yönetimi geliştirilerek iş disiplininin etkinleştirilmesi ile verimliliklerin ve üretim miktarının arttırılması,
- gerekmektedir.

II. İDARİ BÜNYE:

Zonguldak taşkömürü havzasında faaliyet gösteren yabancı şirketlerin millileştirilmesi, yerli şirketlerin satın alınması sonunda Havza tüm varlık ve tesisleriyle birlikte Etibank'a devredilmiştir.

30.05.1940 tarih ve 3867 sayılı Kanun gereğince Havzadaki tüm ocaklar Etibank Ereğli Kömürleri İşletmesi Müessesesi (EKİ) tarafından işletilmeye başlanmıştır. EKİ, 22.05.1957 tarihinde kurulan Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna (TKİ) bağlanmış, 1983 yılına kadar faaliyetlerini TKİ bünyesinde sürdürmüştür. 10.10.1983 tarih ve 96 sayılı KHK ile Taşkömürü Havzasındaki tüm işletmeler Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) olarak yeniden düzenlenmiştir. TTK faaliyetlerini; Bartın İlinin Amasra İlçesinde bulunan Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi, Zonguldak İli Ereğli İlçesinde kurulu Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi ve Zonguldak İli Merkezinde bulunan Kozlu, Karadon ve Üzülmüş Taşkömürü İşletme Müesseseleri

olmak üzere 5 müessese eliyle yürütmektedir. Ayrıca, Zonguldak Limanının işletmesi ile Kozlu-Catalağzı arasında kömür nakli yapan demiryolunun işletmesi de TTK tarafından gerçekleştirilmektedir.

Kuruluşun merkezi Zonguldak'ta olup, merkez teşkilatı; yönetim kurulu, genel müdür, üç genel müdür yardımcısı, bunlara bağlı 12 daire başkanlığı ve alt birimlerden oluşmaktadır.

Mevcut 3 genel müdür yardımcısı maden mühendisi olup madencilik konusunda deneyimli ve birikimli bulunmaktadır. İdari ve mali konuların daha sağlıklı yürütülmesine katkı sağlamak üzere Kuruma bu konularda yeterli bilgi ve birikime sahip idari ve mali işlerden sorumlu bir genel müdür yardımcısı atanmasında yarar görülmektedir.

Türkiye Taşkömürü Kurumu Ana Statüsü'ne göre kurumun amacı; "Devletin genel sanayi ve enerji politikasına uygun olarak taşkömürü rezervlerini en iyi şekilde değerlendirmek ve ülkenin taşkömürü üretiminin gerçekleşmesi için gerekli her türlü yeraltı ve yer üstü sosyal ve sanayi tesislerini kurmak, işletmek ve ürünlerini değerlendirmek, konu ile ilgili kara ve deniz dahil her türlü nakliye, tahmil ve tahlile yapmak veya yaptırmak, ayni ve fikri haklar almak ve satmak, ithalat ve ihracat dahil her türlü ticarete bulunmak, bu hizmetlerin görülmesi ve geliştirilmesi için kaynaklar sağlamak ve artırmak, genel sanayi ve enerji politikası içinde üretilen taşkömürü ve tali maddelerin nerelerde ve ne miktarda kullanılacağını tespit edip Bakanlığın onayını almak" şeklinde ifade edilmiştir.

Kuruluşun karar organı olan yönetim kurulu 1 başkan ve 5 üyeden oluşmaktadır. Yönetim kurulu üyelerinden; ikisi ilgili bakanın, biri Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın, ikisi teşebbüs genel müdür yardımcısı olmak üzere ilgili bakanın teklifi üzerine ortak kararla atanmaktadır.

233 sayılı KHK'nin 9'uncu maddesi ile Kurumda daire başkanı, müessese müdürü, işletme müdürleri, şube müdürleri başta olmak üzere personel atanma yetkisi yönetim kuruluna verilmiş bulunmaktadır.

Kurumda personel atamaları mevzuat gereği yönetim kurulu veya genel müdür tarafından yapılmakta iken İlgili Bakan imzalı 19.12.2005 tarih ve 5592 sayılı genelgede; "Şef ve şef üstü kadro/pozisyonlara yapılacak asaleten ve vekaleten atamalar, tedvir ve yürütme gibi görevlendirmeler ile bu görevlerde bulunanların görevden alınmaları, görev yeri değişikliklerinde, zorunlu hallerde kontenjan kullanılmak üzere ismen yapılacak açıktan atama taleplerinde ve hizmet gereği olarak başka Kamu Kurum ve Kuruluşlarından yapılacak naklen atamalarda Bakanlığımızdan izin alınacaktır." denilmiştir.

Bu Genelge ile Kuruma ilgili mevzuat ile verilen atama yetkisi daraltılmış, personel atamaları güçleşmiş, yönetim etkinliği zayıflamıştır.

Kurumun ilgili bulunduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 14.01.2010 tarih ve 338 sayılı yazısı ile 19.12.2005 tarihli genelgenin kaldırıldığı, şube müdürü ve üstündeki kadrolara yapılacak atamalarda Bakanlık görüşünün alınması şartının getirildiği belirtilmiştir. Buna göre esasta bir değişiklik yapılmamış, izin yerine görüş alınması öngörülmüş, görüş alınacak personelin derecesi yükseltiştir.

İlgili Bakanlıkla teşebbüsün ilişkilerini düzenleyen 233 sayılı KHK'nin 40'ıncı maddesinde ilgili Bakanlığın, teşebbüsün faaliyetlerini kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevli olduğu, bu yetkiyi kuruluşun görev ve yetkilerini daraltmayacak, normal faaliyetlerini aksatmayacak şekilde kullanacağı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca her yıl yayımlanan Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıklarının Genel Yatırım ve Finansman Programının tespitine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ile bu Karara dayanı-

arak çıkartılan, Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgelerinde;

“İstihdama ilişkin tüm konularda (kuruluş dışı geçici görevlendirmeler dahil), Kararnamede belirtilen sınırlamalar dikkate alınarak, karar almaya yalnızca kuruluş yönetim kurulları yetkili olacaktır ve bu konuda yetki devri yapılmayacaktır. Kuruluşlar, daha önce devredilen yetkilerin iptali de dahil olmak üzere, bu konu ile ilgili gereken tedbirleri almakla yükümlüdürler. 399 Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen yetki dışında, ilgili Bakanlıklar bu konuda Kararnameyi kısıtlayıcı hiçbir işlem tesis edemeyecektir.”

Hükmüne yer verilmektedir.

233 sayılı KHK’nın; yönetim kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen 9’uncu maddesi ile İlgili Bakanlığın gözetim ve denetimini belirleyen 40’ıncı maddesi ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıklarının Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi’nin ilgili maddesi ile uyumlu olmayan, Kurumun karar ve yürütme organlarının yetkilerini daraltan, personelin özlük haklarını ve işlemlerini aksatan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın konuya ilişkin yazı ve genelgelerinin kaldırılması için ilgili Bakanlık nezdinde girişimlerin sürdürülmesi gerekmektedir.

TTK kadrolu ve sözleşmeli personeli “TTK Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği”ne tabidir.

TTK Personeli Atanma, Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği yeni haliyle, 29.06.2005 tarihli 25860 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Söz konusu yönetmeliğin 2, 7 ve 8’inci maddelerinde yapılan düzenlemenin iptali için Enerji Sanayi ve Maden Emekçileri Sendikasıncı; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Türkiye Taşkömürü Kurumu aleyhine Danıştay 5. Daire Başkanlığında dava açılmış, Danıştay 5. Daire Başkanlığının 18.05.2007 tarih ve 2005/4907 E., 2007/2353 K. Sayılı kararıyla dava kısmen kabul, kısmen red şeklinde sonuçlanmıştır.

2007 yılında anılan yönetmelik gereği yapılacak Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı için, Genel Müdürlüğün 28.12.2006 tarih ve 2663 sayılı olurları ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’ndan 18.01.2007 tarih ve 291/745 sayılı izin alınmıştır.

Ancak, 12.07.2006 tarihli 26226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2006/19 sayılı Başbakanlık Genelgesi, Kurumda tereddüt yarattığından konu Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına iletilmiş, Devlet Personel Başkanlığının 16.02.2007 tarih ve 2910 sayılı yazılarıyla, Kurumun söz konusu yönetmeliğini 2006/19 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda yeniden düzenlemesi gerektiği bildirildiğinden, 07.03.2007 tarih ve 348/4858 sayılı Genel Müdürlük oluru ile görevde yükselme işlemleri ertelenmiş, 2006/19 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda yeni yönetmelik hazırlanarak 05.12.2007 tarihli 26721 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Bu nedenle Müessesede 2007 yılında TTK Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği uyarınca sınav ve atama yapılamamıştır.

2008 yılında yapılacak Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı için TTK Genel Müdürlüğünün 28.01.2008 tarih ve 903/167 sayılı oluru ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 25.02.2008 tarih ve 838/2906 sayılı izinleriyle işlemler başlatılmıştır.

Genel müdürlük ve müesseselerde boş bulunan kadro ve pozisyonlara, Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü’nce yapılan Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği sınavları sonucunda gerekli atamalar ve unvan değişiklikleri yapılmıştır.

Ancak, mevcut mevzuat ve 05.12.2007 tarihli 26721 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TTK Personeli Atanma, Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümlerine göre yapılan görevde yükselme sınavında, idari kadrolarda boş bulunan şube müdürlükleri için memuriyet uzmanlık alanı farklı olan kişilerin sınavı kazandığı görülmüştür. Yapılan sınavla boş bulunan kadrolar doldurulmuş olmakla beraber söz konusu kişilerin bu kadroların uzmanı olmaması, ayrı bir sakınca yaratmaktadır. Ortaya çıkan bu konuya bir çözüm bulunması Kurumun işletme faaliyetlerini etkin olarak aksatmadan yürütmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelikte, 12.03.2010 tarih ve 27519 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 01.03.2010 tarih ve 2010/192 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla bazı değişiklikler yapılmış, görev alanları puanı artırılmıştır. TTK’nın konuya ilişkin yönetmeliğinin buna göre yeniden düzenlenmesi ve görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarının yeni esaslara göre yapılması ile personelin memuriyet uzmanlık alanlarına uygun görevlere atanmasının sağlanması gerekmektedir.

Kurum önceki yıllarda işçi alımı için yetkili kuruluşlara başvurmasına rağmen, genel yatırım ve finansman programlarına ilişkin kararnamelerde öngörülen çeşitli nedenlerle Kurumdan ayrılanların % 10’u oranındaki alım dışında işçi alımına izin verilmemiş, çalışan işçi sayısı ihtiyacın altına inmiş, üretim olumsuz yönde etkilenmeye başlamıştır.

TTK Genel Müdürlüğü 19.06.2008 tarihinde Hazine Müsteşarlığına yazdığı yazıda işçi alımı talebini yinelemiştir.

TTK Genel Müdürlüğü yazısında özetle;

“Yeniden Yapılanma Programı” çerçevesinde üretim tesisi ve hizmet birimlerinin faaliyete geçmesi ve makine aksamının alınmasıyla birlikte kuyu ihraç tesisleri ve diğer altyapı tesislerinin önümüzdeki 30 yıllık üretim için tamamen hazır hale geleceği, yeni üretim tesisi ve hizmet birimlerinin faaliyete geçmesiyle birlikte bu tesisler için yeni personel alımına ihtiyaç duyulacağı, 2000 yılı başından itibaren 11.500 işçinin ayrıldığı, halihazırda emekliliğini hak eden 2.000 civarında işçinin bulunduğu, planlanan üretim hedeflerinin gerçekleştirilmesi için acilen üretim işçisi alınmasının gerektiği, aksi takdirde yatırımların boşa yapılmış olacağı, hali hazırda 300 km.yi bulan ocaklarda havalandırma, göçük, ocak yangınları vb. tüm işgüvenliği risklerine karşı üretim faaliyetlerinde sürekliliğin sağlanmasının önem arzettiği, geline bu noktada eksik olan işçilik nedeniyle yeterli üretim yapılmamasının yanında iş güvenliği açısından da kritik bir eşiğe yaklaşıldığı ifade edilerek, 1.500 A + 1.500 B olmak üzere 3.000 yeni üretim işçisinin alınması için izin talep edilmiştir.

04.09.2008 tarihli 26987 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 06.08.2008 tarihli ve 2008/14053 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 19.10.2007 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2008 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programının uygulanmasına ilişkin 15.10.2007 tarih ve 2007/12702 sayılı Kararnamenin eki Kararın 5’inci maddesine;

“Türkiye Taşkömürü Kurumunda, son yıllarda ayrılan nitelikli personel açığının kapatılabilmesini teminen en fazla 1.500 A + 1.500 B olmak üzere toplam 3.000 gruplu pano ayak üretim işçisi istihdamında Kurum yetkilidir. Söz konusu işçilerde işe giriş tarihi itibarıyla 30 yaşını doldurmamış olmak şartı aranır.”

fıkrası eklenerek Kuruma açıktan atama izni verilmiştir.

İşçi alımı 2008 yılı sonunda gerçekleştirilmiş, alınan işçiler 2009 yılı ilk aylarında işbaşı yapabilmişlerdir.

Kuruluştaki işçi ve diğer personel ücret ve giderleri sabit nitelikte olduğundan, üretim miktarı azaldıkça toplam harcamalar içindeki personel giderleri payı oransal olarak yükselmektedir. 2008 yılında personel giderlerinin toplam harcamalar içindeki payı % 78 oranına çıkmıştır.

Yüksek ücretli işçilerin emekli olarak Kurumdan ayrılması, düşük ücretli yeni işçilerin işe alınması ve üretim miktarının artırılması halinde toplam personel ücretlerinde ve tüm giderler içinde ücretlerin payında azalma olabilecektir.

İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesinin katkısıyla 2003 yılında yapılan projeye göre 3 milyon ton satılabilir taşkömürü üretimi seviyesinde Kurumun 12 bini yer altı, 2 bini yer üstü olmak üzere 14 bin işçiye ihtiyacı bulunmaktadır.

2009 yılsonu itibarıyla TTK'da 8.884'ü yer altı, 2.068'i yer üstü olmak üzere 10.952 işçi istihdam edilmektedir. 2008 yılında 3.000 işçi alımına izin verilmiş olmasına rağmen, 2008 ve 2009 yıllarında Kurumdan toplam 1.703 işçi ayrılmış, işçi sayısı yeniden yetersiz hale gelmiştir.

Son yıllarda üretim miktarının azalmasında yeterli sayıda yer altı üretim işçisi alınamamasının da payı bulunmaktadır.

Yukarıda belirtildiği gibi ihtiyaç duyulan yeraltı üretim işçileri zamanında alınamadığı takdirde üretim miktarı azalmakta, tüm üretim tesisleri boş kapasiteye ve sabit giderler zarara dönüşmektedir. Öngörülen üretim miktarlarının gerçekleştirilmesi için başlatılmış olan büyük hazırlık yatırımlarının aksatılmadan sürdürülmesi ve emekli olanların yerine ihtiyaç duyulan yer altı üretim işçilerinin zamanında işe alınması gerekmektedir.

III. MALİ BÜNYE:

Derin yeraltı madencilğinde kuyular ve ana galeriler gibi büyük hazırlık yatırımları yıllarca sürmekte, büyük tutarda kaynak gerektirmektedir. 1980'li yıllardan itibaren uygulanmaya başlanan ekonomi politikaları çerçevesinde, KİT'lerin özelleştirilmesi yaklaşımı nedeniyle TTK'ya üretimin sürdürülmesi bakımından zorunlu olan hazırlık yatırımları için yeterli kaynak aktarılamamış, emekli olan yeraltı üretim işçilerinin yerine yeni işçi alımına izin verilmemiştir. Bu kısıtlamalar sonucunda 1970'li yıllarda 5 milyon tona yaklaşan yıllık satılabilir taşkömürü üretim miktarı, yıldan yıla azalmaya başlamış, 2008 yılında 1,6 milyon tona gerilemiştir.

TTK'da derin yeraltı madencilği yöntemi ile üretim yapılmaktadır. Bu yöntem gereği üretim azalsa bile yaklaşık 300 km olan yeraltı galerilerinin bakımı, havalandırılması, yeraltı suyunun tahliyesi, maden kuyularının bakım ve onarımı gibi sabit giderleri azaltma imkanı bulunmamaktadır. Havzanın jeolojik yapısı nedeniyle tam mekanizasyon uygulanamayan ve üretimin işgücü ağırlıklı yapılabildiği Kurumun gider yapısına bakıldığında maden direği ile elektrik enerjisinin bir kısmı dışında işçilikler dahil tüm giderlerin yaklaşık % 85'inin sabit gider niteliğinde olduğu, üretim ve satış miktarı azaldıkça sabit giderlerin doğrudan zarara dönüştüğü görülmektedir.

Üretim ve satış miktarlarının azalmasının etkisiyle dönem zararları sürekli hale gelmiş, 2008 yılı sonunda birikmiş bilanço zararı 3,4 milyar YTL olmuştur. Zarar nedeniyle ortaya çıkan finansman ihtiyacı Hazine'den sermaye olarak aktarılan kaynaklarla karşılanmaktadır.

Kurum zararının, dolayısıyla Hazineye mali yükün azaltılabilmesi için; sürdürülen hazırlık yatırımlarının planlanan sürede tamamlanması, emekli olanların yerine biran önce yeni üretim işçisi alınması ve Kurum tarafından hazırlanan orta ve uzun vadeli üretim hedeflerine ulaşılması yönünde yoğun çaba harcanması gerekmektedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

2008 yılında; 10.611 işçi çalıştırılarak 1.801.197 ton satılabilir kömür üretilceği, toplam üretim maliyet giderinin 476,1 milyon YTL, net satış tutarının 190,6 milyon YTL olacağı, diğer gelir ve giderlerden sonra dönem zararının 411,1 milyon YTL olacağı öngörülmüştür. Yıl içinde 1.586.531 ton satılabilir kömür üretilmiş, Kurum üretiminden net satış hasılatı 203,8 milyon YTL olmuş, diğer gelir ve giderlerden sonra dönem zararı 381,7 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir.

Derin yeraltı madenciliğinde rezervin üretime hazır hale getirilmesi için gereken yatırımlar 5-10 yıl gibi uzun süreler gerektirmekte ve büyük tutarlarda kaynağa ihtiyaç duyulmaktadır. 1980'li yıllardan sonra uygulanan KİT politikaları çerçevesinde kurumun mevcut üretim seviyesini koruyabilmesini sağlamak üzere gereken hazırlık yatırımlarının yapılabilmesi için yeterli kaynak aktarılmamış, ayrılanların yerine ihtiyacı karşılayacak sayıda üretim işçisi alınmasına izin verilmemiştir. Bu nedenle 1980'li yıllarda 3,5-4 milyon ton düzeyinde olan satılabilir taşkömürü üretimi yıldan yıla azalmaya başlamış, 2000'li yıllara gelindiğinde üretim miktarı 1940 yılından bu yana en alt düzeye inmiştir. Buna bağlı olarak 1986 yılına kadar genellikle başabaş noktasında olan ve bazı yıllarda kâr eden kurum bu yıldan itibaren sürekli zarar eder hale gelmiştir. Ortaya çıkan zarar Hazine'den sermayeye mahsuben aktarılan kaynaklarla karşılanmaktadır.

İşletme ve işletme imtiyazı Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğünde bulunan 6.885 km²'lik taşkömürü havzasında bilinen jeolojik kömür rezervi 1,3 milyon ton, görünür ve hazır rezerv toplam 544,9 milyon tondur. Görünür ve hazır rezervin % 60'ının çıkarılabileceği, çıkarılan kömürün de ortalama % 65'inin satılabilir kömüre dönüştürülebileceği esasına göre yaklaşık 213 milyon ton satılabilir taşkömürü elde edilebileceği ortaya çıkmaktadır. Toplam jeolojik rezerv esas alındığında elde edilebilecek satılabilir taşkömürü miktarı yaklaşık 500 milyon ton olmaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle taşkömürü üretim miktarının yıldan yıla azalmasına karşılık yurt içi ihtiyacı giderek artmış, ihtiyaç büyük rezervlere sahip ülkelerde açık işletmelerden veya yeraltından mekanik yöntemlerle düşük maliyetle üretilen ve TTK üretim maliyetine göre ucuz fiyatla ithal edilen kömürle karşılanmaya başlanmıştır. Gerek yurt içi tüketiminin artması, gerekse TTK üretiminin azalması sonucunda 1970'li yıllarda ve 1980'li yılların ilk yarısında Türkiye taşkömürü tüketiminin yaklaşık % 80'i TTK üretimi ile karşılanırken bu oran son yıllarda % 10 oranının altına inmiştir. Yılda ithal edilen taşkömürü 20 milyon tonu, ödenen döviz 3 milyar doları aşmış bulunmaktadır.

Zonguldak taşkömürü havzasının jeolojik yapısı nedeniyle üretim insan gücüne dayalı olarak sürdürülmekte, üretim verimliliği istenen ölçüde artırılamadığından Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından üretilen kömürün ton maliyeti ithal kömüre göre yüksek çıkmaktadır. Bu nedenle ithal kömür fiyatlarına göre belirlenen TTK satış fiyatları üretim maliyetini karşılayacak düzeye çıkarılamamakta, Kurum 1986 yılından bu yana sürekli olarak zarar etmektedir.

Başta demir-çelik sektörü olmak üzere sanayi için vazgeçilmez olan taşkömürü üretiminin; dışa bağımlılığının azaltılması, döviz tasarrufu ve yarattığı katma değer açısından bakıldığında, üretim miktarı ve verimliliğin artırılması yoluyla üretim maliyetinin en alt düzeyde tutulması ve zararın azaltılmasına çalışması kaydıyla sürdürülmesi zorunlu görülmektedir.

Yukarıda belirtildiği gibi 1940 yılından buyana en alt düzeye inmiş olan taşkömürü üretim miktarının yeniden artırılması, ilk aşamada kurum zararının azaltılması, gelecek yıllarda başabaş noktasına ulaşarak Hazineye mali yükün ortadan kaldırılması ve milli ekonomiye katkının artırılabilmesi amacıyla 2004 yılında yeniden yapılandırma çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda satılabilir taşkömürü üretiminin yılda 5 milyon tona çıkartılması amacıyla gerekli hazırlık yatırımları hızlandırılmış, 2009 yılıyla birlikte son 5 yılda yatırımlar için harcanan tutar 137 milyon TL'yi aşmıştır. Ayrıca 2008 yılında 3.000 yeraltı üretim işçisi alınmış, alınan işçilere 2009 yılı ilk aylarında işbaşı yaptırılmıştır.

Kurum tarafından hazırlanan Orta ve Uzun Vadeli Programa göre hazırlık yatırımlarının devam edeceği ve 90 milyon ton kömürün çıkarılmaya hazır hale getirileceği, satılabilir kömür üretiminin yıllar itibarıyla artırılarak 2014 yılında 5 milyon tona çıkarılacağı öngörülmüştür.

TTK, işletme ve işletme hakkı uhdesine verilen 6.885 km²'lik taşkömürü havasında TTK tarafından işletilmesi ekonomik görülmeyen ve yatırım yapılması düşünülmeyen sahaları, mevcut rezervlerin ekonomiye kazandırılması için 1988 yılından itibaren rodövars karşılığı işletilmek üzere özel sektöre tahsis etmeye başlamıştır. Bu kapsamda 2004 yılından itibaren yapılan ihalelerle biri boksit madeni, üçü kuvars kumu, 28'i taşkömürü olmak üzere 32 saha özel sektöre verilmiştir. Büyük sahalardan biri çıkan ihtilaf nedeniyle yargı aşamasında ve gayriaktif durumundadır. En büyük rezerve sahip Amasra (B) sahası ise yatırım aşamasında bulunmaktadır.

Daha önce yatırım yapılmamış ve işletilmemiş büyük ölçekli Amasra (B) sahası dışındaki rodövars sahaları havza tarihi boyunca zaman zaman işletilmiş, son olarak TTK tarafından işletilmesi ekonomik olmadığından terk edilmiş üst kotlardaki ufak rezervlerden oluşmaktadır. Bu sahaları alan rodövars işletmecileri, büyük tutarda yatırım yapmadan, TTK'nın terk ettiği yeraltı ve yerüstü tesislerinden yararlanmak suretiyle derin yeraltı madenciliklerinden kaynaklanan risklere, ek teknik ve mali yüklerle katlanmadan ve TTK'ya göre düşük ücretle işçi çalıştırma imkanından yararlanarak üretim yaptıklarından üretim maliyetleri düşük çıkmaktadır. Havzadaki taşkömürünün üretilip ekonomiye kazandırılmasında, havzanın 170 yıllık bilgi ve deneyiminin taşıyıcısı olan ve derin yeraltı madencilik konusunda bir okul niteliğinde bulunan TTK dışında başka kuruluş bulunmamaktadır. Havzada özel sektör tarafından yapılan tek büyük yatırım Amasra (B) Projesi olup yatırımın sürdürülüp sürdürülemeyeceği ve başarı durumu gelecek birkaç yıl içinde ortaya çıkacaktır.

İş Kanunu ile oluşturulan mevzuat çerçevesinde ve Toplu İş Sözleşmesi kapsamında işçi çalıştırılan TTK'da iş durumuna göre işçi sayısının azaltılması mümkün olmadığından Kurumda işçilikler sabit gider niteliği taşımaktadır. Üretim miktarına göre değişken olması gereken malzeme ile dışardan sağlanan fayda ve hizmetlerin bir kısmı da yeraltı galeriler ve diğer tesislerin üretim miktarından bağımsız olarak sürekli faaliyet halinde olması ve bakım gerektirmesi nedeniyle sabit gider niteliği taşımaktadır. Yine sabit gider niteliğinde olan amortisman ve özel tükenme payları da dikkate alındığında tüm üretim giderlerinin yaklaşık % 90'ının sabit nitelik taşıdığı görülmektedir. Bu nedenle üretim miktarı düşük düzeyde kaldıkça sabit giderlerden ton başına düşen tutar artmakta, ton maliyetleri yükselmektedir.

TTK üretimi taşkömürü satış fiyatları, ithal kömür satış fiyatına göre belirlendiğinden satış fiyatlarının maliyeti karşılayacak oranda artırılması imkanı bulunmamaktadır. Buna göre üretim maliyetinin düşürülmesi ile zararının azaltılabilmesinin tek yolunun; başlatılan hazırlık yatırımlarının aksatılmadan sürdürülmesi, ortaya çıkacak yeraltı üretim işçisi ihtiyacının zamanında karşılanması ile işgücü verimliliğinin artırılarak, üretim miktarının Kurum tarafından hazırlanan Orta ve Uzun Vadeli Programda öngörülen miktarlara çıkarılması olarak görülmektedir.

Gerek Anayasanın 168'inci maddesinde, gerekse 3213 sayılı Maden Kanununun ilgili maddelerinde tabii servetler ve madenlerin devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunduğu, bunların aranması ve işletilmesinin yasalarla düzenleneceği belirtilmiş, bu konuda gerekli mevzuat oluşturulmuştur. Bu kapsamda Zonguldak (Ereğli) Kömür Havzasındaki taşkömürlerinin işletilmesi hakkı TTK'ya verilmiştir.

Mevcut mevzuata göre madencilik faaliyetinde bulunabilmek için ilgili kuruluşlardan izin alınması, gerekli yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi zorunlu bulunmaktadır.

TTK'nın 1988 yılından itibaren bazı sahaları rodövans karşılığı işletilmek üzere özel sektöre açmasından itibaren havzada ticari amaçlı kaçak kömür üretim ve satışı yoğunlaşmıştır.

Ticari amaçlı kaçak kömür üretim ve satışının önlenmesi için 1999 yılında Zonguldak Valiliğince bazı kararlar alınmıştır. Gerek bu kararlar, gerekse bundan sonraki yıllarda alınan kararlar ve planlanan önlemler kömür kaçakçılığının önlenmesi için yeterli olmamıştır. Tüm önlemlere rağmen 2007 yılında 204 adet, 2008 yılında 286 adet kaçak ocak tespit dilmiş ve faaliyetleri durdurulmuştur. Yeterli güvenlik önlemi alınmadan işletilen kaçak ocaklarda 2007 yılında 6, 2008 yılında 2 ölümlü kaza meydana gelmiştir.

Kaçak kömür üretiminde; sosyal güvenlik, can ve iş güvenliğinden yoksun olarak çalıştırılan işçilerden dolayı ortaya çıkan sosyal ve maddi mağduriyetler ile kaçak üretimden alınmayan kanuni yükümlülük payları, rodövans bedelleri nedeniyle oluşan kamu gelir kayıplarının önlenilmesi amacıyla Anayasa ve diğer ilgili mevzuat ile Devlete yüklenmiş olan madenlerin gözetim ve denetim görevinin yerine getirilebilmesi için Zonguldak Valiliğince öngörülen ve bugüne kadar tam olarak uygulanamayan tüm önlemlerin biran önce uygulamaya konulması ve ticari amaçlı kaçak kömür üretiminin durdurulması gerekmektedir.

V. YATIRIMLAR:

Kömür üretiminin sürdürülmesi için rezervin üretime hazırlanması gerekmektedir. Hazırlık çalışmaları; mevcut kuyuların üretim katlarına indirilmesi, kat lağımlarının sürülmesi gibi büyük tutarda kaynak gerektiren ve yapım aşaması yıllarca süren yatırımları kapsamaktadır. Önceki kısımlarda belirtildiği gibi 1980'li yıllardan sonra ihtiyaç duyulan hazırlık yatırımları için yeterli tutarda yatırım kaynağı temin edilemediğinden gereken hazırlık yatırımları zamanında yapılamamış üretime hazır rezervler azalmış ve üretim miktarı yıldan yıla düşmeye başlamış, son yıllarda üretim miktarları 1940 yılından sonraki en düşük seviyeye inmiştir. Üretim miktarının azalmasına bağlı olarak sabit giderlerden üretimin ton başına düşen paylar artmış, ton maliyetleri yükselmiş, başka bir anlatımla sabit giderler doğrudan zarara dönüşmeye başlamıştır. Öte yandan yurt içi üretimle karşılanamayan taşkömürü ihtiyacı ithal yoluyla karşılanmış ve ülke ekonomisine ek döviz yükü gelmiştir.

Yurt içinde üretilen taşkömürünün ülke ekonomisine katkısı ve öneminin yeniden değerlendirilmesi sonucu TTK'ya 2004 yılından itibaren büyük hazırlık yatırımları için kaynak aktarılmaya başlanmış, son 5 yılda Kuruma verilen yatırım kaynağı 137 milyon TL'yi aşmıştır. Bu kaynaklarla 9 km'si galeri ıslahı olmak üzere 35 km galeri ihalesi yapılmış, bazı üretim ve havalandırma kuyularının derinleştirilmesine girilmiştir. Kuruluşça hazırlanan Orta ve Uzun Vadeli İyileştirme Programı kapsamında geçen yıllarda başlanan 83.568 m uzunluğundaki hazırlık galerilerinden yapımı tamamlanan 29.146 m dışındaki 54.422 metre galerinin yapımına devam edileceği, program dönemini kapsayan 5 yılda 45.322 m galerilerinin daha tamamlanacağı ve 90 milyon ton kömürün çıkarılmaya hazır hale getirileceği, mevcut kuyu çalışmaları ve makine-teçhizatın yenilenmesine devam edileceği planlanmıştır. Yıllık satılabilir üretim miktarının 5 milyon tona çıkarılması ile üretim maliyetinin düşürülmesi ve zararın ortadan kaldırılmasına yönelik bu altyapı yatırımlarının gelecek 30 yıllık ihtiyacın karşılanmasına yönelik olduğu belirtilmektedir.

Başta demir-çelik sektörü olmak üzere sanayi için vazgeçilmez bir enerji kaynağı olan taşkömürü üretiminin; dışa bağımlılığın azaltılması, döviz tasarrufu ve yarattığı katma değer açısından artırılarak sürdürülmesi gerekmektedir. Ayrıca, üretimin artırılması ile maliyetlerin düşürülmesi ve zararın ortadan kaldırılması için başlanan ve öngörülen hazırlık yatırımlarının aksatılmadan tamamlanması zorunlu görülmektedir.

VI. MÜESSESELER:

TTK'nın Zonguldak il merkezinde Kozlu, Üzülmüş, Karadon Müesseseleri, Ereğli İlçesinde Armutçuk Müessesesi ve Bartın ili Amasra İlçesinde Amasra Müessesesi olmak üzere 5 müessesesi bulunmaktadır.

233 sayılı KHK gereğince müesseseler Teşebbüs Genel Müdürlüğünün teklifi ve Yönetim Kurulu Kararı ile kurulmaktadır. Müesseseler statülerinin ticaret siciline kayıt ve ilanı ile tüzel kişilik kazanmakta, statüde; ticari unvan, faaliyet alanı, merkezi, sermayesi ve sorumluluğunun sermayesi ile sınırlı olduğu belirtilmektedir. Müesseseler faaliyetlerini 233 sayılı KHK hükümleri dışında özel hukuk hükümlerine göre sürdürmektedirler.

Müesseselerin organları, bir başkan ve 4 üyeden oluşan yönetim komitesi, müessese müdürü ve müdüre bağlı alt birimlerden oluşmaktadır. Yönetim Komitesi üyeleri müessesenin üst düzey yöneticileri arasından Teşebbüs Genel Müdürünün teklifi üzerine Yönetim Kurulunca atanmaktadır. Yönetim Komitesinin başkanı Teşebbüs Genel Müdürünün teklifi ile Yönetim Kurulu tarafından atanan Müessese Müdürüdür.

TTK müesseseleri kendilerine tahsis edilen sahalardaki ocaklardan taşkömürü üretmek üzere teşkilatlandırılmıştır. Müesseselerde üretilen kömürler genel müdürlüğün pazarlama birimi tarafından satılmaktadır.

Müesseselerin mal ve hizmet tedarikinde; fiyat artışlarından korunmak, toplu alım yoluyla ihtiyaçları daha düşük maliyetle elde etmek ve alım hizmetini daha az sayıda personelle gerçekleştirmek amacıyla, ufak tutarlardaki acil işler dışında tüm mal ve hizmet alımları genel müdürlüğün ilgili birimleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

Diğer bölüm başlıkları altında yapılan kısa açıklamalar müesseseleri de kapsadığından burada müesseseler için ayrıntılı bilgi verilmesine gerek görülmemiştir.

VII. ÖNERİLER

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Kurumun içinde bulunduğu finansman darboğazı da dikkate alınarak; TTK Ereğli Kömür Havzası Amele Birliği Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığına işverence ödenecek payın, 151 Sayılı Kanun'da değişiklik yapılarak brüt işçi ücretinin binde 5'i oranına düşürülmesine ilişkin TBMM'ne sunulan Kanun teklifinin yasalaşması konusunda çaba harcanması,

2- 2004 yılından buyana madencilik mevzuatında konuyla ilgili değişiklik olmamasına rağmen, Maden Kanunun 14'üncü maddesi gereği kamuya ait alanlarda maden işletenlerden alınması gereken ek Devlet Hakkının 2008 yılına kadar rodövanş işletmecilerine uygulanmamış olması, ürettiği madeni kendi tesisinde işleyen ruhsat sahiplerine tanınan maden teşvikinin ilk defa 2008 yılında ruhsat sahibi olmayan rodövanş işletmecilerine uygulanması ile rodövanş işletmecilerinin Hazine ve İl Özel İdaresine ödemesi gereken Devlet Hakkı tutarından indirim yapılması hususlarının TTK Teftiş Kurulu tarafından geçmişe dönük incelenmesi ile Devlet Hakkının eksik ödenmiş olmasından ortaya çıkabilecek mali yükün maden mevzuatı gereğince esas yükümlü olan TTK'nın üzerinde kalmaması için tespit edilecek eksik ödemelerin ilgili firmalardan biran önce tahsil edilerek Hazine ve İl Özel İdarelerine ödenmesi,

3- Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

- Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun 2008 yılı bilançosu ve 356.494,07 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi'nin 2008 yılı bilançosu ve 34.112.326,12 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi'nin 2008 bilançosu ve 43.677.272,52 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi'nin 2008 bilançosu ve 131.201.468,66 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi'nin 2008 yılı bilançosu ve 82.439.655,98 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu,

- Üzülmaz Taşkömürü İşletme Müessesesi'nin 2008 yılı bilançosu ve 89.909.347,48 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Türkiye Taşkömürü Kurumu 2008 Yılı Füzyon Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Dönen varlıklar :				
A-Hazır değerler		22.718.312,11		46.670.701,31
B-Menkul kıymetler		-		-
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C-Ticari alacaklar		62.256.034,01		134.883.355,16
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	(-)		(-)	
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(-)		(-)	
D-Diğer alacaklar	214.227.968,93	214.159.559,94		185.258.140,70
1-Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(68.408,99)		(-)	
E-Stoklar		8.757.308,53		10.473.687,35
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(-)		(-)	
2-Verilen sipariş avansları	312.952,50		150.560,12	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyeti				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		850.536,53		889.800,79
H-Diğer dönen varlıklar		126.108,08		8.883,18
Dönen varlıklar toplamı		308.867.859,20		378.184.568,49
II-Duran varlıklar :				
A-Ticari alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karş.(-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler sermaye payları değer düşüklüğü karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar/müesseseler				
7-Bağlı ortaklıklar/müesseseler sermaye taah.(-)				
8-Bağlı ortaklık sermaye payları değer düşüklüğü karş. (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düşüklüğü karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		14.082.636,95		13.681.223,37
1-Maddi duran varlıklar (Brüt)	30.228.774,45		29.536.754,68	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(16.146.137,50)		(15.855.531)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4-Verilen sipariş avansları				
E-Maddi olmayan duran varlıklar				
1-Maddi olmayan duran varlıklar (Brüt)				
2-Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		87.782,53		75.546,28
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)	109.728,19		121.865,08	
2-Birikmiş tükenme payları (-)	(21.945,66)		(46.318,80)	
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı		14.170.419,48		13.756.769,65
Aktif (varlıklar) toplamı		323.038.278,68		391.941.338,14

Türkiye Taşkömürü Kurumu 2008 Yılı Füzyon Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem TL		Cari dönem TL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar		-		-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç.mali. (-)	(-)		(-)	
B-Ticari borçlar		930.700,75		3.180.687,84
1-Borç seneti reeskontu (-)	(-)			
C-Diğer borçlar		126.556.072,00		151.608.287,99
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar		805.708,07		459.044,54
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri		-		-
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler		5.414.524,65		1.592.972,12
G-Borç ve gider karşılıkları		3.626.082,69		2.581.977,73
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.	(-)		(-)	
2-Dönem kar.peşin ödenen vergi ve diğ.yüküm.(-)	(-)		(-)	
3-Kıdem tazminatı karşılıkları		-		-
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	3.626.082,69		2.581.977,73	
H-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		854.243,65		835.405,51
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		-		-
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		138.187.331,81		160.258.375,73
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar :				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mali. (-)	(-)	-	(-)	-
B-Ticari borçlar		-		-
1-Borç senetleri reeskontu (-)	(-)	-	(-)	-
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)	(-)	-	(-)	-
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		47.597,86		54.331,47
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	47.597,86		54.331,47	
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		-		-
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		-		-
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		47.597,86		54.331,47
III-Öz kaynaklar :				
A-Ödenmiş sermaye		195.180.317,33		
1-Sermaye	200.000.000,00		250.000.000,00	242.362.093,33
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(4.819.682,67)		(7.637.906,67)	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları (+)				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri				
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(9.873.563,61)		(10.376.968,32)
F-Dönem net karı (zararı)		(503.404,71)		(356.494,07)
Öz kaynaklar toplamı		184.803.349,01		231.628.630,94
Pasif (kaynaklar) toplamı		323.038.278,68		391.941.338,14

Türkiye Taşkömürü Kurumu 2008 yılı Füzyon Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A-Brüt satışlar	63.368.072,00		62.159.220,32	
B-Satış indirimleri (-)				
C-Net satışlar	63.368.072		62.159.220,32	
D-Satışların maliyeti (-)	(63.368.072)		(63.368.072)	
Brüt satış kârı veya zararı		(-)		(920.983,12)
E-Faaliyet giderleri (-)				
Faaliyet kârı veya zararı		(-)		(920.983,12)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	1.501.762,13		3.033.674,35	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(153.772,55)		(754.469,98)	
H-Finansman giderleri (-)				
Olağan kâr veya zarar		(1.347.989,58)		(3.170.187,49)
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	2.655.284,29		744.376,71	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(4.506.678,58)		(4.271.058,27)	
Dönem kârı veya zararı		(503.404,71)		(356.494,07)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		(-)		(-)
Dönem net kârı veya zararı		(503.404,71)		(356.494,07)

TTK
Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler	102.969,79	102.969,79	166.640,78	166.640,78
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıy.değer düş.karş. (-)				
C-Ticari alacaklar	109.423,70	109.423,70	132.209,56	132.209,56
1- Alacaksenetleri reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D-Diğer alacaklar	32.947.555,10	32.947.555,10	41.691.246,45	41.691.246,45
1-Alacak senetler reeskontu (-)	32.945.766,19		41.691.246,45	
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	1.788,91			
E-Stoklar	2.174.632,32	2.174.632,32	8.226.861,69	8.226.861,69
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	1.859.759,76		7.774.559,59	
2-Verilen sipariş avansları	314.872,56		452.302,10	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım mal.	196.232,56		206.887,95	
G-Gelecek aylara ait gider ve gelir tahakkukları.	64.701,18		157.498,11	
H-Diğer dönen varlıklar				
Dönen varlıklar toplamı	35.595.514,65	35.595.514,65	50.581.344,54	50.581.344,54
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar	24.635,87	24.635,87	24.635,87	24.635,87
1-Alacak senetler reeskontu (-)				
2-Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3-Şüpheli tic. alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetler reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karş. (-)				
3-İştirakler				
4-İştirakler sermaye taahhütleri (-)				
5-İştirakler ser.payları değer düşüklüğü karş. (-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortak.sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak.ser. payları değer düşüklüğü karş. (-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
D-Maddi duran varlıklar		17.105.531,27		17.978.137,32
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	42.005.428,27		43.366.198,29	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	(24.899.897,00)		(25.388.060,97)	
3-Yapılmakta olan yatırımlar				
4- Verilen avanslar				
E-Maddi olmayan duran varlıklar				
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)				
2- Birikmiş amortismanlar (-)				
3-Verilen avanslar				
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar	1.042.191,72	1.042.191,72	1.429.714,34	1.429.714,34
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)	2.368.907,52		3.265.142,94	
2-Birikmiş tükenme payları (-)	(1.326.715,80)		(1.835.428,60)	
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gid.ve gel.tah.				
H-Diğer duran varlıklar				
Duran varlıklar toplamı	18.172.358,86	18.172.358,86	19.432.487,53	19.432.487,53
Aktif (varlıklar) toplamı	53.767.873,51	53.767.873,51	70.013.832,07	70.013.832,07

TTK
Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar	290.008,64	290.008,64	346.271,12	346.271,12
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	35.953,86	35.953,86	31.431,57	31.431,57
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	838.864,02	838.864,02	844.901,57	844.901,57
G-Borç ve gider karşılıkları		2.254.355,79		2.690.006,91
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.				
2-Dönem karının peşin öd.vergi ve diğer yük. (-)				
3-Kıdem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılığı	2.254.355,79		2.690.006,91	
H-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları	883.007,11	883.007,11	901.122,51	901.122,51
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	156.277,08	156.277,08		
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	4.458.466,50	4.458.466,50	4.813.733,68	4.813.733,68
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu -				
C-Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları		30.330,73		33.348,23
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	30.330,73		33.348,23	
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		30.330,73		33.348,23
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		330.000.000,00		380.000.000,00
1-Sermaye	350.000.000,00		400.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(20.000.000,00)		(20.000.000,00)	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kar yedekleri				
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar karları				
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(237.762.530,64)		(280.720.923,72)
F-Dönem net karı (zararı)		(42.958.393,08)		(34.112.326,12)
Öz kaynaklar toplamı		49.279.076,28		65.166.750,16
Pasif (kaynaklar) toplamı		53.767.873,51		70.013.832,07

TTK
Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-Brüt satışlar	12.024.297,74	14.098.563,16
B-Satış indirimleri (-)	(-)	(-)
C-Net satışlar	12.024.297,74	14.098.563,16
D-Satışların maliyeti (-)	(42.276.434,34)	(33.987.822,63)
Brüt satış kârı veya zararı	(30.252.136,6)	(19.889.259,47)
E-Faaliyet giderleri (-)	(9.990.544,94)	(8.964.820,03)
Faaliyet kârı veya zararı	(40.242.681,54)	(28.854.079,5)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	685.883,85	760.002,01
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zarar	(1.553.253,49)	(2.832.940,98)
H-Finansman giderleri (-)	(-)	(-)
Olağan kâr veya zarar	(41.110.051,18)	(30.927.018,47)
I-Olağandışı gelir ve kârlar	214.032,83	219.623,83
J-Olağandışı gider ve zararlar (-)	(2.062.374,73)	(3.404.931,48)
Dönem kârı veya zarar	(42.958.393,08)	(34.112.326,12)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yük.karşılıkları (-)	(-)	
Dönem net kârı veya zarar	(42.958.393,08)	(34.112.326,12)

TTK
Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I- Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		629.345,09		277.302,46
B- Menkul kıymetler		(-)		(-)
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar		1.055.274,83		1.485.492,49
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
D- Diğer alacaklar		58.012.225,22		65.666.389,26
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
E- Stoklar	9.155.179,75	9.322.527,26	7.068.548,92	7.103.081,55
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(-)		(-)	
2- Verilen sipariş avansları	167.347,51		34.532,63	
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		-		-
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		158.294,15		158.294,15
H- Diğer dönen varlıklar		4.313.341,06		1.340.474,72
Dönen varlıklar toplamı		73.491.007,61		76.046.835,09
II- Duran varlıklar				16.470,00
A- Ticari alacaklar		16.470,00		
1- Alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)				
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)				
B- Diğer alacaklar		-		-
1- Diğer alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar		-		-
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıy. değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5- İştirakler sermaye pay.değer düş.karş.(-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort. sermaye pay.değ. düş.karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer dur.mali var.değ.düş.karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		20.372.636,23		22.391.330,92
1- Maddi duran varlıklar (Brüt)	57.424.335,03		49.982.462,04	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(37.051.698,80)		(31.754.801,41)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	-		4.163.670,29	
4- Verilen sipariş avansları	-		-	
E- Maddi olmayan duran varlıklar		-		-
1- Maddi olmayan varlıklar (Brüt)				
2- Birikmiş amortismanlar (-)			(-)	
3- Verilen avanslar				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		690.445,75		620.246,46
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)	933.186,06		1.051.756,30	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	(242.740,31)		(431.509,84)	
3- Verilen avanslar	-		-	
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		-		-
H- Diğer duran varlıklar		-		-
Duran varlıklar toplamı		21.079.551,98		23.028.047,38
Aktif (Varlıklar) toplamı		94.570.559,59		99.074.882,47

TTK
Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar		
A-Mali borçlar	-	-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.(-)		
B-Ticari borçlar	205.837,32	51.843,33
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	25.315,58	48.732,81
1-Borç senetleri reeskontu (-)	-	-
D-Alınan avanslar		
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri	1.666.076,80	1.544.212,36
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	3.698.463,88	2.295.255,39
G-Borç ve gider karşılıkları		
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.		
2-Dönem kârının peşin öd.vergi ve diğ.yüküm.(-)		
3-Kıdem tazminatı karşılığı		
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	3.698.463,88	5.295.255,39
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları	1.436.835,12	1.410.706,27
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	4.233.276,20	1.092.882,41
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	11.265.804,90	9.443.632,57
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar		
A-Mali borçlar	-	-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç.mal.(-)		
B-Ticari borçlar	-	-
1-Borç senetleri reeskontu (-)		
C-Diğer borçlar	-	-
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)		
D-Alınan avanslar		
E-Borç ve gider karşılıkları	21.863,56	25.631,29
1-Kıdem tazminatı karşılıkları		
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	-	
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları	-	
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	21.863,56	25.631,29
III-Öz kaynaklar		
A-Ödenmiş sermaye	380.000.000	430.000.000
1-Sermaye	400.000.000	450.000.000
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(20.000.000)	(20.000.000)
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları (+)		
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)		
B-Sermaye yedekleri		
1-Hisse senedi ihraç primleri		
2-Hisse senedi iptal karları		
5- Diğer sermaye yedekleri		
C-Kâr yedekleri		
1-Yasal yedekler		
2-Statü yedekleri		
3-Olağanüstü yedekler		
4-Diğer kar yedekleri		
5-Özel fonlar		
D-Geçmiş yıllar kârları		
E-Geçmiş yıllar zararları (-)	(248.631.254,22)	(296.717.108,87)
F-Dönem net kârı (zararı)	(48.085.854,65)	(43.677.272,52)
Özkaynaklar toplamı	83.282.891,13	89.605.618,61
Pasif (kaynaklar)toplamı	94.570.559,59	99.074.882,47

TTK
Armutçuk Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar	31.973.745,99		40.177.914,62	
B-Satış indirimleri (-)	(-)		(-)	
C-Net satışlar	31.973.745,99		40.177.915,62	
D-Satışların maliyeti (-)	(60.075.372)		(60.066.098)	
Brüt satış kârı veya zararı		(28.101.625,73)		(19.888.182,3)
E-Faaliyet giderleri (-)	(15.051.989,33)		(15.210.535,64)	
Faaliyet kârı veya zararı		(43.153.615,06)		(35.098.717,94)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	1.976.505,04		1.867.832,10	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(3.458.825,51)		(5.323.078,98)	
H-Finansman giderleri (-)	(-)		(-)	
Olağan kâr veya zarar		(44.635.935,53)		(38.553.964,82)
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	127.231,18		134.402,23	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(3.577.150,3)		(5.257.709,93)	
Dönem kârı veya zararı		(145.464.434,42)		(43.677.272,52)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		-		(-)
Dönem net kârı veya zararı		(48.085.854,65)		(43.677.272,52)

TTK
Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I- Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		206.609,07		542.129,84
B- Menkul kıymetler	-	-	-	-
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)	(-)		(-)	
C- Ticari alacaklar	1.421.157,83	1.421.157,83	3.114.246,53	2.900.269,29
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	(-)		(-)	
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(-)		(213.977,24)	
D- Diğer alacaklar	33.864.453,74	33.864.453,74	42.719.104,83	42.325.887,84
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(-)		(393.216,99)	
E- Stoklar	6.277.302,79	6.277.302,79	9.453.516,72	9.453.516,72
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(-)		(-)	
2- Verilen sipariş avansları	-	-	-	-
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		-		-
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		411.440,57		751.108,65
H- Diğer dönen varlıklar		-		277.456,28
Dönen varlıklar toplamı		42.271.424,60		56.250.368,62
II- Duran varlıklar		-	2.184,26	2.184,26
A- Ticari alacaklar		-		
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	(-)		(-)	
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(-)		(-)	
B- Diğer alacaklar		-	(-)	-
1- Diğer alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(-)		(-)	
C- Mali duran varlıklar		-	-	-
1- Bağlı menkul kıymetler	-		-	
2- Bağlı menkul kıy. değer düşüklüğü karşılığı (-)	(-)		(-)	
3- İştirakler	-		-	
4- İştiraklere sermaye taahhütleri (-)	(-)		(-)	
5- İştirakler sermaye pay. değ. düş.karş.(-)	(-)		(-)	
6- Bağlı ortaklıklar	-		-	
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)	(-)		(-)	
8- Bağlı ort. sermaye pay. değ. düş.karş. (-)	(-)		(-)	
9- Diğer mali duran varlıklar	-		-	
10- Diğer dur.mali var. değ. düş.karşılığı (-)	(-)		(-)	
D- Maddi duran varlıklar		67.332.600,83		71.451.948,86
1- Maddi duran varlıklar (Brüt)	170.670.238,37		178.115.157,17	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(114.660.500,80)		(115.947.090,70)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	11.322.863,26		9.164.094,57	
4- Verilen sipariş avansları			119.787,82	
E- Maddi olmayan duran varlıklar				
1- Maddi olmayan varlıklar (Brüt)				
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(-)		(-)	
3- Verilen avanslar				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		2.416.876,21		2.906.033,32
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)	2.934.789,26		4.116.478,51	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	(517.913,06)		(1.210.448,19)	
3- Verilen avanslar	-		-	
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		-		-
H- Diğer duran varlıklar		-		-
Duran varlıklar toplamı		69.751.661,30		74.360.163,44
Aktif (varlıklar) toplamı		112.023.082,90		130.610.532,06

TTK
Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar	-	-	-	-
A-Mali borçlar	-	-	-	-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
B-Ticari borçlar	188.894,19	188.894,19	283.407,03	283.407,03
1-Borç senetleri reeskontu (-)	(-)	(-)	(-)	(-)
C-Diğer borçlar	271.890,72	271.890,72	273.798,95	273.798,95
1-Borç senetleri reeskontu (-)	(-)	-	(-)	-
D-Alınan avanslar	-	1.945,41	-	-
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri	-	-	-	-
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler	-	4.077.026,47	-	3.677.815,11
G-Borç ve gider karşılıkları	-	11.555.338,06	-	11.414.309,30
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.	-	-	-	-
2-Dönem kârının peşin öd.vergi ve diğ.yüküm.(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
3-Kıdem tazminatı karşılığı	-	-	-	-
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	11.555.338,06	-	11.414.309,30	-
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları	-	4.659.024,67	-	4.860.413,26
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	-	-	-	-
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı	-	20.754.119,52	-	20.509.896,75
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar	-	-	-	-
A-Mali borçlar	-	-	-	-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç.mal.(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
B-Ticari borçlar	-	-	-	-
1-Borç senetleri reeskontu (-)	(-)	(-)	(-)	(-)
C-Diğer borçlar	-	-	-	-
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)	(-)	(-)	(-)	(-)
D-Alınan avanslar	-	-	-	-
E-Borç ve gider karşılıkları	-	133.963,18	-	167.103,77
1-Kıdem tazminatı karşılıkları	-	-	-	-
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	133.963,18	-	167.103,77	-
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları	-	-	-	-
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar	-	-	-	-
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı	-	133.963,18	-	167.103,77
III-Öz kaynaklar	-	-	-	-
A-Ödenmiş sermaye	-	1.100.000.000	-	1.250.000.000
1-Sermaye	1.150.000.000	-	1.300.000.000	-
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(50.000.000)	(50.000.000)	(50.000.000)	(50.000.000)
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları (+)	-	-	-	-
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)	(-)	(-)	(-)	(-)
B-Sermaye yedekleri	-	-	-	-
1-Hisse senedi ihraç primleri	-	-	-	-
2-Hisse senedi iptal karları	-	-	-	-
5- Diğer sermaye yedekleri	-	-	-	-
C-Kâr yedekleri	-	-	-	-
1-Yasal yedekler	-	-	-	-
2-Statü yedekleri	-	-	-	-
3-Olağanüstü yedekler	-	-	-	-
4-Diğer kar yedekleri	-	-	-	-
5-Özel fonlar	-	-	-	-
D-Geçmiş yıllar kârları	-	-	-	-
E-Geçmiş yıllar zararları (-)	-	(863.400.565,38)	-	(1.008.864.999,80)
F-Dönem net kârı (zararı)	-	(145.464.434,42)	-	(131.201.468,66)
Özkaynaklar toplamı	-	91.135.000,20	-	109.933.531,54
Pasif (kaynaklar)toplamı	-	112.023.082,90	-	130.610.532,06

TTK
Karadon Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A-Brüt satışlar	131.060.838,61		147.845.803,31	
B-Satış indirimleri (-)	(-)		(-)	
C-Net satışlar	131.060.838,61		147.845.803,31	
D-Satışların maliyeti (-)	(228.006.525,97)		(223.295.446,62)	
Brüt satış kârı veya zararı		(96.945.687,36)		(75.449.643,31)
E-Faaliyet giderleri (-)	(33.391.693,53)		(36.428.092,21)	
Faaliyet kârı veya zararı		(130.337.380,89)		(111.877.735,52)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	7.037.013,12		7.850.590,48	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(14.407.050,75)		(9.930.412,55)	
H-Finansman giderleri (-)	(-)		(-)	
Olağan kâr veya zarar		(137.707.418,52)		(113.957.557,59)
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	280.896,54		380.914,83	
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(8.037.912,44)		(17.624.825,90)	
Dönem kârı veya zararı		(145.464.434,42)		(131.201.468,66)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)		(-)		(-)
Dönem net kârı veya zararı		(145.464.434,42)		131.201.468,66

TTK
Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
I- Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		485.888,99		672.938,36
B- Menkul kıymetler		-		-
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar	75.304,10	75.304,10	82.273,84	82.273,84
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	(-)		(-)	
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(-)		(-)	
D- Diğer alacaklar	192.529,45	147.150,03	173.326,17	26.548,48
1- Alacak senetleri reeskontu (-)			(-)	
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(50.379)		(146.777,69)	
E- Stoklar	3.425.467,68	3.425.467,68	5.068.461,73	5.068.461,73
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(-)		(-)	
2- Verilen sipariş avansları	297.035,80		516.906,58	
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri		-		-
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		267.045,65		284.464,98
H- Diğer dönen varlıklar		289.184,19		482.232,63
Dönen varlıklar toplamı		4.690.040,64		6.616.920,02
II- Duran varlıklar		-		
A- Ticari alacaklar	20.355,00	20.355,00		20.355,00
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	(-)		(-)	
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(-)		(-)	
B- Diğer alacaklar	-	-	-	-
1- Diğer alacak senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(-)		(-)	
C- Mali duran varlıklar		-		-
1- Bağlı menkul kıymetler				
2- Bağlı menkul kıy. değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5- İştirakler sermaye pay.değer düş.karş.(-)				
6- Bağlı ortaklıklar				
7- Bağlı ortaklıklar sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı ort. sermaye pay.değ. düş.karş. (-)				
9- Diğer mali duran varlıklar				
10- Diğer dur.mali var.değ.düş.karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		51.532.895,30		59.474.747,40
1- Maddi duran varlıklar (Brüt)	120.016.925,73		131.017.210,05	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(68.484.030,430)		(71.542.462,65)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar	5.538.408		10.752.976,62	
4- Verilen sipariş avansları	-		1.105.968,76	
E- Maddi olmayan duran varlıklar		-		-
1- Maddi olmayan varlıklar (Brüt)				
2- Birikmiş amortismanlar (-)			(-)	
3- Verilen avanslar				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		3.472.911,82		5.737.537,69
1- Özel tükenmeye tabi varlıklar (Brüt)	4.918.730,98		8.418.097,72	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	(1.445.819,16)		(2.680.560,03)	
3- Verilen avanslar	-		-	
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları		-		-
H- Diğer duran varlıklar		-		-
Duran varlıklar toplamı		55.026.162,12		65.232.640,09
Aktif (Varlıklar) toplamı		59.716.202,76		71.849.560,11

TTK
Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar		-		-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma mal.(-)				
B-Ticari borçlar	423.638,75	423.638,75	3.291,82	3.291,82
1-Borç senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
C-Diğer borçlar	62.323.920,58	62.323.920,58	48.299.419,77	48.299.419,77
1-Borç senetleri reeskontu (-)		-		-
D-Alınan avanslar				181.310,00
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakedişleri				
F-Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		2.282.669,02		1.182.764,23
G-Borç ve gider karşılıkları		6.181.820,00		6.047.147,74
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yüküm.karş.	-		-	
2-Dönem kârının peşin öd.vergi ve diğ.yüküm.(-)	(-)		(-)	
3-Kıdem tazminatı karşılığı	-		-	
4-Diğer borç ve gider karşılıkları	6.181.820,00		6.047.147,74	
H-Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		2.460.173,07		2.516.359,41
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		767.796,51		55.237,08
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		74.440.017,93		58.985.530,05
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar	-	-	-	-
1-Ertelenmiş finansal kiralama borç.mal.(-)	(-)		(-)	
B-Ticari borçlar	-	-	-	-
1-Borç senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
C-Diğer borçlar	-	-	-	-
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
D-Alınan avanslar		-		
E-Borç ve gider karşılıkları		63.824,73		63.824,73
1-Kıdem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	63.824,73	-	63.824,73	
F-Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		-		
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		63.824,73		63.824,73
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		610.000.000		720.000.000
1-Sermaye	650.000.000		750.000.000	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(40.000.000)		(30.000.000)	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkları	-		-	
4-Sermaye düzeltmesi olumsuz farkları (-)				
B-Sermaye yedekleri		-		-
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
5- Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		-		-
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D-Geçmiş yıllar kârları		-		-
E-Geçmiş yıllar zararları (-)		(532.077.823,42)		(624.787.639,90)
F-Dönem net kârı (zararı)		(92.709.816,48)		(82.439.655,98)
Özkaynaklar toplamı		(14.787.639,90)		12.772.704,12
Pasif (kaynaklar) toplamı		59.716.202,76		71.849.560,11

TTK
Kozlu Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-Brüt satışlar	39.959.881,33	40.753.794,99
B-Satış indirimleri (-)	(-)	(-)
C-Net satışlar	39.959.881,33	40.753.794,99
D-Satışların maliyeti (-)	(99.869.584,78)	(92.339.349,13)
Brüt satış kârı veya zararı	(62.989.703,45)	(51.585.554,14)
E-Faaliyet giderleri (-)	(21.861.350,63)	(20.835.079,07)
Faaliyet kârı veya zararı	(84.771.054,08)	(72.420.633,21)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	2.548.263,39	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(7.086.600,72)	1.015.190,86 (3.472.498,48)
H-Finansman giderleri (-)	(-)	(-)
Olağan kâr veya zarar	(89.309.391,44)	(74.877.940,83)
İ-Olağan dışı gelir ve kârlar	875.638,46	1.046.081,59
J-Olağan dışı gider ve zararlar (-)	(4.276.063,53)	(8.607.796,74)
Dönem kârı veya zararı	(92.709.816,48)	(82.439.655,98)
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	-	(-)
Dönem net kârı veya zararı	(92.709.816,48)	(82.439.655,98)

TTK
Üzülmaz Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
	Ayrıntısı	Tümü	Ayrıntısı	Tümü
I- Dönen varlıklar				
A- Hazır değerler		20.156,18		13.810,43
B- Menkul kıymetler				
1- Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
C- Ticari alacaklar	1.013.878,48	1.013.878,48	1.926.054,94	1.926.054,94
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)			
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	(-)			
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(-)			
D- Diğer alacaklar	435.964	54.144,23	412.273	30.777,72
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)			
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	(381.820)		(381.495)	
E- Stoklar	3.093.677,01	3.093.677,01	4.335.372	4.335.372,29
1- Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)				
2- Verilen sipariş avansları				
F- Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		321.202,38		370.132,51
H- Diğer dönen varlıklar		262.018,54		249.652,15
Dönen varlıklar toplamı		4.765.076,82		6.925.800,04
II- Duran varlıklar				
A- Ticari alacaklar	3.828,08	3.828,08	4.285	4.285,66
1- Alacak senetleri reeskontu (-)	(-)			
2- Kazanılmamış finansal kiralama faiz gelirleri (-)	(-)			
3- Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(-)			
B- Diğer alacaklar				
1- Diğer alacak senetleri reeskontu (-)				
2- Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)				
C- Mali duran varlıklar				
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı (-)				
3- İştirakler				
4- İştiraklere sermaye taahhütleri (-)				
5- İştiraklerden sermaye payları, değer düşüklüğü karşılığı (-)				
6- Bağlı ortaklıklar (konsolide dışı)				
7- Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8- Bağlı Ort. Ser.Pay. Değ. Düş. Karş. (-)				
9- Diğer Mali Duran Varlıklar				
10- Diğer dur.Mali Var.Değ.Düş.Karşılığı (-)				
D- Maddi duran varlıklar		28.478.823,44		29.007.794,77
1- Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	79.694.099,74		79.119.001,17	
2- Birikmiş amortismanlar (-)	(51.273.694,30)		(50.111.206,40)	
3- Yapılmakta olan yatırımlar				
4- Verilen Sipariş Avansları	58.418			
E- Maddi olmayan duran varlıklar				
1- Maddi Olmayan Varlıklar (Brüt)				
2- Birikmiş Amortismanlar (-)				
3- Verilen Avanslar				
F- Özel tükenmeye tabi varlıklar		2.487.969,88		2.958.230,84
1- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar(Brüt)	4.468.981,53		5.372.030,99	
2- Birikmiş tükenme payları (-)	(1.981.021,65)		(2.413.800,15)	
3- Verilen avanslar				
G- Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları				
Duran varlıklar toplamı		30.970.611,40		31.970.311,31
Aktif (Varlıklar) toplamı		35.735.688,22		38.896.111,31

TTK
Üzülmez Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
	Ayrıntısı	Tümü	Ayrıntısı	Tümü
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A- Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B- Ticari borçlar	287.193,77	287.193,77	305.441,61	305.441,61
1-Borç senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
C- Diğer borçlar	146.615.285,08	146.615.285,08	128.507.316,82	128.507.316,82
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)	(-)		(-)	
D- Alınan avanslar				
E- Yıllara yaygın inşaat ve onarım hakediş bedelleri				
F- Ödenecek vergi ve diğer yükümlülükler		2.306.073	2.410.529,95	2.410.539,95
G- Borç ve gider karşılıkları	4.550.835,72	4.550.835,72	5.557.095,07	5.557.095,07
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları				
2-Dönem karı peşin ödenen vergi ve diğer yükümlülükleri (-)				
3-Maliyet giderleri karşılığı				
4-Diğer borç ve giderler karşılığı				
H- Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları	2.235.828,17	2.235.828,17	2.328.600,45	2.328.600,45
I- Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	126.399	126.399	74.783,95	74.783,95
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		156.121.615,33		139.183.767,85
II-Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A- Mali borçlar				
1-Ertelenmiş finansal kiralama borçlanma maliyetleri (-)				
B- Ticari borçlar				
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C- Diğer borçlar				
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D- Alınan avanslar				
E- Borç ve gider karşılıkları		108.423,65		116.041,70
1-Kıdem tazminatı karşılığı				
2-Diğer borç ve giderler karşılıkları	108.423,65		116.042	
F- Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları				
G- Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		108.424,65		116.041,70
III-Öz kaynaklar				
A- Ödenmiş sermaye		710.000.000		820.000.000
1-Sermaye	750.000.000		850.000.000	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	(40.000.000)		(30.000.000)	
3-Sermaye düzeltilmesi olumlu farkları				
4-Sermaye düzeltilmesi olumsuz farkları (-)	(-)			
B- Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi ihraç iptal karları				
3-Diğer sermaye yedekleri				
C- Kar yedekleri				
1-Yasal yedekler				
2-Statü yedekleri				
3-Olağanüstü yedekler				
4-Diğer kar yedekleri				
5-Özel fonlar				
D- Geçmiş yıllar karları				
E- Geçmiş yıllar zararları (-)		(738.743.575,97)		(830.494.350,76)
F- Dönem net zararı		(91.750.774,79)		(89.909.347,48)
1-Teşebbüsün net karı				
2-Azınlık payları net karı				
Öz kaynaklar toplamı		(120.494.351)		(100.403.698,24)
Pasif (kaynaklar) toplamı		35.735.688		38.896.111,31

TTK
Üzölmez Taşkömürü İşletme Müessesesi
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelirler ve giderler	Önceki dönem		Cari dönem	
	YTL		YTL	
A-Brüt satışlar		37.620.278,56		41.066.799,25
B-Satış indirimleri				
C-Net satışlar		37.620.278,56		41.066.799,25
D-Satışların maliyeti (-)	(98.862.693,25)		(100.026.161,06)	
Brüt satış kârı veya zararı		(61.245.414,69)		(58.959.361,82)
E-Faaliyet giderleri (-)	(23.156.397,90)		(21.565.228,02)	
Faaliyet kârı veya zararı		(84.398.812,59)		(80.524.589,83)
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	6.612.306,74		5.047.275,52	
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	(8.726.087,33)		(5.609.842,45)	
H-Finansman giderleri (-)	(-)			
Olağan kâr veya zarar		(86.512.593,18)		(81.087.156,76)
I-Olağandışı gelir ve kârlar	583.132,80		269.031,88	
J-Olağan dışı gider veya zararlar (-)	(5.821.314,41)		(9.091.222,60)	
Dönem kârı veya zararı		(91.750.774,79)		(89.909.347,48)
K-Dönem kârı vergi ve yasal yük.karşılığı(-)		(-)		
Dönem net kârı veya zararı		(91.750.774,79)		(89.909.347,48)

**ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 2008 YILI HESAP VE
İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ**

GİRİŞ:

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 5'inci Yasama Yılı'nın 27/10/2010 tarihli 7'nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Devletin maden işletmeciliğine ilgisi, 1924 yılında kurulan Ergani Maden Şirketi'ne Maliye Bakanlığı'nın üçte bir payla katılmasıyla başlamıştır. 14.6.1935 tarihinde Türkiye'nin yeraltı varlıklarından madenlerin teknolojik gereklere uygun, verimli bir işletmecilikle üretilmesini sağlamak, elektrik üretimi ve dağıtımını yapmak üzere 2805 sayılı kanunla Etibank kurulmuştur.

Anılan Kanunla Etibanka, madencilğin çeşitli dallarında çalışması, elektrik enerjisi üretim tesislerinin kurulması, üretilen enerjinin iletim, satış ve dağıtımının sağlanması ve bünye içinde bankacılık işlemleri yapılması görevleri verilmiştir.

Bu bağlamda kurulan tesislerden Divriği demir madenleri, 1955 yılında 6559 sayılı Kanunla kurulan Türkiye Demir Çelik İşletmelerine, kömür işletmeleri, 1957 yılında 6947 Kanunla kurulan Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'na, elektrik üretim ve iletim tesisleri ise 1970 yılında 1312 sayılı Kanunla kurulan Türkiye Elektrik Kurumu'na devredilmiştir. Etibank, 1955 yılında çıkarılan 6590 sayılı Kanunla bünye dışında da bankacılık yapma olanağına kavuşmuştur.

Etibank, 10.10.1983 gün 99 sayılı KHK ile yeni bir hukuki yapıya dönüştürülmüş, Devlet eliyle aranacak ve işletilecek olan bor tuzları, trona (tabii soda), uranyum ve toryum madenlerinin işletilme ve arama görevi kendisine verilmiş, 2805 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Kamu İktisadi Teşekkülleri hakkında 233 sayılı kanun hükmünde kararnamenin yürürlüğe girmesinden sonra, bu KHK'nın geçici 5 inci maddesi uyarınca düzenlenen Etibank Ana Statüsü Yüksek Planlama Kurulu (Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu) tarafından kabul edilmiş ve 09.11.1984 tarih ve 18570 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Etibank Ana Statüsünün bazı maddelerinde Yüksek Planlama Kurulu'nun 7.7.1993 tarih ve 93/T-54 sayılı kararı ile değişiklikler yapılarak Etibank Bankacılık birimi, KBİ ve Çinkur özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup, bunlardan Bankacılık ile Çinkur özelleştirilmiştir. Varlıkları satılan KBİ A.Ş.'de ise Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı gereği tasfiye işlemlerine başlanmıştır.

1998 yılında Etibank'ın organizasyon yapısı tamamen değiştirilerek Eti Holding A.Ş. unvanlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüne dönüştürülmüş, işletme ve müesseseleri yeni kurulan 7 bağlı ortaklık bünyesinde toplanmıştır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararları ile 2000 yılı içerisinde, Eti Gümüş A.Ş., Eti Bakır A.Ş., Eti Krom A.Ş., Eti Elektrometalurji A.Ş., 13.8.2003 tarih ve 2003/49 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla ise Eti Alüminyum A.Ş. özelleştirme kapsam ve programına alınmış, Eti Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş. Yüksek Planlama Kurulu'nun 26.4.2001 tarih ve 2001/T-9 sayılı kararıyla kapatılmış böylece bağlı ortaklık olarak Eti Bor A.Ş. ve Eti Zeolit A.Ş. kalmıştır.

Resmi Gazete'nin 21.1.2004 tarih ve 25353 sayılı nüshasında yayımlanan 2004/6731 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla Eti Holding A.Ş.'nin ticari unvanı "Eti Maden İşletmeleri

Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiş, aynı kararlar Teşekkülün bağlı ortaklığı olan Eti Bor A.Ş.'nin 31.1.2004 tarihi itibarıyla kapatılmasına ve tüm varlıklarının Teşekkül'e devredilmesine karar verilmiştir. Bu bağlı ortaklığın kapatılmasıyla bor işletmeciliği yapan işletmelerin hepsi Teşekküle bağlı olarak faaliyet göstermeye başlamış ve Teşekkülün iştigal konuları bor ve bor türevlerinin üretim ve pazarlanması ile sınırlı hale gelmiştir. Bu değişim sonucu, Teşekkülün yeniden hazırlanan Ana Statüsü YPK'nın 27.5.2004 tarih ve 2004/T-16 sayılı kararıyla onaylanarak uygulamaya konulmuştur.

Anılan düzenlemelerden sonra Teşekkülün tek bağlı ortaklık olarak kalan ve yatırım aşamasında olan Eti Zeolit A.Ş.de, geleceğinin belirsiz ve yapılacak yatırımının riskli olması gerekçesi ile Yüksek Planlama Kurulunun 30.12.2004 tarih ve 2004/T-39 sayılı kararıyla 31.12.2004 tarihli bilançosu üzerinden Teşekkül'e devredilmek suretiyle kapatılmış, böylece Teşekkülün herhangi bir bağlı ortaklığı kalmamıştır.

Teşekkül halen, 16.9.2009 tarih ve 2009/T-22 sayılı YPK kararı ile kabul edilen Ana Statüsüne göre, 13.81983 tarih ve 2840 sayılı Kanun gereğince Devlet eliyle aranacak ve işletilecek olan bor tuzları, uranyum, toryum, madenlerini aramak ve işletmekle görevli, bir kuruluş haline gelmiştir.

Yapılan hesaplamalar Dünya bor rezervinin yaklaşık % 72'sinin Türkiye'de olduğunu, yapılacak araştırmalarla bu oranın daha da artacağını göstermekte olup, Türkiye'nin Dünya bor piyasasındaki payı ise % 35 ler düzeyinde seyretmektedir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin toplu bilgilere aşağıdaki çizelgede yer verilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	2.200.000	2.600.000	3.000.000	3.500.000	4.000.000	500.000	14,2
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	1.975.286	2.354.986	2.935.180	3.325.180	3.842.362	517.182	15,5
Öz kaynaklar	Bin YTL	59.336	81.482	304.691	273.217	408.704	135.487	49,6
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	222.570	207.442	55.504	71.042	66.701	(4.341)	(6,1)
Yabancı kaynaklara sirayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	39.973	9.151	14.517	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	471.699	489.388	498.473	511.421	524.585	13.164	2,5
Maddi duran varlıklar (birikmiş amortismanı)	Bin YTL	295.188	303.522	308.356	312.516	310.600	(1.916)	(0,6)
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	11.309	25.818	24.131	21.645	31.638	9.993	46,1
Yatırımların gerçekleşme oranı (nakdi)	%	78	99	87	88	102	14	15,9
Tüm alım tutarı(hizmet alımları dahil)	Bin YTL	39.443	63.810	106.224	115.191	136.025	20.834	18,1
Üretim miktarı (satılabilir kömür)	Bin ton	1.881	1.666	1.483	1.675	1.587	(88)	(5,1)
Tüm üretim tutarı (üretim maliyeti)	Bin YTL	419.632	452.353	384.275	457.153	447.116	(9.537)	(2)
Üretim verimliliği (veya randıman)	Kg/Yev	790	767	567	626	650	24	3,8
Satış miktarı :								
-Mües. üretimi kömür	Bin ton	1.878	1.627	2.151	1.678	1.554	(124)	(7,3)
-Emtia kömür	Bin ton	-	-	-	700	666	(34)	(4,8)
Net satış tutarı	Bin YTL	195.825	194.180	243.812	275.640	307.604	31.964	11,6
Stoklar:								
-İlk madde ve malzeme	Bin YTL	17.349	21.357	24.431	23.212	31.114	7.902	34
-Yarı mamuller	Bin YTL	966	1.224	462	833	1.594	761	91,3
-Mamuller	Bin YTL	3.638	3.960	17.628	8.194	9.989	1.795	21,9
-Ticari mallar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
-Diğer stoklar	Bin YTL	827	605	1.329	7	1.505	1.498	-
Memur (ortalama)	Kişi	260	241	235	222	213	(9)	(4)
Sözleşmeli (ortalama)	Kişi	1.979	1.900	1.839	1.165	1.148	(17)	(1,4)
İşçi (ortalama)	Kişi	12.326	11.249	10.611	10.533	9.585	(948)	(9)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	435.837	493.352	448.645	537.034	511.699	(25.335)	(4,7)
Cari yıla ilişkin:								
-Memurlar için yapılan giderler	Bin YTL	7.358	7.635	7.275	7.421	7.707	286	3,8
-Memur başına aylık ortalama gider	YTL	2.666	2.700	2.579	2.758	3.015	257	9,3
-Sözleşmeli için yapılan giderler	Bin YTL	42.220	44.215	46.850	51.002	55.066	4.064	7,9
-Sözleşmeli başına aylık ortalama gider	YTL	2.001	2.134	2.123	2.395	2.654	259	10,8
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	386.228	398.447	348.360	426.245	386.881	(39.364)	(9,2)
-İşçi başına aylık ortalama gider	YTL	2.388	3.007	2.723	3.368	3.364	(4)	(0,1)
Dönem kârına ilişkin vergi ve diğer yasal yük.	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	17.109	16.264	15.862	57.184	23.045	(34.139)	(59,7)
GSYİH' ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	125.078	111.483	146.651	82.616	139.542	56.926	6,8
GSYİH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	142.188	127.747	162.513	139.800	162.587	22.787	16,3
GSMH' ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	141.646	127.747	162.513	139.800	162.587	22.787	16,3
Faaliyet kârlılığı (öz kaynakları yönünden)	%	-	-	-	-	-	-	-
Mali kârlılık (öz kaynaklar yönünden)	%	-	-	-	-	-	-	-
Ekonomik kârlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Zararlılık (öz kaynak yitirilışı)	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(297.429)	(325.750)	(306.670)	(382.904)	(327.855)	(55.049)	(14,3)
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	(388.457)	(357.554)	(356.986)	(421.473)	(381.697)	(39.776)	(9,4)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(2.051.819)	(2.409.373)	(2.630.490)	(3.051.962)	(3.433.659)	381.697	12,5
Füzyon:								
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	-	-	(170)	-	(921)	921	-
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	(4.174)	(2.204)	(801)	(503)	(356)	(147)	(29,2)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(6.868)	(9.072)	(9.873)	(10.377)	(10.773)	356	3,4

Türkiye’deki bor madenlerinin tekel olarak işletilmesi, çeşitli ürünlere dönüştürülmesi ve pazarlanması faaliyetlerini yürütmekte olan Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, üretim faaliyetlerini beş işletmesi ile yürütmekte, pazarlama faaliyetleri ise Genel Müdürlük tarafından yapılmaktadır.

Teşekkülün sermayesi 2005 yılında 100 milyon YTL’ye yükseltilmiş olup 2008 yılı sonu itibarıyla 89 milyon YTL’lik kısmı ödenmiş durumdadır. Öz kaynaklar 887,9 milyon YTL’ye, yabancı kaynakları ise 299 milyon YTL’ye ulaşmıştır.

Son yıllarda özellikle Uzak Doğu ağırlıklı olarak meydana gelen hızlı talep artışları nedeniyle yatırımlarda da hızlı bir artış gözlenmekte olup, bu paralelde 2008 yılı yatırımları 2007 yılına göre % 77 oranında artarak 85,4 milyon YTL olarak gerçekleşmiş, gerçekleşme oranı programa göre %74 olmuştur.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü Dünya bor piyasasında % 36,4 oranında bir paya sahip olup gerek üretim gerek satış yönünden birinci sırada bulunmaktadır.

2008 yılında satışların % 95’i yurt dışına yapılmış olup bu satışlardan 520 milyon dolar satış hasılatı elde edilmiş, bu değer Türkiye 2008 yılı toplam ihracatının (127.499 milyon \$) binde dördünü oluşturmuştur.

2008 yılındaki tüm satışlarından ise 725,0 milyon YTL satış hasılatı elde edilmiştir. Kuruluş, İstanbul Sanayi Odası tarafından üretimden satışlar esas alınarak yapılan 500 büyük sanayi kuruluşu sıralamasında 2007 yılında 78 inci sırada iken 2008 yılında 55 inci sırada yer almıştır.

Satışlar giderek rafine ürünlere kaymaktadır. Rafine ürünler içinde en büyük bölümü Kırka İşletmesinde üretilen Etibor – 48 (547 bin ton) ve Emet ve Bandırma işletmelerinde üretilen borik asit (211 bin ton) ürünü teşkil etmektedir. 2007 yılında borik asidin satış fiyatları genelde ticarî maliyetin altında kalmış iken 2008 yılında fiyatların yükselmesi ile durum düzelmiştir. Bununla birlikte faaliyet kârının oluşumunda Bigadiç İşletmesinde üretilen öğütülmüş kolemanit ve Kırka İşletmesinde üretilen Etibor - 48 ürünü satışlarından elde edilen kâr daha belirleyici olmuştur.

Diğer taraftan 2008 yılında bir yandan yaşanan küresel ekonomik kriz bir yandan da Avrupa Birliğinin bor ürünlerini üremeye olumsuz etkili toksik madde kabul etmesiyle bor ürünlerinin satışında bazı olumsuzluklar yaşanması olasılığı gündeme gelmiştir. Batı’da azalan satışları Uzak Doğu’ya yapılan satışlardaki artış dengelemiş bulunmakta ise de bu konular üzerinde hassasiyetle durulması gereği doğmuştur.

Bandırma Limanı İhraç Stok Sahasının devreye girmesinden sonra, Bandırma’da üretilen sülfürik asidin, borik asit üretimi için Emet Borik Asit Tesisine sevk edilmesi ve Kırka, Emet ve Bigadiç İşletmeleri tarafından üretilen ürünlerin İzmir Alsancak Limanı, İstanbul Haydarpaşa ve Ambarlı Limanları ile Bandırma Limanına taşınmasında kullanılan kara yollarının bir kısmının hem çok virajlı hem de sathlarının bozuk olduğu göz önüne alınarak, Kırka işletmesi ürünlerinin taşındığı güzergâhtaki Değirmenözü-Kütahya Afyon karayolu bağlantısı (17 Km), Kırka- Seyitgazi bağlantısı (27 Km.) Emet İşletmesi ürünlerinin ve üretim için gerekli asidin taşındığı güzergâhtaki Emet-Emirler İstasyonu bağlantısı (40 Km.) ve Bigadiç İşletmesi ürünlerinin taşındığı güzergâhtaki Bigadiç İşletmesi-Bigadiç Çağış (35 Km.) yollarının standardının yükseltilmesi hususu 26.11.2007 tarihinde Bakanlık kanalı ile Ulaştırma Bakanlığına iletilmiştir.

Gelişmeler sonucu Teşekkülün ilgili İl Özel İdarelerine 60 milyon YTL katkı sağlama yönündeki müracaatı Başbakanlıkça uygun görülmesine rağmen, harcama izin talebi Hazine Müsteşarlığının 17.07.2008 tarihli yazısı ile uygun bulunmamıştır. Bunun üzerine yollarının standardının yükseltilmesi amacıyla Ulaştırma Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulması için Teşekkülce Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına 03.12.2008 tarihinde tekrar müracaat edilmiştir.

Ancak henüz somut bir sonuç alınması mümkün olmamıştır.

Öte yandan daha radikal ve ekonomik bir çözüm olarak işletmelere yakın yerlerdeki tren istasyonlarının işletmelere bağlanması imkânlarının araştırılması ve bu amaçla da ilgili merciler nezdinde girişimlerin sürdürülmesi gerekli görülmektedir.

Teşekkülün ikisinin merkezi yurt dışında olmak üzere önemli iştiraki bulunmaktadır. Merkezi yurt dışında olan iştirakler pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi amacıyla kurulmuş olup bu yönde çalışmalarını sürdürmektedirler.

İştiraklerden Hidrojen Peroksit Sanayi ve Ticaret A.Ş., 2001 yılının Şubat ayında 20.000 ton/yıl kapasite ile üretime başlamış olup, yapılan kapasite artırımı ile 2004 yılı Kasım ayı sonunda kapasitesi 45.000 ton/yıl'a çıkartılmıştır. Bu tesis, ülkemizde hidrojen peroksit üreten iki tesis-ten büyük kapasiteli ve yeni teknolojiye sahip olanıdır.

Teşekkül, bu Şirkete sodyum perborat üretiminde kullandığı hidrojen peroksiti uygun şartlarla temin etmek amacıyla iştirak etmiştir. Nitekim başlangıçta uzun vadeli bir anlaşma yapılarak temin edilen hidrojen peroksit, anılan anlaşmanın sona ermesinden sonra çıkılan ihalelerde uygun fiyatla temin edilememiş ve tevsi edilerek kapasitesi 20 bin 7 tondan 34 bin tona çıkarılan sodyum perborat fabrikasında üretim 15.9.2006 tarihinden itibaren geçici olarak durdurulmuştur.

Yeni bir gelişme olarak anılan Şirketin TMSF ye geçmesi üzerine Teşekkül 31.7.2009 tarih ve 14160 sayılı yazı ile Şirketi satın alarak hidrojen peroksit sorununu çözmek üzere ilgili merci-ler nezdinde girişimde bulunmuştur.

İştiraklerden Eti Soda A.Ş., 1998 yılında, Beypazarı'nda, tronadan doğal soda külü ve eşde-geri ürün üretmek amacıyla kurulmuştur. Proje tamamlandığında 1.000.000 ton/yıl soda külü, 100.000 ton/yıl sodyum bikarbonat üretimi hedeflenmektedir.

Tesiste 2009 yılı başlarından itibaren deneme üretimine başlanmış bulunmaktadır.

Son yıllarda, bor ürünlerine olan talep artışı nedeniyle mamul stok sorunu ortadan kalkmış, hatta bir kısım talebin karşılanamaması nedeniyle yeni yatırımlara yönelinmiş iken 2008 yılında başlayan ve 2009 yılında da devam etmekte olan küresel krizin etkileri ile stoklarda artış başlamış ve fabrikalarda uzun süredir köklü bakım yapılmadığı da dikkate alınarak 2009 yılı başlarında uzun süreli bakım duruşlarına geçilmiştir.

Bu nedenle pazarlama çalışmaları önem kazanmış olup bu yönde gerekli tedbirlerin araştırılması ve alınmasına daha da ağırlık verilmesi gereği doğmuştur.

Teşekkül işletmelerinde, üretim faaliyetleri ile orantılı olarak ortaya çıkan ve bu günkü şartlarda satış imkânı olmaması nedeniyle miktarı her yıl fazlalaşan ve bir milyon tonu aşmış bulu-nan ara ürün niteliğindeki kolemanit ve üleksit stokları bulunmaktadır. Söz konusu stokların değ-erlendirilmesi ve üretime katkısının sağlanmasının mümkün olması halinde Teşekkül verimliliği ve kârlılığı olumlu yönde etkilenecektir.

Teşekkül, 2008 yılı çalışmaları sonucunda, 725,0 milyon YTL satış hâsılatı elde etmiş bun-dan 327,5 milyon YTL tutarındaki satışların maliyetinin ve 138,2 milyon YTL tutarındaki faaliyet giderlerinin düşülmesi sonucu, çalışma dönemini 259,3 milyon YTL faaliyet kârı ile kapatmış; diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar ile olağandışı gelir ve kârların ve zararların dikkate alın-masından sonra 292,9 milyon YTL dönem kârına ulaşmıştır. Dönem kârı 2007 yılına göre % 36 oranında artış gösteren Teşekkül, İstanbul Sanayi Odası tarafından yapılan kârlılık sıralamasında tüm kuruluşlar arasında 11 inci sırada yer alırken kamu kuruluşları arasında da 2 nci sırada yer almıştır.

Önümüzdeki yıllarda özellikle borikasit maliyetlerinin iyileştirilebilmesi, 2008 yılında özellikle borik asit fiyatlarında meydana gelen artışın devam etmesi, küresel krizin aşılması ve AB tarafından alınan bor ürünlerinin üremeye olumsuz etkili toksik madde olduğu kararının düzeltilmesi yönünde ilerleme sağlanması durumunda Teşekkülün faaliyetlerinin çok daha kârlı bir şekilde sürmesi beklenmektedir.

II. İDARİ BÜNYE:

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü; 233 sayılı KHK ve Ana Statü hükümleri dahilinde bir iktisadi devlet teşekkülü olarak faaliyetlerini yürütmektedir. Teşekkülün denetimi 233 sayılı KHK ile 3346 sayılı Kanun ve 72 sayılı KHK hükümlerine göre yapılmaktadır.

Teşekkül 2008 yılında, merkezde Genel Müdürlük ve bağlı birimleri ile taşrada Bigadiç, Emet, Kırka ve Kestelek Bor İşletme Müdürlükleri ile Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları İşletme Müdürlüğü olmak üzere toplam 5 adet işletmesinin yanı sıra “Pazarlama ve Satış Daire Başkanlığına” bağlı İstanbul’da İstanbul Alım-Satım Müdürlüğü ve İzmir’de İzmir İhracat Müdürlüğünden oluşan bir teşkilatla faaliyetlerini sürdürmüştür.

Teşekkül genelinde 2008 yıl sonu itibarıyla 1.156 memur ve sözleşmeli personel, 1994 işçi olmak üzere toplam 3.414 kişi istihdam edilmiştir. Kadrolu personel sayısı 2007 yılına göre % 8 oranında azalmıştır.

Ayrıca yüklenici vasıtası ile yürütülen muhtelif işlerin yürütülmesinde de ortalama 1296 kişi çalıştırılmıştır.

2008 yılında Teşekkül personeline 140,2 milyon YTL harcama yapılması programlanmış, gerçekleşme ise 2007 yılına göre % 6,7 oranında bir artış göstererek 144 milyon YTL olmuştur. Toplam harcamanın; % 9,4 oranında 13,5 milyon YTL’si memur; % 26,9 oranında 38,7 milyon YTL’si sözleşmeliler; % 63,7 oranında 91,7 milyon YTL’si işçi giderlerinden oluşmuştur.

Personel sayısındaki azalışa rağmen personel giderlerindeki artma personel ücretlerine 2008 yılında ilgili mercilerce ve toplu iş sözleşmeleri gereğince yapılan zamlardan kaynaklanmıştır.

Kişi başına ayda düşen harcama tutarları, memurlarda 3,6 bin YTL, sözleşmelilerde 3,1 bin YTL, işçilerde ise 3,8 bin YTL olmuştur.

III. MALİ BÜNYE:

Teşekkülün 2008 yıl sonu nominal sermayesi 100 milyon YTL, ödenmiş sermayesi ise 89,1 milyon YTL olup, önceki döneme göre herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Kuruluşun varlık ve kaynaklar toplamı bir önceki yıla göre % 13 oranında 135.651.356 YTL artarak 1.186.902.067 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Teşekkül’ün varlıklarının % 44 oranında 519.643.570 YTL’si dönen, % 56 oranında 667.258.497 YTL’si da duran varlıklardan meydana gelmiştir.

Teşekkülün dönen değerleri, cari borçlarını rahatlıkla karşılayacak düzeyde olup, likitide yönünden herhangi bir sıkıntı bulunmamaktadır.

Teşekkülün 2008 yılı dönem kârı, 295.474.619 liralık olağan kârına, yıl içinde elde edilen 25.275.596 liralık olağandışı gelir ve kârların ilavesi ile bulunan tutardan 27.848.890 liralık olağandışı gider ve zararların düşülmesi sonucu, 292.901.325 YTL olarak gerçekleşmiştir. Dönem kârı 2007 yılına göre % 36 oranında bir artış göstermiştir.

Dönem kârının oluşumunda ve artışında Kırka ve Bigadiç işletmelerinde üretilen boraks pentahidrat ve öğütülmüş kolemanit ürünleri satışlarından elde edilen kârlar önemli bir rol oynamıştır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

2008 yılında Teşekkülün işletmeleri tarafından üretilen başlıca ürün miktarları aşağıda gösterilmiştir.

Ürünler	Ölçü	2007	2008	Fark
Konsantre kolemanit	Bin Ton	1092	1268	176
Konsantre üleksit	“	125	116	(9)
Konsantre tinkal	“	892	972	80
Öğütülmüş kolemanit	“	223	306	83
Boraks pentahidrat	“	599	630	31
Borik asit	“	201	218	17
Sülfürik asit (teknik)	“	231	197	(34)
Rafine toplam	“	871	981	110

Genel olarak bakıldığında 2008 yılında özellikle rafine ürünlerin üretiminde önemli oranda artış sağlandığı görülmektedir.

2008 yılında Teşekkülce tüm satışlardan 725 milyon YTL satış hasılatı elde edilmiştir. Satış hasılatının tamamına yakın kısmı bor satışlarından elde edilmiştir.

Yurt içine programın % 53’ü oranında 21,4 milyon YTL’lik, yurt dışına ise programın % 127’si oranında 689,3 milyon YTL’lik bor satışı yapılmıştır. Toplam bor satışları programın % 122’si, geçen yıl değerinin ise % 141’i oranında 710, 7 milyon YTL olmuştur.

Üretilen ürünlerden ham ve rafine bor ürünlerinin yurtdışı satış fiyatları dünya piyasa şartlarına göre oluşmaktadır. Bu fiyatlardaki dalgalanmalar ve döviz kurlarındaki değişimler Teşekkülün satış gelirlerini direkt olarak etkilemektedir.

V. YATIRIMLAR:

Teşekkülün 2008 yılı yatırım ödeneği 115,5 milyon YTL olarak belirlenmiştir.

Projelerin yıl sonu gerçekleştirmeleri parasal bazda değerlendirildiğinde; Madencilik Sektöründe 11.646 Bin YTL (% 49,6), İmalat Sektörü/Kimya Sanayiinde 73.749 Bin YTL (% 80,2) olmak üzere toplam 85.395 Bin YTL (% 74,0) gerçekleştirme sağlandığı görülmektedir. Buna göre 2008 yılı ödeneğinden yaklaşık toplam 30.070 Bin YTL ödenek harcanamamıştır.

VI. BAĞLI ORTAKLIK VE İŞTİRAKLER:

- Bağlı Ortaklıklar

Teşekkülün bağlı ortaklıklarından 4 ü 2000 yılında, Eti Alüminyum A.Ş. ise 2003 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınmış, Eti Bor A.Ş. Bakanlar Kurulu kararı ile 31.1.2004 tarihi, Eti Zeolit A.Ş. ise Yüksek Planlama Kurulu kararıyla 31.12.2004 tarihi itibarıyla kapatılmış olduğundan Teşekkül bünyesinde herhangi bir bağlı ortaklık kalmamıştır.

- İştirakler

Teşekkülün yurtiçi ve yurtdışı iştirakleri mevcut olup, yurtiçi iştirakleri,

- % 28,2 oranında pay sahibi olduğu Hidrojen Peroksit Sanayi ve Tic.A.Ş.,

- % 26 oranında pay sahibi olduğu Eti Soda A.Ş.'dir.

Bor ürünlerinin pazarlanması amacıyla oluşturulan yurtdışı iştirakleri ise,

- % 75 oranında pay sahibi olduğu Lüksemburg'da yerleşik Etimine S.A.,

- % 50 oranında pay sahibi olduğu Finlandiya'da yerleşik Eti Products O.Y. firmalarıdır.

Ayrıca üç adet tasfiye halinde iştirak bulunmakta olup bunlardan birinin tasfiyesi 2009 yılında tamamlanmıştır.

VII. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Teşekkülce, personel temini ve muhafazası konusunda karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak TBMM KİT Komisyonu, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet Personel Başkanlığı gibi merciler nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi,

2- I sayılı cetvel kapsamında çalışmakta olan yönetim kademesindeki bir kısım personelin ücretlerinin, II sayılı cetvel kapsamında, anılan personelin emrinde çalışan bir kısım personelin ücretlerinden daha düşük kalması sorununun, yönetimde motivasyonun bozulmasına yol açtığı göz önünde tutularak, 399 sayılı KHK'nin 25 inci maddesinde gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle düzeltilmesi için ilgili merciler nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi,

3- Taşıma hacminin hızla artması karşısında, gerek demiryollarından daha fazla yararlanma gerekse işletmelere bağlantı sağlayan kara yollarının iyileştirilmesi yönündeki girişimlerin sürdürülmesi,

4- Gerek AB'nin bor ürünlerinin üremeye olumsuz etkili toksik madde olarak sınıflandırılmasından, gerek üretimde bor ürünlerine alternatif ürünler kullanımı arayışlarından, gerekse yaşanan küresel ekonomik krizden kaynaklanan olumsuz gelişmelerin, satışlar üzerindeki etkilerinin azaltılması yönündeki çalışmaların etkin bir şekilde sürdürülmesi,

5- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2008 yılı bilançosu ve 292.901.324,92 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Dönen varlıklar				
A-Hazır değerler		227.168.776,83		197.154.098,73
B-Menkul kıymetler				
1-Menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı				
C-Ticari alacaklar	60.095.123,41	60.079.975,56	95.389.102,72	95.373.954,87
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	15.147,85		15.147,85	
D-Diğer alacaklar	25.625.527,81	19.015.569,06	65.834.059,11	59.224.100,36
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli diğer alacaklar karşılığı (-)	6.609.958,75		6.609.958,75	
E-Stoklar	123.052.503,69	123.436.784,49	153.601.101,66	155.007.178,40
1-Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	2.918,49		2.780,98	
2-Verilen sipariş avansları	387.199,29		1.408.857,72	
F-Yıllara yaygın inşaat ve onarım maliyetleri				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		10.415.081,53		2.112.390,44
H-Diğer dönen varlıklar		7.506.509,80		16.481.007,03
Dönen varlıklar toplamı		447.622.697,27		525.352.729,83
II-Duran varlıklar				
A-Ticari alacaklar		300.456,92		333.051,80
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
B-Diğer alacaklar				
1-Alacak senetleri reeskontu (-)				
2-Şüpheli alacaklar karşılığı (-)				
C-Mali duran varlıklar		22.236.969,58		29.996.919,56
1-Bağlı menkul kıymetler				
2-Bağlı menkul kıymetler değer düş.karş.(-)				
3-İştirakler	22.236.969,59		29.996.919,57	
4-İştiraklere sermaye taahhütleri (-)	0,01		0,01	
5-İştirakler sermaye payları değer düş.karş.(-)				
6-Bağlı ortaklıklar				
7-Bağlı ortaklıklara sermaye taahhütleri (-)				
8-Bağlı ortak sermaye pay.değer düş.karş.(-)				
9-Diğer mali duran varlıklar				
10-Diğer mali duran varlıklar değer düş.karş.(-)				
D-Maddi duran varlıklar		722.572.000,79		553.825.569,35
1-Maddi duran varlıklar (brüt)	759.155.787,75		785.181.969,14	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	293.290.437,02		330.667.142,27	
3-Yapılmakta olan yatırımlar	241.803.375,44		75.618.292,34	
4-Verilen sipariş avansları	14.903.274,62		23.692.450,14	
E-Maddi olmayan duran varlıklar		4.919.638,98		3.794.224,47
1-Maddi olmayan duran varlıklar (brüt)	19.972.159,48		20.669.943,90	
2-Birikmiş amortismanlar (-)	15.238.963,62		17.062.753,14	
3-Verilen avanslar	186.443,12		187.033,71	
F-Özel tükenmeye tabi varlıklar		64.144.423,74		62.301.967,41
1-Özel tükenmeye tabi varlıklar (brüt)	395.588.083,28		455.749.976,87	
2-Birikmiş tükenme payları (-)	331.443.659,54		393.448.009,46	
3-Verilen avanslar				
G-Gelecek yıllara ait gider ve gelir tahakkukları		5.155.329,78		14.423.492,74
H-Diğer duran varlıklar		2.261.581,41		2.583.271,46
Duran varlıklar toplamı		821.590.401,20		667.258.496,79
Aktif (varlıklar) toplamı		1.269.213.098,47		1.192.611.226,62

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I-Kısa vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar	20.559.339,02		27.124.902,47	
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	2.947.636,81		9.503.067,31	
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar	2.018.744,82		5.151.955,55	
E-Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri				
F-Ödenecek vergi ve yükümlülükler	10.492.555,71		24.562.538,40	
G-Borç ve gider karşılıkları	160.758,15		0,00	
1-Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karş.	43.325.480,67		59.060.054,06	
2-Dönem karının peşin öde. vergi ve diğ.yük.(-)	43.164.722,52		59.060.054,06	
3-Kodem tazminatı karşılığı				
4-Diğer borç ve gider karşılıkları				
H-Gelecek aylara ait gelir ve gider tahakkukları	2.691.784,58		2.756.378,50	
I-Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar	353.199,58		418,10	
Kısa vadeli yabancı kaynaklar toplamı		39.224.018,67		69.099.260,33
II-Uzun vadeli yabancı kaynaklar				
A-Mali borçlar				
B-Ticari borçlar	202,02		152,02	
1-Borç senetleri reeskontu (-)				
C-Diğer borçlar	2.122.693,54		6.912.814,29	
1-Diğer borç senetleri reeskontu (-)				
D-Alınan avanslar				
E-Borç ve gider karşılıkları	17.173.448,95		18.270.292,19	
1-Kodem tazminatı karşılıkları				
2-Diğer borç ve gider karşılıkları	17.173.448,95		18.270.292,19	
F-Gelecek yıllara ait gelir ve gider tahakkukları				
G-Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar				
Uzun vadeli yabancı kaynaklar toplamı		19.296.344,51		25.183.258,50
III-Öz kaynaklar				
A-Ödenmiş sermaye		89.063.021,36		89.063.021,36
1-Sermaye	100.000.000,00		100.000.000,00	
2-Ödenmemiş sermaye (-)	10.936.978,64		10.936.978,64	
3-Sermaye düzeltmesi olumlu farkı				
B-Sermaye yedekleri				
1-Hisse senedi ihraç primleri				
2-Hisse senedi iptal karları				
3-MDV yeniden değerlendirme artışı				
4-İştirakler yeniden değerlendirme artışı				
5-Diğer sermaye yedekleri				
C-Kâr yedekleri		950.068.058,69		775.424.415,57
1-Yasal yedekler	948.908.224,24		774.264.581,12	
2-Statü yedekleri				
3-Ölçümlü yedekler				
4-Diğer kâr yedekleri				
5-Özel fonlar	1.159.834,45		1.159.834,45	
D-Geçmiş yıllar kârları		0,00		0,00
E-Geçmiş yıllar zararları (-)				
F-Dönem net kâr		171.561.655,24		233.841.270,86
Öz kaynaklar toplamı		1.210.692.735,29		1.098.328.707,79
Pasif (kaynaklar) toplamı		1.269.213.098,47		1.192.611.226,62

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü
2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL	Cari dönem YTL
A-Brüt satışlar	516.131.249,08	725.022.173,16
B-Satış indirimleri		
C-Net satışlar	516.131.249,08	725.022.173,16
D-Satışların maliyeti (-)	288.524.462,45	327.504.070,33
Brüt satış kârı	227.606.786,63	397.518.102,83
E-Faaliyet giderleri (-)	110.410.765,55	138.231.095,07
Faaliyet kârı	117.196.021,08	259.287.007,76
F-Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârlar	34.826.978,10	37.305.599,06
G-Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	1.562.173,58	1.117.987,42
H-Finansman giderleri (-)		
Olağan kâr	150.460.825,60	295.474.619,40
İ-Olağandışı gelir ve kârlar	84.262.478,31	25.275.596,09
J-Olağandışı gider ve zararlar (-)	19.836.168,00	27.848.890,57
Dönem kârı	214.887.135,91	292.901.324,92
K-Dönem kârı vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları (-)	43.325.480,67	59.060.054,06
Dönem net kârı	171.561.655,24	233.841.270,86

BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş.'NİN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.'nin 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23’üncü Yasama Dönemi 5’inci Yasama Yılıının 25/11/2010 tarihli 12’nci birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I- TOPLU BAKIŞ:

BOTAŞ, Bakanlar Kurulu’nun 28.02.1974 tarih ve 7/7871 Sayılı Kararı ile, TPAO tarafından ve sermayesinin tamamı TPAO’ya ait olmak üzere 15.08.1974 tarihinde kurulmuştur.

BOTAŞ, kuruluşundan itibaren, sermayesinin tamamı TPAO’ya ait olması dolayısıyla TPAO’nın kurduğu bir şirket olarak faaliyetlerini sürdürürken, 60 Sayılı KHK ve bilahare 2929 Sayılı Kanun ile PETKUR’un (Türkiye Petrol Kurumu) bağlı ortaklığı olarak, daha sonra 2929 Sayılı Kanun’un yerini alan 233 Sayılı KHK ile tekrar TPAO’nun bağlı ortaklığı olarak 13.03.1995 tarihine kadar faaliyetlerini bu statülerde sürdürmüştür.

Bakanlar Kurulu’nun 08.02.1995 gün ve 95/6526 Sayılı Kararı ve YPK’nın 13.03.1995 tarih 95/T-20 Sayılı Kararlarıyla BOTAŞ, 233 Sayılı KHK tanımına göre Teşekkül haline getirilmiş, aynı YPK Kararında yeni Ana Statüsü belirlenmiştir.

Yeni Ana Statüsünde, BOTAŞ’ın amaç ve faaliyet konuları; “Türkiye içinde ve dışında her türlü petrol ve petrol ürünleriyle doğalgaz boru hatları inşa etmek, ettirmek, inşa edilmiş boru hatlarını devralmak, satın almak veya kiralamak, boru hatlarıyla petrol, petrol ürünleri ve doğalgaz nakliyatında bulunmak ve boru hatlarında nakledilecek ham petrol ve doğalgazı satın almak ve satmak, yurtdışında petrol ve doğalgazın teminine yönelik arama, sondaj, üretim, taşıma, depolama ve rafinaj gibi tüm petrol ameliyelerini yapmak” olarak ifade edilmiştir.

Ayrıca, 233 sayılı KHK’nin 58 inci maddesinin 3.bendine istinaden, 06.06.1996 tarih ve 96/8293 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile BOTAŞ’a ülkenin hampetrol, doğalgaz ve LNG ihtiyacının karşılanmasını, uluslararası alanda faaliyette bulunulmasını sağlamak üzere yurtdışında şirket kurmak, kurulmuş şirketlere ortak olmak ve yatırım yapmak yetkisi verilmiştir.

Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesine göre merkezi Jersey Kanal Adaları’nda bulunan, sermayesinin tamamı BOTAŞ’a ait BOTAŞ International Limited.Şti. (BİL) kurulmuştur.

BOTAŞ’ın sermayesi 1999 yılı içinde 1,5 milyon YTL’den 150 milyon YTL’ye, 2002 yılında 1,3 milyar YTL’ye, 2005 yılında ise 1,8 milyar YTL’ye yükseltilmiş olup tamamı ödenmiştir.

Kuruluşun, son beş yıllık faaliyetlerine ait veriler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu Bilgiler	Ölçü	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	1.300.000	1.830.000	1.830.000	1.830.000	1.830.000	-	-
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	1.837.301	1.829.857	1.830.000	1.830.000	1.830.000	-	-
Öz kaynaklar	Bin YTL	3.116.784	3.628.441	3.673.085	4.486.131	4.647.081	160.950	3,6
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	1.851.274	2.424.256	5.150.228	6.279.067	9.836.136	3.557.069	56,6
Yabancı kaynaklara sırayet eden zarar	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
Finansman giderleri	Bin YTL	39.908	68.213	316.537	517.817	739.770	221.953	43
Maddi duran varlıklar (edinme değeri)	Bin YTL	4.398.146	4.996.318	5.615.643	5.958.070	6.104.394	146.324	2,4
Maddi duran varlıklar birikmiş amortis.	Bin YTL	2.789.747	3.242.521	3.397.027	3.478.148	3.560.755	82.607	2,3
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	251.555	573.227	543.471	293.005	137.493	(155.512)	(53)
Yatırımların gerçekleşme oranı (Nakdi)	%	60,0	94,3	96,4	57,8	31	(26,8)	(46)
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	671	671	671	671	671	-	-
Bağlı ortaklıklar temettü gelirleri	Bin YTL	-	-	-	-	-	-	-
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	117	117	117	117	117	-	-
İştirakler temettü gelirleri	Bin YTL	6.139	-	-	-	-	-	-
Başlıca alım miktarı (Doğal Gaz)	Milyon SM ³	21.777	26.736	30.308	35.874	37.224	1.350	4
Tüm alım tutarı	Bin YTL	4.586.022	7.410.774	12.253.438	13.204.596	20.342.493	7.137.897	54
Doğal gaz taşımaları toplamı	Milyon SM ³	21.766	26.735	30.307	35.874	37.225	1.351	4
HPBH'larındaki taşımalar toplamı	Milyon Ton/Yıl	9,8	6,8	7,0	10,5	23,3	12,8	122
Irak-Türkiye HPBH kapasitesi	Milyon ton/Yıl	70,9	70,9	70,9	70,9	70,9	-	-
Irak-Türkiye HPBH kapasite. yararlanma oranı	%	7,3	2,5	2,5	7,5	25,0	17,5	233
Irak-Türkiye boru hattı hizmet satış maliyeti	Bin YTL	1.956	427	673	3.477	15.618	12.141	349
Batman-Dörtöyl HPBH kapasitesi	Milyon Varil/Yıl	-	-	-	-	-	-	-
Batman-Dörtöyl HPBH kapasitesi	Milyon Ton/Yıl	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	-	-
Batman-Dörtöyl HPBH kapasitesinden yarar. oranı	%	30,0	30,0	33,0	39	53	14	35,8
Batman-Dörtöyl boru hattı hizmet satış maliyet	Bin YTL	15.994	14.833	20.131	15.867	16.043	176	1
Ceyhan-Kırıkkale HPBH kapasitesi	Milyon Varil/Yıl	35	35	35	35	35	-	-
Ceyhan-Kırıkkale HPBH kapasitesi	Milyon Ton/Yıl	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2	-	-
Ceyhan-Kırıkkale HPBH kapasitesinden yarar. oranı	%	45	50	53	44	40	(4)	(9)
Ceyhan-Kırıkkale boru hattı hizmet satış maliyeti	Bin YTL	12.893	11.507	6.267	12.202	12.616	414	3,3
Tüm doğal gaz boru hattı satış maliyeti	Bin YTL	5.175.996	7.862.191	12.396.012	12.902.193	19.720.267	6.818.074	53
Başlıca satış miktarı (doğal gaz)	Milyon SM ³	21.766	26.417	30.024	34.507	36.113	1.606	4,6
Net satış tutarı	Bin YTL	5.365.761	8.150.072	12.299.951	14.459.912	21.082.298	6.622.386	46
Stoklar:								
-İlk madde ve malzeme	Bin YTL	11.578	13.835	16.780	16.863	20.187	3.324	19,7
-Yarı mamüller	Milyar YTL	-	-	-	-	-	-	-
-Mamüller	Bin YTL	344	171	190	190	142	(48)	(25)
-Ticari mallar	Bin YTL	52.894	124.579	221.848	140.833	925.491	784.658	557
-Diğer stoklar	Bin YTL	264	337	286	287	233	(54)	(19)
İşçi (ortalama) (BTC HPBH PD hariç)	Kişi	2.882	2.720	2.758	2.742	2.767	25	1
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	174.383	179.750	142.636	165.603	175.016	9.413	5,3
Cari yılla ilişkin;								
-İşçiler için yapılan giderler	Bin YTL	159.072	169.026	137.574	160.058	172.977	12.919	8
-İşçi başına aylık ortalama gider	Bin YTL	3,7	5,0	4,2	4,8	5,2	0,4	8
Dönem karna ilişkin vergi ve diğer yasal yükümlülükler	Bin YTL	206	20.032	-	184.588	95.046	(89.542)	(48,5)
Tahakkuk eden vergiler	Bin YTL	591	2.569	1.756.292	1.407.740	1.393.826	(13.914)	(1)
GSYİH'ya katkı (üretici fiyatlarıyla)	Bin YTL	622.860	909.444	416.878	1.727.564	1.326.008	(401.556)	(23)
GSYİH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.047.285	911.993	2.151.878	2.950.716	2.624.788	(325.928)	(11)
GSMH'ya katkı (alıcı fiyatlarıyla)	Bin YTL	1.007.377	843.780	1.835.341	2.942.641	2.618.207	(324.434)	(11)
Faaliyet karlılığı (öz kaynak yönünden)	%	3,8	6,4	-	32,6	26,2	(6,4)	(19,6)
Mali karlılık (öz Kaynak yönünden)	%	0,2	6,6	1,2	22,1	5,5	(16,6)	75)
İktisadi karlılık	%	0,9	5,6	3,9	16	7,5	(8,5)	(53)
Zararlılık	%	-	-	-	-	-	-	-
Faaliyet karı veya (zararı)	Bin YTL	119.278	232.202	(150.106)	1.462.878	1.217.443	(245.435)	(17)
Dönem karı veya (zararı)	Bin YTL	5.886	245.365	44.645	997.635	255.996	(741.639)	(74)
Bilanço karı veya (zararı)	Bin YTL	5.680	225.334	44.645	813.046	160.950	(652.096)	(80)

2004 yılına ilişkin TL değerler,YTL'ye dönüştürülmüştür.

BOTAŞ, yurt içinde ve dışında her türlü petrol ve petrol ürünleri ile doğalgaz taşımacılığı yapmak, bu amaçla boru hatları inşa etmek, ham petrol, doğal gaz ve sıvılaştırılmış doğal gaz satın almak ve satmakla görevlidir.

Ancak, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından çıkarılan 4646 Sayılı Doğalgaz Piyasası Kanununun 5367 Sayılı Kanunla değiştirilen geçici 2 nci maddesi ile piyasalara yeni bir düzenlenme getirilmiş, bu çerçevede BOTAŞ'ın yeni alım sözleşmesi yapmaması ve mevcut doğal gaz alım ve satış sözleşmelerini 2009 yılına kadar ulusal tüketimin % 20'sine düşünceye kadar tüm hak ve yükümlülükleri ile özel şirketlere devredilmesi hükmüne bağlanmıştır. Bu suretle BOTAŞ'ın yeni doğal gaz ithalat anlaşması yapma yetkisi kaldırılmıştır.

Bu kanun kapsamında BOTAŞ, ikisi sıvılaştırılmış doğal gaz olmak üzere 6 ayrı devir ihalesi açmış ve 4 milyar Kontratm3/yıl miktarındaki gazın devri için 4 özel tedarikçi firma ile sözleşme yapmıştır. Sözleşmelerin yürürlüğe giriş tarihleri 19.12.2007 ile 01.04.2009 arasında değişmektedir.

BOTAŞ, 2009 yılında 63 il'e doğal gaz arzı sağlamıştır. 2008 yılında 36,1 milyar Sm³ doğal gaz satışı gerçekleştirilmiş olup, doğalgaz tüketiminin % 50'si elektrik, % 23'ü konut, % 27'si de sanayi sektöründe kullanılmıştır.

2008 yılında BOTAŞ'a 450 milyon YTL yatırım ödeneği ayrılmış, yatırım harcamalarının gerçekleşme oranı % 31 olmuştur.

BOTAŞ'ın iştiraki olan BOTAŞ International Limited (BİL), yabancı yasalara göre kurulmuş, merkezi yurt dışında olan, tabi olduğu mevzuat bakımından yabancı şirketlerin Türkiye'de faaliyet gösteren şubesi olarak görülmektedir.

13.07.2006 tarihinde yapımı tamamlanarak petrol sevkiyatına başlanan Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ham Petrol Boru Hattının işletmeciliği BOTAŞ International Ltd (BİL) tarafından yapılmaktadır.

BOTAŞ'ın özellikle EÜAŞ ve HEAŞ'dan olan ve tüm girişimlere rağmen tahsil edilemeyen vadesi geçmiş alacakları 2008 yılı sonu itibariyle 5,1 milyar YTL'si ana para ve henüz hesaplara alınmayan 8,6 milyar YTL'si faiz olmak üzere toplam 13,7 milyar YTL olup, bu alacak, Ekim 2009 itibariyle 7,1 milyar YTL'si ana para ve 10,5 milyar YTL'si faiz olmak üzere toplam 17,6 milyar YTL'ye yükselmiştir.

Bunların dışında, BOTAŞ'ın EGO'dan olan alacakları da tahsil edilememiş, 25.05.2007 tarih ve 5669 sayılı "Doğal Gaz Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile, BOTAŞ'ın EGO'dan olan faiz alacakları silinmiş, ana para alacağının ise yeni kurulacak doğal gaz dağıtım şirketinin özelleştirilmesinden elde edilecek gelirden karşılanması kanun kapsamına alınmıştır.

Bankalara olan ticari kredi borçlarını tasfiye eden ancak, vadesi geçmiş alacaklarının bir türlü tahsil edilememesi nedeniyle, vergi borçlarını erteleten ve bu nedenle faize tabi yabancı kaynak kullanmaya devam eden BOTAŞ'ın, finansman sıkıntısının giderilmesi için bu alacaklarının ve faize tabi yabancı kaynaklarının bir an önce tasfiye edilmesi gerekmektedir. Bu amaçla Hazine Müsteşarlığı'nca, 31.12.2008 tarihi itibariyle borçların tasfiyesine yönelik olarak hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı ile ilgili çalışmalar sürmektedir.

Diğer yandan bazı dağıtım şirketleri de kendi dağıtım bölgelerinde bulunan, BOTAŞ müşterilerine gaz sağlayan yüksek basınçlı hatların kendilerine devredilmesi için dava yoluna gitmişlerdir.

Bu hatların dağıtım şirketlerine devri halinde, taşıma ücretleri nedeniyle kamunun önemli ölçüde kaynak kaybına uğraması söz konusu olacağından, BOTAS'ın 2005 ve 2006 yılı hesap ve işlemlerinin görüldüğü 06.11.2008 tarihli KİT Komisyonunda, bu konuda mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması hakkında karar alınmıştır. Bunu takiben hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı, BOTAS'ın 25.05.2009 tarih ve 17082 sayılı yazısı ekinde T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na gönderilmiştir.

II- İDARİ BÜNYE:

BOTAS'ın merkez teşkilatı; Genel Müdür ve 5 genel müdür yardımcısından oluşan Genel Müdürlük ile Teftiş Kurulu Başkanlığı, İnceleme ve Geliştirme Kurulu Başkanlığı, I. Hukuk Müşavirliği, 14 daire başkanlığı, Özel Büro Müdürlüğü, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Yönetim İşlemleri Koordinatörlüğü ile başkanlıklara bağlı müdürlükler, BOTAS Uluslar arası Limited Şirketi (BİL) ile BTC Proje Direktörlüğünden oluşmaktadır.

BOTAS, yönetim bakımından 233 sayılı KHK ile Kuruluş ana statüsü; denetim bakımından ise, 3346 sayılı Kanun ile 72 sayılı KHK hükümlerine tabidir. Personelle ilgili olarak, 4857, 506, 2821, 2822 sayılı Kanunlar hükümleri uygulanmaktadır. Kapsam dışı personel ise ücret ve özlük hakları bakımından 527 sayılı KHK'ye tabi bulunmaktadır.

2008 yılı sonu itibarıyla 966'sı kapsam dışı, 1.839'u kapsam içi olmak üzere 2.805 personel istihdam edilmiştir. 2008 yılında personele yapılan harcamalar toplamı 174,7 milyon YTL olmuştur.

III- MALİ BÜNYE:

Şirketin mali bünyesini incelemek amacı ile 2008 yılı sadeleştirilmiş bilançosu ve bu bilanço-yu oluşturan kaynak ve varlıkların durumu esas alınmıştır.

Şirket varlıklarının % 80,5'i oranında 11.663,2 milyon YTL'si dönen, % 19,5'i oranında 2.820 milyon YTL'si duran varlıklardan; kaynakların ise % 68 oranındaki 9.836,1 milyon YTL'si yabancı, % 32 oranında 4.647,1 milyon YTL'si de öz kaynaklardan oluşmuştur.

Varlıklarda meydana gelen artışın büyük bölümü EÜAŞ ve HEAŞ'tan olan ve tahsil edilemeyen alacaklar nedeniyle ticari alacaklarda meydana gelen artıştan kaynaklanmıştır. Varlıklardaki diğer artışlarda ise, yatırımlar nedeniyle maddi duran varlıklardaki artışlar, gelecek aylara/ yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları ile, diğer duran varlıklardaki artışlar etkili olmuştur.

Yabancı kaynaklardaki artışlar ise, tahsil edilemeyen alacaklar nedeniyle, ödenemeyen vergi borçları ile alım miktarındaki ve döviz kurundaki artışa bağlı olarak yurtdışına olan doğal gaz bedeli borçlarından öz kaynaklardaki artış ise yedeklerden ve 2008 yılı kârından Hazine'ye ödemesi gereken temettünün finansman sıkıntısı nedeniyle dağıtımına tabi tutulmayarak olağanüstü yedeklere ilave edilmesinden kaynaklanmıştır. Bankalara olan ticari kredi borçları 2009 yılında tasfiye edilmiştir.

IV- İŞLETME ÇALIŞMALARI

BOTAS'ın 2008 yılı faaliyetleri aşağıda özetlenmiştir: 2008 yılında 20,3 milyar YTL tutarında alım yapılmıştır. Bu tutarın 20,2 milyar YTL'si sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) da dahil olmak üzere doğalgaz alımına ait olup tamamı dış ödemedir. 2008 yılında LNG ile birlikte alınan toplam doğal gaz miktarı 37,2 milyar Sm³ 'dür.

Doğal gazın 22,9 milyar Sm³'ü Rusya Federasyonu'ndan, 4,1 milyar Sm³'ü İran'dan ve 4,6 milyar Sm³'ü Azerbaycan'dan alınmış olup, ayrıca Nijerya, Cezayir ve spot piyasadan toplam 5,6 milyar Sm³ LNG ithalatı yapılmıştır. Bu tutarlara Ege Gaz'dan alınan 1,1 milyar Sm³ LNG dahildir.

BOTAŞ, doğal gaz faaliyetlerinin yanı sıra yurt içinde Ceyhan-Kırıkkale, Batman-Dörtöl, Şelmo-Batman ve yurt dışından ise Irak-Ceyhan arasında boru hatları ile ham petrol de taşımaktadır.

2008 yılı petrol taşımaları 38,7 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Miktar olarak 2008 yılında taşınan 38.369 bin varil petrolün; 21.432 bin varili Ceyhan-Kırıkkale HPBH, 16.937 bin varili ise Batman-Dörtöl HPBH ile taşınmıştır. 2008 yılında Şelmo-Batman arasında herhangi bir taşıma olmamıştır.

2008 yılında BOTAŞ'ın faaliyetlerinden kaynaklanan toplam maliyet 20,9 milyar YTL olup, bu maliyetin dağılımı aşağıdaki gibidir;

- Satın alınan gaz 20,5 milyar YTL,
- Malkoçlar-Ankara doğalgaz boru hattı 306,9 milyon YTL,
- LNG depolama 24,7 milyon YTL,
- Ceyhan ve LNG limanları 33,8 milyon YTL,
- Petrol taşıma 94,7 milyon YTL, olmuştur.

2008 yılında 36.113 milyon Sm³ doğalgaz satılmış 20,8 milyar YTL hasılat elde edilmiştir. Bu satışın % 50'si elektrik santralleri ve oto prodüktörlere, % 23'ü konutlara ve % 27'si ise sanayi sektörüne yapılmıştır. 2008 yılında petrol fiyatlarındaki artışa paralel olarak doğal gaz satış fiyatlarında da artış yapılmıştır.

V- YATIRIMLAR:

BOTAŞ'ın 2008 yılı yatırım programı ödeneği 281,6 milyon YTL'si dış para olmak üzere 450,0 milyon YTL dir. Yıl sonu itibariyle yatırım harcamaları toplamı 71,7 milyon YTL'si dış para olmak üzere 137,5 milyon YTL olarak gerçekleşmiş, ödeneye göre gerçekleşme % 31 gibi oldukça düşük bir oranda kalmıştır.

VI- BAĞLI ORTAKLIKLAR VE İŞTİRAKLER:

1- Bağlı Ortaklıklar:

Bakanlar Kurulu'nun 06.06.1996 tarih ve 96/8293 sayılı Kararına istinaden; merkezi yurt dışında 500 bin US Dolar sermayeli, BOTAŞ International Ltd. (BIL) şirketi kurulmuş ve kuruluş kararı 03.07.1996 tarihinde Jersey Adalarında tescil ve ilan edilmiştir.

Kuruluşundan itibaren 4-5 yıl kendi adına bir faaliyet icra etmeyen BOTAŞ International Ltd. (BIL); Bakanlar Kurulu'nun 15.02.2000 tarih ve 2000/503 sayılı kararnamesi ile, "Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Projesi"nin yapımına ilişkin hususlarda

Türkiye Cumhuriyeti adına garanti verilmesine ve yürütülecek işlemlere dair ek kararın yürürlüğe konulması ve bu kararın E maddesi ile de BTC Ham Petrol Boru Hattının Türkiye kısmının işletilmesinde BOTAŞ ve/veya bir yan kuruluşun görevlendirilmesi ve bu amaç ile hazırlanacak "İşletme ve Bakım Anlaşması"nı imzalamak üzere yetkili kılınması üzerine; BOTAŞ Yönetim Kurulu'nun 28.05.2001 tarih ve 2001/13-135 sayılı kararı ile BTC Ham Petrol Boru Hattı'nın Türkiye kesimi işletmeciliğini yapmakla görevlendirilmiştir.Yapılan anlama ile 40 yıl boyunca hattın işletmeciliğini üstlenen BOTAŞ International Ltd. (BIL), anılan hattın işletilmesi-ne Temmuz 2006 tarihi itibariyle fiilen başlamış bulunmaktadır.

Anlaşmada taşıma ücretinin 40 yıl süre ile sabit kalacağı, pompa istasyonlarında yakıt olarak kullanılacak ham petrolün azami 18 \$/varil fiyatla sağlanacağı öngörülmüştür. Ancak. BTC Co.nun hattın işletmeye alınması ile yakıt olarak doğal gaz kullanımını tercih etmiş olması ile işletme maliyetinde artış olmuştur.

BTC petrol boru hatlarının yapım anlaşmalarının yapıldığı dönemde taşıma ücreti, 1 varil petrolün % 2'si iken, petrolün fiyatındaki yüksek artışlar taşıma ücretinin oransal değerini oldukça azaltmıştır.

BİL'in Haziran 2006 tarihine kadar biriken zararları 38 milyon YTL iken, petrol taşıma işlerinin başladığı yıl olan 2006 da 53 milyon YTL, 2007 yılında da 10 milyon YTL, 2008 yılında ise 26,6 milyon YTL zarar etmiştir. Şirketin nakit sıkıntısını bankalardan kredi kullanarak aşmaya çalışmaktadır.

2008 yılı sonu itibarıyla şirketin öz kaynakları (-) 127.7 milyon YTL olarak teşekkül etmiştir. Bir başka deyişle yabancı kaynaklarının 127,7 milyon YTL'si zararlarını karşılamak için kullanılmıştır.

2- İştirakler:

a) Turusgaz

1993 yılında Gama A.Ş. ile Rus Gazprom şirketi arasında ortak olarak kurulan Gama-Gazprom şirketine YPK'nın 25.11.1996 tarih ve 96/T-53 sayılı kararı ile BOTAŞ'da

% 35 oranında iştirak ettirilmiştir. Şirket, BOTAŞ'ın da iştiraki ile TURUSGAZ Taahhüt, Pazarlama ve Ticaret Anonim Şirketi adını almıştır. BOTAŞ'ın TURUSGAZ'a iştirakini ve paylarını gösteren tadil edilmiş Ana Sözleşme metni 13.12.1999 tarihli Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır. 2006 yılında bu iştirak faaliyetleri sonucunda 232 bin YTL dönem kârı meydana gelmiştir.

Diğer taraftan, TURUSGAZ Yönetim Kurulu'nun 07.12.2003 tarih ve 234 sayılı kararı ile Gama'ya ait olan hisselerin; % 15'ini BOTAŞ'a satması oybirliği ile kabul edilmiş ve bu karar Yüksek Planlama Kurulu'nun 16.04.2004 tarih ve 2004/T-II sayılı kararı ile de onaylanmış ve böylece BOTAŞ'ın hisse payının % 50'ye çıkarılması kabul edilmiştir. Ancak devir işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle BOTAŞ tarafından konu, 5. Asliye Ticaret Mahkemesinde 2008/211 E.sayılı dosya ile dava konusu yapılmış olup, henüz dava sonuçlanmamıştır.

b) Nabucco

Türkiye-Avusturya (Nabucco) Doğal Gaz Boru Hattı Projesi ile Ortadoğu ve Hazar Bölgesi doğal gaz rezervlerini Avrupa pazarlarına bağlamayı öngören projeyle Batı Avrupa'ya ulaşılması amaçlanmaktadır.

Projeye ilişkin ilk çalışmalar Şubat 2002'de BOTAŞ'ın girişimiyle Bulgaristan, Romanya ve Avusturya ile yaptığı görüşmeler sonucunda 11 Ekim 2002 tarihinde imzalanan İş Birliği Anlaşması ile başlatılmıştır. Projenin gerçekleştirilmesi için güzergah üzerindeki 5 ülke (Türkiye, Bulgaristan, Romanya, Macaristan,Avusturya) bir araya gelerek bir şirket kurulmasına karar vermiş, bu karar doğrultusunda 26.02.2004 tarihinde merkezi Viyana'da bulunan "NABUCCO Company Pipeline GmbH" şirketi kurulmuştur. Proje yatırımlarının gerçekleştirilmesi amacı ile de 28 Haziran 2005 tarihinde Ortak Girişim Anlaşması imzalanmış, söz konusu şirketin Nabucco Gaz Boru Hattı "Nabucco Gas Pipeline International" Şirketine (NIC) dönüşümü kabul edilmiştir. Projede geline aşama itibarıyla, Alman RWE firması 5 Şubat 2008'de 6. Ortak olarak projeye katılmıştır.Bu katılım sonrasında ise her bir Ortağının hissesi % 16,67 olarak yeniden belirlenmiştir. Projeye ilişkin çalışmalar uluslararası düzeyde sürdürülmektedir.

VII- ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- BOTAŞ'ın önceden girmiş olduğu alım taahhütlerini de dikkate alarak, doğal gaz piyasasının sağlıklı bir şekilde düzenlenmesini, işlemlerini ve denetimini teminen, LNG ithalatının belli esaslara ve kriterlere bağlanması için, mevcut mevzuatın gözden geçirilmesi hususunda ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

2- Hazine Müsteşarlığı'na yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağında, 31.12.2008 tarihi itibarıyla EÜAŞ ve HEAŞ'dan olan vadesi geçmiş alacakların tahkim suretiyle tasfiyesi öngörülmüş olup, 2009 yılında da artış eğiliminde olan bu alacakların, tekrar aynı seviyelere ulaşmasını önlemek amacıyla, zamanında tahsilini sağlayacak önlemlerin alınması için ilgili merciler nezdinde gerekli girişimlerin sürdürülmesi,

3- Yüksek Denetleme Kurulu Raporunun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

4- Alt Komisyon Raporunda yer almayan ancak BOTAŞ'ın 2008 yılı faaliyetleriyle ilgili Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan:

“2007 yılı Raporunda, BOTAŞ International Limited (BIL) ile ilgili olarak; Şirketin işlettiği Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Co.'ya ait olan Ham Petrol Boru Hatları İşletmesinin çalışma sistemi tam kontrollü, az sayıda personel gerektirecek şekilde planlanmış olmasına rağmen, İşletmede çift vardiya olarak 537 kişinin istihdam edilmesi, BTC'den devir alınan çok sayıda 2002 ve 2003 model arazi araçları atıl vaziyette beklerken, yeni bir arazi aracının satın alınması, Şirket ana sözleşmesindeki faaliyet konuları içerisinde yer alan kendi yapması gereken işlerin hizmet satın alınarak, başka firmalara yaptırılması hususlarının BOTAŞ Teftiş Kurulu Başkanlığınca incelenmesi önerilmiştir. BOTAŞ Teftiş Kurulu tarafından yapılan incelemenin biran önce sonuçlandırılması önerilir”

şeklindeki 14 numaralı iç öneri Komisyonumuzca gündeme alınarak görüşülmüş ve önerinin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır.

SONUÇ:

BOTAŞ - Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.'nin 2008 yılı bilançosu ve 255.996.667,86 Yeni Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
2008 Yılı Bilançosu

AKTİF (VARLIKLAR)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
I-DÖNEN VARLIKLAR				
A-Hazır Değerler		13.354.675,87		19.243.181,31
B-Menkul Kıymetler		17.906.492,89		242.103.097,98
1-Menk.Kıy.Değ.Düş.Karşılığı (-)	7.718.882.692,36	7.381.343.401,34	10.669.911.474,54	10.333.265.205,95
C-Ticari Alacaklar				
1-Alacak Senetleri Reeskontu(-)	(337.539.291,02)		(336.646.268,59)	
2-Süpheli Ticari Alacaklar Karşılığı(-)	141.978.359,71	138.926.634,77	87.012.745,07	83.963.666,50
D-Diğer Alacaklar				
1-Alacak Senetleri Reeskontu(-)	(3.051.724,94)		(3.049.078,57)	
2-Süpheli Ticari Alacaklar Karşılığı(-)	158.173.562,50	161.233.142,81	232.156.017,69	234.538.998,39
E-Stoklar				
1-Stok Değer Düşüldüğü Karşılığı(-)	3.059.580,31		2.382.980,70	
2-Verilen Sipariş Avansları		2.947.722.540,24		2.970.378.446,55
F-Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım maliyetleri		397.000.270,73		771.861.788,35
G-Gelecek Aylara Ait Gider ve Gelir Tahak.		115.289,84		4.558.283,05
H-Diğer Dönen Varlıklar				
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		11.057.602.448,49		14.659.912.668,08
II-DURAN VARLIKLAR				
A-Ticari Alacaklar		2.987.787,46		30.355.975,01
1-Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2-Süpheli Ticari Alacaklar Karşılığı(-)		17.566.502,34		22.780.502,34
B-Diğer Alacaklar				
1-Alacak Senetleri Reeskontu(-)				
2-Süpheli Ticari Alacaklar Karşılığı(-)		787.857,17		787.857,17
C-Mali Duran Varlıklar				
1-Bağlı Menkul Kıymetler				
2-Bağlı Menkul Kıymetler Değ. Düş.Karş.(-)	116.807,17		116.807,17	
3-İştirakler				
4-İştirakler Sermaye Taahhütleri(-)				
5-İştirakler Sermaye Payları Değ.Düş.Karş.(-)	671.050,00		671.050,00	
6-Bağlı Ortaklıklar				
7-Bağlı Ortaklıklar Sermaye Taahhütleri(-)				
8-Bağlı Ort.Sermaye Payları Değ.Düş.Karş.(-)				
9-Diğer Mali Duran Varlıklar				
10-Diğer Mali Duran Var.Değer Düş.Karş.(-)				
D-Maddi Duran Varlıklar		2.479.922.065,11		2.543.638.831,78
1-Maddi Duran Varlıklar(Brüt)	4.543.450.304,70		4.900.535.921,12	
2-Birikmiş Amortismanlar(-)	(3.478.148.087,40)		(3.560.755.258,51)	
3-Yapılmakta Olan Yatırımlar	1.385.535.954,40		1.196.827.386,83	
4-Verilen Avanslar	29.083.893,41		7.030.782,34	
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar		2.712.872,09		2.667.767,18
1-Maddi Olmayan Duran Varlıklar(Brüt)	11.757.382,69		12.209.553,42	
2-Birikmiş Amortismanlar	(9.044.510,60)		(9.541.786,24)	
3-Verilen Avanslar				
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar				
1-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar(Brüt)				
2-Birikmiş Amortismanlar				
3-Verilen Avanslar				
G-Gelecek Aylara ait Gid.ve Gelir Tahakkukları		234.918.871,91		121.857.279,56
H-Diğer Duran Varlıklar		541.441.813,41		920.092.798,37
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		3.280.337.769,49		3.642.181.011,41
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		14.337.940.217,98		18.302.093.679,49

BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
2008 Yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARİ DÖNEM	
I-KISA VADELİ YBNC. KAYNAKLAR				
A-Mali Borçlar	1.936.896.635,55		1.715.365.132,89	
B-Ticari Borçlar	1.268.584.252,15		2.272.686.332,92	
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)				
C-Diğer Borçlar	24.791.604,03		1.659.363.632,47	
1-Borç Senetleri Reeskontu(-)				
D-Alınan Avanslar	114.999,41		17.238,62	
E-Yıllar Yaygın İnş.ve Onarım hak edimleri	2.980.539.554,45		3.018.644.204,23	
F-Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler	2.178.785.078,24		3.666.180.050,55	
G-Borç ve Gider Karşılıkları	133.785.078,24		22.272.059,79	
1-Dön. Karı Vergi ve Diğer Yasal Yük.Karş.	184.588.263,92	95.046.338,86		
2-Dön.Karının Fesih Öd.Vergi ve Diğer.Yük(-)	(67.095.443,28)	(95.046.338,86)		
3-Kidem Tazminatı Karşılığı	922.051,27	4.455.743,20		
4-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	15.370.206,33	17.816.316,59		
H-Gelecek Aylara ait Gelir ve Gider Tahakkukları	119.124.320,86		161.707.121,89	
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	76.918,26		63.185,75	
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOP.		8.642.856.109,68		12.516.298.959,11
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR				
A-Mali Borçlar	327.341.826,29		256.184.254,77	
B-Ticari Borçlar	10.816.871,58		12.927.836,76	
1-Borç senetleri reeskontu(-)				
C-Diğer Borçlar	745.783.235,63		743.344.573,24	
1-Diğer Borç Senetleri Reeskontu(-)				
D-Alınan Avanslar				
E-Borç ve Gider Karşılıkları	111.740.585,83		115.746.060,13	
1-Kidem Tazminatı Karşılıkları	85.655.412,33	88.716.771,02		
2-Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	26.085.173,50	27.029.289,11		
F-Gelecek Yıllara ait Gelir ve Gider Karşılıkları	11.803.223,63		9.380.895,61	
G-Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	1.466.877,15		1.129.282,68	
U.V.YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		1.208.952.620,11		1.138.712.903,19
III.ÖZ KAYNAKLAR				
A-Ödenmiş Sermaye				
1-Sermaye	1.830.000.000,00	1.830.000.000,00	1.830.000.000,00	
2-Ödenmemiş Sermaye(-)				
B-Sermaye Yedekleri				
1-Bisse Senedi İhras Primleri				
2-Bisse Senedi İhras Kararları				
3-M.D.V Yeniden Değerleme Artışları				
4-İştirakler Yeniden Değerleme Artışları				
5-Maliyet Artış Fonu				
6-Diğer Sermaye Yedekleri				
C-Kar Yedekleri				
1-Yasal Yedekler	1.603.224.974,24	1.843.085.043,18	1.925.455.816,67	2.656.131.488,19
2-Statü Yedekleri	66.818.762,38		66.818.762,38	
3-Olağanüstü Yedekleri	173.041.306,56		663.856.909,14	
4-Diğer Kar Yedekleri				
5-Özel Fonlar				
D-Geçmiş Yıllar Karları				
E-Geçmiş Yıllar Zararları(-)				
F-Dönem Net Karı		813.046.445,01		160.950.329,00
ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI		4.486.131.488,19		4.647.081.817,19
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI		14.337.940.217,98		18.302.093.679,49

BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.
2008 yılı Gelir Tablosu

Gelir ve Giderler	Önceki dönem TL		Cari dönem TL	
A- BRÜT SATIŞLAR	14.468.891.363,12		21.084.993.932,61	
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	(8.979.644,91)		(2.695.415,67)	
C- NET SATIŞLAR	14.459.911.718,21		21.082.298.516,94	
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	(12.961.959.675,73)		(19.823.138.126,09)	
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		1.497.952.042,48		1.259.160.390,85
E- FAALİYET GİDERLERİ	(35.073.827,57)		(41.717.697,22)	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		1.462.878.214,91		1.217.442.693,63
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	493.940.458,76		862.088.834,40	
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	(288.606.327,42)		(1.142.870.778,82)	
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	(341.772.131,38)		(500.880.876,73)	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		1.326.440.214,87		435.779.872,48
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	119.617.072,70		124.397.667,06	
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	(448.422.578,64)		(304.180.871,68)	
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		997.634.708,93		255.996.667,86
K- DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)		(184.588.263,92)		(95.046.338,86)
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		813.046.445,01	-	160.950.329,00

TÜRKİYE PETROLLERİ ANONİM ORTAKLIĞI'NIN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

Türkiye Petrolleri A.O.'nın 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı “Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 5'inci Yasama Yılı'nın 01/12/2010 tarihli 13'üncü birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

6326 Sayılı Petrol Kanunu'nun 2 inci maddesinde öngörülen hedefleri gerçekleştirmek amacıyla faaliyette bulunmak üzere; Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 07.03.1954 tarih ve 6327 sayılı Kanunu'nun 1 inci maddesinde yer alan “Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı adı ile bu kanunla hususi hukuk hükümlerine tabi olmak üzere bir anonim ortaklık kurmak için Vekiller Heyetine yetki verilmiştir.” Hükmüne dayanılarak kurulan Ortaklığın esas mukavelesinin Bakanlar Kurulu tarafından 19.10.1954 tarihinde onaylanması sonucu kuruluş işlemleri tamamlanmıştır.

İktisadi Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkındaki 20.05.1983 tarih ve 60 sayılı KHK ile Türkiye Petrol Kurumu'nun bağlı ortaklığı haline getirilen Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın kuruluş kanunu, 98 sayılı KHK'nın geçici 18 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile ilgili düzenlemeler yapan 08.06.1984 tarih, 233 sayılı KHK ile; Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na İktisadi Devlet Teşekkülü statüsü verilmiş; Petrol Ofisi A.Ş. Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ve Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. TPAO'nun bağlı ortaklığı haline getirilmiştir. Daha sonra Yüksek Planlama Kurulu'nun 30.11.1988 tarih ve 88/111 sayılı kararı ile, İstanbul Gübre Sanayi A.Ş. de kuruluşun bağlı ortaklıkları arasına alınmıştır.

TPAO kuruluşundan beri petrol ve petrole ilgili diğer sanayi kollarında büyük yatırımlar gerçekleştirerek kendi tesisleri yanında petrole ilgili çeşitli dallarda faaliyet gösteren şirketler de kurmuştur.

Son yıllarda özelleştirme politikaları ve diğer düzenlemeler sonucu, sırası ile TUPRAŞ, POAŞ, DİTAŞ, BOTAŞ ve İGSAŞ, TPAO bünyesinden ayrılmıştır.

233 sayılı KHK uyarınca hazırlanan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Ana Statüsü'nde ortaklığın amacı özetle;

- Kamu petrol sektörünü merkezi planlama ve koordinasyon ilkeleri dahilinde organize etmek ve bu suretle verimli, uyumlu ve memleket ihtiyaçlarını karşılamada etkili duruma getirmek ve Petrol Kanununda tanımlanan petrol ameliyeleri ile dağıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunmak, jeotermal enerji tüketimini geliştirmek,

- Yurt içinde ve dışında mühendislik, laboratuvar ve servis hizmetlerini yürütmek, kurulmuş veya kurulacak ortaklıklara iştirak etmek veya ayrılmak, olarak belirlenmiştir.

Sermayesinin tamamına yakını kamuya ait olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 233 sayılı KHK gereğince genel kurulu ve denetçileri bulunmamaktadır.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın son beş yıllık faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıdaki çizelgededir.

Toplu bilgiler	Özellik	2004	2005	2006	2007	2008	Son iki yıl farkı	Artış veya azalış %
Sermaye	Bin YTL	450.000	950.000	950.000	1.500.000	1.500.000	0	0
Ödenmiş sermaye	Bin YTL	880.143	880.143	950.000	950.000	1.411.171	461.171	49
Öz kaynaklar	Bin YTL	1.493.722	1.717.516	2.209.200	2.357.506	3.924.082	1.566.576	66
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	516.170	751.350	553.575	779.220	629.529	(149.691)	(19)
Finansman giderleri	Bin YTL	7.763	11.226	6.996	19	31	12	63
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	Bin YTL	3.356.147	3.461.872	3.529.453	3.427.347	3.652.375	225.028	7
Maddi duran varlıklar birikmiş amortismanı	Bin YTL	2.996.044	2.970.390	2.977.112	2.878.191	2.908.249	30.058	1
Yatırımlar için yapılan nakdi ödemeler	Bin YTL	209.207	282.612	413.491	452.454	412.549	(39.905)	(9)
Yatırım gerçekleştirme oranı (Nakdi)	%	79	66	69	97	72	(25)	(26)
Bağlı ortaklıklara ödenen sermaye	Bin YTL	4.040	68.605	68.605	68.605	226.674	158.069	230
Bağlı ortaklıklara temettü gelirleri	Bin YTL	320.938	-	584.866	835.921	783.815	(52.106)	(6)
İştiraklere ödenen sermaye	Bin YTL	2.631	2.631	2.631	2.631	2.631	0	0
İştirakler temettü gelirleri	Bin YTL	2.575	7.187	15.017	14.221	2.631	(14.221)	(100)
Başlıca alım miktarı (Ham petrol)	Bin varil	2.610	2.708	2.449	2.288	454.349	58.452	(100)
Tüm alım tutarı	Bin YTL	201.380	245.137	349.422	395.897	489.719	58.452	15
Aramalar (Toplam)	Ekp/ay	86	68	55	65	46	(19)	(29)
Sondaj (Toplam)	Bin metre	69	67	88	120	119	(1)	(1)
Üretilen ham petrol	Ton	1.542.754	1.571.423	1.535.009	1.518.881	1.517.902	(979)	(0)
Üretilen doğal gaz	Bin m³	433	567.000	413.000	421.000	496	(420.504)	(100)
Tüm üretim tutarı (Üretim maliyeti)	Bin YTL	100.201	109.934	110.863	130.106	142.206	12.100	9
Ortalama üretim verimliliği (Hampetrol)	Ton/gün	4.226	4.305	4.205	4.131	4.158	27	1
Başlıca satış miktarı:								
-Ham petrol	Ton	1.736.104	1.649.343	1.708.380	1.624.439	1.624.439	0	0
-Doğal gaz	Bin m³	424.778	559.971	469.677	414.043	489.719	75.676	18
Net satış tutarı	Bin YTL	638.888	707.018	961.367	979.866	1.189.136	209.270	21
Stoklar:								
-İlk madde ve malzeme	Bin YTL	45.530	55.107	108.329	210.219	121.847	(88.372)	(42)
-Mamül (Ham petrol)	Bin YTL	14.287	22.450	21.424	26.904	26.904	0	(100)
-Ticari mallar	Bin YTL	6.737	6.602	3.568	8.326	(8.326)	(8.326)	(100)
- Diğer	Bin YTL	1.885	4.559	204	4.486	1.684	(2.802)	(62)
Kapsam dışı personel (ortalama)	K kişi	972	1.000	1.011	1.099	1.126	27	2
Kapsam içi personel (ortalama)	K kişi	3.804	3.746	3.560	3.569	3.491	(78)	(2)
Personel için yapılan tüm giderler	Bin YTL	285.098	227.772	241.731	275.946	291.193	15.247	6
Cari yıla ilişkin:								
-Kapsam dışı personel için yapılan giderler	Bin YTL	40.729	50.202	61.829	75.763	81.708	5.945	8
-K. dışı personel başına aylık ortalama gider	Bin YTL	3.5	4.2	5	5.7	5.8	0	2
-Kapsam içi personel için yapılan giderler	Bin YTL	136.482	159.726	166.516	175.240	175.624	384	0
-K. içi personel başına aylık ortalama gider	Bin YTL	3	3.6	3.9	4	4.8	1	20
Dönem karına ilişkin vergi ve diğer yasal yük.								
Tahakkuk edilen vergiler	Bin YTL	39.862	61.473	23.429	209.422	205.820	205.820	142
GSYİH'ya katkı (Üretiler fiyatharıyla)	Bin YTL	124.592	191.886	217.663	1.076.314	506.098	296.676	142
GSYİH'ya katkı (Alıcı fiyatharıyla)	Bin YTL	630.662	608.366	765.775	1.076.314	912.195	(164.119)	(15)
GSYİH'ya katkı (Alıcı fiyatharıyla)	Bin YTL	726.051	730.052	960.841	1.285.736	1.213.498	(72.238)	(6)
GSYİH'ya katkı (Alıcı fiyatharıyla)	Bin YTL	427.720	536.340	557.866	551.893	1.029.266	477.373	86
Faaliyet karlılığı (Öz kaynaklar yönünden)	%	8	9	6	1	13	12	1.220
Mali karlılık (Öz kaynak yönünden)	%	29	18	33	19	47	28	147
İktisadi karlılık	%	16	14	23	14	35	21	150
Faaliyet karı veya zararı	Bin YTL	126.250	158.011	101.942	24.439	441.214	416.775	1.705
Dönem karı veya zararı	Bin YTL	301.631	309.636	559.933	411.961	1.772.396	1.360.435	330
Bilanço karı veya zararı	Bin YTL	261.769	248.163	536.504	411.961	1.566.576	1.154.615	280

II. İDARİ BÜNYE:

TPAO Ana Statüsünün 11 inci maddesi uyarınca ortaklık organizasyon şemasında değişiklikler yapılmış; Yönetim Kurulunun 17.03.2008 tarih ve 1555/10 sayılı kararı ile Arama Daire Başkanlığı'nın 4 adet olan Başkan Yardımcılığı kadrosu 5'e, Yönetim Kurulunun 30.05.2008 tarih ve 1561/5 sayılı kararı ile Üretim Daire Başkanlığı'nın 3 adet olan Başkan Yardımcılığı kadrosu 4'e çıkarılmıştır. Ayrıca Yönetim Kurulunun 23.07.2008 tarih ve 1565/4 sayılı kararı ile "Personel ve İdari İşler Daire Başkanlığı", "İnsan kaynakları Daire Başkanlığı" olarak yeniden yapılandırılmış ve Başkanlık bünyesinde 5 olan müdürlük sayısı "Performans ve Kariyer Müdürlüğü" ilavesiyle 6'ya çıkarılmıştır.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nda istihdam edilen personelin tümü İş Kanunu'na tabidir. İstihdam edilen kadrolu personel dışında, Hazine Müsteşarlığı'nın uygun görüşü ve Devlet Personel Başkanlığı izniyle geçici işçi de çalıştırılmaktadır. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 2008 yılında istihdam ettiği kapsam içi personelin ortalama sayısı 3491 kişi, kapsam içi işçi sayısı 1126 kişidir.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 2008 yılı personel giderleri 291.193 bin YTL düzeyinde gerçekleşmiştir.

III. MALİ BÜNYE:

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 2008 yılında kullandığı varlık ve kaynakların toplamı, bir önceki yıla göre % 45 oranında artışla 4.554.075 bin YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. Ortaklığın kullandığı kaynakların % 46 oranında 2.074.964 bin YTL'si dönen, % 54 oranında 2.479.111 bin YTL'si duran varlıklara bağlanmıştır.

Ortaklığın 2008 yılında kullandığı 4.554.075 bin YTL'lik kaynağın; % 14 oranında 629.993 bin YTL'si yabancı, % 86 oranında 3.924.082 bin YTL'si öz kaynak niteliğindedir.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

Geçen yıla göre % 32,6 oranında artan ve 125,7 milyon YTL olarak gerçekleşen ilk madde ve malzeme giderleri, Ortaklığın ana faaliyet alanı olan petrol ve doğalgaz arama ve üretimi için gerekli olan boru mamulleri, borular ve valfler, kimyevi maddeler, akaryakıt ve madeni yağlar, çeşitli makine aksamı ve yedek parçalar, muhtelif malzeme ve masraf kaydedilen sabit kıymet bedellerinden oluşmuştur.

Şirketin dışarıdan sağladığı fayda ve hizmetler için ödediği tutar önceki yılın % 39,4 oranında azalış göstererek 200,3 milyon YTL olmuştur.

Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler tutarının azalış göstermesinde, sismik araştırmalar ve sondaj çalışmaları için yapılan harcamalardaki azalışlar etkili olmuştur.

Şirketin alım tutarı önceki yıla göre % 13 oranında artışla 423,9 milyon YTL olarak gerçekleşmiştir. Alım tutarının % 62'si ham petrol, % 8'i doğalgaz ve % 30'u da malzeme alımları ile ilgilidir.

Şirketin malzeme stokları tutarı önceki yıla göre % 8,8 oranında artışla 223,7 milyon YTL düzeyine yükselmiştir.

Yıl sonu stok tutarının 121,8 milyon YTL'si ilk madde ve malzeme, 100,2 milyon YTL'si verilen sipariş avansları ve 1,7 milyon YTL'si diğer stoklar ile ilgilidir.

Verilen sipariş avanslarındaki artış, yıl içinde yurtiçi alımların tamamının bu hesaptan geçirilerek yapılmasına başlanmasından kaynaklanmıştır.

Şirketin son üç yıllık ilk madde ve malzeme hareketleri incelendiğinde; 2006 yılı sonu itibarıyla diğer stoklar ve sipariş avansları hariç 108,3 milyon YTL tutarında olan ilk madde ve malzeme stok tutarının, 2007 yılı sonunda 135,2 milyon YTL'ye yükseldiği 2008 yılı sonunda ise 121,8 milyon YTL'ye düştüğü görülmektedir.

TPAO'nun 2008 yılında 137 adet 6.438 bin hektar bölge içi, 17 adet 19.704 bin hektar bölge dışı ve 48 adet 189 bin hektar işletme ruhsatı bulunmaktadır.

TPAO, karada toplam olarak iki ve üç boyutlu sismik için 22 24/30 ekip/ay çalışma ile, 1.311 km²'lik sahada iki boyutlu sismik programlanmış, % 82 oranında 1.082 km²'lik sahada sismik çalışma yapılmıştır. Ayrıca, 660 km²'lik alanda üç boyutlu sismik çalışma programlanmış, 417 km²'lik alanda % 63 oranında üç boyutlu sismik çalışma gerçekleştirilmiştir. Gravite-Manyetik çalışma ekibi, toplam 12.940 noktada hem gravite hem de manyetik veri toplamıştır.

TPAO'nun 2008 yılındaki toplam ham petrol üretimi yaklaşık 1,5 milyon ton olmuştur.

V. YATIRIMLAR:

2008 yılı yatırım programında yer alan toplam 11 adet proje için 575 milyon YTL ödeneğe karşılık, % 72 oranında 412,5 milyon YTL nakdi, % 48 oranında 278 milyon YTL fiziki yatırım harcaması gerçekleşmiştir.

VI. İŞTİRAKLER:

Kuruluşun yurt dışı iştiraklerinin sayısı 5 adettir. İştiraklerden Kazaktürkmunay Ltd. Şti'nin sermayesine % 49 oranında iştirak edilmiştir. Turkish Petroleum Int. Comp. Ltd. (TPIC), Turkish Petroleum Overseas Co. (TPOC), Turkish Petroleum South Caspian Pipeline (TPSCP) ile Turkish Petroleum Baku Tiflis Ceyhan (TPBTC) sermayesinin tümü TPAO'na aittir.

VII. ÖNERİLER:

Aşağıdaki önerilerin Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından izlenmesi kararlaştırılmıştır:

1- Komisyonumuzca kararlaştırıldığı üzere, TPAO'nun son yıllarda ülkenin sürekli artan ham petrol ve doğal gaz ihtiyacını karşılamak üzere, yurt içi ve yurt dışı arama faaliyetlerini artırdığıda dikkate alınarak, bu yeni duruma uyum sağlamak üzere yeniden yapılandırılmasını amaçlayan ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na sunulan Kanun Taslağının yasalaşması için gerekli girişimlerin sürdürülmesi,

2- Yargı Kararları nedeniyle; 29.11.2006 tarihli 26361 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Personel Yönetmeliği" ile düzenlenme imkanı bulunmayan kapsam dışı personelin başta emeklilik işlemleri olmak üzere, özlük haklarının yasal düzenleme ile tespiti için ilgili Bakanlık nezdinde girişimde bulunulması,

3- Akçakoca Çayağzı ve BOTAŞ arasında yapılan yaklaşık 18 km'lik boru hattının yapıyla ilgili hazırlanan Teftiş Kurulu Raporunda ifade edildiği gibi; rekabet ortamı yaratılmadığı, Fernas şirketine 3,3 Milyon ABD Doları fazla ödeme yapıldığı konuları dikkate alınarak, zaman aşımı tehlikesine karşı bir an önce Bakanlıkça yapılan soruşturmanın tamamlanmasının takibi ve çıkacak sonuca göre TPAO'nun uğradığı zararın Toredor tarafından tazmin edilmesi hususunda gerekli gayretin gösterilmesi,

4- Depolama tesislerinin yapım sürecinde ve devamında ülkenin gaz talebinin yıllar içerisinde sürekli artma eğilimi göstermesi, kış dönemlerinde Türkiye tarafından kaynaklanmayan ancak yaşanabilecek gaz arzı kısıtlamaları dikkate alınarak, hali hazırda geri üretim kapasitesi 15 Milyon Sm³/gün olan tesisin kapasitesini 40-50 Milyon Sm³/gün'e çıkarabilmek için BOTAŞ ile yapılan ortak çalışmalara aksatılmadan devam edilmesi,

5- Raporun ilgili bölümlerinde bulunan, diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

SONUÇ:

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 2008 yılı bilançosu ve 1.772.395.715,05 Yeni Türk Lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu

tasvip edilmiştir.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 2008 yılı bilançosu

Aktif (Varlıklar)	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
I- Dönen Varlıklar				
A Hazır Değerler		188.916.954,26		1.708.002.429,80
B Menkul Kıymetler				
C Ticari Alacaklar		152.308.576,05		99.085.025,99
1 Ticari Alacaklar (Brüt)	156.313.059,85		103.157.887,04	
2 Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	4.004.483,80		4.072.861,05	
D Diğer Alacaklar		4.059.096,97		10.419.435,10
1 Diğer Alacaklar (Brüt)	4.603.529,32		11.471.749,55	
2 Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)	544.432,35		1.052.314,45	
E Stoklar		194.270.388,95		249.750.494,10
1 Stoklar (Brüt)	133.561.412,27		149.559.695,70	
2 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	35.537,50		35.437,30	
3 Verilen Sipariş Avansları	60.744.514,18		100.226.235,70	
F Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri				
G Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		71.169.136,36		5.651.839,67
H Diğer Dönen Varlıklar		2.721.701,47		2.054.068,63
Dönen Varlıklar Toplamı		613.445.854,06		2.074.963.293,29
II- Duran Varlıklar				
A Ticari Alacaklar		4.961.485,06		416.283,12
1 Ticari Alacaklar (Brüt)	4.961.485,06		416.283,12	
2 Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
B Diğer Alacaklar		1.513.676.096,77		1.492.299.939,84
1 Diğer Alacaklar (Brüt)	1.513.676.096,77		1.492.299.939,84	
2 Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)				
C Mali Duran Varlıklar		71.237.240,79		229.307.243,26
1 Bağlı Menkul Kıymetler	1.811,84		1.811,84	
2 Bağlı Menkul Kıymetler Değ. D. Karş. (-)				
3 İştirakler	71.319.300,06		229.389.302,53	
4 İştirakler Sermaye Taahhütleri (-)	83.871,11		83.871,11	
D Maddi Duran Varlıklar		552.430.596,18		744.125.605,05
1 Maddi Duran Varlıklar (Brüt)	3.148.161.747,73		3.573.893.834,10	
2 Birikmiş Amortismanlar (-)	2.977.112.362,60		2.908.249.043,83	
3 Yapılmakta Olan Yatırımlar	290.307.119,52		16.017.214,85	
4 Verilen Sipariş Avansları	91.074.091,53		62.463.599,93	
E Maddi Olmayan Duran Varlıklar		5.762.616,22		10.038.428,26
1 Maddi Olmayan Duran Varlıklar (Brüt)	8.278.173,10		18.643.933,18	
2 Birikmiş Amortismanlar (-)	2.707.453,65		9.291.338,38	
3 Verilen Avanslar	191.896,77		685.833,46	
F Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar		241.792,91		13.783,67
1 Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar (Brüt)				
2 Birikmiş Tükenme Payları (-)				
3 Verilen Avanslar	241.792,91		13.783,67	
G Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları		1.019.354,27		2.910.382,27
H Diğer Duran Varlıklar				
Duran Varlıklar Toplamı		2.149.329.182,20		2.479.111.665,47
Aktif (Varlıklar) Toplamı		2.762.775.036,26		4.554.074.958,76

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı 2008 yılı Bilançosu

Pasif (Kaynaklar)	Önceki dönem YTL		Carî Dönem YTL	
I- Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar		23.812.252,06	64.431.339,08	64.431.339,08
1 Ticari Borçlar (Brüt)	23.812.252,06			
2 Borç Senetleri Reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar		54.799.413,56	35.055.320,18	35.055.320,18
1 Diğer Borçlar (Brüt)	54.799.413,56			
2 Borç Senetleri Reeskontu (-)				
D- Alınan Avanslar		712.776,00		12.017.357,37
E- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri				
F- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		55.256.779,03		179.659.992,44
G- Borç ve Gider Karşılıkları		54.991.670,65		49.109.732,01
1 Dönem Kar Vergi ve Diğer Yas. Yük. Karş.			205.819.654,14	
2 Dönem Karının Peşin Öd. Vergi ve Diğer Yük.			204.795.875,76	
3 Kıdem Tazminatı Karşılığı	54.991.670,65		48.085.753,63	
4 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları				
H- Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları		58.172.013,02		3.819.715,92
I- Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar				
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		247.744.904,32		344.093.457,00
II- Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
A- Mali Borçlar				
B- Ticari Borçlar				
1 Ticari Borçlar (Brüt)				
2 Borç Senetleri Reeskontu (-)				
C- Diğer Borçlar				
D- Alınan Avanslar				
E- Borç ve Gider Karşılıkları		268.954.027,94		285.899.459,48
1-Kıdem Tazminatı Karşılıkları	92.179.642,45		98.953.557,53	
2- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	176.774.385,49		186.945.901,95	
F- Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları				
G- Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar				
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		268.954.027,94		285.899.459,48
Özkaynaklar				
III A- Ödenmiş Sermaye		950.000.000,00		1.411.170.743,13
1 Sermaye	1.500.000.000,00		1.500.000.000,00	
2 Ödenmemiş Sermaye (-)	550.000.000,00		88.829.256,87	
3 Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları				
4 Sermaye Düzeltmesi Olumsuz Farkları (-)				
B- Sermaye Yedekleri				
1 Hisse Senedi İhraç Primleri				
2 Hisse Senedi İptal Karları				
3 M.D.V Yeniden Değerleme Artışları				
4 Yurt Dışı İştirakler Kur Farkı Artışları				
5 Diğer Sermaye Yedekleri				
C- Kar Yedekleri		1.259.200.084,83		946.335.238,24
1 Yasal Yedekler	798.028.850,57		946.334.747,11	
2 Statü Yedekleri	128,73		128,73	
3 Olağanüstü Yedekler	461.171.105,53		362,40	
4 Diğer Kar Yedekleri				
5 Özel Fonlar				
D- Geçmiş Yıllar Karları				
E- Geçmiş Yıllar Zararları (-)				
F- Dönem Net Kârı		411.960.823,72		1.566.576.060,91
Özkaynaklar Toplamı		2.621.160.908,55		3.924.082.042,28
Pasif (Kaynaklar) Toplamı		3.137.859.840,81		4.554.074.958,76

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın 2008 yılı gelir tablosu

(Ek: 13)

Gelir ve giderler	Önceki dönem YTL		Cari dönem YTL	
A - Brüt satışlar	1.069.413.522,57		1.528.168.392,87	
B - Satış indirimleri (-)	89.546.794,77		129.561.924,98	
C - Net satışlar	979.866.727,80		1.398.606.467,89	
D - Satışların maliyeti (-)	385.716.981,98		480.137.529,00	
Brüt satış karı		594.149.745,82		918.468.938,89
E - Faaliyet giderleri (-)	569.710.741,27		477.254.654,01	
Faaliyet karı		24.439.004,55		441.214.284,88
F - Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar	1.643.465.361,49		1.602.970.412,99	
G - Diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar (-)	1.229.824.535,75		235.290.159,91	
H - Finansman giderleri (-)	19.547,60		31.008,38	
Olağan kar		438.060.282,69		1.808.863.529,58
I - Olağandışı gelir ve karlar	10.691.734,49		14.580.526,98	
J - Olağandışı gider ve zararlar (-)	36.791.193,46		51.048.341,51	
Dönem karı		411.960.823,72		1.772.395.715,05
K - Dönem karı vergi ve diğer yasal yük. karş. (-)		0,00	205.819.654,14	0,00
Dönem net karı		411.960.823,72		1.566.576.060,91

**ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI: İLGİLİ
KURULUŞ**

5. DÜNYA SU FORUMU ORGANİZASYONU'NUN 2008 YILINA AİT HESAP VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KİT KOMİSYONU DENETİMİ

GİRİŞ:

5. Dünya Su Forumu Organizasyonu'nun 2008 yılına ait hesap ve işlemleri, 3346 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun" gereğince, Komisyonumuzun 23'üncü Yasama Dönemi 4'üncü Yasama Yılı'nın 15/04/2010 tarihli 16'ncı birleşiminde denetlenmiştir. Tam tutanakla kayıt altına alınan söz konusu denetim görüşmeleri sırasında, Kuruluşla ilgili olarak hazırlanan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Yıllık Denetim Raporu, Kuruluş tarafından anılan Raporda yer alan önerilere verilen cevaplar ile diğer belgeler ve görüşmeler sırasında Komisyon üyeleri tarafından sözlü olarak gündeme getirilen hususlar dikkate alınmıştır.

Denetleme sonucunda, Kuruluşun statüsü, amaçları, faaliyetleri ve mali durumu çerçevesinde ulaşılan tespitlere ve yapılmış denetim sonucuna ilişkin olarak işbu rapor hazırlanmıştır.

I. TOPLU BAKIŞ:

Türkiye ilk defa 2003 yılında, Dördüncü Dünya Su Forumuna ev sahipliği için aday olmuştur. Ancak Japonya'da gerçekleştirilen Üçüncü Dünya Su Forumu'ndan hemen sonra yapılan Dünya Su Konseyi Yönetim Kurulu toplantısında, tartışmalı bir oylama sonucunda, Japon üyelerinin desteğiyle ve 1 oy farkla Meksika bu organizasyonu kazanmıştır. Türk heyeti, YK'da yapılan bu oylamayı protesto ederek Marsilya'dan ayrılmıştır. 2005 yılına gelindiğinde, DSK Merkezi ile iletişimler yoğunlaşmış; Beşinci Dünya Su Forumu'na ev sahipliğinin kısa, orta ve uzun vadede faydalar göz önünde bulundurularak DSK ile yapılan yazışmalar neticesinde adaylık süreci tekrar başlatılmıştır. Nitekim 2005 yılı Ekim ayında adaylık işlemleri tamamlanmış, Mart 2006 tarihinde DSK'nın Forum Komitesinin Türkiye'yi ziyareti gerçekleşmiş, Prof. Veysel Eroğlu başkanlığında bir ekip Dünya Su Konseyi 4. Genel Kurulu ve 4. Dünya Su Forumuna katılmıştır. Gene bu tarihlerde Dünya Su Konseyi Genel Kurulu gerçekleştirilmiş; Beşinci Dünya Su Forumuna ev sahibi ülkeyi belirleyecek yeni Yönetim Kurulu seçilmiştir.

19.03.2006 tarihinde Meksika'da yapılan DSK Yönetim Kurulu (YK)'nda Türkiye'nin ev sahibi ülke olarak seçilmesi gerçekleşmiştir. Nisan 2009 tarihinde DSİ'de yapılan hazırlık toplantısında DSK Forum Komitesi ile görüşmeleri yapacak Türk Heyeti belirlenmiştir. Bunu takiben Çerçeve Sözleşmesi için çeşitli tarihlerde üç toplantı yapılmıştır. 12.06.2006 tarihinde Çerçeve Anlaşmasına ilişkin olarak teknik hususlarda eksiklikler giderilmiş ancak, mali hususlarda mutabakat için iletişimlere devam edilmesi yönünde karar alınmıştır. 23.06.2006 tarihinde DSK 26. YK toplantısı Marsilya'da gerçekleşmiş, YK Toplantısı sırasında Çerçeve Sözleşmesi imzalanmıştır.

2006 Temmuz ayında Prof. Dr. Veysel Eroğlu, Bakanlar Kurulu kararıyla Forum görüşmeleri ve anlaşmaları için yetkilendirilmiştir. 17.09.2006 tarihinde Politik Komite dışındaki konular (lojistik, finans, program, iletişim) için görev tanımı (TOR) dokümanları DSK'ya iletilmiştir. 26.07.2006 tarihinde ise Politik Komite (TOR) dokümanları DSK'ya iletilmiştir. 20.08.2006 tarihinde Dünya Su Konseyi 27. Yönetim Kurulu toplantısının ikinci günü DSK Heyeti ve Türk Heyeti arasında 5. Dünya Su Forumuna ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Mali konularda DSK ile Türk Heyetleri arasında mutabakat sağlanmamakla birlikte, görüşmelere devam kararı alınmıştır.

18.01.2007 tarihinde Forum için Anlaşma Mektubu imzalanmıştır. 01.03.2007 tarihinde Prof. Dr. Oktay Tabasaran Beşinci Su Forumu Genel Sekreteri olarak görevlendirilmiştir. Müteakiben DSK'dan gelen yetkililerin katılımı ile Başlangıç Toplantısına yönelik bir çalışma yapılmış 19-20.03.2007 tarihinde 5. Dünya Su Forumu Hazırlıklarını Resmen Başlatma toplantısı gerçekleştirilmiştir.

DSK 28. Yönetim Kurulu toplantısı Antalya'da gerçekleşmiş 17.04.2007 tarihinde Forum çalışmalarını Ankara'dan desteklemek üzere, DSİ bünyesinde mevcut Uluslararası Hidrolojik Faaliyetler Birimi, Şube Müdürlüğü statüsüne getirilmiştir.

10.01.2008 tarihinde Forum Profesyonel Kongre Organizatörü ile anlaşma sağlanmıştır. 09.02.2008 tarihinde Forum Komite Toplantıları yapılmıştır. Forum Program Komitesi Toplantısında Tematik Sürecin ayrıntıları ortaya çıkarılmıştır.

11- 12.06.2008 tarihinde DSK 31. YK toplantısı Marsilya'da gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda, Forum hazırlık süreçlerindeki gelişmeler ele alınmış, Forum'a yönelik bir yol haritası üzerinde alış verişte bulunulmuştur. Ekim 2008'de Forum Kanunu TBMM'de kabul edilmiş olup, Forum Sekreteryası tüzel kişilik kazanmıştır.

5. Dünya Su Formu ile ilgili 2008 yılına ait toplu bilgiler aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Toplu bilgiler	Ölçü	2008
Öz kaynaklar	Bin YTL	11.751
Yabancı kaynaklar	Bin YTL	204
Maddi duran varlıklar (Edinme değeri)	Bin YTL	3
Tüm alım tutarı	Bin YTL	92
Kamudan gelen (ortalama)	Kişi	35
Yüklenici işçileri (ortalama)	Kişi	10
Kamudan gelen personel harcamaları	Bin YTL	345
Yüklenici işçileri harcamaları	Bin YTL	187
Faaliyet kârı veya zararı	Bin YTL	(360)
Dönem kârı veya zararı	Bin YTL	(351)
Bilanço kârı veya zararı	Bin YTL	(351)

2008 yılındaki çalışmalar hazırlık aşaması ile ilgili olup herhangi bir dar boğaza rastlanmamıştır.

II. İDARİ BÜNYE:

A- Mevzuat:

Dünya Su Forumu Yönetim Komitesi, Mart 2006 tarihinde Türkiye'yi 5. Dünya Su Forumuna ev sahipliği yapması hususunda görüşmelere başlamak amacıyla ilk aday olarak seçmiştir.

Bu Forum'un Birleşmiş Milletler Dünya Su Günü olan 22 Martta İstanbul'da gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Bunun 2005-2015 periyodu içinde BM Uluslararası On Yıllık "Hayat İçin Su" faaliyetlerinde önemli bir etkinlik olacağı düşünülmüştür.

Bu Forum daha önce gerçekleştirilen; Marakeş, Lahey, Kyoto ve Meksika Su Konseyi Formlarının devamı niteliğindedir. Dünya Su Forumu hazırlıkları ve başarısı için ev sahibi ülkeler ile Dünya Su Konseyi arasında kuvvetli ve yapıcı bir işbirliği amaçlanmıştır.

Öncelikle yapılan Çerçeve Anlaşma ile “5. Dünya Su Forumuna aday ev sahibi ülkeler için Rehber Dokümanlar esas alınarak 5. Dünya Su Forumunun planlanması, finansmanı ve uygulamasını belirleyen ayrıntılı hedefler ve prensipler belirlenmiştir. Ayrıca Çerçeve Anlaşma 5. Dünya Su Konseyi arasındaki işbirliğinin nasıl olacağını, organizasyonu belirlemektedir.

Bu anlaşma; Türkiye Cumhuriyeti’ni temsilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü, Dış İşleri Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Dünya Su Konseyi (WWC) arasında yapılmıştır.

Nitekim Devlet Su İşleri Genel Müdürü Prof. Dr. Veysel Eroğlu’nun 23 Haziran 2006 tarihinde Marsilya’da yapılan Dünya Su Konseyi Yönetim Kurulu Toplantısına katılmak üzere, 22-24 Haziran 2006 tarihlerinde Hükümeti temsilen Fransa’ya gönderilmesi ve toplantı sonucunda ortaya çıkan belgeyi Hükümet adına imzalamaya yetkili kılınması Dışişleri Bakanlığının 21.06.2006 tarih 247075 sayılı yazısı üzerine 31.05.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 1. maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 05.07.2006 tarihinde kararlaştırılmıştır. (Karar sayısı 3903)

Çerçeve Anlaşmasını takiben 18.01.2007 tarihinde Anlaşma Mektubu imzalanmıştır. Bu anlaşmayı Türkiye Hükümeti adına DSİ Genel Müdürü imzalamıştır. Anlaşma; Anatema, Siyasi Taahhütler, Finansal konular, Organizasyon ve Uygulama başlıklarından oluşmaktadır.

24 Haziran 2006 tarihinde Marsilya’da imzalanan “Beşinci Dünya Su Forumu Organizasyonu için Çerçeve Anlaşma ile 18 Ocak 2007 tarihinde imzalanan “Beşinci Dünya Su Forumu Anlaşma Mektubu” Bakanlar Kurulunca onaylanıp Kanun tasarısı 09.04.2007 tarih 1550 sayı ile TBMM’ne intikal ettirilmiştir.

5. Dünya Su Forumu’nun 2009 yılında İstanbul’da yapılması il ilgili olarak, 24 Haziran 2006 tarihinde Fransa’nın Marsilya kentinde bir “Çerçeve Anlaşma” imzalanmıştır.

Çerçeve Anlaşma, “5. Dünya Su Forumu’na aday ve ev sahibi ülkeler için hazırlanmış Rehber Dokümanları” esas alarak, Dünya Su Konseyi ile Türkiye arasında ortak bir çabayla Beşinci Dünya Su forumunun planlanması, finansmanı ve uygulamasını gösteren ayrıntılı hedefleri ve prensipleri belirlemektedir. Anlaşma metninde; WWC’ye karşı sorumlu ve ülke genelindeki koordinasyonla görevli ana kuruluş olarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü belirtilmiştir. Forum Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nün önderliğinde WWC ile işbirliği içerisinde ülkemiz kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları ile uluslararası kuruluşlar desteğinde tertip edilecektir. Bu konuda 10 kişilik bir forum yönetim kurulu ve lojistik-f finans ağırlıklı bir Genel Sekreteryaya altında faaliyet gösterecek 3 aday komite (programı politik, iletişim) oluşturulacaktır.

Çerçeve Anlaşmanın VI. Bölümü uyarınca; lojistik ve finansal, politik, program, iletişim konularında gerekli olan ve ek protokollerin imzalanması gerekli olduğundan ve imzalanmadığı takdirde Çerçeve Anlaşmanın feshi sözkonusu olacağından, 18.01.2007 tarihinde Ankara’da “5. Dünya Su Forumu Anlaşma Mektubu” başlığı altında ek protokolleri kapsayan nihai anlaşma imzalanmıştır.

Detayları Anlaşma metinlerinde görüleceği üzere, Forumun toplam bütçesi sonradan revize edilmek üzere 17,5 Milyon Avro olarak öngörülmüş olup, Dünya Su Konseyinin 5. Dünya Su Forumuna ilişkin yapacağı 3 Milyon Avro harcamanın % 50’sine tekabül eden kısmının, diğer bir ifadeyle 1,5 milyon Avronun Türkiye tarafından 6 taksit halinde Dünya Su Konseyi Merkez Ofisi hesabına aktarılması taahhüt edilmiştir. Devlet Su İşleri Vakfı, forum bütçesinin muhasebesinden ve gerekli transferlerden sorumlu kuruluş olacaktır.

Geniş kapsamlı ve geniş katılımlı bir faaliyet olması ve 2007, 2008 ve 2009 yıllarında Forum çerçevesinde yapılacak bütün çalışmaları ilgilendirmesinden dolayı, gerekli hazırlıkların etkin ve donanımla yapılabilmesi bakımından sözleşme belgelerinin onaylanmasına ihtiyaç vardır.”

Beşinci Dünya Su Forumu Organizasyonu için Çerçeve Anlaşma ile Beşinci Dünya Su Forumu Anlaşma Mektubunun onaylanmasının uygun bulunduğuna dair 5732 sayılı Kanun 24.01.2008 tarihinde kabul edilmiştir.

Bu kanunu müteakiben 15.10.2008 tarihinde çıkarılan 5804 sayılı Kanunlar, 2009 yılında İstanbul şehrinde yapılacak Beşinci Dünya Su Forumunun Organizasyonu ile Katma Değer Vergisi Kanununa Bir Geçici Madde eklenmesine ait esas getirilmiştir.

5804 Sayılı Kanun’un 4.ncü maddesi ile 5. Dünya Su Forumu’nun denetimi Yüksek Denetleme Kurulu’na verilmiştir.

B- Teşkilat:

5. Dünya Su Forumu Forum Bileşenleri Hakkında Genel Uzlaşının 3. maddesi ortak organizasyon için ana unsurları sıralamıştır.

Forum için verimli ve ekonomik bir tasarım başarmak amacıyla, birbirine bağlı dört parça yada modül olan, tematik program, politik süreç, iletişimler ve temel organizasyon koordineli bir süreç yoluyla tasarlanmıştır.

Her bir komite 5. Forum Sekreteryası’nın Genel Sekreterine ve Dünya Su Konseyi İcra Direktörüne faaliyetlerinin gelişimi hakkında düzenli olarak raporlar hazırlayacaktır. Bu raporlar, raporlama dönemi sırasındaki gelişmeleri, karşılaşılan sorunları ve bir önceki dönemde öngörülen faaliyetleri kapsayacaktır.

Genel Sekreterliğe bağlı servislerin dağılımına ilişkin organizasyon şeması Ek:1’de gösterilmiştir. Öncelikle Genel yardımcılara tevzi edilen gruplar;

- Özel Görevler (İçerik geliştirme ve hazırlık aktiviteleri)
- İdari, Mali ve Teknik İşler
- Özel görevler (Etkinlik yönetimi)

Şeklinde 3’e ayrılmıştır.

İçerik geliştirme grubu kendi içinde;

Program Takımı (Tema1-6)

Bölgesel Süreç Takımı

Politik Süreç Takımı

Temel Grupların ve Sivil Toplumun Katılımı

Üst Düzey Paneller, Üst Düzey Yetkililerin ve VIP’ lerin katılımı

şeklinde her biri kendi içinde alt gruplar içeren 5 kesime ayrılmıştır.

Forum İletişimi grubu;

- Basın ve Halkla İlişkiler
- Pazarlama
- Konferans, Lojistik Bilgiler
- Forumun çıktılarının iletişimi ve geliştirilmesi kesimleri olarak çeşitli alt gruplara ayrılmıştır.

Etkinlik Yönetimi grubu;

- Program ve Alan Planlama
- Lojistik ve Güvenlik
- Etkinlik Yönetimi ve Planlama
- Sergi-Fuar
- İletişim Lojistik

kesimleri olarak alt grupları bulunan 5 kesime ayrılmıştır.

İdari, mali ve teknik işler ise;

- İdari ve Mali İşler
- Teknik işler

olarak 2 kesimden oluşmuştur.

Mevcut organizasyon hiyerarşik bir organizasyon modelini yansıtmayıp, proje tipi bir organizasyon türüdür. Diğer bir deyişle her bir alt grup bir bütünün, planlama, hazırlama, iletişim, aktivite, pazarlama, lojistik vb. parçalarını bir bütün haline getirmek için uğraşmaktadır. Hiyerarşik yapıda ise her görev emri bir alt gruba iletilmekte, her alt grup amirin verdiği görevi ifa edip aynı silsile ile bilgiler yukarı doğru intikal ettirmektedir. Ancak hiyerarşik tip organizasyonlarda esnek ve seri çalışamayacağı gibi belirlenen sürelerde işin ikmalî zorlaşabilecektir. Ayrıca bu forumun 2010 yılı içinde tasfiye edileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

C- Personel durumu:

5. Dünya Su Forumu Sekreteriasının temel personeli DSİ, İBB, İSKİ, Gebze Yük. Tek. Enstitüsünden gelen geçici görevli personel oluşturmuştur. Bu personelin %50'si DSİ personeli ve DSİ Taşeron işçileridir. Ayrıca yıl içinde ortalama 10 yüklenici işçisi kullanılmış olup, yıl sonunda gerek kamudan gelen personel ve gerekse yüklenici işçilerde artış olmuştur.

Kamudan geçici görevli gelen personel 2008 yılı sonunda 45, yüklenici işçiler 16'ya çıkmıştır.

Kamudan gelen personelin ilk üçü Genel Sekreter vekili ve yardımcılardır. Diğer personel ise; Danışma Kurulu üyesi, konusunda uzman olan koordinatorler, uzmanlar, idari ve mali büro elemanları, teknik hizmet görevlileri, şoför, çaycı, temizlikçi vb.

Yüklenici işçileri ise yardımcı hizmetlerde çalışan görevlilerdir.

2008 yılında personel giderleri bazında bir bütçeleme ve ödenek ayrılması mümkün olmamıştır. Cari yılda personele 541.013 YTL ödenmiştir.

III. MALİ BÜNYE:

5. Dünya Su Forumu Genel Sekreteriası'nın mali bünye incelemeleri; Forumun yasal dayanağını oluşturan 15.10.2008 tarih ve 5804 sayılı Kanun'un 2 nci maddesinde tüzel kişiliğin en geç 30.6.2010 tarihinde sona ereceğini ve tasfiye işlemlerinin tamamlanacağını hüküm altına aldığından, sürekliliğinin bulunmaması, faaliyetlerinin kâr amacıyla yapılmaması ve mali bünye incelemesi için analize yeterli veri bulunmaması nedenleriyle yapılamamıştır.

IV. İŞLETME ÇALIŞMALARI:

5. Dünya Su Forumu'nun 2009 yılında İstanbul'da yapılması ile ilgili olarak, 24.6.2006 tarihinde Fransa'nın Marsilya kentinde bir "Çerçeve Anlaşma" imzalanmıştır.

Çerçeve Anlaşma, "5. Dünya Su Forumu'na aday ev sahibi ülkeler için hazırlanmış Rehber Dokümanları" esas alarak, Dünya Su Konseyi ile Türkiye arsında ortak bir çabayla Beşinci Dünya Su forumunun planlanması, finansmanı ve uygulamasını gösteren ayrıntılı hedefleri ve prensipleri belirlemiştir. Anlaşma metninde; WWC'ye karşı sorumlu ve ülke genelindeki koordinasyonla görevli ana kuruluş olarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü belirtilmiştir. Forum Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün önderliğinde WWC ile işbirliği içerisinde ülkenin kamu, özel ve sivil toplum kuruluşları ile uluslararası kuruluşlar desteğinde tertip edilmiştir.

Çerçeve Anlaşmanın VI. Bölümü uyarınca; lojistik ve finansal, politik, program, iletişim konularında gerekli olan ek protokoller imzalanmış, 18.1.2007 tarihinde Ankara'da "5. Dünya Su Forumu Anlaşma Mektubu" başlığı altında ek protokoller kapsayan nihai Anlaşma imzalanmıştır.

Detayları Anlaşma metinlerinde görüleceği üzere, Forumun toplam bütçesi sonradan revize edilmek üzere 17,5 Milyon Avro olarak öngörülmüş olup, Dünya Su Konseyi'nin 5. Dünya Su Forumu'na ilişkin yapacağı 3 Milyon Avro harcamaının % 50'sine tekabül eden kısmının, diğer bir ifadeyle 1,5 Milyon Avro'nun Türkiye tarafından 6 taksit halinde Dünya Su Konseyi Merkez Ofisi hesabına aktarılması taahhüt edilmiştir. Devlet Su İşleri Vakfı, Forum bütçesinin muhasebesinden ve gerekli transferlerden sorumlu kuruluş olacaktır.

Geniş kapsamlı ve geniş katılımlı bir faaliyet olması ve 2007, 2008 ve 2009 yıllarında Forum çerçevesinde yapılacak bütün çalışmaları ilgilendirmesinden dolayı, gerekli hazırlıkların etkin ve donanımla yapılabilmesine istinaden çalışmalar etkin sürdürülmüştür.

SONUÇ:

5. Dünya Su Forumu Genel Sekreteryası'nın 27.7.2009 tarihindeki kendi İcra Kurulu'nda kabul edilen 2008 yılı bilançosu ve İBB, İSKİ ve DSİ'den yapılan para transferleri ve diğer gelirlerle birlikte 351.309,73 Yeni Türk Lirası harcama yapılmış olup

genel görüşmeye sunulmuştur.

5.Dünya Su Forumu Genel Sekreteryası'nın 2008 Yılı Bilançosu

A k t i f	Cari dönem	
	YTL	%
I - Dönen varlıklar :		
A) Hazır değerler	8.297.719	69
B) Menkul kıymetler		
C) Ticari alacaklar		
D) Diğer alacaklar		
E) Stoklar		
F) Yıllara yaygın inşaat ve Onarım maliyetleri		
G) Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları		
H) Diğer dönen varlıklar		
Toplam (I)	8.297.719	69
II - Duran varlıklar :		
A) Ticari alacaklar		
B) Diğer alacaklar		
C) Mali duran varlıklar		
D) Maddi duran varlıklar	2.653	
E) Maddi olmayan duran varlıklar		
F) Özel tükenmeye tabi varlıklar		
G) Gelecek yıllara ait giderler ve gelir tahakkukları	3.654.771	
H) Diğer duran varlıklar		
Toplam (II)	3.657.424	31
Genel Toplam (I+II)	11.955.143	100
Nazım hesaplar		

5.Dünya Su Forumu Genel Sekreteryası'nın 2008 yılı bilançosu

P a s i f	Cari dönem	
	YTL	%
I – Kısa vadeli yabancı kaynaklar :		
A) Mali borçlar		
B) Ticari borçlar	88.132	1
C) Diğer borçlar	28.830	
D) Alınan avanslar	7.764	
E) Yıllara yaygın inşaat ve onarım hak edişleri		
F) Ödenecek vergi ve diğer yüküm.	79.633	1
G) Borç ve gider karşılıkları		
H) Gelecek aylara ait gelirler ve gider tahakkukları		
I) Diğer kısa vadeli yabancı kaynaklar		
Toplam (I)	204.359	2
II - Uzun vadeli yabancı kaynaklar :		
A) Mali borçlar		
B) Ticari borçlar		
C) Diğer borçlar		
D) Alınan avanslar		
E) Borç ve gider karşılıkları		
F) Gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları		
G) Diğer uzun vadeli yabancı kaynaklar		
Toplam (II)		
Toplam (I + II)	204.359	2
III – Öz kaynaklar :		
A) Ödenmiş sermaye	12.102.094	101
-Sermaye düzeltme olumlu farkı		
-Sermaye düzeltme olumsuz farkı (-)		
B) Sermaye yedekleri		
C) Kar yedekleri		
D) Geçmiş yıllar karları		
E) Geçmiş yıllar zararları (-)		
F) Dönem net karı veya zararı	(351.310)	(3)
Toplam (III)	11.750.784	98
Genel toplam (I+II+III)	11.955.143	100
Nazım hesaplar	-	

5.Dünya Su Forumu Genel Sekreteryası'nın 2008 Yılı Gelir Tablosu

Gelir ve giderler	Cari dönem YTL	
A- Brüt satışlar		
1- Yurt içi satışlar		
2- Yurt dışı satışlar		
3- Diğer gelirler		
B- Satış indirimleri (-)		
1- Satıştan iadeler (-)		
2- Satış iskontoları (-)		
3- Diğer indirimler (-)		
C- Net satışlar		
D- Satışların maliyeti (-)		
1- Satılan mamuller maliyeti (-)		
2- Satılan ticari mallar maliyeti (-)		
3- Satılan hizmet maliyeti (-)		
4- Diğer satışların maliyeti (-)		
Brüt satış karı veya zararı		
E- Faaliyet giderleri (-)		360.168
1- Araştırma ve geliştirme giderleri (-)		
2- Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)		
3- Genel yönetim giderleri (-)	360.168	
Faaliyet kârı veya zararı		(360.168)
F- Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar		11.193
1- İştiraklerden temettü gelirleri		
2- Bağlı ortaklıklardan temettü gelirleri		
3- Faiz gelirleri		
4- Komisyon gelirleri		
5- Konusu kalmayan karşılıklar		
6- Menkul kıymet satış karları		
7- Kambiyo karları	3.193	
8- Reeskont faiz gelirleri		
9- Enflasyon düzeltmesi karları		
10- Faaliyetle ilgili diğer olağan gelir ve karlar	8.000	
G- Diğer faal. olağan gider ve zararlar (-)		2.335
1- Komisyon giderleri (-)		
2- Karşılık giderleri (-)		
3- Menkul kıymet satış zararları (-)		
4- Kambiyo zararları (-)	2.335	
5- Reeskont faiz giderleri (-)		
6- Enflasyon düzeltmesi zararları (-)		
7- Diğer olağan gider ve zararlar (-)		
H- Finansman giderleri (-)		
1- Kısa vadeli borçlanma giderleri (-)		
2- Uzun vadeli borçlanma giderleri (-)		
Olağan kâr veya zarar		(351.310)
I- Olağan dışı gelir ve karlar		
1- Önceki dönem gelir ve karları		
2- Diğer olağan dışı gelir ve karlar		
J- Olağan dışı gider ve zararlar (-)		
1- Çalışmayan kısım gider ve zararları (-)		
2- Önceki dönem gider ve zararları (-)		
3- Diğer olağan dışı gider ve zararlar (-)		
Dönem kârı veya zararı		(351.310)
K- Dönem karı vergi ve diğer yas.yük.karş. (-)		
Dönem net karı veya zararı		(351.310)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

Komisyonumuzun 3346 sayılı Kanun çerçevesinde hazırladığı işbu rapor belirtilen Kanunun 8 inci Maddesi gereğince işlem yapılmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan Ünal KACIR İstanbul Milletvekili	Başkanvekili Fahrettin FOYRAZ Bilecik Milletvekili	Üye Ahmet YENİ Samsun Milletvekili
Katip Tahir ÖZTÜRK Elazığ Milletvekili	Üye Abdülkerim AYDEMİR Ağrı Milletvekili	59. sayılı raporun muhalefati şerhiyle Üye Hüseyin ÜNSAL Antalya Milletvekili
Üye Hüseyin YILMAZ Antalya Milletvekili	Üye Saffet KAYA Ardahan Milletvekili	Üye Ayşe AKBAŞ Balıkesir Milletvekili
Üye Ergün AYDOĞAN Balıkesir Milletvekili	Üye Mehmet Cemal ÖZTAYLAN Balıkesir Milletvekili	Üye Yahya KILIÇ Bilecik Milletvekili
Üye Yüksel COŞKUNYÜREK Bolu Milletvekili	Üye Necati ÖZENSOY Bursa Milletvekili	İmzalarla Bukunmadı Üye Abdullah ÖZER Bursa Milletvekili
Üye Faruk SEPTİOĞLU Elazığ Milletvekili	Üye Muhyettin AKSAK Erzurum Milletvekili	Üye Saadetin AYDIN Erzurum Milletvekili
Üye Akif EKİCİ Gaziantep Milletvekili	Üye Mehmet ERDOĞAN Gaziantep Milletvekili	Üye Gökhan DURGUN Hatay Milletvekili
Üye Hüseyin MERT İstanbul Milletvekili	59. sayılı raporun muhalefati şerhiyle Üye Bihun TAMAYIĞIL İstanbul Milletvekili	Üye Mehmet Akif PAKSOY Kahramanmaraş Milletvekili
Üye Cumhur ÜNAL Karabük Milletvekili	Üye Mustafa KABAKCI Konya Milletvekili	Üye Hüsnü ORDU Kütahya Milletvekili
Üye Kadir ÜRGE Mersin Milletvekili	Üye M.Nuri YAMAN Muş Milletvekili	Üye Medeni YILMAZ Muş Milletvekili
Üye Ayhan YILMAZ Ordu Milletvekili	Üye Fatih ÖZTÜRK Samsun Milletvekili	Üye Dilek YÜKSEL Tokat Milletvekili
Üye Kamer GENÇ Tunceli Milletvekili	Üye Polat TÜRKMEN Zonguldak Milletvekili	

Not: Katip ve Başkan
Kil'leri ile diğer
Tercüme Komisyonu